

Child.

R
1938

3.

R II e. 587

Be 587. 4/7421

Commentarij a Philippo Be-
roaldo conditi in asinū au-
reū Lucij Apuleij.

4-113
792
51238664

a
prima alba
Registrum
b
Philippi Beroaldi
Vita lucii
Atego
c
Fructum
Dei medici
Sciti saporis
d
hinc illud
in scrobem
pro mutilis
e
Fulcimentum:
Iugulari
Ingeniculasse
f
interpretari
ad contemptum
Dictura prasagium
g
Tucetum: Tuceta
Nullus extinguet:
lacedemonii
h
Faceffo, Abscedo
Animus iniquus
Vesana factio
i
tione ad
bia & inde
hoc animali
k
eorum qui
auctore
Dux &
l
Caede cultorum
morbo:
per diminutionem
m
latrones
Habere
Pagani:
n
rei uehicularis
manu: Pro
lam' esse
o
sumus solis
Patulo, Lege
petentissimus

p
in dies:
Virgo: Psyche
afia: idem
q
as rurestris
Collumellae
ceteri ab Ouidio
r
quam cubicularem
Inscio tramite
s
Interea Psyche: post
sicilia nominatur: ibi
coniuncta sunt: alterum
t
reale papauer
ribus panis ubi tradit
bus aceruatim
u
deformat: medullas
haec ferrem calidus
pocillator: Vocabulo
x
& conseruare: Ennius
debitoribus
gora quo preciebat
y
bellicosam latronum
antidorum contra
uictum a Cn. Pompeio
z
Tuceta concinnat:
soluitur: sicut ludi
minat: graece enim
&
petiuit: Insidiose
caesare dixit curio eum
sunt: Martialis cum sis
9
Erat in proxima:
quis ignorat:
ptione decenter facit
ze
personata: Velamento
sanguis uxoris est: &
Namque apud priscos
A
ius peculiare
stringendum igitur
Seruum quoque senem
B
hominis exorcistae
a colono deprecant
pecuinis ossibus

C
expeditum: explicatum
eradere sordes dolii
Manipulus armati
D
apud sequestrem
barbarum: nomen hic
adamantinae fores
E
rabie percussus: ira in
ueluti inter eos quibus
Vmbra uiolenter
F
cus Diogenes: &
spende leges hic
habitarum te uicinum:
G
Matrimonium
non ipsos canaliculos
odium sit longe
H
Nec rota: De rota
Patibulo suffigitur: In
Affatim saginabar:
I
Tapetis: Sic apud
Quis: Quibus
Sed totum recipit:
K
Vngula rotunda
Constitutus uiretis: In
asserui diis hominibus
L
Fragrans spirans: &
Primam uigiliam:
Parens originalis
M
ci quoque usurpant
Continuare
Quid quod arbores
N
bentur: cuius rei
Coronam deuorauit
Luci: Allocutio est per
O
Committi silentia:
inter aues uelocissimus
Dicerem si dicere
Irremunerabili beneficio
FINIS

Ad Maximum Antistitem, D. Petrum Archiepiscopum Colocem Philippi Beroaldi Bononiensis Epistola.

NOS FVIT Antistites Amplissime Statuas eorum publice dicare: Qui aliqua Illustri causa perpetuitatem meruissent: Summiq; homines non pauci Simulacra corporum suorum. In propatulo collocata conspici uoluerunt. Ita nominis gloriae consulentes sibiq; immortalitatem prorogantes. Praclarum hoc sane negotium. Cuncta enim uirtutis monumenta praclara esse censeo. Sed nimirum illud multo praclarius est multoq; penitus Ingeniorum q; corporum effigies Relinquere. Animorum q; membrorum Expressa liniamenta Nepotibus posterisq; disseminare. In memoriam sempiternam. Si quidem statuae & imagines itereunt aut ui uulsa. Aut uetustatis situ decolorata. Volumina uero: quae sunt uera spirantiq; hominum simulacra. Nulla uiconuelluntur. nullo senio obliterantur. Fiuntq; uetustate ipsa sanctiora Durabilioraq; Ego iam pridem aliquot id genus effigies sublitteratoria incude pculas mihi ipsemet publice posui: Quibus non minus opinor ingenii mei similitudo expressa conspiciunt: q; olympionicarum Simulacris perfecta corporum liniamenta spectabantur: Quae iconica Auctores appellat. Hoc uero nouitium Animi nostri Simulacrum uario effigiatu cultuq; laborioso per politum sub tuo Nomine publicamus. Tibiq; nuncupatim Dedicamus Archiepiscopo Colocenſis: Quem merito beatum censemus: Cuius Amplissime Religioni Luculenta doctrina coniuncta est: quae duae Sociabili nodo Connexae proculdubio sunt Beatitudinis effectrices. Quippe Religio uitioq; expultrix Deo nos conciliat & uinculo pulcherrimo connectit: Doctrina uero uirtutis indagatrix immo ipsa uirtus animos nostros exornat excolit uenustat. Tolle ex mortaliu Commertio Religionem atq; doctrinam. quibus haud dubie uita constat: Cuncta conspicias incondita. Impolita. Squalentia: Nec minus tenebrosa q; si ex mundo Solem Lunamq; sustuleris. Pythagoras ille philosophiae primus nuncupator Inter plurima quae humano generi saluberrima Documenta praecipit Cum primis monet. Deum Religione colendum esse. Animum disciplinis excolendum. Tu perinde ac pythagorici Dogmatis obseruantissimus Cultor Ita Religione praecellis.

4

Ita Doctrina praepolles. Ut nulli Antistitem Clarissimorum sis secundus. Agisq; Archiepiscopum ex omni prorsus parte absolutissimum: In quo confertus Episcopatum uirtutum chorus splendet. & sacerdotalia ornamenta collucet. Ecclesiae Columne Euangelii tuba. Et Doctrinae christianae Praepituarium. Apostolus Paulus in Episcopo perfectissimo desiderat. Sobrietatem. Prudentiam. Sanctitudinem. Continentiam. Sanamq; doctrinam. Quae omnia in te uno affatim cumalata Conspiciuntur. Tu prudens. Tu moribus Defecatis ornatus. Tu castitate uitae Sanctissimus. Frugalissimusq;. Doctrina uero tanta peculiariter excellis. ut non minus sis eruditione quam Archiepiscopatu memorandus. Instar Iuba Regis: quem studiorum claritate quam Regno memorabiliorem Auctores Clarissimi prodiderunt. Tu instar Cipriani Auro Argentog; Suffarcinatus exiisti De aegypto iuxta Dominicum preceptum Despoliata: Tu mellis primicias hoc est praedulcem eloquii suauitatem domino obtulisti. tu sicuti diceris ita re ipsa es Archiepiscopus. hoc est princeps primariusque episcoporum. Nam sicuti claritudo natalium non facit Matrem familias. sed boni mores. Ita neque Stemmata neq; opes neque Nobilitas dant primatum Apicemq; summo sacerdoti. Sed religio doctrinae copulata. Contrario complusculi hac tempestate in ecclesia dei uisuntur: Qui cum episcopali dignitate sint summi morum & inscitiae dehonestamento sunt infimi. Quibus magna laetitia Luxuriaq; cura est. maxima uirtutis incuria. In quibus Episcopi nihil quicquam cernas preter habitum & nomen: Qui quid sit Episcopatus ignorant. Instar phaniae Pontificis propter Rusticitatem Quid esset pontificatus nescientis. Conditores ecclesiasticae litteraturae celeberrimi prodiderunt Cum animal deo offerri quotienscunq; illitteratus sacris initiatur. fitq; Adscripticius militiae Religiosae. Dii boni quot ceca animalia quotidie Deo dedicantur. Quot Antistites primarii. Quot Protodotis & cultus doctrina est. Habent hii quidem domos exornatas opiparam suppellectilem. familiam numerosam. Omnia splendentia preter ipsos dominos. qui uitis decolorati & labe Ignorantiae infecti Sunt tenebrosi prorsusq; sordescunt. Et cum Maiestas Episcopalis auro comparetur Non tam fulgore auri splendant quam plumbi liuore pallescunt. Episcopus autem cum graeco uocabulo explorator siue speculator significetur Videre sane est tales Episcopos dignos tanto nomine. Dum curiose explorant & solerter speculantur Reddunt atq; uectigalia episcopatus: Quae quidem unica in re merentur Episcopi nominari. Hoc est exploratores diligentissimi & speculatores solertissimi: Quos ut serio loquar & dicam quod sentio non tam episcopos quam pseudo episcopos merito appellaues. Cum autem ignorantia inter religiosos hoc maxime seculo Tanquam Grangrena serpat & perinde ac pestilentia lategrasetur. Tu ab eius contagione longe resiliens Munisti temetipsum Alexipharmaco doctrinae christianae eloquentiaq; medicamento: Quibus nihil potest esse potentiusque. Et cum aliorum animi in macie Corpora in sagina sint. Tua mens adipibus doctrinarum Saginata pingecit: Qualis pinguitudo. quanto uberior tanto salubrior Caeterum cum ex Apostolico praepito Oporteat Episcopum esse dei dispensatorem atque pedisequum. Cumq; in ecclesia hoc sit episcopus. Quod in nauis gubernator. in curru Reor in exercitu dux. Tu instar boni patris familias Tota ecclesiae membra circumspicis. & nequid laxabundum ruat Curiose Procuras: ut uerum sit: Qui bona fide Deum colit eundem & diuina diligenter excolere. Instarq; Boni pastoris Eorum quibus praes commodis salutisque Subseruis. Tu ecclesiae Reor exornator illustrator existis: Et sicuti sacrarium sanctitudinis ac Domicilium Dei ecclesia dicitur. Ita te Praeside esse cognoscitur. Quae uero ad tuum sacerdotium pertinent diuina mysteria. ea tam diligenter. tam sancto. tam solenniter celebrantur. ut omnia In his maxime casta solemnia Religiosa sint: Ut sacerdotes alii ex institutis tuis Religionis colendae formulam mutuentur. Ad haec cum hospitalitas: Quae praecipua uirtus est. Episcopum cum primis exornet: Domus tua patet Illustribus humilibusq; hospitibus Indiscriminatim. Pauperes ad te perinde ac in Asylum salutis confugiunt. Tuis erogationibus sustentantur. Et profecto qui beneficus est In egestos: Deum promeretur. Imo ut uerius loquar deum ipsum cum putat debitorem. Placuta illa sententia. de mendico male meretur: qui ei dat quod edat aut bibat: Tibi iure optimo ueluti inhospitalis ac detestanda Improbatur. Qui probe calles humanitatis officium esse necessitati hominis egentis subuenire. Quantum uero illud est. Quo preconio. Qua laude memorandum? Quod Militibus Regis Annonam omnifariam calceos. pilea uestimenta largesuppeditas. Qui oppositi sunt ueluti obices Turcis Cohercendis. & sane decet Episcopum Orthodoxum nulli impendio parere ad cohibendos hostes christianae fidei sempiternos: Qui sanguinis nostri sitientes Christianiq; omnibusque uiribus expugnare contendunt Propugnaculum in confinio Pannoniae munitissimum: Cui Belgrado nomen. Verum illic praesidium Regum in procinctu expeditum semper est ad illorum impetum retundendum Et ferociam suffrenandam. Hii autem bellatores Limitanei Tuis inuitamentis Excitantur. Tua largitate fiunt in arma promptissimi. Te opulatorem Te parentem Consono ore Apellantes. inde fit ut te non minus Auxilio pollentem quam consilio experiantur. Cum autem summus honos sit notum esse tantummodo Amplissimis principibus: Tu apud Maximum Pontificem Alexandrum es impetrabilis. Tu Maximo Regum Regi Mathiae Cuius laudes nulla aetas

Contra i doctos Episcopos.

Episcopus explorator Ignorantia ut cacer. Hospita.

lissimus archiepi scopus Col.

Laus Ma-
thiae Re-
gis.

Calum-
niatores
in aula re-
gia.

Littere i
aduersis
folatio.
Laus
Regis
Vula
dislai.

Vita inte-
rior icul-
pabilis.

Vigilax
archiepi-
scopus

conticecet. Qui Alexandro Magno Caesari dictatori Hannibali Poeno uirtute imperatoria est com-
parandus. Tam carus tam iucundus olim fuisti. Ut apud Maximum Regum honoratior fueris quam
apud Scipionem Panetius. Apud Alexandrum Aristander. Nec immerito. Ille enim maximas com-
plussulas tuo consilio. Auctoritate. Prudentia gloriose confecerat. Quam obrem maximis sicut Par-
erat. Te ornamentis ornavit. Et Archiepiscopatus Apice meritisimo condecorauit. Quem tu tamē
ante merueras quam acciperes. Quippe uiri praecellentes student non tam suscipere sacerdotium q̄
mereri. Verum enim uero in aetate hominum agenda. Ut inquit plautina matrona. Iuptati moeror
comes consequitur & Serenitati tempestas proxima. Denique nulla tranquillitas potest esse diuturna:
Nec ulla fere est tam solida foelicitas. quam nō fortunae turbo Concuciat: quae semper uirtuti aduer-
satrix est & contumax. Cuius spicula aculeata Cum aliubi. Tum in Aula principali maxime perfo-
rant. Vbi inuidi calumniatores atque maleuoli criminatores dominantur: qui in cubiculo Regio
Viperæ Linguas uirulentas uibrant in perniciem Bonorū. qui foelicitatem inuident beatis: Doctri-
nam eruditis: qui inuidentia stimulis irritati uirtutem praecellentem allatrare non cessant. omni
prorsus pestilentia pestilientiores. in hoc maximi Principes. quod cum bona illorum uenia dixisse
fas sit. identidem peccant. Ut uidelicet Neuo Credulitatis infecti Aures nimis patulas praebeant Dela-
toribus. quos ut sapiēter Domitianus dicere solebat. qui non castigat irritat. Horum itaque fictae cri-
minationes te Regi Mathiae fecere suspectum. te ueluti procella turbulentae uentos regios qui tibi
spirabant secundissimi. immutarunt. in tantum ut Cymba tua retrorsum acta scopulo illideretur.
tunc fortunae fulminantis ictu non tam extinctus quam decoloratus docuisti uirtutem Afflari pos-
se extingui non posse. cuius cum proprium sit neque Rebus secundis immodice efferrī Neque ad-
uersis imminui. Tu sicut in prosperis Modestus ita in aduersis constans procellam illam impetu ue-
hementiore proflentem patienter pertulisti. Virtutis adminiculo fultus: & conscientia immacula-
bili subnixus. Quia ad unicum calamitatis leuamentum studia confugiens id temporis maxime ex-
pertus es litteras sicut felicibus in rebus sunt maximo ornamento. Ita in calamitosus esse Maximo so-
latio. Singularique perfugio. ex quo uberrimus est fructus Iucunditasque sapienti. Verum cum ma-
ximum hominis propugnaculum inocentia sit. Cumque uirtus concuti possit excindi funditus non
queat Tu pristino Mox fastigio restitutus clarior illustriorque emeristi. Instar solis quem nubecula
obumbrauerit: qua mox dispulsa purior nitidior flagrantior emicare consueuit. Impresensiarum in
maxima es sicut merito esse debes existimatione atque auctoritate apud Sacratissimum & omni cū
honore mihi nominandum Regem Vuladislauum. quem Religiosissimum sanctissimum indulgen-
tissimum Regum omnium sciunt omnes qui nouerunt. Et cōstans fama latissima praedicatione cir-
cūfert. Qui Regis uirtutibus quasi compactus atque conglutinator duorum Regnorum Panno-
niae & Boemiae habenas sapienter & salubriter moderatur: cui non secus ac Traiano alteri cogno-
mentum Optimi optime congruit: Quem mihi in animo est aliquando reuerenter salutare Sed
non sine munere carthario: Sicuti parthorum Regem Nemo sine munere salutatur. Tu apud summa-
tes & proceres Aulicos omnis es amabilis. Atque pro ea qua plurimum polles uirtute es uenerabilis.
Te omnes uti parentem colunt. Regiūque status patronum strenuissimum cum laude suspiciunt: Cae-
terum cum pulcherrimum sit ut inuita Ita in studiis seueritatem comitemque miscere. Et ex dispo-
nitis facere continentum. Tu austeriorem spiritalis doctrinae disciplinam mices lenioribus secularis. sa-
pientiae condimentis. post spicas ex salubriori Mense collectas racemos uindemiae Oratoriae. suauissi-
mos decerpis. sine cuius suaueolentia Doctrinae omnes in odore. insuaues. iniucundae sunt & pror-
sus Aspernabiles. Omnes qui istinc ueniunt multa de tua aequitate temperantia Integritate. Doctri-
na commemorant. teque Praeconio Bonitatis extollunt. Quid memorem quam probus quam splen-
didus quam inculpatus existas in uita interiore atque domestica: Ex qua mores perpenduntur & in-
terior homo dispicitur. Cumque ex moribus ministrorum domini per sepe iudicentur. Domus tua
tota bene Instituta. Famulitiū. Quod pro dignitate copiosum est. ad mores dominicos mire forma-
tum. Nihil turpe dictu factuque in domo tua neque audiatur neque cernitur: Quod si qui aliquando im-
probiores existunt. Difficile est enim in maxima Familia ad praescriptum Cunctos innocenter dege-
re. eos tu austeriore Medicina seueritateque non tam tetra qua tetrica. ad frugem bonam reuocare cō-
tendis. proprios uero indulgenter Amplexaris ac foues. Ita ex malis Bonos. Ex bonis optimos effi-
ciens. id quod in. M. Antonii Imperatoris laudem plausibiliter proditum est. Et cum in Familia nu-
merosa plures habeas egregie fideles. Inter ceteros probissimus est Martinus Atthadinus: Quo in ne-
gociis dominicis obeundis nihil fidelius diligentius uigilantius noui. Quem tu ex omnibus unum
ut pote solertiore maxime idoneum delegisti Cui Arcana committeres. & negocia per magna con-
crederes. quem ad pontificem Maximum nuncium renunciumque impetrabilem es expertus. Et
cum in te habundent uirtutis & bonitatis exempla. Tu iusti aequique & pertinax religiosaeque institu-
tionis seruantissimus Pensum religiosum. quod quotidianum sacerdos bonus Deo debet. suis horis
absolutum incontinenter reddis. in tantum dissimilis istis: Quibus pro Psalterio psalteria est pro sancto
breuiario scortum accubat. Et cum ex Homericis sententia turpe sit uiro primario totam noctem
somno consumere. Tu somnificissimus uigilas de nocte bonasque horas Bonarum artium studiis

impendens. Ita uitam procudis prorogasque: uita enim uigilia est. Denique agis Archiepiscopum si-
ne superstitione religiosum. Sine simulationis fucos. sincerum. Sine labe emaculatū sine iactantia litte-
ratum. Ut merito unus dici possis irreprehensibilis. quod absolute uirtutis instar est. idque in episcopo
deposcit Apostolus. Age uero illud uetus uerbum quod ait similia similibus laetari. non ne spectatis-
simum in te uerissimumque esse constat. Qui cum sis litteratissimus conuictoribus litteratis. Habet
que in prandio & coena eruditos fabulatores: Quorum sermones conuiuales sunt tibi pro pabulo
suauissimo: qua in re mehercules Alexandro imperatori Romano es simillimus. Qui in cōuiuio do-
ctos omnes adhibebat: dicens se litteratis fabulis recreari & pasci. Et profecto uiro Eruditissimo con-
dimentum suauissimum est fabulatio litterata. Contra cum inter se doctis indoctisque sit naturale
dissidium Tu prophanum uulgus odisti & indoctos eliminas. Bonos omnes inter se ut inquit Pla-
to oportet amicos esse Et si sint minus noti: Quorum mores sectaeque conueniunt: Tu platonici prae-
cepti retinentissimus Bonos omnis Hoc est litteratos diligis ac foues. Et cum eruditus sit amicitia Doctus
tua uel maxime concupiscenda. Tu eruditorum beniuolentiam studiose expectis. muneribusque con-
ciliis. Nullus in Italia litterarum litteratorumque Altrice ac parente est studiorum claritate paulo ce-
lebrior: Qui non tibi sit glutino amicitiae copulatus. Tu me perinde ac in studiis humanitatis neque Libera-
postremum. Neque imi subelli professorem muneribus es prosequutus. Tu ad me crebras litteras de-
disti: Quo diu boni lepore. Quae uerborum atque sententiarum Amenitate Refertissimas Prorsus ut
perfectus Orator. Tu ad me ueluti ad praeceptorem neque moribus. neque doctrina penitendum De-
stinasti necessarios discipulos ut doctrinis expolirentur. Et dolatorio eloquentia leuigarentur. Inter
quos eminet Michael Cheserius. quo in puero mirifica indoles uirtutis apparet. Et ingenii lumē Elu-
cescit. Quia ad comendam linguam & capiendum Facundiae cultum est oppido quam docilis: haud
quaquam degenerans a parente Stephano Cheserio uiro clarissimo: qui obprobriatē atque uirtu-
tem agit istuc Viceplatinum: quod nomen est praefectura in Pannonia honoratissima. Tertiaque a
Rege dignitatis partes gerit. Magnum hoc ego duco. Quod Archiepiscopo Maximo eloquentissimo
doctissimo. Nostra quantulacunque est doctrina non fōdet. Huiusce autem inter nos Florentis in
dies amicitiae Conciliator & quasi conglutinator fuit discipulus meus Philippus Cyulanus Iuuenis
Apprime Nobilis & impense doctus. qui Auro pannonio merces latias hoc est litterariam supellecti-
lē: Qua nil preciosius. Comparauit. Et hac politiori eruditione Suffraginatus. Pigmentisque Orato-
riis bene coloratus in patriam ad suos nuperrime remeauit. Et sane me plurimum iuuat cum ex
Gymnasio nostro litteratorio Scholasticos Conspectio: non solum Cismontanos Verum etiam Trāf-
montanos Nobiles complussculos bene litteratos prodiisse: quotidieque prodi re Repurgata lingua/
rum Vitiligine omni: Deterfa Barbarie. Inter quos ad presens est Gemma Scholasticorum. & il-
libatus eloquentiae candidatorum Flos Iohannes Vartimbergensis Boemus Meus ut uulgo dicitur
Compater: Quem Arctissime diligo: quo Amabilius elegantius splendidius Nihil quicquam reperi-
ri posse contenderim: Hic me formatore ac magistro tam enixe colit eloquentiam Tam diligenter
idulget stilo latiali: Qui optimus optimusque est dicendi artifex: ut ad genitales Terras in patriā lare sit
elegantias Italicas haud dubie secum relaturus. Ut Tullianis ornamentis excultus possit inter suos.
non solum disertus uerum etiam eloquens haberi. Et doctrinae nitidioris honestamento nobilitari.
Ergo igitur ut haec quae mihi tecum felicibus auspiciis exorta est amicitia Tam proba Tam sancta
Tam splendida uulgo innotesceret. fieretque apud posteros quoque testator. Commentarios hosce
Apuleianos tibi nominatim Dedicauit Archiepiscopo Petre inter Antistites primarios Doctissime. In-
ter doctos Religiosissime. Inter utrosque Clarissime: Quod sane minus Neque minus preciosum quam
aureum. Neque minus fulgens quam argenteum tibi potissimum uideri debet. Qui optimi nostri bo-
na animi Tanto bonis extrariis praestare quanto animus corpori Antecellit. Quae in lucio nostro sale-
brofa ante hac sentiebantur. ea leuigare: Quae obscura illuminare: Quae tortuosa corrigere connixus
non pauca quasi aliud agens de industria interserui ad omniariam interpretationem pertinentia:
Quibus ueluti condimentis Nauseosus lassescens conuiuiae stomachus Reficeretur. & omne quasi
fastidium abstergeretur. Multa mediis fidiis ex Secretariis Doctrinarum abdita eruere atque expro-
mere elaborauit: ut pro uiribus iuuarem studiosos linguae latialis prodessemque posteritati. Spero ha-
ud indignos futuros Commentarios: qui in bibliothecam tua reponantur: quam libris omnigenae
Doctrinae copiosissimis habes instructissimam elegantissimamque. Diu faxint ut testes sint mei Erga te
amoris & obseruantiae sempiterni. Ut nomen tuum meumque iunctim latissime circumferant. Et sane
impressor optimus operam dedit: ut Volumina Commentariorū circiter duo milia formis excussa
diuulgarentur. Mihi in Animo est In reliqua quoque Apuleiana Volumina Condere annotationes.
Si haec tibi non displicuisse cognouero: Te enim iudicem tanti facio. quanti fieri debet doctissimus
Maximus Amantissimus censor. Et is cuius Nomini peculiariter Dicantur. Opto ut Opus hoc mu-
steum tibi priuatim missum quoque nomini dedicatum omnibus Probis legatur: Male litteratos ni-
hil moror. Vale decus Antistitum. & Columen eruditorum. Meque prout coepisti Absentem ab-
scens Dilige & cū a Seriis occupationibus fueris Feriatus: haec qualiacumque sunt Translegere spreueris.

Doctus
doctos
amat
Libera-
lis in eru-
ditos

Io. Varti-
bergensis
cōpater
meus.

Cōpen-
diaria
laus ar-
chiepi-
scopi.

Coelii calcagnini Ferrariensis epigramma.

Exi lucidus undecumq; Luci
Terfus, frugifer, elegans, rotundus
Nec graues metuas subisse rhonchos
Adeptus modo pristinum decorem.
Quem doctus Beroaldus & disertus
Lima restituit seueriore.
Nec solum tibi reddidit priorem
Cultum: at si quid erat parum remotum
Consuetudine: dispulit tenebras
Et lucem dedit enitentiorem.
Quare sub studium eruditiorum
Exi lucidus undecunque luci

Philippi Beroaldi Endeca syllabon ad
Asinum Aureum.

Idextro pede. Sidere & secundo
Felix pannoniam petas Aselle.
Te non aspera saxa non uiarum
Scrumpi, flumina, celsipites lacunae
Cliuorum salebrofa, senticeta
Delassent: iter hoc laboriosum
Transcurras sine claudicatione.
Commentaria nostra sarcinasq;
Perfer nauiter, offerasq; Munus
Petro Pontifici pio eloquenti.
Quo nil doctius elegantiusq;
Quo nil sanctius est benigniusq;
Is te comiter obuioq; gressu
Gratanter capiet. statim resectum
Vnguento. Ambrosia. Toro fouebit.
Tunc molli satur educatione
Fies delictum tui patroni.
Gustabisq; rosas, eris Torosus
Splendens Floridus aureusq; Assellus.
Idextro pede. Sidere & secundo
Felix pannoniam petas Aselle.

PRAEFATIO

5

PHILIPPI BEROALDI IN COMMENTARIOS,
APVLEIANOS PRAEFATIO.

MAGICA Ars, quae in maxima fuit apud praefatos dignatio: Tres alias artes imperio-
sissimas humanae mentis complexa in una se redegeisse credit. Videlicet medicinam
regione At Astrologiam: Ita possessis hominum sensibus triplici uinculo in tantum resti-
giu adoleuit: ut in oriente Regum Regibus imperaret: sine dubio illic orta a Zoroa-
stre Conditore: Quippe inter prima regalia docebatur: Nec ullus apud persas regna
re poterat nisi magia calleret: Auctor est Plato, pueris regum doctores quattuor attri-
bui: Quos regios pedagogos appellant: Quos primus magicam peculiariter docet: Tota pene Ho-
meri odisea non aliunde quam ex magia constat: Siquidem protei transfigurationes, & sirenum cantus, & cir-
ces pocula, Et inferos euocatio Magico intellectu conuelantur: primum de ea commentatum Ho-
sthanem esse memoriam prodiderunt: qui Xerxes Regem bella Graeciae inferentem comitatus ad ra-
biem non audiatem modo huiusce Artis graecorum populos egit: Tantae antiquitus claritas glo-
ria: ex hac scientia penes semper petita est: Ut Pythagoras: Empedocles: Democritus: Plato: Lumi-
na doctrinarum ad hanc discendam nauigauerint peregrinationibus susceptis: hanc reuersi prae-
cauerint: hanc in arcanis habuerint: Histaspes quoque rex prudentissimus Darei pater cum indiae se-
creta penetraret ad nemorosam quandam uenit solitudinem: cuius tranquillis silentiis praecelsa
brachmanum ingenia porciuntur: eorumque monitu edoctus pueros sacrorum ritus, ex his quae didi-
cit magorum sensibus infudit: quae illi cum disciplinis praesentendi futura per suam quique proge-
niem posteris atatibus tradiderunt: Ex eo per saecula multa una eademque profapia multitudo crea-
ta deorum cultibus dedicatur: Quin etiam Moses ille iudaicarum legum Conditor & famigeratus
magices factionem illustrasse proditur: Et plane quod inter auctores constat orbem terrarum ma-
gia peragravit: Oceanum quoque transgressa, Et in Britanniam usque prouecta: quae illam attonite cele-
brauit: Gallias quoque possedit: Dryudis qui gallorum magi sunt illustrata: Est autem magia ut iter
praetatur Plato Deorum cultura: sic enim ait in alcibiade primo, & ypsilon epsilon tip tau epsilon epsilon epsilon
ic, Vnde ab Apuleio dicta celitum Antistita colendique eos ac uenerandi gnara: Duplicem magiam
esse cruditi autumant quarum altera platonica est & philosophica: quae nihil aliud esse traditur quam
naturalis philosophiae absoluta consumatio, Cuius cultor religioso sanctoque uocabulo magus appella-
tur. Et enim persarum lingua magus est qui nostra sacerdos. Altera demonum potentia constat, res
mediuissidius execranda instabilis portetosa quam nomine detestabili γοῦντιος goetian uel hor-
ribiliori theurgiam uocant, quanuis porphirius platonius quandam quasi purgationem animae
per theurgiam promittit, qui tamen hanc artem modo tanquam fallacem legibus prohibitam ca-
uendam monet. Modo utilem mundandae animae parti esse dicit: Ceterum uulgari more magum
eum esse dicunt: qui communione quadam loquendi cum diis immortalibus ad omnia quae uelit
incredibilia quadam ui cantaminum polleat: & uulgo magi malefici ob facinorae magnitudinem nun-
cupantur: ut scribit diuus Augustinus & repetitum est in Decretis canonicis, xxvi, q. quinta huius sunt
qui elementa concutunt, mentes hominum turbant Violentia cantaminis, citra tamen ueneni hau-
stum: Ex quo cecinit Lucanus: mens hausti nulla sanie polluta ueneni Excantata perit, Magos dici
arbitratur porphirio Commentator quasi magnagos a magnis uidelicet rebus: quas se perficere
posse gloriantur: Aitque eos carminibus conuere sensus animosque mortalium: hinc teste Tertulia
non sunt phantasmata castorum & aqua cribro gestata, Et nauius cingulo promota, Et barba tactu ir-
ruffata, Magia legibus, xii, tabularum fuit antiquitus interdicta: Verba ipsarum legum decem uir-
tutum sunt haec, qui fruges excantasset: qui malum carmen incantasset: & illud, ne ue alienam sege-
tem pellexeris, hac enim doctrina fructus alieni in alienos agros transferri posse credebantur: Ideoque
in duodecim tabulis ei qui hoc fecerit supplicium ut Cicero memorat constitutum fuit, hinc ait Di-
do uirgiliana Magicas se inuitam accingier artes, Species magiae plures, Est enim ex aqua, quae hy-
dromancia nuncupatur: ex securibus, quae Axinomantia: Alia sit per specula: quam Catopromanti-
am nominant, de qua intelligi uoluit spartianus in Didio Iuliano his uerbis, Carmina prophana in-
cantauerunt: Et ea quae ad speculum dicunt fieri, In quo pueri praeligatis oculis incantando uentu-
ra respicere dicuntur, Iulianus fecit: Est & lecanomantia: quae ex peluibus diuina promittit: Quas
graece Lecanas uocant, Et apud persas erant magi Strabone teste in xvi, lecanomantici cognomina-
ti, Quasi ex peluibus diuinantes, psellus quoque libro de demonibus tradit Lecanomantiam apud as-
syrios frequentatam, scribens uaticinantes accipere peluim aqua plenam, Daemonibus congruen-
tem, in profunda repentibus: ubi autem Daemon illapsus est, aqua edi sonum quandam fatidicum,
Praeterea notissima sunt pyromantia, Geomantia, Chiromantia uidelicet, per ignem, terram, & in-
cisuras manuum factae diuinationes, Necromantia siue Necyomantia ea est: qua umbrarum euoca-
tiones fiunt & inferorum colloquia celebrantur: a qua necromantici illi famigerati nomen sortiun-
tur: quorum incantamentis mortui resuscitari diuinare ad interrogata respondere uidentur, Nec
fit talis diuinatio sine sanguine, Talis est apud Homerum euocatio manium facta ab Vlyxe: Talis

Moses
q uulgo
Moyles
Magia
deorum
cultus
Magus
sacerdos
Goetia
Theur-
gia
Porphi-
rius

Barba
tactu ir-
ruffata
Magia i-
ter dicta
legibus
Hydro-
mantia
Axino-
catoptro
mantia
Lecano-
mantia

apud filium a scipione. Apud Valerium Flaccum ab Esone. Apud Papinium a Tiresia. Apud Orati-
um a feminis ueneficis. Quidam Necyomantiam Sciomantiamq; ita distinguunt, ut Necyoman-
tia ad erigendum Cadaver sanguis sit necessarius. In sciomantia uero sola sufficiat umbræ euoca-
tio. Vnde & nomen. Est & Capnomantia ars quædam ex fumo aræ uerum præuidendi & ex motio-
ne fumi quæ sunt futura cognoscendi. Cuiusmodi diuinaculos a fumo Capnomantas appellant. Ex
hoc magiæ fonte deriuati sunt apud Romanos Ethurici Auspices: Apud indos Brachmanes &
gymnosophistæ: Apud gallos Dryudæ. Et barbi: Apud ficulos Galeatæ: Apud cunctas nationes pla-
netarii: qui mathematici sunt: Et uulgo Astrologi nominantur. Plinius ubiq; alacriter oppugnat il-
ludicq; placita Magorum atq; promissa. Magicaq; fere semper uanitates appellat: nec ueritus est scri-
bere magiam artem esse instabilem irritam inanem. Quintus Currius Magiam non artem esse
profitebatur, sed uanissimi cuiusq; ludibrii: Ecclesiastici conditores magicas præstigias uocant tanq;
fallacia quadam præstringentes hominum mentes rerum ueritatem ementiantur: Et ita curiosita-
ti mortaliū callenter illudant: Cæterum non parum multi credulitatem suam addixerunt magi-
cæ doctrinæ: perinde ac rerum cunctarum potentissimæ: Inter quos, ut cæteros præteream Lucius
Lucianus patrensis Diuinationis gnarus nec minus Elegans sophista: q; mordax scripsit se petiisse
Thesaliam desiderio noscendæ magiæ flagrans: ibique dum se in auem uerti cuperet in Asinum a
palestra ancilla unguenti potentia esse demutatū: Et ita sub Asinali Effigie: humano tamen sen-
su & mente incolumi retenta multas eruminas exanclasse: multiuogq; labores tolerasse comme-
morat: Donec gustatis rosis in pristinum Lucium reformaretur: hic igitur apud græcos stilo perele-
ganti lusit Asinum aureum: quem noster Apuleius Emulatus & ipse apud latinos Consimili argu-
mento stiloq; nitidissimo condidit undecim uolumina de Asino aureo, siue metamorphoseon: in
quibus elegans est Eruditus Emulus. Et cum haud dubie ex racemis Luciani sibi fecerit uinde-
miam: Eoq; uno archetypo prope peculiariter sit usus: Magna tamen inter græcum Latinumq; Asi-
num differentia: Ille breuis. Hic copiosus. Ille uniformis & summatim ex homine in Asinum ex Asi-
no in hominem transformationem reformationem perscribens. Noster uero multiplex & fabellis
Apuleius tempestiuiter interfertis omnem aurium fastidium penitus absterget. Græcus ille magiam primo-
ribus labris gustasse uideri potest quauis de se scripserit. Vnde & vaticinus bonus. Hic uc-
ro noster plenis haustibus hausisse: In tantum ut Magorū maximus crederetur. Et ut auctor est Au-
gustinus. Apuleium & Apollonium dixere non minorem q; Christum fecisse miracula. Et ut Lactan-
tius refert solent Apuleii & multa & mira memorari. Ipse tamen magi nomen respuens aduersus
calumniates: qui ei magicarum artium Crimen intenderant, eloquentissimo se defendit: Sunt præ-
terea in Lucio nostro uerba non parum multa interfeminata: quibus magis delecter q; urar, plurima
uero quibus perinde utar ac delecter. Et sane nouator plerumq; uerborum est elegantissimus tanto
que cum decore & uenere, ut nihil decentius: nihil uenustius fieri possit: Deniq; hic noster Asinus si-
cut uerbo dicitur ita re ipsa aureus conspicitur: tanto dicendi lepore tanto cultu: tanta uerborū mi-
nime triuialium elegantia concinnatus cõpositusq; ut de eo id dici meritisimo possit: Musas Apu-
leiano sermone loquuturas fuisse si latine loqui uellent: & ut dicam quod sentio plurimum, confer-
re Apulei frequens lectio ad excolendam linguam potest: & ad eam eloquentiæ partem, quam ser-
monatricem appellant maxime est accommodata: Cuius Eloquentiam Sidonius Apollinaris ue-
lut fulminantem præconio uirtutis extollit: & Diuus Augustinus in epistolis Apuleium eloquentissi-
mū esse testatur: de quo sic scribit: Apuleius Aferre honesto patriæ suæ loco natus & liberaliter edu-
catus: magnaq; præditus eloquentia: Eundem in libris de ciuitate Dei Platoni cum græca & Latina
lingua nobilem appellat. Quæ obrem te lector, oro, moneo: Horror: ut familiaris tibi fiat hic scriptor
sitq; tuum quasi manuale & Enchiridion. In quo si quid durum uidebitur id nostrorum cõmenta-
riorum expolitione emollietur: ac leuigabitur: quorum lanuam repandet præcursoria hæc & uolu-
ti prodromos enarratio cõpendiaria de Lucii Apulei patriæ ingenio, & libris. Solet eni & hæc quoq;
studiosis esse non iniucunda cognitio.

VITA LVCII APVLEII SVMMATIM RELATA.

VCIO Apuleio afro nobili Platonico: patria fuit Madaura Romani. Po. Colonia oli-
splendidissima. & sub syphacis ditione collocata. quæ in numidia getuliæq; cõfinio
sita est. Ex quo seminumidam & semigetulum semet ipse proficet. Vnde & madau-
rensis Platonicus Sidonio dictus pater nomine theseus cunctis in patria honoribus
perfundus. Mater nomine salua. Inter feminas probitate præcellens: Cuius nobili-
tas satis clara ut pote a Plutarcho illo inclyto cheronesi: ac sexto philosopho Plutar-
chi nepote deriuata: Vxor pudentilla opulentiis uirtutibusq; quæ in feminam cadunt dotatissima
ipse uero succulenta proceritate: oculis cæcis: Flauo capillitio speciosus: Floruit carthagine: sub Iolia/
no auito. & Claudio maximo. proconsulibus: Vbi pueritiam disciplinis liberalibus excoluit: pluri-
mūq; sub doctioribus Carthagenensibus profecit. Vnde haud immerito se se carthaginis alumnum
gloriabundus prædicat: eamq; africæ musam celestem & magistram uenerabilē appellat. Dein athe-
nis unde omnium doctrinarum fluentia antiquitus hauriebantur: ebibat musarum crateras multi-
iugas: poetica commeticiam: Geometriæ lympidam: musicæ dulcem: Dialecticæ austerulam: uni-
uersæ uero philosophiæ nectaream: Nouēq; musas: hoc est nouem disciplinas ingenuas magno stu-
dio nec casu sudore percoluit: Mox Romæ studiorum latinorum cultor assiduus & uigilax ad id
facundiæ Romanæ fastigium peruenit, ut eloquentissimus doctissimūq; iuxta conspiceretur: pos-
setq; meritisimo polychistor hoc est multificius nuncupari: ibiq; sacris Osiridis initiatus in nume-
rum postophorum: quod sacrosancti collegii nomen: cooptatus patrociniæ forensia ex dei præcepto
libens obibat. Hic nō minus eloquio pollens q; eruditione præpollens negotium agens posteritatis
non parum multa uolumina condidit: quæ partim incuria temporum intercepta desiderantur: par-
tim ad posteros transmissa assatim declarant quantum uir ille ingenio doctrinæq; præstiterit: quan-
tumq; inter barbaras atq; incultas nationes uirtus elucescat: sic & olim apud socordissimos scythas
anacharsis sapiens natus: ex Apuleianis monumentis cum alia compluscula, tum de conuiualibus q;
stionibus de piscibus. De genitu animalū. & epigramata. & hermagoras desiderantur: ex his uero
quæ hoc tempore extant. Circunferuntur libelli quattuor Floridorum. In quibus Florida facundia:
& odorata eruditio lectorem mirum in modum oblectat tenet amenat: Vbi ueluti saltuatim uarie/
tas rerum contexta conuiscitur. Oratorias omnis uirtutes complectitur copiosissima & disertissima
oratio: qua crimen magiæ ab aduersariis obiectum a se alienū esse defendit tantis eloquentie doctri-
næq; uiribus, ut semet ipsum uicisse uideatur: Liber est unus de deo siue demonio Socratis inscri-
ptus: cuius testimonium identidem citat Diuus Augustinus in definitiōe demonum: & descriptio/
ne hominum. De Dogmate Platonis libri duo: Vbi quæ a Platone pluribus uoluminibus disper-
sim lateq; explicatur, strictim & in arctum collecta miro breuiloquio perscribuntur: De cosmogra-
phia unus. non pauca continens ex meteoris Aristotelicis: Dialogus trismegisti ab eodem latinitate
donatus. Ita ut non tam eleganter atticisare: q; latialiter disertare uideatur. Comprimis uero uolu-
mina. xi. de Asino aureo. tanto lepore tanta elegantia: tanta florulentæ narrationis uarietate condita
sunt. Vt nihil lepidius floridius. amabilius eē quicquā posset: adeo ut merito Asinus aureus ob stilū
braçteatū & nitidissimam pulchritudinem inscribatur. quid enim pulchrius hoc Asino uere aureo.
uere braçteato? Quæquā non pauci sunt, qui metamorphosin hoc est transfigurationem: siue trans/
formationē: ex rei argumento malint appellitare: Cæterum cum nitore huiusce Asini plerisq; omni-
bus non aureus ac fulgens: Sed tenebriofus ac pallens uideatur: existimaui me facturum operæpre-
tium consulturumq; pro uirili parte studiosis apuleianæ eruditionis: Si cõmentarios excudissem ea
incude eaq; officina tornatos, ex qua cõmentarii in proprietum: In Suetonium tranquillū forma-
ti in publicum iam pridem prodierunt: Ex qua annotationes, orationes, poemata. Ex qua innume-
ra opuscula fluxere: Itaq; non minus libenter q; diligenter suscepi hanc commentandi pronunciam: ut meo labore aspredines salebrarum siquæ sunt in asino Apuleiano leuigarentur: omnisq; noctur-
na caligo immissa luce discuteretur: Spero hæc nostra qualiacunq; sunt annotamenta minime fu-
tura ingrata minimeq; poenitenda candidatis doctrinæ politionis, tibiq; potissimum: qui semper si-
titor cupitorq; extitisti Apuleiani leporis atq; facundiæ, qui libellos meos in cœlū fers qui nostros
etiam neuos amare consueuisti. hisce autem cõmentariis de industria habenas modo laxiores de/
di modo datas pressiprout res locus, tempestiuitas, exigere uidebantur. Interdum ex instituto pro-
pe peculiari flosculos ex doctrinarum prato decerptos decenter intexui. & more pictorum parerga
frequenter adieci, quibus lassescens lector reficeretur: & sane id genus additamenta, nisi amor insti-
tuti operis me fallit, non minus languidum ingenium refouent q; stomachum nauſeantem sub ama-
ra & subaustera esculentioribus obſoniis immixta reficiunt.

Scriptoris
ris.

Cōsiliū.
Spectādū

Ex hoīe
Asinus
quid.

Plato in
sympo/
sio.
Sentētia
procli no
tabilis.

Palinge/
nesia.
Metem/
psychosis

Scriptoris intentio atq; consiliū.

In exponendis auctoribus id quoq; spectari queriq; solet: quā fuerit scribentis intentio consiliū: Ego Apuleium quidem nostrum confirmo Lucianum græcū scriptorem argumento consiliū imitari. Verum sub hoc transmutationis inuolucro, naturā mortalium & mores humanos quasi transeunter designare uoluisse, ut admoneremur ex hominibus Asinos fieri: quando uolupta tibus belluinis immergi Asinali stoliditate brutescimus, nec ulla rationis uirtutisq; scintilla in nobis elucescit: sic enim homo ut docet origenes in libris periarcho, fit equus & mulus, sic transmutat humanum corpus in corpora pecunia: Rursus ex Asino in hominem reformatio significat calcatis uoluptatibus exutisq; corporalibus deliciis rationē respicere: & hoīem interiore, qui uerus est hoī mo ergastulo illo cenoso, ad lucidū habitaculū, Virtute & religione ducibus remigrasse: Ita ut dice re possimus iuuenes illicio uoluptatum possessos, in Asinos transmutari, mox senescentes, oculo mē tis uigente, maturescitibusq; uirtutibus exuta bruti effigie humanam resumere. Scribit enī Plato in symposio q; tunc mentis oculus acute incipit cernere cum primum corporis oculus deflorescit. Quin etiam proclus nobilis Platonius monet multos esse in uita lupos multos porcos: plurimos alia quadam bruti specie circumfusus. Quod minime mirari nos oportet cum terrenus locus circos ipsius sit diuersorium: cum animæ aut unguentis delibata, aut pharmacis epotis inebriata transsi gurentur in brutas animantes. Pharmaca autem sunt obliuio error, inscitia: Quibus anima conso pita brutescit, donec gustatis rosis hoc est scientia, quæ mentis illustratio est, cuiusq; odor suauissi mus, auide hausta in humanam formam hoc est rationalem intelligentiam reuertatur exuto asina li corio, id est deposito inscitia & rerum terrenarum crassiore uelamento, & sane reperiuntur animæ q; paucissimæ: quæ corporeis pedicis solute, & brutalibus uoluptatibus irretitæ, existat sobriæ pur æ imperturbatæ nulla in Asinum aliasq; brutas animantes facta transfiguratione. Potest & meta morphoseos causa referri ad multiugos humanæ uitæ labores, multiformesq; uarietates: quibus homo pene quotidie transmutatur, illa uero eruditionibus principalis huiusce transmutationis causa ualdeq; probabilis uideri potest. Et uidelicet sub hoc mystico prætextu noster pythagorice plato nicæq; philosophiæ consultissimus dogmata utriusq; doctoris ostenderet & sub hac ludica narra tione palingenesiam atq; metempsychosim id est regenerationem transmutationemq; dissimulan ter assereret. Et ut simul quanta eloquentia latali homo afer quanta elegantia. Quanta rerum uer borumq; copia præditus esset, euidenter edoceret. Cæterum cum istæ præfationes libentius nos ad lectionem præpositæ materiæ perducant eiusq; euidentiore præsentem intellectum, singulis libris ypothesim siue argumentum subiungam summam breuiterq; conscriptum: ut quid in quoq; uo lumine contineatur, statim lector intelligat.

Hypothesis siue argumentum primi libri.

Lucius Apuleius magiæ noscendæ cupiens thessaliam peti, ubi artes magiæ pollebant in itine re duobus uiatoribus se tertium comitem adiungit, narratur intereundum mira quædā & incre danda de circulatore: De meroe & panthia Lamiis ac sagis, mox accessus Lucii ad hypatam ciuita tem hospitiumq; milonis & hospes ipse describitur. Fuit opinor operæ pretium hæc carptim de gu stasse ne illotis ut aiunt pedibus lector ingrederetur, & ut tirocinium scholasticorum commodius instrueretur, libuit aliquantum euagari & quodam quasi thema futuræ interpretationis anteloquo isto præmittere, sed iam tempus est, ut cum cōmentariis nostris Apuleium curiosius inspicias: quæ in uita philosophum in scriptis amatorem res ipsa demonstrat & testatur aufonius.

PRIMVS

7

T ego sermone, Lufurus Asinū Aureū exordiū ab epigramate iābico himēbri quo fau sinū filiū siue lectore alloquēs instar poetæ summam pponit qd sit toto in opere edisertaturus. Docilitas aut captas: & attentio colligit. At particula Interdū inceptiua est: Adornatū pertinet ut docet seruius in nono cōmentario. Ait donatus picipiū esse increpationi aptū. Vt Virgilius, At tibi pro scelere exclamat pro talibus ausis: Cōsimile illud orationū, At o deoz quicq; in celo regis.

T ego tibi sermone isto miz lesio uarias fabulas con z seram: aureſque tuas bez niuolas: lepidō susurro per mulceam modo si papy rum egyptiam: argucia niz lotici calami inscriptam: nō spreueris inspicere: figu ras fortunæque hominum

do iocoso, delicato, ludicro hoc n. significat sermo milesius, a mile siogz ionia populis dictus: q deli ciis luxuq; notabiles fuere quoq; est illud memoratissimū: Nemo nostrū frugi esto, alioq; cū aliis ei/ ciat: hic milesias prisci appellaue rūt poemata & fabulas la sciuen tes siue ut qdā putat milesia dicū tur fabulæ aniles & uanidicæ: q bus nec pes nec caput appareat, nec istar apologoz epimythiō ul lū morale cōtinentes, lulius capi tolinus in Clodio albino sic ait,

Milesia
fabulæ.

Agri colēdi pitissimus ita ut etiā Georgica cōscripserit, milesias nōnulli eiusdē esse dicunt: quæ fa ma nō ignobilis habet: quis mediocriter scriptæ sint. Extat epistola seueri imperatoris ad senatū mis sa, in qua id qd ad hanc rē maxime ptnet scriptū legitur: sic enī ait: Maior fuit dolor qd illum pro litterato laudandū pleriq; duxistis: cū ille neniis qbusdam anilibus occupatus iter milesias punicas Apuleii fuit: & ludica litteraria cōfesceret: ex his seueri uerbis apparet milesias Apuleii significari fabellas huiusce Asini aurei: quas ipsemet sermone milesio contextas & cōditas esse significat, Mar tianus quoq; capella in libro de nuptiis philologiæ inq; diuersitatis delicias milesias: Aristides poeta græcus cōposuit milesias, hoc est poema milesiacum perq; impudicū: cuius rei Plutarchus & appia nus meminerunt: qd & Quidius libro tristiū secundō apte docet sic scribēs: iunxit Aristides milesia carmina secū: pulsus Aristides, nec tamē urbe sua est. Emaculadus est hoc loco maculosus diui Hie ronymi codex. Vbi de milesiis hīce fit mētio: & in sincerā lectionem restituēdus: Namq; in libris cō tra Rufinū sic passim legitur: quasi non curatoz turba milesioz. In scholis figmenta decantēt. Vbi non curatoz sed cirratoz legendū est: hoc est comatuloz pueroz, luxta illud uulgatissimū, ten cir ratoz centū dictata fuisse pro nihilo pendas: pterea milesiaz lego non milesioz: quoniā ut iā docui mus fœminino genere milesias dicere maluerūt q neutro milesia: nisi q; tutari uelit milesia neutra riliter dici posse, ut georgica, argonautica, & alia consimiliter. LEPIDO susurro. Elegati quadā ser uſus hac dictione susurro, ut ostēdat hæc nō esse in uulganda neq; pphanis palā nūcianda, sed clam apud aures religiosas pmendis: instar mysterioz: quæ in sanctuariis & ut græci dicūt ἀπορρητοῖς habent. Lepidus dicit qui politus est auctore donato, ut Lætius, lamina Plinius lepidas uocari tra dit squamas æris minutissimas. Vnde & lepidotes gēma dicta: quæ squamas pisciū imitat, PAPY rum egyptiæ. Charta papyracea: est enī papyz siue papyrus utroq; enī modo dī: frutex nascens in palustribus egypti: aut gescens in longitudine, in gracilitatem fastigiat, ex libro papyri textū ue ſtē & stragula, hinc illud satyroraphi: succinctus patria quondā crispine papyro, ex hoc fiūt chartæ multiplices. Plinius in. xiii. quomodo fiāt papyraceæ chartæ luculētur ut oīa solet enarrat, a quo cō mendat augusta charta: cui principatus fuit in epistolis ob tenuitatē: Quæ antiquitus appellata est hieratica quasi sacra, religiosis tantū uoluminibus dicata: Emporetica dicit charta quasi mercato ria inutilis in scribēdo: sed in uolucris usum præbet in mercibus: iter picipales chartas fuere fania na, Liuiana, & plata oībus claudiana: in chartis spectant tenuitas, dēſitas, Candor, Leuor, Sacerdotes ægypti calceos papyraceos gestant: nec alia calciamēta eis induere fas est. Auctor herodotus, Chartis legatis papyz ad chartas paratū non cōtineſ. Vt docet Vlpianus uolumine, iiii. de legatis. ARGV tia, lepore, & festiuitate, & salibus ægyptiis: illi enī nequissimi mollissimiq; fuerūt, ex quo ē illud, Ni liacis primū puer hic nascat in oris. Neq; tellus sit dare nulla magis, idē aliubi sales Niliacos me morat: scribit flauius uopiscus ægyptios esse uersificatores epigramatarios: & ad cātilenas publicas ppenſos. Quittilianus delicias alexadrinas ut oīum mollissimas nominatim taxat. NILOTICI cala mi, Calamos ægyptios ad scribēdū idoneos maxime pbant: qui ut ait Plinius in. xvi. seruiūt char tis cognatione quadā papyri, pbatiores tamen gnidii existimant. Sagittis autem nullus aptior cala mus est q qui nascitur in Rheno Bononiēſi Amne: Cui plurima est medulla: De calamis nilotis ait epigramatista: Dat chartis habiles calamos memphytica tellus: texantur reliqua recta palude tibi.

Aristides
scriptor,
Milesiaz
Emacula
tus locus
hierony
mi.

Lepidus,
Lepido
res,
Papyz.

Vestis pa
pyracea.

Empore
tica char
ta.

Alexan
drina de
licia,
Calami
Bononiē
ses ad sa
gittas.

IN ALIAS imagines conuersas. An homines in alias imagines, ut luporum & Asinorum uerti possint magna inter eruditos & subtilis quaestio est. Vulgo enim in tantum infixa est fama haec, ut in maledictis habeant uersipelles. Ex quo est illud plautinum. Versipellem se se facit quando lubet. Plinius graece uanitatis haec esse mendacia figmentaque. Asserit. Diuus quoque Augustinus autumat haec esse fabulosa & demonum ludificationes. Quidam nomine praestantius olim denarauit patri suo contigisse, ut Veneno magico in caseo sumpto fieret caballus annonaeque inter alia iumenta militibus baiularet. **IN SE** rursum refectus, hoc ideo dicit, quia ex homine asinus factus est: mox ex Asino in pristinum hominem reformatus refectusque. **MVTVO** nexu. Per quasdam quasi uicissitudines, ut scilicet uicissatim ex homine Asinus, ex Asino homo fieret mutua quadam conuersione eadem subsistente materia. **QVIS** ille extrinsecus subitelligendum sit, qui in alias imagines conuersus & in se rursum refectus fuerit, significatur aut ipsemet Apuleius. **HYMETOS** Attica. Post anteloquium epigramatis ingredi narratione prosa oratione Docens se magis graeco quam latino sermone lingua excoluisse. Loca graeciae famigerata penseser perinde ac ueteris prosapia, tanquam natus sit in aphrica sed oriundus fuerit ex graecia, hymetus mos est in attica Inclytus marmore & melle. Crassus orator colunas habuit hymetias sex duodenum pedum longitudine. Mel hymetium: quod & atticum appellat prima tum obtinet bonitatis. Vnde Plinius & Galenus mel atticum cuprimis probant in medicamentis. Strabo quoque libro nono mel hymetium reliquis anteponebat id ait esse probatissimum quod acapnistum uocant quasi nullo fumo infectum, quo & apes & mella inficiuntur. Ideoque ait Plinius noster id mel seruari: quod acapnon uocant quasi dicas sine fumo. Solinus de hymeto scribit haec: hymeto meritisimo tribuit principatus: quod apprimis florulentus eximio mellis sapore & externos oes & suos uicit. **ISTHMOS** ephyræ. Angustia peloponnesi inter duo maria egeum & ionium coercit. Isthmos appellant in medio isthmo corinthus est: quia Cicero totius graeciae lumen appellat. Antea ephyre dicta, ex quo poetae dixerat ephyrea intelligi uolens corinthia. Isthmos ludis quinquennialibus & delubro neptuni inclytus perhibetur: quos ludos auctore solino ea propter institutos ferunt. Quod maria quinq; alatrant ora peloponnesem. Pineae corona uictores apud isthmum coronabantur, ut refert Plinius i. xv. Plutarchus tradit isthmia a Thefeo primitus instituta fuisse. In honore neptuni Herculis emulatione: qui Ioui olympia primus instituit: alii isthmia in honorem palæmonis instituta fuisse dicunt ut Archias poeta: cuius extat nobile epigramma graecum inclyta graecorum certamina complexum. Athenienses ad spectaculum isthmiorum accedentes, sedendo ceteris spectantibus praeferebantur: de isthmo quem perferdere tetauerunt dictator Caesar. C. Caligula: Nero, & demetrius scripsimus affatim in tranquillae comensariis. **TENAROS** spartiaca. In laconia promontorium est tenaros & oppidum: est & spiraculum eodem nomine ex quo descensus ad inferos patet: est in ipso tenaro templum neptuno dicatum. Pöponius mela. Et solinus auctores: de spartiaca a spartia ciuitate: quod laconiae metropolis est. Condita a spartae filia phoronei, ut docet eusebius chronographus: unde sparthani siue spartiace qui alio nomine lacedaemonii celebratissimi fuit aut spartia priscis temporibus ut graeci dicunt πορτιος τοσσις ciuitas sine muris tanquam uera urbis sepimeta esset armati uiri non saxa constructa. Vnde olim interrogatus Agesilaus. Quobrem spartia esset sine muris ostendens ciues armatos dixit ταυτα εστιν λακεδαιμονιοι πορτιος τειχη quod latine dicitur, hi sunt lacedaemoniorum muri. Lacones & loquendo & scribendo amatores fuerunt breuitatis prope peculiariter: Vnde & Laconismos breuiloquium significat, de quo Cicero in epistolis laconismo tuo non utar: & a symmacho itidem in epistolis dictum est meminisse breuitatem sparthanā quondam laudi fuisse: annotanda hoc loco est eloquentia Apuleiana a quo genere foeminino isthmus tenaros & himetos enunciantur. Cum ceteri fere masculino genere usurpauerint: sed uidetur. Noster non tam locos quam urbes ibidem conditas signare uoluisse. **GLEBAE** foelices. Sensus est haec loca praedicta ubere glebae & fecunditate segetum foelicia creduntur: quoniam ita libris scriptorum proditum est. Qui haud dubie foeliciores sunt utpote ipsi aeterni: & aeternitate donantes his de quibus sermocinantur. Glebae autem patrius est casus qui uulgo dicitur genituius: sic enim loquimur latine & eleganter, foelix aui, Silius foelix heu nemorum: & uitae laudandus opacae. **PROSAPIA**. Generis origo & familiae dicta a proserpendo. Alio nomine pro sapiens nominatur. Dictio est uetus: & ut ait Quintilianus ab ultimis: & iam oblitteratis repetita temporibus. In Attide, Athenas significat, atthis enim est athica regio: cui cranai filia nomine atthis nomen dedit. Quod & Iustinus refert: de qua Strabo libro geographiae i. sic refert, ab actione actica dicunt. Arthidem uero & atticam ab arthide Cranai filia: a quo & inquilini Cranai uocantur: ipsa autem ciuitas athenarum nomen sortita est a dea Minerua, quae graeci αθηνη hoc est athenam uocant. **PVERITIAE** stipendiis. Signat se prima graecarum litterarum elementa athenis didicisse: quae ciuitas domicilium fuit & ueluti officina ingenuarum disciplinarum.

Versipel/
lis in ma/
ledictis.
Veneno
magico
factus.
Caballus

Mel hy/
metium.
Acapni/
stum.
Acapno
mel.
Isthmos.
Isthmia
corona.
pineae.

Spartha
fine mu/
ris.

Laconif/
mos.

Prosapia.

MERTI. Militari militia autem puerorum militariaque stipendia sunt in gymnasio litteratorio: mere re enim significat militare: Varro, equo publico merent: & apud Suetonium in Iulio Caesare scriptum emeruit & sub seruilio isaurico in cilicia: merere interdum pro mereri usurpatur: ut apud Plautum: & si aliter meres promereris: est etiam merere sordidissimum quaestum capere: hinc mercenarii & meretrices dicunt: Aulus Gellius: Laus inquit Corinthia ob elegantiam uenustatemque formae grandem pecuniam demerebat. **IN** urbe latia, Romam significat, non solum latii sed & cunctarum terrarum

merui. Mox in urbe latia aduena: studiorum quiritium idigenam sermonem erunali labore: nullo magistro praecunte: aggressus excolui. En ecce prefamur ueniā: si quod exotici ac forensis sermonis rudis locutor offendero. Iam haec quidem

manorum: qui sermo latinus est: Latinitas enim ut inquit Diomedes grammaticus est incorrupta loquendi obseruatio, secundum Romanam linguam: oēs antiquitus tam docti quam indocti: tam foeminae quam uiri: tam pueri quam Senes apud Romanos latine loquebantur: nec tam graemice. Aliud enim est latine, aliud graemice loqui, ut docet Quintilianus in primo: qui libro xii. prodidit fuisse quosdam: qui illam tantum esse naturalem putarent eloquentiam: quae sit quotidiano sermoni simillima: quae cum amicis: coniugibus: seruis loquimur nihil accersit elaboratque requirunt: ita. M. Tullius ait in bruto populū eloquentiae & oratoris iudicem esse: qui in tertio de oratore tradidit uulgum in uersu uidere si peccatum est: & si quid in oratione claudicat sentire. Quod profecto facere non posset incius latinitatis, ita nemo inquit unquam est orator quod latine loquatur: admiratus: si est aliter irident: neque enim orator tantummodo sed hominem non putat: hoc haud dubie non diceret si latine loqui fuisset in paucis: sicut in praesentia est: idem refert mulieres conseruare facilius incorruptam antiquitatem: Quod multorum sermonis expertes ea tenent semper: quae prima didicerunt. Ex quo. L. Crassus orator socrum suam leliam sic audire se solutum testatur: ut Plautum sibi aut Neuium audire uideret: quae res euidentissime omnem dubitationem eliminat: ne dubitemus priscos omnis latine loqui solitos indiscriminatum. Quod eo copiosius rettuli: quia super hac re altercatio non modica fuit temporibus nostris inter uiros eruditos: idigena autem ut ad propositum reuertamur opponit aduenam & significat inde genitum: non alienigenam non aduenticum, sed uernaculum proprium, & quasi peculiare Romani labore. Difficili, molesto erumnæ enim labores onerosos significant: Maiores nostri, ut auctor est M. Tullius in secundo de finibus labores non fugiendos erumnas nominauerunt. Vnde labores Herculis erumnæ dicitur: Plautus in persa superauit erumnis suis erunas Herculis. Aufonius prima Cleonei tolerata erumna laboris: idem. M. Tullius in quarta Tusculana, erumna inquit est agritudo laboriosa: erumnulas ὑποκοπιοντικας furculas appellauerunt: quibus reliquatas sarcinas uiatores gerebant: quarum usum quia. C. Marius rettulit muli mariani postea appellabantur. Operæ precium est hoc in loco obiter Annotare super multis Marianis quaedam digna cognitu nec indigna relatu, quae apud Frontinum legimus. Qui libro quarto strategematon scribit haec. C. Marius recidendorum impeditum gratia: quibus maxime exercitus agmen oneratur, uasa & cibaria militum in fasciculos aptata furcis imposuit sub quibus & habile onus & facilis requies esset: Vnde & improuerbum tractum est. Muli mariani: Aliam huiusce puerbii causam refert Plutarchus in mario, qui id quoque memorat, quod scilicet Marius imperator eadem ferebat obibatque onera in re militari: quaecumque militibus imperabat: quare post haec cum labores & iussa imperatoris milites libenter subirent, muli mariani uocabantur, uulgo hodieque hinc ut opinor ducta origine caballos marianos appellat homines: qui pedibus suis ambulantes se in equo sedere & uehi mentiuntur in ludicro spectaculo. **NVLLO** magistro praecunte, sine doctore insinuat se didicisse perinde ac fuerit αὐτοδιδάκτορ, sic enim graeco uocabulo dicitur: qui se ipsum magistrum habet. Talis fuit antiquitus manilius senator Romanus, quem Plinius maximis nobilem doctrinis doctore nullo fuisse prodidit. Diuus quoque Augustinus libro confessionum quarto gloriatur perfermet ipsum solum citra doctorem legisse libros artium liberalium & intellexisse: Aristotelica quoque praedicamenta inquit quas appellant cathedrias solus legi & intellexi: fuit & syllanion statuarius nullo doctore nobilis. **EXOTICI** sermonis. Exoticum sermonem appellat romanam linguam ueluti alienigenam ac insitiam sibi: merito peregrinam, cum ipse natione asserit attici fuisse didicisset: & in patria stridulam barbariam puerilibus labris degustasset: exotici enim significat peregrinum & externum: Vocabulo quidem graeco sed apud latinos usitatissimo: hinc apud Plinium & Plautum unguenta exotica apud gellium uinum exoticum pro alienigena & peregrino. **FORENSIS**. Vel romani: quo oratores utuntur in foro: Vnde & forensis eloquentia & forenses apud sidonium tabulae & forenses apud Cicronem litterae quibus utimur in foro, uel externi ab hoc aduerbio foris deriuatur, omnino romanus sermo significatur: apud Liuium forensis factio & turba accipitur pro humili sordida in sincera quam fabius excretam ab integro populo in quattuor tribus conuertit urbanasque eas appellauit.

Merere
militare.

Indigena
sermo ro/
manorum
Latine
omnes.
Loquar/
bantur.

Incorru/
pta latini/
tas in foe/
minis.
Indigena
Eruna.
Erunule

Muli ma/
riani.

Qui no/
biles sine
praecatore

Exoti/
cus.
Forensis,
sermo.

IPSA immutatio. Tanquam nunc primum latine coeperit scriptitare, cum prius eloquio graeco ute retur, hinc in deo socratis ait satis oratio nostra atticisauerit. DE sultorie scientia. Decenti quadam translatione desultoriam scientiam appellat Ludicram uoluptariamque ueluti desiliem a studio pristino seueriores: secuti desultorii equi uocantur ex quibus homines agilitate corporis praediti repetere desiliabant: De quibus lege quae annotauimus in primo Suetonii comenario, illud enarrantes: equos desultorios agitauerunt nobilissimi iuuenes. Relege illa quoque: quae scripsimus in quarto propertii comentario super eo uersu, traicit alterno qui leue pondus equo: ubi docuimus desultorem designari qui equos desultorios alit & exercet: illa transili perniciem saltatione Marcianus quoque eadem pene translatione usus quae & Apuleius decenter inquit leuitate pernix desultoria gestiebat: illud adde quod a cassiodoro tradit equos desultorios repertos esse per quos circensium ministri missos denunciant exituros: erit ergo hic sensus, ut desultores ex quo in equum sic ego ex graeca lingua & scientia in romanam desilio: potest & dici conducenter scientia desultoria historia de asino in qua ex homine in asinum desilit, & uertit uidelicet in mores belluinos propensior: mox ab asino in hominem reformat: cum relictis uoluptatibus pedibus duce ratione emergit in uiam uirtutis: & hominem se se uerget praestat. Verus autem homo est asinus: apud scriptores qui transfigurant in belluas ad hunc intellectum referri possunt, prouerbiu illud ab asino cadere: Quod quidam huic loco agglutinare contendunt: mihi haud quaquam conuenire uidetur, cuius meminit aristophanes in nubibus & rettulit Plato in gryllo: qui & in tertio de legibus sic tradit, cur haec nobis dicta sunt, repetendum uidetur, ut oratio quasi equus retrahatur: ne si os effrenatum habeat, dicendi concita impetu: ab asino ut prouerbio ferunt excutiat. FABULA graecanica. Ideo graecanica appellatur quia ad exemplar Luciani graeci scriptoris condita, ex quo asinum aureum pene transcribit uel quia in thessalia regione graeca haec res gesta est, differt autem graecanica a graeco: nam ut docet M. Varro libro sexto de analogia graecanica aduenticia sunt de graecis ueluti notha ut Heciores: Nestores: Heciores, & ita haec fabula ex graeco Luciano deducta deriuataque est. THESSALIA. Fabula Asini aurei auspiciat ab eo principio a quo exortus est Lucianus: cuius initium est hoc, αἰνῶς ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἰδὲ οὐκ ὀλίγον ἰδέσθαι ὅτιν ἐν τῇ θησάλῃ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἰδὲ οὐκ ὀλίγον ἰδέσθαι ὅτιν ἐν τῇ θησάλῃ. Thessalia autem prisco saeculo pyrrhea & pyrrha deucalionis uxore denominabatur, mox hemonia ab hemone a cuius filio thessalo thessalia uocata est, homerus argopelagicon appellat. NAM & illis. Hoc per interpositionem: quae graeco uocabulo parathesis dictum est. ORIGINIS maternae. Annotauimus in uita Apuleii matrem eius saluam, a plutarchi familia prognatam: fuit autem Plutarchus cheronensis: quae ciuitas est Boetiae: quod & ipse testatur in syllaba scribens patriam suam cheronem, ab archelai impetu incolumen euasisse prouidentia syllae: qui eo in loco uictoriam ex hostibus uictis adeptus est: idem in lucullo ait cheronenses municipes suos luculli testimonio euasisse periculum: quod orcho menii per calumnias intentabant, ex quo statuam Lapidem in foro cheroniae publica impensa lucullo dicauerunt, & ob id beneficium non solum confitetur sed etiam palam proficitur se plurimam gratiam debere Romano lucullo: idem in demosthene refert quemadmodum apud cheronem patriam suam Philippus macedoniae rex praelio magno athenienses uicit: finis quoque libertati graecorum impositus est, ex quo praelio demosthenes qui alios ad pugnam animare solebat, salutem fuga quaesiuisset, quod id ei quod fugerat, probrose obiceretur, uersu illo notissimo elusit & per inquit οὐδὲν γὰρ καὶ τίς ἂν ἰπ. αὐχέσσειτο ἰδέσθαι uir fugiens & denuo pugnabit: floruit autem Plutarchus sub Traiano & Hadriano imperatoribus: Traiano libros apophthegmaton dedicat uir haud dubie primae notae inter eruditos: & multiuga eruditione mirabilis, secundus sane scriptor, & qui iure polygraphotatos nominari possit a copia uoluminum: Vnde nunc non immerito gloriatur Apuleius maternam originem a Plutarcho deriuatam, sibi gloriam parere. SEXto philosopho. Hic sextus philosophus doctor fuit Marci Antonini imperatoris de quo Iulius capitolinus: audiuit & sextum philosophum cheronensem Plutarchi nepotem, & ab Eusebio in chronicis scriptum est Plutarchus cheronensis & sextus philosophi insignes habentur adriani principatu. EXnegocio petebam. Imitatus est Lucianum qui ait se thessaliam petisse obnegocium quodam paternum cum homine thessalico. POSTquam ardua montium. Exornatio rethorica est: quae comparatur appellatur, & altera similiter cadens in his autem figuris felicissime audax noster Apuleius: & quis affectatione nihil odiosius sit: tamen talis affectatio in hoc pene peculiariter est amabilis imitabilisque, ardua autem montium dixit: arduos montes intelligi uolens: si cuti per lubrica uallium lubricas ualles, & roscida cespitum roscidos cespites: & glebosa camporum, glebosos campos: sic Virgilius urbem patauum circulo locutione usus pro patauio: fontem timauum, per ipsum timauo dixit. LUBrica uallium. Lubricus locus dicitur in quo facile labimur: lubrica res: quae labilis est & e manu elabatur Vixque contineri potest ob leuorem a Virgilio lubricus anguis, & loca lubrica dicuntur.

ROscida cespitum. Roscidus significat rorulentum & rore conspersum a Virgilio Luna roscida eleganter scienterque dicta est ueluti roris humorisque parens fecundissima: ex quo sydus lunae femineum ac molle nominatur ab eruditis: quae nocturnum soluit humorem: & ut ait Plinius cuncta humifuso spiritu laxat. ROres existunt neque gelu, neque ardoribus, neque uentis, nec nisi serena nocte in confesso est roscidas estare aethrae noctes esse: scribit Aristoteles in primo meteororum Rorem fieri ex uaporatione modica cum pluuia ex largo uapore progeneretur. Apuleius in libro de mundo, ros inquit

& roscida cespitum: & glebosa camporum: emergit: me equo indigena per albo uehes: iam eo quoque admodum fessio: ut etiam fatigatione sedentaria: incessus uegetatione discutere: in pedes desilio, equi sudorem: & frontem curio: se extrico, aures remulceo, frenos detraho, in gradum lenem sensum proueho: quo ad lassitudinis in comodum: alui solitum ac naturale praesidium eliquaret: Ac dum is ientaculum ambulatorium: prataque preterit: ore in latus detorto

spiticia, Iulius capitolinus: centum arae uno in loco cespiticia extruuntur: & ad eas centum sues centum oves, maculantur. GLEbosa. Glebis grandibus plena & extantia: columella id genus glebas appellat scanna: de quibus Plinius in xviii. scanna inter duos sulcos cruda ne relinquatur: glebae ne exultent: graece βολαὶ καὶ βολαὶ nominatur, inde ab Homero, phthia ἐπὶ βολαῖς dicta ab ubere glebosa. Emersi: difficulter se superasse aspredines locorum significat. INDigena. Thessalico quasi indigenito. Nec aliunde ascito: uel indigenam appellat equum patrium: ueluti uernaculum & domesticum. FATigationem sedentariam. Eleganter sedentaria fatigatio dicitur illa: qua sedentes in equo ex diutina equitatione uexantur. Columella in xiii. scribit operam uillicae non esse sedentariam: intelligi uolens non esse desidiosam: & ignauam: ut sedens assentiri cogebatur principi truculento. Quinetia sedentariae artes & sellularias eruditi appellant quae a sedentibus per ociositatem exercent: quas numerum lex a peregrinis & seruis tantum exerceri sanxit ciuibus inter dictas, tamque his animi uigor & corporis pariter elanguescat: plautus in aulularia sedentarios nominat qua dictione signare illos uidetur: qui sedes fabricant & sellas. FRONtem extrico. Numerosa oratione & similiter definitur indicat se oia illa factitasse: quae fieri solent ab equitatis siue equifionibus erga equos labore exhaustos: & sudore diffusentes, ut si fronte extricaretaures remulceret: frenos detraheret, fronte autem maxime sudat aialia & potissimum homines propterea quod caput humidum laxumque est: cerebro autem humectissimo frons prima subdita est Aristoteles auctor in secundo problematum, fronte a foratu oculorum nominata Varro exilimauit: & crederet Laetantius in libro de opificio a fronte dicti frontones quod cognomen est nobilium romanorum: hinc ait Cicero in primo de natura deorum. Silos & Flaccos, frontones: capitones: quae sunt in nobis, si uel hoc quoque in transcurso declaremus dicti sunt: quoque nasus sursum uersus est repadus: Vnde gallex quoque a similitudine silae appellatur: Flacci uero nominati: quoque aures demisse erant pendulae & languidae ac flaccescentes: ab his, uel ait Plinius sunt flaccosque cognomina. SENSum proueho. Non potuit significatius exprimere id quod quotidie usurpari uidemus in equis ex cursura diffudatibus & lassitudine defectis, qui si gradu lentissimo dorsualibus operati sensum prouehunt: ne ex refrigeratione periclitentur. ALui praesidium. Excrementa signat: & urinam quoque naturae praesidio maxime equi fatigati recreantur. ELiquaret. Emitteret: redderet: & ueluti liquidiora stercorea fistulatum excuteret: quae antiquis foria dicebantur. Vnde foriolus dictus: qui foria facile emittat solutioris, suetris. IENTaculum ambulatorium. Ientaculum auctore fulgentio placide dicitur gustatio: & est quasi prae gustatio comestio: est enim cibis matutinus, quasi ieiuna anima sumptus, & ientare uetus uerbum est quod significat ientaculum capere: afranius haec ieiuna ientauit: Vitellius imperator epulas quadrifariam dispartiebat, auctore tranquillo in ientacula, prandia, cenas, & comestiones, graeci ientaculum, ἀπορτίσιον uocant: καὶ ἀπορτίσιον. Hinc Aristoteles libro de animalibus nono scribit aquilam non operari: Sed quiescere, καὶ ἀπορτίσιον. hoc est usque ad horam ientaculi, in quibusdam codicibus aristoteli cis legitur, καὶ ἀπορτίσιον quod Plinius Aristotelis interpres emunctus ita transtulit, donec impleantur hominum conuentu fora ignauae sedentarii prandium siue prandium uocauere, ientaculum quasi paruum prandium, quod M. Tullius eleganti uocabulo prandusculum dixit, & ita legas in sincerioribus codicibus epistolarum ad atticum, nunc oppido quam eleganter ab Apuleio dicitur ientaculum ambulatorium. Quod sensum ambulando carpit equus in prato: ambulatoria hominis uoluntas usque ad mortem est: ut tradunt iurisculti, hoc est mobilis, uaria, mutabilis, porticus quoque ambulatoria dicitur: quae ambulationis causa extructa est.

Rosci-

Ros ex uapora-

Cespes.

Aræ cespiticia, Scanna.

Erybo-

Sedentaria fatiga-

tio.

Sellula-

riae artes.

Sedentarii

Sudor ex fronte.

Fronto-

nes.

Sili qu-

Flacci.

Foria.

Foriolus

Ientacu-

lum.

Ientare.

PRONus allestat. Solent equi os in latus detorquentes delectare & quasi demulcere. Allestat enim significat illicet & delectat. TERtium me facio. Id est cupio adiungo me tertium comitē duobus comitibus progredientibus. ALter. Ex duobus scilicet comitibus. CACHIno. Rifu soluto: qui reprehensibilis est. hic ait Seneca. sit risus sine Cachinno. præterea Cachinnus non risum tantum: sed sonum quoque uehementiorem significat. sicut apud Catullum ita scribentem: procedunt leuiterque sonant plangore cachinni. cachinnare etiam non de risu tantum: sed & de sonitu strepitusque maiore ueritas dici uoluit. hinc illud Accia-

num. seu sonando crepitu clau-
gentes Cachinant. Est autem ca-
chinnus uerbum secundum opo-
nuntioque fictum a sono risus.

IN uerba ista. Sub intelligendū
est alterum ex duobus comitibus
denarrauisse intereūdū multa de-
ui & potentia magices in credibi-
lia. ita ut alter furdus auribus dice-
ret super sedendū esse talibus uer-
bis: quæ mera mendacia & ima-
nia portenta resonarent. ISTO
accepto. Cum hoc audiuissem.

Slitor nouitatis. Cupitor rerū

uouarum. nam ut inquit Ouidius. est quoque cunctarum nouitas gratissima rerum: & ut ait fore est Se-
neca in declamationibus ad noua homines concurrunt. ad noua conueniunt. idem scribit libro quæ-
stionum naturalium nouissimo. Quod naturale est magis noua quam magna mirari. Qui fidere capre
orientem nascentur erunt curiosi omnium rerum. ut semper noua quæque curiosa desiderii cupiditate se-
stentur. auctor iulius firmicus in vii. matheseos. NON quidē curiosum. In libro annotationum no-
stræ hic locus copiose satis opior explicatus est: ex quo poteris siquid amplius desideraueris mutua-
ri. Vbi docuimus curione pro ministro atque præcone usurpari: in quo significatu. Plinius. iulius capi-
tolinus. martialis. eusebius. itidēque Apuleius usurpant. Apud Plautum. agnus curio significat macilen-
tus: quasi nimia cura gracilis & ematiatus: sicut e contrario i curiosum agnū dixit Apuleius i floridis
intelligi uolens opimū. & sicut uideat at curio hoc in loco a cura festiuiter deduci quasi curiosus: qui
curat & satagit nosse curiose res nouas. e itaque sensus. nō sum ego quidē curiosus: cū curiositas sit signū lo-
quacitatis: & nemo curiosus sit qui nō sit maleuolus uerū tamē cupio nosse plurima: atque ipse tamē toto
opere testat se genuina curiositate præditū fuisse. & in natura ut inquit Seneca nobis curiosum dedit ige-
niū curiositate ut noxiē taxat fulgentius mythologus his uerbis. curiositas semper periculorū germa-
na detrimēta suis amatoribus nouit parturire quæ gaudia. IVgi. Collis. & loci editioris. INsurgimus.

ascendimus. LEuigauit. Hæc duo opponunt ueluti p antithetō asperitudo & leuigatio. cū leuiga-
re leuore quodā expolire quod asperū ē. itinere at comes facilius ut dicere solebat publius mimogra-
phus p uehiculo est. unde sit ut asperitas uia fermocinatione comitis iucunda leuiget. NAE. certe
græci est aduerbiū latinis quoque usitatissimū quo plautus. Terentius. M. Tullius ceteri frequenter utū-
ntur. ISTVD mendaciū. Quod scilicet dixisse uidebat ille assertor magicæ factiōis. quodā incredenda ad-

comitē narrauerat: inter mentiri at & mendaciū dicere distat. q. n. mentis ipse nō fallit. sed atque fal-
re conat. q. mendaciū dicit ipse fallit. auctor. Pu. Nigidius. q. hoc quoque addit uir bonus inquit præstare
debet ne mentiat. prudens ne mendaciū dicat diuus Augustinus in libro de mendacio colligit octo
genera eē mendaciōis: quibus abstinendū eē in totū præcipit. Vbi indiscriminatim mentiri & mendaciū
dicere usurpant. Quod & in decretis canonicis. xxii. q. ii. repetitū est. nati sub fidere i geniculi erūt mē-
daces. frugaces callidi. SVfurramine. Incantamento: quod clā & uoce summissa ne pphani pceptat fie-
ri solet. magia enim ut idē Apuleius asseri in apologia occulta res est plerūque noctibus uigilata & te-
nebris obstrusa. & arbitris solitaria: & carminibus murmurata cui paucissimi adhibeant. libro q. rto
institutionū Sufurros magicos dici legimus incantamenta magicorū & q. a Lucio nostro Sufurrami-
na nominat. AMnes reuerti. Persuasum ē uir magici cataminis cūcta q. naturaliter impossibilia sunt
fieri posse. flumina ad fontes reuocari. mare glaciari. uētos trāqllari. deniq. oia. q. hic memorat Apu-
leius posse cōfici. cui snia astipulat polypharmaca: hoc ē triuenefica illa mēdea: q. sic ait apud Ouidiū
cū uolui ripis miratibus amnes in fontes rediere suos: cōcussaq. sisto Stātia cōcutio cātu freta: nubila
pello. nubilaq. iduco: uētos abigog. uocog. Te quoque lūa traho: illud quoque marōianū ex eneidō q. r
to huc ptinet. Sistere aquā fluuiis & uertere flumina retro: MARE colligari. Id est cōgelascere cōtra
naturā suā. mare. nō ē icōgelabile ē sicut philosophi autumant. & memorat gellius in. xvi. noctiū artica
rū: tærsi Herodorus græce historiae scriptor scribit i q. rto historiae mare sciticū cōgelascere. Vnde lu-
uenale dictus oceanus glacialis. auctor est Plinius septentrionalē oceanū marimarum. a cymbris uo-
cari hoc ē mortuū mare. Hecatheus. amalchiū appellat: quod nomē lingua scythica significat cōgelatū.

VENtos inanimos expirare. Id est uentos esse sine spiritu: quod impossibile est. uentus enim nomē
uenti perderet cum esset inanimis id est sine anima & spiritus agitatione. a græcis dicitur ἀνεμος. Animæ
unde animus. & anima deducuntur. ex quo animæ interdum per uentis usurpantur. Oratius impel-
lunt animæ lintheæ thraciæ. Virgilius. Quantum ignes animæque ualent. est autem uentus fluens aer
& agitatus ut Hippocrates in libro de flatibus Aristoteles. Seneca. & ceteri philosopharum physica-
rum conditores prodiderunt. Nihil autem est in rerum natura potentius spiritu. ignem spiritus con-

citat. Aquæ uentum detrahas in-
ertes sunt. potest spiritus dissipa-
re spacia terrarum. & nouos mon-
tes extolere: qui est causa tremo-
ris terræ: unde epicuro nullus mo-
tus placet præter spiritum q. pos-
sit tanta conari. EXPIrare. Spi-
ritum exhalare & mori: sicut ani-
mantia expirant spiritu emisso de-
ficientia. sine quo nihil uitale est.
Solem ihiberi. Sol qui est mū-
di oculus. & cor celi: & iucunditas
diei & celi pulchritudo. Natura
gratia ut inquit Ambrosius in q. r-
to hexameri: qui ut asserit Plinius

naturæ regimen ac numen est siderum ipsorum celiq. rector. creditur potētia magici carminis pos-
se ihiberi quominus cursum suum statum & nunquam erraticum circumagat. hinc Lucanus ceci-
nit in. vi. pharsalia. cessauere uices rerum dilataq. mundi hefit nocte dies. præca illa rudis & indocta
mortalitas in deliquio solis ac lunæ stellarumque defectibus. scelera aut mortem aliquā siderum pau-
bant. LVnam despumari. Carminibus præstigiisq. magnorum lunam celo deduci posse creditum
est: ex qua credulitate est illud notissimum. carmina uel celo possunt deducere lunā: credebant quoque
lunam cantu magico depressam cogi ut despumaret in herbas suppositas. & lunare uirus infunde-
ret: quibus mox ad magicen utebantur. Quod & idem Lucanus innuat. cum sic ait in sexto de luna
loquens. & patitur tantos cantu depressa labores. Donec suppositas propior despumer in herbas. ite
alibi & uirus large lunare ministrat: mortalitas ignara causarum naturalium in lunæ defectu uene-
ficia arguebat. & ob id crepitu dissono auxiliabatur. Auctor Plinius in secundo. & Liuius. xxvi. dispo-
sita inquit in muris campanorum imbellis multitudo tantum cum aeris crepitu qualis in defectu lu-
næ silenti nocte fieri solet edidit clamorem: hinc illud satyrici poetæ una laboranti poterit succurre-
re lunæ. igitur luna despumatur quando spuma depurgatur: quam cogitur infundere in herbas su-
bictas a magis. itidem mel despumatum dicitur quando spuma detracta purum liquidum defeca-
tum relinquitur. & ut ait Plinius in. xxii. usus despumati mellis super aptior est. STELLas euelli.

Marcianus capella in libro de Astrologia stellæ a stando. sidera & confidendo dicta fuisse comme-
morat: cum itaq. stellæ celo affixe sint cantamine magico reuelli posse putantur. iterum stellæ ex
celo labi & uolitare conspiciunt. ex quo illud Maronianum: stellæ uento impendente uidebis præ-
cipites celo labi: Plinius in. xviii. discurre inquit stellæ uidentur interdum uentisq. protinus sequi-
tur. in quarum parte ita præfagueris. inibi ex interuallo: si uolitare inquit plures stellæ uidebuntur:
quo feruntur albescentes uentos ex his partibus nunciant: uulgus existimat aliquem extingui cum
stella decidua: uerum ut inquit uerissime idem Plinius non tanta celo societas nobiscum est. Vt no-
stro fato mortalis sit ille quoque siderum fulgor: uerum cum decidere uidentur id fit nimio alimen-
to tracti humoris sicuti luminibus accensis id ex liquore olei notamus accidere græci aporrhoeas uo-
cant defluxus quosdam aërios: qui ad terram labentes stellarum casus imitantur. DIEM tolli. Tan-
quam arte magica possit dies mutato canonico cursu interpellari: & nox congeminari iuxta illud Lu-
cani. cessauere uices rerum dilataq. longa hefit nocte dies. leginon paruit eter. ET ad alium. Con-
uersus scilicet ad illum: qui extorto cathino dixerat super sedendum esse talibus uerbis: tanquam ab
surdis & incredibilibus. MINVS hercule calles. Sensus est profecto nescis multa quæ uera sunt ideo
existimari mendacia. ob deprauatam hominum opinionem: quia sunt noua: & supra uires nostras
sublimata. in hanc sententiam ait Salustius in Catilina: quæ sibi quisque facilia factu putat. Aequo ani-
mo accipit supra ea ueluti ficta pro falsis ducit. VESPERa. Hora uespertina: & ut ait Sidonius: Cre-
pusculascente. Dies ciuilis: qui a media nocte incipit ita diuiditur: primum tempus dicitur media no-
ctis inclinatio deinde Callicinium: inde conticinium. Cum & galli conticescunt: & homines etiam
tunc quiescunt: Cuius meminit Plinius in asinaria cum ais: uidebitur. factum uolo redito cōticinio:
Deinde est diluculum: id autem est cum incipit dignosci dies: inde mane dum dies clarus. Legi-
bus duodecim tabularum ortus tantum & occasus nominabatur. Post aliquot annos adiectus est &
meridies. Nouissimum diei tempus suprema tempestas nominatur. hinc illud. xii. tabul. solis occasus

Animæ
pro uētis

Sol mūdi
oculus

Lunam
despuma-
re in her-
bas

Stellæ
Sidera

Curstel-
lae cadere
uideant.

Diuisio
diei.
Gallici-
nium.
Contici-
nium.
Diluculū

Cachin-
nus.

Curiosi
sub
Sidere
Capra.
Curio q.
Incurio-
sus
agnus.
Næ.
Mentiri.
Menda-
cium.
Dicere.

Sistere
aquam
fluuiis.
Mare icō-
gelabile.
Mortuū
mare.

Suprema tēpeſtas eſto: quīs plurimi ex his uerbis ſupremā tēpeſtatē poſt occaſum ſolis eē exiſtimaue-
rit: poſt ſupmā dicit uelpera a ſtella q̄ gr̄ci heſperā Plautus uelperuginem. Ennius uelpeꝝ martialis
peſtas. phoſphoꝝ: uirgilius heſperō appellat: de crepuſculū a crepero qđ dubiū ſignificat dictū: tāq̄ lux du-
bia id horā ſic incertūq̄ exiſtat id tēpus noctis ne ſit an diei: ide crepuſci nominati a Sabinis, q̄ eo tē-
Vesperu pore erat nati: & a Lucretio dictū eſt crepeꝝ bellū: cuius anceps & dubius eſt euetus: oracula quoque
go. crepera uocitarunt quaſi ancipitia, ambaloſa, dubioſa, hinc ſenes decrepitos dici quidā autumāt: qua
Crepu- ſi dubiæ ſint uitæ: poſt crepuſculū
ſculum. id ſequit tēpus: qđ a luminibus ac
Crepuſci cenſis prima fax dicit. Deinde cō
Prima cubia ſiue concubiū q̄ fere oēſtunc curarēt: alii ab eo qđ ſiliret, id tēpus ſilentiū noctis appellauerunt
fax. ſicut Liuius. Nouiſſimo loco in tēpeſta nox dicta ex eo quod nō habet idoneū tēpus rebus gerendis.
Concu- Et eo tēpore nil agi tēpeſtiū eſt. Caſſius: nocte in tēpeſta noſtrā deuenit domum: hāc eſt diei ciuiliſ a
bium. Romanis obſeruata diuiſio quā pluribus uerbis explicauit, propterea q̄ hāc enarratio eſt futura con-
ducibilis ſtudioſis antiquaq̄ lectionum: auctores, M. Varro Macrobius, Plinius, Cenſorinus, ceteri.
Polenta. Polentæ caſeata. Polenta cuius meminit Plautus in aſinaria, cibis fuit antiquitus gr̄ciæ peculia-
ris, & ut ait Plinius in xviij, uideſ polenta tā ignota italiae fuiſſe: q̄ pulſ gr̄ciā pluribus ſit hāc modis
gr̄ci perſuſum aqua ordeū ſiccant nocte una ac poſtero die ſingunt, deinde molis frangunt: nec ali-
unde laudatior q̄ ex hordeo conficit: uicenis autē libris ternas ſeminis lini & coriādrī ſelibras miſcēt:
Ouidius neutro genere polenta dixit illo uerſu: dulce dedit teſta quod coxerat ante polenta, placen-
tam Apuleius caſeata uocat: uoluti caſeo indito ſubacta: ſicut libū & placenta fieri docet Cato in li-
bro de re ruſtica: Ad eundē modū & ſcriblita ſit adhibito caſeo coquiturq̄: de qua epigramatiſta cir-
ſcriblita. cunlata diu mēſis ſcriblita ſecundis: Plautus quoq̄ in penulo nunc dū ſcriblita eſt uant occurrere: Vi-
deſ autē Apuleius noſe caſeata polentæ ſignificare obſoniū cōſimile epityro, eſt autē epityrū uocabu-
lū cibi quo frequentius Sicilia q̄ Italia uſa eſt: ut auctor eſt, M. Varro: de quo Plautus in milite, ſi unū
epityrū edam apud illum eſuriens inſane: in plautinis codicibus coniunctim & intercifiſim implicata
Epityrū lectio, ſic enim impreſſi codices habent epityredam pro epityrum edam. Dictum autē eſt epityrum,
τύροσ ut ego opinor a caſeo. Ex quo ſit id cibi genus perinde ac caſeatum ſit τύροσ enim gr̄ce caſeus. lati-
τύροκν ne ſignificatur: & τύροκνός τος dicitur id inſtrumentum coquinatoriū: quo foraminato caſeus mi-
nūcio. nutatim diſſeritur: hic illud calippi falſe ſimul & dolenter dictum celebratur apud gr̄cos: qui dum
catinam ſiciliae ciuitatem capere adortus ſiraculas, Amiſiſſet dixiſſe fertur Tyrocneſtin habeo, pro ci-
uitate: Non me peterit, apud columellā libro rei ruſticae xiiij, epityrū uocari genus cōdituræ ex oliuiſ
fraſtis: concinnatum: quod in ciuitatibus gr̄cis plerūq̄ uſurpabatur: quod qđam pityrū dicere ma-
lunt. Cato quoq̄ docet epityrum album nigrum fieri ex oliuiſ addito coriandro ſeniculo ruta men-
ta citra caſei mētionem. Nō inuitus in hāc interdum ueluti diuerticulum tranſilio: ut ita uarietate reſe-
Taberna caſearia. faſtidii abſtergaſ: qđ nullas res magis q̄ uniformis narratio parit, apud iuriſcōſultos taberna caſearia
Tyrotari quid ſit apud, M. Tyrotaricus de quo multi multa per pauci bene: in epistoſis ad papyriū petum in
chus. epistoſis ad atticū tyrotaricus & patina tyrotarichū, per ſape memorat, qua dictiōe ſignificari puto
apud Ci- genus obſoniū ex caſeo ſalfamentiq̄ confectū, unde ex utroq̄ cōpoſitū nomen, τύροσ enim, ut iam
ceronem quid. diximus gr̄ce dicitur caſeus, τῶπιος: ſalfamentum, proinde tyrotarichos legendum, ut ſit nomen
petāſyllabō. Qui tyrotarichū accipiunt pro nomine cog ſiue uillæ a uero deuii halluciatū. MOR-
dico. Mordicare eſt morſu carperc: quidam legunt modico ſecurius tanquam aduerbium ſit ſignifi-
cerq̄ paulo licentius fruſtum ſiue bucellam ex illa caſeata polentā contruncāſſe: ego legere malī mor-
dicus, uel ſi ita placet mordico ut aduerbium ſit, quo ſignificat cum morſu & dentibus: & ut ueteres
dixerunt morſicatim: ſenſus autem ſic ordinatur: cum morſu cōtruncare uoluiffem bucellam ex po-
lenta caſeata grandiore: propterea quod conuiue uoratores rapti tuburcinātes uorant: paulum ab
fuit quin interire dū faucibus in hæret ac ſpiritum ſtrāgulat cibis ille glutinoſus ex caſei mollicie &
Offa. lentore. OFFVLā. Offula hic accipit pro bucea ſiue bucella & fruſtulo polētæ. Offa, cuius diminu-
tiuum eſt offula & tertio gradu offella ſignificat fruſtra eſculenta in quæ poſſimū caro cōcidit, colu-
mella de ſalfura ſuillæ carnis ſcribens ait, caro in libralia fruſtra cōcidit, deide offulæ carnis ſpiſſe cō-
ponuntur & alternis ſal ingeritur: claudius imperator cū de laniis agereſ exclamauit in curia, Rogo
uos quis pōt ſine offula uiuere. Vbi offula accipi uidetur pro eſca ſcitiffimi ſaporis quæ ſit ex iecinore
porcino in fruſtula concifo, uulgo iecufcula dicuntur, p translationē dixit decenter ſatyrographus &
offa. patruo ſimiles eſſunderet offas intelligi uolēs impfectos foetus. Et fruſtra carnis: qualia ſunt in abor-
tibus: dicit offa quoq̄ de hiis, quæ nō mandunt: ut apud Plinium offa bubuli ſimū uulgaſſimū ē ue-
tus Prouerbiū inter os & offam: quo pro bucella & fruſtulo cibi capitur: cuius meminit Cato: idē
Prouer- ferme ſignificans. Quod gr̄cus ille πῶποι μὴ δῶσ' uerſus πολλὰ μὲν τῶν πλεῖν κὺ λικὸσ καὶ χε-
biū inter ἰλεὸσ ἀκροῦ, & quoniam incidimus in hoc prouerbiū non ab re eſt notaſſe cauſam, unde prouer-
calicem & labra bialis uerſus factus ē, quē nri ī trāſcurſu attingūt, nec ſatis enarrat apud gr̄cos talis narrat historia.
Anceus neptū filius cū uineā plātaſſet ſaulorūq̄ ueſtigiiſ iter dixiſſet unus ex illis dixit nō eē ſas dño

fruſtū uineæ carpere: neq̄ uinū nouū guſtare: mox maturis uiuis anceus gaudibundus cū poculū eēt
labris admoturus iuſſit ſeruū meminſſe uerbi qđ dixerat: interea uenit nunciuſ domino referēs ui-
neā ab apro imenſo uaſtari: tunc anceus abiecto poculo dum cōcitatus currit ad aprū perimēdū: ab
eo percuffus occubuit: & ita ut ſeruus p̄dixerat guſtare non potuit uinū: Quod iā habebat paratū. La-
brisq̄ propinquum. Alii tradunt hāc paroemia ab antinoi caſu orta eſſe unius ex p̄cis penelopes: q̄
cū poculū labris admoueret bibiturus: Corruit moribūduſ ab Vlyſſe ſagitta cōfixuſ. Quidā referūt

in conuiuas emulos contruncare geſtio: mollicie cibi
glutinoſi faucibus inherentiſ. & imacula ſpiritus de
tinentiſ: minimo minus interi. & tamen atheniſ pro-
ximo: & ante p̄cilen porticum: iſto gemino obtu-
tu circulatorē aſpexi equaſtrē. ſpatham præcutā

uixq̄ cōmāducatos: dū timēuſ ne cōuiuæ gulōeſ cōſta uoraciter ī baratrū cōiciāt: & ob hoc ī emu-
loſ conuiuas dixit Apuleiuſ ſe cōtruncāſſe mordicuſ offulam gr̄adiore: alii exponūt dū cibū uellet fru-
ſtatim ſecare: ut ſinguliſ cōuiuiſ ſuæ partes diſtribuerēt. Geſtio. Cupio alias geſtire ſignificat læ-
tū eē: & geſtu corporiſ læticia ſignificare: ut noniuſ ſeruuiſq̄ notificat: enarrātes illud uirgilianū: Et
ſtudio in caſſum uideat geſtare laudā: geſtit ille: q̄ ut ait feſtuſ Pōpeiuſ ſubita foelicitate exhilaratuſ
nimio corporiſ motu p̄ter cōſuetudinē exultat. GLVtiſ. Vulgo talis cibuiſcoſuſ appellat.

IMA gulaſumū gulaſ fauces uocant: poſtremū ſtomachuſ. SPiritū detinetiſ, ſignificat interclu-
ſum fuiſſe a cibo deeratē ſpiritū meatū p̄ fiſtulā ſpiritalē: Duæ ſunt fiſtulæ: & q̄ſi canaliculæ a fau-
cibus deorſum p̄ficiſcētēſ p̄ q̄ alterā delabunt ī ſtomachuſ eſculēta oia & poculēta. Ex quo cibaliſ
dicta p̄ alterā ſpū a ſummo ore ī pulmonē atq̄ ide rurſum ī os & ī nares cōmeat: perq̄ eadē uia uo-
ciſ quoq̄ ſit meatuſ a ſpū ſpiritaliſ hāc fiſtula noiatur: quā gr̄ci uocant τῶν πνεύματ' ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας hoc
ē aſpera Arteria. M. Varro capite de capriſ & hædiſ Lactāriuſ ī libro de opificio Gurgulionē appellat
aliqđo cibuiſ potuſq̄ labit ī hāc fiſtulā p̄ quā ſpūſ reciprocat, eaq̄ offenſione intercluditur animæ
meatuſ. Quod ſibi accidiffe ſignificat Apuleiuſ: dum ait cibū glutinoſum retentaſſe ſpiritū: meatū
& deeratē ī alienum tramitem, ob hoc arte quadam & ope naturæ duabus fiſtuliſ cibaliſ & ſpiri-
tali iteꝛpoſita eſt ligula: quæ dicitur epiglottiſ: quæ inter edendum bibendumq̄ operit canaliculā
ſpiritalē, ne ſi cibuiſ potuſue ī alienum deeratit tramitem hominem torq̄at: Auctoreſ Ariſto-
teleſ, Pliniuſ, Gelliuſ, & Eraſiſtratuſ. MINimo minus. Vix minimū abſuit quin interi. PRO-
ximo. Appropinquo. Verbum eſt. ANTE p̄cilen porticum, p̄cile porticuſ fui atheniſ: in qua
ſtoici p̄habātur: latine dici pōt uaria ſiue uariēgata a piēturaſ, multiplici: q̄ illic uiſebatur, polygno-
tūſ p̄xiſ gratuito porticuſ hāc p̄cilen. Cū parte eiſ mycō mercede p̄igeret: unde maior fuit poly-
gnoto auctoritaſ: ſigdē Amphictyoneſ: Quod eſt publicū gr̄ciæ conciliū hoſpitia ei gratuita ſta-
tuere. De hac porticuſ itellexit p̄ſiuſ cū ait Brachariſ illita mediſ porticuſ. De eadē ſic ſcribit Emy-
liuſ p̄buſ, in hac porticuſ p̄cile cū pugna dipigeret, Marathonia tributū eſt hic honoſ miliciaſ:
ut in decē p̄toꝝ numero prima eiſ imago poneret. In vi. Suetonii cōmētario ſcripſimus copioſiſ-
ſime de p̄cile porticuſ. Emaculāteſ maculoſum ſparciani locū illic poteris mutuari: ſigd excurio/
ſitate uberiſ ſuſuſq̄ deſideraueriſ: τῶν κίλων gr̄ci uariū uocant, τῶν κίλων uarietate: unde p̄cile
porticuſ dicta a uarietate piēturaſ, hic & pyropocilon uocant lapidē p̄ctiſ ignei coloriſ ua-
riegatū & gemā ſidero p̄cilon q̄ ferro ſimiliſ ē guttiſ uariatiſ: fuit & in helide porticuſ p̄cile
ut pauſaniāſ tradit: q̄ a Pl̄heptaphonoſ appellat: quoniā ſepticiſ eadē uox, in ea reddebat. GEMI-
no obtutuſ aſpexi. Ambobuſ oculiſ figura ē: q̄ gr̄matici pleonaſmō uocāt: q̄ ſit ut auctor ē Quiſ in
viii, cū ſupuauiſ uerbiſ orōn onerat ut ego oculiſ meiſ uidi: ſat enī ē uidi: & ſic ore loquuta ē: Cū
utiq̄ ſufficeret ſic loquuta ē: obtutuſ aliaſ ſignificat aſpectū ut illud. Dū ſtupet obtutuſ heret deſi-
xus ī uno, dicit aut obtutuſ q̄ſi obtutuſ, a uerbo tuor, qđ ſignificat uideo. Hoc gemino obtutuſ aſ-
ſeueratiſ eſt Teretiſ hiſce oculiſ. CIRculatorē. Circulatoreſ ſunt circūforantiſ: q̄ p̄ſtigiſ q̄buſdā
magiciſ uideſ deuorare gladiuſ acutoſ: irritare ſerpēteſ uenenatoſ: & alia id geūſ incredula efficere
maxia ſpectatoꝝ admiratiōe: pecuniāſ maximi eruſcatoꝝ. Ex hoc genere ſunt pharmacopola: &
marſi q̄ angulū uirulētoꝝ dormitoreſ ſunt: quos luliuſ firmicuſ ī vii, mathēſeoſ naſci ait oriētē ſi-
dere opiocho: q̄ ſint circulatorēſ docet Pauluſ iuriſcōſultuſ Titulo de extraordinariſ criminibuſ:
ſic ſcribēſ, ī circulatorēſ q̄ ſerpēteſ circūferūt & p̄ponūt ſi cui ob eoꝝ metū dānū datū ē, p̄ mō admiſ-
ſi actio dabit: a circulo & circūferēdo nomē circulatoriſ deductū ē: cuiuſ ſcemininū ē circulatoriſ Ouiſ
ī priapeiſ, hic qđo teletuſa circulatoriſ. Videturq̄ ſcēia circulatoriſ ea dici: q̄ lucri gr̄a urbē circuit & ſal-
tado alioque ludicri giē mercedulā aucupaſ. Circitoreſ uero ī re militari dīr q̄ uirgiliuſ circūeūt ut
renūciēt ſi q̄ emerſerit culpa: quos oli circuitoreſ appellabāt, ut auctor ē Vegetiuſ. De circitoſe ī pri-
apeiſ qđ me cū tibi circitor moleſte. Vlpiaſ iuriſcōſultuſ Titulo de inſtitoria actiōe: circitoreſ quoq̄

Inter ma-
num &
mentū.

Geſtire.

Fiſtula ci-
baliſ.
ſpiritaliſ.
Aſpera
arteria.
gurgulio

Epiglot-
tiſ.
P̄cile
portuſ.

Amphi-
ctyoneſ.

Pyropoe-
cilon.
Sidero
p̄cilon
Porticuſ
hepta-
phonoſ.
Circula-
toꝝ.
Pharma-
copola.
Circula-
trix.

Circitor.

eos dici uulgo ostēdit qbus uestiarii dāt uestē circūferēdā: & distrahēdā. Plinius ī epistolis circulatorē eū itelligit q ī foro ī corōa populariū legēdo canēdoq oblectat: qles hodieq nō pagē multi ī foro nostro audiunt. SP Athā: multa sunt græca uel græcanica uocabula latinis notiora usitatoraq q nostratia: qd oppido quā mixtū uideri debet: & ut exēpli cā pauca qdā breuiloq orōne succigā: nō ne multa iter morboz noīa græcanica sunt notissima usitatissimaq pde atq uernacula medicis nri tps: quoz aures latias eorū dē morboz dictiōes pētus aspñat. qd sit dysenteria q sint dysenterici nō rūt oēs: q græca sunt. At si tormi na & torminosos dixeris: sicut la tine dñr: uerbi nouitate pculsi ob stupefct. Itē qd sit apud Hyppo cratē & Galenū synāche norunt: quā tamē pperā sgnātiā dicere cō fueuerūt: qd uero sit angina ne sciūt: q latina dictiō ē synācheq si gnificat: lyenteria q ī testioz leui tas ē & solutio pbe callēt: aluios nesciūt. Ita. latine lyenterici uo cāt: Epaticos sciūt dici q morbo laborāt epatario: q græca dictiō ē: iecorosos dicti nesciūt: q laria uox est: Cōsimiliter ut ad ppositū reuertar spathā tā uiri q fœmīæ uulgo noīat: cū dictiō græca sit: q lati no sermōe dñ gladius ensis Mucro: sed illd græcū q hanc latia cognibilius uulgatiusq Vegetius gla dios maiores spathas uocari docet: minores uero semi spathas: pterea spatha significat ramusculū palmæ cū balanis hoc ē ipis Dactylis: ut tradit Iulius pollux: hic apud Martiale Lema ē spathalion Cariotage: q dictiōe significat ramulus cū cariotis: dactylis palmæ depēdētibus: Itē ī leuitico scri ptū legiū: sumetis uobis die pñio fructus arboris pulcherrimæ: spathulasq palmæ: p eo ē ramuscu los palmæ cū fructibus: Sed qd cū pace bōaq uenia eruditissimoz uiroz dictū sit spathaliō ap Plī niū & Plautū ut ego opior nōa spathæ: palma dducit: sed a uerbo græco σπάσσω siue πῶσσω qd significat delitias ago & lasciuio iclinat: quo uerbo usus ē Aristophāes cū ait ī nepheles ὁ γυρῶν. Λίον σπάσσω. est. spathaliō ornāmētū muliebre iter delitias fœmīas annumeratū. ne forte qras ubi Plī. meminerit spathaliū: sic ait ī. xiii. spathalia eo facere & monilia fœmīas: & Plautus ī mēech mis: Ambo mēechme inauris da mihi faciēdas pōdo duū nūmū spathalia ut te libēter uideā cū ad nos ueneris: pterea Plinio spatha ē istrumētū & rudicula q utimur ī uersandis rebus q coquuntur. MVrone ī festo. Cuspide noxia ac letifera. mucronatus dñ a mucrōe: mucrōis effigie gerēs. Plini us lib. xxxii. xiphia piscē: gladiū rostro mucronato ēē ait: iterdū mucro significat ipm gladiū: & ut docet Quintiliāus pfa oratio mucronē pgladio recipiet: Prisciaū synoia sunt īqr: q diuersis noibus idē significat: ut ensis. mucro. gladius. EXigūe stipis. minimi pci icitamētō. stipē pecuniā dicebāt a stipēdo: ut iterpraf. M. Varro: q a asses hoc ē nūmos librales habebāt maiori nūero nō ī arca pone bāt: sed ī aliq cella stipabāt: cōponebāt a stipe stipēdiū dictū & stipēdiarii qd stipē pedēbāt. hic dispē sator ab stipe pendēda noīatus. hinc pecunia stipulari dicit & restipulari in obligatiōibus. LAN/ cæ. hispaniū uocabulū est: ut ait Varro: & repetit gellius: a lācea lanceatus. lancea pculsus: qui ha/ buerit horoscopū in. xvi. parte Aquarii auctore firmico materno lāceatus morietur: Lancearios no stri uocat quos græci λῶγχιτῶν καὶ λῶγχόποροι appellāt: a λῶγχι. lancea gestādo. Qua parte. cuspide. PONE ferg. post ferg. Virgilius pōe subit cōiunx. & alibi pōe sequēs & ut ait Prī scianus in. xvi. aduerbiū ē: qd soli accusatiuo adiūgitur. ut pone tribunali. uel pōe domū. BAcillū diminutiū a baculo Iuuenalis nullo dextrā subeunte bacillo. Liuius lictores cū bacillis. INuerfi relis. ensus ē circulatorē illū pstigiis ppotentē p partes īguinū īfernas. perq uiscera īmiscisse ferg lan cer: q adacta usq ad occipitiū emerit ostētās in mucrone pueg saltatoriū: q res iter mira miracula referri pōt: qualia ex portetola uanitaris magicæ officina depromūtur. PER īguimē. Legō p in guē. Inguina aut tā uiri q fœmīæ uerēda significant: Martialis accedo quoties ad opus mixtisq mo uemur īguimibus: inguina sunt sub scorpione: manlius at scorpis īguine gaudet: hinc īguinaria dicta herba: q sedat īguinis dolores quā qdā argemonem uocat: cuius meminit Plinius in. xxvi. Ad occipitiū: occiput & occipitiū uocamus partē capitis posteriore: occipitiū ut docēt philosophi & tradit Macrobius in ultimo saturnaliū: nūq caluū uisit ob siccitatē. sub arietis dominio caput col locat. Mālius in secūdo astronomicō. aries caput est ante omnia princeps sortitus. IN. molliciem decorus: ī quibus decor ē corporis iūctus fortitudini: & talis pulchritudo ornat ut ait donatus uige fortē. ī quibusdā forma ē cū mollicie copulata: & tales magis iter fœmīas: q iter uiros sunt nūmē/ rādi: qui nascēt oriētibus pleiadibus corpus in fœmīnā trāferrent effeminati molliter ambulātes uestigia suspēdēt: penitebit eos qd uiri nati sint. auctore maternus ī. viii. matefeos. ENERuā sal/ tationē. decētibus uocabulis saltationē molliculā īfractāq depinxit. Eneruā. n. & ex ossis: qsi sine ner uis & ossibus significat: qles nō pagē iā multos uidimus: q sinuosus flexibus & corpore plicatili oble ctant spectatores cū admiratione. Nati subfidere leporis leuitate corporis aues supare uidebuntur.

DEI medici baculo. Esculapius significatur: cuius gestamē est baculus serpēte iuolutus: Apolli/ nis filius: uetustissimus medicine rector: Cū tāti medicina ceteris pstarer: ut nō satis ei uideret ho/ minū dolores leuare nisi ēt mortuos ad uitā reuocaret: fēf hyppolitū discerpit ad uitā reuocauit/ se. Nōnulli glaucū minoris filiū eius opa reuixisse dixerūt. p q re flumine iouali incesus perit: qui deide iter sidera cōstitutus fuisse pdit. Anguē tenēs: hac de cā anguē tenere dictus. Quod cū glaucū sanaret manu bacilū tenēs: cū qd ageret cogitaret dñ anguis ad bacillū eius arrepsisse: quē esculapius mēte cōmotus īterfecit bacillo/ se pius ferēs fugiētē. Postea fēf al/ ter anguis eodē uenisse ore ferēs herbā: & ī caput eius serpētis ipo/ fuisse: quo factō utroq illinc fuz gisse: quare esculapius eadē her/ ba usus glaucū reuocauit ad uitā. Itaq inastris dicit collocatus ēē anguē tenēs: q græce ophiuchus latine anguitenes noīat: in tutela quoq esculapii dracōes cōstituti sunt: & ex hac cōsuetudie posteritas īstituit: ut medici anguibz uterent: auctor Higinius in lib. de signis: Plinius uero lib. xxix. Ideo anguē esculapio dicatū ēē refert: qā ei īesse remedia multa credā/ tur: Macrobius ī pñio saturnaliū auctōr ē simulachria esculapii ideo subiūgi dracōē: qā sit acie acu tissima & puigili: Vnde cōmōto ὄφει. uidere nūcupet. medicū at talē ēē debere pcribit: q acie mētis uel cōmoda uel icōmoda ī corpe mortaliū pnoscat: Vt. nait uerissime Hippocrates ī pñio/ sticis oportet medicū dicere de egroto pterita. pñentia & futura: Cornelius celsus scribit esculapiū ī deoz nūerū receptū ēē: cū medicinā adhuc rudē: paulo subtilius excoluisset: illustrassetq. Fabulāt graci esculapiū collegisse sanguinē fluentē ex uēis cefæ Gorgiōis: Ita ut q fluxerat ex sinistris uēis. eo sanguine ad hoīum pñicie: quero ex dextris pñioz ὄφει. ad salutē uteret. chirurgiæ quoq iuētū esculapio assignat Diodorus ī. vi. Sēfus Apulei ē pueg repētīnū ex magicis pstigiis īsurrexissē ī lācæ cuspide tā flexuosum tā lubricū. ut credere posses serpēte ēē illū: qui ī baculo dei esculapii sinuosus figurat: Sidonius mētiōne facit baculi: tāq id peculiare īsigne sit esculapii. sicut nait ī secūdo epistolaz: tenere nō abnuit cū Orpheo plectrū. Cū esculapio baculūcū Archimede radiūcū uictūz uio ppediculū. Augustius ī tercio esculapiū appellat Archiatrū: qsi pñicē pñidēq medicoz græce in. idē pñioz medicus & ὄφει. pñioz prius medicoz graci asclepion uocat esculapiū. Vnde ait Mar/ tianus ascribit asclepio graciā medicinā. de hoc esculapii gestamine. sic scribit. Ouidius: hic mō ser/ pentē baculū q nexibus ambit pspice. Qd gerit. neutro gñe baculū ufuspat sicut & ueteres factita uerū. Silius pastorale deo bacū. Ouid. baculūq tenēs agreste sinistra. CEDO. idē significat ce/ do qd dic mihi ut ait Dōatus & da. Verbū ē comici. Plautus. Cedo manū. M. T. ī oratore: libēter īqr ēt copulādo uerbo iūgebāt ut fodes. p si audes. sis. p siuis. & capis ī quo tria uerba sunt. qd signifi/ cat cape siuis: ē at fodes uox exhortatis: ut ait Dōatus ī andria. Dyomedes dixit ēē aduerbiū pñatio/ nis. STAbulū. hospitii significat: & stabulariū uocat ipm caupōne: q uulgo hospes appellat: Vt pius iuriscōsultus. Caupōes ait & stabularios eos accipimus: q caupōnā uel stabulū exercet: & catus ait stabulariū accipere mercedē ut pmittat iumēta apd cū stabulari: Custodiāq noīe tenet: Augusti/ nus lib. viii. de ciuitate dei stabularias uocat mulieres: q exercēt stabulū. & uiatores mercede pascūt: stabulariū sunt Catoni famuli uillatici: qui stabulario pñunt: sicut īquit oportet habeat uillicus sta/ bularios. iiii. obiter annotādo græco uocabulo stabulariū dici nō pñioz. ut itelligas illd iosephi ex libro tertio Antiquitatū: neq Ancillā neq captiua eis nubere uoluit: & eas q de caupōibus & pado/ chibus uitā agūt. PRANDio participabo. ī meū. pradebis Asymbolos & īmunis: ego. n. p te re/ soluā: & stabulario satisfaciā. M. Var. tradit locariā dici pñiū: qd dat in stabulo. & taberna. p loco ubi cōsistāt. HIC. p hanc: loquutio ē frequēs & prope peculiaris apulei: iterdū significat tūc: ut docet Prisciaū. EQui boniq facio. puerbialiter locutus qd significat ī bunā partē accipio. Itan. loq cō/ fuenimus. quādo benignitate uerboz. psequimur pollicitatores inuitatoresq. pōt accipi & eo itel lectu. ut exponas nō magni pēdo. Cui cōsimile est illud susq deq factō: Terentius. ceterz. equidem istuc chreme aequi boniq facio. Titus Liuius ne serpat latius cōtagio eius malinos aequi bōiq faci/ mus. M. Tul. ī epistolis ad atticū sine pñicula cōiunctiua qd decētius ē dixit aq bōi facit. POR ro. ī futuz: deiceps futuri tēporis aduerbiū ē alias cōiunctio ē expletia. ut docet dōatus q alibi ait aduer biū ēē mō tēporis mō ordinis. DEIERabo. Valde iurabo de. n. iterdū significat itētiōne. ut demi/ ron. Apd Terētiū deamo tēsyre. p ualde amo. Tertullianus ī apologetico. Sacra laciēbāt. p salute ipa/ toris. & genū eius deierebāt: hic deiuriū dictū iusiurādū. Au. Gellius deiurio uicti foret. Deierare at siue iurare deū ornatioz elocutio ē ut ait Seruius in. xiii. cōmētario q si uelis addere ppositionē: sic Virgilius: terrā mare. sidera iuro. hoc. n. elegatius ē q si dicas p terrā iuro. p mare p sidera Plautus ta/ mē elegatissimus scriptoz dixit p omnis deos & deas deierauit: occisq. eū hac nocte q cū cubaret.

diuulfoalialia sciffic dē ut fiffille qd facile fci di pōt. SEMiamictus: ex hoc apte liq̄ pallia ftrū pufillū & breue palliū fignificat: quo Socrates nō totus uestiebat: fed femiueftitus cōfpiciebat. LVrore, fqllof & pallore buxātū: ē. n. luridus fupra modū pallidus. Vñ rana lurina uarroī. & uenēa Lurida poe-
tis dīr. DEformatus. fentus. fcultus & de hōc fāmētō formæ demutatus. Alias deformare ē figura re fabricare: & noua forma ifignire: uictruius i. v. tragicæ fcenæ deformāf colūnis. fignis. & regali-
bus rebus. STipes erogare. fignificat cōtubernalē ad iciftas hoc ē egeftatē fortūæ fulminātis feuitia
redactū ēē adeo ut medicare coge-
ref: qd gēus hoies Plau. elegāter
appellat medicabula. & laberius
medicitatē dixit medicimōiū: ftri
uiis āt potiffimū medicī ftabulāf
ut pote locis fregntioribus p̄q̄ ul
tro citroq̄ cōmēat hoies negocia
obeūtes. q̄q̄ necciffariū: quīs mihi
necciffitudie cōtubernalitateq̄ cō
cūfū: & cōfēq̄nter cognitiffimū.
Necceffariū. dīr. q̄ iure affinitatis
familiaritatis ne cōiūctū fū: ut do-
cet Geli. li. xii. nōiū atticq̄. Quæ facies. Admirāf i Socrate cōtubernali tāta deformitate. tātq̄ uul-
tus ac totius corpis illuuiē ē. n. facies formo oīs & modus & factura qdā corpis totius a faciēdo dicta
auctor Geli. xii. Plau. quoq̄ i pēulo faciē p totis corpis colorifq̄ hitu dixit his uerfibus: Sed eaq̄ nu-
trix q̄ fit faciē mihi expedit. fatura nō magna. corpe aglo ē: Aglū corpus a colore aglo dictū: q̄ fufcus
ē & fubniger ab aq̄ noiatus: ceterq̄ quottidiāæ locutiōis cōfuetudo faciē ufurpat. p oris fpe qd græ-
ci tīpōfōt p̄p dīr: i quo fignificat ē illd Plī. ex. x. facies hoī tātū. Cæteris os aut roftra. De flectus.
deploratus delamētatus: p̄cipiū ab eo qd ē flexor ut ait Ser. Vir. tū mēbra thoro deflefa reponūt.
CONclamatus. ē. tāq̄ deuota tua trāfactū finitūq̄ fit. Dōatus enarrās illd Terēt. ex eunuchis. lā cōcla-
matū ē mō iterptaf trāfactū ac finitū. ut corpa. nihil reliq̄ hēnt ad uitæ officia. mō māfēfū. ut i cōcla-
matis funeribus. nulla dilatio ē doloris ac luctus. cōclamatū p fatis deploratū faufq̄ uociferatū effe
expōit: Ser. uero i expōitioe illius hemiftichii ex. vi. ænei. ps calidos laticef. ait morē fuiffē ap̄ ueteres
ut mortui calida aq̄ abluerēt. & p̄terualla cōclamaret. p̄p̄q̄ folet plerūq̄ uitalis fpiūs exclufus pu-
tari: & hoies fallere: lōq̄ fferuabāt cadauera feptē diebus. & calida aq̄ abluebāt. & poft ultimā cōclama-
tionē cōburebāt. & hīc tractū ēē refert illd Terētii. Define iā cōclamatū ē: cōfimile ē illud Lucāi ex fe-
cūdo pharfalia. Corpa nō dū cōclamata iacēt. IVridici. puī. luridicus puīcialis fignificat. iis mfa-
tus. q̄ ius dicit i puīcia: fiue iis p̄ior fit fiue p̄cōfuf. fiue p̄fēs. fiue alius q̄. puīcia regat. titulus ē. ap̄ iurif-
cōfultos de offō iuridici alexādræ: Vbi fic ait Vlp. Iuridico q̄ alexādræ agit datio tutoris cōfuitutiōe
diui Marci cōceffa ē. Sēfus ē. datos ēē tutores filiis Socratis: q̄ demortuis credēbāt. ex auctoritate de-
cretiq̄ iuridici. q̄ puīcia illius p̄iā regebat: nā ut refert Vlp. titulo de iurifdictiōe iudiciū. ius dicētis la-
tiffimū ē. nā & pupillis nō hūitibus tutores cōfuituere pōt. Tutores. āt fū. ut docet Paulus li. xxvi. Di-
geftoz. qui ac p̄iē hēnt tuēdi eū: q̄ p̄p̄. aratē fuā fpoite fe defendere negt. dicti q̄ i tutores atq̄ defen-
fores. mutus & furdus tutor dari nō pōt: Tutor. alii legitimi: Alii fiduciarii. Alii honorarii nūcupa-
ti: Analogiftos fiue Analogos appellat tutores lūliūf iuriffofos q̄ nō tenent reddere rōnē Admīftra-
tæ tutelæ: ius dādi tutores datū ē. ut ait Vlp. ius oībus mēfibus municipilibus. p̄ior ipfe fe tutorē
dare nō pōt. illud fp̄ cōftrīt p̄fidē poffe tutorē dare tā abfentē q̄ p̄fentem: & tā p̄fenti q̄ abfenti: nec nō
ignorātū & iūto. LIBERis. Libez. appellatiōe: nō folū filii fed & nepotes cōtinent. ut tradit Vlp. ius
titulo de teftamentaria tutela. liberos fcdm. Caffiū & ultra trinepotē accipimus. Antiq̄ oratores
hīftoricq̄ etiā unū filiū filiū ue liberos multitudinis numero appellauerūt Sepronius Afellio libro
reg. gef taz. quito de Tiberio Gracho ita fcriptuorare cepit ut fe defenderent. Liberoq̄ fuos cum
quem uirilis fexus. tū i eo tēpore habebat. p̄duci iuffit populoq̄ cōmendauit. p̄p̄ flens. FER Ali-
bus officiis. feralia officia appellamus: q̄ iferis defunctifq̄ exhibent. fcribit Ouidius i fecūdo faftoz
feralia dici diē in mēfe februario: qua ferunt iufta manibus parentū. Et celebratis parētalibus pla-
cāt aīas defunctoz. feftus quoq̄ Pōpeius ait feralia effe fefta facrata diis māibus a ferēdis epulis: uel
a ferēdis pecudibus appellata: hīc federa feralia. & tedas ferales. & arma feralia dixit: Lucāus p̄ mor-
tiferis & p̄ncialibus. Et ferales cultus Ouidius p̄ funebres & lugubres: Vxor ap̄d ueteres decē mē-
fes a funere maritali lugebat maritū. q̄a Annus id tēporis erat decimeftris. ut docet Ouidius: fcribit
Seneca libro feptio epiftolaz. Annuū tēpus fceiminis ad lugendū cōftrītutū fuiffē a maioribus nō ut
tādiu lugerent: fed ne diutius: Viris nullū lugendi legitimum tēpus eft. quia nullū eft honeftū: luge-
tes diebus luctus erat i pellibus. DEFOR mata. deturpata. fordidatq̄. DIFLEtis oculis. Tādiu
tāq̄ cōtinenter defleuiffē formā fignificat. ut pene luminū oculoq̄ captiuitatem orbitatēq̄ patere
tur: in hanc fententiā Quintilianus in declamatione quæ infcribitur in fepultus fic inquit. Cognita
clade rariffimi uxor exēpli totos effluit oculos. fontēq̄ illū perennū lachrymaz. rātū cecitas clufit.

A. SVIS parentibus, patre & matre, interdū parentes uulgari more ut ait diuus Hieronymus dicū
tur affines: & cognati. & ita nos uulgo uernacula lingua sermocinātes usurpamus. hoc significatu pa
rentes appellat Ispartianus cū ait oibus parentibus suis tantā reuerentiā quantā priuatus exhibuit: p
terea appellatiōe parētū oēs superioris gradus usq; ad tritaūū quidā appellari aiunt, sed Caius Cassius
cui Vlpianus stipulatur oēs in infinitū dici parētes asseuerat. NOuag; nuptiarū gaudiis: Luctus finie
bas nuptiarū cā. **HY**larare ifortuniū. Ex hylarare, & discusso pectoris nubilo differēnare: ac noua i
a suis sibi parentibus hylare cōpellitur. At tu hic larua
le simulacrū: cū summo dedecore nostro uiseris. **A**ri
stomene inquit ne tu fortunā lubricas ambages: & i
stables icursiōes: & reciprocas uicissitudines ignoras:
& cū dicto futili centuculo faciem suam, iam dudum
gnificauit uopiscus sic scribens. in aureliano, hylaribus qbus oīa festa & fieri debere scimus & dici im
pletis solēnibus. **S**vis sibi. Vetus locutio ē ita Terētius suo sibi hūc gladio iugulo ubi exponit Do
natus ueteres sic solitos loq. **L**aruale simulacrū. Augustinus in nono de ciuitate dei: Martianus
capella in nuptiis philologiæ: & noster Apuleius in demōio socratis laruas dici tradūt aīas hoīum de
prauitas & malis uitæ meritis maculosas: q̄ a corpore seiugatae terriculamētū sunt mortalibus & oc
cursacula nocturnā hinc laruale simulacrū dicit deformatū pallēs luridū euisceratū ematiatū, ac pr
sus horredū: sicuti larua ē i priapeis scriptū ē ad me nocte solet uenire & affert pallorē maciēq; larua
lē ubi annōrādū in carmine phalecio larualē pñuciari debere p dierefiuā larua laruatū dicit furiosū. **L**aruari
īquit mēdaciū fuit macilētā uel oīo euisceratā formā diri cadaueris fabricatā. prsus horribilē & larua
lē in hāc sniām ē illud fidōiū apollinaris, facies ueluti umbris mestificata larualibus apud oratiū q̄ ne
scio an aliubi facile repias larua accipit. p psona sicut uulgo usurpat eo uersū, nil illi larua aut tragicis
opus ē eē cornis. **A**Ri stomene uocatiū casus ē: q apud ueteres salutatoris quoq; uocabat. uer
ba sunt socratis respōdētis amico aristomēi, ita nōi abaf sermocior hic itroductus a lucio nostro.
FOR tunā lubricas ambages, sēpe dixiū, sēpe annotauimū fortunā uolubilē uagā cōstāte. Lu
bricā brutā appellari: quā antiq; sine pedibus ēē dixerūt, eāq; i pila stātē figurātes manuātā pēnatāq; fe
cerūt: q̄ cū manus porrigit pēnas quoq; cōprehēdere nō sinit fortunā: at pluraliter dixit, quia multi
plex est multinominisq; fortuna sicuti a nobis scriptū est in libro de felicitate: refert Macrobius simu
lacia fortunā apud antiū proueniri solita ad danda responsa papiniū quoq; siluula quadā prænesti
nas sorores appellauit fortunā: q̄ apud pñeste sub effigie sororū colebant. Romā fuit ara malā: fortū
nā in exiliis: & nos olim ludētes scripsimū in libello ellegiaco, est fortuna malā, est cōuertens, est
bene sperans: fortis habet nomē mascula culta dea est, ut tua multi iuga ē uaria & numerosa potestas
sic sunt multa tibi nomina facta deā, in celo ē αὐτὸν τὴν καὶ κακῇ τυχῇ, bona fortuna & mala
fortuna auctor Iulius firmicus: alias fortunā p diuinitis opulentiūq; accipiunt. **C**VM dicto, frēqns
& pene peculiaris Apulei locutio: q̄ significat statim post uerba: & uix dū finito sermōe. **S**Vtili cētū
culo: q̄ sup̄ palliāstrū scissile dixit: mō futilē cētuculū appellat a cētōe ὑποκοπίσ τίκωσι, p dimi
nutionē deducto uocabulo ē at cētō uestis crassior uiliorq; ex pānis diuerforq; in unū cōsutis coagmē
ratifq; cuius usus i re militari apud ueteres fuit frēq̄tissimū ad icēdiū arcēdū: hīc p̄cipit uegetius
li. iiii. turres & uincas q̄ machiā sunt militares cētōibus ēē aut crudis coriis extrinsecus opriendas cō
muniēdas uē, ne imisso cōcremēt icēdio, Cēsār quoq; cōmētario belli ciuilis pōpeiāi secūdo refert i
oppugnationē massaliā turri latericiā a suis structā fuisse: cui cētōes īsup iniecerūt: ne aut tela tormē
tis missa tabulationē pfrigerēt: aut saxa ex carapulis latericiū discuterēt: idē īstructura musculi: q̄ ip
sa machia oppugnatōria ē ait coria īducta fuisse sup coria cētōes iniectos, ne igni ac lapidibus cornū
peret. Docet portius Cato cētōes fieri ex uestimētis familiā ueteribus, cū ait quotiēscūq; tunicū aut
faga familiā dabis prius ueterē accipito, unde cētōes fiāt: Macrobius i primo faturnalī cētōes acci
pit p ueste stragula lectoq; opimēto: cū ait scrophā cadauer sub cētōibus collocatū super quos oxor
cubabat: laus sarcinatoris est si bene cētōne fuere nouerit: quia ex dissimilibus minutisq; confarcinat
hinc illud lucianū sarcinatorē ēē summū suere cētōne optime: cōsimiliter cētō apud luuenalē accipit
p uestitu familiari crasso, & fordido sic scribēt: itrauit calidū uereri cētōe lupanar. Centonibus in
inuoluta uestitāq; messalina ibat in lustra ne agnosceret. Seneca quoq; in. xi. epistolarum ait diurnū
accipit in centuculo dormit, ubi centuculus pro uili & plebeia ueste stragula usurpatur frōtinus & li
uius centunculos accipere uident pro dorsualibus & instratis iumentorū a similitudine uestis centū
culi, herba centunculus dicta de qua scribēs Plinius noster inuit cētuculū ēē penulā: cuius uerba sub
scripti ex uolumine. xxiii. q̄ sunt hāc, itali centunculū uocat rostratis foliis ad similitudinē capitis pe

Cento nularū iacentē in aruis: p̄tea cento ut scienter docet aufonius ē opusculū structū ex uariis diuersisq; nuptialis carminibus. Cuius structura ita solida ē ut coeant aut cefi duo uersus: aut unus & sequēs cum medio homero nā duos iuncti locare ineptū est: ita ipse centonē formauit nuptialē ex filis poematis maroniani centones sūtū. hinc homerocentonas & Virgiliocentonas legisse sese diuus Hieronymus refert in prologo ueris instrumenti significare uolens opuscula contexta ex Homeri Virgiliq; carminibus transducta accommodataq; ad sensum conditoris. Sutilis autem dicit centuculus consutus contextusq; a suendo

cymbā charonis sūtilē uocat poe/ ta hoc est ut exponit Seruius itex tā sutāq; PVnicā p̄ pudore: Ru

Punice/ us **Color.** bente ob uerecundiā. puniceus. n. color rufus est: & exuberātia spē dorēq; significat ruboris. grāce di cīf ποικίλος auctor Gellius in secundo. facies autē pudibūdi ue recundi q; hominis erubescēte cō

sueuit: quoniam ut inquit Aristote les in problematis sanguis de cor/ de in oēs corporis partes diffun/ dit pudētibz: ita ut superficiem occupet: est autē uerecūdia bonū ut dicit Seneca in adolescente si/ gnū: & ut dicere solebat cynicus diogenes. Rubor uirtutis ē color. nihil fuisse mollius ore pōpei an/

notauerunt eruditi: qui nunquam non coram pluribus. erubuit. utiq; & incōtionibus: plautus in as/ naria uerecundum esse decet adolescentem argyrippe: Quintilianus uerecundiam. uitiū esse dicit sed amabilē: & quod uirtutes generet. PVbe tenus. Vsq; ad pubē. hāc particula iungitur cum abla

Tenus. tiuo singulari numero: ut capulo tenus abdidit ensem: plurari uero cum genitiuo: ut crurum tenus a mento palearia pēdent. quo in loco ut Priscianus ostendit. usus est poeta hellenismo. Plinius quoq; dixit corporum tenus curiosus. FR V Atur tropea fortuna. Verba sunt socratis erumnostari stome ni respōdētis sinendum esse fortunā de se ipso triumphare & ipso tropeo diutissime frui: tanquam

Tropea ipse sit tropeum fixum a uictrice fortuna: sicut tropea figi solebant a uictoribus ut essent monumen/ ta uictoriarum sempiterna: quæ uetustate consumpta nephas erat refici ac refarciri: ut docet Plutar chus in quæstionibus. De tropeis affatim scripsimus in primo trāquillī commentario. illinc poteris siquid desideras mutuari. Ex duabus lacinis. Vestibus. est autem proprie lacinia ut inquit festus Pō peius pars uestimenti flexuosa sinuosaq; unde laciniosum deriuatur. Quod tortuosum implicatū que significat hinc laciniosa oratio Hieronymo laciniosus fibris spondios in ostreis Plinio laciniosa conuallis Apuleio dicta & aduerbium inde fit laciniatū. Quod significat lacinias columella præcipit

Lacinia Gregem pecoris ouilli i lacinias distribuendum. hoc est in particulas & ut aduerbialiter dicam parti cularim. Videlicet a lacinis: quæ partes sunt uestimentorum: & interdum pro tota ueste accipiuntur.

Laciniatū Quod cursui. Emenda quod tersui significat enim se ministrasse amico balnei utensilia. Videlicet ampullam oleariam: & strigilem. & lineā teritoriā quibus ad tergendum utebantur. ENOR mē eluuiem: immodicam spurciciam & illuuiem. Plinius iuuenalis eluuiem dixere feculētiā: cloacalē.

Eluuiem PRObe curato. cū diligēter elocutus curatusq; esset. LE tulo refoueo. cibo satio omioteleuton. Et omioteleuton. q̄ latine dicitur similiter definēs similiter cadēs exornatiōes suntq; rarēter intersparse cōciniore faciunt festiuoremq; elocutionē: in quibus nitidus est: & præpollens Apuleius: si immodi ce hāc fiant transcut in uitium ut in quarto Rhetoricorū proditū est: ideoq; dixit. Au. Gellius. insi/ pida & inertia & puerilia esse id genus in collocandis uerbis scitamenta: si immodice fiat & rācide: si/ cut facitissime lusit lucilius. sed ad ppositū. oīs aī impetus oīs q; tristitia cibo mollit. potuq; discutit. uinum dissipat curas edaces. ut ait Oratius. & Plinio teste somno ē accommodatum ac securitatibus & hoc fuit illud poculum nepentes. quod Helena illa homerica thelematho ministravit: Quod obli uionem tristitiæ ueniamq; afferebat. Quod utiq; foret cunctis mortalibus ab helena propinandum sed de hoc nepenthe: quod sine luctu significat. plura in libro annotationum. AD lubētiā. A lubē do siue libendo lubentia & libentia dicta est: ut docet. M. Varro libro secundo latinæ linguæ: plautus in asinaria lubentiorē te faciā: q̄ lubentia est: lubētiā appellat hilaritates laticias. & uoluptates sermo num & iocorum: ad quas iam procliuem factum ē socrate sciugata paulisper tristitudie significat. A. Gellius in. xiiii. Nā cui lubētiā gratiaq; oēs cōiuiorū icognitæ sint. quicq; illarū oīo expsit. SCI tū cauillū. Elegans & faceta cauillatio iocatoq; cauillū enī pro cauillationē. & irrisione accipit. auctor se/ tis & cauillari est iocari: Quæ graci fosphismata uocant Cicero & Seneca cauillationes interpretantur.

Nepen/ thes.

Lubētiā. Cauillū.

DIC Acitas tinnula. dicacitas sicuti docet Quintilianus in vii. pprie significat sermonē cū risu ali/ quos incessentē: ideo demosthenē urbanū fuisse dicunt dicacē negant: adicendo ducta ē: hac putissi/ mū utunt scurræ: Vnde dicacitas scurilis appellata q̄ oratori magnope fugiēda est. Duo sunt genera faciæ. ut inquit Cæsar & Ciceronē iiii. de oratore atq; fufum: Altez. p acutū: illa a ueteribus supior Faceciage cauillatio. hāc altera dicacitas noiata ē: Apud ueteres ganio p̄cōe nemo dicatior fuit: de quo multa lu genera. cilius: de quo nō pauca. M. Tullius in oratione pro. Cn. Plāco. hic nasci nō peccit. idē. Mar. drusum

dicacitas tinnula: cū ille imo de pectore cruciabile suspi riū ducens: dextra seruiente: frontē replaudens: me mi serū inquit. qn dū uoluptatē gladiatorii spectaculi: satis famigerabilis cōsector: in has erumnas idici. nā ut scis optimæ secundū quæstū macedonia p̄fectus: dū mē/ se decimo ibidem attentus nummator: reuertor: modi co prius q̄ larissam accederem: per transitum specta/ culum obiturus: in quadam auia & laciniosa conual/ le a uastissimis latronibus obsessus: atque omnibus priuatus tandem euado: & utpote ultime affectus: ad quandam cauponam Meroen anum: sed admodum

resupplodere. explodere. replaudere. deriuat: q̄ iter se finitima. ut pote ab eodē fonte deriuata aliquo

tame itersticio discriminant: qd antiq̄rū lectionū curioso facile liq̄. & a nobis pinde ut i legēdo fue/ rint obuia annotabunt. INfit. inquit alias icipit in carmīe Neuiāo legimus fieri ipendio isit pro fie

ri ipēse icipit. FAMigerabilis. iclytus. Clarus. opulētus. famigerabilis. & famigeratus i eodē signi ficatu p cognobilis & fama notus usurpaf. famigeratores at dicunt rumigeruli. q̄i famæ rumorūq; gestores seminatores ue: de quibus Plautus i trinūmo. ego de uerbis eorū famigeratorū iscius p silui

amici castigatū innoxū: qd si exquirat usq; ad stirpē auctoritas. Vnde quicq; auditū: nisi id appareat: famigerator nā sit cū detrimētō & dāno. ERVMnas. Calamitates laboresq; aiūs equus optimū ē

erūnā cōdimētū. ut inquit plautinus seruus. SECūdū q̄stū. post factū lucrū: secūdū. nāliquoq; signi ficat iuxta & post. Liuius secūdū orationē proris murmur ortū. idē i epistolis solitū scribi secūdū sa/

lute testis & hūc uerbis p̄ores syracusani Marcello secūdū salutē ut affollet: p eo qd ē post salutē. M. Tullius i epistolis ad qntū fratrem: ille mihi secūdū te & liberos nostros ita ē ut si pene par idē i secūdo officio. p̄xē & secūdū deos hoies hominibus maxia utiles ēē potest. post deos secūdū flumina dixit

Virgilius p iuxta. secūdū aurē pugiōe p̄cussū fuisse. M. Marcellū scribit Seruius sulpitius. Quod si gnificat iuxta aurē siue post aurē. Accipit aliquādo secūdū p eo qd ē p̄ut secūdū te litē do. pro te no/

tissima ē illa significatio secūdū Platonē secūdū Aristotelē. Lucāus secūdū Emathiā lis tāta dat. graci i hac significatiōe dicūt ut ait Priscianus. καὶ τὰ κείνῃ. MACedonia. casus est ablatius olim ema/

thia dicta duobus iclyta regibus. Philippo. & Alexandrō. quondāq; terrarū iperio famigerata cui mia/ cedo deucalionis nepos nomē ididit. auctor Solinus i polyhistorē. NVMmation. pecuniosior. & nū mis sassarcaratus. Qui bene numatus estis more romano dicit diues. ut festiuiter iocat. M. Tullius i

epistolis ad trebatium. stoici uero dicūt omnes ēē diuites: qui cælo & terra frui possunt. LARissam. ciuitatem thessaliæ significat. quā pensilē & pelagiam cognominant. a q̄ larisseus achilles dictus. Mul

tas autem fuisse larissas ex multiplici lectionē didicimus. fuit enim larissa in creta. & in asia altera iuxta cymā: in agro quoq; attico larissa est. Tralliaūs quoq; uicus nomine larissā. a qua larissius iupiter co/

gnomē sumpsit. est & larissa pagus mōti hemo finitimus. quin ē in peloponesso argiuorū. arx larissa memoratur. quā cyclopes condiderūt. quos Casterochiras idēst uentrimāos uocant quoniam suo ar/

tificio alebantur. ob hoc larisseus apex appellatur a statio arx argiuorum. qui alibi dixit cyclopum fa bricata manu. Obiturus. aditurus spectaturus. AVia conualle: in accessa & difficili: auia enim lo

ca dicuntur sine uia. & ob hoc imperuia minimeq; commeabilia. Lucretius auia peridum peragro lo ca nullius ante Trita solo & homo auis lōgea uia remotus. idem auis a uera longe ratiōe uagariis

hinc illud p annotationem siue traiectionē celebratum. auium dulcedo auū ducit. LACiniosa. fle/ xuosa. & plicatili sicut iam docuimus. VLtime affectus: ad extremam redactus calamitatem uel ni

mia lassitudine defectus exhaustus uo. MEROe: nomē est cauponæ ex re fictū: tanquam esset mero biba sicut apud aufonium iocus est: de formina bibacissima cui ideo meroes nomen inditum facit/

sime ludit: quā uinum dilutum nō bibebat potare immixtum sueta merumq; merū: alias meroe isula est clarissima niliacarum insularum. in qua & ciuitas cognominis a matre Cambyse regis nūcupata.

Dicacitas
scurilis
Faceciage
genera

Tinnulus

Replau/ dero.

Famige/ rabilis.

Famige/ rator

Secūdū salutem

Larissa multi/ plex.

Castero/ chires.

Larisseus apex.

auia.

Meroe.

SCitula. Elegante: & argutula. nec ad corporis formā referri potest: cū ēctanus: & interdū hęc di-
minutia urbanitatis & blandimēti cā usurpant. DEuorto. diuertor accedo. ueluti ad diuersoria:
frequentissima apud Apuleiū locutio. inde taberna diuersoria plauto. in quā uiaiores diuertunt. Mo-
Tullius diuersores decenter appellat eos: qui in tabernā cauponāq; diuertunt: & est pprie uerbū uia-
toga. DOMuitionis. Cōponunt dictiōes ex duabus integris: ut tribunus plebis. aut itegro & corru-
pto. ut maleuolus extorris: aut ex corrupto & itegro. ut noctiuagus. aut ex duobus corruptis. ut pedi-
sequus. pinirapus. auctores Quin-
tilianus. & priscianus. Domuitio
copulat ex corrupto & itegro q;
si domuitio. significat autē reditū
ad pētes. itiones autē dici sicut re-
ditiones & abitiones testis est Te-
rentius. qui ait in phormiōe: hęc
cine erant itiones crebrae & man-
siones diutinae: hac dictiōe dein-
de ac elegatissima utit & M. Tul-
lius qui sic scribit i primo de diui-
natione. sed rhodiorū classis. ppin-
quū reditū ac domuitionē dari.
Domice-
nium. domicienū nouo uocabulo finxit
nō magis licēter q; decēter epigra-
matista marcialis pro cena dome-
stica. SPoliatiōis diuinā. Legō
diuinā diuinā. appellat spolia-
tionē. quā de die passus erat: cū rarēter hoīes de die spoliari soleant nocturnā uero spoliatiōes & gras-
saturā sint creberrimā. CEna grata: sensus sic ordinat. applicat me cenę gratuitatē. p qua nulla
mercedula exigebat. VRigine pcita: ardore libidinis extimulata: & tēgine ueluti qdā cōcita. ēn-
urigo. Vrego qdā & pruritus libidinis ab urēdo dicta. AB unico congressu. pudenter concubitu
significat. ANnosam ac pestilentē: cauponā intellegit: ex cuius uetula concubitu se contagiōe qua-
dā pestilenti incestum esse significat. anāte ueteres appellauerunt morbum anuum id est uetulagā. si-
cut senium morbum senum. anus autē dicta est ab annorum multitudinē. uel q; iam sit sine sensu.
Quod grāce dicitur. pōvō. anicularum enim propria est deliratio. IN eam cōtuli. significat se p
cio concubitus quicquid uestium sibi reliquerant latrones dono dedisse cauponā. Operulas etiā
scilicet contuli in cauponā. quā dictiōne significat reclusas quasdam operose fabrefactas: quas acquisi-
uerat dum exercet sagariam negociationem. ab opera Hypocoristicos sit opella & opula: quid autē
sit facere sagariam copiose explicauimus. in libro annotatiōum. ubi hic quoq; locus enarrat. uerum
quia ur ait Plato nō nocet bis idem dicere. & grāci prouerbiū est δις καὶ τρίς τοῦ αὐτοῦ. i. bis terq;
pulchra dicenda. scito sagariam nuncupari negociationem uocabulo a sagis inclinato. quādo scilicet
saga & alia id genus uestimenta emimus & distrahimus lucri faciendi causa. Quod iuris cōsulti eui-
denter docent: apud quos titulo pro sorio talis casus explicatur. Quidam sagariam negationē inie-
runt. aliter exhis ad merces comparandas profectus in latrones incidit. suamq; pecuniam terdidit. sex
uī quoq; eius uulnerati sunt. resq; proprias perdidit: dicit lulianus damnum ēē cōmune. titulo quoq;
de tributoria actiōe sic scribitur. duas negociationes exercebat. puta sagariam & linteariam. dicitur
autem sagaria simpliciter & significatur huiusmodi negociatio sicuti nomine linteariā intelligit
negociatio linteorum. itidem absolute dixerunt argentaria sequēstriariam aliāq; consimilia sagariā
autem q; saccariam legere malim quod si nihil placet immutare saccaria in eodem significatu accipie-
tur. quasi a saccis deriuata: q; sunt uiliora uestimenta. aliquādo sacci & per diminutionē sacculi. & sacel-
li sunt nūmox receptacula. ut docet Pedianus Asconius Saccariū Vlpianus titulo de cōtrahēda emptio-
ne accipit non pro negociatione saccorum. sed pro baiulo scribens: siquid ex sacco saccarii cecidisset.
MErebam. paraba. acquirebam. BOna uxor: ironicos caupona significat: quā illi fuit detrimē-
tosa. cuius concubitu perinde ac uxoris potius est. MAla fortuna: ppter latrocinale spoliationem
Romae sanum malae fortunae fuit in equilibrium grāce dicit καὶ τὸ ὑπὸ. Extrema: suprema: exitia.
NOuissimo extremus. tanquam nihil peius deteriusq; inueniri possit ea labe cladeq; quam perce-
perat ex cōplexu cauponae. quod facinus illi extremū & pessimo peius fuit. quod & ultimo loco ppe-
tratū cōtigit: nouissimū enī extremū significat. qd uerbū auctore M. Varrone Lelius & senes aliquot
quod nimis nouū ēēt uitauerunt: & sicut a uetere uetustus ac ueterimus: sic a nouo declinat nouissi-
mū: quod ē extremū: sic ab eadē origine nouitas & nouitius autumat Gellius lib. ix. noctiū attica. M.
Ciceronē noluisse uti isto uerbo tāq; nō latino & improbo. sed qd pace ueniāq; tāti uiri dictū sit. M. Tul-
liū usum ēē hoc uerbo obseruauimus. sic scribēt in oratore. Nec in hac mō re: qd ad uulgi sensum spe-

ctet. & ad auriū uoluptatē: quae duo sunt ad iudicādū nouissima. ueq; sicut ille qui semel risit nūquā
risisse tradit. ita qui semel hac dictiōe usus est haud immerito dici poterit: ea nunq; usus fuisse. nā ut
ingit Asconius semel uicinū ē ad pene nūq;. SCORtū scortēū. Scorta dici meretrices & scortari me-
retricular ducere nemo ē qui nesciat: a pelle quod antiqui dicebant scortū ducto uerbo: quia sicut pel-
licula: subigant. scortea quoq; dicimus ea quae ex corio ac pellibus sunt facta. idē in aliquot sacris ac
facellis nefas erat aliquod scortēū adhiberi. proinde Ouidius in fastis ait. scortea nō ulli fas est inferre

Scortari

Scortea

& scortum scortum lari & liberis prætulisti. At ille di-
gitum a pollice proximum: ori suo admouens: & istu-
porem attonitus: tace tace inquit: & circumspectus tu-
tamenta sermonis: parce inquit i sceminam diuinam.
nequam tibi lingua intemperante noxam contrahas.
Ain tandem inquam potens illa: & regina caupōa: qd
mulieris est. Saga inquit & diuini potēs. caelum depo-
nere. terram suspendere. fontes durare: montes diluere
manes sublimare. deos ifirmare. sidera extinguere. tar-
tarum ipsum illuminare. Orete inquam: oro te inquā:

facello. i. athelanis fabulis licebat
antiquitus animaduertere rusti-
cos ioculariter dice se adduxisse
p scorto pelliculā: Dōatus enar-
rās illud ex eunucho forte habui
scortū. ait abdomē qd in corpore
sceminā patiens est coitus scor-
tum dici uel ἀνὸρ τοῦ ὄρου ὁ ὄρου
quod grāce palpitare. quod faci-
unt meretrices crissando. ut ita cō-
ciniorē uenerē exhibeāt uiris: aut
ut sibi abigāt conceptū semē: qd
in uulua sceminā i ipso coitu nō
se mouentis inheret: in cōmen-
tariis tranquilli docuimus scorta

Diobola

dici diobolaria: quae duobus obolis hoc est uilissima mercedula cōducunt. Vbi emendauimus locū
M. Varrōis mēdosissimū. Festiuitur appellat Apuleius scortū scortēū meretricē. Annosam uietā de for-
mē i amabile: pinde atq; ēēt istar pellicula & coriū. Rugosa. Flaccida. Lāguida. Minimaq; succulēta:
meretrices at id genus sordidae duobus apud ueteres uocabulis elegatibus appellant scraetia & scru-
pea: dicit at scraetia ab excreādo: qd uitiū ē i uetula. scrupae uero siue scrupidae a duritia molestia
que lapidox: q; scruppi. & p diminutionē scrupuli dicit: hoc ideo trāseūter apposui ut emēdares itel-
ligeret illud plautinū: Quod refert a Gellio iiii. noctiū atti. strata scrupae destrato uulua sordidae
tu corrige scraetia scrupae. Digtū a pollice pximū. idicē significat: quo ori ad moto silētiū idicē
mus cōmonemus ut: qd maxia salutare ē unde & salutare dictū ēē a uetustis scriptoribus existimo si-
cuti a trānglo. qait augustū habuisse digitū salutare sinistrae māus ibecillū: ubi nō pag multa digna
scitu Annotauimus. Marcia capella: & ipse sic scribit: uerū qdā reditus puer ad os cōpresso digito sa-
lutari silētia cōmōebat. digitus in exprobrādo & idicādo: unde ei idicis nomē ē: plurimū ualeat: quo
usum ēē optimae crassum oratorē Cicero Quintilianūq; notificat. TVtamēta sermōis. ut tuto loq;
possetne q; spia arbitrarē dāculū arbitrarē: sic & captius. plautinus secede huc ingit ne arbitri dicta no-
stra arbitrari queant. sapē. dicit uoces: q; postea mortiferae fiunt iplis sermocinatoribus: redeuntq;
p iugulū excipietibus delatoribus. unde illud i usu uulgi frequēs: plures pcat lingua q; gladius. fente-
ria uulgari subscribit uersus ille sentēntialiter platus. ἡ γλῶσσα πῶλλον οἷο ὀλέσθην ἢ ὄρυπις
est lingua multos egit i pntiē. PARcē i sceminā. Abstine a maledictis formia: q; arte magica pollēs
merito ueluti diuina metuēda ē. NE quā noxā aliqd piculū & detrimētū alias noxa accipit p cul-
pa & delicto. ut alibi latius explicauimus. AIN. ais ne. REGina. tāq; regia potestate pstat. Quid
mulieris est. scire te cōuenit. cū interrogatio p obliquū casum maximāq; genitiū profert. cōtemptū
significat. ut qd hoc ē hominis. Quid mulieris. qd ornatus auctor Dōatus. SAgas. sagas dici mu-

Salutaris
digitus
indexQuid
mulieris
Saga for-
mina.
Sagi clā-
gones.
Sagarii.

Infimare

Tartarus

lieres docet porphirio magicar herbar scientes tanq; satis agas & multū agentes. tibullus pollicita ē
magico saga ministerio. Lactatius siue is lutarius est papinii statii cōmētator sagos clāgones i octauo
thebaidos interpretatur diuinos. unde p sagia praediuationes mentis dicta. Marcus Tullius libro
primo de diuinatione sagire iquit est acute sentire: ex quo sagas & sagarii dicti qui scire multa uolūt
& sagaces canes. CAELū depōere. Quae impossibilia naturaliter sunt. ait effici posse possibilia potesta-
re & ui sagae mulieris: & hoc totū decenter positū est per antitheta siue contrapositione. quae in ornamē-
tis elocutionis ut inquit Augustinus in viii. de ciuitate dei sunt decentissima: est & i hoc loco exorna-
tio illa. quae dicitur similiter definēs grāce omioteleton est & figura grammaticalis dissolutū siue
dissunctio: Quod grāce dicimus dialyton: & asyntheton. MONTes diluere. Quod ē aquae & li-
quoris. DEos infirmare. Mundifor & purior lectio est infirmare: Quod est ifimos facere. idem ait
idemonio. Socratis. igenia illa ad beatitudinē sublimata sunt. Hēcāq; miseria ifimata: sublimare at
& ifimare inter se opposita decēter attēda. sicuti māes & deos. māes. inferni significat. Dei uero supni
de māibus satifimulā i cōmētariis ppriāis. Tartar. plato i phedōe tartar ēē scribit barat. i. pfun-
do terrae & iferor: ex quo origo sit oīum aqrū & fons: & quo cōfluāt flumina. qd impossibile ait ēē Ari-
apte dissidēs a pceptore li. iii. meteoror: poetar tartar appellat carcerē iferor: de quo Tertulianus i apo-
logetico sic iimū tartar demerferit: quē carcerē poenae infernarū cum multis affirmatis: A tartaro

tartareus & tartarinus deducit: hinc illud corpore tartarino prognata palude Virago Tartari origo ut ait M. Varro græca ἐστὶν ἡ ἀποτομή τοῦ τάρταρος, i. perturbatione dicit: quia illic omnia perturbata uel ἀποτομή τοῦ τάρταρος, quod significat tremere & fringere: ex tartaro ut ait plauto: nunq̃ egrediunt nocētes. AVLeu tragicū Magna caligo uerborū: quibus subobscure significat talē de faga fœmia fermocinationē magis tragicā eē: q̃ narrationi familiari accomodare, ideoq̃ remouendam eē suadet: nā dū auleū tragicū dimouēdū eē dicit & si parū scenicū cōplicandū: intelligi uult talē narrationē eē seq̃strā

Auleum dá: quæ tragico argumento cõue
Tragicũ niat tragicifq; portentis: auleũ, n.

tragicū dicit: quo scena ī agēdis
tragediis exornat. Quod leuabit
tollerabaturq; cū finita fabula cā
tor dicebat ualete plaudite: hīc il
lud oratī: si plausoris eges aulea
manētis & usq; seffuri docet can/
tor uos plaudite dicat: ait dōatus

Attalica aulea in scena sterni solita. Quod
pictus ornatus erat ex attalica re/
gia romā usq; platus. annotauit
alibi aluea dici uela picta: q̄ alio
noīe dicunt peristromata: & peri
petastmata: ab aula attali regis asie

qui populum romanum scripsit h
 Sipiariū: texere in uestibus, unde nomen att
 parium scenicum: Festus & donat
 nutum sed mimicum legendum e

mimi sceniciq; artifices ad scenam
sterior usurpauit: de hoc intellexit
pe locasti sipario significat enim da
fabulas scenicas. idem Apuleius in
nitur: imprecisi codices pro auleo fu
est quidam siparium legunt cum i

Supara uitae appellat uerba cothurno & si
huntu idem in xiepiolarum aut
fighe nauium alexandrinarum qu
naues & lucanus supara uelorum
nues puella non sum si suparo indu
Symbolicos tollenda esse demedio

Ethiopes Bipartiti Communibus. Quibus in communem
ardenter. ETHIOpes autem Hominum
orientem alteros ad occidentem
yos id est solis ad occasum quidam
in primo geographiae sunt autem
num plinius in quinto sic ait uerif

nunt & ante omnes Homeri qui bi
sexto ethiopiā appellatam esse m
lis uicinitas torret. Casus refert Ari
tibus longē uita animo timidi
mali: quos separat a nobis torrida
riam terram habitantes auctor pro

Antipodes. Antici
ta Macrobius in secundo in somniis
tranuersos nobis stare autumat. M
sint hi antipodes multa quaestio est
richthones seiuungit ab anticis & an
tat contraria zonam qui infernate
illos quos anticos dicimus antich

paratione eoru: quæ maiora mirab
alia puella cōcubuiſſet. R Epræci
ſtoræ ex genere quadrupedum deg
eſſe ferunt: qui ob id ſe petignarus:

auleū tragicū dimoueto : & sipariū scenicū cōplicato.
& cedo uerbis cōmunibus. Vis īquit unum uel alterū:
īmo pluriā eius audire facta: nā ut se amēt efflīcti : nō
mō incolæ: uerum etiam indi: uel ethiopes utrīque: uel
ipsi antichthones: folia sūt artis: & nugæ meræ: sed qđ
in cōspectu pluriū ppetrauit audi. Amatorē suū qđ ī ali
am temerasiēt: unico uerbo mutauit in ferā castorē. qđ
ea bestia captiuitati metuens: se ab insequētibus repræ
cissione genitaliū liberat ut illi quoqđ simile : qđ uenerē
habuit ī aliā: pueniret. Caūponē quoqđ uicinū : atqđ

eredem: ait plinius in octauo attalum primum inuenisse aurū in
alicis est: hinc illud ppterii porticus auleis nobilis attalicis. Si
us scribunt siparium esse uelum minutum. ego existimo non mi
se: ut sit id quod Apuleius appellat scenicum. eo enim utebantur
uelandā quod populo obfistebat: & hæc siparia pro auleis etas po
atyrgraphus poeta illo uersu cōsumptis opibus uocē damasip/
masippum mercedula conductum fecisse histroniam: & egisse
ait consimiliter auleo subducto & complicitis sipariis scēa dispo
bducto habent auleo subducto: quæ dictio mendosa exponēda
ersu. & maxima cognatio sit. Seneca in libro de tranquillitate
paris fortiora quæ grādia sunt & supra sublimitatem tragicā eue
supara: unde per diminutionem suparia inclinari uidentur esse i
ibus solis licet suparium intendere quod in alto non oēs habent
dixit alias suparium uestimentum puellare lineus est de quo affra
sum eiusdem meminit plautus in epicochio significat Apuleius
sermocinationis ea: quæ ad tragediam pertinent. Cedo. Dic.

quod quotidianos sermone uti solentus. Efflictim.Veheméter:&
nerus in prio odyffe ethiopas bipartitos esse auctor est alteros ad
pectare: sic enim ait οἱ μὲν Ἀφροδίτην ὑπὲρ ὅριον οἱ δ' ἀπὸ τοῦ
n: quidam fed adortum super quo uerfu nō parum multa strabo
ethiops ut idem asserit ἐξ ἧς τοι ἀπ' ἀδ' ὁρίων idest postrema homi/
ima opinio est eorum: qui desertis aphricæ duas ethiopas suppo
partitos tradit ethiopas ad orationem occasum q̄ uerfos: idem in
memorat ab ethiope Vulcani filio: alii a colore populorum quos fo
toteles in pblematis cur et iopes sunt blefis pedibus cādidis den/
re, ANthichthes. Qui habitant in zonachimerina hoc ē hie
a appellantur antichthones ἀντιχθίωνες ἑσπερίων χθονά quasi contra
bus: hos alio nomine græci ἀπὸ τρεῶν οὗτων uocant de quibus mul/
na scipionis: es his colligimus antipodas nō esse antichthōes: quos
Tullius inferiorem zonæ nostræ partē tenentes: uerū an eē pos/
apud eruditos aliis astruentibus aliis destruentibus Marciaūs an
tipodibus: cuius uerba hæc sunt ex libro zεομετρία anticā habi/
a nobis obuersam habitant antipodes memorantur: qui contra
iones appellantur. Folia sunt artis: idest leuia & nugatoria cō
litoraq̄ facitex artis magice potentia. IN aliam temerafler: cū
ione genitaliūscopus ille e phrygia fabulator festiuiter refert Ca
lere ἐπ' αὐτοῖς idest in lacubus: cuius genitalia medicis utilia
abscondens sibi genitalia ita persecutionibus salutem cōsequit:

hinc illud Satyrographi imitatus Castora qui se eunuchū ipse facit cupiēs euadere damno testiculū. Castor.
Adeo medicatū itelligit inguē: Plinius. & M. Varro. fibros appellat: q̄ circa oras fluminū extremas
Fiber.
uideri solēt. Vnde & nomē fibrū. Antiq̄ dicebāt extremū: unde & i uestimētis fimbria. & i icore
fibrā dictā: q̄ sunt extremæ: Aīal est horrendi morsus arbores iuxta flumiā ut ferro cedit hoīs par
te cōp̄sa nō ante q̄ fracta cōcperuerit ossa morſu resolutū: cauda pisciū Castorē ē: caetera spēs lutræ
pilus mollior pluma: Germāi biferā uocat: ex ḡie sunt amphibios. sic. n. philogræci uocat aīalia: q̄bus Bifera

ob id emulū deformauit ī ranā. & nūc senex ille doliū
inatās uini sui: aduētores pristinos fece submissus offi
ciosis roncis raucus appellat. Alium deforo qdē: q̄ ad
uersus eā locutus ēēt: ī arietē deformauit: & nūc aries
ille cās agit. Eadē amatoris sui uxore. q̄ ī eam dicacule
probrū dixerat: iam ī sarcinā pręgnatiōis obsepto ute
ro: & repugnato fetu: perpetua pręgnatione dānauit.
Et cuncti numerant: octo annorum onere misella il
la: uelut elephātum paritura distenditur. Q̄ uacum

lyticis ischiadicis: quos uulgo sciaticos appellat: & opisthotōis. Itaque dicunt quorū ceruix rigida & inflexibilis dolor est: qd' aliubi fufius uberiufq; enarrauimus. Caftorea magnificat Galenus adhibetq; pluribus medicinis. Demior Alberti magnū & Ifidorusq; Caftoris nomē a castrō deducit: cū dictio græca fit: & ita a græcis passim noīet. Nomen at græcū etymologiā latinā nō recipere sat notū est: & grāmatici p̄diderūt: memorāt qdā: qd' post amputationē genitaliū si iteq; petat a uenatoribus erigere se se ostentatē nihil ī se p̄cisus testibus cē amplius expetendū. Ob id emulorū. Emulatio nō iudicia est iter uicinos eiusdē artificii p̄fessores. ut īqt hesiodus καὶ κέρτα μῦθος κέρτα μὲν κότεῖ καὶ τέκτορι τέκτορ inuidet figulus & faber fabro. Emulū autē dici aliquādo inuidū aliquādo imitatorē sciunt oēs: & tradit Donatus ī cōmētariis Eneidos: De emulatiōe. M. Tullius in quarta Tusculana. SENEX ille. Caupo. Doliū inatās uini. Deformatus ī ranā caupo natabat ī uino cōtrā naturā ranag: qbus ī aq̄ uita ē uini asp̄nātibus. Vnde & παρρησιᾶς παρρησιᾶς οἶνον οἶνον ἔσθ' nris uinū īfundis: qd' puerbiū dī de his: q ea p̄bent: q nulli usui futura sint accipietibus. Cui cōteritiū est alteq; puerbiū πορρῶχος ὑδὸς ἁρῶνος aqua de his qui ea dant: qbus maxime letantur & gēstū accipientes. sicut aqua gaudet Rana. ADuentores. Viatores ītelligit: qui ī cauponis cauponā soli ti erant deuotere. Hodieq; uulgo aduentores dicūtur: qui prope peculiariter frequentāt officinam quāpiam ac tabernam: meretrices quoq; suos habent aduentores. hīc Plautina meretrix ī Truculento. si æquum facias aduentores meos nō īcuses. OFFiciosis rōnxis. id est coaxatiōe & narium sonitu ob strepero. Ronchos enim significat proprie sonum illum nasi qui a stertentiōe fit dormiēdo: a quo inclinatur uerbum rhonchis. qd' est sterto & naribus īsono. Plautus Dum dormit Rōchissat: & quia derisores solent talem naso sonitum ī derisu conficere: idē fit ut ronchi pro derisionibus derisoribusq; usurpentur. Martialis maiores nūq; ronchi. hīc Ronchisonus. qui sonat Ronchos & derisor est. Sidonius Nec nos Ronchisono rhinocerote notat: quidā existimant uocabulum esse factitium a sono sicut tinnitus. & clangor. Ego dictionem græcanicam esse autumo. græce enī πογκος dicitur stertendi sonus καὶ πεγκος sterto. Vnde pararchos dictus est Cipius is: qui simulabat dormiētem: quo securius īpuniti usq; eius uxor meceharetur. Cuius meminit Lucilius: a quo natum est prouerbium non omnibus Dormio. Quod Cicero sciens inuertit: qui ī epistolis ait nō omnibus uigilo. ALIVM de foro. Forensē oratorem siue Rabulum significat. CAVsas agit. Dormio tanq; pristinum institutum obliuisci nō possit. DICAcule. Aduerbium est: & significat mordaciter. & cum falsa dicacitate. PRObrum. Conuitiū. Liuius occurant portis probra īgerunt: alias p̄brum pro stupro flagitioq; accipitur. probum uirginis uestalis. ut capite puniretur ueteres sanxerunt. OBSito. Lego obsepto. quasi claustris quibusdam munito obturatoq;. VTERo. Uterus ī femina iūctus est uelica significat: matricem. Alio nomine locos appellāt ut docet Plinius ī undecimo: Idē locū ī femina uiriosi dicunt Catone. q appetentes sunt cōcubitus uirilis. Seruius Virgilianus interpret uterū inquit est mulierum. alius quo effluunt sordes. Venter. qui uidetur: uter pro utero dixit Cecilius. Nunc uter crescit non potest celari. REPVgnato fetu. Interdicta phibitaq; partitūdine: tunc enim fetus repugnatur cum iam maturus exire non potest ex utero materno quasi coercitus uinctusq;. DISTENDit. Impletur & turget. Virgilius. distendūt nectare cellas. Vnde distentus plenus. VELVT Elephantum paritura. Decem annis gestare elephantū ī utero uulgus existimat: ex quo est illud prouerbiale. Celerius elephantī parient: Aristoteles tamē. biennio tantum ferre uentrem elephantum asserit: ab elephanto. Alterum quoq; prouerbium impossibilitatis

factum est apud priscos: Quod usurpat ennius, sic scribens, prius pariet locusta lucam bouem: Idest elephantum: Cur autem elephas dicatur luca bos docent Plinius, Solinus, & M. Varro & nos alibi Annotauimus. SVBide. Idem idem, frequenter. Alias significat mox, & deinde. NOCERentur. Le- derentur, & nocumento afficerentur, passiuum uerbum est uetus: Quod & iurisperiti usurpant: quibus dicitur. Nisi ei nocitum sit ex quo aquam ducit. PVBlicitus. Publice aduerbiū est: Plautus hospitio publicitus accipiet. Cecilius ad peblem pergitur publicitus, defendendum est. SAXOge

Publici-
tus.
Cantio-
nes.

Diecula.

Medea.

Palla in
secta ue-
neno.

naphtha

Asphaltū
pissā
phalton

Inducia:

Deuotio
nes.

Deuotū.

subinde: ac multi nocerentur: publicitus indignatio percrebuit: statutumque est, ut in eam die altera seuerissime saxorum iaculationibus uindicaretur. Quod consilium uirtutibus cantionum anteuerit. & ut illa Medea unius diecula a Creone impetratis induciis: toto tam eius domum: filiāque cum ipso sene flammis corozalibus deusserat: sic hæc deuotiōibus sepulchralibus

factum est apud priscos: Quod usurpat ennius, sic scribens, prius pariet locusta lucam bouem: Idest elephantum: Cur autem elephas dicatur luca bos docent Plinius, Solinus, & M. Varro & nos alibi Annotauimus. SVBide. Idem idem, frequenter. Alias significat mox, & deinde. NOCERentur. Le- derentur, & nocumento afficerentur, passiuum uerbum est uetus: Quod & iurisperiti usurpant: quibus dicitur. Nisi ei nocitum sit ex quo aquam ducit. PVBlicitus. Publice aduerbiū est: Plautus hospitio publicitus accipiet. Cecilius ad peblem pergitur publicitus, defendendum est. SAXOge
laculationibus. Lapidationem i
feminam magam, publice de-
cretam fuisse significat. CAN-
tionū. Incantamētōz. Alias can-
tiones cātilenæ dicunt. In floridis
hæc putat cātionē, ubi oīa q̄ didi-
cit maledicta p̄cēfuit: cātio græca
Plauto i sticho dē cōiualo. AN-
teuerit. Præuenit. Anticipauit.
DIEcula. Diecula significat par-
uam diem: & tempusculum: Te-
rentius in andria. Non sat est qd̄
tibi dieculam addo. Vbi ait Donatus τὸ κοπιόν. u. est diecula hoc est tempusculum: & sumitur ab
eo quod est hæc dies. Diecula mora, & quasi parua dies: Asconius dies fœminino genere tēpus, & id
diminutiue diecula dicitur breue tempus & mora. MEdea. Medea illa fabulosa prodito patre p-
empro fratre: relicta genitrici patria secuta lasonem est. Amoris est uis flagrans: cum quo annos circi-
ter decem uixisse proditur: filiosque ex eo peperisse: Didimum thessalum: Alcimēnū: & Thifandru.
mox lason captus amore glaucæ: uel ut alii tradunt Creusæ creontis filiæ Regis corinthiorum uir-
ginē a patre uxorem petir: a quo Annuente certūq; nuptiarum diem constituentes lason Medeæ ni-
titur ultroneum diuortium suadere: quam id egerrime ferentem deosque testes fidei datæ imploran-
tem urbe expulit: oblitus pristinorum beneficiorum. Illa breuem fuge moram a creonte petit: qui die-
culam dedit: qui apud Senecam sit ait. Vnus parando dabitur exilio dies: tunc ueneno infectam pal-
lam misit ad nouam nuptam ueluti munus nuptiale: quo dono exiliens ignis regiam cum creonte
& noua nupta deussit: baiuli tam exitialis doni fuerunt ipsius Medeæ filii: hinc ait Oratius i epodo.
Cur dira barbaræ minus uenena medeæ ualent: Quibus superba fugit Vltia pellicem magni Creō-
tis filiam: cum palla tabo munus imbutum nouam incendio nuptam abstulit: hoc idem memorat
Seneca in Medea. Diodorus uero auctor ē Medeā impetrato a Creonte diei unius tempusculo no-
ctu regiam ingressam ēē quibusdam medicamentis factam uersipellem: & radice quadam magica
cuius ea uis est: ut ignis indidem factus extingui nequeat: Incendisse Regium domicilium: quo cō-
flagrante lasonem euasisse Creonte & filia igne absumptis: Quidam prodiderunt Medeæ filios do-
na quædam sponsæ attulisse illi uenenis: q̄ cum illa corpori applicuisset icidisse in morbum: & pa-
trē auxilio filia ferentē: cū corpori illius hessit illico expirasse: sed Apuleius noster, & Plinius coro-
nā fuisse asserūt: quæ a Medea dono missa ad lasonis sponsam sit: Cuiusque ueneno pellex cum regia
cremata sit: Autumat Plinius in secundo uolumine uenenum id fuisse naphtham: Quod genus est
bituminis: Cuius uis ardens ignium naturæ cognata transilientium protinus in eam undecunque
uisam. Ita inquit ferunt a Medea pellicem crematam, postquam sacrificatura ad aras accesserat: Co-
rona igne rapta. Idem in trigintaquing; meminit eiusdē naphthæ: inter genera bituminis. Galenus
libro tertio complexionum mentionem facit huiusce medicamenti: quo Medea usa est ad pellicem
ulciscendam: aitque id ex sulphure & asphalto fuisse compositum: asphalton autem græci bitumē ap-
pellant & pissā asphalton ex argumento picis & bituminis. hinc asphaltites lacus iudeæ dictus: qui
nihil præter bitumen gignit. INDVciis. Licaon primus inducias inuenit Auctore Plinio: sunt au-
tem induciæ pax in paucos dies ex eo dictæ: uel q̄ in diem dentur, uel q̄ in dies ocium præbeant: ut
docet Donatus: Alibi locum mendosum apud Gellium ex libro primo repurgauimus. græci ex-
χέρις uocant ex eo quod tempore induciarum manus cohibeantur. Marcus Varro festiuiter in-
ducit inquit sunt pax castrensis paucorum dierum. Item alio in loco. Induciæ inquit sunt belli fe-
ria. DEVOtionibus sepulchralibus. Seruius Deuotiones interpretatur imprecationes: Vnde
Deuotor & Deuotrix dicti. qui imprecantur diris incantationibus magicisq; carminibus. Deuo-
tiones enim execrationes sunt: & diræ: & deuouere significat interdum detestari execrariq; Ouidi-
us illum ego deuoueo: quem mens intelligit ibi. hinc Deuotum dirum & execrandum. Idem ait
uiuere deuoto fœmina uirque thoro. hinc carmina Deuotoria apud Liuium & Macrobiū: quibus
homines urbeseq; deuouentur: Quibus Decii pater, filius, & nepos se deuotauerunt. sepulchrales ap-
pellat: quibus uti solebant Sagæ fœminæ Euocatione manium ad sepulchra defunctorum: Tibul-
lus manesq; sepulchris. Elicite, consimiliter eritho illa apud Lucanum in sexto pharsaliæ adhibet &
deuotiones sepulchrales.

IN scrobem procuratis. Tāgit ritum magicum. Cuius meminit Homerus in xi. odyssæa referēs. Vlysses scrobem cubitalem gladio fecisse ad euocandos manes. inibiq; melicraton idest mulsam Sacrum cum aqua & polenta commiscuisse. Dein cruorem uictimarum eodem infudisse quod emulatus Si magicū i lius est in. xiii. puniorum. dum itidem memorat a Scipione factam esse Scrobem & illic procurato scrobem magico sacro euocatos esse manes: ob id dixit Apuleius in apologia. nec ulysses scrobem pisculento medicauit. Apud Senecam. Valerium. Flaccum. Oratium. Poetas fere omnis inuenitur id genus sa-

in scrobē pcuratis: ut mihi temulēta narrauit: pxime cūctos: i suis sibi domibus tāta nūminū uiolētia clau sit: ut toto biduo: nō claustra pfrigi: nō fores: nō deniq; parietes ipsi querint pforari: quo admutua hortatiōe cōsone clamitaret: q̄ sanctissime deierātes: sese neq; ei manus admolituos. & siq; aliud cogitarint: salutare la tuos subsidiū. & sic illa ppiciata: totā ciuitatē absol- uit. At uero cetus illius auctore nocte itēpesta: cū tota domo idest parietibus & ipso solo. & oē fundamēto: ut erat clausa ad: cētēsimū lapidē in aliā ciuitatē sum mo uertice montis exasperati sitā: & ob id ad aq̄s steri lem trāstulit. Et quoniā dēsa inhabitantiū ædificia lo cum nouo hospiti non dabant: ante portam proiecta domo discedit. Mira inq; nec minus saua mi Socrates memoras: deniq; mihi quoq; nō paruam incussisti sol litudinem imo uero formidinē. iniecto nō scriptu lo: sed lācea: nequo numinis ministerio similiter usa:

magnæ nomen est cocantis ex consensu quodam. NOCTE intempesta. Media nocte. dicta ex eo Nox intē quod non habet idoneum tempus rebus gerendis. Quod alii concubium appellarunt: quod fere pestā. omnes tunc cubarent: Alii ab eo quod sileretur silentium noctis: Quod tempus a Plauto dicitur cō Silentiiū ricinium. sed de hoc in superioribus multa. Et ipso solo. Terram ipsam: quæ alioqui immobilis est. noctis. una cum parietibus translatam significat: Membra autem domus sunt. fundamentum. parietes. & recta quæ simul coniuncta ut ait Boetius in commentariis Topicorum totum efficiunt. & domus dicuntur. cum fundamenta sola domus uocabulo minime nuncupentur. neq; parietes neq; recta.

AD centesimum lapidem. Ad centesimum miliarium: Antiqui enī miliaria lapidibus fixis desi- Lapis no gnabant: auctor est Plutarchus. C. Gracchū singulis miliaris colūnas lapideas spaciis signa præferē- ta milia- tes constituisse. Martialis. Ad lapidem torquatus habet prætonia quartum. Iuuenalis. Ad primū la- riū. pidem uestari cum placet hora sumitur ex libro. VERtice motis: Vertex est ut docet Quintiliāus Vertex. in viii. cōtorta in se aqua uel quicquid aliud similiter uertitur. Inde propter flexum capillorum pars montis. summa capitis uertex dicitur. ex hoc in montibus eminentissimum recte dicimus uerticem. Vir- gilius. accipies sonitū saxi. deuertice pastor. antiqui Vortices dicebant per litteram. o. sicut & uorsus cæteraq; consimilia: quæ primus Scipio africanus in ælitteram uertisse dicitur: Montibus dantur a scriptoribus latera. luga. uertices. radices. AD aquas sterilem: Montana oppida & in uerticibus editis sita fere semper laborant aquarum sterilitate. Cuius in ædificando ratio cum primis habenda est quoniam ut auctor est Vitruius si animalia fuerint sine humoris potestate exanguinata & exu- cta a principiorum liquore interrarent: Aristoteles quoq; in septimo politicorum præcipit cister- nas in ciuitatibus faciendas: ut aqua deesse non possit. & aquas salubres inducendas. ANTE por- tam. Saga ante portam ciuitatis illius montanæ proiecit domum. cum intra urbem ob frequentia ædificiorum locus non esset recipiendo nouo domicilio nouoq; hospiti. INiecto non scrupulo. Scruppi & per diminutionem scrupuli lapilli sunt: qui pressi sollicitudinem faciunt. Vnde prouer- biale est illud Terentianum inieci scrupulum. pro sollicitudine. & Plinius in epistolis ait exime mihi hunc scrupulum. Et scrupulosa quæstio: quæ difficilis est explicata. NVminis ministerio. Deum artis magicæ ministeriale significat: Tertullianus auctor est demonas præesse magicis præstigiis. Demōes & Plato platonicusq; Apuleius. & proculus autumant magorum uaria miracula regi a demonibus: iternun- qui inter mortales celicolaseq; ultro citroq; portant hinc petitiones. Inde suppetias: ueluti quæpiam tili mediæ potestates inter homines ac deos.

SERmones istos cognoscat: omnis Dæmon ales est: ut ait Tertullianus in apologetico mome to ubiq; sunt, quid ubiq; geratur tam facile sciunt: q̄ enunciant merito ergo timet hic ne Anus illa maga cognoscat sermones suos nunciante uidelicet demone: qui ubiq; p̄sto est. Cuius ministeriū magos infatuat. SOMno leuata lassitudine, somnus donū est deoꝝ mortalibus aegris cōcessus, ad refectionē. Vnde ait Seneca: Placidus fessum lenisq; fous pavidū leti genus humanū, cogis longam discere mortē. ADDVēta fore, Clauso cubiculi hostio: Antiqui singulari numero fore usurpabāt cū nos fores pluraliter enuncie-

Foris,

Ianuā fo
ris apie/
batur.
Forculus
Deus,

Pessuli,

Clinidiō

Cardo,
Decuma
nus,
Vigiliæ
quatuor,

cōniueo,

cōmo/
dum,Mutila/
re

sermones istos nostros anus illa cognoscat. Itaq; ma z turius quieti nos reponamus. & somno leuata lassitu dine noctis: ante lucē aufugiamus istinc q̄ putas lōgis sime. Hæc adhuc me suadete: insolita uinolētia: ac diu turna fatigatione pertentatus bonus Socrates iam for pitus stertebat altius. Ego uero adducta fore: pessul liscq; firmatis: grabattulo etiam pone cardinem suppo sito: & probe adgesto: super eū me receptio. Ac primū præ metu aliquantisper uigilo dein circa tertiam uigi liam paululum cōniueo. cōmodum quieueram. & re pēte impulsu maiore: q̄ ut latrones crederes: ianuā re secantur: immo uero fractis & euulsis funditus cardiz nibus prosternūtur. grabattus alioquin breuiculus: & uno pede mutilus: ac putis: impetus tanti uiolentia prosternitur, me quoq; euolutum: & excussum humi

clausas munitasq; GR Abatulo. Lectulo, quod Lucianus græce Clinidion uocat id Apuleius fere grabatulū interpretatur. Martialis, in grabatulis tegetibusq; cōcepti. Vox hæc quoq; græca est: illi enī κρᾶσθαι τοῦ καὶ ὑπὸ κρᾶσθαι τοῦ κρᾶσθαι τοῦ uocat nos grabatū & grabatulū: hinc illud ex euan gelio cātatissimū tolle grabatū tuū & ambula. Quod græce dicit εἰς τὴν καὶ ἀπορ σούτορ κρᾶσθαι τοῦ καὶ πρῶτον καὶ. Vbi annotādū qd' apud græcos hæc dictio scribitur duplici, β, prima syllaba producta: cū apud nostros p̄ simplex, b, scribatur prima correpta quod satis liquet uel ex illo maro niano: Mēbra leuat sensim uili demissa grabato. PONE cardines, post hosti cardines, alio quodā diuerticulo significationis Cardo in agroꝝ limitatione appellatur limes: qui p̄ agnū currit a meridie ad septentrionē: sicut decumanus uocatur limes ille q̄ fecit agnū ab exortu ad occasum: Auctores Plinius & Columella, fuit apud Antiquos Dea cardea: q̄ Cardinibus p̄erat. CIRca tertiā uigiliā, post mediā noctē: Nox enī in quatuor uigiliis diuiditur: q̄ singulæ triū horarū spatio supputat: ut tradit Hieronymus in expositione psalmoz. Quod ex disciplina castrensi factitū est: Nā q̄ impossibile uidebat p̄ totā noctē uigilātes singulos in speculis pmanere: Ideo in quatuor partes ad clepsydra sunt diuisæ uigiliæ: ut nō amplius q̄ tribus horis nocturnis necesse sit uigilare: a tubicine uel auctor ē Vegetius in tertio oēs uigiliæ cōmittunt, & finitis horis a carnicine reuocat: Tribuni idoneos eligebāt q̄ uigiliæ circuiret: quos circuitores appellabāt. De i circuitores dicti sunt: frequentissima apd̄ historicos mētio ē primæ uigiliæ, secundæ, tertiæ, & quartæ: tot enī sunt: ob hoc dixit Lucius in pharalæ: Ter tia iā uigiles cōmouerat hora secūdos: cū significare uellet finita priā uigilia cuius horæ tres sunt ex citatos ēē uigiles secundæ uigiliæ. PAVlū cōniueo, oculos claudō nō tā somno uocās q̄ succūbēs. Cō niuere enī ē oculos genis claudere, grauiorē alites auctore Plinio i feriore gena cōniuet: colūbæ ue ro & similia utraq; cōniuet. CōMODū quieuerā. Sūt in latina lingua res paruæ qdē & minutæ, & hoibus male eruditis asp̄nabiles, sed ad uetere scripta penitus noscēda cūprimis necessariæ: ueluti ē hæc dictio cōmodū: Aduerbiū ē tēporis significat nūc: tūc & ut ait Dōrus tātū. Au. Gellius i iūno ctiū atticæ Taurus sectatoribus cōmodū dimissis sedebat p̄ cubiculi sui foribus. M. Tullius i episto la ad atticū. Cōmodū discesseras heri, cū trebatius uenit qd' significat uix, & tūc. Idē Donatus expo nēs illud Terētiā cōmodū huc aduerterat, ait ipso eodē tēpore. REserā, apiunt. IANuā, la nuā ē prius domus ingressus, dicta ut ait Seruius, q̄ iano cōsecratū ē oē p̄cipiū. IMMO uero, Cor rectio ē: q̄ exornatio, tollit id qd' dictū ē, & p̄ eo qd' magis idoneū ē repōit hoc pacto. Si iste suos ho spites rogasset imo iuuenisset, hæc exornatio ut ait M. Tullius in q̄rto rhetoricorū rē facit insigniorē. VNO pede mutilus, iminutus, mutilare enī ut ait Donatus i ecyræ cōmētario ē iminuere. Vnde mutili dicti sunt boues & capri sine cornibus: hic illud ueluti, puerbiale apud Ouidiū: Terpe pecus mutilū, ait Plinius q̄ mutilis capris est laētis maior ubertas, i codicibus Pliniāis inoleuit mendū, nā

pro mutilis passim legi multis: Columella libro priō agricolatiōis aliter curari ait, Caprinū pecus mutilū & raripilū. Aliter cornutū & setosum. Idē i octauo meliorē ēē ait arietē mutilū q̄ cornutū: q̄ Mutilū mutulus iqr: cū se tanq̄ exarmatū itelligat nec ad rixā p̄optus & est in uenere mitior: Scurra Oratia pecus nus p̄ festiua trāslationē mutulus dicit: q̄ altero oculo tāq̄ cornu exēlo erat deformatus: Verba Ora tii hæc sunt o tua cornu ni foret exēto frons inq̄ qd̄ faceres, cū sic mutulus miniteris: at illi feda cita trix setosam leui frontē turpauerat oris. Mutulus uero i edificiis est proiectura p̄minēs, & ut docet Mutuli i

recidēs in inuersum cooperit ac tegit. Tūc ego sensi na turaliter quosdā affectus i cōtrariū prouenire. Nā ut lachrymæ sapiculæ de gaudio prodeunt: & in illo ni mio pauore: risum nequiuu continere: de Aristomene testudo factus. Ac dum infimū deiectus obliquo as pectu, quid rei sit grabattuli sollertia munitus opperi or: uideo mulieres duas altioris ætatis: Lucernam lu cidam gerebat una, spōgiā & nudum gladium altera. Hoc habitu Socratē bene q̄tū circūstetere. Infit illa cum gladio: hic est soror Panthia, carus Endosmyon.

minis, sic canē & uēticū & marinū, & sidus, q̄ nō sufficimus, ut singulis singula signemus, quoties opus ē mutamur. Plinius tradit in xxiij, herbā q̄piā noiari clinopodion, q̄ specie lēti pedū p̄beat Clinopo RECIDēs in iuersum, Significat cū iuerteret grabbatus & quod erat i imo fieret summū ex con dion. cussu: se fuisse coop̄tū cōuelatūq;. Quosdā affectus, Philosophi Latini affectus uel affectiōes uocat Affectus animoz, motus: q̄bus afficimur, ueluti cupiditatē, Irā, metū, Amorē, odiū, & ut latissime scribit Ari stoteles i iij, Ethicorū affectus nō sunt neq; uirtute neq; uitia: lōq; secūdu affectus neq; laudamur neq; uitupamur, græci πῶς appellāt: ap̄ Quintilianū lib. vi, caput ē de affectibus, Vbi docet duas ēē spe cies affectuū, Alteros cōcitatos, Alteros Mites dici: Cōcitatos tragediæ, Mites comediæ similes esse. SAEpiculæ aduerbiū est diminutiū a sæpe: sicut a sapius cōparatiuo sit sapiuscule: ut docet Pri sapiuscu sciāus i iij, Plautus i Cassina sepiuscule peccas. Lachrymæ p̄ gaudio p̄deūt, Vulgatū ē illud Terē lo tianū i hac sniā o he lachrymo p̄ gaudio, & ap̄ Liuiū in quito: certati patribus plebiq; manare gau Lachry/ dia lachrymæ. Quintilianus in xij, lachrymas natura mentis indices dedit: q̄ erumpūt dolore aut læ mæ ex ticia manāt. DE Aristomene testudo factus, quia lēto inuerso ueluti tegumēto quodā coopertus gaudio, testudinē appellat domiportā. Ex eo qd' domū portet. Tardigradā a gradu tardo & lento. Vnde & Domi/ Plauto testudineus gradus dictus: Apud mythicō fabulatoreq; illū elopū ap̄ologus ē: quē admodū Tardi/ olī iupiter ad nuptias aīalia cūcta iuitauerat: q̄ cū intēpore affuissent, p̄ter unam testudinē: q̄ nouissī/ grada/ ma oīum uenit sciscitat iupiter cām tarditatis: illa ait οἰκος φιλοσ, οἰκος ἀριος, Domus dulcis Apolo/ domus optima, fuit lenti tudinis cā: ex quo idignatus iupiter affect eā hac p̄ena, ut domū semper gus eso/ circūferret, græci χελωνή uocat. Vnde chelonophagi dicti populi testudinū carne uescētes, quorū pi/ tāta magnitudo ē ut singulæ sup̄ficie habitabiles casas itegāt. Et his nauigēt cymbis: puerbiū græ Prouer/ cū est, ἡ Δεῖ χελωνή κρεῖσσον γαίῃ ἢ φονεῖν qd' significat ex carne Testudinis uel multū edēdū carne biū de uel nihil edendū: quonā medica in cibis dolores itestinoꝝ facit. Copiosa purgat & sanat. A testudi/ nis similitudine dī Testudo i edificiis, Virgilius media testudine tēpli, testudinātū ædificiū fornici/ Testudi/ bus structū: q̄lia sub septentrione faciēda ēē p̄cipit Viētruius i sexto: In machinis Bellicis Testudo ē nis, arietaria cognōiata in qua ut ait Viētruius in decimo suspēsus erat aries: q̄ auctore Vegetio uocabu Testudo lū sumpsit a similitudine ueræ testudinis: q̄a sicut illa modo reducit: modo educit caput. Ita machi/ arietaria, mentū bellicū interdū reducit trabem interdū exirit, ut fortius feriat. Testudo quoq; apud Poetas pro cithara usurpatur. INfImū deiectus, In infimā partē, aduerbiū est infimatis dicit qui in imo, Infimatis/ doq;. ALTIOris ætatis, Magno natu lōgæ uas, q̄rūq; ætas uergebat in seniū. PANThia, Mō no/ mē est magæ: alias panthia scēmina fuit speciosissima, & uxor abradata: Cuius amore captus Araf/ pas urebatur itimus: q̄ historia facundissime latissimeq; perscribitur a Xenophōte in pedia: ob hoc nos in libello erotico atq; uenerio, sub nomine panthiæ amicam imo dominā celebrauimus. CA/ rus Endosmyon, Ironicos pronuntiandum uidetur & legendum hedyosmion. Quod græce signi/ Hedyos/ ficat dulciculū, nomēq; est Amatori: conueniens: sicut a Plauto blandimenti causa dicit dulciculus mion, caseus, præterea ἡδυοσμός Vocant mentam herbam hortensem odoratam iucundamq;, ut inde nomen amatoris deriuari posse uideat: tanq̄ odoratus suauisq; Amicæ sit ut menta est. Cuius odor ut ait Plinius in xxx, Animum excitat, & sapor auiditatē in cibis, usus est Plinius hac dictiōe aliquot

Calypso
ne ut iu
nonē.

ne facit et mortum ingenioque uersatili. Cuius uita nihil aliud fu-
it, & dolorum officina: qui technarum architectus: totus erat ex
us. CALIPSONis. Vfus antiquorum latinorum comprobat
n: Contra rationem græcam declinandi: quæ calypsus dicit pro
Prifcianus Auctor in textu qui uisus auctoritate Liui Androni-
ad nympham Athlantis filiam calypsonem: quâuis phocas græ-
ni. Cæsar quoq; Calypsonem ita dicebat ut lunonem media scilicet
ntiliani: quæ toritatem consuetudo superauit: fuit autem calyp-
quæ Διὸς ἑὸς ἄσπ hoc est generosa dearum in insula ogyzia ἐπο-
uoluptariis concuifque ulyffen retinebat amorabunda: quem
redire permifit: quamuis inuita & gemebunda: & ita in folitudi-
lyffis. Quidiſiam ah quotiens illū doluit properare calypſo. GRA
EAXO. Quidam uerbum uetus. IMMO statim. Correctio est

Caputotēus, sic Vir, & alteri capulo tēus abdidit ensem, n. cap
qd mau capiat, tradit Plūdiūs ex fardonyge gema capulos factita-
rūt sarcophagū, i sepulchū qd corpa capiat, Plauī afina ut oſcula
Apuleius iiii iibi capulos carie & uetustate cōrectos, q̄s ihabitāt p
capulo dignus, & capulo pximus, Lucilius icedit capulare cadaue-
lat filū parcaꝝ ptinens ad Senem, & acheronticū hominē, sic eni
& manes est ex senio petiturus, Quidam capulum accipiunt p

colū de ferro dīfēdēt de morboīde Duo iu-
 pus ī cōmētariis Sue. leges explanatū guli,
 pulus manubriū gladii: ex eo dictus Capulus
 re: capulū quoq; ueteres dici uolue- Capulañ,
 carnifex capulī decus & dīcet mox stamen
 uolueri mortui: ide capularis senex acherōti
 ersidē Plautus capulare stamē appel- cus,
 n abeodē uocat: qui iam iā acherō-
 to pheretro quo cadauera efferunt.

Vterculo. VTERculo, pusillū utre significat siue uersicam, similiter plinius uterculos uocat i apibus uentri culos in quos congeritur mellis liquor aeris. **Stillati-** STILLA gutta interrogatus rhemius palemon quæ
cia differentia foret inter guttam & stillam, gutta inquit stat, stilla cadit, stillaticiam refinam Vocat q rufi
Refina. fo colore lentescit, ex eo opinor q guttatim distillaret. A Victimæ religione in imolatione uictima
Extispici- rum solet uictimarius uiscera interiora educere: ut arupex ex eorum contemplatu ac inspectioe præ
cium, noscat prædicatq futura. Quod disciplinæ genus aruspicinam uocant & extispitium, itidem nunc
tanquam aruspicina fiat expromi
tur ex interioribus uisceribus cor
Socratis, sicut ex uictima reuelle
bat aruspex. **CONTV**bernalis
mei, Socratem signat: cum quo
sibi contubernalitas erat, sic enim
Cyprianus appellat ius contuber
nii. **PROTV**lit: extulit in aper
tum, & ex pectoribus præcordiis
exprompsit. **TEL** modo gladi
um significat ut apud Virgilium
silium: & ceteros poetas frequen
ter usurpatur: alias telum: quicqd
Telum, lōge iaci potest & τὸ τοῦ τηλοῦ
& ut scriptum reliquit Caius iu
risconsultus ex interpretatione le
gum, xii. Tabularum, teli nomine significatur omne quod manu mittitur, unde lignum & lapis, &
ferrum hoc nomine continentur. **SP**iritum rebullire, quasi per bullas estuantes refunderet. Ebul
lire est feruere & rebullire referuere. **SP**ONGia effulciens, septimus casus est, & significat pan
thiam spongia obturasse oclusisq; ipsum uulnus, offulcire, nescit fulciendo sarcire, implere, obtu
rare. **SP**ONGia in mari nata, spongiarum tria genera celebrant scriptores nascuntur in petris: fra
ctura & uulnera spongiis utilissime fouentur: uulnerum inflammationibus imponuntur: sangui
nis profluuium sistunt ex aceto aut frigida, medici africanas laudant: quarum firmius sit robur
& rhodiacas: quæ ad fouendum molliores sunt, polybius auctor est: super egrum suspensam spon
giam quietiores facere noctes, de his satis multa Plinius in nono & in xxxi, qui spongiam animal eē
Spongia autumat: & inter aquatilia marina percenset, sensus Apuleianus est ait panthia o spongia q marina es
noli trāsire per fluuiū: hac est cū ad amne bibendi cā accesserit Socrates. Egredere & exili: in aqua a
nica siue fluuiali cōtingaris: qd infra factū eē monstrabit: a spongia uerbū fit spongiare qd significat
spongia extergere: quo frequenter utit apitius. **VAR**icus residentes, aduerbiū est significatq; cruri
bus diuicatis diuisisq; qd fieri solet a foemina micturiente, uaricare, nescit crura aperire diungere ex
Varicus, tendere & in diuersum separare: Quintilianus in xi, uaricare supra modū & stando deforme est: &
uaricare, accedente motu prope obscenū, inde uarica foemina dicta ab Ouidio q nō tā cedit q ambulat gradi
uatica bus prægrātibus gradiēs: qd foeminā parū decet: uersus Ouidii ex poemate erotico hic est ambulat i
foemina, gentes uarica fertq; gradus. Diuicare quoq; significat distēdere & diuersum separare, qd a pstitu
tis meretricibus fit, hic ait Hieronymus in epistola ad eustochiū: diuicabit pedes suos omni trāsē
Diuarica bit uari, tis, qd transtulit ex ezechiele propheta, qui in instrumēto ueteri sic inqt diuisisti: pedes tuos omni trā
uarices, seuti, & multiplicasti fornicatiōes tuas, Marcellinus, cruribus innexis diuicatu sine spiramēto ullo
adusq; prætorii traxere præfecti: uari quoq; dicunt hoies obtortis plantis, unde & uarices uenæ di
ctæ in suris in uersæ uel obtorta: ut Nonius Marcellus refert, M. Varro libro secūdo de re rustica scri
bit canes eē debere cruribus rectis ac potius uariis q uacis, idē, M. Varro lib. i, latine linguæ si qs pue
rogz inqt p delicias pedes male ponere atq; imitari uacias coeperit hos corrige oportere, se cōcidat, cō
uacia, tra si quis consuetudine ambulādi iam factus sit uaciat aut cōpnis, uacia aut ut id quoq; Varronianū
uerbū obiter explicemus cōtrarii sunt uariis, & in exteriorē partē inflectunt, hic uacia apud romanos
cognominati, ut refert Plinius, quoq; scrua erat obtorta, & seneca in epistolis moralibus meminit
cuiusdā seruilliū uacia qui nulla alia re: q oio notus in uilla cōsenuit, & hoc hoc unū felix habebatur
ualgum, de quo dicere solebāt hoies synchroni hoc est cōtēporanei o uaciatu solus scis uiuere, ualgū ē itortū
Vesica, a ueteribus dictū: & uatrax, & uatricofus, qui erat pedibus uicofis. **VE**sica exonerat: onus uesicæ ē
lotiū siue urina q exonerat micturiēdo oia aīalia: q uesicā habent alusi ēt habent: at uero q aluū habēt
nō & oia uesicā possidēt: humidi excrementi conceptaculū uesica est: sicci alius: auctor Aristoteles in
primo de animalibus, uesica membrana constatq; uulneratā cicatrice nō solidescit, in uesica lupi lapil
lus reperitur qui sirites appellat uesicæ foemina, ut ait Plinius iunctus uterus est: quā uulgo matris
Strangu ria, Sub cem uocat: uesicæ morbum stranguariam appellant: quo uesica exonerari non pōt & ægre lotiū it: sic
stillum, que substillum, ita nappellat cato urinæ difficultatem. **MA**dore nomen, est a madendo inclinātū
Madon, ut fluor a fluendo, se autem profluuiū urinæ ueluti prosyphones emanantis madefactum significat

COMmodū, uix tunc tūc eoq; ipso temporis momēto, idē significat hoc aduerbiū ut supra demō
strauimus. **PO**stes ad repagula redeunt, in hostio duo sunt postes, qui cardinibus continent, & re
pagulis clauduntur, sunt enim repagula q patefaciendi gratia ita figunt: ut contrario pangatur, hæc
& repages dicuntur, M. Tullius in primo de diuinatione: herculus ualua clausæ repagulis subito se ip
sæ aperuerunt inde repagula oro omnibus claustris obicibusq; usurpantur: Lucanus de equo curso
re loquens, pedibusq; repagula laxat. **ETIAM** nunc, nitidior lectio est & tersior. **ETIAM** nunc, quod

Repagu
la
Repages
etiānum

Commodum limen euaserāt: & fores ad pistrinum sta
tum integre resurgunt, cardines ad foramina residēt,
postes ad repagula redeūt ad claustra pefuli recurrūt,
at ego ut eram etiam nunc humi proiectus inanimis:
nudus: & frigidus: & locio perlitus: quasi recēs utero
matris editus: immo uero semimortuus, uerū etiā ipse
mihi super uiuēs: & posthumus. uel certe destinate iā
cruci candidatus: qd inq de me fiet: ubi iste iugulatus
mæe paruerit: Cui uidebor uerisimilia dicere: pferens
uera: proclamares saltem suppetiatum: si resistere.

ueteres usurpāt pro etiam, qua di
ctione scatur Plinius. **IN**animis,
qsi sine aīa nulla respiratione nul
lo anhelitu: qui indicat aīa uiue
uere: argumentum, napud Diale
cticos est & oratores, quod recur
rit & retrorsum idem ualet ut ui
uere hominē qui spirat: & spirare
qui uiuit, inanima ueteres dici uo
luerunt: quæ sine aīa sunt, nec spi
rant: uulgo inanimatū uocat: græ
ci αψυχος, M. Tullius, q ad uitā
hoiū tuendā pertinent partim
sunt inanima, ut aurū & argentū:
sic & homo inanimis: qui sine aīa

Viuere
spirare
inanimam

& spiritu est uegeto, & uitali: tales sunt intermortui & ingenti pauore percussi talē fuisse se significat
Aristomenes. **ET** lotio perlitus, urina perfusus: lotium enim urinam ueteres dixerunt: columella
stercore suillo & humano lotio ueteri radices rigato, Suetonius in uestepiō, hæc e lotio est: perlitus
ā ea figura dicitur qua illitus & delitus, sicut una delino delitū nascitur: qd grāmatici probus & caper
comprobāt: sic ab interlino interlitū inclināt, M. Tullius tulit moleste q litteræ delitæ sunt mihi a te
redditæ, idē in qrtō uerrinaz tabulæ sunt in medio: q se corruptas atq; interlitas eē clamant, **VL**piā
nus titulo ad legē aquiliā de falsis legis Corneliæ pena dānari scribit eū qui testamentū deleuerit, iter
leuerit, Resignauerit dolo malo. **Q**VA si recēs, mō aduerbiū est p receter alias nomē: Virgilius in
georgicis, sole recēs orto, aut noctē ducētibz astris, Expofuit Seruius, recens statim: diuus Augusti
nus in li. de grāmatica citat hoc maronianū & expōit recēs, recenti tēpore, uerbū ē uetus recetare, qd
significat renouare & iterz fieri recens, ut Nonius Gelliusq; notificāt, hic illud, Cn. Matii in mimi iā
bis iā iā albiciscit polus & recetaz. **V**Tero matris editus: significat se ita madentē fuisse sicut ifan
tes sunt cō primū ex utero materno egrediunt in uolui secundis rubentes scilicet erūpēte mēstruo,
& pliti pfluuiū sanguinis pariter egrediētis: hic illud Satyrici poetæ mō primos icipientē edere ua
gitus: & adhuc a matre rubentē: **Al**bis imperator auctore iulio capitolino exceptus est utero cādi
dissimus cōtra cōsuetudinē puerorū: qui nascunt & solent rubere, unde albius ē dictus, **S**Vpuiuēs,
superuiuere is dī qui cū iam mortuus uideret, refocillatus respiciuit ac ueluti reuixit. **ET** posthu
mus: eleganter se posthumū sibi met ait fuisse Aristomenes: tanq post mortē reatus sit: sicut posthu
mos illos uocat: q post mortē prius nascunt: qsi post humationē parētis nati sint ut interpretat Serui
us enarrās illud Virgilianū ex sexto Eneidos Siluius albanū nomē tua posthuma, ples ceselius tamē
in cōmētario lectionū antiqz posthuma iquit, ples non eū significat, qui patre mortuo sed q postre
mo loco natus est, Ceseliū refellit, Au. Gellius libro secūdo noctiū antiquaz, hic fit uerbū posthuma
re, qd significat postremo loco eē: qsi post humationē antecessorū: Tertullianus in apologetico ait cæ
teri quoq; Moysi posthumū, id est moysē posteriores sunt Sidonius apollinaris decēter posthuma
dixit etatē: p postera & seqntē. **C**ANDidatus, sicut cādidati dicunt petitores magistratuū a toga
cādida: quā petitores induebāt, ita candidatus crucis elegātī translatione dicitur is qui petit crucem,
hoc est qui futurus est iam iam crucifixus, & ut ueteres dicebant **D**irectus a Quintiliano dī candi
datus elequentiæ qui eloquentiam auspicatur: ab altero seniore Quintiliano candidata sacerdotiū q
petit sacerdotium: a Hieronymo candidatus fidei: qui ad fidem instruitur, Plinio panegyrista can
didatus gloriæ & immortalitatis: de candidatis & toga candida affatim scripsimus in primo tranql
li commentario: unde munus candidatorum, M. Tullio dictum p omni officio & labore petitorio
ex plautino sale crucifalus dictus candidatus crucis, quasi in crucem salies. **P**Aruerit, uisus fuerit,
cōparauerit, nā parere idem est quod apparere alias obsequi. **V**ER similia dicere, ex disciplina re
thorica est, narratio sit uerisimilis crudibilisq; sunt enī plurima ut ait Quintilianus in quarto uera
qd sed paze credibilia, sicut falsa quoq; frequenter uerisimilia. **P**ROclamares saltē suppetiatū, ppopo
peia est, quæ latinæ cōformatio appellat, fit aut hæc figura cū aliqua q nō adest persona cōfingit qsi
adfit, & ei Oratio attribuit, ut hoc in loco uerba memorant, q dici possent ab aduersariis ita argumē
tantibus sotiū ab Aristomene fuisse interfectū: tanq sic culpāres dicant, Deuissiles saltē si uera autu
mas iclamare auxiliū & suppetias: nā suppetiatū dixit p auxiliatū, & suppetiæ dicunt auxilia, & sup

Lotium
Perlitus
iterlitus

Recens
Recetare

Albius
unde Po
sthumus

Posthu
mare,
Posthu
ma etas,
Candi
datus
crucis

Crucifa
lus

Confor
matio

Suppeti/ petiari est auxiliari: super quo uerbo satis multa in decimo tranquilli commentario: ubi ait consula/ rem suppetias ferentem rapta aquila fugauerunt: Vbi exposuimus suppetiatum posse inclinari tan/ quā nomen quarti ordinis: ut arbitratus: ut allegatus: ut sacrificatus: ut multa consimilia inclinant.

Vir uiri/ VIR mulieri nequibas. Antitheton est: quasi dicas fortis imbelli. Robustus infirmæ: parum enim probabile argumentum est uirum a foemina uinci: cum mulier naturaliter imbecillis sit & meticulo/ sa: Vir uero robustior & audentior: unde uir nominatus est q̄ in eo maior uis est q̄ in foemina: & hic uirtus nomē accepit: ut docet La/

Mullier mollis stantius in libro de opificio: item mulier, a Varro interpretatur a molicie dicta: ob hoc ait Aristote/ les in proplematis mulierem in/ terfuisse iniquius esse q̄ uirum: q̄ uis mas foemina præstantior sit, quia scilicet foemina imbecillor est: uideatq̄ minus facere iniuriam potest: item eniti aduersus id qd̄ longe infirmius est nihil uirile. i/ mo stolidum atq̄ iniquissimum est: hoc signare uoluit Eneas. Vir/ gilianus cum ait & si nullum me morabile nomen foemina in pe/ na est nec habet uictoria laudem.

Arbitra/ VEL propter indicium, sensus est si cōtubernalis tuus ut asseris interfectus est crudelitate foemi/ nea. Cur eadem crudelitas te quo/ que nō peremit: uel ob hoc nē tu arbiter & cōtemplator sceleris pa/ trati posses indicare auctores ho/

Arbitriū micidii. ARBITRO, speculatori inspectoriq̄ homicidii: Arbitrari est inspicere & speculari Plautus in captiuis ne arbitri dicta nostra arbitrari queant: arbiter dicitur iudex: qui res arbitrium habet & facultatem: arbitrium dicitur sententia: quæ ab arbitrio statuitur: & arbitrari est iudicare, ut apud iurifconsultos titulo de receptis: arbitrium uero cum adhuc res apud arbitrum geritur: de arbitri iudicisq̄ differentia non indiligenter scripsimus in commentariis Tranquilli: & docet Mar/ cus Tullius in oratione pro Roscio Comedo. NVNC illo redi: scilicet ad mortem regredere quā euasisti. IDENTidem frequenter subinde. ANTELUCULO, hora antelucana hoc est matutina, & ante solis exortum: aduerbium est. Iustinus in primo ait Antelucano tempore ruri iter ingressus. Cy/ rus obuium habuit seruum de ergastulo, refert Plinius mel uenire ex aere sublucanis temporibus i/ telligi uolens hora matutina: quæ sub lucem & auroram est. Terentius in adelphis: cras Rus cum fi/ lio cum primo lucu ibo hinc ubi exponit scilicet Donatus, quod ueteres dicebāt lucum pro luce ma/ sculino genere ponentes pro sole: sicut ergo apud Terentium cum primo lucu significat cum primū sol ceperit illucescere: ita anteluculo quod aduerbium est significat antequam lux oriatur & sol tene/ bras illuminet: sicut diluculo cum iam dilucescit: Diluculum enim ē ut Macrobius docet cum iam incipit dignosci dies. Licet trepido: Quāuis titubanti uel potius propero: cum formido homines uolaticos faciat & pinnatos. SVMO sarcinulam meā. Quod Lucianus dicit græce τὸ σκῆν id Apu/ leius sarcinulam appellat. PESSULOS reduco. Hostium cubiculi repado. Quod reductis retractisq̄ pessulis fit: in cantico legimus, pessulum hostii mei aperui dilecto meo ridicule exponit & cum deli/ rio Nicolaus de lira pessulum esse hostiolum in magno hostio. DESerate: referatæ patefactæq̄.

Antelu/ VALUAS stabuli absolue, uerba sunt Aristomenis stabularium in clamantis, ut ianuam stabuli ada/ periat: quæ ex ualuis constat: sunt autem ualuæ ex eo dictæ ut Varro & Seruius interpretantur, quod reuoluuntur & se uelant absolue ualuas est liberare a claustris, repagulisq̄: quibus alligatæ continē/ tur: translatio a debitore. ANTELUCIO: aduerbium est idem significans quod anteluculo: de quo iā dictum est: sed hoc quasi ante lucum, sicut ueteres usurpabant, illud quasi ante lucem uideri potest i/ clinatum. PONE, post quod graui sono antiqui enuntiabant differentia causa. SEMISOMNUS, se/ misopitus: sicut exanimus dicitur & exanimis, inermis & inermis: ita semisomnus & semisomnis/ secunda & tertia declinatione. HOC noctis, hac hora nocturna: hoc tempore, uetus locutio ē. Plau/ tus in amphitryone: qui hoc noctis solus ambulem. FACINORIS conscius, sciens & cōsciens, hoc diffe/ runt, quod sius secum conscius cum alio sciens est: ut docet Nonius cui subscribunt Iuuenalis cū ait/

Semi/ Quis nunc diligit nisi conscius, & Martialis, uis fieri diues bithinice conscius esto, sed cōsciū i dīse/ renter positum legimus ut hoc loco, namq̄ hic conscius accipitur pro eo qui secum sciens est flagitiū/

consciū

NOS cucurbitæ caput nō habemus. Veluti puerbiallyter significat capita hoīum nō eē uilia obii/ ciendaq̄ trucidationis: sicut cucurbitæ caput: quæ inter hortensia uulgaris est & plebeia. Plinius libro unde uigesimoduo tradit esse genera Cucurbitarū camerariū quod leui umbra cameras ac pergulas cucurbi/ operit: Alterū plebeum. Quod humi credit. Videf Apuleius ueluti alludens festiuitates id dixisse: quia tarū ge/ seminosa sunt cucurbitæ, & ita appellant ab Ouidio impriapeis, ex quo fit ut singula semina singu/ la quasi animæ cucurbitarum uideri possint: ex quo fit ut cucurbita uicaria & quasi succedaneam p/

nos cucurbite caput non habemus: ut pro te moriāur. Non lōge inquam lux abest, sed & præterea quid uia/ tori de summa pauperie latrones auferre possunt? An ignoras inepte: nudum nec a.x. palestritis te spoliari posse. Ad hæc ille marcidus & semisopitus: in alterum latus euolutus: unde autem inquit scio: an conuecto/ re illo tuo: cum quo sero deuerteras iugulato: fugæ mā des præsidium. Illud hore memini me terra dehiscenz te: ima tartara: inq̄ his canem cerberum: prorsus esu/ riētē mei pspexisse, ac recordabar profecto bonā Me/ roen: nō misericordia iugulo meo pepcisse: sed seuitia

elegantius est custodiarium. Hieronymus cucurbitarios uocat ueluti cucurbitæ amarores, dum di/ luit ac refellit in epistola ad Augustinum obiectam cucurbitæ columniā. Cucurbitula uero nō tam parua cucurbitam significat q̄ uasculum illud quo medici utunt ad sanguinis detractionē. Con. Cel/ sus in secundo usus inquit cucurbitulæ præcipuus est ubi nō i toto corpore sed in parte aliqua uitii est: idq̄ auxilium ut minus uehemens ita magis tutum nec nunquā periculosum eē autumat, in hac sententiā est illud satyrophagi poetæ. Vacuumq̄ cerebro iā pridē caput hoc uentosa cucurbita q̄rit: græci coloquintida uocant cucurbitam, a Plinio coloquintis dicitur cucurbita siluestris: quā mino/

rem esse ait q̄ fatiūā. DE summa pauperie: pauperies immunda est, & mendicitas egestasq̄ signifi/ cat, unde ait Oratius, pauperies immunda procul domus abfit: paupertas uero ut iquit porphirio ho/ nestæ parsimonia nomē est: & usurpat pro fortūa mediocri: Laudes paupertatis graphice Apuleius noster ut omnia specioseq̄ perscribit in apologia: ubi ait: paupertatē fuisse in Aristide iustā: in phocio ne benignā, in epaminunda strenuā: in Socrate sapientē: in Homero desertā: Alias pauperies dānum significat. Quod satis liquet ex titulo illo apud iurifconsultos notissimo: si quadrupes pauperiem fe/ cisse dicat. Cōsimiliter apud græcos τῆπις καὶ τῶχεις disparantur. Cū appellatione τῆπις pau/

peritas significetur: τῶχεις uero ipsa egestas, mendicitasq̄: sicut apud Aristophanē claret: qui in pluto ait τῶχεις εὐ αὐτῶν ἰδέ. Sororē τῶ τῆπις, & τῶχορ idest egenū esse cū q̄ nihil hēt τῆπις uero idest pauperē dici. Cui suppetunt necessaria. NEC a decem palestritis, in hanc senten/ tiam ait Hieronymus, Nudus uiator nō timet latronis insidias: qd̄ trāstulit ex illo uulgatissimo, cā/ tabit uacuis corā latrone uiator, cōsimiliter Plautus in asinaria, Nudo detrahare uestimenta me iu/ bes appellatione autē palestritæ robustiores exercitioresq̄ intelligi uult, sunt, palestritæ magi/

stri luctationis, & gnari oīs palestricæ exercitatiois, græci πάλῃ uocant palestā & luctā. Vnde pale/ stritæ: autumat Seruius palestā dici posse αἰτότου πάλῃ, in motu urnæ quoniam ducti sorte lu/ ctabant, luctatores icertamine palestrico nudabāt corpora: & oleo ungebant: qd̄ primi lacedemonii factitarūt auctore Thucidide, apelestros græci uocant ignaros palestæ de quibus, M. Tullius in ora/

tores itaq̄ qualis eorū motus quos apalestros græci uocant, talis hore mihi uidet oratio, qui nō clau/ dunt numeris sententias. Domicianus clinopalē uocabat assiduitatē cōcubitus ueluti lecti palestæ, clinopa/ ptū reperies in trāquilli cōmētariis, putat, Quistilianus ne illos quidē oratores reprehēdos esse qui, pale/ paulū ē palestritis uocauerunt, ubi indicat palestritas nō solum dici: qui uitā parti in oleo, parti i ui/ no cōsumūt: qui corpore cura mētē obruūt, sed & eos quoq̄ a qbus motus gestusq̄ format. De pale/ stritis magna ē mētio apud ciceronē i uerrinis. CONuectores, Socrates significat, cōuectores diciūs eos: qui similiter faciunt simulq̄ uehunt, q̄ dictio proprie nauticorū: quā iurifcōsultus crebro utitur.

DEuerteras: in stabulū hospitūq̄ deueneras. Illud hore: illa hora id tēporis eo tēpore archel/ mos ē. DEhiscēte: patēte. CANē cerberg: mythici fabulant canē cerberg custodē eē aulæ Plutōicæ de quo silius, lachrymosa iāitor aulæ: quæ latratu trifauci regna iserna psonantē hercules ad superos traxerit reluctatē, historici uero pdiderūt. Et memorat Eusebius chronographus orcu regē molosso rū habuisse canē igētis magnitudinis noie: cerberg: q̄ pirhitoū ad raptū pserpineius uxoris ueniēte deuorauerit, gramatici terrā iterprāt. De tricerbero cæ nescio qd̄ idictū dicit fulgētius i mythologiis

cucurbi/ tarium, cucume/ rarium, custodia/ rium, cucurbi/ tarii, cucurbi/ talæ,

coloqui/ tis paupies, pauperas, Prochia, soror pe/ nia,

Palestri/ tā,

Apale/ stros, clinopa/ la, pale pro/ palestra

cerberus canis,

CR Vci me seruasse: ut perinde atq; homicida & Socratis cōtubernalis mei interfector. crucis sup/ plicio afficeret. **DE** genere tumultuario mortis: tumultuariū dici uoluerunt: qđ tumultu quodā fit & sine cōsultatiōe festināter & incōdite. Au. Gellius tumultuariū studiū noīat qđ raptim & per fuccifua tēpora fit: Oratio quoq; tumultuaria dicta: quasi extēporalis & tumultuosa cōdita: tumultuarii dux A. Liuius dicit. L. Marcius tumultu militari creatus nō formula legitimatē tumultuariū genus mortis nunc appellat Apuleius: qđ perturbate & tumultuarie parat. est. n. tumultus: ut docet. M. Tullius in. viii. Antonia nax per turbatio tanta. ut maior timor oriat. unde etiam nomē dicitur est tumultus: ita maiores nōstri tumultū italicum quod erat domesticus: tumultū gallicū. qđ erat italicū finitimus prāterea nullū tumultū noīabāt. grauius autē fuisse tumultū qđ bellū. hinc itelligi licet. qđ bello uacationes ualēt tumultu nō ualēt. **ER** VMnas exauclasti: tot labores exhaustisti exudasti p. pessus essid. n. est erum nas ex anclare. M. Tullius i. prima rusculana. qđ cū exanclauisset oēs labores: tū icideret in mortis mālū sempiternū. anclare qđ & antla re uerbo grāco significat haurire exanclare exhaurire. hic anclabra uasa. quibus sacerdotes utebant. & anclabris mēsa ministris apta diuinis. grāci qđ πλάω dicunt pro aurio. unde & latini antlare usurparūt: & ita potius legēdū uidet exantlare. p. litterā. t. qđ p. c. Liuius florē antlabāt liberi ex carchesiis: cū signare uellet uinum ex poculis hauriri. hinc antlia accipit. p. uase accōmodo ad hauriēdi ministeriū. de quo epigrammarius. antlia tollit aquas: quo in loco labit opinor interpres hinc phreates cognominatus est cleates eo qđ puteos hauriret. **AR** biter qđ nocte. subitellige eorum. ut sensus integer sit spectator eaz. reg. oīum: qđ ge/ stae sunt noctu: quasi dicere uelit lectulū solū ēē cōscium suae innocētiā. **IN** meo reatu. accusatōe & causae di. triōe. Messala prius auctore. Quintiliāo reatū dixit reus at unde reatus nomē ductū est. is dicit qui cām dicit. qui arguit & itē qui quid. p. misit spopōdit uac. ac debet. Gallus elius lib. ii. signifi/ cationū uerbōz qđ ad ius p. tinent. reus est inquit. qui cū altero litē cōtestatam habet siue is egit. siue cū eo actū ē. i. eadē snia ē capito atteius. reos olim ut refert. M. Tullius i. secūdo de oratore appellabāt nō eos mō qui arguunt. sed oīs quoz de re disceptat. reū fieri quid ē inq. p. diū as cōscius. nisi apud p. rē legibus itterrogari. agi dicit reus cū accusat. pagi cū dānat. ut apud trāquillū & p. p. t. explicatū ē. **ET** cū dicto: statū uix talibus dictis. cū talia dixissem. frequēs locutio apud Apuleiū & p. p. t. pecu/ liaris i. hoc significatu: puerbiū grāci ē. & uerō. & u. & p. yoy. qđ dicit de his qđ ocissime er cū dicto rē expediunt. sicut. itē p. ramur. simul uerbū. simul opus. **RE** liti. funē & puerbiale ē apud p. r. ficos. ad resti res redit. qđ significat res depditas ē & de suspēdio cogitātū. saltatiōe resti ducere dicit. chori pueroz. puellarūq; māu cōfert. ex quo sensu dictū ē illud Terētiānū. tū iter eas resti dū. itas saltabis itē Li. lxxvii. p. māus reſte data uirgēs sonū uocis pulsu pedū modulātes icēsserūt. a reſte fit u. r. okōpi. **RE** sticula. qđ similitudinē alioz. cōnexa capita restes dicit. Pl. l. xxi. aliū ad serpētiū ictus potū cū restibus suis: resticula ficoz. Varrōi decēter dicta: sicut & uulgo nūcupat. qđ at lecti restibus & sa/ scitis cōtineat. idicat porphirio explicās illud oratiānū: tēta cubilia. tētaq; rūpit lectū dicit ait restibus siue fasciolis subtrētū: a reſte fit restio: accipiturq; apud Plautū oppido qđ decēter. p. eo qđ se p. sile facit la/ qđ restis strāgulatus. sicut i. molestaria loquit. danista. illi erūt buceda potius qđ ego sim restio. **Q**uod significat illi potius cedēt bubulis loris: qđ ego me suspēda. **T**igillo. trābia tigno fit tigillū: tigni at appellatiōe i. legibus. xii. tabulariū oē gēus materiā ex qđ edificia cōstāt significat idē docet iuriscōsul/ tus. titulo de tigno i. iūcto: p. terea tignū i. uineis antiquus dicebat qđ & festus docet: tigillū sororiū ro/ mae fuit ex eo dictū: qđ trāsmisso p. uia tigillo Oratius sororicida adopto capite ueluti sub iugo mī/ sus ē: Liuius auctor. **AL** trisecus. aduerbiū ē qđ hic significare uidet i. altiore parte: cū alias ex utraq; parte: ex utroq; latere utriq; dicat. **O**bdita. alligata: & firmiter appōita. **F**Vniculū. quā mō resti di/ xit: nūc funiculū noīat: Diminutiū a fune: **Q**uintilianus in. i. diminutiū genus ut funē masculinū ē funiculū ostēdit. **N**apuras p. r. ficos funiculos uocauerūt. ut in cōmētario sacrorū usurpaf: pōtīfex na/ puras ne. tito. i. funiculos facito illud addē funeta dicit in uineis. cū palmites itēse funiū mō iūgun/ & arcus fiunt quoz neminit Plinius i. xvi. reperio apud auctores Gratianum ualētiniā imperato/ ris patrem appellatum ēē funariū eo qđ uenaliū funem portātū quīq; milites nequiuert extorq. **AD** exitiū sublimatus: ad subeundam ultroneam mortem subleuatus. ut ita p. sile fieri possēt

Napura
funiculi
Funeta
Funarius

FVL. Clementum. grabatulū significat: quo sustentabatur. fulcra. sustinere est & stabilire: fulcimē Fulcimē rum & fultura pro stabilimēto. **AD** ingluuiem. ad gallā: & proprie intelligit gurgulionē siue aspe tum. tā arteriam: qua spiritus ab ore in pulmonem atq; inde cursum in os. & in nares. ultro citroq; semp cōmeat: quo tramite interscpto homo statim extinguitur. cum spirare nō possit. Ideoq; ait Hippocra tes in libro de flatibus triplici alimento corpora nutrire cibo. potu. & spiritu. qđ adeo corpori neces/ sarius est ut possit homo sine esca: & potione multos dies uiuere: sine spiritu uero itra tēpusculū pa alimētū. riat. Idē elegāter dixit spiritū pa/ spūs p. rē esse & aui morboz oīum. ob & auus hoc dixit. **C**or. Celsus uisum esse morbo/ Hippocrati oē uitū i. spiritū esse. rum. Plinius poenā laquei scite prapo/ igluuiēs. sterā uocat. quia scilicet icluditur spiritus. Cui queri debet exitus. Alias igluuiēs significat uētris ca pacitate si credimus serui sic ex/ ponēti illud Maroniani iprobis igluuiē ranisq; loquacibus explet ego existio igluuiē nō tād uētris qđ ad gulā capacitatē ēē referēdū: ex quo iterdum accipitur pro gul onū helluariōe & uoratrina. Au. Gellius noīa. genera. qđ eduliū & domicilia ciboz. p. fūda inglu/ uies iuestigauit. **MAC**robis i. ter/ tio. Neccōtenta illa ingluuiēs fuit marisui copiis. **DIS**CLV. deret. **D**isclude excluderet disſeperaret. **I**nterripe re: Virgilius: Tū durat solū & di/ scudere nereā pōto. **L**ucretius. cū paribus iūgi res & discudere mū dū. **M**. Tullius. semotas a mēte & discufas putat. **E**Xerte clamitās. **L**iguā ex Voce sublatissima: **A**duerbiū est. **E**rtare. **Q**uod significat apte & dēdate qualis est uox sublatione xerera & exertare significat nudare. qđ drigarius in annalibus. **G**allus irride coepit atq; liguā exertare. **S**TR. Atis i. uolutus: extrinsecus subintelligendū ē. ut integer sit. stratis i. uolutus ē. & nūc quiescis in lecto. **AB**sono. barbaro incōdito. agresti uociferatu. hoc nē absonū: qui ait absonū dici parui & fere nullius soni falliē. **Q**uod hic ait clamore absono. postēt paulo dicit uasto. ut absonus & uastus clamor idē significet. **N**ē i. merito. **N**ō i. merito. **H**OSPites. adueto/ res: qđ a stabulariis i. stabulo hospitioq; recipiunt. **M**ARCIDUS. Vinolētus & ebrius. uina quoz mar/ cida dicit qđ marcidos faciāt hoies testis est Pāpinus: qđ ait i. filius illi marcida uina largiunt. a Martia le quoq; marcētes uua dictae sunt: epithetō ē bacchi. quē Marcidū poeta cognominat. **C**OMES & p. meus. noīa sūt affectus nostros restātia. qbus A. i. sōenes Socratē cōtubernalē suū appellat. **C**ON dicto. ab his uerbis. **O**LOre. odore & fetore ab oleo dictū: Alias olor significat cygnū. **S**PVR. cis/ fimi hūoris. **V**rinā siue loci. **I**N fecerāt. Fedauerāt. maculauerāt. **I**nficere. n. significat tigare. idē ife ctū tictū ifectores tinctores: ifectus ipsa tinctura. ex quo ifectū dicimus pollutū & maculosum macu lis incluibilibus: Seneca uitiis inq. ifecti sumus: alias ifectū dī nō factū: ut illud sunt auri pōdera facti ifectiq; michi: & illud Plautinū. puerbiale: qđ uis fieri factū ē. fieri ifectū nō pōt. **L**AMIA. **L**amias p. r. ficos magas & uartrices pueroz uocat. **O**ratius i. arte poetica Neu prāsē lamiaē puerū uiuū extra/ hat aluo. **L**amias dī igluuiēs: unde lamiaē dicta. ut autumat Porphirio. unde & lamiaē uora/ gines de qbus idē Oratius i. epistolis. uiribus uteris p. cliuos flumia lamias. grāci scribūt lamias terri culamēta ēē puerilia: qbus oculi sint exēptiles. **P**hilostatus i. apollonia ait lamias a qbusdā laruas & lemures appellari: ēēq; ad Amore & uenerē. p. p. ficas: & carnes hūanas maxieq; formosoz. esurienter us olī corithi dephēdi: i. i. strumēto ueteri ait Hieremias lamiaē nudauerūt māmā lactauerūt Caru/ los suos quo i. loco nō p. foeminis sed. p. feras lamiaē accipi uidet. **A**Pagete fetorē. remoueto & ab/ ducito apage & apagete dictio cōmica ē. ducta uerbo grāco ἀπαγο. qđ significat abduco. & abigo apage. & Plautus i. curgulio. apage hāc cāculā. **L**ATRINā. **L**atria cōceptaculū ē i. mūdicia. & excrementoz. **L**atrina. qđ i. cloacas corruat: columella i. mūdīs qđ uomit latrā cloacis: qđ phabuerit horoscopū i. xvi. p. te Arietis latrās i. p. cloacasq; mūdabit. **I**te cuius horoscopus fuerit i. sēdo gradu Tauri baiulabit ster

apagete
apage
Latrina

Comiter cora latrinas purgauit auctor Maternus i. vii. Matheos. COMITER Benigne suauiter uel ut iterp
Comes q. taf. M. Varro hila ac lubeter aduerbiū ē ennius mēsam fermōēsq. suos rerūq. suarū cōiter ipartit
M. Tullius i. Orōne p. Cor. Balbo. Cōes inq. benigni faciles suauēs hoīes ēē dicūt. q. errātī cōiter mō
Manfio. strar uia bēigne nō grauare. LOco. lege ioco. MANfioīsa manēdo māfio dicta sicuti a remanēdo
Reman/ remāfio. M. Tullius i. epistola ad v. fratres. primū tuā remāfionē ēēt atq. ēt pbo. Plin. i. vi. scribit māfio
fio. nes ēē dispositas aquationū rōē. q. camelis itur i Arabia. ex quo hydreū & hydrema ab aq. dicunt. Itē
Hydreū in. xii. tradit regiōē qua thūs cō
Iubar. uehitur diuidi i māfioēs camelo
rū sexagita duas. Vbi pro māfioī/
bus nō nūmos dāt. sed thus pen/
dūt. IVbaris exortu. Iubar dī
stella lucifer: q. i summo hēt lumē
diffusum ut lēo icapite iuba au/
ctor. M. Varro hic ante matutinū
exoriēs luciferi nomē accipit. ut
fol alter diēq. maturās: claritatis
qdē tāta ut unius huius stellā ra/
diis umbrā reddat. Plin. auctor.
Itaq. merita ait exoriēte iubare cū
sta illustrari & lucida fieri Virg.
it portis iubare exorto delecta iu/
uetus. ubi expōit Seruius nato lu/
cifero. q. iubar dī. qd iubar lucis
effundat. unde quicqd iā splēdet
iubar dī: ut iubar auri argēti: gē/
mag. qua pp exortū iubaris acci/
pe malim p sole: cuius exoriētis
splēdor cūcta collustrat: sicut poe/
ta appellāt iubar solis & Seneca
ait i hercule oeteo. dū lapsū titā
mergat oceaō iubar. SEDulo ar/
bitrabar diligēter ispiciebā. Dōatus sedulo iterptat sine dolo ipēse & diligenter. ET mecū uesane
aio. Sermocinās secū Aristomenes opinat se crapula & uinolētia obrutū somniasse illa q. uiderat: cū
Socrates iteger & illelus uiseret. EXtrema somniasit. portētofa tumultuosa q. lia temeto i gur/
gitatus aut cibo distētus sōniare solet: qd phāasma grāci uocāt: qd Ciuium appellat: i quo genere
ē ut ait Macrobius ēritōrōs: quē Auicēa icubū noiat: quē publica p. suasio opinat qescētes iuadere &
pōdere suo p. sōas ac sentientes grauare. SPONGia ubi. cū spōgia illa nūsq. appareret: qua uulnus So/
crates pāthia obfusciuērat: ita secū p. interrogacionē attonitus Aristomenes Sermocinat. ET ad il/
lū ad Socratē cōuersus dixi. Distētus. plēos. & saturos: fartos. Vinū capitis dolorē & uertigies facit
ab hoc ut inq. Plinius in. xiii. dicta crapula ē: est aut crapula ut docet Aristoteles in pblematis fer/
uor quidā & inflamatio q. plus cōsistat q. temulētia. Crapulā eodem auctore sedat brastica: ex hac Ari/
stotelica dixit Catō in libro de re rustica si uoles i cōiuiuiū multū bibere cenareq. libet ante cenam
esto brassica crudā q. tu uoles. ex aceto. & itē ubi cenaueris comesto aliq. folia: q. reddēt. q. si nihil ade
ris biberisq. bibes q. tu uoles. AVTVmār dicūt opinant. cēsēt. id. n. significat autūo ut docet Gel/
lius i. xiii. P. uero Nigidus id cōpositū ēē ex ab p. positiōē & uerbo extio cōiectat. dictūq. iterp. cise autū
mō. q. si ab extio qd significat totū extio. tanq. ab nūero: sed Nigidianū hoc iterptamētū argutius ēē
ut q. uerius. SEua & grauiā somniare. Socrates i Platōis politia dicit quū dormitibus ea pars aī: q.
mētis & rōnis ē p. ceptis sopita lāgueat. illa it i q. feritas qdā sit atq. agrestis imātas. cū sit imoderato
obstupefacta potū atq. pastus exultare eā i somnio imoderateq. iactari. Ita huic oīa uisa obitiūf a mē
te ac rōne uaria: ut aut cū mē corpus miscere uideat. aut Trucidare aliq. & ipie cruētari multaq.
facere ipura atq. tetra cū temeritate atq. ipudētia. Iubet igit. Plato sic ad sōnū. p. fici si corpibus asse/
ctis ut nihil sit qd errorē aī p. turbationeq. afferat. ex quo & pythagoras iterdixit ne faba uelceret q.
is cibus hēt i fationē magnā & isōnia grauiā facit. VESpi. Hora uespria & cēatica. Minus tēpau.
Sapiētis uiri sup. mēsam celebre dictū ē: pria iqt. cratera ad siti p. riet: secūda ad hilaritatē: Tertia ad uo/
luptatē: q. rta ad isāniā. DIRas ima. Vinolēti sape cū dormire uix cōpint aspicere uidēf. irruētes uel
passim uagātes formas a natura seu magnitudie seu specie discrepātes. Variasq. tempestates regz uel
aetas uel turbulētis iterdū ut Macrobius ait temeto iurgitatus aut distētus cibo extiat. se uel habū/
dātia p. fociari. uel grauātibus exonerari. iterdū efuriēs cibū sitiens potū inuenisse ut. Impiariū. Cōtami/
natū i putatū: maculatū. Impiare. n. maculare ē: piare uero expiare. Vnde & piatrix dicebat. sacerdos:
q. expiare erat solita: quā sagā alii uocant. & piacularis porta Romae dicta. pp. piacula q. ibidē fiebant.

IUGVLARI uifus fum. Quod re uera paffus erat Socrates id fe p fomniū uidiffe fignificat: tanq̃ to/
 tū hoc negociū magicū phātafticū fit: & p pftigias q̃dā illudat hominibus: & hoc ē qd̃ ait Augu/
 ftinus in. xviij. de Ciuitate dei. phātafticum hoīs uarias formas carpe poffe: memoratq; exemplum Phātafti/
 cuiusdā: Cui uī magica cōtigerat. ut iaceret in lecto fuo q̃fi dormiens: nec ullo modo poffet excitari: cū hoīs
 poft aliquot aūt dies eū euigilaffe: & quafi fomnia narraffe q̃ paffus fit: Caballū fēf. factū annonā in/
 ter alia iumēta baiulaffe militibus: Quod ita ut narrauit factū fuiſſe cōpertū eſt: q̃ tamē illi ſua ſom/
 nia uidebātur: idicauit & alius ſe
 domi ſuā p noctē uidiffe ueniētē ad ſe quēdā Philoſophū fibiq; ex/
 poſuiſſe qdā Platōica: q̃ antea iter/
 rogatus exponere noluiſſet: & cū
 ab eodem Philoſopho quaſitū
 fuiſſet cur tūc fecerit: quod prius
 petenti negauerat: non feci iquit
 ſed me feciſſe ſomniaui: ac p hoc
 alteri p imaginem phantaſticam
 exhibitū eſt uigilanti: quod alter
 uidit in ſomniis. NIHIL nā. Le/
 go nihil nō ut ſit nō nihil: quod
 go nihil nō ut ſit nō nihil: quod
 toniū ΛετοΨυχος dici qui. Anima & ſpiritu deficiunt: quos Plinius appellat defectos. lipothymia
 & lipopſychia grāce dicitur latine defectus animi ſiue defectus animae: Apud Pliniū Syntectici eſſe
 uidentur in eodem ſignificatū accipiq; pro defectis. & ſyntexis. pro ipſa defectione animi ſiue defe/
 ctu. GENVA q̃tion. Conſimile eſt illud genua labāt. CIB Atus. Cibi. Caſus patritus eſt: quē ge/
 nitiū grāmatici uocāt. REFouēdo ſpū. Cibo uiuoq; refici corpora & roborari uires q̃s ignorat
 Virgilius. Tū uictu reuocāt uires. Homerus in iiliados. μεροΐς. μεγαλοποΐς. αἰετῶν. robur magnum
 augeat uinū. & Columella in. vii. roborādū eē p̃cipit largo cibo equū admiſſariū ut Veneri ſupſit. Li/
 uius frequētē aūt cibo corpora reſecta eē: Lucretius. capiti cibus ut ſuffulciat artus. IENTACULū.
 Cibus matutinus. & guſtulum. Antiqui prandicula dixere ientacula & ientare pro ientaculum cape
 re. ſuper quo uerbo ſatis multa in ſuperioribus & apud Suetonium in nono commentario. grāci
 & ποτις. & uocant ientaculum. MANTICA. quod ſupra ſarcinulam dixit nunc mantica appell
 & ientare enim pera uiatoria: qua uiatores circumferunt utenſilia: Eſopus fabulator tradit homines
 duas manticas habere: unam ante alteram retro. In priore aliena uitia mitti. In poſtēriorem no/
 ſtra: quo Apologo ſignificat nos in alienis uitis ſpectandis eſſe oculatos. in noſtris cecucientes: ex
 hac eſopia fabula eſt illud Catullianum uelut prouerbiale: Nemo uidet mantica quod in tergo
 eſt. & illud Perſianum. Sed prācedenti ſpectatur matica tergo: Seneca uocabulo grāco hippoperas
 appellat ſarcinas. quā a tergo equi geſtantur. quaſi dicas peras & manticas equaeſtres. hippos enim
 grāce equus καὶ ἵππος. peras uerba Seneca ex libro epistolae moralium hāc ſunt. M. Cato cēſorius
 canterio utebatur hippoperis quidē ipſiſſis ut ſecū uitia portaret. Idem mox Paulo. o quantū erat
 ſeculi decus iperatore triumphalē cenſoriū & quod ſuper omnia hāc eſt catonē uno caballo eſſe cō/
 tentum. & ne toto quidem. partem enim ſarcinae ab utroq; latere pendentes occupabant. Ita nō om/
 nibus obefis mannis & aſturconibus & tollutariis praferes illum unicum equum ab ipſo catone
 deſcriptum. libuit plura ex Seneca uerba tranſcribere: ut cognosceres uiros illos graues & imperato/
 rios ſeculo illo priſco & ſancto fuiſſe contentos unico equo: in quo ipſimet ſarcinulas ſuas circunfe/
 rebant: cum hac tempeſtate luxus efferueſcens ſuaſerit cardinalibus. ut nunquam minus dicentis
 equis antecedentibus egrediantur. idq; pompabiliter: ipſi uero uehuntur Mannis & aſturconibus
 qui ſunt equi gradarii & molles. habent & nullas Tollutares. hoc eſt quā tollutum id eſt uolubiler
 & quadam pedum glomeratione gradiuntur. Ita enim appellantur equi tollutares ut alibi annota/
 uimus: a mantica ut ad propoſitum reuertamur ſit maticula: Manticularum uſus pauperibus in nū/
 mis recondendis fuit: unde deductum eſt. uerbum uetus manticulari: Quod ſignificat doſe quid
 agere. pacuius ad manticulandum aſtu agreditur. Item deinde agrediar aſtu regem: manticular/
 dum eſt hic mihi. IVXTA platanum. Arbor peregrina eſt umbrā grācia tantum ex alieno petita
 orbe. commendatio platanū non alia maior eſt q̃ ſolem eſtate arcere hyeme admittere: mero inſu/
 ſo nutriuntur. Compertum id maxime prodeſſe radicibus. Docuimusq; ut inquit decenter Plinius
 etiam arbores uina potare: Idem alibi tradit latiſſima folia eſſe ſico. uitia. Platano: ab Ouidio genia/
 lis nominatur: quaſi uoluptaria & ad delicias reperta. Chameplatanū uocant puſillā & breues: q̃/
 ſi abortus platanorum. nam & ingenere arborum pumiliones ſunt: ſicuti chamedaphne dicū hu/
 milis laurus. Chame myrsine puſilla myrthus & breuitate ſpectabilis. platanonas uocant loca con/
 ſita platanis. Hortenſis Orator. auctore Macrobio platanos ſuas uino irrigare conſueuerat. IN/
 didem. Ex caſeo & pane aduerbium eſt. ESITANtem. Ab edo frequentatiuum ſit eſito.

Buxo pallidior **PALL**Ore buxo. Inter ea: quæ pallore notabilia sunt maxime notabilis est buxus. & enī pallidif/ si ma est unde in cōparationē palloris usurpatur. Ouidius in carmine obsceno. Buxo pallidior noua que cera: hinc pallorē buxantē & buxum optimo epitheto dixerunt. Plinius in xvi. buxū esse ait q/ dā duricia ac pallore cōmendabilem: Cuius materies honorata est. plurima nascitur in pireneis ac ci/ toro montibus. unde a Catullo dictum est. Amastri pontica & citore buxifer Virgilius quoq; i geor/ gicis. & iuuat nudantē buxo spectare citonū. ex buxo pecten fit laudatus indeq; citoriacus dictus ab Ouidio. q̄si buxeus a citoro mō/ re. sic enim ait in quarto Meta/ morphoseon. saepe citoriaco de/ ducit pecten crines. impressi co/ dices habent cytheriaco. Quod grāmatici exponūt pro ueneno: sed tu lege citoriaco. & expone p/ buxo ut docuimus. **NO**sturnas furias: meroen & panthiam magas intelligit: sic & oratius ue/ neficas scēmas & prāstigiis ma/ gicis infames appellat furias illo uersu. Horruerim uoces furiarū & facta duarum. **FR**ustulum panis. bucella: diminutium est a frusto. quod significat particu/ lam. Virgilius. pars in frusta se/ cant: inde aduerbia sunt frusta/ tim. & frustillatim. Plautus i cur/ guliō. Ego te faciam ut hic for/ micā. Frustillatim differant. **NE**que deorsum demicare. Non potuit significantius expri/ mere quod interdum usu uenire solet in egritis & anxiis: ut scilicet cibus quodā ueluti lentore iher/ tens faucibus ne p̄ descendere possit in stomachū. neq; superna repetere. Auctor est Plinius i. xxviii. Siquid e pisce hēserit faucibus demissis in aquā frigidam pedibus cadere: si uero panis hereat ex eo/ dem in utrāq; autem addito panis. quod in hēserit decidere. **BR**euitas commēantium. Paucitas si mul euntium. duo tantū erant. Abusio est. quæ græce catachresis appellat: quæ uerba finitima usur/ pat hoc modo: uires hominis breues sunt. Oratio magna longum in homine consilium. paucus ser/ mo: ita breuitas cōmēantium. pro paucitas uiatorum. **SINE** alterius noxa. modo culpa. Alias pe/ riculum. damnūq; significat. ut in notis Seruii fusiū explicauimus. **LENIS** fluuius. Leniter & ci/ tra impetū fluens. In specie placide paludis. palustres aquas placidas esse & stagnantes uidemus quas merito damnant medici: utiliores quæ profluunt existimantes. quod & Plinius noster memo/ rat libro. xxxi. **IGN** Auius. Lentius. Cōtariusq; fluebat. **EM**vlus in colorem. Laus aquæ fluuiā/ lis. quæ ita lympha erat ut uel argentea uel uitrea uideri possēt. Antiqui aquilum colorem dixere sub/ nigrum quasi inter album nigrumq; intermedium ab aqua: Cuius incertus est color. Tria nāq; ele/ mēta sunt sine sapore. sine odore. sine succo. Aqua. Aer. Ignis. Aquilex elegātī uocabulo dictus aquæ uestigator & ductor. Plinius. subesse aquis credunt & hoc habent signum Aquileges. **EXPL**ere. Pro exple imperatius est passius: quem ueteres frequenter usurpant: pro actius. Ouidius. Cinge/ re littorea flauentia tēpora myrtho. **LA** Tice la. Geo. Aqua pura & nitida: latex ut ait Seruius grā/ maticus proprie aqua est: ab eo quod itra terræ uenas lateat. Et uinum laticem dicimus. quod lateat intra uuam: Deniq; omnis liquor latex dici potest. Sicut Lucretius dixit. Laticem absinthii: Et Oui/ dius latices palladios pro olei liquore: Et maro laticem lyeum: pro uino. Solinus quoq; in Polyhi/ store licentius Paulo sic scripsit: non cohibūt in corpus unum latex uineus. & latex aquæ. **MAR/ ginem** complicitus: Significat socratem manibus apprehendisse tenacius marginem ripæ herba/ scentem. Instar eorum: qui aquam amnicam poturi apprehendunt herbam complicatq; marginē manibus: ne precipites ruant in flumen. In genua appronat se. Elegātē dictum. pro eo quod est inflectit genua. & ut ueteres dicebant ingeniculatur. In celo signum est: quod græco uocabulo engo/ nasin. latine ingeniculus nominatur. de quo sic scribit maternus firmicus i. vi. ingeniculus qui engo/ nasin in extremis partibus piscium oritur: hoc sidere nati erunt mendaces. fugaces. Callidi. Ouidius dixit in vii. Metamorphoseon. qui medius nixiq; genu est anguemq; tenentis. Vbi nixus genu ele/ ganter significatur ingeniculus. qui Hercules est ut docet Higinius. qui dextro genu nixus. Sinistro pede capitis draconis dextram partem opprimere conatur. eschilus. ait Herculem cum liguri/ bus manus contulisse & complures eorum. sagittis confixisse: sed cum iam deficeret defessum se

ingeniculasse multis iam uulneribus acceptis. Iouem autē miserū filii curasse ut circa eū magna lapi/ dū copia eēt. quibus se Hercule defendisse & hostes fugasse. Ita iouē in similitudinem pugnantis in/ ter sidera constituisse. De hoc intelligi uoluit Manlius in quinto Astronomico. illo uersu. Nixa ge/ nu species & graio nomine dicta. Nam nixa genu ingeniculus signat: graio nomine dicta. Engona/ sin designat: qui græco nomine nixus genu interpretatur: & γουπεξουεί enim est flecto genua. **DE** HIS Cū uehemēter aperitur: & pater: hircere enim est hiare. aperire quod ueteres hietare & dehiscit in profundū patore. & illa spōgia repēte de eo deuoluitur. eaq; paruus admodū comitatur cruor. de/ niq; corpus exanimatū i flumē pene coruerat: nisi ego altero eius pede retēto: uix & ægre ad ripā supiorē at/ traxi. Vbi defletum pro tempore comitē misellū are/ nosa humo: in amnis uicinia sempiterna contexi. Ipse trepidus & eximie metuens mihi: per diuersas & auias solitudines aufugi. Et quasi conscius mihi cedis hu/ manæ: relictā patria & lare: ultroneum exiliū ample/ xus: nūc aetoliā: nouo contracto matrimonio: colo. Hæc Aristomenes: at ille comes eius qui statim initio: obstinata incredulitate sermonem eius respuebat. Ni hil inquit hac fabula fabulosus. nihil isto mēdacio ab/ surdus. & ad me conuersus. Tu autem inquit uir: ut habitus & habitudo demonstrat ornatus accedis huic fabulæ. Ego uero inq; nihil impossibile arbitror. sed occisus. Vt Virgilius corpus ubi exanimū nōnūq; exanimatus accipit pro extincto. Et mortuo ut hoc in loco. & apud Historicos persæpe. **VIX** & ægre aduerbia sunt difficultatem conatūq; labo/ riosum significat. **PRO** tēpore. sunt res quædā ex tempore & ex consilio non ex sua natura cōsi/ derandæ: quibus in omnibus quid tempora petantur quid personis dignum sit considerandū est & non quid fiat. Sed quo tempore fiat attendendum est: quod & M. Tullius docet in secūdo Rhetororum. In amnis uicinia. significat se in præripiis fluminis & iuxta fluuiāle ripam humasse iter solitudines. In accessas inuias. & uia carentes: Lucretius. Auia pieridum peragro locas sic & homo di/ citur auis extra uiam rationis. Idem auis a uera longe ratione uagaris. Notum est illud apud Rhe/ toricos doctores: auium dulcedo auium ducit. **RE**lictā patria & lare. Larem pro domo usurpat: sunt enī lares dei domestici. de quibus sic scribit Tertullianus in apologetico. Domesticos deos quos lares dicitis domestica potestate tractatis. de laribus & larario quod sacrarium domesticum est plu/ ra in secūdo Tranqlli cōmentario: Apuleius noster in libro de deo Socratis. Lar inquit dicitur fami/ liaris qui ex lemurius postericoz suoz curā sortitus: pacato & geto numine domū possidet. **VL** troneū. spontaneū. Hieronymus in epistola ad Marcellā tritū quippe est puerbiū. ultroneas putere merces. **NVNC** etholiā colo. In habito. Deos nō ob aliud appellant Celicolas ut auctor est Augu/ stinus in x. de Ciuitate dei. nisi quod celū colāt. nō utiq; uenerādo sed in habitādo: quasi quosdā celi colonos. **HAEC** Aristomenes. Scilicet sermonatiōe satis lōga fabulatus est. **SER**monē respue/ bat. Respuere sermonē hominis nihil aliud est q̄ nō approbare. neq; recipere perinde ac uanum & fa/ bulosum. **VT** habitus & habitudo demonstrat. **H**abitus formā corporis & liniamēta ipsamq; corporaturā significat: Liuius habitū oris liniamētaq; ituei. Plautus qualis habitus oris: habitudo quoq; ut tradit Festus Pōpeius habitus corporis significatur: habitior dicitur pinguior & corpulen/ rior apud Plautū. habitissimus pinguissimus. Au. Gellius in q̄rto equū nimis strigosum & male habi/ tū: sed equitē eius uberrimū & habitissimū uiderūt. Vbi strigosus equus accipit p macro siue ema/ ciato. strigosus enī quasi strigosus dictus ab eo q; corpora stringat: Liuius equos strigiosiores appel/ lat macriores & exiliores. præterea habitus dicitur uestitus. Plinius qui ad nos lugubri habitu adue/ nerat & capillatio solito. Apud Philosophos habitus in alia significatione usurpatur: græce dicitur εἶς. de quo Aristoteles in secūdo ethicorum satis multa. ipse autem habitus & habitudo sæpe de/ clarant hominis conditionem & dignitatem: Vnde merito ornatum uirum uocat ex habitus elegā/ tis habitudinifq; ingenuæ coniectura. ubi habitus referri potest ad uestitum quoq;: habitudo ad corporaturam. **ACCE**dis huic fabulæ. Credis ne hanc fabulam? Interrogatiue legendum est.

Fato stat VTcunq; fata decreuerint. In hanc sententia ait Milius. fata regunt orbē. Certe stant omnia lege: Tertullianus in apologetico scite inquit fato stat iupiter ipse. Idē significat grācus ille in hanc sententia uersus. factū summū exuperat Iouē: significat autē & pprie decreuerit dixit est enī decernere cōstituerē ex potestate. unde decreta fatō & sīdeq; dicta. Iulius firmicus frequēs ē in hac elocutiōe: ut dicat sidera decernere foelicitates ī foelicitatēq; mortalibus. & Plinius ait deo semel decretū ī oēs futuros: unq; hinc senatus decretū. quod a cōsulto helius gallus sic distiguit. ut decretū dicat particulā quādā esse senatus cōsulti: ueluti cum prouincia alicui decernitur idē Firmicus maternus ait in primo. fatū nobis uitae ianuās pandit. sinēq; uiuendi fatalis legis necessitas statuit. Et nihil nō positiū est in fati potestate. Seneca quoq; libro de mūdi gubernatione. fata inquit nos ducūt. & olim cōstitutiū est quid gaudeas quid fleas.

Senatus decretū & cōsultum VSV euēire. Cōtingere. Euenire. Archaismos est. Pene īfēta. Quasi nunq; prius facta. & ob hoc incredibilia. HERCULES. Certe. medius fidius: aduerbiū est iuris iurādi quod me Hercules dicitur quod solis uiris cōuenit: Feciminā enī p Hercule nō iurant: & Herculeo sacrificio abstinent. de quo in cōmentariis Propertii copiosius. AVOcauit. Amouit abduxit. abstraxit a sensu laboris per uoluptariā fermōcinationē: Comes enī faciendus ut inquit pūblius mimographus. In uia p uehiculo est. Auocare enī est remouere alienare. auertere. Virgilius. oblectat hortus auocat pascit tenet. Calistratus iuriscōsultus. Titulo de nūdinis. cū auocet inq; agro rū cultores. ab opere rustico. & Pōponius ait. Cū cōsules auocarentur bellis finitimis. VECTōrē meū. equū significat. qui merito letatus est qd tantisper exoneratū fuisse sarcina sessoris sui. dū ille pellectus festiuitate fabulatoris sititorq; audiendi. puectus est usq; ad hypatā. MEISauribus. Auribus. puehi dicimur elegāter & festiuitate quādo audiētes aliqd auditu dignū & delectabile laborē pēdū nō sentimus tanq; aures nos uehāt nō pedes. Dixit oli xerxes p̄lag: rex animū in auribus hominū habitare: qui bene audit uoluptate perfunditur qui uero male is p̄turbat & excādescit. FINIS sermonis & itineris. Cōsimiliter Oratius brundisii nobis finis Carthagē uiaq;. LEVōrsum abire. Sinistrā partē petierūt: leuorsum enī significat ad leuā partē. aduerbiū ē sicut & sinistrorsum. Oratius ille sinistrorsum hic dextrorsum abiit. Aliorsum dixit Cato & illorsum pro in aliā partē & in illā partē. INgressū. Pro īgressū. Casus dādi ē quo ita usi sunt ueteres. ut dicerēt uictū p uictū. Anu dominatu pro anui & dominatu: Et cetera his cōsimilia. Lucilius quod sumptū atq; epulas uictū pponis honesto: Virgilius quoq; in geiorgicis ait qd nec cōcubitu indulgent. Idē teq; aspectu ne subtrahe nostro. Caesar dictator in anticatone unius inquit arrogantiae superbiae dominatuq;. Caput est apud Gelliū in q̄rto nostriū atticā sup hac re scienter cōditū & grāmatici obseruauerūt. STAbulū. Cauponā hospitii de quo supra. ET de quadā anu. Splendida locutio est. ut dicamus percōtor de te. Quero de te. pro a te ita. M. Tullius decēter usurpat. Quasiui de mea tullia qd egisser. Ita ueteres oēs frequēter locuti sunt. Oratius in secūdo sermonū. Quārit de pueris nū sit quoq; fracta lagna. CAVpona. Cauponā tā mulierē dicimus q̄ tabernā: ut docet Prisciū in q̄nto κατήλον hoc est Caupones appellat. Plato in secūdo de re publica qui se in foro ad uenditionē emptionēq; constituunt quos necessarios esse ait in ciuitatibus magnis beneq; institutis: idem tamen in libris de legibus interdicit ciuibz Cauponationē tanquā tota haec res p peregrinos sit exercenda: iuriscōsultus Titulo de nundinis meminit Platonicae sententiae de cauponationibus. PERcontor. Interrogo p̄ quiro. uerbum est a conto deductū quo nauitae utuntur ad loca nauibus oportuna: & ita scribitur p̄ uolū uero pereud̄tor scribatur p̄ uolū. & cūc dicitur ab eo quod a cūcētis perquiratur. auctor Donatus in Ecyrae cōmentariis. ANNuit. nutu id ē significauit: iter annuere & nutare. & nistare ueteres hoc interesse uoluerunt: ut annuere sit narium uel laborum: nutare capitis: nistare oculorum: & ita grāmatici uersum illum Plautinum ex asinaria interpretātur: Nec illa ulli homini nutet nistat. Annuat: sed haec grāmaticoz subtilitas scrupulosior ē q̄ uerior. annuere enī est ipso capitis nutu approbare affirmareq;. Cuius contrarium est renuere. Vnde nutus & renutus. Plinius in primo epistola: rum nam ego simili nutu & renutu respondere uoto tuo possum. graeci dicūt πῶς καὶ ἀπορρῶς.

EX primoribus. summatis. & primi ordinis hominibus. ARrigit. quia scilicet Milonē ē primoribus hypatā appellaueram. PRIMus ista ironicos dictum cū. a contrario significare uelit īfīmū & sordidū fuisse milonē: ex inter hypatinos ciues numerandum: cum esset exopolis idē extra muros urbis habitaret. EXTRA pomerium. pomerium locus est circa murum: quem in condendis urbibus consecrabant. quod spatium neq; habitari neq; arari fas erat. cuius uerbi uim solum inueniētes post moenium interpretatur esse. Sed ut ait Liuius non magis quod post murum esset q̄ murus e prioribus. Arrisit. Et uere iquit prius istic phibetur Milo. qui extra pomeriū & urbē totā colit. Remoto in quā ioco parens optia: dic oro & cuiatis sit. & quibus diuerfetur edibus. Vides ne inquit extremas fenestras quae foris urbem prospiciunt & altrinsecus fores proximū respicientes angiportū: inibi iste Milo diuerfatur. ampliter nūmatus: & longē opulentus: uerū extreme auaritia: & sordis infime: infamis homo. fenus deniq; copiosum sub arrabōe auri & argēti crebriter exercens: exiguō lare iclusus: & erogini semper intentus: cum uxore etiam calamitatis suae comitae habitat. neq; tolegimus apud istoricos feruiū tullū regē romanū lūciū syllā diuū lūliū diuū augustū ptulisse pomeriū: claudius quoq; ut inquit Contacitus pomeriū urbis auxit more prisco: quo his qui ptulere iperiū etiā terminos urbis propagare dāt. PARēs optima. nomē ueneratiōis: quo anū cauponā appellat. Vides ne inquit dicticos est. demonstrat. māu & gestu milonis diuersorū. ALtrinsecus. i. alio ri parte uel ex altera parte uel potius ex utraq; parte. hoc n. significat altrinsecus apud auctores. ANgiportū: qd̄ exitū nō habet: hac peruiū nō ē id angiportū appellatū quasi angustū ab angēdo & portū auctor. M. Varro ī adelphis ait Terētius: id quidē angiportū nō est peruiū. idē ut expōit Donatus angusta & curua uia quasi angiportus: ut angustia: alii qd̄ inter portus sit locus angustus: hoc ē iter dōmos quas uel portus uel insulas ueteres dixerunt. de insulis in hoc significatu satis multa apud Suetonū. Oratius dixit angiportu tanquam nomē sit quarti ordinis sic enim ait in sapphico carmine. flexuosum in modū anguis. DIuerfatur. habitat colit. AMpliter nūmatus. bene nūmatus graecē dicit̄ polycrematos & polyplustos: qd̄ genus ait Plautus ē honoratissimū ī captiuis. ET sordis infimae: auaros hoīes & deparcos merito sordidos appellatū. cū auaritia ad icuriā usq; corporis crassef: ut p illā uia neq; uirtutis neq; uirtutis neq; corporis neq; animi ad sit cura: uictus at̄ sordidus a tēu uictu distabit. ofello indice ut ait Oratius. SVB arrabōe auri sub pignore arrabonem pignus ueteres dixerunt. quod alio nomine aram. Terentius ea relicta huic arraboni est pro illo argento: claudius quā drigarius in annalibus arrabonē dixit obfides & id maluit quam pignus dicere: quoniam uis huius uocabuli in ea sententia grauior acriorq; uisa est: ut curiose pensitat Au. Gellius: sed nunc arrabo: ut idem Gellius autumat in. xvi. i. sordidis uerbis haberi ceptus ac multo rectius uidet̄ arra. De arra firequens est mentio apud iuriscōsultos: & uersiculus ille notissimus: utilis haec arrāsi dederitis erit. & nunc uulgo ita usurpatur. cum in quotidiano sermone negociatorum sit da arram p pignus Plinius in. xxxiii. nōdū inquit erat arra uelocior de annulo loquensq; ad spōsiones exilit: & p pignore opōnitur: de arrabone ait. Marcus Varro hac arrabo sic dicta ut reliquum reddatur hoc uerbū a graeco oppōpō. EXIGVO lare. domūcula & tuguriunculo: hoc proprium est diuitis sordidi: ut exiguō lare includatur: dissimulatur opulentiae simulator inopia. Saturnus auctore Firmico. materno si fuerit in secundo signo ab horoscopo per diem reddit absconsos latentes & animo pauperes: & habere se aliquid semper negantes. infruniti est inq; Seneca iactare diuitias. Timidi abscondere. ERVgini intentus. rei nummariae incubans in hiansq; eruginem enim pecuniam intelligi uoluit: quae ex aere fit ita Oratius ad haec animos erugo & cura peculi cum semel imbuerit: luuenalis si reddat uere rem cum tota erugine follem: est autem erugo proprie rubigo aeris sicut ferrugo ferri: eruginis magis est usus pluribusque fit modis. ut docet Plinius noster in. xxxiii. Viciuuius quoq; in septimo ait ex lamellis aeris in aceto obturatis fieri eruginem: cum autem ex aere signato sit nummi usus & pecuniae. unde & aerarium & tribuni aerarii: & aera militum & obaerati dicti: hinc fit ut erugo quoq; pro ipsa pecunia accipiat: cruda erugo uulnerariis emplastris misceatur & cellum fistularum erodit. CALAMITAtis. auaritia: Quid enim calamitosius auaro: qui in omnes malus est in se pessimus: cui tam deest quod habet: quam quod non habet: qui inter opes inops degit uitam calamitosam.

Pomeriū

Auaritia. extra pomeriū

Mos proferendi pomeriū

Angiportum

Domus portus i. fūla

Polyplustios

Arrabo Arra

Aerugo

PRAEter unicam ancillulam consimiliter Lucianus in asino aureo tradit se usum esse hospitio
 hypatini hipparchi: qui $\mu\iota\alpha\kappa\epsilon\ \epsilon\pi\pi\alpha\ \pi\alpha\iota\eta\mu\epsilon\ \tau\pi\alpha\sigma\epsilon\iota\ \kappa\alpha\iota\ \tau\eta\rho\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\ \gamma\alpha\mu\epsilon\tau\alpha\ \mu\omicron\rho\alpha\sigma$ idest ancillam
 et uxorem solas domi alebat: cum esset ut ipse ait $\phi\iota\lambda\alpha\rho\gamma\omicron\rho\alpha\sigma\tau\omicron\tau\omicron\varsigma$ idest auarissimus mortalium.
BENigne & perspicue liberaliter & nitide aduerbia sunt ironicos legendum. **NEC** nidoris ne
 bulam in domo auari & fordidi nunquam culina colitur nec edulia lautiora discoquantur: quoru
 nidor nares permeat: Plautinus euclio aridior pumice diuum atq; hominum inclamat fide de suo
 tigillo fumus si qua exit foras: ide
 minitans staphilæ anciculæ ingri
 si ignis uiuet tu extinguere exem
 plo est autem nidor odor qui ex
 edulis coctis olfactum excitat: in
 tantu ut quandoq; desideremus
 illud Catullianum. Quod cū ol
 facies deos rogabis. Totum ut te
 faciant fabulle nasum: de nidore
 epularum illud celeberrimu. Ca
 ptum te nidore suæ putat ille cu
 lina: græce dicitur: $\kappa\pi\iota\sigma\sigma\alpha\iota$ ut il
 lud Homeri ex prima iliados rha
 pfodia $\kappa\pi\iota\sigma\sigma\iota\ \delta\omicron\nu\omicron\rho\alpha\rho\omicron\varsigma\ \iota\kappa\epsilon\gamma$
 $\epsilon\lambda\iota\sigma\sigma\omicron\omega\epsilon\rho\alpha\ \pi\epsilon\rho\iota\ \kappa\alpha\tau\alpha\varsigma$ iterdu
 nidor pro putore ustrinæ accipi
 tur. ut apud Virgiliu occupat os
 flammis illi ingens barba reluxit.
 Nidor eq; ambusta dedit. **MO**
 dico secus non longe a caupona.
OPpeffulatam clausam & pes
 sulis immixtis munitam. **PVL**
 sare uocaliter. **MORÉ** expressit usi
 ratissimum ut scilicet qui pulsat
 hostium etiam forinsecus incla
 met. Lucianus. $\sigma\gamma\omega\kappa\omicron\ \tau\iota\tau\omicron\ \tau\pi\omicron\sigma$
 $\sigma\epsilon\lambda\alpha\sigma\alpha\ \tau\eta\rho\epsilon\upsilon\rho\alpha\varsigma$ ego accedens
 ianuam pulso. **SVB** qua specie mutuari cupis. sub quo pignore: quorum multæ sunt species: usus
 est uerbo iurisperitorum: qui ita scribunt titulo de rebus creditis mutuum damus recepturi non
 eandē speciem quā dedimus alioquin aut comodatu erit aut depositu. sed idē genus hoc aut ideo di
 xit puella: tāq; nullus unq; accederet domū milonis nisi qui pecuniā mutuat: uel potius fæneratiā
 oppositis pignoribus summere uellet: mutuū aut a scenore hoc distat qd mutuū sine usuris foenus cū
 usuris summi. hic ait Plautinus amator i afinaria: nā si mutuas nō potero certū est summiā scenore.
 Paulus iuriscōsultus mutuū ait appellatū ab eo qd de meo tuū fit: mutui datio consistit in his rebus
 q; pondere numero mēsuræ cōsistunt. mutuari aut nō significat mutua pecuniā dare ut semidocti
 litteratores opinant: sed mutuū sumere. Macrobius ait de Virgilio. quod si ad excolendū se qdā ab ar
 tificioribus mutuatus sit. i. mutua usurpauerit. & hæc est pba & erudita eloquutio. aduerbiū ē mutuo
 usitatissimū: est & mutui ter minus frequēs: qd idē significat. Varro uiue meq; ama mutui ter. **ME**
 liora ominare. nō solū deorū uoces pithagorei obseruauerūt: sed etiā hoīum. q; uocat omnia: q; maio
 res nostri ut ait M. Tullius plurimū ualere censebat: ideo ait Apuleius ad ancillā: dic quæso meliora
 uerba. titidem apud Macrobiu: bona uerba quæso prætextatus ait antiqui ominare: & ominari di
 xerunt in eadē significatione. **PŌ**pōius ita sit & tibi bene q; recte ominas: eāt ominari quasi uerbis di
 uinare & augurari. Offenderim inuenturus sim. **Q**uæstionis inquisitionis. Terentius. caue in q
 stione sis. **A** corinthio demeas imitatur Lucianum qui ad hospitem hipparchum litteras decrīans
 sophistæ deferabat. **OP**ERIMINOR. elegantius leges operitor: quod significat expesta & præstola
 re. **MOD**ico deinde post paulum. **ACC**ubantem. accubare uerbum est conuiuiale. Marcus Tul
 lius qui mihi accubantes inconuiuuiis: fuit enim mos priscorum ut cubantes in lectulis cenitarent: q
 mos apud græcos Turcasq; hodie quoq; est usitatis: unde discumbere & accumbere & accuba
 re recumbere usurpata. scribit Valerius Maximus scēminas cum uiris cubantibus sedentibus cenita
 re consueuisse. **COM**modum. tunc tunc id horæ eo memento de hac dictione in superioribus sa
 tis multa. **EX**Iguo grabattulo. Lucianus cōsimiliter $\kappa\alpha\tau\epsilon\kappa\epsilon\iota\tau\omicron\ \epsilon\pi\iota\kappa\lambda\iota\pi\iota\delta\iota\omicron\upsilon\sigma\ \tau\epsilon\rho\upsilon$ idest discū
 bebant in lectulo admodum Angusto. **ASS**idebat. sedebat ad pedes ego. autem corripo pe
 nes pro pedes ut significet uxorem penes idest iuxta maritum milonem assedisse: cōueniarque cum
 uerbo Luciani qui ait $\lambda\upsilon\eta\eta\delta\alpha\iota\tau\omicron\upsilon\ \kappa\alpha\iota\ \eta\sigma\tau\omicron\ \pi\lambda\iota\sigma\tau\omicron\iota\omega$ idest uxor autem ipsius prope assidebat.

MENſa uacua, ex Luciani filis textura concinnatur, ille enim ait καὶ τὰς πηγὰς ἡδερὲν Χοῦς
 πᾶρεκεῖτο, idelt menſa nihil continens adiacebat, BEne ego, quaſi dicat gratias ago pro hoſpicio
 oblaro, ILlico, ſtatim, EIS, lege eiſcilicet Miloni, PROſperiten, legēdū properiter: quod ſigni-
 ficat propere & feſtinanten, catullus animula miſerrima propter adit, EAM, corrige etiā, VE
 recundia contantem, pudor & uerecundia hoīes facit contabundos & renitentes, nec nō dari prohibe-
 mur ex pudore: unde non in eleganti epitheto, dictus infans ab oratio, quia nos ifantes efficiat & mu-

& mensa uacua posita: cuius monstratu: En inquit ho-
spitiū. Bene ego. & ilico ei litteras Demeæ trado. Qui
bus properiter lectus: amo inquit meum Demeā: qui
mihi tantum conciliauit hospitem. Et cū dicto: iubet
uxorem decedere. Vtq; i eius locū assideā: iubet: meq;
etiam nunc uerecundia contantē: abrepta lacinia des-
trahens: adside inquit istic. Nam præmetu latronum:
nulla ē fibula. anne sufficientem supellectilem parare
nobis licet. Feci. Et sic: egote inquit etiam de ista corpo-
ris speciosa habitudine: deq; hac uirginali prorsus ue-
recundia: generosa stirpe proditum. & recte cōiicerē.
Sed & meus Demeas eadē litteris pronūciat. ergo bre-
uitatē Gurgustiolī nostri ne spernas peto: erit tibi ad-
iacēs: & ecce illud cubiculum. honestum receptaculū:
fac libenter diuerseris in nostro. Nam & maiorem do-
mū dignatione tua feceris: & tibi specimen gloriosum
arrogaris. sis contentus lare paruulo: Thesei illius

ipia dicta: higinus cassiopea sedes in selliquastro collocata est: idē alibi ait iter sidera sedēs i selliq̄stro
 cōstituta ē: mēda ē i codicibus ipressus i q̄bus passim legiē selliquastro. p selliq̄stro, magnam, differē
 tia ē in significatu iter selliq̄stru & selliq̄stru: quis i scripto sit pusilli diffidit. ē. selliquastru ut iādo
 cuiusmodi sedile: selliq̄stru uero herba ē hortēsis: q̄ alio noīe piperitis appellat̄ cuius meminit Plin. l. xix.
 & xx. l. n. n. a. h. i. s. t. o. r. i. a. F. E. c. i. u. t. i. u. s. i. u. s. i. l. l. o. a. s. s. e. d. i. i. u. x. o. r. i. s. s. e. l. l. a. q. u. o. n. i. ā. i. c. i. d. i. t. m. ē. t. i. o. s. e. d. i. l. i. s. d. e. c. l. a. r. ā.
 dū est Gellianū uerbū: i quo pleriq̄ oēs hesitāt decimo octauo noctiū atticaz sic scriptū est: offendi
 mus eū cubātē i symphodio greciē: ut lege i sympodio & expōe i sedili uel potius i grabatulo, graci
 σκικμπολα uocat scabellū & grabatū: cuius diminutiū ē scimpodiō Lucius. τωδε τισι δει ου
 σκικμπολοιον αυτου παρὰ σκω. i. s. e. r. u. o. t. u. o. g. r. a. b. a. t. u. l. o. i. p. s. i. c. o. u. e. n. i. e. n. s. a. p. p. o. n. ā. E. T. s. i. c. l. e. g. e. & s. i. u. e. r.
 ba sunt milōis ad Lucii. VIR ginali uerecūdia laudamus i iuene uerecūdia ē. uirtutis color. Plau
 tus adolescētē decet eē uerecūdi. argyripe. sed i sene ut ait Aristoteles i. iiii. ethicor. digna laude nō ē:
 cū nō oēm deceat aetate uerecūdia. optimū autē uerecūdia epithetō ē ut uirginalis appellet̄. ē. uirgi
 nū prope peculiaris pudor. claudiās flāmea sollicitū puelatura pudorē uero quoq̄ de lauinia uirgie
 scribēs affectū naturalē decēte expressit flagrātes persula genas cui plurimus ignē subiecit rubor &
 calefacta pora cucurrit. R. E. t. e. c. o. i. c. i. a. r. e. c. o. i. c. t. a. r. e. & c. o. i. c. t. a. t. o. r. i. e. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. E. A. d. e. m. t. a. s. c. i. l. l. i. c. e. t.
 eē generola stirpe genitū. G. V. R. g. u. s. t. i. o. l. i. t. u. g. u. r. i. u. c. u. l. i. c. a. s. u. l. a. d. o. m. u. c. u. l. a. g. u. r. g. u. s. t. i. u. m. c. u. i. u. s. d. i. m. i. n. u.
 tiū ē gurgustiolū significat genus habitatiōis angustū: a gurgulio dictū. Dignatiōe tua. domus
 nō solum domino honestat̄: sed et hospitū dignitate nobilitat̄ hodieq̄ gloriari solemus domi nostrae
 fuisse hospites illustres. ut uerū sit illud fidoniū gloria magna uiri gratia parua loci. S. P. E. c. i. m. ē. a. r. r. o.
 gatis. gloria tibi uendicabis ex humanitate quoniam laudaberis nō spreuisse tenue hospitoliū. C. O. N.
 tētus lare paruulo. hāc sententiā ē illud uirginaliū: aude hospes cōtēnere opes & te quoq̄ dignū sige
 deo: rebusq̄ ueni nō aspēgēs & illud nasonis subiere miores saepe casus supi. T. H. E. s. c. i. i. l. l. i. u. s. c. o. g. n. o.
 minis patris tui. Hic liquet patrē Apuleiū appellatū eē thesē: ē. ā. t. i. e. n. s. u. s. s. i. f. i. h. o. s. p. i. t. o. l. i. u. m. m. e. u. n. o. s. p. r. e. u. e.
 ris: uideberis ēe imitator thesei illius icliti & famigerati q̄ olim nō erubuit uti hospitio hecales rusti
 cæ uetula: q̄ illi apposuit olera ut potius herbas siluestres. p. e. d. u. l. i. u. s. u. e. l. u. t. i. f. o. n. c. h. o. n. & c. r. e. t. h. m. o. n. u. t.
 scribit Callimachus. & rettulit Plinius: corrige autē pro ales anus hecales anus sicut in libro annota
 tionū corrigendū ēe docuimus. hāc ē illa hecale: q̄ in carmine obsceno signat̄ cū ait æqlis tibi q̄ domū
 reuertens theseus repperit in rogo iacentem. hecales meminit & Plutarchus in theseo. de hac opinor
 itellexit Ouidius in libris de remedio sic scribens. cur nemo est hecalen nulla est quæ cepit Irum.
 Nempe quod alter egens. Altera pauper erat. scio in codicibus Ouidianis hecatem legi non hecalen.

tos infans nāq pudor prohibebat Pudōr in
plura pro fari. LAcinia, ueste de fans.

lacinia & laciniosa cōualle iam di-
ctum est. NVLLa est fibula, cau-
sa redditur cur uocauerit Apule-
ium, ut affideret in uxoris sella:
quoniam inquit nihil fatis clau-
sum satisq; munitum est ab incur-
su latronum, qui nullas nobis sel-
las reliquas fecerunt: & ita fibula
accipietur pro claustro & obice:
sed elegantior lectio est & uerior.
Sellula siue, sessibula: ut sit sensus
nullam aliam domi suæ sed sellā
siue sedile præ metu latronū qui
sunt in causa ne supellex idonea pa-
reretur. sellula diminutium
a sella quasi parua sella: sedes autē
& sedile & sella & subselliū & so-
stra.

Sellula
celliqua
stra

Silliqua/
strum.
Locus
Gellii de
de scim/
podio.
Virginalis
pudor

Gurgu
stium

Hecale
hospes
thesi

COgnominis, cognomines dicuntur eiusdem nominis, ut docet Seruius enarrans illud Virgilii: num. Gaudet cognomine terra hinc Plautus in bacchidibus, quid agunt duae germanae meretrices cognomines. Theſeu appellat cognominem patris Apulei, quia & ipse pater dictus est theſeus. **EMV**/ laueris, imitatus fueris, locutio uetus antiquitus enim emulare pro emulari dicebatur sicut luctant dixerunt pro luctantur, & praeliant pro praeliantur, & conuiuant pro conuiuantur, & hoc genus prope infinita, quod multorum exemplis satis liquet & grammaticorum obseruatione declaratur. **Emu**/ lari autem est imitari, & inuide/ re. Vnde emulatio dicitur imita/ tio uirtutis cum laude est & egri/ tudo si eo quod quis concupiue/ rit alius potius ipse careat. **PHO**/ tis, apud Lucium ancilla hospitis hipparchi palestra non inſcite ap/ pellatur. Tanquam omnis luctae uenerie ſcia, & grana, photis uero & lumen tanq̃ eſſet lucida puella & ardeſcens in uenerem. **CVM** fide condeſideliter repono. **IN** illud cubiculum. Lucianus graece inquit, *δοσκοι τῶν παλῶν*, da cubicu/ lum, interpreſ Luciani hallucina/ tur interpretatus da tunicam ui/ delicet deceptus proximitate uo/ cis & litterarum, si quidem grae/ ce *χίτων* eſt tunica *κοιτῶν* uero cubiculum, in ſignificatu autem diſtat tam *κοιτῶν* & *χίτων* qua/ tum hypanis ueneto diſſidet eri/ dano. **EX** promptuario, cellarii ſignificat, ex quo promuntur uſui neceſſaria a promendo dictu/ ſicut & promos dici uoluerunt miniſtros qui praefunt cellae proptuariae ut p̃mat de intus uſuaria, ſi cut cōdos qui cōdāt auctor fulgētius placides, hinc plautinu illud ſum promus cōduſ. pcurator po/ ni Apuleius in apologia promū librog elegāter uocat miniſtrū a libris ſymachus proptuariū decēter appellat ingeniū pinde ac reſpoſitoriū Theſaurūq̃ doctrinag, uerba ſymachi ex epiſtolis haec ſunt uti/ nā mihi falſis laudibus blādiaris cū ais aliqd ex noſtro deſiderare proptuario: Plautus dixit carcerem proptuariā cellā. **VN**ctui ad ungentū, in balneis, ualeo corpora perungebāt: Quod in lecytho cōti/ nebat, ſic, uocauerūt ampullā oleariā: quā cyprianus capſacē noīat Iuuenalis guttū, cuius meminī/ t M. Tullius i libris de ſinibus: & nos ſcripſimus i libro annotationū: loti diſtrigebāt ſtrigilibus mox/ tergebāt linteis q̃. M. Varro appellat termētaria qd corpore terāt: de qbus epigramatarius poeta: nō tā ſaepe teret linteā fullo tibi. **TER** ſui ad tergēdū Plinius i epiſtolis: nā dū diſtrigīt tergiturq̃ au/ diebat aliqd aut dictabat. **E**ldē uſui, ſi balneatorio, ad balneare autē iſtrumētū p̃tinebāt & ſtrigileſ: de qbus plurima mētio ē apud ſcriptores. **OC**ter uelociter. **S**Atis arduo itinere fatigatus: Lucia/ nus *πένυτι αὐτορεῖς βαλάντιοι: οὐχὶ μετρίων γὰρ ἐλν λυγρὸν* producit inquit ipſum ad bal/ neū, nō, in parua uia fecit. **I**Tineris ubiq̃, i oī itinere, ſic, nō dicimus ubiq̃ loco, ubiq̃ gentium: ipſe alibi dixit qd minus frequēſ eſt ubiq̃ imaginū pro in oībus imaginibus. **STR**ēue nauiter, & per/ niciter, ſtrēua mors dicī a curtio, q cito cōſicit. **OR**deū emito. **L**ucius *κρίσιδιον* τι μὲν εἰς τοπι/ πῶς, i precū ordeī pro equo, graece, *κρίσιον* dicī ordeū: & *ὑποκρίσιον* τι μὲν εἰς κρίσιδιον qd ordeolū ordeum autem quadrupedum reſectibus uita tradidit: ut auctor eſt Plinius Iuuenalis & infundens iumentis ordea laſſis, ex ordeo ſit p̃tiſana Hippocratis praecōio, celebrata apud idos panis ex ordeo praecipuus ſit: & gladiatorum cognomine, qui ordearii uocabantur appareantiquiſſimum in cibis ordeum fuiſſe: ex quo polentam graeci praecipuam conſiciebant, de panibus ordeaciis meminit Ga/ lenus libro de alimentis primo. Plinius ſic ait, panem ex ordeo antiquis uſitatum uita damnauit. **FORVM** cupidinis, numerius cupes ſiue cupedius, & Macellus conſules Romani ob latrocinī/ um damnati actique in exilium ſunt: bona eorum publicana, & edes dirutae: ibique edificatus eſt lo/ cus, in quo uendebantur ea, quae uſcendi cauſa in urbem erant allata: itaque altero macellum, ab altero forum cupidinis appellatum eſt. Auctores Marcus Varro: & Donatus: Alii a cupidī/ tate forum cupidinis dici Autumant locum ubi eſculenta & poculenta uenerunt. Alii forum piſca/ rium hoc nomine ſignificari tantummodo arbitrantur: de foro cupidinis Feſtus Pompeius ca/ teri: inde cupedinarii: quorum meminit Terentius dicti omnes qui eſculenta uendunt & pocu/

lenta, Simachus forum cupedinarium appellat. Coempta iquit ex foro cupedinario: Cupedias An/ tiqui lautiores cibos nominabant, ſiue a cupiditate, ſiue a cupidinis foro. Au. Gellius in ſeptimo, atq; dia/ has undiq; uorſum indagines cupediarum maiore deteſtatione dignas cenſebimus. Idem i ſexto: Conueſtabamus ad cenulam non cupedias ciborum. Sed argutias quaſtionum. Marcus Tullius ut ſentit Nonius cupediam dixit pro cupiditate. Cum ait i Quaſtionibus Tuſculanīs. Auaritia ambi/ tio. Mulierofitas. Peruicacia. Liguritia. Temulentia. Cupedia & ſi qua ſunt ſimilia: ſed quod cū uenia/ Nonii dictum ſit. Cupedia dicitur Foror/ A Cicerone non ſimpliciter que/ nonii. Forum. cunq; cupiditas. Sed opinatio ue/ hemens de ganea. tamq̃ lautio/ res cibi ſint ualde expetendi. Forū aut a ferēdo dictū, quo ſerūt, quae uedere uelūt: ubi qd generati: Ad ditū ex eo cognome, ut forū olito riū. Forq; piſcariū. Forq; boariū. Pi ſcatū opiparem: Piſces copioſos & praeioſos, opiparum enim copio ſum ſignificat, opipare copioſe & oppipage/ abūdanter. Marcus Tullius in tertio officiōrum opipare a pythio apparatus cōuiuium: dicitur opi/ parus & opiparis. In ſecūdo & tertio ordine. **I**NDicare. Extimaret, & ut uulgo dicī appretiare: utendum enim interdum eſt uulgaribus uerbis & uernaculis dictionibus ad rem dilucidādam, lux/ ta graecum uetus uerbum & peruulgatum quod ait, *αὐαθεῖν* *τεποπ* *τινός* *εἰνέ* *κοῖ* *σάφες* *τεποπ* hoc eſt indoctius loquere & apertius. **I**NDicare autē uerbum negotiationis eſt & rebus uenalibus aco/ datum. Quod in mercibus diſtrahendis uſurpatur: quando ille cuius eſt merx precium facit rei quā uenundat, & in hunc ſignificatum accipiunt latiniffimi uetuiſſimiq; ſcriptores: Plautus i aulularia. Venio ad macellum rogito piſces. **I**NDicant caros. Idem in perſa indica fac precium: & mox age indi/ ca prognariter. Marcus Tullius in tertio de officiis, cum poſtularet ut ſibi fundus. Cuius emptor erat ſemel indicaretur. Idq; uenditor. Ita feciſſet dixit ſe pluris eſtimare: Nonius marcellus parum proſpi/ ciente penſitauit uerbum Ciceronianum, exponens indicare pro addicere & promittere: cum non tam uendere ſignificet, q̃ eſtimare & precium facere rei uenalis: quae res proprie pertinet ad uēditore/ ut ipſe dicat quanti merce ſuam uendat: unde ait Plautinus leno in perſa. Tua merx eſt tua indicatio indica/ eſt ubi indicatio accipitur pro eſtimatione ac precio, & ut dici ſolet appreciatione: quae & indicatura, no/ minatur. Plinius in prohemio. Na hiſtoriae: haec ſiduria operis haec eſt indicatura. Itē libro nouiſſi/ mo: neq; eſt hodie murrini alterius p̃ſtantior indicatura. Idē in uigeſimo octauo ſignate ut oīa inquit Eadē ex cauſa emilyenē uiruli quātū idicatus ſit iubet: Quod ſignificat quanti eſtimatus, & quantū a uenditore precium petiū ſit. Sed ut ad Apuleium reuertamur: ſenſus eſt piſcatorem petiſſe centū nūmos pro precio piſcatus expoſiti: quod cum imodicum Apuleo uiſum foret emit piſciculos uilio/ res precio uiginti denariorum. **P**REſtinari. Expone emi ut ſupra. **C**OMmodū. Ipſo eodemq; tēporis momēto. **C**ONTinuaf, ſubſequitur. **A**PVD athenas aticas. **E**mphaticoteron, aticas di/ xit uel differētia cauſa: Cum Trinae fuerint athenae: ab una dicti athenae, ab altera athenieſes. **T**ertia athenopolitae, auctor Marcus Varro in libro de analogia primo. **I**Nuadit. Aggreditur, & in bonā partē accipitur. **C**OMmitter. Hilare. Suauiter: benigne. **M**I luci. Pernomē apulei eſt Lucius, quo/ tria athe/ priſci nominati quempiam appellantes utebantur. Oratius quinte puta aut publi gaudent perno/ nā. mine molles auriculae: eos qui luce nati eēt lucios dicebant: ſicut manios qui mane: auctor Marcus athenei/ Varro in libris de Analogia, pueris non prius q̃ togam uirilem ſumerent, puellis non ante q̃ nuberēt atheneo/ pernomina imponi moris fuiſſe auctores tradunt Liber homo ut Quintilianus docet pernomina. politae. **N**omen: cognomen: tribum habet: hinc a Iuuenale dictum eſt tamquā habeas tria nomina. hoc eſt lucii luce/ tamquam liber ſis & ingenuus. Cui ſentētia ſubſcribit illud Aufonii tria nomina nobiliorum. Ro/ nati māi/ mulus & Remus conditores urbis Romae neque prenomē ullum neque cognomen habuerunt. **S**AT pol diu. Satis longum tempus eſt: & interponit iuſiurandum pol, quod ſignificat certe quaſi tag̃ heas/ per pollucem Deum, ſicut edepol. Quod iuſiurandum ut inquit Gellius, & uiro & foeminae cōmu/ ne eſt, quamuis Marcus Varro aſſeuerat Antiquiſſimos uiros neque per Caſtorem neque per pollu/ cem deierare ſolitos, ſed id iuſiurandum fuiſſe tantum foemiarum. **I**NTER uiſimus. Quaſi ex iter/ uallo inuiſimus: Alias interuiſo ſignificat totum uideo, haec enim particula iter totum ſignificat: ut p totū itercipit apud Terentium: pro totum: caput. **I**nter bibere apud Plautum pro totum bibere. **I**nter legere inter bi/ uero agrigolationis ſcriptoris eſt poma per iterualla decerpere ne turba oneret parētem: Palladius bere iter/ ſi piſſa poma ramos onerabūt iterlegēda ſunt quaeq; uitioſa, ut alimētum ceteris ſucus aequiparet. **H**ERculēſ, mediuiſidius. Hercules me hercules. Iuſiurādū, per herculē p quē ſoli uiri deierāt ſicut ſub dio/ ſoeminae ſolae p caſtorē: mox fuit antiquoq; Romanog: ut pueri per herculē deierantes id ſub dio fa/ cerēt nō ſub teſto. Cauſam reſert Plutarchus in problematis: quia ſcilicet herculē ferūt non umbraticā herculē

uitam domi egisse sed foris ac sub dio semper uixisse: uel illud potius p hanc re occulte agitur ne pueri infuescant deierare: sicut fauorinus existimabat: hoc enim dū sub dio progrediuntur & in propatulo quasi de industria moram efficit: & deliberandi dat spatium: praeterea proditum est herculem cuprimis religiosum fuisse: & ad iusiurandum uerecundissimum: quippe qui semel in omni uita iurauerit.

Hercules semel iurauit. CVM a uastio magistro, post digressum ex scola litteraria in q fuerit cōdiscipuli: nūq nisi i horae se Apuleium inuississe significat: Vastius nomen est doctōis sub quo in cōdiscipulatu litteras grācas didicerāt. SED qd istud ex cultu crebroq famulatio: quod circa pythiam cōdiscipulum uidebat sic iterrogat. Voti gaudeo: Ex animo gaudeo. Te uoti compotē factum esse laetor. Cōstructio pri sca. Ita Virgilius in xi. Nec uetere memini laetor uel malorū qd ex si gura grāca dictū esset ait seruus.

Lixas. modo ministros magistratui seruientes. Alias lixas ministri sunt militares: quoz officiū est ut militibus aquam subministrant: quam ueteres lixam uocauerunt. Vnde elixum dicimus aqua co ctum. Alii lixas a lica herculis puero puellatos dicunt quidam a liguriendo quāstū: Cuius gratia ex ercitur sequatur apud Liuium miles gregarius seditionis princeps appellatur a Scipione semilixā quasi semimācipium: nomine fordido & ignominioso: Quod & in secūdo Suetonii cōmētario an/ notauimus. Silius ait lixas uulgus ēē inutile marti: Lixula uero quāuis diminutiū a lixa esse uidea/ tur non tamē paruū lixā seruulumq significat: sed ut docet M. Varro lixule & semilixulā dicūt cibi ex farina. Caeo. & aqua cōmixtis uocabulo sabino. VIR gas. quas ministri magistratuum pferūt. quārit Plutarchus in quāstionibus cur magistratū uirge securibus alligatē praferantur: An ga si gnū est non oportere magistratus iracundiā dissolutā esse sed cohibitā. An dum uirgē dissoluitur ad plectendū interea mora & tarditate ira magistratus infringitur. & impetus mitigat: ex arbore be/ tulla. quae cadore atq tenuitate precellit: fiebat hae uirgē. Ideoq Plinius in xvi. Betullam appellat ter ribilem magistratū: uirgis. HABITUM. Vestitum. qui in magistratibus cōspectior erat. & pbe pe/ culiaris. ut toga praetexta: de qua sic ait Liuius in xxxiii. magistratibus i coloniis municipiisq toga p texta habendae ius est: nec id ut uiui solum habeant tantum in signe id etiam ut cum eo crementur

Virgē ex betulla. Prætexta Palmata. Picta. Annona Macelli. annona uenenī. annoti ne naues annona/ ria lex. annona/ riae expē sē agora nomus. strategus ediles tri bunorū ministri Cereales ediles Sacrosan cti ediles Obsonaf Obsona/ tores. Polluci/ biliter Polluci/ bilis cena

na curamus. De pfecto annonae scribit Liuius in quarto aitq Lucium minutium primū creatū An/ nonae praefectum. Cum fame laboraret res Romana. hic nō tam significat pfectus anōnae frumenta rie: q macelli. Annona enim non solum ad fruges sed etiā ad obsonia refertur. Vnde Annonam ma/ celli dixit Trāquillus. & a Marco Tullio scriptū est: putarem annonā in macello cariorē fore: Satyro/ graphus quoq licenter quidem. sed deceter dixit his opibus nūq cara est annona uenenī. Cefar in cō mētariis Naues annotinas uocant. quibus Annona frumētaria comportatur. Ab annona lex anno nius summe popularis fuit: Vegetius annonarias expēas uocat eas frugum pabuli speties: quas pro/ uinciales militibus expendunt. EDILEM gerimus. Edilitatem siue ut ueteres dicebant edilatū agi/ mus. de edilibus relegit: quae scripsimus in primo Trāquilli cōmētario. In hoc loco significat edilis is: qui edictiones edilitas habet: ad moderanda pcia cibariorū: qui agoranomus dicitur: Ita enī grā ci appellant pfectū fori & obsoniorum: quae in forō uenduntur: ut iusto scilicet & moderato pracio foro uenaliū: Plato in sexto de legibus curatores appellat rerum uenaliū eos magistratus. qui fo ri uenditionisq curam habuerint. In hanc sententiam est illud Plautinum ex captiuis: euge edictōes edilitas hic quidem habet. mirumq adeo est nisi hunc fecerunt sibi etoli agoranomus. Idem i cur/ citus grāco uocabulo. scribit Dionysius alicarnaseus ediles tribunoz ministros fuisse: eosq & anno nae forēsis. ut affatim suppetere: curam habuisse: similesq iquit quodāmodo sunt apud grācos ago ranomis: Pomponius iuriscōsultus prodidit liliū cesarē ediles duos cōstituisse qui frumēto pellant & a cerere cereales appellatos. pferant ēē ediles cibariis quae in popinis cocta uenduntur. ob hoc dixit Seneca in libro ad gallionem de uita beata. Voluptatem iuenies latitantē: sapius ac tenebras captan/ tem. circa balnea & sudatoria ac loca edilē metuetia. Ediles sacrosanctos & dici & esse Liuius festusq notificat. ABSONARE. legendū est obsonare. quod significat obsonia parare. Vnde obsonatores di cti coemptores obsonioz: de qbus copiose diligēterq pscriptimus i libro Annotationū. Dixit Sene/ ca obsonatoribus noticiā esse subtile dominici palati. apud Plautū i mostelaria obsonare pollucibili/ ter significat parate obsonia lauta & copiosa. pollucibiliter idē pollet quod splendide & magnificen/ ter & pollucibilē cenā appellat Macrobius itelligi uolēs lautā adiciāle esculentā: pollucibilitas quoq dicta pro lautitia & epularum magnificentia: Demiror fulgentium in mytilogis pollucibilitatem

interpretari humanitatem. nisi forte humanitatem capit p benignitate ac largitate: qua in apparatu cō uiuali uti solemus: Plautinū testimoniū. qd fulgētius citat: nihil admodū falcit roboratq hois iter/ pramētū. cū Plautina uerba a nobis sint nō a fulgētio: polluctū quoq Herculis Antiq dixerūt sacrifi/ ciū qd herculi decuma data fiebat qd erat splendidū. & pollucere est libamēta herculi in arā porrice/ re. Corrigēda ē obiter apd Macrobiū dictio mēdosa: sic. n. passim i tertio saturnaliū scriptū ē. pprie at catilōes dicebant. qui ad pollutū herculis ultimi catilos liguribāt. Tu illd ad pollutū similia littera. & re.

comodabimur. Abnuebā: qppe q iā cene affati piscar/ tū pspexeramus. Sed. n. Pythias uisa sportula: succul/ sisque i aspectū planiore piscibus. At has qsq uilias qti parasti. Vix inq piscatori extorsimus accipe. xx. dena/ rios. Q uo audito statim adrepta dextra postliminio me in for. cupedinis reducēs. Et a quo igt istoz nuga mēta hae cōparasti. Demōstro seniculū. in angulo se/ debat. Q uē cōfestim p edilitatis iperio uoce asperit/ ma increpans. Iā iā igt nec amicis quidē nostris: uel oī/ no ullis hospitibus parcius. Q uid tā magnis precis

claretur. COMmodabimur. potest & qui edilis ē facere ut minoris obsonia amicus cōparet cū ip se pstit rebus uenalibus. Plato libro octauo de legibus p cipit censoribus uenalia curae ēē. neqd uēda/ tur ematurq pluris minoris uel q lex iusserit. q reg. uenaliū mēsurā & pcia cōstituta sint. AFFati. Affatim. copiose admodū habūdāte aduerbiū est. Salustius in iugurta frumētū & alia oia q usui forēt affati pbita. hae dictio nē prima acuta nō media ueteres pnuiciabāt ut docet Gellius: nec nō pbus grāma/ ticus hūc Plautū uerūm prima acuta legere solebat: aliqz est affatim qui faciant. coniungit la pe cū genit iuo: ut apud Liuiū habetis affatim lignoz. SVCussisq. Cōcussu & agitato eiectus. Quisqui/ lias appellat quasi spurcicias pisciū & purgamenta. quisquiliā enī purgāmēta dicuntur ut docet Ser Quisq/ lias. Verba sunt pythie edilis q pisciculos uiles cōspicēs friuolosq coemptos ab Apuleio. Eos qsq/ lias appellat quasi spurcicias pisciū & purgamenta. quisquiliā enī purgāmēta dicuntur ut docet Ser Quisq/ lias. Quisq/ lias in primo cōmētario georgicorū & ut auctor est Pōpeius Festus. quisquiliā putant dici quicquid furculoz foliorūq minutim cadit ex arboribus. uelut qcad cadia. Neuius abi deturbate saxo quisq/ lia. qd est: Plinius uolumine sexto decio qsq liū uocari tradit frutices paruos agfoliae ilicis. POST liminio. Verbi iuris. Titulus ē apud iuriscōsultos de captiuis & postliminio reuersis. ubi Plautus qd sit postliminiū sciētē explicat his uerbis. postliminiū est ius amissae rei recuperanda ab extraneo. & in statu pristinū restitueda. Inter nos ac liberos cēs populos regesq moribus legibus cōstituti: Nā qd bello amissimus aut ēē circa bellū hoc si rursus recipiamus dicimus postliminio recipere: Idē natu rali aqrate introductū: ut q p iniuriā ab extraneis detinebatur: is ubi fines suos redisset pristinū ius suū reciperet: in bello & in pace postliminiū est: postliminio redeunt. homo nauis. mulus clitelarius equus. equaq frena recipere solent. domita. ut auctor est Boetius in cōmētariis Topicorū. Marcellus iuriscōsultus negat Arma postliminio reuerti. qd turpiter amittant. De postliminio receptis copio/ se scribit Gallus lib. prio significationū: q ad ius ptenent: quid aut sit ipm postlimini ius pōt ex ipsius nois interpretatione cognosci: postliminio enī redit. quisq captus ab hostibus ad patriā remeauerit: Nāq dū captiuitatē hostiū patitur ius ciuiū amittit oia aut iura recipit si postliminio reuertat. Itaq postlimini. uocabulo qdā reuersio significatur ut docti autumāt. qui ex aduerbio post usm nois i ter pstant: reliquam uocabuli partē protractionem solam & additamentum esse ostendentes. tan/ quā liminiū nihil significet. sicuti Tullium supplementum est in meditullio. Igitur Apuleius post li/ minio scite & decenter dixit per aduerbium: quasi reuersionem quandam & reditum significans in forum cupedinis. de quo Paulo ante satis multa. NVGamenta. Quod supra qsq uilias. dixit. nūc Nugamenta. nunc siluam. nunc uirgulta. nunc uimina. nunc arborem dicit. pro eodem. Plinius in xvi. Nucamen/ tā per litteram. c. appellat paniculas quasi quasdam dependentes ex ramis abietis. & piceae. Veg. Nu/ gamenta a nugis. Nucamenta a nuce inclinari uidentur. SENiculum. Senecionem. a senē enim fit diminutium seniculus & senecio: A franius. Tu senecionem hūc satis est si seruas anus. PRO edilitatis imperio. Pro potestate magistratus. magna est in oratione latina uarietas huiusce particu/ lae pro aliter enim dicitur pontifices. pro collegio decreuisse aliter testem pro testimōio dixisse. Ali/ ter pro rostris. Aliter pro tribunali. Aliter magistratum pro potestate intercessisse. Istam autem ua/ rietatem eiusdem quidem fontis & capitis. non eiusdē tamen esse finis non in subtiliter differit Gel lius in x. ita facile putabit si quis habeat bonorum scriptorum noticiam celebriorem.

PISCES friuolos indicatis supra docuimus quædam modū idicare nō tā significat uēdere q̄ estimare: & p̄ciū facere rei uenalis: Castigatio est edilis in piscatores, quod magnū nimis p̄ciū petat. p̄ pisci-
culis uilioribus nugatoriis. id enī est friuolum, cū friuola sint proprie uasa fictilia quassa. Vnde di-
Friuola, cta uel: ba friuola: q̄ minus sunt fide subnixa: & res friuolæ, q̄ nullius p̄ciū sunt cōtēptibiles: & abiici
endæ. **FLOR**ā hypatā significat: q̄ ueluti flos & metropolis erat Thessaliæ. Instar solitudinis. Sē
sus ē ciuitatē: q̄ aliq̄ florētissima est & primaria facitis ueluti desolatā uiduatāq; cultoribus caritate
cibariis: illa enī loca naturaliter
frequentant ab hominibus, Vbi
annona uilis est, & edulia mini-
mō cōstāt. **ED**lium. Corrige
edulium, hoc est cibarius. **CA**
ritate. Precii enormitate. **FA**xo.
Faciam. **SVB** meo magisterio.
Magiste- Magistratu & edilitate: Magiste-
rium, rium enī aliquādo accipitur pro
ipso magistratu, ut apud Pliniū
dicit magisteriū equitū pro ipsa
dignitate magistri equitū. Ita ma-
gistri dicuntur maiores magistra-
Magister tus: unde magister populi, apud
populi, Antiquos id dicebatur: quē nos
dictatorē dicimus: Auctores, M.
Magistra Tullius, Seneca: & Varro, Magi-
ra, strare enī moderari est & regere.
Vnde magisteria: & magistri, &
magistratus dicti. M. Varro &
Paulus iuriscōsultus, autumant
magistratus dici, q̄si p̄ diminutio-
nē a magistris: tanq̄ minores hi
magistri sint. **OFF**icialē. Mini-
stru: Antiqui p̄tores q̄ cū officio
nūtebant in p̄uincias officia p̄-
uinciarū nō iauerūt: Vnde officia-
officialis, les dicti apparitores ministriq; ipsosq; magistratuū: & hæc ē uerbi significatio: Vulgo officialis
accipit pro ipso magistratu. Iulius capitolinus officia palatina appellat itelligi uolens officiales, hoc
est ministris imperatoris, sic enī scribit i Gallienis: cū iter ad hortos nōis sui oīa plautina officia seq̄-
Officia bat. **OB**terere. Cōterere. Cōculcare. Ignominia causa: Plautus in rudente euidēter ostendit edilis
palatina, officiū hoc fuisse, ut merces uenales, si iprobæ forent iactaret Cōculcareq; sic enī scribit: Neptunus
quis fastidiosus edilis est: si quæ iprobæ sunt merces iactat oēs. **SE**ueritudo. seueritate acerbi-
tudo. an acerbitas. Castitudo an castitas. Ita nihil refert seueritudo dicas an seueritas. Plautus in ep-
Seueri- dico, quid illuc est qd̄ illi caperat frōs seueritudo: ubi caperare significat rugis fronte contrahere
tudo, & asperare: unde caperata frons dicta, p̄ tristi & seuera. **OL**ucl. Apuleius significat. **SEN**iculi.
Seueritas Piscatoris a sene diminutiuum nomē: Cui subest occulta cōtempitiō. **PR**uētis. Ironicos. Intelli-
caperare, gi enī uult a cōtrario iprudētē fuisse pythiā edilem, qui tali cōsilio Epuleiū priuauerit & nūmis quos
Capera ipenderat piscatori: & cenā, cū pisces pedibus ministrer obtinuisset. **LAV**tus. modo lotus in balne
ta frons, is alia splēdidus & nitidus. Vnde & lauticia dicit epulæ magnificētia. Epigramatarius poeta. Lau-
Lautus, tula quidē cenā est fateor lautissimā, locus extra urbē Romæ dictus est lautulæ: quia cū illuc aqua flue-
Lauticia, ret lauādi usum exercebant. **HOS**pes. Milo significat, hic enim hospes accipit pro eo qui recipit
Hospes, alias p̄ eo qui recipit, hinc illud notissimū. Nō hospes ab hospite tutus, græce xenos dicit. Vnde xe-
Xenos, nios iupiter hospitalis, quē inuocat Dido uirgiliana illo uerso. Iuppiter hospitibus. Nam te dare iu-
iuppiter, ralocunē. **AB**STInētia. Parsimonia uel potius avaritia, modo ad uituperationē, alias ad laudē
magis somno discutias, q̄ cibo. Et ut homo de lassatus ex itinere magis somnū cupiat q̄ cenam.
ISTO accepto. Cum hæc accepisset: audiui setq; ex photide milos. **DVM** cōtor. remoror. & q̄
Ingratis si resisto. **IMGR**atis. Inuitum & nolentem aduerbium est: & ut ait Donatus significat nō ultro
Ingratus sicut ingratus significat inuitus. Et coactus: quæ enim ultronea sunt grata sunt, ingrata uero quæ ab
Prono- inimicis sunt ac recusantibus: Plautus in amphytrione hæc heri in modestia coegit me: qui hoc no-
mina ad ctis a portu ingratis excitauit. **GR**abatulum. græce clinidion Lucianus appellat. **AD** illū. Quæ
cōtēptū, si contemptibilem & fastidiendū, hæc enim pronominale sit & ille, ut scienter inquit Donatus, cape-

ad contemptum, aut ad hodium referuntur. In pronomini bus magnum est pondus. Virgilius ille Salu-
sicheum impius ante aras, illi hoc est sceleratus & nepharius, ut Donatus exponit. **RESIDENTI**,
mihi. **Quam salue**, **Quam prospere** q̄ feliciter aduerbium est in hac loquendi consuetudine fre-
quens: apud Liuium quærit maritus de Lucretia, Satin salue, illa respondens minime inquit: quid
enim salui est mulieri amissa pudicitia. Apud eundem in x. s. latin salue inquit appius luci uolumini,
ut se se in fanniores habent. **Quid uxor?** Breuis interrogatio: quæ tamen multa complectitur: dum
& residentis: q̄ salue agit iquit Demeas noster. qd uxor.
quid liberi. quid uernaculi? Narro singula, per cuncta
tur accuratius causas etiam peregrinationis meæ, quas
ubi probe pertuli: iam & de patria nostra & eius pri-
moribus: ac denique de ipso præside scrupulosissime
explorans: ubi me post itineris tam seui uexationem
sentit, fabularum quoq; serie fatigatum: in uerba me-
dia somnulētum definire: ac nec quicquam defectum
iam incerta uerborum salebra balbutire: tandem pati
tur cubitum concederem. Euasi aliquando rancidi se-
nis loquax & famelicum conuiuium. somno non cibo
grauatus, cenatus solis fabulis, & in cubiculum reuer-
sus optatæ me quieti reddidi.

ca. Præterea quoq; uolucres cum partim aduenæ sint ut hirundines & grues, partim uernaculæ, ut
gallinæ ac columbæ: Columella in gallinaceis probat secunditatem uernaculam, hoc est nostratium
& domesticorum gallorum, a uerna fit aduerbium uernaliter, quod significat feruuliter. Oratius in
secundo sermoni. Necnon uernaliter ipsis funditur officiis, prælabens omne quod affert. Vbi ex-
posuit Acron, uernaliter id est luxuriose: quæ interpretatio an satis proba sit ipse uiderit. Nonius Mar-
cellus uernaliter exponit pro adulteria uernis, quibus hæc utendi ars est. A Cicerone dicta est fe-
stiuitas uernaculæ, pro urbano lepore salibusq; Romanis. **CAVSAS** peregrinationis. Consimili-
ter hipparchus Lucianum interrogat quæ illa sit uina, & quo proficiat. **PER** tuli, Enarraui atq;
p̄censui. **PRÆ**side, quis scilicet sit præses provincie nostræ. Romani enim præsidēs, p̄uincie
rectores missitabant quo nomine & proconsules & legati Cæsaris, & omnes provincias regēs ap-
pellantur, est enim præsidis generale nomen. Vt iuriconsulti prouiderunt: præsidēs autem prouin-
cie suæ Celebrat Apuleius in floridis & apologia, orisum & seuerianum, & maximum Claudium.
SOMnulentum, definire. Expressit id quod naturaliter accidere solet, ut somnulentis & iam dor-
mitantes in medijs urbis deficiamus ueluti balbutientes, nec explicatæ satis explanatq; loquimur.
VERborum salebra. Asperitate: Verba eni salebrosa & asperata merito dici possunt in balbutien-
te & somnulento, propterea q̄ neq; facile neq; expedite, neq; tota enunciantur: quasi aspredine qua-
dam & salebra atq; offensaculo fistulam spiritalem offendit, salebras appellant asperitates & loca
aspera. Marcus Tullius in quinto de finibus, uenit ad extremum heret in salebra. Idem de oratore al-
ter sine ulla salubris quasi sedatus amhis fluit, hinc salebrosam asperum dixit: Virgilius nō tam si-
lebrus ut ante. **RAN**cidi senis, rancidum senem festiuit, necnon & mordaciter appellat hospi-
tem milonem uocabulo inamabili, & auaritiæ sordes exprimente, Oratius Rancidum aprum ap-
pellat insuauem: item a Marco Tullio caro rancida dicitur in eo significatui quo uulgus usurpat.
LOquax & famelicum conuiuium. Tales sunt cenæ fordidorum & deparcorum, ut plus loqua-
citatis habeant, q̄ liquaminis esculentis. **CEN**atus solis fabulis, loculariter tanquam in cena uer-
ba tantum & fabulas propinauerit uice obsoniorum, Oratius autem & præsus & porus diuersum ua-
lent q̄ indicant, ut docet Quintilianus in primo.

LIBER SECVNDVS.

Argumentum Libri secundi

D Vm hypatæ loca singula curiosius cõtemplat byrrhenâ matronâ opulentâ recogno-
scit: statuq; in eius domo faberrimâ factam explicat: aqua cõtmonitus: ut ab uxore
milonis hospitis caueat: perinde ac maxima magarum. In ancillâ amorẽ propensus
labitur. Cum qua complexus & colluctationes ueneriæ referuntur. Cenaticus byr-
rhenâ apparatus describit. Inibi inferunt & in fabellâ conuiuales licentiosiq; fa-
ciunt cõtrepentes: mortui custodia. Custodis nares auresq; prosectæ: mox regressio
Luci nocturna ad hospitium: non sine sudore & cede: qua non tam homicida factus est q̃ urricida:

T primū. Apuleius post somnum excussus in milonis hypatini hospitio singula loca illius ciuitatis cœpit curiose contēplari: utpote magiæ noscendæ cupidissimus, & cū uideret se esse in media Thesalia. Quod domiciliū & officina est magicæ: uanitatū: Existimabat quicquid spectaret id totū uicamentinū esse in alias effigies trāsfiguratū: Ex hac contēplandi curiositate incidit in matronā summam matrem nomine byrrhenā: Cuius opulentiæ & cultus graphice refertur. SOL nouus. Recenter exortus:

Virgilius, Carpatum dū mae nouum dū gramia canēt. EME-
sus, Optimo uerbo ufus tanq̄ hō
fopitus mersus fit in barathrum
obliuionis. ANXius aliq̄. Or-
dinatio uerborū sic struit. Anxius
curiose singula cōsiderabā. ME-
dia thessalia loca. Tanq̄ hypata ī
meditullio thessalia sita sit. NA-
tiua cātania. Significat Artē ma-
gicā sedes habere originales. ī ipā

**Theſſa/
lia do/
mialium
Magiæ.**

Thessalia: Peride acibidē nata sit
nō aliunde aduecta: Itē Lucāus in
sexto Pharsalia cātamina hoc ef-
ficatamenta magica ueluti nati-
ua atq; uernacula peculiariaque
Thessalia fuisse demonstrat: Me-
nāder quoq; apud grācos Thes-
sālā cognominauit fabulā. Cōple-
xā ambages foeminaꝝ derrahe-
ntium Lunam. Autumat Plinius
magiam in perfide inuentā azo-
roaste: Transisseꝝ illinc ad Thes-
salas urbes. hinc Plautus Thes-
salum ueneficum scite dicit: Intelli-

**Thessa/
Ius uene/
ficus.**

I primū nocte discussa: sol
 nouus diē fecit: & sōno simul
 euersus & lectulo: āxius alio
 qn & nimis cupidus cognō/
 scēdi: q̄ rara miraq̄ sūt repu/
 tāsq̄ me media thessalia loz/
 ca tenere: quo artis magica
 natia cātamina totius orbis
 cōsono ore celebrāt fabulāq̄
 illā optimi comitis Aristome/
 nis: de situ ciuitatis huius exortā: suspensus alioqn: &
 uoto simul: & studio curiose singula cōsiderabā. Nec
 fuit in illa ciuitate: qd̄ aspiciēs: id esse crederē: qd̄ esset.
 sed oīa prorsus ferali murmure in aliā effigiē trāslata.
 ut & lepides: quos offendere: de hoīe duratos: & aues:
 quas audirē: indidē plumatas: & arbores quæ pome/
 riū ambirēt foliatas similiter: & fontāos latices decor/
 poribus hūanis fluxos crederē. Iā statuas & imagines

FABVlamq; illam. Subaudi reputans. hoc est recolens. Cui quod esset. Lucius habens persuasissimum in Thesalia plurimū ecūq; uidebata esse omnia ui cantaminum transformata demu catamine futuramineq; pestifero. LAPides de hoīe duratos xō xōi ti πικραδοφορ η πτερομερορ αμροτοπορ η λιθομερορ cūpinabile. uel hominem uolaticum uel lapideum. INDidem. Ex cer ex humanis corporibus. tanq; homines potentia magica in la. anfigurari possent. sicuti metamorphosis poetica multiformi. idum est laticem dici omnem liquorem. FLVxos. Solutos liq. m fluidam. ac fluentē. Alias fluxus dicitur mollis & effeminatus. A Cipriano fluxura accipitur pro libidine & mollicia ueneria: um ē fluxurarum hoc est libidinū. STAtuas & imagines. Sta. ex quacūq; materia solidiore. Imago cerea est & picta. Sed saepe in. persuasioe magica discipline credebam in credibilia: & ut Lu. inopinabilia: Quod imagines ambularent. boues pecudesq; lo. est & contra naturam. INcessuras ambulaturas. ID genus. scriptoribusq; usitatissima. Id genus. hoc genus. pro eius generis. tissimi hoc pecu singulariter. & hæc pecua pluraliter dicebāt. ut cellus. pecua inquit & pecuda ita ut pecora ueteres dixerūt. Plau. tore. nec pueros nutrire. Idem in rudentes. squamosum pecu. p. store sic refert. Ita pabulosa. ut pecua nisi interdum estare a passi. cietas. mendosi codices non pecua habent sed pecuaria: Neuius. uasq; hinc pecuarius homo dictus a Mar. Tullio: qui habet pe. rmenta. & greges. ex quibus exuberant uberes quæstus. M. Var. cuarias habui grandes in apulia ouiaras: & in reatino equarias. Cato agricoltionis totius scientissimus. qui quærenti quid. pondit bene pascere. quid secundum satis bene pascere: hoc enī. ē in agricoltione quæstuosissima.

Fluxus.
Fluxura.
Statua.
Imago.
Parado/
xa.

Id genus

Pecua
Squamo
sum pe/
cui.
Pecauri/
us.
Pecua/
ria.

Dictura praesagii. Apud priscos in pdigiis erat boue loquutu esse: quo nunciato senatu sub diuo haberi refert Plinius: galiubi quoq; sic tradit canē loquutu in pdigiis: qđ qđ annotauerim accepi- mus & serpētē latrasse: cū pulvis ē regno Targuius. Inuenit in annalibus oli in uilla galeri loquutu esse gallinaceū semel: q̄ oia qđ fiunt cōtra quā est nota natura. pdigiosa existimant. Credūturq; face- ret plagiū hoc est prognosticon regē futurarum. IVbaris orbe Solis globosum corpus significat. VENtusq; oraculū qđq; incredibilia ipostibiliq; naturaliter sunt: ea credebat Apuleius fieri posse

cessuras parietes locuturos: boues & id genus pecua
dictura præsagiū. de ipso uero celo: & iubaris orbe: su
bito uetus oraculū. Sic attōitus. imo uero cruciabili
desiderio stupidus: nullo qdē inīcio: uel oīno uestigio
cupidinis meae repto: cūcta circuibā. tamē dū in luxu
nepotali simul hostiati singula p̄ erro: repēte me nesci
us for̄ cupidinis ituli. Et ecce mulierē q̄piā frēq̄nti sti
patā famulatione: ibidē gradiētē. adcelurato uestigio:
cōprahēdo. Aux in gēmis & in tunicis ibi inflexū: hic
intextū matronā p̄fecto confitebat̄. huius adherebat
lateri senex: iā grauis i annis: q̄ ut primū me cōspexit.
Est iqt̄ Hercules hic Lucius. & offert osculū. & statim
certū qdnā: in aurē mulieris obgāniit. Qui iqt̄ ēt uel
ipsam parētē tuā accedis. & salutas: Vereor iqt̄ ignote
mihi scēiā. & statim rubore suffusus: reiecto capite resti
ti. At illa obtutū i me cōuersa: En iqt̄ scissimā Saluā
mris gūrosa p̄bitas. sed & cetera corpis exēqliter ad re
gulā: q̄ diligēt aliqd̄ adfigūt: sūt cōgruētia. Inenormis

xus atq; pdigētia. **H**ostiā p singula hostiā aduerbiū ē cōsimilia sunt tēplatiuicacim, pagari, & id gen. ppe ifinita. **Q**uintilianus in u. s. curāda singula & uelut hostiā pulsanda. **F**oz; cupedi nis; foz; piscariū & iquo esculēta uēdunt. relege q̄ in primo cōmētario copiosus annotata sunt: sup hac dictiōe. **F**AMVlatiōe, famoluz; Ancillarūq; multitudine qd̄ & famulitiū dēur idē Apuleius ait in floridis: fteqns famulitiū domus amplo ornata uestibulo, grāce ait **Λυκίαις, τῶνδε οὐρυχοι** iū frequētes ministri. **A**vz; in gēmis. **Λυκίαις, τῶνδε οὐρυχοι** καὶ **χρυσίον** πῆπῖττοπι, uestimēta florida & auz; copiosum. **I**nflexū, si gēmis, Sabinus iuriscōsultus ait gēmas iclusas auro cedere: **E**tn. cedit cuius maiore species: Vnde si margaritaz auro ornādi gratia adhibitas sunt auro cedūt: si cōtra Auz; margaritis cedet, idē ut **V**lpianus ingit & in gēmis ē anulis iclusis, sed si gēma ut habiliter geri possint iclusaz auro fuerit. **T**ūc auz; gēmis cedere **A**utumar paulus. **H**IC intextū, in tunicis. **A**uz; itexere uestibus iuenit **A**ttalus rex. Vnde nomē Attalici, auctor **P**linius in vii. fuit ex auro textū uestimēta fine alia materia, q̄li paludamēto idurā agrippinā uidisset se refert idē **P**linius: **n**eturū auz; ac textū lane mō & sine lana. **T**ūca aurea triūpha se **T**arqniū **P**ricū **V**errius tradit. **M**ATronā consistebat. **E**x cultu ornatusq; matronali apparebat eā esse matronā summatē, **C**ultus magnificus ut **g**raeco uersu testatū est addit hoibus auctoritatem. **H**ER cules. **C**erte. **L**VCius, **A**puleius. **I**N aurē obganitiura **M**artialis gannis in aurē semp oibus cinna. Vnde & obganire ductū ē quod significat murmurare. **E**t gānitio apd̄ ueteres significat Canū q̄ulā murmuratiōe: **G**ānitū quoq; nōnulli humanā uocē uocauerūt. Vnde obganire in aurē est secreto loq; & ueluti in murmurare: **A**franius, gānire ad aurē nunq; didici. **V**EL ipsam parentē uerba sunt senis hortātis, **A**puleiū, ut matronā salutet, ueluti parentē ac matrē, id nō ueneratiōis nomē est. **I**GNOrā mihi fœminā, extrisecus subitelligēdū me offerre uel tradere uel aliqd̄ simile. **O**Brutū cōuersa. **O**culis in me defixis. **E**N ingit uerba matrōz; byrrenaz ad **A**puleiū: quē recognouit ex linamētis uultuq; materno, nihil indurūq; natis iherēt. **S**ALuia, nomē ē m̄fis **A**puleii: **A**lias herba ē cana odorata mēta similis: uulgo nota: herbarii grāce **E**leli, phacō uocār; aq; fortassis saluiatū deducit qd̄ gēus ē aliq̄minis siue pono nis; cuius **C**olumella & **P**linius mēinerūt: qd̄ nō saluiatū legūt. **S**ed saluiatū a salua hoc ē succo icli nata dictiōe. **A**Eq̄lites ad reg. q. d. cūcta corporis i **A**puleio mēbra cōgruere m̄nis mēbris ueluti ad amussim: q̄ regula ē fabroz; q̄ architecti utūt ad opus pbādū, d̄ q̄ ait & maro. **N**il ut deliret, amussis.

f iii

SVCulēta proceritas, dictiōes praposterae: quae ita i ordinē redigēda sunt. Inenormis, pceritas Succulēta gracilitas, ut quasi per antitheton, singulis singula opponant, q locutio splēdida ē: uultus significare i Apuleio fuisse corporis, pceritatis, sed inenormē hoc ē moderatū: nō immodicā, & ob hoc decora fuisse: gracilitatē sed succosam, ut ita ex cōtrariis fiat tēpamentū formositatis: Talis corpus, habilissimū ē ut ait Cor. Celsus, nā lōga statura ut i iuuetā decora ē sic matura senectute cōficiū. Gracile at corpus ifirmū, obesum habes ē: Talis statuta qdrata ab eruditis nūcupat: de qua scripsimus i

Quadrata statuta minoris, is, priuatiua i syllaba priuatiua, toria.

Succulētum, Capillitium, affectatū capillitium, Cosmatica, Caliblephara, Cefius color, Cefia, aquilina acies, aquilus color, halietus, Exicessu mores.

comētario ap Suetoniū: q tria/ dit Vespasianū suū se statuta q/ drata: Inenormis significat non enormis hoc ē nō nimia neq imo dica: Cicero i tōpicis priuatiua ap pellat q, grāce o tēp tika dicunt i qbus adiecta ē ppositio i. hāc n. syllaba cū fuerit appōita demit fere aliqd ex ea ui, quā eēt res: qli/ ber habitura, si i syllabā ppositā nō haberet: ut hūanitati i hūmāitas dignitati i dignitas: In nāq appōita id de quo dī humanitate ac dignitate priuauit. Vnde & boetius sciētis, hāc ofonis p tula priuatiua syllabā uocat in qrtō comētario todicog. Sicut at enormis dī grādis & plynus: Ita inenormis pceritas significat, statuta qdē lōga: sed nō enormitate deformis, & q mediocritatis tēpamētō de cora sit: cōsimiliter gracilitas succulēta dī: cū neq nimis gracile neq nimis obesum corpus est q res hoīem uenustat. Succulētū dicimus succi plenū, & qsi succosum: qd tamē neq obesum pigue sit, q/ lis habitudo laudat. Sidōius apolaris tradit Theodorū regē fuisse collū nō obesi, sed succulentū.

R Vbor tēperatus. Galēnus i microtechni. Inter signa crasseos, hoc cōplexionis uel ut latiniūs loqr cōstitutionis bonae enumerat colorē ex rubore cādoreq cōcretū: Capillos flauescētes & modice crī/ spos. CAPILLITIUM. Coma & capilli: sic enī a cap. llo dī capillitū, ut a famulo famulitū, a satellite sa tellicitū. IN affectatū. Ipse i apolegia capillos se se habuisse tradit nō amicos ac delicatos nec ad leno ciniū decoris pmissos: qles affectati dicunt: cū affectatiōe qdā & cura studiose colant ab his: qut ait Seneca sollicitiores sunt de capitis sui decore q de salute: q inter speculum pectinēq occupati sunt: q cōcinniores eē malūt q honestiores: q rēpublicā suā turbari minus curaret q comā: Archigenes me/ dicus cosmotica hoc ē medicamēta ad capillos uenustādos cōposuit: qbus docet flauos & crispōs ca pillos fieri spuma salis myrrha cōmixta. Galēus quoq nō pagē multa cōmemorat cosmoticoz: q nī gricāt: cādiant, ruffant capillos: q foeminaz effeminatōzq peculia is cura ē: aitq uidisse mulieris cōplūsculas imodica affectati capillitū curiositate defunctas: cū caput huiusmodi pharmanis medi camētisq lerifera frigiditate uexarit: Caliblephara dicunt a grācis & a Plinio nostro medicamenta: qbus oculoz palpebrae & supercilia uenustāt: & capilli ificiunt qd & alibi annotauimus. OCULI cefii. Cerulei uiridisq coloris: Cefius, n. color uiridis ceruleusq significat, quē & alio nomine glau/ cum nūcupant: a latinis ueteribus cefia dicta est: quae grācis glaucopis dicit, ut Nigidius ait de co/ lore celi quasi cefia. Catullus: cefium leonem appellat a colore oculoz ceruleo. Cor. Celsus in vii. pu/ pillae inquit color uel nigre est uel cefius, cū summa tunica tota alba sit. Aristoteles in primo de aīa/ libus cefiū in oculis colorē alius eē tradit aliis caprinū, qd mox optimoz idiciū ē: & ad cernēdi clari tatē primatū obtinet, & hoc ē qd itelligi uoluit Plinius cū ait in xi. cōditos oculos clarissime cernere, sicut in colore caprinos. MICANTES, fulgentes, & mobiles. IN aspectus aquilinos, aquila clarif/ sima oculoz acie pcellēs ē ut Plinius i. x. & Apuleius i floridis p diderunt unde aspectus aglinus di/ ctus qsi acutissimus clarissimusq, antiq aglum colorē qui est fuscus & subniger ab agla dictum esse autumat: alii ab aqua denōiauerunt cuius icertus est color. Aristoteles in nono de aīalibus aquila i/ quit acie oculoz ualēs sedulo aduolat. Halietus qd aquilaq genus ē & itēptari pōt marina aquila itēptat ceteras clarissima oculoz acie pditus ē: pullosq adhuc iplumes cogit itueri aduersus solis radi/ os: & si cōniūctē flentēq animaduertit pcpitate nido, uelut adulteriniū ac degenerē: illū cuius acies firma cōtra steterit educat, hoc itelligi uoluit Silius cū ait, phoebea dubios explorāt lampade fortis. Quoquo uersum floridus: Ex oī parte corporis speriosum, & decēter amabile Apuleiū fuisse signifi cat & hic erit distigēdū, ut floridus ad hoīem referat, i hāc snām est illud Tibulli in laudē sulpitiae de pōptū: illā quicquid agit quoquo uestigia mouit. Cōponit furti seqturq decor: potes cōnectere & cum subsequētibus, ut ita sensus ordinet. Quoquo uersum floridis icessus, post laudationē supio rū mēbroz laudat & icessus ex eo qd floridus eēt nec affectatus: quācūq in partē uestigia mouerēt: ipudicū enī ut inquit uerissime Seneca ostēdit icessus & relatus ac caput digitus. M. Tullius pcpit i primo de officiis cauēdū eē ne icessu molliores simus: ne similes pōpagē ferculis uideamur, qn etiā in decretis canonicis. D. xl. mouent sacerdotēs ut in icessu ornati sint: ut grauitate itineris mētis matu ritate ostendāt. In cōpositio, n. corporis, ut Augustinus ait, q litatem idicat mentis: unde salustius itē cetera hoc quoq catilinā probo dedit qd eius icessus mō citus mō tardus foret: laus ergo icessus in hoīe cū imeditatus, sit neq affectionē ifractus: suspensūq scribit Iulius firmicus eos qui pleiades

habēt in horoscopo molliter ambulātes uestigia suspēdere: eosq penitere qd uiri nati sint: Ambrosi us oī clericō: ne sibi unq pīret cōmonefecit, q uelud quodā isolētis icessus uerbere oculos sacissimi homis feriebat, q mox ab ecclesia recessit: In cuius icessu lucebat imago qdā leuitatis: scilicet discursus Incessu fatio, gressus autē pabilis ē: ut idē Ambrosius refert i prio de officiis i quo sit species auctoritatis gra leuitas. Quidni uitalis pōdus, tranquillitatis uestigiū. Quidni dictio comica ē q significat cur nō: Oratius, militia ē po/ tior: qdni: Cōcurrēt horae momēto. E Andē nutrice: Idē lac nutriciū haufimus, uult itelligi se fuisse collactēas, collacteus, n. dicit: qui Collacte uno eodēq lacte educatus est, hau/ us dīor cap grāmaticus. IN nexu uī Coalesce culo, una dictio ē. VNA coalau mus, simul creuius adoleuimus, Inolesce/ que hoc n. significat coalescere: si/ re, cut iolefcere ē coaugmenti: exole/ Exolesce scere euanesceētis, ut docet agreti/ re. us. Dīscernit, dīseparat dīuigit, Dignitas ILLa mater, Apulei. PRlua foeminae tas nuptias semel positū nuptias, ex mari/ bis debemus accipe, ut sit sensus: to, illa mater tua clarissimas nuptias fecit: ego uero priuatas nuptias, foeminae at nubētes clarissimis p sonis clarissimaz psonaz appel latiōe cōtinēt ut scribit Vlpianus: Radiis, n. maritōz coruscare uxo res dicunt. BYRena illā, apud Lucianū cōsimilis matrōa cōspō/ ica, hoc ē abroea, nūcupat, q amica familiarēq Lucianū matris sese fuis se demonstrat. Flducia, cū fidu/ cia: hoc ē fidēter: & ut uulgo dicit fiducialiter. Lucianus i hāc sentē/ tiā tīoūp ouxi tīōpēuoi kōtēu/ sīō, qd igit apud me nō deuorte ris. R Vbore digesto. Seqstrata uerecūdia, & dipulso rubore, q faciē occupauerat. PARēs, Mater: Reuerētia nōmē sic & Lucianus, ouatēp. Officiis itēgris, tāq officiū mutile si hospes deserat. DE uorras. Verbū ē hospitale, sic & Plautus. In pseudolo, ego deuorror extra portā huc in tabernā tertiā, deuor/ rice disciplia, cōstās aut itentiōe aut depulsiōe: pcpit Quitia, u. ut bonus altercator uitio iracūdiae for altercari careat: & ne turbidus & clamorosus sit: Valet in altercatiōe plurimū acumē. Atria lōge pulcherria, atria, descriptio ē byrrhenae domus, cuius atria cū primis extollit q. pxima ianuis sunt. Indicat, M. Tullius atriolū, epistola qdā ad Quītū fratē: atriolū qsi minusculū atriū fieri solitū i maioribus edificiis i qbus ē atri um maius Atrioz lōgitudies & latitudies, quomō formari debeat: docet uictruius: grāmatici atriū ab adnatibus populis, siue ab atro fumo deduci autumat: grāci i edificiis nō utebant atriis. COLū nis qdrifariā statibus: qdratū atriū fuisse significat: sicut i magnis domibus cauū ediū, pīstylongq cō/ spicimus. Vndiq colūnis septū: q qdrifariā hoc ē i quor ptes excurrūt: Colūnae at i angulis stātes hoc ē ultriā dicit antes: qbus fabrica maxie sustinet: pcpit Vīctruuius i. iiii. Colūnas angulares crassiores antes, faciēdas eē q medianas: ppterea q graciliores eē uidēt aspitiētibus: Colūnaz genera qtuor: Doricae lonicā Tuscanicā & corinthiā: q ceteris graciliores: pter has sunt atticā, q ternis angulis qdrata grā ci o tuloz columnā dicit. Inde tetrastylon decastylon a numero colūnaz. Inde & pycnostylon dictū Pycno/ edificium in quo densae spīssaq sunt colūnae. DEa palmaris, uictoria significat, q a palma arbore stylon, palmaris noiatur: quā icertaminibus uictoria signū placuit esse: Augustinus i qrtō uictoriae dea me uictoria minit: qua fauētē & pptia ait gētes oēs subditas futuras ēt loue feriatō. Idē alibi ludens, uel potius il ludens ait si uictoria dea est, cur deus non & triūphus, & uictoriae iungit, uel maritus uel frater, uel fi lius: a palma quoq manus dicit palmaris, ut apud Quintilianū i pariete palmato, palmare uestigiū Palmare, dictū, qd ex palmae impressae notafactū sit. PINnis explicitis. In singulis colūnis angularibus singu uistigiū, la erant simulachra uictoriae, ex lapide effigiata, tā fabre tāq eleganter: ut pennis expālis uolare uide/ uictorio/ rentur: Idq decēter, figuratur enī uictoria alata pinataq. Vnde & ptes cognominata a poetis: uicto/ lae i mā/ rias aureas simulacrorum porrectis manibus sustineri solitas. M. Tullius ualeriusq notificāt. PI bus, Columna, a pila fit aduerbiū pilatim. Quod per colūnas significat, quo uti Vīctruuius. Volu statuarū biles, laus structurae, ut uolubiles uolaticeq uiderentur effigies uictoriaz: cū tamē pilae eēt stabiles, Pilatim

DECITantes, noue dictū sed elegāter, pro eo qd est decorātes uenustātesq; forma frequētatia ab hoc uerbo decet. Decitat. Vnde decitātes inclinauit. Lapis parius, paros insula est una ex cycladibus marmore nobilis q; primo plateā, postea minoīda uocauerūt, auctor Plinius. Idem scribit in xxxvi. marmor, pariu fuisse cādū, coepitq; appellari lapidē lychnitē: quoniam ad lucernas i cuniculis cedere tur: ob cādore lapidis parii Virgilius Niueā paron appellauit: q; alibi quocq; ait pariusq; lapis circūdat auro: de lapide pario sic refert Strabo. x. paros lapidē, pducit quē parion appellāt ad marmoreas sculpturas aptissimū. Quis inuis & si praxiteles signū aliqd ex molarī lapide conatus esset exculpere parium marmor malle rude: ex pario fuit Archilocus poeta, lambici carminis repertor, mendū ē apud strabonē, apud quem nō archilochus sed antilocus paribus fuisse legif: ob hoc dixit Oratius in epistolis, parios ego primus iambos ostēdi latio, ubi exposuit porphirion: parios iābos dici qsi archilochus q; parius fuit archilochus: iābici carminis repertor. In dianā Simulachrū Dianae. Signū Statua simulachrū. LVculenū. Nitidum pulchrū perspicuū, a luce dictū, lutulentū uero cenosum sordidūq; a luto. Veste reflatū. Quasi flante uento renudatū: cōsimile ē id qd scribit Plī. Venerē reiectā nudāq; a praxite e factā fuisse: Inter cāteras statuas famigeratā: Reflatu nomē ē qrti ordinis: quo significat flatus contrarius & noxiū. M. Tulī in epistola ad articiū nauis relata i uticā reflatu. PRO cursu uegetū. Laus statuae: q; pcurrere: & moueri uidebat. Canes utriq; secus a lateribus statuae erāt fabrefacti ex eodē lapide canes: qsi latrōes hoc ē latera deae cigētes: Dianae enī sunt dicati cāes utpote deae uenatrici: hic turba dianā dicunt poetica piphraſi: Laribus quocq; canes assignāt, ut docet Ouidius i fastis. HIS oculi. Laus artificii manuūq; artificis: q; ueritate sic fuerāt imitatā: ut mutae ac inanimales formae uiuere ac moueri uiderent, qsi fiat ex natura, q; fieri uident ex arte. Cāes at hī potissimū laudant ueluti generosiores, q oculis sunt nigrātibus aut raiis. Columella uillaticū canē describēs ait eū ē eligēdū, q cōspēctu terreat, q deiectis & ppēdētibus auribus sit uasti latratus sonorig. Nares hiāt. Patulae sunt nares at appellari putat qd p ea nasi foramiā odoris cuiusq; nari hoc ē piti fiamus, sed melius dici a graeco uident p uersionē litterarū, qd latinis cōsuetum est: ut pipē nares, tēpēp tēner & multa huiusmodi ad uestigādas feras accōmodatissimū ē canis nare sagax. Sclūde, si ex aliq; parte ex aliquo loco: aduertū ē: ut alicūde apud Plautum, quod significat ex aliquo loco. SIGNIFEX. Corrige significex, hoc est statuarius & signi hoc est simulachri fictor: ut enim ab arte artifex: ab auro aurifex: sic signo faciendū significex denominat, alio nomine significus dicitur ab eodē sic scribente in demonio Socratis sed nō pudet me esse significū, nisi forte uelis legere significem: ut artificē. A Marciano quoq; in nuptiis philologiae significex usurpat pro statuario, & artifice signorū cōsimiliter sidonius apollinaris i. vi. graecia cemetariis pictoribusq; illustris. Diuus Augustinus in libro de grāmatica sic refert ad hāc formā declinabis aurifex artifex carnifex significex & alia. SVBlatis canibus. Signifex ita figurauerat canes ex lapide: ut sublati pedibus prioribus ipetū facere & pcurrere uel uiderent: pedibus uero posterioribus inixi cōsistebāt: q oīa ad laudē signorū miriq; artificii dicta sunt. PONE tergū. Post tergū a tergo. DEAE Dianae ex pario lapide effigiata. MVscis, sicut a Virgilio muscosi fontes dicti sunt: q; naturaliter musco herba obubrāt, ita & spelūcae lanugie musci uiridiore & arbusculis uestitae cōspiciūt: a musco fit herbū muscare, quod significat cōuelare & contegere musco: quo ppe peculiariter usus ē Columella. Idē scriptor in guto: muscū ferro distingēdū & eradendū ē: q more cōpedis cura esse tradit: & ita alligādū ne pluuia dilabat, muscus q in aqua fuerit Plinio teste podagris illitus prodest. SPLENDor, purior lectio est splēdet, ut sit sensus umbrā signi, hoc est ipsius statuae, ppter nitore lapidis parii qui purissimus est itus splēdescere. SVB extrema margine, dicitur hic margo, & hēc margo masculino genere, & foeminino, hinc fit uerbū elegās emargino, qd significat extremitates superuacaneas auferre & margines ulcerum erodere quo uerbo utit noster Plinius. Margā Brivanni & galli uocat pinguem terrā: qua iniecta alūtur agri: cum sit quidā terrae adeps: & pinguitudo

FABerrime, elegantissime perfectissimeq; aduerbium est deductū a fabre quod significat polite & nitide, ad fabre quod ualeat ualde fabre nitideq; pronunciatum prima acuta: sicuti admodum & ad p. Ad fabre be dicuntur, quod annianus poetae sententia & probat Gellius: ediuerso in fabre dicitur in elegāter & in fabre impolice. Oratius, quod sculptum in fabre quod fufum durius ēēt. AR Semula natura, imitatrix ars emulatio: quae enim naturam imitatur eamq; usquequaq; effingere ac representare contēdit la nature libro tertio rethoricorum ad herennium, imitatur iquit ars naturam, & quod ea desiderat inueniet, si quod ostendit sequatur, celebra tum est eupompi pictoris responsum qui interrogatus quem seque retur antecedentium, dixisse fertur demonstrata hominum multitudine naturam ipsam imitandam esse non artificem, Plato uolumine decimo de legibus tradit omnia natura & arte fieri: artemq; ipsam simulacra ueritatis genuisse. Me ista condente artem emulam naturae esse euidenter ostendit municeps meus Francia, inter pictores aurifex maximus, inter aurifices pictor absolutissimus, utroq; in opere mirandus artifex atq; secundus, cuius tabulae multae oculos tenent animosq; spectantium, palmam habet tabulam Fraciae illa: quae dici potest exopolis id est extra muram eam namq; extra muros in ede misericordiae suburbana: dedicauit sidus aureum nostrū & decus antistitem protonotarios Bentiuolus Antonius Galeacius: qui non omni uitae colore terfissimul liberalissimūq; in primis religionis cultor illustris, cum peregrinationem Hierosolymariā solliciter obisset euestigio curauit, ut tabula haec manu Fraciae picta omniq; pretioso cultu exornata dedicaretur: qua nihil absolutius pleriq; omnes iudicant, in templo quoq; diui Iacobi spectat tabula altera eodem artifice nobilitata: quam illustrissimus princeps noster Io. Bentiuolus & ipsi religiosi cultus seruantissimus in sacello suo dicauit: quam emuli artifices nō sine liuore suspiciunt, in his Fraciae tabulis ars emula naturae in tantum cognoscitur, ut uultus imaginum spirantes uiuere & anhelare uideantur, haec obiter dicta sint de artifice nunquam satis laudato, cuius manus certantes cū manibus praeorum: tam in pictorum q; aurificum opificio naturam in primis representant, artes autē ipsae naturam imitantes ex imparibus paria faciunt, pictura uero peculiariter ex discordibus pigmentorum, coloribus confusione modica temperatis imagines his: quae imitatur similes facit. MVstulentus autumnus, optimum autūni epitheton, ut mustulentus dicatur propterea q; hoc tempore spumat plenitudo labris ut ait poeta: & ab Ouidio deceter dictum est, stabat & autumnus calcaris sordibus uuis, ciprianus uerborum nouitate luxurians autumnus dixit neutraliter sic scribens, i epistola ad demetrianum, nec adeo arboreis feribus autumnus secunda sunt, nec minus uenuste portus Caro autumnitatem autūni tempestiuitatem, sicuti antiqui oliuitatem dixerunt quando olea legebant, & siccitatem fructusq; & maturitatem, Fidicula occasu suo autumnum inchoat, ut ait Plinius in xvi. Autumat Festus Pompeius autumnum dictum esse ab augendo: quod tunc maximae augeantur hominum opes: coactis agrorum fructibus: consensus medicorum autumnale tempus i famat ueluti postiferum, noxiūq; Causas refert Galenus in expositione Aphorismorum duasq; potissimas: quarum altera quia eadem die aliquando frigus est aliquando calor: altera quia mali chimi hoc est mali succi in corporibus id temporis exuberant: ex pomorum fructuumq; esularumq; Cellus in secundo ex tepestatibus inqt optima aequales sunt, siue frigida, siue calida: pessima: quae uariant maxima: quo fit ut autumnus plurimos comprimat. Nam fere meridianis temporibus calidior nocturnis atq; matutinis simulq; etiam uespertinis frigus est, corpus ergo & aestate, & subinde meridianis caloribus relaxatum subito frigore excipitur, ob hoc dixit Ouidius, inaequales autumnus idem alibi ait, Cum modo frigoribus praemimur modo soluimur aestu, Aere non certo corpora labor habet, dicitur autem mustulentus ea formula, qua uinolentus, seculentus, turbulentus, plautina distinctio est, sic enim scribit ille, ita mustulentus uentus nares obtrigit. VT RVR, E, tanquam in uite pendulos. RACEmos, non solum de uiribus: sed de aliis quoq; plantis Racemos dici testis est Plinius in xvi. de hedera scribens, aliis inquit densus a cinis & grandior racemus in orbem circundatus, qui uocantur corymbia racemo fit racemosum quod significat racemis plenum, inde & racematio: q; dictioe significat uindemiarū reliqua, sicut in messibus peractis superest spicilegium, Terullianus scite usurpat hoc uerbum translatione oppido quam decenti, cum ait in apologetico, post uindemiam parricidarum racematio superstes, De spicilegio ait, Marco Varro prouerbialiter, Nemmo reprensus qui e segete ad spicilegium relinquit stipulam, idem in primo de re rustica, ad eorū messis facta spicilegium uenire oportet, ait domi legere stipulam. NEC AGITATIONis, senius ē, racemi lapidei ueros racemos ita representabant, ut in undis subiectis agitari ludere moueri uideretur. FRONDES lapidis, frondes ex lapide fabrefactae significantur.

Fabula ACTEON, acteonē a diana in ceruū deformatū fuisse quia nullā uiderat in fonte lauante: & a cani-
acteo bus suis desertū mordicus, quis ignorat: fabula apud poetas notissima: laudat ab apuleo inter cetera
etni byrhenae domus ornata: simulachrū acteonis ex marmore factū: tā faber: tā sciēter: tā graphice: ut
 obliquo aspectu, & in tergū reflexo iā ceruus factus uideret: expectare diana se se in aqua fortana la-
 uaturā: Mythologi tradunt ideo fingi acteonē in ceruū ēē transfigurātū: quia timidus fuerit: q̄si cor
 de ceruino p̄dictus: ideo a canibus deuorātū: quia dū uenaticos canes pascit: uenatiōis studiosissimus
 oēm substantiā p̄didit: Plinius no-
 ster acteonē & cippū in latia histo-
 ria fabulosos ref. IN ceruū feri-
 nus: lego ferinus, ut ita eleganter
 noīet acteon quasi in ferinā cerui
 nāq̄ effigiem trāfiguratus: a fera
 enim ferinus dictus. IN fonte:
Ferinus fōtē: quo se lauit Diana: ira descri-
 bit Ouidius fons sonat a dextra
 tenui per lucidus unda margine
 gramineo patulos succinctus hia-
 tus. IDENTIDē: frequēter subi-
 de. RImabundus, speculabun-
Rimabū dus: uehementerq̄ cōtēplans: no-
 minan. in bundus desinētia: non
 tā significat similitudinē ut gram-
 matici hallucinant: q̄uim & copi-
 am: & quasi habundantiā rei: sicut
 ti in notis ferui citatis classicorū:
 scriptorū: testimoniis diligenter an-
 notauimus. SERmōe secreto:
 ne arbitri dicta eoz arbitrarī pos-
 sent: itidē Plautus in capriuis: ut si
 ne hisce arbitris nobis detis locū
 loquēdi. Dispulsis: diuersa semotis amādatiq̄. PER hāc deā, dicticos ē: diana at significat: cuius
 signū i meditullio domus byrhenae uisēbat. VT anxie q̄ sollicitē: quā uehementē: ita Virgilius, ut
Metuō uidi & perii: ut me malus abstulit error. Tlbi metuō: metuimū hominē quē diligēter ne pericitef
ribi tāq̄ amico: metuimū hominē ne nobis noceat tāq̄ inimicū. VT pōte pignori meo: tāq̄ filio ex me ip-
Fili ne sa nato: filiū, pignora sunt: & nexus qdā ut tradit Aristot. in viii. ethicorū. CAuea malis artibus pā-
xus philes: cōsimiliter Lucianus suadet matricā abroea: ut caueat ab uxore hipparchi i magia p̄cellente q̄i
 perentū. Λογτοῦ καὶ ἐφ' ἡν ἰππάρχου ὑπὸ καὶ πατρὶς ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ καὶ υἱοῖς καὶ θυγατρὶ καὶ φίλοις καὶ
 ue iqt tibi ab uxore hipparchi oī studio: magnāne potes & ipudica. CARminis sepulchralis: sepul-
 chrale carmē magicū ē: quo utebāt ad sepulchra ad mās eliciēdos i necromātia: q̄le ē illud Lucianus, qd
 erictho magaz maxia inuimur ad sepulchrū eumēides: stigiūq̄: nephas umbrāq̄: filētū: tibullus
le carmē māsēq̄ sepulchris elicit. SVrculis & lapillis: scite furculos dixit & lapillos quoniā talibus rebus uis
Magicae magica iest: pithagoras atq̄ democritus cōsecrati magos herbas magicas nō paucas celebrauerē: por-
herbae tētofa tradētes i primis aglaophoti q̄ & marmaritidē uocat: magos ea uticū uelit deos euocare. Gelo
 tophilida quoq̄ herbā memorāt: q̄ si bibat cū myrrha & uino uarias obuersari spēs ridēdiq̄ fidē nō
 fieri: unde & nomē gēmae quoq̄ & lapilli a magis cōplulculi memorāt: ut anāchitis q̄ i necromātia
 dicūt: euocari imagies deoz: ut atizoe necessaria magis regē cōstituitibus: ut heliotropiū porracei co-
 loris: q̄ gerētē admixta herba heliotropio cōspici negāt: ut glossopetra ligūa similis humae: q̄ lenoci-
Glossopetra nēti necessaria credit: i numera sunt ppe furculorū & lapillorū genera: q̄bus magica uanitates fulciūt
 q̄s Platonici quoq̄ nobiles adstruūt: & i primis p̄clis: q̄ scribit sympathia qdā mutua & cognatione
 regē terrenaz ad celestia posse talia efficiēdq̄: sacerdotiū ueteris anctores miscebāt plura iuicē: q̄a uide-
 bāt simpliciā nō nullā habere numinis p̄prietatē: nō tamē singillatī sufficiētē ad numinis euocationē
 q̄ ob rē ipsa multoz cōmixtiōe attrahebāt sup̄nos influxus: nō nūq̄ herbā una uel lapis unus sufficiē-
 bat ad diuinū opus: sicut carduus credebāt sufficere: ad subitā numinis alicuius apparitiōē: i lapidi-
Inhalare bus: n. & herbis luminū sup̄noze participatio ē. INhalatis: afflatis anhelitu uerborū magicorū: facti
 ratis: inhalare: n. est ueluti halatū inspirare: ut exhalare helatum emittere: qd morientū est: M. Tullius
 i pisonē: cū isto ore fetido teterrimā nobis popinā inhalesces. CHAos: chaos: qd carminibus poeta-
Chaos rū cantatissimum est de quo ait Lucanus & chaos innumeros auidū confundere mūdōs appellatur
 confusa quā dā ab initio informisq̄: materna: hians patensq̄ i profundū. SVMif. capit. illaqueat.
 VEnustate: pulchritudine: a cyrologia est: uenustas enim proprie feminis assignat sicut dignitas
 uiris: M. Tullius i primo de officiis: cū pulchritudinis duo genera sint: quoq̄ in altero uenustas sit i al-

tero dignitas: uenustate muliebri dicere debemus: dignitate uirilē: a uenustate sit uerbū uenustare: qd Vēustas.
 significat decurare & exornare: Ambrosius in i. hexameri: ideo primū fecit Deus postea uenustauit: ut Vēustita
 uidē credāus ornasse q̄ fecit. DETorquet: deflectit. OCVLūq̄ i amore dux ex amoris origo ē: oculi
 lus ipedicus ipudici cordis nuncius: oculi ut uerissime scribit Quintilianus in declamatiōe: q̄ scribit cē-
 cus i limine: nos in oīa quotidie uitia p̄cipitāt mirantē. adamāt: cōcupiscūt. Lucianus i hāc sentētiā: καὶ
 παρὶ τοῖσ' ἐδιδότ' ἐπιβαλλέει το πορφαλαῶσι οἷσιν adolecentioribus inicit oculū. PEDitis: laq̄is
 gbus sicut pedes illaq̄ant: ita ama-
 toris aīus alligatur. Virgilius. Tūc
 gruibus pedicas & retia p̄dere cer-
 uis Liuii. li. xxi. ut pleraq̄ uelut pe-
 dica capta hererent in dura & alta
 cōcreta glacie. IN saxa: in pecua
 Lucianus: καὶ πολλοῦ μεταμορ-
 φοῦσθ' ὄντων: multos trāformat
 in animalia. TERpido: timeo:
 uerbū ē: uel expone festinātū ut sit
 nomē. PVER atarē: atare pue-
 rili ut sit archaismos: sincerior le-
 ctio ē p̄ atarē. A cautela abfui:
 tā p̄cul erā ut mihi cauere ab ille-
 cebris p̄thiles: ut ultro neus cupe-
 rē: me illius dedere disciplinā: tā-
 ta magicae artis cupiditate rapie-
 bat. GESTirē: cuperem gestire
 enim cupere est: gestire est letū ē-
 se: & leticiam habitu corporis si-
 gnificare: ut Seruius & Nonius p̄-
 diderunt: & iam ante dictum est
 TAli magisterio: disciplinā sci-
 licet magicae: cuius magistra & sci-
 ens erat p̄phile. IN ipm bara-
 thrū: in ipsam artis magicā uora-
 trinā & pfundū: trālatio sumpta
 ab eo q̄ se p̄cipitat in uastā iser-
 nāq̄ profunditatē. Barathrū locus apud iferos est profundus: p̄prie autē apud atheniēses Barathrū
 est locus in quē noxi p̄cipitabant: ut docet Diomedes gramaticus: hinc barathrū ab alia quoq̄
 trāssert: hīcē pigramatarius poeta: nō miū scite q̄ lepide barathrū foemineū dixit pro locis mulieri-
 bus: itē stomachi imū hiatū appellauit barathrū: illo uersu extremo uersu extremo rectus si uenit a
 baratro. Oratius quoq̄ i sermoibus ait: qd n. differt barathro ne dones qd habes. An nūq̄ utare pa-
 ratis: ubi barathrū accipit p̄ ingluuie & uoragine uētris: unde & baratrones dicti Gulones q̄ in bara-
 thrū gulae mittunt totū patrimoniū. VECors animi uetus locutio: ut infelix animi: p̄stas aī. falsus
 aī p̄ aīo. p̄ figuram antiprosim uecors animi dicitur insanus: turbati ac mali cordis auctor Festus. M.
 Tullius in prima Tusculana: aīus corū ipsū aīus uidet. ex quo excordes: uecordes: concordēq̄ dicū-
 tur: cōtra qui sapiēcia p̄stiterūt ob id cati corculi apud Romanos cognominati sunt: ut refert Plinius i
 septimo. SALue addito: uerbū ē tā abeūtis quā adeūtis: idissessum. & iaccessu usurpat. hic M. Tul-
 lius in epistolis ad tironē iūctū locat uale: salue ideo mortuis salue & uale dicebat: ut scribit M. Varro & re-
 petit Seruius: qd ab his recedimus eos nūq̄ uisuri: i hāc sentētiā ausonius: dicto aue. dic uale. & actū
 redi. PERniciter: celeriter: uelociter p̄nix: niuelox ē filius gēus p̄nicibus ignea plātis: catullus uidet
 ut p̄niciter exilire: p̄nix quoq̄ dicit p̄seueras a p̄nitiedo si credimus Seruio cōmentario maroniano:
 AMENti similis salustius ad notādū i catilina uecordiā dixit eius īcessum mō citū mō tardū esse:
 habitus: mētis ut iquit Ambrosius i corporis mote cernit: ut pleniq̄ festinātes celerare uestigiū ui-
 demus: q̄bus nemus amētiae & furoris subest. OLucis: sic secū sermocinat. FABulis miseris: cor-
 rige minis: hoc ē mirādis incredūdisq̄: q̄les sunt magorū p̄stigia uel potius lege milesiis: de q̄bus repe-
 te q̄ annotauimus i p̄cipio cōmētariorū explicātes qd significet sermo milesius. COMius: p̄p̄e cu-
 di idustrius & uegetus: & celer: sit aduerbiū gnauius: qd & nauiter dicit sicut nauus strēuū celerēq̄
 significat a nauū uelocitate dictus: cuius cōtrariū est ignaus. HOSPitis: p̄philes. GENiale thoz:
 cōiugale lectū: q̄ nuptiis sternit i honore gēi ut Fe. refert. M. T. i orōne p̄ cluētio lectū illū geniale quē
 biēnio ante filia suae nubētī strauerat i eadem domo sibi ornari & sterni expulsa atq̄ exturbata filia
 iubet Ora. Lectus genitilis i alua ē: de genio & gēis alibi plura ex auctoritate Augu. Mar. & ceterorū

Pedicae

Gestire

barathre

Baratro

nes

Vecors

animi

Corculi

Salus ua

le

Pernix

Comius

gnauius

Nauus

SVspice uenerare & cole tanquā inuolabile & castitate religiosa uallatū. VEniēni uero particu-
la ratiocinatio ē ut grāmatici dicūt. ANnixe uehementer oīq; nixuq; & uiribus. SCItula elegās
argutula pulchra uenusta grāce sitis opioo dicūt. FORmas septimus ē casus. ARGutula loqcula dica-
argutari cula uenustula: argutari dixerūt ueteres loquaciter loqui. Neuius totū diē argutaf quasi cicada: argu-
arguti ros dici ait pbus grāmaticus qui multū ac celeriter locunt: ut arguta hirudo. unde urokopio riko
argutula. CVM somno cōcederes succūberes somno: & ob hoc ires cubitū sermocinatio ē cū ipso
met qua cām sua tutaf: & se fori-
di nunquā ingratū neq; iamabile
uideri colligit. VVLtu prodi-
dit significauit uultu n. & oculis
& nutu & superciliis interiora ai
produnt amatores. R Etrorfa
reflexa obliquata: retro conuersa
qd ab amor abūda puella fieri so-
let cui conuenit illud uirgilianū:
& fugit ad salices & se cupit ante
uideri: inclinatio uocabulo ab ad-
uerbio retrorsum Oratius retror-
sum uela dare atq; iterare cursus.
dictio est in uulgari sermone fre-
quēs. Quod bonum scēlix. M.
Tullius in primo de diuinatione
testis est maiores nostros i rebus
oībus agendis p̄fari solitos: q; bo-
nū faustū scēlix fortunatūq; esset:
quia sualere cēlebant uoces quae
uocat omnia. P Edibus i senten-
tiā uadō ex more Romano sumptū apud quos ibat pedibus in sententiā quā probabat: hinc ait Lili-
us: sed tum quoq; aut uerbo assentiebant: aut pedibus in sententiā ibat: idē alibi quibus haec salutaria
uident agere dū in dextrā parte pedibus transire: oēs transferunt: sensus est mihi aio uoluntati appro-
bat ea sententiā: ut abstineam ab uxore milonis: & fotis ancilla tentetur. IVscum pulpamentū mi-
nutatim concisum: eleganti uocabulo iusculū appellat: quod uulgo ius hominunt: hinc Ciceronis
ille iocus Amphibologicus ego coq; tibi iure fauebo. & apud M. Varronem in tertio de re rustica cō-
similiter: sic hos pisces nemo coquus in ius uocare aude. Tria genera Ganeatorum ciborum tradun-
tur. Primo assa. Secundo elixa. Tercio ex iure ut capisse natura docet: unde iurulentum dictum q̄si
iure conditum: quod & iussulentum uocatur. Con. Celsus in secūdo. Tum res eadem magis alit iuru-
lenta q̄ assa: magis assa q̄ frixa: iurulentam condituram intelligi uoluit Satyroglyphus cum ait. & eo-
dem iure nantes mergere ficedulas didicit nebulone parentea iure fit iusculū & hypocoristicos iu-
sculum. M. Cato inferuofacito paulisper: postea iusculum frigidum sorbere: & ipsam brassicā ēē: ap-
tius scribens de pulmentario ad uentrem iusculum inquit facere & potare melius etiam si in eo pul-
lus sit decoctus. FAR tima faciēdo aduerbium fartim ducitur hoc est cōgestim: & cumulatim:
talia autem condimenta sunt in gallia ut caro minutim concisimmo frustulenta cum ouis & aro-
matibus in cacabum iuris optimi coniecta discoquatur. sitq; pulmentarium scitissimi saporis iter in-
strumenta ganeae precellens: apitius porcellum farilem leporem farilem pisces fariles uocat qui in
edulis faciuntur uariis cōdimentis. PVLpam inter apiciā cibaria est & minutal ex eo dictum
quod minutatim hoc est frustatim: & tessellatim conciditur caro: aliaq; scitā mēta: cōcidunt. Quod
multiformiter fit appellaturq; aliud minutal apiciā aliud matianum aliud dulce fit & ex iocinori-
bus & pulmonibus lepulculorum ex sparulis porcinis frustatim tessellatimq; confectis hoc ē per fru-
stula & tessellas: q̄ sunt frusta quadrata: unde aduerbium frustatim fit qd significat per frustra & mi-
nutatim. hoc pulmenti genus signare uidetur Plautus in curgulione cum ait uin aquam si frustulē-
ta est da obsecro hercle obsorbeam idē frustillatim dixit diminutiua forma q̄si per frustillatū ego te
faciam ut hic formicā frustillatim differant. AB Acum modo mēfam potioriam significat alias ta-
bulam geometriam: alias ornamentum colūnarum: alias calculos supputatorios. de abaco in quin-
to tusculanarum quaestionum commentario satis multa. P Ascuē opipare laute abūdanter aduer-
bium est. H Irulenta quidam corrigunt iurulentam: cuius significationis iam mētio facta est: ego
lego uinulentam ut sit epitheton mēfā uinarie accōmodatū quā oī uinorū genere copiose istructa
sit. N Aribus ariolabat sagax natus & acutior olfactus praesentis: & quasi ariolaf hoc est ex nido
diuina apperatu epularū: ariolari nēst uaticinari: & ariolus dictus qui diuina mente uaticinatur q̄si
fariolus & faris & a fando siue ab halādo nā halitū solēt istiusmodi hoīes excludere uelut mortalem
animam: ut diuinā recipiant auctor. Donatus praecipit M. Cato nē uillicus ariolum cōsuluisse uelit.

TVcetū. Tuceta dicunt esca regiae: ut callimachus Ambrosio redolēt tuceta sapore: ut Persius pi-
gues patinae tucetaq; crassa obiter annotadū iter militares cibos ēē bucellatū. ex eo opinor dictū qd
in bucellas & quasi tessellata frusta cōsecutū fit: de quo. xii. codicis uolumine legimus milites expedi-
tionis tēpere bucellatū primis diebus mox lardū & carnē ueruecinā p̄cipe debere. ammiānus uidet
inuere bucellatū id ēē p̄prie: qd biscoctū dicimus: qd bucellatim ut ita dicā tessellatūq; format. Ver-
ba amiani haec sunt ex lib. vii. frumētū ad usum diuturnitatis excoctū. bucellatū. ut uulgo appellat hu-
meris iposuit libentiū militum.
PER quā sapidissimū. Ipsa linea tunica mūdū
le amicta: & rursus se a fasciola prānitente altiuscule:
sub ipsas papillas succintula: illud cibarium uasculū
ut dicas qd sapidū sed idonei scriptores elegātiā magis q̄ scripto grāmicali idūgētes dicūt p̄ quam
maximū p̄ quā breuissimū. p̄ quā sapidissimū. Qu. curtiū scriptorū elegātiissimus bēssum iqt quoq;
baetrianorū ducē p̄ quā maximo possit exercitu coactō deſcedere ad se iubet Pōpōius iuriscōsultus
quo pene nihil limatius. Titulo de origine iuris sic scriptū reliq;. Nā ante eū Seruius duos libros ad
brutū p̄ q̄ breuissimos ad edictū subscriptos reliq;. ex hoc colligimus latinitatis elegātiā: q̄ nihil fusi-
us uberiorē ē haud quāq; coercedā ēē itra cācellos normae grāmaticalis: nec astrigēdā regulis dōati-
stagg. cū & grāmaticos ipos uideamus regulas fulcire oratorū poetarūq; fulturis: & ad auctoritatē ue-
terū scriptorū ueluti ad anchorā cōfugere. MVNdule elegāter nitide. & sine sordibus. aduerbiū ē.
TVNica linea uestimētū puellare lineū. quo iduta erat foris. qd qdā iterulā. qdā camisiā. qdā sup-
pagē appellat. Iuxta illd Afranii. puella nō sum supparo si iduta sum. Subucula quoq; dī. de q̄ ē illud
Oratianū. si forte subucula pexa Trita subest tūica. & Hierōymus aduersus Iouinianū. tūc pexa tūi-
ca & nigra subucula uestiebaris. sordidatus. & pallidus: sed qd cū bona pace scissimi scriptoris dictū
sit q̄ Oratiū emulari uolēs pexa tūica p lacerata & sordida accepit: qd lōge secus ē: pexa n. tūica signi-
ficat elegās p̄ciosa cōcinna: unde & pexatus dictus uestibus pexis idutus: Martialis pexatus pulchre
rides mea zoile trita: A Quiliāno quoq; pexus doctor deceter accipit p̄ elegāti terfo: & exculcto. Plī-
nius ait i. uiliāna histria uestibus pexis alienā cōlde Martialis: emi seu pueg. togā ue pexa: deniq; ut
breuiter multa fluuiam. pexa uestimētū opponit trito. tāq; p̄ciosum abiectionis: & ita itelligi uo-
luit Oratiū: tāq; icōciniter reprēsibilibiterq; copulef uestis pexa cū trita subucula: neq; aliter Oratia-
na snia elegātiā satyrica redoleret. uideri pōt hallucinatus ēē diuus Hierōnymus. ut crederet pexa tu-
nica accipi p lacerata & uili ex illo Terētiano: adeo de pexū dabō. ut dū uiuat meminerit semp mei:
Vbi grāmatici exponūt de pexū p laceratū: sed lōge aliud pexa uestis ē aliud hō de pexus. haec parti-
cula de mō auctiua ē: mō priuatoria. ut de pexū dicamus pexo cōtrariū. sicut de honestū uerbū dītur
pe & cōtrariū hōesto. & mille alia. quis tamē ap Terētiū illud de pexū accipi cōduceter posset
p expolito & exculcto: sicut hodie quoq; i cōi loqndi cōsuetudie usurpat. ut minitabūdi dicās. ego
comā tibi pēctā. atq; exornabo. Et ita ego autumo hoc sensu dictū illd Terētianū: ego ne si uiuo adeo
de pexū. ut dū uiuat meminerit sp̄ mei. nā exornatū & de pexū i eodē significatu accipiūt. quis cōtra-
riū subitelligi uelit. haec iudicet uolētes: q̄ a me dicunt cā iuuadi nō obtreſtadi: Diū. mētē meliorē
mihī. ET rursus se a fasciola mēdosus locus: quē ego sic emēdo. & russea fasciola: ut sit sensus Foti
dē succista fuisse falceola rubētis coloris. Russeus n. & Russeus appellationes sunt rusfi coloris: Sicut
enī fuluus & flauus & rubidus. & pheniceus. & rutilus. & luteus. & spadix Russum colorē significat
qdā uarietate distātes. Ita Russeus uocabulū ē ruboris: qd in uernacula lingua hodie quoq; uulgo est
usitatissimū. Catullus. dētē. atq; rusiam defricare gingiua. qdā apud Catullū legere malūt rusiam. re-
formidātes uidelicet uetustā dictionē peride ac in elegātē. Flauius uopiscus. Tunicas ducales rusfas q̄t
tuor: pallia p̄cōsularia duo. i epistola Valeriani scriptū legimus tūcas rusfas militares annuas. sagos
chlamides annuas duas. hic aurigas russeos siue rusſatos dictos ēē opinor a russo. colore. quo ute-
bant. sicut factiones aurigae uenetae. & prasina nomē a coloribus sortiunt. de qbus apud Suetoniū
affatim. Et in libro Annotationū nō idiligerter explicauī demōstrās qd sit apud Plautū Thalassicus
ornatus apud Pliniū mentio sit russei siue rusſati aurige. De auriga rusſato dictū est illud a Satyro-
grapho poeta. parte alia solū rusſati pone lacerta: & si aliter legimus exposuimusq; locū hūc i libro
Annotationū. Tamē uerior lectio & sensus purior hic uidet. ut ad aurigā Rusſatē factionis noīe la-
certā referat q̄ lucrosior erat & opulētior exaurigadi studio q̄ causidici ex actione causag. Fas enī est
Est & rusceus color a rusco uirgulto dictus. Vnde ruscea facies iſecta colore rusci. Caro libro. vii. ori-
ginū. Mulieres opertae auro purpureaq; ruscea facie. PR Enitente. Valde splēdente. & fulgente. Ruscea
SVB ipsas papillas. Videtur signare strophium. hoc est fasciā pectoralē: qua papillae cohībent. Tur-
pilius. me miseram quid agam inter uias epistola excidit mihi iter strophium ac tunicam collocata
de strophio in hoc significatu ait Catullus. non tereti strophio laſtentis uincta papillas: alias antiq
strophia coronas tenuiores appellat. unde nata strophiola. auctor Plinius in. xxi. praeterea grāce
phiola.

Stropus. στρόφιον uocatur quod latine stropus: id autē in signe capitis sacerdotale est: quidā coronā esse dicunt: ideoq; apud saliscos festū fuit nomine strupearia: quia coronati ambulabant: Nostri uernacula lingua adhuc stropū uulgo uocant: qd' in usu utilium est & coronamēti rusticani uicē representat.

Struppearia. FLORidis palmulis uenustis manibus: ideo autem p' ὑποκόπιος uox dixit palmulis: ut ostēderet in foemina tales manus esse elegantiores cū enormitas sit inamabilis ac inuenusta: uidetur neuus dixisse manciolas diminutiuo uocabulo quasi paruas manus: Manciolis inquit tene illis pro māibus.

Māciola. CREbra succutiēs: exsistit ge-
Crebra. stū motumq; puellae Coquinariā fatientis: quae saepe succutit: rotas pulmentarium in cacabo: siue lebetē cognatorio: & ollula esca-
p' crebro. ria: crebra autem dixit p' crebro: nomen p' aduerbio: ut Virgilius pede terrā crebra ferit. ILLVbri-
Lubricū. cans: Lubricitate qdam insinuas: simul Allusit ad lubricū puellae corpus leuioremq; mēbroge p' nētētium: Lubricus autem dicitur lo-
Exspinae medulla serpens. cus in quo labimur: & corpus: ut pauimentum lubricū anguis lubri-
Membra Plostrū plaustrū. cus. VIBrātibus: Fluctuātibus: SPInā mobilem: Spina tereti structura: cōpacta est p' media fo-
Auxilla ollula. ramina: a cerebro medulla descendente: quae Aiali hoc est quod nauicarina: ex medulla hoīs spinali angue gigni p'ditum est: qd' & pythagoras apud Ouidium tradit his uersibus: sunt q cum clauso pu-
Ollares uuae chytro podes. trefacta est spina sepulchro mutari credat humanas angue medullas. INVndabat. Vndatim agi-
correcta dictio ex leuitico. tabat: quidā legunt nudabat. STEterunt & mēbra: Honeftis uerbis genitalia Arrecta fuisse desig-
Intinctus Embamata. nat: quae mēbra nominat: hic in carmine obsceno: Priapus dictus mēbrofior equos: hoc est mētū-
Dicaculus. lator iusto: hic anneus cornutus in illo carmine Virgiliano optatos dedit amplexus: placidūq; peti-
lus. uit cōiugis ifusus p' membra fopore: dixit mēbra Paulo incautius noīata esse: tanq' per mēbra signa-
amor ignis. renf genitalia: feminale mēbrū d' ab Ouidio a femine & genitura. OLLVlā: Interuē: & au: cognati-
Amor igne terreniore. tio nō parua est: unde plostrum & plaustrum: Cotes: Cautes: Lotus: Lautus: E cōtrario austrum pro ostrum: ausculum p' osculum antiq' dixerunt: sic ollā & aulā indiscretim usurpant. Vnde exta auli-
amor ignis. coctia dicta: quae in ollis coq'bant: uelixa: auxilla d' ollula: uel olla paruula: ab olla ollares uuae dictae: q in ollis fictilibus optime cōdunt. Statius in siluula ollares rogo nō licebat uuas. In ollis pulres coq'ba-
amor ignis. tur: hinc dixit M. Varro oculis obseruare ollā pultris ne adurat: de qbus epigramatista: Imbue plebe-
amor ignis. ias clusinis pultribus ollas: ab olla ollera dicta: quia in ea decoq'bant: Graeco uocabulo chytropodes ap-
amor ignis. pellat ollas: q pedibus sustentant: In leuitico mendose legit: siue elibani siue sytropodes destruen-
amor ignis. run: & imundi erunt. Tu lege chytropodes: & accipe p' ollis pedatis: Nicolaus de Lyra super eo loco de-
amor ignis. liramenta loquitur. CVM natibus intorques: Lucianus: ἀκαλὴ παλαίστρα τῆς τῆς γυμναστικῆς
amor ignis. trax. ομοῦν. περιφρεῖς καὶ κλίπεος. PVLmentū. A pulre: qua longo tempore Romani uiue-
amor ignis. runt: pulmenta & pulmentaria dicuntur: Auctores M. Varro & Plinius. ILLIC. In olla: quamuis
amor ignis. symbolicos referri posset ad foeminae genitalia: INTingere: hinc intinctus: oppido q elegatius uoca-
amor ignis. bulo: uocatur liquor: quo intingimus obsonia: ut cōmendationis iucundiorisq; saporis sint. Ideoq;
amor ignis. uulgo sapor nuncupatur: Plinius in xv ait plerumq; ad intinctus addi baccas myrti: graeco uocabulo
amor ignis. Embāma noīatur ατοτον εὐβατῆς quod significat intingo: Columella libro nouissimo: hoc si-
amor ignis. napi ad embamata nō solum idoneo sed etiā specioso uteris. In euangelio scriptum est: q intinxerit
amor ignis. mecum manum in parapside graece d' εὐψαχσος μετεμου εἰς τὸν τριβλίον cōsimiliter ex eademq;
amor ignis. aeschrologia Lucianus ἀκαλπίος οστῆς ἐργαζόμενος εἰς τὸν τριβλίον id est foelix quicumq; illic intinxerit
amor ignis. te: ut antedictum est: hinc dicax & dicaculus: qui dicacitate & iocose mordacitate praeponet: Demo-
amor ignis. sthenē urbanum fuisse dicunt dicacē negat: multi ut auctor ē Quintiliāus i cōuiuiis & sermōibus di-
amor ignis. caces sunt: hic dicacula puella significat loquacula: petulans uenustula: & in uerbis faceta: graece di-
amor ignis. xit Lucianus: σφοδρὰ γάρην ἰταμόν καὶ χαρὶ τῶν μιστοῦ τὴν κορραῖον: uerat puella ualde p'terua
amor ignis. & plena uenustatis. A FOculo discede: Eleganter foculus dictus pro puella: qā amator utitur. Et
amor ignis. amor ignis est: sic & Terentius: accede ad ignē hūc iam calefces plus satis. Diomedes grāmaticus ait
amor ignis. Acyrolōgiam esse apud Terentium: accede adhuc ignem: ubi nomine ignis significatur meretrix.
amor ignis. MEVS igniculus: Amoris flamma & uredo. Virgilius At mihi se se offert ultro meus ignis: am-
amor ignis. thas: Cyrus apud Xenophontem: amorem ostēdit igne esse longē potentiorē: qd' ignis urit homi-
amor ignis. nes tangentes. At amor formae eos etiam accendit: qui procul spectant in tantū ut ardent: est uent-

NVLVS extinguet Lepidius: sane uenustusq; id totū apud Lucianū grācū est. Vbi ait palestrā
 οἱ παῖδες οὐδέ τις ἀλλοτρίου δέ οὐδ' ἰατροῦ ἀλλὰ κατὰ καὶ ὁσά σέ μοι ἐγγύς ἵστανται
 nullus alius: neque medicus deus: sed ego sola quae te combussi: & mox Paulo: ἀπερότοι οἱ δ' αὖ γὰρ
 γὰρ καὶ σφοδρῆς καὶ δειρῆς καὶ κατὰ κοπτεῖς: ego hominem noui & iugulare & excoriare & tru-
 cidare. ET ollam & lectulum quaterere: Fotis quatenus coqua est ollam rotare nouit & quaterere: q
 tenuis amorabūda est lectulū cōcutere: qui istrepere solet ex coluclatide ueneria: Catullus tremuliq;

Nullus extinguet ardorem tuum: nisi ego. quae dulce
 condians & ollā & lectulum: suaue quaterenoui. Hae
 dicens in me respexit. & risit. nec tamen ego prius inde
 discessi: q diligenter omnem eius explorassem habitū
 didem. uel quid ego de ceteris aio? Cum semper mihi
 unica cura fuerit: caput capillumq; sedulo: & plubice
 prius intueri: & domi postea perfrui: Sicque iudicii
 huius apud me certa & statuta ratio: uel q praecipua
 pars ista corporis i aperto & perspicuo posita: prima
 nostris luminibus occurrit. & quod in ceteris mem-
 bris floride uestis hylaris color: hoc in capite nitor na-
 tiuus operatur. Denique plereque indolem gratiasq;
 suas probature. lacinias omnes exuunt amacula dimo-
 uet. nudam pulchritudinē suā praebere se gestiūt ma-
 gis de cutis roseo rubore: q de uestis aureo colore pla-
 citur. At uero quod nefas dicere: nec q sit ullū huius
 rei tam durū exemplū: si cuiuslibet eximia pulcherri-
 maq; foemina caput capillo spoliaueris: & facie nati-
 ua specie nudaueris: licet illa celo deiecta: mari edita:
 fluctibus educata: licet inq uēus ipsa fuerit: licet omni

speciosa & crinita cōprimis decet foeminā: quae ut auctor est Ambrosius in vi. exameri reuerēda
 in senibus. Venerāda in sacerdotibus: terribilis in bellatoribus. Decora in adolescentibus cōpta in mu-
 lieribus dulcis in pueris. Tolle arboris comā: tota arbor ingrata est. Tolle humani capitis capillū: tota
 pulchritudo flaccescit: hic ornatus ē capitis obuius oibus: & p'picuus quo cerebrū munit: & uestit.
 ne aut frigore uexet: aut estu: sicut nihil fedius est in foemina q caput capillitio depopulātū: ita nihil
 uenustius cesariato comatoq;. In capite homini plurimū est pilus. Inde cognomina capillatis Alpiū
 incolis galliae comatae. Myconii populi insulani carētes capillo gignunt: Desuuiū capilloq; in mulie-
 re raga. In spadonibus nō uisum: tāta est decoris affectatio in mulieribus ut aliena quoq; coma caput
 exornet: adeo liquet capillū eē amabile illicibileq;. Quidius sentētia liter scribēs ait turpe pecus muti-
 lū. Turpis sine gramine capus: & sine frōde frutex: & sine crine caput. AMIcula dimouet. Vestimē
 ta oīa amouet: ab amiciēdo amictus. Amicimē amacula dicta. DE cutis roseo rubore: iuxta sniam
 plautinā facia nuda pulchra ē q purpurata pulchrior. NEq; sit exēplū. Vtinā iqt nulla calua & sine
 capillo repiat: ut nullū extet exēplū caluitii foeminei: & sane mulieres naturaliter nō caluescūt: quo-
 niā natura earū similis puerorū naturae est: unde & spadones nō caluescūt quoniā foeminā imitant. res nō cal-
 uescere. Auctores Aristoteles Hippocrates. Galenus ceteri. Annotatu dignū ē obiter id qd' Seneca scripsit li-
 bro epistolae moralium. xv. q luxū carpes mulieres tradit & caluas & podagricas fieri ex intēperātia. Quomo-
 do ut ita maximū medicorū Hippocrate faciāt mēdacē: q i aphorismis p'didit foeminis nec capillos de-
 fluere: nec pedes laborare: uerū natura foeminae mutata nō est: sed uita sed uictus sed i gluuies in cāe
 ut caluescat foemina: cōtra Hippocratis sniam qd' & Galenus refert. NATIua specie. Natiuo de-
 core: & pulchritudine capilloq; q hōi cōgeniti sunt. In hoīe enī pili partim simul: partim postea gignūt. Congeni-
 tur: hos cōgenitos appellat: q ut auctor est Plinius nō desinūt sicut nec foeminis magnopere. Licet ti hip-
 illa celo deiecta. Sēsus est: si uenus calua foret & comae honestamēto uiduata haud quāq; placeret: si uenus ex
 retq; inamabilis: adeo capillamēti decor foeminā decet: uenus autē ex spuma maris orta & celo deie-
 cta esse fert: aiunt mythici faturnū celii p'is pudēda abscondisse: qbus in mare deiectis uenerē: p'creatā: Aphrodī
 q a spuma: Vnde coaluit αφοδῖτη nomen accepit: αφορρ enī grāci spumā uocant: hoc artem ideo te.

fictum esse credit: quia dicitur physici sudore salsum esse, quod semper elicit coitus. Aristoteles uero autus inuentis nec ipsa natura dissentit libro de generatione animalium secundo autumat genitura esse spumosa. Ideoque deam, quae rei ueneriae pest ab ipsa spuma aphrodite notata. Annotandum est herodotum graece historiae principem errore fecisse lapsum esse: qui scripsit libro tertio historiiae genituram ethiopum esse nigram & ob id ethiops nigros existere. Cum eodem teste Aristotele omnium animalium sperma hoc est semine genitale album sit: De uenere quoque celo deiecta mari precreta sit scribit Poeta & meminit Aufonius his uer-
Sperma sibus. Orta salo suscepta solo pa-
sum tre edita celo. Eneadum genitrix hic habito Alma uenus. **GRA**
Gratiae tiarum choro. Gratiae quas chari-
Charites tas graeco uocabulo appellatur: in comitatu ueneris esse produnt: ex quo illud Oratianum feruidus te cum puer & salutis gratiae genis prope-
Quomo retque nymphas. Nuda gratia & sine nodis: Ideo figurantur, quia amici amicos solutos ac nudos & aptos & i-
do figu ter se habere debeant, quidam gratias liberi & ueneris filias esse tradunt: nec immerito: gratiae enim pro hoc fe-
ratur gra re numinum munera conciliant: quare una a uera pingit duae nos respicientes propterea quod perfecta a nobis
tia. gratia duplex solet reuerti. Docet Seneca quare tres gratiae & quare tres forores sint: & quare manibus imple-
Nomina xis: quare ridentes: quare iuuenes, & quare Virgines. saluta ac placida ueste. Alii quod uidetur uolunt una quod det
gratiarum beneficii. Altera quod accipiat. Tertia quae reddat. Alii tria beneficiorum genera promerentium reddentium: si-
Cur plu mul & accipientium reddentiumque. Ceteris manibus in se redeuntium chorus. ob hoc est quia ordo beneficii pro
res cupi manu traheuntis nihilominus ad dante reuertitur & totius speciem perdit si unquam interruptus est. pulcherri-
dines. mus: si cohererit & uices seruat. hilares sunt quales solent esse qui dant uel accipiunt beneficia. Iuuenes quia
Balteus non debet beneficiorum memoria senescere. Virgines quia incorrupta sunt sincera & omnibus sancta. In quibus
ueneris. nihil alligati esse decet neque ascripti solutis itaque tunicis utuntur, plucidis autem quia beneficia conspici uol-
Incesta unt. Hesiodus Aglen, maximam natu appellat a splendore media euphrosine a leticia. Tertia thalia a ui-
unde. riditate. Homerus uni nomen mutauit pasithea appellando libro Iliados. xliii. Chrysippus autem gratias
Cestus. tres iouis & eurinomes filias esse. Etate autem minores quam hotas sed meliuscula facie & ideo ueneri datas
Cinamum comites. Diodorus auctor est ad gratias beneficii & gratiae retributionem pertinere & ob id eas coli. So-
Opobal crates sculptor charitas fecit in populeis atheniensium primis inclitas. CVP idem populo. Plato in
simum. symposio. duos tantum cupidos celebrat. Alter celestis alter plebeius. de quibus & nos olim lusimus.
Xylobal In carmine amatorio: Vix poetarum innumeros cupidos assignat ueneri: sic propterea alios cupidos
simum faculis alios sagittis: alios uiculis instructos sibi obuios factos esse commemorat: sic Statius in siluulis
Venus de cupidinibus numerosis loquens inquit: pharetrati praefere silentia fratres. Et filius cecinit in septi-
calua. mo punicorum. Cupidos complures ut merito uenus dicat ab Apuleio cupidinum populo comitata:
Venus Quin etiam Alexander aphrodiseus in problematis refert plures esse cupidos. quod quidem aliter atque aliter
armata. quis concupiscit: & ut inquit Diuinus Plato amoris belluam esse multorum capitum certum est. uel quod multis
pitolie amoribus unus & idem saepe succubitus: Arcefilau magnificat uarro quod leonae fecit marmoreae. Et cum ea ali-
ex mulier geros cupidos lubentes. quorum alii religata teneret alii eorum cogerent bibere. alii calcia-
capillis rent soccos. oes ex uno lapide. **BALTEO** suo cincta. Ceston significatur balteus ueneris est discolor & uarie-
tormenta gatus: Cui insunt bladii oes cupidos. suadela fraudulencia. oia denique amatoria ueneficia: quae
tormenta uel prudenter deliniant mentem: auctor Homerus in xliii. Iliados cuius hi uersus sunt. $\lambda\upsilon\sigma\alpha\tau\omicron\kappa\epsilon\sigma\tau\omicron\rho$
tormenta $\iota\omega\alpha\rho\tau\alpha\ \rho\omicron\iota\kappa\iota\lambda\omicron\rho\ \epsilon\rho\alpha\delta\epsilon\omicron\iota\ \epsilon\epsilon\lambda\kappa\tau\eta\rho\iota\alpha\ \rho\alpha\rho\tau\alpha\ \tau\epsilon\tau\omicron\kappa\tau\omicron\ \epsilon\rho\epsilon\rho\iota\upsilon\epsilon\rho\ \phi\iota\lambda\omicron\tau\eta\sigma\ \epsilon\rho\lambda\epsilon\iota\upsilon\epsilon\rho\sigma\ \epsilon\rho\lambda\omicron\alpha$
tormenta $\rho\iota\sigma\tau\upsilon\sigma\ \pi\alpha\rho\rho\alpha\sigma\iota\sigma\ \alpha\tau\epsilon\kappa\lambda\epsilon\psi\epsilon\ \rho\omicron\omicron\rho\ \pi\upsilon\kappa\alpha\pi\epsilon\rho\ \phi\rho\rho\rho\epsilon\omicron\rho\tau\omega\rho$ ab hoc ceston autumant grammatici
tormenta adulteria dici incesta quasi sine ceston in quo copula ex matrimonio uis est. de hoc Epigramatarius
tormenta poeta collo nocte puer meros amores ceston de ueneris sinu calente. Idem sume cytheriaco medica-
tormenta tum nestare ceston. Vix amoris balteus iste louem. **CINNA** Ama fragrans. Idem odorem cinna-
tormenta um redolens. Cinna uero idem cinna omni frutex est odoratissimus. duorum cubitorum altitudine. pro-
tormenta cipua bonitas est in tenuissimis uirgultorum partibus. Vilissimum quod radicibus proximis. summa gra-
tormenta tia in cortice ipsum lignum in fastidio est: quod Xylodinnamum uocatur. Ex cinna fit unguentum.
tormenta Cinna uero dictum iter cetera crassissimum. summa unguentorum commendatio est: ut transeuntem scemi-
tormenta na odor inuiter etiam aliud agens. **BALSA** ma rorans. Instar quasi roris guttas balsami fundens. bal-
tormenta samum autem omnibus odoribus praefertur: succum balsami opobalsamum uocat eximia suauitatis: Xylobal-
tormenta samum lignum dicitur surculumque balsami quod & ipsum pro succo substituerunt officinae. praecipua gratia bal-
tormenta samo est secunda semini. Tertia cortici. minima ligno. Summa balsami probatio. ut lac coagulet & in ue-
tormenta ste maculas non faciat. **NEC** uulcano suo. Si uenus calua placere non poterit uulcano. a quo arden-
tormenta ter. Amatur. Tantominus reliquis placebit. Merito uenerem uulcano coniungunt: quia sine calore
tormenta & ignis uires ueneriae peragi non potest. & quia incidit mentio ueneris caluae. Scire debes Romanos
tormenta ueneri caluae edem consecrasse in honorem matronarum. cum urbe agallis occupata obsessi in ca-
tormenta pitolie ex mulierum capillis tormenta fecissent. Auctores Lactantius & Iulius capitolinus. e contrario

lacedemonii coluerunt uenerem armata. quae graece dicitur $\alpha\rho\rho\alpha\tau\iota\eta\ \rho\epsilon\delta\iota\tau\iota\ \lambda\iota\omicron\pi$ ex historia mulierum: quod
 messenios hostes fuderunt: armataque obuiam exiuerunt uiris. hinc illud Aufonii. Armata uidit ue-
 nerem lacedemone pallas. **ILLV** cet. Resplendet & radiat. **ECCE** solis. Corrigo & contra solis acie
 GR Auem. Lego gratia. **IN** mellis umbram. Sunt capilli in quibus mellis color placet. Umbroso quasi
 fulgore perspicuis: Galenus in microtechni ait capillos flauos & rubetes Crisposque significare bonam
 corporis constitutionem. Domitius nero capillos coniugis suae popeae succinos appellabat a succini colo-

illucet. Ecce solis acie uegetus fulgurat: uel placidus
 renitet. At in contrariam grauem uariat aspectum. &
 nunc aurum coruscans: in mellis lenem deprimitur
 umbram. Nunc coruina nigredine cerulus columba-
 rum collis flosculos emulatur. uel cum guttis arabi-
 cis obunctus: & pectinis arguti dente tenui discrimi-
 nat. Et pone uersum coarctus: amatoris oculis occur-
 rens: instar speculi reddit imaginem gratiorem: quid
 cum frequenti sobole spiritus cumulat uertice: uel pro-
 lyxa serie porrectus dorsa permanat. Tanta denique est

Plauto: graeci glauci appellantur. quo & nostri utuntur. Latinis ueteribus cecilia dicta est: quae a graecis glau-
 copis dicitur. ut Nigidius ait: de colore celi quasi celis ferrugineus color ceruleus est. sup quo in libro
 annotationum plura. **COLUMBA** rum collis. Columbae pluma: quae in collo est radians in sole uarii co-
 loris incertique conspiciuntur. modo enim rubra. modo uiridis & uarietate quadam mutat colores. sicut & pa-
 uonis cauda. sup qua re Lucretius libro secundo luculenter scribit. Cuius hi sunt uersus. Pluma colum-
 ba: quo pacto in sole uidetur: quae sita ceruices circum collumque coronat. namque alias fit uti claro sit rubra py-
 ropos. Interdum quidam sensu fit uti uideatur inter ceruleum uiridis miscere smaragdum: hinc Arcefilas no-
 bilissimus philosophus uarietate ista columbini coloris motus asserere coepit $\alpha\rho\alpha\tau\alpha\lambda\eta\psi\iota\phi\iota\sigma\tau\iota\omega\iota\kappa\omicron$
 prensibilitate. & hoc est quod intelligi uoluit Martianus. Libro de nuptiis philologiae Arcefilas col-
 lum intuens columbinum dubitabat: Hieronymus quoque rei huiusce commemorat. Seneca libro primo
 quaestionum. Columbae ceruix speciei falsi coloris & summit & post ubique deflectitur. De quo Ne-
 ro caesar disertissime lustrat. Colla tiberiaca splendet agitata columbae. Plinius in x. tradit colubis in
 esse quaedam gloriae intellectum. ut nosce credantur suos colores uarietateque disposita: nunc Apuleius colore
 in capillis gratum esse & amabilem significat: qui uarietate illam colli columbini imitatur & reddit.

GVTTIS arabicis. Vnguento nardino. uel potius myrrhae lachryma quae in arabia laudatissima
 pro gignitur. sudat autem myrrha sponte priusque incidatur. guttam statim dicitur. Cui nulla praefertur
 auctor Plinius in xiiia uerbo graeco stazo. quod significat stillo statim nominata. qua dictione gutta
 siue lachryma liquoris significatur. de qua in expositione Psalmorum Hieronymus sic scribit. statim
 id est stillam uel guttam exhibent domino: Narrat & qui Aromatum nouere uirtutes statim flore
 esse myrrhae: huius quoque meminit collumella in carmine de cultu horum. Myrrhae unguento hoc
 est statim liquore capilli ungebantur causa deliciarum. Ouidius in epistola sapphus. Non arabo noster
 rore capillus olet. Idem unguento myrrhae. de quo Plinius noster in xlii. myrrha & per se unguentum
 facit sine oleo. statim duntaxat. Arabiae peculiaris sunt multa odorata & ad unguenta pertinentia. ut
 thus. Myrrha. mastice. Ladanum. & alia compluscula. propter quae scilicet appellatur graeco uocabu-
 lo Eudemone dicta. **DISCR** imatur. Distinguitur digeriturque positura quadam uenustiore. di-

scrimen uocant diuisionem capillorum. quo mulieres imprimis utuntur. de quo Ouidius composi-
 tum discrimen erit. discrimina lauda. Discrimiculum dicitur acus: quae capillos mulierum ante fro-
 tem diuidit atque discriminat dictum a discernendo: eo enim discernitur capillus: sicut dente pectinis
 explicatur: quem argutum appellat. uel quasi paruus & breuitate elegantem. uel quasi sonorum: dum
 da in summa parte constringi: ex quo fit ut capillus spissior densiorque fulgoris reddat speculari. Vir-
 gilius de Camilla. Ut fibula crinem auro interneat. Idem de didone. Crines nodantur in auge graeci
 Capital quoque ueteres dixerunt fociolam. quae capillum in capite colligant. **SPIR** ifus. Corrigo spif-
 sus: nam densitas & spissitudo capillorum gratia augens. sicut raritas est de honestate. **DOR** sa pma. Dorsua-
 nat. Decurrit explicaturque per Homeros. & spina dorsuale. Antiqui dorsum dicebant quod nunc dorsum. **Dorsua-**
 ria iumē
 uelamēta. siue opimēta. quibus bouum & equorum dorsa couelantur. Iulius capitolinus. praefecerunt etiam Dorsua-
 lia
 altrinsecus ceteri albi boues cornibus auro iugatis. & dorsualibus sericis discoloribus praefulgentes. lia

Capilla **mentū.** **Capillamenti.** Capilli siue capillitii & coma scribit Plinius setaq; capillamenta innasce qbusdam hominū. in uesica. Idē auctor est tubera nullis fibris nixa aut saltē capillamenti gigni. Idem nouissimū uolumine inter uitia gemarū numerat capillamentū quod rimae simile sit. CAetero mundo Ornatu muliebri. mundus enim ornatus muliebris dicitur. nomine a mundicia ducto. ut docet. M. Varro. de quo Vlpianus sic scribit. mundus muliebris est. quo mulier mūdior sit. Continentur & eo specula. matulae unguenta uasa unguentaria. & si qua similia dici possunt. unguenta uero quibus ualitudinis causa unguimur mundo nō cōtinent. Lilius libro. xxxiii. mūdiciae ornatus & cultus. hāc foeminae insignia sunt. his gaudent & gloriatur. hūc mūdū muliebri appellauerūt maiores nostri. Lucilius mūdū neutro genere appellauit non masculino. ut ceteris illo uersu. Legauit quidā uxori mūdū omne penūq; illud adde mundū quo omnia cōtinentur a perfecta absolutaq; elegantia mūdū a nostris dici. quē graeci cosmon nōse ornamenti appellauerūt. **DISTIN**xerit. Quasi discerniculo digesserit & deceti positura discreuerit. **NON** operosus. Capillus iterdū inordinatus incōpositusq; in foemina luculenta gratior est & amabilior q; operosus. hoc est multa opera cōcinnatus. sicut enī pulchra foemina nuda est. q; purpurata pulchrior. ita capillus quoq; passus. plynus circa caput reiectus negligentem. ut ait Terētius in formoso corpore decetior est. q; cōpositus discriminatusq;. **VBER**es. Spissi nā ut dudū dictū est capillus densitate fit cōmendationis. sic autē textus ordinatur. nodus alitrixerat uberes crines & per colla dispositos. **SIN**V Ato patagio. Patagiū aurea chlamis ē. q; p̄ciosis uestibus imitti solet. Inde patagiata foemina a Plauto in epidico dicta. q; patagio induta est. & ab eodem in aulularia. patagiarii artifices patagii nominati. Neuius pallis patagiis crocatis malacis. In codicibus nonianis. p̄ malacis mendose scriptū est manicis. malacū autē appellant uocabulo graecanico molle & delicatū. mala cū pallium dixit Plautus in bacchidibus. p̄ molli & delicato. & mollicino. Verbū uetus est malacissare. quod significat mollire. mitigare māsuēfacere. Idē ait malacissandus es. mitigandus molliēdusq;. sinuatū appellat a sinu uestimenti. quasi flexuosum & crispum. festus ait patagiū id dici qd ad summa tunicā assui solet. quā & patagiata dicit. Quod & uidet uerius. tanq; sit patagiū id ornamenti genus quod mulieres in summa camisiae parte circa ceruices assuunt Crispissimū. & ut inq; sinuatū. patagus uero morbi genus ē. **MEL**litissimū illud sauiū. Significat capillo se foridis ipressisse basiū illud dulcissimū. quod condimentis ueneriis conditū. & ut inquit Catullus dulci dulcius Ambrosia est. Tria autē sunt osculandi genera. auctore Donato. osculum. basiū. & suauū. oscula officiorum sunt. basiā pudicorū affectuū. suauia libidinis. uel amoris. In pronominiis autē magnū est dicendi pōdus magnusq; ex his intellectus nascitur. nā dicendo illud sauiū. uult intelligi illud dulcissimū. illud qd amator amicae ardentem infingit. illud quo Labella labellis feruminantur. illud qd uenus quita parte sui nectaris imbuit. Deniq; illud quod libidinis est suscitabulum. & subātis anteludiū. **LIMIS.** Obliquantibus. & transuersis. nā limis ut docet Donatus significatur transuersus. Vnde limē quoq; dicitur in hostio. quod ingredientibus egredientibusq; tranuersum est. & limi dicuntur obliqui generaliter. hoc tamen p̄prie de oculis dicitur ueneriis scilicet & Amasiis Plautus i milite aspice limis oculis. scribit Solinus de leonibus nunquam limo uident minimeq; ita se uolunt aspici. Vbi limo significat obliquis oculis & transuersis. qd Plinius apertius dixit & planius. Cum ait. nec limis intuetur oculis aspiciq; simili modo nolunt. Limare. uerbum uetus est quod significat cōiungere ut apud Plautum. nunq; cū illa limati caput. & turpilius in leucadia. Veritus sum. ne amoris causa cum illa limasset caput. **MOR**sicantibus. significatissimo uocabulo uim uenustorū oculorū expressit. q; illi ces sunt ueneris & potentissimū amoris incitamentū. quoq; fulgor & amabilis intuitus. quodā qsi morfu uitalia popatur. & morsicantim medullas depascitur. expertus loquor sensi ipse nec dissimulabos. sensim inquam oculos in panthia & martia morsicantes. quibus nihil uenustius. amabilius speciosius nouit uetustas. nec noscet ipsa posteritas. Natura exhaustit cuncta narthecia & omnes pulchritudinis pyxidulas in formandis duabus mulieribus. quas Zeufis uel singulas contentus fuisse in spicere. Qui crotoniatq; uirgines nudas. ut M. Tullius uel agrigentinorum ut Plinius sentit inspicere uoluit. picturus helenae simulachrum. ut quod in quaq; laudatissimum esset. pictura redderet.

SCHolastica scholastici diminutiū est. scholasticulus. qua dictione significat. qui scholae operā dat & in scholasticis controuersis exerceat. Plinius secundo epistolarū annū sexagenimū excedit. & ad huc tantū scholasticus est. **DVL**ce & amara sententia plautina ex cistellaria amor & melle. & felle ē. **SCH**olasticus. **Bilis** amaritudinē per antithetō de centissimū significat in amore plus ēe amatoris. q; dulcedinis. sicut nā mel dulcissimū est. ita bilis amarissima ex felle ut phisici tradunt. & memorat Plinius noster bilis est. & magnū in hac parte uirus. felle.

Scholastice ait. dulce & amara gustulū carpis. Caue ne nimia mellis dulcedine diutina bilis amaritudinē trahas. Quid istis inq; est. mea festiuitas. cū sim paratus. uel uno basiolo interim recreatus. super istū ignē porrectus assari. Et dum dicto artius eā cōplexus cōpi sauiari. Iaq; emula libidine in amoris parilitatē congerescenti mecum. Iā patentis oris inhalatu cinameo & occurrentis linguā illisū nectareo. prona cupidine adlubescite. pereō inq; immo iam dudum perii. nisi tu propiciaris. Adhac illa rursū me deosculato bono aio esto inquit. Nā ego tibi mutua uolūtate mācipata sum. nec uoluptas nra differetur ulterius. sed prima face in cubiculū tuum adero. Abi ergo. ac te cōpara. tota nocte tecum fortiter. & ex aio praelabor. His & talibus obgannitis sermonibus. inter nos discessum est.

fuit assa caro secundo elixa. Tercio iurulenta. dictum assum quod id igni assuedescit. sudando enim assum distillat calorem alii assum dici interpretantur. quasi solum quoniam in obsoniis sine pigmēto saporis alieni esse carnes inferebantur. antiqui enim assum solum dixerunt. unde assa uox dicta. Non admixtis aliis muscis concentibus. Laudes maiorum assa uoce cantabantur. id est ore prolata. & sine mixtura musices. ab aslo assaturā dicta. Flauius uopiscus scribit aurelianum imperatorem conuiuium de assaturis maximae dedisse cibaria iurulenta hoc est iure cōdita auctore Con. Celso magis alit quam assa. magis assa quam frisa. **CVM** dictum hāc diceret. & loqueretur. Locutio Apuleii prope peculiaris. & frequens. **S**Auiari. basiare osculari. carullus os oculosq; suauia bor. Tria sunt ut proxime diximus exosculandi genera. osculum scilicet suauium & basiū. oscula officiorum sunt basiā pudicorum affectuum. suauia libidinum & amorum. **C**ONGermanescens. uetusto uerbo congermanescens libido dicta. quae compar est. & quadam quasi germanitate consimilis. alii a cōgerminando. id deducere malunt quod nō placet. nam congermanescere est coalescere & consociari. unde de congermanescens libido eleganter pro coalescenti & consociata usurpatur. **Q**uadrigarius facit exemplum eorum ut uos cum illis congermanescere sciatis. **I**nhalatu cinameo. anima & anhelitu odoris suauissimi qualis est cinnamī. amator enim amicae animam anhelitumque suauolentia quadam fragrantem & odoramentis commixtum esse sensit. & nos olim osculum panthiae praecōio suauolentiae extollentes sic lusimus in idyllio. cinnama quod fragrant quod olet cynireia myrrha. **I**llisū nectareo. oppido q; festiuitate expressit mores amatorum. qui linguam linguā interosculandum quoq; ueneris suscitabulum. in hanc sententiā est illud plautinum. fac proserpentem bestiam me duplicem ut habeam linguam. **A**dlubescite. ad lubescere uerbum uetus. quod significat placet aut placere incipit. plautus in milite hercle uero iam adlubescit primulum palestrio. sicut a lubet lubescit ita & adlubescit dicitur. **P**ERO in qua uerba deprompta ex intimo amoris promptuario. quibus amantes in complexu amicorum subinde uti consueuerunt. **P**ROpitariis. placata sis. & propitia. **E**STO. sis. **M**Vtua uoluntate. mutuū in amore dicitur. ubi par uoluntas accipitur. & redditur. **M**ANcipata. obnoxia. & quodā quasi mancipii nexu obligata atq; addicta. **P**Rima face. horā uespertinā significat qua faces accendunt. **M**acrobios in primo saturnaliū scribit q; post uesperā prima fax dicitur. **D**einde concubia. **P**RELabor. prelia. suenereo. de quo Virgilius at non inuenerem se. **P**relia uespertina. bella. & epigramatista. o quae prelia quas utrinq; pugnas foelix lectulus & lucerna ueneris. **G**annire. **O**Bgannitis sermōibus. inuimuratis. magisq; clara uoce enuntiatis. **G**annire enī & obgannire obmurmurare est unde & Gannitio canum quarela murmuratio significatur.

Schola
sticus.
Bilis ex
felle.

Ignis me
retrix.

assū solū.
assa uox.
assaturā.
Suauia.

ad lube
scere.

Prima
fax.
Prelia ue
neris.
Gannire.
Gannitio.

COMmodum tunc tunc id horae eo mometo ut saepe diximus. MITtit xeniola more signat prisco
Xenia nū: q hospitibus munera esculēta missitabāt: q xenia hospitālia appellauerunt: nam ut auctor est Vi
struuius in vicū fuerunt grāci delicatorēs: & a fortuna opulētiōres hospitibus adueniētibz istue
bāt cubicula & triclinia & cū penu cellas: primōq; die ad cenā inuitabāt: postero mittebāt pullos oues
Xenios olera: ponia reliq; res agrestes: q xenia ab hospitibus appellauerūt: ξένιος grāce hospes ξένιος ho
iupiter spitalis quo cognomēto Iupiter colit: ut mēinit dion: de quo itellexit poeta cū ait Iupiter hospitibus
nā te dare iura locunt: hinc xenia
munera dicta hospitālia & vtrō/
Xeniola kopiosikos xeniola xenia ut in/
qt ecclesiastes excecant oculos iu/
dicū iurisconsultus xenis nō i to/
tū abstinendū ēē pcepit. Martialis
celebrat xenia & apophoreta: ubi
annotandū apophoreta nō tā di/
ci munera q remittuntur ab his: q
xeniam accipere q uasa & id genus
alia q conuiuii apponebant: ut se
cū post conuiuiū ea auferrent do/
nōq; haberent. hęc n. apophore/
ta uocabant: ut auctor est Athene
us: & apud nostros diuus Ambrosius id plenissime enarrat in libro de cohortatiōe Virginū: scribes
hęc: q ad conuiuiū magnū inuitant: apophoreta secū referre consueuerunt ad hunc intellectū referri
debet illud Suetōi ex caligula agitatori citico comessatiōe qdā in apophoretis uicies festitiū contu/
lit: scio me aliter tradidisse in cōmētariis: sed cū liceat quotidie meliora iuenire pteritis: & posteriores
cogitatiōes prioribus sint sapiētiōres uolui obiter retractare: id qd i Tranalli cōmētariis poterā uide
ri dormitās cōniuetibus q oculis ispexisse: ueq; id a me aliubi quoq; fiet quotiescūq; repastinādū refor
mādūq; editos iā cōmētarios i meliore sententiā dabi occasio. hoies n. sumus: nec ullus inuentus est
αποφωρητορ hoc est ipeccabilis. Hippocrates errores suos igenue cōfessus est. Augustinus libro re
tractatiōnū maculas priore uoluminū repurgauit: & M. T. nō dubitauit aliquot iā editos libros aliis
postea scriptis ipse danare: sed ad ppositū uide Ambrosius apophoreta accipe uide p muneribus cū
de uitali & agricola martyribz scribes ait hęc: apophoreta qdē plena sanctitate & gratia mecū detu
li: qd tamē p trāslationē de uasis dictū uideri pōt. IN atate p̄ciosū uina generosa uisitate censu
phalerni atas media a quītodecimo anno scipit: ut docet Plinius. in. xliii. solomon in ecclesiastico. Vinū
nouū iueterascet: & cū suauitate bibes illud. & Plautus quoq; in casina inq; q utinū uino uetere sapiē
tes puto: idē in penulo uinū edentulū eleganter appellat: qd uetustū intelligi uult: & ob id p̄ciosum
sicut senes ob uetustate seniu q; edentuli fiunt hoc est sine dentibus. Veneris hortator. liber hoc est
bacchus: cuius noīe uinū significat maximū haud dubie est libidinis incentiū: ut merito armiger: & si
hortator ueneris dici mereat. fabulant antiq; filiū liberi ac ueneris priapū fuisse ductū cōiectura uerū
mili. p̄pterea q; q uino indulgeant sint natura ad uenerē. p̄p̄siores: ut at uulganū. p igne p tropicam
locutionē uulgo usurpamus sic & uenerē p coitu liberū & cererē p uino & panē nō minus decēt q
licētē distictam: qd & Quintilianus refert in. vii. hinc illud uulgatissimū sine cerere & libero friget
Venus: apostolica sententiā interdici facerdoti uinū in quo est luxuria: & qui altari seruit. uinū & si
Sicerra quid. cerra bibere prohibet. uenter enim uero est uas facile desumptum in libidinis: sicerra aut ut iquit Hie
ronymus. & in decretis canonicis. repetitū est hebreo sermone oīs potio nuncupat. quā quis inebria/
ri pōt. liberū autē bacchū ex eo dictū autumat seneca q liberat seruitio curarū aiūm: asseritq; & auda
Liber unde. tiorē in oēs conatus facit quidā ob licentiā ligū & libertatē loquitādū libez. dici opinat. itaq; ex ebrie
tate fiat hoies linguē liberioris petulantiorisq; si plutarcho credimus liber ex eo dictus: q; p grāciā
liberate pugnatū augustinus quoq; annotatū dignum est libro. vi. de ciuitate dei liberum ex eo dici
refert: q; mares in coeundo per eius beneficium emissis seminibus liberentur: hoc idem dicunt in for
Libera uenus. minis agere liberam: quam etiam uenerem putant: & hoc libero uirilem corporis partem i tēplo po
Diōysia. nis. femineam liberā: & ob hoc addunt mulieres attributas liberos: & unum propter libidinem cō
citandum. diem festum dicatū libero patri liberalia uocant & grāco uocabulo Dionysia. PVdo
rignauit. inuerecundus deus liber nuncupat a priscis ex eo quod inuerecundi per uinolentiā homi
nes fiant. Oratius simul. calentis inuerecundus deus feruidior mero arcana p̄morat loco. HAEC
enim sitarchia nauigio. emunctior lectio & rarsior est. hęc enim sitarchia nauigium ueneris indiget
sola. ut sit sensus per Metaphoram a nauigantibus ductus. uenerem egere hac sola annona & alimē/
to. Sitarchiam enim dici uoluerunt pro commeatibus & re annonaia ut illud ex libro regum pri
mo panis defecit in sitarchiis nostris: & sportulam non habemus. di tio ex grāco ducta: siquidem
apud grācos σιτόν cibis σιτόν frumentum σιτόν esculētis. significatur. Hieronymus libello quē
condidit de captiuo monacho apertius id explicat his uerbis: ascensis camellis & noua sitarchia id est

annonā refocillati, ut autē fitarchiæ idēst cōmeatus ratio cū primis habet in nauibus a nauticis: sic ut
neris nauigiū egit uiuino & oleo pinde ac fitarchia: nā uiuino libido extimulat. Oleo lucernæ lumē aliter
qua amatores gaudent, rāq̃ pleniores sint uoluptates nocturnæ, q̃s lucerna ardētē oculis quoq̃ usur
pātina ut inquit ille, fēscis oculi sunt in amore duces: & ab epigramatista dictū est eo q̃ prælia quas
utrinq̃ pugnas felix lectulus & lucerna uidit. BOni, ironichos: fit Terētius, uirū aq̃uū parmenō
nē, hinc uirtutes pro uititiis interdū usurpamus. Cōnicipatiā mensulā breuicula modicā, derat

boni cōcinnatiā mensulā rogatus accubuerā: q̄ pote
tutus ab uxoris eius aspectu: Byrrhenæ monitorū me
mor. & perinde in eius faciē oculos meos: ac si in auer
nū lacū formidans deiecerā: sed assidue respiciēs prae
ministrātē Fotidem: inibi recreabar animi. Cū ecce iā
uesperā: lucernā intuens: Pamphile: q̄ largus iqt hym
ber adherit craftino. & percontanti marito: qui cōpez
risset istud? Respondit sibi lucernā prādicere. Quod
dictū ipsius Miso risu secutus. gradē iquit istā licernā
sibyllā pascimus: quæ cuncta celi negocia: & solē ipsū
de specula candelabri cōtuetur. Ad hæc ego subiiciēs.
Sunt aio prima huiuscemodi diuinationis experimēta.
nec mirū: licet modicū istū igniculū: & manibus hui
māis laboratum: memorē tū illius maioris: & celestis
ignis uelut sui paretis: qd eēt editurus i etheris uertice:
diuio presagio: & ipsū scir: & nobis enūciā. Nā & cori
thi: nūc apd nos passi chaldeus qdā hospes miris totā

In principio cōmentariorū, sic græce diciſ diuinatio, quæ fit per pelues, & per ſecures, Δεκαπολις
peluum, & δεκα περ fecutum dicunt hinc apud ſtrabonē libro xvi. lecanomātici accipiunt pro magis p-
larum, per ſecures ſiue dolobras diuinantibus præſagia autē ſive .pgnoſtica ex ignibus terrenis fieri
nemo nō nouit: & obſeruant eruditi: unde orta pyromātia: & quæ noſtri uocant igni ſpicia: quæ am-
phiraus primus inuenit, namq; pallidi murmuranteſq; ignes tempeſtatum nunciũ ſentiūtur pluuiæ
etiã ſi in lucernis fungibi flexuoſe uoluit flammæ uentus præſagant: & lumina cum præſe flāmas
elidunt: cum in ea pendentes coacruantur ſcintillæ, uel cum tollentibus ollas carbo adheret: item
cū carbo uehementer perlucet. LVcernæ ſibyllam, iſdeſt diuinatricem ſibyllis enim dici ſœminas
de plenâ uaticinâſq; tradunt omnes. PARcimur, lego paſcimur. DE ſpectula candelabri atten-
de candelabrum & lucernam indifferentiter uſurpari cum proprie candelabrum a candela dictum ſit.
Llceſ modicum iſtum igniculum igniſiſe.

dam igni caelesti & ethereo copulatus, potest nobis enunciare, quod diuinus ille portendat, theologo-
rum enim & philosophorum una uox est, mundum hunc inferiorum superioribus motibus esse co-
tignuū, & haec crassiora per corpora subtiliora regi atq; moueri; unde dubiū nō ē igni illi celesti ignicu-
lū hunc terrenū elemētariūq; ancillari & subseruire: qđ autē ignis hic nosfer in mortalibus illius & cele-
stis ignis cognatis sit argumēto ē institutū priscoq; auctor ē Plutarchus ignē thychonō nō extinguebāt
sed per se laquefcere ac emori pmittebat: qđ iextinguibilis etheris ignis cognatissimū, de sympathia
hoc ē cognatiōe & cōcordia: qđ rebus terrenis cū celestibus subtiliter scribit pclus platōicus. Cōri-
thiciuitas ē i pelopōese achaia caput grāciae decus: iter duo maria ioniuū & egeū qđ i spectaculo expo-
sita: quā Romani ut inquit, M. Tullius diruenda ēē consueuerunt: p idē ac p̄potentē & aliquādo romāo-
imperiō nocitura: alio noīe ephyre dicta, unde ara ephyreia pro corinthia apud poetas ut supra dixi-
mus. CHALDEUS, affiriorum magi ex gentis uocabulo chaldei nominātur: qui diuturna obserua-
tiōe syderū scientiā putantē effecisse, ut p̄dici posset qđ cuiq; euēturū, & ex quo quisq; fato natus esset
chaldeorū astronomicorū genera multa sunt: nā quidā orcheni dicuntur quidam borsipeni, & alii cō-
plures: qui per sectas distincti sunt, hi per oīum uitam philosophant, multa futura p̄dicentes: qui tū
auguriis tum sacris, tū aliis quibusdā i cantamētis & mala uertere ab hoibus, & bona afferre: somnia
sup̄ & p̄digia interpretari consueuerunt, de quibus non parum multa Diodorus, Strabo, & Marcus
Tullius, aduersum chaldeos qui & genethiaci appellantur phauorinus Philosophus olim disseruit
egregia atque illustri oratione, Vulgus ut inquit Gellius quos gentilitiō uocabulo chaldeos dicere

cam, concinnare, nest apte confi-
cere & qua in arctum breueq; col-
ligere, unde concinnaticium de-
ducit pro breui & collecto, & ap-
te cohibito, supra dixit exiguum
grabatulum, Lucianus græce ait
κλιπιδιον στερον, idest lectulū
siue mensulā cōcinnatiā. QVā
pote tutus, idest quātum fieri po-
terat. INibi, aspectu foridis,

REcreatur aī elocutio uetus. &
usitatissima: ita p̄deo aī: felix aī
& p̄stans aī frequēter dictum.
ADERit crastio. cā diuinationē
magicæ artis significat: q̄ p̄ lucer
nas fit: de qua itelligit uoluit Plini
us cū libro xxxv sic inquit: sp̄s ma
gicæ plures sunt: nāq̄ ex aqua &
spheris & ex aere & stellis & lucer
nis ac peluibus securibusque: &
multis aliis modis diuina p̄mit
tit: q̄ aūt ait Plinius ex peluibus
& securibus p̄mitti diuinationē
a magicā signat: leconem artium.

magica signat: canomantiam
& axinomantia: de qbus diximus
pelues, & per secures, & ἀκροποιον
canomantici accipiunt pro magis p
pignostica ex ignibus terrenis fieri
e nostri uocant igni spicia: quæ an
pestatum nunci sentiuntur pluuiæ
gant: & lumina cum præflamas
entibus ollas carbo adherescit item
tricem sibyllenim dici sceminas
us. DE specula candelabri, atten
candelabrum a candela dictum sit

est mortalium cognatione qua/ Cognatio
diuini ille portendat theologo/ ignis
rem superioribus motibus esse co/ terrae ad
de dubiū nō ē igni illi celesti ignicū/ celestem
hic noster immortalis illius & cele/ ignē
archus ignē i lychno nō extrigebat/ in lucer
ignis cognatissimū de sympathia/ na nō ex
terfribit pelus plaroticus. COrin/ tingui
a ionii & egeū q̄si spectaculo expo/ Corin
de ac p̄potente & aliquatū romāo/ thus
orinthia apud poetas ut supra dixi/ ephyre
nominātur: qui diuturna obserua/ Chalde
ū. & ex quo quisq; fato natus esset/ re
untur quidam borsipeni & alii cō/
nt, multa futura p̄dicentes: qui tū/ ab hoibus & bona afferre: somnia
ulta Diodorus. Strabo. & Marcus/ uide
rinus Philosophus olim discursus/ aut
ntilitio uocabulo chaldeos dicere/ thiaci

oportet, mathematicos dicit: De his poeta satyricus, chaldeis sed maior erit fiducia quidquid dixerit astrologus cedent a fronte relatum hammonis in chaldaico sermone se etiam laborasse testatur Hieronymus in tantum, ut uix posset anhelantia & stridentia uerba proferre. Cluitatem, cominthum, TVRbulenta, lego turbulentat, ut uerbū sit quod significat perturbat uexatq. STipibus emerendis, lucro parādo: & nūmis cōgerēdis: stipēs, nūmū a stipando appellauerunt: nā cū assēs librales essent eos in aliqua cella stipabant, id est componebant: ut inquit M. Varro quominus loci ac ciperent: hinc stipulari & restipulari hinc stipendiarii dicti: qui stipem pendebant erant autem stipēs a reā cuius nummi ponderādi pensatores auctore Plinio libri pendens dicuntur. Dles nuptiarum, plena sunt inquit Augustinus in enthiridio cōuenticula nostra hominibus: qui tempora rerum agendarum a mathematicis accipiunt, iam uero ut aliquid ichoetur aut edificiorum, aut huiusmodi quorumlibet operū dies, bus quos aegyptiacos uocant, saepe etiam nos monere non dubitat: hic in decretis canonicis, xxvi. q. vii. praecipitur, ne obseruentur dies qui dicuntur aegyptiaci, ne tēpora aut lunae cursus: quia quicūque has diuinationes obseruat aut consentit obseruantibus, inutiliter sine causa magis ad sui damnationem qua ad salutem tendit: idem Augustinus, uolumine quinto de ciuitate dei uaniloquia mathematicorum illudens o stultitiam inquit singularem: eligitur dies ut ducatur uxor, credo propterea quia potest in diem non bonum nisi eligatur incurri, & infeliciter ducia nonnullis praedicatur quod quidam sapiens horam eligi quae cum uxore concumberet, unde filium mirabilem generet, persuasum fuit ueteribus ex uana quadam superstitione mensē maium copulae nuptiali esse infelicem ac infaustum, hinc illud poeticum, prouerbii uice celebratum mense malo nubere uulgus ait, contrariū mensis Iunius nubentibus foelix & accommodus existimabatur: causa autem huiusce superstitionis: obseruationis illa fuisse uidetur: q. cum maius a maioribus natu nominatus sit, Iunius uero a junioribus: nuptiis haud dubie accommodatiores sunt iuniores q. seniores, nā ut inquit poeta frigidus in uenerem senior, quod & Plutarchus refert in problematis. FVNDAMENTA moenium, ita sua sunt ciuitatibus fata: sicut & hominibus: & antiqui non solum diem, sed & horam, & momenta captabant in auspicianda urbium edificatione: quod satis liquet exemplo seleucia, quo acciti sunt magi qui diem & horam qua fundamenta urbis seleucia iaceret: eligerent: qui horam ementiti sunt, uerum incumbenti fatali hora, qua ciuitas illa erat ex edificanda opifices a nullo commoniti ultro ad opus aduolarunt urbis fundamenta iacientes: Tunc magi cognito uim fati esse se ineffugibilem a seleuco rege ueniam deprecantes fatalem inquietes: Tunc magi cognito uim fati esse malam neq. hominis neq. urbis fas est permutare: quaedam enim urbium quemadmodum & hominum fors est auctor Appianus in syraicis. QVI negociatori comodus, solent negociatores, uiafoelici: tāquam alii dies & horae alii sint fortunatiores ifortunatioresq. hinc pgnostica illa maronia, ipsa dies alios alio dedit ordine luna foelices operum: & mox paulo: septima post decimam foelix & ponere uites, & prensos domitare boues, & licia telce addere. Nona fugae melior, contraria furtis: hefiodus quoq. nouissimam mensis diem feriatam esse praecipit, & genialem, quarta die uxorem ducendam, octauam foelicem esse castrationi, nonam plantationi, undecimam putationi. Complurag. id genus commemorat: ex cuius racemus uberibus uindem iam sibi succulētam fecit maro noster. OPpido mira: ualde miranda. INCredendam fabulam, signat sibi a chaldeo praedictum fuisse quod in asinum ex homine transfiguraret, & q. libros hosce de hac historia cōponeret, q. res haud dubie incredibile est: & uix apud posteros inuenit fidem. RENidens, ridens, ita catullus, renidet usquaq. luctus papinii interpretis, renidens exponit pro labra contrahens porphirio cōmentator oratianus enarrans illud ex sermonibus, nasum nidore supinor, exponit nidorem pro risu, unde inquit fit renidescere. HABitudine, habitu corporis, ut ante dictū ē & corporatura. SVFfusculus, facie nigrā, & cū tēperamēto modice declinante in fuscū colorē, haec, n. particula sub in cōpositione ut saepe diximus significat tēperamentū. AIT, scilicet milo. OPTimas, lege optimas: significat enim, Diophanē suis pditionibus opulentas mercedes, & uberes diuitias consecutum esse.

SEuera an saua nominatio elegans ex dictionū proximitate: q. est iter seuerā & saua. CIRcu lo septus, corona populari circumdatus, sicut saepe uidemus circumforanos hoies & pharmacopolas atq. uaticinos circunallari turba uulgi satagentis ad huiusmodi uaniloquia & praestigias, qbus subinde illudunt & cū dispendio. FATA donaret, tāq. fata in manu sint & potestate chaldei, ut illa disponere possit prout uelit. Quod longe secus est si philosophis credimus, qui tradūt fatū ēē imutabile in exorabile in effugibile: quo ster & Iupiter ipse, uel expone fata donaret, praediceret singulis q. fata tā bona q. mala sint futura singulog. CERdo, grāce cerdos, lucrū dicit, unde cerdones dicti q. latino uocabulo lucriones noian tur: sunt autem artifices sordidi: quoru frequens mentio apud poetas & Oratores: uulgo cerdone uocant futurore ueterū calceog: quem a Tranquillo diximus nuncupari ueteramentariū. NOMine negociator, tāq. hoc noie appellitare tur: ab excellentia negociationis: sicut solent aliquanti uulgo negociatores nuncupari: quo noie non secus q. proprio noscitāt. CEN tum denariū, denarius ex argēto erat, & ut inquit Plinius placuit p. decē libris aeris, sicut quinarius p. quinq. postea Hannibale Romanos urgente placuit denariū, xvi. assibus permutari, quinariū octo nis: in militari tamē stipēdio semper denarius pro x assibus datus. nota denarii argentei fuere: bigae atq. quadrigae: & inde bigati quadrigati dicti sunt & uictoria nūmus argenteus, uictoriae nota insignitus, unde & nomē: hoc ideo annotaui quia mentionem saepe fieri inuenies uictoriati apud scriptores idoneos. Quos mihi ce auferret, Lacinia, parte uestis: de qua iā dictū est. CONuersus, lege & cōuersus, amplexus: est, n. sensus cōuersum ēē chaldeū expresse lacinia: quē amplexatus ē adolescentulus. PRAEsentis negocii oblitus, iopinatus amici superuētus saepe cās ē ut pntis negocii: qd gerimus obliuiscamur, qd accidit chaldeo: q. attronitus, stupefactusq. uisione repentina amici adolescentuli oblitus est pecuniā capere quā cerdo dinumerauerat. INFit, loquitur: alias icipit, Virgilius ifit eo dicere deū domus alta scilicet, ille alius, adolescentulū significat: q. lacinia phederat chaldeū: q. dixit se aduenisse ora uespertina tūc primū exoriēte: hoc n. significat cōmodū, superq. dictiōe iā satis ac super. FRATER, nomen affectus ut fratres uocemus. EVboia insula, boetiae auulsa euboia ē ante uocitata calchodotis & macris: ut dionysius & ephorus tradūt dicta quoq. chalcis ē aere ibi primum repto, qd grāce chalchos dicitur a poetis abārias noīata. MENTE uiduus, p. uiduatus, i. priuatus, significat at ipos mētis isensatus ac brutus: cōpar elocutio ē illa oratione: uiduus pharetra risit apollo. VLYssea peregrinatione, iter du ras & erūnosas peregrinationes iprimis memorat, uulgi p. peregrinatio q. diutino errore uexatus ptu lit illa oīa decēnali peregrinatione: imo ut uerius loquar naufraga iactatione: q. i odyssaea canit Homerus, ut merito uulgi exēplū sit tolerātie & labog: & uulgi peregrinatio p. laboriosa accipiat: ac plēa periculog. TVRbinibus, pcellag. quassata, uetus circūactus & eūde ambiēs locū ac se ipsa uertigine cōtūcitās turbo est auctor Seneca libris, quassationū. Apuleius noster in cosmographia breuius turbo in Turbo quit dicitur qui repentinis flabris prosilit atq. uniuersa p. turbat de quo Plinius turbinē uocat proxima quae p. prosternentē, procella uero fit ex flatibus, ui maiore cōtortis q. uocat a grācis Ecnephias Ecnephi de q. Aristoteles in tertio meteorog. Plinius & ceteri procellā ab eo q. oīa percellat dictā ēē autumāt asgramatici, quae a Seruio diffinitur uis uentorum cum pluuia: qui & turbinem exponit uim ēē uetorum: sed haec ex secretariis philosophorum magis eruenda sunt q. ex promptuariis grammatarū.

Clauus gubernaculum. **Trudes**, VTRoq; regimine remotū: & uelotū, hoc n. duplex ē nauū regimē, clauus quoq; qd gubernaculū est nauigii: quē rector tenet regimē est nauticorū: ex quo illud, dū clauū rectū teneat & illud sedebamus in puppi clauūq; tenebamus. **DE**trusa, trudes uocant quibus inherens saxo nauigii trudi & retrorsum reuocari pōt: de qbus poeta arataq; trudes & acuta cuspidē cōtos expediūt. **VEL** ignotorū miseratiōe, ex affectu dictū, cū ēt ignoti & alieni hoies miseratiōe qdā prosequant naufragi: & liberalitate refoucant: tunc, n. ut saluberrime percipit perfus, de cespite uiuo frange aliqd largire iopi ne pictus oberret cerulea in tabula. **QVO**rū audacia, attēde elocutionē, nā cū prēmiserit miseriat latrocinālis māus: subiunxit quorū intelligi uolens latronū, e contrario Salustius, sed ante itē pauci cōiurauere cōtra rē, p. in quibus catilinā fuit, de q; uerissime potero dicā: nā cum dicere debuisset de qbus, cōiuratoribus dicā: subitū de qua, cōiuratiōe. **SVB** istis oculis, cū oculorū sensus acerrimus, sit acerbiora impendio sunt: q; uidemus: q; audimus, hīc illud quāq; ipse miserrima uidit: & quōq; pars magna fui. **EX**pgitus: excitatus, & euigilās. **CL**rcunsecus: ex oī parte circumstātes. **SEN**sit labē, ex hoc cōmonefacit nos apuleius: astrologis & chaldeis non ēē credēdū: qui in alienis negociis uideri uolunt oculatissimi: cū in suis rebus sint hebetes & talpae, q; dū abdita fata scrutant: q; sunt ante pedes nō prospiciunt: suntq; ridiculi. **LV**ci ait milo ad apuleiū se optare ut illi chaldei uera dixerit: & ut apuleiana peregrinatio sit felix & fortunata, lucia autem uocatiuus est casus quē antiqui saluatorium dixerūt, nō minā autē Apuleius, siquidē honorificetior appellatio sit per pnomē: q; p nomen, hinc illud Oratiā nū Quinte puta aut publiū gaudēt pnoie molles auriculae, liber ut inq; Quiriliū, vii. hēt pnomē. **N**ō mē, Cognomē, qbus caret seruus, ideoq; psius cū de libertate p manū misionē facta loqretur, satyricē dixit: mōmēto tēporis exit Marcus dāma, & mox paulo, Marcus dixit ita est assigna marce: tabellās: seruus, n. manū missus repēte pnoie patrōi insignitū nominaturq; Lucius autē pnomē est apud Romanos frequēs a luce dictus, Nā qui Luci natus ēet Lucius: sicut q; mane manius dicebat auctor, **M**anios Varro, gens domitia pnomina nulla prāterq; Cnei, & Lucii usurpauit: Nam primū secundūq; ac tertium, enobarborum Domitiorum, Lucios continua serie nominatos accepimus. **DO**mine, honoris causa dominum appellat: Augustus tamen ut in commentariis, Suetonii Annotauimus dominū appellationem, ut maledictum & obprobrium semper exhorruit, Dominumq; se serio uel ioco appellari prohibuit, Alexander quoq; Romanus imperator dominū se dici uetuit & sane dominatio & principatus diuersa natura sunt: ut docet Plin. panegyrista nec aliis est princeps, gratior: q; maxime dominū grauenē: scribit Seneca in epistolis moralibus, qd relatu scituq; dignū est obuios salutari a nobis dominos folere: si nomen nobis non succurrit: ex quo doctus uidetur sensus ille epigrammaticū poetā, cum te non noscem dominum regemq; uocabam. **POR** rigas, lego pergas: optat enim ut pergat iter dextrum hoc est proprium & faustum, dextrum enim passim usurpat, pro proprio & spero. **SV**ccensebam, irascebar mihi ipsi: succensere irasci est iusta de causa. **VE**spera, horae uespertinae. **FR**uctum, cōcubitū cōplexūq; fotidis significat. **CON**ferat mari ac terrā, cū ait mari referat ad naufragiū: quo in mari diophanis nauis turbidibus procellarū quassata rebus oibus amissis demersa est terrā uero inquit propter latrocināle manū q; in terra inuasit reliquias diophanis bonorū. **F**atigatiōis faucio, Noua locutio, ut dicas faucius fatigatiōis hesternae, pro eo qd est defessus labore peregrinationis pridiae. **M**edici & Plinius noster acopa appellāt medicamētā lassitudinis ipso sita ex re uocabulo, hinc acopis quoq; gēma dicta ē cū q; oleū suffer uesctū punctis lassitudinē soluit

Astrolo-
gi in pro
priis ne
gociis tal
pae.

Salutato-
rius ca
sus.
Honori-
fica pno
minis ap
pellatio
Perfius,
Lucius a
luce.
Manius,
Nomen
domini
ut male
dictum,
Dominā
tio prin
cipatus,
Domi-
nos salu
tamus
Ignetos,
Dextrū
pserū,
Acopa,
medica
menta
acopis

FACEssio, Abscedo in cubiculū. Alias facessere ē facere ut illud iussa facessunt. **NAM** & pueris, Sēsus ē Seruius istratū fuisse lectulū extra limē cubiculi sui: sibi uero pcul ab his, ne illi subauscultare possent nocturnas coeitiū uoces: ex Luciano sumptū q; grāce ait τῶν περ πειθῶν ἐξ ὧν οὐκ ὀρεῖται, seruo extrisecus stratus erat lectus: appellatiōe at puerorū seruos significari q; ignorat: ex quo illud Plautinū pueri mēsam appōite, & illud puere pultaide apud priscos marcipores, & publiques nominati quāsi pueri hoc ē serui marci & publici. **AR**bitrios, speculatu cōtēplatuq; Arbitrari enī ē spectare Plauti pueri seruus ne arbitri dicta nra ab arbitrari q; ui, ant: hinc arbitriū uocamus iudicē marci/ q; totius rei habeat arbitriū & fa/ por pu/ cultatē quia scilicet arbitrat hoc blipor/ est spectat & explorat diligenter arbitrar/ cōtrouersiā litigatorū & arbitriū arbitri/ dī sententia: quā ab arbitro sta/ arbitriū/ tuit, & arbitrariū cū adhuc res ap/ arbitriū/ arbitriū genit, quidā qui nō lege/ re quā a Luciano scripta sunt: p/ pueris emendarunt prius. Alii ut pueri: sed male cū sententia Lu/ ciani, Vnde hāc mutua nostra lectio ad amussim quadret, pōt & hoc de pueris extra limen non

facessio, & cubiculū meū cōtēdo. Atq; illic deprahēdo epulae dispositiōes satis cōcinas. **Nā** & pueris extra limē credo ut arbitrio nocturni gānitus ablegaret: hu mi: q; procul distractū fuerat grabatulū meū, assistit mēsula carne totius honestas reliqas tolerās: & calices boni: iam infuso latice semi pleni solā temperiē susti nētes, & lagena iuxta orificio cēsini dehiscente patescēs facili auritu, prorsus gladiatoria ueneris antecania. **Cō**modū cubuerā: & ecce Fotis mea iā domina cubitū reddita: iacta proximat rosa ferta, & rosa soluta i sinu

in docte neq; ineleganter referri ad seruulos liminis custodes: quos liminarchas uocāt, de qbus sen/ fuisse uidet filius in primo puniceorum famuli turbato ad limina somno expauere truce per uasta silentia uocem. Vbi famuli ad limina signantur liminarchae hoc est liminis pfecti cubiculūq; custo/ arbitra/ ritibus, qui imperii limitibus atq; confinio pficiuntur: quos liminarchas dicere possis, quasi limitū Liminar pfe. **ROS** qui & limitanei nominantur ab historicis, uolumine quoq; codicis imperatorū, xii. mentio chae, fit de limitaneis militibus & limitaneis agris. Vbi limitanei agri dicunt, qui sunt in limitibus, hoc Famuli est collimitio, atq; confinio collocati: Limentinum deum uocant: qui limini praest. **Q**uam procul ad limia distractū. Videtur legendū distractum, ut a sternendo distractum intelligas, non a distrando distra/ limitanei/ etū ut sit sensus, stratu fuisse lectū & mensam pueris q; procul a grabato. Apulei, **ASS**istit mēsula, milites/ **L**ego mēsula, ut sit rectus casus, & hoc totū colon cū inferioribus iungendū grabatulū meum assi/ limitanei/ nit mēsula, Est enim sensus, grabatulo assistebat mēsula. Cum reliquiis carne & poculis: ex Lucia/ agri, **NO**tum qui sic scribit τραπεζαδὴ τῇ κλῖνῃ παρὰ τὴν πύλιν ἐκ τοῦ ἑξουστῶ: καὶ οἷον αὐτοῦ, limetius **PI**um habens, & uinum adiacebat, & aqua frigida atq; calida erat in promptu. **L**atice, Latex dicitur omnis liquor. Vnde & latex uini. Latex aquae olei absinthii apud poetas frequentissime, hīc latice p uino accipimus significat enim calices bonos hoc est capaces semipenos fuisse infuso uino ppara/ tos ad temperiem aquae sustinēdam: mos enim fuit ueterum, modo frigida: modo calida aqua mix ta poriones temperare: ex quo illud epigrammaticū, frigida non desit, non deerit calda petenti. Itē mē cōiua leget mixto quicunque sed ante incipiat positus q; tepuisse calix: & apud satyrogaphum, Ca/ lide gelideq; ministrer. **M**officilius comediarum histrio cum in cena calidam potionem in pultario poposcisset repente expirauit rigens, nullo sentiente: Donec Accubantium proximus tepescere po/ tionem admoneret. **L**agena, τριπίδιον id est poculum significat, hoc est uas uinariū: **Q**uintilius lagena/ occidissimus te nisi nos lagena defecisset: Diminutiū est laguncula: Plinius i epistolis, proinde cum uenabere licebit auctore me ut panariū & lagunculā: sic etiā pugillares feras. **O**fficio cessim, Men dosissimus locus, q; ut sentio ita emendādus est, orificio sensin dehiscente patescēs: significat enī lage/ naria, Ex quibus faciliore haustus: Igitur patescēbat lagena & patula fiebat summo orificio dehisce/ te id est sese expandente atq; aperiēte: sensin tamē ob uenustatē. **O**rificiū autē dicimus ut opificiū ab orificiū, duo uen/ ere tū recipit deuorataq; & in fallē uentris recōdit, ferius uero demissum itestinis adiacentibus ife/ ris, & ide uia est egerendi. **AN**TEcānia, Nouator uerborū nō minus elegāter q; licenter: appellat la/ cia, genā ueneris antecania: tanq; pguustatio quādā sit & pludium, ac preparatio ad palestrā ueneriā exer/ cendam, uinum enim subsequitur libido. Nam sine cerere & baccho friget uenus: Vnde Oratius sci/ antecā/ nia, tiffime crateram uini sodalem ueneris appellat: Dicitur autem antecania quasi antecanam sumpta cratera/ gnificat. **V**eneris gladiatoria, Tanq; palestra ueneris sit pugna quādam gladiatoria, & amatores ueneris, inconcubitu praelient atq; configant. **Cō**modum, Vix tunc primum. **R**osa ferta, Lucianus, domice/ τὸν σπρωσσάτωρ ῥοδάκτιον λακὰς τε πᾶσι τοῖς, id est rosae multae perstrata spargebantur. **h**

Nec mulier nec gremio credendum. **TVBERANTE** Tumescere. **ROSA** eni soluta in sinu & gremio extuberare ac tumescere uidentur. **PRESSIM** cum pressura quod amatum est ut scilicet oscula insignant imprimatque pressis labellis ad uerbum est. **COROLLIS** reuictis. Hoc totum amatoris specimē est & argumentū: Vt coronis amator ab amica reuinciat: ac floribus oppleat. **Sutiles** coronae ut auctor est Plinius, solemnes in caenis fuerunt. & in potu atque hilaritate praecipue usurpabant. Interdum & coronas ipsas bibebat: Quod exemplo Cleopatrae satis liquet: quae in conuiuiali hilaritate iuitauit Antonium, ut coronas biberet: strophiam. Antiqui appellauerunt: Vnde, nata strophiola. Cum uero ex floribus fierent festa a seredo seruiae appellabantur: a coronis corollae diminutiuo uocabulo propter gracilitatem nominata. Vnde & corollaria de quibus apud Tranquillum copiosius. & mox suo loco dicemus. **AQUA** calida iniecta. Dūdū diximus: quod mixtura calidae pocula temperabant, omnem decoctam aquam utiliore esse: conuenit. Item calefactam magis refrigerari subtilissimo inuento, ut tradit Plinius noster libro xxxi. Neronis principis iuentū est detorquere aquam ultroque demissam in niues refrigerare: Ita uoluptas frigoris contigit sine uitiiis niuis. hic illa in desperatioe apud Suetonium uox. haec ē decocta Neronis. **PAVILATI**. Minutari. & ut inquit Plautus ducti. quod cum quadam iter bibendi cūctatio nea potioribus fieri solet. **SORBILLAT**. Sorbillo haurit plaurus in penulo. hem mihi iam uidere ppe uicti tantū sorbillo. hoc est sorbitioe: ex animatibus alia sugūt: alia iabunt. alia sorbet. appius auferius repentina morte obiit cum sorberet ouū. ouū sorbile uel molle ibecillissimae materiae ē. ut inquit Celsus. quod crassiore quoque pituita fieri tradit ouis sorbilibus. **SEQUE**. & tertium. Prima uini cratera ad siti pertinet. Secunda ad hilaritatem. Tertia ad uoluptatem. Quarta ad insaniam. nihil sic inflamat medullas. & titillat membra genitalia sicut uinū. Cui natura est exausto accedendi calore uiscera intus: quo nihil est pernitiosius si modus absit: gloria bibendi uirtute parthi quātū. fama hic apud graecos Alcibiades meruit. Cicero. M. Ciceronis illius ineluctissimi oratoris filius. audivisse apphendere gloriam ebrietatis: qui binos congios simul haurire solitus erat: a quo olim Marcio ac temuleto sciphus ipactus est. M. Agrippa: pro uerbis uetus est sapientiam uino obumbrari: quo nihil potest esse fedius. cum uino mens hominis obbrutescat. Et uertigine caliget. Libet interdum talia transcursum interspergere ad castigandos non paucos: qui ad uina perdenda geniti sunt: qui ob hoc tantum se natos esse arbitrantur ut bibant: Quod olim de bono imperatore Romano Aurelianus dictitabat: non ut uiuat iquit natus ē sed ut bibat. qui bibit quantum hominum nemo: In quo fuit hoc mirabile. ut quantum bibisset tantum mingeret: qui cum laqueo uitam finiuiisset. talis extitit iocus Amphoram pedere non nomine. Fuit quidam ex numero phagorum siue comedonum quo uehementissime delectatus est Aurelianus. qui ut refert Flavius uopiscus bibebat infundibulo plus orca: est aut infundibulū ut id quoque transseuter Annotemus instrumentū uinariū: quo uinū in dolium infundit. praecipit Caton ut uilicus habeat infundibula duo. Legitur in monumentis hebreorum quosdam esse ex his qui audiunt sapientem. similes infundibulo: Tales nihil continere: qui sicut infundibulum quantum hauriunt tantūdem transmittunt. Orca autem uas est ficiū teres atque uniformi specie dicta a similitudine orcae marinae beluae. praecipit Columella in orcas picatas meridiano tempore calentem ficum condi & calcari diligenter oportere: Plinius quoque in xv. ubi copia inquit ficorum abundat implet orca. M. Varro orcam capit pro uase uinari. cum in primo de re rustica sic scribit. quod saepe ubi conditū nouum uinum orca. ut in hispania feruore musti rupta: nec non & dolia. ut in Italia ne uinum prolueret: apud praesentem pro uase fassamentorum capitur illo uersu. Menae quoque nodum prima defecerit orca. & haec notiora. illud remotius: orca dici uasculum aleatorium: quo coniecta agitaturque tesserae & tali mittunt in aleam. ad euitandas aleatorum imposturas. Marciale dicitur turricula ab Oratio pyrgus. In hoc significato accipit apud persum. sic scribentem. Angustae collo non falier orca. Vbi grammatici meras nugas effutunt: huic sententiae nostrae euidenter astipulat illud Pomponii Iterum dum contemplor orcam taxillos perdidit. **CORPUS** ipso. Aliquando ut inquit uerissime Augustinus cum in animo concupiscentia ferueat. friget in corpore: & ille libidinis motus destituit inhiantem: ex quo fit ut libidini libido non feruiat. Nuncait Apuleius & animo & corpore se se ad libidinem fuisse incitatissimum. **Inquiens**. Lege inquietus. uel inquietus. ut Antiqui dictitabant: quo uocabulo idem significatur quod inquietus. & est adiectiuum. Liuius iam sibi satis gloriae quaesitum: & potuisse se desinere in

Animus inquietus pascere operem. a Plinio dicitur inquietus pro inquietudine. si mos fas est latino homini Inquiens inquietudine usurpare. sic eni inquit in xiii. furiales somni & inquietus nocturna. **SAVTIUS** inguinū p aius. inguinibus figurate locutus ē. Veteres eni genitiū pro ablatiuo frequenter usurpant. ut pstant Animi Inges no felix animi ita & Sautius inguinū dicitur oppido quod eleganter habes inguina tumescit. sicut eni membra dura. in homine sautio intumescit. sic Sautius inguinū dicitur. cuius turgēt genitalia. ex libidinis desiderio. Sautius i Oratius tumet tibi cum inguina. Sine Terlior lectio ē sana. **Slue** finali officio. Tāq nullus finis ueneris prelii esset futurus: quidam le

gūt sine feriali officio. quod perinde ē ac si dicas sine cessatioe: uerbum ē iuriscōsultorum ut in ca finali. **ARCUM** meū. Perstat i traslatioe. arcum tenā cum pmisserit sagittā cupidinis dere i ob q ille amatores ferit merito subi scena si tulit arcū tendendi: quod plane re/ gnifica ferēdū est ad genitalia: quae uigo re nerui instar arcus tēdunt. scribit Plinius camelino genitali arcus itendi a populis orientis. Ad cōsimile significatiū alludit Ouidius cū ait in carmine ob sceno. Nemo meo melius neruum tenebat Vlysses. siue illi lateram: seu fuit artis opus. Itē in amox uolubilibus. Penelope uires iuuenū tentabat in arcu: qui lacus argue/ rer comeus arcus erat. Nā cū deat cu simplici loqui uideat: quē proci tendere nequiuere. & solus Vlysses terēdit. put latissime cāt Hōerus tamē occulte alludit ad arcū & neruū. gēitaliū de quo neruo Oratius. Cuius in indomito cōstantior inguine neruus. **ET** oppido formido. Valde timeo.

IN effusum laxa crinem. Peti a fotide. ut comam soluat ut capillos habeat effusos dissolutosque: quod undatē fluat: uerbum ē i perantis. laxa. **LACINIIS** renudata. Exutis uestimentis oibus. etia iterula. siue camisia deposita. In amore eni uix ulla etiā nuda sat nuda est. In specie ueneris reformata: Laus magna photidis. cuius nuda forma cōparat ueneri. q nuda subit marinos fluctus. & nuda illic exit. ut pote ex maris spūa genita: Venerē nudae mari exeuntē pxit appelles: q Anadyomene uocat: quo opere nihil absolutius iudicat eruditi. Anadyomenae at graeca appellatioe dī emergēs. siue exiēs. siue egrediēs ex mari. Glabella: Delicata. & leuore cutis uenusta. glaber & p diminutionē glabellis dī lae. uis politus & sine pilis. Verbum uetus est deglabrare. qd significat depilare & glabrum facere. glabreta. Antiq loca dixerūt. qd caluata: q fruticibus nuda sunt. ut pote nihil gignētia. q graeci phalacras uocat a similitudine caluiti. qd phalacro dicūt. Vnde phalacrocoraces calui corui hinc apud Suetoniū uis. Glabretus in quo natus est Vespasianus phalacrine nomē dixisse uideri pō. qd ea loca eēt phalacra hoc est calueta siue glabreta. Id est fruticibus uiduata. & penitus sterilia quis incōmētariis cōiectatorie tradi derimus nomē phalacrine iditū uideri posse ex eo q hoies calui illic nascerent: quos graeci φαλακροcoraces. uo uocat. De glabretis ait Columella. & glabreta signis adhibitis notari cōuenit. ut suo tēpore eius. modi uitii medeamur: ab eodē decenter dī glabretis area. p eo q est fit glabra & sine herbis. q te/ gēs uerecūdia. Lego uerecūda. ut sit sensus photidē. manu ex pāsa nō tā texisse q obūbrasse uerecūda hoc est genitalia: qui mos est mulieribus ppe peculiaris. ut pudēda conspici nolint: quoque mēbroge scit. nuditas erubescēda: & ut auctor ē Augustus uolumine xiii. de ciuitate dei. oēs gētes adeo tenent in pudēda usu pudēda uelare: ut qdā barbari illas corporis partes. nec i balneis nudas habeant: sed cū eae tegu/ mētis lauēt. ap Romāos nudi iuuenes corpora i cāpo exercētes pudēda opiebāt: Vnde ita succētos cāpestra/ uulgos cāpestratos appellat. **PRELIARE**. Cogressus. & pugna ueneria. **NEC** terga uortā. Trāsla/ tio a bellatoribus. qui cominus & aduerso pectore depugnat: neq tergiuersantes. neq cedētes: cum Grassari eius sit terga uertere. q timidus ē: & fugere malit q mori. **MISIONE**. Hoc ē qd supra dixit plū no/ bis sine finali offō idixerat: pstat i metaphora plū militaris. **GRASSARE** gnauiter. Strenue depugna. tor Grassari antiqtas pōebāt. p adulari nō latrocinale uerbum ē. nā grassari dīr latrōes uias obsidētes uide/ licet ab ipegru gradiendi. Vnde grassatores dicti & grassatura. mars & luna i viii. ab horoscopo loco tura.

simul collocati grassatore efficient: qui latrocinatē manū profusione sanguinis cruetabit. Interdū grassari honesta significatiōe significat ire & gradi: ut illud filii italici grassandū ad clara piclis. & Salustius: ubi ad gloriam uirtutis uia grassatur habundepollens potensq; & clarus est: gnaui ter autem dicitur industrie strenue celeriter. quod & nauiter: cuius contrarium est ignauiter: Nauus autē celer ac strenuus a nauū celeritate dictus. grāmatici pthēsin figurā appellāt: quādo appositio qdam littera fit ad picipiū dictiōis. Vt gnatus pro natus. gnauus pro nauus. gnaui ter pro nauiter. Noti i/ quit erant. M. Tullius & nauū. & nari: quibus cum in pæponi de/ ber dulcius uisum ē ignoti. igna/ ui. & ignari dicere q; ut ueritas po/ stulabat. CREbra. Crebro no/ men p aduerbio. Virgilius. & pe/ de terrā crebra ferit. MObile spi/ nā quatiens. In te uenerēa exigis motus & agitatio: ut illa merito dānetur q; imobiles iacet. hēt enī mobilitas illa nescio qd icentiuū & illiciū. efficitq; uenerē uiris cō/ ciniorē: ex quo ē illud Epigrāma/ tistā. nec motu dignaris opus nec uoce iuuare. Cōtra sapho ouidia/ na iqt crebraq; mobilitas aptaq; uerba ioco. Lucretius motū illū incōcubitu efficere ait uenerē cō/ ciniorē. q; tamen sic cā ne scēmi/ nā cōcipiāt. sic enī refer in quar/ to idq; sua cā cōsuerūt scorta mo/ uer. ne cōplerent crebro grauidaq; iacerēt: & simul ipsa uiris uenus ut cōcinior esset: spia aut dor/ fualis a medicis lōgū cerebrū uocat. ex spinali medulla pudētis atq; ēt matrici: ut suū ministeriū ipe/ ant nerui ministrat. PENdula ueneris. Elegāter pēdula uenerē uocat. q; fit a fœia supstāte: de quo/ cubitu inqt Ouidius parua ueha ē equo qd erat lōgissimā. nūq; thebais hēctoreo nupta refedit equo/ plerisq; quadrupedū ut inqt Plinius scēmiā in coitu supueniūt. ARtubus. Lāguetibus mēbris. qd/ est inqt Aristoteles in pblematis q; hō iter cetera Animātia a cōcubitu dissoluit. & lāguet. An q; semē. p sui corporis proportiōe plurimū emittit: qui uero multū geniturā siue spmatis emittit pal/ lescit ac debilitat: nō secus q; debilitaret. si q; dragies tātū de sanguīe emitteret: Qd ideo fit q; spma/ siue gēitura gignit ex sanguīe optime digesto q; rta uouissimāq; digestiōe. auctor Albertus magnus/ de coitu. Dicere solebat pythagoras tūc aphtodisias. uenerēa exercēda ē cū te ipso infirmior fieri uis. Venerē/ dānat Democritus: Cuius raritatem utiliorē esse uerissime sentit Plinius noster. & ante Pliniū dixe/ rat. Cor. Celsus ppe ex oraculo. Cōcubitus rarus corpus excitat: frequēs soluit: ab artubus mēbroz/ deriuat artuatus. quā dictio significat dissipatū. & quasi per artus laceratū: Maternus in quito ut sic/ artuatis uiscerz partibus mēbra oia crudelis artificii p̄sidio proferantur: fit & uerbum deartuare. qd/ ē q; p attus cōcidere: Plautus deartuatus sum miser. SImul ambo corruimus. Illa ē oibz nūeris/ solida uoluptas q; uir & fœia coeūtes simul cōmoriunt. Ouidius Ad metā pperate simul tūc plena/ uoluptas: cū pariter uicti fœia uirq; iacet. Vulgo credit ad cōcipiēdū necessariā ēē utriusq; coeūtis cū/ uoluptate pariq; cōcursu seminis p̄fusione: qd negat Aristoteles. qui libro primo de generatiōe ani/ maliū scēmiās sēpe numero cōcipe affirmat. sine ea q; p coitū sit uoluptas: qd & reliq; piparetici testā/ tur. COLLVtatiōibus. Tāq; palestra qdā & luctatio sit uenerius cōcubitus. Ideoq; Domitiū clī/ nopālē uocabat libidinis assiduitatē: uelut palestrā lecti & exercitāmētū. LIBIdinē icitātes. Isocolō/ est. quā figura ppe peculiariter ubiq; locoq; utitur Apuleius. latine dicitur cōpar. IMPēdio. Valde/ aduerbiū ē. MEGAut ueniā. Dixit se mihi nō ignotū. nec ueniā daturā. nisi p̄missem me apd/ eā cenatū. Cōsiliū uelut auspiciū petēdū. Q;eadmodū p̄sides & magistratus regunt auspiciis/ sine qbus nihil militiā domiq; agebat. Ita mihi inquit cōsiliū erat petēdū a phoride: ut magistratus/ auspiciā ab auspiciis petere cōsueuerūt: Plinius de Gallis gallinaceis scribes sic refert. Hi magistra/ tus nros quotidie regūt Domusq; ipsi suas claudūt aut referāt. hi fasces Rōanos ipellūt aut retinēt. VNgue la/ tū digitū trāuer/ sum. Hioronymus & Cicero hac Prouerbiali locutione decenter utuntur. COMiter. Hilare ac libere/ ut exponit Varro: aduerbiū ē. Cōes. ut inqt Cicero dicimus hoīes faciles & benignos. AMAtoria/ militiā. Ouid. militiā species amor ē. discēdit segnes itē militiāt oīs amās & hac sua crasta cupido

crebra subfiliēs: lubricisq; gestibus mobilē spinā qtiēs pēdula ueneris fructu me satiauit. usq; dū lassis aīs: & marcidis artubus defatigati: simul ambo corruimus: iter mutuos amplexus aīas anhelātes. his & huiusce/ modi colluctatiōibus ad cōfinia lucis usq; p uigiles egi/ mus: poculis iterdū lassitudinē refouētes & libidinē i/ citātes & uoluptatē itegrātes. Ad cuius noctis exēplar/ similes adstruximus alias plusculas. Forte qdā die me/ cū magnope Byrrhena cōtendit: apud eā canulā itez/ ressem. & cū ipendio excusare: negauit ueniā. Ergo igitur/ Fotis erat adeūda: deq; nutu eius cōsiliū: uelut au/ spiciū petēdū: q; iuita q; a se ungue latius digrede/ ret: tamē cōiter amatoriū militiā breuē cōmeatū idul/ sit. Sed heus tu iqt caue: regrediare cāna maturius. nā

VESAna factio. Maloz cōsensus & cōspiratio dicitur factio. alias factio signat opulentia. ut illud Factio. Plauti ex aulularia. Istas magnas factiones nihil moror: olim factio honestū erat uocabulū. unde fa/ ctiones histriōnū & quadrigariōz dicta: modo noīe factiōis seditio & arma uocant: & hoīes factio/ si dicti. Salustius: erat. Cn. piso eodē tēpore adolescēs nobilis summā audaciā: egenus factiosus: Ter/ tullianus i apologetico. at e cōtrario illis nomē factiōnū accomodandū ē q; in odiū bonoz & p̄boz/ cōspirat. INFEcta. Legō ifecit. hoc ē polluit. sedauit. pturbauit.

uesana factio nobilissimorum iuuenum. pace publi/ ca infecta: passim trucidatos per medias plateas uide/ bis iacere. Nec p̄sidis auxilia longinqua leuare ciui/ tati in tanta clade possunt. Tibi uero fortunā splēdor/ insidias: contemptus etiam peregrinatiōis poterit af/ ferre. Fac sine cura inquam sis Fotis mea. Nam p̄ter/ q; epulis alienis uoluptates meas anteferrem: metum/ etiam istum tibi demam: maturata regressiōe. Nec ta/ men in comitatus ibo. Nam gladiolo solito cinctus al/ trisecus. ipse salutis meae p̄sidia gestabo. Sic paratus/ cane me committo. frequens ibi numerus epulonum. & utpote apud primatē scēminam flos ipse ciuitatis.

quā regit. qd nō difficile obtinebit si sollicite agat. ut malis hoībus puincia careat. eosq; conquirit: nā & sacrilegos. latrones. plagarios. fures. cōgrere debet. & put quisq; deliquit in eū animaduertere/ p̄ses. puincia ut inquit Paulus in sua puincia tantū īperū habet: & habet iterdū īperū aduersus ex/ traneos hoīes. si q; malū cōmiserint. nā & in mādatis p̄cipū est. ut curet is q; puincia p̄est: malis ho/ minibus carere. puincia. p̄sidis at nomē generale est. quo oēs prouincias regēs appellatur. Quod Praesidis/ aut dixit Vlpianus plagarios cōquiri a p̄sde debere. scito noīe plagarii. nō tā eum significari q; surri/ pit alienos seruos ut autumat Acursius. q; eum q; libez hoīem asserit in seruitutē. quiq; hoīem emit. Plagia/ rianus plagis dānatus ē. ipsa uero lex plagiaria: crimē plagii uocatur. Martialis decetū metapho/ ra plagariū appellat furē libroz suoz: qui illos tanq; suos tenet īseruitutē. Ego opinor potius plagia/ riū a uocabulo græco duci. πλῆγος qd significat obliquū. & trāuersum. & πλῆγος dī obli/ giario syllaba prima corripit. In plaga produci. Cōtemptus peregrinationis. Peregrini dū cō/ temnunt insidias magis obnoxii sunt. Cū naturaliter ciues nostros magis q; peregrinos foueamus. Cuius rei argumēto est exēplū illud agoracriti & alcamenis atheniēs. nā cū duo hi sculptores i mar/ more scalpēdo clarissimi uenerē fecissent. uicit Alcamenes nō opere. sed atheniēsium suffragiis. q; cō/ tra peregrinū suo fauerūt. p̄cipit Plato libro. viii. de legibus peregrinos post ex actos uiginti annos al/ ligatis sarcinulis ex ciuitate in qua habitauerint migrare debere. Idē libro nono. peregrinū ob homi/ cidii maiori multa afficiēdū esse q; indigenā. Itē libro. xi. iubet ut pegrini duntaxat & aduenā caupo/ narias exercitationes faciāt: contēptus ponit pro cōtēptione. NEC icomitatus. Comes fidissimus & caupo/ est gladius quoq; comitātū ituz se se spōder Apuleius. GLAdiolo. qdā ex ueteribus gladia neutra/ liter dixerūt genere excidētes. ut notat Quintilianus gladiola dixit messala. Gladiū a clade. Cū. Gcō/ mutato dici autumat. M. Varro. qā fit ad hostiū cladē. Lacedemonii primi auctore Plinio gladiū iue/ nerūt. ALtrisecus. Altiorē corporis parte. Aduerbiū ē: uel ab altero latere. sic enī macherophori gla/ diū ad latus alterz alligatū gestare cōsueuerūt. CAEnā. Ad quā. iuitauerat me byrrhena. EPV/ lonū. Cōuiuiū ab epulis epulones dicti & p cōuiōtoribus accipiunt: Antig epulones dicebant quos/ nūc epulones dicūt & significabant hi qui habebāt indicēdi epulas ioui ceterisq; diis p̄tatem: p̄tisi/ ces ueteres ut auctor ē. M. Tullius i tertio de oratore tres uiros epulones ēē uoluerūt: a qbus fieret lu/ doz epulare sacrificiū. Mox nūerus epulonū auctus & p tribus septē ēē corpunt. de qbus itelligi uo/ luit Lucius illo uersu septē uirz epulis festus. titiūq; sodales. Plinius quoq; iunior scribit mariū be/ rhecū fuisse septē uirz epulonū. Sodales at uiri ut id quoq; trāseunter attingā. ap Lucanū. significant/ sacerdotes. dicti ab titiis auibus. q; in auguriis certis obseruare solēt: Coepulonus Plauto dictus cō/ uictor: & hisdē epulis uescēs enī ait in pla. o mi iupiter Terrestris & coepulonus. cōpellatiuus. Vbi/ Annotandū q; copulatiuus q; compellatiuus emendatiuus quadrat Plautinā sententiā. Prisci scitissi/ me facitissimeq; epulones Deos parasitos iouis appellauerunt. & ad illius mensām constituerunt. parasiti/ Lex conuiualis p̄cipit ne in conuiuiū epulones hoc est conuiuiā plures sint q; nouem: nec paucio/

res q̄ tres, oportere enī numerꝫ cōiuiage, a gratiagꝫ numero incipere & progredi ad mufas. Id eſt pro
ficiſci a tribus & cōſiſtere in nouē: nā multos eſſe inquit, M. Varro nō cōuenit: q̄ turba plerūqꝫ eſt tur
bulenta, noſtiſſimū dictū eſt de numero cōiuiage, put meminit Iulius capitolinus, ſeptē cōiuiū, nō
uē uero cōiuiū: Archeſtratus poeta græcus cōiuiæ inquit aut tres aut quatuor, aut nō plures qnqꝫ
opipares ſunto, alias mercenariogꝫ & rapto uiuentiū cōuentus fuerit: Atheneus quoqꝫ auctor eſt olim nō plu
res quinqꝫ in cōiuiū adhiberi ſolitos. Opiſares lecti, Dicimus opipares, & opiparos: ut exanimos
& exanimos, ut inermes & iner
mos. In ſecundo & tertio ordine
opiparꝫ aut antiqui dicebāt ma
gnæ opum apparatū, ut opiparꝫ
cōiuium, a Plauto in pſa opipa
ræ athenæ dictæ, p opulentæ &
magnificæ, a quo opipare abun
dantꝫ cōpoſe: hic lecti opipares ſignificant mēſæ magnificæ, ac p̄cioſæ: ut pote ex citro & ebore cō
fectæ: nā ut inquit Plinius menſis citreis nihil erat p̄cioſius, olim cethegus menſam citreā permuta
uerat fundi taxatione. Rotundæ erant & orbiculatæ, menſis citreis p̄cipua dos in uena criſpis: tigri
næ & pantherinæ uocabantꝫ: mulſi color in his maxime probabatur: de quibus Lucanus, Martialiſ
Iuuenaliſ, Seneca, ſcriptores oēs, hæc menſarꝫ pedes ex ebore fiebāt: ob id dixit Plinius, Eodē ebore
numinū ora ſpectari & menſarꝫ pedes: Iuuenaliſ, Latos niſi ſuſtinet orbes grande ebur, Epigramatā
rius poeta, Tu libycos indis ſuſpendis dentibus orbes, HIC uitrū fabre ſigillatū, Vitruū aliud ſuſu
figurat, aliud torno terit, aliud argētū modo celatur, Sidon officiis quōdā uitreariis nobiliſ, uſus ut
tri ad potādum argenti metallā & auri pepulit, Ferūt Tyberio principi excogitatū uitri tēperamen
tū, ut flexibile eſſet, & totā officiā eius artiſciſ abolitā, ne aeris, Argenti, Auri, Metallis p̄cia detrahe
rent auctor Plinius lib. xxxvi, græci hyalon uitrū uocāt: Vnde hyalinus color uitreus, Virgilius car
pebāt hyali ſaturo fucata colore: Galienus ipator aſpernatus eſt calices uitreos dicēt, nil uitro cōmu
nius, Fabre, Elegātꝫ & ad amuſum celatū, CRYſtallū ip̄ictū, cryſtallū glaciſ eſſe certū ē: Vnde
& nomē græci dederē κρυſταλλος, græce glaciſ, & κρυſταλλος glaciſ, hic illud ī obſcū
no carmine, Rigerqꝫ dura barba uicta cryſtallo, auctor eſt Xenocrates uſus amphorale ex cryſtallo ui
ſum, Poculiſ cryſtalliniſ maxima auctoritas: Nero amiſſarꝫ rege nuncio accepto, duos calices cryſtal
linos in ſup̄ma ira fregit illiſos, Mater familiā olim mercata eſt trullā cryſtallinā ſextertiis centū qui
quagita millibꝫ, ip̄ictū aut cryſtallū appellat, uel quali nō ip̄ictū, & ſincerum quale d̄r aſynthetō, uel
q̄a pigi ſolitū eſt: qd & Plinius reſert, ſcribēs ex cryſtallo tingi ſimaragdos aliasqꝫ trāſlucētes gēmas:
in rigido potu maxime cryſtallina cōmendantꝫ, cū materia illa ſit caloris ip̄artes, ARGētū alibi cla
rū, argētea ſuppelleſ, & argētea uafa in apparatu mēſarꝫ regiarꝫ uſurpantꝫ: ut pote p̄cioſiſſima: lances
ex cētenſ libris argētū ſup qnq̄etās numero Romæ fuiſſe cōſtat, Cornelius nepos tradit triclīnīa Ro
mæ argētea fuiſſe: reſpoſitoriis argētū addi ſua memoriā cōceptū ſeneſtella dicit, lectos opuiſſe argen
to totos primus tradit carbiuliſ pollio eques Rōmanꝫ: qui & aureos fecit, uafa coquinaria ex argē
to caluſ orator fieri quæriſ: anaglypha uocāt uafa: q̄ in aſperitatē exciſa ſunt: ut Plinius oſtendit in
xxxiii, de qbus epigramatiſta: & menſis anaglypta de paternis, Dixit maro cymbiaqꝫ ex auro perfe
cta atqꝫ aſpera ſignis, interpretatur Seruius anaglypha ſignificari: in argento autē clariorē colorē eē q̄
in auro, magiſqꝫ diei ſimilē tradit idē Plinius: Ideoqꝫ militariſ ſignis familiariorē quoniā iſ lōgi
uſ ſulget, græci αργυρο γάργυ uocāt, unde argyralpides a clypeis argētatis dicti milites Alexandri
& apollo argyro toxos apud Homēꝫ, cognominatus ab arcu argenteo: & gēma argyrodamas: quā
& androdamanta uocāt: quoniā ip̄etus hoīum & iracūdias domat, AVꝫ fulgurās, Querit Plini
us cur auge plātū ſit ceteriſ metallis, q̄a inqꝫ rege uni nihil igne depit qui imo quo ſepius arſit, p̄ficit
ad bonitatē: aurigꝫ expimento ignis eſt: Idqꝫ ipſum obryzum uocāt: quaſi ſincere: Quod ualde p̄cio
ſum eſt: Idqꝫ eccleſiaſtiſci ſcriptores ophir appellāt: ut docet fortunatus: altera cauſa p̄cii maior in au
ro eſt, qd minimū uſus deterit, ſup cetera nō rubigo ualeſt nō erugo non aliud ex ipſo quod cōſu
mat bonitatē minuatqꝫ pondus: Meſſala orator, p̄didit antoniū triū uigꝫ aureiſ uſum uafiſ in oībus
obſcenis deſideriſ Ptolomeus olim mille cōiuias totidem aureiſ poculiſ ſaginaſſe fert: imutans
uafa cum ſerculiſ, SVCCInum mire cauatum, Priſci crediderunt ſuccum arboriſ ſuccinū eſſe: &
nomen argumento eſt: ut auctor eſt Plinius, a germaniſ appellatur gleſſum: & ob id inſularum una
in ſeptentrionaliſ oceano gleſſaria nominata, Liquidum primo diſſillare indicio ſunt quædam in
tus tranſlucētia ut formica, Culices lacertæ, Candidum odoris præſtantiſſimū, ſuluo maior aucto
ritas, ſumma laus phalerno: Ita a uini colore dicto, attritu digitorum accepta ui caloris attrahit in ſe
paleas & folia aridat, aut magnes lapis ferrum: Vnde harpaga a rapiendo uocitarunt, Taxatio ſuccini
in deliciſ maxima eſt in tantum ut hominiſ quāuis parua ex ſuccino effigiſ uiuorum hominū
Vigentiumqꝫ præcia ſuperet, Domitius Nero princeps Capilloſ uxoriſ ſuæ popeæ ſuccinoſ appel
labat, alio nomine electrum appellanta ſole: ex fabula uulgatiſſima, uocant & electrum metallum
ex auri argentique mixtura, Cui auctoritas fuit apud priſcos Homero teſte: qui Menelai regiā

opipares citro & ebore nitētes lecti aureis uestibus ite
cti. ampli calices. uariae qdē grāe: sed praeiositatis uni
us. Hic uitru fabre sigillatū. ibi cristallū ipictū. argētū
alibi clarum. & aurum fulgurans. & succinum mire

nificant mēſe magnifica: ac ꝑcioſe: ut pote ex citro & ebore co-
itreis nihil erat ꝑcioſius. olim cethegus menſam cicrea permuta-
ant & orbiculatae menſis citreis ꝑcipua dos in uena criſpis: tigri-
color in his maxime probatur: de quibus Lucanus. Martialis
& menſae pedes ex ebore fiebāt: ob id dixit Plinius. Eodē ebore
des: luuenalis. Latos niſi ſuſtinet orbis grande ebur. Epigramata
dis dentibus orbis. HIC uitrū fabre ſigillatū. Vitrū aliud flatu
ſeri modo celatur. Sidon officiis quodā uitreariis nobilis. uſus u-
auri pepulit. Ferūt Tyberio principe excogitatū uitri tēperamen-
tis artifiſis abſolūtne aeris. Argenti. Auri. Metallis ꝑcia detrahe-
hyalon uitrū uocat: Vnde hyalinus color uitreus. Virgilius car-
alienus ipſator ſpernatus eſt calices uitreos dicēt. nil uitro cōmu-
ſim celatū. CR Ytallū ipſitū. cryſtallū glaciē eſſe certū ē: Vnde
ſm. græce glacies. & κρυſτῶν αλδαης glacialis. hic illud i obſce-
lata cryſtallo auctōr eſt Xenocrates uas amphorale ex cryſtallo ui-
auctoritas: Nero amiſſage rege nuncio accepto. duos calices cryſtal-
terfamilias olim mercata eſt trullā cryſtallinā ſextertiis centū qui-
ū appellat. uel quaſi nō ꝑictū. & ſincerum quale dē aſynthetō. uel
ſcribēs ex cryſtallo tōngi ſmaragdos aliaſq; trāſlucētes gēmas:
cōmandantē qd materia illa ſit caloris ipatēs. ARGētū alibi cla-
in apparatu mēſage regiae uſurpant: ut pote ꝑcioſiſſima: lances
numero Romæ fuiſſe cōſtat. Cornelius nepos tradit triclinia Ro-
mā addi ſua memoria ceptū fenestella dicit. lectos opuiſſe argen-
tillio eques Romanus: qui & aureos fecit. uafa coquinaria ex arge-
phila uocat uafa: q̄ in aſperitatē exciſa ſunt: ut Plinius aſtendit in
enſis anaglypta de paternis. Dixit maro cymbiaꝝ ex auro perfe-
ruius anaglypha ſignificari: in argento autē clariorē colorē eē q̄
lē Plinius. Ideoꝑ militariſus ſignis familiariorē quoniā is lōgi-
cāt. unde argyraſpides a clypeis argētatis dicti milites Alexandri:
q̄ cognominatis. ab arcu argenteo: & gēma argyrodamas: quā-
tus hoīum & iracūdiſas domat. AVꝛę fulgurās. Quærit Plini-
ſga inq̄t rege uni nihil igne depit qui imo quo ſepius arſit. ꝑficir
eſt. Idꝑ ipſum obryzum uocat: quaſi ſinceꝝ. Quod ualde ꝑcio-
phir appellat: ut docet fortunatus: altera cauſa ꝑci maior in au-
cetera nō rubigo ulla eſt nō erugo non aliud ex ipſo quod cōſu-
eſſala orator ꝑdidit antoniū triū uiꝛę aureis uſum uafis in oibus
mille conuiuas totidem aureis poculis ſaginaffe fert: imutans
ire cauatum. Prisci crediderunt ſuccum arboris ſuccinū eſſe: &
Plinius a germanis appellatur gleſſum: & ob id inſularum una
ominata. Liquidum primo diſtillare indicio ſunt quædam in-
ſes lacerae. Candidum odoris præſtantiſſimi. ſuluo maior auctō
i colore dicto. attritu digitorum accepta ui caloris attrahit in ſe
ſerrum: Vnde harpaga a rapiendo uocitarunt. Taxatio ſuccini
hominis quāuis parua ex ſuccino effigies uiuorum hominum:
ſus Nero princeps Capillos uxoris ſuæ popeæ ſuccinos appel-
nta ſole: ex fabula uulgaſiſſima. uocat & electrum metallum
ſtoritas fuit apud priſcos Homero teſte: qui Mēnelai regiā

electro fulgere tradit: Helena in templo Mineræ sacravit calicem ex electo: mammae suae mensura: Electrum ex auro
iuriconsultus, si quis inquit electrum ex alieno quo argenteoq; miscuerit, Iulius Capitolinus auctor est ex auro
Cornelium Macrum pateram electrinā habuisse quae per conuiuias circumferretur: in cuius medietate
lio effigies Alexandri expressa uidebatur: quod id circo posui, quia dicuntur iuuari in omni actu suo
qui Alexandrum expressum uel auro gestitant uel argento. CAuatum, scilicet in pocula electrina, electrina,
ET lapides, significat uel lapides præciosos in conuiuiu byrrhenæ fuisse excauatos ad pocula, uel calices
cauatū: & lapides ut bibas, & qcqd fieri non potest: ibi
est, diriuiores plusculi splendide amicti, fercula copio
sa, scitule subministrata: pueri calamistrati, pulchre in
dusiati, gemas formatas in pocula uini uetusti frequē
ter offerre. Iam illatis luminibus epularis sermo prece
bruit, iā risus adfluens, & ioci liberales: & cauillis hinc
ide. Tū isit ad me Pyrrhena q̄ cōmode uarfaris in no
stra patria, qd scia: tēplis: & lauacris: & ceteris operiz
buss: lōge cūctas ciuitates antecelū: utēsiliū prætereā
rēt qn̄ ē. M. T. i uertinis autiat trullā ex una gēma ex cauata fuisse. Diriuiores plusculi, antiq; dir
bitor: appellatiōe itelligi uoluerūt ministros distributoresq;: q̄ dictiōe præter Apuleiū usi sunt amia
nus Marcellinus & Cicero, antiquissimo latio lexico scriptū legis diribitoriū a diribēdo, hoc est distri
buēdo notiatū fuisse locū: i quo stupēdia militibus numerarēt, fortassis hīc uocabulū diribitoris: sup
q̄ dictiōe nō pauca annotauimus. I. V. Suetōiū cōmētario sic scribētis: cū amiliana p̄tinatius ardēt i di
ribitorio duabus noctibus māsit. SCITULAE, decēter & pulchre: i conuiuiō, hoc maxime spectat ut
fercula nō tā sint copiosa: q̄ elegāter & nitide mēsis iportata illataq; ubi structiores ex arte structoria
decēter secēt altitia & pisces: scitus elegās & pulchre apud p̄iscos dicitur diminutiue scitulus apud Plau
tū in rudētē sunt facie scitula, ide aduerbia scite, & scitule. PVERI calamistrati, calamistrū ē acus ma
ior: q̄ calefacta torq; capillos, unde calamistratus puer, p crispulo ciratoq;: & calamistrata coma: quā
M. T. p̄bro dar Gabiniū: delicatagē, & molliū capillos iurare calamistrū: Tales ut inq; uerissime
Seneca suā mallē rē publicā turbari q̄ comā. M. Varro refert calamistrū parari ob ornatū qd calefactū
i cinere capillos ornat: q calamistrū ministrabata cinere cinerarius & cinisio ē appellatus: cinisifonum
meminit, Oratius: apud Plautū p̄broso cōiocio dictū ē. Cinēde calamistrata, hic ministri significant
crispa coma & anulatis calamistrō capillis cōspiciū q̄les i cōiuiui regū ē decet: papiniū celebrās Do
minianū faturnalia ita laudar ministeriū, ideos totidē putes ministros. PVLCHRE iclusiati, hoc ē elegā
ter uestitū: leger malo idusitati ē at iclusiū uel potius idusiū uestimētū corpori adherēs: q̄si itusiū, Plau
tus i epidico idusiati patagiatā caltūla: aut crocula, quo uestu significat uestis idusiū & patagiū de quo
supra diximus, caltula uero noīe & crocula demōstrat uestis coloris caltæ & croci ab herba calta cuius
color luteus ē, caltula dicta de q̄ Virgilius, mollia luteola pingit uaccinia calta, hīc ab eodē Plauto in
aulularie dicti idusarii & caltuarii patagiarū p cōfectōribus hogē uestimētog;: quīs i plautinis codici
bus nō caltuarii scriptū sit sed cerinarii: q̄si a colore cere noiati, M. Varro itusiū dicere maluit: q̄ indu
siū: qui de idutu hīc amictū scribēs sic inquit unū qd foris ac palā palla alteq; qd itus a quo itusum,
OFFERRE, p̄ offerbāt, i finitiuus p̄ indicatio, quo & historici, & poetæ utunt, EPVLARIS sermo, ex
p̄scripto legis cōiuiualis oportet cōiuiuas, nec loquaces ē nec mutos, q̄ eloquētia i foro silētiū uero
i cubiculo ē debet: sermo at epularis huc est: q̄ iter epulas seriū & debet ē iucundus atq; iuitabilis &
cū quadā illecebra & uoluptate utilis: dū uestimur tunc tacendū est, ob hoc dixit Geliū interea puer
uenerat: & olla deferbuerat. Tempusq; esse ceperat edendi & tacendi. IOCI liberales, nō diſteria om
nia & scōmata a cōmodata sunt conuiuali hilaritati, sed ioci minus asperi & edentatæ beluæ morsus
in conuiuiū dicit & debent & solent apud græcos ledoria & scōmma nominantur ioci mordatiōres,
& urbanitas amarulenta, sapiens ut inquit Macrobius iter mensas & pocula præcipuæ exercet id scō
matis genus hoc est morsum figuratum: quod urbanitate regitur, nec semper ad amaritudinem per
git: ueteres nostri iocos diſteria dicebāt Plautus comitus, & Tullius orator iocorum uetustate cete
ris præstitisse memorantur, Tyro Tullius Cicerōis libertus libros tris de patroni iocis composuit: io
duplex inquit est iocandi genus: unum illiberale, petulans: flagitiosum obscenum: alterum elegās ur
bārum, ingeniosum, facetum: illiberali ioco abstinere, i genuo uti debemus, tūc autem ioco uti licet
cū seriis rebus satis fecerimus. CAUILLUS hīc ide ex oi parte conuiuii cauillatiōes resonabāt, est eni
cauillus siue cauillatio irrisio & iocosa calūniatio, ut supra diximus. TEMPLIS & lauacris, Cōsimili
ter Sidōiū apollinaris, Narbonē Gallia ciuitatē a delubrog; & thermag; magnificentia cōmendat,

Prouer-
 bia.
 De Mile-
 siis.
 οἰκᾱί μᾱ
 λησίᾱ

Famige/
rabilis.
Famige/
ratus.
Famige/
rator.
Fuscae
aures in
auspicate
Larissa
pensilis.

de lapide
emptiis.
quid.
Locus co
lumellæ.

Liceri.
Ne licita/
torem
uenditor

infit Telephrō. pupillus ego mileto profectus ad spe-
ctaculū olympicū: cū hæc etiā loca prouincie famige-
rabilis adire cuperem: peragrata cuncta Thessalia: fu-
scis auibus larrissā accessi. ac dū singula perrās: tenuato
admodū uiatico: pauperti meæ fomēta conqro: cōspi-
cor medio foro procerū quēdā senem. is sistebat lapidē:
claraq; uoce predicabat. Si q mortuū seruare uellet. de
precio liceret. & ad quēpiā prætēritiū Quid hoc iā

essent: ut pote luxu emolliti enervatiq: Altera quoq: paroemia celebrat οἰκοὶ ἀδινῆται idest domi
milesia de his: qui delitias intempestiuiter: neq: ubi conuenit obstantant: nam cum Aristagoras mi
lelius lacedemonem uenisset rogans ferre suppetias ionibus bello persarum pressis: concionabatur
indutus ueste delicata & præciosa. Tunc unus ex laconibus ephoris ad illum uersus dixit οἰκοὶ ταῦτα
ἀδινῆται hoc est. Domi delitiae milesia usurpandas sunt: non apud nos: quando uidelicet cupitis impe
trare auxilium: non enim cōuenit calamitosas delicatas apparatus. AD spectaculum olympicum
Olympiacis ludis apud scriptores fere omni nihil celebratius: de quibus copiose apud suetonium: p
scripsi. Ideoq: in praesentia superferendum. Famigerabilis. Clarus & inclytus. hoc uocabulo signi
ficatus sicut & famigeratus: famigeratos uero dicuntur hi: qui famam rumusculosq: disseminant
ac circumferunt: uanidici & mendaci loqui: quos senex Plautinus in Trinummo malo & damno di
gnos censet. Fuscis aibus. malo augurio: & improspere: fuscae enim aues nigric: coloris omino
sae fere sunt: & infortunium protendunt: sicut a contrario candidae aues accipiuntur pro bonis: & fce
licitatem praedicunt. In hanc sententiam Oratius. Mala soluta nauis exit alite. dixit pro iselici: & di
ro augurio. Cornix. cornus. bubo. nigro colore & fusco inter auspicas aues numerantur a Plinio. In
Naturalis historia. Larissa. Ciuitatem Thessaliae clarissimam. Vnde Achilles larissaeus dictus
est: & larissa argiuorum arx. Cyclopus opus. qui gasterocheres: idest uentrimani appellantur: ut an
te diximus. Larissa quoq: ossiae locus est pensilis nominata: est & alia in creta: fuit & larissa in asia iux
ta cynam: in agro quoq: attico larissa & trallibus uicus nomine larissa. Inistebant lapidem: præ
conem fuisse significat: siquidem ex more prisco solebant pracones ex lapide facere praconium: ubi
mancia quoq: uenalia praconis uoce uenalia proclamabantur. ob id seruos de lapide emptos dici
reperies. Plautus in bacchidibus. o stulte stulte nescis nunc uendi te. atq: in eo ipso aditas lapide. ubi
praeco praedicat. M. Tullius in oratione contra Pisonem translatione decenti tribunos de lapide em
ptos esse ait: quia ut interpretatur Asconius pedianus mercede id faciebant: De hoc genere seruo
rum. qui de lapide empti sunt intelligi uoluit Columella his uerbis: quae ex libro quarto agricolae
rionis subiecimus: non tamen excedunt septem iugera unius operam uinitoris quem uulgus quide
parui aeris uel de lapide noxium posse comparari putat: hic de lapide nexius. haud dubie significatur
uenalis de lapide emptus: corrector columellae uir alioquin eruditus: quem nominari in hac parte
inqua reprehendit. inhumanum est. In tantamentis quae in scriptores agricolationis annotauit. de la
pide noxium interpretatur de capitolino lapide deiectum. errore non dubio. cum ut alia omittam
emi non possitis qui ob noxam de faxo tarpeio ad mortem praecipitatus sit. Non inficior de faxo
tarpeio solitos deici ob atrox delictum fontes. ut olim. T. Manlius. & alii. sed ad sententia Columel
lae hoc adeo non pertinet. ut sit penitus contrarium. DE precio liceretur. Indicaret: precium face
ret quantum sibi dari uellet. qui mortui cadauer sese seruaturum esse promitteret. hoc enim praeco
nium illic fieri solebat ad defendendas scilicet magarum praestigias quae mortuis irrepentes sub ha
bitu bestiolarum corpora demorsicabant: & frustra amputantes subducebant. uiceri autem pprie
est praecium deferre pro re emenda. ut sibi potius q: alteri uenalia addicantur. Vlpianus si res eius ue
nerit. & existat qui plus liceat. An in integrum ppter lucrū restituendū sit pceptū est. M. Tullii in of
ficiis. ne licitatore uenditor. nec contra se qui liceatur emptor apponat. Apud curium Alexander
in epistola ad Darium impia inquit bella fuscipitis & cum habeatis arma licitamini hostium capita
hoc est. precium offertis pro capite meo. darius enim persarum rex pro capite Alexandri mille talen
ta percussori daturum sese promiserat. Plautus in sticho iocos ridiculos uendo age licemini.

COMperior. Pleraq; uerba utroq; mō faciēdis & paciēdi apud priscos efferebant: ut luxuriatus lu
xuriat fluctuatus fluctuat: assentior assentio. cōperior cōperio. auctor Quin. s. i. x. OPPido puer. Val
de puer & puerilitatis iscita p̄ditus. Talia merito dicunt ad igna. Theſalici moris. SAgas. Incatatri
ces. & sciētes artis magicæ sup̄ qua dictiōe inuicōmetario satis ac sup̄. DIC fodes. Dictio comica ē.
& ut auctor ē Mar. Tul. in oratore ex copulatis uerbis coagmetata. dici. n. sodes p̄ si audes. sicut sis p̄
fuis. CVstodela feralis. Mortui custodia. diminutiū est: Cui cōsimilia sunt fugela. Catela. Axela.
fodes. custodes.

superior: hiccinē mortui solēt aufugere: Tace respon-
dit ille. Nā oppido puer. & satis pegrinus es: meritoq;
ignoras thessaliā te consistere. ubi sagæ mulieres ora
mortuorū passim demorsicāt. eaq; sunt illis artis magi-
ca suplemēta. Cōtra ego: & q̄ tu iquā: dic sodes custo-
dela ista feralis: Iā primū respondit ille: perpetem no-
ctē eximie uigilādū est. exertis & icōueris oculis: sem-
per in cadauer itentis. nec acies usquā deuertēda. imo
ne obliquāda quidē. quippe cum deterime uersipelles
in quoduis animal ore cōuerso latēter obrepant. ut ip-
sos et oculos solis & iusticiæ facile frustrentur. Nā &
aues & rursus canes: & mures. imo uero etiā muscas ī-
duunt. Tūc diris cātaminibus somno custodes obruūt
nec quiq; definire poterit: quantas latebras neq̄ssimæ
mulieres pro libidine sua cōminiscuntur. nec tamē hu-
ius tam exitiabilis operæ merces amplior q̄ quaterni
uel seni ferme offerunt aurei. Ehem & quod pene præ-
terieram: siqui non integrum corpus mane restituerit:
quicquid inde decerptum diminutumque fuerit: id
omne de facie sua defectum sarcire compellit. His co-
gnitis animum meū cōmasculo. & illico accedens præ-
conē. Clamare inq̄ iam desine. adest custos paratus. ce-
do præmiū. Mille inquit numi deponētur tibi. Sed he-
us iuuenis caue diligēter: principū ciuitatis huius filii

gitur oculo uegetissimo: acie p̄spicaci & cūcta p̄spiciente: quā chrysippus fieri solitā esse p̄didit aspe-
ctu formidabili luminibus oculorū acribus neq; humilis neq; atrocis: sed reuerēde cuiusdā tristitia
dignitate. Plato uolumine de legibus nono iustitia oīum specularit: atq; uindictē appellat: & ita dici a
p̄ficus sacerdotibus tradit. Lucius noster itidē in iuiuium ponit. Solis & iustitiæ testatus oculū qđ
at qđā dicit de oculo iustitiæ mētiōē fieri a diodoro & iter sacras egyptiorū litteras referri. id haud
trix uerū ē. & n. Diodorū iiii. bibliotheca differēs de litteris hieroglyphicis ait i illis oculū hoīs scribit
q̄ significat iustitiā seruatorē: & totius corporis custodē: nulla faciā mētiōē de oculo iustitiæ: lege & p̄
fita diligētē uerba Diodori: aptissime cognosces ita ēē & significare uti nos docuimus. MVscas i
duūt. In muscas & aues trāsfigurant: iduere atē in aue trāsformariā Virgilio dictū ē induit mucronē
p̄ mucrone cōfodit. PENEpterierā. Sic Plinius. p̄sens p̄terierū qđ minime p̄teridū fuit. CORpus
Defuncti. qđ custodiendū recepit. MAno. Hora matutina. SARcire cōpellit. Tāq; talionis penā
subiciatur. quæ oculum pro oculo. Dēte p̄ dente. membrū p̄ membro reposcit. COMma-
Roboro. firmo. & mascula quādā uirilitate teperfulcitur: nā quæ mascula sunt. ualētiora sunt & robu-
siora. Vnde masculum pro forti & uehementi usurpat Antiquitas. & testatur Nonius: Arboribus
imō potius omnibus quæ terra gignit herbisq; etiam utrūq; sexum esse diligentissimū scriptores tra-
dunt. Mareq; in omni genere fortiores ēē p̄terq; i p̄theris & uris. Masculēscere uerbū Plinianū est.
p̄ eo quod est masculinū fieri masculera quoq; in uineis dicta cū palmites induruerūt per pedamē-
ta propagati. ADEST custos paratus. ego adsum: nā de nobis ut auctor est Quintilianus loquitur.
tāq; de aliis: ut dicit Seruius negat Tullius. pro eo quod est ego Seruius dico. ego Tullius nego. CE-
do. Dīqđā premiū. Verbū comicū: & apud Plautū frequētissimū. CLAmare desino. Tā diu clamat.

Harpys

Insom-
niaLynceus
oculatis-
simusargus
oculusargiphō-
tesargus
celumPosticu-
lum

Postica

antica

Pseudo-
thyroncōclauē
amiculūnigellū
anthraci-
nusmulieres
in luctu

albatae

alba ue-
stis defū-
cto con-
gruensauctora-
tus

præco in re aut uedenda aut locada: q̄ diu non adest emptor, uel cōductor, quo parato clamare desi-
stit. CAdauer a malis harpys. Præcipit pco cadauer illud primariu iuuenis solerter custodiendum
esse a neq̄ssimis mulieribus: q̄s scite appellat malas harpyas quoniā instar harpyaz rapiebāt & raptu
imūdo furtiuoq̄: cūcta phophanabāt: harpyas iouis canes dictas eē tradūt: quas appolonius duas es-
se dixit: alii tres: quas poeta iclytus luculētis uersibus ita describit: Virginei uolucrum uultus fœdissi-
ma uentris proluuiēs. Vncāq̄ manus & pallida semper ora famē ab ep̄tā q̄ quod est rapio harpyas
nominari autumant: quas quidā

neptuni filias esse prodiderūt: q̄a
fere pdigiorum omnium pater
est. Alii dicunt harpyas filias thau-
mantis & electræ. Nōmīe harpya
rum rapaces furtifici Auari signi-
ficantur. Hominem ferreum
Semetipsum telephron signat, q̄
loquēdi modus est uisitatissimus.
IN somnē, puigilē ac sine som-
no. Insomnia dicitur uigilia: & in
somnia uigil. Vnde apud Virgiliū
grāmatici ita legunt. Anna soror:
quæ me suspensam insomnia ter-
ret: ut insomnia generis fœmini-
ni. & numeri singularis uigiliā significet. Ipso lynceo, Valerius Flaccus, in primo Argonauticon lyn-
ceum memorat in catalogo argo nautarum: quem dicit fuisse oculatissimū perspicacissimūq̄ mor-
talium. his uersibus. flutibus & mediis terras dabit ille magistro & dabit Astra rati cūq̄ ethera lupi-
ter umbra pdiderit solus trāsibit nubila lynceus autumat Plinius. fabulam cernendi lynceo inde or-
tā: q̄ nouissimam primāq̄ lunam in ariete primus eadem die cōspexerit, q̄ nullo alio in signo cōtin-
git de lynceo sic scribit Hieronymus cōtra Iohānē origenistā. Lynceus ut fabulæ ferūt uidebat tran-
sparietē. hinc prouerbialiter lynceus pro oculatissimo. & acutissimo uisus usurpatur. M. Tullius quis
est tā lynceus, qui in tātis tenebris nihil offendat: Oratius. nō oculo possis quantū contēdere lynceus
Item ne corporis optima lynceis contemplare oculis: quidam oculos lynceos a lyncibus: quæ claris-
simæ oīum q̄drupedū cernūt falso deducūt. ARGo. Argū totū stellatum oculumq̄ fuisse nullus
ignorat: qui uel illud nasonis notissimū: legerit. Centum luminibus cinctū caput argus hēbat. hūc
custodiionis uigilātissimo Mercurius falcato ense caput amputauit: Cuius oculos excepit iuno eosq̄
collocans in pēnis pauonis caudā gēmis stellātibus implet: hinc argiphōtes poetis dictus Mercurius
quasi argi perēptor: mystice autē argus est celū stellaz: luce distinctū. quibus inesse quāda species cele-
stiu uidetur oculorū. Gelū autem argum uocari placuit a cādore & uelocitate. hic ergo ambitus celi
stellaz luminibus ornatus existimatur enectus esse a Mercurio: quia sol qui & Mercurius est diurno
tēpore obscurādo sidera ueluti enecat uel luminis sui cōspectū eoz auferēdo mortalibus. ILlico. Sta-
tim. OBSEptis. Oculis. obfirmatisq̄. POSTiculā. Hoc ē per postes a tergo relictos. & Posteriorē
re domus partē: quod & posticū dicitur. Diminutiue posticulū. Plautus in trinūmo. posticulū hoc re-
cepit cū edes uēdidit. Seruius grāmaticus ait posticā fœminini generis a postico deferre. eo q̄ post-
ica uerbū augurale sit & ad augures tātū pertinet. Quæ i celo designatur: de qua. M. Varro tēpli i celo
quattuor partes dicunt. Sinistra ab oriēte. Dextra ab occasu antica ad meridiē. postica ad septētrionē
annotauimus in Trāquilli commētariis pseudothyron perq̄ elegāter & scite pro postico usurpari ab
amiano marcellino. M. Tullio. Paulo orosio. aliisq̄ scriptoribus luculētis. CONclauē quod dā. Cō-
clauia dicunt loca: quæ una clauē claudūt. Cōclauata quoq̄ dicebātur apud ueteres: quæ sub eadē
erāt clauē. Marcialis. in oibus uacera quod cōclauibus. FVscā uestē. Nigra uestimēta lugentibus ac
comodata sunt. a Varrone amiculum nigellum dicitur uestitus lugubris: prisciantracinum nigrum
dici uoluerunt: anthrax enim græce carbo appellatur: unde anthracina lucentiū uestis. illud notabile
quod tradit Plutarchus in pplematis: mulieres scilicet in luctu albis uestibus indui solitas. ut quēad-
modū motui corpus albis uestibus uelabat: Idē & pp̄ quos facitare uoluerūt. Alba autē ueste idē
co cadauer exornabāt: q̄a solus albor color sincerus ac purus minimeq̄ iquinatus ē. & ob id mortuis
aptissimus. De nigris at uestibus nō minus q̄ purpureis illud dici merito potest. Dolosæ uestes. dolo-
si colores. PROpter. Prope iuxta ut. Virgilius. ppter aquæ riuū. AVctōratus. Idēst auctōramēto
obligatus. & mercede cōductus & p̄cio emptus ad custodiēdū cadauer. Interpret oratiū illud ex fer-
monibus auctōratus eas haud quāq̄ scite interpretat. tali interpretamēto: adiūctus cōdemnatus: qui se
uēdūt ludo auctōrati uocāt. In tertio Suetōii cōmētario nō pagē multa p̄scripsi sup auctōramēto. &
auctōratis gladiatoribus. porphyrio signans gladiatorē inquit auctōrabitur i ludū: illud adde q̄
auctōrati potestātē hoc ē uouēdi cōsecrādū: nisi patres nō habebāt. enī auctōrare obligare auctōra-
tus obligatus. quod nomen maximæ ad gladiatores refertur: qui auctōramēto. & mercedis obliga-

cadauer amalis harpys probe custodias: Ineptias inq̄
mihi narras. & nugas meras. uides hominem ferreum
& insomnem certe perspicaciorem ipso lynceo: uel ar-
go & oculum totum. Vix finieram. & illico me pro-
duxit ad domum quampiam. cuius ipsis foribus obse-
ptis: per quandam breuem posticulam intro uocat me
& conclaue quoddā obseratis liminibus. umbrosum
demonstrat cubiculum. matronam flebilem fusca uez-
ste contectam: quam propter adfistens. Hic iquit auz-
toratus ad custodiā mariti tui fidenter accessit. At illa

tionē ad dicuntur mancipanturq̄ gladiaturæ: & pp̄rie auctōrati ad periculū cōducunt. cōtra exau- Exaucto
torati dicunt milites q̄si exobligati solutiq̄ a militari cōsecratione obligatiq̄: q̄d iterdū p̄igno- ratus
miniā: cōtingit: ut legiones exauctorent ab ipatore: nō nunq̄ citra ignominia. Plinius in xlii. Vin-
demitorē auctōratū deceter dixit mercede cōductū. & sublimitate uitis piclitantē. Itē. xxxvi. populū
Romanū deceter auctōratū appellat. in spectaculis periclitatē instar gladiatoris. qui auctōrati. i. cōdu-
cti sunt admortē: de auctōramēto mētio est apud Senecā. M. Tulliū & Suetoniū. i. hac ferme sniam.

crinibus antepēdulis hincinde dimotis: etiā i merore:
Luculentā proferēs faciē: meque respectans. Vide oro
inq̄ q̄ expergite munus obeas. Sine cura sis inquā mo-
do corollariū idoneū cōparas. quo placito ocus surre-
xit. & ad illud me cubiculū inducit. ibi corpus splēde-
ribus linteis coopertū: introductis quibusdā septē te-
stibus: manu reuelat. & diutine uisu p̄steto: obtesta-
ta fidē p̄stetiū. singula demōstrat anxie. X̄ba cōcepta
de idultria quodā tabulis p̄notantē. Ecce iquit na-
sus integer. i. columes oculi. salue aures. illibata labia.

nos: qui alio noīe antiæ noīantur. quos in p̄sentia Apuleius antepēdulos uocat: quos alibi antepēdu-
los dixit. & p̄pendulos. In floridis iā primū inq̄ crines eius p̄mulis antiis. p̄mulis caproneis ante-
uentuli & p̄penduli. ETIAM in mōre luculentā. Mira p̄fecto & exuperatissima ē credidit for-
mositas illa: q̄ etiā in mōre & egritudine luculenta conspicit. Quam expergite munus obeas: Vt
uigilātē officiū inunctū peragas. obire munus est officiū facere. Nāq̄ hac p̄positione ob. Antig ufi
sunt pro adut obos. ad os ob moueto. p̄ ad moueto. occensos dixit ennius. p̄ accesos. & i iphigenia.
Acherontē obibo inq̄ pro adibo. Itē ob Romā dixit pro ad Romā illo uersu. ob Romā noctū legio
nes ducere cepit. obire diē significat mori. quasi ire ad diē fato destinātū. apud Suetoniū & M. Tul-
liū obire diē significat adire diē. & in tēpore eē ad munus obeundū diē p̄stituto. MODO corol-
lariū. Sēsus. est oēm curā exue & sollicitudinē missam facito. o matrona. mō mihi p̄pares aliquod q̄
si auctariū & munusculum. p̄ter legitimā cōstitutāq̄ mercedulā. nā corollariū dixerunt antiqui id
q̄d additū foret legitimo p̄mio ac mercedi p̄ter q̄ quod debitū. uocabulū corollis ductū. q̄d hæc cum
placuerunt actores in sēna dari solite. auctō. M. Varro scribit Suetōius quod augustus corollaria
p̄mia in alienis quoq̄ muneribus ac ludis & crebra & grādia de suo offerrebat. super quo loco pau-
ca q̄dā annotauimus. Apud scriptores idoneos corollariū mētio fit in hoc significatu. ut accipiatur p̄
quodā additamento & re tenuissima. cū corollæ: quæ & ipsæ corollaria noīantur. minimi ob graci-
litate p̄ciidari soleant histriōibus. de q̄bus Plinius hæc in xxi. paulatim & Romæ & subrepsit appel-
lato corollis iter initia. p̄pter gracilitatē nominatis. mox & corollariis. Itē in ix. Corollariū p̄ re mi-
nimi p̄cii usurpauit. sicut. M. Tullius corollariū nūmoq̄ dixit in uerrinis: q̄si ut ita dicā. p̄ accessorio
atq̄ appendicula infra Apuleius festiuitate appellat puerile corollariū. p̄posteg cōcubitū: Plinius neo-
teros operæ theatralis corollaria posuit pro mercedula & p̄mio laboris theatrici. SPLENDētibus
linteis. Supra diximus q̄ color albus ob sinceritatē puritatēq̄ defunctis est accōmodatissimus: uela-
menta quoq̄ linea non modo indutui & amictui & sanctissimis ægyptiōz sacerdotibus: sed optui
quoq̄ in rebus sacris usurpant: i euāgelio scriptū legimus corpus domini sindone idutū fuisse: quo
tiocabulo significat lineū uelamētū. SEPTEM testibus. Allusit ad numēz testiu: q̄ ex cōstitutio-
nibus legūt. & edicto p̄toris adhiberi solēt & debet: faciendis testamētis: quoq̄ signacula & sub scri-
ptiones necessariæ sunt: possunt autē sep̄e testes omnes signare uno Annulo testamentum. Quod
si quis sine scriptis uoluerit ordinare testamentum iure ciuili. septē testibus adhibitis. & sua uolūta-
te corā eis nūcupata sciat hoc p̄fectissimū eē testamentū. REVELat. Discoperit: renodat: retegil.
pta: quæ prout enuncianturq̄ ita p̄scribi solent: nec aliquid p̄posterum dici fas est: sape iusiurā-
dum offerri solet conceptis uerbis: Plautus in Asinaria: ubi uerbis cōceptis sciens periuraris. TA-
lis p̄notante. Notarium siue tabellionem significat: quem & libellionem uocat: Papinius in filiis
de capla miseri libellionis: ex eodem ordine uidentē esse nouatæ: quorum meminit Oratius illo uer-
su. De re cōmuni scribæ magna atq̄ nouatæ: titulus est apud iuriscōsultos de nouatiōibus: unde &
nouatis nomen. ECCE nasus integer. Matrona corā testibus mēbra defuncti integra assignat cu-
stodi: q̄ ille ex pacto itēgra & illibata debet repræsentare. p̄fecta custodia. ILLibetæ labia. itēgra
labra: labia & labias neutro & fœminino genere idifferēter apud antiquos usurpata reperies. p̄inde
q̄dā inanē facere discretione uoluerūt. ut uiroꝝ labra. Mulierz labia eē dicerent: antiquus uersicu-

Liuius i. xxxvii. Eo uero p̄gnore
uelut auctōratū sibi proditorē ra-
tus ē. Pōponius poeta Bononi-
sis scriptor Attellanaz: fabulam
scripsit cui titulus est auctōratus:
Cuius testimonia grāmatici idē-
tidē aduocāt: Quintilianus quo-
que senior in declamationibus.
unā cōdidit: q̄ scribitur auctōra-
tus. ubi hoc legimus. illū maio-
res. phibuerūt theatro: q̄ uilitate
qui gula se auctōrasset. CRIn-
bus antepēdulis. Caproneas dici
uoluerunt ueteres capillos. q̄ an-
te frontē sunt. quasi a capite pro-

Capro-
neas. Antia.Obire
murus.
Obad.
Ob ro-
mam.
Obire
diem.
Corolla-
rium.Corolla-
rium nū-
morum
Sindon-
uelamē-
tum li-
neum.
Septem
signato-
res testes
Testamē-
tum siue
scriptis.
Verba
cōcepta
Libellio.
Tabellio.
Nouatæ.
Labia.
Labia.

lus est memoratu dignus, qui ait aia agra & faucia cucurrit ad labias mihi: Dōatus i eunuchū, labra inq̄ sunt supiora labia inferiora labia asinorū pprie dicunt. MENtū. Nulli pter hoīem mētū ē: an tiquis gracie i supplicādo mētū attigere mos erat: auctor Plinius. De feris quoq̄ dici mētū posse scripturā canonicā testant: Apud quas libro Regū prio scriptū legimus, Leo & ursus cōsurgēbat ad uersū me & apprēdebā mētū corū & suffocabā iter faciebāq̄ eos, uetus puerbiū ē iter manū & mētū. Idē fere significas qd̄ illd̄ iter os & offam, de quo supra dixi. CONsignatis, Signos, septē testiu.

mentum. FAcessit. Abiit, recedit, uerbū comitū. OLEum ad lucē sufficiens. Petiit tātum olei sibi exhiberi ad noctē illuminādā, lucēq̄ in loco tenebricofo faciendā: q̄tū p totā noctē durabile sit usq̄ i lucem matutinā. Decēter at dictū ad lucē luci, quozq̄ alterq̄ referē ad lucē diei ueniētis, alterum ad lucē illuminationis, quam facit lucerna.

OENOphoris. Vasis uinariis: aenophorū, ut noīs argumento liq̄t significat uas uinariū, apd̄ lu. & Martialē reliquosq̄: Augusti nus i. vii. de ciuitate dei auctor est in liberi ede aenophorū fisti sole re, qd̄ significaret uinū, per id qd̄ cōtinet id qd̄ cōtinet: praxiteles iter cetera opa: q̄ pēset Plinius fecit & oenophorū, qd̄ ut opinor nō tā uas uinariū significat: q̄ mīstrū uini poculū iferentē. DIscus. Discū uocat uas escariū: unde discophoros dictus, q̄ i disco i mēsam pradiū refert: Diuus Hieronymus discophorū scito elegatq̄ uocabulo appellat abacuch q̄, pradiū Dāeli deportauit in lacū leonū cōiecto, legiū i euāgelio caput Ioānis Baptiste allatū i disco, & puellā datū fuisse: ap̄ antiquos aristophorū quoq̄ dicebat uas i quo pradiū offert, alias discus p māsā plūbi siue ferri accipit qd̄ gēus ē ludī, quo iuuenes i ludo cōtēdebāt. Disco piit iacynthus deliciolū apollinis poetā frequēter disci meminerūt: aliter possinaculū uocat: Inde discobolos dictus, q̄ discū iaculat, i quo significatu accipit apud auctores scribētes discobolū factū ē a myrōe aliūq̄ artificibus. CAPite q̄stanti, dignatīs specimē ē ut apud Virgiliū de turno i. xii. uille caput quassans, & apud Plautū trinūmo, qd̄ q̄stas caput. PAR tessignificat locutus, nā partes dicunt eduliorē in mēsa, q̄s amoris testificādī cā solent principes cōiutoribus dare, ut ap̄ Suetoniū & Xenophōtē legiū, & ifraap̄ Luciū quoq̄ euidenter ostēdit: grāce uēpi dē dicunt: scribit dicearchus nō fuisse moris ap̄ antiquos in cenis ptes distribuere postea obtinuit cōsuetudo ut deficientibus eduliis ptes uiriti darent: cū prius potēiores isimozq̄ alimēta corripent, & idē cōtingeret, ut ex uoratrina suffocarēt. Vnde factū ē, puerbiū, uēpiō dūm pī yēi ps nō strāgulat, hāc ex monumētis grācorū secretariisq̄ deprōpsimus, studiosozq̄ utilitati cōsulētes q̄ frequēter legēt ptes i cena dari solitas. TOT iugis diebus, tot diebus: nā q̄ forma multiuga promultis, eadē tot iuga, p usurpamus, & sicut i postliminio & legitio illd̄ liminiū, & illd̄ timū, nihil significat: sed p noīs supplimēto ponit: Ita multiuga & tot iuga ad hōz noīum opiorē pducta, ut iuga p abdītamēto supuacue pōat. In apologia: Legisti Aristotelis multiuga uoluntia. M. Tulad at ticū scribēs ait se multiugas lras accepisse. COMessatū, Cōuiuatū, epulatū, cōputatū, ut, & gulā uētrig: genialiter idulgeas. De comessatōibus & comessatoribus scripsi affati i nono Suetōii cōmētario: ubi id quoq̄ anotauius comessari pprie dici post cenā epulari: & cōpotare. MYrhene. Nō mē ancillā, uēpi pī grāce dī Myrthus, uēpi pī murena. CVstode. Istō, s. telephrone: q̄ se custodē cadaueris futurū spōpōdit. FAcessit, abiit, discedo. DESolatus, q̄ si solus solitariūq̄ relictus. PERfrētis oculis. Moris ē oculos digitis pficare ad sōnū repellēdū: q̄n relucētēs & iuitos placidissimus ille deoz cogit cōnuere: Et ramū letheo rore madētē: supra capita dormitantū q̄stāt. CREpusculū. Post occasum solis dī tps illd̄ crepusculū a crepo, qd̄ uocabulo sabino significat dubiū: a quo res dubiā dictā creperā: & a Lucretio dictū ē creperi certamina belli: ēn, crepusculū, id tps, quo dies sit an nox multis dubiū, crepusculi apd̄ antiquos noīati q̄ eo tēpore erat nati: ut luci priā lucemani hora matutinaa Sidōio appollinari crepusculācēs hora elegatē dictā, p uespriā tēpē crepusculi. ALtior, pfundior. CONcubia ap̄ Macrobiū dies ita diuidit, ut post uespriā priā fax dicat. Deinde cōcū

Discus. Discū uocat uas escariū: unde discophoros dictus, q̄ i disco i mēsam pradiū refert: Diuus Hieronymus discophorū scito elegatq̄ uocabulo appellat abacuch q̄, pradiū Dāeli deportauit in lacū leonū cōiecto, legiū i euāgelio caput Ioānis Baptiste allatū i disco, & puellā datū fuisse: ap̄ antiquos aristophorū quoq̄ dicebat uas i quo pradiū offert, alias discus p māsā plūbi siue ferri accipit qd̄ gēus ē ludī, quo iuuenes i ludo cōtēdebāt. Disco piit iacynthus deliciolū apollinis poetā frequēter disci meminerūt: aliter possinaculū uocat: Inde discobolos dictus, q̄ discū iaculat, i quo significatu accipit apud auctores scribētes discobolū factū ē a myrōe aliūq̄ artificibus. CAPite q̄stanti, dignatīs specimē ē ut apud Virgiliū de turno i. xii. uille caput quassans, & apud Plautū trinūmo, qd̄ q̄stas caput. PAR tessignificat locutus, nā partes dicunt eduliorē in mēsa, q̄s amoris testificādī cā solent principes cōiutoribus dare, ut ap̄ Suetoniū & Xenophōtē legiū, & ifraap̄ Luciū quoq̄ euidenter ostēdit: grāce uēpi dē dicunt: scribit dicearchus nō fuisse moris ap̄ antiquos in cenis ptes distribuere postea obtinuit cōsuetudo ut deficientibus eduliis ptes uiriti darent: cū prius potēiores isimozq̄ alimēta corripent, & idē cōtingeret, ut ex uoratrina suffocarēt. Vnde factū ē, puerbiū, uēpiō dūm pī yēi ps nō strāgulat, hāc ex monumētis grācorū secretariisq̄ deprōpsimus, studiosozq̄ utilitati cōsulētes q̄ frequēter legēt ptes i cena dari solitas. TOT iugis diebus, tot diebus: nā q̄ forma multiuga promultis, eadē tot iuga, p usurpamus, & sicut i postliminio & legitio illd̄ liminiū, & illd̄ timū, nihil significat: sed p noīs supplimēto ponit: Ita multiuga & tot iuga ad hōz noīum opiorē pducta, ut iuga p abdītamēto supuacue pōat. In apologia: Legisti Aristotelis multiuga uoluntia. M. Tulad at ticū scribēs ait se multiugas lras accepisse. COMessatū, Cōuiuatū, epulatū, cōputatū, ut, & gulā uētrig: genialiter idulgeas. De comessatōibus & comessatoribus scripsi affati i nono Suetōii cōmētario: ubi id quoq̄ anotauius comessari pprie dici post cenā epulari: & cōpotare. MYrhene. Nō mē ancillā, uēpi pī grāce dī Myrthus, uēpi pī murena. CVstode. Istō, s. telephrone: q̄ se custodē cadaueris futurū spōpōdit. FAcessit, abiit, discedo. DESolatus, q̄ si solus solitariūq̄ relictus. PERfrētis oculis. Moris ē oculos digitis pficare ad sōnū repellēdū: q̄n relucētēs & iuitos placidissimus ille deoz cogit cōnuere: Et ramū letheo rore madētē: supra capita dormitantū q̄stāt. CREpusculū. Post occasum solis dī tps illd̄ crepusculū a crepo, qd̄ uocabulo sabino significat dubiū: a quo res dubiā dictā creperā: & a Lucretio dictū ē creperi certamina belli: ēn, crepusculū, id tps, quo dies sit an nox multis dubiū, crepusculi apd̄ antiquos noīati q̄ eo tēpore erat nati: ut luci priā lucemani hora matutinaa Sidōio appollinari crepusculācēs hora elegatē dictā, p uespriā tēpē crepusculi. ALtior, pfundior. CONcubia ap̄ Macrobiū dies ita diuidit, ut post uespriā priā fax dicat. Deinde cōcū

aristo/ phorum. Discobolos. Caput quassans. Partes in mensa. Prouerbiū pars non strāgulat. Tot iuga Multiu/ ga. Crepusculum. Crepusculi. Crepusculi. Lucii. manii.

Crepusculum. Crepusculi. Crepusculi. Lucii. manii.

bia, & idē itēpesta: q̄ nō hēt idoneū tps gerēdis rebus. M. Varro noctē itēpesta, ab aliis cōcubiū appel/ lant docet ab eo q̄ fere oēs cubet: ab aliis q̄ silere silētū noctis, qd̄ idē tps cōticiuū plautus uocat: hic ap̄ historicos, maxieq̄ ap̄ Liuiū idē tēde leges silētio noctis educlat copias, ubi accipe p noctē itēpesta siue cōcubiasup q̄re i superioribus quoq̄ nō idiligēter scripsi. Scito at me nō tā ex obliuioe q̄ ex animi snia nō parē multa bis tēpē repetere, ut, satisfaciā ueteri puerbio, qd̄ inq̄t. Δις κατ' ἰπτο καὶ οὐχ ἄλλοις quo significat, q̄ pulchra sunt, bis & tēpē sepius dici oportere.

mustela contra me constitit, obtutūq̄ acerrimū in me destituit, ut tantillū animalis prae nimia sui fiducia mihi turbarit aium, deniq̄ sic ad illam. Qui abis inq̄ i purata bestia, teq̄ ad tu similis musculos recōdis: an teq̄ nostri uim presentariā expiariis: quin abis? Terga uortit, & cubiculo protinus exterminatur. Nec mora cū me somnus pfundus i imū barathrū repēte demergit, ut ne deus quidē delphicus ipse: facile discerneret: duobus nobis iacētibus, quis esset magis mortuus. sic inanimis & indigens alio custode: pene ibi non eram.

sunt & phatasmata demonū, q̄ ludificatores sunt mortaliū: q̄ istar pte oia trāformāt sese imicula regū: q̄bus hōi p̄stigia difficiles ēē nō possunt. Dēiq̄ huc referūt ecclesiastici scriptores oia illa: q̄ de cir ceq̄ fortios ulyssis mutauit i bestias: q̄ de arcadibusq̄ i lupos trāfigurabāt, q̄ de his i iumēta uersi an nonā baiulabāt, memorāt, sed ad ppositū: mustelaz duo sunt gīra, distāt magnitudie, grāci uocat ictidas, dī & γολῆ, qd̄ mustela dōestica: q̄ i dōibus nris oberrat & catulos suos ut auctor ē Cicero quotidie trāfert mutatq̄ sedē: ob hoc dixit Plautus, i sticho, certū ē mustelaz post hac nūq̄ crederē, nā icertiorē nullā noui bestia: quī & ipa decies i die mutat locū. Plū & solius tradūt mustelaz, uirus exitio ē basilicis: quos iterficiūt i cauernis sola tabe necāt illi simul odore cōmoriūturq̄, & naturā pūgnā cōficiūt. Fel stellionū tritū i aq̄ mustelas cōgregare dī: scribunt grāmatici mustelā dici q̄si murē lōgū, a lōgitudine. Vū & telū dictū, gēitalia ossia sunt mustelis. Catulus mustelaz efficax est cōtra mala medicamēta. TANTillū aialis. Elegatius dicitur tantillū aialis, p pua bestiola q̄ tantillū aialis, nēnūtia tū refert ad cōtēptū. Annotat Dōatus hac elocutiōe p obliquū, ut qd̄ hōis, qd̄ mulieris cōtēptum si gnificari: qd̄ si recto casu pferat nō ē cōtēptiolum. IMPurata bestia, ipura maculosa, feda, i purus logz genere sitieculula musculoq̄ bruma dicunt augeriauctor. M. Tullius i. i. de diuinatione: iter ea q̄ neq̄ placida sunt neq̄ feras, sed mediā iter utrāq̄ naturā nūerant a Plinio mures domozq̄ icolaz: q̄ tradit musculus inesse p̄lagia, ut, i ruinis iminētibus p̄migerēt: hic festiuit. M. Tullius. Reliq̄ taber nā rimas agūt itaq̄ nō solū iqlini sed mures migrauerūt. Scitū ē illd̄. M. Catōis. Cōsultus a quodā, q̄ sibi a foricibus siue musculis erosas caligas diceret respōdit illd̄ mōstrū nō ēē: sed mōstrū illud habēdū fuisse si forices a caligis roderēt, de musculis q̄ i hōie sunt inumeri: suo loco mox plura dicentur.

PREsentariā. Quā nūc & i p̄sentia sine p̄crastinatiōe exhibebit: p̄sentaria remedia: q̄ illico sanāt: & p̄sentaria pecūia, q̄ p̄sens nūerat: uenenu nō p̄sentariū ab. Au. Gellio dictū, qd̄ nō statī necaret, mor tēq̄ i diē p̄ferret. Plautus i mostellaria: ubi i erit factū a me argētū petito p̄sentariū: Plinius remedia p̄sentissima idē tēde ea uocat: q̄ ocissime exiliāt. SOMnus, pfundus. Intelligi uult hūc somnū altissi mū ui magica imissū ēē ab illa maga: q̄ sub specie mustelaz itropēs fuerat exterminata eieclaq̄. IN imū barathrū. In ipām q̄si mortis & manū pfunditatē poetā celebrāt, barathrū p iferoz pfundi tate: pprie ap̄ atheniēses barathrū locus erat i quē noxi p̄cipitabāt. Cuius meminit Diōedes: ad quē alia quoq̄ dicēter usurpat: ut ap̄ Martialē fēmineū barathrū p locis mulieribus, aliubi & p stōachi pfunditate, cū ait extrēo ructus cū uēit a barathro: barathrū p uoragie & uētre usurpat. Oratius cū ait i sedo sermonū, qd̄ n. refert barathro ne dōes q̄q̄ habes: At nunq̄ utare paratis male litterati grā matistā barathrō legūt, ut una sit dictio tātū. Cū seiucti legēdū sit barathro nā hoc itelleclū, an bara thro, uētri & gulā dones patrimoniū. Inde barathrōes dicti, q̄ bōa sua lacerāt, i barathrū gulāq̄ de mittūt, ap̄ eūdē. Oratiū legere malim mēdici mirumē barathrones, hoc genus oē: q̄ ut uulgo legē balatrōes: quos a balatu & uaniloq̄ntia dici iterptant iterptes Oratiā, de barathro & barathrōibus, & si iā dictū sit, tamē nō ab re ē itēq̄ dixisse, nunq̄, nimis dī qd̄ nunq̄ satis. DEVS delphicus. Ap pollo: q̄ deus ē diuinationis. Delphis fuit clarissimū i terris oraculū apollinis: sub monte Parnaso, ubi mediū & umbilicus terraz esse tradit, qd̄ negat uarro. INAnimis. Quasi sine Aia & spiritu, hoc ē exanimis. M. Tullius in hortensio solertia effici dicit, ut inanima q̄ sunt uiuere & spirare uideantur.

Inanima **COM**modū. Iam illo horā mōtō: ut sēpe diximus. aduerbiū ē. **CAN**tus cristatā cohortis. Gallus gallinarius significat qui ut Plinius noster eloquēter tradit Vigiles nocturni sunt: atq; ex citādis i opa mortalibus rūpēdoq; somno geniti. norūt sydera. & ternas distigunt horas: q̄taq; castrēis uigilia ad curas laboreq; reuocat. Ambrosius in exameri de galli cātū hāc refert. galli cantus suauis i noctibus. nec solū suauis sed et utilis. q̄si bonus cohabitator & dormientē excitat. & sollicitū admonet. & uiuētē solat. p̄cessum noctis canora uoce p̄stans: hic tps post mediā noctē auctore Macrobio galliniciū dictū. noctis tūdicias non minus scite q̄ eleganter appellat horas nocturnae quietis: quibus per quasdā quasi inducias animates tuto dormiunt. q̄sunt oriant. id quod induciis datis fieri solet. induciā at sunt. ut doctus M. Varro pax castrēis paucorū dieq; item alio in loco induciā inquit sunt belli feriā: Dōtus inter grāmaticos classicus. atq; emulēt naris. Inducias dici ex eo autumat. uel qd in diē denf. uel qd in dies ocium p̄beant. Aliter Aurelius opilius. & Au. Gellius. sup. induciāz aetymologia. grāci ēkē Xēip̄q; ab abstinendis manibus appellarunt. nā per celsationē ista pugnae pacticiā nō pugnat & manus cohibent. Inducias primus uenit lycaō. **EXPER**gitus. Eui gilans apud antiquos expergere accipitur pro expergefacerē. & excitari. Idem dicebat expergisceret pro expergisceret. Pomponius ut si quis dormitaret expergisceret. **REVEL**ata. Retepta. discopra. Rimabar. curiose scrutabar. Rimari enim est scrutari & quærere. Rimari proprie dicuntur sues ut grāmatici tradunt. cū pascētes sibi gratia glādes rimant de rimis terrae. Vnde rimari significat pascere. Virgilius dulcibus i stāgnis rimant prata castris. **HE**sternis. Qui hesternō die euocati iroductiq; fuerāt ab heri hesternus nō ab extra. **SVB** arbitrio luminis. Sub speculatu. & i spectiōe. quā facta ē adhibita Lucerna. **PHI**lodespotū. Nōmē p̄priū ē ex duabus dictiōibus grācis cōpositū. qd significat domini siue dominae amatorē. **HE**rcules. Iusiurādū ē. **SE**dulū Nouū. diligēs. idūstriū. sedulo aduerbiū ē. qd significat sine dolo. & ipense. auctores Dōtus & Nonius. **ID**ētidē uetilabā. Freq̄nter agitabā. si gnate locutus. Ita. n. facere solemus. ut nūmos māu tractātes q̄si uetilemus. Columella p̄cipit. ne frumēta in horreo uetilent. **NO**tissimū. illud. Vētilat estiuū digitis sudatibus auz. **OM**nifariā. Ex oī parte aliquot fariā dixit Varro. In prio de re Rustica. p ex qd est in aliquot partibus & locis. Tradit Festus antiquos dixisse multifariā. q uidelicet in multis locis fari poterat. oī fariā doctrinā uocat oī genā. & oī disciplināz genere cōsarcinatā. **EX**ertis. Eductis. expositisq; exertare enī denudare est. Claudius Quadrigarius Gallus irridere coepit atq; linguā exertare. peculiare fuit & gentiliū cethegoz. ut Homero exerto irēt in expeditionē. Vnde nudi Poetico epitheto appellati. Silius ille Homero exertus gentili more parētū. **OFF**endē. Pro offendebat. Infinitiuus p̄ idicatio. apd̄ historicos & poetas frequentissimus. **IMP**igera. Impigebat. cōtūdebatq; Hierōymus impegit nouissime in danielē. **IN** modū adoni laceratus. Adonis myrrhae filius. ueneris deliciū: formositate p̄cellens aprugno dente sub iugine percussus laceratusq; p̄sternitur leto: ut canūt nostri. Grāci uero tradūt martē sub specie apri ob Zelotypiā id factitasse. Venus miserata in florē adoniū trāsfirmauit. q sanguineo est colore. scribit Plinius i. xxi. adonium florē ēē aliosum. ubi annotādū dici aliosum. id qd frigore iestat. & algore ferre nō potest. M. Varro pecus caprinū aliosum ēē ait. ob ierfectū ab apro adonim suillū genus iuisum ueneri ēē. p̄diderū adonis i mysteriis arcanis symbolū ē frugū & fructus p̄fectos significat. auctor Eusebius in iiii. p̄paratiōis euāgelicā. adōia antiq̄ dixerūt diē festū & solēnia adōidi dedicata. q̄ cū plāctu colebant. ob plāctū ueneris rēp̄sentādū. hic ait uenus ap̄ Ouidiū. luctus monumenta manebūt semp̄ adōi mei. Exechiel quoq; p̄phetas. Ecce inq̄ ibi mulieres sedebāt plāgentes adonidē. Phisici tradet adonin esse solē ab aproq; i terreptū fingūt. Herculis imaginē in

hoc animali figurātes. qd̄. saper hispidus & asp̄ gaudet locis brumalibus. p̄prieq; hiemali fructu pascit glande. Hiems aut ueluti uulnus ē solis. q̄ & lucē eius nobis minuit & calorē: Ausonius adonē uocat aitq; cū hoc noie colī a gente Arabū: qui idē sit osiris & bacchus. & Dionysius. De his Amīas Marcellinus uolumine. xxi. sic refert. uenerat hisdē diebus Annuo cursu cōpleto adonia ritu ueteri celebrari amato ueneris ut fabulā fingūt. apri dente ferali deletō. qd̄ in adulto flore festag. idiciū est frugū. Adon dicit fulgētiō recto casu. q̄ a ceteris adonis. a Plauto adoneus. Adon grāce suauitas adon. dicit. & q̄a myrrha odore suauis adonis. est adonē dicitur genuisse: Ideo adoneus aut uenerē amasse dicit: qd̄ hoc genus pigmēti sit ualde feruidū: Lego apud Lucianum in libro de dea siria adonin fluuiū ex libano adōis fl. mōte p̄fluētē singulis annis sanguinolentū fieri. p̄ eos dies maxime qbus adonis fuit ierfectus. & sanguine in aquā p̄fluētē imutasse fluminis colorē. Itē tradit origia fieri i honorē adonidis: qbus cedūtur lamentat. & capita radūt apud grācos. puerbiū ē ακαρο τῆρος εἰ ἀδωνιδος κρητοριον. fructuosior es q̄ adonidis horti. Horti adōidis de his. qui nil pariūt generosum. sterileta. Hororum Adonidis meminit tis pro. Plato i phedro. Attamē Plinius uerbium

noster tradit Antiquitatē miratā ēē hortos adonis & alcinoi. Extat apud eosdē grācos epitaphiō siue uenia de morte adonidis: cuius principium est. αἰὲς τὸν ἀδωνὶν ἀπὸ λῆτο καλὸς ἀδωνὶς. Mustelatis piletis. Lego mustelatis peplis hoc itellectū. ut dicat uestimēta quibus erat indutus sanguine suo perfusa fuisse ad instar mustelini coloris: peplū uestē dici nullus ignorat: quā dictiōe scātē libri grācorū. & latinorū. hinc Homerus. ἄλκιον ἱππῶντος uocat forminas uestes trahētes: autumat Seruius peplū proprie dici pallā pictā scēmineā. Mineruā cōsecratā. hodie tamē multi abutunt hoc noie. mustelatis aut dixit a colore mustelino: Terentius. Senex ueternosus colore mustelino. Vbi exponit Donatus mustelinū colorē dici subliuidū ac lētiginosum. Talis color fieri solet uestibus: q̄ sanguine guttis insperse: quasi lentiginosae fiunt & maculosae. In uetusto codice manu scripto emēdatus legitur. Musae uatis pimpleidos: q̄ lectio propabilis est referturq; ad Orpheum. hoc itellectu puero & congruente. Ego domo proturbor. laceratus disceptusq; in modū adonis: quē aper disceptis: & ad instar Orphei: quē a scēminis diuulsum dilaniatūq; frustati sciūt oēs. & canunt Poetae. Ita ergo lege ut disceptus in modū uatis musae pimpleidos. i. Orphei filiū musae Calliope: ex grāca loq̄ndi formula. illis enī f. familiare est sic loqui. ut dicat κλεος ἔσθ' ὅπως ὀπιδου. i. cleombrotus pausa. nia. & subintelligat filius Ἰσχυροῦ οὐρανοῦ. Leonidas anaxandrida. i. filius. eu. ἀνδρῶν. o. ἀπὸ τῶν Εὐδამιδας archidami. uidelicet filius. Ita & hic. uates musae dicitur Orpheus. musae scilicet filius: pimpleidas autem uocari musas poetico nomine quis ignorat: siue a loco pieriae regio nis siue fronte musis dicato. ubi & calliope Orphea genuisse fertur. **IMPR** Ouidi sermonis. Quo scilicet ipurata bestia mustela appellauerat. ei q̄ ui p̄sentariā nī abiret fuerat cōminatus. **VL**timū conelamatus. Vltimo clamore & nouissimis lachrymis deploratus. nā per itera ualla mortui idētidē conelamabant. & post ultimam tandem conelamationem efferebantur. cremabanturq; ut ante diximus. **DEFL**etus. Participium est ut inquit Seruius ab eo qd̄ est fleon. si tamen inueniant. alias sine uerbi origine esse dicemus. Virgilius. sit gemitus. tum membra thoro defleta reponūt. **PRO** cesserat. Efferebatur. Ritu naturae ut auctor est Plinius capite hoīem gigni mos est. **Pedibus** effertis. hinc persianum illud. in portā rigidos calces extendit. **POM**pa funeris. Vlpianus titulo de religio sis: sumptus funeris profacultatibus uel dignitate defuncti faciendos esse p̄cipit. per forum hodieq; ducunt funera nobilium. & antiquus duci solita signat Oratius cū ait. plausfra ducētq; cōcurratq; foro tria funera. magna sonabit. **ADAN**xius. Valde anxius. qdā codices habēt ad latus: lucidiorē sensu. **INU**elleras. Corrige reuellēs. hoc enī itellectu fieri solet ut crines reuellāt & caniciē turpēt. iuxta illud Virgilianū. Caniciē in mundo perfusam puluere turpās geniale appellat. uel q̄si uoluptatē tanq̄ senex canicie gaudeat. pinde ac ex illa uenerabilis: uel geniale expone pro iugenitam. quasi genitalem. **CON**tenta. Exerta & clamosa. Vnde cōtentio uocis apud scriptores. & cōteptio: ut in Re thoricis tradit est Oratio acris ad cōfirmādū & cōfutādū accōmodata. **SVB**sistira. opē ferre. & succurrite. **IST**ā mulierē. Vxorē signat defuncti: Cuius p̄ eā arguit ueneno filiū extixisse. ut ad adulte ro gratificaret. & hereditatē mariti occuparet. hāc enī. p̄xima sunt. & qdā q̄si cognatiōe connexa.

Impudica uenefica ut mulier q̄ ipudica ē eadē quoq̄ sit uenefica. Nā. M. Cato. Nullā adulterā nō eadē ēē ueneficā dixit. Quod & Quintilianus tradit in q̄nto. Ista aut̄ dixit pessimā itelligi uolēs: nā i p̄noib̄ ut ante dictū est. maximū ē p̄dus. SCEuire. Sceuibat. locutio usitatissima. CRVdelitātē. Emēda. Credulitā. tē. Narratio. n. q̄. p̄babilis ē & uerisimilis facit criminis credulitatē. EMEditatis fletibus. Fecmina. rū hoc p̄pe peculiare ē. ut fletus & lachrymas habeāt paratas ac uelut i p̄optuario positas: ut cū uelit p̄sto sit secū. dū lachrymag. fons: iuxta illud: ueribus sp̄q̄ lachrymis sp̄ paratis i statioē sua. AB/

In p̄no/ NVEbat. negabat ificiebat. depel/

men p̄/ lebat cōtrouersia. n. & lites cōstāt

dus. ex itentioē & depulsiōē: itentio est

Intentio. qd̄ accusator p̄p̄it: q̄ facit litē ut

Depulsiō. qd̄ de/

Apopha/ senfor respōdet ut non occidi: Id

sis abnue/ graci uocat apophasin. q̄st̄ dicas

ria. abnue/ fatori itenderit: auctor fortunatia

abus. nus. merito ergo dixit abnuebat

quasi p̄ apophasin. i. adnue/

me obiectū ificiebat: ac negabat.

EGYptius. p̄pheta. Egypti di

uinorū oīum cōscii dicūt: a q̄bus

clarissimi i studiis literarū disci/

plinas igneas hauserūt: ap̄ hos. sa

cerdotes fuerūt & Prophetæ regē

celestiū sciētia p̄cellētēs: q̄ mystici

erāt & ut graci dicūt. ἀκοιπορ/

το. i. cōmunicabiles: q̄ cū arcana

doctrinā occultaret: uix pauca qd̄ cōmunicarūt cū Platone & eudoxo. q̄ annos. xlii. in egypto cō/

morati sunt. Pythagoras quoq̄ egyptias disciplinas petiisse memorat: atq̄ ibi a sacerdotibus cerimo/

niarū i credēdas potētiās didicisse. Apollonius ille Tyaneus egyptios. p̄phetas accessit eruditionis cā.

Hermes trimegistus. egyptū uocat celi imaginē. Zachlas nomē. p̄pheta. ap̄ Pliniū Zachlas. babylo/

nus celebrat. q̄ in libris quos scripsit ad Regē mythridatē. hūana gēmis fata attribuit: in canonicis

scripturis Zachariæ. p̄pheta. nomē est celeberrimū. POSTliminio mortis. Reuersio ē a morte &

post mortē. nā postliminiū ex notatiōe nois ita clarescere pōt auctore Boetio. ut q̄a sp̄ post id signifi/

cat qd̄ retro relinq̄t. postliminiū uocabulo qd̄ reuersio significet. qd̄ & Seruius. p̄bat. q̄ ex aduerbio

post uī nois interpretat: reliquā uocabuli partē. p̄tractionē solā ēē significās: nā in eo qd̄ est postlimi/

niū. ex eo q̄ post dictū interpretatiōe nois sumit. Liminiū uero putat ēē. p̄ductū. ea forma q̄ meditullū

legitimū editimū dicūt illud. Tullius. & timū nihil oīno designat: Alii postliminiū a post & limine

deduci uolūt: ut cū extra liminia. hoc ē terminos. puicā in captiuitate deceptus. rursus. ad. p̄pria. li/

mina reuertat. is iure postliminii in statu pristinu restitutus ēē dicat: Paulus iuriscōsultus. titulo de

postliminio reuersis. postliminiū inq̄t est ius amissae rei recuperādā. postliminio redeunt. hō. nauis

nullus clitelarius. equus. eq̄. q̄ frena recipe solet. i. domita. Quae genera regē ab hostibus ad nos post/

liminio redeunt: eadē genera regē a nobis ad hostes redire possunt: duas species postliminii Papinia/

nus ēē autumat: ut aut nos reuertamur. aut aliqd̄ recipiamus. In bello & i pace postliminiū ē ut do/

cet Triphonius iuriscōsultus. ILLE. Et. Lego. itectū. ut significet sacerdotē linea ueste & cādida idu/

tiā ab integēdo dictū: Amicula aut̄ ab amiciēdo uestimēta noiamus. q̄bus lites sacerdotes uestiunt.

est enī lineū textū purissimū rebus diuinis uelamentū: qd̄ non mō indutui & amictui sanctissimis

egyptiorū sacerdotibus. sed optui quoq̄ in rebus sacris usurpat. Idq̄ ex Orphei & Pythagorae decre/

tis. hic apud Iuuenalē. Martialē. Ouidiū. Ceteros linigeri dicti sacerdotes egypti. q̄si gerēs linea ue/

stitimēta. Apollōiūs Tyaneus apud philostratū accusat q̄ uestitu linteo amictat: seq̄ inibi ratione red/

ditā defendit: erat enī pythagoricus & ad pythagorae p̄scripta uiuebat. De ificiis sacerdotibus. qui li/

neo amictu uestiebant. affatim in Suetonii cōmentariis. PALmeis balxeis. Baxeae sunt. calciamē/

tas de quibus Plautus in menechmis. quis iste est peniculus qui extergēt baxeae. mēdosae in codici/

būs Plautinis ip̄pressum est bexē. p̄ bexē: peniculo quoq̄ ut id trāseunt. attingā bexes. extergi di/

xit. alludens ad sp̄giā. noīe peniculū. quā & ad mēsas calceosq̄ extergēdos utebant: De baxeis ait

in floridis. Veste de texterna emere baxeas istas de suterna p̄stinare: Vbi annotandū. texternam. pro/

texterino suternā. pro sutrina. p̄stinare pro emere. decēter usurpari. Item in ultimo huius operis. do/

cer baxeas esse calceos proprie philosophorum. INDVtum. Calciatum. Plinius consimiliter in se/

cundo. Diuus Augustus leuū prodidit sibi calceum p̄posistere indutum. Dicimus ut ait Seruius

induo illare. & illam rem. Catarchesticos dixit Virgilius in x. An se se mucrone ob. tantum dedecus

Amens induat: quidā illud Plinii indutum legunt inductum. quoniam & calcei induci dicuntur.

ADV. p̄licenter aduſq̄ & abuſq̄ uſurpantur. ut notat gramatici. Virgilius atrides prothei Mene Aduſq̄. laus aduſq̄ columnas. Deraſo capite. ſacerdotē designat. cuius uertex deradi ſolet. ob hoc ait ſatyro Deraſi ſa graphus. Qui grege linigero circūdatuſ & grege caulo: ſcribit plinius ſacerdotes egypti deraſiſ capiti/ cerdotes bus marere. & in luſtu eſſe ex morte apidis: qui in egypto nūinis uice colitur: auctor eſt Herodotus in euterpe: Sacerdotes egyptios totū corpus eradere ueſtē tantū lineā induere calceos papiraceos ge/ ſtate hinc opinor fluxitritus noſtrorū ſacerdotū: qui iubentur caput radere. & comā nutrire prohibē tur Hieronymus quod & i decre tis canonicis. xxii. q̄. ſcriptū legas ratiōem capitis & coronam deſi gnare autumat temporaliū oīum de poſitionem. Capilli uero qui re manent deſignāt aliqua ſacerdo/ tibus eſſe retinenda ad ſuſtētatio nem: paulus apoſtulus in cēchris totōdit comam: raſit caluicium: totōdit exercuit nudipedalia. GENua. comam. GENua. ut aras. adorant. Nocturno ſilen/ oīa ſilen/ tioſa. Silentii noctis Silentib in auſpi/ ciis. Silet ſo/ lum. Coptiti/ ca. moſi. Comata. Correcta uerba iu riſcōſul/ torum. Nilome/ tria pu/ rei. Eteſia/ uenti.

ADUſq̄. p̄licenter aduſq̄ & abuſq̄ uſurpantur. ut notat gramatici. Virgilius atrides prothei Mene Aduſq̄. laus aduſq̄ columnas. Deraſo capite. ſacerdotē designat. cuius uertex deradi ſolet. ob hoc ait ſatyro Deraſi ſa graphus. Qui grege linigero circūdatuſ & grege caulo: ſcribit plinius ſacerdotes egypti deraſiſ capiti/ cerdotes bus marere. & in luſtu eſſe ex morte apidis: qui in egypto nūinis uice colitur: auctor eſt Herodotus in euterpe: Sacerdotes egyptios totū corpus eradere ueſtē tantū lineā induere calceos papiraceos ge/ ſtate hinc opinor fluxitritus noſtrorū ſacerdotū: qui iubentur caput radere. & comā nutrire prohibē tur Hieronymus quod & i decre tis canonicis. xxii. q̄. ſcriptū legas ratiōem capitis & coronam deſi gnare autumat temporaliū oīum de poſitionem. Capilli uero qui re manent deſignāt aliqua ſacerdo/ tibus eſſe retinenda ad ſuſtētatio nem: paulus apoſtulus in cēchris totōdit comam: raſit caluicium: totōdit exercuit nudipedalia. GENua. comam. GENua. ut aras. adorant. Nocturno ſilen/ oīa ſilen/ tioſa. Silentii noctis Silentib in auſpi/ ciis. Silet ſo/ lum. Coptiti/ ca. moſi. Comata. Correcta uerba iu riſcōſul/ torum. Nilome/ tria pu/ rei. Eteſia/ uenti.

utpote miſericordiā conſecrata. homini inquit Plinius. genibus quādam & religio ineſt obſeruatō ne gentium: hac ſupplices attingūt. adhac māus tēdūt. hac ut aras adorant. PER nocturna ſilen/ tia: quā ſplena ſunt uenationis. alludere uidet ad illud uirgilianū. loca nocte ſilentia late. & tacite per amica ſilentia lunae: praeterea noctu cuncta ſilent. ut idē inquit tūc tacet omnis ager pecudes piſcēq̄ uolucres: Ariſtoteles in p̄lematis tradit ideo p̄ noctē melius q̄cunq̄ audiri q̄ per idē: q̄a tūc nullus ē ſtrepitus. & ut anaxagoras ait. aer qui iter diu ſtridet a ſole cōcalefactus noctu regeſcit: p̄terea tēpus id nocturnū. qd̄ qd̄ cōcubiū. Alii in tepeſtam noctē appellāt. ſilentium noctis uocauerūt: ab eo qd̄ id tē poris ſilereſ. ut docet M. Varro: in hoc ſignificatu ſilentii noctis frequēter a Liuiō uſurpat. dicit & ſi lentii in auſpiciis: qd̄ oī uitio caret. qd̄ intelligere p̄fecti auguris eſt. Silet cælum Plinio ſignificat ſere nū & Trāquillū. ſicut Columellae ſilet herba: q̄ nō germinat. COptica. ſic nō legēdū ē: ſignificat at ag/ gerē hirūdinū: quā ſin egypto iuxta oppidū copton hirūdines muniūt ope in expugnabili palaea & ſtramento roſtro firmantes continuātis per tridui noctibus tanto labore ut multas in opere emori conſteat. ea q̄ militia illis uerna eſt: & cū anno redit ſemper hādem hirūdines molē cōtinuatione ni/ doz euaganti nilo in expugnabili opponunt. ſtadit ſere unius ſpacio: qd̄ hūmāo opere p̄fici nō poſ/ ſet auctor Plinius in x. ob hoc dixit papiniuſ i ſiluiſ. Ripā nili luto cecropioſi. nidis hirūdinis ſigna tā ēē & coercitū: qd̄ in libro annotationū copioſe explicauī. nūc Apuleiuſ adepta coptica uocat il lud incrementū & opus qd̄ muniunt hirūdines iuxta copton: q̄ res religione quadā p̄dita ēē uidet illud adde qd̄ legimus in libris iuriſconſultorū ubi Vlpianuſ ad titulū de extraordinariis criminibus ſcribit. Cōmata dici aggeres: qui oppoſiti ſunt coercendo euaganti nilo. quos q̄ ruperit extra ordinē plectitur mendosa ſunt dictiones in uoluminibus impreſſis. in quibus paſſim legitur: aggeres ſolent aqua in loti tā cōtingere. tu uero lege ſolent aqua nilotica continere: ideo enim illi aggeres extruunt ut aquam nili euagantis coerceant atq̄ contineant. PER incrementa nilotica. nilus coloni uice fun/ gens quotannis euagatur a ſolſtitio. a primo lente creſcit: deinde uehementius: quādiu ſol in Leone eſt: mox pigreſcit ſole in uirginem tranſgreſſo. in totum reuocatur intra ripas. in libra ut tradit He/ rodotus centeſimo die. incrementa eius per puteos meſura notis deprehendunt: nilometria uocant. iuſtum incrementum eſt cubitorum. xvi. minores aquae nō oīa rigant: in duodecim cubitis ſamē ſen/ tit egyptus in tredecim etiā nū eſurit: quattuordecim cubita helaritatē afferūt: quindecim ſecurita/ tem ſexdecim delicias. maiora incrementa maiores proventus denunciant. minora ſterilitatem cau/ ſas huiuſce icrementi uarias prodidere. ſed maxime probabiles ex repercuſſu eteſiarum. qui uēti ſunt anniuſarij: de incrementō nilotico. & cauſis affatim ſcripſero. Herodotus. Diodorus. Plinius. Strabo Seneca & crimine luculētīſſimo Lucanuſ: qui multiugas cauſas explicaturus ex philoſophorum ſe/ cretariis depromptas ſic cecinit in x. ſic iuſſit natura parens diſcurrere. nilum. ſic opus eſt mūdo. phi/ loſophi uero. qui de linotico auctū ſcripſerūt ſerme ſunt hi. Thales. Anaxagoras. Democritus. Ephy/ ruſ. agatarchides & Timeuſ mathematicuſ: memphitici quoq̄ philoſophi rationem huius incremē ti reddere conati ſunt magis quod non reprahēdi quā quod probari poſſit: referentes. Dixerunt enim nili fontem eſſe in zona nobis oppoſita. ibiq̄ hiemem eſſe nobis eſtatem agentibus. ideoq̄ in/ gentem aquarum uim eo tempore manantem cauſam praebere incremento. ARcana memphiti/ ca. memphitici ſacerdos arcana ceremoniorum myſteriorumq̄ cum nullo communicant. ob id oīo ip̄o p̄hroi i deſt incommutabiles dicti: ob hoc ipſum. in uida mēphī dicta papiniō in ſiluiſ: eſt autē in memphī ciuitas magna & populosa. & poſt alexandriam ſecunda: ubi multae pyramides fuerunt re/ gum ſepulturae: Pliniuſ memphim quondam arcem egypti regum fuiſſe tradit. Siſtra phoriaca ſi/ ſtrum inſtrumentū eſt ſtridulum & ſonabile. iſiacorum peculiare: qui ob id ſiſtrati nominant: Mar/ tialis linigero fugiunt calui ſiſtrataq̄ turba: iſis maxima egyptiorum dea ſiſtrum in dextra gerens figi/ ratur: quo nili acceſſus ſignificatur: Valeriuſ Flaccuſ in quarto argonauticon de iſide ſcribens ſic iſis.

inquit, aspide cincta comas & ouanti persona sistro. & Ouidius isum deam describēs cecinit in nono cornua fulserunt crepuitq; sonabile sistrum. phariaca appellat a pharo egypti notissima caesaris dicta toris colonia olim iuncta ponte alexandria. ubi fuit turris & ipsa pharos nominata. aptholomeo rege facta talētis. dccc. cuius structura architectus fuit sostratus. quae nocturnis ignibus cursum nauium nocturnum regere solebat. tales turres in compluribus locis extructae priscis temporibus uisabant. quas pharos uocant. de quibus scripsimus affatim in propeitiis. & mox tranquilli commentariis ege-
Pharos. sippus autumat pharon dici quia si phanon. quia procul appareat.
Vsura. VSVrā. usum. M. Cicero huic latroni unius diei usuram non de dissem. item audita uatinii morte cuius parum certus dicebat. au-
Vsuraria. ctor. iterim inqt usura fruar. uxo-
Terminatio. rem usurariam dixit Plautus. Cu-
Terminatio. ius usuram & usum capiebat lupi-
Terminatio. ter. IN aeternum conditis. Mor-
Terminatio. te ppetua clausus. Virgilius i aeter-
Terminatio. nam conduntur lumina noctem.
Terminatio. PROpitatus. placatus exora-
Terminatio. tus. q̄ ille tres lineolae significant
Terminatio. ternariū autem numerum py-
Terminatio. thagorici potentissimum esse. p-
Terminatio. diderūt. eo q̄ ad cerimonias deo-
Terminatio. rū utebāt. ut docet Aristoteles li-
Terminatio. primo de caelo & mundo. idē numerus i rebus magicis plurimū pollebat. & ut auctor est Plinius ter-
Terminatio. na despuere deprecatioe in omni medicina mos est. atq; effectus adiuuare. hinc tibullus. ter cane. ter
Terminatio. dictis despue carminibus. & poeta in cātamētis amatoris cecinit nocte tribus noctis ternos amari co-
Terminatio. lores. Martianus. Plutarchus. ceteri triada siue ternionē hoc est ternarium numerū. qui masculus est
Terminatio. & efficax. extollunt. HERbulam quampiam. de qua herba loquatur ambigi potest cum eā nomi-
Terminatio. natim nō designet. forsan intelligit balin. qua xantus historiarum auctor tradidit occisum Draconis
Terminatio. Catullum reuocatum ad uitā a parente. eademq; thilonē quem draco occiderat restitutum salutē. &
Terminatio. iuba in arabia herba hominē reuocatum ad uitam tradit pleriq; existimant nihil non herbarū ui-
Terminatio. effici posse. Ab herophilo dictum ferunt quosdam etiā calcatas herbas prodesse. Orpheus de his her-
Terminatio. bis curiosius aliq̄ prodidit. post eum museus. pithagoras quoq; & Democritus de magicis herbis uo-
Terminatio. lumina cōposuerunt. de qbus & Plinius noster nō pag. multa in. xxi. ORlentem obuersus. ado-
Terminatio. ratoris hoc proprium est ex mystica regione. ut in adorando ac salutando deo ad orientem conuer-
Terminatio. tur. totumq; corpus circunagat. sic enim apud antiquos factitabant adoratores ad solem respiciētes.
Terminatio. mundi enim ortus a leua est. unde sinistrum & leuū fulmen inter prospera est. in caelo templum ē
Terminatio. locus auspicii. cuius partes sunt quattuor. sinistra ab oriente dextra ab occasu. Antica ad meridiē po-
Terminatio. stica ad septentrionem. Hermes trimegistus praecipit cū quis deum orare uoluerit respiciēdum esse
Terminatio. in austrum sole occidente. Sole uero oriente in eum qui sub solanus dicitur. AVstugi. uenerabilis
Terminatio. & sancti solem mundi totius animū ac planius mentem & principale naturae regimen ac numen ple-
Terminatio. rigis credere opera eius existimantes. unde marito augustus dictus. quasi sanctus diuinusq;. TA-
Terminatio. citus impræcatus. non uoce sed corde orandum deum esse praecipit diuus Hieronymus & in decre-
Terminatio. tis canonicis. d. ultima de consecratione scriptū legimus. non uerbis sed corde adorandus deus ē. Cy-
Terminatio. prianus in expositione illa orationis dominicae iuculenta secreta adorandum esse ex dominico prae-
Terminatio. cepto demonstrat. in abditiis & secretis uel semotis locis. quia deus non uocis sed cordis auditor est.
Terminatio. nec admonendus est clamoribus. qui cogitationes uidet. hoc declarat scriptura diuina. quae dicit. lo-
Terminatio. quæbatur in corde suo & labia eius mouebant & uox eius non audiebatur. & exaudiuit eam deus.
Terminatio. itē legimus in psalmis dicite in cordibus & in stratis uestris. & trāspungimini. Hieremias quoq; hoc
Terminatio. idē docet dicēs. in sensu tibi debet adorari deus. IMPræcatus. in bonam partē hic accipitur imprae-
Terminatio. catus. cum aliubi fere semp malum significet. SCEna. apparatus & spectaculo. POne. post aduer-
Terminatio. biūm est. ita Virgilius. pone subit cōiunx. LECTulum. in quo defunctus iacebat. ARbitratus. spe-
Terminatio. ctam ac rimabar. EXTolli. extollebatur significat autem defunctum illum potētia aegyptii pro-
Terminatio. phetae animatum reuiuiscere cōpisse. ita ut pectus iam intumesceret ex anhelatioe pulmonis. VE-
Terminatio. na pulsari. medici recentiores uenas pulsatiles appellant. qbus pulsus exploratur. quas antiqui arte-
Terminatio. rias uocant. sunt autem arteriae spiritus seminae. sicut uenae sanguis riuus arteriarum pulsus gubernat.
Terminatio. cula uita temperat. Herophilus medicinae conditor subtilissimus descripsit leges & modulos. qui
Terminatio. bus pulsus per atares citatior aut tardior moueatur. qui euident in dextera morborum est. grace
Terminatio. dicitur. σφύρον.

usurā. & i aeternū conditis oculis. modicā lucē infun-
 de. nō obnitimur. nec terrae rē suā denegamus. Sed ad
 ultionis solatiū. exiguū uitae spaciū deprecamur. Pro-
 pheta sic propiciatus herbula. quāpiā. iiii. ob os corpo-
 ris. & aliā pectori eius iponit. Tūc orientē obuersus.
 uel incrementa solis augusti tacitus ipræcatus. uenera-
 bili scena. facies & studia praesentiū. ad miraculū tātū
 certatim adrexit. Immito me turbe sotiū. & pōe ipsum
 lectulū editiorem quēdam lapidē insistentem. cuncta cu-
 riosis oculis arbitrabar. Iā tumore pectus extolli. iā sa-
 lubris uena pulsari. Iā spiritu corpus ipleri. & adfurgit
 cadauer. & profatur adolescens. Q uod oro me post

LEthea pocula. Anima mortuorum. ut Poeta nobilissimus cāt lethei ad fluminis undā securos lati ala potat
 ces. & lōga obliuia potat. cui succinit filius uersu cōsimili. letheos potat latice obliuia mētis. Philoso-
 phi autumat animā cum coeperit i corpus descendere. potare stultitiā & obliuionem. Alias uero ma-
 gis alias minus. Ideoq; qui minus obliuionis hauserunt. hii magis uerū iueniū. & hoc est quod uete-
 res letheū fluuiū uocauerūt. ut elegāter & scite refert Macrobius i somnio Scipionis. apd antiquos i
 funeribus. indictiuis dicebatur. uolus letho datus est qd significat illū qui mortuus est datum ēē. ANON Ollus le-
 thea pocula. iā stygiis paludibus inatātē. ad momēta
 riae uitae reducit officia. desine iā praecor. desine. ac me
 in meā qetē pmitte. Hae audita uox de corpore. sed ali-
 qto ppheta cōmotior. Q uī refert ait populo singula.
 tuaq; mortis illuminas arcana. an nō putas deuotioni
 bus meis posse diras iuocari. posse tibi mēbra lassā tor-
 qri. Suscipit ille de lectulo. & uno cōgestu populū sic
 adorat. Malis nouae nuptae pemptus artibus. & adduz-
 ctus noxio poculo. torq; repēte adultero mācipauit. Tūc
 uxor egregia capit presentē audatiā. & mēte sacrilega
 coarguenti marito. resistēs altercat. Populus a stuati di-
 uersa tēdētēs. hi pessimā scēminā uiuētē stati cū corpo-
 re mariti sepeliēdā. Alii mēdatio cadaueris fidē nō ha-
 bēdā. sed hāc cōtationē sequēs adolescētis sermo disti-
 xit. nā rursus altius igemiscēs. Dabo inqt. dabo uobis i
 temeratae ueritatis documēta p lucidā. & qd prūs ali-
 us nemo cognouerit i dicabo. Tūc digito me dmostrās.
 nā cū corpis mei cultos hic sagacissimus. exertā mihi
 teneret uigiliā. cātatrices auns. exuuiis. meis iminētes.
 atq; ob id reformare frustra saepius. cū industriā sedulā
 eius fallere nequissent. postremū iecta somni nebula.
 eoq; iprofundā qetā sepulto me nomine cicere nō pri-
 us desire. q̄ dū habetes artus. & membra frigida. pigris
 conatibus ad artis magicae nitant obsequia. hic utpote
 uiuus quidē. sed tantū sopore mortuus. q̄ eodē mecū
 uocabulo nūcupetur. ad suū nomē ignarus resurgit.
 Et in exāmis umbrā modū ultroneus gradiēs. q̄q; for-
 ribus cubiculi diligēter obclusis. per quoddā foramē
 prosectis naso prius. ac mox auribus. uicariā pro me
 lanienā suscitauit utq; fallaciae reliqua conuenirent. ce-
 rā in modū prosectarum formatam auriū ei applicat
 Quintia caput ē de altercatōe. Vbi p̄cipiē ne altercator sit clāmosus ne ue iracundus. Dliueria tēdē.
 tes. iuxta populi uulgiq; cōsuetudinē. nā ut illo uersu notissimū ē. scindit incertū studia i cōtraria uul-
 gus. Figurata at locutio ē populus diuersa tēdētēs. ADolescētis defuncti. ME demōstrās. de se ip-
 so loq; telephrō. a quo oia ista dicunt. EXertā. i somnē sedulā oculisq; icōnuētibus p̄spiciā. i
 REformata. trāfigurata i mustelas. & alias bestiolas ipuratas. CLerauocare. Sopore mortuus. su-
 pra dixit telephrō se somno. p̄fido i imū baratrū repēte demersū. ut uix discerni posset q̄ ex duobus
 iacētibus eēt magis mortuus. EOdē uocabulo. significat ābos fuisse cognomies. & eodē telephrōis
 uocabulo nūcupatos. VICariā pme lanienā. significat defūctus telephronē uiuū laniatū mutlatūq;
 fuisse uice ipius met a cātatricibus āniculis. uicariā. lanienā dī oppido q̄ elegāter laniatū siue laniatio i
 alienā uicē substituta. p̄prie laniena significat locū ubi caro uendit. uulgo macellū uocāt. cū macelli
 obliuiōi. MOMētariae uitae. tho da-
 tēporariae. & breui momēto dura-
 turā. uidelicet tātis per dū enūciat
 ipius mortis causam & auctores.
 DEuotōibus. Magico cātami-
 ne. Deuotōes. in exēcraia sūt car-
 mina. uulgo accipimus in bonam
 significationē. Deuotū quoq; pro
 detestabili & exēcraō. de hoc aliū
 bi plura. Diras. Virgilius in. xii.
 dicūtur geminae pestes cognōmi-
 nae dirae. hae una cū furis uno eo
 dēq; partu ex intēpēta nocte pro-
 genitae. diras dicit autumat grāma-
 tici q̄ nō nisi anī ante iratum lo-
 uē uident. praeterea diras dici uo-
 luerunt i praecationes quas dā ho-
 rēdas qbus deos quosdā iauditos
 & formidādos inuocabāt. qbus q̄
 cūq; deuotus dānatufq; fuisset eū
 maxio ifortunio affici necesse erat
 quāobre nō temere i quēq; nec le-
 ui decā dirae. uti obnūtiatioe cō-
 fueuerūt. Atheius Tri. plebis cras-
 sum ad expeditionē parthicā. ppe-
 rātē hīce dirae in p̄catiōibus de-
 uotauit. auctores Plutarcus & api-
 anus. qd & Lucanus signat in. iiii.
 sic scribēs. crassumq; in bella secu-
 ra dirae. ADorat. alioq; orare. n-
 ta saua tribunicae uouerūt Funē
 ra dirae. ADorat. alioq; orare. n-
 dicere ē. unde & adorare. Malis
 nouae nuptae. significat defunctus
 se p̄isse ueneno ab uxorē sacrilega
 sibi p̄pinato. ut ita adultero libe-
 rior potiret. nā q̄ ipudica est. eadē
 uenefica ēē solet. ut dicebat. M. Ca-
 to. ADductus. coactus nitidior
 lectio ē addictus. qdā exponūt ad-
 ductus q̄si ad adin. i. plutonē du-
 ctus qd & si snia qdrat. tamē ele-
 gātia latia nō cōuenit. EGre-
 gia. Ironicos p̄nūciādū. ALter-
 cat. Altercatione repugnat apud
 res. iuxta populi uulgiq; cōsuetudinē. nā ut illo uersu notissimū ē. scindit incertū studia i cōtraria uul-
 gus. Figurata at locutio ē populus diuersa tēdētēs. ADolescētis defuncti. ME demōstrās. de se ip-
 so loq; telephrō. a quo oia ista dicunt. EXertā. i somnē sedulā oculisq; icōnuētibus p̄spiciā. i
 REformata. trāfigurata i mustelas. & alias bestiolas ipuratas. CLerauocare. Sopore mortuus. su-
 pra dixit telephrō se somno. p̄fido i imū baratrū repēte demersū. ut uix discerni posset q̄ ex duobus
 iacētibus eēt magis mortuus. EOdē uocabulo. significat ābos fuisse cognomies. & eodē telephrōis
 uocabulo nūcupatos. VICariā pme lanienā. significat defūctus telephronē uiuū laniatū mutlatūq;
 fuisse uice ipius met a cātatricibus āniculis. uicariā. lanienā dī oppido q̄ elegāter laniatū siue laniatio i
 alienā uicē substituta. p̄prie laniena significat locū ubi caro uendit. uulgo macellū uocāt. cū macelli

Pelleusi significatia sit latior: & ad oia esculenta uenalia extendat: ut alibi docuimus. Ianienā dici locū ubi caro uenit sicut ubi pelles pelle suina ubi calcei lutrina docet. **EX** amussim. **Examus** Examinate deceter optime. e. namussis regula fabroze: q̄ architecti cū opus pbat rubrica illinunt hic amussim. **Amussis** amussitū deriuatur: qd̄ significat examinātū pbatūq. **Amussis** Plautus i milite in hoc amussitata sua sibinge nua idoles. In Plautis codicibus p amussitata pperā legif emussitata dictio elegatissima cōtaminata **Amussis** iterpollataq̄ quē locū alibi nō isubtiliter ppendimus. **SE** gurgis cereus erat nasus: facilisq̄ ob hoc

Sequax materia. **R**isus ebullit: feruescit cachinnatio. **L**INteolo agglutatio: quosdā uidi q̄ cū essent de- **cera** nasati nasum subditiciū agglutinauerūt tā deceter ut uerus uide- **Denasati** ref. **P**OSuit: finiuit deposuit. de siuinoratoz p̄p̄riū est cām pone- re ut apud rethoricos frequenter

Solitaria **bibere** **B**ibere solitaria: ex more & ex solito bibere: a solito. n. bibere solitaria noua dicēdi elocutiōe deducit: alioq̄ solitariū a solitate ac solitudine dictus iuxta illud Cicerōis natura nihil solitariū amat. A primis cūabulis: a primordiali origine sunt enī cunabula lectuli & cunae inq̄bus infantes iacere cōsueuerūt: uel loca inq̄bus nascuntur quasi cunabula nā kvēip̄grace ē enitiōe cunabula p̄ primordialis aliage quoq̄ regē usurpāt ut apud fortunarianū: q̄ cunabula uerbogz deceter dixit p̄ originibus apd̄ iuriscōsultos cunabula legū p̄ institutionibus & primitiis legalibus. cunina dēa prisci coluerūt: quae ifanciū cuius siue cunabulis p̄sidebat.

uagita- **nus** **murcea** **a georea** **risus ge-** **los** **Hilaria** **puerbiū** **de sardonio** **risu** **DE**VM risum p̄piciamus. Antiq̄ qd̄ & Augustinus memorat singulis rebus singulos deos attribuerūt: ut uagitanū ifanciū uagitantibus: ut murcea q̄ faceret hoīem murcidū. ut agenorea: q̄ ad agendū excitaret: ut a stimulis stimula cōsimiliter hilaritatis p̄sidē & gaudii risum uocauerūt q̄ graci Geloranūcupāt: legimus apud scriptores Idoneos hilaria quoq̄ festa solēnia a ueteribus celebrata fuisse: quidies erat ad vii. kal. Aprilis tāq̄ tūc cūcta hilaritate mulceat. quo primū tēpore sol diē lōgiore nocte prendit: hoc intellectu accipiendū ē illud flauii Vopisici sic scribētis i Aureliano. hilaribus q̄bus oia festa & fieri scire debēus & dici ipleris solēnibus. herodianus isinuat hilaria matri deū dedicata fuisse quo die passim oībus ludēdi licētia lasciuiēdiq̄ pmissa: q̄ ut ad p̄positū redeamus: risus deus hilaritate & gaudio ac ridiculis rebus erat p̄piciandus: illiq̄ ad festiuitatē celebrādā merito uocabat q̄ urbanitate & salibus pollētes ad risum facile puocarēt. Ille tamē risus ē cauēdus: q̄ graco. puerbio dicif. **σαρδονία** sardonius risus: ab isula sardinia: i q̄ nascif herba qd̄ apiastrū similis: noie Sardonia quae si i edulio fuerit. neruos contrahit. diducit ora ritu. & ita γέσσω πόιν uetā σαρδονία uetā γέλωτος σαρδονία σαρδονία idest gustātes cū spasmo & risu moriūt. hic illud Cicerōis ex epistola ad Fabiū Gallū. Rideamus γέλωτα τῶν σαρδῶν graci τῶν ποινῶν idest prouerbiū de risu Sardonio uarie interpretant: nā Eschylus tradit icolas Sardiniae colonos extitisse Carthaginēsiū: Ideoq̄ satur no imolasse senes q̄ annos septuaginta excessissent. Idq̄ fecisse ridētes seq̄ inuicē amplexātes tanq̄ in decorum foret lachrymare & lamētari. Vnde sibilatus risus dictus ē Sardoniū. Aliter Timeus. aliter simonides. alii quoq̄ alia p̄diderunt. ueq̄ illud de herba Sardonia tā nostris q̄ gracis usurpatū uidetur probabilius. **DE** proprio lepore. genuina & natiua urbanitate. pronuntiandum est media pducta ab eo quod est lepos. Catullus de uersiculis qui tum deniq̄ habet salem ac leporem: si sint molliculi ac parum pudici. Item est leporum disertus puer ac facetiā. Inde lepidus dictus. quāuis Donarus lepidum qui politus est dici uelita. **LE**tiō idest lamina siue squama. de quibus Plinius in xxxiii. Excitantur inquit uelut milii squamæ. quas uocant lepidas. **LE**Tificū. Quod leticiā faciat. Alias mortiferum. quod letum idest mortem afferat. **N**Vmini litemus. Risum deum propiciemus. **L**itare enim proprie est deum: propiciare: & sacrificio facto numen pinacare. Auctores Macrobius & Nonius hinc illud Plautinum ex penulo. Tum me iupiter faciat ut semper sacrificem. nec unq̄ litem.

Lepor

Lepidus

Lepides

squamæ

Letificū

Litare

DEus tantus. scilicet risus. **NO**ctis admonebat. qui ad uesperas cere iā ac noctescere significabat. **Noctescere** est enim uerbum uetus noctescere: quod significat noctem fieri: & i noctis modum obscurari. quod re- **furius** uetus poeta primus finxisse creditur: illo uersu: omnia noctescunt tenebris caliginis arte. **DI**stentus. uino cibogz fartus ad saturitatem. **PR**Ospero. lego propere. ut dicat se partim & festiuiter allocuta byrrhena domum repetisse. **T**itubante. lapsante uacillante nutabundo: quod proprium uiolentorum est: nam ut inquit scite & eleganter Plautus. Vinum luctator dolosus est pedes caprat Vinum.

deus tantus effluenter indueret. Post hæc monitu famuli mei: qui noctis admonebat: iā & ipse crapula distentus: protinus exurgo. & appellata prospere Byrrhena: titubante uestigio domuitionem capeffo. Sed cum primam plateam uadinus: uento repētino lumē: quonitebamur: extinguitur uix improuide noctis caligine liberati: digitis pedum detunsis ob lapides: hospitium defessi rediremus. dumq̄ iam iunctim proxima mus: ecce tres quidā uegetis & uastulis corporibus: forres nostras: & summis uiribus irruentes: ac ne præsentia quidem nostra tantillum conterriti: sed magis magisq̄ cum emulatione uirium crebrius insultantes: ut nobis ac mihi potissimum non immerito latrones eē: & quidem seuisissimi uiderentur. Statim deniq̄ gladiū: quem ueste mea contextum ad hos usus extuleram: si nū liberatum arripui: nec contatus medios latrōes inuado. an singulis. ut quemq̄: colluctatē offenderam: altissime demergo. quo ad tadē ante ipsa uestigia mea uastis: & crebris perforati uulneribus: spiritum efflauerint. Sic preliatus iam tumultu eo: Fotide fuscitata: patefactis adibus anhelans: & sudore perlutus: irepo. meque statim: utpote pugnantium latronum inuicem gerionex cadis fatigatū. lecto simul: & somno tradidi.

codices habent perlutus: alterum a peluor: alterum a perlinior: inflexum est. **GER**ionex cadis ita i **Perlitus**. **Gerione** corpor fuisse fingitur: quia Tribus isulis præfuit balearius duabus & ebuso: aduersus hunc terna arma mouenda: ter læto sternēdus erat: quem Hercules extinxit qui ideo fingitur ad eū olla ærea trāstus esse: quod habuit nauem fortem: & ære munitā historici autumāt ideo triplicis naturæ fuisse gerionem. quia fuerunt tres fratres bellatores. **R**obustissimi: tātaq̄ inter se concordia: ut uno animo omnes geri uiderent. ut pro tribus unus noiaret geriois armēta speciosa illo. extincto Hercules Diodorus. Iustinus. Liuius. Virgilius. Cæteri omnes. hinc Plautinum illud ex genere geryonaceo.

LIBER TERTIVS.

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

Horto die magistratus cū ministris Domum Apuleii petunt eūq̄ tanquā homicidā in iudicium tradunt. Turba populi confluentis & cuncta stipantis describitur. accusator homicidii reum agit. Reus innocentiam suam tutatur: Causamq̄ agit argumētis oratoriis. inter hæc anus adueniat: tāq̄ parens necatorū. quos iussu magistratus reuelat Lucius. ut res eē apparent. exorif cachinus imodicus: & sic dei risus celebrata cū hilaritate solēnia photis causam docet facti utricidi. Mox adhibet Lucii spectatōre pamphiles in auem se transfigurantis Vngvine magico delibutū. qui & ipse tali desiderio flagrans dū in bubonem gestit immutari per errorem pyxidis unguetariæ in asinum transfiguratur: in calce latrocinale furtum refert: quo asinus cum cæteris iumentis onustus gazis Milonis hospitis abducif.

Chrono-
graphia
Mythici

Puniceus
color

Rhodo-
dactylos
aurora

Digitis
pectine
iunctis

Digitis
pectine
iunctis

Cosin
sedentes

Vbertim
Delitum

Interlitu
Delibu

tus un/
guento

Delibu/
tus

gaudio,
pronun

ciare,
Eiulatus

Latatio,
Lestum

Miscella
ne turba

Miscella
do trina

Miscella
ne

OMmodū chronographia est, describitur, horā matutinā: q̄ solet aurora e cubili cro-
ceo surgēs cālū inequare almaḡ lucē efferre mortalibus: mithici fabulā aurora bigis
p cālū uehi iuxta illud Maronianū. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis, ob id appel-
lat Apuleius phalaras aurorae puniceas ob colorē. s̄croceū: q̄ in exercitu aurore cōspi-
ciunt, nā puniceus color Ruffi coloris spēs ē: quē gr̄ci φοινικῶν uocāt exuberantiā spē
dorēq̄ ruboris significās, auctor Gellius in iis cōmodū at abuerbiū ē, eo significatu di-

ctū quo antea p̄sape. R Oseū la-
certū: poetica magis q̄ oratoria lo-
cutio: alludit ad epithetū aurorae:
q̄ ab Homero dicta ē Rhododa-
ctylos q̄ si Roseos digitos hēns, ta-
lis, n̄ color exorientis aurorae con-
spiciūt. AEstus, agitatio curarū:
ita Virgilius, & magno curae flu-
ctu at aestu trāslatio a maritimis
aestibus ducta. Vespertini, ho-
micidii sub horā uespertina facti:
quo, s̄tres istar latronū irruentes
obtrūcauerat. Cōplicitis pe-
dibus: exp̄ssit habitu: quo se con-
formare solet hō anxius sollicitus
q̄. IN alternas digitos uicissi-
tudines: significat digitos pectina-
ti iunctos, de q̄bus Plinius, lxxviii,
sic scribit affligere grauidis, uel cū
remediū alicui adhibeatur digitis
pectinati iter sese amplexis uenēsi-
ciū ē: id q̄ cōp̄rū tradit alcumena
Herculē pariete peius si circa unū
amboue genua itē poplites alter-
nis genibus iponi: ex hac pliniana
sentētia iā satis liq̄uid qd̄ ab Oui-
dio nō minus scite q̄ decenter di-
ctū est libro nono Metamorpho-

seos, dextroq̄ est poplite leuū p̄sā genu digitisq̄ iter se pectine iunctis sustinuit partus: dixit poeta di-
gitos pectine iunctos qd̄ Plinius pectinati iter se amplexos: & nūc Apuleius i alternas digitos uicissi-
tudines cōnexas māus. Cōsin iſidēs, p in coxas sedēs aduerbiū est dictū, q̄ si coxin, in coxas pō-
ponius, hoc sciūt oēs quātū ē q̄ coxin cacāt hoc gestu futores sarcinatosq̄ sedere solēt ad hoc referri
pōt plautinū illud, q̄ si claudus futor domi sedet totos dies. VBERtis, large & habundātes, sic Ca-
tullus ubertim thalami q̄s itra līmina fundūt. IMaginabundus, imaginatiōe, & mētis uisioe cōspi-
ciēs. AN mihi q̄s, hāc iqt̄ aīo meo uolubā, me cūq̄ ruminabar. PERlitū, iſperitū, p̄fusiū: a pli-
no nascit̄ plitū: sicut a delino delitū, ab oblino oblitū: sublimo sublitū: Cicero tuli moleste q̄ litterae
delitae sunt a te mihi reditae, idē i uerrinis, Tabulae sunt i medio: quae se iterlitas & oblitae ēē clamāt.
Interlitū, Delibutū, madētē ecōtrario dicimus unguēto delibutū, p unctū. Vnguētūq̄ solinus nā & p̄cōsul-
africā flauianus ip̄erator eū cōrigit unguētis & delibuit dixit Terētius in phormiōe satim ē si te deli-
butū gaudio reddo ubi scite exponēs Donatus inq̄t ad aīum trāstulit: qd̄ ē corporis, nā delibutus un-
ctus dicit̄. PROnunciare, uerbū fore ē: nā pprie iudices p̄nunciare dicūt, cū sentētiā dicunt. Qui-
tilianus i quarto nisi forte etiā tā hebes futurus ē iudex ut secūdū id p̄nunciet qd̄ sciet narrare te uo-
luisse. HIC idētidē, hāc frequēter. EIVlabā, cū eiulatu & lamētatione p̄seq̄bar: eiulātū & eiulatio-
nē dixerūt gemitū flebilē, eiulatus: ut iqt̄, M. T. i secunda Tusculana ne mulieri qd̄ cōcessus ē: & hic
nimis ē fletus: quē, xii, tabulae i funeribus adhiberi uetuerunt: quē lessū uocāt: super quo i secūdo co-
mētario tusculanā q̄stionū copiose scripsi: unde & ab Oratio dictū ē i epodo: hic & illa nō uirilīs eu-
latio. QVAti, q̄tiunf: siue q̄tiebant, tēpus p tēpore frequēs apud auctores elocutio. PERstrepū,
perstrepunt: siue quatiebant. TVRbae miscellaneae, miscellanā turbā eleganter uocat indiscrētā
apparitoresq̄ magistratū, qui colluione uariarum gentium cōmixti esse solēt. Aus. Gellius miscel-
lam doctrinā nuncupat oppido q̄ decenter: quae multifaria est: & ex mixtura multiugarū discipli-
narum quasi confusanea. De miscellis ludis apud Tranquillum in quarto cōmentario scriptū leges
ad quos referēdū est illud satyrographi poetae: sic ueniunt ad miscellanea ludī. M. Varro miscellum
appellat genus columbae: qd̄ ex agrestibus colūbis & domesticis mixtū ē: qd̄ codices habēt turbā
miscellaneae nomine a miseria ducto: misera enim & misella & consequenter miscellanea ēē solet turbā

OMmodū puniceis phala-
leris: aurora roseū q̄tiēs lacer-
tū: cālū inequarebat: & me secu-
rae q̄ti reuulsū: nox diei red-
didit. aestus inuadit aīum: uel
uesptini recordatōe facinoris
Cōplicitis deniq̄ pedibus: ac
palmulis in alternas digitos
uicissitudines sup̄ genua con-
nexis, sic grabatū cōsin iſidēs

uberti flebā, iā fore & iudicia: iā sentētiā ip̄sum deniq̄
carnificē imaginabundus. An mihi quisq̄ tā misis tāq̄
beniuolus iudex obtinget: q̄ me tetre cedis plitū cruo-
re: & tot ciuiū sanguine delibutū: inocētē p̄nunciare po-
terit. Hāc illā mihi gloriosā pegrinationē fore chalde-
us Diophanes, obstinate praedicabat. Hic idētidē me-
tū replicās: fortūas meas heulabā q̄ti fores iteri: & fre-
quēti clamore ianuā nr̄ae p̄strepī, nec mora cū magna
irruptione patefactis adibus: magistratibus eorūq̄ mi-
nistris: turbā miscellāe cūcta cōpleta. statiq̄ lēctores

eorū q̄ apparēt ac p̄sto sunt iuridicis m̄ratibus: q̄les hoc quoq̄ tpe p̄toz familiae cōiſunt: Fumidae
& p̄nosae & ex miseria gurgustio eruta, misellae uuae dicit̄ Catō, & Varrō i p̄nigris. Trahere: tra-
hū, uel trahebāt. ANGiportū, Qd̄ exitū nō hēt ac puiū nō ē angiportū appellatū. Ab angēdo & uua,
portu ut iter p̄tat. M. Varro, i nā uarrōiane astipulat illud Terētianū ex adelphis, id qd̄ angiportū Angipor-
tū ē puiū. Vbi Datus angiportū expōit p̄ agusta & curua uia. Alii qd̄ iter portus sit locus angustus
hoc ē iter domos: q̄s portus ueteres dixerūt. IMMO ad ip̄os iſeros. Correctio ē, p̄ hypbolē: q̄ cūcta Domus

duo de iussu m̄ratū iſmissa māu trahere me: sane non
renitētē, ac dū primū angiportū iſistimus: statī ciuitas
ois i populū effusa: mira dēſitate nos iſeq̄t. Et q̄q̄ capi-
te i terrā: imo ad ip̄os iſeros: iā deiecto: m̄estus icede-
rē: obliq̄to tamē aspectu: rē admiratiōis maxia cōspi-
cio. Nā iter tot milia populi circūſedētis: nemo p̄ſus
q̄ nō risu dirūperet: aderat. Tandē perratis plateis ois
bus: & i modū eorū: q̄ lustralibus piamētis: minas por-
tētoz hostiis circūforaneis expiāt: circūductus augu-
lati forē eiusq̄ tribunal adſtituor. Iāq̄ sublimo sugge-
ſtu: magistratibus reſidētibus: iā pracone publico ſilē-
tiū clamāt: repēte cūcti cōſona uoce flagitāt pp̄ cetus
multitudinē: q̄ preſſura nimia dēſitate piclitaret: iu-
diciū tātū theatro redderet. Nec mora cū paſſim por-
pulus pcurrēs: cauea cōſeptū mira celeritate cōpleuit.
Aditus ē & tectū oē farti ſtipauerāt. Pleriq̄ colūnis i
plexi. Alii ſtatuis depēduli, nōnulli p fenestras & lacu-

ſendas auerūcēs: ubi uidetas ſignificat calamitas, ex eo dicta q̄ bōis uidet: ſicut Auerūcare ſigni-
ficat auertere, pp̄ſare, depellere, unde & auerūcus deus dictus q̄ mala aueruncaret hoc ē auerteret
abigeretq̄ ſup̄ q̄re in notis Seruii ſcripſimus, nō idiligētē. Amburbale uero ſiue amburbū dī ſacri-
ficiū qd̄ urbē circuit & ambit uictima. Lucanus amburbū ſignat cū ſic inq̄t in p̄rio pharſaliae. Mox
iubet & totā pauidis a ciuibus urbē ambiri, & feſto purgātes moenia luſtro: hic piamēta luſtralia di-
cunt q̄bus expiatoris luſtramus, expiamus agros urbēq̄ luſtrare enī expiare ē. Vnde & luſtratus
p expiatus. Liuius in p̄rio luſtrale ſacrificiū reſert: apud Pliniū luſtrata urbs ſaepe & luſtratū capito-
liū. Luſtralia uero exta apud Virgiliū & Statiū ſignificant p̄guia: moris, n̄ fuerat, ut gr̄matici anno-
tauerūt cōpleto luſtro, q̄nq̄nali tēpore uictimas ſacrificari, p̄ſecte aetatis, & ob hoc p̄gues. Home-
rus quoq̄ dixit, ὁπὸν πρὸς τῆς πόλεως ἑορτασθῆναι, quōdāle quē luſtrale uocāt. MINas portētoz, q̄q̄d
diri portēta minant, ac denūciāt. Hostiis circūforaneis, circūforaneae hoſtiae dicunt̄ nō tā q̄ cir-
cūfora & cōciliabula dicunt̄, q̄ q̄ circum agros & urbes in ambaruali ambarbaliue ſacrificiū circū-
ducunt̄ circū aguntur, a circūferendo dicta. M. Tullius in ofone p̄ cluentio, pharmacopolā uocat
circūforanum qui circuit forā, & circunagit, q̄les compluſculi in n̄fo foro quotidie cōiſunt hoīes
ſingulatores ip̄oſtoresq̄. Itē Hieronymus, Garulū neſcio quē rumigerulū circūforaneū. ANGV-
ſicant per oppida per uicos, per regiones, tēplatim dixit Tertullianus quaſi per templa. ASTituor, Pharma-
ad tribunal iudiciale ſiſtor ſtatuoq̄. SVGGEſtu, Pulpito. SILEntium clamāt, Plautus in pe-
nulo exurge p̄co, ſac̄ populo audientiam: nam dicere ſolet p̄coſilete & tacete atq̄ animum aduorti/
re. PREſſura, Preſſionis ſuſtentatiuum eſt ſic Lucanus, Coricii preſſura croci. PERIclitaretur, nus,
Hiſtorici, p̄diderunt Clodiam appii ceci filiam iactatā & male habitā eſſe turba undiq̄ conſluentis
cōſiſtuntisq̄ populi in theatro, q̄n & ad caſaris dictatoris ſpectacula tantū undiq̄ cōſiſſe homi-
num ſer̄, ut p̄ turba elisi exanimatq̄ plurimi ſint. CAuea cōſeptum, Theatri conſeſſum ſignifi-
cat, Cauea enī in theatro eſt, ubi ſpectat populus, ut docet Seruius ſup̄ illud Virgilianum, cōſeſſu ca-
uea magnis circēſibus actis. Plautus in amphitriōne eant per totam caueam ſpectatoribus, alias ca-
uea dicit̄ ſeptū, quo Animalia incluſa continent̄. Idē Plautus in curgulione, quia enī in cauea ſi forēt
incluſi, itidē ut pulli gallinae, Plinius auctor ē auguſtū oſtēdiſſe tygrim Romae in cauea māſueſa/
etā cauea theatri ſcauri eodē teſte coepit hominum, lxxx, milia. FARtim, Cōfertim, ſtipatim, a far-
ciendo deriuatū aduerbiū. COLUMnis iplexi, Euidētia eſt ſiue reſentatio: q̄ gr̄eco uocabulo di-
atur enargia, res enim ita clare deſcribitur, ita tota imago uerbis quaſi dep̄gitur: ut cerni uideatur, enargia

PROSCENIUM. SEMICOSPICIUI. Explicat significat ac deceter id qd i spectaculis fieri uidemus. ut si dimidiati ho-
mines. & ut hic nra ait semicospiciui ex fenestris appareat: uisendi studio iterdu piclitate. PROSCA-
nium. Locu qe ante scenam psceniū dixerit: qf ante scenam: auctor Diomedes. ex pscenio actores fabulas
agebat. PVBLICA ministeria. Publici ministri. qles sunt apparitores. lictores & accensi. Apd lacede-
monios. Elotae uocabat publica famulicia apud thesalos penestiae. de qbus Plutarchus Aristoteles.
ELOTAE. Diōsyus. ORchestra. Locus i theatro ex quo senatores & legati honoratioꝝ gētiū spectare cōsue-
uerat. De orchestra affatū in Sue-
tonii cōmētariis. BOATU. Soni-
tu. & clamor uoce. boare eni cla-
mare ē: unde uerbū ductu ē au-
tumāt etymologici a ueꝝ boādo
hoc est ueꝝ sonādo. Virgilius re-
boāt siluāq; & magnus olympus
dixit p resonant. resultant. remu-
giū. M. Varro a boue boates di-
ci tradit alii a uerbo grāco deducit:
pcones aut solēt & debēt esse.
PRACONES. uocalissi-
mi. uocalis qd pota tois. uocalissi-
mi & uoce sonatissima boantes:
unde a pcanēdo. i. ualde canendo
noīati. VASculo quodā. Clepsy-
dra signatē autē clepsydra uascu-
lū uitreū. p qd guttati defluit aq
iclusā stillicidiōꝝ exhaurit. noīe
ducto. αἰστόν ἔσται qd si-
gnificat furari. & abscondere. kōi
to u. 20. p. aquā cōsimilia clepsy-
dris sunt uascula illa apud nos ufi-
tatissima: q spacia horaria metiū-
tur puluisculo p foramē angustū
minutari delabēte. Tale ē illud: qd affabrefactū & ex argēto p̄ciosum nuprime ad mē misisti dono.
munifice antistes: q ut ceteris uirtutibus fulges. ita liberalitate quoq; clarissimus es: & pfecto nihil
p̄q; exornat extollit: opulētos antistes. q munificētia. q hoies diis simillimi efficiunt. q cunctis
mortalibus fiunt amabilissimi. q litterati p̄cōes excitant. sed ad p̄positū: apd ueteres actoribus cāꝝ
forēsiū p̄scribat orandi tps datis clepsydris. qbus exhaustis amplius dicere uetabant. qd istitutū
dānat Plinius i epistolis scribēs paucioribus clepsydris cās p̄cipitari. q antiquis pluribus diebus expli-
cabant illa icrebruit passim iualuit: cōsuetudo binas uel ternas clepydras iterdu & dimidias. & dā-
di & petēdi: itē aliubi. dixerā horis pene qnq; nā tribus clepsydris. qis spacioissime accēperā sunt ad
ditā qtuor: clepsydra ut inqt Seneca. nō extremū stillicidiū exhaurit: sed qd ante defluit. relege q
scitu digna annotauimus i secūdo cōmētario Tusculanāꝝ sup clepsydras. sensus Apulei ē. accusatori
definitū dimēsumq; ē dicēdi spaciū: ad modulū uasculi aquarii hoc ē clepsydra: ut i. tantū oraret
donec efflueret aq. cuius exhaustu actio finiret. INuicē colū. Cola uasa sunt lītea a colādo dicta. p̄q;
suinū defluēs pcolat. & Virg. colaq; p̄loꝝ fumosis deripe tēctis. Martialis. Frigidior colo nō salit un-
da tuo. Idē colū uinariū celebrat i apophoretis. figurat aut colū. a summo patulū & satis latū imo at
fastigat. i. acutā gracilitatē: qsi in metā modū. Tali figura dicit fuisse uasculū. qd accusatori datū est.
ad tps dicēdi p̄finiēdū. GVttati. p guttas cūctatē fluētēs & qsi p stillicidiū. ADOrat. allogq; ado-
rare ap antiquos significabat agere. Vnde & legati oratores dicti qā mādata agūt. QVlrites. Ex mo-
re rōano sumptū. Vbi Oraturi ad populū grites appellatū. ut i oratiōibus Cicerōis sapissime: sic p̄si-
us. qd deide loqre grites. Quiritare dī is q gritū fidē clamās iplorat: ut gritare urbanōꝝ ē sic iubilare
rusticōꝝ. TOrā. aēdiū lamē. Mēdosus locus & deformatus. q i pristina elegatiā sic reformari p̄t. Tor-
cediū lāienā. hoc itellectu ut dicat accusator. puidēdū ē. ne Apuleius. ut pote nefarius hōicida ip̄e cō-
miserit lāienā. i. laniatū sauitiāq; triplicis cedis: ē. n. laniēa locus ubi caro uendit. ut docet Varro. qn-
et accipit. p laniatiōē ip̄a & trucidatiōē. ut lāienā a laniādo dici. unde & laniū siue laniōnes. q laniat.
Nefarius pecora. & laniat: q laniādīs p̄sunt gladiatoribus. legato laniōnis i strumēto mēsa: pōdera. ferramen-
ta. & alia quoq; quā laniādē carnis cā parata sunt cōtineri docet Plautus iuriscōsultus: Nefarius dī-
sceleratus. a farre quo scelerati uti nō debēt: hinc q indigni sunt qui uiuant nefarii uocant. auctores
simultas. M. Varro. & Nonius. De nefario sic scribit Asconius. nefariū est. qd sacra polluit farre pio solita cele-
brari. Ergo nefarii sacrilegi. SIMVLtatibus. Inimicitias. & odiis: simulas dicta est ex cōrrario qā
minime sunt simul iterquos odiū est. p̄t & a simulatione dicta existimari. quia simulata locuntur.
adinuicē. NOcturnae custodiā pfectus. Ex disciplina militari. idōnei & pbatissimi eligunt. q uigi-
lias nocturnas circueant: & renūcient si qua emerferit culpa: quos circuitores appellabant. At nunc

auctore Vegetio militiā factus ē gradus. & circuitores uocat. apud iuriscōsultos scriptū legimus triū: Circito-
uiros nocturnos ēē ab eo qd excubias agebāt nocturnos dictos. hosce oīs nocturnae custodiā prae-
res. etos intelligere merito possumus. Fuit & pfectus uigiliū. de cuius officio titulus est lib. p̄rio Digestoꝝ.
ad quē p̄tinet q̄stio de urbis custodiis. q p totā noctē uigilare debet. & coerrare calciatus cū armis
& dolabris. CVM fide pferā. Ofō ē ex pceptiōe Rethorica Oratoriis nūeris cōposita: nā post exor-
diū subiūcta narratio ē: qut Rethorici Doctores p̄cipiūt debet ēē dilucida breuis & p̄babilis. TER-

cū fide pferā. Nā cū fere iā tertia uigilia scrupulosa di-
ligētia cūctae ciuitatis hostiati singula cōsiderās. circū-
irē cōspicio istū crudelissimū iuuenē mucrone distri-
cto passim cedibus operantē. Iāq; tris numero sauitia
eius iteremptos: ante pedes ipsius spirātes adhuc cor-
poribus in multo sanguine palpitātes. & ipse quidem
cōsciētia tāti facinoris merito permotus: statim profu-
git. & in domū quādā presidio tenebratū elapsus: ppe-
tem noctem delituit. Sed puidētia deum: quā nihil
impunitum nocentibus permittit: prius q̄ iste clande-
stinis itineribus elaberetur: mane praestolatus: ad gra-
uissimū iudicii uestri sacramētum. eum curauī perdu-
cere. habetis itaq; reum tot cedibus impiatum. reum
corā deprahensum. reum peregrinū. Constanter itaq;
in hominem alienum ferte sententias de eo crimine:
qui etiam in uestrum ciuem seueriter uindicaretis. Sic

la hostia. Quintilianus. Eloquētia hostiatim petēda. MVcroē districto. Educto gladio. p̄so Ora-
rio mucrone. p gladio. & tectū p domo recipit auctore Quintiliāo. pprie aut mucro ē cuspis teli. hic
dixit Seruius cuspidē abusiue posuisse Virgiliū. p hastā mucrone: hic mucronatū deriuat. p eo qd Mucro.
est acutū. & mucroīs habēs effigiō. Plinius lib. xxxii. scribit iter p̄scēs xiphii id est gladiū rostro mu-
cronato ēē: a quo naues p̄stae mergunt in oceāo. INterp̄os. Repete uerbū illud cōspicio zeug-
ma ē a supiori. PRAESidio tenebraꝝ. Cōsimiliter Virgilius. Defensit tenebris & dono noctis opa.
ca. PERpetē. Perpetuā. ac totā. ppetē. ppetuo dixerūt ueteres & annotāt grāmatici: pacuius. fac
ut corp̄si hac operā mihi perpetē oculis traxerim. NIHIL ipunitū nocētibus. Verbū uetus ē deos
iratos pedes lanatos habere. qā nōnunq; tarde ueniunt nocētibus. hic illa apud Valerianū uulgata sen-
tentia. Lēto gradu ad uindictā sui diuina. pcedit ira. ex quo satis liquet deoꝝ. puidētiā nocētēs nunq;
ip̄uitos dimittere. & si iterdu sero puniāt: ideoq; scripsit Oratius raro antecēdētē scelestū deferuit pe-
de pena claudō. Cēsar quoq; in cōmētariis auctor ē cōfuisse deos imortales. quo grauius hoies ex cō-
mutatione regē doleāt: quos p scelere eoꝝ ulcisci uelint. his secūdas iterdu res & diurnā ipunitatē cō-
cedere. grāce t̄p̄pōiō. dicit p̄uidentia deoꝝ. quā stoici dicūt cūctā regi: protierbiū grācoꝝ est.
kio ēēōp̄ōtē. ἄλπερ. i. ad aures deoꝝ uenit. qd dicitur de hoibus. q nō latēt deos in suis actionibus.

CLANdestinis itineribus. Occultis & deuiis. clandestinū penultima longa enūciandū est. ut silius
māliusq; notificat. MANE p̄stolatus. Matutina aurorā expectans. p̄stolari. nē expectare uel manē p̄stolari.
re: alias p̄stolari est. p̄sto esse. & apparere: hoc est obsequi. ut docet Donatus. cōiungit cum datiuo. &
ablatiuo. Terētius quē p̄stolare p̄armeno. M. T. qui tibi ad fog. aureliū p̄stolentur. IMpiatū. Polluz
tū. maculosumq;. REVM. Epanaphora ē siue anaphora. quā nostri repetitionē dicūt. siue relatio
nē: q fit quotiens per singula mēbra. eadē pars orationis repetit hoc modo. uerres calumniatores ap-
ponebat. Verres de causā cognoscebat: uerres. p̄nunciabat. auctores Martianus. Diomedes. & M. T. Relatio.
in Rethoricis ad hereniū. PER Egrinū. tanq; pegrino minus fauēdū sit q̄ ciui: & alienus constāter
dānari debeat: nā ut docet. M. Tullius in primo de officiis. propior est societatis gradus eiusdē natio-
nis & linguā. arctior uero colligatio est eiusdē ciuitatis: hic scribit Plinius in. xxxvi. agoracricū pa-
riū & alchamenē atheniensē phidiā discipulos inter se ambos certauisse in uenere faciēda: uicis. Athene.
seq; alchamenē nō opere sed ciuitatis suffragiis cōtra peregrinū Ciui suo fauētis. atqui peregrinos tā fauen-
men despiciere nō debemus: quinimo ut praecipit Plato. libro. viii. de legibus. peregrini uigiti annos uicōtra
in aliena ciuitate permanēant artū aliquam exercentes. sine uestigalium solutione: cū autē. xx. anni pegrinū
exacti fuerint: accipiat rem suam & abeat. Lex quoq; moſayca praescribit allophylos sic enim grāco allophyli
uocabulo peregrini dicuntur. non esse uexandos: nam & uos inquit peregrini fuistis in alieno solo.

Status iu NEC ipse ignoro. Defensio est: cuius status siue Constitutio iuridicalis siue q̄litas nūcupat: non
 ridicalis enī factū qd̄ obiicitur negat: sed id iure factū ēē demōstrat: ut in cā oratīi forō tridicā itentio accusa/
 Intentio toris: est fororē occidisti: depulsio defensoris: occidi: sed iure occidi: q̄stio est nō iure occiderit: isidia/
 Depulsio torē aut cū occidere fas sit: & qd̄ quisq; ob tutelā corporis sui fecerit id fecisse iure existimet: tris a se
 isidiatores iure cāfos argumētāf. Ordīf aut a pro noie: quoniā magna uis ē in p̄nominibus. EX/
 positis: neci datis: sensus at ē: scio ēē difficile eū: q̄ cōfiteat crimē de quo arguit: uelle tamē p̄suadere se
 se esse inocentē. AVdientia. Ita
 Plautus exurge p̄æco fac populo
 audientia. EVEntu fortuito.
 Cædes enī illoz triū fortuito nō
 cōsulio fuerat p̄petrata. A Cœ
 na. Foris enī apud byrhēnā cœna
 uerat: ut sup̄ius demōstrauit. Elo
 cūcio pliniana est: a cœna a cibo a
 somno. p̄ eo qd̄ ē post cœnā: post
 cibū: post somnū: deui & significa
 tiōe huius particulæ a sup̄. Sueto
 niū affatū. SERius: hora seriore
 tardioreq; POTulētus. Vinolē/
 tus & bene potus ap̄ Plautū uitiū
 uini atq; amoris noxā cōmissam
 purgat. VEGz crimē. Nō nega/
 bo igit me ebriū temulētūq; fuis/
 se. DEuorto. Dicimus deuor/
 tor: & deuortor i eodē significatu
 nā & deuortor i p̄terito actiūā ha
 ber declinationē deuerti: ut docet
 phocas: uerbū aut est p̄prie hospi
 tale. Plautus in pseudolo. Ego de/
 uortor extra portā. In tabernā ter
 tiā. Itē in trinūmo insanū ē & ma
 lū in hospitū deuorti ad cupidī/
 nē. M. Tullius i secūdo rethērico/
 rū q̄re cū in quādā tabernā deuor
 tissent simul cœnare & in eodē lo
 co somnū cape uoluerūt. GE/
 stire. stietes cupietes: gestire n. mō cu/
 pe ē: alias lætū esse. CORpore
 uastior: maior enormior horren/
 tior: uastū enī dī magnū horres/
 & ferox: uetus uerbū est uastelce/
 re: qd̄ significat desertū & uastū
 fieri: uasticies & uastitudo & ua/
 stitas p̄ horrore & desolatione &
 cōtagio accipiunt ap̄ scriptores
 idoneos. AFFAtibus: alloq; &
 uerbis: q̄ magnū p̄sape hēnt icita
 mētū i utrāq; partē tā ad scelus ca
 pessendū: qd̄ ad uirtutē p̄colendā:
 Oratius hortari cœpit eūdē uer/
 bis: q̄ timido quoq; possent addere mētē. MAribus aīs: masculinis & plane uirilibus. CAnctā/
 tio: hortabat comites ut morā oēm & cōtationē eicerēt ab sese eliminaretq;: s̄apē: cūctatio dispē/
 diofā: ex quo illd̄ filiū: pelle moras breuis ē magni fortūa fauoris: p̄sape uero utilē cūctationē tardi/
 tatēq; ēē p̄cipimus: unde ait idē filius. In rē cōtari fuerit: & Fabius ob id cūctator dictus: q̄ cōtādo re/
 stituit rē. Dictū uetus ē cuius sidonius quoq; cōmeminit p̄sape morā ēē meliorē: & ut auctor ē mar/
 cellinus: cūctatio p̄cipuū bonū ē i magnis ductoribus. FAcessat: recedat abeat ut illud facessite hic
 oēs: alias facessere ē facere: ut Virgilius ip̄io læti parēt ac iussā facessunt. FAtēor grites. Ex ritu ora/
 torz romanorū: qd̄ grites cōtionant. EXtremos latrones: ita ordināus est textus aggressus sum
 gladiolo fugare extremos latrones tanq̄ id officiū foret boni ciuis: extremos at appellat: itelligi uolēs
 p̄ditissimos neq̄sumosq; sic ab. Au. Gellio: extrema malitia dicta p̄ maxima & ea: ultra quā nihil sit

DVX & signifer. Vexillariū. Antesignanūq; ac ueluti principē latronū significat. CERta māu.
 Dī manus certā: cuius ictus nō oberrat: sicut icta q̄ nō p̄ferit destinata. Quītilianus in q̄rto: ut cer/
 ta māus uno telo possit ēē cōtēta: icta plura spargēda sunt: ut sit & fortūa locus. NEq; fugā capel. Certa
 sunt. Narratio credibilis: & plāe oratoria: q̄ ex p̄cepto Quītiliāi nō fuerit inutile semina qdā p̄batio/
 nū spargere nō nūq̄ ē argumēto aliquo cōfirmabit: cū aduersariū dicūt fuisse robusti armati cōtra i/
 firmos: plures cōtra unū. Aliq̄do cōfitebimur uix ēē credibile: qd̄ factū ē nos tamē id uerū ēē p̄batu/
 ros: sicuti nūc uix uerū ēē credibile.
 tres ab uno p̄ceptos fuisse: tā aut
 subtiliter narratā: p̄babiliter ut
 q̄ audit statī credat. MORdi. Mordī/
 cus: morsu: & dētibus aduerbiū ē cus.
 mordicibus quoq; ueteres dixē/
 rūt i eodē significatu. Plautus in
 Aulularia. Afini me mordicus sci/
 dant boues incurserent cornibus: a
 morsu ēt morsicati ludūt. PER Morfica
 scapulas. Scapulae posteriores dor tim.
 si p̄tes & Humerorū significant. scapulae
 hic iteruallū illd̄ mediū iter scapu/
 las iter scapulū dictū. In floridis.
 cū iter scapulū crates retexisset: q/
 dā iter scapulū legere malūt ap̄ hi Inter sca/
 ginū crebra mētio ē iter scapili: a pilium.
 quo i scapulo quoq; usurpat. p̄ i
 ter scapilio siue p̄ i scapulis. IM/
 punē. Impunitū: & penā exortē.
 declinat ip̄is ut imunis. HOS
 pitis: miliōis. PR Oteclā: defensa.
 NE tātillo qd̄. ne minimo q
 dē. POSTulatus. Accusatus. Ti Postula/
 tulus ē apud iuriscōsultos de po ro
 stulādo. Cæsar ut scribit Trāquil
 lus dolobela repetūdage postula/
 uit. REatū: accusationē: mēssala
 orator prius reatū dixit: ut docet
 Quītiliāus i viii. reus unde reatus
 ducit: nō solū ē is q̄ cām dicit & itē
 qd̄ p̄misit sp̄opoditue ac debet.
 Reus ut scribit gallus helius sti/
 pulādo ē idē q̄ stipulator d̄sicut reus ē p̄mittēdo: q̄ suo noie alteri qd̄ p̄misit. M. Antonius ap̄ Cice
 ronē i iude oratore: reos igit appello: nō eos mō q̄ arguunt: sed oēs quoq; de re disceptat reū fieri asco
 nio nihil aliud ē nisi ap̄ p̄torē legibus iterrogatū: qd̄ reus cū accusat: pagi qd̄ dānat. Plinius i epi/
 stolis iterea dū pagit reus. Vlpianus ad legē Iuliā de adulteriis sic refert: nisi reū pegerit pegisse. at nō
 alias q̄s uerū nisi & cōdenauerit. Idē ad legē Iuliā maiestatis: inq̄t qui in reatu decedit itēgri status de/
 cedit: extinguīf. crimē mortalitate: reis apud Priscos moris fuit summittere capillū: & uestē sordi/
 dā i publico habere: ad misericordiā cōciliādā. PR Opias inimicitias. Maleficiū sine cā susceptū fer
 re: cā aut oīs aut ip̄ulsua ēut ira odiū: aut rationatiua: lucrū hereditas. Impulsua grāci uocat op̄eik/
 rīk̄p̄ oī tīop̄: ratiocinatiua uero tīp̄loyi k̄p̄ oī tīop̄: p̄terea cā ē aut efficiēs cū dicimus illa rōne p̄/
 uocatus est: qd̄ p̄tē tīkop̄ oī tīop̄ grāci uocat aut adiuuās: ut cū dicimus: & iā illa causa accessit: qd̄
 ut p̄tē tīkop̄ oī tīop̄ uocant: aut prohibens: ut imo habui causam nō faciendi ne ad inimicū meū he
 reditas pueniret: quod κολυτīkop̄ oī tīop̄ grāci uocat nunc Apuleius ip̄ulsuam cām signat cū ait
 inimicitias nō p̄cessi me: ratiocinatiua uero cū negat nulla p̄dā cupiditate admissum esse flagitium.
 CVPIdine. Cupiditate: Oratius at bona pars hoīum decepta cupidine falso. PORrectis in p̄ces
 manibus: adorātes manus attolimus: ut docet Quītilianus: sine māibus trūca ē actio ac debilis. Cæ
 terā partes eloq̄ntē adiuuāt: hēa: p̄pe est ut dica: ip̄sae locunt: manibus poscimus: minamur: suppli/
 camus: manus uouentū leuiter p̄adata est. PIGNORz. Filiorz: sunt n. filii ueluti pignora charitatis
 iter cōiuges & ut xxxii. quī scriptū legimus cōiugii p̄miū & grā hūptiaz ē partus: obsecratio aut illa
 iudiciū p̄ charissima pignora utilis erat: ut igit Quītiliāus i vi. IVSTiciā oculū. In scdō dictū est: ip
 sos ēē oculos solis & iusticiā facile frustrēt. Vbi de oculo iusticiā & solis nō idiligēter annotauimus.
 k iiii

REUS cachinalli. Sonoro. soluto. maximo. q̄lis est chachinnus. **PARENTES**. Nōmē est reuerētia. **REVS** capitis. Cuius cā capitalis ēis reus capitis dī. ut reus furti. reus maiestatis: q̄ de furto & mā iestate accusat. **ASSISTENDI**. Patrociniādi. fauēdiq̄: assistere enī. q̄d op̄ significat defendere patrocina ri adesse. q̄d p̄isci adesse & supesse dictauerūt. sign. elegāter & scite loq̄mur. Tibi adsum. tibi supsum. p̄ eo q̄d ē aduocatus tibi sum. cām q̄ tuā defēdo. Cachinat. Cachino risuq̄. solutiore. p̄seq̄. **ATRA** tibi sup ueste. Nigra uestis ē lugētiū: pullatos dicius & atratos: q̄ lugēt & uestibus nigris obsoletisq̄ luctū tē stant ap̄ antiquos nefas erat atra tū accūbere ī epulo. hīc. M. Tullius Vatinio p̄bro dat q̄ cū toga pulla. nigra ī epulo q̄nti Arii ac cubuerit. & q̄ cōnauerit atratus. **ANTHRACINUS** color dī apud uete res niger. q̄si carbōarius. Anthracēs enī carbōes latine appellant. M. Varro. amiculū nigellū appel lat lugubrē uestē. **PONE**. Post. Virgilius p̄oe subit cōiūx. **PANIS** obsita. Ita Terētius. Video sen tū squalidū agrū pannis. annisq̄ obsitūa Virgilio dictus ē obsitus auo. p̄ senex. & ut itē p̄traf Dona tus. obsitū dicius metaphora ab agro sumpta. **OLEAGINOS**. olea rios. ab olea oleaginus deducit. sicut a faba fabaginus. hīc a Ca tōe acus fabaginu dictū. p̄ purga mēto quisquiliisq̄ fabag. q̄ item p̄cipit taleas oleaginas tripedane as esse decidendas. Itē codicillos oleaginos amurca p̄sp̄gi iubet ita neq̄ fumosi erūt & bene arde bunt. Ramus oleag. pacis signū. **PACIFERA** olea. Arbor enī pacifera est olea Virgi lius. placitā paci nutritor oliuam hīc a grācis elea dicta. q̄a grāce ΕΛΕΟΣ misericordia. q̄ quia cōti git eis q̄bus pax dat. ut inq̄t pro bus pax dat. ut inq̄t. p̄bus grāma ticus. Olea pacis signū ē. **LVGUBRITER** aiulantes. Flebiliter lamen tates. Eiulatus & aiulatio flebilis est lamētio. Eiulare est flebiliter more femineo cōplorare. ī legibus decēuiralibus lessum dī hāc lugubris eiulatio. Legis uerba sunt hāc mulieres genas ne radūto. neue lessum funeris ergo habēto: q̄bus uerbis ut lelius itē p̄traf tollit lex lamētationē. Id totū a nobis lati us explicatū in secūdo Tusculanag. cōmētario. **PARUULI** huius. Magis naturaliter mouēt exēpla q̄ uerba. hīc Sergiū Galbū accepimus euasisse iudicii flāmā miseratiōe excitatū. dū non suos mō libe ros paruulos incōtione p̄duxerat. sed galbā ē suplicii filiū suis etiā manibus circūtulerat. & ut au ctor est Quirilianus nō solū dicēdo sed etiā faciendo lachrymas mouemus. Vnde & p̄ducere illos q̄ periclitent squalidos atq̄ deformes. & liberos. & parentes institutū est. **LATRONE**. Inuidiose latro nē Apuleiū ipsum appellat. **LITARE**. Sacrificare. & q̄si parentate. quid litare & sacrificare itē se dis ferat sepius diximus. **DIFFITERI**. Negare. & ificiari. **SUBSICIUA** sollicitudo. Reliq̄ & sola. subsci ciuū enī id uocant q̄d quasi reliquum subductū subtrahit. q̄ est. M. Varro. Ab hoc p̄cipio Mēsores nōnunq̄ dicunt in subsiciuū esse uncia agri aut sextantā: quidā subsiciuū q̄si subsecādo alii succisiuū q̄si succidēdo: deducere malunt eodē tamē intellectu. & significatu. Au. Gellius. M. Tul. Plinius. tē pora succisiua appellant: q̄si dicas subsecta subductaq̄ a negotiis: quā litteris sunt ipartienda. In p̄mo de legibus ait. M. Tullius subsiciua q̄dam tempora incurrunt: quā ego perire nō patior: Apule ius ifra quoq̄ dictionē hanc decenter usurpat in significatiōe cōsimili. **EVITARE**. uita spoliāse. Eui tare enī est uerbū uetus. nec oibus obuiū. quod significat uita priuare: & ita legere malim q̄ enecasse. quod quidā insolentiā huius uerbi reformidātes fecerūt: sed elocutioni Apuleianae magis congruit euitasse q̄ enecasse: cum alteq̄ sit oppido quam eruditū. Alteq̄ protritū. Item actius poeta apud Cice ronē in tertia Tusculana. hāc omnia uidi in flāmā. Priamo uī uitam euitari id est uitalitate spoliari.

TORMENTIS ueritas eruenda. Inter probationes quas grāci δεικνύουσιν nostri inartificiales uocat tormenta sunt apud rhetoricos doctores. cōmunis locus est a tormentis dicere & contra tormenta: **Locus a** pars altera quaestione uera fatendi necessitate uocet. altera autē sa pe causam uel falsā dicendi: ple tormentis **Questio** res peri culosa. **TORMENTIS** ueritas eruenda. Nā & comitabat eū clāculo p̄fuit. & res ad hoc deducta est: ut p̄ q̄stionē sceleris sui participes idicet. ut tā dirā factiōis formido funditus perimat. Nec mora cū ritu grāciēsi ignis & rota tū oē flagitiorū genus inferunt. Augetur oppido: imo dupli catur mihi mcesticia. q̄d integro saltē mori nō licuerit. Sed anus illa: q̄ fletibus cuncta turbauerat: prius iquit optimi ciues: q̄ latronē istum miserorū pignorum meo rū peremptorē cruciandū adfigatis: permittite corpo ra necatorū reuelari: ut & formā simul & atatis cōtem platione. magis magisq̄ ad iustā indignationem arre eti: p̄ modo facinoris sauiatis. His dictis applaudit. & illico me magistratus ipsum: iubet corpora quā lez eto fuerāt posita: mea manu detegere. luctatē me ac diu renidētē p̄cedēs facinus īflaurare noua ostēsiō ne: lectores iussu magistratuū q̄ īstantissime cōpellūt. manū deniq̄ ipsam e regione lateris tudentes: in exi tiū suum super ipsa cadauera porrigunt. Euictus tādē necessitate subcumbo. & ingratus licet: arrepto pallio: teq̄ libris diligēs lector frequēter iueniet: & nos hīscē cōmētariis īp̄serimus. & apud Suetoniū nō idi ligētē annotauimus. q̄d differat hispaniēsis ab hispāo. & alia id genus. **IGNIS** & rota. inter tormen ta antiquoz sunt cruce eculei. Carcer. Vncus. & adactus p̄ mediū hominē stipes: & tunica alimentis igniū illita & itexta quā molestā uocat: de qua itelligi uoluit satyrogaphus cū ait. ausi q̄d liceat tuni ca punire molesta. & epigramatarius illo uersu. nā con dicat tunica p̄sente molesta: de ungula q̄d tor mēti gēus ē meminī Ciprianus Eusebius Tertullianus. q̄ & ascias & runeinas inter īstrumēta scuitiae perceret: p̄terea inter cruciatus est ignis & rota: utriq̄ nō minus notū q̄ crudele suppliciu: tormē tum rota germanoz prope peculiare est apud quos noxiū rota inferunt & membratim radiis rota rum conuulsi lentitudine mortis cruciabiliter perimuntur: de quo scripsimus in commentariis tu scularum. in decimo quoq̄ huius operis uolumine sic scriptum est. nec rota uel eculeus more grā corū tormētis eius apparata iam deerant. **FLAGITIUM**. corrige flagro. ut sit sensus omne genus flagellorum uerberumq̄ illatum importatumq̄ fuisse. **OPPIDO**. ualde. Immo duplicatur. exor natio est quā correctionem uocant. ut illud ex libro quarto rhetoricorum ad herenniu. Quod si iste suos hospites rogasset immo uenisset modo. hoc facile perfici posset. Integro. timebat enim ne la cerato discerptoz per cruciatus corpore mutilatus truncus minime integer moreret: iuuenalis hoc cruciatu lētulus hac pena caruit. ceciditq̄ cethegus itēgen. & iacuit Catilina cadauere toto. **PIGNO** rum peremptorum. filiorum meorum itēfectorem: pignora enim filios dici sat notum & superius explicatum est. **REUELARI**. detegi denudari. **PRO** modo facinoris. poena facinori par irrogari & solet & debet. nā ut docet Marcianus iuriscōsultus respiciendum est iudicanti nequid durius. aut remissius. cōstituat q̄ causa deposcit: nec enim aut seueritatis aut clementiae gratia affectanda est. sed perpenso iudicio. put quāq̄ res postulat statuendum est. plane in leuioribus causis proniores ad leni tatem iudices esse debent ingrauioribus poenis seueritatem legum cum aliquo temperamento beni gnitatis subsequi. **RENITENT**. recusante. **PRAECEDENS** facinus. triplex homicidiū. **EREGIOE** lateris regione aduerbialiter dicimus ex opposito. & ex parte cōtra respiciente. hīc significat ex parte laterali percutientes lictores impulsisse ut manum super cadauera porrigeret. **INGRATUS**. id est inui tus: & coactus: & cōtra animi mei uoluntatem. sic Terentius opus faciam. ut defatiger usq̄ ingratus ut dormiam. ultro nea enim ut inquit Donatus grata sunt. ingrata quā ab iuitis sunt: ac recusantibus.

Tunica molesta. Apud poetas Ungula tormēti genus Runciae Supplicium.

Pignora filii.

Pronio res ad lenitatem iudices. E regioe ingratus inuitus.

REtexi reuelauit, apperuique. **RE**pentina mutatio, ut q prius triplicis homicidii reus mihi uide-
 bar, nunc utricida conspicerer. **IN** peculio proserpinæ, oppido q eleganter dicitur quæpiâ numeratus
 eē in peculio proserpinæ, qui fuit proximus morti, & iā iturus ad manes, & aucturus familiam, plu-
 tonis: nā sicut peculū dicitur qd seruus seorsum a rationibus dominicis separatū habet, ita peculū pro-
 serpinæ & orci familia translatione decentissima significat aīa defunctorū: hæc enim sola sunt deo-
 rū infernōrū bona & opulentia, asserunt poetæ mortuorū capita furiarū lapide lustrari, & eay noīa
 a proserpina in inferiōrē posse con-
 scribi, peculū proprie seruorū & si-
 cut patrimonii & bona patris fa-
 milias, unde seruire peculū a iu-
 riscōsultis dictū: & res peculiares:
 ad peculū pertinētes peculiosum
 appellat Plautus opulētum seruū
 suffarcinatumq; peculio, orci aut
 Plutonē dicit quis ignorat: hic or-
 ciniana sponda apud epigramati-
 sta usurpat pro lecto funebri. Ver-
 rius Flaccus, Vragū ab antiquis di-
 ctū ait, quē orci dicimus, quasi ab
 urgendo, qd is deus maxime nos
 urgeat, ab orno orcinus libertus
 ut opinor dictus, q sit ipsius testa-
 toris defuncti & in orei familiam
 ascripti: de orcinio liberto memi-
 nerūt iuriscōsulti titulo de fidei
 cōmissariis libertatibus, & libatū
 institutionū. **VT**res inflati: quæ-
 rit Aristoteles in problematis cur
 utres inflati ualeant fluitare: qui
 inanes deosum inflati superne se-
 runt, hoc autē ideo cōtriguit: quod
 ab aere sustinentur, scribit Plinius
 hircini utris uinariū cinere sangui-
 nē sistri. **VT**ribus inflatis incuban-
 tes barbari flamina trāsnant: q
 apud historicos frequentissimū ē.
 Hiantes, aperti, patetēq; sic pa-
 pinus, uulnus hiat, plus est hīce-
 re q hīare si Diomedī credimus
 hiat enī qui ore patulo est uel taci-
 tus, hīscere uero est incipere loqui. **V**eteres hietare, & hietare dixerunt laberius hietant fores dixit, p
 eo qd est hietant, i. patent. **C**ohibitus, cōpressus, coercitus, suffrenatus. **L**ibere exarsit, natura cō-
 paratū est: ut risus aliquādiu coercitus mox obicibus refractis liberrime erūpat q cleophāto accidit,
 se scribit Aristoteles, ut scilicet aliquādiu risum cohibuisset, mox in largissimū sonorūq; cachinnū
 effunderet. **G**Ratulari, gratulabā. **S**edare sedabāt, frequentissima locutio. **D**olorē uētris, ex-
 pressit id qd ex naturali affectiōe prorūpit: nāq; ex nimio risu dolor uētris iterdū exoritur, quē manuū
 cōpressiōe mitigare solemus. **L**Aetia delibutus, ad aīum transtulit: qd est corporis, nam delibutus
 unctus dicitur, sic & Terentius delibutū gaudeo dixit. **F**acessunt abeunt, recedunt, Luciniā, palliū si-
 gnat: quo cadauera illa fuerant conuelata, coniecta. **I**N lapide, tanq; lapideus factus, ob stuporem
 rū ad ornatū tēporariū theatri posuisse memorat, cui triplex fuit scena, altitudie, cōlū, colūnae: sum-
 mæ colūnae tabulis iauratis spectabiles uisabant. **P**ROMicantibus, manātib; pfluētib; q; pro-
 micare ut inquit nonius est porro iacere & extendere, neuus: siquid loqui uis: nō pdocere multa lo-
 ge promicando oratio est. **C**LEMENTI uiolentia, declamauit a contrario: nā cū uiolentia inclemen-
 ter fiat, tamen hic clementem scite dixit, intelligi uolens, quadam quasi uilenti tamen &
 beniuola Apuleium tractum esse a milone: qui hospiti prodesse uolebat nō obesse. **I**N hescat altius
 prouerbialis illa sententia est: cui dolet meminisse, cui placet obliuiscitur. **I**niuriarum enim memoria
 sempiterna est, cum beneficii recens sit obliuio, hinc illud cantatissimum, maneat alta menta repostū
 iudicium paridis. **C**VM suis insignibus, magistratū pene singulorū insignia quasi peculiaria sunt
 uerbi causa lictores, & uirgarum fasces cum securibus & prætexta, uestis insignia sunt consulū. **T**u

In pecu-
lio pro-
serpinæPeculū,
Peculia-
res res,
Peculio-
sus,
Orcus,
Orcinia/
na spōdaOrcinus
libertus
quiVTres
flutiant,Hiati,
Hiscere,
Hietare,Cleophā-
tus in ri-
sum effu-
sion,Theatru
scauri,
promica-
reCui do-
let memi-
nere,
Insignia,

nica palmata & toga picta, cū quadrigis albis triūphantū, Diadema regibus, paludamenta imperato
 ribus galeæ pontificibus, lituus auguribus insignia sunt. **L**VCi domine, uerba sunt magistratū ad
 Lucium Apuleiū: quē & nomine domini & pnomine Lucii honoris causa cōpellant, nā ut inquit Ora-
 tius gaudet pnomine molles auriculæ. **P**ROuinciam totam, thessaliam significat: ubi originis ma-
 ternæ apuleianæ fundamenta a Plutarcho & sexto Plutarchi nepote, pedita gloriā Apuleio faciebāt.
TRistitudinem mitte, tristitiam omnem mœroremq; pculabige: tristitudo enim pro tristitia: si-
 cut mœlitudō p mœstitia: & laci-
 tudo pro laticia usurpat. **A**N-
 gorem, angor est ut docet, M. Tul-
 lius egritudo premēs. **P**ER an-
 nua reuerticula, item in floribus
 siderum inquit obliqua curtacula
 solis annua reuerticula, quodam
 enim circuitu tēpora anni recur-
 runt: reuertunturq; ad præstinas
 metas: & ut inquit poetā in se sua
 per uestigia uoluit annus: ex hoc
 ueteres annum uertentem uoca-
 uerunt: qui confit ex solis uertigi-
 ne: dum ad id signū se denuo uer-
 tit: ex quo digressus est: at eius ca-
 pito: annum a circuitu temporis
 putat dictum, M. Varro annum si-
 gnificare circū autumat: unde par-
 ui circuli annuli dicunt. **C**OM-
 menti, inuentionis: excogitatio-
 nisq; **D**Eus, risus. **A**Uctore
 suum, scilicet eum qui ridendi io-
 cadiq; materiam suppeditauerit.
LETabit, noue dictum pro eo
 quod ē hilarabit latificabitq;: ac
 læta faciet: sic enim ueteres locuti
 sunt, Liuius in egipto iam ne ocu-
 los specie lætauit optabili: accius
 in pelopidis: & te triplici letare bo-
 no. **C**luitas, hypata. **P**ATRONū
 scripsit, mos fuit ueterum: ut una
 quæq; ciuitas patronos peculia-
 res romæ haberet: ut docet Dio-
 nysius & Apuleius: hinc apud Sue-
 toniū annotauit Bononiēsis fuisse
 in clientela antoniorū, Lacedæmo-
 nios in clientela Claudiorum: Fa-
 bius quoq; sanga patrōs allobro-
 gū romæ fuisse memorat: p quē
 catilianæ cōturbatiōis idiciū factū: sic & siculi patronos Marcellos habuerūt: & Scipiōes. **V**T in ea re
 stes, mēdosus locus: quē sic emēdo: ppenis curiose litteris & sensu: ut i aere stat imago tūc decreuit: si-
 gnificat, decreuisse hypatenos statuā ex aere dicādā Apuleo pinde ac patro: nā ut auctor ē Plinius sic
 cliētes instituerūt colere patronos qbus statuas ex aere dicabāt i domibus atq; i atris: cū in municipiis
 ornamētū fori statuæ eēt. **G**RATIā meminī, quasi dicat habeo qdē tibi gratiā tātā quantā merent
 hæc tua i me ultronea beneficia sed me tali honore haud eqdē dignor, cū statuæ honoratioribus de-
 dicādæ sint meisq; maioribus, mali legere mei, ut sit sensus statuas referuādas eē his: q maiores fuerit
 dignioresq; ipso Apuleio. **R**ENIDēs, subridēs: catullus renidet usq; quaq; renidere ē labra cōtrahere
 auctore, lutatio gramatico, labra at cōtrahi solere a subridētibus palā ē. **L**ETiorē me refingēs: quis
 cecinerit poeta, cōsiliū uultu regis, & spē frōte serenat, attamē difficillimū hōi ē tristi & mœsto leniorē
 uultū iducere: & cū tristis aīus angat: forisficus ostētare letitiā. **C**OMiter, hilarē lubēter, benigne,
 suauiter comes benigni suauis, faciles hoīes dicūt, auctores, M. Varro, & M. Cicero. **A**Pello, fami-
 liariter alloquor. **P**ARēs, reuerētiæ maternæ nomē: nullū inuenerabilius ē q parētū nomē & appella-
 tio. **D**ESPōderas, q si p despōsitiōe obligaueras: ad cæna iqt Senecā ibo qā pmissi etiā si frigus erit: nō
 quidē si niues cadent. **N**Vmen, risum deum significat, cutus hilaria solemnia illo die celebrabātur.

diadema
regis,
Galerus,
pōtificis,Tristitu-
do,
Mœstitu-
do,
angor,uertēs
annus,anni cir-
ci,
anuli cir-
culi,

Latabit,

Bononi-
enses in-
clientela
antonio-
rum,
Marcelli
patroni
siculorū
Statuæ
patrōs
dicebant
RenidēsComiter
Comes

PIGNERER, quasi māciparer obligarerq; quēadmodum subide promittimus nos ituros ad cē
 oppigne rare nam: uel pignore deposito. Oppignerare est pignus dare foeneratori: ob pecuniā mutuaticam: sicut re
 Repigne rare pignerare pignus recipere est: resoluta cum foenore pecuniā: quo uerbo utunt iuriscōsulti. EPVla
 Vadimonium. qui uadimonium promissit solet se ad tempus sistere: uadimonium sponsio est &
 ferri solent: hinc illud plinianum: inscriptiones propter quas uadimonium deferi possit. Seneca uadi
 monium inquit promittimus: &
 tamen deferitur. Quintilianus in
 declamationibus: nisi tamen ad
 uadimonium legatē negatiles: nō
 multorum dierum cōmeatū ha
 beamus. apud Ciceronem in ora
 tione pro quinto longa est differ
 ratio de uadimonis desertis: ac di
 latis: sicut ergo in forensi causa &
 iudiciali uadimonia interdū dif
 ferebantur: ita oppido q̄ decenter
 per uenustam trāslationem petit
 Apuleius ut uadimonium epula
 re differat: id est ut cēna ad quam
 iturum sese sponderat & quasi
 uadimonium promiserat differa
 tur. differre uadimonium epulare
 est hoc mō: ut exempli cā res col
 liq̄scat: promissit iturum me ad cē
 nam: mox uel penitentia ductus
 uel negocio distentus: dico conui
 uatori ut cēna condita in crasti
 num uel perendinum diem dif
 feratur: sicut differt uadimonia p
 tor: ad hanc de uadimōis formu
 lam: referenda est fere illa plautia
 trāslatio ex curgulione: ubi tu es
 qui me conuadatus ueneris uad
 imonius: ubi tu es qui me libello
 uenero citasti: ecce me sisto. ades
 cōtra sisto ego tibi me & mihi cō
 tra itidem ut sistas suado. BAL
 nearibus: nō tam balnearioribus: q̄ balnearum utensilibus: balnearia autem generaliter significat oīa
 ad usum balneorū pertinentia: ut strigiles: ampulla olearia: lintea: & alia hoc genus: quā oīa iussit mi
 lo se subsequēducentē Apuleiū ad Balneas proximas. FABRICauerā: cū ipse fuerim auctor risus illius
 solutioris. OBtectus: delitescēs: & quasi oculos nutus risum obuiorū fugitans. DEuotatus: lege
 denotatus: id est designatus demonstratusq;. IMpos animi: quasi uecors attonitus: alienata mente
 ob uerecundiā animiq; stuporē. PAVpertina cānula: sic fidonius: angulus iste patet paupertinūq;
 recessus. INCusserat: naturalē expressit affectū: quo ex lachrymarū ubertate dolor capitis concitat.
 CVbitū: dormitum eo: uillicus ut praecepit. M. Cato primus cubitu surgat: postremus cubitū eao.
 CVbitū: lectulo: & ut ita dicā cubatiōe: ubi molliter cubaret. SVI lōge dissimilis: mcestas: & uul
 tuosa: quā aliqui latabunda erat & hylaris. VVLtuosam frōtē: uultuosum triste significat. M. Tul
 lius i oratore: neq; iēptū sit aut uultuosum: Dōatus idētidē ait: hoc ē uultuose: pñiciādū: q̄ si dicas uul
 tu idignabūdo: & tristi: pñitiatio uultuosa & gesticulatiōibus molesta in oratore reprēdit a Quisti
 liano in xi. ASseuerabat: seueritūde contrahebat: & ut ueteres dicunt capiebat. CONtāter: pri
 mo inquit photis contabunda ac meticulosa conticuit: Mox sermōne protulit: qui subsequit. LO
 rū quēpiā. Multa sunt apud nos uocabula neutri generis: q̄ apud p̄scos masculino genere dicebātur
 ut guttur: ex quo illud plautinum etiam ne obturat inferiorem gutturē: ut corius ut collus q̄ dictiōe
 tormēti quoq; genus ē corio significat: idem Plautus: collus collaria caret: sic lorus pro lorum: mascu
 line dicitur: pari modo diuerso genere dicebant: hāc ludus: hāc metus: hāc amnis: hic frons: lupū fce
 minam dixit. M. Varro ennum & fabium p̄ctorem secutus: a loro uerbum loreare ductum ē: quod
 significat loro loreisq; uerberibus conscribillare: signareq;. Plautus in milite: ego uestra faciem latera
 loreare: a loro lorarii dicti in scenicis fabulis serui: qui loro uinciebant: aut uerberabant quos erāt iuss
 Brutani si uincire: aut uerberare. M. Cato id genus homines brucianos dixit: his uerbis: decē uiros brutiū uer

Differre
uadimo
nium
epularē

Vadimo
nia uene
ria

Pauperti
na cānu
la

Vultuo
sum

Vultuo
se

Vocabu
la: & m

generis

Corius

Collus

Lorus

Hic lu
dus: hic
frons

Loreare

Lorarii q̄
Brutani

berauere: causa autem nominis hāc est: cum brutiis primi totius italiāe populi ab Hānibalem descī
 uissent: id romani egre passim postquam hannibal italia decessit superatq; peni sunt: brutios igno
 minā cā magistratibus in prouincias euntibus parere & praeministrare seruorum uice iusserunt &
 quia ex brutiis erāt appellant sunt brutiani. CONCinnasse: molestiā anxietatēq; confecisse. VEL
 tantillum scrupulum: dii procul inquit photis auertant: ut tu uel minimam anxietatē egritudinēq;
 propter me patiaris. MEO luatur sanguine: cōsimile ē illud Virgilianum: quod dii prius omen in

cōcinnasse. dii mihi melius: q̄ ut mei cā uel tātillū scru
 pulū patiare: ac siq̄ aduersi tuū caput respicit: id om
 ne protius meo luat sanguine: sed quod alterius rei cā
 facere missa sum: mala quadā mea sorte i tuā recedit i
 iuriā. Tūc ego fāiliaris curiositatis admonitus: factiq;
 causam delitescētem nugari gestiens: suscipio. Omni
 um quidem nequissimus: audacissimusque lorus iste:
 quē tibi uerberandā destinasti: prius a me concisus at
 que laceratus: interibit ipse: q̄ tuam plumeā lacteāque
 contingat cutem. Sed mihi cum fide memora. quod
 tuum factum sceuitas cōsecuta: i meum cōuertit exiti
 um. Adiuro. n. tuum mihi clarissimum caput. nulli
 me prorsus: ac ne tibi qdē ipsi adseuerati posse credere
 qd q̄q; i mea cogitaueris pñitiē. Poro meditatū inno
 xios casus icertus: uel etiā aduersus culpā non potest
 adicere. Cum isto fine sermonis: oculos Fotidis meae
 uidos ac tremulos & prona libidie marcidos: iam iam
 que semiado ptulos admissis: & sorbilliātibus sauiis si
 tiēter hauriebam. Sic illa leticia recreata. Patere inquit
 oro: prius fores cubiculi diligenter obcludā: ne sermo
 nis elapsi: profana petulātia: cōmittam grande flagiti
 um. Et cū dicto: pessulis iniectis: & uncio firmiter imis
 so: sic ad me reuerfa: colloque meo manibus ambabus

& uulgus sceuum in bona atq; in mala re uocat: quā autem sceua sunt id est sinistra ea noxia ēē credū
 tur: quauis in aspiciendo sinistram auspicium. p leto & p̄spero apud antiquos accipit. de quo ali
 bi copiosius. ADIVro tuum caput: iusiurandum grācorum est iure per caput. Homerus: πρὸς
 τοῦ κεφαλῆς ἀνὰ γὰρ ὀρκὸν οὐνοῦ καὶ γῆς. hinc illud satyrogaphi nondum grācis iurare paratis per ca
 put alterius a Virgilio quoq; dictum est: per caput hoc iuro: per quod pater ante solebat: euangelica
 praeceptio interdicit ne per caput nostrum iuremus: cum ait neq; per caput tuum iuraueris qd grā
 ce dicitur. καὶ τὴν κεφαλὴν οὐοῦ καὶ γῆς. MEDITatus innoxios: sensus est cogitationes innoxie
 etiam si male euentusq; contrario ceciderint: non esse criminosas: neq; culpā confines existimandas:
 cum non semper euentus rei sit spectandus: sed consultatio quamuis docet. Marcus Tullius hoc ple
 rumq; faciamus: ut consilia euentis ponderemus: ut quod male cecidit id male cōsultum putemus
 meditatū autem expone pro meditationes: accusatiō casu. VDOS: lachrymis madētes. MAR
 cidos: bacchus optimo epitheto marcidus nominatur q̄ si ebrius: & uina marcida & marcentes uuā
 poetis dicta: statius: marcidus edomito bellum referrebat ab hemo liber: Lutatius papinii interpres
 marcidum pro lasso atq; ebrio exponit: item in primo siluarum: illi marcida uina largiuntur. & apud
 epigrammatistam marcentes tibi porrigentur unā sic & oculi maridi: quasi ex uinolentia propensi
 languidūq; in libidinem ueneriam: simpatia autem quādam est oculis cum genitalibus: & ut in
 quit Aristoteles sedes oculorum maxime omnium locorum capitis spermatica est. SEMiado ptu
 los: talis oculorum habitus maxime uenerius est: & libidinis pro luuium designat. SORbillanti
 bus sauiis: eleganter expressit amantis affectum: qui ipressis basiis quasi forbet & haurit puellae oscu
 lationes: instar eius qui ouum sitienter exorbet: & profecto ut inquit Plinius oculos cum osculamur
 animū ipsum uidemur attingere. PESSulis: ianuā claustris: de quibus supra. VNCino: uncus
 curuatura sua firmiter continet oclusas fores.

Distum
Camilli

Luere
Reluere

Capra
sidus cu

Curio
sus male

Corios
contriui

Corios
contriui

Sceuum
sinistrū

Iusiuran
dum per

Caput

Consilia
euentis

pondera
mus

Bacchus

marci
dus

Vina
marcida

Vua
marcen

Implexa, implicata: & ut iquit ille lascius hederis ambiciosior. **IN**iciatus, sacratu & religiōibus ibutus: inicia sunt mysteria: de quibus suo loco mox plura. **SAN**ctā silentii fidē orpheus ab his quos iniciabat exigere solebant: ne prophanis auribus religiōes proderent. platonici quoque secretarum disputationū ueneranda cōmenta impitis intimari nolunt. pythagoras & porphyrus aīos sectatorū silētiō religioso consecrabāt. **M. V. &** Augustinus auctores sunt grācos mysteria taciturnitate parietibus clausisse. **Tertullianus** in apologetico silentii fides religionibus debet. **IN**tra cōseptū, intra sepimē tū: & claustra pectoris: cōseptū, id dicitur quod undique clausum multū ac septū est. **Liuius** in xibi me diis fere castris locus est cōseptus: cratibus pluteisq; & linteis contentus: sepire significat circūdarē munire itercludere dictum a sepibus quare obiecta intercludunt, unde septū, cōseptū, & circūseptū inclinānt. **SIM**plicitatē, quare simpliciter & aperte citra dolum & strophā subdola cuncta pfitetur: hinc mulierū mores denotant: quare suapte natura nihil occultū nihil occultat sed oēs ferme largiloquū sunt & multiloquū, ex quo illud plautinū iaulularia, nā multū loquēs merito omnes habemus, nec mutā profecto repertam ullam esse hodie dicunt mulierem ullo in saeculo, itē in cistellaria: sub foeminae psona largiloquae exemplo sumus: plus loquimur quā fas est: proinde portus Cato nō immerito dicebat se penitudinem duci: si mulieri quicquid aliquando credidisset: esopus ille egregius fabulator salubriter monens ita praecipit τῆς γυναικὸς ἀνδρὶ ἀπορρητὸν ἰδέσθαι mulieri nullatenus arcana concedit, κούφορ γὰρ τὸ τῶν γυναικῶν ἔστι φύλον. **Leue** genus foeminarum: uetus prouerbiū est, quod sit ait, nec mulieri nec gremio credi oportere: quod illa icerti & leuis aī sit, & plerūque in gremio posita cū in obliuione uenerint exurgentiū prociat ad hoc de gremio puerbiū, nī mīx referendū est illud totū catullianū: ut missum spōsi furtiuo munere malū pcurrit casto uirginis e gremio quā miserere obliuiae molli sub ueste locatū, dū aduētū matris p filit excutit. **OB**audiū, audiēdo obsecunt, ac obediunt, nā ut docet festus obediēdo obaudire ē: sic & ecclesiastici scriptores hoc uerbū frequēter usurpāt. **CO**gunt, numia, itidē **Lucanus**, an habet hac carmina certum imperiosa deum: qui mūdum cogere quidquid togitur ipse potest. **AR**tis huius, scilicet magicae. **SC**ltulā, uenustulā elegantioris. **BO**etium, nomen est propriū, uel ex boetia hominem significat: annotandum obiter est boetia quidem uulgo usurpari, cum boetia scribēdum sit & pronuciandum, ex grāca ratiōe apud grācos enim βουητια βοητια scribitur, nec unquam aliter: & ita ueteres scriptitarunt: sed consuetudo perperam loquentium & consensus indoctorum in ualuit irroboraui: ut boetia p boetia: & boetii p boetii passim usurpēt a doctis idoctisq; peraeque. **EFF**lictū depit, uel uolūntate deamat: in apologia efflictū te amabat. **AR**tis manus, magiae ap paratum, & potestatem: nomine enim manus plerūque uis & potestas significat. **Lucanus** in manibus uestris quātus sit cesar habetis: dare manus est cedere & fateri se uictum ēē, cesar tandē dat manus cot ta. **HIS** auribus, pleonasmus est, quod sit cū supuacuis uerbis oratio onerat ut ego oculis meis uidi, & meis auribus audiui, sit enim est dicere & uidi & audiui. **R**uisset, cōsimiliter **Virgilius**, ruit ocea nox. **NO**ctis, nox secunda ope est, pulchraque accomoda fraudi, ut inquit **papinius**: & nox impro prius idonea est ad exercenda magiae secreta: quā minime inuulganda sunt, siquidem magia res est plerū que noctibus uigilata, & tenebris obstrusa, & arbitris solitaria & carminibus murmurata, cui paucis simi adhibentur. **BAL**neis rediret, ita distinguas, cum e balneis rediret ipsa: ut sit sensus phamphi len cum rediret, ex balneis ritu uetusto spectasse iuuenem boetium in tonstrina ociose residentem.

CAede cultro, **U**t caedes sit hominū ceterarūq; animantiū, ita decenter dī fieri caedes capillorū: cum ferramentis tōforis forficulisq; capillorū psegmina succidunt. **CVL**tro, **F**erramēta tōforia itelligit, de quibus **Plinius** in septimo, primus oīum radi cottidie instituit africanus, sequens diuus augustinus semp cultus usus est: **Oratius** quoque cultum tōforium itelligi uoluit, sic scribēs in epistolis: **Cul**tri tōforis, **PR**aecepitater & rapti iussit surripere atq; ad se deferre. **SE**dulo, **I**ndustria ac nauiter aduerbiū ē. **Sedulo**, quā sine dolo dictū. **PVB**licitus, publicus, **P**ōponius dat fullonibus tus, publicus cibaria. **MA**lefice disciplina, **M**agiā signat: quā malefica ars ē & legibus iterdicta unde & magi uulgo malefici dicunt, hodieq; scēia pinfames habent ob huiusmodi maleficas artes uulgo in maledictis striges uocitāt. **TV**ne ultia, **U**ltimae sortis fortuna infamissima scilicet pediti/ simaq; **T**alis a graccho dicitur postremissimus, q in oratiōe ad pulū sic scribit biēniū sui in pu/ cia: si meretrix domū meā introi/ uit aut cuiusq; seruulus pp me sol licitatus est: oīum nationū postre missimū nequissimūq; estimato/ re. **I**n apologia quoque scriptū legi/ mus, cū adolecētulis postremissi mis iter scorta agitat. **SV**bide, **S**ubinde, **F**requēter & crebro, alias accipit **Capilla**, **S**ubinde p eo quod est deinde, mox, statū. **CAP**illamēta, **C**apillos: **D**efino, scribit **Plinius** tubera nullis fibris rapillamētisq; nixa esse, idē refert **Hortētia** quā niti capillamentis. **SCE**lus defines, **E**legās & abso luta lectio ē **D**efinere artē **D**efine re scelus p dimittere, omittereq; **M. Tullius** i epistola ad cauiū mariū, libet nē hercule artē definere, tēctūq; & cū similibus nostri uiuere. **Au**gellius ea res cū per crebuisse oīum tū atheniensū cōsensu disciplina tibi canēdi desita ē. **C**onstāter, **A**io cōstanti, & firmo, fidelior lectio incōtānter hoc ē sine cōtatiōe & mora. **A**ffecta, tristis, mōesta: affecta res familiaris a **Liuiō** eleganter dicta p atte/ nuata debilitataq; **Proptius** iupiter affecta dixit planguētis egrotatiscq; sic ap **Celsū**, **L**yen afficit, res fami/ liaris, p laquet & male habitus est. **VER**bū factō securus, iuxta puerbiū grācum: ἀνέκοι κούφον, ianar, **R**epulsas, emēdo repulsa satis iusto intellectu quā domina **Paphile** satis acriter inflamāterq; cōmo/ ueri soleret ex talibus repulsis. **I**stud scilicet cōsiliū, defuga. **I**nde, **A** trostrina, **FOR**ficulis, **F**erra **FOR**ficu/ mēta sunt ad tōdendū accommodata: forcipes uero ferramēta sunt fabrilia, ex eo dicta quā his foruasi, la calida capiunt. **I**AM pēdētēs, **V**tres ubi iſlati sunt pēduli fiunt, nā ut inq; **Aristoteles** in pblematis **FOR**cipes iſlati ſuūt, ppterea q ab aere sustinent, cū inanes deorsum ferant, **V**trē uetōssimū aliubi appellat utrē illū **Homeri** cū: quo uenti iclusi dati sunt ulyssi. **C**apillos eorū, **P**ilos utriū, capillū nō solū de **Capillus** hoīe dici sed ppilis aliorū quoque aīaliū usurpari testant scriptores idonei, ut **Gellius**, q capillū p hedi **propilo** no pilo decēter ponit, sic scribēs: nā si ouī lacte hedi, aut caprorū agni alerent cōstat ferme i his lanā duriorē in illis capillū gigni teneriorē. **CA**ena recipes, **A**nteq; domum redires a cena byrrhēna, gnīs arboribus a scidēdo dicta quā scidula, ut quā autumat: ego existimo scādulas a scādēdo deduci, quoniam, in columinibus testorū ad tegulas ibricescq; sustinēdas collocant, quo ascēdētēs scādere so/ lemus. **I**nde tēctū scādulare dictū pars domicilii supior quā scādulis cōmunitū ē, & quo scalis scandi/ mus, **C**orinēpos auctor ē **R**omā fuisse scādula cōtēctā usq; ad bellū **Pyrri**: scādula ut inq; **Plin**ie robo re tēctū, re aptissima, mox glādiseris aliis sagogis, facillime ex oibus q resina ferūt, sed minime durat: pterq; e pōu, ligua uernacula nostrates **L**abricias uulgo nominat: ex eo opior quā ibricibus fulciēdis adhibe ant, & accommodata sint. **AL**trifecus aīdiū, **I**n altiore aīdiū pte, alias ex utraq; pte, **P**atore, **A**pturasi pator, ue apriorē latissima, & oīum uetorū flatus exposita, hac quoque tēpestare talia tēcta in epiū fastigio ex/ trunnt, patētia p uiaq; ad oēs mūdī ptes i quibus scēia līteamina elota explicare siccateq; cōsueuerūt.

HIS artibus magicis scilicet. **APP** Aratu solito. Apparatus instrumentūq; artis magicæ significat. **FE** rale officinā. Officina feralis eleganter dicta p loco in quo instrumenta magica parant cōficiūtq; q oia nimis feralia sunt pestifera exitialia. **OM** ne genus aromatis. Sic ordinata cōstructo. Instruit officinā aromatis hoc est Aromatibus oē genus idē oīs generis elocutiōe uetusta & perag; eleganti est enī aromatis hoc in loco septimus casus. qd apud Antiquos usitatissimū. q epigramatis. poematis. pplematibus. & mille alia hoc genus usurpāt p epigramatibus. poematibus. pplematibus. nāq; ut Auctor ē Priscianus i neutris nominibus tertiæ declinatiōis. **A** finitis. Antiqui frequenter protulerūt datiuū & ablatiuū Plurales i is. ut Cicero frequenter i Verrinis dicit toreumatis & pipetasmatis. & emblematis. ptoeumatibus. pipetasmatis. emblematis. aut toreumata. ut ueluti i trāscursu Cicerōis uerba explicant. opa celata sculptaq; cōito tou topēu ēip qd sculpture & celare significat. ducto uocabulo. Vnde ars toreutice dicta. quā phidias prius apuisse atq; demonstrasse iudicat. pipetasmata aulea sunt & uela. qbus cubicula & trichinia ornatus causa cōtegunt. q alio noie pistromata noīnāt. & attalica. Emblemata uero ornāmēta sūt uasozq; i meridullio cū inserta insignibus cōspiciūt cōito tou εμβολλα dicta qd significat imitto iterferoq; Vnde & in structuris pauimētōz & in opere tignario emblemata nuncupant. q inserta sunt itextaq; graphicæ & decēter. Verres emblemata oia ex uasis sculog; reuelabat auferebatq; scribit Plinius pithē fecisse phialā i cuius emblemate erat ulysses. Diomedes palladiū surripientes. **IAM** minis. Corrige laminis. hoc intellectu. paphilē apparasse inter cetera magiē instrumenta laminas æneas siue ferreas litteris magicis & ob id ignorabilibus pnotatas. quas nō minus eleganter q scite litteratas appellat. sic & Plautus in rudēte urnā lēratam decēter dixit. q lris iscriptū nomē domini cōtinebat. sunt at laminæ tessellæ qdā & quasi folia metallica istar bractearū. q interdū oblōga effigie formant q̄is proprie bractearū subtiliores sunt. laminæ crassiores. dicitur gradati lama. lamina lamella. Oratius inimice lamæ crispe salusti. Alias lama pro uoragine accipit. Idē Oratius. uiribus uteris per cliuos flumina lamæ. unde & laminæ uoratrices pueroz dictæ. de quibus supra copiosius. **DVR** ANTibus. Reliquias intelligit naufragoz. qbus Paphilē instruxerat feralē officinā. Democritus cōmētatiōes cōdidit qbus p didit ossa hoīs noxiū ex capite plus pdesse ad alia remedia. Amici uero & hospitis ad alia. **Arthemō** caluaria iterfecti igneq; cremati propinauit aquā e fonte noctu cōtialibus morbis. **Antheus** ex caluaria suspēdiōsi catapocia fecit cōtra rabidi canis morsus. **Apollonius** efficacissimū ēē scripsit gingiuas in dolore sacrificari dēte hoīs ui terēpti. Deniq; magoz sunt cōmētā. mēbra hoīs ēē medicatissima in magicis ueneficiis. q resegmina unguū quoz expedibus māibusq; humanis. tertianæ uel quitanæ uel cotidianæ febris remediū ēē tradūt. **HIC** nares & digitū. Subtelligit extrisecus eratū uel uisibant aliqd tale. ericto magiæ artis cōsultissima apud Lucanū ora rapit rogis. oculos eruit defunctis. ex cremēta manus unguū pallētia rodit. loquēti nodosq; nocētes ure suo rūpit pēdētia corpora carpit. **Abradito** cruces. pcussaq; uiscera nibis uellit. **CL** Aui pēdentiū. Clauus genus ē ulceris. qui nōnūq; qdē ēt alibi sed i pedibus maxie nascit p̄cipue tñ ex cōtuso. quis iterdū aliter. dolorēq; ēt si nō alias tamē ingrediēti mouet. Clauū subīde deradere cōmodissimū ē: nā sine ulla uisic emollecit. ac si sanguinis quoz aliqd emissum est saepe morit. **Tollit** ēt siq; eū circūpurgat. deīde iponit resinā cui miscuit pulueris paulū. quē ex lapide molari cōtritū fecit. auctor **Cornelius Celsus** in qnto. **Clauo** perit filius italicus. pedū clauos ut scribit **Plinius** circūscarificatos ferro laser ceræ mixtū extrahit. sunt qdā clauū pedū. q uulgo morticini appellant. qbus idē laser medet nitro mixto. in alia significatiōe clauus est uestis senatoria. qui & latus clauus dicitur. unde laticlauius senator. super quo copiose. in Tranquilli cōmentariis. quinetiā clauus nauis gubernaculū significat. de quo est illud notum. **Dum** clauum rectum teneā. **M. Tullius** in Catone ille autē clauū tenens quietus sedet in puppi. sunt & clauū caligares nominati a caligis militaribus. quibus suffigebant. agomēcelus alexātri magni pfectus. **Clauis** aureis crepidas suffigebat. **Plinius** de ferro scribens. aliud inquit breuitate sola placet clauisq; caligariis. Item in nono existit squāmis cōspicui crebris atq; præacutis clauoz caligarium effigie. de hoc caligari clauo intelligendū est apud Iuuenalē illo uersu. In digito clauus mihi militis heret. & alibi quoz offendere tot caligatos milia clauoz uisuntur & hac tēpestate calciamenta turchaz. clauis talibus suffixa. auctor est festus calciamēta clauata dici clauis cōfixa. sicut clauata nominant uestimēta clauis intexta. ex hoc intellectu illud ē **Martialis**. & lato uariata mappa clauo. fuit ap̄ **priscos** clauus annalis. cognominatus. qui figebatur in parietibus sacraz ædiū p annos singulos. ut per eos numerus colligeretur annoz. **Legimus** apud **Liuiū** dictatōrē creatū fuisse cā tantū figendi clauū ad pestilētiā sedandā. **Plinius** in. xvii. **Theophrastus** in quarto de plantis memorant oleam infestari clauo

morbo. quē alii fungū alii patelā dicere malūt. **Clauos** quoz nariibus in nasci testis est idē **Plinius**. q **Clauus** in. xxi. ait clauos in nariibus purgari succo pixachanti. **PEN** dentiū. Suspēdiōs. & laqueo pēdū nariibus. **TR** Vcidatoz cruor. Sanguine gladiatorū bibunt auctore **Plinio**. ut bibētibus populis los signat. **TR** Vcidatoz cruor. Sanguine gladiatorū bibunt auctore **Plinio**. ut bibētibus populis pcul sint comiaciales morbi. **Magi** ex hōe ipso forberi efficacissimū putāt. **Calidū** spirantēq; **Fausti** **Faustina** na **Antonini** pii filia **Marci** ipatoris uxor gladiatoris amore succēsa ex cōsilio caldeoz. lauit corpus amat gladiatoris. quē occidi iusserat maritus atq; mox ita cū uiro cūcubuit. quo factō solutus est amor natusq; **Comō** dus. q nō tā princeps fuit q gladiator. **CAL** uaria. Os capitis superius caluaria noīatur. quæ ut dicit **Cornelius Celsus** in. viii. ante riore parte cōcaua est. extrinsecus gibba. utriq; leuis simplex ab occipitio & temporibus duplex usq; in uerticē a fronte est. **Arthemō** ex caluaria interfecti hoīs igneq; cremati propinauit aquā e fonte noctu comitalibus morbis ex cā dē suspēdiō interēpti catapocia fecit **Antheus** cōtra rabidi cāis morsus. refert **Plinius** terrā ex caluaria p̄silothrū esse palpebrag; aut p̄silothrū medicamētū depilatoriū. alio nomine nuncupat caluā. ut testat **Caper** grāmaticus. sic scribit **Calua** uocatur uel cranion. licet **Celius** & **Varro** **Caluariā** dicāt. **Liuius** caluā auro celauerūt idq; sacri uas est quo solēnibus libaret. **κράπος** siue **κροπιον** græce dicit. hic hemicraea morbus quo dimidia parte capitis laborat. quē admodū **Cephelea**. quo totū caput ifestat. **Plinius** **Eterocranas** me gicis cōsecratis. **Decātare** enī fibras dē maga quado cātamine magico inhalat & ibuit. ut ita uī quantā arcanā cōcipiāt magicis arcanis cōgruente. **Fibris** spirantibus. **Virgilius** spirantia cōsulit exta. si bræ sunt iocineris & pulmonis i extis extremæ partes. **L** Aete uaccio. **Lac** uaccinū siue bubulū mecatius est caprino. quo alius maxie soluit. **phthiſici** synthecticiq; **lac** uaccinū bibūt pinde ac medicatissimū. ut tradit **Plinius** in. xxviii. synthectici autē significant exausti uiribus. debilitatiq; quos & defectos latino elegatig; uocabulo eruditi frequenter appellāt ipsæ quoz defectiones synthexes dictæ. **Idē** **Plinius** in. xxi. tali forbitionis genere emendant synthexes. **Firmicus** **Maternus** tradit hoīem i terituz **Dysenterio** & sintexi si **Saturnus** per **Quadrātū** cū sole fuerit inuētus. ubi syntexis accipit pro egritudine abscessa. & latentes. sicut & **Dysenterii**. quo noie itestinoz morbus & tormina significat. **MVL** sa. **Septimus** casus est aut mulla aqua melle cōcocta. cuius duo esse genera p̄didit **Plinius** alter recentis alter inueterata. repētina depumato melle p̄claram utilitatē habet in cibo egrotantiū leui. inuenio apud auctores hūc potū bibendū alsiōsis item micropſychis. sunt autē alsiōsi. q algore ferre nō possunt. & frigore infestant. ut apud **Pliniū** **Ambrotonū** & **adoniū** alsiōsa ēē memorant. **M. Varro** caprinū pecus stabulari melius ait ad hibernos exortus si spectat. p̄pterea quod est alsiōsum. micropſychos quoz ut & id trāseūter attingā. animi humilis & p̄parci dixerūt. mulla ut ad p̄positum reuertamur longa uetustate trāsīt in unū. tussientibus utilis tradit. calefacta icitat **Vo** mitiones. mullum uero ex uetere uino & recētissimo melle utilissimū concorporat. aluū mollit corpora augeat. multisenectā longā mulli tantū nutritu tolerauere. pollionē romulū centesimū **Annū** excedentem. cū **Diuius Augustus** iterrogasset. quā rōne uigore illum ai corporisq; custodisset respōdisse ferunt. intus mullo foris oleo. **Plautus** mullam appellat puellā a mellea dulcedine. frequenter legetos. colligatos. implexos. connexionibus quasi uncinatis. obdere est operire & opponere. **AD** olen ra. uerbū est. p̄prie sacra reddentium. **VL** uis carbonibus. **Prunis** ardentibus. græcæ **Anthrax** dicit. Obdere. Item si carbo uehementer perlucet tempestates p̄sagat. In carbonibus tāta firmitas ē. ut nullo humore corrumpantur. nulla ætate uincantur. usq; adeo ut eos infodere soleant. qui limites figunt. ad conuincendum litigatorem. si quis post quantalibet tempora extiterit fixumq; limitem non esse cōtenderit. auctor **Augustinus** in. xxi. **CA** Eca. occulta & ignorabili. **CO** Actaz. Ante dictum est. in limine numina quēpiam cogi magico cātamine. Auctor est **proclus** **Platonius** commixtione rerum plurimarum numina euocari attrahiq; supernos influxus. & ita sacerdotes per mutuam rerum cognitionem demones euocabant. **ILL** A corpora. **V** tres hircinos intelligit. **STR** Idētes. **Flammæ** crepitu. **Nidor**. **V** strina & uredinis uirus. a nidore existimat porphirion duci uerbum renidere.

INSILIUNT. Quasi saltu impetum irrupunt. CR Apula madens. Vinolentus: & ebrius. IN isa/
ni aiace. Aiace furor egit in morte: ita i furorē: cū i iudicio achillis armoz ipatiēter ferret: sibi uly/
sem eē ppositū: q̄ ex re furorē p̄citus βοοκλυαία & αὐστρία. Armēta loro cedebat existimās grācos
se cedere: Duos uero eximios tauros: uel ut alii tradūt arietes alligatos flagellabat: dictitās alterz esse
ulysem alterz uero Agamēnonē: ex hoc argumēto tragedia cōdia ē a sophocle: cui titulus ē αἰακὸς ὄρεσσι
οὐκ ὀφειδὸς idest aiace scuticā ferēs: hic illud oratianū: mille ouīū isanus letho dedit iclytū ulysem
& menelaū: una mecū occidere
clamās: hic & illud alterius satyro
graphi: hic boue p̄cusso mugire
agamēnona credit aut itacū. Cor
nelius Celsus: tradit in tertio insa
nia genis esse: qua affecti imagi/
nibus nō mēte falluntur: quale i/
quit insaniēte aiace uel horellē
poetaz fabulaz ferūt: Aiace postq̄
resciuit quā fecisse p̄ insaniā gla/
dio incubuit. Cuius rei rethorici
quoz doctores meminerūt: pro/
uerbiū ē apud grācos αἰακὸς ὄρεσσι
γὰρ αὐτὸς idest risus aiace: de his q̄
insipiēter rident. Aiace enī ut ante
dictū est. Duos maximos Arietes
apphendit alligauitq̄: perinde ac
agamēnonē & menelaū: quos cū
flagro cederet deridebat uidelicet
furens & insaniens. VTRICIDA.
Elegāter formatum uerbū utri/
bus cedendis: eodē inclinatu: quo
homicida, parēticida, matricida,
sororicida: & alia id genus inclina/
tur. CAUILLATUS. Illusus: irrisusq̄
uel potius ludēs irridēs q̄: ut acti/
ue significatiōis sit: quod aut fue/
rit Apuleii Cauillū sequentia de/
mōstrāt. VIR tutis adoriā. Sē/
sus est: possum istud meū facinus
cōparare erūnis herculis: nā ut ille & tergeminū gerionē & tricipitē cerberz letho dedit. Ita ego quo/
que tres utres uno cōflictu exanimauit: & ita uicissim. Apuleius cū fotide cauillabat: Adoriā laudē fi/
ue gloriā dixere: q̄ gloriōsum cū putabāt esse: q̄ adoriā farris copia habūdaret. Plinius: gloriā de/
niq̄ ipsam a farris honore adoriā appellabāt. Oratius in carmine lyrico: q̄ primus alma risit adorea.
Vbi expōit Porphirion adoriā dici laudē bellicā fortassis q̄ adorādū sint: q̄ laudē ex bello reportant.
DVODENI labores. Duodeci labores Herculeos siue erunas famigeratas: iclytasq̄ nullus ignorat:
ne inuulgata sunt oīa: quē tricorporē finxit antiquas: armētis nobilibus: copiosum: q̄ hercules Domi/
no interfecto fert abduxisse. Trogus, Diodorus & alii Ideo gerionē trigeminū fabulis p̄ditū fuisse au/
tumāt: q̄ tres fratres chrysei filii extiterūt in hispania tāta concordia: ut uno aīo oēs regi uiderent:
quos subtulit hercules abactis armentis a Plinio geriones pluraliter dicti: cū ait in q̄rto i erithra ge/
riones habitasse a q̄busdā existimant: quoz armēta hercules abduxerit. Plautus facete ludens dixit
senis manibus genere gerionaceo: opinat̄ Seruius Maronianus interpret gerionē hispanū regē ideo
fingi tergeminū: q̄ tribus isulis p̄fuerit: sane sciendū est: declinari hic geriones gerionē tanq̄ primi
ordinis nomē ut anchises anchisā: unde ē illud ter gemini nece gerionē: alii uero gerio gerionis se/
Triceps: cundū formā tertii ordinis isleclunt. TRIPlici formā cerberi. Poetaz fabulant̄ tricipitē cerberz ce/
cerberus: canē apud iferos tartarū: custodē: q̄ latratu trifauci manes p̄teat: phisici aiunt cerberz dici terrā: q̄ in
tris partes diuisa cōsumptrix corpore est: unde & cerberon dici q̄si κροσσοπος idest carniuoz: hunc
ab iferis hercules traxit implicitū. EX animo. Sinceriter uero & ex animi sententia: Catullus: atq̄
id sincere dicat & ex animo. REMITTā. Condonē. Dluinā disciplinā. Videlicet magicā. CO/
oculta: ram. Vt non tam audia q̄ p̄sens uideam. Certior aure arbiter est oculus: & ut iquit Plautinus miles/
tus: pluris ē oculatus testis unus q̄ auriti decē. MATRONaliū amplexuū. Ex p̄cepto Oratii sic monētis
Bucca: define matrōas sectarier. Vnde laboris plus haurire mali ē q̄ ex re decerpe fructus. RVbētibus buc/
Buccula: culis. Genis nō tā purpurisatis q̄ rubētū natiuo colore purpurātibus ifra malas i hoīe sunt: buccā &

per diminutionē bucculae hilaritatis & risus idices: ut Plinius tradit: q̄s scēmina purpuris & medi/
camine inficiūt: tāta est decoris affectatio: in epistolis ad atticū scribe inquit Cicero quicq̄ in buccā
uenerit. Vbi bucca p̄ ore sicut uulgo usurpat. fuluiaz Marci Antonii uxori bucca altera erat iflatior:
ut docet Trāgillus i libro de grāmaticis: a bucca bucculētus Plauto dictus: cuius buccā tumētes sunt: Bucculē
ab eodē buccōes dicti q̄si buccis enormibus p̄diti: & p̄ stultis accipiunt. RENIdētibus. Splēditātibus.
bus Oratius: ut puro renideret luna mari. Alias renidere ridere ē. HIANtibus osculis. Basiis. ore patu
lo. & rictu puio ipressis. semihul. Rēidētes
renidentibus crimibus. & hiātibus osculis & flagrantibus papillis: in seruilem modū addictū: atq̄ mācipa/
tū teneas uolētē. Iā deniq̄ nec larē requiro. nec domui
tionē paro. & noctē ista nihil antepono. Quā uellē i/
quit respondit illa praeſtare tibi o Luci: q̄ cupis: sed p̄
pter iuidos mōres: i solitudine semp abstrusa: & om
niū presentia iduata: solet huiusmodi secreta perficere
Sed tuū postulatū praeponā piculo meo. idq̄ observa
tis opportūis tēporibus sedulo pficiā: mō ut initio prae
fata sum: rei tāta fidē: silētiumq̄ tribue. Sic nobis gar
riētibus libido mutua: & animos simul: & membra su
scitat. omnibus abiectis amiculis Haetenus deniq̄ ite
cti bacchamur i uenerē. Cū quidē mihi iā fatigato de
propria liberalitate Fotis puerile obtulit corollarium.
Iāq̄ luminibus meis uigilia marcidis ifusus sopor: &
iam in alium diem nos attinuit. Ad hunc modū trā/
factis uoluptarie paucis noctibus: q̄dā die p̄cita Fotis:
ac satis trepida me accurrit. Indicatq̄ dominam suam
q̄ nihil etiā tūc in suos amores ceteris artibus promo
ueret: noctē proxima in auem sese plumaturā: atq̄ ad
suum cupitum sic deuolaturam proin memet: ad tan
tā rei speculam caute praeſpararem. Iamq̄ circa primā
noctis uigiliā: ad illud superius cubiculū: suspendo: &
tūc ut supra steterūt mēbra q̄ iacebāt antea: hic priapus i obsceno
Poeta quoz i serio ope icauius dixit placidū: petiuit cōiugis ifusus gremio p̄ mēbra soporē. AB/
IEctis amiculis: itelligi uult tunicā quoz iteriore: quā camisiā uocant: sese abieciſſe: ut nudi ueneria/
palestra oblectarent: nā ut inq̄t ille. At mihi nuda satis nulla puella pater: & Proptius: merā nudita/
tē in amore expetēs: & oēuelamētū fastidiēs minas se ueste cynthiaz discissuz: laniaturū: cū ait. q̄d
si p̄tēdes aīo uestita cubare: Scissa ueste meas expiere māus. INteclū. Deudatū. & sine ullo tegumē/
to. BACchamur. Furore quodā q̄si bacchico extimulati ruimus in coitū: & subātes libidinemur.
PVERile corollarū. Symbolicos & nēcūde signat posticū cōcubitum: & auersam uenerē: & pue/
rile diuerticulū sibi a fotide oblatū fuisse: ueluti p̄ auctario quodā. Corollarū enim ut scienter do/
placuerāt actores in scena dari solitaz sint. Vnde & corollarū apud Ciceronē. & Trāquillū p̄ munu/
sculo ultra legitima p̄mia exhibitū: & quodā quasi additamēto debita mercedis: cū aut id genus co/
rollaria p̄tū haud magni sint: hic factū est ut corollarū pro re leuiori ac appēdicula usurpet. Plinius
ix. at illa corollarū id eē cōsumpturū: ea in cena taxationē cōfirmās. Idē corollaria corōas dici Au
ctor ē in xxi. cuius uerba sunt haec: paulatī & Romā subreptit appellatio corollis iter initia pp̄ graci/
litate nōiatis: mox & corollaris: postq̄ e lamina aerea tenui inaurata aut inargēta dabant. PER/
cira. Cōmota: excita. Nihil pmoueret. Nihil pficeret & efficaciter pollerēt: ad amores suos cōcilia/
dos: & amasiū pellicidū. PLVmaturā. sumptis plumis reformaturā. CVpitū. Amasiū. PROi Dein
M. Tullius in oratore: dei ēt sape & ex in p̄ deide: & exide dicimus: sic & pin p̄. pinde frequēs ē. q̄d Exin
significat ideo. Ideoq̄. SPEculā. Cōtēplatū. & speculationē. locus unde speculamur uocabulo q̄ elegā
ti Cypriāo dē speculatoriū. PRImā uigiliā. primis nocturnis horis: de q̄tuor uigiliis noctis: q̄ ex Specula/
militari disciplina sunt & singulae triū horaz spacio supputat̄: dixi affari i supioribus. SVpius. Idan/
torium.

inſonũ, rea ſcãdularẽ appellauit. Inſono, minime obſtrepõ, nullũq; ſonũ faciẽte. Inſonũ, nĩq; ſine ſono & abſonũ, abſonũ dictũ: ſicut & abſonũ dici ſine ſono Nõius itẽrprat. De ueſtigio ſonoro dixit Tibullus. Neũ ſtrepitu terrete pedũ. Arbitrari. Spectare. Rimari. Interdũ p auſcultare accipit. Plautus i captiuĩs ne arbitri dicta nĩa arbitrari qant: uetereſ arbitro dicebãt. Idẽ i ſticcho, probioreſ uero arbitrabũt ſi p bis narraueris. Arbitrari apud iuriſcõſultoſ accipit p iudicare: & inĩam dicere ſicut & arbitrium. Deueſtit, pro arbitri inĩa. Laciniiſ. Veſtimentis. SE deueſtit. Deſpoliat exuitq;. DE promit. Educit ex/tra hĩtq;. inde promiſ dictũ, qui praeſt cellae prõptuar iae, ex q pẽ nora expronũt uſiõis cã: cui con/ trariuſ e cõduſ, Plautuſ ſum p/ muſ cõduſ pcurator/ peni aĩ Ora tiũ foriſ eſt p muſ. Auſoniuſ p/ muſq; q cõduſ magiſ. In apolo/ gia, promuſ libroꝝ dictũ q pẽſt libris expromẽdiſ. Idẽ Plautuſ ſe ſtiuitẽr ſcitag; trãſlatiõẽ cellã prõptuariã uſurpat pro carcere i Am phitruẽ eũ ait: idẽcraſ ex prõptua ria cella depromar ad flagrũ, prõptariũ a Boetio, & Auſonio decẽter dictũ p cõditorio litterag; & igeniũ cella. Vnde eruditio pmi/ tur. PYXides. Vafcula: q; ferme ex buxo fiũt unde & nomẽ Pyxoſ enĩ grãce buxũ ſignificat. Atta/ mẽ. Quĩtiliãuſ i viii, ait pyxideſ dici cuiuſcũq; materiã. Nouiſſima e illa ap Laetãtiũ inĩa. Medicorũ tituli remedia habent pyxideſ uenena. A pyxide uĩtokoĩoſ tĩkãoſ fit pyxidecula. Inde pyxidatuũ quoq; deducitur. Pliniuſ in xxxi. cõmiſſuriſ pyxidatiſ. Ita ut ſuperior intret calce uiua. ex oleo leuiga tiſ. ARcula. Lucianuſ, κυβώτιον uocat. DE q. De buxo. OPERcula. Tegumẽto, ab opculo fit uerbũ opculare qd e opculo tegere. Columella ab eo tẽpore quo primũ doliã opculaueriſ, ab eo/ dẽ uas opculatũ, dictũ opculo cluſum. INdidẽ. Ex ea pyxide, egeſta unguẽdĩe, educto ex prõptuõq; medicamẽto. Vnguedo unctio, unctura, unguẽ ab unguẽdo oĩa deriuata. Virgiliuſ, & odorã unguĩ ne ceraſ. ADfricta. Quã ſi frictiõẽ qdã cõtrẽctata. PERlinũ. Inſupgit pungit. Virgiliuſ i georg; ardẽteſ auro & paribuſ lita corpa gutiſ, lita corpa expõit Seruiuſ p illita & diſticta a lĩo cõpoſita ſunt. Illi no plino: & relino, qd recludere ſignificat & apire & regypare. Terẽtiũ leui doliã aſeriaſ oĩa cõ tra dixit Oratiuſ cõditũ leui datuſ i theatro cõ tibi pluſuiſ. p eo qd e gypſauĩ, clauſi opculauĩ, ab eo/ dẽ fit collino, qd eſt ſedo, & ingno. Plautuſ: i penulo pulchrũ ornatũ turpeſ moreſ, peiuſ ceno collĩ nũt. Lucianuſ grãce, χριτὸν ὀλῆν, unguĩſ tota. AB imiſ unguibuſ, Lucianuſ αἰνὸ τῶν οὐρανῶν ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ τῆς ἀβύγῃς ἰcĩpiẽſ. SVCuſſuſ. Ex cuſſiõẽ, agitatiõẽq; ſuccuſſare enĩ e frequẽter excute re, unde ſuccuſſuſ, pro ſuccuſſione, i excuſſiõẽ, & ſuccuſſari caballuſ & ſuccuſſor dictuſ q; itẽrdũ ſuc cutit uexatq; ſeſſorẽ. QVis. Quibuſ. PROmicãt. Prorũpũt exiliũt, extẽdũt. PINnula. Diſpa rauit diſtinxitq; Pinulaſ a pluuiiſ ſcite & ſignificãtẽ, pinã, nũt, ſunt duriores, pluuiã uero molliõ/ reſ delicatioꝝ reſq; p tẽrea itẽrioreſ ſunt pluuiã extẽrioreſ pinã. DVraſ. Dureſcit duruſ fit. Lucia nuſ, ἀριπκέρῳ τῆς καὶ γυρῆς ἐν γυρῆ, iſit naſuſ corneuſ & icuruſ, ex Luciano hoc totũ, q ſcribit ſe ſpectãſſe dominã paleſtra ſua, nudato corpore thuſ ardenti lucernã impoſuiſſe: & ſtãtem mul/ ta qd tãlla colloccat eſſe itẽllectuſ aĩt huiuſce rei referẽt ad eã magiã ſpeciẽ: quã ex lucerniſ futu/ ra pmittit, cuiuſ meminimũ in prãfatione. FIT bubo. Quã auis ab Apuleio dicitũ bubo a Lucia no nominatur κερὰς πυκτέπιποſ, tanq; bubo & corax nyctẽrinoſ idẽ ſit, ſed ſi uerbuſ ex uerbo grãco ductuſ exprimeꝝ ueliſ, Coruſ nocturnuſ ſignificabitur, κερὰκẽ enim coruũ &, πυκτέ/ πιποſ nocturnuſ dici qui ignorat: quid ergo dicit quiſpiã nẽſciũt apuleiuſ bubonẽ a coruo diſſer/ re, id mihi doctẽ & ſciẽtẽr uo oĩa eruſſe uidetur ex ſecretariuſ interiorũ litteraruſ ſecurũq; illõſ eſſe ſcriptoreſ: q nyctĩcoraca bubonẽ ſignificare cõtendũt, uaria eſt enĩ ſuper hac re apud doctõſ di/ ſcrepãtia, in pſalmiſ Dauiticiſ illud e cãtatiſſimũ, factuſ ſum ſicut nyctĩcorax i domicilio: In hebreo pro nyctĩcorace uerbũ boſ ſcriptũ eſt, qd aquila & ſeptuagĩta itẽrpteſ & theodocion nyctĩcoracẽm itẽrpratũ ſunt. Symachuſ upuſ eſſe autumat. Sexta editio nyctĩcoracẽm noctuũm itẽrpratatur, quod & diuſ Hieronymuſ ſequitur ſcribẽſ. Vbi apud latinoſ & grãcoſ legitur factuſ ſum ſicut nyctĩcorax in domicilio apud hebreoſ dicitũ, factuſ ſum ſicut noctua in ruinis: pleriq; qd idẽ quõq; memorat putãt bubonẽ ſignificari: quõſ hoc in loco ſequĩt apuleiuſ noſteſ, q ait pamphilẽ, factam eſſe bubonẽ: qui Luciano eſt: κερὰς πυκτέπιποſ. Iteꝝpꝛẽſ Luciano fede labitur, qui nocturnam cor/ nicẽ itẽrpratatur, nã cornix grãce nõ corax ſed κορώνη nominatur. Idq; adeo liquet ut reſ proba/ tione nõ egeat: bubo autẽm funebriſ abominatuſq; eſt, publiciſ maxime aſpiciuſ, deſerta icolit, nec tantum deſolata, ſed dira etiã & inaceſſa noctiſ moſtrũ, nec cãtu aliquo uocali ſed gemitu: itaq; in

arbitratur aut in luce uisus durū ostēdum est. Quidius ignauus bubo dirum mortalibus omne refert Plinius bubonem olim intrasse cellā capitolii: propter qđ urbis lustrata esset portētoſa magicæ uanitatis mēdatia hoc quoq; tradunt magi. Cor bubonis ipositum mammæ mulieris sinistrae efficere ut omnia secreta pronunciet. SVI periclitabūda. De semetipsa periculū faciens experimentum capiens. an in aeuum demutata uolitare posset: periclitari. est prater notam significationem experiri tum facere: Sifēna. periclitantur tormenta ac tela multaq; genera machinamētoꝝ. VOLēs. Cum libuit. REformatur. In pristina figuram: & humanam formā reuertitur. DEcantatus carmine. Nullo cantamine siue incantamēto deuotus pressusq; Quid uis aliud. accidit Apuleio ex miranda rei nouitate id quod pleriq; omnibus solet accidere. ut ex inspectio ne eorum quæ para. doxata sunt. hoc est inopinabilia suprag; fidē: attoniti stupentesq; adeo fiant: ut alia quæcūq; potius esse uideantur qđ id quod sunt: nec sibi ipsis satis credat. Exterminatus ai. Impos animamens: & animo quasi extra terminos suos abalienato. Vlgilās somniabā. Ita Plautus. uigilās somniat. Item i penulo. certe hæc mulier cantharidū ritu astās fōmniat: quē locum Plautinum ita legere soleo. ut cantharino pro cantharidum emendē. illo intellectu foeminam somnare astantem ritu cathari uasis uinarii: q ea forma figuratur. ut rectus aſter cōſiſtat. quæ de cantharidibus uermiculis produntur futilia sunt. & nihil ad Plautinā elegantia. DEFricſis pupillis. pfricſis oculis multa fricſione qđ facere solemus ad fomnum excutiēdū. Lucianus ἐξωδῶ ορσρ εκέπρ οιο μὲρσρ ορσρ τοις λεκτύλοις τοισε μαντοῦ ρλεφσρσρ πρτο μῆρ: hoc est ego somniū illud uidere me existimās digitis palpebras oculos: meoq; perfricabā: est aut pupula: & p diminutionē pupilla oculorū media: in qua uis speculi adeo absoluta ē ut totā imaginē reddat hominis. foeminas oēs ubiq; uisū nocere quæ duplicis pupillas habeat auctores sunt Plinius. Cicero. Solinus. hic illud Nasonis oculis quoq; pupulla duplex fulminat. Dicitur occasio. Præscribit. suadet cōmonet. alia dictare ē cōponere altero exscribēte excipiente. Quintilianus dictandi delicias improbat. cum impropria effluat: & alia incōmoda subsint. quanta aut occasiōis uis sit & tēporis opportunitatis polleat in rebus obeūdis nemo ē q nesciat: græce dicitur ἐν κείρις: qđ & M. Tullius docet primo de officiis: Dixit Lilius non minus uere q elegatē. in. xxv. si in occasiōis momento cuius prater uolat opportunitas cūctatus paulum funeris nequiq; mox omīssā quæraris. occasiōi comes est metanoē. i. penitentia: super qua re Nobile est Ausonii Epigramma. pittacus myrle neus unus ex septem sapientibus dicere solebat γρῶσι κείρσρ id est nosce tepestiuitate: siue occasio nem: quæ rerū omnium potissima est: super: quo lastissime diserui in libello septē sapiētū. IMPartire. Impartias. dicimus impartio & impartio. in actiua significatiōe idiscriminatim: ē autē impartire participare & partē dare. Oratius siquid nouisti rectius istis candidus impartis. si non. his utere mecū. Antē plurimam & plenissimā. Nltidē. Inde ex eadē pyxide. PAPillas. Obscratis est. papillæ capitula māmæ dictæ: q; popularum sunt similes. & pro mammis usurpantur. MELlitula. Blandimenti nomen: quo fōtidem appellat quasi dulciculā. Pignera. Obliga & pignore quasi quodam debitorē cōcilia. Pignoratus assitā tibi. Ego ita corripo. ut meæ ueneri cupido pinatus assitā tibi. Vt sit snia mūditer pureq; explicata hoc itellextu. pſice iqt ut ego ita hoc unguē traſfigurer i aue: sicut pāphile i bubonē reformata ē. ut ego pinatus alatusq; siā apd te haud secus q; cupido. ueneri pinatus assitā. optatū. pinatus & uolaticus factus assistere fōtidi pinde ac suæ ueneri: sicut cupides alati pſto sūt matri. AIN. Ais ne. VVLpinaris amasio. Vulpinari uetus uerbū ē. qđ significat fraudibus & mēdaciis uera puertere. ac fraudulēter agere: dictū a fraudulētia uulpiū cursuq; itorto: unde uulpiaris amasio elegatē dictus amator fraudulētus: subdolos ac ipſtorū inclinat āt amasio amasiōis. p amasius & amator Vulpionē quoq; ueteres dixere p doloſo & palpatore ac ueteratore: qđ uocabulū liguā quoq; ueracū ac solertius. nullū fraudulētius. Efopi fabulæ testātur & uulgo quoq; creditur ob hoc ait. M. Tullius i prio de officiis cū duobus modis. i. aut uī aut fraude fiat iniuria. fraus qđ uulpeculæ uis leōis uī

Scitū ly- sandri. Scitū dignū, nec relatu idignū est illud Lylandri lacedemoniū, qui ad eos a gbus culpabatur q̄ pluri-
ma fallaciis ageret doloq; maxime falleret: subridēs dictitabat οἷον μὴ ἐπικρίτοι τῇ λέοντι κριτοῦ
οἱ πῶς εἶπαι τῇ ἀλῶν κριτῇ, quo leonis pellis puēre nō posset. Vulpinā pellē assuēdā ēē, puerbiū
puerbia est grēcōz ἀλῶν κριτῇ εἶπαι πῶς εἶπαι ἀλῶν κριτῇ de his q̄ dolosi dolos fallere aggrediūtūz & illa
de uulpe de uulpe paroemia ἀλῶν κριτῇ εἶπαι πῶς εἶπαι ἀλῶν κριτῇ uulpes munere nō capī, de his q̄ nō facile donis ca-
piunt: Vulpē solerti auditu ēē tradūt: obseruatūq; ea aure ad glaciē apposita cōiectare crassitudinē ge-
lu. ASia. Emēdo. asciā: ut sensus
ex illa uulgata usitataq; sententia
eliciatur uis ut egomet mihimet
malū cōficiā, sim q; ip̄a auctor mei
doloris, si nō te fecero uolaticū pī-
natūq; tuq; mox alio deuolaueris
quem potero tūc ego icusare, nisi
me ip̄am de isortūio meo. Nā q̄ si
bi suisq; met cruribus suapte spō-
te asciā ipingit illiditq; nemine ni-
si se pōt acculare: cū ip̄e crurifragi
sibi met auctor extiterit, asciā
fermentū fabricā materiariāq;
prius iuenit dedalus ut docet Plī-
q̄ solet iterdū materiarius faber p
icuriā sua ip̄ius crura cōcidere.
Hierony. asciā eleganti uocabulo
dolatoriū nūcupat: a dolādo, sile-
uigādoq; ab asciā exasceatū opus
dixit Plautus, p pfectū expolitūq;
in hac ferme sententiā ē illud Plau-
ti ex milite, temerē haud edolas ta-
bulā tuis nūc cruribus. Sginer.
Dictio inusitata ignobilisq; & ut
sentio nullius significatus, pin le-
gere malī saginer: q̄ si a sagia & pī-
guitudie ducto uocabulo, ut ama-
torē hoc noīe cōducēter appellet
q̄ si saginatū pauloq; habitiorē cu-
rat orēq; nā & supra ostēdit Apu-
le se fuisse succulē. LVpulis. Meretricibus, & alludit ad lupas ferasq; opimiora saginataq; cibaria sectā
tur. AVT mihi. Legō a me. CELites. Dii celites i ip̄o ethere puriore sunt, nec admodū eos morta-
liū uota sollicitat, apathes phibēt, hoc ē sine passionē turbellis auctor Martianus. PVgnariū. Legō pī-
natū, est nō sensus dii inqt a me prohibeat tantū scelus, ut ego nō mox reuolē ad meū nidulū, hoc ē ad
meā fortidē post illā uolaturā, pinnantāq; deformationē, et inquit si Aquila fierē, & altiora celi peterē,
tamē ad te o mea foris uellē remeare. ARMigen. Quis nescit aquilā nunciū & armigerū supmi lo-
uis nominari: uel ob fabulāq; in bello aduersus titanas loui i auspiciū aduolasse ferē, uel ut Plinius
tradit, q̄ nūq; fulmīe exanimat. VINxisti. Quia p̄misit nodulū capilli deo uixisti subiūxit cōgruē-
ter & decēter: spiritus nōster p̄prie uicūlo quodā insolubili uincit alligaturq; amatae puellae & ut in-
qt Plautus, Amica aia est amanti. MEa fortidi. Attēdenda noua elocutio: qua significat nullam se
magis uelle q̄ fortidem. PERūctus. Illa scilicet unguedine magica, & ui trāsffigurationis prapollen-
te. QVāq; festino. Lege q̄q; festiuo: Irouicos p̄nūciādū. LABiā. Quēpiā. In aliquod domiciliū. FO-
ribus uidemus affigi. Inter nocturnas aues sunt noctuā, bubo, ululā, sunt & uespertiones: quibus a
uespertino tempore inditum nomen: Ouidius nocte uolant seroq; trahunt a tempore nomen, grē-
ci quoq; a nocte hoc est ἀπὸ τῆς νυκτὸς πύκτερος uocant: nocturnae aues auctore Plinio uncōs
ungues habent, noctis monstrum est bubo, magi tradunt uespertilionem si sit circū latus domui ui-
uus & per fenestram inuerso capite infigatur amuletum esse, significat autē amuletū omne genus re-
medii aduersus cuncta mala medicamēta, ab amoliendo nominatū: graci ἀμολιτῆρας hāc uocat
αποτοῦ ἀμολιτῆρος qd est amoliri submouere depellere. Amuletū dictio apud Pliniū frequēs i hoc
significatu ac p̄peccularis: nec apud scriptorē alium facilis repertus. SVIs luant cruciatibus. Cau-
sam subnotat: propterquam nocturnae aues foribus affigantur: ut uidelicet in eas regeratur, q̄quid
dirum domibus illis portendunt: in quas penetrauerint. Dicimus ut Annotant grāmatici luo poēmā
& luo peccatū, pro eo quod est pēdere penas & soluere, p noxa, soluere dicebāt Antiqui p resoluere &
repignerare. AD meū Lucū. Reuertat reformaborg; i pristinā mei ip̄ius Apulei formā. ES. SIS

saginer.
celites
apathes

aquila
louis ar-
migerā

uespilio
nes a ues-
pere ny-
ctides.
Amuletū
quid.

Luo pec-
nā luo
peccatū
reluere

Subsistere. Suppeditare & opitulari frequens uerbū apud Apuleium in hac significatiōe. FVtili-
bus. Friuolis nugatoriisq; Futilēs dicuntur homines, qui silere tacēda nō quāunt: sic & uasa futilia a
fundendo dicta: quā lato ore fundo angusto sunt, quibus in sacris uestē utebant; p̄pterea q̄ aqua ad
uestē sacra pertinet i terra nō ponitur: quod si fiat piaculum est: Vnde excogitatū uas quod stare nō
posset: sed positum statim fundere. HERculis. Lege Hercules, ut sit asseueratio p̄ Hercule quale
est illud me Hercules, & mediū fidius. ANEti modicū. Anetum ructus mouet, & tormina sedat.

substistere: specta deniq; q̄ paruis, q̄q; futilibus tāta res
pcuref. Herculis Anthei modicū cum lauri foliis im-
missum: rore fontano datur lauacrū: & poculum. Hac
identidē adseuerans summa cōtemplatiōe irrepit cubi-
culū: & pyxidē depromit arcula: quā ego amplexus:
ac deosculatus prius: utq; mihi prosperis faueret uola-
tibus depracatus: abiectis p̄pere laciniis totis: a uide
manus imersi & haurito plusculo uncto: corporis mei
mēbra p̄fricui. iāq; alternis conatibus: libratīs brachiis
in aue similitē gestiebā: nec ullā plumulā: nec usq; p̄inu-
lā. sed plane pili mei grassant in setas. & cutis tenella
durat in coriū, & in extimis palmulis p̄dito numero:
roti digiti cogunt i singulas ungulas, & de spinā meā
termio grādis cauda p̄cedit. iā facies enormis, & plixū
& nares hiātes, & labiā pendulā, sic & aures i modicis
horripilat auctibus. Nec ullum miserā formatiōis uir-
de solatiū: nisi qd mihi iam nequeūti tenere Fotidem
natura crescebat, ac dum salutis inopia cūcta corporis
mei cōsiderans: nō autem me sed asinū uideo. Q uatēs
de facto Fotidis: sed iam humano gestu simul: & uoce
priuatus: quod solum poterā postrema deiecta labiā:

cto deprompto. SIMilit, scilicet bubonē: in quā phāphile fuerat transfigurata. PLVmulā. Quā
sunt molliores. PINnulas illae duriore. CRASsanf. Hoc ē crasse cuti dure cuti. In setas pilos
asininos significat, sunt setae uilli crassiores ut equos. Plinius refert elephāto setas nullū tegumē
tū esse. Idē caudam ueterinis setosam esse tradit: sunt autem ueterina aialia omnia quae uehere quid
possum: unde ueterinarius dictus: ueterinoz medicos qui grāco uocabulo κτηνιατρικὸς dicitur quē
firmicus maternus mulomedicum interpretatur. Vulgo marescalchum nūcupāt, refert idē Plinius
omnibus in genere ueterino animalibus eisdem morbos ēē: qui homini sint Cribrorum genera ex
setis equorum a gallis inuenta idē memorat: libro duodeuigesimo. COGVNtur. Contrahun-
tur. EXTimis. Digtos, qui in extrema parte palmularum hoc est manuum sunt significat coactos
esse in ungulas asini: est enim asinus ex genere solidipedum, sic eruditi appellant, animalia quorum
ungula est solida: ueterino tantum generi ut inquit Plinius ungulae renascuntur, sues in illyrico so-
lidus habent ungulas. Solida ungula & bicornē nullum est animal, extimae autem palmulae signifi-
catur extremae summāq; partes manuum Apuleius alibi in extimo mundi tergo degit. CAVda.
caudae praeter hominem ac simias omnibus fere animalibus setosae equis, bouum caudis longissi-
mus caulis idē asinis longioq; equis. ENORMis, immodica, & p̄grandis. Lucianus dixit τὸν πο-
σάριον ὡς ἄνθρωπον. HIANtes, Patulae & follicatae. LABiā pendulā, dicimus labia & labias, ut balnea
& balneas, fere idē discriminatim, hic elegās ille uersiculus aia agra & faucia cucurrit & ad labias mihi
Au. Gellius labias sensim primores emouemus, quidā uiroz labra, mulierū labia discretionē ianissi-
ma esse existimant, alabris labeones dicti ut docet Plinius, & hoc uerius est, qd Priscianus prodidit
q̄ a labe labeonem deduci autumat: chilōes antiqui dixere homines enormibus labiis praeditos, grē-
ce: τοῦ χαίλου labrum. Esopus fuisse dicitur πρὸ χαίλου hoc est labro tumēti prominuloq; HOR-
ripilat, horridiore asperioreq; pilo fructificant. AVtibus. Incrementis. NATura crescebat. Sym-
bolico & opte genitalia significat: quā in asinis sunt enormia & immodica. Q uatēs. Cōquarēns
musianf. POSTrema labia. Posteriore parte labri inferioris. Lucianus, τοῦ χαίλου ἑκτὴν κατὰ

Sustinere
Futiles
Futilia
anetum.

Rores se-
reno.

Lari autu
ra ignea

Setosa
cauda
Veterina
ueterina/
rius
Mulome-
dicus.
Cibra ex
setis.
Solidipe-
des.
Extimū.
Labias
Labeōes
unde.
Chilones
qui
p̄chilos
esopus.
Natura p
genitalis

HVMIDIS. Quasi lachrymis ex indignatione profusus. **OBLIQUUM.** Oblig: hoc est tortuo obliquatoque aspectu nomine pro adverbio. **EXPOSTULABAM.** Cōquarebar accusabamque totidem, græce dixit Lucianus. **ACCU-
SABAM:** accusabam: expostulare est querelā apud eū ipsum deponere de eo ipso quifecit in iuriam.
POSTULARE autē querelā dicere de altero apud alterum: auctor Donatus. hic apud iuriscōultos titulus
de postulando. Terentius in hac sententiā, ut cum eo hanc iniuriā exposulem. Misera. Græce, τολαί
ποιεῖτε πύξιδος. **PYXIDUM** similitudo. Signat pyxidas adeo fuisse consimiles: ut eas iter noscere non
querit: quarum altera contineba-
tur unguedo ad trāsfigurandū in
auem: altera in asinū deformatū.
FACILIOR medela, ῥοσ γὰρ
τοῦτον ποιεῖται. Rosis dimor-
ficatis. Lucia, ροσα γὰρ μορφοῖ
φύγιος ἀποδύσθαι μὲν αὐτὴ καὶ
τοκτιροσύνη ροσας tamē esitaue-
ris statim exues iumētū. **POSTU-
MINIO.** Postea ex itinerallo: aduer-
biū est sup̄ qua dictione in superio-
ribus copiosissime disserui. **COROLLA.** Signat coronas ex rosa. Cū
ius usus ut inquit Plinius lxxii. In
coronis ppe nimius est: hic rosae
genus quodā accepit nomen coro-
neolae: centifoliā rosam cepio ne-
gavit i coronis addidit. **DILUCULO.**
Græci οὖν νόμῳ uocat. **SIC** mor-
rebat. Sic tristissimum q̄rebaturq;
MERERE. Alias merere priā correpta signifi-
cat militare. Interdū meret p me
res usurpat Antiquitas. Plautus in
cultus fit ut meret. **SENSUM** hu-
manū: Lucianus quoq; assertit se i
asinū deformatū: mētē pristinā &
sensum humanum retinuisse, sic
enim inq̄t ἐγώ δετα μὲν ἄλλαν
οὖρον κύνητας δέ φερων καὶ
τόν ποιν ὅρα πότος ἐκέλευσε
λόνκιός διχαίνον φάρισ idest
ego quidem cætera asinos erā aio
autem & mente homo: Lucius il-
le citra uocem: Augustinus quod
memorat scituq; dignum est li-
bro xviii. de ciuitate dei refert uiatores a mulieribus quibsdam stabulariis in iumēta prastigiis ma-
gicis deformatos fuisse & onera baiulasse, in quibus tamen non meus fieret brutalis sed rationalis hu-
manaq; seruare: sicut Apuleius in libris quos asini aurei titulo inscribit, sibi ipsi accidisse, ut accepto
ueneno humano animo permante asinus fieret: aut idicaui: aut finxit. **MORDICUS.** Morfu & de-
tibus aduerbium est. Salutare suppeticas. Auxilium rosarū salutare significat: quo erat cariturus
fotide interemptus. **QUASSANTI** capite. Indignationis & iracundiae specimen est cōcutere caput, sic &
Virgilius, in xii. ille caput quasans, non me tua feruida terrent dicta ferox. **DEMUFFATA** contume-
lia. Tacite mecum, & cū murmuratiōe cōquestus. Terentius in adelphis accipienda & mussitata iniu-
ria adolescentium est: Vbi ponit Donatus patiendi & cum silentio perferenda, mussitare enim pro-
prie dissimulandi causa tacere, dictū uela muto uel ab M, quæ littera est nimīū præsse uocis ac pene
nullis hic Demussata cōtumelia eleganter & scite dixit pro dissimulata, & cū silentio indignatiōeq;
transmissa. **VECTORE.** Qui me nehere solebat, alias uector pro eo qui uehic accipitur, ut apud Luca-
nū. Causa est hæc sola timoris uectore nō nosse suū sic iuriscōulti uectores appellāt eos qui nauibus
uectant. **PROBISSIMUM.** Ironicos. **STABILAT.** Dicimus stabulo & stabulo, ut gramatici tradūt Virgi-
lū cetauri i foribus stabulat dixit p habitat & stabilat. **IUPITER** hospitalis: græci xenion hospitale ioue
uocant, q ab ouidio hospes dictus: de quo poeta intelligi uoluit illo uersu, Iupiter hospitibus nam te
dare iura locuntur. Fides secreta numina. Sic filius de fide: iusticiae consors tacitū in pectore nu-
men uidetur alludere ad fidei simulachrum, quod in capitolio uicinum iouis optimi maximi ut in
caronis oratiōe est maiores nrī ēē uoluerūt. De fide ennius o fides alma apta pinii & iusiurādū iouis

præerea fidei mysteria ut reliquorum deorum sunt in aperto, nec inuulgari fas ē: fides iusticiæ fuit. Sacrarium
damentum est, ut inquit Marcus Tullius. Fides ut docet Quintilianus in declamationibus supremū fidei
rerum humanarum uinculum est, sacra inter hostes, sacra inter piratas. Numma pōpuli auctore Li
uio sacrarium & sacerdotes fidei instituit. Capita conferūt. Quasi cōsilia cōmunicantur, hoc fieri so
let ab his, qui iter se soli seductiq; cōsultant, ne arbitri arbitrari queant. Lucianus itidem scribit equū
suū, & hiparchi hospitis asinū τῶτα κατακλιπαρῶν id est auribus deiectis timēss, sine fenū ips pa
ratū præriperet, calcibus p̄ptos
ipsum ieurasse. ABigor: Amo/
ueor, p̄pulsor. hic abigei dicti ab
actores aliē gregis, & abageatus
ipm crimē apud iuriscōsultos fu/
sius uberiorq; ista tractat. JLli/
gatissimo. Solutissimo uel lege il
li gratissimo, ut sine duæ dictōes,
famulū at gratissimū appellat iro
nicos equū uectore illū suū. AF
fectus. Male multatus calcibusq;
contusus. COLlegariū, festiuit
collegas suos uocat iumēta asinū
tres colle
giū faci/
unt
collegiū,
consuliū.

secreta numia: p̄clarus ille uector meus: cū asino ca
pita cōferūt: in meāq; p̄niciē illico cōsentiunt: & ueren
tes scilicet cibariis suis: uix me præsēpio uidere p̄ximā
tē: deiectis auribus tā fruētes: ifestis calcibus ifequunt
& abigor q̄ p̄cul ab ordeo: qd̄ apposuerā uesperī: meis
māibus illi gratissimo famulo. Sic affectus atq; i solitu
dinē relegatus: angulo cōcesserā stabuli. Dūq; de infor
lētia collegaz meoz mecū cogito: atq; in altū diē auxi
lio rosario. Lucius denuo futurus: equi p̄fidia uidictā
meditor: respicio pilæ mediæ: q̄ stabuli trabes sustie
bat: In ipso uere meditullio Hipponæ deæ simulachrū
residēs ediculæ: qd̄ accurate corollis roseis eqdē recen
tibus fuerat ornatū. Deniq; agnito salutari præsidio: p
nus spei: quātū extēsis prioribus pedibus adniti poter
rā: insurgo ualide. & ceruice proluxa nimiūq; porrectis
labiis. quātō maxime nixu poterā corollas appetebā.
Quod me pessima scilicet forte conātē: seruulus meus
cui semper equi cura fuerat mādāta: repēte cōspicies: in
dignatus exurgit. & quousq; tandem inquit cantheriū
patiremur istū: paulo ante cibariis iumētoz: nūc etiam

iuus. Inde oppilare deduci quoq; autumo, tāq; pilaz oppositū obfirmare occludereq; sicut a. M. Tul
lio oppilata tabernæ dicūt: De pila Virgilius, saxeā pila cadit. & Oratius, & nulla taberna meos hēat
neq; pila libellos, græci στυλὸς appellat colūnā. Catullus a pileatis nona fratribus pila ubi noīe pilæ
taberna significari uidet. MEDITullio. Medio: meditulliū a medio dictū autumat eruditi & i primis
boetiusq; illud tullii q̄si p̄ductionē qdā eē uult, sicut i postliminio. Hierōy, cōtra pellagianos scribit
hoiēm: i meditullii positū eē ut de uirtutum culmiē ad uitia labat: & ex uitiis ascendat ad sublimia.
HIPPOē deā sū. Hippōa equoz & stabuli deā ē. Argumēto nomē hippos, nequus. Tertulī apolo
getico, Vos tamē nō negabitis & iumēta oīa & equos cāterios cū sua hippōa coli a uobis illud scitu d
gnū ē & Annotatu: deos eē quosdā: quos antiq; semōas dici uoluerūt: quos ne e celo dignos ascriberēt
ob meriti paupertatē, nec terrēs eos deputare uellēt, p̄ grāz ueneratiōe, quo i nūero sunt priapus, hippo
na & uertunus, auctores. M. V. & placides apd̄ Iuue, uersus ē ille uulgatissimus iurat solā hipponā, & fa
cies olida ad p̄sepia p̄stas, quē uir sæculi nri doctissimus ita legit solā hippo ut sicut dido, & mantho
p̄ didonē & manthonē. Ita p̄ hipponē hippo, accusatiuo casu dicāus, ex formula uidelicet græce decli
tiōis. Ego de magnog; uiroz iudicio: quoz auctoritas p̄ rōe habēda ē: ut nihil ausim temere p̄nūcia
re. Ita illd̄ asserere nō dubitē qd̄ hippona, ut pomōa, ut bobōa secundū formulā primi ordinis usurpaf
apd̄ scriptores idoneos. A Ediculæ appellatiōe ediculæ significat receptaculū & quoddā q̄si locula
mētū ac repositoriū: quo simulachra deoz cōtineri solēt: i hāc inīam Plin. xxxvi. aedicula eius tota api
tur ut cōspicit undiq; possit effigies deæ fauēte ipā ut credis factō, nec mior ex q̄cūq; pte admirario &
Satyrogaphus quoz dixisti q̄s i aedicula deus unicus. FVerat on. Scribit Plī, qd̄ corōa deoz ho
nos erat, & larii publicoz priuatoz & sepulchroz & māiū. PRonus spei. Sic felix aī securus Amo
rū & mille alia similiter. NIXu. Conatu Cāteriū patiētur istū Pronūciatiōe adiunādū ē ut uultuose
& idignāter a seruo dictū uideat. Cāteriū at significat equū, & cū pprie qui testes abfciit sunt: sicut
maialis distat a uerre: capus agallo Veruex ab ariete. Ita cāterio distat ab equo, hāc nō oīa testiculis am
putatis castrata sūt. Plauī captiuisq; aduehūt qd̄ drupedati cruciati cāterio. Idē i aulularia. Ego faxim
multi p̄cio qui sup̄at equos sient uiliores. Gallicis cāteriis Cāterii quoq; in aedificiis noīant de quibus, quid.

Victruuius, quin etiā canterius Columellæ & Plinio est genus uinæ: quæ simplici iugo constat ordi-
ne porrecto, optima hæc uino quando sibi ipsa non obumbrata, assiduè sole coquitur, & afflatu ma-
gis sentit & celerius rorem dimittit. Cauteriu uero ferramentum ignitu dicitur, quod ui caustica ul-
cera & putridas carnes curat hic illud apud Hieronymu prouerbiale, putridæ carnes ferro curantur
Cauteria & cauterio: a palladio cauteris nominantur, quos habédos esse istrumeto rustico præcipit. Inde cau-
ta cōfici-
tia, teriata conscientia ab Apostolo dicta. Simulachris infestum, Propter roseas corollas hoc dicit: q̄s
quanto maxime nixu poterat ap-
petenter inuaserat, nullo habito
deæ respectu. SACRILEGIUM, me-
rito sacrilegiū dicit q̄ coronas deæ
dedicatas furripere contendat.
Apud Quintilianum & Rethori-
cos Doctores ex statu finitionis q̄
ri solet quid sit sacrilegiū, quid ue-
sacrilegi-
um quid sacrilegus. Quidā ita finiunt, sacri-
legium est furripere aliquid de sa-
cro: alii sic: sacrilegium ē furripere
aliquid sacri, hinc quæstio an is
qui priuatā pecuniam de templo
furripit sacrilegii reus fieri possit.
EMERE, Lego eruere, hoc ē edu-
cere expromere, & quasi ex abdi-
tu efferre. Viciniæ cōclamātis,
lūctim legēdū: uiciniæ cōclamātis
latrones, illo intellectus, quod tota
uicinia cōclamare accipit latrones
adesse: ut ita, cūcti accurrerēt sup-
petiatum. IN patefactis, Corri-
go ui patefactis. IGNIS & mu-
cro, Hoc dixit p̄pterea q̄ gladiis
ac facibus corruscantibus instruti la-
trones inuasērat milonis domū.
HORREUM, Nō solum frumē-
ti & frugū repositoriū est horre-
um sed aliæ quoq̄ rerum: sicut
hoc i loco & apud idoneos auctō-
res accipitur: luris cōsulti titulo de
emptione & uēditione, Clauibus
traditis ita merciū in horreis cōditarū possessio tradita uideē. Si clauēs apud horrea traditæ sunt. Itē
Paulus, dolia i horreis defossa si nō sunt noītaim i uēditione excepta horreorū: uēditioni cessisse uide-
re. Itē titulo locati: Dominus horreorū effractis & cōpilatis horreis non tenet: nāq̄ ut scriptū legimus
libri iiii. codicis, Dominus horreorū periculū uis maioris uel effracturā latronū cōductori p̄stare nō co-
git. Autemāt grāmatici & memorat Fortunatianus in libro de dialectica horreum ab ordo mutata
Farreum littera nominatū: Antiqui farreum a farre dixerūt: Diuus Augustinus quid sit horreum planissime
ostendit sit scribens in libro de opere monachorū: Apotheca uel horrea uerbū ex uerbo reposito-
ria dici possunt: Ab horreo horrearius elegātū uocabulo dictus: qui pro horreorū conductore poni
apotheca uidetur apud iuriscōsultos Titulo de his: qui deiecerunt his uerbis: si horrearius aliqd deiecerit uel
rearius effuderit. Romæ fuerunt Sempronia horrea ad custodiā frumenti publici. Entheca quoq̄ eadem
entheca, pene significatione pōitū: qua apotheca & horreum uidelicet pro loco gazæq̄ repositori: idē Au-
entheca, gustinus in libro de uita Clericorū: Enthecam nobis habere non licet: non est Episcopi seruare au-
um, rum: & post Paulo: Non habeamus enthecā, hæc Augustini uerba i Decretis canonicis, xii. q̄ prima
entheca, percensentur: ab Entheca enthecatum deriuatur: pro eo quod in repositorio conditum & cellario in-
memo- clusum: Enthecam memoriæ pro thesauro & cella ponit fulgētius. Gazis, Gaza ligua p̄fica signi-
ria, ficat diuitias gaza ut scribit Pōponius mella ciuitas ē i palestina ex eo dicta q̄ si p̄le aerariū uocāt, nā
Gaza, cū cābyfes armis egyptū peteret huc belli & opes & pecuniam itulerat: hic Gazophilaciū gazæ repo-
gazophi- sitorium dictum: de quo apud ecclesiasticos scriptores mētio creberrima. Iudei corbonā uocāt sacri
laciū, thesaurū auctores Iosephus: Eusebius: Hieronymus, Recluso, Patefacto, & apto, Gerulogo, Ma-
Corbonā, ior inq̄ erat copia regē gerendārum q̄ quibus geruli illi numero exigui sufficerēt, graci βερροτοιορ
Geruli, tōr uocant, quos nostri baiulos dicunt & gerulos. Ad extremas incitas: ad extremam necessitatem
ad iciras, egestatē, sic enim antiqui loquēbātur, uerbum est apud Plautum frequentissimū. Lucianus scribit,

latrões hipparchi domū igrēssos ipm una cū palestra ancilla. & seruo suo cōp̄rēfos colligassē. Domū
expilasse. pecūias uestes equū. & asinū alterz se quoq; sarcinis onerasse. baculis mox ferientes ipulisse
usq; i mōres. PER auiā mōtiū. Per mōtes iaccessos iuiosq; Lucias & t̄p̄i top̄ d̄d̄p̄ dixit. exēplū Auiā.
p̄sonomasiā est ap̄ Rethoricos Doctores. Auiū dulcedo auiū dicitur nā & loca auiā dicūt. i qbus auiā
nulla uel ifreq̄es. & hō auius dictus auiā rōnis aberrās. Lucretius. Auius a uera lōge rōne uagaris. Auius
SVBuenit. In mētē uēit. succurrit. AD auxiliū ciuile. Implorādo. sc̄i c̄sar̄is auxiliū ad qd̄ p̄ide ac homo.
asylū ciuilit̄er decurrere solēt. ex
quo ē illd̄. puoco ad c̄sarē. & ap
pello c̄sarē. uisitatissimū. Lucias
quoq; c̄sar̄is nomē maxia se uo
cē iclamasse significat. quo rudi
tu absono offensis latronū auri
bus effectū ē ut ob hoc ipm ma
gis uapulare. tāq̄ ita p̄deret no
ēt̄r̄nos fures. NVN̄dis cele
br̄s significat emporiū forūq; nū
dinariū illic fuisse. GEmino ser
mōe. Legō genuino sermōe. hoc ē
natiuo ac peculiari. AVgustū.
Venerabile. gr̄ci augstū & d̄
ōtop uocāt. Vnde sebastia ciuitas
augstū noi & numini dedicata.
ET. o. qd̄. Per uocatiū casum
iuocat̄es quēpiā frēq̄nter. o p̄poni
mus. ut o. c̄sar̄is. o. p̄r̄c̄ps. o. au
gust̄e. & mille hmōi. significat se
illud primū. o. plane ac diferte
enūciasse. cū asini rudētes suo ru
ditū. o. potissimū rudere uideāf.
Difertū. Planū aptū explanatū.
CLAmorē absonū. Vastū aspe
rūq; & sine legitio sono. absonū
eni id̄. p̄prie ē qd̄ nō tā sine sono
ē. id̄ qd̄ soni durū & absurdū. Vnde
absoni uoce dicti. M. Tullio. gbus
nulla i p̄nūciādo suauitas inest.
NEC cribris iā idoneū. Infinitū/
Cofcino
mantia
cribra.
Excusio
ria polli
naria pol
linctor.
Virgines
rosae.
Virgo
terra.
Deuiri
nari.
Deuiri
natus.
Inhio he
reditatē.
Foenum
cordum.
Sicilire.
Mete foe
ni. Striga

HYPOTHESIS SIVE ARGUMENTVM

DEmutatus in asinū Apuleius erūnas laboriosas eloquēter enarrat: q̄s sub Asinina forma humana mēte retēta pegrinatione multiplici p̄pessus est: iterferunt tēpestiuit̄ uarii latronū casus, describit & ille q̄ effigie ur̄sē subies̄ istruxit apparatū gladiatorū: De industria iserit fabulā psyches: q̄ & uoluptate & eruditioē ēt referissimacuius mysticus intellectus suo loco explicabit. APVD notos diuertimus. Latine & elegāter dē deuerto ad te: &

Deuor/
tor apud
te,

Remu/
nerari,
Antido/
ra qua/
Prouer/
bium,
ex o pop
αδωρα,
αδωρα,
Murmur/
illum,
Partum,
Male par/
tum ma/
le dispit/
Compa/
scus ager
Ex cōiu/
gatis ar/
gumētū,
pōe post/
affatim,

Candēs,

Centifo/
lia rosa/
Rhodi/
nū oleū

Dē ferme circa mediū: cū iā flagrantia solis caleret: in pago quodā: apd̄ notos ac familiares latronibus senes diuertimus. Sic. n. prius aditus & sermo p̄lyxus. & oscula mutua quis asino sentire praeſtabāt. Nā & rebus eos q̄busdā dorso meo deproptis muerabāt. Et secretis gānitibus: q̄ eēt latrocinio partae: uidebāt idicare. Iāq̄ nos oī sarcina leuatos: i pratu p̄ximū passim libo pastui tradidere. nec me cū asino uel equo meo cōpascuus totus attineri potuit: adhuc isolitū alioq̄n praderē scēnū. Sed plane pone stabulū p̄spectū hortulū: iā fame p̄ditus. fidēter i uado. & quis crudis oleribus: affati tamē uētrē sagino. Deosq̄ cōpræcatus oīs: cuncta p̄spectabā loca: sicubi forte cōterminis i hortulis: candēs reperirē rosariū. nā

Plane si antidora acceperūt dicēdū ē ea tenus locupletiores factos. q̄tenus acceperūt. uelut gēus quoddā hoc eēt p̄mutatiōis. puerbiū gr̄ae cor̄e scitu relatuq̄ dignū ē. ex o pop αδωρα, αδωρα, και ουκορησι. u. α. i. inimicor̄. Dona nō sunt dōa minimeq̄ utilia. Dixit & euripides κακον αρδρος αδωρον ορησι ποικει. Improbi uiri Donū minime iuuat. ex hac paroemia ductū est illud Maronianū. Timeo danaos & dona ferentes. DORSO meos. Se sarcinosum & p̄da onustū fuisse significat. GANNITIBUS. Sufurris. & murmurillis ut dixit Plautus. idē i Asinaria inq̄t. q̄n cēties eadē iperē atq̄ ogganiā. PARAEACQ̄SITAE & parata: partū p̄parato dixerūt. M. Tullius in iulianoniana. ut est ap̄ poetā nescio quē male parta male dilabunt. Poeta aut̄ ille fuit si id scire desideras Neuus. q̄ gr̄amatici docēt. Cōsimile ē illud Plautinū ex penulo male partū male dispit. LIBERO pastui. Liberā pastioni. ut soluti exoneratiq̄ pascere. COM pascuus coetus. agrū cōpascuū dixerūt cōmunē uicinis ad pascēdū. In quo mihi atq̄ uicino simul pascere liceat pecus. hic ap̄ Ciceronē in topicis & Quintilianū & Boetiū ex cōiugatis ducit argumētū. ut si cōpascuus ē ager cōpascere liceat. hoc mō. hic de quo q̄rit ager cōpascuus ē: i cōpascuo at̄ licet cōpascere. cōpascere. n. & cōpascuū iugata sunt. in hoc igit̄ agro licet cōpascere q̄a cōpascuus ē: & ita a cōiugatis sumptū est argumētū. Nūc scite & festiuit̄ cōpascuus locus d̄r ab Apuleio: q̄ sibi cū altero asino & equo cōmunis erat ad pascēdū: & i quo simul cōpascere poterāt. Coetus aut̄ d̄r q̄si cōmunis locus. Quidā codices hēt cōpascuus locus intellectu simpliciore aptioreq̄. PONE stabulū. Post stabulū. Sic Virgilius pone subit cōiunx. Lucius ορὸκνητορ οπίσθ τῆς αὐλῆς uideo inq̄t hortū pone diuersoriū. AFFATI. Large habūdātenadmodū. q̄ aduerbiū prima acuta nō media amnianus poet̄a. p̄nūciabat in lris oppido q̄ pitus. & ita ueteres locutos ac gr̄amatici p̄bū testis ē Gellius. OLERIBUS crudis. Lucius ixe μαχαρὰ πολλὰ καὶ καλὰ habebat igit̄ hortus olera multa & decora. CANDēs rosariū. albicāsa cādore dictū. alias ignitū. Differūt rosae multitudie folioz. asperitate. leuore. colore. odore. alabādica rosa albicatibus ē foliis. Celeberrima rosae genera facere nri scriptores p̄nesti. nā & cāpanā addidere alii milesiā. cuius sit ardētissimus color ē rosa a numero filioz dicta cētifolia. Nec odore nec specie. p̄babilis. Oleū ex rosīs rhodinū uocat̄. gr̄ae enī rhodon rosa noīat. Rhodini hoc ē rosaez olei meminit Plinius in. xv. Idē in. xiii. celebrat unguētū rhodinū. tradēs diuulgata maxime unguēta esse ex rosa. rosariū dicit̄. gr̄ae. ποδωπία locus rosīs cōstitus. q̄d & rosetū quoq̄ appellat̄. ut liliētū. & Citretū. palladio dictū. q̄ p̄cipit rosaria mēse marito esse p̄colenda. si rosam. tēporius

habere uolueris aqua calida bis rigabis in die. DE uius. Auiā publica & loco frequēti semotus seq̄stratusq̄. DE iumēti quadrupedis. Id est asini. appellatione iumētog. an omne pecus. continuatur quārit Vlpianus ad edilitiū edictū. aitq̄ boues hac appellatione nō cōtineri. iumētū ut inq̄t Gellius iumentū nō solū animalia significat. sed uetabulū etiā. q̄d a iūctis pecoribus trahebāt. ueteres enī nostri iū quid. mētū a iungēdo dixerūt. Collumella a iuuādo iumēta dici autumat. ex eo q̄d nostrū laborē uel onera subuectado uel arādo iuuēt: quo dicto dissentire uī ab Vlpianī snia. tāq̄ iumētog. appellatiōe boues quoq̄ cōtineri possint: q̄ nos arādo maxie iuuāt. asinū aut̄ inter iumenta numerādū merito censemus. qui subuectando onera laborē mortaliū iuuat. Cuius rusticae reg. auctores in emēdis tuendisq̄ iumētis p̄cipuā rationē uolūt cōplagaz & penuria toleratissimus est. q̄n & oē rus tanq̄ maxime necessariū istrumentū desiderat. asellū. q̄ plerazq̄ utensilia & uehere in urbē. & reportare collo uel dorso cōmode pōt. M. Varro lib. i. de re rustica elegātī uocabulo dosuaria iumēta uocat. q̄d onus dorso ferre possint. Idē asellus dosuariis cōportari refert oleum. uinū. Itēq̄ frumentū. aut q̄d aliud. Portius cato p̄cipit in uillatico istrumēto habēdos & cōasinos clitellarios. & plostrarios. & molarios. gr̄ae iumētū κτηνονοιαται. Inde κτηνοποιοι medici

Asinus/
inter iu/
menta.

Dossua/
ria iumē/
ta.

Asini plo/
strarii cli/
tellarii.
Veterina/
rii.

Minio il/
lini simu/
lacrum
iouis.
Milton.

Renide/
bat.

Amara/
cus puer
in herbā.
iouis flos
Euētnus
deus.

& ipsa solitudo iā mihi bonā fiduciā tribuebat. si deuius & p̄tectus absconditus: sumpto remedio de iumēti q̄drupedis incuruo gradu rursūm refectus i hoīem: inspectante nullo resurgerē. Ergo igitur cū in isto cōgitationis salo fluctuare: aliquātō lōgius uideo frōdosi nemoris conuallē umbrosam. cuius iter uarias herbulas & latissima uireta: fulgentiū rosaz. minius color renidebat. Iamq̄ apud mea nō usq̄: quāq̄ ferina praeordia ueneris & gratiaz. locū illū arbitrabar. cuius inter opaca secreta floris gēialis regius nitor relucebat. Tūc iuocato hylaro atq̄ prospero euentu: cursu me concito p̄prio: ut hercule ipse sentire nō asinū me: uerū etiam equū currulē nimia uelocitate refectū. sed agilis atq̄ praeclarus ille conatus: fortunae meae seuitatē anteire nō potuit. Iā enī loco p̄ximus: nō illas rosas teneras & amenas: madidas diuinis guttis roris & nectaris: quas

iumentog. quos nostri ueterinarios appellant. & mulomedicos. & Varronē & Collumellā. SALO fluctuare. Trāslatio a mari. q̄d semp fluctuat. & estibus reciprocis fuit refluatq̄. sic Virgilius magno curaz fluctuat estus. In demonio Socratis tradit demones salo mētis ad oēs cogitationū estus fluctuare. VIR. Era. Loca plena uiroris uirētiūq̄ herbag. uireta noīant. sa ut auctor est Plinius paulatī rubescēs dehiscit ac se se p̄dit. In calicis medio sui stātis cōplexa luteos apices. Inter genera rosaz. q̄dā sunt ardentissimi coloris minioz. simillimū. ut rosa milesia. minio illini solitā. triūphantūq̄ corpora sic Camillū triumphasse. Cālores imprimis iouē miniandū loca. bant. Ethiopū populi maximeq̄ p̄ceres toti minio tingebant. ut refert Plinius. Milton uocat̄ gr̄aci minio. Homerus dixit πῶς αὖ τὸν ὀπίσθ ναυες minio siue rubrica tinctas. miniariū metallum in berthica celeberrimū olim fuit: minio in uoluminū quoq̄ scriptura usurpat. Clarioreq̄ litteras uel in auro uel in marmore facit. Arena ex qua sit coccicōlorē habet: cōcci color i rosīs micat. gratius nihil tradit aspectu. RENidebat. Splendebat. alias ridebat. ut ante dictū est. VENERis & gratiaz gratiaz: quibus luci amoenit̄ cōuales geniales uireta latissima ex omni parte uoluptaria summe cōueniunt. Claudianus graphice uenusteq̄ describit ueneris & cupidinū mansionem oīs delitiarū amoenitatumq̄ numeris absolutissimā. GENialis. Voluptariū. & decentis. REGius nitor: alludere uidetur ad flores. qui inscripti nomina regum nascuntur in pratis. qualis est hyacinthus. & adonium. amaracus quoq̄ regius puer fuisse fertur. qui in amaracum siue sansucum herbam odora. us in. xxi. qui colore commendatur ac placet. INVOcato euentu. Inter duodecim duos. qui maxime agricolarum duces sunt. quos consentes uocant est euentus deus. hinc. M. Varro. in primo de re rustica. necnon praeor bonum euentum: quoniam sine successu ac bono euentu misera est agricul. tura. Plinius in. xxxvi. refert Romae fuisse boni euentus & bonae fortunae simulacra in capitolio praxitelis opera. Colitur autem euentus ut omnia nobis eueniant prospere & feliciter: unde. Donatus exponens Terentianum uerbum euenit. proprie inquit euenit. uideo & bonorum euentus dicitur. PROprio. Lego proripio. uerbum est: concitato enim cursu sese proripuisse designat. EQUum currulē. Pernicem. & cursu uolaticum. quales equi in curruli certamine conspiciuntur. SCEui Sceuitatem. Sceuitiā asperitatem: & ut ueteres dixerūt sceuitudinē. GVTtis. Virgilius in idyllio cui titulus est rosae: Rosaria rosida cognominat: quasi rore madentia & rosido humore gaudentia.

Rubi p. Rubi Spines. Plinius in hanc finem. Rosa nascitur spina citius q̄ frutices. In rubo quoq; pueniē-
paginē docuerūt Rubi auctore Plinio propaginē docuerūt: nāq; curuati gracilitate & simul pceritate nimia defigūt
Cynof. rursus in terrā capita. Iterūq; nascunt ex se se repleturi omniani resistat cultura, pr̄sus ut possint ui-
batos. deri hoīes terrā cā geniti. Rubi mora ferūt. & alio genere similitudinē rosā, grāce uocat cynosba-
Sentis. tos. hoc est rubus caninus. siue ut interpretatur Collumella sentis canis. ex rubo uiua sepes durabilis
Margo. efficit: Rubogē rosa alopecias cū axungia emēdat. MARGinē septā, Masculino & fœminino ge-
Emergi- no. rubi fœlices beata spina generāt: Acne cōuallē quidē:
usq; iā. nisi tantū ripæ fluuiialis marginē densis arbori-
bus septā uideo. hec arbores in lauri faciē prolyxos
liatā pariūt in modū floris inodori: porrectos calicu-
los: modice punicatīs. quos equidē fragratīs minime
rurestri uocabulo: uulgus indoctum: rosas laureas ap-
pellant. quarumq; cuncto pecori cibus lætalis est. Ta-
libus fatis iplicitus. etiam ipsam salutem recusans spō-
te illud uenenum rosarium sumere gestiebam. Sed dū
contanter accedo decerpere: iuuenis quidā ut mihi ui-
debatur: hortulanus: cuius omnia prorsus olera ual-
staueram: tanto damno cognito: cū grandi baculo iu-
rens decurrit. abreptumq; me totum plagis obtundit
adusque uita ipsius periculum: nisi tandem sapienter
alioquin ipse mihi tulisset auxilium. Nā lumbis ele-
uatis in altum: pedum posterioribus calcibus iactatis
in eum crebriter. iam multato grauiter: atq; iacente
contra procliue montis attigui fuga me liberaui. Sed
illico mulier quæpiam: uxor eius scilicet simul eū pro-
stratum: & semianimem ex edito despexit: ululabili
cū plangere ad eum statim profilit: ut sui uidelicet mi-
seratione mihi præsens crearet exitium. Cuncti enim
meq; odorati: Inodorus flos inodogē pomum dicūt: quod sine odore est: Inora dicunt animalia sine
ore: gēles sunt Astomi: indiæ populi halitu tantum uiuentes & odore. CALculos. In fruticibus sa-
tis multis. quidā quasi calices & p diminutionem caliculi conspiciunt: de quibus mentio frequens
apud Plinium. nec quispīam existimet inter Plinianam Apulcianamq; sententiam eē dissidio ex eo:
quod Plinius dixit hanc arborem caulibus esse fruticosam: tanq̄ caliculis potius legendum sit: nihil
enim obstat eandem arborem fruticosam esse caulibus sœcundam. tanq̄ eadem in stipite & in imo
fruticibus exuberet: & caliculis inter frondes & in summo sit copiosa. PVnicatis. Rubētes colore
puniceo purpureoq;. RVrestri. Rusticano. ILLVD uenenu rosariū. id quidē uenenu est ut iam
diximus. iumētis & cuncto pecori: uerū homini cōtra uenena remedio. GESTiebā. Cupiebā gestire
enim modo cupere est: modo lætari. CONTanter. Cū quadā cōtatiōe & mora. Hortulanus: Græ-
cæ κητοδοπος dicūt. κητός enī hortus. Vnde & cepurica hortensia. olera hortogē. de quibus Plini-
us in unde uigesimo. Sabinus librū scripsit cepuricon. idē hortensibus. quē Mecenate dicauit: qui ha-
buerint horoscopum in. xlii. parte aquarii erunt hortulani. ut docet firmicus maternus. BACV-
lo. Lucianus. συλοπαρτίσας baculū siue lignū rapuit. PLAGis obtundit. Lucius. με στυπεκοψε. ἐν
λω κητε. πλεωρω. φείσας μερὸς κητε κηρω. id est me baculo contudit. neq; costis neq; femoribus
parcens. MVLTato grauiter. Significat se crebris calcibus male multatum hortulanum ad terrā
prostratum deiecisse: & ita saluti fuga cōsuluisse. MONTis attigui. Proximā ab attingendo dictus
attiguus. attiguus ut a contingendo contiguus. Ouidius contiguas habuere domos. ueteres attingere dicebāt
Attigere. pro contingere. Plautus. Ne attigas puerum ista causa. quando fecit strenuus. ILLICO. Statim

PAGANI Rustici & aggresses, alias pagani dicti urbici q̄ sacramento militari astricti nō sunt: sup
quo apud Suetoniu copiosius: Vbi explicatū leges uersum illū Satyrogaphi: citius falsum pducere
teste cōtra paganū possis: De paganis qui ciues sunt nec militant frequēs mētio apud iuriscōsultos.
CONclamat canes, Rusticorū mos est cōclamare canes & canibus defensoribus se se tutari aduer/
sus inimicos. Fidelissimi ante oīa homini canes sunt: pp bella collophonii itē castabalenfes cohortes
canum habuere: hęc crāt fidissima auxilia, nec stipēdiōz indiga. Canes defendere cymbros, pugna/
se aduersus latrōes canē p domi/
no testis ē Plinius, qui de canibus
nō pag multa memoria p̄didit.
Canes ut inq̄r Cato iterdū elau/
sos ēē oportet, ut noctu uigila/
tiores & alacriores sint, canū gene/
ra duo ēē tradit, M. Varro unū ue/
naticū qd̄ pertinet ad feras altez
pastoriciū, qd̄ custodiā cā para/
& p̄tinet ad pastorē. Collumella
trifariā canū genera diuidit: unū
uillaticū qd̄ uillā q̄q̄ iuncta sunt
uillae custodit. Altez pastorale,
qd̄ domi obseruat stabulū, foris
pecora pascētia: Tertiu uenaticū
probat canes qui semp excāde/
scant in exteros, pecuarius canis
neq̄ strigosus neq̄ pernix nimis
debet ēē sed robustus, ac strenus
Strigo/
sus canis

pagani fletibus eius excitati statim cōclamāt canes: utq̄
ad me laniandum rabie perciti ferrent ipetum: passim
cohortantur. Tūc igitur procul dubio iam morti pro/
ximus cū uidere canes modo magnos: & numero mul/
tos: & ursis ac leonibus ad compugnandum idoneos
in me conuocatos exasperari, ex re nata capto confu/
lio: fugā desino: ac me retrorsus celeri gradu: rursus
in stabulum quo deuerteram recipio. At illi canibus
iam egre cohibitis: arreptum me loro q̄ ualido: ad an/
fulam quandam destinatum: rursus cedendo confe/
cissent profecto: nisi dolore plagarum alius artata:
crudisq̄ illis oleribus abundans: & lubrico fluxu sau/
cia: fimo fistulatim excusso: quosdā extremi liquoris
strigosum aut̄ intelligimus macrū & male habitū, quasi stringosum, eo q̄ is morbus corpora strin/
git aut fame aut alia uitia cā apud Liuiū strigiosiores equi, apud Gelliū stringosus equus, apud ueteres
scriptores dictio frequētissima: p̄cipit Columella, ne nominibus lōgissimis canes appellent, quo ce/
lerius quisq̄ uocatus exaudiat: qualia sunt canū noīa, σκυλας ferocis, λαον celeris, tigris a canibus du/
ctū est uetus uerbū catulire, qd̄ significat libidinari, & cupidine ueneris gestire & coitu sitiēter appe/
tere, M. Varro: feruē principiu admittēdi faciū ueris principio, etiā dicit catulire, ostēdere se uel
le maritari. Aristoteles in uide aialibus canes inq̄r eodē illo mō affectat canire dicunt, Latinius puri/
us significatius dixisse iterprex catulire q̄ canire: hic laberius lupā catulientē dixit, p libidinantem, &
maritari desideratē: Lucianus in hac sententiā, επκρος γελευσαι τοσ κυρας, exclamauit ut canes
soluerent, LEONibus idoneos, In albania canes tā generosi spiritus nascūt, ut leones elephantosq̄
prosterant, Clarissimū est Alexandri Magni exēplū, qui canē albanū obiecit elephātō: quē assiduaro/
ratū uertigine afflixit, ad cuius casum tullus cōcussa est, pertinacia canis leoni mordicus inherētis lu/
culente perscribit a Quīto Curtio. ERE nata capto cōsilio, Vetus puerbiū est i harena gladiato/
rē capere cōsiliū: & ut sapiēter monet Seneca, Debet cōsiliū sub die nasci, & hoc quoq̄ tardū ē nimis:
sub manu quoq̄, quod aiunt, cōsiliū nasci, & cū cōsilio res aptetur, hinc elegāter dicit e re nata cōsi/
liū capi, qd̄ significat prout res cōtigerit cōsiliū ēē capiēdū: Quītilianus in q̄rto, multū gratiā exor/
dio ēē autumat: qd̄ e re natū est: Itē pleraq̄ gratiora sunt, si inuēta subito nec domo allata, sed iter di/
cendū e re nata uideant: Itē Quītilianus in uex refumi cōsiliū tradit, nihil in omni uita prius ēē cō/
silio, Marcus Tullius dixit pro re nata scribens ad atticū, Antonii colloquium, cum heroibus no/
stris pro re nata non incommodum. QVam ualido, Validissimo, subtilis grammaticorum obser/
uatio per ualidum dici uult, q̄ & ualidissimum, ut hac particula quam superlatiuo semper copulet,
Verum ista confuse licenterq̄ usurpari apud auctores idoneos curiosius lector reperit: grammatica
li illa scrupulose sitate posthabita, super quo alibi annotamēta confecimus. AD anfulam, Vacerrā
Antiqui dicunt stipitē ad quem equi religantur, Marcus Tullius in helio, quin etiā necesse erit cu/
pere & optare ut q̄ sepiissime peccet amicus, quo plures der sibi tanq̄ ansas ad reprēdendū, ab ansa an/
fata uasa dicta, & festiuitur apud Plautū i p̄sa, Ansatus hōq̄ gloriose ambulat: brachijs subnixis, & in/
star ansaz extātibus, eminētibusq̄: Carchesiū inq̄r Macrobius uas ē ansatū mediocriter, ansis a sum/
mo ad ifimū p̄tingētibus. DESTINATū, Deligatū ut supra. CONFECISSENT, Extinxissent: iteremif/
sentq̄: idē cōfectores feraz dictiq̄ feras cōtrucidāt. ALVVS, Per quā excremēta emittūt: alii sunt
ut inq̄r Celsus aluo astricta, alii saluta iterdū aluus p̄ ipsis excremētis accipit, ut ap̄ eūdē Celsum: Al/
uinos quoq̄ & coeliacos nūcupat p̄fluuiū alio affectos, fluxura ipa uētris & solutio elegātī uocabulo
græco dī κοιλιολυσια, quo utit & M. Tū epistolis ad atticū. CRVdis oleribus, αμαλαχαρα di/
cunt, FIMO fistulati excusso, Exp̄ssit i re qd̄ obscena id tamē qd̄ usu uēire solet ad aluo lubrica
& cita: ut siq̄si p̄ fistulā & syphonē stercora liq̄diora egerant, & q̄si ciaculēt, foriolus ab antiquis, dictus
q̄ soluti uētris est: foria stercora liquidiora, laberius foriolus esse uidetis in coleos cacas, fera quā bo/
PAGANI.
Cohor/
tes canū,
Villati/
cus ca/
nis,
Pastora/
lis
Vēaticus
Strigo/
sus canis
Catulire,
Catuli/
tē lupam
Elephas
a cane
cōfectus,
Sub ma/
nu consi/
lium na/
scatur,
Ere nata
Pro re
nata,
Vacerrā,
ansata
uasa,
ansatus
homo,
Carche/
sium,
Confe/
tores
aluus,
aluini
Coeliaci
Coelio
lysia,
Forioles

Fimeta
sterquil
niaPolea
stercus
hois feti
dum

Iubar

Defecti
q. syncti
ci fustua
riumMachera
machero
phorus
machero
piusCausaria
missio
honestis
simo
Ignomi
niosa
Causarii
CausariaCausa
tio

nasus uocetur. apud idoneos scriptores inuenio iterfugiendū reddere finem. iterdum & triū iuge
rum lōgitudine: cuius contactus sequentes ut ignis aliquis comburat. & ita sibi extremēis auxiliari
a simo fimeta dicta. quae alio nomine sterquilina. Plinius fimeta sub diuo concauo loco in testa stra
mento. ne in sole arefcāt palo e robore depacto fieri iubet. De multiplici fini differentia apud eundē
atq. Columellam & ceteros rerum rusticarū cōditores. illud adde. quod asinini pulli finum qd pri
mum edidit polean siue polion uocant: cuius medica uis lyenem sedat. ASPERGina. Aspersione.

NIDORis. Graueolentia sterco
ris extremēis significatur fero
rem nidoris dixit lapridius in cō
modo. Alexander aphrodiseus. q
rit i Problematis. cur stercus siue
simus hominis maxie fetidi odo
ris sit: cum quorūdam animalū
& maximae caprarum aromaticā
suauolētiam fragret. quoniam in
quit hoies multiformi & hume
cto cibo affati uescunt. minusq.
exercentur. Ideoq. non bene con
coctum tetri odoris cum primis
est. IVbare. Sole. qui iubar lucis
effundit. Alias iubaris noie luci
fer significatur. auctor. M. Varro
& Seruius a pacuio dictum est
exorto iubar noctis de curso iti
nere. pacuuiū imitatus Poeta in
quit it portis iubar exorto dele
cta iuuetus. DEFECTus. Ex hau
stus a languens. defectos uocat
Plinius resolutos. debilitatos & si
ne uiribus: quos graeci dicunt tō
petovō qui & sintectici uocant:
quorum mentio est apud eundē
Plinium. qui & syntexes uocat ip
sas defectiōes. ICTibus fustiu.
Supplicium fustiu eleganti uoca
bulo fustuarium appellant. M. Tullius & Liuius. VNguis extritis. Plautus in Asinaria. nepe hos
asinos praedicas uetulos claudos. quibus subtrita ad femina iā erāt ungula. SCIta. Pulchre & cō
decenter. MACHera. Gladio. nā machera graeco uocabulo & latinis usitatissimo gladius noiatur:
Macherophorus ensifer. macheropus faber gladiatorum. M. Tullius macherophorus centū sequenti
bus miros risus nos edere. pater demosthenis auctore Plutarcho. macheropios ē cognominatus ab
officina gladiorū: quam athenis exercuit illud Satyrici poetae de demosthene scribentis: quē pater ar
dentis massae fuligine lippus: a carbone & forcipibus gladiosq. parante. Incude & luteo uulcano ad
rhetora misit. CAVsa remissionem. Corrigo causaria missionem. & ita aliquot ab hinc annis cor
rigendū docui. cū priuati itra cubiculū discipulis familiarioribus Apuleiū enarrare. sunt. tria mis
sionū genera honesta causaria ignominiosa. honesta est. q. militiae tpe impleto dat. Causaria cū quis ut
tio animi uel corporis minus idoneus militiae renūciat. ignominiosa cū quis propter delictū sacra
mēto soluit. Auctores iuriscōsulti titulo de re militari. & titulo de his qui notat ifamia. hic causarii
dicti. ualitudinarii: Plinius i. xxv. scribit helebog. minime dādū ē sanguine excreatibus causariis uel
latere uel faucibus. Liuius in vii. Tertius inquit exercitus ex causariis senioribusq. a Tito Quirio cō
scribat qui urbi mœnibusq. praesidio sit. Vbi causarii significat milites. q. pp. ualitudine a laboribus
militiae soluti missiq. sunt. & spartius quoq. i hadriā post hac inqt. pfectus i gallias oēs causarios
liberalibus subleuauit. & causaria noie substitutio pro ipsa missione simpliciter lib. Codicis. xii. ubi
sic scriptū legimus. causaria missus nulla existimatiōis macula aspergit. sensus est Apuleiū opinabar
inqt. me cū essem uerberibus fatigatus unguis extritis. claudicās iualētia debilitatus. mereri missio
nē causaria: quā. s. milites ualitudine ipediti cōseq. solēt a laboribus militaribus feriat: renūciatq. mi
litiae ueluti minus idonei. palladius. causationē posuit. p. uitio iteriore & egritudine cū ait i prio si sal
uo capite i pulmōibus ac thorace. aut nulla ē aut rara catio. MORa. Cōtatiōis q. plerūq. maxieq. la
trōibus detrimētosa ē. DISTRibuturos. s. rebar. hoc ē opiabar. BELLū cōsiliū. Scitū elegatq. iro
nicos. PRAEuerit. Praeuerit anticipauitq. ANtecapto cog. Cū anteuerit poccupassetq. id qd
ego mecū cogitauerā. EMENtita lassitudine. Cū lassitudine itineris. & fatigationē sarciae emētret.

aspergie: alios putore nidoris foetidi a meis iā qssis sca
pulis abegissem. Nec mora: cū iā in meridiē pno iuba
re: rursus nos: & praecipue me lōge grauius onustū p
ducūt illi latrones stabulo. lāq. cōfecta bona parte ita
neris: & uia spacio defectus: & sarciae pōdere depres
sus: iectibusq. fustiu fatigatus: atq. etiā unguis extritis:
iā claudus & titubās riuulū quēdā serpētis leniter aq
ppe insistens: subtilē occasionē sceleriter nactus cogi
tabā totū memet flexis scite cruribus pnu abiicere. cer
tus atq. obstinatus: nullis uerberibus ad ingrediendū
exurgere. imo ē paratus: nō fustitanti: sed machera p
cussus occūbere. rebar enim iā me pnsus exāmatū: ac
debilē mereri causaria missionē. Certe latrōes parti i
patiētia more. partim studio festinate fugā: dorsi mei
sarcinā duobus ceteris iumētis distributuros. meq. in
altioris uidiētiae uicē: lupis & uulturibus praedā relis
cturos. Sed tā bellū cōsiliū meū praueitit fors deterri
ma. Nāq. ille alius asinus: diuinato: & aūcapto meo co
gitatu: statim emētita lassitudine cū rebus totis effūdiē.
Iacēsq. i modū mortui: nō fustibus: nō stamulis: ac ne

Asinaria. nepe hos
asinos praedicas uetulos claudos. quibus subtrita ad femina iā erāt ungula. SCIta. Pulchre & cō
decenter. MACHera. Gladio. nā machera graeco uocabulo & latinis usitatissimo gladius noiatur:
Macherophorus ensifer. macheropus faber gladiatorum. M. Tullius macherophorus centū sequenti
bus miros risus nos edere. pater demosthenis auctore Plutarcho. macheropios ē cognominatus ab
officina gladiorū: quam athenis exercuit illud Satyrici poetae de demosthene scribentis: quē pater ar
dentis massae fuligine lippus: a carbone & forcipibus gladiosq. parante. Incude & luteo uulcano ad
rhetora misit. CAVsa remissionem. Corrigo causaria missionem. & ita aliquot ab hinc annis cor
rigendū docui. cū priuati itra cubiculū discipulis familiarioribus Apuleiū enarrare. sunt. tria mis
sionū genera honesta causaria ignominiosa. honesta est. q. militiae tpe impleto dat. Causaria cū quis ut
tio animi uel corporis minus idoneus militiae renūciat. ignominiosa cū quis propter delictū sacra
mēto soluit. Auctores iuriscōsulti titulo de re militari. & titulo de his qui notat ifamia. hic causarii
dicti. ualitudinarii: Plinius i. xxv. scribit helebog. minime dādū ē sanguine excreatibus causariis uel
latere uel faucibus. Liuius in vii. Tertius inquit exercitus ex causariis senioribusq. a Tito Quirio cō
scribat qui urbi mœnibusq. praesidio sit. Vbi causarii significat milites. q. pp. ualitudine a laboribus
militiae soluti missiq. sunt. & spartius quoq. i hadriā post hac inqt. pfectus i gallias oēs causarios
liberalibus subleuauit. & causaria noie substitutio pro ipsa missione simpliciter lib. Codicis. xii. ubi
sic scriptū legimus. causaria missus nulla existimatiōis macula aspergit. sensus est Apuleiū opinabar
inqt. me cū essem uerberibus fatigatus unguis extritis. claudicās iualētia debilitatus. mereri missio
nē causaria: quā. s. milites ualitudine ipediti cōseq. solēt a laboribus militaribus feriat: renūciatq. mi
litiae ueluti minus idonei. palladius. causationē posuit. p. uitio iteriore & egritudine cū ait i prio si sal
uo capite i pulmōibus ac thorace. aut nulla ē aut rara catio. MORa. Cōtatiōis q. plerūq. maxieq. la
trōibus detrimētosa ē. DISTRibuturos. s. rebar. hoc ē opiabar. BELLū cōsiliū. Scitū elegatq. iro
nicos. PRAEuerit. Praeuerit anticipauitq. ANtecapto cog. Cū anteuerit poccupassetq. id qd
ego mecū cogitauerā. EMENtita lassitudine. Cū lassitudine itineris. & fatigationē sarciae emētret.

CAVda quidē sic fieri solet ut scilicet cauda auribus. cruribus cōprensis iacentes asini exurgere co
gant. POSThumae spei sunt posthumus dicit. qui post mortē & humanitatē patris natus. sic ele
ganter & scite spē posthumā appellat serotinā nimis & tardā. & quasi post mortē iumeti irrita & cassā.
Verbū posthumare Tertuliano est pro post nasci. & posteriore ēē: sic enim scribit iu apologetico. Ca
teri quoq. prophetae & si moysi posthumant. id est post mosem nati sunt. & illo posteriores existunt.
posthuma quoq. aetas decētissime dicit Sidonio pro futura & postera sic scribēti epistolis: sciat aetas

cauda qdē & auribus cruribusq. undiq. uersū eleuatis
tēptauit exurgere. quo ad tādē posthumae spei fatigati
secūq. collocuti: ne tā diu mortuo imouero lapideo asi
no seruiētes fugā morarē: facinis eius mihi equoq. di
stributis: districto gladio poplites eius totos amputat.
Ac paululū a uia retactū p altissimū praiceps i uallē p
ximā at nūc spirantē praecipitāt: tūc ego miseri cōmili
tonis fortunā cogitās: statui iā dolis abiectis: & fraudi
bus: asinū me bone frugi dominis exhibere. Nā & secū
eos aiaduēterā colloquētes: q. in proximo nobis esset
habēda mātio. & totius uie finis geta: eorūq. cēt sedes
illa. & habitatio. clementi deniq. transmissio cliuulo: p
uenimus ad locū destinatū. ubi rebus totis exolutis: at
que intus cōditis: iā pondere liberatus: lassitudine uice
lauacri: pulueris uoluptatibus digerebā. Res ac tēpus
ipsum locorū: & spelūca illius: quā latrones inhabita
bāt descriptionē exponere flagitant. Nā & meū simul
periclitabor ingeniū. & faxis uos quoq. an mente etiā
sensuq. fuerim asinus sedulo sentiatis. Mons horridus:
siluestribusq. frondibus umbrosus: & in primis altus
fuit. huius per obliqua deuexa: qua saxis asperrimis &
ob id inaccessis cingitur: conualles lacunosa cauaq. ni
miū: spietis agerata: & q. uersus reposita naturalē tu
telā praebētes ambiebāt: de sumo uertice. fons affluens

praesentat id qd quotidie passim cōspicimus. Plinius i. xvii. ueterina inq. iugo. & canes a cursu uolu
tatio iuuat idē in. x. solidipedū inq. propria est uolutatio. M. Varro tradit fues in luto uolutari. hanc
illoq. requies. ut lauatio hois ideog. uolutabra a Virgilio dicta loca: in quibus se apti uolutāt cū ait in
Georgicis. saepe uolutabris pulsas siluestribus apros. uetus prouerbiū est apud Hieronymū & in de
cretis canonicis relatū. sus lora est in uolutabro luti: Heraclitus ait fues cōno cohortales aues puluere
uel cinere lauari. RES ac tēpus flagitāt. pulchriū est ut uersu graeco testatū est. nōsse tēporis oportu
nitatē. siquidē κριπὸς ἐστὶ τῶν πολεμῶν κρηττὸν πῶλυσι. oportunitas & occasio longe melior est le
gibus. PERiclitabor. expiat tētabonā & piculū facere ē experimētū dare: si sēna piclitāt tōrmēta ac
rela multaq. genera machinamētōq. dicit at se uelle facere piculū igeni & eloquētia Topographia.
loci descriptiō. ex quauis igeni elucescit. & elegātia māifeste cognoscit: dū locus graphice specioseq.
descriptus sub oculos ita subicit. ut cerni magis q. legi uideat. FAX. faciā. SEDulo. studiose & di
ligēter dictū quasi sine dolo DEuexa. procliuitates iclinatiōesq. cōuexa quoq. de mōtibus & celo
dicta. LACunosa. lacunae sunt fossae. i qbus collecta aq. stare cōsueuit a lacu dicta: quas alii lamas uo
cāt. Oratius. Viribus uteris pcliuos flumina lamas. cū at in conuallibus crebrae sint huiusmodi uora
gines & lacunae: merito lacunosa nuncupant. M. Tullius oppido q. decenter dixit lacunā i auro factā. Lacuna.
intelligi uolēs exinanitionē auri & quasi uoragine quādā ex furto & rapina & alibi ut illa inquit lacu
nā rei familiaris expleret. Naturalē. spineta interdū naturali tutela sepunt loca redduntq. tutissi
ma interdū de industria fiunt. uetusti auctores uinā sepem appellāt: quā ut inquit columella struētili
praetulerūt. cū diuturnior pmaneret: ea fit ex uassissimis spinis maximeq. ex rubo & cynosbato: nos
sentem canis appellamus. collumella & palladius praecipunt hoc sepimento hortos esse claudēdos.

Spei
posthu
ma.
Posthu
maro.
Posthu
ma aetas.Comm
lites.
Bonae
frugi.Voluta
tio solidi
pedumVoluta
bra.
sus lora
in uoluta
bro lutipericlit
ri.Topo
graphia
seduloDeuexa.
Lacuna.
Lama.
Lacuna i
auro se
psa.

Bullæ.
Homo
bulla est.
Bullare.
Bullula
Bullâtes.
aquæ.

Caulæ.

Caulæ
Palati
Cratici/
us paries

Cānicia
camera.
Cānetū
Donax
auleticus
calamus
Monau/
lon.
Episco/
pus.
M. Tul.
Specula/
torium.
episcopū
Catafco/
pium.
Silicer/
ni fenes.
Silicerni
um.

bullis ingentibus scaturibat: perque prona delapsus
euomebat undas argenteas: lāq; riuulis pluribus dis-
sus ac ualles illas amnibus stagnātibus irrigās: i modū
stipati maris: uel ignaui fluminis cuncta cohibebat:
īfurgit speluncā qua margēs mōtāe defīnt, turris ar-
dua: caula firma: solibis cratibus: ouili stabulatiōe cō-
moda: porrectis undique lateribus, ante fores exigui
tramites: uice structi parietis attēdūt, ea tu bono certe
meo piculo: latronū, dixeris atria, nec iuxta q̄c̄q; q̄ par-
ua casula: cannulis temere cōtectā: quo speculatores e-
nūero latronū: ut postea cōpari: forte ducti: noctibus
excubabāt. Ibi cū singuli irrepsissent stipatis artubus:
nobis ante ipsas fores loro ualido destinatis: anū q̄dā:
curuatā graui senio: cui soli salus atq; tutela: tot nūero
iuuenū cōmissa uidebat, sic īfesti cōpellāt: etiam ne tu

ΒVti cadauer. probra latronū sunt congruentia in uetulā cadauerofam atq; annis obfita tāq; poly-
tronia foemina ac annotiffima: fit buſto digna: fit uitae dedecus: & plutonis faſtidii: cū aliqñ pluto
gaudeat māibus defunctoꝝ ad ipm cōmigrātibus. LVſitabis ludē & pdeſidia occaberis frequēta
tiū uerbu eſt. Lucianus ἡροπτο τυργουρ δια τι οὐτο καὶ κρηνη καὶ οὐταροσ κενυτῆ εἰς τοῦ fic iter/
rogabant anū: cur ſic ſedes ocioſa: nec prandiū paras. DErepiſſent in caulā & latronū ſpelūcā qua
ſi repētes itroiſſent de tā ſera reſectiōe idignā latrōes ſibi poſt ex hauſtoſ labores praſto nō cē pradiū

bulsi cadauer extremū: & uitæ dedecus primū: & orci
fastidiū solū: sic nobis ociosa domi residens lufitabis.
nec nostris tam magnis tamq; periculosis laboribus:
solatium de tam sera refectione tribuas: quæ diebus ac
noctibus: nil quicq; rei q̄ merū seuiēti uentri tuo soles
auuiditer ingurgitare. Tremens ad hæc & stridenti uo-
cula pauida sic anus: at uobis fortissimi fidelissimique
mei hospitatores iuuenes affatim cuncta suauī sapore
percocta pulmenta: præsto sunt. panis numerosus. uiz
num probe calicibus effricatis affluēter immissum. &
ex more calida tumultuario lauacro uestro præparata
In fine sermonis huius statī sese deuestiūt: nudatiq; &
flāmā largissimā uapore recreati: calidaq; perfusi: &
oleo puncti: mēsas dapibus largiter instructas accūbūt

PANIS numerosus, apud lucianum sic inquit anas ἀρτοὶ πολλοὶ οἰοῦ πάλειον πρὸς καὶ τὰ
 ῥῶα ἐν ὑπὸ ἀγκύρῃ σκεῦος ἀσπιδας, panes copiosi uini ueteris dolia carnes & siluestres uobis p̄sto
 sunt. ET calicibus effricatis, ex p̄cepto Oratii qui ait in epistolis, nec non & cantarus & lanx ostē
 dat tibi te: item alter satyroglyphus, hic lauet argentum uasa alpera terget alter. Cōsimiliter plauti
 nus leno facite iquit ut offendam parata: uorsa p̄stergastrata, lauta coctaq; omnia sient. EX mo
 re calida p̄fcorum his mos fuit pene quotidianus ut ante cēnam in balneis lauerentur, nam ut do
 cet Viétruius architectus tempus lauandi a meridiano ad uesperum est maxime cōstitutum, athena
 supra hypocaustum hoc est ut ego iterp̄tor uaporariū, tria sunt cōponēda unū caldarium, altergē tepi
 dariū, tertium frigidarium & ita collocanda uti ex tepidario in caldarium de frigidario in tepidariū
 aqua īfluat laconicum sudationesq; sunt coniungendae tepidario ex aduerso laconici caldam lauatio
 nem collocanda esse p̄cipiūt, test autem laconicum ī thermis structura orbiculata, sudatorium: iquo
 sudor sicco calore elicitur quod & Cor. Celsus ī sinuat libro secūdo his uerbis sudor autē duobus mo
 dis elicitur aut sicco calore aut balneo siccus calor est & arenae calidae & laconici, Dion laconiciū dicit
 appellatum ex eo quod lacedemoniū nudi unctiq; p̄acunctis exercebantur in hisce sudatorii, crudi
 tatem coquebāt & cagnatoria fami p̄parabātur. Quod & Columella apertissime idicac sic scribes
 in luxum ganeonum mox ut apti uenianus ad ganeas quotidianam eruditatem laconicis excoqui
 mus & exusto sudore sitim quærimus non solum calida lauacra: sed & ardētes balneas placuisse pri
 scis seuerissime rependit Plinius, cuius uerba opera, p̄cium fuit subtexere ex libro undetrigesimo q̄
 haec sunt: illa prodidere imperii mores illa quae sani patimur, iūctatus ceromata ceu ualitudinis cau
 fa instituta: balneae ardentes quibus persuadere in corporibus cibos coqui: ut nemo non minus uali
 dus exiret obedientissimi uero efferentur: idem in xxv, ait ante non erat mos nisi calida tantum lau
 ri sicut apud Homerum etiam inuenimus, antonius musa augusti medicus & euphorbius fratres in
 situerunt a balneis frigida multa corpora astringi: charmis quoq; messilenis damnatis balneis calidis
 frigida etiam hibernis temporibus lauari persuasi: meritis aegros in lacus qua de re extat etiam an
 nel senecae astipulatio: qui scychrolutrem se se nominat quasi frigidis balneis utentem: super quo in
 appendicula Suetonii commentariorum: annotaciunculam cōdidimus. TVMVLtuario, raptim
 festinanter: & tumultu quasi quodam p̄parato, sic apud Liuium tumultuarius exercitus: & apud
 Gellium tumultuarium studium: apud alios pleraq; cōsimiliter usurpata: quod & supra enarratū
 est. DEVESTIunt, uestes exeunt & desoliant. VAPORE recreari communia sunt ut inquit
 Cor. Celsus omnibus post fatigationem cibum sumpturis: si balneum non est calido loco uel in so
 le: uel ad ignem ungi: atq; sudare: scribit Plinius in tertio epistolarum: spurinam ī sole solitū nudant
 ambulare: ubi hora balnei nunciata esset quae hyemae erat noua: aestate octaua. Dein lotum accuba
 re apposita cēna non minus nitida quam frugi. ET oleo perūcti, duo sunt liquores corporibus hu
 manis grauissimi intus uini foris olei: oleo natura ē tepefacere corpus: & cōtra algores munire, usum m

Græci uero eiꝯ ad luxuriã uertere græci uirtioꝝ oĩum gēitores: in gymnasiis publicando: oleo multo apud uete-
res perungebant corpora in balneis: leniterqꝫ perfricabāt: crebra mentio apud celsũ de usu olei i bal-
neis: qui præcepit i tepidatio fudando ibiqꝫ in ungendũ: mox i foliũ descēdendũ: qđ uas est balneato-
riũ. COMmodũ uix tunc iã. INCōtans sine cōcatione & mora: nã res illã quibus erat onu-
sti haud dubie domonstribant eos eē latrones: & exercere latrociniiũ. ADæqꝫ per æqꝫ & pariter.
Plautus in cassina: neqꝫ est: neqꝫ fuit me senex qui quãqꝫ amator adæqꝫ miser. IN textæ filis aureis: au-

Plautus in carminibus et in rebus suis meliora quinquaginta annos ad aequum in intertextis aureis
ca. Polymita, Polymitaris, Phrygionis.

Commodum conuerant: & ecce quidem longe plures numero iuuenes adueniunt alii: quos incontanter ad equas latrones arbitrare. Nam & ipsi praedas auro rum argenteorumque nummorum: ac uasculorum ue stisque serias: & intertextis filis aureis: inuehebant. hii simili lauacro refoti: inter foros sociorum sese reponunt. Tunc forte ducti ministerium faciunt. Estur ac pota tur incondite pulmentis acruatim: panibus aggerati: poculis agminatim ingestis. clamore ludunt. strepitu cantilant. conuiciis iocantur: ac iam cetera semiferis

**auro tex
tili palu/
damētū
Oloferi**

Subseri-
ca.
Fomēta.
Focilla/
tiones.
Fori qui.
Ministe-
ria.
Estur.
Come sa
patina.
Incōdite.
Ifocolon
Compar
Onaiop/
toton.
Ter bibe
uel ter
tria.

RESORTI, recreati refocillati calefacti fomenta ut auctor est festus & focillationes a forendo, calefaci-
do dicunt. FOROS, sedilia proprie arte foros dicimus in nauibus sedilia nautarū & tabulata: quo i si
gnificatu apud Virgiliū, M. Tulliū, Lucanū, ceteros inueniunt, alias fori significant circēsia spectaculā
quorū meminuit Liuius in prius. Quidā nō foros legunt fed choros intra tot coetus & turbā. TVNC
forte ducti, quando inter aequales unū pluribus ue iniungendus est labor, forti res cōmittit, ut ira om-
nis quarela tollat, sic apud Virgiliū dido partibus aequabat iustis aut sorte trahebat. FAcitū mi-
nisteriū, ministrant & ministros, fungunt officio, ministeria pro ministris usurpant scriptores, mini-
steriū quoq; Plinio est pro ipsis ministris: cū scribit in xii, quindēci conuulga, ac ministeri capax fuit,
se triciiniū. ESTVR, id est edunt ac potant in compositis inordinate, impersonale uerbū ē ab edē
do: nā ut docet Diomedes instans tempus impersonalis est estur: dicimus a comedor comestum & co-
mestū didimus ait comesta patrimonialia ualio dictū comesta patina. INCōdite, in compositis nul-
lo ordine nullā concinnitate seruata sic apud Virgiliū, Liuiū, ceteros iconditū dicimus incōpositum
& inculitū incōditū carmē icōdita oratio, in hac sententiā ait, M. Tullius in secunda antoniana ab hora
tertia bibebat ludēbat uomebat. PLVmetis acuerit, exornatio est: scriptori huic prope peculia-
ris cōpar siue ifocolon noia: ex eodē genere sunt omioteleutō & omiopotō, si uelut similes desinēs & simi-
liter cadēs scitamēta huiusce locutiōis fugiēda p̄cipiūt rhetorici doctores, & Gellius mōet exēplo Lu-
ciō si imodice fiat ispidā & ppeuerilia iudicari, uerū si modice & tēpestiuiter iterferat orationē red-
dūt uenustiorē atq; cōciniōrē. CLAmore ludūt, M. Tul. i antoniū, psonabat oīa uocibus ebrigoz na
tabant pauimenta: uiuo mādabant parietes, Lucianus ἡραρίσθ τοῦ ἀψίλεισθ καὶ λογισθ τιολύσθ ἢ
τοῦ σπυλίσθ τοῦ σπυλίσθ τοῦ ἀποδοῦναι, ierant prandium copiosum & multis sermo in concupio hinc idago

POculus agminati igitur ex lege cōiuniali a tribus ad nouē poculorū munus produci: aufonius
i grypho. Ter bibe: uel toties ternos sic mystica lex est: uel tria potati uel ter tria multiplicati: uerū i cæ
na latronū & cœtu interperati: mox: nō tria nō ter tria sed ter nouā pocula singulis uix sufficiūt: cū
faciant qđ p̄hi: de gbus ē illud scitū: qđ plus biberit tātō magis sitire p̄hos: cōfuetudo n̄ auger bi
bēdi auiditatē. CANTilat: canūt: i floridīs anacrēotēū amicitiæ gratia cātilat. CONuitis iocāt: cū
porus loquaces efficiat merito iter pocula & mēlas latrinū cōiunia & ioci petulatiores efferuefcere cœ
perunt: scomata & leodoria græcis uocabulis dicunt huiusmodi cōtumeliosæ exprobrationes &
morsus figurati quidē sed amarulēti quibus facilis est ad iracundiā. puocatio ideq; scriptores clariss
simi suadēt i cōuiuio bonorū abstinentiū eē scomate: qđ tectā itra se habet iniuriā: cū leodoria ad dire
ctā cōtumeliā tēdat. n̄ leodoria huiusmodi oblitus ne es: qđ falsā mēta uēdebas scōma autē in quo ce
lata cōtumelia est tale est. Meminimus quādo brachio te emungebas: nam cum res eadem utrobq;
dicta sit illud tamen leodoria est: quod aperte obiectum exprobratūq; est: hoc scōma quod figura
te. Lycurgus instituit: ut adolēscētes scōmata sine morsu dicere & ab aliis i se dicta p̄peti discerēt.

Commodum conquireant:& ecce quidem longe plures
numero iuuenes adueniunt alii: quos incontanter ad
equæ latrones arbitrarere. Nam & ipsi prædas aureo
rum argenteorumq; nummorum: ac uasculorum ue
stilq; seriæ:& intexte filis aureis: inuehebant. hii simili
lauacro refoti: inter foros sociorum sese reponunt.
Tunc sorte ducti ministerium faciunt. Estur ac pota
tur inconditis pulmentis acruatim: panibus aggerati:
poculis agminatim ingestis. clamore ludunt. strepitu
cantilant. conuiuiciis iocantur: ac iam cætera semiferis

Lapithis, ita inquit agebant in mensa latronū: qualia in conuiuio lapitharū, & centaurorū per fu-
rorē & uinolentia agitata ēē canūt poetæ: ubi conuicia & rixæ mox pugna atrox & cedes: ubi pocula
& mensæ telorū uicē repræsentabant: & ut iquit Elacus crateres mensæq; uolat aræq; deorū semife-
ros appellata crudelitate & forma: quos ex equo & homine cōpactos ferunt: quales natura copulari
nō quirit. Lucretius dixit de centauris qui neq; sunt usq; neq; possunt ēē pfecto autumat Diodorus la-
pithū ac centaury apollinis filios fuisse: a quibus lapitharū ac cētaurorū propagari sit genus: & ductū

lapithis: thebaïs: cētauriscq; similia. Tunc iter eos unus
qui robore ceteros at̃istabat. Nos quidem iquit Mi-
lonis Hypatini domū fortiter expugnauius. preter
tantam fortunæ copiam: quam nostra uirtute nacti su-
mus: & icolumi numero castra nostra petiuimus. & si
quid ad rem: octo pedibus: auctiores remcauius.
At uos q; boetias urbes appetistis: ipso ducet uestro for-
tissimo Lamatho diminuti: debilem numerum reduxi-
stis. cuius salutem merito sarcinis istis quas aduexistis
omnibus tertē antetuleri. Sed illum quidem. utrumq;
nimia uirtus sua peremit: inter inclytos reges: ac duces
præliorum tanti uiri memoria celebrabitur. Enim ue-
ro: uos bonæ frugi latrones inter furta parua: atq; ser-
uilia timidicule: p balneas: & aniles cellulas reptātes:
monibz conuenit.

nomē: atq; hinc natā fabulā gram-
matici tradūt centauros dici ἀν-
του κέπτεῖν τὸν το ταύρου: q;
gregē tauroꝝ fagitis confixerint
semiferos eē: quia primi equitare
& quos inscendere ausi sint: Pli-
nius quoq; auctor est Centauros
primos pugnare ex equo docuisse
lapithas pelethroni dicti a loco
qui subiectus est pelio monti ab
eo q; medicamentoz magna uis
ibi nascat: quæ græci glossemat/
ci ὀποα vocant: pelion autē ē ea
dē lingua luridū. sed occurrit sco-
pulosus locus ex quo uix dat ena-
tare: qd sit qd ait telamibus. Qui/
dā emēdat thebanis tāq lapithas
a loco thebanos nominet. ego ui-
deo si coniecit orie res agēda est:
non duriter nimis legi posse telas

Centauri unde
Pelethronium unde
Telamoness
Atlantes
edificiis
Hallucia
tio Vi-

tem dicuntur gigantes abatlante: de quo Ouidius quantus erat mons factus atlas: hunc latini Telamonem uocant: quod Seruius docet in quarto aeneidos cōmentario: hinc in edificiis telamones appellatur signa: quæ uirili figura murulos aut coronas sustinent. Viſtruius existimat rationem ex historiis non inueniri quid aut quare dicantur tales statuæ telamones, demiror uirum eruditissimū id nescire: quod grammatici nō ignorauerunt: græci hos atlantes uocāt: ex eo quod atlas mundū sustinere deformat a pictoribus & statuariis: atlas autē & telamen idē est: super hoc loco diu me torſi nec adhuc melius quippiam inueni: debeo his: qui ingenij bonitate ueriora excogitauerint: cōmuni- cauerintq; dicam quod Origenes & Augustinus ingenue fateantur: ignorantiā nostram non ignoramus. Nec pudet me fateri nescire quod nesciā elaborataq; nō abscondimus, sed in propatulum depro- mimus longe ab illis dissentientes: qui pauca aliqua nouere & ea recondunt in secretario perinde ac arcana mysteria: uidelicet inuidentes bona mortalibus: quibus ut inquit Plinius noster neminē doce- re in auctoritatē scientiæ est. Nostra uirtute: cum uirtus in malos nō cadat: hic nomine uirtutis audacia & temeritas latrocinialis designatur. Hypatini: hospes apulei significat ab hypata hypati- nus & hypatenſis deducitur. OCTO pedibus auctores: propter duo scilicet iumenta namq; asinus apuleius & eius equus significatur. BOETIAS urbes: supra annotauimus ex græca eruditione. pñū- tiandum scribendumq; esset boetiam non boetiam & boetias urbes non boetias: illud adde puer- bium esse græcorum. βοιωτιὰ ἀπὶ πύλας hoc est boeotia enigmata: de his quæ minime intelligū- tur uidelicet propter enigmata sphingos: quod illa thebanis proponebat: quod œdipus enodauit. erat autem tale: quod nam animal esset: τριπόδων τε διπόδων καὶ τετραπόδων, idest quadrupes bi- pes: & iterum tripes: est autem homo. INTER inclytes: annotandum dici inclytissimum in super- latiuo: cum comparatiuum haud facile repertum sit. A. Gellius inclytissimum poetarum Homerum uocata Columella inclytissimus dux dictus. M. Regulus scribi autem debet perypylon: cum græce scribatur: κλύτο. MEMORIA celebratur: sententia plautina est: qui per uirtutem peritat non interit: & uita mortuorum: ut inquit Cicero in nona Antoniarum: in memoria uiuorum est posita: multorum memoria celebratur ob uirtutem: non paucorum ob flagitium: & qui tramite uirtutes angusto grassari nō potest ad ī mortalitatem: is uia uitiorum latissima præceps fertur: ut herosttratus qui dianæ ephesiæ templum inter septem spectacula mundi numeratum: ob id solum incendit: ut nomen eius per totam orbem terrarum diffunderetur: ut pausanias: qui Philippum regem intere- misit ita clarus euaderet: & gloriam apud posteros consequeretur. VOS BONAE frugi latro- cinis: ironicos pronuntiandum uidetur: est autem castigatio ad latrones: qui bonæ frugi uoluerint ui- deri: & furtis minutulis contenti absceſſerint: id quod minime est ex more & disciplina latrocinia- li: cum latronibus nihil unquam in rapinis sit modi aut modestiæ. PER balneas reptantes: fu- res balneares furta nequaquā luculenta præciosaq; conficiunt: sed furtim rituq; seruili: uestimēta & res.

Thermo id genus uilia subducunt in trinūmo plautinus seruus sibi in thermopolio cōdaliū fuisse ereptū a fu-
 polium ribus graphicis cōquarēt: ubi thermopolū significat taberna siue caupona ubi cibaria calida uenerūt
 Condali cōdaliū uero annulus est: quē & condylū & symbolū & ungulū prisci uocabant: scribunt iuriscōsul-
 um. ti: praeceptū uigiliū iudicē eē constitutū aduersus capfarios, qui seruanda in balneis mercede uestimē-
 Symbo- ta suscipiunt: ut siquid in seruandis uestimentis fraudulenter admiserint ipse cognoscat: apud eōsdē
 lum. titulus est de furibus balneariis: ubi scribit Vlpianus fures balnearios extra ordinē eē puniēdos, miles
 Ungulū, quoq; qui in furto balneario de-
 Capfariū, prenfus est ignominia mitti de-
 bet, locus i balneis ubi loturi ex-
 uebant uestimenta dicit apodite-
 Apodyte rion, qd latine spoliariū interpre-
 rium, tamur: cuius meminit M. Varro
 in secūdo de re rustica & plinius
 in epistolis ait inde apoditerion
 balinei laxū & hilare excipit cella
 frigidaria, reptentes autē dixit, qd
 furtim ac latenter irrepentes: qd
 Scrutariā latrūculorū est. SCRUTARIā faci-
 facere, tis id est more furūculorū minuta
 quaeq; & uilia furtim agularimq;
 perquiritis, cū egregius latro non
 tā scrutari latenter solet qd diripe-
 re uiolenter, ueteres scruto dice-
 Scruto, bant nos scrutor, qd est inquirere
 & uestigare etiā minutissima, plau-
 tus in aulularia postremo hūc iā
 perscrutari: hinc scrutaria dicta ipsa scrutatio uestigatioq; ut sagaria, ut cenacularia ut lintearia & alia
 Famulus compluscula eodem inclinatu formata. Licet, quāuis. FAMILIA, frequens famulicium: famuli ori-
 Elote ser go ab oscis depēdet, apud quos seruus famel nominabatur: unde & familia uocata, seruitium primi
 uitia la inuenere lacedemoniū, qui elotas siue elotia sua appellant mancipia, cretenses perucos, quorum me-
 capuci, minit Aristoteles in policitis: Galli ambactos seruos gallice nominant hic Cēsār in vii. commētario
 ambacti, loquēs de gallis inquit eorum ut quisq; est genere copiosq; amplissimus ita plurimos circū se amba-
 Tunica ctos clienteq; habet. MAGIS suā salutē, uetus uerbum est, omnes sibi melius eē malle qd alteri, & ut
 pallio inquit Plautus in trinūmo tunica pallio propior est, πρὸ ποιῶ quoc; graecorum celebratur, γοῦ
 propior κρημὸν ἔγγιον, genu crure propior est de hominibus magis se qd amicos amantibus, praeterea in p
 Genu uerbio est quot serui tot hostes, tāquam dominus quilibet totidem domi habeat hostes, quot habet
 crure ui seruos, sed ut inquit Seneca, non habemus illos hostes, sed facimus: dum illis non tanquam homini-
 cinius, bus, sed tanquam iumentis abutimur: antiqui si finius capito: quod annotatu dignū est: de hoc pro
 Quot uerbio existimat errorem hominibus interuenisse primis praepostere enuntiātibus: uero enim simi-
 serui tot lius esse dictum, initio: quot hostes, tot serui ex eo quod captiui hostes fere ad seruitutem adduceba-
 hostes tur, unde etiam dicta macipia. FRUGIPARCI, Oratius partius hic uiuit frugi dicatur: quid sit fruga
 Quot ho litas & frugi, & unde ductum nomen copiosissime annotauit in tertio Tusculanarum commentario
 stes tot DISsimulāter obtestam, dixit Seneca libro de beata uita ad gallionem: quod sapiens nec diuitias
 serui, iactabit: nec absconderet: cum alterum infruniti animi si alterum timidi & pusilli: infrunitus autem: ut
 Infruni id quoc; transeunter attingans is dicitur: quem graeci uocant ἀνέροκαλον, id est insolentē & ἀππο-
 tus Fru pō: id est imprudentem: infrunito opponitur frunitus id est prudens & modestus: qua dictiōe antiq;
 nitus & cum primis Cato usi sunt. THEBAS heptapylos, thebe boeotiae significantur duorum numini
 Thebae liberi atq; herculis patria: nec decentes ut inquit Plinius athenis claritate, a numero portarū cognomi-
 heptapy nanē heptapyli, quas septē habuisse tradit hāc ciuitas, statius hemoloidas thebas poetas celebrat
 li illo uersu, per ingentes hemoloidas exeat hemon, interpres statius frequenter thebas heptapylos: qua
 ogygia, si septem portarum cognominatas refert: una ex septem ogygia porta nuncupabatur ab ogyge rege
 porta, in egypto fuerunt thebae ecatompyli, hoc est centum portarum Homeri praekonio inclytā hic illud
 Hecato- satyrographi: atq; uetus thebae centum iacet obruta portis, tradit Plinius, hoc totum oppidum pēsi-
 pyli, le fuisse, idem meminit thebarum lucanarum in Italia, quas iterisse Cato auctor est, & thebae i cilia
 Thebae memorant: patria andromaches, ex q ciuitate capta fuit chryseis: auctores Strabo Homerus caeteri,
 lucanae DISciplinā, scilicet latrocinā, est enim discipula τῶν μάσων, unde disciplinosus in repensione di-
 ctus gladiator a Catone. CHRYSEROS nūmularius, nomen conueniens nūmulario, uidelicet ab au-
 Munera ro ductū: quod graece chryson dicunt. MVNE: publicorū, timebat ne munera onerag; publica ipsi:
 patrimo ut diuiti in iungerentur, Liuius libro primo refert oīa in dītes a paupibus inclinata onera fuisse: ut or-
 ni dinatione, Seruii Tullii, Munerū ciuiliū ut scribit Hermogenes iuriscōsultus, qdā sunt patrimonii ut

rei uehicularis, itē nauticularis: munus aut publicū aut priuatū ē publicū munus ē ut docet calistra Munus
 tus qd i administrāda Re Publica, cū sūpt sine titulo dignitatis subimus, grāmatici oratores, medi publicū,
 ci & Philosophi uacationē hēnt munerū ciuiliū. DOMICULA, Casula, diminutiū a domo. MVNI oratores
 ta cōtentus, Prouerbiū ap; graecos celebre est, Δειλὸς οὐ πλουτοῖ, timida sunt diuitia, quoniam si di i munes
 uites domos muniūt, & cās formidādos alūt & multas adhibēt custodias, metus n, plurimū cōfert a mune/
 ad diligētiā custodiēdi: Merito ergo chryseros diues fenerator domū muniuerat, Diuitias dissimū/
 labat, folles aureos icubabat, uide uilibus, licet ne uspiā furtificā manus irri Timidus
 pene nec grassator isidiari, nec har plutos,
 pax quicq; itus harpagere posset, panicu/
 PANnosus, Cōsimile ē illd Te lariaq;
 rentianum, uideo sentū squalidū penicula
 agrū, panis annisq; oblitū, panni/ mentū
 cularia appellāt iuriscōsulti, titulo Follis,
 de bonis dānatorū ea q i custodia Follitus,
 receptus secū attulit spolia: qbus i pecunio/
 durus est, cū quis ad suppliciu du sus,
 citur ut: & ipsa appellatio ostēdit, Sacelli
 peniculamentū a ueteribus pars Scortea,
 uestis dicit, AVreos folles, Fol/ ueleia,
 lē pter alias significatiōes p Mar Spartea,
 supio crumena receptaculoq; nū/ Bulgā,
 mog; accipimus Iuuenalis, si rad/ Folles p
 dat ueterē cū tota aerugine follē nūmis,
 itē & tēso folle reuertī, pro plena Pecunia
 incubat,
 crumena dixit, hīc follitus elegātī uocabulo dictus a Plauto i epidico pro bene nūmatus: opulētusq;
 & follibus nūmariis suffarcinatus, Pediano Asconio numerant inter pecuniarū receptacula: sportu/
 la sportellā, sacci sacculi sacelli, cumenā, ueleia, scortea, mantica, marsupia, fisci fiscina, fiscella, spar/
 rea loculi: qbus adde & folles & bulgas: sicut autē felles ex numero pilag; uento tumescūt, ita crume/
 nae pecunia turgēt: a qua similitudine iditū nomē: ex disciplina militari decē folles hoc est decē sac/
 ciut Vegetii uerbis utar: per cohortes singulas exponebant: in quibus militum pecunia condēbat,
 Augustinus, libro de Ciuitate Dei nouissimo folles nō tam pro repositoriis nūmog; q pro ipsis nū/
 mis ponere uidetur, scribens Hipponensem quendam senem, coquo uendidisse piscem praegrāde
 follibus trecentis: in cuius uentriculo Anulus aureus est inuētus. INCVbabat, Expressit auari mo/
 res, qui icubat gazā & nūmos: q gratius ituef; aug; q solē, cuius mens semper aug; uidet, Cōsimile il/
 lud augustini ex secūdo de ordiē, defossā pecūiā icubat macer & scabiosus fenerator, Trāslatio sum/
 pra ab auibus: quae incubatu fouēt oua & excludūt fetus, incubationi gallinag; dāf; initū post nouā
 lunā, plus uicenaquina in cubada subitici uetāt, alias icubare dicunt hī qui in tēplis dormiūt ad acci/
 piēda respōsa: super quo fufius in Suetonii cōmētariis. CONcepta, Cōcipi dē pugna cum manus
 cōserunt, & hāc purior lectiō: q si legas cōtēpta: tanq; unica manus, irātū hois pugna cōtēnenda sit:
 neq; metuendū aduersus unū depugnare. NVLlo negotio, Nulla difficultate, uetus uerbū ē nego/
 ciū facessere, pro eo qd est molestiā exhibere, qd graece dē πρὸς γὰρ τὸ πρὸς γὰρ, Plautus i cassinā, nūe/
 ro pragmata, uoi τὸ πρὸς γὰρ, i negotiū mihi facessis & molestiā exhibes, i hoc significatu accipit apud
 iuriscōsultos sic scribētes, in eū qui colūniā cā negotiū faceret, i molestiā alteri exhiberet, Itē pecunia
 accepit ut faceret negotiū, uel nō faceret: legulei tā nō itelligūt, q itelligere nō curāt: qd sit facere ne/
 gociū qbus de itellektu uerborū nulla est cura, qui illud lactāculi dictitāt, scire leges ē nō eae, uerba
 tenere, sed uī & prātē: atqui sapissime nō magis in uerbis q in percipiēda legū prātē cecutiūt & hallu/
 cinant. FORibus eius p̄stolamur, Praesto sumus ad fores, dicimus p̄stolor tibi, & p̄stolor te, ut grā/
 matici docētē aut p̄stolari p̄sto eē & expectare, p̄stolor tibi p̄sto, sum tibi appareo obsequor, p̄stolor
 te expecto te. VALuag; sonus, Valuag; sunt ut dicit Varro & repetit Seruius: q resoluunt & se uelāt
 fores, pprie dicunt, quae foras apiunt, sicut apud ueteres fuit usitatū: idē forculus deus dictus q p̄st
 foribus: sicut cardea cardini, limentinus limini. SONus, Sic Virgilius, foribus cardo stridēbatahe/
 nis. VExillarius, Ductor ac signifer, uerbū militare: uexillatiōes equitū alae sunt uegetio, ordo in
 Romana militia sexagenos milites, duos cēturiōes uexillariū unū habebat: ut docet Liuius lib. viii,
 tribus ex uexillis cōstat ordo, primū uexillū trarios ducebat: secūdū rorarios Tertiū accēfos, sunt aut
 rorarii milites q leui armatura primi p̄liū cōmittebant, dicti a rore, qd fere ante roratq; pluit, uexillū
 rosei coloris erat quo pedites euocabat, ceruleū uero eqtes autumat Seruius uexillū dici a ueli dimi/
 nutiōe cōtra, M. Tullius i oratore uelū ex uexillo factū cōtractiōe uerbi docet, Iram, uastiorē ut uer/
 bis eius utar ex maxillis & axillis, & uexillo & pauillo cōsuetudo elegās latini sermōis euellit. OM/
 niū bipedū neq;simus, Ex illo Salustiaō ducta elocutio, Iugurtha hō oīum quos terra sustinet, scele/
 mus.

Praesto/
 lor tibi,
 te ualua,
 Fores,
 forculus
 Cardea
 Limeti/
 nus,
 uexillari
 uexilla/
 riones,
 Rorarii,
 uexillū
 roseum,
 cerculeū
 Bipedū
 nequissi/
 mus.

Obad. ratissimus. Plinius in epistolis. Regulus inquit oium bipedū nequissimus. ab aliis dicitur de hōe ipso
 Ob os. bo. nō solū bipedū sed etiā quadrupedū nequissimus. OBnixum silentiū. Omni nixu conatuq; cu/
 Patibulū stodiū. sine ullo sonitu & anhelatiōe cohibita. Nixu. Conatu & impetu. Offigit. Affigit. cōne/
 cūq; ob. n. pro ad i frequēti usu est eruditō. Vnde oborū pro adnascit. & ob os ad os. & obmoueto
 p ad moueto. dicebat. oēs occisi occēsiq; dixit ennius. p accēsi. PATibulū reliquē. uita affixū. quē/
 admodū i patibulo affigi fontes solēt. patibulū ē crux uocabulo notissimo. Salustius patibulo emi/
 nēs affigebat. alias patibulū serra
 significat. q; hostia occidunt. ex
 eo qd hac remota ianuā pateant.
 hoc significatu accipi uidet a ca/
 tone cū ait. fiscinas. corbula. q; la/
 scalas. patibula oīa. quis usus erit.
 in suo quoq; loco repōito. Vbi q;
 la itelligit canistra. CVR gustio
 li. Tuguriūculi. & domūculā. de
 quo supra. Plautus ligellū dixit p
 tuguriolo i Aulularia hīce uer/
 bis. Tu a ligello fuisti q; exis foras.
 id Plautinū testimoniū aduocat
 Nonius. qd nūpiā extat i Plautis
 codicibus. nisi forsam legebat is
 uersus i ea pte fabulā q; itercipitē
 aulularia mutilata. Ego existi/
 mo uerba hāc Plautina a Nonio
 citata ē illa. q; uulgo sic legūt. cla/
 mar cōtinuo fidē de suo tigillo fu/
 mus si q; exit foras. nā si syllabati
 ppendas singulas dictiōes facile li/
 qbit iuerfa ēē & deslexa uerba ab
 archetypo. & illa pro tigillo lege/
 mus ligello i plautia fabula. si No/
 nio credimus. Cōtētissima.
 Sublatissima. uocalissima. du/
 plex uis oratiōis ē. altera cōtētiō/
 nis. altera sermōis. Cōtētiō quā
 acrior ē & cōcitatior tribuit actio
 nibus forētibz. Sermo in circulis cōgressiōibz q; familiariū uersat. cōtēptionis rhetorū pcepta sunt
 nulla sermōis. q; M. Tullius qdā ueluti pcepta dat in prio de afficiis. Salutis cōmunis. Oratius. nā
 tua res agit paries cū pxius ardet. DIFFamat. Diuulgar. SVPpetiātū. Auxiliatū suppetias auxili/
 um dicimus de quo uerbo supra affat & ap Suetoniū. MEdiū. Corrige remediū. E re nata. Ex oc/
 casione rei pntis capto cōsilio ut iā dictū ē. COMmissimus. Lego cōminiscimur. excogitamus.
 iuenimus. ANtesignani. Quē supius uexillariū noiauit. mō antesignanū appellat uocabulo p xq;
 militari. antesignanos enī ut uerbo ipso declarat. milites dicūt. q; ante signa sunt. quos tanq; duces re/
 liqui secunt. apud Vegetiū antesignani dicunt. Cāpigeni ideo sic nominati. quia eorū opa atq; uirtu/
 te exercitū genus crescit in capo. TEmerato. Corrige tēpato. q; tēpamēto quodā librato. PER/
 articulū mediū. Ex disciplina sectiōis ita mēbra abscondunt ferramēto. p articulū tēpato. ut reliquū
 corpus seruet icolumē. Ideoq; chirurgus ut scite pcepit Celsus ēē debet adolefēs. māu strenua. stabili/
 li necunq; itremiscēt. Archagatus peloponēsis a sauitia secādi urendiq; uulnerariū uocatus fuisse
 fert. MVLtis lacinis. Signat uulnus obligatū obuolutūq; fuisse atq; cōstrictū multis pānis līreo/
 lisq; ne guttā sanguinis ad terrā pcedēs facinus detegerēt & secutioribus pderēt. uestigia. CAE/
 teg. Sine brachio trūcū trūcatūq;. RELigiōis. Purior lectio ē regiōis. Cōsimiliter Virignari homi/
 nūq; locorūq; erramus. Affatibus. Allocutiōibus. Vin. Quo nā ambire furētē audeat affatu. PER/
 fidē sacramēti. Sacramēto militari obligati milites iurāt oīa se strenue facturos q; pcepit ipator. nūq;
 deserturos militiā. nec mortē recusaturos. p rōana Rē. Pus. hic sacramēta. p militibus usurpat erudi/
 ti. luuenalis cōmoda nūc alia atq; alia emolumēta notemus sacramētoz. autumat eruditi militiā eo/
 rū. pprie legitimā ēē. q; singuli iurabāt. p Rē. Pus. ē cūcta facturos. nec discedebāt nisi cōpletis stipēdi/
 is. idq; sacramētū uocabat. nūc parili sacramēto latrociālis societas obstrigit. COMMilitonā. Cō/
 milites & cōmilitōes dicti una militātes. Cōmāipulōes quoq; q; eiufdē māpli. & cōmāipulatio dēa
 societas cōmāipulonū. Spartiāus idē ob unius gallinacei dirreptionē decē cōmāipulones. q; raptū ab/
 uno comederāt securi pcuti iussit. Itē iussit ut tota i expeditiōe in cōmāipulatiōe nemo focū faceret

Quala.
Gurgu/
stiolum.
Ligellū.
Locus
plauti p
pēsus.

Cōtētiō.
Sermo.

diffamat
E re nata

Antesi/
gnanus.
Cāpigeni.
Chirur/
gus māu
stabili/
uulnera/
rius.

Sacramē
ta militū.
Cōmili/
tes.
cōmani/
pulones.
cōmani/
pulatio.

MANu. Pro manu. declinatio uetus. & frequēs. hic apud Maronē cōcubitu idulget. Teq; aspectu
 ne subtrahat. nō est aut sensus. se nolle superuivere. nec supstitē esse manui prae mortuā abscissa. q;
 a reliquo corpore. sine q; mācus est hō. nā ut Aristoteles & ceteri tradūt. manus ē organō organoz. Manus
 instrumentum instrumentorum. Anaxagoras dicere solebat hoīem prudētissimū oīum animalū organō.
 esse. quoniam unus oīum manuatus esset. contra Aristoteles libro. xiii. de animalibus recta inq; ratio
 exigit. ut quoniam prudētissimus oīum est hō ideo manus receperit. qd dicat inq; Laetātiū de mani
 bus ratiōis ac sapiētiae ministris. mus qa
 quas solertissimus artifex planas manua/
 ac modice cōcauo sinu fictas. ut si tus.
 quid tenēdū sit apte possit isidere
 i digitos terminauit. Māus ut au
 ctor ē Galenus. libro primo de iu
 uamētis mēbroz. datae sunt hoī
 uice oīum instrumentoz & ar/
 moz. quibus utit in omnibus ar/
 tificiis. OCCumberet. Moref.
 SPONtale. Vltroneū. & spōte Spōtale.
 nra factū. a spōte enī spōtale dedu Spons.
 citur. cuius rectus casus est spons
 ut docet Ausonius illo uersu. spō
 te ablatiui casus quis rectus erit.
 spōs & ap. Cor. Celsum scriptū ē.
 sanus hō. qui & bene ualet & suae
 spōtis ē. nullis se obligari legibus
 debet. grace spōtalis mors dicē.
 αὐτοῦ ὡς ὁ ἄποτος. TRā/
 fadiūt. trāsmisit. trāsfodit. traiecit.
 Virgilius trāsfadiūt costas. MA/
 gnanimi. Magnanimū appellat. q;
 si mortis cōtēptor ē. nā & Aristoteles i q;ro Ethicorū magnānimus
 inquit cū in periculo uersat uitaē
 suae nō parcat. quasi nō sit dignū
 oīno nō uiuere. Vlgore uenera
 to. adorata uirtute sic Virgilius.
 uenerata sacerdos passiue dixit.
 Toto elemēto. scilicet maris. dixit
 diserte mōenat. nō tumultū cu/
 ro sepelit natura relictos. Dii bōi
 q; multorum sepulchrum est ma
 re. quanti quotidie mortales in mari moriuntur. & in mari sepeliuntur. Propertius. pro tumulto car
 pathiū oē mare est. ALcimus. Nomen proprium est. a fortitudine ductum. Alcimos enim grace
 fortis est. ABducere. Subducere. subtrahere. eripere. abducimus iuitos. ducimus uolētes. OBLi/
 sis faucibus. Suffocatis. oblidere enī & elidere est uolētes pfocare strangulareq;. M. Tullius pro scau/
 ro. Libertus patronum non occidit sed duobus digitulis gulam obliquit. Interstingere. Penitus exti/
 guere. FORinsecus. Foris extrinsecus. eadem enim forma intrinsecus extrinsecus. forinsecus. altrinsecus
 & alia hoc genus dicuntur. GNAuiter. Strenue. & uelociter cōtrarium est ignauiter. a nauū uelo
 citate nauus dictus. q; gnauius. cuius cōtrariū est ignauus. ANicula. Vetula & p simplex. N. scri
 bit prima correpta. alias annicula geminato. N. dr unius anni. VESTē stragulā. Qua scilicet istratus
 erat torus. GENibus. pfusa. Ad genua alimi pcumbēs. ea enī sunt misericordiae cōsecrata. genua
 supplices attingūt. ad hāc manus tendūt. hāc ut aras adorāt. PAVpertinas. Penultima. pducta p
 nunciandū esse docet Sidonius. qui ait Angulus iste placet paupertinūq; recessus. RESculas. Legē
 dū reculas ex auctoritate Prisciā q; scribit noīa qntā declinatiōis foeminina abiectas. assumete cula.
 & facere diminutiuū. ut dies inq; dicula. res recula. Plautus i cistellaria. sigdē iperes p copia. p recula
 noīe recula. pānosaz. expstis significat. rē uiculū primoniū. & suppellectilē oppido q; pusillā. nā ap/
 pellatiōe rei opes significant. Oratius ut rē facias rē si possis recte sinō quocūq; mō rē. & ap Ausoniū.
 nō auxili nō minui rē pterea noīe rei notat impium. lis & coitus. Ausonius impium litē. Venerē. cur
 una notet res. refert. M. Tullius. nōdum inter iuriscōsultos ēē cōstitutū. utrū rē an litē dici oporteat. Res.
 CALlido astu. Astucia uafricia. anili. grāci uocant asty ciuitatē. unde illud Terentianū. iā in astu
 uenit. inde astus pro astutia. & astuti hoīes dicti. quoniam. qui habitāt in urbibus hi callidiores ferme
 astutus

Manus
organō.
Hō pru/
dentissi/
mus qa
manua/
tus.

Spōtale.
Spons.

Mare se/
pulchrū.

Oblidere

Forinse/
cus

Genua

miseri/
cordiae.

Recula.

Res.
Asty

sunt rusticis & rupiconibus: astu pro astute aduerbio usus est Terentius in eunucho: ut interpretat Do-
natus. Sociis suis. Qui forissecus excipiebantur: quae ab alcimo deiciebant. SVspedit. Librauit: & ue-
luti suspensum ac pendulum se fecit causa perspicendi. ATtigua. Proxime & coniuncta. FORtias
arbitrari. Opulētias diuitiasq; inspecturus. cōtēplaturusq; arbitrari enī est iterdū speculari. unde
arbitri dicti spectatores. Plautus ne arbitri nri dicta nostra arbitrari qant. SENile illud facinus. aspi-
us significatiuūq; appellauit senile: facinus. q; si uetula facinorosa dixisset: sic lucilius: carcer uix car-
cere dignus: sic & epigramatarius

poeta. nō uitiosus homo es zoile
sed uiriū. PRAEceps iēgit. Egit
in p̄ceps atq; p̄cipitiū: p̄positionē
addidit uerbo: q; nomini fuerat
copulada. DIFfusa. Corrie diffi-
sa signatū. costas alcimi decidētis
fuisse dirruptas: dissipatasque.

CRate costag. Virgi. & cratē
pectoris ense transfudit. Ouidius
quoq; in xii. q; lateq; cratē prupit.
costae homini tantū octonae sunt
suius denae. Cornigeris. xii. ser-
pētibus triginta. pectus homini tā-
tū latū reliq; carinatū qd costae
q; si cratē nūminat. VIta euasit.
Mortuus ē. PRioris exēplo se-
pultura. Denotat alcimū quoq; i
mare deiectū fuisse habuisseq; se
pultura lamati sepulturae cōparē
ut iqt Oratius exitio ē auidū mar-
nautis. DVplici plaga. Obiactu-
rā. duorum lamathi & alcimi.

PETiti. Perclusi. unde & cornu-
petae boues dicti: q; cornupetū.
feriūt appetūtq; & petitiōes dici-
mus i petus insultusq; gladiatorū
M. T. q; ego tuas petitiōes ita cō-
iectas: ut uitari nullo mō possent

leui declinatiōe defugi. ABnuētes. Quasi dicat iā dānates cōatus nostros ap̄ thebas ut ip̄osposi-

faustosq; p̄fecti sumus ad ciuitatē. p̄ximā plateag. sunt in platea i boetia sub citherone mōte haud

lōge a thebis: q; epikōs. i. singulari numero. ptulit Homerusa latitudie remog. Plateas appellatas
autumat Strabo. aitq; plateas remigatiōis q̄tu uictitare: cui scribere ut plinius q; ait plateas uenisse
remi latitudinē: nā grāce πλάτη remus. πλάτος latitudo. i. de πλάτη platea dicta. q; lata. interdū
media plateae syllaba p̄ducti. p̄nunciat. interdū corripit: ut apud Oratiū purae sunt plateae nihil ut
p̄peratibus obstat. hinc aufonius festiuiter ludēs dixit nomē plateas p̄dere. cū significare uellet pla-
teas q; a latitudine nomē mutuant. p̄turba angustas fuisse & arctas: adeo ut nomē suū hoc est latitu-
dinis p̄dere uideretur. MVnus editug. gladiatorū. Editores spectaculi gladiatorii scito uocabulo

munerarii noiant: quia & id munus uocat. tanq; eo spectaculo p̄ride ac munere donoq; gratissimo
populus capiat deliniaturq; scribit Lactantius libro. v. diuinae institutionū. uenationes saturno at-
tributas esse: quae munera uocant. apud scriptores oēs hac loquendi elegantia usurpat. ut mune-
re noie spectacula ferag. & ludi gladiatorii significant. super quo apud Suetonium satis multa. Cipyra-
nus perorans in ludū gladiatorium: homo inquit occidit in hominis uoluptatē: Disciplina ē. ut p̄-
rimere quis possit & gloria est quod peremit: celebritatē hanc gladiatoria omni solitudine ait ē tri-
stioiem: Tertullianus quoq; damnans ethicoz mores. de uestris inquit semper bestiae signantur.

De uestris semper munerari noxiog. greges pascunt editug. autem pro exhibitug. perditurumq; di-
xit significanter cū numerari exhibentes ludos edere dicant. Vnde editores dicti. qui exhibēt ludos.

Suetonius in caesare. edidit spectacula uarii generis. Spartianus edita munera. in qbus elephantos. &
corocoetas exhibuit. itē centū leones una missione edidit. Quod autem ait corocoetas exhibitas cor-
rige crocutas est enim crocuta Plinio. Solino. caeteris. fera nascens in Ethiopia dentibus omnia fran-
gens. p̄tinusq; deuorata uentrali calore conficiens. ex cane & lupo concipi tradunt. FORMae. Puri-
rior lectio & cōgruentior est fortūae q; formae. MVLtis. Multiplicis & uarii. multiugan. dicimus
multa & numerosa ubi Annotandū. sicut i postliminio meditullio & legitio illā liminiū. & Tullius
& timū. nihil oīno designat: sic i multiugo. priā ps multū significat: reliq; uocabuli ps p̄tractionē sō

Editorum ludog. Suetonius in caesare. edidit spectacula uarii generis. Spartianus edita munera. in qbus elephantos. &
corocoetas exhibuit. itē centū leones una missione edidit. Quod autem ait corocoetas exhibitas cor-

crocuta. rige crocutas est enim crocuta Plinio. Solino. caeteris. fera nascens in Ethiopia dentibus omnia fran-
gens. p̄tinusq; deuorata uentrali calore conficiens. ex cane & lupo concipi tradunt. FORMae. Puri-
rior lectio & cōgruentior est fortūae q; formae. MVLtis. Multiplicis & uarii. multiugan. dicimus
multa & numerosa ubi Annotandū. sicut i postliminio meditullio & legitio illā liminiū. & Tullius
& timū. nihil oīno designat: sic i multiugo. priā ps multū significat: reliq; uocabuli ps p̄tractionē sō

Multiu- ga. Suetonius in caesare. edidit spectacula uarii generis. Spartianus edita munera. in qbus elephantos. &
corocoetas exhibuit. itē centū leones una missione edidit. Quod autem ait corocoetas exhibitas cor-

lam esse demonstrat. eadem forma dixit aufonius teriuga milia pedon. p̄ tria milia pedū metricog.

Famosae manus. Propriū gladiatorū est ut famosi dicant qd' magis ad infamiam qd ad famā referat. Famosi
tales. nq; & iuriscōsulti docet. notant infamia: sunt aut i gladiatoribus māus: q; secūda uocat. si priā gladiato-
ad euocadū aduersarii iētū. plata erit. sūt & tertia & q̄rtā: si geminata captatio est. hinc apud Pliniū res.
secūdanus & tertiū accipiūt ab recētoribus. p̄ gladiatoribus secūdag & tertiag manuū: ex eo ui-
delicet: q; fessis primis secūdis. secūdis tertiū i gladiatura succederēt: gladiatorū aut multa genera & ua-
cū deat

famosae māus uenatores illi probatae pernicitatis: ali-
noxii: perdita securitate suis epulis bestiarum sagi-
nas instruētes cōfixilis machinae sublice turres tabu-
lag. nexibus instar circumforaneae domus. florida pi-
ctura. decoraatura uenationis receptacula. qui pra-
terea numerus: quae facies ferarum. Nam praecipuo
studio forensi etiam aduexerat generosa illa damna-
torum capitum funera. sed praeter ceteram speciosi

monui auditores. ut meo qdē piculo p̄ theciditis emēdarēt threcedicis. dixit q; a. M. Tullio taxari Lu-
ciū Antonii. quē myrmillonē uocat hoc ē gladiatorē asiaticū. q; threcedicis. gladiatoris armis & ar-
matura gladiatorū: q; thraces peculiari uocabulo noiant ornauerit comitē & familiare suū: cūq; mox
i gladiatoria pugna iugulauerit: ad stipulā huic opinioni nra idē ipse Cicero q; i superiore philippica
in eūdē Lucii Antonii dixeratō ipudētiā incredibilē. tātū ne sibi sumpsit q; mylassis myrmillo thra-
ce iugulauit familiare suū. iterp̄tes philippicag. p̄ curia labunt. Aufonius scribēs de cōmodo ipato-
re: q; fuit gladiator inqt. Threcedico princeps bella mouēs gladio. p̄terea i ordine gladiatorū secutores
retiarū. harenarii. bestiarii. meridiā noiant. BEstiax. saginas. Dānatos ad bestias designat: de qbus
paulus iuriscōsultus sic scribit ad bestias dānatos. fauore populi p̄sides dimittere nō debēt: sūt & gla-
diatores qdā bestiarii noiat ex eo. qd' aduersus bestias i spectaculis depugnat: auctor ē Vlpianus eos q; Bestiarii.
opas suas locauerūt ut cū bestiis depugnarēt notari infamia: bestias aut accipe debemus ex feritate ma-
gis q; ex aialis genere: Tertullianus i apologetico. nō i publico liberalius discūbo. qd' bestiariis. supma
tenatibus mos ē. Ludus erat ap̄ ueteres. i quo bestiarii erudiebant ad pugna bestiag: Scribit Seneca
qd' dignū scitu ē in x. epistola. in ludo bestiario. unū cū ad maturina spectacula pararet. se cessisse
ad exoneradū corpus. ibiq; lignū id quod ad emundanda obscena adherere spōgia positū est. totū in-
gulā fassisse: & ita pelusis faucibus spiritū emisisse. ap̄ appione q; polihistor appellatus ē historia lu-
culēte graphiceq; explicat Andronodori ferui: qui ad pugna bestiag a domino datus est. Nati sub si-
dere canicula erūt uenatores arenarii parabolarii. & q; sub cōspectu populi i caueis cū feris pugnent: Locus
auctor lulius firmicus i vii. matheseos. ap̄ quē uerbū illud parabolarii existimo legēdū ē pyrobola materni
rii unius tātū littere imutatiōe. ut significet iaculatores pyrobolog: sunt at pyroboli tela ignita. & Pyrobo-
ardētia: q; cū flāma mittūt: quoq; meminit Plutarchus in Dione scribēs pyrobolog. incendio cōplu-
res extinctos. Qui ad bestias dānabant largiores cibo ipebant. ut pigues & saginati i struerēt sagina Pyroboli
ferag: hinc illud Cypriani. i p̄let in succū cibis fortioribus corpus. & aruinae toris mēbroz moles ro-
busta pinguecit. ut saginatus in poenā carnis pareat. Quātilianus quoq; in gladiatore in hac sniam
alebāt inquit deuotū corpus grauior omni fame sagina: in quarto Propertii cōmētario scripsi uer-
sum illū ad hūc intellectū esse referēdū: q; dabit imūda uenalia fata sagina: gina aut piguitud nē si-
gnificat. & saginare piguefacere: saginariū apud Varronē accipit. p̄ auario locoq; sagina: ubi aues i-
clusae saginant: & saturitate p̄glicunt: Sagena uero genus est retis piscatoriū. cuius mētio fit in euan-
gelio. CONfixilis. Erat inqt machina publicis siue longuriis cōpacta. cōfixag. & ob id cōfixilis di-
cta publicas aut perticas uocamus. & palos ligneos. Vnde pons Romae publicus dictus. qui ex publi-
cis structus totus erat ligneus sine ferro clauo. Ita cōpactus. ut trabes sine fulturis eximerent: qd' fa-
ctū ē uideri uult Plinius. postea q; Ofo coclite defendētē agre reuulsus ē: Caesar i descriptiōe rhena-
ni pontis inqt nō sublice mō directe ad perpendiculū sed pronae ac fastigata. ut secundū naturā flu-
minis p̄ciberent. CIRcūforaneae domus. Circūforanea domus a circūferēdo dici uidetur accipi-
turq; p̄ ea: q; mobilis & ambulatoria ē facilisq; ad circūferēdū. uel uersatilis i circuitū. circūforanei ue-
ro hoies dicunt q; circa fora & cōciliabula uagant. fucis & strophis captates quae sūt: q̄les sunt phar-
macopola. M. Tullius in Ofone pro cluētio. tū rep̄te anconitanū quedā. Lu. Clodii pharmacopo-
lam circūforanū qui casu tū latinū uenisset aggreddit: Hieronymus quoq; in epistola ad Domnionē Circūfo-
seribēs inqt eos imo nescio quē de triuio de cōp̄tis. de plateis circūforanū monachū rumigerulū cō-
tionari aduersum me. PRAEterea numerus. Pronūciatiōe adiuuadū ē. significat. n. quantus & q;
copiosus. STVdio forensi. Sensus est: demochares munerarius secum aduexerat reos suā iudicum

damnatos in actione forensium causare: ut eos mox exhiberet ad gladiatoria pugnā, uel qd uerius puto, intelligit generosos etiā damnatos aduectos eē a demochare: dum ille tenetur præcipuo studio forensi, hoc est gladiatorii spectaculi desiderio trahitur. Quod studium forense appellat ppter ea qd in foro talia munera dabant: Quod Vitruius, & Pedianus Asconius docēt. MVneris suppellectilē: Apparatu ludi gladiatorii. IMMAnis ursæ. Pro imanuū ursæ, singularis p pluratiuo, qd genus elocutiōis est usitatissimū. PARTas, Paratas. PVBlicæ uoluptatis. Talia enī spectacula ad uoluptatē maxime publicā pertinent: & plebeculæ oculos pascūt. Vnde & democharis nomē scite fictu uidet quo grāa populi significat. INVIdiæ oculos, Ouidius toruos oculos & acie obliquā dat inuidiæ: qd ut ipsius uerbis utar, nō fuit somno, uigiliatibus excita curis: Sed uidet ingratos itabe scitq uidendo succussus hoīum: carpitq & carpit una: inuidiæ nomē ductū esse autumat. M. Tullius animis itūdo fortunā alterius, ex quo illud actianū qsnā florē libez inuidit meū, pro eo qd est qsnā flori inuidit meoz filioz: Vereres, nū uidere sic uidere florē rectius dici existimabāt q flori, qd & Quintiliāus annotat, & nos in tertio qstionū Tusculanaz cōmētario explicauimus, est, n. iuidia siue inuidiā egritudo ex alterius rebus secūdis, distat ab odio, quoniā odimus malos: iuidemus fortunatis, odissimos palā pitemur: inuidiā dissimulamus, odiū ex aliena uirtute & bonis exoriunt: odiū cadit in brutas animates: inuidia in hoīem tantū ut subtiliter disparauit distinxit. Plutarchus in libro de inuidia & odio, græci βῆσσις καὶ πῆσις appellant: olī appelles imaginē inuidiæ graphice & sciēter pinxit in tabula: cuius rei Lucianus quoq cōmeminit: & nos mētiōē fecimus in libello de optimo statu. AESTIua flagratia, Calore æstiuo, & æstu flagrantissimo uexatæ flagratia aut caloris corpora macerari dissoluīq testat & Galenus i cōmētario Aphorismoz: & nos quor annis experimur, nā cū hieme & frigidis tēporibus sim habitior, æstiu caloris ipatiēs fio emaciatus. Sētiōq id eē uerissimū quod Galenus & ante Galenū, Con. Celsus, p diderunt: æstiat iuuenibus eē inimiciorē. Senibus amiciorē, sicut e cōtrario, hyems senibus inimica iuuenes fouet & roborat. Sēssione lāguida. Dū sedendo & ociādo in cauea cōtinent langorē cōtrahere: Ignauia enī ut inq uerissime Celsus corpus hebetat: & ut auctor est Galenus ipossibile ē corpora sessiōe desidiaz torpētia diu bene ualere: adeo exercitatio necessaria est: cūctis nō solū hoībus sed etiā brutis animalibus, qua cūcta cōualescunt: & ut refert Vegetius, plus quotidiana exercitia ad sanitatē credunt pdesse q medicie: cōtrario ociū & desidiaz langorē pro generat: iuxta illud cernis ut ignauū corrūpant ocia corpus: Nil igit mīz si ursæ: quaz natura aliq agitabilis est: ex captiuitate: & æstu nec nō ex sedetaria ignauia languētes pestilentia exictæ sunt, scribit Plinius noster Vrfos ueterno pinguescere, ualidissimū urfo caput: ideoq sæpe in arena colaphis iflicti exanimant. Annotauere Annales Domitiū anobarbū in edilitate urfos numidicos centū in circo dedisse. CORreptæ pestilētia. Obseruatū est pestilētia magna ex parteicipere a brutis animalibus, sic apud Virgiliū Ouidiū ceteros primas strages bestias populat, ita apud Homēz, primo canes mox reliq, cōficiunt pestilentia. Causæ autē pestilētiæ plures tradunt. Nāq aut ira deum, aut intēperie celia, aut corruptis aq, aut noxio terræ halitu exorit pestilētia, inimietatē frigidis aut caloris uel humoris, uel siccitatis, pestilētiā gignere Philosophi & illustres medici p diderunt. Pandemos appellat species luis siue pestilentiaz: q efficit in ari dionibus locis agētes caloribus crebris itēpellari: est & Loimodes, q tēporaria qdem est sed uolucritate letabilis. Lucretio pestilētia dī pestilentia: in quā aialia, pter hoies cetera p niora sunt ut iqt Amianus Marcellinus. FERIna naufragia. Decēti trāslatiōe ferina naufragia dixit stragē uisage: q pestilētia correptæ aīam agebāt semiuuius uixq spirātibus corporibus: sicut naufragi subdepiclitant. INCulta pauperies. Egestas duris i rebus urgēs cogebat egestos sordidāq plebeculā ac currere ad cadauera ursæ, iacentiū, & ide dapes, inēptas uētri efuriētī latrātīq igerere. Talis nā patus est medicitatis & eoz, quos Plautus appellat hoīem medicabula, paupies significat egestatē medicitatis: paupies uero honestæ parsimōiæ nomē: quā i apologia Apuleius nī pconio laudis extollit. Oratius pauperiē imunda cognōiat: eāq de pcat illo uerū, Paupies imunda domus, pcul absit, apud

Inforo
gladiato
res.
Demo/
charis po
pulo gra
tiosus.
Torui
oculi in
uidiæ.

Inuidia
unda.

Inuidere
flore.

Inuiden/
tia distat
ab odio.

Inuidia
pinxit ap
pelles.

Hyems
amica iu
uenibus
æstas mi
hi inimi/
cissiam.

pigra cor
pora lan/
guere.

Exercita
tio salu/
berriam.

Vrfos ue
terno pi
guescere.

Pestilen/
tia ordiri
a brutis.

Canæ pe
stilentia.

Pande/
mos lues

Λαιμο
Δεο.

Pestilitas

Paupies.

Paupias.

græcos πῆσις significat paupertatē. πτωχία uero mēdicatē, pauperiē: hic scite Aristophanes i Plutō Penia, πτωχὸν μὲν γὰρ βίος ἦν ἐστὶ μὲν δὲ ἐχούτω τοῦδε πτωχὸς ἦν. φειδόμενος mendici iquit ui Prochia, ta quidem est nihil habētē uiuere: paupis uero uiuere ad parsimoniā: alias paupies damnū dicitur ut apud iuriscōsultos liq & iā dictū ē. EPVlas accurrere. Ad epulas currabāt. TVNC nacti, id est excogitantes. Sed ego legere malim. Tunc e re nata: q locutio Apuleiana ē. & sentētiā cōgruēs, de qua supius scriptū. BABVlus, nomē ppiū latronis, qd si legas bardulus ducto a tarditate noie: bardus Bardus, epulas accurrere. Tunc e re nata subtile cōsiliū ego & iste babulus tale cōminiscimur. ursam q ceteris sarcina corporis praeualebat: quasi cibo parādā: portamus ad nostrū receptaculū. eiūq probe nudatū carnibus coniu: seruatis sollerter unguibus: ipso etiā bestie capite: adusq cōfiniū ceruicis: solido relicto: tergū oē rasura studiosa tenuamus. & minuto cinere perspersum: soli siccandū tradimus. Ac dū celestis uaporis flāmis examurgatur: nos interdū pulpīs eius ualēter saginata: sic instati militie disponimus sacramētū: ut unus e numero nostro: nō q corporis adeo: sed animi roboz re ceteris antistaret: atq is i primis uoluntarius: pelle illa cōtectus ursæ subiret effigiē domūq. Democharis illatus: p opportuna noctis silentia nobis ianue faciles praestaret aditus. Nec paucos fortissimi collegii sollers species ad munus obscūdū arrederat. quoz prae ceteris

raicoria: qd si uera est capri obseruatio: tergum p tergus & κνρῶσις. improprie posuit, sed finitiōes grā Gramati maticas usq quaz ne spectaueris: q non minus scite q uere fetutinas & prancidas appellat candidi: ca fini simus scriptor. Au. Gellius, auctoritas enī sūmoz i eloquētia uiroz, quin idiscriminati talia usurpāt tiones pro ratione habēda est: & ad eā ueluti ad Anchorā confugiendū. EXamurcatum. Repurgat, siccificat rancidā sanie ac madore sanioso quasi amurca exuitur: liberatur. examurcare enī uerbum est cōmēticiū & Auctoriā pinde elegas oleo cōueniēs: qd examurcari dicit: quando ab amurca liqitur defecatumq fit. Amurca tas pro riguis copiosa. Plinius ait oleū i amurca deterius fieri: & fractibus: q sunt oliuaz, carnes, ideoq sepius. Examur in die decapulandum: est autē decapulare Plinio ut id i trāscursu Annotemus, deplere, dehaurire eua: Amurca euarea capulis ducto uerboq sunt uasa ansata: Vnde & capulatoz Catoni & Collumellaz qui concha: Amurca & capulis oleum deplet ac tollit intorculario ex labris plumbeis, quod uasis genus ē: & i labra fictilia Fraces. diffunditur apud Columellam uerbum est exaniatur, quale hoc examurcatum, neq intellectu absimil: Decapu liest enim exaniri exudando siccari, sic enim ait in. xiii. compositis supra tabulatū tergoribus aut fru lare. stis uasta pondera imposito, ut exanietur hoc est quasi sanie falsura ex purget. Con. quoz Celsus in Capula quinto ait sanie exaniare uulgu pro eo quod est sanie educta siccare. SACRAMētū. Sicut in legi Capula tima militia obstringebantur sacramento: ita latrones ait sacramēto latrociniali obstrictos disposuit ton se quid agendum fore. INSTANTI. Præsentī iminenti, grammatici instans tempus appellant prae Labra sens. NON qui corporis. Ad magna negocia obeunda, nō tam opus est corpore robusto, q animo Exaniare firmo intrepidoz iuxta illud Virgilianū, nunc animis opus aeneanunc pectore firmo, & enim animi Instas tē robur omni telo praestantius est omnibusq uiribus corporis antepōndum. ANTistaret. Præsta pus. reuante celleret. Catullus, antistas mihi militibus trecētis. Antistitium elegati uocabulo dicitur excel antistiti lentia quasi quādā & fastigiū dignitatis. Marcianus Cappellā, antistitio pmebat athanasia. NO etis silentia. Nox ut inquit Papinius, secunda operum est: & pulchræ accōmoda fraudi. Disponunt la trones inter se ut eo cātu animosior sub ursæ specie uelut ursā dono deferatur ad democharem cu pitorem talium ferarū: ut mox noctu ianuā repadat locis, ut ita ipune furari possint. COLLEgiū. Collegiū Scilicet latronū, est enī collegiū τὸν ἀσπὸρ apud iuriscōsultos titulus est de illicitis collegiis, ubi Mar tianus sic inquit. Collegia si q fuerint illicita mādatis & cōstitutionibus & Senatus cōsultis dissolu tur, in ibi quoz solidatia interdicitur quo uerbo significat opinor comestationes & cōiuiua socia Syssitia, lia q lia erat apud cretes Syssitia, quorum meminit Strabo in. x. nā græce, σῶσις τοῦ latine sodalis, & Verbum hoc eū quod dixit Caius iuriscōsultus eodē titulo: sodales sunt qui eiusdem collegii sunt quos græci iuricon: τῶν σιτῶν uocat: in libris iuriscōsultoz uocabulum pro græco barbare fuit substitutum, nullo in sultorū.

instultus appellat, dictiōe inflexa a græco ἰλλῆν, βραδύ τοῦ dicit: qd si barbulus a barba, tūq barba: tulus, nā & barbula Romani, Cōsulis nomē ē apud Liuiū. Qua si cibo parādō. Vt ex ea cibum pararemus, & urfino pastu saginare mur. ADVsq cōfiniū. Vsq ad cōfiniū sic Virgilius attrides pthei Menelaus adusq colūnas: adusq autē sic est dictū quēadmo Adusq, dum abusq. Nā cū ppositio prae: Abusq, positiōi nūq, cohercat abusq, & adusq licet ēr admissum est. RA Rasura. Vt tonsura, sic rasura dicta p ipsa ut ita dicta rasiōe. Tergū, Tergum Pellem, & corium. Virgilius dixit tergora diripiunt coltis pro coria & pelles detrahunt: caper grā maticus. Tergum a tergo sic dī stinguit, terga inq hois sunt, ter gum singulariter facit. Quadru pedum erit tergus pluralis tergo. Tergus. Gramati ca fini tiones

Adusq,
Abusq,

Tergū,
Tergum

Tergus.

Gramati

ca fini

tiones

Examur

caro,

Amurca

Fraces.

Decapu

lare.

Capula,

Capula,

ton,

Labra

Exaniare

Instas tē

pus.

ANTistaret.

Præsta

pus.

NO

Collegiū

sodalicia

Syssitia,

Verbum

hoc eū

quod dixit

Caius iuricon:

tellectu, quidā codices integrū spaciū habēt inani loco & lacunoso. Attamē nō semp solidatia sunt in/ honesta, illicita, nec enī dixisset Ouidius iure Sodaliciū qui mihi iūctus erat. Notū est illud Catullia nū fraternū uere dulce fodaliciū. Cato apud M. Tullii narrat se epulari solitū cū sodalibus: fodalita/ reſq; se q̄store cōstitutas eē: in quibus mutitare, q̄ uerbū gellianū est, sup quo aliubi annotamēta co/ pioſe cōscripsimus. THR. Aſileon. Nomē audaciſſimo latroni cōgruētissimū, graci enc πορτοσ ap/ pellāt temeritatē & ferociā: unde & thrasillus temerarius & audax, sup quo i cōmētariis Tusculanaz explicatus locus ille Ouidi, busta thrasilli. Turpillus comicus fabu/ lā cōdidit titulo thrasileōis, cuius testimoniū aduocant grāmatici. FActionis optio. Electioe col/ legii latronum: est enī factio ma/ logz cōſensus & cōspiratio, alias fa/ ctiones opulentias fortunazq; di/ cimus, ut apud Plautū frequenter leges, optare uero interdū eligere unde optio dicta, in alia significa/ tione q̄ remotior est optio dicitur miles quasi optatus, hoc ē electus ascitusq; is adiutor dabatur centu/ rioni a Triumilitū, ex hoc itellectu illud Plautinū in asinaria, optionē tibi sumito leonidā. Autumat eru/ diti optionē dici quoq; accensum de optione milite dictū est illud a iuriconsulto titulo de poenis dā/ natorum: ita neq; Spiculatores ul/ tro sibi uēdicēt nec optioes ea sibi desiderēt. SVBIT alea. Thrasileon nō recusans sub urſae specie & serino habitu grādia moliri subit piculū & discriminē machinae piculosae: ut p hoīe trāſfiguratus i urſam i cauea ad democharē muner/ rariū pinde q̄ſi bestia deportet. Subire alea est piculitari & obſtare sese fortunae dubiae & ancipiti ex/ trāſlatioe aleatorz: q̄ i alea foroz aleatorio uarie agitāt, & repēte uictores, repēte uicti dubio eūctū ex/ animāt. Lilius i debia seruitii iperitq; alea imus, & apud Lucanū placet alea fati alterutrū mēſura ca/ put aleatores a ueteribus aleones dicti. Catullus. Quis hoc pōt uidere q̄ pōt pati, nisi ipudicus & uo/ rax & aleo, ita apud Salustii legēdū ē illud ex Catilina q̄cūq; ipudicus adulter, Ganealeo manu, uē/ tro pene bona patria lacerauerat, ſincerior enī lectio ē & terſior ut legat aleo, q̄ alea, ſicut i pulgaris co/ dicibus scriptū uēſt. REcōdit. Induit urſinā faciē, corio urſae reſtus uestitusq;. ACVMine. Qui/ dā codices habēt ſarcimie, q̄ graphice quadratū ſignat enī oras hoc ē extremas corii partes futura q̄ dā tenuissima fuiſſe cōnexas cōpositasq;, ut uix uestigiū ſectionis internoscereſ: ſarcimine at poſitū ē p futura q̄ſi a ſarciēdo. Vnde ſarcinatores dicti & ſarcinatrices, quāuis nō deſint q̄ ſarcinatricē non tū a ſarciēdo q̄ a ſarcinis dicta uelint. Sartores quoq; nō ſolū a ſarciēdo, uerū etiā a ſariendo dici autumat ſcriptores idōei, quo itellectu, illud Plauti ex captiuis ē accipiēdū, ſartor ſatorq; ſclerū, & meſſor ma/ xie ſarire at ē fodere, & apire, q̄ i agricolatioe utiliſſimū ē docet Columella, & reliq; ruſticatiois cōdi/ tores. RESpiratui. Scribit Hippocrates i libro de flatibus, adeo neceſſariū ē corpi ſpiritū: ut ſine re/ ſpiratione ad breuiſſimū tēpus uix uiuere poſſit: itecepto enī ſpiritu animātes illico pereunt, idē autu/ mat cām egritudinē ēē ſpiritū. Cuius illd celeberrimū ſpiritū patrē ēē & auū morboz oīum, merito ergo foramina parua ait ēē data reſpiratui, hoc ē reſpirationi ne obſtrato meatu & itecepto ſpiritu ſtrāgulareſ. BEſtiā factū. In urſam reformatū. CAuea, receptaculo feraz. PRaeſtiata. Lege/ pſtinata hoc ē empte, ſup quo uerbo ſupra ſaris multa ſignat at latrōes emiſſe paruo p̄cio caueā: q̄ in/ cluſus thrasileō tāq; urſa ad deocharē deferret. RELiq; fallacia, reliq; fallacia, elocutio ueteribus uſi/ tatissima. Plū, exēq; mur reliq; ppoſiti. Nicanoris, nicator, & nicanor, nomē ē a uictoria ductū: Seleu/ cū celebrāt hitorici: q̄ a uictoriaz ſcleritate nicator cognominatus ē: q̄ſi dicas uictorioſus, a quo Ni/ cephoriō, & nicopolis ciuitates cōditae ſunt uocabulo a uictoria ducto. Deochares quoq; nomē ex re/ & cā ſictilū ē, quo ſignificat popularis & gratioſus: Διόδοτος, n. grāce populis κοίχαπιρ grā tāq; is q̄ ſpe/ ctacula exhibet populo noīandus merito ſit Demochares. PROditos. Erat ingt hic nicanor oriūduſ ex Thracia ſtēmate generis p̄ditus, uel tradiſus uel p̄pagatus, p̄deret, ite dū p̄tēdere, p̄pagare, pla/ tare ē. Virgilius genus alto a ſanguine teuceri, p̄deret, ac totū ſub leges mitteret orbē. Dixit Terētius: Andria ut nuptiis aliquot p̄dat dies, p̄ differat, platen, p̄ferat. AFFigimus. Adulterinas ficticiasq; cō/ miniſcimus, pinde q̄ſi Anicanore ad democharē ſcriptas. MVneri. Spēctaculo feraz. PROueſta ueſpera. Cum iam magis ac magis incipit noſcere: & ueſperinū tempus it in noctē obſcuriorem

ABVſi. Quasi in malam partē De uſu & abuſu quid proprie ſignificet & quantū iter ſe diſſet ali/ bi copioſe diligenterq; annotauimus: cum uſus ſit earū rerum: quae nobis utentibus permanet: Abu/ ſus eaz: quae nobis utentibus pereunt: cui legatus eſt bonorum uſus, illi non eſt legatus abuſus: ſunt enim hac inter ſe cōtraria. ADVLterinis, falſis, fictitiis, & alieno nomine cōpoſitis, hic & adulte/ nus denarius dictus, falſus & reprobus: ite dū ut ingt Plinius denarius adulterinus emitur pluribus ueris denariis. Etenī facta ē ars probandi denarios, dū falſi denarii ſpēctantur exēplar: Adulterare. Plū/ nio frequentissimū eſt pro corrū/ pere, & uitare, quod Dialcorides grāce dixit Δολιχτοί hoc ē adul/ teratur, lege Cornelia Cauetur eū qui nūmos argenteos falſos con/ flauerit falſi crimine teneri. DE miratus. Valde miratus: De enim ualde ſignificat: ut deamo & de/ feſſus, apud Terentiū, p ualde feſ/ ſus ut Donatus exponit. CON tubernalis Nicanoris, tāq; inter de/ mocharē & Nicanorē contu/ bernalitas eſſet: iuſq; ſodalitatis. OPPortua. Pro opportua, libe/ ralitas omnis grata: illa gratioz: q̄ opportuna & tēpeſtiua eſt, ex quo ſit ut nummus uel unus tempeſti/ uiter datus, p beneficio ſit: hic pa/ raſitus plautinus gloriatur quod cōmoditatis omnis articulos pro/ be nouerit. Seneca in libris de be/ neficiis panis inquit unus eſuriēti datus beneficiū eſt. EX ſuis ocu/ lis. Ita Suetonius, galbā reſert cho/ raula mire placēt denarios quicq; donaffe prolatos manu ſua, ex peculiaribus loculis ſuis, ſunt enim loculi quod notiſſimū eſt receptacula pecuniā: de quibus apud omnes mētiō. Soter hoc ē Seruator noſtre iudae loculos pecuniāz, quas paupib; erogaret cōmiſit: ne uideretur aut quaſi inhonorus: aut quaſi genus dominū, p̄diſſe loculamēta Columellae & Vitruiō ſunt receptacula & q̄ſi thecae cluſi haberi piſces poſſint. De loculis & locellis p reſpitoriis pecuniāz extāt diſſicha epigramatiſtae. PELlere. Lego pellicere: p pelliciebat: ut ſit ſenſus. Animos hoīum pellectos ēē tractoſq; ad uiſen/ dā urſam enormē, id quod in rebus nouis accidere ſolet, ad noua enī cōueniūt homines, ad noua cō/ currūt, ut ingt Seneca in declamatioibus idē in q̄ſtionibus ait, naturale eſt magis noua q̄ magna mi/ rari hic illud notiſſimū ē quoq; cūctarū nouitas gratissima rerū, pellicere aut ē illicere, quod & plicere dicūt uſitatissimū Lilius, pellicationē Cato dixit a pellicēdo quaſi inuitamētū, & ut iquit Marcus Var/ ro illicitem ab illiciēdo. MRabundi beſtiā. Valde mirātes magnitudinē urſae adulterinae. CAL/ lenter. Aſtute: ſolertē, calide aduerbium eſt, ſic rareret: pro raro: Et ualente p ualide, ueteres quoq; iracunditer, inimiciter. Temeriter. mūditer, duriter. Et id genus ſexcentia ſimiliter deſinētia dixerūt. CVrſos inibebat. Impetu minaci Thrasileō cauebat, ne q̄ſpiam nimis curioſe aſpēctans dignoſce/ ret ſe hominem eſſe non urſam: quam emenciebatur. NOualibus ſuis. Iuſſit Demochares thraſi/ leonem ſub beſtiā corio deliteſcentem deportari in noualia ruſticaq; praedia, ut illic diligēter aleret. Nouale eſt ut Plinii uerbis utar, quod alternis annis ſeritur. Seruius noualia itepratatur noua rura quae per ſingulos annos renouant per ſemina: quod totum Plinianae diſſinitioni hoc eſt ipſi ueritati contrarium eſt, & errore ſclerissimo labitur Virgilianus itepras. Argū enim qui per ſingulos annos renouatur ſeriturq; ſine ite miſſione reſtibile uocat Rei Ruſticae ſcriptores: Nouale uero, q̄ ite mit/ titur, & alternatim ſerit. M. Varronis uerba hac ſunt ex libro primo latinae linguae: Ager reſtibilis: q̄ reſtituitur ac ſeruitur, quotquot annis. Contra qui ite mittitur a nouādo noualis ager. COEtui multaz. In peſtilentia nihil aquae ſalutare eſt, q̄ loci mutatio: & gregis ſeparatio, cum contagione pe/ cus maxime uexet, hic Columella praecipit grāgē pecoris ouili, in lacinias ſeparat, p̄culatq; diſtri/ buendū eſſe ſic enī facilius conualeſcit: quia ipſius morbi halitus minor eſt ex exiguo num/ ero: Idē cē ſet in oibus morbis ac peſtibus mutādas ēē regiones maxieq; ſalutare p̄ſenſq; remediū eſſe aſſeuerat. Si pabula mutemus, & aquatioes totius regionis, ſi aliū atq; aliū grāmus ſtatū celi, hic ergo dehorta/ ri uolens democharē, ne i noualia mitteret beſtiā, cauēdū eſſe ait: ne coetui multaz feraz, lāguidarūq; committatur, propterea q̄ ex contagione morbus uulgarī poterit atq; infeſtare recentem beſtiā.

Vſus.
Abuſus.
Adultera
num.
adultera
ra.

Defectus
omnino
sub

Loculi

Locula

menta.

locularae

piscinae.

Magis

noua q̄

magna

mira

mur.

Pellicere.

Pellicatis

Callēti.

Rarēter.

Nouale.

Error

ſeruii.

Reſtibiz

lis.

In peſtilē

tia loci

mutatio

ſalutaris.

Amuffi- hinc amuffitatus quoque deducit quasi exanimatus probatusque: Plautus in milite inest hoc amuffita
tatus: ta sua sibi igenia idoles. Au. Gellius iudiciū eē factū ad amuffim dixit significare uolēs pfectū rectūque
Prouer- & q̄si ad regulā exploratū: grāce amuffis dici potest ὁ τῶν μὴ: unde apud grācos paroimia ē siue ada-
biū deal- giū explicatū ἑρλεῦ γὰρ λεῦκην ὁ τῶν μὴ: in albo: alba linea: de his q̄ nihil itelligūt discernuntur. Nāq̄
ba linea- in lapidibus albis albæ lineæ siue fila nihil queūt demonstrare: sicut facit filiū rubrica illitū: ex hoc puer
Locus- bio fluxit illud gellianum ex nouissimo uolumine: Græci multa & uaria lectitātes in q̄s res cūq̄ i-
Gellii- derāt: alba ut dicitur linea sine cu-
 ra discriminis solā copīā sectari cō-
 uertebant. Male litterati incurio-
 siq̄ si rogentur. Quod sit Alba ut
 dicitur linea: siēt similes hallucinan-
 tibushuiusce puerbū meminit
 Plato quoq̄ in charimide his uer-
 bis pfecto pinde sum erga hōesta
 indole claros ac albū filum in lapi-
 de albo: in Platoniciis codicibus p
 filum perperam legitur filiū. AD
 unū omnes: oēs nec unō quidē
 excepto: historica loquutio. Cōfi-
 cio. Trucidat. REpandit. Aperit.
 DOMus alueo. Sicut nauis & flu-
 minis alueus dicitur ita domus al-
 ueū elegāter usurpat p receptacu-
 lo & parte interiore penitioreq̄.
 HORreū. Supra docui copiose
 horeū non tā frugum dici repōsi-
 toriū q̄ oīs gazæ. CONFertæ ma-
 nus. Dēse frequētisq̄ multitudis
 sic & liuius cōfertissimā acie dicit
 p dēfissimā frequētissimāq̄. AE-
 dibus mortuōq̄. Capulos iteligit
 & sepulchra: quibus mortui cine-
 rosi ut dudū diximus inhabitabāt.
Iterare. ITERare. Iterū repeterē. Oratius
 cras ignes iterabimus æquor. Pro
 domus limine. Antelime domus
 uel in limine utraq̄ n. significatio
 quadrat. Ego igit dixit me pro ue-
 stibulo cōfistētem singula diligen-
 ter exploraturū. & qd̄ ex usu hoc
 est cōmodo & utilitate foret curiose pfecturum. DE familia. democharis. Vlsitata. Conspēcta
 uisq̄. OBdito pessulo. imisso oppositoq̄ claustro & repagulis. obderet. n. opponere ē qd̄ & festus
 Pompeius indicat: apud Oratiū obdit positū ē pro obicit atq̄ offert illo uersū. Nulli latus obdit aper-
 tum: de pessulo supra copiosius. SVspensus. Sollicitus & anxius Virgilius suspēsi euripilū scitatū ora-
 cula p̄bebi mittimus. OPErion. Expecto. STREpitus inquietus. q̄ ob strepitū excitatus quiescere
 nō poterat: casu genitiuo dictio hęc strepitus enūciat. figura archaisimos. PR. Oserpit. More reptiliū
 & eorum quæ sine pedibus serpunt. COMmeabat. Vltro citroq̄ ibat. OBnixum silentiū. Expres-
 sit morem eorum. qui aliqd̄ clanculū furtiq̄ molientes silentium premunt. & anhelitū cohibēt. om-
 ni nixu conaturq̄: ut nec eos quidem ex respiratione quispiā persentiscat. REplicat. Id est per eadem
 uestigia retro cedit. recalchās eadē pedū notas repetensq̄ uestigia. TEdis. domum democharis
 signat euestigio completā fuisse numerosā multitudinem: quæ accensis uariis luminum generibus. no-
 cturnas tenebras illuminabat: Tedæ sunt lumina pagnorū ut docet Ausonius illo uersū. fumātes oli-
 dum paganica lumina tedas. Apud Plinium in. xvi. tedā sextum genus est arboris: quæ picem gignit.
 Tediferi. habundantior succo q̄ reliqua: stāmis ac lumini etiam sacrorum grata inde faces factæ nominantur
 tedæ. & tediferi q̄ ferunt faces: quos grāci daduchos uocant. tedæ decoctæ in aceto dentium dolores
 efficaciter colluunt. ut docet idē Plinius in. xxi. CEreis. Discreti separatq̄ singula enūciāda. Ce-
 reos autem quis nescit nocturni luminis uicem repræsentare: Vnde & illud epigramatariū. hic tibi no-
 cturnos præstabit cereus ignes. Aras saturnias prius excolebat accēsis luminibus: inde meos per satur-
 nalia missitandis cereis coepit: quidam cereos non: ob aliud inter saturnalia munera mitti putantq̄
 qd̄ Saturno principe ab incomi & tenebrosa uita quasi ad lucem & bonarum artium scientiam editi

sumus. solis aut̄ ditioribus cereis missitabant in saturnalibus Tenuiores. qd̄ instituit publicius Tri-
 plebis. In usu paupe: cādela: locupletū uero cerei: in decretis canonicis. D. xxi. acolithi dicunt. quos
 ceroferrarios uulgo appellāt a deportādīs uidelicet cereis: quādo euāgelii legendū ē itā. xxi. acolitus cerofera-
 ingt accipiat ceroferrariū cum cereo. ut sciat se ad accendenda lumina mācipari. Vbi ceroferrariū acci-
 pit pro eo instrumento: quo cereus fixus continet. Corsi teste Lino a Romanis subacti. obsides de-
 derūt & ceræ centum milia pōdo. quomodo fiat cera Plinius & Columela demonstrant. optima ē pu-
 nica. p̄xime bonitatis fulua odor cādida fit
 risq̄ mellei: cādida fit cera isolata
 & post insolationē recocta grāce
 dicitur. κηρός. & φησιον fauus:
 quo nomine quidā libros suos i
 scribere a dulcedie uidelicet mel
 lea regē suauissimāq̄. est & cerion
 ulceris genus. a faui similitudine
 nominatū. SEpacies istrumē-
 tis. A sepo. quod & seuum dicit
 sepaceus deriuatur. sepu aut̄ si
 ue seuum fit ex adipe ruminatiū.
 ut ingt Nonius Marcellus. quod
 ueq̄ est. & Plinii auctoritate fulci-
 tur. q̄ in. xxviii. sic refert. Quæ ra-
 tio adipis eadē in his quæ rumināt seui est. perficitur oē exemptis uenis aqua marina. uel salia lotū
 mox in pila rufum aspersum urina: crebro postea coctū donec oīs aboleatur odor. Mox assiduo sole
 ad candorē reducit. A renibus oē laudatissimum est. auctor est idē Plinius in. xi. seuo piguescere cor-
 nigra & quā in pedibus talos habet. bisulca scissis ue in digitos pedibus. & nō cornigera adipe. a se-
 uo fit seuosum quasi seuo plenū. seuosa est cornigeris medulla. Inde quoq̄ fit uerbū seuare qd̄ signi-
 ficat seuo cōcinnare. Columella in secūdo: feriis ritus maiorū etiā illa permittit far pinsere. faces inci-
 dero. Cādela seuare Ausonius mercis sepaceæ meminit illo uersū. albētis. seui glabulos & piguia ce-
 ræ pōdera. Muniūt aditus. Sepiūt claudūt exitus oīs & itroitus: nequis ingredi nequis egredi pos-
 sit. CAnes uenaticos. Autumat Columella uenaticū canē nihil pcinere ad uillaticā professionem
 tanq̄ agricolā auocet. desidēq̄ ab ope suo reddat. separatq̄ eū a uillatico canē & pastoralis. AVritos.
 modo auribus magnis p̄ditos. ut Virgilius. auritosq̄ sequi lepores. Alias sensu audiendi præcellen-
 tes. ut Oratius. Ductū & auritas fidibus canoris ducere q̄rus. M. Varro canes ingt debent esse capiti-
 bus & auriculis magnis ac flaccis. ubi flaccæ aures significant languētes ac pendula: ab his ut ingit
 Plinius Flaccorū sunt cognomina. Flaccere ē languere ac deficere. Apuleius i apologia. Cur uestra ora-
 tio rebus flaccet. strepitu uiget. hic & flaccidū languidū molle ac sine uiribus. HORricomes. Vil-
 lis q̄si comag in horretes: ac formidolosos. GLiscēte. Crescēte: gliscere crescere ē: Plautus in Asi-
 naria. pulchre hoc gliscit prælium: Virgilius gliscit uiolentia turno. silius gliscit eliseo uiolentior ira
 tyrāno. autumat grāmatici glires a gliscendo dici eo qd̄ somno gliscāt. & pingues efficiant. Columel-
 la quoq̄ de gallinis fariēdis scribens: quæ iquit prima luna saginari cepta ē. uigesima pgliscit. hoc
 est ut ego interpretor ad summā pinguitudinē excreuit. & quasi exturberat: idē ait q̄ turtur p hye
 mē difficulter gliscit pro pinguescit. quæ enim ppinguia fiunt adolefunt: crassescuntq̄. hinc prius
 uocabulo gliscere dicta mēsa lautea. & pluribus ferculis opulenta: q̄si gliscētes id est crescētes p in-
 structionē scilicet epulaz. RETR. Ogradi fuga. Nomē est q̄si dicas retrogradienti & cessim eunti
 cessim enim ire significat regredi & retro cedere. retro ridere. Iustus in secūdo epitomes. cōmissio p
 lio ite cessim. inhibere remos. & a bello discedere. In p̄ssis codices habet ite cessim. Ego ueriorē lectio-
 nē puto ite cessim. sicut & apud iuriscōsultos Titulo ad legē aquiliā illud legitur. In cliuo capitolino
 duō plaustra honusta Mulæ dūcebāt prioris plaustrū cessim ire coepit. acursius sciēter exponit cessim id est re-
 tro qd̄ equidē demiror. cū interpretatione uocabulorū fere semper soleat non accurrere sed tardigra-
 dus recurrere & stupēs hallucinari. FAcesso. Discedo. POne ianuā. post hostiū. OBlret. Ad-
 ret accederet. Vltæ metas. iad extremū uitæ finē: curriculumq̄ iā aduētaret. & morti p̄ximus eēt:
 Demetris copiose disserui in cōmētariis Tranq̄lli & p̄ptiū. metā ex trāslatiōe spectaculi curulis de-
 ceter usurpamus. p sine & termino. silius. Tormētis finē metāq̄ laboribus orat: metā uiuēdi ingit
 Macrobius credit cū decas eptadi iungit. Id est aut decies septē aut septies deni anni cōputant. a poe-
 ta dictū ē hic labor extremus lōgag hęc metā uiag. HIANtis cerberi. Ex figmēto poetico. tanq̄
 cerberus triceps Trifanci latratu & ore patulo excipiat aias morietū: cui reluctat is. q̄ morti resistit
 nec fato succūbit. RELV. Etabat archaisimos. Enos reductor dicius: nō dissimiliter a plauto dictū ē
 cōtēples p cōtēpleris. a Vinpopulat p populat. a Varrōe sortirēt p fortirēt. & polliceres p pollicere
 ris. idā. habitū est ut ingt Gellius in oratiōe faciendā elegātē genus. ut uerba mutuo iuerterentur

Scena SCENā retinēs. Effigie & Scenicā quasi psonā ac habitū ur̄sinū. sic histrio in scena & actione fabū
 la quā psonā iduitēā retinet ad extremū. scena p̄ apparatu ut supra. & ap̄d Aufoniū. scena timoris
 SCENis. Mutationibus: & quasi adumbrationibus ac fraudibus. nāq; apud gr̄cos σκηνή dīr sce/
 ubi placī na tentoriū. inūbratio fraus. ANGLportu. Secūdu quartā declinationē isflexis. sicut Oratiū. Flebis
 dū sibi & ferum. i solo leuis angiportu: alias angiportū neutro gīre secūdiq; ordinis usurpā: de angiporto supra satis
 Turbula & feḡaristotele & Plinio auctori
 Turbella bus. COMmodū. Tūc tūc. iam
 iā. SPEctatū. Nitidior lectio est
 iū nortu. spectaculū. tāq; thrasileon. morsu
 canū laniatus p̄buerit. spectaculū
 miserum prorsus ac funestum.
 TVRbulis. A turba diminutiū
 fit turbula. & tertio gradu turbel
 la. CELatum. Occultum. ne sci
 licet in māifesta noxa reus depre
 deret. INDaginis. Inquisitionis
 translatio sumpta a uenatoribus
 qui feras inquirentes: uestigan
 tesq; saltus indagine cingunt. In
 daganter aduerbium apud Colu
 melā. DEHORtabar. Dissua
 debam reuocabamq; hortari.
 & dehortari cōtraria sunt. M. Ca
 to multa inq; me dehortata sunt
 huc p̄dire. Annit̄as. uox: uires:
 senectus. Ennius in. xiii. annaliū
 Hānibal audaci dum p̄ctore de
 hortatur ne bellum faciam. hac
 in. particula de interdum interio
 nem significat. ut deamare quod
 est uehementer amare. & de ma
 gis ualde magis. interdum minu
 tionem: ut dediscere. depudescere:
 & dehortari. ARTes. Doli &
 astutia. INCONtrāter. Sine cō
 tatione. Et mora. LANceā. M.
 Varro & Gellius lanceam dixere
 non latinum sed hispanum uer
 bum esse: lancea a Iulio firmico
 dicuntur istū lanceā uulnerati.
 Lāceola. ὑποκοπίστω est lanceola. libro
 quarto Regum proditum ē Pro
 phetas lucorum lanceolis semet
 incidisse. donec sanguine perfun
 derentur. apud scriptores idoneos lancearii usurpantur pro stipatoribus lanceaq; in bello pugnatī
 bus. VR̄sa p̄cordiis. Thrasileon significatur: qui sub specie ur̄sae per p̄cordia confossus occu
 buit. p̄cordia alio noīe extra dicunt. gr̄ci phrenas uocant. Cornelius Celsus quā gr̄ce ab Hippo
 crate hypocundria nominantur. ea p̄cordia interpretatur. in p̄cordiis uitalitas maxime consistit.
 p̄cordia. NEC secus alius. Exemplo unius prouocati sunt alii: q; ipsi ur̄sam telis ipetere cōpunt. NO
 Extra. strae factionis. Latrocinialis scilicet: significanter autem & scite locutus est. cum factio consensus ma
 Phrenes. loge & conspiratio. pprie dicatur. NEq; clamore. Laudat thrasileonis patientiam. atq; animi for
 Hypocō. titudinem. qui laniatus ferro. laceratus canum morsu constanter silenterq; necem pertulit. fidemq;
 ria. latrocinialis sacramenti nullo clamore. nulla ululabili uoce prodidit. OBnixo. Obluctanti: & q̄
 Factio. nixu quodam cohibito atq; coercito. obniti est contra aduersa obluctari. unde aduerbium obnixe
 Obnixa. apud Terentium. GLoriam referauit. Tanq; post mortem futurus gloriosior nominatorq; cum
 obiti. uiuentium gloria obscurior sit. generosa mors homini gloria ianuam repandit. & ut inquit Plau
 tus qui per uirtutem peritat non interit. MVLtum diem. In multam dici partem. QVauis
 Lanis. iacentem. Ita Virgilius ut quamuis auido parerent Arua colono. LANius. Laniones. Et laniū dīcū
 Lanio. tur. qui exercent laniēnam a laniatu scilicet animalium.

PAulo. Lege paulo fidentior. A gloria. Non periuit. sic Plautus in captiuis: qui per uirtutem peri
 tat nō iterit. Fideles mortui. Capulos signat qbus pro receptaculo p̄dae usi sunt: quos fideles opti
 mo ex re epitheto dixit. cum quantum acceperant. tantum reddiderint. PLAtēa. Supra pluraliter
 declinauit plateas: quod nomē est ciuitatis. ut iam diximus. QVod ad manes demigrauit. Sensus
 est. cū animis nostris recogitabamus. ac ruminabamur. q; nulla fides apud uiuentes reperiret: ut po
 te quā iam a sup̄is migrauerit. descenderitq; ad inferos odio. scilicet p̄fidia mortaliū. tāq; fides relicta
 nobis habet apud manes. quod
 totū ex eo scite introductū ē. quia
 praedixit sarcinas a fidelibus mor
 tuis fuisse fideliter seruatas custo
 ditasq; cū fides inter uiuētes sub
 lecta sit & fluxa. apud Silium i se
 cundo punice. ait fides liquisse
 sese. terras ob fraudes hominū &
 innumera flagicia mortaliū. TRI
 bus desideratis. Scilicet lamatho. Desidera
 Alcimo & thrasilione: desideran
 tur enī missi. uerbū historicū est.
 QVas uidetis. Disticos ē. VI
 no mero. Sueaq; mixtura. quo
 niā i sacris uinū meracū adhiberi
 solet & debet prolibare diis nefa
 stum habetur ex uino imputata
 uitis & fulmine tacta. Itē nefas ē
 libare uino gr̄ce uua. quoniam
 aquam habeat. Plinius auctor est
 Romulū lacte nō uio libasse. Lu
 cius Papirius impator: aduersus
 faminites dimicaturus. uotū fecit
 si uicisset Ioui pocillū uini. Quod
 Plinius ait pocillū uini uouisse pa
 pirū. Lilius in. x. pauillū. multū
 dixit: quare aut hic legēdum erit
 pocillū multū. aut illic pauillū ui
 ni: ut i dictiōe cōueniāt. MAR
 ti deo. Significat latrōes hymnū
 cecinisse ad martē quē ueluti p̄fidē ac tutelarem deū uenerabant. in hymnis homerici est hymnus
 marti dicatus. AFFatim. Large copiose. SALiāres coenas. Lautas & opulentas. a salis sacerdoti
 bus saliares coenae appellantur. amplae & esculentae. amplissimiq; apparatus: q; per dies festos salii luxu
 riosas coenas facere dicebant. unde in prouerbio est saliares coenas dicere opiparas & copiosas: quae
 metio apud oēs: ex eodē genere sunt coenae aditiales p̄ntificales. dubie noīate: de qbus plura aliubi
 Cyprianus epulares coenas p̄ affluētib; dixit & salianibus in prouerbio gr̄corū ē σὺς ποίτην τρεῖς
 ῥήσας. sybaritica mēsa. plauti & saliani. ex eo quod sybaritae ἐπὶ πολὺ τὴν ἀναισθησίαν in luxu nutriti sunt de
 licisq; notabiles. Illud quoq; alteri cōsimile est adagiū. σὺς πακοῦσι τρεῖς ποίτην. syracusana mensa. syracusa
 quoniam syracusani deliciares in uictu lautioresq; aliis oībus fuisse tradunt. honesta autē locutio ē na mēsa
 coenati coenam. p̄radi prandiū. sicut uiuo uitae seruio seruitatē. pugno pugna. COGLtatione. Emē
 da agitatione. uel refectiōe. VIR Vlentū. Significare uolens hordei cibari sibi asino pagi gratū fuisse
 se dixit uirulentū quasi igratū iniucundiq; saporis imo q̄si uenenatū. Virus enī uenenū ē. Vnde uiru
 lentū ductū nomen. q̄d propriū est serpētū ut uirulenti dicant. q̄si uenenati. Au. Gellius. tradit mar
 tis hominibus igenitū esse ut serpētū uirulentorū domitores sint. Idē orationē eschinis uirulentā ap
 pellat criminosa & q̄si ueneni plenā: ac maledicentia. atra enī hoīum maledicorū ceu serpentium oratio.
 lingua uibrat. ut inq; Plinius. Nō placet ut hoc in loco legas iurētū. tanq; iure madēs. Virus Plinio
 ponit. mō pro aspero odore. mō pro acerbō sapore. mō pro uigentiali. FAVces araneātes. Nō po
 tuit famelicus inanis esuriens significatius denotari. nā fauces araneantes ex esuritione cōfiunt. ut ui
 delicer qdam quasi araneae tela intra oscitatū hiatū & esurientis os parulum extendi uideat. Plinius tes
 uomitus araneosus uocat. quos intelligi uult. quasi plenos talae araneae. quales subinde conuiscunt Vomitus
 tur ex crementis uomitionū. parasitus Plautinus ad esuritionē parasitica significantissime exprime
 dam sic inquit. perii prospicio parum. os amarum habeo. dentes plenos. lippunt fauces fame. EX Lippiunt
 pergit. Somno excitatq; euigilantes. CASTra cōmouent. Ex translatione rei militaris dictum. in fauces sa
 qua imperatores castra mouent. idē dē. Virgilius nos castra mouemus. p̄cipiunt Doctores. bellicae me.

Decocto res. monii catodari, inferiori parte corporis nudata ostentari uel i ima amphitheatrali sede nudari, qd si ue hoc siue illo mō p̄brosū sane erat, & ignominiosum, decoctores at dici eos q bōa ac patrimōia cōminuūt ut soluēdo nō sint q̄s ignorat. Decoctoribus ut ait M. Tullius i Antōiana certus i theatro locus erat lege rosia cōstitutus, q̄s fortunā uitio nō suo decoxisent. Ad hūc itellctū referēdus Ciceronis ex epistolis locus mēdosus tenebricosusq; qui me duce ita emendari & illustrari pōt: in epistola ad Fabium gallum sic scriptum legitur: uereor ne in Catonē catoninos mi galle: tu meo periculo emēda uereor ne in catonium Cato nos me galle: hoc itellctū: Timeo ne nos Cato truat in catoniu: & quasi p̄cipitet ad orcu sitq; causa calamitatis aspgit aut tē sal facetosus ex nominis similitudine: tanq̄ catone sit catoniu. Dū boni q̄ portetāq; nugas blaterāt cōmentatores & effutiūt granmatistae triuiales super hoc loco: quē in lucē absit iuidia uerbo: ut sexcenta alia prius protuli & i postea p̄ferā si mō deus uitē suppeditauerit: q̄ tātisp̄ mihi opto. progari dū ero utilis huic negociatiōi litterariā poteroq; studiosis eloquētiā & rādidatis doctrinā i cōmune cōsulere. MER cētes oculi los lāguētes. SOMno recussa, p̄ excussa: Virgilius utroq; recusso dixit: p̄ cōcussio: ut sit p̄positio p̄ p̄positiōe sicut expōit. Seruius excutit at siue recutit q̄s somno cū terrifica somniat aut strepitu ob strepero tumultuariog; excitat. sic Virgilius excutior somno qd ut iqt̄ seruus terroris ē nō facietat. LYMphatico ritu more furētū i sanietūq; nāq; lymphati dicūt furore p̄culsi: & i sanietes me moria p̄ditū & q̄cūq; effigie nymphae q̄ & lymphati dū uidet furem finē nō facere. Vnde ap̄ poetas idētidē lymphati p̄ furētibus & cōmorā mētis hoibus accipiūt. graci p̄u p̄o d̄m̄ touo appellāt i de fit lymphare uerbū: qd significat lymphatico furore corripere: ut ap̄ Flaccū deus antipitē lymphauerat urbe: & ap̄ statiu i lymphate deo: tales quoq; sunt fere hi q̄ ceriti & laruari dicūt q̄s cereris ira aut laruarū occurratiōe uexati ap̄ plautū certe laruatus es aut ceritus & alibi iube hāc p̄ cerita circū ferri de lymphaticis ait Plinius i. xxv. scribēs hellebog; mederi melācholicis i sanietibus lymphaticis elephantia & tetanō ē at tetanos ut uerbū plinianū obiter explicemus ceruicis morbus q̄ rectā & imobilē ceruicē rigore peruog; itēdit ex quo gener quog; sunt opisthotonos: & emprosthotonos. opisthotonos Plinius dolorē ceruicis inflexibīlē uocari tradit q̄ p̄prie sit qd caput scapulis annectit. sicut e cōtrario emprosthotonos dī ubi mētū p̄ctōri ex neruog; rigore annexū ē omis ap̄ grace retro dicit. Emprostho ante kōi topōs. contentio. unde opisthotonos & emprosthotonos qdā non tā subtiliter q̄ platice i discretis his noibus utunt. elephātia uero morbus est diu in Italia ignotus: quo summa pars corporis crebris maculis crebrisq; tumoribus deformat. de quo Celsus & Auicenna. elephas a quīto sereno noīatur sic referent: est elephas morbus tristi quoq; munere dirus. Plinius elephantiam appellat: atq; ante pōpei magni aetate non accidisse in Italia a facie sepius icipientē egypti peculiare malum & cum in reges incidisset populus funebre quippe in balneis solia temperabant humāo sanguine ad medicinā eam pensitatis curiose i terpectisq; soleriter plinii & Cor. Celsi uerbis facile aduocor ut credam uideri elephantiam esse morborum illum: qui haud pridē totam ferme iuasit Italia qd malū uulgo gallicū appellant: nā a facie sepius incipit tāta fuditare ut quacūq; mors p̄ferenda sit: quo mirabilius quid pōt reperiri aliqua gigni repete iuria & ea quidē ignota medicis. uix enī hūc morbo medelae salutare inueniunt ut ueg; illud a Plinio peride quasi ab oraculo dictū sit medicinas morbo nouitatibus subide uictas ēē nō fuit hāc lues apud maiores patresq; nostros: sicut mētagra morbus fuit icognitus xuo p̄scog; quē & lichēas appellauere: q̄ primū tiberii claudii Cae saris p̄cipatu irrepit in Italia: quodā p̄sino equite romano ex Asia cōtagione eius iportate: nec senes re id malū foeminae aut feruitia plebeiūq; humiles: sed procures ueloci trāsitu osculi: quoniā at a mēto fere oriebat. mētagra appellauere occupantē multis & intuitus totosq; uultus: oculis tantū i munitibus: descēdentē uero & in colla p̄ctusq; ac māus: foedo cutis fuisse hic uero Gallicus morbus maculis luridis & enormibus foedat facie & corporis cutē pustulis deformat. interdū citra dolorē ullū: sed sepius cū cruciatu. q̄ articulos torquet & uitalia populat. idq; potissimū noctu adeo ut nulla q̄s des: noctesq; infomes agant: & cū ciulatiōe lētus est & lēta labitudine corpora cōficiens: uixq; ullo tēpore aut medicamēto sanescit. Quidā hūc morbū nō elephātiāsim asserūt appellādū: sed specie p̄ora & lepra. & iter epidemiae & pustulae genera numerandū ēē cōtendunt ego nihil nec refello nec affirmo ut dogmatistes: sed cōiectatorie ut opinor ista subtexui. Carteg; quocūq; noie morbū hūc pestifere foedū diuturnū appellari libeat liber exclamare dū phibete minas diis talē auertite pestē ualeat abeatq; dira hāc lues oī pestilētia pestilērior i barathrū & Catoniu. nos deo iuuatē uegeri & i colūmes & a teterimo hoc malo immunes iustitutos cōmentarios peragamus. PECTus tōdere. dolētis & se affliantis specimē. Virgilius ungibus ora foror foedās & p̄ctora pugnis. PALmisa palma fit speciosum uerbum depalmare. quod est manu uerberare. Au. Gellius neratiū seruus sequebat crumenam assium portitans & quacūq; depalmauerat numerari statim secundum. xii. tabulas quig; & uigiti asses iubebat palma palmipedes dictae aues iuti sunt anseres & a quacūq; fere omnes

LVCVlenta. Pulchrā splendidā formositate cōspiciuā ac luce dictū luculētū: sicut a luto lutulentū Luculētū Quod p̄ cenoso & sordido accipit: luculētitate dixerūt ueteres pulchritudinē & splēdorē. Laberius Luculētū Dominus tua luculentitate captus. HEM nūc certe. Fœmine ut docet Aristoteles li. de historia ani Luculen malū. Despatiores sunt: q̄ mares: ac pauidiores: & hāc quasi desperatis puella lamētatio ē: qua de titas semet ipsa actū ēē p̄dicat: uerba sunt despatibus accōmodatissima. LAqueus. Ausonius hāc laq; Variā um tenet hāc specie inuicronis inanē: iegerit illa cauos amnes rupēq; fragosā. phedra laqueo se pere mulierū mit. Dido necē sibi gladio conscit. uuit. hero se p̄cipitē dedit ex turre festiaca. Sappho ex petra leucate defiliit: apud Oratiū puella europe de mortis genere eligēdo despatēter agens sic ait. Quid mori cessas potes hāc ab orno p̄dulū zona bene te sequuta ledere collū: si uē te rupes & acuta letho saxa delectat: age te procellae crede ueloci. Quod malū. Interiectio ē in dignantis ut docet Dōatus. apud M. Tulliu: q̄ malū ē ista ratio: apud Plautū i menechmis q̄ hāc malū impudētia est: honesta locutio & frequēs apud scriptores idoneos. Postliminū. POSTLlminio quietis. Id est post quietē. postliminiū uocabulo quādā reuersio significat: q̄a senper post id significat qd retro reliquit. De postliminio i supioribus copiose disserui. REfricare. trāstatio ab obduēta cicatrice: quā re fricando recrudescit uulnus. M. Tullius in philippicis cū aut illam pulcherimā factū memoriā refricat. COMPedio. Lucro: qd ex redēptiōe tua cōficeret. Iuuenes. Ex modestia & officio minislerii maluit iuuenes dicere: quam dehonesto uerog; uocabulo latrones. INsuper habitis. Posthabitis sp̄ris neglectis. EXVrere. Exureris. cremaberisq;. MI parēs. Mea mater nemē reuerētiā ē: & blādimētiā Hieronymus mi domina mi Eustochium. SVBsisite. Inusitate dictū p̄ succurre & opē feratibi quog; dixit tu mēis iā nūc extremis erūnis subsiste. Nec temere inuenies id uerbum in hoc significatu. PIETatis memor. Iuxta illud comicū homo sum nihil a me humani alienūmi puto. Maturus tibi. senescenti & uetulae: nomen est iura enim maturitas quādā aetatis est ut fructuum: puto. maturus dicit homo magno natu. ut poma i arboribus matura. SANctā. canicie: Venerabili senecta tanq̄ canicies afferat senescenti aetati nescio quid uenerationis tamen dixit apud M. Tulliu. Cato quod non cani non rugae repente auctoritatem asserre possunt. calistratus iureconsultus titulo de iure immunitatis. semper inquit in ciuitate nostra senectus uenerabilis fuit: nāq; maiores nostri. pene eundem honorem senibus quem magistratibus tribuebant. Canicies: quae graece πάλγιον ex inopia & exilitate caloris trahitur. Senectus autem cum frigida sit & sicca merito. canescit: Canicies homini tantum & equis. Ruffi homines celerius q̄ nigri canescunt: auctores Aristoteles. Plinius. Albertus magnus ceteri. Tempora primo canescunt. Ideog; Homerus πάλγιον uocat. quasi temporibus canescentes: quod & Maro noster scienter signat eum ait. aemula nec dum temporibus geminis canebar sparsa senectus. SCEnam. Spectaculum imaginē. Apparātū. ut supra diximus. Filiū cus amor & ab omnibus perinde ac filius diligeretur. Cordinus a senatu filius dictus: eundem milites filium appellarunt: quē oīs populus delicias suas noīabat. nō absimile illud Persianum: hūc optēt generū Rex & Regina puellae hūc rapiāt. Plato p̄cipit matrimonia nō priuatim maritāda esse sed sic communia curatibus magistratibus: ne disparet iter se copulentur. ex hac cōfusione. p̄miscua utilita tē illā prouenturā autumat: ut patres dum suos liberos nesciūt oēs quod uiderint eius aetatis suos cre dāt: & ueluti cōmuniū liberos oēs oīum sint parentes. hoc totū trāstulisse uidet Plato ex institutis lycurgi legum cōditoris: qui sanxit uxores cōpluribus cōmunicādas esse: filiosq; non proprios patrum sed cōmunes ciuitatis habendos. COOPTAuit. Quasi adoptione quādā alciuit delegitq; uerbum est ad electionē magistratū proprie pertinet. M. Tullius in. xiii. Antoniana in paternum auguratus malo cū coopatione coopaboldem in bruto coopratū se ab Hortētio in collegium augurū refert. uuit.

Conso- **CON**sobrinus, cōsobrini ex duabus editi fororibus dicunt: ut tradit nonius. & Caius iuriscōsul-
brini. tus probat titulo de gradibus: qui cōsobrinos dici tradit quasi cōforinos, qui ex duabus fororibus na-
amitini. scunt: amittos uero qui ex fratre & sorore propagant: sicut patruales: qui duobus ex fratribus proge-
Sobrinus. nerant, sed uulgo fere oēs istos cōmuni appellatiōe cōsobrinos uocat: sobrini uero uocat cōsobrino
Tantulus. rū filii: utque ut alii putant & mēorat Dōatus de fororibus hii sunt sobrini quasi sororini dicti. **TAN**-
Quātulus. tulo, paruo triennii spacio, tantulus, & quantulus minutione paruitatē significat. **M.** Tullius ex fici-
tātulo grano, plautus in penulo:
quantulus ex quantulis iā sunt facte
plinius noster de apibus scribens
quantulus tū ēē in tantulis potest.
IN diuiduo contubernio: in se-
parabili sodalitate, & indiuisa cō-
tubernalitate. De contubernio ca-
strēsi & cōtubernalibus apud Sue-
toniū satis multa. **DOM**iscule,
pusilla domus. **THOR**is signat
se cū illo adolescente in eodem le-
tulo cubitare cōsueuisse. **SAN**-
ctae caritatis ad amouendā adulte-
rii suspicionē dixit hoc. **P**igno-
ratus, mācipatus, & quodā q̄li pignore cōiugali deuictus: sicut anuli, p nubi arrabōe obligantur oppi-
gnoranturq; maritus & uxor: tertullianus, cū aug. nulla norat pter unico digito quē spōsus oppignora-
set p nubo anulo. **P**actō iugali, quo cōiuges copulāt, de hoc luuenalis cōuētū tamē & pactū & spō-
iugale salia nostra tēpestare paras, q̄ oīa sunt uerba legitima, titulus ē apud iuriscōsultos de pactis dotalibus
Iuno ubi dicit q̄ pactō cōuēto stari oportebit, alludere uidet ad uinculū iugale: de quo Virgilius. Ne cui me
iuga, uinclo uelle sociare iugali autumāt grāmāfici uinculū iugale & pactū iugale ideo dicit q̄ iugū ipone-
Nūcupa- bat matrimonio cōiugēdis, unde et iuno iuga dicit credidit, de q̄ mox plura. **D**estinatus, uerbū cōue-
tus, niēs nuptiis ita **V**lpianus proinde si patrōus sibi despōderit aliā uel dastinauit. **C**onsensu, parētū, ex
Nūcupa- p̄scripto legū nuptiae legitimaē nō sunt nisi ex cōsensu parētū fiat: i quoq; potestate sunt liberi: p̄terea
ta pecūia, ut inq̄t **V**lpianus titulo de regulis iuris nuptias nō cōcubitus, sed cōsensus facit. **T**abulis, dotalibus,
Officiū. **N**ūcupatus, nō iatus, p̄nunciatus siue p̄missus: nā pecunia nūcupata, ut ait cincius dicit nō iata
Officiū i- certa nōibus p̄p̄iis, p̄nūciata. **S**āthra libro secundo de uerborū antiquitate uota nūcupata significare
pudicia ait nō tā nōiata q̄ p̄missa, & q̄si testificata. **O**fficio frequēt, officiū generalē uocabulo appellat, oīs
Officiū i- honesta actio ad unūquēq; cōueniēs. p̄ cōditiōe p̄sonae, q̄si efficiū dictū: peculiariter officiū dicimus id
impudici q̄ nuptiali festiuitati p̄dicit luuenalis officiū cras primo sole mihi peragēdū in ualle quirinā q̄ cō offi-
Cator, cit q̄d q̄ris nubit amicis. **S**uetōius i Caligula: **L**imā d̄restillā **C**aio p̄soni nubit, cū ad officiū & ipe ue-
thoma, nisse soli atherius orator ut apud **T**raquillū annotauimus cū defenderet reū libertinū: cui obiciēbat q̄
panetius patrōi cōcubitus fuisset, dixisse fertur, impudicia i i genio crimē ē in seruo necessitas, in liberti officiū
de officio ex eo ipudici & obsceni aliq̄dū officiū uocari sunt p̄fectū officiū, q̄ cadit isolū sapiētē, grāco uoca-
M. Tul- bulo cator thoma nōiat, de mēdiis officiis philosophi & maxie, **M.** Tullius atq; **A**mbrosius copiosē
de offi- sine differuerūt, ubi annotādū q̄ cū panetius tēp̄tōvκονκορτοσ, de officio liberos luculentos: in-
ciis, scripserit uisa est, **M.** Tullio i scriptio plenior de officiis pluraliter inscribere: q̄ de officio singulariter.
pone do- **L**AUris obsita, hac quoq; tēpestare **D**omus nuptiales auleis exornāt: lauro hedera aliisq; frōdibus
milau- uestiunt forēs: & uestibula coronant, luuenalis nocte coronā postibus & dēfos p̄ limina nocte cōrym-
ros, bos itē lauros adhiberi solitas causā gaudiōq; & festiuitatis idicat cū ait pōe domi lauros duc in capi-
Laureate tolia magnū cretatūq; bouē **T**ertullianus quoq; sic inquit, cūr die leto nō laureis postes obūbramus
litterae Plinius lib. xvi. laurus inq̄t p̄p̄rie triūphis dicit, uel gratissima domibus ianitrix caesae pontificūq; q̄
Laurea i & sola domos exornat & ante limina excubat **R**omāis p̄cipue letitiae uictōriarūq; nuncia fuit laurus,
gremio addebat militū lācis pilisq; addebat & litteris: q̄ ob id laureatae nōiānt apud historicos: super q̄ re di-
iouis, ligēt op̄inor & scite scripsimus i **T**raquilli cōmētariis fasces quoq; ip̄eratores lauro decorabāt, quin
Laureati ēt in gremio iouis optimi maximi deponebat quotiēs uictōriā nouā attulisset. **L**aureati milites triū-
militēs phātē sequēbant, & ip̄sum laureū ramū tenentē. **C**oronāq; lauream capite gestantē, grāci daphnē
Daphnē uocant & daphnōna laureū unde chamedaphnē a **P**linio dicta humilis laurus. **O**bsita, inuoluta
Chame coronataq; apud **T**erētium: pannis annisq; obsitum apud **V**ir. ibat rex obsitus auro, metaphora ē ab
daphnē agros ut inquit **D**onatus: exponitur a **S**eruiō obsitus auro, pro inuolutus aetate. **T**EDIS, facibus
Obsitus quae ad nocturnā lūmina adhibentur: & in nuptiis peculiariter usurpantur, scribit **P**lutarchus in pro-
auro, blematis, quinque faces in nuptiis accendi solitas, propterea quod pentas idest quinquarius numerus
Faces nu ex omnibus unus potissimum nuptialis sit tanquam ex mate & femina constans, uel quia mulier
ptiales non plures quā quinq; geminos uno partu gignere potest: cui sententiae astipulatur **A**ristoteles, qui
quinq; finem multiugae partitionis quinq; esse dixit: neq; plures unquā simul genitos, **T**radit **P**linius noster

in. xvi. faces nuptiae ex spina alba fieri solitas tūq; auspiciatissima: quoniam inde fecerint pastores qui ra Teda spi-
puerunt fabinas. hinc illud **C**atullianū spineā qua te thedā: q̄ lectio apud **C**atullū, purior & uerior ui- nea. Pa-
des q̄ si legas pineā, sicut uulgo legi pueri tres patrimi & matrimi: ita enim uocatur qui patrē habet trimus
& matrē adhibebant antiquitus: unus qui facem praferret ex spina alba, quia noctu nubebant, quo matris
qui nubentē tenebant: fax autem illa rapi mox solebat ab amicis sponsi & sponsae, ne aut uxor ea sub
lecto uiri ea nocte poneret aut uir in sepulchro comburendā curaret: quo utroq; mors propinqua al-
terutrus putabatur. **H**ymene-
um, nuptialem deum & nuptiale
carmen. **G**REMio mater, rapi Rapi spō-
simulabatur uirgo ex gremio ma- fa ex grē-
tris cum ad uirum ducebatur, q̄ mio ma-
uidelicet ea res feliciter **R**omulo tris
cessit fabinas in spectaculis rapien-
ti. **M**Vndo nuptiali, ornatu quo
noua nupta ornari solet: mundus **Mundus**
muliebris ē: quo mulier mūdior mulie-
sit eo continentur ut inquit **U**lpia bris,
nus specula unguēta uasa unguē-
taria: & siqua similia dici possunt
separatq; ornamenta muliebria a
mundo muliebri tanquā mulier
possit esse munda nec tam en or-
nata: ut solet contingere in his q̄
se mundauerint lotae in balneo
neq; se exornauerint: & contra est
Senten-
tia **U**lpian-
non satis
proba-
Colmos
Mūdum
omne
Suauiolū
Cuneus,
Porcinū
caput,
Forfex,
Globus
Serra p̄-
liari,
Cuneatū
theatrū,
Disturba-
tae nu-
ptiae piri-
thoi.
Athraxis
magi
ca,
Laud co-
dris

bus imperitorum tumulosos & uiruperonum linguas liuotis cote acuminatas flocci non facio. Sed ut do-
mum repedimus, quo modo prothesilai nuptiae disturbatae sint non dispicio, nec usque quod equidem meminere
scriptum legi de prothesilai quidem obitu & laudomiae eius coniugis amore exuperantissimo non pauca
tradunt & ea quidem cognitissima: sed de disturbatis nuptiis nihil adhuc copulatum. erit ergo hic locus: ita
castigandus, ut castigandum docuimus diis hominibusque plaudentibus: aut fabula remotior querenda: sicut
Aulus Gellius historia oraculi arietini, ob plautinos uersus fuit uestiganda: inquirendaque. Vltima sum: in
somnia scilicet & per quietem, iter
genera insomniarum, unum est quod
Cicero uisum uocat graeci phan-
tasma est & uisio cum idquis uidet
quod eodem modo quo apparuerat eue-
niens, graeci opaxia uocant. AVI-
as, inaccessas & penitus remotas
homo quoque dicitur auis a uia
recta deuius. Lucretius, auis a ue-
ra longe ratione uagaris: hinc illa
annominatio apud Quintilianum
& in rhetoricis ad herennium: auis
dulcedo ducit auium. VIDVA
tus, priuatus spoliatusque. PEDI-
bus alienis: hoc somnium, proprie
uisio est: uidet enim quod euentu-
rum est: nam pedibus asini apule-
iani mox fugiet. RAPTUM, rapi-
nam. INTERMIT, intermisse ui-
sus est somni exitus erit hic ut pu-
ella spoliata ab amico perfidiosis-
simo lancea confossus interima-
PRO pedibus ante pedes, an-
notauimus iam saepe particulam, pro modo ibi ante significare. ASPECTUS uisionis. ME hercules, an-
notanda est impropria nec foeminae congruens adiuratio: namque si credimus, Aulus Gellius: sicut uiri non de-
ierant per castore, ita mulieres per hercule non deierant: causa minime obscura: herculano, namque sacrifi-
cio abstinent quod apud proprium in quarto commentario copiosissime explicat, nusquam, ut Gellius uerbis
utar scriptum iuenire apud auctores idoneos, aut me hercules mulierem dicere: aut me castor uirum, tamem
Apuleius inter scriptores non pletarius sed classicus morosa illa diligentia haud quaquam obseruata: non
tam inficere quam eleganter foemina per hercule ad uirum inducit. SOMNIO, figmentis, philosophi tradunt
somnia non esse credendum: quod idem asserit Hieronymus ostendens illud uulgarissimum: quod idem pro oracu-
lo quotidie aduocat somnium fuisse, quo iurauit in caeli consistorio se libros seculares nunquam deinceps lectu-
rum cum illi obiceret quod Ciceroianus foret magis quam christianus: namque in apologia contra ruffinum apte idcirco
id fuisse somnium: docet quod inibi ex prophetarum auctoritate somnia minime esse credendum: subaccusat ruffi-
num quod a se somnium exigat spoliatio quodammodo somnium siue is alexander magnus fuerit siue alius, ne som-
nia credere, ex quo scholastica controuersia, proponi solet in genere asystaro quod inconstitens nostri dicunt
somnia, crediderit tamen sequi ut non si credendum, si autem non crediderit tamen sequi ut credendum sit, sic idcirco de
clamatio sibi repugnans sequi dissoluens, uersiculo graeco somniarum fides eleuat: cui concinit illud Titulli
somnia fallaci ludunt temeraria nocte & apud maximum poetae scriptum est, sed falsa ad suppositos mittunt in
somnia manes somnatores dicti interpretes somniarum: in deuteronomio scriptum est: non audies uerba som-
natoris insomniosus dicitur Catoni: qui multum somniat, ois inquit qui insomniosus est hac eadem
curatio faciem suam facies. M. Tullius de diuinatione somnia somniorumque significationes illud fatetur: ni-
hil a deo somniis significari. Homerus tamen dixit in primo iliados τοῦ ἀρεῶν Διὸς ἱερὸν ἱερὸν ἱερὸν
somnia, graeci enim opop somnium uocant, hic locus ut Plinius uerbis utatur diuersis est refertus docume-
tis utrum ne sint aliqua praescita animi quiescentis: qua fiant ratione: an fortuita res sit ut plerumque: & si
asystaro exemplis agatur profecto paria fiant: a uino & a cibis proxima: atque in redormitione uana esse uisa, prope
esse conuenit. IMAGINES, falsa ex academica disciplina hoc dictum est, quae nihil affirmat: ideoque acade-
mici philosophi τροπῆτικοί notati quasi ambigentes dubitantesque nihil enim copredi putant: & ima-
ginibus quas phantasias uocant mortales falli asserunt, super qua re apud philosophos & augustinum
lunt quanto nocturnae uisiones fallaciores uanioresque uideri debent: Gallenus improbat incompre-
hensibilem academicorum: asserens credi oportere oculis & palato, & ut ipse inquit, in hoc pomum haec si
cum esse non credis? CONTRARIOS euentus, Plinius in epistolis: refert igitur euentura soleas an contraria som-
nia uana niare, interdum, namque diuersae uisiones portendunt felices euentus, ex hac sententia anus puella solia, tanquam tri-

ste somnium ex contrario euentu denunciet meliora, sique futurum auspicius: sicut stertens homo somniat se euentus
angulari uerberari: quod mox portendit lucrum: & felicitatem: sicut e contrario dum somnians nos uesci dul-
cioribus cibariis: uel rei ueneriae opera dare: mox ex somnio optabili afficimur uigilantes anxietate su-
musque in calamitatibus, plerique libros de obseruatione somniarum composuerunt: tanquam leges somniarum statui. Synesius
posset: quos irridet synesius platonicus iudicis, prodesse parum: quod in libris de somniis neque subtiliter: neque platonice
diligenter docet leges insomniarum statui haud quaquam posse cunctis aequae communes: quod synesius & melius libris
contra ridere: & mellitis dulciolis uentre saginare: uel in
uoluptate ueneriae conuenire: tristitia autem lagori corporis
tis: damnisque ceteris: uel anxiatum iri predicat. Sed ego
te narrationibus lepidis: anilibusque fabulis protinus
euocabo: & incipit. Erant in quadam ciuitate rex & regina, hi
tres numero filias: forma conspicuas habuere, sed maio-
res quod de natu quis gratissima specie idcirco tamen celebra-
ri posse laudibus humanis credebant. At uero puellae iu-
nioris, tam precipua tam praecleara pulchritudo nec expri-
mi ac ne sufficere, quod laudari sermone humani peruria
poterat. Multi denique ciuium & aduenae copiosi: quos exi-
mii spectaculi rumor studiosa celebritate congregabat
est. Credit & somnare oia uiuipara, aial parum: de ouiparis, his quod oua gignunt icertum est: quis dormi-
re ea certum sit. CIRCA ridere, corrige contra ridere: ut expostas e contrario risu in somnis significat merore. Bellaria
MELLITUS dulciolis, lege mellitis dulciolis: ut referat ad cibaria: quod mellita noiant a mellis conditura. Mellita
De quibus apud suetonium in Nerone de quibus apud Varonem, Macrobius Gellius, illud memoratissimum, Bel-
laria et maxime sunt mellita: quod mellita non sunt, dulcibus, namque pepsi societas ista: quo dicto significat: ciba-
ria mella concinnata non facere ad stomachum, neque satis conducere concoctioni: quod greci uocant τρεψιφύνη: un-
de de dispepsia Caton pro mala digestione. PR AEDICAT, portendunt denunciatque autem tristitia corporis lagore: & dispepsia
cetera fortunae detrimenta. VEL axatum, trilegedum puto anxiatum, quasi ab anxietate siue ab angore ducto fabella
uocabulo, quod si legas uexatum: quod latinum uerbum est & quod dicitur. ANILIBUS fabulis, mos est aniculae, ut fabel-
las alumnis comiter denarrat: quibus illos, metes mulcet & puerilis tristitia discutit, Quintilianus fabu-
lis nutriculae, primo loco succedere debere esopii fabellas, incipit: cum autem senectus sit natura loquior: &
senilis sit proprie macrologia, seruat scitissime temperet & decore. Lucius noster, ut macrologia, mul-
tiloqui det amniculae lingulae: & loquaci: eaque inducat fabulae longiorae & lepida mulcente puellae la-
mentantis mellitudine. EVOCABO, elestabo, mulcebo, uel lege auocabo, pro eo quod est abducere amo-
reboque a tristitia: quae conciperat uisione somniarum. ERANT in quadam ciuitate, fabula est oratio ficta
uerisimili dispositione imaginem exhibens ueritatis: qua usi sunt uetustissimi auctores, ut Hesiodus, Ar-
chilochus, Oratius, Hesiodus quidem lusciniarum archilochus uulpis, Oratius muris: noiant autem ab inuen-
toribus ois tamen communiter esopiae nuncupatae, quoniam in conuertiis frequenter solebat esopus his uti
fabulae quod moralis est & ad uitae utilitatem maxime pertinet, dicitur apologus, a quo ex precepto, M. Tullius ad
herennium exordietur orator si erunt iudices audiendo defessi, festiuos delectabilesque apologos cometas
esopus fabulatur, quibus ut inquit Aulus Gellius, res salubriter ac prospiciet aduersas in metes animosque
hominum cum audiendi quadam illecebra induit, plautus in Stichopege obsecro praesens hic quod est apologus quod
da non sane recepto in usu noie apologatione uocat quod docet Quintilianus in fabula graece αἰνῶς dicitur
& fabulator αἰνῶν τοῖος καὶ αἰνῶκος, macrobius mythichos uocat regem fabulosa scriptores quod fictio
nibus historias obuoluunt, quod scripserunt mythistorias hoc est fabulares historias, Spartianus citat te-
stimonium ex mythistoris, epimythio noiant in fabulis esopii particula nouissima: qua utilitas ipsius fa-
bulae retegitur: quod nostri affabulatione interpretantur apud oratores fabula est in qua nec uera nec uerisimilis res
cōtrectis argumenti uero est ficta res quod non fieri potuit quales sunt plautinae terentiarum comediae, & hoc est quod
ait Quintilianus, namque & fabulae ad actum scenae compositae: argumenta dicunt, ego igitur idcirco anus consolatrix
referes puellae capriuae fabulae lepidissimam, non minus scienter quam eleganter concinnatae de psyche & cupidi-
ne, cuius interpretamenta extant fulgentio uiro apprimè docto composita: qui ex physica subtilita-
te & sensu allegorico illam commentatus est: a quo haec tota res ad aiam refertur: quae graece dicitur ψυ-
χῆς, scribit enim in mythologiis ciuitatem poni pro mundo regem & reginam pro deo & materia: qui
tres filias habebant, idcirco carnem libertatem arbitrii & animam quam ideo iuniorem uoluerunt,
quod corporis iam facto post idcirco esse dicebant eandem ideo pulchriorem, quod & a carne nobili-
or, & libertate superior, huic inuider uenus, quasi libido: quae ad illam perdendam cupidinem mit-

tit: sed quia cupiditas est boni & mali cupiditas animam diligit & ei uelut coniunctione miscet quā
persuadet ne suam faciem uideat: id est ne cupiditatis delectamēta discat: neue suis sororibus id est car
ni & libertati de suae formae curiositate perdiscenda cōsentiat: sed illarum impulsu percita lucernam
de sub modio eiecit id est desiderii flammam in pectore absconsam depalat & inuulgat: uisam taliter
dulcem amat: quam ideo lucernae ebullitione dicitur incendisse: quia omnis cupiditas quantum dili
gitur tantum ardescit: & peccatricem suae carni cōfigit maculam: ergo quasi cupiditate nudata psyche
ex potenti fortuna eruitur: & per
culis iactat: & regia domo expelli
tur: mox post erummos labores
exanclatos cupidini cōnubio co
pulsatur: & ut iquit Marcianus ca
pella: psyche opima muneribus
deoz adamantinis nexibus a cu
pidine detinetur: idem auctor est
psyche a philologia expolitam
fuisse: quin etiā aristophanes athe
neus fabulam hanc psyche enor
mi uerborum circuitu discere cu
pientibus p̄didit: & sane ecclesia
stici conditores in canonica scri
pturae interpretamēto arcana my
steria allegorico inuolucro inuoluta repandūt ac renascunt: qui tradunt multiplicem esse intellectum
Hierusa
lem my
stice qd
philoso
phaster
Mos ado
rantium
ori ma
num ad
mouere
Dextra
osculada
porrigit
Deoscula
mini
adorate
Iob
Deoscu
latio pro
uenera
tione
pacifica
tor habi
tus
Attigu
us
aphrodi
te
Spuma
spumoz
sum
Ex celo
rerum se
mina de
cidua
Pulluli
in arbo
ribus
in historia eorum quae scripta sunt ordo seruat in tropologia de littera ad maiora cōsurgimus: & qd
quid carnaliter factum est iuxta morem interpretamur locum: si spiritali accipiat: qui & anagogicus
dicitur sensus: ad sublimiora transimus terrena dimittimus: de futurorum beatitudine & celestibus
disputamus: & ut res exemplo magis colliqueat hierusalem historice significat ciuitatē iudeae me
tropolim allegorice ecclesiam: moraliter animam: spiritaliter celestem ciuitatem: ad quā cunctorum
uota suspirant: & illius coloni effici concupiscunt: sed nos non tam allegorias in explicatione huius
ce fabulae sectabimur q̄ historicum sensum: & rerum reconditarū uerborumq̄ interpretatiōe expli
cabimus: ne philosophaster magis uideat q̄ cōmentator. INACCESSAE formositatis: sicut locus in ac
cessus dicit ad quem nullus accedit: quicq̄ inaccessibilis est: sic formositas in accessu eleganter: noiatur
ad quam propter exuperantiā nullus accedit: quae propter reuerentiā & quādā quasi maiestatem morta
libus inadibilis est: qualia sunt numina deoz dearūq̄. ORIBUS dextra ad mouentes: designat tāta
formositate fuisse p̄ditam puellam: ut ab omnibus peride ac Dea uenus adoraret: mos enī adoratiū
ē & is qd est usitatissimus: ut manū dextra ori ad moueant: in ueneratione deoz & cultu in apologia
in huius sensum sic scribit: si sanū aliquod praetera at nefas habet adoradi gratia manum labris admo
uere: Plinius in xxviii in adorando iquit dextra ad osculum referimus: totūq̄ corpus circumagimus:
idē in xi refert religionē quādā eē in detra quae in fide porrigitur: quae osculis auersa appetit: & nunc
quoz solent principes: & antistitio sacerdotali praecellentes dextram auersa ad eūtibz religiose oscu
landam porrigere Hieronymus callens linguae hebraicae ueritatem in spalterio quod dicitur deoscu
lamine interpretatus est adorare: quia ut eius uerbis utar: q̄ adorant solent deosculari manū: & capita
summittere: qd se beatus Iob elementis & idolis fecisse negat dicens: si uidi solē cū surgeret & luna ice
dētē clare & letatū est i abscondito cor meū & osculatus sum manū meā ore meo: q̄ iniquitas maxia
est: & negotio cōtra deū altissimū: & hebrei iuxta linguae suae proprietatē Deosculatiōe ponūt: p̄ ue
neratione. PRIORē digito: Quintilianus in xi diuersos eē gestus referēs ait adorantes attollere ma
nus: pacificator quoz habitus in statuis est manū infesto pollice protēdēs: qn etiā uouētū māus leui
ter p̄adata est: hic gestus ille significat: quo in adoratione digitus index super pollicē residēt: crucem
quasi figurat: eūq̄ exosculari solemus. ATTIGUAS finitimas proximas: ab attingendo ductū nomē:
sicut a cōrigēdo cōriguū. Quā cerulū pfundū uenerē p̄phraisticos describit: quā fabula tradit or
tā eē ex maris spuma & pudendis celii in mare deiectis q̄ ob id apud grācos aproditē nomen accepit
aphron enim spumā dicunt: quod ideo fictū a mythicis id est fabulatoribus autumat Aristoteles in se
cundo de generatione animalium: quia scilicet genitura spumosa est. TRIBUTA uenia: sensus est: fama
inuulgauerat uenerem e celo descendisse in terras: & sui numinis cunctis mortalibus sub specie puel
lae iam facere potestatem uel potius alteram uenerem terrenam ui siderali esse procreatam. GER
mine stellarum: ex opinione philosophorum hoc dictum est: qui opinantur cuncta in terris p̄ gene
rari ui stellaz & siderali positura ac radiatiōe: nam ut inquit Plinius noster decidua sunt ex celore
rum omnium semina: & inferiora superioribus ancillantur. PVLULASSE: progenerasse: pullulare di
cuntur arbores quādo pullulos emittunt & germinaunde & repullulare: tradunt auctores arbores
quasdam casas nunquam repullulare: Plinius pullulos appellat in arboribus sobolem pullulantem.

IN dies. Quotidie magis. SPECIMē gloriosum. Oēs igit cōfluebāt ex diuersis orbis partibus ad
uisendā puellā hāc: q̄ pp pulchritudinē uenus haud dubie credebāt. PAPHOS. Nullus amplius ea pe
tebat loca: i qbus uenus colit: sed ad hāc cūcti adibāt: pinde ac uiuētē uenerē ēn. paphos oppidū cy
pri cuius numē & regia ē uenus: Vnde paphia a Poetis dicta. Gnidus quoq̄ isula ē ueneri dicata Ora paphia
tius o uenus regia gnidi paphiq̄ praxiteles statuarius uenerē fecit ex marmore quam gnidi: ut pote uenus
ueneris cultores emerūt: quo signo gnidos nobilitata ē ut iquit Plinius: serūt amore captū qndā no Venus
ctu simulacro cohesisse: eiusq̄ cu praxiteli
piditatis eē idicē maculā. CYTHERA. Insula ē ueneri cōsecrata: unde Cythera
ra. Insula ē ueneri cōsecrata: unde Cythera
uenus cytherea poetis dicta noie
notissimo: Dicimus at hāc cythe
ra in plurali: sicut hāc solyma: &
artaxata: Virgilius ē amathus est
celsa mihi paphos atq̄ cythera: i
de cytheriacū nectar: p̄ suauitate Cytheria
ueneria. SACRA dea p̄ferunt. cū nectar
Adeo: inq̄ pulchritudo psyche
erat uenerabilis adeo species ado
randa: ut uenus p̄psyche maiesta
te cōtēneret: ut sacra ueneris ne
gligerent: Nā sacra dea p̄ferunt
duplici intellectu uel qd p̄crastina
tur differētur: p̄ cōtēptionē uel
q̄ publicant: & in p̄patulū edu
cunt: qd fieri nefas ē cū in arcano
clusa cōditāq̄ sacra sint habēda
p̄ferre enī ambisariā dī p̄ deduce
re & ostētare & p̄ differre ac p̄tra
stinare: hic iocus ille Plautinus in
captiuis. Vbi res: platea sunt cum to
rus hoies eunt simul: platea res sunt nostris dentibus. PVLUINARIA p̄ferunt. Lectuli inq̄ simula
chris ueneris dicati habent neglectui: nec cū sanctitudinis reuerentiā in secretariis custodiūt: sed palā
& cōrepti depromunt: de puluinaribus aliubi plura. INCORONATA. Sine corōis & intrinsecus subitel
ligedū ē uerbū sunt. Simulacra autē deoz coronari solēt a cultoribus religiosi: q̄ irreligiosi sine coro
nis p̄ irreligiositate neglecta & iculta dēstituūt. Pli. lxxi. corōas refert deoz honorē fuisse & larii pu
blicoz priuatorūq̄ & sepulchroz & manū. Plautinus senex testat se coronas floreas emisse ad coro
nados lares. AR. uidua. Orbata deserte derelicta: trāslatio sumpta a foetia uidua: q̄ solitaria: est p̄
abusione dixit Oratius uiduus pharetra risit appollo. IN hūanis uultibus. Venus igit colit: & nu
mē Dea placat i uultibus psyche: p̄de ac psyche uēus ipsa fit: q̄ i terras dēcederet: & mortales cōspe
ctu suo dignata sitatq̄ sub hūana effigie colit. VENERIS absens. Vēus qd ē absens: sed tamē ti
ueluti p̄sens p̄picat psyche p̄grediēte: quā ueluti uenerē adoratiōibus p̄fecit. COMMEAT. Gra
diētē icēdētē inābulatē. FLOIBUS certis. Lege fertis flores: ferti dicūt i coronamētis cōtextu Lu
canus accipiūt fertas nardo florēte coronas: & ut auctor ē Plinius cū ex floribus fierēt ferta a serēdo corona
seruiaz appellabant: ap̄ priscos coronae fuerūt parti p̄ctiles parti futiles dicta: summa auctoritas pa
stili corōae habita ē: subtiles i cenis solēnes extiterūt: ferti flores dicūt q̄ si iūcti cōtextiq̄ nā serere ap̄ Serere
Antiquos iūgere ē: unde fruges ferti dicūt: q̄a terrae iūgūt: & fertore p̄ assertore dixerūt: a serēdo sic fertor p̄
petēdo aliquē seuat i libertatē: iūgat hic ferilla quoz nauigia appellari autumat uerius Flaccus q̄ assertore
sparto ac lino cōdēsant: a cōserēdo & cōtexēdo dicta. IN modica trāslatio: platio alterius ut igit uē
rissime Tertullianus p̄cedere nō pōt sine alterius cōtumelia: tāto magis trāslatio celestis honoris: ad p̄latio
cultū alterius bilē mouet & aīum icēdit: itaq̄ merito uera uēus idignatiōe sucēsa ē: & stimulo excā
dēscētia icitata cū honores sibi debitos imodice nimis trāsserri uideret ad cultū psyche: & adoratio tumelia
nē nā ut ait fulmonēsis poetae unicus ē de quo sollicitamur honos. CAPITE q̄stanti. idignatiōe si
gnū: sic Virg. lxxi. ille caput q̄stant nō me tua feruida terrēt dicta ferox. FERMES altius. Cōcepto do Vēus pa
lore medullitus: & ita p̄cordia dignat secū uēus q̄ cū sit ipsa maxia dea: & origo regē primigenia rēs regē
tātū honorē participet cū puella. EN regē naturae p̄rica parēs: ex secretariis phiaz dep̄ropta locutio Initiū
q̄ regē naturae pares merito dīcūt ex offō ueneris cūcta p̄ generēt: hic Lucretius libroz suoz initiū Lucretiū
fecit eneadū gēitrix hoīum diuūq̄ uoluptas alma uēus: p̄ te quoniā gēus oē aīantiū cōcipit: uisitq̄ ex Venus
ortū lumina solis. Plinius iūssideris igit ueneris natura cūcta generat iterris: nāq̄ i alterutro exortu quia ue
gitali rore cōsp̄gēs nō terrae mō cōceptus iplet uegāantiū quoz oīum stūlat: uēus ut interpretat. M. nit ad
Tulib. iiii. de natura deoz ex eo dicta: q̄a uēit ad oīa merito uēus naturae regē antiquissima mī noīat: omnia

& elemētōz origo primordialis: tāq̃ a uenere generatio rēz oīum sit & initiū: tāq̃ sine uenerē sterilitia cūcta flaccēcāt: tāq̃ elemēta sine copulatiōe hoc ē uenera nihil separata parturiāt. Quae iugabili qdā cōpetētia & iter se deuicta cūcta p̃generēt. Alma uenus. Optio epitheto alma dē ab alēdo uideli/ cetipinde ac ueneris potētia genitabili alant oīa: Almā lucē almā diē, p̃ Trāgillo accipit Dōatus apud Virgiliū. PARTIARIO honore. Partarius honor dīq̃ ex parte dimidia cū altero cōmunicat: patia/ rio agimus cū ex dimidia parte diuidimus, pars, n. dimidiū apd̃ doctos significat, iuriscōsulTi Titulo de usufructu pte p̃ dimidio acci/ pi euidēter ostēdūt sic scribētēs ēt partis usufructus legari p̃t: si spē/ tialiter nō sit facta partis mentio. Dimidia pars bonoz cōtinet: Ca to ait in libro de Re Rustica calcē partiatio coquēdā q̃ dāt ita dāt, ubi partiatio accipit p̃ dimidiata por/ tione, ut si calcarius q̃ calcē coq̃t dimidiā partē calcis coctae ip̃e ha beat, reliquū domino p̃beat, uete res appellauerūt p̃ticolōes cohe/ redes ex eo qd̃ ptes p̃rimoniū su/ mān. PROphanat. Polluit. VI/ cariae ueneratiōis. Vicaria uenera tio elegāter appellat: q̃ uicē alienā implet: sic uicariae epistolae apd̃ Cy prianū: q̃ p nobis uicē supplēt: sic uicariae manus apud Quintilianū i gladiatore q̃ i pugna p̃ altero dā tur: & uicaria mors q̃ p̃ altero su bit, uicarius uulgo dē q̃ uicē & lo co alterius substituit: Apud iuri/ scōsultos. Oratores poetas uicari/ us usurpat p̃ seruo serui maioris in familia. De quo Oratius inser/ monibus siue uicarius ē q̃ seruo pareat, ut mos uester ait seu con/ seruus: hic illd̃ epigramatistae ēē fat ē seruuū, lā nolo uicarius ēē, do cet iuriscōsultus titulo de pecu/

lio legato ēē & dici uicarios uicariōz i hoc seruo: significatu. INCertū, incerti iqt̃ mortales erūt utz ego An psyche p̃ uenerē colēda sit: ubi annotādū dici icertū p̃ dubio dubitatiōe: q̃ noīssū substātiū. PASTOR ille, Paris significat, cuius iudicio plāta ē uenus lunoni & palladi: de quo Poeta, manet alta mēte repostū iudiciū paridis: Lucian libellus extat de hoc paridis iudicio festiuiter cōcinatus: De quo & i decimo huius opis uolumine uberior mētio. DIGNitatis & p̃rimoniū. Oībus bonis uiduatū ēē cupit: sunt n. bōa triplicia ap̃ philosopho, prima aīut uirtutes secūda corporis, ut icolumitas. Ter/ tia fortunae, ut dignitas & opes. FAXo, faciā. PINnatū. Alatū cupidinē, pīna acutū securis dē: ide utriq̃ habēs acie bipēnis, pīnas auiū quoq̃ dici uolūt: unde pīnatus cupido p̃ aligero & pēnas habē te dictus: ideo aut alatū cupidinē finxit antiquitas, q̃a nihil amātibus leuius, nihil mobilius, nihil uola/ ticū magis. Nāq̃ ut auctor ē Alexāder aphrodiseus i Problematis cupido amatoris nō diuturna est, nec oīno stabilis: sed euagat, ac mutabilis ē, & ut scite canit Propertius: Nō frustra uetofas alas addunt cupidini, salterna quonā iactamur i unda. FLAMmis & sagittis armatus, cupidinē faces tenēre & sagittis armatū figurāt, p̃pterea q̃ exurit cor amatoris, sagittas at̃ ideo gestat q̃ radios emittit tāq̃ sa bus & sa gittas amator i amasiā: ip̃a porro iaculo similis ē qd̃ i amātis corpus iaculet, q̃rit icōtrouersis aucto re Qui cur cupido puenit, cur uoluerit, cur sagittis & face armatus sit. GENuina, Natiua, isita, i gēita. Exorabu ET rota illa plāta. Cū uēus ad filiū cupidinē fabulā illā totā ptulisset: qd̃ de emulatiōe pulchritudinis la uene/ iter ip̃am & p̃syche diuulgabat: filiū p̃cata ē, ut hāc iniuriā uidicaret, & p̃syche ifortun o amoris male nēf. Rogatū, p̃ mīnos affectus p̃ sagittas cupidineas uulnere amabili fodicātes p̃ milita ardētis fa/ cis icēdia. VREDies, Ardore & ustrinas mellea dulcedie medicatas, urit qd̃ amor sed cū dulcedie uulnerat sed cū suauitudo. Plau, de amor iqt̃ amor melle & felle fecidissimus gusto dat dulce ama rū ad satietatē usq̃ aggerit: Plā, xxvi, refert succū trifolii ifusū corpi facere uredinē: ambrosius ustrigi Vitrigies, nē appellat q̃s Lu, nē uredines. TVAE pa, Mihi ueneri. CONTumacē, Rebelle & mihi reluctāte

alma uenus: q̃ cū mortali puella partiario maiestatis honore tractor, & nomē meū cēlo cōditū terreis sordi bus prophana. Nimirū cōmuni numinis piāmēto, uī cariae ueneratiōis icertū sustinebo, & imaginē meā cir cūferet puella moritura, frustra me pastor ille: cuius iu sticiā fidēq̃ magnus cōprobauit iupiter: ob eximiā spe ciē tātis prātulit deabus. Sed nō adeo gaudēs ista: q̃r cūq̃ ē: meos honores usurpauit, iā saxo huius ēt ip̃suis illicitae formositatis pēiteat, & uocat cōfesti puerū suū pīnatū illū, & satis temerariū: q̃ malis suis moribus: cō tēpta disciplina publica: flāmis & sagittis armatus palie nas domos nocte discurrens: & oīum matrimonia cor/ rumpēs ip̃sue cōmittit tanta flagitia, & nihil p̃suis bo ni facit. Hūc q̃q̃ genuina licētia p̃pacem: uerbis quoq̃ ifup stimulat, pducit ad illā ciuitatē, & p̃syche: hoc, n. noīe puella nuncupabat corā ostendit, & tota illa pla ta: de formositatis emulatiōe fabula: gemēs: ac fremēs indignatione: Per ego te inquit maternae caritatis fede ra deprecor: p̃ tuā sagittae dulcia uulnera: p̃ flāmae isti us mellitas uredines, uindictam tuā parenti: sed plenā tribue, & in pulchritudinē contumacē reuerenter uiz dica, idq̃ unū, & p̃r omnibus unicum: uolens efficē

Bona tri plicia, ut dignitas & opes. FAXo, faciā. PINnatū. Alatū cupidinē, pīna acutū securis dē: ide utriq̃ habēs acie bipēnis, pīnas auiū quoq̃ dici uolūt: unde pīnatus cupido p̃ aligero & pēnas habē te dictus: ideo aut alatū cupidinē finxit antiquitas, q̃a nihil amātibus leuius, nihil mobilius, nihil uola/ ticū magis. Nāq̃ ut auctor ē Alexāder aphrodiseus i Problematis cupido amatoris nō diuturna est, nec oīno stabilis: sed euagat, ac mutabilis ē, & ut scite canit Propertius: Nō frustra uetofas alas addunt cupidini, salterna quonā iactamur i unda. FLAMmis & sagittis armatus, cupidinē faces tenēre & sagittis armatū figurāt, p̃pterea q̃ exurit cor amatoris, sagittas at̃ ideo gestat q̃ radios emittit tāq̃ sa bus & sa gittas amator i amasiā: ip̃a porro iaculo similis ē qd̃ i amātis corpus iaculet, q̃rit icōtrouersis aucto re Qui cur cupido puenit, cur uoluerit, cur sagittis & face armatus sit. GENuina, Natiua, isita, i gēita. Exorabu ET rota illa plāta. Cū uēus ad filiū cupidinē fabulā illā totā ptulisset: qd̃ de emulatiōe pulchritudinis la uene/ iter ip̃am & p̃syche diuulgabat: filiū p̃cata ē, ut hāc iniuriā uidicaret, & p̃syche ifortun o amoris male nēf. Rogatū, p̃ mīnos affectus p̃ sagittas cupidineas uulnere amabili fodicātes p̃ milita ardētis fa/ cis icēdia. VREDies, Ardore & ustrinas mellea dulcedie medicatas, urit qd̃ amor sed cū dulcedie uulnerat sed cū suauitudo. Plau, de amor iqt̃ amor melle & felle fecidissimus gusto dat dulce ama rū ad satietatē usq̃ aggerit: Plā, xxvi, refert succū trifolii ifusū corpi facere uredinē: ambrosius ustrigi Vitrigies, nē appellat q̃s Lu, nē uredines. TVAE pa, Mihi ueneri. CONTumacē, Rebelle & mihi reluctāte

VIRgo, Psyche. EXTremi, despiciatissimi postremissimi, COMprobauit iupiter. Canūt poe ta & narrat Lucianus Mercuriū ioue missum ad paridē: ut iudex ēēt & disceptator litis deaz. Hlā/ tribus, Patulis ac plenioribus: hiare oīonē itelligi uult. M. Tullius lapsabūdā & fluctuātē: nec ullis ui culis astrictā. ORAS, Loca littoralia & extremas regiōes, soluere orā ē ex ora & littore nauigiū i ma re deducere & e nauigat: sublati anchoris & funibus nauticis resolutis, errāt q̃ orā funē nauigiū iter ptant. VDO resedit uertice, Sicut fastigiū & summā & ifimā p̃tis dici p̃t: sicut altū & mare celū

uirgo ista amore flagrantissimo teneat hoīs extremi, quē & dignitatis: & patrimonii: simul & incolumitatis ipsius fortuna dānauit: nāq̃ ifirmi: ut per totū orbē nō inueniat miseriae suae cōparē. Sic effata & osculis hian tibus filiū diu ac praesule sauiata: p̃ximas oras refluū littoris petit, plātisq̃ roseis uibratiū fluctuū sumū ro/ rē calcauit. Ecce iā profundū maris udo resedit uertice, & ipsum qd̃ icipit uelle: statū q̃si pridē p̃cepit: nō mo rat marinum obsequium, ad sunt nereī filia: chorū canē tes, & portunus cerulis barbis hispidus: & grauis: piz/ scoso sinu solatia: auriga paruulus delphini palemon iā passim maria p̃scultates: tritonū cateruā, hic cōcha sonaci leniter buccinat, ille serico tegmine flagrantia

bus cōstat chorus, ita ut ex plurimis una reddat fiatq̃ cōcetus ex diffonis: auctores Seneca & Macro bius, chorū a chara, ietitia dici autumat Plato, lib. ii, de legibus: Chorea uero tripudiū simul & cōc tus significat. PORtūnus, Deus est marinus q̃ portubus p̃est fabula notissima: Athamas, n. post fu rorē a iunonē immissum cū occiso learcho melicertā quoq̃ alterz filiū una cū uxore noīe ino p̃scēref: illi se i mare p̃cipitarūt & uolūtate numinū i deos uertit, iūuino i matrē maturā: q̃ grāce dē leucothea melicerta i portunū: q̃ grāce palemō appellat, a portuno portūalia dicta sunt at̃ feriae & dies portu/ no dicatus: cui eo die edes i portu tyberio facta ē. CERulis bar, Colore ceruleo dii marini figurāt ut mari sint cōcolores. SOLatia, Corrige salatia, error līz minutulus qd̃ uerz snīz disparilitas ma xima, Salacia at̃ finxit antiquas ēē neptuni uxore: quā iferiorē aq̃ maris esse dixerūt uenilia quoq̃ ne/ pruno adiuncta ē & ut iterptatio fabulosae theologiae demōstrat uenilia unda est ex eo dicta: qd̃ ad litus ueniat: sicut salacia qd̃ in salū redeat auctor diuus Augustinus l. vii, de ciuitate dei: q̃ in quarto quoq̃ sic scribit: Quid ē qd̃ mare neptuno tribuit: terra plutoni: & ne ipsi quoq̃ sine cōiugibus re manerēt: addit neptuno salacia, plutoni p̃serpina, iferiorē maris partē salacia tenet: terrae iferiorē p̃serpina, M. Varro salacia ueniliaq̃ breuiter cōmeminit his uerbis, Salacia neptuni a salo uenilia a uenēdo. Palemō, Portunus melicerta: de quo iā dictū est in cuius honorem isthma celebrari tra/ dūt grāci auctores: q̃bus uictor corōa pinea coronabat, palemonē delphino uehi sciti dicit: cū cōstet delphinos puerz p̃ mare uētores extrinse: cū arion fidicinio nobilis delphino ifidēs in tenaz platus sitres clara multoz mōmētis. PERsultates, Quid si legas p̃sulātes q̃si sulco quodā atq̃ uestigio iter natādū signātes, pōt tamen p̃sulātes legi, utraq̃ enī lectio, p̃ba est utraq̃ recipit. TRitonū, Tri tonis effigies sic a poeta describit, frōs hoīem p̃fert, in pistrin desinit aluus, Tiberio p̃icipi nuntiauit olysi p̃onēsiū legatio uisum auditūq̃ i quodā specu cōcha canētē tritonē: q̃ nascit̃ forma, sunt at̃ Tri/ tones ut poeta docēt tubicines neptuni sunt auctores tritonas cū buccinis fastigio saturni edis sup/ positos: quonā ab eius cōmemoratiōe historia clara, & q̃si uocalis facta est cum ante muta fuisset & obscura. CONcha sonaci, Inter generā cōchaz, q̃ multifaria sunt, cōchaz qdā memorant̃ ad bucci/ nā recurrae, ut docet Plinius, his tritōes buccinat, de hoc cōchaze geuee sic scribit Ouid, Caua bucci/ na sumit illi tortilis in latū q̃ turbine cresci ab imo: Nos quoq̃ tales curiose sumus cōtēplati figura uidelicet turbinatiore: ut aut imitatus ēē in genio ifissimū poeta sic scribētē in p̃rio metamorphoseos ceruleū tritona uocat cōchaz sonaci ispirare iubet, qdā codices nasonianī, nō sonaci hēnt sed sonāti, uez hoc elegātius, tersius nitidius ē. BVCCinat, Buccinare ē tuba canere, buccina ut scribit cap grā maticus tuba est: q̃ signū dat buccinator: buccinus uero ip̃se cāor significat, Hieronymus in epistola ad dardanū buccā uocari apud hebreos asserit organi genus: q̃ p̃ diminutionē buccia dicat: ap̃ Vege tiū lego buccinā dici tubā: q̃ i semet ip̃sam aereo circulo flectit, a buccina buccinatores dicti, q̃ ut idē refert ornāmētū erat totius legiōis i gressu cōflictus & eius reditu, hic p̃ metaphora decētē buccina/ tor usurpat, p̃ laudatore ac p̃cōe, M. Cicero filius i epistola ad tyronē, qd̃ polliceris te buccinatorē fo re existatiōis meae firmo id cōstātūq̃ aīo facias licet, ap̃ pliniū buccinū ē tuba & cōcha, sic, scribit i

ix. buccinū minor cōcha ad similitudinem eius buccini. quo sonus edī. Vnde & cā nō rotunditate oris i margine icifa. SOLis inimici. Sol inimicus ē diis aq̄ticis. Cuius flagratia isfestant. Ideoq̄ trito nū unus serico tegmīe ardorē solis defendebat. sicut iusu. priscoḡ fuerūt umbellā. q̄bus soli obfiste bāt. Dōminā. Veneris. PRAEgerit. Antegerit & p̄ferto. Biges. Bigas significat. sicut appellat̄ eg duo iūcti. Quidā codices hēnt currus biuges q̄ lectio purior ē & usitatio. Eodē tamen intellectu. CVpiēs nuptias. Quādā noīa ut ingt Diōedes forma participioz̄ genituo casu iūgnit. ut fugi solis obfistit inimici. alius sub oculis dīa. speculū prae gerit. cuius biges alii subnatāt. talis ad oceanū p̄gētē uenerē cōitat. exercitus atērea p̄syche cū sua sibi p̄spicua pulchritudine. nullū dcoris sui fructū praeipit. ipectat ab oibus laudat. ab oibus. nec q̄sq̄ nō rex nū regius. nec de plebe saltē cupiēs eius nuptias. petitor accedit. Mi rāt. qdē diuinā speciē. sed ut simulac̄ fabre politū mi rāt. oēs. oli. duae maiores sorores. q̄q̄ tēparā formosita tē nulli diffamarāt populi. procis regibus desposā. iā beatas nuptias adeptā. Sed p̄syche uirgo uidua. domi res idēs deslet. desertā suā solitudinē. agra corporis. ai laucia. & q̄uis gētibus totis cōplacitā. odit i se suā for mositatē. Sed i fortunatissime filia. miserrimus p̄r suspe ctatis celestibus odiis & irā super. metuēs. dei millefii uetustissimū p̄corat̄ oraculū. & tāto numie precibz̄ & uictis i grate uirgini petit nuptias & maritū. Sed apol. q̄q̄ grācus & iōicus p̄p̄ milefīa cōditore. sic latia forte respōdit. Motis i excessu scopulo. desiste puella. ornata is cōtractus stipulationū spōsionūq̄ dicebat spōsalia. tū q̄ p̄missa erat spōsa appellabat. q̄ spōspōde rat du. iuge. spōsus. spōdere ut docet. M. Varro ē dicere a spōre idest uolūtate. Vnde respōdet. Despō der despōsor. & despōsa iclinat. hic cōspōsus quoq̄ dictus. q̄ ut idē faciat simul obligat. Qui spō pōderat filiā despōdisse dicebat. q̄ de spōte eius idest uolūtate exierat. sic despōdisse aiūm quoq̄ dī. ut despōdisse filiā. p̄ eo qdē mori uelle & sue spōtis ac uitaē statuere finē. Liuius insiit. nec ipsi solū de spōderat aiōs. sed cōtemni cōcepti erant a finitūis populis. Plautus. M. Varro. Seneca aliq̄ ex p̄scis scriptoribus hoc uerbū i hoc significatu decēt usurpāt. & a Columela dictū ē. Despōderis sapiētiā pro desperaueris. Vidua. Nō q̄ oli uirg. habuerit sed quā uirg. inuenire nō poterat. & ita sola sine cō iuge in uiduo thoro solitudineq̄ degebat. Agra corporis. Hōnesta locutio. & apud ueteres usi tatissima. agra ai. agra corporis. lautius ai. pro aīo & corpore archaismos est. SVSPECTANIS odiis. Cū suspecta haberet odia deoz̄ & ex ira superum id filiaē suā infortunū accidere suspicaret. DEI milefii. idest apollinis miletos ioniaē asiaticā caput ē lelegeis antea & anactoria noiata. ubi fuit ora culū apollini didymeō sacru. Quod brancidaz̄ appellant id a Xerxe incēsum est. quēadmodum cā tera tepla omnia. excepto ephesīa Dianā delubro. postea milefii templū construxerunt omniū ma ximū. quod propter magnitudinem remansit sine tecto. apollo autem in oraculo milefio colebat. cognomine didymeus. Quod copiose nec indiligenter explicatum. leges in Suetonii commentari is. Mileto nomen indidit conditor miletus apollinis filius. De quo Ouidius. Moenia constituit po sitoris habentia nomen. Ingrata. Inamabili & nulli grata. ut pote quā a nemine expereretur. Quamquam grācus & iōicus. Athenienses ex responso apollinis delphici communi consilio totius ellados idest grācie colonias duodecim uno tempore in asiam deduxerunt. summam impe rii potestatem dantes iono. quem apollo delphicus. suum filium in responsis est professus. colonias eas in asia deduxit cuius nomine ionia regio est appellata. auctor Vitruius in quarto. hic me rito apollo milefius dicitur grācus & iōicus. Lingua ionica inter quinq̄ grācorum linguas. una ē notissima. CONDITOR. Paulo ante dicimus miletum apollinis filium conditorem fuisse & nun cupatorem milefīa ciuitatis. Strabo uero a neleō. qui pylus fuit miletum conditum esse tradit. Vi truius refert ab iono ephesum mileton & reliquas ioniaē ciuitates constitutas fuisse. id plane con stat mileti conditorem grācum extitisse. LATINA forte. Latino oraculo responsoq̄. ita. M. Tullius libro secundo de diuinatione fors ipsa referenda sit ad sortes. item fors edita est opulētissimo regi

asia. Idem eleuans fidem oraculorum. Latine inquit apollo nūq̄ locutus est negatq̄ credēdū apolli. Latine nis ex oraculo pyrrho ēē respōsum. Aio te eacida Romanos uincere posse. MVNdo. Mundū orna apollo tum meliebreu uocat. de quo supra sensus est oraculi. ornetur inquit p̄syche non ornatu feliciū nu ptiaz̄. sed mundo cōnubii funebri & i fortunati tanq̄ uirum habitura sit ferum sceuūq̄ ac funereū tus. hic autem cupido significat. qui stirpe non mortali sed diuina procreatus fuit. bacchabundus per pectora medullasq̄ mortaliū. qui ueneno uipero & dulci melle conditus gustu dulcedinē propinat. amaram autē uenenatūq̄ uirus ad facietatē usq̄ aggerit. CVN cta fatigat. In hac sententiā ait p̄ pertius hic Deus & terras & Ma ria alta domat. & ab ouidio de cu pidine decenter dictū est. Tu supe ros ipsumq̄ iouē tu numina pō ti uicta domas. ipm̄q̄ regit q̄ nu mina. terrā Tartara quid cessant. FLAMMA. Ob facē. FERRO. Ob sagittas. IOUIS. Qui nūc iu iouis piter dicit. apud p̄scos iouis re cto casu dicebatur. nāq̄ a iuuado iouem appellauerunt. & quod ē in elisis aut immutatis quibusdā litteris iupiter id plenum atq̄ ite grū est iouis pater. Simili quoq̄ nomine diuuis dictus est & ueiouis. uerum diuuis a iuuado nomi natus. quasi nos die ac uita ipsa afficeret & iuuaret. cōtra ueiouis dictus. qui non iuuandi potestatem haberet sed uim nocēdi. In uersu illo enniano iouis pro iupiter recto casu dicit. Mercurius iouis ne prunus. Vicanus apollo. ET stigia tenebra. Tanquam dii quoq̄ inferni amore possessi ac capti Loxias sint. sicut pluto proserpinam deamauit. REX. pater p̄syches. Afatu accepto. Cum sorte respon apollo. sumq̄ uaticini apollinis accepisset. ENODAT. Bene enodat. sunt enim nodosa & flexiloq̄ apolli nis oracula. Vnde & loxias cognominatus. idest obliquus. cum uera obscuris iuuoluit. Diuus Hiero nymus meminit apollinis loxias. quidam loxiam cognominari solem tradunt. q̄ obliquum circu lum ab occasu ad orientem peragit. MOERETUR. Fletur. uerba impersonalia ad omnes generaliter pertinent. ideoq̄ passiuā uerba significant. ut apud Virgilium. undiq̄ totis usq̄ adeo turbatur Imperfo nalia uer ba. agris. & illud itur in antiquam siluam nō ne ut inquit Quintilianus proprie cuiusdam rationis est. absinthia cui simile fletur accipimus. TETRI effectus. Legō teter effectus ne soloecismo & imparitate de ho tetra. nestet oratio. teter autem effectus accipitur pro impio crudeli & euitabili. Lucretius absinthia tetra tetra. dixit amara intelligi uolens. CHORAGIUM instruitur. Instrumentum apparatur. choragium eni Chora gium. generali uocabulo dici potest instrumentum cuiuslibet rei. & apparatus a uerbo grāco χορηγος. Chora gium. quod significat supposito expensas subministrōq̄. Vnde & choragus pro exhibitore. cuius ap̄ Plau tum & Tranquillum mentio est. & id nos in cōmentariis latissime explicauimus Festus Pompeius Chora gium. choragium esse dicit instrumentum scenarum. quod itidem funeri dici commodissime potest. Li bro quarto Rhetoricorum ad herennium choragium gloriā pro apparatu gloriā & duri ter usurpat. THEDE lumē. Fax inquit nuptialis. in facem funeriā demutatur. SONUS tibiae zy zygia ti. gia. Tibiam nuptialem. qua in solemnitate nuptiarum uti solemus. zygiā scite ac eleganter appel zygia ti. lat quasi coniugalem sicut & iuno zygia nominatur. quā iuga & iugalīs a nostris dicit. cui uincta iu zygia iu. galia curat. oratori licet per synecdochen ponere nuptiales tibia. pro totis nuptiis. in quarto Rheto no. ricorum ad herennium. De parte totum sic intelligitur. Non illā te nuptiales tibiae eius matrimōii res. & inuptis & in funeribus tibiae tibicineq̄ adhibebant. hic illud apud Ouidium in. vi. fastorum Sicinista. cantabat phanis cantabat tibia ludis cantabat moestis tibia funeribus. Annotant grammatici tibiae Sicinnia. canere solitas in funere puerorum sicut in funere uirorum canebant tubae. Sicinistas appellatos acci Gigrine. pinus qui apud sitos canere soliti essent hoc est uita functos. & finitos. & sepultos. quos sicinnistas tibia. quoq̄ dixerunt. sicinnium enim genus ueteris saltationis fuit. saltabundi autem canebant in funere Gigrine. defuncti. Lucius actius appellari sicinnistas ait nebuloso nomine. Ideo autem nebuloso dixit q̄. sicin nium cur diceretur obscurum esset. Quidam non legūt zygiā tibia. sed gigrinā ex festo & solino. Gigeria. qui tradunt gigrinas tibiae esse breuiores. quā subtilioribus modulis insonant. Dicit autem hoc no mine a uerbo gigrina. quod est anserum uocis proprium gigeriator quoq̄ tibicem a p̄scis dictus. sed uerior lectio est & congruentior tibiae zygiā q̄ gigrinā. infra suo loco de iunone zygia dicitur. p iii

lydia mu INquerulū lydiū modū. Musica q̄ appellat lydia luctui & flebili q̄rimonia accōmodata ē: Dorica
sya q̄ru uero cōstās ac bellicosa: & uirilitate q̄lī q̄dā p̄dita: cōtra phrygia mollis ē atq̄ aīum distrahīt religio/
la nīq̄ potissimū cōueniēs: auctōr Aristoteles i. viii. politicorū: Quod & Apuleius n̄ i Floridis signifi/
Dorica cāter ostēdit cū ait: seu tu uelles eoliū simplex: seu aīū uariū seu lydiū q̄rulū seu phrygiū religiosum:
bellicosa seu doriū bellicosum: lydios modulos prius iuenit amphio dorios thamiras thrax phrygios maris/
phrygia as phryx Plinius auctōr. Plato lib. iiii. de re publica armōias lydias q̄rulas eē tradit easq̄ una cū ionicis
religiosa ip̄robat tanq̄ molles & enerues. ē
flāmeū ē sensus sonus iqt̄ tibiā nuptialis
flāmearii demutat i modulos lydios: q̄ru/
crocota los. s. & lamētis accōmodatos: tāq̄
rii nuptie psyches feralis sint future
& lugubres. SVO flāmeo. flāme
um uelamētū nuptiale ē: quo ami
ciū noua nupta: flāmearii a plauto
dicti i fectores flāmei coloris: sicut
crocotarii i fectores coloris crocei
Plin. i. xxi. lutei inqt̄ coloris uideo
honore antiquissimū i nuptialibus
flāmeis totū foeminis cōcessum:
ap̄ poetās oīs crebra mētio ē flā/
meo: nuptialiū. i. decretis quoq̄
canonicis. xxx. q̄. traditū ē fōcīas.
dū maritāt ideo flāmeo uelari: ut
se nouerint sp̄ suis meritis subdi/
tas eē: q̄netiā uitta nubētes inuicē
copulāt: q̄ cādido purpureoq̄ co/
lore cōtexta ē: quippe cādor ē ad
mūditiā uitae purpura ad sangui/
nis posteritātē significādā: psyche
uero detergēs lachrymas suo flā/
meo p̄fagiū facit cōnubii ifortu/
nati illud obiter annotatu dignū uittā siue tegumētū capitis muliebre dici latine calāticā grāce κρη
Δεῦρορ. Homerus in. v. di. i. f. canit inonem siue leucotheā deam κρηΔεῦρορ ulyssī naufrigo ac/
cōmodasse ad euadendū maris periculū. aufonius in piocha homerica. q̄d ille κρηΔεῦρορ dixit calā/
tica interpretat. uerba aufonii apposui q̄ sunt hęc. ino calantica capiti suo demptā natātī accōmodat:
cuius ille subfēratu ad pheacū litus euadit. calantica meminit & M. T. Clodiu. EDicif iustitiū
luctus publicus dicif iustitium ut docet fulgētiū placidas. apud Liuiū frequēter leges in rebus ad/
uerfis idicif eē iustitiū: q̄d mox ex rebus p̄terioribus remittebat. MILEsiā legēdū uidet̄ misellā:
q̄d epitheton psyche cū primis cōuenit: uel lege necessitas milesia: ut ad sorte oraculi milesiū referat.
necessitati autē quā nec deus q̄dē superat parendū esse p̄cipiunt. plato & plotius parcas κρηΔεῦρορ
aduersus necessitatē nec dii q̄dē pugnāt. Feralis thalami. feralium nuptiaz: lugubrisq̄ cōnubii.
VIVVM funus. attende elocutionis elegantiam: nā cum funus nisi defuncti non sit tamē uiuum
funus eleganter appellat: cum ipsa psyche uiuens perinde tamen ac mortua efferri: nec tā in nuptias
iri q̄ in exequias uidebatur. PERciti. commoti. PROsequente populo. respexit ad ueram pom/
pam funebrem in qua more p̄isco procedit funus homines sequuntur: quasi post ipsum defunctū
morituri sub sequuturū: a quibus dicebatur. uale uos te sequemur. hinc exequias dici autumat Do/
natus enarrans illud Terentianum: funus interim procedit nos sequimur: uerum enim uero hoc tē/
pore ordine p̄postero p̄cedunt homines in pōpa funebri subsequente cadauere: isq̄ mos apud
municipes meos solemnīs fere est. qui tamen auctoritate defunditur. Namq̄ Diuus Hieronymus
scribens ad paulam super dormitione blefillae indicat. ordinem pompae funereae p̄aire solitu ante
cadauer & sandapilam sic enim inquit: ex more parantur exequiae & nobilium ordine p̄aeūte. au/
reum feretro uelamen obtendit. MEA lumina. Laceratio oculorum in parentibus quasi redun/
dat ad oculos filiae: & ex pietatis affectu qcquid parentes torquet id p̄aeq̄ discruciat natos. Quid
caniciē scinditis. Moris est in luctu comam diuellere. & capillos discindere: apud Homerum in. x. ilia
dos inducitur Agamemnon Homericus & idem actianus scindens dolores. identidem intonfam co/
mā. TVNditis. Plantu scilicet & manuum percussioē. HIC. Pro hęc locutio Apulei peculiaris

Calātica

iustitiū

Necessi/
tas insu/
perabilisProcedit
funus.
sequunt̄
deducto/
res
exequiae
a sequen/
do.
scindens
i dolore
comam.

inq̄rulū. lydiū modū. cātusq̄ letus hymeneci: lugubri fi
nit̄ ululatu. & puella nuptura: deterget lachrymas ip
so flāmeo. sic affecta domus triste fatū: cūcta ēt ciuitas
congemebat. luctuq̄ plubico confesti congruens edi/
ciū iusticiū. Sed monitis celestibus parenti necessitas.
misellā psychē ad destinātā p̄enā c̄flagitabat. perfer/
etis igit̄ feralis thalāi cū sūmo mērore solēnibus: toto
prosequente populo: uiuū produciē funus & lachrymo
sa psyche comitat̄: nō nuptias: sed exequias suas. Ac
dū mōesti parētes. & tāto malo p̄citi. nephariā facinus
p̄ficere cōtāt: ipsa illa filia talibus eos addortat̄ uocis/
bus. Quid ifelicē senectā fletu diutio cruciatis. quid
spiritū uestrum: q̄ magis meus ē: crebris eiulatibus fati/
gatis: Quid lachrymis inefficacibus: ora mihi uene/
randa cōcedatis: q̄d laceratis i uestris oculis mea lumina
q̄d cāciē sciditis: q̄d p̄citorā: q̄d ubera sancta tōditis.
Hic erunt uobis egregiae meae formositatis p̄aclarā

PRaemia. Penas. s. & angores. nā tōp̄ aīo tōp̄ p̄mia sunt. uti bonā & i malā partē accipiāt p̄miato/ p̄raemia/
res apud antiquos dicti nocturni p̄dōes. LETali plagā nimig: plage & uulnera iuidiae letalia sunt & cores
mortifera: de q̄ apud filiū Hānibal hęc o dirū exitiū mortalibus. o nihil unq̄ crescere nec magnas pa/
ties exurgere laudes iuidiae. TVnc dolore. Sic apud Liuiū Hānibal. Ritus hic neq̄ adeo ē itēpestius
q̄ uestrae istae absurdā atq̄ abhorrētes lachryme sunt. tūc fletū decuit cū adēpta nobis arma icēsa na/
ues iterditū extremis bellis ē: illo. n. uulnere cōcidimus. NOMie ueneris. Dū psychen noie ueneris

appellabāt: & p̄sus ut deā uenerā
religiosis adoratōibus uenerabāt.
SORS addi. Oraculū apollinis mi
lesii adiudicauit assignauitq̄. FE
stino. exornatio ē: q̄ i rhetoricis re
petitio noīat. grāce anaphora di/
ctā. ut illd. scipio numātia sustulit ra/
Scipio Carthaginē deleuit. Scipio
pacē peperit. PROfacta uir. Sic
locuta psyche. ITVR. Sic Virg.
itur i antiq̄ siluā. CONstitutū. p̄
scripto sortis & oraculi. DEsete.
lego deferūt: hoc ē reliquūt & soli
tariā q̄si dimittūt. PRaeluxerāt.
ante t̄ps. illuxerāt cū priusq̄ nube
ret faces cōiugales isfāmāssent d̄
seruus domio p̄lucere: q̄ āte domi
nū noctu gestat cereū accēsū: ap̄
Plautū ē. Lucēs cereū p̄ eo q̄d ē lu
cere facis & baiulas lucentē cereū. Leues
DOMuitionē. Domū regrediē: cereum
domuitio. n̄ dicta q̄si itio domū
de hoc āte dictū ē. PERpetuā no/
In luctu ac s̄q̄lore tenebrisq̄ noc/
turnis ex mērore parētes psyches
fuisse significat. Sinō ap̄ Virgaf/
fictus uitā i tenebris iuctug: trahe
bā mors ē dolētū ut fugient lucē

& i tenebris degāt. M. Tulli i exilio moerēs & lugēs. sic scribit ad Atticū: odi inqt̄ celebritatē: fugio ho/
mines. Lucē aspiciere uix possum. Syfigābis darii. mater audita Alexandri morte: sese p̄petuā nocti. de/
dit. & cibo pariter abstinuit & luce. Mltis aura zephyri. zephyro q̄ fauonius a latinis noīat maritāt
uiuiticia et terra: hic ē genialis spiritus mūdi a fouēdo dictus: ut p̄dīf: & ut refert Plinius Ver ichoat
apitq̄ terrastēui frigore saluber. Aristote. i Problematis Fauonū ē autumat. Illustre serenū. gratiss/
mū. uetorū oīum etiūq̄ lenissimū: q̄ duobus potissimū tēporibus spirat uere. & autumnos. Igit̄ meri/
to dixit Apuleius. Vectabulo zephyri leuatā psychen. & ingremio cespitis illius aura leniter reclinatā
ē. Flarāt zephyrus ab occasu aq̄noctiali. Quidā Chelidoniā uocat ab hirūdis uisu: q̄ grāce dicif che/
lidō. Nōnulli ornithiā ad aduētū auiū q̄s grāci oppiexō appellāt. Flat. nā. viii. calēdas Martii quo tē
pore hirūdo uisif. & aues aduētāt apud Pliniū mēdose leges ornithiē p̄ ornithiā iiii. Nat. hi. Vibra/
tis laciniis. Expressit id q̄d ueti uti fieri uidemus: ut scilicet uestis & potissimū muliebris reflato sinu
expandatur: & in orbem quasi osculat. SVBditā. scopulo illi subiecte. Inquo psyche constituerat.
P Syche. hic. y. liber cōtinet psyches dōciliū. cupidinis amorē sororū psyches usitationē: earū
dē subsequē iuidiae. cuius sp̄lsu psyche credula maritū cupedinē uulnuscūlo pcutit: ex quo
deuoluta e culmē beatitatis fit erūnosa q̄ uenus ifesta atrociter exagitat. tādē post multipli/
ces exhaustas erūnas fit cōiunx sui cupidinis. nuptiae celebrāt i celo iter cōcicolas. TORo
rosfidi graminis: psyche aīo faucia & aestu mētis p̄trubata tādē dulciter gescit i toro herboso & sōni

Mors Sy

figambis

zephy/
rus geni/
talis aura

fauoni.

chelidōia

Ornithia

Torus.

Stribabia

illic ac suosabulo alludere ut ad
tori ethimologiā: q̄ ut autumat a
tortis herbis dictus ē. unde & sti/
badia tori siue cubilia ex uerbis fa/
cta noīantur q̄s grāci stibadas uo/
cāt: stibadii mētio ē ap̄ Sidoniū.
Martia. Ser. Gramis. gramē iter
herbas ē uulgarissimū iumētis herba nō alia gratio grāce agrostis d̄ unde agrostinū oleū: q̄d ex gra agrosti/
mine fa. itū est. DVLce. dulciter. ut suaue pro suaui ter nomē pro aduerbio locutiōe usitatissima. nū oleū.

PR Oceris arboribus, quædā arbores proceritate maxime cōmendant & uastitate: ut in hircina infula uastitas robore celebrat: procerissimæ arbor: abietes eē ferunt refert Plinius abietē admiratiōis p̄cipue uisam eē i nauigio Cai p̄cipis: cuius quoq; crassitudo q̄ttuor hoīum ulnas cōplectentiū implebat: & trabs & larice lōga pedes cētū uiginti bipedali crassitudine æqualis: quoq; itelligebatur uix credibilis reliqua altitudo fastigiū ad cacumē estimantibus. MEditullio ante dictū est meditullū dici loci mediū: quod & medianū dici potest: nāq; uictruius medianas colūnas, medianā testitudine proceris & uastis arboribus cōstitū: uidet fontē uitreo latice placidū. medio luci meditullio prope fontis ad lapsum domus regia est: edificata nō humanis māibus sed diuinis artibus: iā scies ab itroitu primo: die cuiuspiā luculētū: & amcenū uidere te diuerforiū. Nā sūma laquearia citro & ebore curiose cauata subeunt aureæ colūnæ parietes oēs, argēteo celamie cōtegūt. bestis & id genus pecudibus occurrentibus ob os introeuntiū, mirus prorsum magnæ artis homo: imo semideus uel certe deus: qui magnæ artis subtilitate tātum efferauit argētū. Eni uero pauimēta ipsa lapide preciofo cesim diminuto: in uaria picturæ genera discriminant uehementer. Iterū ac sepius beatos illos: q̄ sup gēmas & monilia calcāt. Iā ceteræ p̄tes lōge latæq; dispositæ domus

Abies
crassissi/
ma
Meditul/
lium
Mediæ
colūnæ

Defcri/
ptio:
pōticulū
Rosciog

Salientes
aquæ ex
uilla
piscina
Carnalis
Maceria
obiecta
rhenane
uolētia

Equile
Equitiū
principale
peristero
trophū

fula uastitas robore celebrat: procerissimæ arbor: abietes eē ferunt refert Plinius abietē admiratiōis p̄cipue uisam eē i nauigio Cai p̄cipis: cuius quoq; crassitudo q̄ttuor hoīum ulnas cōplectentiū implebat: & trabs & larice lōga pedes cētū uiginti bipedali crassitudine æqualis: quoq; itelligebatur uix credibilis reliqua altitudo fastigiū ad cacumē estimantibus. MEditullio ante dictū est meditullū dici loci mediū: quod & medianū dici potest: nāq; uictruius medianas colūnas, medianā testitudine proceris & uastis arboribus cōstitū: uidet fontē uitreo latice placidū. medio luci meditullio prope fontis ad lapsum domus regia est: edificata nō humanis māibus sed diuinis artibus: iā scies ab itroitu primo: die cuiuspiā luculētū: & amcenū uidere te diuerforiū. Nā sūma laquearia citro & ebore curiose cauata subeunt aureæ colūnæ parietes oēs, argēteo celamie cōtegūt. bestis & id genus pecudibus occurrentibus ob os introeuntiū, mirus prorsum magnæ artis homo: imo semideus uel certe deus: qui magnæ artis subtilitate tātum efferauit argētū. Eni uero pauimēta ipsa lapide preciofo cesim diminuto: in uaria picturæ genera discriminant uehementer. Iterū ac sepius beatos illos: q̄ sup gēmas & monilia calcāt. Iā ceteræ p̄tes lōge latæq; dispositæ domus

et adnexum pene ē lateri uille delubri religioſū: ubi sacerdos ad nutum dominicum mysteria obit cui minuscule uilla cum horto olitorio ancillatur: cū uero discreta lux & certa obseruatio uitæ hominum quasi ordinatam reddat & negotia digerat atq; disponat in fastigio ponticulani pratorii horologium longe conspicabile positum est: quod horas diurnas nocturnasq; æquali lance describens titinabuloq; denunciatis non patitur obrepere errorem satagentibus, mireq; conducit ocio disponendo & excitandis in opera mortalibus. Hæc obiter dicta sint de ponticulā, quod ut carptim summatimq; describerem subinuitauit occasio: & Rosci mei mutuus amor aurē uellicans: quo nihil elegantius absolutius, quo mihi nemo est amior nec iucundior, nec carior id quod M. Tullius de attico suo scribit & enim Roscius mihi alter est atticus, & sicut ille Ciceronem sustentauit ita hic mihi unicū est præsidium, amicūq; auxiliariū, consiliariū & peculiaris patronus, hic est ille Minus Roscius, ubiq; librorum meorum celebratus nec pro merito unquam satis laudatus, qui omnibus naturæ ac fortune bonis cumulatus, qui prudentia consilio præsentissimo secunda extemplari doctrina hac elegantiore perpolitus nulli nostrorum ciuium est secundus: quem illustres principes mei Bētioli cū maximo patre clarissime filii tanti faciunt, quanti præterea neminem de quo: ut olim endecasyllabo uerissime lusi, dici meritisimo potest orator bonus & bonus senator: Qui ut est in paroemiis græcorū cum sit ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὁ καὶ ἀγαθὸς πόλις id est bonorum mare & bonorum cumulus, haud dubie dominus est ponticulano dignissimus dicereq; uere & merito possumus. Quilla magnifica q̄ pariri Domino dominaris. Ceterum cum lex rusticatiōis sit ne uilla fundum quærat ne uel liceat minus arare q̄ uerere: uilla ponticulana subseruiunt laxissima latifundia: quibus fruges uberrimæ & uina generosa proginunt: & cum q̄ttuor sint uinis colores, albus fuluus sanguineus niger uinum illic sanguinei coloris haud dubie ad principatum peruenit: estq; inter uina dulcia primæ notæ hominumq; paucorum. Hoc quotannis peculiariter Roscius meus ut est unicū condonat Regulis Bētiolis patri filiiq; seiunctim. Me quoq; principibus æquiparans eadem: uinaria libertate prosequitur, huius ego uinosisit liuia Augusta pucino acceptos refero annos uitæ plusculos, idem me quotannis prope solem niter in illum amoenissimum secessum: quo nihil amcenius noui euocat post idictas serias literarias, ubi & genialia colimus & uoluptati meracissimæ indulgemus, tum corpus tum animū uicissatim refocentes: non tamen sine suauissimo librorum committatu & pastu sine quibus nulla est solida uoluptas libuit in hoc diuersorium de industria diuertere: ut tu qui libellos meos omnis studiose lectitas, ut per te ceteri lectores norint qui sit Rosci in meis uoluminibus: cuius pratorium ponticulani: non absurde domicilium uoluptatis: atq; hospitium psychas uideri potest: quod graphice: & luculenter hoc in loco Asinus noster non asinali philosophica curiositate per scribit. Sed nos institutas iam commentationes exequamur, cum non ab resit in transcurso amicis satisficere uarietatibus co a Lucio nostro dicuntur ex auro & argento celata in hac imaginaria domo, ea magis luxuriatis in geni fertilitate quadam dicta sunt, q̄ ex historica ueritate: quamuis Homerus Menelai regiam auro electo argento ebore fulgere prodiderit, laquearia autem ut ad commetatoris officium reuertamur sunt camera cubulorum tricliniorumq; alio nomine lacus & laquearia nuncupata. Citro, theo phrastus & post theophrastum, Plinius prodiderunt templorū contignationes ex citro arbore apud ueteres factas fuisse ob immortalitatem materię in rectis contra uicia omnia incorrupta, mensis citreis nihil apud eruditos celebratius, inter pauca nitidioris uitæ instrumenta arbor citri est. SVberunt, fulciunt ac sustentant. ARGenteo celamine celatura argentea: lectos totos operiri argento luxuria commenta est. Miratur Plinius in auro celando inclariſſe neminem argento uero multos. Ob os ad os ad faciem. Efferauit lego effigiauit, hæc enim purior mundiorq; lectio est, ut effigiauit exponas uariis figuris simulacrisq; effinxit argentum: ad ornamentum diuerforii, quod si legas efferauit exponere in feras & ferarum imagines effinxit. Quod uero ait homo immo semideus, uel certe deus, amplificatio est qua per incrementum decenter crescit oratio. CESim diminuto, pauimus fuit in pauimentis conficiendis xenodorus qui pauimētum fecit paruis e testulis tinctisq; in uariis colores in quo purgamenta cenæ q̄ conuerti solent ueluti relicta fabrefecerat, ob id asaroton uocat quasi uerri non possit & hoc intellectu accipienda sunt uerba pliniana ex libro xxxvi, quæ aliquarum ac sepius sensus est non solum semel: sed bis, ter ac sepius dicas illos esse beatissimos: qui pedibus gemmas conculcant: tanquam aurum & gemmæ sint summum humani generis bonum: sicut uulgus opinatur: ille autem calcare dicitur gemmas & monilia, qui graditur super pauimenta præciosa, licet statius in siluis: calcabam nec opinus opes illi quoq; gemmas calcare dicuntur, qui calciamētis ad dunt margaritas. Plinius taxans luxum foeminarum sic scribit in nono, neq; enim iā gestare margaritas nisi calcant ac per uniones ambulent satis est. Dispositæ, digestæ: & per membra ordinatæ, omnium edificiū probatōes tripartito considerantur, uidet fabrilis subtilitate magnificentia, & dispositione: cum magnificenter opus perfectum aspicitur. Dominus impensæ laudabitur, cum subtiliter officinatoris p̄babit exactio, cū uero dispositæ & secundū symmetrias tūcerit gloria architecti.

Horolo/
gium so/
larium.
Laus M/
ni Rosci

puerbia/
agathon/
thalassia/
agathon/
soros.

Seceſſus/
mihi an/
ni uerſa/
rius.

Diuerſi/
cula legē/
tibus
amena.
Regia
menela/
ex auro
& argēto
Laqaria.
Citro
mensa.
Celamē.
Effigia/
uit.

Litho/
strota.
Asaroto/
pauimen/
tum.
In calcia/
menti s/
margari/
ta.
probatō/
edifici/
tripartita

Sine precio preciose domū sine precio fuisse dicit: quoniam satis nullo precio taxari poterat, uel quia fictitia erat ut preciose non taceret quod uideretur. DIEM suū domus nostre die habet & lucē beneficio solis hac uero domus suo proprio splendore luminosa peculiariter sibi die & quasi suū faciebat ut etiam citra solis lumen lucida foret: cōsimile ē illud Ambrosii ex quarto exameri habet. & dies suā lucē quod p̄cessor ē solis Sidonius: diuersorū inquit in agellone patet hēt diē nō hēt solē. OPES cetera, quibus erat domus talē fuisse suppellectilē instrumentū domesticū significat, domus nō p̄ dignitate instruēda ē. PROLE sine precio preciose, totique parietes solidati massis aureis, splendore proprio coruscant: ut diē suū sibi domus faciat: licet solenolēte, sic cubacula, sic porticus, sic ipse ual uat fulgurāt. Nec secius opes cetera maiestati domus respondēt, ut eque illud recte uideat: ad cōversationē humanā: magno ioui fabricatū celeste palatiū, iuitata psyche taliū locorū oblatiōe propius accessit. & paulo fidenti oris intra limē sese facit, mox plectate studio pulcherriam uisiois: Mirat singula, & alitescit ediū horrea sublimi fabrica pfecta, magnisque cōgesta gazis cōspicit, nec ē q̄q̄: qd̄ ibi nō ē. Sed prater cetera tātag diuitiarū admirationē: hoc erat praeipue mirificū: qd̄ nullo uicūlo: nullo claustro: nullo custode totius orbis thesaurus ille muniebat. Hic ei summa cū uoluptate uisenti: offert sese uox qd̄ corporis sui nuda. Et qd̄ inquit dominatātis obstupescis opibus: tua sunt hic oīa, pro hic cubiculo te refer, & lectulo lassitudinē refoue, & ex arbitrio lauacrū pete, nos quare uoces accipitis, tuā famulā: sed dulo tibi praeministrabimus, nec corpus curatē tibi regales epulā morabūt. Sēsit psyche diuinā puidētā beatitudinē: monitusque uoces isformes audiēs: & prius somno: & mox lauacro fatigationē sui diluit, uisq̄: statim pximo semitudo: suggestū p̄p̄strumētū cenatorū rata refectui suo: cōmodū libēs accūbit: & illico uini ne cta rei, eduliumq̄: uariorū fercula copiosa, nullo serui ente: sed tantum spiritu quodam impulsa subministratur. Nec quenquam tamen illa uidere poterat, sed uerba tantum audiebat excidentia, & solas uoces famulas habebat. Post optimas dapes: qd̄ itrocessit, & cātauit INformes, sine forma iuisibiles: & incorporeas. Diluit, resolut tollit diluere crimina dī orator i actiōe forēsi refutās, refellēsq̄ obiecta dilutū uinū aq̄tū dicunt: q̄si aq̄ mixtura resolutū: debilitatūq̄: diluis hellebogē dixit p̄sius dilutū absinthiū Lucrēti potione resolutū. SEMirotūdo, hēicyclō signare ur̄: de quo M. T. i. lēlio cū saepe multa narraret tū meini dōi i hēicyclō sederē, uerbū de uerbo exp̄ssū ē nā latio uocabulo semitotūduidē ē qd̄ gr̄co hēicyclō uocat, ē at cēatio effigie circuli dimidiati, unde & nomē. Cōsimiliter signa mēsa, uel potius cēaculū ē istar semitotūdi & lūarā testudis a similitudinē l̄r̄ gr̄ce ducto uocabulo, de quo epigramatarius, septē signa caput sex sumus adde lupū uirē exp̄ssius a pice lūata scriptū testudine signa & si p̄perā multi legūt signū lapridius i heliogabalo signa iqt d̄ croco strauit cū sumos uiros uocaret ad pradiū, eadē dictiōe idē sepe utit: qd̄ hēicyclō accipit, p̄ sella q̄ dimidiati circuli formā hēt sed male, sidōius solii capis hēicyclō pōit itelligi uolēs uas balnear fuisse seiorūdu istar spherā mediā & figura orbis dimidiati. Propter, p̄pe iuxta sic Viri. Lucre, ceteri hāc p̄culā usurpāt. Cenatorū lego cenatoriū nā instrumentū cōnatoriū dicitur qd̄ ad cornā instruēda ē accōmodatū, & ita instrumentū cōnatoriū appellatiōe cōtinebit oīs cōnaticus apparatus, sicut de instrumentū rustico, & instrumentū histriōico, p̄ apparatu crebra mētio est apud auctores.

practiosa

i horreis

Asoma
tonCurare
corpusEgo me
curo

Boues

Curatio

res

Diluerit

Semiro

tundum

Hemicy

clon

sigma

foliū de

micyclō

INuisus, nō uisus nec spectabili ulli. M. Tullius i oratiōe de aruspiciū responsis occulta & maioribus nō inuisa solū, sed et inaudita sacra i expiabili scelere puertit, alias inuisus odiosus significat: fulgētius inuise dixit p̄ aduerbiū pro eo qd̄ uulgo dicit, inuisibiliter uerba fulgentiū sunt hac, ex mythologiis, inuisa nocte adueniens maritus ueneris p̄lis obscure peractis ut inuise uesp̄tinus aduenerat ita crepusculo ē incognitus discedebat. Quare uidebat, iūctim legē, ut sit unū colō, q̄ uidebat nec ipsa: ē enī sensus aliū cithara pulsasse: q̄ ipsa sicut citharedus erat iūsa minimeq̄ uidebat. Cōferta uox, Chogē itelligit: de quo Seneca, & Macrobius sic referūt, nō uides q̄ multorū uocibus chorus constet: unus tamē ex oibus sonus reddit: aliqua illic ex multo acuta est aliqua grauis aliqua mēdia: accedūt uiris foemina i terpo: nūc tibiā: singulorū illic latent uoces oīum apparēt, sit cōcētus ex dissonis, chogē a chara, i lericia nō minatū esse auctoritate platonica iā docuimus. PAreret, appareret, uisere, signare at uidet demonstrationes ministeriales, q̄ cū sint corpore aeri minime cōspiciunt: ex quo est illud homeri cū de minerua, soli cōspicua est aliq̄: nemo tueretur oīs spiritus teste Tertulliano ales ē. Omnis atq̄ uolaticus, ideorū momentō ubiq̄ sunt: quorū operatio ē hoīs ales, Quod ignorat, ex naturali affectu hoc dictū ē: quo fit ut ignota plus timeamus et si mihi metuēda sint. IGNObilis mari ignobilis rus, ignotus incognitusq̄: alias hūi lis ac fordidus, nobilē antiq̄ p̄ notō ponebat & qd̄ p̄ G. litterā p̄ nūtiātes, actius i diomedeo ego me argos referā nā hic sum gnobilis: Gnobilis sicut ē cōtrario ignobilis p̄ ignoto accipit Plautus in pseudolo peregrina facies uidet hoīs atq̄ ignobilis, Liuius poeta ornatu icedunt gnobili ignobiles. INCenderat, corrige iccederat, significat, nā maritū ascēdisse i thogē genialē, sicut dicit lectus nuptialis. Vxorē fecerat, honesto uelamento indicat cupidinem cum psyche cōcubuisse: tanquam non solus cōsensu faciat nuptias sed & concubitus. VOCes, quae famularum ministerio fungebant: quod totū ut diximus ad opationē demonū uidet referēdū. PRAEtolate, p̄sto astates apparētes obsequibiles: p̄stolaris, nō significat p̄sto ē iūgiturq̄ cū datiuo alias expectare, & tūc exigit accusatiū. REDdi, Obsequiū cōparatū institutūq̄ naturali affectiōe. SOLitudinis solatiū, quā uoces ille supplebat uocē cōtuber biles, naliū. INdefessio, exhausto nec unq̄ desinēte. Cōsensescēbat, uidet Plautus macesco cōsensescō ta praesto, besco miser seniu quoq̄ antiq̄ p̄ tristitia & merore & luctu ponebat M. T. ciuitas senio cōfecta est, iari. AFFatū, colloquiū atq̄ cōgressum. INFatiloquis, PRAEter oculos, sentiebat, nā tactu corporali Senium sed oculis minime poterat uideri. ADEre, legēdū ē aderūt, CVM nocte dilapso, euolauit cupidō pro tristitia nox iā finiret, dicimus elegāter surgo cū sole, id est hora matutina, dilabor cū nocte, iā abscendente tia, nocte & ipse abscedo. BEAti carceris, beatū carcerē appellat Domiciliū illud luculentū & amoenū. Surgo sed quo tamen pinde ac carcere inclusa cōtinere, uidet statius de p̄staci cauea loquens iquit uacat ille cum sole beatus carcer, & angustū nūquā cōuitia recti, ego carcerē beatū & honoratū appellare soleo māsionē Beatus magistratuum bimestrium in palatio, unde de die egredi non datur nisi pompabiliter egrediantur, carceri

Chorus
ex multo
rum uo
cibusOmnis
spiritus
ales

Gnobilis

Obsequi

Vbertim **VBERTi** habūde & large. Catullus: Vberti thalami q̄s itra limina fundū. **RE**fectio inter refe-
Expostu- ctioes corporis optia ē cibis & balneis. **EX**postulat accusat & q̄rit: nā expostulare ut docet Dona-
lare. tus ē q̄relā apud eū ip̄um deponere de eo ip̄o q̄ fecit iniuriā postulare at̄ q̄relē dicere de altero apud al-
Postula- tege: Terētius ut cū eo hāc iniuriā expostulē. **HIC** cine hāc ne talia ne. **ET** pfida corrige p̄dia per
ro diū n̄ p̄dia p̄diū d̄f p̄ totū diē p̄tinax & p̄manēs sicut p̄nox p̄ totā noctē p̄seuerās: unde & lūa p̄ nox
perditus i plenilūnio dicta ē: tota noctē collucēs. **Au** Gellius in secūdo Socrates inq̄t p̄diū & p̄nox hīdē i ue-
pernox stigis stabat nūc p̄syche accusat
a marito q̄ dies totos noctesq̄ la-
chrymis cruciatibusq̄ cōsumat.
DAM nosa p̄scēti p̄missio est
cum occulta inhibitiōe: nā possit
scyche cōgressum sorore & p̄sen-
tiāq̄ res illi dānosa futura ē. **SE**
ro p̄cēniter serā penitētiā comes
est dolor & lachrymā: cū nulla p̄-
sto ē medela: q̄ occasione pingūt il-
li comitē iungunt metaneā: hoc ē
penitentiā q̄ dea ē facti & nō facti
p̄enas exigēs. **CV** pitis annuat
ipetrat a marito ut desideriis suis
& petitiōibus assentiā cupitan
q̄ cupimus dicunt. **NO** uā nu-
ptā p̄syche. **IDEN** tidē frequē-
ter. **FOR** tunag suggestu diui-
tiag bonorūq̄ fastidio & culmi-
ne. **EFF** lictū legēdū ē efflictim:
q̄d aduerbiū est significans uehe-
menter: & enixe. **Sim** ili uectu-
ra facito inq̄t ut Zephyrus quead-
modū huc me uexit molliter leni-
terq̄ sic & sorores quoq̄ meas pa-
rili neccitatione huc deportet. **SI**
stat exhibeat collocetq̄. **OS** Cu-
la suaroria exornatio est: quā la-
tine cōpar dicitur: grāce ifocolon
inibi quoq̄ est omioteleuton n̄ si-
militer definens: q̄ exornatione si-
miles exitus sūt: similisq̄ structu-
ra. **CO** hibentia quasi uinculo
nexuq̄ alligantia. **TV** a p̄syche
dulcis anima allusio ē ad p̄syche
nomen: quo anima significatur:
quasi anima animae maritus sit:
plautinus amator inquit: anima ē
amica amanti. **DE** flectat ocu-
los longo largoḡ fletu & uberta-
te lachrymarum oculos sedabant
& quasi perdebant. **PLA** NGE
bant palmis tundeant plangere
enim percutere est & planctus ip̄-
sa percussio filius liuentia planctu
brachia Oui plangebant corpore
terram. **EIV** LAtibus lamenta-
tatiōibus & foemiceo ululatu q̄d lessum
ueteres dixerūt: hic lex illa xii tabulag
mulieres ne lessum su-
neris ergo habeto q̄ uox significat ne mulieres
lugubre eiulationē lamētationēq̄ in funere habeat: su-
p̄ q̄ re iā satis ac sup̄. **PAR** ilē sonū resularēt: echo q̄ Ausonius scitissime dixit aeris & linguā filiā re-
sultat redditq̄ uoces reciprocas iter cautes & mōtiū flexus: i cōcauis ualliū sinibus: ubi aer scidit: iāq̄
liter resulat olympiā arte mirabili fuit porticus q̄dā eptaphonō appellat: quoniā septies eadem uox
reddit. **Cyz** ici quoq̄ sūt turre septē q̄ acceptas uoces nūerosiore repulsu multiplicabāt nomēq̄ hu-
ic miraculo echo ē a grācis datū ἠχέω n̄ grāce resonō dī & ἠχός sonus fabulā echo amorē & delici-

as rurestris panos ēē: q̄d mystico itellectu significat Armonia celi q̄ soli amica ē quasi oīum sphaera
rū de q̄bus nascit̄ moderatori pana autē solem esse prudētiore intelligunt. Alexander aphrodisēus
ideo echo a pane adamatā fingi interpretatur: quoniā pan pastor quidam fuit qui primus echus ratio-
nē causamq̄ uestigauit sicut endymion lunā: Vnde eius amore captus fama tradit̄. **CIE** bant. In-
uocabant clamabātq̄. **Cit** Plinianū uerbū est p̄ mouet euocatq̄. **PEN** etrabili. Autumat Seruius **Cit**
penetrabile dici quod penetra: penetrabile uero id quod penetrat: quā differētia an satis p̄ba sit non
discutio: eruditi fere omnes pene-
trabile id dicūt quod penetrat ut
penetrabile telum & penetrabilis
sonus. **Virgilius**: Aspiciunt ma-
ge sit nostrum penetrabile celum
Oratio quoq̄ profaica: q̄ necessi-
tate metrica soluta est & libera pe-
netrabile mauult dicere q̄ pene-
tralecū penetralia dicant̄ loca i-
teriora p̄terioraq̄ i adibus. **GE**
nas. Significanter locutus est: nā
genae lachrymis proprie madent
quā sunt oculorum tegumenta:
insecta nō habent genas. De qui-
bus alibi suo loco satis multa.
INN Oxia uectura zephyrus ci-
tra noxā ullam & periculū uexit
sorores ad p̄syche. **FE** stināti-
bus sauiis & p̄p̄o & improprie:
nam sauii sunt libidinū uel amo-
rū: sicut oscula officioz basia pu-
dicoḡ affectuum: Sauiari est i-
pudico bassio & uenerio exoscu-
larit Diminutiū sauii ē sauiolū.
Catullus sauiolū tristi tristius hel-
leboro. **SE** data. Cohibitā retē
taq̄. **PO** stliminio. Postea & ex
iteruallo posteriore q̄dā reuersio
ne. De postliminio supra copio-
sissime. **PR** Oleatē gaudio lux-
ta illud: lachrymo p̄a gaudio: &
ut inquit seneca an habet lachry-
mas magna uoluptas. **TE** ctū
succedite per datiuū a Virgilio di-
ctū ē: **Qua** agite o tectis iuuenes
succedite nostris. **AN** imas cū
p̄syche. Tāq̄ animā ab anima fo-
ueat recreent. **LO** cūq̄. **Sub**scribe uerbū ostēdit: ne trūca & defectu uerbi claudicās ofonis structu-
ra sit. **AV** ribus. hoc ideo dicit q̄ uoces famulabāt q̄ oculis minime uisibiles auribus tātū sentiebāt.
IN hūanā. **Nō** hūanā ac p̄ hoc diuinā celestiq̄ mēsa: alias i humanus crudelis dī: & inamabilis.
LA uticiis. **Lauticiā** dicūt epulag magnificētiā & apparatū ut saepe dixi. **NV** trirēt iuidiā iuidia
nutriri d̄f p̄cordiis hoīum: q̄dō i dies imo i horas uel potius i momēta gliscit atq̄ exuberat & q̄ si ex
alimonia icremētū capiti. **CV** riose p̄cūstari ex snia catholica ē illud nemo curiosus q̄ nō sit maleuo-
lus. **CON** iugale p̄ceptū. **Mā** datū mariti erat ne deforma cōiugis q̄rere uelit. **EX** ligit expellit ei-
citq̄. **ER** E nata ex occasiōe & rei oblata cōsilio. **COM** modū. lā iā tūc tūc pubescēt. **LA** nosti.
emēdolanoso ut iūcti legas lanoso barbicio hoc itellectu: q̄ erat iuuenis priā barba lanugie & flore
geas uestiēs: id n̄ lanosum barbiciū significat: alibi barbiciū quoq̄ p̄ barba decēter usurpat hircino **Lano**
iq̄t barbicio phum mētiebat. **R** Vrestibus rusticis & agrestibus. **AV** ro scō aug & argētū factū id sum
dicus: q̄d nā missa nā i lamia nā i signato nā i suppellectili nā i mūdo neq̄ i ornāmētis sit. Si factū au-
rū legatū ē oē ad eū p̄ter cui legatū ē ex quo auro aliqd ē effectū siue id sua siue alterius usiōis cā para-
rū cēt ueluti uasa aurea emblemata signa aug muliebre: & cetera q̄ his rebus sunt similia: sed si i se-
ctū aug legatū ē q̄d eius ita factū ē ut eo ad rē ad q̄ cōparatū ē nō possit uti sine refectiōe: q̄d ab eo
p̄re familias i sekti nūero fuerāt id uē legatū ē: auctor **Vlpiā** us de auro scō i sectoq̄ mēinit poeta illo
uersu sūt auri pōdera facti i sekti: mihi **Ser** uita existimat aug uel argētū factū id uideri quo cōmo-
aurum.

Gemo de uti possumus. **G**EMmosis plenis ex gemisq; cōtextis. **G**EMosū mōnile q̄si totū ē gemis dici uisum. **G**ematū uero gemis distinctū ornatūq; **E**GRegia. **I**ōicos. **G**LIscētis. **C**rescētis gliscere. **N**icrescere ē. **S**ilius gliscit eliseo uiolētior ita tyrāno hic glires dicti sunt. q̄ sōno gliscūt. & pigues efficiūt. glisceras. **G**liscera. **I**ntiq; noiauerūt mēlas lautas. & opiparas. q̄si gliscētis. **C**rescētis p̄structionē epulaz. **F**ELLE. **O**uis i descriptōe iuidiæ sic iqt pēctora. felle uirēt ligua ē suffusa uenēo. **O**Rba. **F**ortuna ceca exoculatq; mēsa. fingi nullus ignorat. **A**ristoteles i pblematis. diuitias refert ab hoibus prauis potiusq; bonis haberi. **C**erca for. ob fortunā cēnā. q̄ discernere qd melius ē nō p̄. **P**acuius. ceca iqt tūa surda. fortunā ob cā rē ē uolūt. quia nil Inlapide fortunā quo sese applicet. **G**raecē dī tuxhntvφλhκoi κωφh. tāq; nō so. **B**ona for. lū ceca sed ēt surda sit. q̄ ut scriptū tunā. legius i tabula ceberis lapide quo Mala. dā rotūdo cōstitit. p̄pterea q̄ icer. **P**rimoge. ta atq; istabilia sūt illius mūera q a fortuna subleuāt hi & xonp̄. **T**u nitus ho. xhpi. **B**onā fortunā nūcupant. ab natorior. illis uero q̄ p̄ssum deiiciūt. **T**uxh Maxtus. κοκh. **I**ma. **F**ortūa noiaf. **H**OC natu im. cino. **H**oc ne. **V**TR. **O**q; parēte. **N**ihil di. Hifdē parētibus & natalibus pes. uiduum. sorte dispares sumus. **N**ATu ma in domo. iores. **P**riuilegiū q̄si quoddā & p cōiugali. rogatiua primogēiturā ē. ut utar Domesti. uerbo ecclesiasticorū. ut maior na cus labor. & primogēitus minoribus na matrona. tu honoratior sit. hic i canonicis rum. scripturis scriptū legimus quēad Vxores. modū Esau uēdidit fratri Jacob nō ancil. primogēita. & priatū. ap̄ uniuersos hoies teste **H**erodoto istitutū lentur. estut maxius natu liberorū obti neat p̄cipatū. sed iterdū plus p̄t polletq; uis q̄ ius. **A**NCila dedita. **I**ndignato ē mulieribus. q̄ nō uxore loco sed q̄si ancillaz. sint ap̄ maritos. cū i maritali cōiugio iucūdisima uitā societas iniri debeat. & ut xenophō & mox **C**icero iutilit̄ differuerūt. & a **C**olumela repetitū ē. nihil i domo cōiugali ap̄ p̄scos diuiduū cōspiciebat. ni hil qd aut maritus aut focia. p̄prie iuris sui ēē diceret. sed i cōmūe cōspirabat ab utroq; & fere dōest̄ cus labor fuit matrōalis. cū forētibz exercitatiōibz & extraneis maritus distieret. auctor ē **P**lutar. i pblematis ex ueteri **R**ōanorū. **I**stitutū uxores maritis. nec molere nec cognariam facere oportere. q̄ ministeria ancillaria p̄fusi sunt & seruilia. nō pag. multi suntq; uxores hent nō ut uxores. sed ut ancillas. q̄ ip̄iosissimos dīos agūt nō maritos. **V**nde sit s̄a p̄. ut oīs amor cōiugalis i odiū exitiale uerta tur **S**ocietas uiri & uxoris. ut auctor ē **A**risto. **I**u. **E**thico. **S**imilis ē aristocratico impio. uir. n. ip̄at uxori p̄ dignitate. ap̄ **B**arbaros ut idē refert i prio politico. focia & seruus eodē gradu habēt. caput mulieris ē uir. & existare debet uxor mores mariti ēē legē uitā suā ip̄ositā a deo. p̄ cōiūctionē m̄i mōi. p̄pterea ut i oeconomicis traditū ē. oportet matrē familias dōinari oibus. q̄ itra domū sūt. nec ui ro decoy ut ēē ea scire. q̄ itra aedes frāt. **E**Xtorres. extra gēitale solū amādāt. & q̄si exules. **L**ON ge parētū. pcul a parētibus. **P**OSTremus p̄tus. **C**onq̄stio ē. qd̄ psyche cū sit nouissima & postreō soc tu. p̄gēita beator sit fororibus primigēis. eruditi autumāt deteriores ēē scetus. q̄ nascūt nouissimi. ad qd̄ **V**irgilianū illd̄ grāmatici referūt. **E**xtrēmā ut phibēt ceo encheladog. fororē. p̄gēit. ubi extre mā exposuit seruius p̄ pessimā. tāq; pessimi sint ultio loco gēiti. **Q**Uāta. **O**b magnitudinē & pōdus. **Q**Ualia. **O**b materiā p̄ciū. **S**PLENDicātū. **S**plēdēt & radiāt. **A**FFEctiōe roborata. **C**ōsuetudo ut i qt **L**ucra. cōcinat amorē ex cōsuetudinē affectiō cōiugalis roborat. amor p̄sentia gliscit absētia fit euāi dus. **L**elius ap̄ **C**iceronē auxit inqt bēiulētia cōsuetudo. & a p̄p̄io decēt dīctū ē. **C**rescit. **A**ssidue. **C**onfue. **S**pectādo cura puellā. **Q**uātū oculis aīo tā pcul ibit amor. **S**Usum rē. **D**iuia meditat̄ & ad cōelestia tūdo au. mētē uertit. **D**Eā spi. **D**iuos spūs. & ferociā deā cōgruētē p̄ se fert. **S**ic filius & fratrē spirat i armis. **S**eniorē ma. & nupta & uidua ē q̄ nubit seni ut iqt scitissime **P**lautus. **C**VCurbita caluiorē. **F**ulgē. tius placiades hūc ex apuleio locū citās legit cucurbita glabriorē. & quouis puero pumiliore. q̄ sane lectio nitidior ē. ut expōas glabriore p̄ depilatiōē cutisq; nitidioris. glabriū. **D**epilatū dīcius. & laeue tales sūt senes caluif. & oī capillitio depopulati. istar cucurbitaz. q̄ ut nēo nō uidet glabrā sūt & le uiore polituraz. **L**ubricā. **P**lau. **I**aulularia. **T**u gallū si sapis glabriore reddes q̄ uolus ludius ē. glabreta

Columellā dicūt loca denudata arboribus. & herbis uiduata. **G**labrescere ē glabre fieri. idē **C**olumel **G**labre/ la herba ēt ungulis atterūt atq; ita glabrescit. & fit idēa frumētis area. q̄ drupedū ut inqt **P**li. dorfa scera. pilosa sūt uētres glabri. **P**Vmiliore. **M**olliore atq; enervatiore. p̄uolos. **N**idicūt auctore placiade mol **P**umilli. les atq; enervēs. alias p̄uolos. q̄ & pumilioes. dīci puolos coacta. q̄ breuitatis nullus ignorat. quos uul **P**umilio go grāco tamē uocabulo māos uocat. mēorat **P**li. pumilionū geus i oibus aīalibus ēē atq; ēt iter uo nēs. **L**ucres. idē auctor ē p̄uilionū ifcelitate i arborz. quozq; genere dīci. **Q**uicūq; horoscopū habuerit iūi. **N**ani. parte **S**corpīi erūt **N**ani. **G**ibbosiri diculi. **S**ERis & cathenis. **I**n hanc sniam est illud **S**atyrographi pō/ ne serā cohibe. **N**ā zelotypoz & senioz fere hic mos ē. ut seris ob/ dāt fores. & pessulis. cathenisq; cū cta diligētē occludāt. cū tamē i/ pudica seruari non possit. pudica nō debeat. **I**gnorat uidelicet mise ri mariti iouē p̄ ipluuiū descēdis/ se ad danenquā p̄ iocluserat itra turri aenā uallaueratq; sepimēto iexpugnabili. **O**BDitā. **O**ccu/ sam obseptāq; obdere oppōere ē **O**bdere. opire occludere. ap̄ **O**ratū latus **V**ēusini/ mica po/ dagricis. **A**rticula ri morbo ennius perit. **L**iber pli nii deme dicina. **L**apidosā chira gra. **M**edica/ mēta ad podagraf podagrae rubetes. **C**atapla/ smata. **T**rochisci. **C**olumellā dicūt loca denudata arboribus. & herbis uiduata. **G**labrescere ē glabre fieri. idē **C**olumel **G**labre/ la herba ēt ungulis atterūt atq; ita glabrescit. & fit idēa frumētis area. q̄ drupedū ut inqt **P**li. dorfa scera. pilosa sūt uētres glabri. **P**Vmiliore. **M**olliore atq; enervatiore. p̄uolos. **N**idicūt auctore placiade mol **P**umilli. les atq; enervēs. alias p̄uolos. q̄ & pumilioes. dīci puolos coacta. q̄ breuitatis nullus ignorat. quos uul **P**umilio go grāco tamē uocabulo māos uocat. mēorat **P**li. pumilionū geus i oibus aīalibus ēē atq; ēt iter uo nēs. **L**ucres. idē auctor ē p̄uilionū ifcelitate i arborz. quozq; genere dīci. **Q**uicūq; horoscopū habuerit iūi. **N**ani. parte **S**corpīi erūt **N**ani. **G**ibbosiri diculi. **S**ERis & cathenis. **I**n hanc sniam est illud **S**atyrographi pō/ ne serā cohibe. **N**ā zelotypoz & senioz fere hic mos ē. ut seris ob/ dāt fores. & pessulis. cathenisq; cū cta diligētē occludāt. cū tamē i/ pudica seruari non possit. pudica nō debeat. **I**gnorat uidelicet mise ri mariti iouē p̄ ipluuiū descēdis/ se ad danenquā p̄ iocluserat itra turri aenā uallaueratq; sepimēto iexpugnabili. **O**BDitā. **O**ccu/ sam obseptāq; obdere oppōere ē **O**bdere. opire occludere. ap̄ **O**ratū latus **V**ēusini/ mica po/ dagricis. **A**rticula ri morbo ennius perit. **L**iber pli nii deme dicina. **L**apidosā chira gra. **M**edica/ mēta ad podagraf podagrae rubetes. **C**atapla/ smata. **T**rochisci. **A**RTiculi morbo. **S**enes ibelles egrori sunt. inamabiles obdit apertū. dīctū est p̄ obicit & offert. **A**RTiculi morbo. **S**enes ibelles egrori sunt. inamabiles uxoribus inuicūdi. ut potē qui pag. diligētē fundū uxoriū colere possint. quo i numero primis sunt podagrici. & articuli morbo cōplicati. q̄bus ex p̄scripto medicorū uenere iter dīcti. **C**on. **C**el ius. quosdā articuloz morbo laborātes cū toto anno a uiu. multo. uenere. sibi tēperassent securita/ tē totius uitā cōsequutos. uitā aut articuloz in māibus pedibusq; frequentiora largitiōra sunt q̄ i podagris chiragrisq; esse cōsueuerunt. **E**nnius poeta articuli morbo p̄iut **E**usebius chronogra/ phus ducet. de quo **Q**uitus **S**erenus sic memorat. **E**nnius ipse p̄ dū pocula siccata iniq; hoc uitio ta les fere meruisse dolores. **P**linius reg. osum & peculiariter **M**edicinā curiosus condidit opusculū de **M**edicina in quo docet **B**etā ex melle & sicu ip̄ositā morbis articularibus mederi. Itē folia uitū tri ta admixtaq; farina ordecia. **C**VRuatū. **D**istortū & ui morbi icuruū factū. **D**VRatos in lapi de digitos. ob id chiraga lapidosa nō minus uere q̄ decētē nūcupat. p̄fusi. sed cū lapidosa chiragra fregit articulos. **F**OMētis olidis. **I**ter fomēta podagrae foetida est sinus pauonū. q̄ ut refert **H**ie/ ronymus inuicūtra **L**ouinianū podagrae feruore mitigat. podagrae quoq; medef. **L**apago herba. **A**spi succi grauis odoris. q̄ & mollugo uocat p̄cipue uero phycos thalassio idēst fucus marinus nō poda gre mōs. sed oibus articuloz morbis ip̄onit priusq; aresiat. tradit **P**linius in lib. **M**edicinā. **B**ubulū fi mū cū aceri fece & fimi caprini cinere cū axungia uetere podagris auxiliari. auctor ē **C**elsus fomētis calidis opus ē. ubi podagrae dolor uehēmēs urget citra tumore. **S**cribit **G**alenus se curasse podagri cos sanguinis mīssioē hoc ē phlebotomia. **P**linius n̄r podagrae morbū peregrinū ēē tradit qui isana bilis nō est credēdus. q̄ppe quoniā in multis & spōre definit. & in pluribus curat sunt podagrae frigi de. q̄ fomētis calidis curant. sunt rubetes. & calide q̄s refrigeratoria medicamēta demittant. in hanc sniam cōsimiliter ait **S**idōius apollinaris taceo inqt chiragras māus uictas cataplasmatū pānis tāq; cestubus iuoluras uigesima octaua **A**q̄nī parte quicūq; habuerit horoscopū auctore materno poda gricus erit foemias neq; caluescere. neq; podagricas fieri. **S**cribit **H**ippocrates i aphorismis. **Q**d̄ tamē in q̄busdā secus cōtingere solet ex luxū & intēperatiā. idq; **S**eneca castigatiōe cēforia taxat i foeminis. **F**OEtidis cataplasmatibus. **C**ataplasma dī emplastrū. hoc n. genere malagmata pastilli. quos tro chiscos grāci uocat cōtinent. de quoz differētia subtiliter differit. **C**on. **C**elsus inu. qui in q̄rto ipo/ nēdū cataplasma p̄cipit articularibus morbis. qd̄ refrigeret. hac aut cataplasmata bono epitheto fe/ tida dicūt. cū sint oia fere talia fetutina & graueolētia. & meritoq; dixit **H**ipocrates in lib. de flatibus **M**edicinā artē ēē sordidā. cū medicus res sedas foetidazq; tractare cogat. refert **P**linius pluribus ma/ lagmatibus eos uti qui podagrae malo laborāt. **V**Xoris faciē. **Q**uā nupta ēut iqt **A**p̄stolus. i epi stola ad corinthios. cogitat q̄ sunt mūdi quo mō placeat uiro. **V**ideris. **A**ccētū acuto prima syllaba **T**u uide/ quozq; legi debet. qd̄ ad nos tu uideris. qd̄ male litterati sacerdotes est frequentissima. sicut i **E**uāgelio ris. **B**arbari/ labris solecismi barbarismiq; scaturiūt perperā enuntiant media producta in p̄patulo in ecclesia re/ smi i ore citantes. **Q**uos ego dum tam putide tāq; barbare fringutiētes in audio. mecū dicere soleo tu uideris sacerdo/ scilicet bestia. & insensatus. uerum sicut in **D**ecretis canonicis commonemur. & ab **A**ugustino pra/ tum. cipitur in sacerdote malle debemus ueriores q̄ disertiores audire sermones. nec antistites irridere. si aliquos forte animaduertimus. uel cū barbarismis uel solecismis deū iuocare. uel eadem uerba quā pronuntiant non intelligere. perturbateq; distinguere. **H**IC. **H**ac locutiōe **A**puleio p̄pe peculiaris. q ii

COLapsam idigne. Tāq ad psychē tāta foelicitas accesserit. imerentē idignāq fortunā bōis. Affla
 ri exhibilariq. Quia a zephyro uento reportatae sunt amatae q. ideo ait deceter & nitide sese efflari.
 exhibilariq iustas q. si flatu uenti & sibilo asportari. Sine flatu enī & sonore: qd grāci ψυχοπνοία uo-
 cat: uenti nō spirat: alias afflare est aiām istar flatus exhalare. & exhibilare sibilis explodere. & ifectari:
 nā sicut bōi plausu excipiebāt: ita mali exhibilabant: hic illud Oratianū. populus me exhibilat: At mihi
 plaudo ipse domi: qd nos dicimus sibilare. ueteres sifilare dicebāt: cuius uerbi maledica significatio
 est: & cōtumeliosa inde sifilatores
 sifilatores. dicti q. sibilis explodunt. NEC
 sum mulier. Mulierq ē p. priū iui
 dere irasci furere ultione parare:
 iuxta illud uindicta nemo magis
 gaudet q. fœcia. PESSum deiece/
 ro. PESSum dederō deiecerōq. i p.
 cipitiū. Lucanus sidentia pessum
 uitias in corpora. IN Acuit. Pupugit exci
 tauit indignationem. Quē uidit/
 se pēituit: Mox est iuidog. ut alie
 nis bōis tabescāt: & ex aliena fœ/
 licitatis ispectōe macerent: iuxta
 illd Oratianū iuidus alterius ma
 crescit rebus opimis: Ouidius de
 iuidia: itabescitq uidēdo succul
 sus hoium. Differamus p. coniu
 um. Inuulgemus publicemusq.
 differē. diuulgare ē diffamare:
 Plautus ego hic te pipulo differā:
 ubi pipulū accipit. p. cōiucio de
 elinatū a pipatu pullog. NON
 sunt beati. Sniā ex opinione uul
 gi ducta est: existimatis diuitiāq
 fructum ē splendorē & noticiā
 ex pcepto Senecae diuitiā neque
 ostentāda sunt neq. dissimulāda
 quoniā iactare diuitias infruniri
 animi est. abscondere timidi: Di
 uitiā apud sapientē uirum in ser
 uitate sunt. apud stultum in spe
 rio. foelicitas illog. bractea pfo
 nata supparata decētissime dicit:
 qui uulgo. & foris fecus diuites ui
 dentur. cū sibi & intrinsecus pau
 pares sint: beatitas hois nō in opi
 niōe uulgi sita ē: sed i ipso. multi tamē ad opinionē uulgi uiuētes ostentāt iactātq diuitias: ut ex illis
 uulgo notis beati uideant: hic est qd p. ciosam uestē nemo ferme iduit domi: quā nullus sit ispectu
 rus. NON ancillas. Inuidiose dictū tanq ancillaz loco nō soroz habitaz essent ap. psychē. LAres
 paupes. Domicilia nra: q. si adibus psyches cōparēt. sint oppido pauprima. DVAbus malis malū
 cōsiliū. Sicut duo bōi uno meliores sunt: qd & aristoteles refert. tercio politicor: ita duo mali: & po
 tissimū fœciae peiores uno sūt efficacioresq. ad malū cōsiliū obeūdū. nō caret effectu. qd uoluere duar:
 Hercules ille robustissimus. nō ualuit pugnare simul aduersus duos hydras. scācrū: a qbus cū angē
 ref. iolai neporis sui iplorauit auxiliū: cuius rei mēinit Plato i euthydēo. puerbiū quoq. ap. grācos ē
 frēqns. Δυο δ' ηρακλ' αντιστοιχοι. Δυο δ' ανηρ. neq. hercules cōtra duos: sup. ita fabulant: herculē cū olympicū
 agonē istituisset fidētē p. priis uiribus aduersus duos depugnasse uidēt: ē: fuerūt āt illis noīa laius
 & pherādus: quos qdā creatū & eurytū uocat: Duar ergo malaz fœciae malis cōsiliis istructaz accēgūt
 ad sororē psychē pessum deiciēda. & ex tātis fortūis elimināda. VT merebāt ora. ut uiderēt ex asse
 ctu sororio pietatē colere. Sed ex iprobitate gēuina merebāt ēē ore lacerato & facie discerpta. RE/
 dulcerato dolore. Renouato metaphora ab ulcere: qd obductū rescidit: & nouo q. si ulcere recrudet
 scit. Quē nescit: ideo psyche maritū nescire dī: q. a formā eius oculis nō usurpat: sed tactū tātū sentit.
 Velitatio. Velitatio. Obiectat & i te iaculat: ab exēplo uelitaris pugnaz trāslatū uerbū. Vū & uelitatio dēā cōre
 tio. & ultro citroq. p. broz. obiectatio. Plautus nescio qd uelitari estis iter uos. turpilius cōpce uerbis ue
 litare ad rē redi: de uelitibus: q. sūt milites leuiz armaturaz uū uelitari & uelitatio iclinat. Vege. Li. Sa.

Hydra &
 cacer uin
 cunt her
 culem.
 prouer
 bium.
 Redulce
 ratus do
 lor.
 Velitatio
 Velites.

caetera. ab Ouidi dictū ē: nōdū calefacti uelitis hasta solū: Velitares hastas prius tyrrhēus iuenit. EMI
 nus. Procul. C Ominus. Prope. PERfidā lupulā. A lupa p. diminutionē dī. nomē ē. p. brosum: i. so
 roribus psyche. NON uidebis si uideris. Psyche si maritū uidisset illū amplius uisura nō erat: & qd
 mix. ē illo tātis frui poterat donec nō uideret. cū uidere cōpisset usu priuabat. L Amia. Infames p
 broz. q. sorores: de significatu lamiaq. In prio cōmētario fufius uerbiq. p. scripsi. Genuina. Infi
 ta & igenita. Ouid. tātaq. simplicitas puerilibus affuit annis. A. Gel. fabulā Plauti genuinā uocat quā
 rias ifidias tibi cōparāt. q. sūma ē: ut te suadeāt meos
 explore uultus quos ut tibi sepe prādidit nō uidebis
 si uideris. Ergo igit si post hac: pessimā illā lamia no
 xis ais armata uenerit. ueniet āt scio: neq. oīno sermo
 nē coferas. & si id tolerare p. genuina simplicitate: p. q.
 ai tui teneritudine nō potueris: certe de marito nil q. q.
 uel audias: uel respōdeas. Nā & familiā nostrā: iā p. pa
 gabimus. & hic adhuc ifātulus uterus gestat nobis ifā
 tē aliū. si texeris nra secreta silētio diuinū. si p. phanaue
 ris: mortale nūtio. psyche florebat: & diuiaz sobolis for
 latio plaudebat. & futuri pignoris gloria gestiebat. &
 mīni noīs dignitate gaudebat crescētes dies: & menses
 exeutes anxia nūerat. & sarcia nescia rudimēta mirat.
 de breui pūctulo tātū icremētulū locupletis uteri. Sed
 iā pestes ille terribilissimaz furia anhelantes uipereū uiz
 rus. & festinātes ipia celeritate nauigabāt. Tūc sic itez
 momētarius maritus suā psychā admōet. Dies ultius
 & casus extremus. & sextus ifestus: & sanguis inimicus
 iā supsit arma. & castra cōmouit. & acie dixerit. & claf
 sicū psonauit. iā mucrone districto iugulū tuū nefariae
 tuae sorores petūt. Heu q. tis urgemur cladibus. psyche
 dulcissima tui nriq. miserere religiosaq. cōtinētia dor
 mū: maritū: teq. & istū puulū nrum iminētis ruie ifor
 tunio libera: nec illas scelestas fœcias. q. s tibi post iterne
 ciū odiū: & calcata sanguinis fœdera: sorores appella
 re nō licet: uel uideas: uel audias: cū more firenū: i. copu
 lo p. minētes: funestis uocibus saxa psonabūt. Suscipit
 psyche singultu lachrymoso sermonē icertās. iā dudū.
 momētū refine aliarūq. reg. frēqnter usurpat p. modico & pauxillo: iterdū momētū accipit. p. pōde
 re & efficacia i rebus ob eūdis. Lucius nō pōdera reg. nō momēta sumus. SEXus ifestus. Fœmine
 us. & ad sorores psyches referendū. CAstra cōmouit. Trāslatio oīs est a remilitariū: in q. arma su
 munē. castra mouent: acies dirigūt. & classicū canit: dicitur aut classicū. & tubā bellicā. & sonū bellicū:
 Virgilius classica iāq. sonāt it bello tessera signū. classici uero hoies dicti sunt p. rīa classis. & q. amplif
 simo cēsu cēlebant: unde p. trāslationē classici scriptores. p. clarissimis primariisq. accipiunt. CON
 tinētia. Vt te ipam cōtineas. a. p. dēdis arcanis. & mariti facie reuelāda. ISTum paruulū. Quē si ute
 ro gestas. PR. lus. Corrige post. INTERneciū. Exitiale pestiferūq. Pl. scribit aspidas hīe iterneciū
 bellū cū ichneumone iternectionē dicimus extinctionē occiditionēq. A. Gel. i. i. i. i. cū oī domo fami
 lia fortunifq. oīs suis & iternectionē usq. deperiret. SANGuinis. Sororiae necessitudinis. MORE
 firenū. De firenibus fabula notissima: q. s. poetā tradūt suauitate cātus pellexisse nauigātes in p. niēci
 hic epigramatista firenas uocat hilarē nauigatiū pōnā. & crudele gaudiū. ap. Homēz firenes ulixē i
 uitāt hoc carmine: qd. M. Tullius latinitate donauit: o decus argolicū q. n. puppi flectis ulixes auribus
 ut nōs possis agnoscere cātus. idē. M. Tull. lib. v. de finibus autumat nō nocū suauitate firenas. aut no
 uitate qdā cātūculaz reuocare solitas eos ēē: q. p. ter uehebāt sed q. multa se scire p. fitebāt: ut hoies

uelitares
 hasta.

Genuina

Gestire

Momen
 tarius

Momen
 tosa rapi
 na.

Momen
 tum.

Classici
 Classicus

homo.

Interne
 cium.

Interne
 ctio.

De fireni
 bus.

ficulae
uirgines.

Tracto-
ria.

foeminae
ligulacae
Parcilo-
quium.

γάρτοι
τὸν γυναικῶν

iugū so-
rorum.

boues bi-
nos iun-
ctos.

adulari-
perage-
stamen

cynicorū
Hilaritu-
do.

Hilare-
scere.

Hilaria.

ad eam saxa discēdi cupiditate adhererēt. cōmemorat cōsmogrādi hīcūlas sirenūssas. i qbus sirenē hitauerit q̄s alii i tractu pelorio cōfēdissē ferūt. nō. n̄. satis cōstat i sicilia. an i italia fuerit sirenū domi-
ciliū. Statius opinat i sicilia cōstitisse. a quo ficulae uirgines nōiant. cū ait i. i. siciliae. Nec si tergemini
ficula de uirgine carmē. tres at sirenē fuisse credūt. q̄. x. una uoce. altera tibiis. Tertia lyra cōcineret. se
cū dū ueritate meretrices fuisse credūt q̄ trāseūtes. quoniā ad egestatē deducebāt fictae sunt illis i ferre
naufragia. has ulixes obturata cerā crāssamēto aure trāssisse dictus q̄ meretricias blādicias cōtēplū.

hic illud Satyrogaphi. Qui ficu-
los cātus effugit remige furdo. ful-
gētius mythologus sīrēas grāce
tractor. as latie dici au tumat. tres
at ideo fingi. q̄ amoris illecebra
tribus modis trahit aut cātū aut
uifū aut cōsuetudie. SCOpulo
p̄m̄. sic sirenē i scopulis māssisse
p̄dūt. Vir. lāq̄ adeo scopulos sīre-
nū aduecta subibata Hiero. puer
bialiter dictū sīrēos scopulos ob-
turata aure trāssito. Incertās i frin-
gēs nec explicās. neq̄ absolūēs uer-
ba p̄ singultu & lachrymis. Fide-
ri. Legēdū fidei. PARciloq̄. scio
iq̄ te iā expimēto didicisse mēne
q̄ largiloq̄ nec multiloq̄ ēē. sed fer-
mōis deparcā. & nihil effutiētē q̄
rebus tuis oblit foemina. n. natura
sūt loquutuleia & ligulacae. & ut
a poeta antiquo dictū ē. nulla iue-
ta ē muta i oī saeculo. hic p̄ceptū il-
lū salubrimū. γυναικὶ μὴ δαντὸ
τὴ πρὸ τοῦ σείεσθαι πορρηταί. foeminae
nunq̄ arcana credideris. κοῦφορ
ἐστὶ φύλορ. leue ē gēus foeminae. p̄-
ciloquiū a p̄citate loq̄lae dictū. si-
cut pauciloq̄. & cōtrario multi-
loq̄. q̄ uita i amatoribus ēē asse-
rit Plau. INuicē ima i locū ima-
ginis tuā quā mihi denegat cōtē-
plari. uicaria succedat soror. cōspe-
ctio. CINnameos. Odoratissimos. sua uolētiā cīnami spirātes. MEI similes. Sicut i psyche erāt ge-
nae lauore decētes & iuestes. sic & i cupidie tales sentiebāt cuius flosculus ē perēnis & genae sine bar-
ba. IN hoc pan. Optat filiū nasciturū. p̄ri cōsimilē fore sic Dido Virgiliana. si q̄s mihi puulus aula lu-
deret eneas q̄ te tātū ore referret. EROgatus. rogādo exoratus. GERmāi cōsororū. PSYches aīa.
allusio ad nomē psyches. quo aīa significat. DECātatus. q̄ si cātamiē quodā p̄uictus p̄ssusq̄. PRae-
uerit. lumē discessu suo anticipauit p̄uictq̄ exortū diei. ne i die lūinoso cōspicius foret & spectabili-
iugū so-
rorum.
dicius. allusio ut ēē ad iugū oratiā sub quo capite adopto missus ē oratius fororicida. q̄d sororū ti-
gillū uocat. de quo Luidiōsius ceteri. Cōspōsa. colligata cōnexa. q̄. mutua pactio. cōspōsōs anti-
q̄ dicebāt ade mutua colligatos. RECTa. sua absoluta locutio. i absēto carmē iī assis faciūt eūq̄ re-
cta. OPTae. expectātes p̄stolata. IN altū. i altitudine iīmā. & p̄cipitiū. altū. i dicius de imo & lūmo.
adulari-
perage-
stamen
cynicorū
Hilaritu-
do.
Hilare-
scere.
Hilaria.
INCōtata. nō morata sine cōtatiōe ulla & mora. PRae dā. p̄psychē q̄ ueluti p̄dā iuadebāt. THEsau-
rū frau. sicut i thesauro diuitiāe abdita reponūt. sic i p̄pectoribz istaḡ ueluti i thesauro abdita latebāt
fraudes & doli. Adlāt. adlāt. blādīū. ueteres adlāt dicebat. q̄d nūc dicius adlāt. Lu. lōge alio pacto
gāitu uocis adlāt. M. T. i. i. tūsculana i carmē elchili sublie aduolās p̄inata cauda n̄rum adlāt. san-
guinē. uerbū cōpositū ē ex accedēdo & ludēdo. IN ista pan. i utero & uētre. q̄ uicē p̄a p̄bet. receptacu-
lū ē fectus cōcepti. pa cuius dimiuitiū ē pula gestamē ē cynicae familie id. n̄. diogēi & aīlthei cyni-
nis phis. pa ē & baculus. q̄d regibus diadēa. q̄d ipatoribus paludamētū. q̄d p̄orificibus galerus. crates
uillas ornatissimas. una pula mutauit & supellectilē cynicā hoc ē baculū & perā ultro diuitiis abie-
ctis appetiuit. Hylaribus. Gaudio & hylaritate pfundes. hylaritudine. p̄ hylaritate ueteres dixerūt
plautus onera te hylaritudine. hylarescere quoq̄. p̄ hilarari & lātū fieri usurpāt hylaria ap̄ antiquos
dictus ē dies festus. i aq̄noctio uerno. quo tpe iā oīa exhilarēscūt. hic uopiscus i aureliano hilaribus

q̄d sciā. fidei atq̄ p̄cilo q̄ mei p̄pēdisti documenta. nec
eo secius adprobabit tibi. nūc ēt firmitas aī mei. tu mō
Zephyro n̄ro rursū prācipe. fūga. obsequo. & iuicē de
negata sacrosācte imagiestuā. redde saltē cōspectū so-
rorū. p̄ istos cīnameos & undiq̄ p̄dulos cries tuos. p̄ te
neras & teretis & mei similes gēas. p̄ pectus nescio quo
calore feruidū. sic i hoc saltē puulo cognoscā faciē tuā
supplicis aīe piis precibus rogatus. germāi cōplexus
idulge fructum. & tibi deuotae dicatae. p̄ psyches aīam
gaudio recrea. nec q̄c̄q̄ amplius i tuo uultu req̄ro. iā nīl
officiūt mihi. nec ipse nocturnae tenebrae. teneo te meū
lumē. his x̄bis & āplexibus mollibus decātatus mari-
tus. lachryasq̄ eius suis crinibus d̄tergēs. factusq̄ spospō-
dit. & preuertit statū lumē nascētis diei. iugū sororū cō-
spōse factiōis. ne parētibus q̄dē uis. recta de nauibus
scopulū petūt illū precipiti cū uelocitate. nec uēti ferē-
tis optae prāletia. licētiosa cū temeritate p̄siliūt i altū.
nec imemor zephyrus regalis edicti. quis iuuitus. susce-
ptas eas grēio spirātis aurae solo reddidit. At ille icōta-
ta. statū cōferto uestigio. domū penetrāt. cōplexeq̄ suā
prādā sorores noīe mētiētes. thesaurūq̄ p̄itus abdite
fraudis. uultu lātō testentes. sic adulāt. psyche. non ita
ut pridē paruula. & ipsa iā mater es quātū putas bo-

iq̄ oīa festa & fieri scire debēus & dici. LAEtabū. letas faciēt. & lātificabūt. Liui. i. egypto. iā ne ocu. Lactare.
los specie letauisti obrabili. Affectiō. dilectiōe sororia. & germāitatis affectu. VAp̄orosis. calidis. &
uap̄or mulcētibus. q̄les i balneis expetiū. auctor ē Vitruius medicamētosas ēē aq̄s oīs calidas. MI Medica-
ris edulibus. iō mira edulia uocat. q̄a p̄sto parata erāt. nec tamē apparebat q̄bus ministrātibus iporta-
rēt. oli Numa p̄pilius uocatis cōuiuis. ui magica effecit. ut repēte fercula oīfaria p̄sto ēēt. & mēsa oī
apparatu cōuiuali i strutissimae spectarent. q̄d sane mīx mirādū apparuit. TVcetis. regalibus cibis
ni nobis geris i ista pula. q̄tis gaudiis totā domū hyla-
rabis. o nos beatas q̄s i tātis aureis nutrimēta letabūt. q̄
si parētū ut oportet pulchrytudini respōderit. p̄tius cu-
pido nascet. Sic affectiōe simulata paulatī sororis iua-
dūt aīam. statiq̄ eas lassitudie uie. sedilibus refotas. &
balneay uap̄orosis sōtibz curatas. pulcherrie triclinio
mirisq̄ illis & beatīs edulibus. atq̄ tucetis oblectat. iu-
bet citharā loq̄. p̄fallit. tibiēs age. sonat. choros cāere.
cātāt. q̄ nullo prāfete cūcta dulcissimis modulīs. aīos
audiētū reulcebāt. Nec tamē scelestay fēminay neq̄
tia. uel ipsa mellita cātus dulcedie mollita cōsequit. sede
ad destiatā fraudiū pedicā. sermōes cōferētes. dissimu-
lāt occipiūt sciscitari. q̄lis ei maritus. & unde notaliū
sectacula p̄uēret. Tūc illa simplicitate nimia. pristini
sermōis oblita. nouū cōmētū i struit. Aitq̄ maritū suū
de puicia maxia magnis pecuniis negociatē iā mediū
cursū atatis age. iter spū rara cācie. ne i sermōe isto tā-
tillū morata. rursū opiparis mūeribus eas hōustas. uē-
toso uehiculo reddidit. Sed dū zephyri trāq̄llo spū sub-
limata domū redeūt. sic secū altricātes. q̄d soror dicius
de tā mōstroso fatua illius mēdacio. tūc adolescēs mō-
florēt lanugiā barbā i struēs. nūc atate media cādēti
cācie lucidus. q̄s ille. quē tēporis modici spatiū repēti-
na senecta reformauit. nīl aliū repies mi soror. q̄ uel mē-
daciū istā pessimā foeminā cōfingere. uel formā mariti
sui nescire. quorū utrū ē. opibus istis q̄ primū extermi-
nāda ē. q̄d si uiri sui faciē ignorat. iō p̄fecto denupsit. &
deū nobis prāgnatōe ista gerit. certe si diuini puelli. q̄d
absit. hic mī audierit. statū me laq̄o nexili suspēdā. Er-
go iteri ad parētes n̄ros redeāus. & exordio sermōis hu-
ius q̄ cō colores fallaces adtexāus. Sic i flāmata. parēti-
bus fastidiēter appellatis. & nocte turbatis uigiliis p̄di-
te matutino scopulū puolant. & ide soliti uēti prāsidio
uehemēter deuolāt. lachrymisq̄ pressura palpebrarū
q̄ neq̄ iuētē calore neq̄ senectutis frigore iestat. Plau. in aulularia post mediā atate q̄ mediā uxore
ducit domū. nomē ē libero posthumus. CANDētia. laticāte. ET deū gerit. ex deo. n̄. & i mortali deū
& i mortālē geri cōfectariū. filiū tūc o nate deū diuosq̄ dature beatos. HIC mī aul. hac dei mī ap-
pellabit. & se matrē diuini filii nōiari audiet. NEXilia. nēstēdo nexilis liq̄us dictus. sic & uestis nexi-
lis. cuius usus fuit atē uestimēta textilia. Lucretius nexilis atē fuit uestis q̄ textile tegmē. QVā colo-
res. purior lectio ē & piāior si legas cō colores q̄si cōsimiles cōgruētēsq̄. FASTidiēter. cū fastidio fasti-
diose aduerbiū ē. antiqui tedulū interdū. pro fastidioso interdū q̄ oibus odio esset ponere soliti sunt.

COActis sic Terentius hæc uerba una me hercle falsa lachrymula q̄ oculos teredo misere uix ui ex
 appellat creditor debitor. PRæfura exp̄ssio. APpellat alioquū: alias appellat dī creditor debitor: quā
 do creditā pecuniā reposuit. Alphius scēnator dicit: solebat bōa noia fieri mala si nūq̄ appelles. Quā
 in v. & paup̄ eras & tu maxie a creditoribus appellabaris. hoc itelleū ē illud positū a Satyrogapho
 sed p̄sio clamat posce: sed appellat puer unicus: alias appellare ē idē qd̄ puocare. ut appello celsare. p̄
 uoco ad populū: notissimus ē apd̄ iuriscōsultos titulus de appellatiōibus. T Anti mali ignorātia. lo
 rores aiūt p̄sychē beatā sibi uideri
 ex eo q̄ mala sua ignoret nesciat q̄
 gbus piculis obnoxia sit apd̄. Sen
 ait adibus iners malogē remediū
 ignorātia. INcuriosa. secūra & ne
 gligēs. IMmanē colū hoc cōmē
 to mēdaciō q̄ falaciō subuerter
 conat̄ simplicē p̄sychē. fingētes se
 h̄re p̄cōpto. maritū p̄syches serpē
 tē cō. enormitate terribilē. Igluue
 & uenēo formidādū. De olympia
 de Alexandri magni matre traditū
 ē cū serpēte cōcubuisse ex eo q̄ cō
 cubitu Alexandrū magnū ēē cōce
 ptū. cōsimilis fabula. p̄didit scipio
 nē diuīe stirpis uir. p̄geitū ēē ex
 i mās anguis cōcubitu. q̄ cū p̄po
 nia matre creditus ē concubuisse.
 MVltinodis. iūcti legēdū. ut uo
 lumia multinoda accipias. p̄ nodo
 dola. & nodis multis ip̄licata. Vo
 luminibus. spiris sinuosis. Virg. si
 nuatq̄. imēsa uolumie terga. Col
 la sang. habētē collū sanguineū. fi
 gura poetica. Hlātē. ore patulo
 & ut ueteres dicebāt hietātī. IN
 gluiue. Igluue uētris capacitātē ēē
 itēptat̄. Seruus enarrās illud Vir
 giliānū. i probus Igluue rāsq̄ loq̄
 cibus explet ego opior Igluue. p̄
 prie dici finū gutturis & capacita
 tē. i aubus potissimū. quo mērgū
 tur recētia cibaria. ut gallinæ palū
 bes. colūba. p̄dices hēnt. cetera fe
 re carēt eo sinu. sed gula patēiore
 utū. ut gracchuli. corui. cornices.
 albertus magnus recētiore q̄ scri
 ptore pappā id i aubus appellat
 Plisimū. & i onocrotalis utē. Igluues p̄
 uoratria & gulositatē usurpāt. SORTIS
 p̄y. oraculi apolici.
 BEstia nuptiis. uerba oraculi sūt hæc. nec speres genē. mortali stirpe creatū. sed lænū atq̄
 reūq̄ malū. CIRcūsecus i circuitu a lateribus huiusce loci & regiōis. ACColā. uicini cōtermini.
 accolas. p̄prie dicius fluuiogē & mōtiū. ut accola padi. & accipit̄. p̄ eo q̄ hitat̄. p̄prie locū descriptū. MA
 turauerit. maturā fecerit. exactis mēsis legitiā partiōis. & maturi fœtus. HIC. hæc. VOCalis soli
 tudo. p̄prie uoces quas p̄sychē famulas habebat sine corpore. & ita callidissime eleuat̄ bōa. q̄bus illa bea
 ta uisebat̄. CLANdestia. ueneris. q̄a furti cupidō nec ulli cōspiciuus coibat cū p̄sychē. NOST̄. fece
 rimus. existimabimur fūctā officio nostro qd̄ pias sorores decet. ANImi tenella. aīo puellari tene
 ro molli. archaismos ē. MEMoria effudit. cōsimiliter plautio. solia exciderūt p̄ formidie mādāta
 dominica. LVrida. pallida & lurore deformata. EXangui colore. ex metu sanguis & calor i imū
 p̄fugit̄ ferētēs loca exteriora. ut docet aristoteles i p̄blematis. unde fit ut metuētēs pallefcant. & qua
 si exangues cōspiciāt̄. ex eodē timoris affectu uenter soluit̄ & libido urinā lacessit̄. quia uidelicet calor
 ex superis in ima defluens & ex sūmis ad intima penetrans aluum mouet & uescit̄. TERtiata uer
 ba. eleganter uerba tertiata appellat imperfecta. laplantia & ex pauore nutabunda. q̄n scilicet hō exani
 matus. nō integra uerba enuntiat. sed uix tertia quāq̄ profert mediis ex perturbatōe quasi deuoratis
 sup̄p̄sissq̄. n̄ affectus hic naturalis. SEMianimi uoce. attenuata & quasi iter mortua ex formidie

PAR. æquū & iustū. CViat. cuius gentis. & patriæ nomē gētile est. cuias dī & cuiatis Priscianus Cuias.
 inxi. nō solū cuias sed etiā cuiatis proferebāt. cōmuni genere Plautus i penulo. qd̄ sit cuiatis. unde sit Cuiatis.
 ne parferis. Lucifugē. lucifugos & lucifugas dicimus fugitantes lucē. alumnos tenebrarū. & tenebri
 cola uita gaudentes. M. Tullius libro. i. de finibus. Lucifugi maledici. monstrofi etiā alii amatoris le
 uitatibus dediti. Seneca lucifugas hoīes appellat q̄ cōtra naturā uiuunt. hoc est de die dormiūt. nocte
 uigilant. & ad ceteros ac lumina uiuunt. Quos elegāti uocabulo lyncobios quoq̄ appellat q̄ si lucer
 narios. & ad lucernā uiuentes. Ful
 gētius Quāuis ille cōiux. lucifuga
 sororios ei cōminādo uetaret aspe
 ctus. MARito. lege maritū cōsen
 tio inquit maritū meū esse bestia
 aliquam prout uos recte asseritis.
 NEq̄ corrige me. est. n. sensus.
 absterret me quo minus eū aspice
 re possim. PERiclitatū. in picula
 cōstitutā. alias piculū hoc est expi
 mētū faciētī. SVBstite. succur
 rite subuenite. In curia. negligē
 tia & ignauia. scitū Catonis tuscū
 lani illud ē cultus inq̄ magna cu
 ra. magna uirtutis icuria apud pri
 scos siq̄ passus ēēt agrū suū steri
 lescere. eūq̄ habuerat derelictū. is
 notabat incuria hoc est ipolicia.
 GLadiis fraudiū. tota locutio
 ē ex trāslatiōe ducta. ut & latibula
 machinæ. & gladii fraudium &
 portæ ai patētes. p̄ metaphorā de
 cētē dicta itelligit̄. ORlginis ne
 xus uinculū cōiunctiō. necessitu
 dinis sororia. nexū remotiori q̄
 dā significatiōe & uulgo pag. no
 ta dixerūt ueteres obligationem
 hoīem. q̄cūq̄ p̄ as & librā sit. idq̄
 necti dicebat. auctores Helius gal
 lus. M. Varro & Festus. hoc itelle
 ctu illd̄. M. Tullii. ex i. de oratore accipiēdū ē. nexogē iura uersant̄ i causis cētum uirilibus. cōmētator
 icuriose isciteq̄ locū Ciceronis exponit. nexū as uocat̄ pecūia q̄ per nexū obligat̄. & nexus homo. qui Nexum
 cū liber esset. pro pecunia quā debebat. operas suas in seruitute locabat donec solueret. de nexis ob as obliga
 alienū longa mentio apud Liuiū. NOuacula. ferramentū tonsoriū est. uulgo notissimū. de quo epi
 grammatarius. hoc salamandra notet uel scena nouacula nudet. AD pulsū. ut uel minima māus. Nexus
 impulsione fecet uitalia. ut pote acie acutissima acerrimāq̄ exasperata. EXasperatā. cote exacutā. sic fi
 lius saxoq̄ exasperat ensem. sic & tacitus saxo exasperatur ferrum. auctor est Plinius cotes ferro acutē Cotes
 do laudatas fuisse ceticas secundo loco laconicas. quæ utraq̄ oleo indigebant. inter aquarias naxia ferro acu
 laus maxima fuit. ex oleo & aqua cilicie cotes pollēt. repertæ sunt & in italia aqua trahentes acie acer. endo.
 rimo effectū. cōcinna breuitate cōplectilem. PRAEmicantē. splēdicantem ac lucentē. OLEO. Cariyō
 oleum enucibus iuglandibus. qd̄ usibus lucernarū hoc maxime tempore accōmodum est cariynon Aulea.
 uocant. AVLVLæ. lego aulea ut sit sensus. Lucernæ lumē occultandū esse contegendumq̄ tegumē Auleum
 ro aulea undiq̄ sepientis. aulea enim scēminino genere sic dicimus. ut auleum neutro. Quintus. Cur peripe
 tius. nec q̄cūq̄ eoz̄ q̄ inuicem iactata erāt rex ignorabat cum post auleā q̄ lectos obduxerat staret. sunt tasmata.
 autē aulea pāni & uela picturata. & uersicoli textura spectabilia. q̄ græcis quidem uocabulis sed apud peristro
 latinos usitatissimis peripetasmata. & peristromata nominātur aulea autem dicta esse tradūt ab aula mata.
 athali regis in qua primum inuenta sint. postq̄ is populum romanum scripsit heredem. hinc athali Attalica.
 ca a p̄p̄tio cognominata. uillō uersu nobilis auleis porticus athalicis. Plinius auctor est athalum te
 gē primum inuenisse aulea uestibus intexere. unde inq̄ ē nomē athalicis. aulea purpureo colore distin
 cta & simulachris hoīum intexta fuisse testis est poeta cum ait purpurea itexti tollant aulea britāni. Belluta
 belluata tapetia dixit Plautus a textura belluagē in auleis hoc genus dicenter graphiceq̄ intexunt. tapetia.
 SVLcatus. perinde ac maritus p̄syches sit colubra sinuosis uoluminibus serpens & in incessu sulcū Nodus
 faciēs. quoniā de sulco fit mētio nodus Ausonii enodādus estq̄ inter griphos idifolubiles merito ha Ausonii
 betur quē nō olim plausibiliter dissoluimus emaculauimusq̄. uersus Ausonii est hic in epigrāmte enodatu.

ad paulū. & si pierias patit litare sorores. nūq̄ ipse torq̄t aulicā. i duabus dictiōibus singulaz litteraz corruptela totū corrupit idēcoratq̄ sensū poeticū. & maxias tenebras lectoribus offundit. ego uero uerbū illd̄ litare emēdo litare. cū aliq̄ litare elimiet claudicās metrica cōpago. & illud aulica corripo aulaca hoc intellectu. & sensu. p̄hebus iquit iubet ueg loq̄. qui quis iterdū musas delirare p̄mittat. & a recto sulco discedere. ipe nūq̄ flectit sulcū. nec aberrat. litare. qd̄ & lerare d̄r rustici cū arat tertia ara tione iacto semine. iut Varriōis uerbis utar. cū tabellis ad uomerē simul & satū frumētū opūit iporcis & sulcāt i fossas. quō pluuiālis aq̄ dilabat. liras uocari a rusticis tradit colūella cū sicarātū ē ut iter duos latius distātes sulcos medius cumulus sicca sedē frumētis p̄beat. Dicāus planius & explicatius lira re & sulcare qd̄ dū fit ab agricola saepe sulcus paḡ. rectus ducit. sē peḡ colonus a retro tramite deuius aberrat. unde ut docet Plin. n̄ appellata deliratio ē. q̄ senilis ē stultitia & delirare dicimus i sanire se nēs. q̄ si a retro recedētes. & deliriū ipam i sania. musae ergo lirāt a recto sulco de errātes cum ipse phœbus nūq̄ torq̄t aulacā. nūq̄ flectat sulcū. nec fiat erraticus sulcus græco uocabulo d̄r αὐλαξ αὐλαξ κοῦ αὐλαξ αὐλαξ. ex hac n̄ra iter p̄tatiōe elucescit iā opior locus aufonii tenebricosissimus. & s̄q̄lore deterio splendescit. Intrahēs. tra

hēs. SOMni p̄mētis. altior q̄es & uehemētior sōnus ē prius q̄ nouissimus. ip̄licatq̄ p̄suis grauiusq̄ corpora mortaliū. de quo poeta. Tps erat quo priā q̄es mortaliū agris icipit & dono diuū. gratissimā serpit. SOPorē flares. sic Vir. extructus toto p̄flabat pectore sōnū. M. T. i epistolis ad atticū Marcēllus iqt cādīdatus ita stertebat. ut ego uicius audirē. M. Celi i anroniū ē illa luculēta descriptio. Nā q̄ ipm offederūt tēlētō sopor. p̄ligatū. totis p̄cordiis stertēt. Ructuosos spūs gēmare. obiter Satyri ci poetæ uerfus ē discutiēdus. quē grāmatici p̄curia trāsmittūt. nihil occultioris intellectu subesse sp̄icātes uerfus. ex i satyri. luuēnalis notissimus ille ē doctus & ad calicē uigilātī stertere naso q̄s nō ex pōit. doctus stertere uigilātī naso. q̄ simulet maritus se dormir cū uigilet. ut ip̄uitus mechee uxor. Verū attēde qd̄ ego i eū sensum excogitaueri. hō q̄nto altior dormit. tāto sōnātius stertit. sōus at ille stertētis & rōchus fit naso. unde festiuit. nec mīus elegāter & scite d̄r hois dormiētis & stertētis nasus uigilare cō clamorū sit & obstrepus. hoc ex plautia lectiōe obseruauis. signā milite scriptū est. an dormit sceledrus itus. nō naso qd̄ nā eō magnū clamat. tetigit calicē. cui dēter docet Plaut. nasum uigilātē dici & ē i hoie dormiētē. nā cū dormiēs q̄etus. taceat nasus ipe nō tacet. sed clamat. & q̄ clamat uigilātē d̄r nō dormiētē. ex hac plautia elegātia & sensu nimix trāstulit id satyrogaphus uigilātī stertere nasos. qd̄ totū urbanissime dictū ē. q̄to. n. magis maritus uxoris moechā stertebat uel stertere se simulabat. tāto magis naso clamabat. ut ita fidē faceret sōnātis at nasus uigilās scitissime d̄r q̄ aure ē neq̄ surda nec hispida elegātia poeticā p̄cipit. & iuctis n̄ris plausibiliter asurgit. PENsile gradū. suspēsū libe

ratūq̄. nē s̄strepitu pedū & sonitu excitari possit p̄silia appellat. M. V. poma q̄ suspēsā sūt ex lacunari. q̄ mox ad edēdū descēdere cogimus. Plinius uuas p̄siles. pbat. q̄ decerpāre diu pepēdere. q̄ uētilatiōe ēr utiles fiunt stomacho agrisq̄. nā & refrigerāt leuiter. & fastidiū auferunt. idē balineas fergii oratē p̄siles fuisse dicit idē hortos p̄siles tradit thebis egyptiis fuisse extructos. Curtius strabo ceteri celebrāt hortos p̄siles babilōicos. memoratq̄ iter mudi miracula. q̄ i edito supra murg arcis positi uisēbāt solstratus architectus prius oīum p̄sile ambulationē gnidi fecisse tradit. PAVlatia paululo ad uerbiū fit paululatī. idē significās qd̄ paulatī minutatī. pedetenti. MVtuare. cape sume. ANcipri relo. nouaculā pacutam itelligit cuius iētus anceps est & mortiferus. dicit etiā potest telū anceps duplicem habēs acie & utrinq̄ acutū. ut est bipennis. AVdaciter. qd̄ nos audaciter dicimus dixit audaciter. qd̄ ex regula grāmatices elegantius est. de quo caper grāmaticus sic. audaciter latinū est. sed audaciter melius ē. q̄a noīa in. x. littera terminata in aduerbiis iter assumūt. ut atrox. atrociter. ferox. ferociter. uelox. uelociter & sic & audax. audaciter. ueḡ cōsuetudo domiā regē & maxime uerborū obtrinit ut audaciter passim dicat. Nix q̄ ualido. conatu ualētissimo. NODū ceruicis. Quo. scaput ceruicis cōnectit. ISTIS fociis. familiū itelligit neq̄ tactile neq̄ uisibile. qd̄ psyche ancillabat p̄stoḡ erat. HOMinē te. appellatione hominis mas & foemina continetur. Seruius sulpitius in epistola ad Ciceronem. paucis post annis tamen ei moriēdum fuit. quoniam homo nata fuerat. illud satyrogaphi quis ignoratur. clames licet & mare cōlo confundas homōsum. CONfinium. proximitatem.

ad paulū. & si pierias patit litare sorores. nūq̄ ipse torq̄t aulicā. i duabus dictiōibus singulaz litteraz corruptela totū corrupit idēcoratq̄ sensū poeticū. & maxias tenebras lectoribus offundit. ego uero uerbū illd̄ litare emēdo litare. cū aliq̄ litare elimiet claudicās metrica cōpago. & illud aulica corripo aulaca hoc intellectu. & sensu. p̄hebus iquit iubet ueg loq̄. qui quis iterdū musas delirare p̄mittat. & a recto sulco discedere. ipe nūq̄ flectit sulcū. nec aberrat. litare. qd̄ & lerare d̄r rustici cū arat tertia ara tione iacto semine. iut Varriōis uerbis utar. cū tabellis ad uomerē simul & satū frumētū opūit iporcis & sulcāt i fossas. quō pluuiālis aq̄ dilabat. liras uocari a rusticis tradit colūella cū sicarātū ē ut iter duos latius distātes sulcos medius cumulus sicca sedē frumētis p̄beat. Dicāus planius & explicatius lira re & sulcare qd̄ dū fit ab agricola saepe sulcus paḡ. rectus ducit. sē peḡ colonus a retro tramite deuius aberrat. unde ut docet Plin. n̄ appellata deliratio ē. q̄ senilis ē stultitia & delirare dicimus i sanire se nēs. q̄ si a retro recedētes. & deliriū ipam i sania. musae ergo lirāt a recto sulco de errātes cum ipse phœbus nūq̄ torq̄t aulacā. nūq̄ flectat sulcū. nec fiat erraticus sulcus græco uocabulo d̄r αὐλαξ αὐλαξ κοῦ αὐλαξ αὐλαξ. ex hac n̄ra iter p̄tatiōe elucescit iā opior locus aufonii tenebricosissimus. & s̄q̄lore deterio splendescit. Intrahēs. tra

Homo
foemina

FLatus alitis. zephyrus significat cuius flatus alitē uocat. ob celeritatē. & q̄a uenti fingunt a poetis alati & uolatici. PERnici ueloci & rapida. alias p̄nix d̄r p̄seuerās. SOLa nō est psyche sola erat & p̄nix. nō solā nā ex habitu sororū sola relicta uidebat. sed cū a furiis intrinsecus uexaret. sola dici nō poterat.

FLVtuat. sic Virgilius magno curag fluctuet estus. Plautinus amator elegāter ait se maritimis motibus agitari a cupidine. sic. curā huc & illuc rapiūt mentē. ut aestus fluctuant & agitant. DIFFert audet. uarii affectus. & inter se cōtrarii miserā psychē dissipabāt. q̄ decēti uerborū uarietate explicant i foemina. sic apud Plautū alcesima.

flatus alitis ipulso solito porrecta sup scopulū ilico p̄nici se fuga p̄cipiūt. Statiq̄ cōscēsis nauibus abeūt. At psyche relicta sola. nisi q̄ ifestis furiis agitata. sola nō ē aestu pelagi similitudine. merendo fluctuat. & quis statuo cō filio. & obstinato aīo. iā tū facio rosas māus admoūes. adhuc icerta cōsiliū titubat. multisq̄ calāitatis suae distrahīt affectibus. festinat. differt. audet. trepidat. diffidit. irascit. & qd̄ ē ultimū. i eodē corpore odit bestiā. diligit maritū. uespa tamē iā noctē trahētē. p̄cipiti feruinatione. nefariū sceleris instruit apparatū. Nox aderat. & maritus aderat. primisq̄ ueneris p̄siliis uelitatus alitū soporē descēderat. Tūc psyche & corporis & aīo alioquin ifirma. fati tamē seuitia subministrāte. uiribus roborat. & prolata lucerna. & arepta nouacula. sexū audacia mutauit. sed cum primum luminis oblatiōe tori secreta claruerunt. uidet oīum ferarū mitissimā. dulcissimāq̄ bestiā. ipsum illū cupidinē formosū deū. for

mose cubāre. cuius aspectu lucernae quoq̄ lumē hylaratū increbuit. & acuminis sacrilegi nouacula p̄ranitebat. At uero psyche tāto aspectu deterrita. & imposa. marcido pallore defecta. tremēs q̄ decedit in imos poplites. & ferḡ quārit abscondere. sed in suo pectore. qd̄ profecto fecisset. nisi ferrum timore tanti flagitii. manibus temeraria delapsū euolasset. iamque lassā salute defecta. dum sepius diuini uultus intuetur pulchritudinem recreatur animi. uidet capitis aurei genialem cesariem ambrosia temulētā ceruices lacteas. genasq̄ que purpureas. pererrantes crinium globos. decoriter

cuius aspectu & splendore splendor lucernae fieret hilarior fulgētiorq̄ & nouacula magis ac magis splēdesceret. & nitore nimio radiaret. PRAEnitebat. ualde nitebat splendebatq̄. PALlore defecta. ex aīa. & p̄fortitudine uiribus destituta. & q̄si lipothymia. hoc est aīo linquente deficiens. Marcidū autē pallorē appellat ab affectu. cū ex metu marcesceret. & lāguīdior facta ē. nec sui cōpos. IN imos poplites. in hanc sententiā est illud Ouidianū poplite succiduo genua itremuere. frugitq̄ & color & sanguis. aīusq̄ reliq̄ euntē. REcreat. aī. refouet aīo ac refocillat. archaismos est. sic. ueteres loq̄bant. & taliū locutionū referti sunt eruditoḡ libri. GENiale cesariē. descriptio graphica luculentāq̄ ē for

māe cupidinis. a quo uelut canone & lege qd̄ liniamēta oīs pulchritudinis petēda sunt. sicut oli a statua polycleri artifices liniamēta artis petebāt uelut a lege quadā quē ob id canona uocant. huiusce canonicis polycletei mērio quoq̄ fit a galēo. sed uulgus medicoḡ id parē recte p̄cipit. AMbrosia temulētā. ut significaret cupido uelut uulgus medicoḡ id parē recte p̄cipit. AMbrosia temulētā dixit. sicut. temulētus hoc ē ebrius hō fit uini largitate sic cesaries largā uingueti copia madēs & satura dici pōt temulenta. Temulētū at ebriū dici q̄s ignorat. & temulētā ebrietatē a uino qd̄ antiqui temetū appellauerūt. auctores Plinius. Gellius ceteri scripsit Cato iō. p̄p̄inuos foeminis osculū da. te. ut sciret an temetū olerēt uinū. AMbrosia. & p̄p̄oīo dicit immortalis. unde ambrosiam pro. fia.

cuius aspectu & splendore splendor lucernae fieret hilarior fulgētiorq̄ & nouacula magis ac magis splēdesceret. & nitore nimio radiaret. PRAEnitebat. ualde nitebat splendebatq̄. PALlore defecta. ex aīa. & p̄fortitudine uiribus destituta. & q̄si lipothymia. hoc est aīo linquente deficiens. Marcidū autē pallorē appellat ab affectu. cū ex metu marcesceret. & lāguīdior facta ē. nec sui cōpos. IN imos poplites. in hanc sententiā est illud Ouidianū poplite succiduo genua itremuere. frugitq̄ & color & sanguis. aīusq̄ reliq̄ euntē. REcreat. aī. refouet aīo ac refocillat. archaismos est. sic. ueteres loq̄bant. & taliū locutionū referti sunt eruditoḡ libri. GENiale cesariē. descriptio graphica luculentāq̄ ē for

māe cupidinis. a quo uelut canone & lege qd̄ liniamēta oīs pulchritudinis petēda sunt. sicut oli a statua polycleri artifices liniamēta artis petebāt uelut a lege quadā quē ob id canona uocant. huiusce canonicis polycletei mērio quoq̄ fit a galēo. sed uulgus medicoḡ id parē recte p̄cipit. AMbrosia temulētā. ut significaret cupido uelut uulgus medicoḡ id parē recte p̄cipit. AMbrosia temulētā dixit. sicut. temulētus hoc ē ebrius hō fit uini largitate sic cesaries largā uingueti copia madēs & satura dici pōt temulenta. Temulētū at ebriū dici q̄s ignorat. & temulētā ebrietatē a uino qd̄ antiqui temetū appellauerūt. auctores Plinius. Gellius ceteri scripsit Cato iō. p̄p̄inuos foeminis osculū da. te. ut sciret an temetū olerēt uinū. AMbrosia. & p̄p̄oīo dicit immortalis. unde ambrosiam pro. fia.

pernix.

Bella ueneria.

Mulier a mollicia.

Lipothymia.

archaismos.

Canon.

polycleri.

Temulētus.

Temulētia.

Temulētus.

ambrosia.

deus unguento usurpāt poetæ & pabulō diuinō. Martialis, luppiter ambrosia satur ē & necare uiuit.
Ouis de equis solis scribes ait, ambrosianā p grām hēnt: apud Ciceronē inuī, de oratore iocabāt in
q Catulus pferri cū ita dicat ipse ut ambrosia alēdus ēē uideat Plinius li. xxv. ambrosiā herbā ēē refert
quā qdā botryn uocāt simplici caule odore nō inuicido. Ambrosius choraules, ambrosiæ comæ am
brosius liquor a poetis usurpāt: oīa hab eodē fonte deducta, ex equo ambrosius deriuat, ī immortalis
& diuinus. Impeditos, decēter implicatos nodatosq. ANtepēdulos, hos capillos antiq antias appel
lauerūt q ī fontē demissi sunt alio
noīe capronei noīant qsi a capite
pni. Apuleius ifloridis iā primū ī
q crines eius p̄mulsis antiis prae
mulsis caproneis anteuēuli & p
pēduli. Volaticis dēi cupidinis
quē aligez, & uolaticū poetæ fin
gūt: cām refert Alexāder aphrodi
seus in pblematis, quonīā si cupi
ditas amatiū nō diurna ē nec oīo
stabilis sed uolatica & mutabilis
euagat p̄terea qsi alis ai amatiū at
tolunt. R Ofcīdā qsi rore cōsp
sae uel potius colore roseo splēdi
cātes. ALiis, corrige alis: alas, n
gescētēs & imotas ī cupidine sopi
to fuisse significat: tū tamē plumu
læ illæ teneriores mollioresq. tre
more quodā agitarēt. EXtime,
exteriores sicut itimus dī iterior:
ita extimus exterior: & pextremo
pōit & in apologia extimo mūdi
tergo degit Au. Gel. circulos mi
nimos, q axē extimū tīgūt. IN
gete, mobiles. GLAbellū, sine pi
lis ac leuore terrefsimū. LEctū
li pedes, īgēs copia ē regē: sine noīe:
qis nō p̄priis appellatiōibus nota
mus sed aliis, ut canē & uenaticū
& marinū & celestē dicimus sic pe
dē & nostrū & lectū, & carmīs: mu
tuā uirna, aliā quotiēs singulis sin
gula assignare non possumus, au
ctor Seneca, iūuē de beneficiis, MA
gni dei, cupidinis Plato ī sympo
sio: Magnus deus ē amor & apud hoīes deosq. mirādos idē post paulo amorē magnū demonē ēē au
tūat. Rmas, explorat. P̄erclitabūda, p̄tās: ac p̄ticulū faciēs an sagittæ cuspis foret penetrabi
lis. Nisū, cōatu. ROrauerit, roris manauerit fluxeritq. rorariū apud antiquos appellāt mili
tes q primi plū cōmittebāt a rore dicti q ante rorat q pluit. IN amoris amorē altez, deū cupidinē
altez dilectionē significat, ex eadē elegāia ē cupidie cupidinis flagras, cupiditate dei amoris exestuās.
AFFlicti ihās, uehēmēter ac imodice desideras, qdā desiderāter nimis appetimus id ore hiātī & pa
tulo iuadere solēs. DE somni mēsurā, ne sōnus quo suporatus erat cupidio fieret breuior. EVO
luit stillā olei, fulgētius scitilātis olei desputamēto maritū succēdit ex nimio at olei alimēto notās
tia alimēto tracti hūoris cū decidua uisū, p̄lagiū ē futuræ hyemis scitillas lucerna, unde ait poeta, te
sta cū ardētē uiderēt scitilātē oleū & putres cōcresecē fungos Plinius, quoq. ait pluuiæ nūtiōs ēē ī lucer
nis fungos. IGnis deū aduq. q̄ incredibile uideri pōuid a lucerna fatigatū ē ut, sureret cupidinēq. deus
ē uredinū, & ignis numē: q cæco igni carpit uitālia amatoz, & occulta īflāmatiōē p̄cordia populāt in
tātū ut hō uere amās totus ignis fiat, iuxta illud q̄ritis ignē, ite huc, q̄ritis ignis hō ē merito at lucerna
fingit īteruenire rebus cupidieis, siqdē amor, ut iqt fulgētius mythologus, qd aliud nisi flāma fertur
extinguit lucerna amatoria, quādō uapores atatis extincto libido cōmorit & oīs calorate iuētutis igni
culus tepidā ueternofutatis algescit īgēio. AMator iuenerit, lucernā festiuiter ait ab amatore fuerā
ut ad illius lumen uoluptate ueneria p noctē potiret, iuuat, n. lux & lumē amatores in colluctatione
ueneria de hac lucerna ait p̄pertius quam multa opposita narramus uerba lucerna de has Martialis

quā cubiculārē uocat, dulcis cōscia lectuli lucerna quā uis facias licet tacebo, inuentū amatoris ido- **Lucerna**
neū lucerna est: cū totus ardescit totus sit flāmiu omnis, celebrat scriptoribus Lucerna appellata poly cubicula
myxos a multitudine nariū siue angulogibus ellychnia cōplūscula, sicut funiculi dicūt i lucernis, ac ris,
cēla illustrāt triclinia, Tales sunt lychni pensiles laqaribus depēdētes, quorū flāmis noctis tenebrā il amator
luminant, de lucerna polymyxos est illud epigrammatarii distichon, Illustrē cū tota meis cōiuiua flāmis
totq; gerā myxos una Lucerna uocor, Ab hac lucerna lychnidē puellā psychē appellat fulgentius q- **uomus,**
si lucernariā, INVstus, Exustus, Lucerna
uistulatusq; COLluuius, Fædi- **polymy-**
tate flagitioq; EVEctiois appē- **xos,**
dix, Appēdix dicitur qd est adiu- **Lychnis**
ctum, quasi ex alio pēdēte, M, Tul- **psychē,**
lius i hortētio corpus eē tradit ap- **appēdix**
pendicē animi, VITOKOPIO-TIKO- **appēdi-**
appēdica noīat, psychē ait fuisse **cula,**
se appēdicē cupidinis, dū euehit **culā,**
sustolliturq; uolatur qdō eius ihe- **rens**
rens pedibus pendula uisebatur, **CONsequa,**
CONsequia, A cōsequēdo di- **Cōsega,**
cta quasi seq̃la quādā & cōsecta
trix, CVpressum, Arborē, sifera
lē, & diti sacrā & ideo funebri si-
gno ad domos positā, SIMpli-
cissimas, Castigatio q̃ cupido psy-
chen incescit, q̃ ob simplicitatē sal-
lacibus sororibus nimīū credidit
setra qbus iducta circūscripta de-
cepta ē: dū simplicitate nimis & p-
cliuiter crudulitatē suā illis addi-
xisset oblata mariti mādator, est
at credulitas deceptionū mīu, ut **Creduli-**
qt fulgentius, PARētis, Matris, **tas ma-**
ADDICI, Mācipari, & addictā **ter dece-**
obnoxiaq; tradit: ut nō tā libero **ptionū,**
q̃ seruili matrimonio iungereris,
PERcussus, Cupido gallos pcu-
tere folo sagittis urētibz, se ipm
eodē telo percussit, dū i amorē psy-
ches exardescit, **TELO** meo,
Prouerbiū græcū ē, πρὸς τοῦ **Prouer-**
μῶπος de his q se telo suo percu- **bium,**
tiunt sibi, ip̃i exitiū parāt, est, πρὸς **πρὸς τοῦ**
πυραυλῆς, bestiola uolucris q̃ lucer **στον**
nis ultro aduolat igniq; cremat **μῶπος,**
uī elchylus scite dixit μῶπος πρὸς **Stolida**
πρὸς τοῦ μῶπος, stultā pyrau- **pyraustæ**
mos, **mos,**
flā mortē: quā, sultro nea secremat, CAPut excideres, Sicut i sua ferāt sorores, ut psyche caput ap̃ psyches
scideret nouacula serpētis, AMatores oculos, Oculi i capite cupidinis siti amatores merito psyches
dicūt: quoniam amor p oculos delabit: Nā ut igt Propertius, si nescis oculi sunt i amore duces: & ab ec/ amor p
clasticis scriptoribus oculi mechatonū pleni eē tradunt, Quītiliāus quoq; i ea declamatiōe cui ti oculos,
tulus ē cæcus i limine, sunt igt oculi tota nra luxuria, hi nos i oīa quotidie uitia p̃cipitāt, mirant ada Oculi lu-
māt cōcupiscūt ap̃ Philosophos amoris diffinitio ē pulchritudinis fructū desiderii, hac at p oculos xuria ho-
frimur, HIC, hæc, IDENTidē, Frēq̃nter, CONsiliatrices egregiæ, Cū iroia dictū, ACTVtū, Cō minū
festi sine dilatione aduerbiū t̃pis ē, Virgilius, tū cætera reddet actū tū pius æneas, Qui, quos eqdē actū Actū tū,
tū sed qd p̃dicere p̃cā attinet, CAPtu, Remigiū igt alaz cū i altū cupidinē sustulisset alienū fece Captu p
rat acaptiōe ne itez, māibus psyches phēdi posset; Dixit at remigio plumæ ex uirgiliana trālatiōe, q̃ captione
cāt iui, Remigiū alaz posuit; imania tēpla, captu dixit q̃si captiōe p̃fēsiōe, qdē legūt raptū prior
lectio uēlutiō, AQUas urere, Cū aq̃ elemētū ignis cōtrariū sit & ignē suapte natura rēstignat: elegā
ter dictū ē aq̃s exuri flāma cupidinis, q̃ nymphas aq̃ticas p̃sape i flāma uir: & amoris icēdio flagratēs
reddidit ut poetā canūt, INNOxio uolūmie, Vertigine & uolubilitate nihil psychē p̃citus ledēte,
SVpciliū, Altitudinē sūmitatēq; marginis amnicæ: sic Virecce supcilio cliuosi tramitis undā elicit, Supciliū

Arundo CANna dea. Fabulā signat. q̄ canit nympha noīe syringa amata fuisse a pane deo pastoralis. eaq̄ in syringia. arūdinē demutatā esse cū amatorē insequentē fugitaret. Tūc pan fistulā ex cāna glutino cerā cōpegit. Aulericus calamus. Aulericō uero tibiale. græce. αὐλός tibia. Idē ait calamos aucupatorios uocari zeugitas nescio an melius ixeugitæ dicat. nā ixeus aucupor ixeos uiscū ixeu t̄ho aucupē significat. Ab eodem Plinio Ixeugitæ donax. calamus noīat. q̄ fructicosissimus est. græce. δαφνός calamus & harūdo significat. a cāna fit calami. cānetū. qd̄ ē harūdinētū. R. Et/ Donax. nere. Cōmodior lectio ē recinere/ Cannerū cāna enī fistularis recinit hoc ē canendo reddit uoces oīmodas. ad Recanūt marē Recanūt dixit Pl. de pdici/ bus scribēs. V. Ago pastus. Libera pastio. HIR tuosus. Pan signifi/ cat quillofus & hirtus pingit. nā pan i naturā similitudinē forma/ tus ē tradit. unde & pā dictus. Id ē oē. habet cornua in radiog. so/ lis & cornu lunæ similitudinē. ru/ ber eius facies ad ætheris imita/ tionē. i pectore nebridē hēt stella/ tā ad stellag. imaginē. pars eius in/ ferior hispida ē pp arbores uirgul/ ta & feras. caprinos pedes habet. ut offēdat terrā soliditatē. fistulā ex septē calamis cōpactā. pp armo/ niā cōeli ex septē tonis cōstantem auctor est Herodotus pana inter octo egyptiog. deos noīari. cuius simulachrū caprīa facie hircinifq. cruribus figurē. Mēdesii pana i primis uenerantur. apud quos ca/ prarii in p̄cipuo sunt honore: pā uocatur mēdes lingua egyptiaca. olim audita est uox a nauticis in mari magnū pana mortuum ē. TONdentes capellæ. Carpentēs. & enī a carpēdo capræ noīatæ quæ. salua & morsus est arborē uenēnū. oliuāq. quā lamberit capra statī sterilesce. M. Varro & Plinius prodiderūt. apud græcos p uerbiū est αἰς οὐρὸς capra coelestis de fortunatis. qbus p̄sto est q̄qd cōcupiscūt. cui cōsimile est il/ lud quocq. κερὸς αὐλὸς αὐλὸς cornu copia. PVLla scitula. Verba panos rusticani dei ad psyche/ quā scitula appellat. quasi dicas uenustulā & elegantē. Terētius in Andria scitus puer ē natus pāphi/ lo. ubi a donato exponit elegās & pulcher. quē græci δῶπις dicūt. hic aduerbiū scite qd̄ est elegāter & pulchre. OPilio. Opiliones pastores ouiu dici quis ignorat qui illud tātū legit uulgarissimū. ue/ nit & opilio tardi uenere subulci. græce δὲ ὀψιόθῃ. EXP̄rimētis instructus. Longa ætas ut inqt elegāter Plautus sapientie cōdimentū est. DIVinationē autumat. Coniectura diuinatio. qdā est dicta coniectu. i. directione quadā rationis ad ueritatē. unde etiā somniog. atq. oīum iterp̄tes cō/ iectores uocant. auctor Quintilianus. TITVbante uestigio. Titubans uestigiū pallor imodicus su/ ctura di/ spira crebra indicia sunt amoris. olim herasistratus medicus ex cōiectura cōsimili amorē deprēdit iclusum antiochi medullis. q̄ egritudine amatoria tabescens in lecto cubans accedente stratonice: q̄ uiscendi causa ad eū frequenter uentitabat. tanta repente pturbatiōe occupat. ut defectū uocis rubo/ res uultus intuitū oculog. sudores acutos motū incredibilem uenæ cunctaq. alia signa. q̄ sappho de amatoribus refert itueri in adolescente liceret. statiq. post hæc deficiente pederentim sensu ingēs pal/ lor toto corpore diffundebat. hæc obseruās cōsultissimus medicus sciēter cōiectauit stratiōes amo/ re captū esse Antiochū. & uafricia quadā atq. astu circūueniens seleucū effecit. ut antiocho stratonica a medico nuberet. Medicinā cōiecturalē esse autumat. & ex cōiectura q̄si addiuinantes medicos salutariter me/ deri. SVspiritu. Suspiratu. suspirio. ACCERsito. Euocato adhibitoq. CVpidinē deog. ma/ ximū. Iuppiter maximus quidē dicē sed tamē a cupidine uincit. cui cūctā succūbunt. apud Ouidiū ait uenus ad filiū. Tu supos ipmāq. iouē. ut numine pōti uicta domas. & ut inqt Seneca. Sacer ē ignis credite lesis. nimīūq. potēs & in oē mūdi parte hic regnā tenet puer imitiss. spicula cuius sentit oē ge/ nus aiantū. OBS̄Egis promerere. Cōcilia tibi cupidinē illi p̄stando obsequia blanda. & beniuolū redde. nā ut inqt Ouidius flectit obsequio curuatus ab arbore ramus. obsequiū tigrisq. domat tu/ midosq. leones. cōsimile ē illud Quintilianī. ut plenior obsego demereret amātissimos mei. NO mine salutarī. Lego numine. psyche enī cum adorasset numē panos salutare & propitiū ire pertexit.

INscio tramite. Ignoto & latente. Virgilianum est. pastor agēs telis liquitq. uolatile telum nescius Nescius hoc est ignoratus. & latens. Vocabula enim sunt compluria quæ utroq. uersum accipiunt habentq. pro igno/ ancipitem significationem. ut formidolosus. qui timet & qui timoti est. ut infestus qui nocet & cui rato For/ midolo/ nocetur. INducta. introducta intra ædes sororias. Alias inductus fraudatus. alias cōcellatus. & ex/ sus. punctus. ut inductum decretum. apud Tranquillum. inductum testamentum apud iuriconsultos. Inscio quodā tramite iā delabēte. accedit qdā ciuitatē. REBVLLiuit. Bulliendo resu/ dit euomitq. stillā seruētis olei. in q̄ regnū maritus unius sororis eius obtinebat. Q ua/ super humerē cupidinis dextrū. re cogita psyche nunciari præsentiā suā sorori desyde/ mystico itellctu psyche lucernā quæ sub modio cōtecta erat dere/ rat. mox iducta. alternis āplexibus mutue salutatiōis/ git. idest desiderii flāmam in pe/ expletis. p̄cōtanti cās aduētus sui. sic icipit. Meministi/ ctore absconsam depalat. Cuius cōsiliū uestrū. s. quo mihi suasistis. ut bestiam q̄ mariti/ ebullione icendit cupido. q̄ oīs mērito noīe. mecū q̄secebat. prius q̄ igluuie uoraci me/ cupiditas quantū diligit. tantum misellā hauriret. ancipiti nouacula pimerē. sed cū pri/ ardescit. & peccatrice suæ carni cō/ mū ut atq. placuerat. cōscio lumie uultus eius aspexi. figit maculā. REcussus. Excus/ uideo mirē diuinūq. prorsus spectaculū ipsum illum/ sus experectusq. Virgilius excu/ dea Veneris filiū. ipsum iq. cūpidinē leni q̄te sopitū. tior somno. FERro & igni. No/ Ad dū tanti boni spectaculo p̄cita. & nimia uoluptatis/ uacula & lucerna. THOro meo/ copia turbata. fruedi laborare inopia. casu. s. pessimo. diuorte. Ex matrimonio meo di/ lucerna seruēs oleū rebuliuit i eius humerē. quo dolo/ scede fiatq. iter nos diuortiū. ma/ re stati somno recussus. ubi me ferro & igni cōspexit ar/ trimoniū enim dirimis. diuortio/ ro meo diuorte tibiq. res tuas habeto. ego uero sorore/ morte captiuitate. ut tradit Pau/ tuam. & nomē. quo tū cēseris aiebat. iā mihi cōfesti ar/ lus iuriscōsultus. Dicitū aut di/ raratq. hiis nuptiis cōiugabo. & stati zephyro precipit/ uortiū est uel a diuersitate men/ ultra terminos me domus eius efflaret. Nec dū sermonē/ tium. uel quia in diuersas partes/ psyche finierat. illa uesane libidinis. & iuidiæ noxiæ/ eunt. qui distrahūt matrimoniū. stimulis agitata. p̄cōcōinato mēdatio. fallēs maritū. RESq. tuas habeto. Verba sunt/ q̄si de morte parētū aliqd cōpisset. statī nauē ascēdit & solēnia. qbus in diuortiis uteban/ repudia. Verba re/ ad illum scopulum protius p̄git. & quis alio uēto flan/ tur. nā ut docet Caius iuriscōsul/ pudii. res tuas/ te cōiuge. & tu zephyre suscipe dūam. Saltu se maxio/ tus in repudiis idest in renuncia/ tioni. Tibi habeto. itē tibi res/ p̄cipitē dedit. nec tū ad illū locū. uel saltē mortua. p/ tua agito. sic & matrona plauti/ na diuortēs a marito inquit. Tibi/ uēire potuit. Nā p saxa cautiū mēbris iactatis. atq. dis/ habeto res tuas. & apud Martiale/ sipatis. & p̄ ide ut merebat. laceratis uisceribus suis. ali/ mense nouo iani ueterē p̄culeia/ tibus bestiisq. obuīū ferens pabulū iterit. Nec uidicte/ maritū deseris atq. iubes res sibi/ che. quod aia sonat. illa mihi erit/ habere suas. in spōsalibus quog. discuciendis placuit renūtiatiōē/ tibus amātū. uel sicut tu noīe uxoris & matris familias cēseris. hoc est in precio es apud me. eodē hoc/ iteruenire oportere. i. quare hæc/ tua nō utar. NOMē quo tū cē/ uerba probata sunt. conditione/ feris. Quasi dicat tu dicēris psy/ tua nō utar. NOMē quo tū cē/ che. quod aia sonat. illa mihi erit/ feris. Quasi dicat tu dicēris psy/ aia & uita. Plautus ait amicā aiam/ esse amātū. uel sicut tu noīe uxoris & matris familias cēseris. hoc est in precio es apud me. eodē hoc/ noīe sororem tuā mihi copulabo. ut illa mihi sit uxor. & mater familias. uel exponē. noīatim te nun/ cupauit ad differentiā alterius sororis. AR rapignore. alio noīe arabonem nūcupamus. dictio fre/ quens est utraq. apud auctores. Quadrigarius obides in fidei pignus datos a sanniti bus Romāis de/ ceter appellat Arrabonē. in obsceno carmine scriptū ē. utilis hæc arrā si dederitis erit. EFFlare. Fla/ tu suo exterminaret expelleretq. PRAEcōcōinato mēdatio. Præparato. & ante cōtecto cōsutoq. ALIO uento. Nō Zephyro illo salutarī. cuius uestura molli & tuta uti solebat. CAEaspe. Dū/ sperat. quod nūq. uidet qd̄ ignorat. INhians. Desiderāter cupiens. AT illum locū. Domiciliū. s. illud beatissimū. quo psyche fortunata prius fruebat. PER saxa cautiū. per aspera saxog. ALti/ bus. Sic Vinalibus liquere feris. aut gurgite mersum unda feret piscesq. ipasti uulnera labēt. SE/ quētis. alterius. s. sororis. ERRAbudo. erratico diu multūq. errāte. Catullus errabūda regēs tenui/ uestigia filo. NEC secius. Nec tardius. nec segnius. & uidet a sero dictū. ut grāmatici notāt. Accius/ dus. Secius.

Secus. i amphiſtriōe ſi forte pauloq̄ ueniā ſecius. INq̄ ſimile. Sicut exticta fuerat prior ſoror. ſic ſimili eodē
Gauia. quoḡ genere mortis & exitio altera occubuit dū ſiſe ſcipitē dat ex ſcopulo. **ILL.** Cupido. **AVIS** ga
tic. uia. gauia aures ſunt aq̄ticæ: q̄ bella gerūt diſſidiāq̄ cū anatiſ. **Plin.** diſſidēt inq̄ aq̄ticæ anates
 & gauia: idē auctōr ē gauia i petris nidiſicare: nūc memorat Apuleius gauia i imā pelagi pfundita/
 tē ſeſe demergentē idicaſſe ueneri: quē admodū cupido lucernæ uulnere aduſtus cū dolore decūbe/
 bat. **COM** modū. eo memēto. id hore: tūc tūc. ſup hoc aduerbio ſatis multa in ſupioribus explica
 ta. **LA** uantem. Merito uene/
 rem natantem lauandemq̄ cor/
 pus inducit in imo oceano pro/
 pterea quod dea maris eſt: & ex
 ſpūa maris gēta fert. qd̄ ideo ſin/
 xit antiquitas: q̄ ſpūa ſiue geni/
 turæ natura ſpūoſa ē: ut docet ari/
 ſtoteles lib. ii. de generatione aia/
 liū. **PRO**pter. ppe. pp aquā pp
 aq̄riū dixerūt **Lucretius** & **Vir/
 gilius.** **MA**le audire. uitupari
 ſamariq̄: ſicure e contrario bene
 audire eſt laudari celebrariq̄. **M.**
Tullius i epistolis ad atticū. me id
 circo putet bene audire uelle ut il
 le male audiat: & recte ſacere non
 meā laudis. ſed illius cōtumeliæ
 cā. **MON**tio ſcortatu. ait Gauia
 auis ad uenerē. familiā ueneris ui
 tuperari ipm̄q̄. i primis cupidine
 ſamari. q̄ ob amorē pſyches me/
 retriciū ſeceſſerit. pcul a cōmeri/
 to mortaliū: & q̄ ipa quoḡ uēus
 ſeſe ſubduxerit ex cētibus hūanis
 dū natabula aq̄ge marinaq̄ expe/
 tit: q̄ ex re fieri ait. ut uenere cupi/
 dineq̄ ſublatis ſqualeāt oia: hor/
 rida & iculta ſint: huius ſnæ haud
 abſimile ē illud **Senecæ** ex tragoe
 dia q̄ iſcribit̄ **hippolutus** excedat
 agedū rebus hūanis uenus. orbis
 iacebit ſqualido turpis ſitus. ſcorta
 tu aut p ſcortatiōe amoreq̄ me/
 retricio ponit. dictus ſcortatus ea
 forma q̄ concubinitus pellicatus
 aliq̄ id genus. **NON** uoluptas ulla. **Veneris** & cupidinis cōites ſunt uoluptas. gr̄a. **lepidates** oēs.
Claudianus i epithalamio ſcribit in cōitatu ueneris eē delicias ois. **Dō**atus leporē uenustatē eē autu/
 mat. **Vnde** lepidus dictus in quo leporis ē plurimū. gr̄a. **lepidus** ſquamā uocat. unde lepos. deriuat.
 ſubducta uenere nulla uſq̄ uoluptas. nullæ gr̄a cōiſunt: q̄ ſine uenere i gr̄a ſunt. **NV**pria cōiu/
 gales. **Sine** uenere nō cōiugia nō amicitia nō amores filioḡ eē poſſunt: ſed cūcta ſqualētia. & ſitu de
 formata ſint neceſſe eſt. **GL**uies. **Lego** eluies. qd̄ ad ſordes & de hōeſtamēta referēdū eſt. **AV**is.
Gauia. **CAN**niebat. In ſuſurabat in murmurabat: gēnitio pprie canū eſt q̄rula murmuratio. **SO**
 lidū exclamat. ſolida uoce firma magna durabilis. nomē p aduerbio. ſic **Vir**torumq̄ repēte clamat.
BONus filius. i rōicos p nūtiādū. **PRO**me ex p me. enūtiā demōſtra. ab hoc uerbo. p mus dictus.
 q̄ ex p rōptuaria cella. p mit ciboria. **Plaut.** ego ſum. p mus cōdus. pcurator pēi. **NOM**e eius. p uel/
 la. **IN**ueſtē. cupidinē ſignificat q̄ i genuus & iſeſtus figurat hoc eſt i herbiſ. antiq̄. n ueſtē barba di/
 xerūt unde ueſticipes barbat. i ueſtes q̄ ſine barba ſunt noianē. in apologia i ueſtē a nobis accepit. uo
 ſtipicē ilico reddiſti. arrogari nō poterat ut iqt **Gellius.** niſi ueſticeps. **DE** nymphaḡ populo. **Mul**/
 ta ſunt genera nymphaḡ. **Nymphæ** numina ſunt ſtūuioq̄ a fontibus pucētes. originē unde **Virgil.**
Nymphæ lauretes nymphæ genus annibus unde ē. **Nymphæ** mōtiū oreades dicunt. **opos.** in gr̄a
 mōs eſt. **Dryades** ſilūaḡ: quoniam gr̄a. **apuo** quercus. **Amadryades.** quæ cū filiis naſcunt̄. ſunt
 enī quædā nymphæ. ut auctōr eſt **Plutarchus** uiuentes una cōmorientesq̄ cū arboribus. ſunt & na/
 peæ quæ floribus & uirgultis delectant̄. p m̄p gr̄a dicunt ſaltū locūq̄ ſiluoſum. **Naiades** fontiu
 nereides maris. **Méoria** p ditiū eſt q̄cunq̄ effigie nymphæ uiderit cū ſurēdi nō facere finē. hos gr̄a

propter
 prope.
 Male au
 dire.
 Bene au
 dire.
 Scorta
 tus.

Lepor.
 Lepidus.
 Lepis.
 Ganitio
 Promus.
 Condus
 Inueſtis.
 ueſticeps
 nymphe
 oreades.
 dryades.
 amadrya
 des.
 Napeæ.
 Naiades.
 uereides

pu. φολῆτιος latini lymphatos appellat. nympha a nymphis dicta q̄ balnea & lauacra ſignificat: **Lympha**
loſepus nympha lacus & balneas interpretat. cū ſic ſcribit **li.** iudaici belli. apud aſcalonā cōdidit nym
 phea ſiue lacus. & balneas. **pu.** φη gr̄a. **dic** ſpōſa **pu.** φος ſpōſus. **ME** Arū. gr̄a. **q̄** gr̄a. **uo** Nym/
 cabulo charites dicūt merito famulæ ueneris. & miniſtræ eē dicunt. quādo ſine uenere gr̄a ois in/
 gr̄a eſt inamabilis & pſus inueniſta. gr̄a. **charita** uocat uenerē illā ſiue uenustatē: quā appelles ſi nympha
 bi peculiariter uēdicat in pictura. quā ſola ſibi neminē parē eē dicebat. **LO**quan. corrigo loquax ga/
 ſponſa.

meay gratiay miſterio. **Nec** loq̄ illa cōticuit auis. ſed
 neſcio inq̄ domina: puto puellā ſi ppe mēini: pſyches
 noie dicūt: eſſiſte cupere. **Tūc** idignata **Venus** exclā/
 mauit. uel maxime pſychē illā meay formay ſuccubam:
 mei nominis emulā: uere diligit: nimirū illud incremē
 tū lenā me putauit: cuius mōſtratu puellā illā cogno/
 ſceret: **Hic** q̄ritās properiter emergit amari. ſuūq̄ pti
 nus aureum thalamū petiit. & reperto: ſicut audierat
 agroto puero. iam inde a foribus q̄ maxime boans.

h **Oneſta** iqt hic: & natalibus nris: bōaq̄ tuay fru/
 gi cōgruetia. **Vt** primū qd̄ tuay parētis: imo do
 minay precepta calcares: nec ſordidis amoribus
 inimicā me meā cruciāres: uerū et hoc atatis puer: tuis
 licetioſis & imaturis iūgeres āplexibus: ut ego nūq̄. ſ.
 tolerare inimicā. ſed utiq̄ preſumis nugo: & corruptor
 & iambiles te ſolū generoſū: nec me iā per atatē poſ/
 ſe cōcipere. uel ergo ſcias multo te meliorē filiū aliū ge/
 niturā. imo ut cōtumeliā magis ſentias. aliq̄ de meis
 ad optaturā uernulis. ei q̄ donatura miſtas pīnas. & flā
 mas. & arcū. & ipſas ſagittas: & oēm meā ſuppelleſtilē
 q̄ tibi non ad os uſus dederā. nec. n. de patris tui bonis.

mulgata & pōis boatu denūciata publicataq̄. **A** foribus atēq̄ cubiculū itoirot. **BO**as. clamās uo/
 ciſerāſq̄. boare. nē ſonāſ & clamaſ. unde reboāt ſilue apd̄ **Virgiliū** p reſultāt. & remugiūt. nōnulli dia **Boare**
 leſticoḡ uerbū dictū eē autumat a uerū. boādo: hoc ē uerū. ſonādo. **Ennius** ſonū pedū bōbū pedū dixit **Reboare**
 ex hoc at q̄ boas alta uoce filiū cōpellat cognosceſ potes q̄ ſera & ſeria & ſeuera obuiſatiōe ſit cupidi **Verbum**
 nē caſtigatura. **H**oneſta hāc caſtigatiō ueneris ad filiū orſa ab ironia. **B**Onay fru. hōiem bōay frugi unde. **Bombus**
 dicūt rēperatū utilē neceſſariū: laudat̄ ſerui q̄ bōay frugi ſūt. **S**ordidis amo. petierat uenus a filio ut **Bombus**
 pſychē amoſ ſagratiffimo hōis extremi ac ſordidiſſimi teneret: nūc dolēter afficiſ mādātū ſuū a filio **pudem.**
 poſthabitū p cōtēptionē fuiſſe. **H**OC atay ſiſta atate pueriliq̄ nōdū rebus amatoriis uſ idōea: multa **Id atatis**
 atē copia talis loquutiōis apud ueteres ſcriptores. iterū uno **Cicerōis** exēplo cōtēti eris. qd̄ ob ouit ē: **Nugōes.**
 ſign. ſcriptū ē. iude oratore. peto igiſ iqt craſſus a te quoniam id nobis antoni hōibus id atatis oneris i/
 pōiſ. **NV**gonugonē ut paulo poſt quoḡ appellat filiū. noie. pbroſo. & obiurgatorio. q̄ſi nugay ple **quinqua**
 nū & nulli rei bōay idōeū. **P**ER atay. cōarbitraris iqt me uetulā eē. & ob atatē non poſſe atēq̄ cupi **geſimus.**
 dinē. pgeneratē ſed diis & deabus nullū ſeniū nulla annositas ob ēcū euiterniſint. nec unq̄ emoriūt. **meta gi**
 q̄ **Ariſtoteles.** lx. anno peperūt. **cornelia** ex ſcipionū gēte poſt. lx. annū ut **Plin.** reſert genuit uoluſiū fa **Māumif**
 turnū. **Lucretius.** deſtitit ut mulier ſpatio deſeſſa ueruſto. **A**doptaturay iure iqt adoptiōis aliq̄ ex **ſi accipi**
 ſeruis dōeſticis mihi filiū a ſciſcay uicarius ſit ſuccedatq̄ i nomē & bona ſuppelleſtilēq̄ cupidinis: iu **unt no**
 ran. adoptiōis trāſit adoptiū i nomē i familiā i hereditatē adoptatoris. ſeruus quoḡ manuſſus mē patro **norum.**
 patro i nomē accipit. qd̄ & **Lactā.** mēorat **li.** iiii. iſtitutionē ſic pōpo. atticus a cecilio adoptatus deiceps **Loc**
 dictus ē. **Cepō.** de quo. **M.** **V.** iiii. de re ruſtica: q̄ tūc inq̄ **Titus** pōpo. nūc. **Cec.** cū noie eodē. **M.** **T.** **Loc** **Ci**
 q̄ elegāter ob hāc noium uſurpationē i epistolis ad **Atticū** ſcri. **Dio.** tāq̄ adoptatū a ſe ipſo & **Attico** ſi/
 mul noianđū ē. **M.** pōpo. **Dio.** uerba **Cice.** hāc ſunt: de euty chide gratū: q̄ uetē pnoie nouo noſe **tit.** **adoption**
 tus erit **Ce.** ut ē me & ex te iūctus **Dio.** **M.** pōpo. i adoptiōe ſeruat ut naturā imiteſ ide repheſus **Clo.** **clodii** **p**
 q̄ ſe. **C.** ſōteio natu miōri adoptādū dederit. **ME** a ſup. m̄ mīna bōa erepturā filio ſe minitaf & alte poſtem.

Quirita/
 re. pquiri
 tata lex.

Varro & Diomedes. Lex fuerat p
 gritata dixit Sidōius. p eo qd̄ ē p.

Boare
 Reboare
 Verbum

Bombus
 pudem.

Id atatis
 Nugōes.

quinqua
 geſimus.

gnendū
 Māumif

ſi accipi
 unt no

norum.
 Loc

Ci
 adoption

clodii
 p

ri donaturā: cū iure ciuili possit mater suppellex illā suā legare cui uelit: cū paterna bona ad filium pri-
neant. AD instructionē legale uerbu ē sicut & instructus fundus & istrumētū legatū. PVLfasti uio-
lasti isamasti nec nā ad sagittā cupidineā iētū ē id tātū referēdū: sed ad oēm in famiā & suggilationē:
Iulius firmicus pulsatus isamia. Virgī pulsatos referens in fœcto fœdere diuos. INductus hic expo-
ne p institutus educatus cōformatus: tāg educatio illa primigenia plurimū polleat ad mores forman-
dos. PERcussisti sepius qā uenus amauit adonē martē anchisen & alios, qd sine cupidinis sagitta
fieri nō potuit: & ita subtiliter ma-
ter iputat filio, qd ipa spē cōmif-
sit deriuatq; crimē, qndo ita cōpa-
ratū ē ut hoies malit uitia sua ex-
cusare q̄ excutere. Quasi uiduā
filius sub matre uidua liberius de-
git: & securius agit uideturq; ui-
dua matres natis cōtēptiores ēē q̄
nuptā nā ut scribūt iuriconsulti
fœmiā i potestate liberos nō ha-
bēt uiduā ut iperiosa a scriptori-
bus texat. Martialis ipia uiduā
pculis luuenalis uidua ē locuples
q nubit auaro, oratius ut piger an-
nus pupillis: quos dura pmit cu-
stodia matrū. Vlticū tuū, martē signat ueneris maritū, de quo Qui, uicticus & gladiis & acuta di-
micet hasta. Quidni q̄ nō comica locutio. Oratius qd nī cōcurrit horā momēto. Dōatus ē ingt
qd nī aut q̄ nī, aut curnō, qā ueteres nī p nō pōbāt, & ne p nō. PVellas ppinare sensus est, ut ego
magis angat & cruciet ob pellicatus suspitionē puellas exhibes cōciliāsq; Marti cōiugis, nihil at graui-
us ferit acerbiusq; fœmiē q̄ pellices, luue, tūc fieta pellice ploratq; at mās amauerit pter uenerē alias
quoq; docet poetā, & exēpla testat: qbus iuulgatū ē iter cetera. Romulū Romae conditorē ex matre
& illa ēē pgenitū, id nerienē amasse fert eāq; iustae uxoris loco habuisse, qd & Plautus indicat, sic scri-
bes i truculēto, mars pegre adueniēs salutat nerienē uxore suā, & in annalibus Gellii herilia ita pcat.
Nerio martis te obsecro pacē dare ut liceat nuptiis ppriis & pspere, uti de tui cōiugis cōsilio cōtigit
de tui iqt cōiugis cōsilio martē significās. PELlicatus, ut cōcubinatus, ut scortatus sic & pellicatus
dī uidelicet a pellicibus, q̄ iuisae isfēstāq; sūt maritis fœmis, unde ex lege Numae pōpiliū pellex uerebat
tēplū lunōis itroire, q̄ odio sp̄ iterneciuo pellices in isequuta, uerba uegis antiq̄ssimae sunt haec pellex
adē lunōis ne tāgito sit tāgīt lunōi crimibus dimissis agnū fœminā cedito refert. M. Tuolumie de Of-
ficiis secūdo alexandrū phereū ab uxore itersēctū ēē pp pellicatus suspitionē. PROPiāre porrigere, &
q̄si p̄gustādas tradere sup quo uerbo apud Suetoniū satis multa. FAXofaciā, STEllionē cohībēā
pbrofo noie & maledico filiū stellionē appellat, nī stellio bestiosa mior lacerta ore maculoso, & ut i-
qt Ouidius, uariis stellatus corpora guttis, unde a stellae, q̄si pictura & uarietate stellio dictus, nullū
aial stellioe fraudulētius, iuidere hoi traditū, stellionū nomē aut in maledictū trāslatū stellioes tūni-
culā exuunt & seniū more ceterū serpētū stas tēporibus, has exuias Theophrastus Plīceteri autu-
māt remedio ēē morbo comitali: sed nisi cōfēsti eripiāt maligno ne p̄sagio, an naturali appetētia, illi
cōuertūt & deuorāt, ideoq; cū exuiē mēbrana a stellioe obseruat cubile: ubi uere icipietē fixis harū
dinibus textas opponūt casās, q̄rū angustis gaudet eo facilius exuēs circūdatū senectū torpore, eoq;
derelicto nō pōt remeare: arbitrat̄ eruditi stellioes uulgo nūc tarantulas uocitari grāci ασκᾶλον
τᾶσ uocat traditū, idē Plīuolumie undetrigesimo stellionē Scorpionibus ēē cōtrariū in tātum ut uisu
quoq; pauore his afferat, & torporē frigidi sudoris, grāci colorem uocat & ascalabotē & galeotensariū
stophāes meminit ascalabote i comedia q̄ inscribit nephese, hic plenus ē lentigine stridoris acerbi hic
stellionatus crimē cuius apud iuriscōsultos multa mētio ē, nomē sumpsisse credis, stellionatū at obit
ci posse his: q̄ dolo qd fecerit sciēdū ē: & ubiq; titulus criminis deficit illic stellionatū obitū ut
ingt Vlpianus, maxieāt in his locū habet siqs forte alii rē obligatā dissimulatā obligatiōe p calliditā-
tē alii distraxerit, itē siqs merces supposuerit, uel corrupit, & siqs iposturā fecerit stellioatus reus crit
& ut generaliter dixerī difficiēte titulo criminis, hoc crimē locū hēt, p̄ena at stellioatus nulla legitima
ē cū nec legitimū crimē sit: qd ait Vlpianus, siqs iposturā fecerit, scito ut id quoq; in trāscursu anno-
mus, iposturam dici fraudem: fallatiā deceptionē, Iulius capitollinus i Gallienis: iposturā fecit & pal-
sus est, iponere ē decipere, & fallere, quo uerbo utunt luuenalis, Marcialis, M. Tullius oīs deniq; scho-
la eruditorum, apud ecclesiasticos quoq; scriptū est, cur nobis iposuiisti, inde iposteros, p fraudatores
circūscriptoresq; & apud statium mens cunctis iposta manet pro fraudulenta & fallax. Cōsimilis si
gnificatus uerbu illud iplanare Cypriano qd ille prope peculiariter usurpat pro decipere seducereq;
ab eodē iplanator dicis seductor & ipostor. ACIdas nuptias a sapore aspero, & amaro facta tranla-
tio, saporū genera multa reperiuntur, dulcis suauis, pinguis, amarus, austerus, acernacutus, acerbis

pulsatus
InfamiaFoemine
i potesta-
te liberos
nō habēt

Quidni

Nerienne
uxor
martispellica/
tuspellex
adē iuuonis ne tā
gitoDe stel/
lione &stelliona
tu nota/
bilisascalabo/
tesImpostu
raImpone/
resImposto
mensImplana
re seduceImplana
torSaporū
genera

acidus, falsus, credo acidū ēē illū sapore: quē medici pōticū uocat & stipticū. Nā Galēus pōticū a stypti Pōticus
co uix seūgit nostri uī styptica astrigētē & astrictoriā iterptat. Obiter enarrādū, qd significare uolue-
rit Plinius scribēs de alumie lib. na. h. xxxv. his uerbis. Oium genē, uis i astrigēdo. Vnde nomē a grāe Styptica.
cis ait Plīa grācis ipositū nomē alumina uī astrigēdi. Quod ait id nomē supprimit. Scito a grācis Locu-
dici o t p t p i q p & ita appellat Galenus i lib. de simplici medicina, a uis & potētia styptica siue astri Plinii
dioria, apd eudē frequēter usurpat pōticitas & stypticias uocabulis usitatoribus q̄ doctioribus. SO Alumen
brietate. Nihil ē tā inimicū ueneri stypteria
q̄ sobrietas frugalitasq;. Nā sine ce-
rere & baccho friget uenus. Quae
uoluptatis comites describūt a Si-
lio eadē ueneri ascribi possunt, sic
ningt lib. xv. punicoq; ebrietas ti-
bifida comes tibi luxur & atris cir-
ca te semper uolitas isamia pēnis.
Sobriofus eleganti uocabulo di-
ctus Cypriāo sobrietatis cultor &
frugi. RVsticia Rusticitas oīs for-
des squalor illuuiēs pcul sunt a
ueneris contubernio. Illa mihi
adhibēda, tadē deliberat adhibere
opulatricē sobrietatē, ad cupidi-
nē mulētādū, nec nūlla res magis
exarmat ifrigitq; cupidinē q̄ sobri-
etas: q̄ abstinentia, q̄ frugalitas. Nu-
gonē istū, cōtēliose dictū, i cupidi-
nē tāg odiosum iā & molestū. Nā Isteno/
hac significat istū sic Terē istum men con-
emulū, quo ad poteris ab ea polli-
tumelia.
to, Proptius, iste qd ē ego sape fui
Virg. aut qd petis istis, haec nō pro-
noia ut docet Donatus spernentis
sunt odiāq; demōstrātis. EXpli
ret. Relaxet resolutaq; ita ut fiat fluxura sagittarū. DEarmet, Exarmet & uī noxia uidet: a Liui-
dī dearmatus exercitus. ARcū denodet, Nodas arcus qdō itendit, denodas qdō relētescit: significa-
tissimis at uerbis singula cola & mēbra exequit. THEdā deflamet, Facē restinguat flāmīsq; despo-
lier: haec nō p̄picula de i hisce oibus uerbis significat priuationē. Interdū hēt uī actiua, & ualde signifi-
catur defessus sum, p ualde festus & deamo te syre p ualde amo. INiuria litatū, Sicut q̄ litat diis,
ppriat deos placat, & uotū ipetrat: ita ait uēus litatū i iuriā suā, hoc ē satisfieri posse & placari: si Deamo,
comā deraferit cupidini, & pēnas detōderit: qbus ille supbiens & fastosus, cūcta cōculcat: sacrificare
ē oīum: litare ē paucog; hic ait lēo Plautius, tū me Iuppiter faciat ut semp sacrificē, nec unq; litē. SV-
binde frequēter. Aureo nitore, Vinculo aureolo comā cupidinis filiū se sape nodasse atq; pstrinxit/
se significat. STOmachata biles uenerias, Indignabūda & bili pcita: q̄ uēus stomachabūda turgere
solet & cōcitari, grāci melācholiā uocat: quā nī atrā bilē: q̄ hoīem facit furētē & insanū: adeo magnū Melan/
inest bili uirus cū se fūdīt i aiū, de uarietate effectūq; multiplici atrā bilis luculētū pblema ē apud colia.
Aristotelē. TVmido, Indignationē iracūdiāq; p se ferētē, Ira, ut ingt Seneca se p̄fert, & i faciē exit atra bilis
dixit quoq; Plautus festiuitē, nec minus elegatē i fērmēto esse fœminā. Intelligi uolens irascentē: ut In fērmē-
to, fērmēto turget p̄sis, sic ex bili & ira turget p̄cordia: & uultus i ruborē tumorēq; efferuescit, sit fœ-
da uisu facies deprauatiū se atq; itumescētū, haec nī ira, signa idiciāq; sunt: auctores Seneca, Gellius,
Plutarchus, ceteri. VEnustatē coherceret, Ira formā deformat uenustatē deuenustat, flagrat oculi Deformi-
os turbidū sit, labra q̄tiunt, dentes arietant, capilli subrigunt manus cōplodūtur: nescias utrū magie tas iracū-
derestabile sit an deforme uitii iracūdiā. VIolentiā, Tanq̄ nō spē sed uī cōpulsā uenus ardorē ab dia,
imis p̄cordiis aestuantē sedatura sit, ideo at ardenti pectore dixit quia ut philosophi tradūt, ira moue/
tur ex pectore efferuescente circa cor sanguine, causa aut cur hic potissimū assignet irā locus nō alia lium irā
est q̄ in toto corpore calidissimū est pectus. VOLaticam, In fuga pernicē, & q̄si uolatu aufugien pectus,
tem, Seneca meministi dixisse me uolaticū esse ac leuem, & te nō pedem eius tenere sed pennā, M. Tul. Volati-
in epistolis ad Atticū, O academiā uolaticā & sui similem mō huc mō illuc. FVGltiua, Alludit ad cus-
fugitiuū seruū: quem inquirere uolentibus, Senatus cōsultū & lex fannia p̄spexit: multa etiam i ma Inquirēs
gistratus statuta, si inquirentes nō adiuuent: sed & in eum, qui quari apud se phibuit eadem p̄ena fugitiuū
statuta est, etiam generalis epistola Diuorū Marci & commodi, quae declarat & praefides & magistrā adiuuan-
tus adiuuare debere in iquirendis fugitiuis, scite igitur & significanter dixit, fugitiuam mihi requirite, dus,

Sobrio/
susIsteno/
men con-
tumelia.Denoda/
re arcum
Deflam/
met.
Deamo,
Litare.Melan/
colia.Deformi-
tas iracū-
di.Domici/
lium irā

Famosa fabula. Infamis rumor. & fabula infamiae plena de cupidine. **IGNARE.** Melius legas gna
 ra tãq callētes sciētēsq qd cōgisset. Deorum. nē cūcta nouisse. Vnde & demōes a sciētia nūcupati
 sunt. q̄ p̄dita ē eoz natura. Nō facit ad stomachū fulgētū itēptatio scribētis Demōas dici ex eo qd po
 pulos subdere cupiebāt. Διμόων. grāce populus dicit. argutiola hāc uanior q̄ uerior credit. **PAL**
 pare irā. Mitigare. mulcere. palpare. p̄prie ē manu mulcere. ex hoc interdū accipit. p̄ adulari **Oratius.**
 cui male si palpare recalcitrāt undiq̄ tutus. apud **Plautū** palpo pcutit. p̄ adulatōe & blādimētis. pal
 pas dixerunt ueteres p̄ palpat. **Lu**
 cilius. hic ubi me uidet subblandi
 tur palpas caput scabit. **DOMI**
 na. Nomine uenerationis uenerē
 dominā appellāt. ut pote deā potē
 tissimā. cuius dominatu cūcta su
 perantur. uel ironicos dictū accipe
 ab his deabus q̄ infensae infestaeq̄
 ueneri fuisse traduntur. altera ob
 mariti cōcubinas altera ob p̄ser
 pine raptū cuius cōciliatrix. & ar
 chitecta fuit uenus. **PERUICA**
 ci. Peruiciā a p̄tinacia hoc dista
 re grāmatici extimauerūt. ut pui
 catia itērdū sit bonae rē. p̄leue
 rantia. p̄tinacia semp malae. huic
 distinctiōi. subscribit illud acci ex
 myrmidonibus puicacē dicit me
 ēē. facile patior. p̄tinacē nihil mo
 ror. hoc fortes sequit. Illā indocti
 possidēt. uerq̄ hāc grāmaticoz ob
 seruatiōes itērdū p̄ranciae sunt.
 nec ad equilibriū p̄pense. E cōtra
 rion. & p̄tinacē i malo apud scri
 ptos idēos idētidē licet rep̄re.
 sup̄sedeo exēplis q̄ ifinita sunt. &
 a nobis aliubi recitata. **Quot an**
 noz. Tāq̄ ex ep̄hebis iā excesserit. sitq̄ merito eximēdus ex materna tutela. ac iā possit ip̄uius lasciu
 re. usurpās illud **Plautinū.** aetas mea iā excessit ex magistratu tuo. **BELLVLO.** Scite ac decēter. dicit
 aut cupido aetate belle portare q̄a si formā eius spectes. puer semp ēē uidebit. est enī inuestis. & puerit
 atate spectabilis. **COR** data mulier. Prudēs circūspecta sagax. i corde. nūc inq̄ **Plinius** habitat mēs
 & secūdū **Aristotelē** cor fons ē uenae arteriae & sensuū. **Auicēna.** **Galenus.** Cor. fontē uitae & radicē
 nec nō p̄cipiū uirtutis uitalis ēē autumāt. & q̄busdā cor auctores. **M. Tullio** aius uidet. Vnde merito
 cordati dicti prudētes. sicut e cōtra uecordes & excordes. p̄ uelanis. ex quo **Nasica** ille prudēs corculū
 appellatus. ab **ennio** dictū. egregie cordatus hō catus helius sextus. sup̄ q̄ re annotamēta fecimus in
 cōmētario **Tusculanaz.** **Plinius** refert **Catos** corculos apud Romanos cognominatos ēē q̄ sapiētia p̄
 celebat. i uulpe. qd̄ celi fidus ē habētes horoscopū. erūt cordatissimi. **SEMPER** explorabis. Castiga
 tur uenus. tāq̄ nō deceat matrē obseruare nimis curiose uoluptates & lusus filii. cū parētes plerūq̄ de
 beāt cōnuere i negociis filioz. alioq̄ retorq̄bit i illo illud comicū. q̄ inq̄ sunt parētes i filios iudices. q̄
 aequū ēē cēsent. nos iā a pueris illico nasci sēnes. neq̄ illaz affines rēz. quas fert adolescētia. Derunt i
 quit uerissime elegātissimeq̄. **M. Tullius.** aliqd̄ aetati. sit adolescētia liberior. nō oīa uoluptatibus dene
 gentur. uincat aliquādo cupiditas uoluptasq̄ rationē. **REuincēs.** Redargues. refutabis. tanq̄ amori
 amorē sint cōueniētissimi. **A. Gellius** i culpa & maleficio reuicti sunt. **TVAS** artes reprāndēs. Ab
 surdū uidet ēē qd̄ parēs reprēdat in filio eas artes atq̄ delitias. quaz ipsa magistra est. & quas profice
 tur. ridiculū. n̄ foret si luscus luscū. **Claudius** claudū cōuicio isēctaret. qd̄ i illū subito retorq̄ri posset.
 si clodius accuset mechos catilina cethegum. illud quoq̄ saepe fit. ut quaz ipsi fecimus in aliis. reprē
 damus. sicut i scolis luxuriatē patrē luxuriosus ipse luuenis accusat. qd̄ q̄decenter fieri possit. egdē ut
Quintilianus uerbis utar nō inuenio. **CVPIDINES.** De populo cupidinū numeroso. Ante dictum est.
BVBlicā officinā. Domiciliū ueneris & cupidinis. officina ē uitioz. maxime muliebriū. Tolle ex re
 bus humanis uenerios amores ex magna parte mulieres sient ipeccabiles. **METU** sagittarū. Timen
 tes ne sagittis cupidineis deurentur inflammarenturq̄. **PERUERSIS** illis. **Iunone** & **cerere** iā cōuer
 sis in aliud iter. atq̄ abeuntibus. uel expone peruersis. posthabilis & q̄si relictis deabus. **Venus** ad un
 das unde orta est flexit iter. mariaq̄ sulcauit.

PALPATUR

Peruica
 cia.
Pertina
 cia.

Bellule
 scite.
cor fons
 mētis &
 sāguinis.
Cordati
 excordes
Corculi
 cati.
Vulpes
 facit con
 cordatos
Cōnuere
 re paren
 tes in ne
 quitia fi
 liorum.

Luxuriā
 tē luxu
 riosus ac
 cufat.

famosa fabula: & nō dicendi filii mei facta latuerunt:
 Tunc ille ignaræ quæ gesta sunt: palpare ueneris iram
 seuientem sic adortæ.

Vid tale dūa: deliquit tuus filius: ut animo pui
 caci uoluptates illius ipugnes: & quā ille diligit
 tu quoq̄ p̄dere gestias: qd̄ aut oramus: isti crimē si pu
 ellæ lepide libeter arrisit: An ignoras eū masculū & iu
 uenē eē uel certe iā quot sit ānoz oblita es: An qd̄ aeta
 tē portat bellule: puer tibi semp uidet: Mater aurē tur
 & preterea cordata mulier. filii tui lusus semp explora
 bis curiose: & i eo luxuriē culpabis: & amores reuices:
 & tuas artes: tuasq̄ delicias i formoso filio reprehēdes
 quis autē te deū: q̄s hōiū patietur: passim cupidines
 populis disseminantē cū tuæ domus amores amare co
 horceas: & uitiorum muliebrium publicam praelu
 das officinam: Sic illæ metu sagittarū patrociniū gra
 tioso cupidini quīs absenti blandiebantur. Sed **Venus**
 indignata ridicule tractari suas iniurias: peruersis il
 lis: alte rursus concito gradu pelago uiam capefcit.

EXPLICIT LIBER QVINTVS.

Interea psyche. Post anxiā disquisitionē: post cereris suasionē: post **Iunonis** refragatio
 nē: Psyche ultro nea ueneri se se offert: Veneris assensus in coelū & nūminū iploratio de
 scribit. Eiusq̄ in psychen iussa iperiōssima memorat: ut sacruū omnifariæ frugis
 granis seiugatis dispōere: ut **Flaccū** uelleris p̄ciosi q̄sitū afferret: ut liquorē stygiū ur
 nula deferret: ut **proserpina** pyxidē formositate repletā referret: q̄bus omnibus diui
 no adminiculo confectis nubit psyche in concilio deoz. cupidini suo. celebranturq̄

Interea psyche uariis iactabat
 discursibus: dies noctes mariti
 uestigatiōibus inq̄ta: aio tātō
 cupidior & iratū licet: si nō uxo
 ri blādiciis lenire: certe seruili
 bus precibus p̄pitare. & p̄spe
 cto tēplo quodā i ardui motis
 uertice unde at̄ iqt scio: as̄ istic
 meus degat domus: & ilico di
 rigat citatū gradū: quē defectū p̄sus assiduis labori
 bus spes icitabat: & uotū. Iāq̄ gnauiter emēsis celsiori
 bus iugis: puluinaribus sese p̄ximā itulit. uidet spicas
 frumētarias i acruo: & alias flexibiles i corōa: & spicas
 ordeī uidei. erāt & falces: & op̄a messoria: modus oīs:
 sed cūcta passim iacētia & icuria cōfusa: & ut solet estu
 laboratiū manibus piecta. hic singula Psyche curiose
 diuidit. & discreti remota: rite cōpōit rata. s. nullius dei
 fana cerimonias negligere se debere. sed oīum beniuo

Arateo spicū illustre ferēs i signi corpe uirgo. Nāq̄ in celo spica ē oriēs i uirginis p̄te decia. Quicūq̄ **Racema**
 in ortu spicae natus fuerit auctore materno erit ruralibus officiis sp̄ applicatus: & multas fruges hor
 reis cōdet: a spica spicilegiū dictū ad qd̄ facta messe accedūt rustici legētes. sp̄icaz reliq̄s: q̄s messio
 res p̄terierunt: hic illud apud **Varronē** p̄uerbiale. nemo reprēsus qui ex segete ad spicilegiū reliq̄st
 pul: qd̄ in messe frumētaria est spicilegiū. hoc in uindemia ē racematio: qd̄ oīa uindemitoribus ra
 cemi rari interuallatq̄ p̄tereunt: hinc illud **Tertuliā** ex apologetico. post uindemiā paricidaz race
 mario sup̄stes. **FLEXIBILES** in corona. Spiceas coronas cereri deā dicari solitas testis est **Tibullus** cū
 ait: Flaua ceres tibi sit nostro de rure corona spicae q̄ tēpli pendat ante fores. Fuit **Romae** collegium
 fratru arualiu: qd̄ **Romulus** ip̄rimis instituit numero duodeci: cuius sacerdotiū insigne est spica co
 rona. Auctores **Plinius** & **Gellius**. Cererē spiciferā deā appellāt poeta. **FALCES.** In rustico istrumē
 to multa falciū genera: nā sunt falces putatoriae q̄bus in arbore utimur & uitae. Itē messoria. Itē fœ
 nariae stramētariae siluaticae arboriae: de q̄bus apud **Columellā**: **Catonē**: **Palladiū** ceteros crebra mē
 tio. **M. Varro** falces adreas appellat a farre secando. q̄ ador ueteres dixerūt. lumariae uero falces qd̄
 obscurius est & ignotius: sunt q̄bus secāt lumētas. sic enī spinas in agris serpētes agricolae uocat: sir
 piculae falces a sirpado. iab alligado uocatae sunt: sirpare enī ligare est. unde sirpea dicta p̄ uehiculo
 quaz uirgis sirpat. i. colligado iplicatur: in qua sterus aliudue qd̄ uehit. **OPERA.** Operaz appella
 tione ipsi quādoq̄ operariū significant. De operis **Clodianis**: de operis capestribus in libro **Annota**
 tionū: & in **Trāquilli** cōmētariis satis multa. **Columella** p̄cēset in secūdo quot op̄az exigant in ru
 sticatione: a quo occatoria saritoria: messoria seorsum describunt: sex qui op̄a **Columellae** ē op̄a
 una & dimidiata. saritoria op̄a itelligimus eā: qua saritores agrum sarriunt hoc est fodiunt: sar
 rite enī apire ē: occatoria uero ab occādo dicta occare ē glebas comminuere. & quasi occidere. Vnde
 occatio dicta: auctor. **M. Varro**: alii occationē quasi occcationē itēptantur: quod sentire uidet. **M.**
Tullius sic scribēs in **Catone**: q̄ cū gremio mollito ac subacto semē sp̄arsum excepit primū id occe
 catū cohibet: ex quo occatio q̄ hoc efficit noiata ē. A sereno quoq̄ dictū est: occatio occecatio est: nāq̄
 femina quasi occecari uident cū in occato mollitoq̄ gremio terrae recōdunt. **INCVRIA.** Per icuria
 hoc est negligentia septimus est casus. **DISCRETI.** Separatim: seiunctim: diuissim: aduerbiū est: a
 discernēdo dictū: ab eodē uerbo discerniculū deriuat: qd̄ significat acum: qua capillus mulier ante
 frontem discernit diuiditurq̄: **Discerniculū.** **Au. Gellio** est p̄ differentia atq̄ discrimine. sic enī scri
 culum.

deus nul- bit libro xvi. tu cōperi duas species hellebori ēē discerniculo coloris isignes. candidi & nigri. OM-
lus negli- NIVM misericordiam. Ex hoc admonemur i cultu religiōis nec minutos qdē deos ēē negligēdos sed
gendus & medioxymos & patellarios ēē. ppitandos. cōtra Plauti sententiā scribētis i casina: cū sit tibi pro-
pitius Iupiter. tu istos minutos deos floccifeceris. CERES alma. Ex uirgilio sumptū epithetō. qd
Almus. cereri maxie cōuenit cuius frugibus hoies potissimū alunt. Almū diē p Trāglū debemus accipere
ut inq̄t Donatus apud poetā scribentē p̄terea si nona diē mortalibus almū aurora extulerit. LON

GVM. E lōginquo. uel lōga uo-
ciferatiōe aduerbiū ē. AIN. Ele-
gātius est. ah. tanq̄ dolēter hoc p/
nunciet ceres. DISQ̄sitione.
Inq̄sitiōe inuestigatione. solici-
ta. & per diuersas orbis partes fa-
cta. Disquirere enī inquirere est
per disiuncta: & dissidentia loca.
Disgrere apud Liuiū Trāglum ceteros sit
mētio disq̄sitionis. FVRENS
animi. Aio furētī cōcita ac cōcita-
ta. archaismos est. TVTELā ge-
ris. Quia psyche id tēporis occu-
pata erat in rebus cerealibus cō-
ponēdis curādisq̄: cū sollicita ēē
deberet de sua ipsius salute: qua
miseris mortalibus nihil est ca-
rius. VBERI fletu. Larga uber-
tate lachrymarū. VERRENS
crinibus. Liuius matrone circa

Verrera. tendētes: uerrere enī ē trahere & mūdare. inde uilla a Catone uersa dicit̄. p mūda purgata. ueteres
Villa ue- auctore Augustino deam colebāt noīe deuerrā ab officio scoparū nūcupatā: qbus pauimēta uerrun-
sa. tur: quā dea mulieri fœtā adhibebat. MVLTIugis p̄cibus. Plurimis p̄cātiōibus. Diētiō ē cōposi-
Deuerra. ta: ut multiformia multi coloria: p ut ostēdit Gellius. frequēs locutiō ē apud eruditos. REGO.
daa. Lege p ego. p̄cat. n. psyche. Cererē deā p frugiferā dextram & cetera oīa ad numen cereris p̄tinentia
multiu- PER tacita secreta cistag. Apud p̄sicos seclusa sacra dicebant: q̄ graci mysteria appellāt ab eo qd
ga. separata: seposita: ac seorsum clausa a nobis pp sanctitatē aliquā ēē debeāt: hīc Plinius sacra qdam
Seclusa. appellat optanea. q̄ sin opto occulta sint. ne oculis pphanog obuia polluant: ad optanea inq̄t sacra
Mysteria. nigrā gallinā purā nō uidēt. M. Varro & Augustinus auctores sunt gracos telatas ac mysteria ta-
Operta. citurnitate parietibusq̄ clausisse. De teletis suo loco mox plura: symbola i sacris ethnicog non pagē
nea sacra multa p̄ceter Eusebius i libris de p̄paratiōe euāgelica: qbus arcana mysteria continent: i primis uero
K̄p̄epo- sacra cereris cistis condita celatī deportabant: a sacerdotibus: q̄ ob id canephoroi q̄si dicas cistiferae:
poi. siue cistellatrices noīabant. graci. n. dicunt cana. q̄ nos canistra. & p diminutiōne canistella: de hīce
cistiferae. canephoris q̄ in cista baiulabāt secreta sacrog. annotamēta a nobis facta sunt in lib. annotationū. C.
Cana ca- sta hāc aliubi ab Apuleio dicta secretog. capax. De his sacrificialibus cistis Catullus. pars obscura
nistra. cista sacris. DR. Aconū p̄nata curricula. Mythici fabulant̄ cererē curru uehi solitā tracto a pinatis
Cista fa- uolaticisq̄ dracōibus: quē mox triptolemo dedit iubens semina disp̄gere. De his draconibus Clau-
crifera. dianus: & iuga cerulei subeant actea dracōes. M. Varro. & Augustinus tradūt multa scerealibus my-
Proserpi- steriis tradit: q̄ ad fruges maxie p̄tineāt. p̄serpanā raptā it̄p̄rant̄ fœcūditatē: q̄ cū defuisset quodā tē-
na fœcū- pore: exortā ēē opiniōe q̄ filiā cereris. i. ipam fœcūditatē: q̄ a p̄serpēdo p̄serpina dicta ē: orcus abstu-
ditas. lerat. & apud inferos detinuerat: Ceres a gerēdis frugibus auctore Varrone dicta ē tanq̄ geres. Fulge-
ceres un- rius cererem ex eo dictā suspicat. q̄ gracie x̄p̄a gaudiū dicit̄. & ideo illā frumētī deam hīc q̄ ubi ple-
do. nitudo fructuum sit gaudia semp supabudent necesse est: p̄serpinā uero q̄si segetē. i. terrā radicibus
Hecate. p̄serpētē: quā & hecate dī. Ecātō enī gracie cētū sunt. & ideo hoc illi nomē iponūt. q̄ cētriplicatum
unde. ceres p̄ferat frumentū. gracie ceres Διμήτηρ nūcupat̄ ab ipsa alimentog largitiōe. ut it̄p̄ratur
demeter. Plato in cratylo. q̄li Διδοῦσα μήτηρ. exhibēs mater. M. Tullius secūdo de natura deog uolumine
refert q̄ a graciis demeter prima littera imutata sit noīata: quasi gemeter hoc est terra mater: sicut a
nostris ceres quasi geres a gerendis frugibus. SVLCamina. Ceres auctore Plinio frumenta inuenit
& ut inquit Ouid. prima dedit fruges alimentag mitia terris: constat antiquissimis gracog. lano-
rūq̄ litteris atq̄ monumētis insulā siciliā totā ēē cereri ac p̄serpinā consecratā: Arbitranturq̄ sicili-
umbili- cus. natas ēē has in his locis deas: & fruges: in ea terra primū repertas. CVRRVM rapacē. Proserpinā
siciliā quā eādē liberā uocat: raptā tradūt ex ennésiū nemore: q̄ locus q̄ in media est insula. situs umbilicus.

siciliā nominatur. ibi enī spelunca est quā dā conuersa ad aquilonē infinita altitudine: qua dirē pa-
trē ferunt repente cū curru extitisse: abreptāq̄ ab eo loco. uirginē secū asportasse. & subito non lon-
ge a syracusis penetrasse sub terras: merito itaq̄ curru orci siue plutonis rapax dicitur a rapina scili-
cet proserpinā. p̄sysiologi proserpinam esse it̄p̄rātantur uirtutē seminum: quā sol in hyeme fo-
uer: quē Plutonē uocant: ideoq̄ raptā ab eo p̄serpinam autumat: quā ceres sub terra latente quāri-
ter cuius rei commemorat Eusebius in p̄paratione euāgelica. TENAcem. Ex tempore & ne-
cur rapta p̄serpina

& terrā tenacē: & illuminag. proserpine nuptiag. dez
meacula: & luminosag. filiā inuētiōnū remeacula: &
cetera quā silentio tegit eleusis attica sacriariū: miserā
de psyches animā supplicis tuā subsiste. inter istam
spicarum congeriem patere. uel pauculos dies delite-
scam quoad deā tātā seuiens ira: spacio temporis mi-
tigetur. uel certe meā uires diutino labore fessā: quie-
tis interuallo leniatur. Suscipit Seres: tuis quidem lar-
chrymosis precibus: & cōmoueor: & opitulari copio.

REMEAcula. Tangit fabulā: quā tradit cererē remeasse post longā filiā disq̄sitiōne ad su-
peros. hac conditione ut proserpina esset superis inferisq̄ cōmunis. uidelicet cum matre sex menses
totidē cū marito: Plutone apud manes: Ouidius nunc dea regnog. numen cōmune duog. cū matre
est totidem. totidē cum coniuge menses. ut a demeando demeacula. sic a remeando remeacula decē
ter nuncupantur: pro reditu & reuersione ad superos. LVMInosarum inuētiōnū. Ceres cum in-
uestigare & inquirere uellet raptam p̄serpinam dicit̄ inflammasse tēdas ex his ignibus qui ethnā
uertice eripūt quas sibi cū ipsa p̄ferret orbē omniū peragrassē tēdas ex his ignibus qui ethnā
inflammasse geminas cupressos hīsq̄ duabus facibus filiā quāsiuisset: Ouidius pineas faces fuisse tra-
dit. igitur. nob lumē & flāmas faculag. inuētiōnes luminosas appellat. Mythologi tradunt cererem
cū lampadibus raptā p̄serpinam quā rere dictā illa uidelicet ratione. q̄ hoc tempore cum lampadi-
buss. cū solis seruire seges ad metendū cū gaudio requiratur. unde & lampadum dies cereri est de
dicatus. ELEVSis. Ciuitas est in attica mysteriis cereris inclita: Augustinus in. vii. in cereris sacris
p̄dicantur illa eleusina quā apud athenienses nobilissima fuerunt. frumenti satio apud eleusin a
triptolemo reperta est. auctor Trogus. in cuius muneris honorē noctes initioq̄ sacratē sunt. Paroe-
mia gracog. est αὐλοτόπος περὶ αὐλοτόπος. i. mœstus lapis dicitur: de rebus tristitiā cōcinnātibus. est enī
petra hāc in attica iuxta eleusin: Vbi ceres sedit mœsta. & tristis ex raptu filiā quā per orbem terra-
rum accensis facibus dies noctesq̄ quāribunda uestigauerat. inde inditum petraē nomen. ut αὐλο-
λαστός uocaretur. graci enim αὐλοτόπος mœstum appellant: Addamus & illud tanquam aucta
rium. quemadmodum triptolemus. cui ceres curru draconibus uinctum & fruges propagandas
dederat. post orbem terrarum frugibus satum constituit oppidum. & ex patris sui nomine appella-
uit eleusinum: Vbi cereri sacra primus instituit. quā thesmophora graco uocabulo nuncupantur. liis strata
quasi dicas cerealīa cum & ipsa ceres dicta sit thesmophora id est legifera a legibus quas dedit mor-
talibus. in thesmophoriis. quorum non infrequens mentio apud eruditos. Matronā castitatem cu-
stodientes cubitus sibi sternebant foliis uiticis: quem alii agnon a castitate nūcupant. p̄terea cum
ceres in eleusine eximie coleretur. inde sacra eius eleusina uocantur. & ipsa mater eleusina Virgilio
dicta. SILENTIO tegit. Inter cetera mysteriorum cereris arcana erat papauer. quod fertilitatis
symbolum est. Ideo autem silentio tegi dixit: quia ut tradit Tertullianus mysteriis omnibus silentiū
fides adhibetur. SVBSISTE. Succurre opitulare alibi in hunc sensum. tu meis inquit. iam nunc
extremis erumnis subsiste. SPICArum. Ceres feracis & planā terrā uirtutē designat. ideoq̄ eius
imago spicis decoratur ipsaq̄ spicifera dea cognominatur. In cœlo: est spica quo sidere nati erūt dul-
ciarii. DEā tantā. Scilicet ueneris. SPACIO temporis. Seneca maximum inquit remedium
ira dilatio est ut primus eius feruor relanguescat: Aristoteles in ethicis iras illas improbat quā diu
cohibita continentur: eas probat quā effunduntur. & mox repente desistunt: ira breuis est furor q̄ Opitulo.
spacio deferuefcit. & mora lenitur. OPITVlari. Opem ferre & auxiliari: ueteres opitulo dicebant.
quod opitulus. Liuius in tragœdia quā inscribitur equus Troianus: da mihi hasce opes. quas peto.
quas p̄cor porrige opitula. Iupiter cognomento opitulus colebatur: ex eo dictus. quod opem in-
digentibus ferret. auctor Augustinus in septimo grammatici. Annotant opim nomen nymphæ si-
gnificari opem auxilium dici opes diuinas & potentiam: ops uero dea est. qua dies festus dictus
opalīa. quā Romā celebrabantur. die tertio post saturnalia.

COGNATAE MEAE. Venerē significat: quae cognatione cereri iuncta est, ut potē filia Iouis, quē fratrem cereris fuisse tradūt: & ita ceres amita ē ueneris. Refert Diodorus in vi. bibliotheca ex saturno & rethea progenitos esse iouē, neptunum, ac Plutonē cererem & iunonē: Ceres tanq̄ geres a gerēdis frugibus noiata est: quae a grācis demeter quasi gemetrix, terra mater nuncupat: hinc apud Galenum libro secundo de Alimentis demetria semina poni p̄ cerealia, obseruauit & frumentaria. Quod quē admodum intelligāt Medici nostri non discuto: eandē Thesmophorā dicūt, quasi legiferam, prima enī leges mortalibus dedisse fertur: Vnde & Thesmophoria festa cereris appellantur, ut diximus.

Iasus dilectus cetero. FOEDVS amicitiae. Pōt hoc referri ad amorē cereris quando scilicet Amauit iasiona, siue iasum de quo Ouidius quæritur ca nescere mitem iasiona ceres: & aliubi uiderat iasum cretea diua sub ida uidit & ut tenerae flamma rapuere medulla, p̄terea ex ioue genuit p̄serpinam: ut merito dicat ceres sibi cū Venere antiquū eē fœdus amicitiae. OP/ TIMI consula. Accipe iudicag in bonā partem puerbialis locutio. Quintilianus in primo: sit enim consul a cōsulendo uel a iudicando: nam & hoc consulere ueteres uocauerunt, unde adhuc remanet illud. Rogat boni consulas, i. bonū iudices: in carmine obsceno, cōsule poma boni: apud Columellam ut boni consulas. DVPLICI mœsticia. Et ob cupidinis desiderium & ob cereris repulsam. SVBSITA. Subiacētis. SVBLVcidū. Page lucentē: nā & lucus a cōtrario dictus: quia umbra opacusa: page luceat qd̄ & Quintilianus memorat: Sublustris nox dicif Oratio: & sublustris umbra Virgilio, quae habent aliqd̄ luminis, sic & A. Gellius sublustria uerba decēter dixit nō ex toto luminosa, sed aliquid luminis habentia & aliquatīper splendicātia, sublucare uerbū uetus est qd̄ significat ramus arboris subputare: & ueluti subtrus lucē mittere: Collucare autē succis arboribus locū luce implere, hoc intellectu accipiendū est illud Catonianū, lucū collucare Romano more sic oportet. Plinio inter lucatio est idem fere quod sublucatio: quasi p̄ interualla succisio ramorū qui in densitate sunt superuacui, & in xvi. interlucatio inquit arboribus prodest: apud eūdē legitur interlocata densitate ramorū, corrige interlucata, hoc est supputata succisag. FANVM. Templum. SOLERTi fabrica structū. Diximus ante: quē admodū p̄batō aedifici cōsiderat ex subtilitate officinatiōis, ex dispositione architecti: & ex domini magnificētia. VENIā. Pacē beniuolentiā propiciationē, uerbum p̄prie pontificale est. Vnde apud Virgiliū: Tu modo posce deos ueniam, dicta autē uenia ad eliciendam misericordiam: metes enim beniuolentiā numinū qui licet in nocens sit: ueniam tanq̄ peccauerit per tit. PROXImat. Propinquat. LVClas. Vestes uel potius uestium partes litteris aureis itextas, refert Plinius zeuxim pictorē, nomen suū solitū ostentare in textū aureis litteris in pallioz tesseris. QVAE cū gratia facti. Sensus est litterae ex auro intextae laciniis testabant spolia illa uotiuā eē & ex uoto Iunoni Deae consecrata ob ipetratū beneficiū, sic enī hodieq̄ fieri solet: ut hoies uoti communitate suffixas. Alludit ad ritum priscorū qui in foribus affigere solebant hostiū spolia: quae nec emptori refigere liceret: quae etiā dominis mutatis domus ornamenta erāt, hinc Tibullus, & Domus hostiles praeferat exuias: Silius in primo punicoz refert pro curiae Romanae foribus & limine pependisse currus, Clypeos, Arma, deniq̄ spolia hostilia omne genus. GENVNixa. Ingeniculata. TEPENatur: etiā aram manibus apprēdebat: inde M. Varro: & Macrobius tradūt aras primū anfas dictas: q̄ esset necessariū a sacrificiis eas teneri. Commutatione dein litterae aras dici coēptas, qd̄ nobilissimus poeta scienter expressit illo uersu. Talibus orantem dictis arasq̄ tenentem, nec non & alio Talibus orabat dictis arasq̄ tenebat, Germana & cōiuga: Depræcatio est p̄sches ad iunonē: quae forligi uolunt iunonem uero aerē, & quoniam tenuitate hac elemēta paria sunt dixerunt esse germana, & quia iuno hoc est aer subiectus est igni idest ioui iure coniugata maritali uinculo prodiderunt: sup̄ quare: Augustus in quarto de ciuitate dei scribit hac: cur ioui etiam iuno uxor adiungit: quae dicat soror & coniunx quia iouem inquit in cœlo accipimus: in aere iunonē: & hac duo elemēta

coniuncta sunt: alterum superius: alterum inferius. M. Varro iunonem iouis coniugem ideo dici autumat: q̄ Iupiter cœlum sit iuno uero terra: quae eadem & tellus. Vnde a Virgilio scienter dictum iuno telus, est: ex hac uarroniana sententia: tum pater omnipotens fecundis himbribus aether coniugis in grelium late descendit: idest in gremium telluris, aut terrae: id quod & Augustinus quoq̄ interpretatur: aer ut stoici disputant interiectus inter cœlum & mare iunonis nomine consecratur: quae est soror & coniunx iouis, q̄ & similitudo est aetheris, & cum eo summa coniunctio: iunonem a iuuan do nominatam credo inq̄ Marci Tullius quam, grāci appellant Ἰουὴν, unde heretum oppidum in latio quasi iunonium: quod in honorem herae idest iunonis a grācis conditum est, auctor Solinus, illud adde quod Theopompus & hellanicus prodiderunt lunonem ab ioue uinētam catenis aureis, & deprauatam in cūctibus ferreis itelligi uolentes q̄ aer igni coelesti coniunctior duobus deorsum elementis miscet: idest aquae & terrae, quae elementa duobus superioribus grauiora sunt. SIVE tu famia. Loca percenset, in quibus iuno religiose colitur, quis enim ignorat samon insulam iunoni dedicatam fuisse: quae in mari icario sita est: quam Marcus Varro & Lactantius scribunt prius nominatam esse partheniam, q̄ ibi ἱερὸν περὶ οὐροῦ idest uirgo iuno adoleuerit: ibi educata sit: ibi etiam ioui nupserit, sanum iunonis nobilissimum & antiquitus famigeratum fuit famiubi donarium deae per quā opulentum uisēbatur, & simulachrum ipsius in habitu nubentis figuratum: & sacra eius anniuersaria nuptiarum ritu celebrabantur. Samon perinde ac feracissimam laudantes prisci non dubitant illud ei prouerbium accommodare quod etiam ferat gallinae lac. Ibiq̄ reperire possis lactis gallinae haustum: quod Plinius decenter usurpat in prohemio naturalis historiae, pauones e famo probanturq̄ ad geneam. VAGItu. Vagitem deum prisci coluerunt quem praesse uoluerunt uagientibus, hic & uaticanus nominatus se nemo non nouit: qui uel illud Virgilianum tantum legerit: Quam iuno fertur terris magis omnibus unam posthabita coluisse famo, olim Caius Gracchus carthaginem coloniam Romanam fecit deductis colonis italicis & iunoniam nuncupauit. Carthagine fuit templum, currus Arma iuno nis, carthago hac magna nominatur: cum altera hispaniae spartaria dicta sit grāce κορυθαίον, unde de Carchedonii dicti carbunculi, ob opulentiam magnae carthaginis. VECTVra leonis. Ex fabula dictum hoc est: quae tradit iunonem a leone per cœlum uectam consedis carthagine: posset hoc referri ad leonem cybeleium, quoniam ut theologia ethnicorum docet unus est deus res plures, & plura uocabula: quando quidem ut auctor est Augustinus, matrem magnam, eandem cererem uolunt quam nihil aliud dicunt esse q̄ terram tamq̄ perhibent & lunonem. Ideo autem magnae matri siue lunoni leonem adiungunt solum atq̄ mansuetum, ut ostendant nullum genus terrae, tam remotum ac uehementer ferum quod non subigi coliq̄ cōueniat. ARGluorum praesides moenibus. Mycenae spartae, argos grāciae ciuitates inclytae lunonis sacrae sunt, hinc ait iuno apud Strabonem: scis semper ut arces cyclopy magniq̄ phoroneos inclyta fama, scepra uiris opibusq̄ iouem quibus uersibus argiuorum moenia significantur. Vbi phoroneus primus dicitur iunoni templū dicasse, & sacrificiorum instituisse solemnia. Cyclopes autem quos gasterochiras idest uentrimanos appellant numero septem moenia & arcem agiuorum aliq̄ complura extruxisse produntur: quorum meminit Strabo in octauo argos autem apud Homerum multiplex est: a quo modo priscum modo iasium: modo acheum: modo pelasgicum memoratur ab eodem dictum est argos hippion hoc est equae strekoi ὄπυος ἱπποῖον idest equorum nutrimentum, ex quo fluxit emulatio illa oratiana: plurimus in iunonis honorem aptum dicit equis argos dicesq̄ mycenae. Homerium quoq̄ est argos diphsion, idest siticulosum: & aquarum idigum. Argos quidem pelasgicum significat thesaliam Homero sicut nomine achei peloponnesus demonstratur generali uocabulo argiuos uocat grācos omnis. Argium agrum percurrit fluuius inachus de quo apud poetas crebra mentio. Vnde in achidae argiū grāciq̄ nuncupati. Plinius in quarto, inter inachum & erasinum amnes situm esse docet Argos hippium cognominatum, & mox paulo appellatum est inquit inachium alias argos hippium. Auctor est Strabo templum dictatum iunoni iuxta mycenae fuisse argiuis, mycenisq̄ communē: in quo fuerunt polyleti simulachra artificio praestantissima. Argos ab initio magis ac magis extitit potentia opibusq̄ praepollens: Vbi floruit regnum pelopidarum, apud Argiuos inachidas iuno colebatur iam nupta & regina celitum: cum famii uirginem & infantem uenerarentur. Cyprianus in libello quod idola dii non sint, ostendit iunonem deam esse argiuorum: famiorum & Carthaginensium, a quo argiua famia & poena nuncupatur.

Zygia iuno **ZYGIAM** ueneratur. Optimo epitheto Iuno zygia noīatur quasi iugalis ab eo qđ p̄est maritali cōiugio cuiq; sunt uincla iugalia curat inq; poeta. iuyoo. gr̄ce iugū dicit. Vnde zygia iuno quā si iugatiua siue iugā sic enim a latinis nuncupat: Auctōr est Vitruuius carpinum arbore a gr̄cis zygiā appellari. q; ex ea materia fiunt iuga in mētis quā apud eos zyga uocant. Romā fuit iugarius uicus sic dictus quia ibi fuerat ara iunonis iugā: quā putabant matrimonia iungere. Seruius grāma ticus in enarratiōe Virgiliani carminis. ne cui me uincla uellē sociare iugalis sic exponit iugali ppter iugū. qđ imponebat matrimo nio coniungēdis. unde etiā iuno iugalis dicitur. Deus quoq; iuga tinus ob hoc noīatus in nuptiali solēnitare inuocabatur. Quando sponsus sese sponsae cōiungebat: iugumque maritalē pariter subi bant. apud priscos cum iunonis numen nuptialibus ministeriis multiugis adhiberetur: cognō mentis quoq; uariis nuncupaba tur. unde iterducam. & domidu cam. Vnxiā & cinxiā iunonē puellae nubētes in nuptiis aduo cabant: ut uidelicet eorum itinera protegeret & in optatas domos duceret. & cum postes maritales ungerent faustum omen affigerent. & cingulum ponentes in thalamo nō relinqueret. auctōr Mar tianus. quod diximus cognomine unxiē iunonem a nubentibus coli scito nouas nuptas intrātes do mū coniugalem solitas esse perungere postes adipe fuillo ut inquit Plinius. uel lupinos. ut Mafurius tradit. unde uxores ab unguendo nominatae sunt. CVNētus oriens. Nationes orientales. OC Cidens. Populi occidentales. Lucinam appellant: iunonem lucinam a parturientibus iuocari nemo est qui nesciat. Lucinā autē ideo nuncupat. q; lucē nascētibus tribuat: a luce quoq; lucecia noīatur. si cut & Iupiter. lucetius dictus & q; lucis causa sit: quodq; nos luce quasi uita ipā afficiat & iuuēt. Mar cianus Gellius festus auctores. Plinius autumat lucinam a loco nominari in quo Romā condita est aedes lucinae: Ouidius utrūq; etymon complexus est his uersibus: gratia lucinae dedit hāc tibi noīa lucus. uel q; principium tu dea lucis habes: Supercilia in iunonis tutela esse prodiderunt. q; his pre gantur oculi per quos luce fruimur: quam lucē tribuere putabāt iunonē lucinā. qdam tradūt lucinā iunonis esse filiā: gr̄co mystico noīe ilithiā uocāt: qua dictiōe usi sunt & nostri. Ouidius. p̄pōsi tam timidis parietibus ilithian Oratius in carmine seculari: Lenis ilithia tuere matres: siue tu lucina probas uocari seu genitalis. M. Varro sentit iunonem lucinā: esse lunā eandē & p̄serpinam dianāq; quā ideo uidet lucina dicta. uel q; lucet. uel q; lucē nascētibus p̄bet: Luna. nascētū dux. a quo pa rientes eā inuocāt. IVNO sospita. Sospitatrix salutaris. opifera. alludit ad cognomen iunonis sospi tae. hoc enim cognomine in lanuino municipio colebat: cui oēs consules sacrificare necesse erat. ut docet. M. Tullius in Oratione. p̄ murena. Liuius auctōr est in viii. lanuiniis ciuitatē datā. sacra q; sua reddita. ea conditiōe ut aedes lucusq; sospitae iunonis cōmunis lanuiniis municipibus cū. Po. Roma no ēēt. refert Ouid. in fastis calēdis february delubū iunoni sospitae dedicatum fuisse: apud eūdem Liuiū leges decē uiroz monitu decretū ēē in secūdo punico bello ut iunoni sospitae lanuini maiori bus hostiis sacrificaret: mēdū inoleuit in codicibus liuianis. nā p̄ lanuini passim legē lauiniis. sicut altera quoq; mēda cōsimilis & cōpar libros Nasonis occupauit. apud quē in vi. fastoz p̄ lanuiniū uulgo scribit & legē lauiniū syllaba repugnante & refractaria. sic. nloquit iuno sospita & populus laures lauiniūq; mēdū: Sospitare uerbū uetus est. qđ saluū facere significat: Ennius Regnū nostrum sospitēt: unde sospitator sospes. & sospita: inclināt. prisci quoq; iunonē foricenā nuncupauerunt: ut docet Marcianus Capella: quasi dicas salutare & sospitatricē. TOTIVS sui numinis. Sicut multi iuga sunt iunonis noīa. Ita multiplex est numē & potestas: numē enī dicit esse iperū dei a nutu: nā p̄ter cognomēta iunonis iā explicata. eandem nūcupant reginā & selectā: fluoniā quoq; colunt fce minae q; fluoribus menstruis praesit: qn etiā february februa. february nūcupant: ex eo q; ipsi iunoni mense february sacra fiebāt: & mulieres februaryabantur. purgabāt. populonā plebes curetim bel lates memorabant. AVGsta. Sancta ac religiosa. PER fidem. Iusiurandū est deā fidē: cui Numa Pōpilius solēne iſtituit: in cuius sacrario flamines manu ad digitos usq; iuoluta rē diuinā faciebant: significātes fidē tutādā sedēq; eius etiā in dextris sacratā ēē: apud auctores frequēs est ista locutio ue ſtrā iploro fidē pro auxiliū: qđ codices habēt non p̄ fidē: sed psyche tanq; iuno nūcupatim psyche appellat: ut sit uocatiui casus o psyche. NVTVM. Fauorē nutus enī numinū suffragatio significa tur. sicut renutus refragatur: Plinius in epistolis: Nā ego quoq; simili nutu ac renutū respondere uo to tuo possum. NVRVS mea. Venerem nurum suam iuno appellat uel quia uxor est Vulcani iu nonis filiū. uel quia martis eadem iunone progeniti: utrunque enim coniugem habet uenus.

LEGibus prohibeor. Titulus est apud iuriconsultos de seruo corrupto quo ait praetor qui seruū De seruo seruam uel alienum alienam uel recepisse persuasisse uel quid ei dicitur dolo malo: quo cum eam uel de corrupto teriorem faceret. in eum quanti ea res erit iudicium dabo: quod ait praetor recepisse. ita De fugiti uo Vlpianus accipit. si suscepit seruū alienum ad se in alieno loco edificatione. Item titulo de fugiti uis scriptum legimus. q; is qui fugitiuum celauit seruū fur est. Senatus censuit ne fugitiuum ad mittant. ne protegantur a uillicis. his autem qui intra. xx. dies fugitiuos uel dominis reddidissent uel tūc ēt legibus. q; seruos alienos p̄fugos iuitis dñis uetāt suscipi: phibeor. Isto quoq; fortūa naufragio Psyche p̄terita: nec i dipisci iā maritū uolatilē quies: tota spe fa lutis deposita: sic ipsa suas cogitatiōes cōsuluit. Iā quā possunt alia meis erūnis tēptari uel adhiberi subsidia: cui nec dearū qđē: qđ uolētū potuerūt p̄desse suffra gia: quo rurū itaq; tētis laqis iclusa uestigiū porrigā: qbusq; tectis: uel ēt tenebris abscondita magnā Vene ris ieuitabiles oculos effugiā: qn igit masculū tandē sumis aiūm: & cassae speculae renūtiās fortiter: & ul troneā te dñae tuae reddis: & uel sera modestia seuiētes ipetus eius mitigas: q; scias: an ēt: quē diu q̄ritas: illic i domo matris repias: Sed ad dubiū obsequiūmo ad cre tū exitiū preparata: p̄cipiū futurā secū meditabat ob secatōes. Ad uēus terrēis remediis iqsitiōibus abnuās: celū petit iubet cōstrui currū. quē ei Vulcāus subtili fabrica studiose poliuerat. & ante thalāt rudimētum: nuptiale munus obtulerat. lūa tenuātis detrimēto cū spicuū. & ipsius auri dāno preciosū. de multis q; circa cubiculū dñae stabulat: procedūt quattuor candidae speculae. Irrite & uane spei. specula a spe diminuti uo uocabulo deriuatur. quo utitur Plautus uete res pluraliter dicebant speres. Ennius spero si speres. quicq; prodesse potis sunt. MASCVlum. Viri lem & ipavidum. VLtroneā. Volūtariā & tuapte spōte. Vetus puerbiū est. VLtroneas putere merces cuius meminit Hierōymus. QVlscias? Vnde scias. IN domo matris. Probabile uē & satis cre dibile cupidinē filiū reperiri posse in materna domo cū matres in filios sint longe q; patres indul gentiores. DVbiū osequium. Nesciebat psyche an uenerē ēt obsequio mitigatura. & an a uene re in famulatū reciperet. TERrenis remediis. Venus recusans ingre re psyche ope terrena & hu māo remedio celū petit iploratura diuinas suppetias. CVRū poliuerat. Credibile est carrucam ueneris oī ornatu cultuq; fuisse politissimā preciosissimāq; cū eā fabrilis deus idēq; maritus fabre fe cerit. Matronae. Rōanaz carrucas ex argento celatas fuisse Plinius censoria castigatione repre dit. luxū uidelicet taxans. heliogabalus habuit gēmata uehicula & aurata. inter currus priscorū delicatiorē est Pāpillū. de quo lapridius iūxit & quaternas mulieres pulcherrimas & bias ad pāpil lū uel ternas & sic uectatus excelebrāt iter uehicula matronalia & basternas. qbus similia dixit Ser uis ēē pilenta enarrās illud Maronianū. pilētis matres i molibus. De basternis Amianus marcelli nus sic meminit. matrona cōplures opertis capitibus & basternis p̄ latera ciuitatis cūcta discurrent. basternaz meminit & palladius qđā tenus. ANte thalāi rudimētū. Primū cōcubitū cōiugale decē ter & uerecunde significat. NVptiale munus. Apud iuuenalem de nuptialibus mueribus. mētio fit illo uersu. Nec illud qđ prima p̄ nocte datur: cū lace beata daticus & sculpro radiat germāicus auro. Vulcanus curge hunc ueneri dono dederat p̄ munere nuptiali. post p̄ios cōcubitus maritales. nā cū uirginitas uxoris oibus maritis acceptissima sit. p̄ ea erepta q; reddi neq; munus repentis. tāq; p̄miū sit deurgiatā puellae: cui nihil uirginitatis flore est p̄ciosius. LVnae detrimēto. Significat curge ue neris arcuatū fuisse & ad effigiē lūa corniculata Figuratum. Lūa. nī cornua curuaf: tenuaf: sentire q; uidet detrimētū. cū uero peruenerit ad orbiculatā rotōnditatē. pleno orbe nihil patif dispendiū. Scite autem dixit auri damno p̄ciosum. Nam cum auz in effigie currus corniculata deesset. prout fabrica talis depolcit. damnū auri fieri in uehiculo dicebat. idq; ex tali detrimento fiebat uenustius.

Indipisco

Domitrix om

nium ue

nus.

Specula

Speres.

Pāpillū

quid.

Bastern

nae.

Pilenta.

Nuptia

lia mūera

Colūbæ candidæ. Columbas tutelæ ueneris assignant poetæ & nullus ignorat, cui uel illud tantum notum sit. Tum maximus heros maternas agnoscat aues lætusq; præcatur. Aut matrem erudi-
ti columbas ueneri consecratas esse propter factum frequentem & coitum. Mythici de columbis ueneri dicatis hæc fabulatur. Venus & cupido cum quodam tempore uoluptatis gratia in quosdam
Peristera nymphæ descendissent lasciuia contentione certare cœperunt quis sibi plures gemmantes colligeret
Peristera colūbæ, currit. & adiuuando uenerem su- uictus est cupido. Si quidem nymphea nomine peristera subito ac-
Colūbus unde, perierem effecit ex quo indigna-
Peristero ra appellatur. Sed pœnam honor
trophium, miniuit. uenus namq; in cōsolatio-
Colūbarium, nē trāsfiguratiōis colūbam in tu-
Columbarius, tela sua esse uoluit. Albertus ma-
Colūban, gnus homo eruditior q̄ eloquen-
Hilarare, tior. columbos ex eo appellari opi-
Hilarari, natur. quasi colentes lumbos: sed
Hilaritudo, male: nam ut docet, Martialis, a co-
Hilaro, luminibus uillarum columbæ di-
dos, ctæ: græci peristerotrophium &
Torquata, peristereona uocant: quod nostri
ta columba, columbarium: quanuis apud, M.
Colla colūbaria, Varronem colūbaria proprie sint
lumbæ, loculamenta, quæ singulis paribus intra
uerficoloria, peristerotrophion assignantur columbarius uero columba
Passeras i famulatu ueneria, unti paritū icubant educat. & hoc fere totū annum faciūt. Illud adde colūbar significare genus uiculi
Strutheū, apud ueteres, unde Plautus in rudē festiuitur inq̄. In colūbari collus haud multū post erit. HILA-
Struthos, ris. Hilarus in secūdo ordine. & hilaris i tertio declinat. sicut exanimus & exanimis hilarēscere est hi-
passer, larē fieri & lætum hilarari est iucūdari. & hilaritate pfundi. ueteres hilaritudinem pro hilaritate dix-
Apollo, nius intel- ligebat uoces au- um, rūt. Plautus honora te hilaritudine hilarodos apud antiquos dictus lasciuī & delicati carminis cātor.
um, Picta colla. Torquata colūbā appellat Propertius illo uersu. At tu torquata uenus o regina colum-
bæ torque uidelicet quæ circa colla insignitæ cōspiciunt. Arcefilas philosophus iutuens columbi-
nū collum pbabat icōprensibilitatē, siq̄dē colūbarum ceruix uasis colloribus niteat, quoties aliquo de-
flexit, ut auctor est Seneca in i. quaestionū. hinc cæsar uero disertissime colla tiberiæ splendēt agita-
ta colūbæ. Lucrētius quoq; de multiplici uarietate coloris circa colla colūbarum faciūdisime scribit:
huiusce rei non ignarus Hieronymus contra Iohānē origenisistā sic inq̄. colūbæ: colla ad singulas cō-
uerfices colorē mutat. PASseres. Nō imerito passeris in famulatio sunt ueneris quos cōstat eē li-
bidinosissimos Plinius in x. refert salacitatē colūbæ: & passē: esse cōparē. hic illud uernis passeribus
salaciores. Annotatu dignū est priscos strutheū dixisse uirile membrū a salacitate passeris, qui græce
στροφονος dicit. MELleis modulis. Democritus noīat aues quasdā quæ cōfuso sanguine serpē-
gignatur quē quisquis edidit intellecturus sit alitū colloquia: Apollonius tyaneus sermonē auī cal-
lebat: q̄ olim spectans ad passeris in arbore cōsidentes. Venisse unū aliudē passerulū gānitū & uoce
obstreptentē: cōctosq; illū secutos euolasse: dixit ad socios passer ille reliquis nūciatū se inuenisse fru-
mentum sparsum in angiportu: & cibi affatim. his uerbis per multi commoti iure spectatū & ita
factum esse. put ille p̄dixerat miracūdi iuenerūt. Cedunt nubes. Aduentu ueneris cuncta dislere-
bāt omnisq; cœli tristitia discuti. COELū filia pandit. Myrthici fabulant uenerē ex pudēdis cœli
abscissis in mareq; pietis pcreatam q̄ a spuma, unde coaluit aphrodites nomē accepit. CAnora.
Nō mīnus decēt q̄ elegāt canoram ueneris familiam appellat itelligi uolēs auiculas dulcisono cā-
tu cōstreptentes comitantesq; uenerem dominam instar famulæ. P̄titu. Petitiō. VOcalis ope-
ræ. Sensus est. perit uenus a Mercurio ut sibi paulisper usum præcōis accomodet fungaturq; præco-
nio in psyche disquirenda. præconis autem opera uocalis est. & ministerium uocalissimum. Mercu-
rium autem præconem nūntiumq; deorum esse tradunt: cui sermonis potestas tributa perhibetur.
ideoq; Mercurius quasi medius currens dicitur appellatus: q̄ sermo currat inter homines. medius.
ideo hermes græce q̄ sermo uel interpretatio: quæ utiq; ad sermonē pertinet hermania dicitur ideo
& mercibus præesse, quia inter uendentes & ementes sermo sit medius. ideo alas ei in capite & pedi-
bus ponunt uolentes significare uolucrum fieri per aera sermonem. ideo nūntium dicunt quoniam
per sermonem omnia cogitata enūntiantur. græce dicitur Διакτορ quasi internuntius: fulgentio su-
ratinus Deus nominatus q̄ furtis præsit. VSVram. Vsum. M. Tullius huic uitæ usum eripere
uis inde usuraria scēmina Plato ab usura hoc est usu noīata. iuriscōsulci usuarium ab usu nūcupant:
Vīuarius cū cui usus legatus est. Apud eosdē usuarius seruus & usuarie ancillæ dicunt: quorū usus sit legatus.

Cerulum supercilium. Ex homero sumptū epitheton supercilii iouialis: qui ait κορυμνὸς ἰοῦς πο-
 ῖος ἔστιν ἡ κορυμνὸς ἰοῦς ποῖος idest annuit iupiter cerulus supercilium: nam cyaneus color est græco uocabulo Cyaneus
 ceruleus subuiri dis subniger qua dictione frequenter utitur Plinius. PR Ater arcadi. Fratrem arca
 dium mercurium ex eo appellat quod in arcadia natus sit. Namq; in cyllene arcadiæ monte maia ex
 loue Mercurium enixa est: ex loue quoq; natam uenerem. & dione fabulatores tradūt. SINE mer
 curii præsentia. Hoc ex siderali doctrina & astrologico apotelesmate sumptum. namq; mercurii si
 cerulū supercilii. Tunc ouans ilico: cōmitante ē Mer
 curio. Vēus cœlo debeat. ei q; sollicitæ ferit ŷba. Frater
 Arcadi scis nēpe sororē tuā Venerē sine Mercurii præ
 sētia: nil unq; fecisse nec te preterit utiq; q̄to iā tēpore
 delitescētē ancillā nequeri repire. Nil ergo sup ē: q̄ tuo
 precōio premiū inuestigatiōis publicitus edicere. Fac
 ergo mandatū matures meū: & indicia qbus possit co
 gnosci manifeste designes. ne si qs occultatiōis illicitæ
 crimē subierit: ignoratiā se possit excusatione defende
 re. & simul dicēs libellū ei porrigit: ubi Psyche nomē
 continebat: & cætera. quo facto prius domū secessit.
 Nec Mercurius omisit obsequiū. Nam p oīum ora po
 pulorū passim discurrens: sic mādātā predicationis mu
 nus exeq̄bat. Si qs a fuga retrahere. uel occultam de
 mōstrare poterit fugitiuam regis filiam Veneris ancil
 lam nomine Psyche: conueniat retro metas muritias:
 rium deorum nuncium dici nullus ignorat. utpote sermonis deum. qui ideo Mercurius. quasi me
 dius currens creditur appellatus q; sermo currat inter homines. medius. sicut Hermes græce. q; ser
 mo uel interpretatio significatur. hinc Plautinus Mercurius ait. Nam uos quidem scitis concessum
 & datum mihi esse ab diis aliis nuntiis presim & lucro. Diodorus auctor est in vi. bibliothecæ præco
 conia & præcones mercurio assignari. qui internuntii esse solent. ipsum uero præconem deorum cē: Præcōia
 & qui mandata diligenter exequatur. Martianus capella famam præconantem non inscite facit uoca assignant
 re nominatim deos in consistorium cœlestē cum nullum si præconem maius q̄ fama uocalissimā. Fama p
 PVBlicitus. Publice. OCcultationis illicitæ. Qui occultat alienū seruū in eū pœna cōstituta est. conans.
 & ut inquit Vlpianus. is qui fugitiuum celauit seruū. fur est. epistola quoq; generali diuorum Marci. Qui fugi
 & cōmodi pœna in eū statuta est. qui apud se quæri prohibuit: quæ declarat & præfides & magistra. tiuū celat
 tus & milites Stationarios adiutare debere dominos in inquirendis fugitiuiis & ut inuentos reddat: fur est.
 & ut hi apud quos delitescant puniantur. crimine contingantur. IGNorantiæ excusatione. Ari Punitur
 storeles libro tertio ethicorum commissā per ignorantiam puniendi esse censet: si ipse committens ignoran
 causa ignorantie fuisse uideatur. puniuntur & ignorantes aliquid ex his quæ legibus continentur. tia.
 quæ utiq; scire oportet nec difficilia sunt. & quæ per negligentiam ignorant. in lege moŷayca dānat. Exēplū
 ignorantia & punitur: super qua re subtiliter & copiose scribit diuus Hyeronimus aduersus pēla rhetori
 giōs: apud Oratores. i partibus purgationis ē imprudentia: p quā is q arguit aliqd sciuisse negat. & igno corum.
 ratiæ excusatiōe defendit. ut apud quosdā. lex erat ne qs dianæ uitulū imolaret. nautæ qdā cū aduer
 sa tēpestate in alto iactarent uouerūt si portu potiti eēt se ei deo q ibi eēt uitulū inolaturus. casu erat
 in eo portu sanū dianæ eius. cui uitulū imolare nō licebat. i prudētis legis cū existent uitulū imolauē
 rit accusant q; cōtra legē fecerit. Defendūt ignorantie imprudentiæ q; pŷdior. ap iuriscōsultos lata culpa
 dī nimia negligētiā. nō itelligere q; oēs itelligūt. Libellū. Ex ritu p̄cōis: q; uel ex libello p̄cōniū fē
 tiuēl scriba subiciente proclamat. Obsequiū. M. Tullius existimat obsequium eē uerbum Terē
 tianum: & ab ipso Terentio primitus usurpatum. Donatus. M. Tullium refellit. cum Plautus & Ne
 uius ante Terentium dixerint obsequiū. obsequibiles dicti officiosi & ad obsequiū propensi. MAn
 datæ predicationis. Iniuncta a uenere præconii. Metas muritias. Venerem prisca murtiam cognō
 minarunt. a myrto uidelicet. quæ arbor ueneri dicata est. & ut refert Plinius in. xy. ara fuit Romæ ue
 tus ueneris myrtæ: q̄ nunc murtiā uocant. murtiæ deæ sacellum erat sub monte auentino: ut apud
 scriptores idoneos reperio. in libro Annotationū enarratū reperies illud Liuiianum ex libro primo
 historiarū ad murtiæ datæ sedes: ubi scripsimus murtiæ Veneris templū significari elocutione apud

eruditos uisitissima, nunc scite scienterq; Apuleius alludens ad cognomentū hoc murtiæ ueneris simulq; ad facellū illi sub auentino monte dedicatū ait eū qui indicii facturus sit inuentæ psyches conuenire debet ipsū mercuriū ad metas murtias, hoc est ad sedē domiciliūq; deæ ueneris: q; murtia quasi myrtea cognominat ut illic capiat mercedulam indicii. Murcea uero dea est desidioforū sicut strenua uegetogæ ex eo nominata, q; præter modū faceret hominē murtidū id est nimis desidio sum: auctores Pōponius & Augustinus illud addendū murtos appellari homines qui munus martiū pertimescentes pollicem sibi præcidunt, ex eo opinor dictos q; murtidi sint & ex formidine desidio ad res bellicas obeundas.

PRAEdicatorem, Praconem pconūq; factitantem, SEptem suauia sauiā. Id est septem oscula mellita & dulcia. Ideo autem septem dixit ppter septenarium numerum, qui plenissimus potētissimūq; est: de quo plura i libello septem sapietum. Nōmine indicii. Moris est ut indicii ob rē indicatā præmiū constituatur: sicut uindictio illi prodictionis indicii p cunia ex ærario, & libertas & ciuitas data sunt p præmio. Alio nōmine indicium dicitur indicina. ADpulsū, Adpulsionem: uibratōnemq; & ferruminationem linguæ: cum lingua, labelli cum labello. Quod suauiolū est dulci dulcius ambrosia, quod genus bastationis intelligi uoluit Plautus cum ait: fac me proserpentem bestiam duplicem ut habeam linguā alias appulsus est pecorum accessus ad aquam ut apud iuriconsultos. CVPido, Cupiditas. SVstulit, Remouit abstulit. PROximanti, Psychæ appropinquanti ad fores dominae ueneris. DE famulatione, De famulatio ministerioq; interdum ministeria pro ipsiis ministris ponuntur, sicut & ministerium pro ministratoribus quoq; posuit Plinius. CONSVetudo, Scitissime consuetudinem ueneri ministram facit, quoniam ut inquit Lucretius consuetudo concinnat amorem: & ex consuetudine ueneris incentiua & æstus effluunt. Lelius apud Ciceronem auxit inquit beniuolentiam ancillam, siquidem ppiæ dicitur sedulitas, & egyptia uigilia interpretatur sine sedulitate autem & uigiliis ad philosophiam aspirare non possumus. ANCILLA nequissima, Obiurgatio est seria & criminosa in psychen, quæ ancilla nomine probroso a consuetudine nominatur, cum uenerem dominam habeat, ancilla enim & domina relatiua sunt nomina, ut patronus & libertus, ut rex & parasitus, uetus uerbum est, ex moribus ancillarum dominas p sepe pendit. SED BEne, Scilicet est uel haber uel quippiam consimile. INTRA orci cancos, Cancrī dicebantur ab antiquis claustra & septa, nunc diminuti uo uocabulo cancelli, sunt autem lignis in transuersum per modica interualla connexis: ad similitudinem retis, quibus saepe facellæ & ediculæ sacræ sepuntur ne p fanis pateant fenestræ quoq; his muniuntur & scenæ. M. Tullius in oratione pro quintio & me facile reuocatione uestra reuocabitis si extra hos cancellos egredi conabor quos mihi ipsi circumdedit Sidonius exclusa uelis inclusa cancellis, M. Varro in libro de uilaticis passionibus posuituram cancellorum subiicit oculis legentium, his uerbis, præterea & perticis inclinatis ex humo ad parietem & in eis transuersis gradatim modicis interuallis perticis annexis ad speciem cancellorum scenico rum ac theatri. Cancellare uerbum est in ore uulgi & indoctorum frequentissimum: quod tamen a latinitate non abhorret, Nam sicut ex transuerso ducuntur ligna in cancellis, ita in delendis scripturis inducuntur transuerso calamo notæ lineæq; atramentaria, iuriconsultus titulo de his quæ in testamento delentur, cancellauerat quis testamentum, nel induxerat, inde cancellarii hodie quoque nominantur. Dictione uulgaria quidem: sed tamen latine, quorum officium est scribere & scripta dele re cancellareq; Flavius uopiscus in carino, præfectum urbis unum ex cancellariis suis fecit. Plinius scribit cancellatam cutem esse elephantis, ea q; extenta recipi examina muscarum, mox artatis in rugas repente cancellis compræhenfas enecari, idem refert quempiam prodigiosis uiribus præditū habuisse neruos rectos & transuersos cancellatim in toto corpore, sensus est Apuleius, psychen intra claustra & cancellos Plutonis adhæsisse: tanquam significet nullum illi effugium amplius superesse: cum orci quasi faucibus forcipibusq; inclusa continetur, cancellos autem orci quis euadere possit? quis percurrere, cum sint adamantini & ineffugibiles. ACTVTVM, Statim, con estim, sine dilatione

AVDaciter, Cōtra Quintiliani pceptū audaciter dicere maluit q; audacter uerba Quintiliani ex libro primo hæc sunt in hæret tamē qdā molestissima diligētia pueritate, ut audaciter potius dicant q; audacter: licet oēs oratores aliter sequantur. CACHinū, R. isum solutio: Galēus in libro de moribus negat se scire cām risus, & cachini erumpentis ex alarū titullatu: Decachinamur dixit Tertullianus p deridemur. SCALpēs aurē, Signū est furētis, idignatisq; quassare caput, & scalpere aurē, refert Plinius post aurē dextrā eē locū nemefios deæ: quo referimus tactu ore proximū a minimo digito: ueniam: sermonis a diis ex poscentes, est autem Nemesis dea græca ultrix ipiorū: præmiatrix bonog; puniens superbos regina causag; arbitra regē: q; latinum nōmē nō hēt: quis eius simulachrū Romæ fuerit in capitolio de qua Marcellinus, Macrobius, Plinius Antimachus, catullus, ceteri, rhannusiam poetæ frequenter appellat dicunt: & adrastra, pinnae: ut mefi fabulosa uetustas aptauit: ut adesse uelocitate uolucris cunctis existimetur: hæc uoluntatum nostrarū exorsa multiplicēq; actus permutando conuoluit, nunc erectas mentium ceruices opprimēs eneruat, nunc bonos ab immo suscitans ad bene uiuendum extollit. Sed ad ppositum: qui irascitur & ex indignatione sub sanat, aurē scalpit, cōtra de effeminatis & impudicis pditū ē, quod uno digito caput scalpunt: sicut olim de pōpeio dixit caluus mordaciter, digito caput uno scalpunt, Seneca i epistolis ad Luciliū ipudiciū inqt ostēdit relatus ad caput digitus. INTER uiscere, Quasi ex interuallo uisitare: qd & uiscere dicimus: Dōatus uiscere inqt officii ē: uidere q; rētis ali quē. BOnā nurū, Irōicos: iter socrus & nurus: quoddā q; genuinū & naturale dissidiū ē: i lepro ui in pōpeium, Mos lep uerum esse Terētii, qd cōsulito ambigue protulit: qd ē hoc oēs socrus oderunt nurus. SOLlicitu do atq; tristities, Nō isciēter neq; insubtiliter ancillas ueneris solitudinē atq; tristitiam esse autumat, tū amor oīs sollicitus sit & anxius: plusq; tristitiæ & amoris sit i ueneris contubernio q; dulcedinis, Catullus de uenere spinolas etrycina serēs in pectore curas, Plautus in cistellaria, Amor & melle & felle ē fecundissimus gustu dat dulce, Amag; ad facietatē usq; aggerit, idē Plautus i mercatore curā & egritudinem sectari amorem memorat, Merito ergo psyche tradit a uenere torquēdā solitudini tristitia: q; duo tortores animos amatiū torquēt cruciabilatibus impatibilibus, Amor, nāpud homines carnificinam cōmētus est: ut uere credit Plautinus amator, q; iactor inqt crucior, agitor, stimulator, uer for in amoris rota miser. HErile pceptū, Veneris heræ & dominae. VENTris lenocinio, Vterus feminae turgidus, & pgnatio cōciliat fauorē, & quodā q; lenocinio blādimēta conquirunt: idq; potissimū apud socrū q; futura est auia, Tales, nāp primis feminae nepotulog; desiderio capiunt. VOCabor auia, Theris apud Papiniū optat fieri auia, & sinu portare nepotulū, ē nōmē auis & auis optatissimū parentibus iter exēpla felicitatis memorat diuus augustus: q; neptis suæ nepotē uidit, M. Syllanum, AVdiat, Nominabit dicitur, q; nā audimus qd dicitur. IMPares nuptiæ, Argumētat uenus legitimas nuptias nō uideri iter cupidinē & psychen ob disparilitatē, & q; res acta est iurim sine testibus: sineq; parētis uolūtate, Vnde cōsequēter colligit eū q; ex tali cōcubitu nascet minime legitimū futurū: sed spurium & nothū, Boetius i cōmentariis Topicog; tradit nuptias nō eē iure contractas, q; non aut iter ciuē Romanū ciuēq; Romanā iūgebāt, aut cui princeps populus ueciuitatē uel cōnubiū non permisisset & ex impari matrimonio suscepti non patrem sed matrem secuntur, hinc in Topicis exemplum hoc est, quædam Romana uel cum latino, uel cum peregrino, uel cum seruo, uel cū quo ius connubii non erat nuptias fecit, Dotem contulit factog; inter eos diuortio cōtenditur: an nuptæ mulieris cum eo quo ius connubii non erat apud uirum dotis pars post diuortium debeat permanere, Decem uiri qui leges Decem uirales condiderunt lege sanxerunt ne partibus connubium cum plebe esset: tanquam tales nuptiæ impares sint: & ob hoc minime legitimæ, Sed cum contu

Audaci ter,
Decachi namur,

Nemesis dea,

Rhannu sia,
Adrastra,

Vno digi to caput
to caput
scalpunt,
Scitū cal
ui in pō
peium,
Mos lep
titanog;
Amphi
bolon,
Socrus
oderunt
nurus,
Sollicitu
do & tri
stities an
cilla ue
neris,
Amor,
carnifex,
Nepotē
neptis ui
dit augu
stus,
Nuptiæ,
iure con
tractæ,
Exēplū
iparis ma
trimoni

conubiū melia hæc plæbis isignis esse uidere. lege canuleia conubia iter patres & plebē pmiscua facta sunt: ut
nō est pa- copiose explicat Lilius in iiii. pte rea legimus apud iuriscōsultos lege papia caueri ne senatoribus eorū
tricio cū rūq; liberis libertinā uxore habere libere liceat. PRæterea i uilla. Nō uideo cur i uilla factæ nuptiæ
plebeio. nō sint legitimæ cū & ipse in apologia scribat uxore multo auspiciatus in uilla q̄ i oppido duci. In so-
canuleia lo uberi q̄ in loco sterili. nec lex Iulia de maritadīs ordinibus ad hūc modū usq; sic iterdicit uxore i uil-
lex. la ne ducito: forsitā nuptias i uilla factas i probat. ob solitudinē. Vbi nullis testibus qd̄ nefas ē: psyche
Auspica- cudidini copulata ē. P Atre non
tius i uil- cōsentiēte. Scribit Paulus iuriscō-
la nu- sultus nuptias consistere nō posse
ptiæ. nisi cōsentiāt oēs. isq; coeunt: quo-
rūq; i potestate sūt: & ut auctor ē
Vulpius: si nepos uxore uelit du-
cere auo furente: omnimodo p̄ris
auctoritas erit necessaria: sed si p̄
furiat: auos sapiat sufficit aui uolū-
tas. Si ita p̄ ab sit: ut ignoret ubi
sit: & an sit: qd̄ faciendū sit merito dubitat: & si triennū effluxerit postq̄ aptissime fuerit patet ignotus
ubi degit & sup̄tes sit: nō phibent liberi eius utriusq; sexus matrimonium uel nuptias legitime con-
trahere. SPVR. Ius. Vulgo cōcepti solent spurii appellari: uel quasi sine patre filii: uel a græca uoce
quī otropop qd̄ significat pudēda. & ita legēdū est libro primo institutionū: ubi mendosa dictio passim re-
peritur: & perperam exponit ab acursio. auctor est Plutarchus in problematis fabinos uxoris puden-
da sporion appellare: & inde spurii dictū: purior illa iterptatio est: ut spurius dicatur quasi sine patre:
neq; enim hi patrē habere intelliguntur. iter p̄noia antiquorū duabus litteris. Sp̄ spurius notat: quod
apud historicos sæpissime iuenies. IOVOLat i ea. Vola manus & pedis media pars dicitur auctores
Donatus & Seruius. unde & iuolare dicimus cum aliqd̄ furtim uola manus subtrahitur: & inuolare
Sp̄ rursus cū uolētæ manus i aliquē dirriguntur: Terētius in eunuchō uix me cōtineo qn̄ inuolem i ca-
pillū. & minæ istæ pprie foeminae sunt: unguibus s̄a uictiū. Nā ut inqt̄ Lucretius. arma antiqua ma-
nus unguēs dentesq; fuerūt. DILOR. Iat. Discondit dilacerat. disceperit. M. Tullius in secūdo de ora-
tore. nō dubitauit excitare reū cōsularē & eius diloricare tunica. & iudicibus cicatrices aduersas senis
iperatoris ostendere: Quod diloricat dixit: alibi idē exēplū memorans inqt̄. Tunica a pectore discidit:
ut intelligamus diloricare & discindere eodē intellectu usurpari. Egesippus i q̄rto. momentanei bella:
tores gladios oculētes quēcūq; reperiēbant diloricabant. uidef̄ dici diloricare. quasi lorica m̄ discide-
uere: atq; discludere: sicut diffibulare est discindere & fibulā resolvere: Statius i. vi. Thebaidos. & totū
Diffibu- to chlamydem diffibulat auro. PLVR. Iaria. Pluribus in locis: & partibus. CONFUSI in unū glo-
lare. mulū: Venus acruauit cōglobauitq; hæc oia cōfusaneo acruo facto: & uix separabili: ut ita grauius
torqueret fatigaretq; psychen in discernēda congerie: glomus accipit p̄ glomere: siue glomeratione
Glomus & quadā quasi acruatione. Plinius tradit in. xxxvi. si q̄s i properet itra labyrinthum sine glomere lini
Glomer. exitum inuenire nō queat: glomus i sacris appellat̄ crustulū cimbii figura: qd̄ obsonii genus est grū-
Grumus mus uero dicitur agger: siue collectio terræ minōr tumulo. a congerie dictus. hinc exgrumantes de-
Exgru- cētissimo uocabulo Varroniano dictæ cochleæ. quasi grummos eruentes & ex grummiis exilientes.
mantes. ACCEPTO frumēto & ordeo. Ex pliniana distinctiōe frumētū appellatiōe hordeū cōtinef̄: duo m̄
Frumēta priā frugū genera facit Plinius. frumēta ut triticū & hordeū: legumia: ut faba & cicer. uidef̄ hic Apu-
Legumia leius frumētū pro tritico posuisse speciali quodam significatu. frumēta aut̄ & fruges a fruendo dictæ:
Frumen. frui ē uesti a frumina. q̄ est summa pars gulæ. p̄ frumē enī esculēta delabunt̄. hordeū uero antiquissimū
Hordea- mū i cibis sicut atheniēsiū ritu menād̄ro auctore apparet: inde gladiatores hordearii appellati. polen-
rii. tam græci ex hordeo p̄ferūt: panē hordeaceū antiq̄s usitatū uita dānauit. Plinius hordeū inter genera
Exastichō frumētū nūerat: atq; id ex oī frumēto minime calamitosum ē & frugū oīum mollissimū: quæri so-
Distichō let cur a Columella hordei genus exastichū sit noiātū. & aliud qd̄ distichū uocat̄. dicit̄ at̄ exastichum
Panis e id cuius spicæ senos ordines habent. sicut distichon q̄ binos. græce dicit̄ κρισην ordeū & κρισην or-
milio. deacius. ET Mllio. Quidā putat miliū cōpisse nomē a maxia numeroz̄ summa q̄ est millo. græci
Plus mi- κρυπρον uocant: panis e milio sit. q̄ ante q̄ refrigerat sine fastidio pōt̄ absumi. Milio cāpania gaudet:
liacia. pulteq; cādidā ex ea facit. Sarmatarū quoq; gētes hac maxie pulte alunt̄: Ethiopes non aliam frugem
Apluda q̄ milii hordeiq; nouere: milii purgamēta apludā uocat̄ auctore Plinio. Gellius uero & Nonius tra-
quid dunt rusticos ueteres dixisse apludam frumenti fursurē: sicut floces uini fecē. Miliariæ auiculæ sunt:
Flores. ex eo dictæ q̄ milio fiāt pingues. ET PApauer. Papaueris fatiui: & spōte nascētis genera & medicā-
Miliariæ nas p̄censet Plinius in. xix. & xx. græce μλκωρ dicit̄: unde meconiū succus papaueris uocat̄. multum
Mecōiū opio ignauior: Meconiū quoq; uocat̄ fordes infantū aluo editarū: qd̄ Aristotelis interpres papauer
quid. culum interpretatus est: qd̄ colore cruētū. atq; admodū nigrū. & picum est. κωλεια caput papauē-
diacodiō ris noiatur a græcis. indeq; medicamētū diacodion dictū: q̄ ex papauerum capitibus cōficitur: cuius
Plinius & Galenus meminerūt. papauer cereri attribuitur pp̄ fertilitatem unde Epitheto poetico ce-

& præterea in uilla: sine testibus: & patre nō cōsentiēte
factæ: legitimæ nō possunt uideri. Ac per hoc spurius
iste nascetur: si tamē partū oīno perferre te patiemur.
His editis inuolat i eā. uesteq; plurifariā diloricat: ca-
pillūq; discisso: & capite conuassato grauius affligit
& accepto frumento: & ordeo: & milio: & papaueret

reale papauer symbolū ciuitatis: Eusebio teste ē papauer. Cicer. Columella quoddā ciceris ge- Papauer
nus arietinū appellat: qd̄ ut inqt̄ Plinius arietino capiti simile est. religio colūbinū qd̄ alii uenerium symbolū
uocat̄ peruigiliis adhibet. siliquæ ciceri rotundæ sunt: inde ciceronū cognomina. græci ἐπὶ σίπῃ ap- ciuitatis.
pellant ediles in celebratione floralioz̄. cicer & faba. aliaq; id genus populo spargebāt: inde illud Ora Cicer
tium. in ciceret atq; faba bona tu perdasq; lupinis. Quod emulatus persius dixit. Cicer ingere lar- arietinū.
ge rixanti populo. LENTE. In ægypto laudatissima lens nascitur: quæ ob id a poetis pelusiaca co- Cicer
gnominata sunt auctores æqua- sparsum
nimitatē fieri uestētibus ea: inde in ludis.
lentulorum cognomina. græci φακὴρ dicunt: lens optia quæ fa Lentulia
cillime coquitur. acie qd̄em occu- lente.
logz̄ obtundit & stomachū inflat
sed aluum sistit in cibo magisq;
discocta cœlesti aqua. ET FA-
ba. Inter legumina maximus ho-
nos est fabæ: lomentū appellatur
farina fabacea: quo ad eruganda
corpora usa est antiquitas: hinc
illud epigramatistæ. lomento ru-
gas uteri qd̄ condere tantasa fa-
ba insulæ in oceano septētriona-
li fabariæ nominantur. græce
κύνωσος dicit̄. Cur pythagorica
sententia fabæ damnētur causas
referunt. Plinius. M. Varro. Gel-
lius. Cicero. illud. Annotatu di-
gnū memorat Plutarchus. enyg-
ma uidelicet pythagoricū de abstinentia fabaz̄. significare abstinentiū eē a re publica: ut abstine a fa-
bis: nihil aliud sit q̄ abstine a rei publicæ administratione: neq; publica tractes. fabis enim priscorum
suffragia cōtinebant. silente luna fabā uellendā eē p̄cipit Columella. est aut̄ luna silens interlunium:
siue coitus lunæ: qd̄ græci πῶς ἀπὸ πρὸς hoc est neomeniā dicūt. Synodicā lunam frequēter appellat
firmicus maternus quādo est cōiecta cū sole in coitu uidelicet. ab eodē per sepe synodica radiatio po-
nitur pro ea radiatione: quæ est in cōiunctione erratiū stellaz̄. ualuoī fabæ folliculi appellant̄. quasi
ualiuoli: quia uallo fracti excutiantur. GLOmulum. Acceruo. glomerū. globū. glomus in sacris
crustulū appellatur & ex oleo coctū. glumā uero folliculū siue tuniculā in hordeo. & tritico appellat̄
auctor. M. Varro. SED Vlo ministerio. Non solū forma sed etiam dexteritas strenuitasq; in puella
amoris est cōciliatricula: & sedulitate ministerii laudat̄ puella apud Ouidiū his uersibus: una mini-
stragz̄ media de plebe galāthis. flaua comas aderat: faciēdis strēua iussis officiis dilecta suis. PRO-
mereri. Cōciliare: & obsego demereri: Dixit poeta i ope serio. nunq̄ regiā negabo. p̄meritā: exponūt
grāmatici p̄stitisse bene gessisse. Terētia me ueli ames. p̄merētē p̄u. bene agentē. E cōtrario cōmere
ri est male agere & delinquere. ut illud qd̄ cōmerui. aut peccaui p̄. FR Vgē tuā piclitorū. pericu-
lū faciā tuæ uirtutis. piclitari enī est experiri. alias piculū subire: hinc illud amphibolū apud epigramā-
ristā piclitas capite sordes n̄. DISCerne. Diuide. discrimina nā discriminare ē specie a specie sepa-
rare: qd̄ & Donatus docet in. xi. Eneidos commentario. PASSIua cōgeriē. Indiscretā & cōfusaneā
uocabulo a passim deducto. sic passiua uenus. passiua libido. apud Iuliū firmicū usurpat̄ pro publi-
ca & cōmuni ac pmiscua. & passiuī amatores ab eodē dicunt. qui passim ac idifferēter foeminas om-
nis amāt. SEiugatis. Separatis sepositisq; per species. MOLL. Acceruo. glomulo. & declinat̄ hæc
moles. INCONDita. Incōposita idigēstq; FORMicula ruricola. Optimū formicæ epithetō: res.
ut ruricola dicit̄ quasi ruris cultrix diutina. & oparia sedula. Plinius in. xi. de formicis loquēs scribit Formica
hæciam in ope qui labor quæ sedulitas: silices itinere eaz̄ attritos uidemus. & in ope semitā factā ruricola:
ne quis dubitet qualibet in re qd̄ possit quātulacūq; sedulitas. operatur noctu plena luna: interlunio sedulitas
cessant: & ut inqt̄ Oratius exemplo magni laboris formica est. unde Solomō in prouerbiis. uade ad qd̄ possit
formicā inqt̄ o piger & cōsidera uias eius & disce sapientiā: quæ cū nō habeat ducē. nec præceptorē. Agathō
nec principem parat in æstate cibum sibi: & congregat in messe: quod comedat: græce dicitur ἀγῶν μύρμη-
κας & forma diminutiua μύρμηκος. hinc prouerbiū græcorum ἀγῶν μύρμηκος de copia cia.
felicitatis & bonorum affluentia. alias myrmecia dicuntur ulcuscula: quorum meminit Cornelius Myrme-
Celus. CONTubernalis magni dei. Contubernalem cupidinis psychen intelligit. cuius laboris cū ulcus
miseria est formica: magnus autem deus. non tam iupiter hoc in loco significatur. q̄ ipse cupido. de Amor.
quo Plato sic memorat in symposio. Magnus deus ē amor & apud homines deoz̄ mirādus. SO magnus
CRVS. Veneris: quæ in psychen nūrum atrociter nimis s̄auebat. GNAuiter. Strenue uelociter. deus.

& cicer. & lente. & faba. cōmixtisq; acruatim: confu-
sisq; in unū glomulū. sic ad illā. Videris enī mihi tam
deformis ancilla nullo alio: sed tantū sedulo ministe-
rio: amatores tuos promereri. Iā ego & ipsa frugē tuā
periclitabor. discerne seminū istoz̄. passiua congeriē.
singulisq; granis rite dispositis: atq; seiugatis: ante istā
uel perā opus expeditū approbato: mihi sic assignato
tantoz̄ seminū cumulo. ipsa cœne nuptiali concessit.
Nec Psyche manus admolitur inconditæ illi. & in ex-
tricabili moli. sed imanitate præcepti cōsternata silēs
obstupescit. Tūc formicula illa paruula. atq; ruricola
certatim difficultatis tātæ: laborisq; miserta: cōtuber-
nalis magni dei. socrusq; s̄a uitiā execrata: discurrens
gnauiter: cōuocat corrogatq; cūctā formicaz̄ accolaz̄

ma uidelicet pythagoricū de abstinentia fabaz̄. significare abstinentiū eē a re publica: ut abstine a fa-
bis: nihil aliud sit q̄ abstine a rei publicæ administratione: neq; publica tractes. fabis enim priscorum
suffragia cōtinebant. silente luna fabā uellendā eē p̄cipit Columella. est aut̄ luna silens interlunium:
siue coitus lunæ: qd̄ græci πῶς ἀπὸ πρὸς hoc est neomeniā dicūt. Synodicā lunam frequēter appellat
firmicus maternus quādo est cōiecta cū sole in coitu uidelicet. ab eodē per sepe synodica radiatio po-
nitur pro ea radiatione: quæ est in cōiunctione erratiū stellaz̄. ualuoī fabæ folliculi appellant̄. quasi
ualiuoli: quia uallo fracti excutiantur. GLOmulum. Acceruo. glomerū. globū. glomus in sacris
crustulū appellatur & ex oleo coctū. glumā uero folliculū siue tuniculā in hordeo. & tritico appellat̄
auctor. M. Varro. SED Vlo ministerio. Non solū forma sed etiam dexteritas strenuitasq; in puella
amoris est cōciliatricula: & sedulitate ministerii laudat̄ puella apud Ouidiū his uersibus: una mini-
stragz̄ media de plebe galāthis. flaua comas aderat: faciēdis strēua iussis officiis dilecta suis. PRO-
mereri. Cōciliare: & obsego demereri: Dixit poeta i ope serio. nunq̄ regiā negabo. p̄meritā: exponūt
grāmatici p̄stitisse bene gessisse. Terētia me ueli ames. p̄merētē p̄u. bene agentē. E cōtrario cōmere
ri est male agere & delinquere. ut illud qd̄ cōmerui. aut peccaui p̄. FR Vgē tuā piclitorū. pericu-
lū faciā tuæ uirtutis. piclitari enī est experiri. alias piculū subire: hinc illud amphibolū apud epigramā-
ristā piclitas capite sordes n̄. DISCerne. Diuide. discrimina nā discriminare ē specie a specie sepa-
rare: qd̄ & Donatus docet in. xi. Eneidos commentario. PASSIua cōgeriē. Indiscretā & cōfusaneā
uocabulo a passim deducto. sic passiua uenus. passiua libido. apud Iuliū firmicū usurpat̄ pro publi-
ca & cōmuni ac pmiscua. & passiuī amatores ab eodē dicunt. qui passim ac idifferēter foeminas om-
nis amāt. SEiugatis. Separatis sepositisq; per species. MOLL. Acceruo. glomulo. & declinat̄ hæc
moles. INCONDita. Incōposita idigēstq; FORMicula ruricola. Optimū formicæ epithetō: res.
ut ruricola dicit̄ quasi ruris cultrix diutina. & oparia sedula. Plinius in. xi. de formicis loquēs scribit Formica
hæciam in ope qui labor quæ sedulitas: silices itinere eaz̄ attritos uidemus. & in ope semitā factā ruricola:
ne quis dubitet qualibet in re qd̄ possit quātulacūq; sedulitas. operatur noctu plena luna: interlunio sedulitas
cessant: & ut inqt̄ Oratius exemplo magni laboris formica est. unde Solomō in prouerbiis. uade ad qd̄ possit
formicā inqt̄ o piger & cōsidera uias eius & disce sapientiā: quæ cū nō habeat ducē. nec præceptorē. Agathō
nec principem parat in æstate cibum sibi: & congregat in messe: quod comedat: græce dicitur ἀγῶν μύρμη-
κας & forma diminutiua μύρμηκος. hinc prouerbiū græcorum ἀγῶν μύρμηκος de copia cia.
felicitatis & bonorum affluentia. alias myrmecia dicuntur ulcuscula: quorum meminit Cornelius Myrme-
Celus. CONTubernalis magni dei. Contubernalem cupidinis psychen intelligit. cuius laboris cū ulcus
miseria est formica: magnus autem deus. non tam iupiter hoc in loco significatur. q̄ ipse cupido. de Amor.
quo Plato sic memorat in symposio. Magnus deus ē amor & apud homines deoz̄ mirādus. SO magnus
CRVS. Veneris: quæ in psychen nūrum atrociter nimis s̄auebat. GNAuiter. Strenue uelociter. deus.

CLASSEm formicag. Totū ordinē populosamq. familiā formicag. quae illius loci cultrices erant
 appellatione classis significat ordo & multitudo. Lilius narrat Romā fuisse distributam in classes a
 Seruio Tullio. Classes quoq. in scholis sunt ordines discipulorū. Quintilianus in primo auctor est a
 praeceptoribus suis pueros in classes distributos. ordinēq. dicendi secundū uires ingenii datū: ea no-
 bis inq. ingens palmae contentio: ducere uero classem multo pulcherrimū. de hac classe scholastica
 intellexit Satyroglyphus illo uersu. cum perimit fauos classis numerosa tyrannos. Classici ut docet
 classici q. Gellius dicebatur. non oēs qui in
 classes erant. sed primae tātū clas-
 sis hoīes: qui centum milia aeris
 amplius ue censi erant. infra clas-
 sem autē appellabantur secundae
 classis: Ceterarūq. oīum classiū
 qui minore summa censebatur:
 ex hac translatione decenter a Se-
 neca dicuntur scriptores primae &
 secundae classis hoc est primi & se-
 cundi ordinis & loci. ALVM-
 nae. Conducēter & cōmode ani-
 mantes oēs dici possunt alumnae
 telluris: cum oīa ab ea alantur in-
 dulgenter perinde atq. nutrice &
 matre. cui eximia propter merita
 cognomen indidimus maternae
 uenerationis. haec ut Plinius uerbis utar benigna mitis indulgens ususq. mortalium semper ancilla
 Quae coacta generat: quae sponte fundit: quos odores saporesq. quos succos: quos tactus: quos co-
 lores: quā bona fide creditū reddit fenus: quae nostri cū alit. Merito terra oīparēs a scriptoribus di-
 cta sicut a Virgilio scribente. Necnō & ticion terrae oīparētis alūnū cernere erat. Augustus in uide
 ciuitate dei. Tellurē matrē dici tradit q. plurima pariat: magna q. cibum pariat. M. Varro terrae uim
 geminā masculinā. s. & foeminā inesse prodit. Masculinā. s. q. semina pducit & foeminā q. re-
 cipiat atq. nutriat: inde a ui foeminā dicta ē tellurē a ui masculini tellumonē. pōtiffices faciebāt rem
 diuinā telluri & tellumoni addentes pterea duos terrae deos. altorē. s. & ruforē. altor at dicebat q. ex
 terra alunt omnia quae nata sunt: Rufori uero nomē erat ex quod rursus cūcta eodē reuoluuntur.
 AMORis uxori. Psyche. PROMPTA uelocitate. Esopus ille fabulator elegātissimus. fabulatur
 formicā olim hoīem fuisse: quae nō propriis laboribus cōtenta uicinorū quoq. fructus auferebat: ex
 quo indignatus iupiter trāfigurauit eā i bestiolā formicā: quae formā qdē imutās pristinū affectū pri-
 stināq. paritātē retinuit: unde & nūc quoq. rura perlustrās colligit alienos labores recōditq. in the-
 sauro. SEPEdū. Idest populosus numerus formicag. instar undag. & fructuū undatim ruebāt in
 auxiliū psyches. Virgilius mane salutātū plenīs uomit aedibus undā. Sepedes autē elegātī uocabulo di-
 cuntur a numero pedum: formicis enim senī pedes sunt: sicut insectis fere oībus: insecta uero sunt ea
 animalia: quae Albertus Magnus anulata appellat: Aristoteles & graeci εἰστρομα Plinius in. x. oībus
 inquit his senī pedes. pleriq. uermes duodenos habēt. aliqua & centenos. numerus pedū impar nullū
 est. GRANAtim. Per grana specierq. granorū. DISSItis. diuīs separatīs discretis. PER nic-
 ter. Celerite. VINO madēs. Vinū & unguēta decenter ueneri copulantur. cū sint incentiua libid-
 nis: meritog. prisci ex uenere & baccho priapum genitū finxerūt cōiectura satis proba: q. qui uino
 dulgent sint ad uenerem propensiores. pcliuioreq. FR Agrans. Spirans redolens. REVINētā.
 Circundata coronatā. ROSis micantibus. Venerē rosis reuinētā scitissime memorat: nāq. rosa
 ueneris flos est. uid qd. & Virgilius testantur in elegidio. cui titulus est rosae: cū ait Sideris & floris est
 domina una uenus. apud Aphthoniū fabella est. quēadmodū olim uenus latura suppetias adonidi
 delitio suo: quem mars necare tendebat. in rosas incidit: quarum spinis pedem perforatur. ex quo
 uulnuscūlo. manās cruor rosam quae prius cādida erat colorauit. hic Claudianus significare uolens
 rosas a uenere colligi ita inquit. sic fata cruoris carpit signa sui. rosas decerpit uenus: suo ipsius san-
 guine coloratas. insectasq. Epigramatista quoq. ueneri gratā ēē rosam illo hēdeca syllabo demōstrat.
 sis foelix rosa mollibusq. fertis nostricinge comas Apollinaris quas tu ne ctere candidas. sed olim sic
 te semper amet uenus memento. graeci rosam Thodon appellant: inde rhodinon unguentum dictū
 ex rosa confectum: de quo Plinius in. xiii. Ilius. Cupidinem intelligit. FR Vsto panis. M. Caro
 frusto inquit panis conduci pōt uel uti taceat: uel uti loquatur hinc aduerbiū frustatim. qd. signifi-
 cat p. frusta. & minutatim: qd. & ὑποκοπιῶ τινος frustillatim dicitur. Plautus in Curgulione iam
 ego te faciā ut hic te formicā frustillatim differat: inde frustulētā aquā appellat itelligi uolens iuscu-
 lum cōcinnatū ex carne minutim cōcisa. CIB Arii panis. Cibariū panē dicimus sordidū plebeium
 prorsusq. uiliore. qui & secundarius nūcupatur. apud Suetoniū nō pauca Annotauimus. super gene-

ribus panis ubi tradit secundariū panē mire augusto expetitū esse: Plinius in. xviii. cibarii inq. qd. se-
 cundariū uocat seltarios quattuor: idē paulo mox cibariū a secundario seingere uidet. cum ait. Secū-
 darii panis quinas selibras. totidē cibarii & fursus seltarios sex. Con. Celsus cibariū panē dicit esse in-
 firmis. sic eni uocat. in quo est minimū alimētū. sicut ualētissimū id in quo plurimum alimenti
 est: De cibario pane. M. Tullius in. Tusculana. cū cibarius inq. in casa panis datus esset. nihil uisum
 illo pane iucundius: cibariū quoq. uinū dici posse. p. ignobili: testis est. M. Varro qui ait potus meus
 cubitū faceffit. Interim cupido solus: interioris domus
 unci cubiculi custodia clausus coercebat acriter parti
 ne petulātī luxuriā uulnus grauaret. partim ne cū sua
 cupita cōueniret. Sic ergo distinctis & sub uno tecto se
 paratis amatoribus: terra nox exāclata. Sed aurora cō-
 modū inequantī: uocatā Psyche Venus ifit italia. Vi-
 des ne illud nemus: q. fluuiū praterluētī: ripisq. lōgis
 attēdit: cuius imi gurgites uicinū fontē despiciūt: oues
 ibi nitētes: auriq. colore florētes incustodito pastu ua-
 gant. Inde de coa praeiosī uelleris floccū mihi cōfesti
 quoquo mō q. sitū afferas cēleo. Perrexit Psyche uolē-
 ter: nō obsequiū quidē illa functura: sed requiē malog.
 praecipitio fluuiālis rupis habitura. Sed idē de fluuiū
 musica suauis nutricula leni crepitu dulcis aurae: diui-
 nitus ispirata: sic uaticinat arūdo uiridis. Psyche tan-
 tis erumnis exercita: neq. tua miserrima morte meas
 sanctas aquas polluas: nec uero contra formidabiles
 oues istius orae feras aditum: quoad de solis flagratia
 diturq. Nitētes. Splēdētes. INCustodito pastu. Libera & soluta pastione. FLOccū afferas. Floc-
 cus. pprie dicit in pāno siue in uellere particula eminētiō: q. forficibus recidit: cuius diminutiū est Floccif-
 floccus. Plinius in. xvi. de robore loquēs ait. nascit in eo & pilulae nucibus nō absimiles itus habē-
 res flocculos molles: lucernag. luminibus aptos. idē in. x. hūmīdines inq. nidū mollibus plumis floc-
 cisq. cōsternūt. Con. Celsus iter notas & signa mortiferi morbi ēē scribit. siq. i febre & acuto morbo
 manibus in ueste floccos legit fimbrias ue diducit: inde sit uerbū floccifacio. p. cōtēno nihilipendo.
 nec pluris facio q. sint floccia. apud Plautū in epidico. Anceps est scriptura. nam a gbusdā legist duo de-
 flacci senes. Alii legere malūt defloccati. quasi attriti uetuli. ut pannus & uestis sine flocco. De miror
 Nonium Marcellū sic scripsisse deflaccare est atterere tractum a uestibus sine flacco: fateor equidem
 deflaccare accipi in eo significato quē ille tradit. sed a flacco uestimenti deriuari id plane diffiteor. nō
 enim flaccus in uestibus dicit. sed floccus. ut iā docuimus & uulgo quoq. usurpat. flaccus uero uo-
 cabulo prisco latino significat languidum uietū & mollē. qd. & flaccidus noīat. Plinius autumat co-
 gnomen flaccog. ducta ēē ab auribus flaccis. hoc est mobilibus. flaccidis languidulis. est & uerbum
 uetus flaccet. qd. significat lāguet deficit. idē deflaccare & inflaccare: Apuleius in apologia cur uestra
 oratio rebus flaccet: strepitu uiget. FVNtat. Peragit fungi eni agere est. defungi peragere. ut docet
 Agretius. purior lectio est. si corrigas functura sicut uerbū illud. habitas. corrigo habitura est. n. sen-
 sus psyche libēter ultroq. prexit nō qdē ob obsequium iniunctū pasturas. sed requiē malog. habitura
 inuenturaq. ex morte: quā subire destinauerat ex rupis p. cipitio. MVsicā nutricula. Harūdinem
 musicā nutriculā elegātē appellat: nā ex harundine pan. fistulā cōpaginauit: ex harundine tibiae cō-
 ficiunt: idē calamū auleticō uocat graeci: quā nfi tibiale. Plinius in. xvi. docet quēadmodū harundines p.
 parādā sint in usum tibiag. INspirata. Quasi spiritu quodā aiata. & uocalis facta. EXercita. Fa-
 tigata agitata. Virg. nate iliadis exercite fatis: iterdū exercitus dī cōtēptus. neglectusq. ut docet Ful-
 gērius placiades. allegans illud Plautū. nos nostrāq. familiā hēs exercitam. A. Gellius dixit in primo:
 Aderat ibi forte amicus noster lectione multa exercitus. p. exercitatus. & ita frequenter repias apud
 auctores. ISTius orae. Regionis & loci. FOR midabiles oues. Sunt oues quas feras uocat: nam i
 quocūq. genere aialiū ē placidū: eiusdē iuenit & feras. ait Plin. camelo pardalin appellatā esse ouis ferā
 noīe cū aspectu magis q. feritate cōspicua sit. graece πρὸς βοτόν dicit. unde. pbatia piscina i euāgelio
 ca piscia.

Apicæ dicta qua pbatia oues lauabant: apicæ uocant oues: gbus nudus est uenter & sine lanicio: quas dam-
nant. uñlop quod oues græci nūcupant unde melotes uestes ex ouinis pellibus factæ apud ecclesiasti-
cos scriptores appellant. MVtuato calore. Quod Calorē & uim exciter solis seruator exēplo sunt ser-
pentes: quæ p calorē accerrime mouēt: p brumalia aut & hiberna tēpora mutatiōe cœli refrigerate i-
motæ sunt stupore auctor Viētruius: & a Salustio p dītū ē in iugurta calore & siti serpētes magis
citātur ri- realia accēdi: & in rabiē efferari. Cōtra in hoibus corpora calore fiunt ibecilla & feruore dissoluunt:
gore tor- cū a refrigerationibus solidentur
pentes: atq; cōfirmant: nā calor exugēdo
Calore eripit naturales uirtutes dissol-
dissolui- uitque eas: & mollescentes efficit
mur. atq; ibecillas ut etiā in ferro ani-
Ferrum maduertimus. qd' quāuis natura
igni mol sit dū: tamē in fornacibus ignis
lescit aq calore pcalefactū ita molecit: ut
reduce/ in omne genus formæ facile fa-
scens. bricet: idē frigida aqua tinctū re-
durefcit: & restituit in pristina p-
prietatē. FRonte saxea. Dura
Pecua. idomabili: & quasi lapidea. PE-
Pecuatæ cū. Oues: ueteres enī ut tradunt
stultus. grāmatici & annotat i. v. Priscia-
Nilus nus hoc pecu singulariter. pecua
anauros. pluraliter dixerūt Plautus i mer-
catorē nec pecua ruri pascere: nec
pueros nutrire. & Solinus ita
pabulosa inquit est ut pecua nisi
iterdū a pastoribus arceant ad pi-
culum agat facietas. pecuatū dici
uoluerūt stultum. Antidamus in
moralibus. hoīem quis ferat sic
pecuatū? SPIritus. Auræ ex flu-
mine minātis. Homerus e flumine auras antelucanas semp in salubres esse tradit. Nilus solus oīum
fluuiog. auctore herodoto nullas ex se auras remittit spiratq; Lucāus annē celebrat noīe anauron q
si sine aura. & nullum spiritū exhalantē. PRocerissima. Editiſſima. amplifiſſimaq; Plide magnitu-
die arborē scribit in. xvi. aitq; uisae ē arborē admiratiōis p̄cipue lōgitudinisq; incredibilis: idem in
xii. refert platanos celebratas fuisse athenis in ambulatiōe academiæ: fabulositas græciæ narrat lo-
uē sub platano cū europa cōcubuisse in insula creta. q nūq folia dimittat: umbræ cā tātū hæc arbor ex-
petit: cuius nō alia cōmēdatio maior ē: q solē æstate arcet: hyeme admittit: Gēialis ab Ouidio di-
cta. quasi uoluptaria. platani radices mero ifuso nutriunt. docuitq; luxuria priscoq; arbores uina po-
tare. ABscōdere. Tātā ē platanog. capacitas. & amplitudo ut qdā celebrē domicilii modo caua
octogita pedū specu: tā digna miraculo: ut licinius mutianus. p̄diderit epulatū intra eā se cū decem
& octo comitibus: Caius quoq; p̄iceps in ueluterno rure epulatus ē sub platano qndecim conuiuag.
ac ministrorū. capace: quā cōnā appellauit ille nidū. ATTigui. p̄ximi. LANOfum. uellus aureū
significat. in quo aug. est lana plenu. & floccis lanicii fulgidū. OBhærescit. Adhærescit atq; ip̄icat
ob enī antiq. p ad ponebant. ut obiurare pro adiurare: & ob os qd' significat ad os. ob Romā ad Ro-
mā. Ennius ob Romā noctū legiōes ducere cepit. ab eodē dictū est oēs occisi occēsiq; in nocte fere-
na. i. accēsi. NEC p̄nitēdo. Auscultatione salutari. & optimo documēto: Auscultare enī significat
obedire. nec tā audire est: q diligēter attēdere: hic illud Catonianū. auditis enī nō auscultatis. tanquā
pharmacopolā. FVR atrina. Furto & rapina eodē enī inclinatu furatrina dī quo moletrina fera-
trina. fetutrina. est at moletrina pistrinū a molendo dicta: Antiquas deā coluit noīe futinam: in cuius
honore feriæ furinalia dicunt. cui ē flamē fuit attributus dictus furinalis. FLAuetis auri. A colo-
re & flauū & fuluū dī aug. qd' at distet flauus a fuluo docet Gellius. DOMInā. Venerē. CON-
furinalia tortis. Toruis supbia fastūq; idicātibus: hoī enī in supciliis ut inq; elegāter Pl. tristitiæ hilaritatis cle-
Supbia i mētiæ seueritatis idiciū est. fastus supbia aliubi cōceptaculum. sed hic sedē hēt: in corde nasci hic fu-
supcilio. bit hic p̄det. Supcilia in iunōis tutela ē putabat antiquas q his p̄teganē oculi p quos luce fruimur
quā tribuere putabāt iunonē unde & lucina dicta ē. M. Varro lunā lucinā esse interpretat: quā ait ducē
Supcilia nascētū ē ei q; deæ mulieres potissimū supcilia attribuisse. q; supcilia i altissima corporis pte collo-
iunoni. cata sunt idē supciliū p loco edito abruptoq; accipit. ut ante dixi. supcilioſos dicius supbos & se-
ueros. AMag. Subrisit qdē uenit. sed eo risu q magis amaritudine ai tristitiāq; p̄ferret q hilar-
tatē: amag. dixit p amare & idignāter. ADulterinus. Sicut inq; aliena ope usa es i digerēdis frugib;

mutuato calore: truci rabie solēt efferri cornuq; acuto:
& frōte saxea: & nōnūq; uenenatis morsibus i exitiū fā-
uire mortaliū. Sed dū meridies solis sedauerit uaporē:
& pecua spūs fluuiialis serenitate cōquieuerint: poteris
sub illa procerissima platano: quæ mecū simul unum
fluentū bibit: latēter te abscondere. & cū primū mitiga-
ta furia laxauerint oues animum: percussis frondibus
attigui nemoris lanosum aurum reperies: qd' passim
stirpibus connexis obhærescit. Sic arundo simplex &
humana: Pſychen egerimam salutem suam docebat.
Nec auscultatu p̄nitendo diligenter instructa illa
cessauit. Sed obseruatis omnibus furatrina facili: flaz-
uentis auri mollicie: congestum gremium Veneri re-
portat. nec tamen apud dominā saltē secundi laboris
periculū secundū testimoniū meruit. sed contortis sup-
ciliis subridens amag: sic inq; Nec me praterit huius
quoq; facti auctor adulterinus. sed iā nunc ego sedulo

bus acruati cōmixtis. ita in hoc quoq; negotio alienas suppetias: alienūq; adminiculum adhibuisti
fuitq; tibi opitulator adulterius uidelicet arūdo: cuius monitu iſtructa pſyche pegerat ueneris mā-
data. PERiclitabor. tētabo expiar. OPPido forti. Valde robusto & firmo. aduerbiū ē frequētis. Oppido
simū. VERticē. Vertex est cōtorta in se aq uel qd' aliud similiter uertit sic & pars summa capitis ualde
uertex. & qd' in mōtib; eminetissimū. recte dixeris hæc oīa uertices. auctor Quintilianus in. viii. a Vertex.
poeta dictū ē: saxi deuertice pastor. FVScæ. Nigrates unde. fuscitate & attritate posuerūt ueteres Attritas
p nigricia & atro colore. CO/ Cocytus
cyti fluēta. Præconio poetarum in homi-
cocytus inter ifernos amnes no- ne luctus
tissimus est cuius Plato meminit
in phedone scribēs eū cōtra pyri
plegetōtē erūpere in tartarū. Phi-
losophi corpora mortalium infe-
ros uocauerūt: & oīa quæ illic eē
credidit fabulosa p̄uasio in no-
bis metipsis assignare conati sunt
asserentes cocytū esse qd' hoīes
in luctum lachrymasque cōpellit
græce enim κῶκυς lugeo. & κῶ- Styx.
κῶτος luctus: ululatusq; signifi-
cat. stygiā uero paludem iterpræ-
tant qd' iter se hūanos aīos in-
gurgite mergit odioq; cōtorou
στῆναι qd' odisse significat. &
στῆναι τοσ odibiliter. στῆναι
ποσ q̄rulus odiosus dī. INdidē.
Inde ex illo loco & fonte. PENI-
ta scaturigine. Interiori fluxione.
ab hac particula p̄nitus q signi-
ficat intimā partē sit nomē peni- Pœnita
tus penita penitū. Antiqui quoq; scaturi-
go.
auctore Prisciano. & penitior & penitissimus dicere solebāt. uelut iterior intimus. Au. Gellius peni-
tissimas gētes dixit p remotissimas ultimasq; q̄s Pl. extimas uocat Apuleius in demōio. in penitissi-
mis mētib; diuerset p intimis. Plau. in asinaria age q̄so hercle usq; ex penitus faucibus. i. ex iterio-
ribus: Sidonti est ille uersiculus phalecius. frācoq; penitissimas paludes. HAVritū. Haustū eductū. tes pro-
ficut. ab audio auditum. sic ab haurio hauritū declinauit: hausta ueteres dixerūt rotaz. cados ab
hauriēdo. græce antla dicunt. De multiplici significato huiuscæ uerbi ē. n. polysemō. annotat gram-
matici. alter nē dictū latius haurit aptū: Aliter ille ip̄iger hausit spumātē paterā. Aliter uocēq; his au-
ribus hausit. CRYſtallo dedolatū. Pl. cristallū iter gēmas p̄cēfer. & gratiā cristallinoq; poculoq; Haurio.
celebrat. cristallū glaciē eē certū est. Vnde nomē græci dederūt. Inſestat pluribus uiciis scabricie: fer- Crystal-
rugine maculosa nube. occulta aliquādo uomica. est & ruffa aliquibus rubigo. aliis capillamētū rimæ lum gla-
simile. hoc uitreari artifices litura occultāt q sine uitrio sunt appellāt asyntheta q̄si simplicia. & pura cies.
qdā apud Pliniū acētra legere malūt q̄ asyntheta. q̄si sine cētro. qd' p̄dug. fragileq; iter cristalli uitia Asynthe-
numat. Nemo amissaz. rex nuntio accepto duos calices cristallinos in sup̄rma ira fregit illifos ta.
fragmēta sarciri nullo mō queūt: pocula cristallina in rigido potu p̄bant: calore dissiliūt. Dedolatū Dolare.
dixit artificio uitrearii leuigatū. & oī scabricia expolitū. Dolare. n. & dedolare fabroz. uerbū ē cū ma Dolato-
teriaz. cōplanat aspitas: Hieronymus dolatoriū appellat id ferramētū genus. quo materia & lapides rium.
dolanē: qd' alio noīe ascia latini uocāt: Vnde asciare uerbū Viētruius ē ascia dolare: fig. inq; in. vii. Ascia.
sumat ascia & quēadmodū materia dolaē: sic calx lacu macerata ascies. Exasceatū dixit Plautus q̄si Asciare.
dicas expolitū p̄fectūq; INuita. Vt lectio planior sit legere malim. in uētura uitæ finem. uolebat Exascea-
enī pſyche ex rupe ardua se p̄cipitans inuenire uitæ finē erūnosā. & infelicitis: cū mors erūnaz. req; tum.
es sit & finis: hinc illud Oratianum moriar: mors ultima linea regē est. LAEtalē. Mortifera & latū Immane
asserentē. IMMANi. Ingenti & enormi. alias imane dī fœdū & noxiū. SALEbritate. Acerbitate Salebrae
asperitate saxoz. Salebras aspitas saxoz dici uoluerūt. M. Tullius nunq; intātas salebras cecidisset: saxorum
Inde salebrosus asper & salebritas aspitas significat. INaccessa. Inaccessibili inuia inadibili. LA Salebro-
Clinis. Tortuosis & flexuosis limitibus. sicut aquæ fontanæ: p semitas obliquas fluere cōsueuerunt sus.
& delabi. EXERto tramite. Apro & subdiali. subdialian. dicūt q̄ subdio hoc ē cœlo sunt. ueteres Subdia/
expapillatū dixerūt renudatū & exertū: sicut a Plauto dictū ē expapillatū brachiū: cū at cōtraria sint lia.
exertus & cōtectus scite dixit fontes fluxisse cōtectos i tramite apro: cū itra canalē angustū decurre/ Expapil-
rent: sæpe. n. uenit ut locus fluētis riui sit exertus: ip̄sæ uero aq itra angustias canalis in umbrent latum.

& cōteat decurrat. Cōtibz. Cautibz & saxis. PR. Oserpūt. Serpere. & pserpe idē dicebāt. qđ
 Proserpi est pprū peculiareq; draconū. Plausac me pserpētē bestia duplicē ut habeā ligūā: hīc pserpia quoz
 na unde. dicta lūa. q; ut serpes mō i dextrā mō i sinistrā prē late mouet. INCōniua uigilia. Vigilia icōniua
 Inconni/ elegāter dī qđo nūq; oculi cōniuet: sed apti micāteq; aspectu uegeto puigilat. Cōniueran. est oculū
 ua uigi/ claudere genas opire. grauiore alitū. ut auctor ē Plin. inferiore gēa cōniuet: columbā & similia utraq;
 lia. cōniuet. Silius: cōniuet: solēq; pauet agnoscere uisū. hīc elegātī trāslatiōe dicū deos & hoīes conni/
 Cōniuet uere i delictis: qđ ipunita ptereunt
 e cōtrario incōniuens dī q; oculis
 est uigilantibus aptisq; sine nicta
 tiōe sine palpitatiōe. Au. Gellius
 Inconni/ de Socrate mēorat. q; incōniuens
 uens. imobilis iisdē in uestigiis persta/
 bat: Sic & icōniua uigilia p incō/
 niues. & exerta oculis nūq; som/
 no succūbētibus. Dracones autē
 Dracōes/ acie oculoq; acutissima & puigili
 unde. prāditos esse tradūt auctores: &
 nomē argumēto est. nūcupāt. n.
 cōto τὸν Ἀσπερίον qđ est uidere.
 & ob id simulachris esculapii &
 Draco. si/ salutis draco subiungit: oportet
 mula/ enī medicū esse oculatissimū: &
 addictus/ chris pnoscere cōmoda icōmodaq; in
 esculapii/ corpibus cui cōueit dicere posse de egroto qđ sint: qđ fuerit: qđ mox uētura seqnt. ADDICTIS. Elegā/
 ter & scite. qđi oculi ita addicant mācipētūq; uigiliae ut illi psto sint: sicut addicti snia ptoris credito
 ribus tradebant in mācipatū: sup qđ re legito. Au. Gellii librū nouissimū. PVpulis. Ois uis edendi
 Pupillae/ ac ratio cernēdi cōtinet in pupillis: qđ & pupillae dicunt. qđ ob id Lactātius scitillas luminū nūcupat i
 scintillae/ libro de opificio: p eas enī se ipsa mēs stēdit ut uideat: mēs enī uidet aius cernit: trāsmittitq; uī uis/
 luminū. bilē p oculos. qđi qđā p fenestras. auctores Plin. M. Tullius ceteri. MVniebāt. Ne snox a polluerēt
 Mens ui/ VOcales. Ab affectu. nam uocē repēte emiserūt psychen admonētes: ut abscederet. pcul. pterea aq;
 det. uocales dici possunt a sono & strepitu. quē fluētēs efficiūt. SVBide. Freqnter identidē. MVTA/
 ta in lapidem. Facta est inq; psyche similis statuae lapideae. sine sensu stupēs. ATTONita ob rei ipe/
 ratē impossibilitatē. MOle. Magnitudine. & qđi aggere pressa. LAchrymaz. solatio. Habebat psy/
 che oculos quasi pumiceos: q; ut inq; Plautus lachrymā expuere unā nō quibant: cū interdū lachry/
 In qrelis/ maz in dolore pfulso sit maximū solatiū. Seneca oīs aduersa fortuna hēt in qrelis leuamētū: Oui/
 leuamen/ dius fleq; meos casus. est qđā flere uoluptas. PROuidentiā. Græci προποδία uocāt: quā nri proui/
 tum. dentiā: qđ fatidica stoicoq; anus appellat a uelleio epicureo apud M. Tullii. puidentiā mundum rogi/
 Pronoea/ autumat sanctiores philosophi: cuius oculū nihil latet nihil effugit: de qua. M. Tullius in secundo de
 stoicoq; natura deoz: Talis igitur mens mundi cum sit: ob eāq; cām prudētia appellari recte possit: græce enī
 stoica/ pronea dicitur: hāc potissimum prouidet. & his maxime est occupata: primum ut mundus qđ apit/
 cissima. simus sit ad permanendum: deīde ut nulla re: egeat maxime autem ut in eo eximia pulchritudo. sit
 atq; omnis ornatus. sensus est erumnā psyches hoc est animā. non latuisse oculos prouidentiae p/
 Aquila/ spicacissimos. AQVila regalis auis. Sat notum. aquilam ioui dicatā esse: uel quia fulmine non per/
 Iouis ar/ cutitur. uel quia dicitur dimicanti ioui contra gigantes fulmina ministrasse: uel q; in auspiciū ad/
 migera. uolauerit illi aduersus titanas proficiscenti. quam uictor bono omine acceptam tutelā: suā subiuga/
 uerit. sacra uero historia testatur aquilam confedisē ioui in capitu atq; ita regnum porrendisse. igit
 ob hāc aquila regalis auis nūcupatur: & qā in omni a uitio regnū sortita est. uicirco traditur exerce/
 re inimicitias cum auicula: cui trochilos nomen. ob hoc tantū q; rex auiū nominatur. puerbiū græ/
 Trochi/ corz est αἰετὸν γὰρ αὐτῆς senectus qđ de senibus bibosis & uini auidis dicitur. & ita usurpāt no/
 los rex/ ster comicus: quonā aquilae in senectutē tātum bibunt. cū ob aduncitatē rostri supioris cibo uelci
 auium/ non possint. a græcis dicitur hāc paroemia de his qui in senectā sunt meliores qđ iuuenta: propterea
 aquilae/ q; aquilae senescentes mature uisum feruntur. & ob curuaturā rostri fieri innocentiores: quas Plin.
 senectus/ nī ait oppetere nō egritudine sed fame. in tantū supiore rostro accrescente: ut aduncitas aperiri non
 puerbiū/ queat. POcillatorē phrygiū. Ganimedē significat: quē iupiter efflūit amās in aquilā demutatus
 Ganime/ rapuit fabula notissima. Lactātius poeticū uelamentum ita referat ac detegit ut tradat iō dici iouem
 dis ra/ rapuisse in aqla catamitum quia aut p legionē rapuit cuius insigne aqla est: aut quia nauis in qua est
 prus. impositus tutelā habuit in aqla figuratā. Strabo harpagiā dici locum autumat unde raptus sit gany/
 medes. αἰετὸς enim græce est rapio. id autē circa dardanum. pmonitorium cōrigisse arbitrantur.
 Eusebius chronographus signat Ganimedem a tantalo raptum esse: indeq; exortum bellum inter
 troem ganimedis patrem & tantalum. hunc in coelo pocula & nectar ioui ministrare canunt poetæ

& cum primis Ouidius cū ait: nec mora percusso mendacibus aera pēnis arripit iliadē: q; nunc quoq;
 pocula miscet inuitaq; ioui nectar iunone ministrat. Igitur cū Ganimedes poculoq; ioualiū pincerna
 sit. uocabulo elegātissimo pocillator dicit. quasi poculog; ministrator. a poculo. n. sit pocillū: qđ dictio Pocilla/
 ne Liuius & Plinius utunt. pterea i zodiaco aqrius ē: quē cōplures ut inq; higinus ganimedē esse di/ ton.
 xerūt: quē iupiter ministrū deoz fecisse existimat: itaq; ostendit uelut aquā fundēs unde a græcis hy/ Hidro/
 drochoos. dictus quo noīe & a nris noīat. Catullus i callimachi interpretamēto. pxius hydrochoi ful/ choos.
 gures oarion. pocillatorē ganime Aqrius.
 dem denotat Aufonius illo uersu Stare ad
 stat iouis ad cyathū generat quē ciathum.
 dardanius tros. Nam stare ad cya/ Ciathisa/
 thū. scite & elegāter dicit pocilla/ re.
 tor. q; cyathū. ppinat. sic iuuenalis.
 Nec pueriliacus formosa nec her/
 culis uxor ad cyathos. Suetonius
 tradit caesarem ad cyathū sterisse
 nicōedi. cyathissare. plautino uer/
 bo ē ad cyathum stare: & cyatho
 uina ministrare hoc ē fungi pocil/
 latoris ministerio. NVmē dei.
 Imperiū ueneris. & maiestatem: a
 nutu numē dictū. SVstulerat.
 In coelum tulerat portaueratque.
 DVctu cupidinis. Sēsus est aqla
 reprēdere uult beneficiū cupidini.
 subueniens laboriosae psiche eius
 uxori memon. & auspicio dictuq;
 ipsius cupidinis ganimedē i coelū
 uexerat ioui amatori. IN uxo/
 ris laboribus. In laboriosis erum/
 nis psyches. Diales uias. Iouia/
 les & coelestes. græci dia iouem ap/ uia.
 pellāt. hīc flamē dialis dictus a iō/ Scoma.
 ue cui sacra facit: a die quoq; dia/ M. Tullii
 lis deducit. hinc scoma illud. M. Tullii in consulē. quonā tātū die consulatum peregrit: solent inq; diales.
 esse flamines diales. modo consules diales habemus. inde sub dio dicitur: quasi sub ioue. iccelo: qđ
 & sub diuo dicit. unde subdiales dīctē siue subdiales ambulationes Plinio: quā apertae sunt. & ostē/
 ta foliatq; sub coelo: quas græci auctore Viētruiuo hypethras uocant quasi sub ethra. sub coelo. est
 enim ethra splendor etheris. OB os. Ad os. ob. ut supra dictum est. Antiqui ponebant pro ad. ut
 ob Romam. ad romam. ab os. ad os. M. Tullius. Cuius ob os grati ora obuertebant sua. IOui formi/
 dables stigas aquas. Vt poetæ canunt statuit iupiter si quis fecisset numen stigis peierassetq; p sti/
 gias undas. ut uno anno. & nouem diebus ab ambrosia. & nectare prohiberetur. ideo autem hoc fi/
 ctum creditur: quia tristitia contraria est aternitati: & dii per stigas aquas tanquam rem contrariā
 iurare formidant: Virgilius. stigiamq; paludem dii cuius iurare timent & fallere numen. apud Plato
 nem in phedone stigiū Fluuiū per colorem cyaneum hoc est nigrum & obscurum erumpere fer/
 tur. qui paludem efficit stigiam. ante dictum est nomine stigis tropologice significari quicquid inter
 se humanos animos in gurgite mergit odiorum. DEIERatis. Deierare est ualde iurare. hāc enim
 particula de auctiua est ut deamat pro ualde amat auctor Donatus. unde deiurium dicitur gellio &
 reliquis pro iure iurando. perierare uero est falsum iusiurādum dicere: quod & periurare usurpat. Deiuriū.
 Tertulianus. Cicius apud uos per omnes deos q; per unū geniū caesaris peieratur. CEdo. Da. VR Peierare.
 nulā. Vas aquarium est: ex eo dicta urna: q; urinat in aqua haurienda. Vrinare. n. est mergi. inde urina
 tores & urinantes dicti qui sub aquis natant. & mergunt. qđ dictio apud Pliniū frequentissima: Qui/
 tūq; fidere delphini oriētē natus fuerit urinator. urinatoriū mēsa est uasoz. ex eo dictum q; urnas cum
 aqua positas ibi potissimū habebāt. TRIsulca uibramina draconum. Hoc dictum propter linguā. res.
 q; serpētis trisulca est. uibrās attriq; coloris ut docet Plinius in xi. qđ & poetæ testant Virgilius arduus
 ad solē & linguis micat ore trisulcis. Ouidius tresq; micant linguā sensus est. aqlā erepta urnula ex/
 cepisse retrulisseq; ad ptychē aquas illas formidabiles inter trisulcas uibrantesq; linguas draconū & lingua
 dentes aculeatos: quos serpentibus cē tradūt: ferratos pectinatim coeuntes. ne cōtrario occurū atte/
 rant. REMigiū. Alas. dicit ut supra poetica trāslatiōe. INnoxius. Armiget scilicet iouis aquila.
 PR AEminates. Possumus ē legere pmonētes tāq; aq; prius mouerit aqlā ut abiret sine nocumen/
 to. COMmētus. Cū sinxisset aqla. VEL. tunc. Exhibito officio tam difficili & obsego tā ancipiti.

Appellat. Alloquitur. Renidens exitiabile. Rifu exitiū perniciēq; denunciāns. Magna qdā. Si legis magna copulabit cū malefica sed dispice an purior lectio sit magis dicitur uenit sibi magam quādā uideri psychē & maleficā primis nois: quā mandata ipsius impossibilia ne dū difficilia factū tam strenue exequuta sit. **GNAuiter. Strenue uelociter diligenter. PVpula. Ironicos pronuntiādum.** nomine blandimenti appellat psychen quā maxime oderat quēadmodū blandientes dicere sole mus. meus ocellus mea colūba mea festiuitas. Cōsimiliter dicimus mea pupula quā in oculo pars p ciosior est: ut pote uidendi opifex atq; effectrix & ut auctor ē Plini us adeo pupillis absoluta uis speculi est: ut totam imaginem hominis reddant qdā id blandimen ti nomen a puppa deducunt sunt in puppā quā p diminutionem pupullae dicitur imaginē puel lare indelitis oblectamētisq; uir guncularum de quibus est illud persianum Nempe hoc q; ueneri donata a uirginē puppā uir pupas: & pupos nominauit antiqui tas puellas & pueros prior interp ratio magis proba magisq; uenusta est ut ad pupulam oculi blan dimentū id genus referrat. **OR** ci ferales penates. Domicilium or ci plutonis ferale esse & mortife rum merito dici nemo est qui ne sciat. **DE te. A te: uetus elegāq; locutio. Oratius. quārit de pueris nū sit quoq; fracta lagena. DIE** culā. Quod per unam diem etiā breuiculā sufficiat: Diecultā mō diem significat alias morulam & tēpūculū: ut in primo cōmentario fustius explicatum ē. **QVod** ha buit. Scilicet formositatis quasi di catōis mea formositas genua & ingenta est absumpta in curatiōe cupidinis egroti sicut medicamē tū ex pyxide deprōptū absumitur i agro curādo. **REditio. Regre dere. HAVD** imaturus. Cito p mature festinanter. **INDidem.** Inde ex hac pyxide ex hac formositate proserpinā. **VELamento** reiecto. Id est aperte nec per ambages ac uelamentum cognouit se impelli ad ultimū exitiū. **VLtimas** fortūas. Vltimū infortunū.

QVID nī? Cur nō scōpetiret cognosceretq; se se cōpelli ad exitiū pparatū remotis strophis & fucis. **DEmeare. Descendere & deorsum meare. INDidē. Ex** ea turri. **DEscendere. Vt. p** picipitū extincta ita descenderet ad manes ad quos demeant soli mortui. **ET** qd. Turris uocalis facta casti gat psychen: q; se picipitio perēpta demittere uellet ad tartarū cū mortuis nullus ad supos reditus par teat: unde negant redire quemquam ex quo fieret ut ueneri pyxideculam referre non posset. **NO** uissimo periculo. Qui ultimū periculum sibi superādum ē cognoscit & extremū labrem superel se id forti animo capeſſere nō recusat ut exanclatis erūnis deinceps mollitur q̄ſcat nā spes q̄tis inui tamentū est laboris subeundi. **SEiugatus. Separatus** seiunctusq; abiuratis nitae stipendiis **TAR** tarum poetā tartarum appellant carcerem poenarum infernarū: qd & Tertullianus memorat in apo logetito Plato receptaculum esse autumat in qd oia flumina cōfluāt & rursus effluāt tāquā tartarus ōnotou τάρταρι ἔστιν. ita tremore frigoris uel αὐτοῦ τάρταρον qd oia illic turbata sunt ob hoc di xit. **M. Varro** tartari originē grācā ē a tartaro sit tartarinus qd uetusti poetā carmē ostēdit corpore tartarino prognata palude uirago. **ABditā** locis. Obditā q̄si in recessu cōditam ac delitescētē. de uia at loca dicimus q̄ extra uia militare ac publicā remota sunt sic deuii populi. **M. Tullio** dictis sic ab ora tio scortū deuiū pro meretrice: quā in angiportu siue uico remotiore degat procul a uicis publicis.

Quero
de te.
Diecula.

Tartarus
Tartari
nus
Deuium
scortum.

TENaro. De tenaro qd nomē est promōtorii & oppidi & spiraculi iferni affatim dixit in. cōmē tario. **DLtis. Plutōis** quē & summanū uocat: q̄si summū māiū: cui nocturna fulmia assignāt. **OF Summa** fas. Canit uates mantuanus cerberū custodē inferorū tripitē obfrenatū demulētū ac sepultū somno fuisse ab aenea cum illi obieciſſet offā melle & medicatis frugibus soporatū nunc ex doctrina poetica p̄cipitur psychē ut offas secum gestitet qbus ſauitiā canis ferocientis leniat ac mitiget: quas ex polēta & mulla cōcinnatas ē p̄scribit. est at polēta cibus tā peculiaris grāciā q̄ plus italiā sit ex hordeo & pluribus qdem modis ut docet Plinius. **Apolenta** polentariū cre pitum dixit Plautus apud Ouidi um neutraliter enūciatur illo uer su. dulce dedit testa. **Quod** coxe rat ante polenta de offa & polen ta satis multa in priō cōmentario mulla uero potio est ex aqua & melle confecta. **grāce** uocatur hy dromelab rei argumento: q̄ prae claram utilitatē hēt in cibo egro tatiū in uiribus recreandis. stoma choq; mulcendo: ardore refrigerā do ut docet Plinius in. xxii. & ut auctor est Hipocrates scribens de regimine acutorum hydromeli.

aqua mulla oibus tēporibus morbi bibi pōt in acutis egritudinibus: duo sunt mulla genera. **altege** subita ac recētis. **altege** in ueterata. **repētina** sit melle desūmato utilior. **ueterata** usum dānauerē in uenio apud auctores hunc potū bibedū esse aliosis. itē ai humilis & pparci: quos microphicos appē lāt: sunt at aliosis. q̄ frigore cōstīstāt: & algores ferre nō possunt. **M. Varro** pecus caprinū aliosum ē tradit. **frequēs** est apud Pliniū dictio hac in hoc significatu. **Simpliciter** at dī mulla sicut & mullum interdum adiectiuum nomē est ut aqua mulla lac mullum. **acerū** mullum Plinius lacte mullo auge riā se iecur anferinū apud eundē mētiō ē aceti mullū qd sit ex aceto & melle. qd grāci dicunt oximel tradit. **Hipocrates** pleureticis potū oximellis dādū ē. **ehyeme** qdā calidū & state uero frigidū. **Plinius** in. xlii. oximellis confectiōē docet. **Oenomel** palladio est q̄si mullum ex uino. & melle non despu mato cōfectū. unde & nomē apud eundē mētiō est omphacomellis: q̄ sit ex succo uuae semiacerbā & mellis mixtura. **grāco** uocabulo. **omphacō** dicitur uua acerbā & ceteri fructus imaturi idē Plinio omphaciū oleū & uinū qd sit ex uua imatura: & olea drupasiq; uocat anteq̄ cibo matura sit. **STI** pes. **Nūmos. MOR** tiferā uia. **Viā** mortiferā appellat q̄ ducit ad māes & mortis dōiciliū. **CON** tinuaueris. **Eundo** cōuenis consequuta fueris. **CLAV** dū asinū. **Verbū** ē uetus perq̄ elegās clodere qd significat claudicare: & claudum fieri. **Plinius** in. xviii. clodunt ita lipiunt ut ab afflatu & alio cūta peunt. **AGAsone. Hic** agasonem p asinario accipius. **Alias** significat equorū curator & ut iqui unt grammatici agaso. **pprie** dī: q̄ iumēta curat. **Plinius** in. xxxv. pinxit inq̄ atheniō agasonem cum equo. **Linus** in. vii. agasōes mulis imponit. **Simili. Signat** agasōnē p aequē gerulū fuisse lignorū: si curat asinus. **Fusticulos. Minuta** ligna significat. a fuste per diminutionem deriuato uocabulo ab Aulo Gellio caudices lignorū dicti in cōsimili significatu. **fustuarium. Lio** uo & **M. Tullio** pōit pro fu stium castitatiōe atq; suplicio. **TAcita** preterito. **Prācipit** turris psyche ut tacita silentiq; pretereat nec ullū respōsum depromat agasōnē qd rogabit ut ligna porrigat sarcinā corruētī. **AD** flumē mor tum. **Sicut** mare mortuum ita & flumen mortuum usurpat erudit. qd ē apud inferos. **hecathēus** oceanum septē trionale appellat. **Amalchium** qd nomen scythica lingua significat congelatum. **phi** lemon morimarulā a cimbris uocari tradit. hoc ē mortuum mare ultra deinde cronium appellāt hinc itelligi pōt carmē **Claudii** apd plinium mēdosa dictio ē i q̄rto. ubi nō cronū legit sed crenū. **flumē** uero mortuū significatur acherō. q̄ apud manes ē quo portior charō um bras transuehit. **cim** ba ferruginea infra pigz fluētū appellat de hoc plato i phedōe acherō iqt p desertā fluēs loca atq; sub terra ea i paludē defluit acherusia: quo pleriq; defūctorū deueniūt ai. **ibiq; p** fatalia qdā tempore curri cula cōmorati pti qdem lōgiora: pti uero breuiora. **rursus** i grātiōes aīaliū relabunt. **acheron** grāce dicit q̄si tristis & sine gaudio. unde optio epitheto tristis noīat a Silio illo uersu. **tristior** his acheron sanie crassorū ueneno estuat. **tradunt** auctores de tartaro nasci acheronta. ex acherōte stigem de stige cocytōn. qd totum ex phisiologiae secretariis depromptum ē. **Nā** q caret gaudio sine dubio tristis ē. **tristitia** uicina luctui est. **luctus** ex morte p̄gignitur. **platiōci** tradunt p acheronta significari qd se esse nos poenitet usq; ad tristitiā. **CHARō. De** hoc ait poeta graphice & elegāter portitor has hor rendus aquas & flumina seruat terribili squalore charon. cui plurima mento canicies inculta iacet stant flumina flamma. **fordidus** ex humeris nodo dependet amictus. **charon** ut grāmatici autumat per antiphrasim dictus quasi acheron. id est tristis. **Charon** argumentum est frequens Luciano in dialogis condendis quem **trōp.** uocet hoc est portitorem. uocat & **trōp.** uocet nautum siue portorium.

Micropsi
chi.

Alfiosi.
Lac mul
sum.

Acerum
mullum.

Oximel.
Oeno

Ompha
comel.

Ompha
ces.

Ompha
cium.

Clodere.
Agaso

Fustuari
um.

Mare
mortuū.

Flumen
mortuū.

acheron.
tristis.

Charon.

Porthme
us.

Porthmi POR toriū. Merces q̄ dat portitoribus proprie dī portorium Lucilius, portu exportant claculū ne
on portorium dēt. Plautus i asinaria, ego pol hunc portitorē priuabo portorio portitores appellat telōa
Portito- rios, q̄ portum obsidendes oīa sciscitat: ut ex eo uectigal accipiat. Donatus in sexto Eneidos cōmenta/
res rio, portitores inqt sūt q̄ portus obseruant, hinc scite Plautus i menechmis portitorē domū duxi. ita
 mihi necesse ē loqui, quicquid ēgi atq; ago, interdum portitor ē qui portat uehitq; nauigio accepto
 portorio, hoc est mercedula trāuectiois, ut charon portitor in hoc significat, quē grāci porthmea ap
 pellant, ita n. dicere malo q̄ trans/
 fretatore, Iuuenalis iā sedet in ri
 pa tetrumq; nouicius horret por/
 thmea, alias portitor Sidonio Hie
 rony, aliisq; recetioribus est geru/
 lus baiulusq; litterarum: quos lfa
 ti tabellariū male litterati latore
 uocant. SVtili cymba, Imitatio
 uirgiliana signū scriptum ē i serio
Cyba ope genuit sub pōdere cimba futi
futis. lis: ubi futis exponitur a cōmēta
Scaphidi toribus pro intexta p qd̄ fragillis
on ostendit, solutis uerō nauis, Sue/
Cymba tonio dicta qua Neronis mater pe
 riclitata est, altera a suendo, altera
 a soluendo deducitur, Lucius sca
 phidion uocat cimbam charonis
 cimbia qd̄ poculog; genus est: di
 cta sunt a cimba nauis: cuius figu
 rā representant. INter mortuos
 auaritia: Sententialiter indignan/
 terq; simul dictū ē i auaritiam, cu
 ius tanta est uis, ut nō solū inter uiuētes uigeat, sed ēt apud mortuos uiuat, domineturq; cū charō ne/
Ritus minē sine portorio mercedulaq; trāuehere uelit, & hoc totū ex disciplina ægyptiog; translaturū est
ægyptio- apud quos mos fuit ut cadauera defundog; per fluuiū & acherusiā paludē: ad sepulchrū delata cōde/
rum rentur: nauis quæ uectabat corpora baris appellabat: aliō uocabulo apud grācos epibatra nūcupata
 obolū portitori dabat cui nomē inditū est charō, ibidē quoq; hecates tēplū cocyti portæ atq; obliuio
Obolus nis fuisse produntur, multaq; alia quæ poetis locū dederunt de iseris fabulosa cōmētādū auctor Dio
charoni dorus: i secundo bibliotheca, Lucius quoq; pluribus in dialogis memorat obolū charōi pro naulo
Pluton dari solitū ad defunctis, q̄ trāuehebatur, hinc illud Satyrogaphi nec hēt quē porrigat ore trientē ad
Dis ditis hūc ritū allusit Hieronymus scribens, Diebus ac noctibus opperit cū tremore reddere nouissimū q̄
pater drātē. Ditis & p̄r, Nitidior lectio ē si legas, nec ditis p̄r tātus deus, ut ditis sit casus rectus, & pro Plu
 tone accipiat, sicut n. grāce πλοῦτος dī q̄si πλοῦτοῦ, diuitiūq; dator quoniam diuitiæ oēs ex ter/
 ra: faciat ditis & dis, & diuis p̄r a diuitis nūcupat auctores Plato & M. Tullius ē ergo sensus, nec cha
 rō, nec pluto maxius manū deus qd̄ gratuito faciūt, uel referat ad solū charonē q̄ sine uatico & nau
 lo, nō nauat operā trāuectiois, apud eundē Lucianū i dialogo q̄ scribitur tyrānus cōgrit charō q̄ per
 totā diē neg; unū qd̄ obolū lucrificerit, & ob id timet ne a Plutone castiget, isra auarus natura dī ab
 Apuleio, eundē Lucius iducit uociferantē, αὐτοῦ δὲ καὶ τὰ ποτὲ τὰ πρὸς ἐμὲ εἰσὶν, redde o scelestē naulū
 & nisi sibi obolus des, negat se uecturū ciba mēippū cynicū. VIATICū, Grāci ephodiō uocatq̄ si itine
Ephodiō ris cā paratū diminutiue dī uaticulū iuriscōsultus titulo de iudiciis, uaticulo suo nō recepto qd̄ ad
Viaticu- sumptus p̄r ei destinauerit: uerbū uetus ē & plautinū uaticari, qd̄ ē uatico istui. PRAE māu, Im
lum prōptu ad manū p̄sto, A. Gellius qd̄ p̄ manibus ēpōemus. NAVli noīa, Merces q̄ portitoribus dat
Naulum naulū dī & porthmeiō latine portoriū, uulguis hodieq; naulō uocat quā dictionē & latini scriptores
 usurpāt, Iuuenalis furor ē post oīa pdere naulū. DE stipibus, Assibus nūmis: a stipādō dicta stipes
 ut itēptat, M. Varro. DE tuo ore, In hac sniam dictū est illud a Satyrogapho, nec hēt quem porri
 gat ore trientē, Lucius oportebit unū dūtaxat habētes obolū pficisci ad charonē. Plgrū flu, Flumē
 itelligit qd̄ mortuū ante noiuit, & n. apud mās oīa pigra torpētia tristitia fingunt. SVp natās se
 Quis hic senex itelligat nō satis constat, nec mythici, nec poetæ cōmemorāt, uideor nescio qd̄ legisse
 apud Lu, sup hęc. Affectare, Noli inqt affici moueri, q̄ sympathia & pietate q̄ illicita & perinde dā/
Parce li- nola tibi futura est posses legere afficiare. TEXtrices anus, Hoc ad parcas cōmodissime referri pōt
brariz quæ uitā mortaliū uere dicuntur & texere filis i ex orabilibus, admonet psyche ne tetricibus obtem/
deorum peret subdolas p̄ces adhibētibus, & offam unā dari deposcentibus: hęc, nōia insidiarū genera ad mi/
 seram psychen opprimendam excogitata Veneris astu, & uafricia fuerunt, Manscite scribit, parcas ēē
 libarias cōlitum archiuiq; custodes quæ sententias Iouis orthographæ studio ueritatis excipiant.
 POLētariū dāla, cturā offiē itelligit q̄ ex polēta mulsaq; cōfecta erat. IVX hęc, s. uitalis & ehterea.

CANis, Cerberus significat: physiologi cerbez terrā eē itēptat: q̄ ē cōsūptrix corpog; unde & cer/ Cerbe/
 berus dictus credit q̄si κροβόπος, carnē uorās: Tricerbez, canē ideo fingi autumat Fulgētius, q̄ iur/ rus unde
 gloz iuidiā ternario nodo cōflent q̄ sunt nugalia & futilia. TRIugo capite, Poetæ tricupitē dicūt
 cerbez: q̄a terra i tris partes diuidit: Maro i. uis latratu regna trisauci p̄sonat. Historici tradūt cerbez
 fuisse canē orci regis molossog; igēti magnitudie, q̄ pirithou deuorauit, q̄ ad raptū, p̄serpiæ uxoris or
 ci cū theseo uenerat. COnatibus, p̄ uiribus: & cōatu maxio hiātibus, qd̄ si legas comatibus, ut refe
 ras ad serpētes quos hēt p̄ capillis
 q̄ uice capillog; & comæ colla fau
 cesq; obnubūt, Virgilius cui uates
 horrere uidēs iam colla colubris.
 ATRA atria, Declamatio a cō/
 trario: p̄ quādā q̄si anōminationē
 nā cū atria i aedibus p̄cipū lumi
 nosa sint, & a cliētibus frequētē:
 p̄serpinā atra & nigrātia uisebat,
 nāq; apud manes oīa sunt tenebri
 cola, lurida, & pallētia, iseris aīal to
 tū nigrū deputat & sterile: q̄ ab i/
 feris nihil possit exoriri. EXcu/
 bans, Excubias agens: fungēs ex
 cubitoris officio, poeta uero alio si
 gnificatu, recubātē dixit, cū ait per
 sonat aduerso recubans i manis i
 antro. SERuat, Tūc tenet cu/
 stodit Terentius solus famio ser/
 uat domi, Virgilius sola domū &
 tantas seruabat filia sedes. VA/
 cuam, Ex imitatione Virgiliana
 sumptum, perq; domos ditis ua/
 cuas, & inania regna, optimo autē
 epitheto, domus Plutonis uacua
 nūcupatur, ubi simulacra sunt de
 functorū icorporea & inania. Ho/
 mo constat ex aīo corpore & um/
 bra, ut philosophi tradūt, Anima re um/
 cui cōlestis origo est, repetit coele/
 stia domicilia, corpus quod terre
 num est terræ redditum, umbra in
 feros petit, dicitur autem id esse si
 mulacrum αἰσθητῶν idest in/
 corporeum, ad nostri corporis effigiem, talia omnia sunt apud manes, ut etiam eorum: qui per apo/
 theosin diui facti sunt, simulacra apud inferos uisitari ferant. OFFEREnatū, Cohercitum, & ut utar
 uocabulo Pliniā suffrenatū. Trāslatio sumpta ab equo, q̄ freno obdito cōpescit cōteniturq; CO/
 miter, Bēigne lubēter hilare. OP̄para, Laure. ESTO, Comesto & ut uulgariter dī: cōedito idiat
 āt ab hoc uerbo edo es estur apud Plautū, Pliniū, ceteros p̄ cōedit, qd̄ elegātius dicas cōestur. OF/
 FVla reliq; redie, Alterā inqt offā polētariā obicito ipsi cerbero, dū remeabis, ut hac qui mercedula fæ tus,
 uitā cāis redēptā hēas & cōplacatā. AVAro nautæ, Charōi q̄ obolū ihiant & stipes exigit a defun/
 ctis. REcalcans, Quasi recalcando, relegens repetēs, haud multū, ab simile est illud Virgilianum, AB/
 ditū thesaurū, Noli inqt uitio curiositatis scrutari ispicereq; thesaurū formositatis ab ditū hoc est in/
 clusum obturatūq; itra pixidē. MVnus, Officiū pegit, idifferenter dicitur explicuit & explicauit, sed
 mō hoc mō illo utimur, put euphōia & elegātia cōpositiois exposcit, Au. Gellius in prio noctū atti/
 earū annotauit Ciceronē dixisse explicauit potius q̄ explicuit cā uocalitatis, cōpositionisq; iucundioris
 TRANSito, Supato p̄teritoq; obseruādū est scriptoris breuiloquū: q̄ cōcinitate breuissima expe/
 ditissimū trāsligit cūctā p̄terita: ut ita legētū fastidio p̄cēs nihil morosum molestūq; iculcare uideat
 tur. AMnica, Flauiali q̄si, p̄ uectura annis hoc ē fluminis acherōis dari solet ab amne, n. hoc ē flu
 uio amnicus deriuat p̄ fluuialis. VEctori, Charōi, SOPita rabie, Virgilius dixit: occupat æneas
 aditū custode sepulto, & idē offā soporatā elegāter appellat: q̄ sopita efficit cerberi sæuities. DEDI/
 catū, Purius ē si legas delicatū. HOSPitæ, Proserpinæ, sicut hospitas dicitur formias, q̄ & hospitium Hospita
 præbent, & quæ hospicio accipiuntur, M. Tullius in epistolis ad atticum, ego sum inquit hic hospita scemina.

CIBARIO pane. Vili & plebeo: quē supra sordidū dixit: qui & secundarius & secundus alio noīe nūc
 pas auctores. Plinius, Oratius, Seneca. VENERIā uenere mandata, pscripta. L. Atrabibus obse-
 ris. Obiecta ossa latratus cerberi offrenati sunt: & cohibiti atq; coerciti: eiusq; rabies cōsopita. VE-
 getior. Viuidior alacrior. L. Vee, Scilicet uitali: q̄ aīantes fruunt q̄ nihil est miseris mortalibus cari-
 us: iucūdū ē. n. & blādū celi lumē, & lux etheriā aurā: ut Silius Virgiliusq; cecinerit: & ut inq̄ eccle-
 siastes delectabile ē oculis uidere solē. TEMERARIA curiositate. Optimo epitheto temerariā dixit cu-
 riositate: q̄ scrutat nō scrutāda ue-
 stigat non uestigāda, ex quo illud
 uulgatum, nemo curiosus qn̄ ma-
 le uolus, q̄cūq; oriēte caprā fidere
 nati fuerint erunt curiosi omniū
 rerum: ut sp̄ noua q̄cūq; curiosa de-
 siderii cupiditate sectent: curiosi-
 tas ut inq̄ Fulgētius detrimenta
 suis amatoribus magis nouit par-
 turire q̄ gaudia. ET ecce iquit
 Verba sunt psyches, secum sermo
 cinantis: tanq̄ inepta & insipies ui-
 deri merito possit: si nihil haue-
 rit deliberaueritq; ex formositate
 quā ipsa gesserit: cum sibi nulla re
 opus magis sit q̄ pulchritudine, ad
 demerendum conciliandūq; ama-
 torem pulcherrimum cupiditē,
 formosum enī formosa capipar ē
 iuxta illud prouerbiū græcorū
 ῥόμοιο ποιοῖσι φιλον simile simi-
 li est amicum. REserat. Aperit.
 SERum. Scilicet est hanc, uer-
 ba est erat fuit plerūq; omittitur
 cum elegantia, & sine detrimento
 sententia. AC uere stygius. Tā-
 q̄ inferno somno nullus alior: nul-
 lus crassior, nullus sit ut ita dicam
 ueternosior. COoperculo, som-
 nus intra pyxidē iclusus: ubi sub-
 lato cooperculo referatus est: iua-
 sit praeordia psyches ita ut cūctis
 membris possessis persufusq; iace-
 ret immobilis, ac similis cadaue-
 rosā exanimatāq; Cooperculum
 dicitur tegumentum obturamē-
 tumq; uasculorum, operculare est operculo obturare atq; occludere. Columella ab eo tempore quo
 primum dolia operculaueris, ab eodem dictum est opercula gypfare & pelliculare: quod significat gy-
 pso illinere, & pelliculis circumligatis obturare: ne uasa interspirare possint. IN ipso. Signat psychen
 repente somno possessam collapsam ēē eo ipso in uestigio, quo reuelauerat pyxidē cooperculū. SO-
 lida. Obdusta, cicatricatum dixit Sidōius, itelligi uolens cicatricibus multis foraminatum signatūq;
 cicatrices græci οὐλὰς uocant. REualefcēs. In apologia auget oppido familiaritas, iterib; reuale-
 sco, reualefcētes, & ab imbecillitate uires recoligētes. Antiqui atrophos uocāt: qbus bubulū lac uti-
 lissime bibit. NEC diutinā absentia. Amatoris aīus uiuit in alieno corpore. Amator hēt in ore &
 in pectore illud Plautinū: ubi sum ibi nō sum, ubi nō sum ibi est aīus, amās aspectu amati latat ut in-
 quit Aristoteles: itaq; merito cupido diutius absentia psyches ferre nō poterat: cuius praeſentia recrea-
 batur. ARētissima. Angustissima. ELAPsus fenestrā. Nullis claustris coerceri amator pōt cūctas
 exupat difficultates, oīa prētāt nō piculogē memor, nō labogē. Amor illi icētū ē amica aīum & cor-
 pus foras euocat, & ad se trahit. CVriosa. Scilicet psyches. REcōdito. Illico, somno q̄ ex pyxide
 eripēs iuaſerat psyches p̄cordia. RVRsum pieras. Perierat psyche pria uice: cum nimia curiosita-
 tis impulsu uidere uoluit maritū icognitū, cōtra ipsius p̄scriptū. PRŌiciā. Munus officiumq; iniū-
 ctū. Terētius. puiciā cepisti durā. EXEgēre gnauiter. Perage nauiter & strenue. IN pīnas se dedit
 Idest euolauit remigio alarum: sicut in pedes se dare, est pedibus effugere. PEREFus. Consumptus
 maceratusq;: Amor non solum animi carnificina est, sed etiam corporis, succum exorbet, pallore

Blādum
celi lu-
menCuriosi-
tas dam-
nosaSimile si-
mili ami-
cumCooper-
culum.
Cooper-
culare.
Pellicula
re.
Cicatrice
rum.
Atropho-
qui

deformat: medullas depopulatur: & ad extremam maciem tabitudinemq; sepicule deducit. RE-
 PENTinam sobrietatem matris. Festiuit dictum nam cum uenus semper sit laetabunda & luxu-
 riosa proculq; a contubernio sobrietatis nunc repentinam induerat sobrietatem seueritatemq; quā
 ueneri male conuenit. Sobrinus dicitur Cypriano pro temperato & frugi. AD AR mille redit. Sobrio-
 Vocabulum est infrequens parumq; protritum: quod significare uidetur repositorium fraudis: & sus-
 doli: accipiturq; pro instrumento & apparatu uersutiarum, uasfricarumq; dicitur Armile ab armis. Armile,
 arma autem dici instrumenta re-
 rum omnium testimonio gram-
 maticorum satis liquet: & aucto-
 ritate poetarum indubitatum ē:
 apud quos legis cerealiaq; arma
 expediunt. Item dicendum & quā
 sint duris agrestibus arma item
 & q̄rere conscius arma, ubi Serui
 us exposuit arma pro dolos &
 fraudes: Armilū uero uas uinari-
 um significat, ab eo dictū qd' ar-
 mor. Humero deportet, aucto-
 res Nonius, Festus, M. Varro.
 BVccula. Hoc nimis specimē
 est amoris affectusq; paterni buc-
 culā appredere & dissuauari cō-
 similiter apd' Suetoniū in Galba

cie matris suae repentinam sobrietatem pertimescens:
 ad armile redit, alisq; pnicibus coeli penetrato uertice:
 magno Ioui supplicat: suamq; causam probat. Tunc
 Iupiter p̄p̄ressa cupidinis buccula: manuq; ad os suū
 relata: consauiat, atq; sic ad illum. Licet tu inquit do-
 mine fili: nūq; mihi cōcessu deū: decretum seruaris ho-
 norē: sed istud pectus meum: quo leges elemētorum:
 & uices siderum disponuntur: conuulneris assiduus
 ictibus: crebrisq; terrenae libidinis fedaueris casinus.
 contraq; leges & ipsam iuliam disciplināq; publicam.
 turpibus adulteris existimationē famāq; meā leseris:

costat augustū puero adhuc salutari se inter aequales apprehensa buccula dixisse, est aut bucca & per
 diminutionē buccula oris pars, interdū ipsum os significat: de buccis Plinius in xi. & nos copiose an-
 notauimus in Suetonii cōmetariis, hic buccula tā significari pōt os ipm q̄ gena, siue mala: nāq; mos
 est, cum puer blandimenti causa osculari uolumus, ut bucculā illius appendamus, & ad osculū no-
 strū referamus. Alio diuerticulo significatiōis buccula dicit uacca: alias accipit p̄ parte cassidis & ga-
 leae fulcrā. M. Antonii altera bucca erat inflator. CONSauiat, Deosculat: & basiat. DŌmine fili,
 Videtur inde cogē & abscon, quod pater dominū filiū appellat: sed si q̄s diligētius introspexerit uim
 potentiāq; cupidinis diiudicabit meritisimō eū uel a ioue p̄re dominū nūcupari, q̄ ut inq̄ Plato, in
 symposio magnus est Deus & apud deos hoiesq; mirādus q̄ ioue saepe sub iugū misit: q̄ ut inq̄ ele-
 gāter uereq; Propertius, & celū & terras & maria alta domat, de quo Ouidius cecinit tu superos ip-
 sumq; ioue, tu nomina pōti uicta domas, quē cecilius deū q̄ nō summū putet, aut stultū, aut rerum
 esse iperitū existimat, cui in manu sit quē esse dementem uelit: quē sapere, quem insanire, haud ab re
 igit iupiter cupidinē filiū dominū appellat, cuius dominatus in omne aīantiū genus iperiosissimus
 est: cuius dominicā potestate iprimis ipse exptus est, uel expone ut uocabulū blandimenti sit, & ita pa-
 ter filio blandiatur. DEcretū honorē. Conueniens est & naturā quasi iure p̄scriptū, ut filius parē-
 tes cum primis honoret iuxta illud sanctissimū phocylidis p̄ceptū πρῶτον θεῶν τιμὰ μετῴκοι τοῖς
 θεοῖσι γοησῶσι, imprimis uenerare deum: mox deinde parentes: Plato quoq; libro tertio de legi-
 bus, prima inquit dignitatis ratio erit, ut pater ac mater & simpliciter genitores ubiq; natis impent
 Aristoteles in primo politicorum auctor est parētes iura dare natis & uxoribus. Vēq; cum iupiter fi-
 lii cupidinis iperiosissimis ardoribus saepe succubat haud imerito ait honorē sibi a filio haud quāq;
 seruari: quē filii parentibus comiter p̄stat. TERrenae libidinis. Multifarios iouis amatores hō ne-
 mo nō nouit: ut, se filicū & ardentē amauerit alcūmenā semelē, ledāe uropen & alias prope sex-
 cētas. Vnde a Lactātio dictum est, Quod iupiter uitā in stupris adulteriisq; cōsumpserit: q̄ ut inquit
 scite Plautinus mercurius mulier, maximus est amator, quē Tertullianus in apologetico fede subā-
 tem in sorore cōmemorat: subseribit huic sentētiā illud Propertianum: iupiter infamat seq; suāq;
 domum. CASibus. Lego cassibus, ut casses exponas pedicas, & laqueos: qbus amātes illaqueantur,
 quibus iupiter se captum fedatūq; e filio cupidine quasi dolenter affirmat. CONtra leges. Venu-
 ste satis & decenter inquit iupiter se instinctu cupidinis fuisse mancipatum adulteriis contra legem
 Iuliam, & alias leges, quā adulteros puniunt, & adulteria coherent, apud iuriscōsultos titulo, est ad
 legem Iuliam de adulteriis: quam augustus caesar tulit: quā poenā in adulteros constituuntur, un-
 de Oratianum illud de augusto caesare praconium non minus uere q̄ plausibiliter effluxit: Nulli
 polluitur casta domus stupris, mos & lex maculosum edomuit nephas, laudant simili prole puer/
 perae culpam poena praemit comes, legis Iuliae de adulteriis ab augusto Caesare latae meminit Plu-
 tarchus in apophthegmatis his uerbis, cum de adulteriis legem tulisset: quā sanxerat quo pacto rei
 iudicandi ac puniendi deprehensī essent: Deinde ira lapsus adolēcentem qui de Iulia ipsius filia es-
 set insinulator percuntaret mibus ille proclamauit, ποῦός ἐστι καὶ οὐκ ὀκισσὶν καὶ καὶ οὐκ ὀκισσὶν
 far: quo uerbo tanta poenitentia & tristitudine affectus est augustus, ut die illo coenare recusauerit.

Sobrio-
sus.Armile,
Arma
doli.

Armilū.

Buccula.

Magnus
Deus
amor.Versus
phocyl-
dis de co-
lēdis pa-
rentibus.Iupiter,
maxius
amator,
Cassēs pe-
dicā.Lux Iulia
de adul-
teriis.

Iupiter
cum me/
nosyne
cōcubuit

Egia alo
pi filia

riualitas
acerrima

Actio cō/
tra ingra/
tos

Lex bene/
ficii

Dicta
multa

senatori i
frequēti

In thea/
tro con/
tiones

Musaz
album

Corre/
ctus lo/
cus fulgē

tiis
Pitaciū
quid

Matrico
la

Pitaciū
Alūnari

Iuuenis
aetati cō

paratur

IN serpentes Iouem poetæ fingunt in hæc omnia transfiguratum esse: amoris causa. serpens autē factus est ob deolidos puellæ amorē. sicut memnosynēs causa pastoris induit formā. Quod utriq; Ouidius uersiculo illo cōplexus est. memnosynem pastor uariufq; deolida serpens. Fabula deolidos puellæ. & iouis in serpente reformati ignotior uulgo est. & amplius q̄renda. ex memnosyne & ioue musas progenitas ferūt. IGNEs. Hoc ad eā fabulā refendū est: quæ cāit iouē sub ignis specie. Alopī filiā cōstuprasse: qd' hemistichio attigit magis q̄ expressit. Ouidius. cū ait. Alopida luserit ignis. Legō apud Diodorē eginam unam ex xiii. filiis alopī fuisse quā iupiter rapuerit atq; in isulam aduexerit quæ ab ea. mox est eginā nomina tā hæc ex cōpressu iouis cacū ge/ nuit: ex hac Diodori enarratione locū illū Ouidii ita interpretor: ut Alopida exponas eginam. Alopī filiam: quā iupiter sub imagine ignis delusam rapuerit compref/ feritq;. IN feras. Iupiter imaginē satyri celatus antiopam cōpressit nictēi filiā. ex quo compressu nati sunt zethes & amphiō. IN aues. In aquilā reformatus rapuit Ga/ nimedē. idem cygni effigie delite/ scens ledam in deliciis usurpauit. GREgalia pecua. Sub imaginē tauri europā dilexit asportauitq;. pecua autem dici pecora uocabu/

lo p̄isco supra satis diligenter explicatū est. EMVlos cauere. An reliquos cupidos riuales intel/ ligit: an quoscūq; eadē puellā expetētes: qui in amore utiq; cauedi sunt: in tantū ut nulli satis fiden/ dum sit: hinc illud nasōnis: saluberrimū documentū. Cognatū fratrēq; caue fidūq; sodalē: quos cre/ dis fidos effuge tutus eris. Emulatio enī riualitatis acerrima est. & ut inquit Propertius: nullæ sunt inimicitia nisi amoris acerbæ. PRæpollet. Valde pollens potensq; est. BENEFICIi uicē repen/ sa. Peti a cupidine iupiter. ut p̄ remuneratione huiusce beneficii sibi rependat amorē cuiuspiā puel/ læ inclita facie p̄pollentis & sane in rebus oībus gratos agere debemus. & meminisse beneficiorum cū igratu nihil sit detestabilius quo in uitio. nihil nō mali inest: meritorq; apud athenienses actio cō/ stituta est aduersus ingratos. & persæ ingratos plectūt seueriter: lex beneficii hæc est: ut inquit Sene/ ca: ut alter dati statim obliuiscatur: Alter accepti semp̄ meminerit: semp̄q; cogitet de remunera/ tione. honestissima. cōtentio est beneficiis beneficia uincendi. IN p̄cna. Sicut senatores in sena/ tū uenire iussi si nō uenissent multabant. itidē p̄cipit iupiter multēdōs eē deos si ad cōcionem cō/ uocati uenire sup̄ federint. metus. n. p̄cnae & legis causa obedientia est efficacissima. de pignore ca/ piendo multa dicenda senatori. qui cū in senatū uenire deberet nō adesset. M. Varro disseruit in epistola ad oppianicum scripta. Seneca quoq; tradit q; senator. lx. anno in curiā uenire neq; cogitur neq; uetare. COelesti theatro. Allusit ad ritū antiquoq; nō magis Romanorū q̄ græcorū. ap̄ quos in theatro popularis cōtio habebat. hinc illud de satyrogaphi de demosthene: pleni moderantē fre/ na theatri. & a Sidonio dictū est. qui p̄adionā mouebat arte orator caueā tumultuosus. PROse/ de. In sede: ut p̄ rostris. p̄ tribunali. MVsaz. aluo. Corrige albo. fulgētius cōsimiliter una inquit e/ uirginali sum heliconiadeū curiæ: iouis albo cōscripta. ubi corrigēdū est heliconiadū curia quasi di/ cas. una sum ex senatu musaz: quæ in albo iouis scriptæ sunt. De albo iudiciū decurionū pontificū. scripsimus affatim in Trāquilli cōmentariis. illud adde qd' græci tabulā hāc quæ albinoie significat λευκω. uocat ut testis est Iulius pollux: qd' & pitaciū quoq; dici uidet ut in Alexandro cæsare in sinuat helius lapridius. uulgo matricula nuncupatur: qua dictioe quis protrita uernaculaq; utitur apud nostros & Vegetius & inferioris notæ scriptores. pitaciū uero in alio significato accipit apud Cor. Celsum. uidelicet p̄ eo p̄ano medico. q̄ mō p̄cordiis mō capiti dolēti iponi solet ad mitigandū cruciatum. pitimā uocant. dictioe quidē uulgaria quæ tamē ex latino uocabulo inflexa eē uideat. in Decretis canonicis. xxx. q. secūda sic scriptū est. pitaciū. qd' nobis tua uenerāda fraternitas: obtulit su/ scipimus: ubi pitaciū ponit p̄ libello siue carta epistolari itēpres a petendo pitacium dici tradit. sed hæc barbarica magis q̄ latina. apud liberū est tunica p̄itaciū. pro uelamēto siue ornatu tunica: ut ego opinor a pictura iclinatio uocabulo: sed ut domū repedemus: qd' ait dei cōscripti allusit ad illud frequēs in Orationibus: p̄res cōscripti. ALūnatus sum. Nutriui educaui uerbū infrequēs alūnari: qd' alumnū alere significat. CALoratos ipetus. Iuuenis ut elegāter differit pythagoras apud Oui/ ætati cōparat. inā ut æstas qd' tēpus feruētissimū est: sic iuuetus calore infuso feruet. Oratius nō ego

hæc ferrē calidus iuuetas. ex hoc iuuenili feruore fit. ut cupiditates in adolescēte feruescant: ut uolu/ ptas rationē uincat. ut uirtus ipsa cōnieat. uerq; ut inq; M. Tullius multi fuerūt quorū cū adolescen/ tia cupiditates efferbuissent eximia uirtutis firmata iā ætate extiterūt. inter p̄iscos medicos disce/ ptatio est utrū feruor i puero maior sit q̄ in iuuenē: fuerūt. n. q̄ affirmarēt calidiores pueros eē: p̄p̄ea Vtrū ma/ q̄ appetētia & digestio i puero ob calorē maior sit q̄ in iuuenē. cōtra extiterē. q̄ dicerēt calorē igenitū ior i pue/ in iuuenibus esse robustiorē ualētiorēq;. qd' eorū sanguinis. & copiosior & spissior sit: cōstitutioq; ro q̄ iuue/ procliuior ad cholera. cū puorū ne calor. cōplexio magis phlegmatica sit: Galenus & post eum Auicenna. Galenus tanquā arbitri honorarii contro/ Arbitri uersā hāc ita diiudicāt. ut utriq; arbitri calidi qdē sint sed iuuenes calidio honora/ res: in qbus est sp̄ma & uis gene/ ratiōis potētissima. ob hoc Plato Calidio/ libro. viii. de legibus dixisse uide/ res iuue/ tur iuuenem iprobaturq; legē. q̄ li/ bidinē coeret: cū uehemens inq; fit & multo sp̄mate plēus. PRÆ/ no quodā Translatio ab auriga: q̄ equos p̄cipitater ruentes freno coeret: ac retinet. Philosophi sensus corporeq; egs cōparant sine Sensus i/ rōne curretibz. Animā uero & star equo/ rōne aurigæ retinenti frena cur/ rum

reñtū. & quō eq absq; rōne p̄cipites ruūt. Ita corpus sine rōne & ipio aiā i suum fertur iteritū. Altera quorū cōparatio animæ & corporis a philosophis ponit. corpus pueg: aiām pedagogū eē dicētibz & enī nisi uitia adolescētis prudētia pedagogi rexit oīs conatus eius & ipetus ad lasciuia properat. opus est igit ut rō p̄sto sit. q̄ istar pedagogi affectus ipetusq; iuueniles freno q̄si quodam suffrenet atq; coeret. frenū at coerētū iuuenis ualidissimū est cōiugiū: quo oīs effrenatus calor edomat. Aia peda/ de alienis flagitiis. Ouid. fabula nec sentis tota iactaris i urbe. NVptialibus pedicis. Vir ut igr Apo/ stolus sui corporis nō hēt p̄tātē sed uxor. Qui maritus est alligatus esse dī: & uinculo quidē isolubi/ li. De quo poeta inclitus: Ne cui me uinclo uellē sociare iugali: & apud Satyrogaphū stulta marita/ li iā porrigis ora capistro. Ducturus uxore subibat iugū unde & iuno iuga siue iugalis dicta. i Decre/ tis canonicis. D. xxxii. q. vii. scriptū legimus grauē esse iarcinā cōiugii: & uinculū nuptiale solui non debere. pedicas autē dici laqueos qbus pedes illaqueant. quis ignorat. Virgilius tū gruibz pedicas & retia ponere ceruis. Ouidius: Retia cum pedicis laqueos arteq; dolosas tollite. pedicæ nuptiales edo/ mat emolliantq; oēm in iuuenili feruore ferocia: & q̄ prius p̄ insolentia erat effrenis & feroculus ui/ culo cōiugali uinctus mitescit: & ut ueteres dicūt sit cū hoc est māsuetus. VIR ginitate priuauit. Vrbū uetus est de uirginitate qd' significat uirginitate despoliare. in apologia dicit uirgo p̄florata: q̄ uirgi/ nūq; noua nupta ab alio p̄florata ad maritū uenit. Tāta est mox corruptela. ut uirgines fiant mu/ lieres in edibus parētū exuatq; pudicitia: qua amissa oīs uirtus in foemina ruit. ipudica at seruari nō pōt ēt si turri aenea includat. Natura & educatio plurimū referūt i uirginali pudore tutādo. SEM/ p̄ hac dictione p̄scribit nullū futurū iter cupidinē & psychen diuortū: dū uult ut semp̄ amoribus p̄ fruānt. sine ullo diffidio. TSAui. Cōditioni & natalibus tuis nomē est q̄rti ordinis: status autē ue/ neris & cōditio cū celestis sit & immortalis. Merito ipsi ueneri poterāt uideri nuptiæ terrenæ fo/ minæ & mortalis ipares atq; asp̄nabiles. p̄ide tristitia hāc discutit iupiter ostēdēs se facturū nuptias iter psychen & cupidinē legitimas: uide licet sp̄dēs. se immortalē illā effecturū: ut ita cōnubiū inter i/ mortales cōpar fieri possit. obseruauimus apud Boetiū in cōmentariis topicorū. id qd' ad hāc rē mi/ re cōuenit. nuptias. iter ipares iure cōtractas nō eē: quæ. snō iter ciuē Romanū. ciuēq; Romanā iū/ gebant: in quo illud annotādū: qd' ex ipari matrimonio suscepti. nō patrē sed matrē sequūt. Decēuiri legē decēuiralē tulerūt. ne cōnubiū patribz cū plebe eēt: postea canuleius tribunus plebis legem p̄/ mulgauit: qua cōnubia iter patricios plebeiosq; p̄misua eēt: maxima patrū indignatioe. qui impares cōnubiū nuptias egro aiō fieri patiebant. POR recto ambrosia poculo. Mortales imortales fiūt & diuino itērdictū honores cōsecuntur deaz cōiugio & deoz cōuiuio. cū. snectar. aut ambrosia p̄pinatur quibus dis p̄ficio cū uescuntur: Nā ut inquit ille. iupiter ambrosia satur est & nectare uiuit. hinc est q̄ iunoni gratias agit plebeio. eolus Maronianus. Quod p̄ eius beneficiū diuinos honores adeptus sit: cū ait tu das epulis accum/ bere diuū. Ambrosiam & nectar cibū deoz & potionē poetæ uocat. nec imerito. αὐτοσποσιος enim sit. græce diuinus dicitur & immortalis. p̄et̄p̄ quoq; immortalitātē significat. ab hac particula pe: quæ Nectar.

priuatione denotat. & κτεῖν occido. Ambrosia apud Plinium herba ē: quē qdā botrin uocāt: alio no/
mine artemisia dicta: ab uxore mausoli adoptato cognomine canit Ouidius. equos solis ambrosia hīe
sia herba p gramine. ea fessa diurnis mēbra ministeriis nutrit reparatq; labori. NEXU. Cōplexu. & & pedicis
nuptialibus. PER perux nuptia. Hoc iō dixit: ut doceat hoc cōnubiū nullo diuortio diuelli diu/
gig; debere. Cōsimile: illud cōnubio iūgā stabili pprīa; dicabo. COENA nuptialis. Multa ap pri/
coe ne nu scos & recēiores cenae apparatu & luxu lautae fiunt: iter q̄s lautissimae sunt nuptiales. i qbus epulae
ptiales. q̄si issi mae: fercula copiosa: & ce/
Musta/ realis pōpa cōuifit ubi sumāt pa/
cea. tinā ubi iurulēta assa elixa ganea
Mustace taq; oē genus edulia affati inferri
us solēt: leges sumptuariā. qbus ga/
Mustei nea luxuria; cohercet pmittit i
panes coenis nuptialibus ipēdi isumiq;
Dictum pecuniā largiorē: de nuptiali hac
ciceronis cenā itellexit Iuēalis illo uersu:
Laureola nō ē q̄re cenā. & mustacea pda.
in musta labēte officio crudis donāda. sunt at mustacea: ut in trāscursu uerbū satyrogaphi explicemus: obso/
ceo. nia iter geneatas escas annumerata. Cato mustaceos masculino genere p̄tulit: quos sic fieri iubet. fa/
Repotia rinā siligineā modū unū musto cōsp̄gito. Anisum cum inū adipis pōdo duo. casei librā & de uirga
unde. lauri deradito eodē addito: & ubi defixeris lauri folia subtus addito dū concoques: Papinius in Sil/
Prouer/ uis. cōsimiliter masculino genere dixit. & mustaceus & latēte palma pragrādes cariotides cadebāt. a
bium. musto quo cōsp̄gūt nomē inditū. Palladius libro. xi. caput facit de fermēto musteoq; seruādo: qui
Opulen/ musteos panes accipe uidet. p mustaceos. & quia lauri folia mustaceis subiiciunt iō Pōpeius lertius
tia barba lauz mustacen Cypriā appellauit: hinc a. M. Tullio facetosa q̄si qdā urbanitate dictū ē in epistolis ad
rorum. Atticū: coepit laureolā in mustaceo q̄rere: Repotia uero eruditi appellant diē post nuptias. quo apud
accūbere nouū maritū apparatu lautiorē cenā ex eo dicta q̄si reficitur. renouaturq; potatio. in repotis &
Imi sub/ nuptiis lex lulia tertii. milies isumi pmittit. Sūpruq; harūce cenā ē p̄pagatus. Deniq; in cenā
felli uir. nuptiali affluēt oia exhibēt in q̄ uiget. puerbiū grāci πλυσσων βορρα. opulentia barba
Correcta rica. ACcūbebat. Verbū p̄priū epulatiū est. M. Tullius. q̄ mihi accubātes in cōuiuiis: recūbere sum
plautina mū toz is d̄s. q in summo hoc honoratiore loco discūbit in hac siniam Plau. in stichos. summates ui/
dictio. ri summi accūbēt. ego ifimatis ifimus. Oratius. i. i. sermonū summus ego & p̄pe me uiscus turinus:
In imo i & ifra si memini uariū. cōtra q in ifimo mēsa loco accūbit d̄s elegāter a Plauto imi subfelliū uir. mē
summo dositas ē tollēda de plautinis codicibus in qbus sic passim legi. scis tu me ēē uni subfelliū uir. expū/
recūbere ge illud uni & in eius locū succedaneā dictionē sustitue imi. Plautum Oratius opinor emulatus scri/
Medius psit in epistolis. & imi der for lecti. Seneca quoq; in suaforis sic refert subde iterrogabat: q̄ ille uoca/
locus in ref: q in imo recūberet. Salustius quoq; in historiis scripsit hācigif discubere fertorius in medio
mēsa ho sup eū Fabius senator ex p̄scriptis in summo antonius. & infra scriba fertorii uerrius: & alter scriba
noratio moecenas in imo. medius iter tarqniū & denariū p̄pēna. haftenus Salustius. illud annotādū qd nō
Honora tā summus in mēsa locus honoratiō q̄ medius fuit: ex quo illud Virgilianū. Aurea cōposuit spōda
tior ad fi mediāq; locauit: & Salustius in Iugurta. dextra atherbalē assedit. ne medius Iugurta foret. quod ap
nistram numidas honori ducit: Xenophō quoq; refert in pedia cyz solitū in medio recūbere. iussis cōpran/
cyris foribus sedere. parti ad dextrā. parti ad sinistrā ex qbus honoratiō sedebat ad sinistrā: q̄ hāc infidiis
Gradus magis subiecta sit q̄ dextra. PER ordinē toti dei. Vt. p̄ximi ioui sint & p̄rios recubitus obtineāt
inter coe dii maiores. mox medioxymī. i. imo uero toro minuti sedāt: & ita gradati ordinatiq; collocent: nā
lites. ut inqt Mālius in ultimo astronomicō. sunt p̄xia primis sidera suntq; gradus: Ouid. quoq; in serio
Medio/ ope habitatiōes deoz. p dignitate dicit ēē aulā iouialis. uel p̄pingores uel remotiores cū sic ait: pars
xymī dii habitat diuersa locis. & ut auctor est Apuleius in Demōio socratis sunt dii summi. medii ifimi: idē i
Patella/ Dogmate Platōis ait medioxymos deos a Romāis ueteribus appellari: q̄ diis summis sunt minores
rii dii. & in tertio ordie cēsēt. de qbus itellexit Plau. sic scribēs i cistellaria ait: ita me dii deoz sup aitq; ife
Coelites. ri. & medioxymī: ab eodē dictū est dii me oēs magni minutiq; & patellarii faxint. ubi patellarios uo
hemitheī cat deos a paternis & p̄ diminutionē patellis. quae uāsa sunt sacrificalia: qbus dii colunt. Marcianus
Semōes. in libro de nuptiis philologiae tradit deos coelites dici. q in ipō aethere puriore sint. ubi iouē regnare
Heroes. certissimū est. ifra solis meatū usq; ad lunare globū secundae beatitatis nūina esse: hos oēs grāci de/
unde. monas dicūt: latini medioxymos uocitarūt. Hemitheos grāci appellāt: quos latine sermones aut se
Hera ter/ mideos cōuenit noiare: Quia a medietate aeris. usq; in motū terrae cōfinia uersant. q̄ ex eo qd he/
ra sele. ti dii ctos p̄diderūt: q̄ in re facerissimē lusit Tertullianus. si inqt dii seligunt ut bulbi. utiq; ceteri reprobi
Nerio iudicat. p̄terea dii p ordinē accūbere dicūt. q̄do q̄libet cū dea sibi cōiūcta dispōit: ut Iupiter cū iunōe
uxor Neptunus cū salatia: grinus cū hora: Mars cū nerienē. Nerio uxor martis dicta a scriptoribus iō
martis. neis. iter quos est Plau. q in truculēto pite sic scri. Mars p̄gre adueniēs salutat Nerienē uxore suam.

POcillator. Vocabulo p̄q̄ elegātī pocillator dictus poculog; ministrator. siue pincerna: quē grāci Pollicitā/
bipoyoop uocāt. Ganimedē aut significat q̄ pocula ioui ministrat in coelo. statq; maximo deoz ad tor.
tyathū: De quo. M. Tullius in pria Tusculana sic refert. nā cū ego audio q̄ Ganimedē a diis raptum
ait p̄ forma: ut ioui bibere ministraret: q̄cūq; habuerit horoscopū. in q̄rta parte geminor; erūt ma
xima pulchritudine corporis speciosi: quos regibus corporis pulchritudo cōmedet ut in amorē eoz re/
gis delideria sp̄ estuēt. LIBER. Cōgruū est ut bacchus. q̄ liber p̄ noiā pocula ministraret diis i coe/
na plyches nuptiali. ut pote uini
pocillator ille rusticus puer. ceteris x̄o Liber ministra repton. & deus. Hōerus tamen in
bat. Vulcanus cenā coqbat. horae rosos & ceteris flori priā iliados rapsodia auctor ē Vul
bus purpurabāt oia. gratia; spargebāt balsama. musae canū diis p̄pinasse pincernae offō minister
fingētē. & cū ultro citroq; com poculog;
mearet ad deformitatē claudicā Glycyne
tis igētes risus ab aliis coelicolis toto cōuiuiū excitatos. NEctar. Poculū deoz glycynectar optimo
epitheto dictū: q̄si dulce nectar. Nūc Apuleius scite fingit cenā a Vulcāo cog p̄ide ac ignis deo. unde
est mulciber noiatus. ex eo qd ignis oia mulceat ac domet: a poetis ignipotēs dictus. quē claudū fin
gūt. q̄a p̄ naturā nunq̄ rectus est ignis. Vulcanus noiā. q̄si uolcanus: q̄ p̄ aerē uolitet. grāci ephestō
appellāt. Vnde ephestiades dicta isula a grācis: quae a n̄ris uulcaniae nūcupant. Plato lib. xi. de legi/
bus scribit uulcanū & pallada uita mortaliū suis artibus istruxisse: iō illis opificū genus cōsecratum
esset. HORae. Ouidius horas deas celeres appellauit. easq; solis ministras esse decēter cecinit: cum ex
cursu solis horae cōfiāt. unde & a sole nomē acceperūt. qui ap̄ aegyptios horus uocat: auctor Macro/
bius. Idē Ouid. scripsit in fastis ianū p̄sidere foribus coeli: Cū mitibus horis: q̄s prior Ouidio Home
rus custodes coelestis aurae esse dixit. Diodorus horas ex ioue genitas refert: est & hora Dea quirini
cōiunx. cuius Ouid. & Ennius meminere. Nō alienū uidet hoc in loco Annotare duo ēē genera ho/
raz: aequinoctiales: q̄ a grācis isomerinae uocant. & uulgares: siue tēporales: q̄s illi cericas appellāt. q̄
noctiales paribus iteruallis nūero uiginti quor diē noctēq; cōficiunt: q̄les sunt in aequinoctio utroq;
autūnali. & uerno: quibus & n̄ri utunt. & hāc sp̄ aq̄les. Vulgares uero sunt: quibus dies tā lōgus q̄
breuis p̄ duodena iterualla diuidit. unde fit: ut id genus horae die aetiuo sint lōgiores: brumali bre/
uiiores. & cū nostrae horae paribus semp spatiis p̄grediant. istae quas uulgares uocāt & tēporales pro/
tēpore fiunt mō p̄ductiores mō cōtractiores. & ita semp inaeq̄les. Exēpli cā. dies solstitialis qui to/
tius anni lōgissimus est: colligit in Italia horas aequinoctiales. xv. uulgares uero. xii. & ita positio cal/
culo mēsurā unius horae uulgaris cōtinet horā aequinoctialē. & partē quartā unius horae cōtrario
p̄ brumā cū dies breuissimus colligat nouē horas aequinoctiales apud nos: uulgares aut. xii. fit ut res
hora uulgaris minor sit aequinoctiali quadrāte unius horae. hoc ideo copiosius p̄cēui: ut itelligeres
illud epigrammatarii Poetae: hora nec aetiuā est: nec tibi tota p̄it. Vbi hora aetiuā significat longior
hora: uulgaris. nō aequinoctialis. sup quo uersu cōmentatores hallucinant. Et diuerso hibernā ho/
rā scitissime posuit Plau. pro breuē spatiū angustioris. sicut ait in pseudolo. Credo te potesse massici
mōtis uberrimos quatuor fructus ebibere in hora una. Hiberna addito. Enarratores Plautinae fa/
bulae id genus elegātias cecutiētibus oculis p̄tereūt. nec medullā introspicūt. PVR purabant. Pur
pureo colore nitētia reddebāt: purpurascens uiolae purpurascens mare a colore purpureo dictum. Locust
GR. Atia. Gratias nūero tris celebrari nullus ignorat quas grāci charitas uocāt. q̄ manibus ip̄le/ martialis
xis ridentes. Iuuenes. Virgines soluta ac p̄ lucida ueste pingunt: iō aut tres sorores uideri uolunt ut Locust
una sit quae det beneficiū: altera quae accipiat. tertia q̄ reddat. Alii tria beneficior; genera. p̄merētū. Vna auer
reddentiū simul & accipiētū reddentiū. ideo una auersa pingit. & duae ad nos respiciētes: q̄a p̄fecta fa gratia
a nobis gratia duplex solet reuerti. cōsertis manibus cōnexae ob hoc figurant. quia isolubilia esse be/ duae re/
necia debent. & quia ordo beneficii p̄ manū trāseuntis nihilominus ad dantē reuertit. & totius spe spiciētes.
ciem perdit si unq̄ interruptus est. pulcherrimus si coheserit: & uices seruat. ideo Iuuenes quia non Iuuenes
debet beneficiorum memoria senescere: ideo uirgines quia incorrupta esse debēt & sincera atq; om/ gratia.
nibus sancta beneficiū in quibus cū nihil alligati esse debeat: solutis tunicis utunt atq; plucidis. quia gratia.
beneficia cōspici uolunt. quidā nudas gratias esse tradunt p̄pterea q̄ sine fuco esse debent: ridentes Tunicis
fiunt quia uultus qui dant uel accipiunt beneficia hilares ēē & debēt & solēt: Hesiodus gratias noiā pelluc/
ip̄osuit: qui maximā natu eglen appellat quasi splendidā. mediā euphrosynen a laticia. Tertiam tha/ dis.
liā. quia beneficior; gratia semp uirescere debet. nec unq̄ senescere. Homērus uni imutauit nomē pa/ Ridētes
fiteam appellando. Cuius & Catullus meminit. quidā liberi & ueneris filias ēē memorāt. ex eo qd Nomina
gratia p̄ hōz fere numinū blādimēta cōciliant chrysippus eas ait iouis & eorinomes filias esse qui/ gratia.
bus teste Diodoro assignant beneficii retributionē charites ut inquit Martianus. uenustant quicqd
apprehendunt. Musae p̄sonabant: Homērus in pria iliados scribit musas in cōuiuiū deoz. suauissi/
ma uoce & modulato cātu cecinisse apolline citharizātē: Aristoteles in octauo politicor; auctor est
musam adhibendā esse rebus uoluptariis. & ex auctoritate homerica citharedū delitiis cōuiuali/
bus exhibendū qui oēs demulceat. tunc enim leticia cōuiuiū perfusi libenter audiunt citharedū. de
niq; per citharedicā artē Orpheus plurimū potuit. hāc p̄cul dubio Philosophi graues & prudentes
u iii

Cithare / amāt: hāc diligūt musā: qbus tradētibus in usum hoīum uenit: hāc in agonibus: hoc est sacris certa
 dus i cō / minibus coronat: Dēiq; cōstat musicā iter honestas p̄fessiones nūerari: quā Plato & Aristoteles in
 uiuio ha / primis discēda ēē p̄cipiūt. APOLLO cātāuit ad citharā: Cithara sine uoce cecinit Thamyras. cū cā
 bendus / tu amphion. cithara edita carmina cōposuit terpadē: apollinē uero citharā eiusq; musicā inuento /
 musica i / rē ferūtq; cū marsia certās. primū cithara sine uoce usus est: mox cū uideref a marsia supari: ad citha
 ter disci / rē modulationē addidit uocis quoq; suauitate: ad citharāq; cātīlās uictor est iudicatus. FORMO
 plinas in / sa saltauit Plato libro secundo de
 genuas / legibus refert deos laboriosam
 Apollo / hoīum uitā miseratos remissio /
 uictor / nes laborum constituisse: musas
 marsia / quoq; & apollinē musagē ducem
 & bacchū concelebratores adhi
 buisse. qui cū uoluptate tripudia
 & saltationes nobis ducūt. idem
 Plato saltationes & choreas ne
 quāq; priobat: Venus saltatriculā
 partes impleuit: cuius motu cūcta uenustat: est aut saltatio irritamētū i centiūq; libidinis. CHOR

Chorus / partes impleuit: cuius motu cūcta uenustat: est aut saltatio irritamētū i centiūq; libidinis. CHOR
 a chara / canerēt. A chara: i laticia chorū noīauerūt. ut iterptat Plato. q tres choros fieri p̄cipit uidelicet pueri /
 Tres cho / lē. iuuenilē & senilē. qd' ex instituto laconico sumptū uidet: Nāq; apud Lacedemōio ex disciplina Ly /
 ri lacōici / curgi tres chori constituti sunt: unus senū. qui sic canebat: nos olim fuimus robustius uenes. Alter
 Chorus / iuuenū. qui succinebat: nos aut sumus. q si uelis piculū facito: tertius uero puerorū. a quo illud cātā
 puerorū / batū. ἡμεῖς ἐσόμεθα πολλὰ καὶ πόρροισιν. nos erimus multo meliores. chorū Seneca & Macrobius
 ex multorum uocibus cōstare autumāt: unū tamē ex oībus sonū reddi. ubi aliq; acuta. aliqua grauis.
 mesochor / aliqua media uox est. in choro singulorū latēt uoces. oīum apparēt: sitq; ex dissonis cōtentus. Meso /
 rus. chorū uocant modulatōrē. qui in medio canit choro. quā dictiōe Plinius minor & Sidonius utunt.
 Paniscus / PANISCUS. Pana deū esse filiefrē nemo nō nouit: a quo p diminutionē paniscus ita inflectit: ut a
 Satyri / Satyro satyriscus. q si minutulus pan sit paniscus. Suetonius in Tiberio p̄stātes ex utriusq; sexus pu
 scus / be paniscorū & nymphae habitu. Scribit Plin. in. xxxv. paniscū fuisse p̄ctū a taurisco p̄ctore. A pan /
 Panicos / sco differt panicus. grāci. panicon repentinū terrorē dicit & cōsternationē. hinc illud. M. Tullii in
 epistolis ad Atticū. de uetidio panicon. puto. itē rumorē afferūt magnū Romae domū ad antonium
 frumentū oē portari. panicon certe: higinus quoq; tradit capricornū obicisse hostibus timorē. qui
 panicos noīat. mēdolitas inoleuit in codicibus higinii in qbus p panicos passim legit paniscos. fustu /
 lā aut iuentū ēē panos q; nescit: Vnde cicuti cines. q si fistuli cines dicunt panes a Sidonio apollinari.
 sic scribēte: Alta cicuticines liquerūt menala panes. terrā habitāt. ut docet Capella Martianus Fauni
 panes. Satyri siluani. qui oēs post plixū tēpus moriunt. tanq; polychrōii sint nō a ueterni. apud Euse /
 biū & Plutarchū in libro cui titulus est qd' oracula defecerūt scriptū legimus nūciatū fuisse Liberio.
 qd' magnus pan mortuus erat. CONuenit in manū cupidinis. Nō pagē multa sunt: q cū legas prio /
 ri cute nihil p̄se ferāt obscuritatis & disciplinā recūdit: sed si introspexeris curiosius. deprendas ar /
 canā eruditionē semotāq; ut hic Apuleii locus est: quo nō simpliciter sed sciēter & ex legalis doctri /
 nae uerbis dictū est psychen cōuenisse i manū mariti: Nāq; uxoris species duae sunt. una matrū fami /
 lias: altera usu. mater familias ēē nō poterat. nisi q cōuenisset in manū. hāc aut certa erat nuptiarum
 species. Quae in manū p̄coptionē uenerāt: hae matres familias uocabāt. coēptio uero certis solēni /
 tatibus pagebat. & se se coemēdo inuicē iterrogabāt: uir ita an mulier sibi mater familias esse uellet.
 illa respondebat uelle. itē mulier interrogabat utrū uir sibi pater familias esse uellet: ille respondebat
 uelle. itaq; mulier uiri cōueniebat i manū. & uocabant hae nuptiae p coemptionē. & erat mulier ma /
 ter familias. quā solēnitatē Vlpianus & Boetius exponūt. hic in topicis argumētū sumit: & qstio est:
 an uxori fabia legatum. q in manū sit argētū. q in manū mariti nō cōuenit. nec m̄r familias fuit qn /
 etiā. Au. Gellius lib. xviii. noctiū Atticagē matrē familias appellatā esse eā solā memorat. q in mariti
 manu mācipioq; esset. sicut marrona ea. pprie dicta est quae in matrimoniu cū marito conuenisset a
 matris noīe nūcupata nō adepto iā sed cū spe & omine mox adipiscēdo. unde ipm quoq; m̄r moniū
 dicitur. Ad hanc coemptionē rei uxoriae referendus est ille Virgilii uersus. Teq; sibi generum thetis
 emat oībus undis. Inuenio apud auctores qd' nubentes ueteri lege Romana Assēs tris ad maritum
 uenientes solebāt ferre: atq; unū quē in manu tenerēt: tanq; emētī marito dare: aliū quē in pede habe
 rēt in foco lariū familiariū p̄tere. Terriū in saccipio in cōpito uicinali folere resonare: ita. n̄ legere ma
 li in saccipio apud Noniū Marcellū. q uti legit in uulgatissimis codicibus in saccipione nā sacciperiū
 crumena maior est & minoris marsupii receptaculū. Plautus in rudētameū marsupii qd' plenū ar
 gētū fuit in saccipio. MATURO partu. Nonos. sexacto mēse uel decimo. sunt. hi duo menses ar
 xime genitales. qbus partionē mulieris maturā fieri secundum naturā existimauerūt antiq; & medi
 ci. & Philosophi: sup qua re luculentum caput condidit Gellius in noctibus atticis illis lucidissimis.
 QVAM uoluptatē noīauimus. Martianus Capella scrip̄sychē muneribus deorū opimā adamā

Cicutici / nes p̄as.
 Poly /
 chronii /
 non xui /
 terni pa /
 nes.
 Vxor /
 spēs duae
 Mater fa /
 milias in /
 manum
 p̄coem /
 ptionem
 Nuptiae /
 p̄coem /
 ptionem
 Matrōa.
 Locus
 Virgili /
 tres asses
 sponsa /
 Saccipe /
 rium.
 mēses ge /
 niales.

tibus nexibus a cupidine detineri. eademq; a philogia expolitam eē cōducēter & scite uoluptatem ex Voluptas
 cōnubio cupidis & psyches natam eē sinxerunt: cum ex cupiditate aīa & dilectōe uoluptas p̄signat: ex cupidi
 qua summum bonū clarissimi philosophorū metiunt. De multiplici uoluptate scribit Aristoteles co
 piose. & nos annotauimus in qnto commētariō Tusculanag. grāce dī ἡδονῇ inde sumptus hedoni
 us decentissime dictus Spartiō. p̄ inpenā facta in rebus uoluptariis. CONdentibus hāc nobis & Sūptus
 has psyches accupidinis nuptias commentantibus siderali opinor decreto factum ē: ut ego q hādēus hedōius
 a ducēda uxore semper abhorruī nec quicq; libero lēculo cēui eē iucūdius. Diis hominibsq; appro
 bātibus uxorem ducerem: filiā clarissimi iuriscōsultorū Vicēti paleoti cui camillae nomē est: q annū
 agens duodeuigēsimū. forma modesta. moribus ingenuis. & Virginali pudore praedita in manum
 meam cōuenit. Dii faxit. ut hoc cōnubiū sit nobis foelix faustum. ac fortunatū: utq; ex eo uoluptas gi
 gnat. Quod si praesagia uana non sunt: haud dubie concordī uoluptarioq; coniugio p̄fruemur. Nec
 me cōtristat illud aiantis deortamētum: q rogatus a quodā an uxor ducēda esset: aut inq; pulchram
 duces. aut deformem: si pulchram habebis cōmunē. si turpē habebis poenā. Neutq; at bonū igit. uxo
 rem ducendam nō eē argumētū ut opinabatur satis firmo. p̄p̄ebat. Veg. ut phauorinus dicere sole
 bat: est qdā foeminae forma media inter pulcherrimam & deformissimā: qualis ab ennio p̄quā elegā
 ti uocabulo stata dicitur: quae neq; cōmunis futura sit ob nimīā pulchritudinē: neq; penitenda ob i
 modicam deformitatē: quā formā modicā & modestā idē phauorinus nō iscite appellabat uxoriā: Stata for
 Ennius quoq; eas fere foeminas ait incolumi pudicia esse: quae stata forma foret: Talis est Camilla
 uxor. non deformis. neq; formosissima. formosae tamē prior. nō inelegans. neq; uenustissima ue
 rustatis tamē matronalis particeps. Theophrastus. in libro cui titulus est aureolus. & post Theopha
 stum Hieronymus in uoluminibus contra Iouinianū tradunt sapientem inire matrimonium tūc
 debere: si pulchra esset cōiunx. si bene morata si honestis parentibus. Quā roma mihi sit uxor noue
 rūt qui uidere: q bene morata sit ego ipse noui. q honestis parētibz nata. nullus ignorat: cuius pater
 iuriscōsultissimus in urbe nostra clarissimus est meritorū dici potest fultura scholastici gymnasiū cu
 ius domus huius oraculum est ciuitatis. cuius ianua & uestibulum tanq; alterius muti scēuolae maxi
 ma consultiq; frequentia. ac summorū hominū splēdore celebratur: qui ppter huius ciuili iuris sciē
 tiā nominari uerissime potest. egregie cordatus homo. & Catus: ut de helio sexto scripsit ennius: qui
 in legibus interpretandis annos amplius. xlv. floruit inter primarios totius italiae professores. prate
 rea in homine tanta urbanitas. affabilitas. comitas est ut omnibus maxime colatur maximeq; diliga
 tur. & cum principibus placuisse magna laus sit. Socer meus adeo placet. adeo gratus charusq; est: il
 lustrissimo principi. lo. Bentiuolo. Sub cuius tutela bononienses foeliciter ociantur: ut eum conuictio
 rem habeat quotianum. ut sine contubernalitate ipsius iucunde & hilare cenare non possit: qui si eo
 quandoq; caret dicere solet: paleorum meum desidero: Mater uero cōiugis meae ea est: ut probitare
 strenuitate. Et domesticorū negociorum curatione nulli matronae postponenda sit: ut quodam q
 si p̄lagio a parentibus Dorotheae nomē illi inditiū esse uideatur: ueluti dono deorum data sit i uxo
 re ducēda quattuor principaliter expetunt. Forma. p̄bitas. Dos. nobilitas. Vxorī meae forma est illa
 quā dixi probitas quā noui: quae bene dotata. nobili genere nata in manū meam uenit: quāquā pud
 icia: quae foeminae sexus p̄cipua uirtus est pro nobilitate sit quāuis non illa dos ducēda sit. quae dos
 dicitur. sed ut matrona plautina inquit. pudicia. & pudor. & sedatus. cupido. Deum metus. parentū
 amor. & cognatorum cōcordia: q morigera marito sit. Olim soror uxoria cōtubernalitatis celibatū
 p̄ferebam. qn ēt subinde mecū reputans musculū pusillū sapientē dici a sapiētibus bestia: qui aetatem
 uni cubili nūq; committit suā: ego quoq; discurrebā p̄ multiplices tēporariosq; amores nullo stabili
 pprioq; uiculo illigatus eramq; erraticus ac uolaticus amator. Antea illud Oratiantū laudare solebā.
 Nil ait esse prius melius nil celibe uita: & illud Terentianum. & isti qd' fortunatū esse autumāt uxore
 nunq; habui: & cū aliquādo publico auditorio ac frequenti p̄fiterer satyrā illā: qua in mulieres male
 dicta cōtinētur & p̄bra: i uetus sum in uitā cōiugalē. & in molestias uxorias: acruatis testimōiis. ex
 Hieronymo. Seneca. Plutarcho ceterisq; scriptoribus. identidē memorabam uersiculos illos grācos.
 ποῦ τίς γὰρ ἀνὴρ ἀνδρὸς εἰρήνῃ τὸ βίβω: οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀνδρὸς οὐκ ἐκείνῃ κακὰ ἰδέσθαι cogitatio si
 duxeris uxorem. te in omni uita seruū fore: uir sine uxore malorum expertus est. nunc uero palino
 diam recino more Stefichori: facioq; qd' uir sapiens facere consueuit. q de snia si ita rectius sit decede
 re aliquando cōsueuit. idq; cū laude: quāuis stoicorum paradoxon repugnet asserentiū sapiētē nulli
 us rei poenitere: & nūq; mutare sententiam. nunc in ore mihi est & in p̄ctore sententia illa grāci poe
 ta. γυρῶν δ' ἐχρησθῇ πῆλ' ἀλλοτρίῃ οἰκίᾳ. id est Vxor bona gubernaculum est domus. Antea il
 lud in ore identidē habebā probabāq; uxore non esse ducēda hoi litteratos. impediri enī studia litte
 rarum: nec posse quēquā libris. & uxori pariter inseruire. nunc sentio cū. M. Tullio. qui libro tertio de
 finibus consentaneū ait eē naturā ut sapiēs uelit uxore sibi adiungere: & ex ea liberos procreare. legē
 quoq; platonis sequor qua ille p̄cipit: ut unusq; uxore ducat: qui uero nō dixerit. pecunia mulcte
 tur atq; dedecore. Nec assentior his qui existimāt studia litterarū ipediri uxoriis iterpationibus: cū
 mihi interdū inter libros lassescenti fomētum fir. & suscitabulū iteruētus uxoris. ex quo fit: ut id qd'
 fertur: credam esse uirissimum. Quod. solim martia hortensio Terentia Tullio: Calphurnia Plinio:

Voluptas
 ex cupidi
 ne & psy
 che.
 Sūptus
 hedōius
 uolupta
 rius.
 Notabi
 lia.
 De uxori
 Philippi
 beroaldi.
 De horta
 mentum
 biantis.
 Stata for
 ma uxo
 ria.
 Quae du
 cenda.
 Sapienti
 Laus so
 cieri.
 Domus
 iuriscō
 oraculū
 Ci.
 Laus. lo.
 Bētioli.
 Laus so
 crus.
 Dorotea
 Quae ex
 peat in
 uxore.
 Pudicia
 dos fo
 minae.
 Mus sapi
 ens.
 bestia.
 Palinodi
 am recio
 Guberna
 culū do
 mus
 uxor
 Lex pla
 tonica.

Membra netrabile cutē tenuissimā qualis hirudiniana est fuisse circumdata. Attēde mēbranullum dici neutro
nullum. genere. cū in risu quotidiano sit ut mēbrana. & p diminutionē mēbra nulla fēminino genere dica
tur. pauca. n. iueniunt diminutiua. ut auctor ē Priscianus. q nō seruēt genera primitiuorū. ut hęc rana
Qualis hic ranunculus. hoc pristinum hęc pistilla. hic qualis hoc quasiliū. qd uasis genus ē sunt q subtilia
Quasiliū tem animi cōstare putēt cute operimētisq corpore. & ea maxie bruta eē aīalia qbus crassior ē pellis.
Subtili/ unde asinus brutali iprimis tarditate p̄ditus uir. cuius coriū est crassissimū. qd obstat spiritus inati te/
tas mēris nuitati. Māsculum animum.
ex cute. Virilem imperteritum & ut uete
res dicunt extrilidum. QVIN
sumis. Exhortantis particula ē cu
ius uarietates in conuertenda ora
tione multiplices curiosus lector
agnoscat. & docet Gellius in xvi.
Dīctum OPORTUNITATEM fugā. pitta
pittaci. cus mytileneus. Vnus ex septem
Nosce sapiētibus dixit hanc sententiam
oportuni γρηγοριος quod latine signifi
tatem. cat nosce tempus. siue tempestiui/
tatem. siue oportunitatem in re/
bus obeundis. Nam ut inquit sci/
te Aufonius. cui non fuerit specta
ta oportunitas is offensam saepe i
cidit. Plautus in pseudolo. ipsa mi
hi oportunitas nō potuit oportu
nitas aduenire. itē oēs oportunita
tis articulos noui. Terenti. quog
reg. oīum eē primū tps autumat. & a Plinro dīctū ē. Tātū tēpestiuitas ē in rapida celeritate pollet su
p qre scripsi nō itelligēt i ephalogo. CALce unica. Vnico calcis ictu. mō. n. nō pte plātā. sed pcul/
Heptalo gus libel fionē pedū plāgā. significat. ut Vir. calceq terit iā calce diore. Auctoritas uetere multa licēt ur/
lus. pat & uariis generibus ifle. itē q calx est. q dīctio. mō masculino mō fēminino genere ponit. pro
Calx cal caneam Virgiliū ut sic scribēt. Quadrupedēq citū ferratā calce fatigat. Notū est. puerbiū Terrētiānū. Nam/
& percu fio. que iftitia est aduersus stimulū calces ductū ex illa grāca πρὸς κερτρά λαττίζειν. cōtra si
mulum calcitrare cuius meminit elchysus. & ab euripide dīctum est. πρὸς κερτρά λαττίζειν. cōtra si
Prouerbi op. eod. i. mortalis existēs contra stimulū deo recalcitrat. VI Antiū. Sidonius Apuleius recentioresq
um. scriptores uiantes frequēter usurpāt pro uiatoribus in floridis ut ferme religiosi uiantiū mos ē uiare
Viantes. uerbū est quo Ambrosius utit. VESTorē. Measīnū. siā quo uehāt. Nisi. Legenixu hoc ē conatu. &
Viare. uiribus. DESTinatus. Deligatus destinare. pro deligare Apuleio peculiare uerbū ē. QVADrupe
Destina/ di cursu. Quadrupedate. MILuinos oculos. Acutissima & pspicacissima acie oculos signare uolēs
tus deli/ miluinos dixit. tāq miluus clarissime cernat notatū qd ē a scriptoribus idoneis miluū rapacissimā
gatus. eē & famelicā semp alitē. q uidet artem gubernādī nauigia docuisse caudā flexibus traduntur milui
Miluini solsticiis affici podagra. Aqlā ut inqt Plinius nī clarius q nos cernūt. Vultures sagatius odorātur liq/
oculi. dius audiūt talpā. miluinos oculos scriptor uullus quod egdem scīā celebrat uelut acumiē oculogē
Aquilā ppolentes. sicut lynceus iter homines aqlā iter aues lynces iter qdrupes clarissimā oīum cernere
oculata. tradunt credibile ē tū miluo oculos clariore i eē cū ex alto speculatus deuolet ad predam. cum pullis
Vultures gallinaceis ex coelo insidietur. & circa macella ut docet Albertus magnus carnem sectet & cadauera.
fagaces. apud Ouidium & higinū fabula ē de miluo iter federa collocato. plautus festiuit nec mīus scite di
Talpā au xit coquos eē miluini & aqlis ungulis significare uolēs furtificas eē & rapaces coquog māus. SVp
ritā. sexū. Facta ē anus ultra sexū muliebrē audacula & ferocula. cū foemīa naturaliter timidā eē solēt. Ari
Miluus i sto. lib. ix. de aīalibus foemīa oēs inqt minus q mares sunt animosā excepta pāthera & ursā foemīa
coelo. eni in his generibus uident eē aīosiores cū ceteris sint proculdubio molliores. Verum malitiosiores
Miluinā astutiores ifidiosiores foemīa sunt. atq i enutritā ple sollicitiores. Mares contra aīosiores ferociiores
ungulā simpliciiores minusq ifidios. hactēus Aristoteles. Plinius nī illa sua breuitate inimitabili. mares in/
Foemīa quit i oī genere fortiores pterq i pātheris. & ursis. Xenophō quoq i lib. q oeconomicus ifcribit & lu/
maribus cius Columella pdiderūt sexū muliebrē iccirco timidiore a natura formatū eē q uirilē. quoniā custo
timidio/ dia & diligētia domestica mulieribus assignāt. metus at plurimū cōfert ad diligētiā custodiēdi in xx
res. vi. parte sagittarii mulieres habēt horoschopū erūt uiragies hoc ē uirile iplētes officiū. & uiriliter
mascula aīosā. EXtriabilis ppositi. Quos. pposuerāt decreuerantq me sauisimo mortis genere
ne ut supra illud adde. q calcem antiq dicebāt quā nūc metam uocāus. & p sine usurpabant. M. Tulli

us quoniā sumus ab ipsa calce eius interpellatiōe reuocati. huiusce rei meminit Seneca libro epistola
rū moraliū unde uigesimo. APplaudo terrā. Allido ad terrā. Applodere. n. & cōplodere significāter Applodē
& proprie dī plausum edere illis iter se manibus. & palma cū palma collata. ceterq cū qd alliditur ad re.
terram sonitum & plāctū facit. propterea applodere elegāter dī ad terrā cū sonitu dare. graci ποντῷ Poppyzō
seip dicit. quod & sibilare significat. plinius scribit picū fuisse poppizōta itelligi uolens. uel māibus
plaudēt. uel sibilāt. Seneca in scdo qstionum. māus iter se clausā plausum edū. auersā iter se māus
collisā non plaudunt. sed palma
cum palma collata plausum facit.
graci tradūt morem fuisse apud
priscos αὐτοπαῖος ποντῷ seip
hoc est fulgetris applodere siue
insibilā. hinc illā plinianum. ful/
getras poppyfimis. adorare cōsen/
sus gentium est. ubi poppyfimi. p
complosionibus accipiuntur. quā
uis non parum multi codices Pl/
niani sint. in quibus ita legitur. ful/
getras adorare consensus gētium
est. omīssā dīctiōe illa poppyfimis.
& nunc quoq pleriq omnes. ful/
getras signo crucis. uel adorāt uel
defendunt. in oratoribus pedibus
supposio loco & tempestiue usur
pata laudem affert. si uero crebra
est. inepti homines esse dicitur. au
ctores Quintilianus & Cicero.
TRAActatu. Tractione dum tra
hitur iherens scilicet loco. OC
Clpit. Incipit Lucianus tradit ue/
tulam cauda correpta asinum re/
tentasse. Cassum. Inanem irritū
in efficacem. uocabulo ab aranea/
rum cassibus ducto. q sint leuis
priuatum. sicut Plautus cassam do
Cassum
Capticia
empticia
Facticia

hac nullius ponderis Virgilius in secūdo dixit cassum lumine pro
re in aulularia posuit pro carentem dote. SVppetias. Auxilia. CAPticina. Dīctio est eadem for/
mula a capta inclinata. qua ab empto empticius. a facto facticius. significat captam siue captiuam. si/
cut empticius emptum. facticius factū. M. Var. in tertio de re rustica. hic aprū glans cū pascit empticia
facit pinguem. illic gratuita exilem. Lucianus & graci αἰχνολατόν dicit capticiā. EXItu. Cū si
ne clamoris anilis. malim legere excitu ut significet excitatiōe uocis & inelamatiōe uirginē pcurrisse.
HERcules iurādī aduerbiū est. SCEnā. Apparātū in eodē significatu superius quog accipit
scena. Trāslatio a scena istrionica. cuius apparatus. spectacula exhibēt. NON tauro. Allusit ad fabu/
lam europā. q tauro aucta est. q fabula in scenicis spectaculis Romā edita ē. PLAcitis gānitibus.
Voces inqt & susurros adhibebat uirgo illa capticia. qbus ut pote placētibus reuocatus sum ab ipetu
fugā prebuiq facile dorsum ascensura puella. GNAuiter. Strenue ac perniciter. EQVEstri ce/
leritate. Lucianus. κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς τοῦ κοῦρου σπουδῆς ἐφύγον ἰπποῦ ἀπορῶ
id est ego fugā amorā & puellā studio fugiebā cursu equino & celeritate. SEPicula. Sape. SVA Sepicula.
id quod fieri solet ab equo iumento. Asino perniciter cursitantibus. ADhinnire. Quodā quasi hin
nitū respōsare recanere. maluit at adhinnire dicere q rudere. cū hinnire equog sit. rudere. Asinog tā
quā eqnā naturā imitare. sitq honestius uerbū. Getā ipetatori Romāo familiare fuit hāsc quāstio
nes gramaticis proponere. ut dicerēt singula aīalia quō uoce emitterent. ut exēpli causa Agni balant.
Porcelli gruniūt. Elephāti barriūt. Ranā coaxāt. eq hinniunt. SPIrās altius. Quidā legūt suspirans
ut sit imitatio Virgiliana ex illo uersu. suspirās immog trahēs a pectore uocem utraq lectio erudita
utraq poetica est spirare altū os dī. q cū fiducia ferociāq elatior ē. suspirare altū est suspiria ab imis p
cordiūs trahere. OPEM facite. Succurite atq opitulamini. ueteres iouē cognomēto opitulum co/
luere q opē idigētibz ferret. opē quoq deū uenerati sunt. q ipsius opē. i. auxilio uita constet. huma/
nāq uita alimenta quaruntur. uel q ops est terra. & hinc omne opus cui ferā dedicatā dicit opā.
hāq dies erat post saturnalia. auctor Augu. Lucianus sic h. ἀπορῶ τοῖς ἀνθρώποις ἐν χεῖρσι τοῦ θεοῦ
to οὐδὲν αἰσῶν τῆς φύσεως id est uirgo qdē deos rogabat ut ipsam in fuga icolumen seruaret. COE
lū petēs. Aristoteles in iude coelo & mundo refert antiquos coelum diis assignasse. nī quog Apuleius
deorum.

Litare

Mars ai

μοχα

pho

Ara ma

la fortu

na

Medim

nus

Isocolon

Compar

Pectina

Pectita

tellus

Discrimi

nare

Discer

culum

Discrim

Discrim

Discrimi

natim

Indiscri

minati

Incuria

Impoli

tia

Bullae

Hō bulla

est

Bullare

Inocula

tus

Inocula

uerbū ru

sticum

Inocula

tio ifitio

Empla

stratio

in Cosmographia testat deū hīe in arduis arcibus soliū cōsecratū. ideoq; mortales cōclū suspicere so-
lent in praeatiōibus. tāq; i domiciliū deorū ac sedē. Plinius sic hominum terrarū cōclū dei. Litarū ē
Debet inq; mala fortūa satis sup; placata ēē cruciatibus & erūnis. q̄s hactenus p̄fessū sum. Litarō. si
gnificat sacrificio facto placasse numē. qd̄ aliubi copiosissime explicatū leges. malae autē sceuentisq;
fortūae placat numem calamitatibus. cruciatibus & erūnis. talibus. n̄piaminibus gaudet fortūa du-
rior. sicut mars cognominatur a grācis αἰμοχόρος quasi sanguine gaudēs: malae aut fortūae ara

exquiliis cōsecrata fuit: cuius Plinius & Mar. Tullius meminerūt. TVq; praesidiū. Verba haec per apostropham fuit a uirgine ad Asi-
nū: quem libertatis salutisq; suae praesidium uocat: cū illius opē & dorso effugium inuenerit: apud Lucianum sic inquit. ἡρ μὲ εὐφρο-
νιστὸς πρὸς τοῦ πατρὸς καὶ λέσθ' ἐλευτὲρ ποῦ μερ σ' ἐπ' αὐτὸς αὐτὸς κρίσας. Δὲ μελ' αὐτοῦ οὐδ' αὐτὸς οὐδ' αὐτὸς τοῦ αὐτοῦ ἰδὲ si me inquit ad patrem perueneris o formose te li-
berum esse si nam tibiq; quotidie pro prandio dabitur medimnus ordeus. est autem medimnus grā-
cis mensurae nomen. quē nri mo-
diū interpretant de quo priscianus & Aufonius. PROco. Qui me expetit uxorem. grāci αὐτὸς τῆς πό-
ρος uocant. QVOS honores. Exornatio rethorica est grāci isocolon uocata nris dī cōpar hīce
autem exornationibus oppido q̄ frequēs est Lucius noster. IVbā. Scilicet Asinā. PECTina. a Plinio
pectinari segetē est cratibus detatis q̄si pectinibus herbas peride ac capillos pectere: errāt grāmatici q;
autumāt pectinare uerbū latinū nō ēē. qbus Plinius Apuleius ceteri refragāt: quoz auctoritas apud
me pluris est quā illoz regulā & decreta. Elegāter pectita tellus dicitur Columellae pro pectinata. quā
intelligi uult discriminatā repurgatā & deterio squalore nitefcētē. Discriminabo. Discriminare est
diuidere & ut inq; Donatus Virgilianus interpretis in. xi. Eneidos cōmētario. discriminare est proprie
specie a specie separare: ut expōas discriminabo comā discerniculo distinguā & diuisione cōponā. est aut
discerniculum acus. quā capilli muliez ante frontē diuidunt. a discernēdo dictum de quo. M. Varro
sic discerniculū ē quo discernitur capillus pectē qd̄ p eū explicat capillus. a discernēdo quoz disci-
minē capitis deducit qd̄ significat diuisionem capilloz muliebriū atq; dissepationem de quo. Qui
dius: cōpositū discrimen erit. discrimina laudat hoc uerbo discrimino sit aduerbiū discriminatim
qd̄ significat separatim. & diuifim. sicut ecōtrario indiscriminatū usurpāt eruditi pro eo qd̄ est promi-
scuā & indifferenter. INCuria. Negligētia. Oratius. offendar maculis quas aut incuria fudit. apud
antiquos si quis eques Romanos equū habere gracilentū aut pag. nitidū uisus. erat opa censorio im-
politiae notabāt id uerbū significat. quasi dicas. incuria. Catonis Tusculani scitum illud celebrat. ma-
gna inquit cultus cura est. magna uirtutis incuria. caudae praeter hominem ac sumas sunt oibus fere
aialibus & oua gignentibus. setosae ut equis bonum caudis lōgissimus caulis. atq; in ima parte hirtus
idē Asinis lōgior q̄ equis. sed setosus ueteris. ueterina at dicunt aialia q̄ uehēt ut supra affatim expli-
cauimus. COMpta. Cultra exornataq; purior lectio est cūcta. ut dicat se oī diligentia ppolituram se
tas asininae caudae globosas. & prorsus inenodabiles diutina incuria negligētiāq; discriminandi atq; ex
pediēdi. BVLlis aureis. Hoc i loco bullae significātur ornata illa orbiculata extuberantiāq; qbus
tanq; oculis ephippia equoz & pectoralia & habena exornat solēt. alias bulla tumor est momētariū
us in aq̄ repete deficiēs. idē. puerbiū illud Varronianū hō bulla ē. bullare uerbū ē qd̄ significat bullas
facere. ut apud celsū si urina bullat. Alias bulla p gestamie & ornatu ignuoz puerorum accipit.
sup q̄ re i cōmētariis Suetōii copiosissime Annotauimus. INOculatū. Decēter dixit: q̄si oculis lu-
minosum. alludēs uidelicet ad bullae effigie. q̄ ueluti oculos representat. inoculare apud scriptores Agri-
colatōis ē iserere arbores ea ifitio: q̄ inoculatio noīat. quā teste Plinio docuit ipsa natura. uel ut alii
us. sit at gēma siue oculo exciso & alia arbore. & in alia arbore inclusa. Virgili. inoculationem signat
scribēs in Georgicis. Nec modus inferere. atq; oculos iponere simplex. Emplastratio eadē ferme est q̄
& inoculatio. ideoq; dixit Plinius. emplastri ratio ex inoculatione & ipsa nata uideri potest: palladius
perficus inquit inoculari potest. quod & emplastrari dicitur. inoculatio omnium infusum fecum
dissima est. PROgestans nucleos. Pollicetur puellae sine uestis & quidem sericā nucleos scitioris
saporis gestaturam. quibus asinum opimet saginetq; quem eleganti uocabulo sospitatorē appellat
propterea q̄ eam sospirauerit. saluamq; eduxerit. ex manibus latrocinialibus. sospitare. n. saluare est

& tu fortūa durior: iā seuire desine. sat tibi miseris sitis
cruciatibus meis litatū ē: tuq; praesidiū meae libertatis:
meaq; salutis: si me domū puexeris icolumē: parenti-
busq; & formoso proco reddideris: q̄s tibi gratias phiz
bebo: quos honores habebō: quos cibos exhibebō. Iā
premū iubā istā tuā pbe pectinatā meis uirginalibus
monilibus adornabo. frontē uero crispatā: prius deco-
riter discriminabo. Caudaq; setas incuria congestas:
& horridas compta diligentia perpolibo. bullisq; mul-
tis aureis inoculatū. ueluti stellis sideris relucētem: &
gaudiis populariū pōpaz ouantē. sinu serico pgestas.
nucleos: edulia mitiora. temeum sospitatorē cotidie

& cōseruare. Ennius. Regnum nostrū sospitēt supstitentq; hinc iuno sospita dicta. cuius. M. Tullius Sospita-
tor. Ouidius. Liuius. ceteri meminerunt. Deus quoq; ille genitor oīum & architectus bono epitheto di-
ctus sospitator: cuius nutu cūcta regunt: & cōseruant. Nucleos aut hoc in loco nō tā pineos & ex nu-
cibus intelligo q̄ ex ope pistorio cōcinnatos. a dulcario. nuclei nucis pineae sitim sedant. & acrimo-
niā stomachi renibus & uescicā utiles. grāci σπασυλον uocant. luriscōsultus titulo de uerborū
significatiōe inq; integros strobilos de pinu ligni appellatione cōtineri. SAGInabo. Saginarium Strobyli
dici uoluerūt ueteres locū in quo
sagina. pinguitudine gliscerent Sagina/
aialia & opimarent. M. Varro in rium.
tertio de Re Rustica. ad saginan-
dum iquit eligūt pullos. circiter
sexquimēses qui sunt nati: eos i-
cludūt in saginario. nucleos autē Fenum
mellitos & esculentos pollicetur asino iu-
Asino pinde ac humanū gustatū cundius
habenti: cū alioqui cibaria hmoi auro.
nō faciant ad palatū Asini: cui ut Ocium
iquit heraclitus & repetit Aristo portus.
teles in. x. ethicorū iucūdus est se
nū auro. OClum pfundū. Tā
quā iumētis oculū sit finis beatita-
tis: in quo multi summū bonum

posuere. & in oculū tanq; portū pfugerūt. qd̄ ut inq; Oratius. neq; gemis neq; purpura neq; auro ue-
nale est. NON deerit dignitas. Promittit Asino id qd̄ sapiētes uiri iprimis expectēdū ēē cēsent ocio-
sitas. dignitas. M. Tullius in Oratione p seltio. id qd̄ est p̄stissimū maxieq; optabile fanis & bo-
nis & beatissimū dignitate ocium. PERpetua testatione. Cōstitua inq; monumētū qd̄ ppetuo te-
stetur p̄pagetq; posteritati hāc meā fortunā & fugā. ATRIO dedicabo. Ex ritu institutoq; anti-
quoz in atrio dedicaturā se dicit tabulā: Cuius pictura exprimat Asinū uirginis sospitatorē. Namq;
apud maiores in atris cereae imagines singulis disponebantur armariis. obiter spectādus est Ouidii
uersus pensiculate. qui libro amoz p̄rio sic legi solet. Nec te decipiat ueteris quinquaria cēra. Quid
sint quinquaria triuialibus quoz Grāmaticis notissimū est. Sed q̄ bene hoc in loco conueniat di-
ctio hac nō dispicio. extortus nimis est intellectus ille: qui fertur. nec elegātie poeticāe satis q̄ drans.
Quo circo sensu curiose perpenso ita legendū opinor. Nec te decipiant ueteris plena atria cēra. hoc
intellectu puro sane & lucido. inquit lena ad puellā ne decipiat te amator. p nūmis afferēs nobilita-
te & stēmata familiā. ostentansq; atria plena auoz imaginibus. & ita docet in amatore spectandum
esse marcupiū non stēmata. De atrio pleno fumosis imaginibus in hūc sensum. M. Tullius & Seneca
cōmeminerunt. Repositoriū quoq; ibidē erat tabulaz pictaz. quod pinacotheca ex re dixere. de q̄
mentio apud Pliniū. & Varronē docet Vitruius qua magnitudine cōstituendae sint pinacothecae
ASino uectore uirgo. Erit inquit res nouis annalibus memorāda. & stilo historico celebranda: q;
uirgo euaserit captiuitatē Asino uectore liberata. PHRYxū arietē. Mythici tradunt. & memorat
higinus phryxū & hellen eius sorore arietē ipositos iras nouercales. & paternū furorē per undas pro
fugisse. hellen in pōtū decidisse. a cuius noīe dictus sic helespōtus. phryxū colchos peruenisse incolu-
mē. & Arietē loui imolasse. pellē in tēplo fixisse. & arietis ipsius effigie ab loue inter sidera constitu-
tam. Est aut Arietē in cōclō signū aequinoctiale regale a grācis crios dictū. q̄ cū in eo signo sol fuerit in-
ter diem & noctē quodāmodo iudicat. tropicū dicit q̄ in eo sol uernū tēpus faciat. uer enim initiat
sole in arietē ingressū. auctor Firmicus maternus in p̄rio matheseos. pdiderūt aureā habuisse pellē
Arietē phryxi p̄p caritatē ad quā in colchida pfecti regio genere dicunt argonautae. Eusebius chro-
nographus affirmat ideo arietē fingi uectū phryxū. q̄ nauī fugit nouercales insidias: cuius insigne De ariōe
erat aries. ET arionē. De arione citharedo famigerato. qui delphino uectus est scribūt Plinius. So-
linus ceteri. copiosissime omnium Gellius & herodotus: de quo cecinit Ouidius in secundo fastoz.
Quod mare nō nouit: quae nescit ariona tellus. Strabō uulgatae historiae de rogās fidē a p̄donibus i-
mari obrutū arionē fuisse asseueranter affirmat. sed fabulae argumentū uel potētissimū est: q̄ simū delphini
lacrā duo aenea ad tenagē laconiae p̄montoriū uisebant Delphinus uehēs & hō infidēs: p̄terea affatī amasit
exēploz est. qbus prodit p̄ueros a delphinis amasit p maria uectos esse quae fidē faciunt. ut inquit puerorū
Plinius: ut credat arionē quoz fidicinē interficere nautis in mari parantibus ad intercipiendos eius Nati sub
q̄stus eblanditū: ut prius caneret cithara. cōgregatis cantu delphinis eū seicisset in mare exceptū ab delphine
uno tenagē in littus. p̄uectū: pro quo facto iter sidera delphin est collocatus. Scio alios quoz causas petamini
tradi cur delphin inter sidera figuratus sit. sub quo sidere nati erunt petaminarii. & petauristarii ut narii.
docet Firmicus maternus nouissimo matheseos uolumine: sunt aut petaminarii q̄ agilitate corporis Petauri
q̄si uolare uideāt: unde & nomē grāce ἐν τῷ αἰὲν significat uolo uolas. significatio petaminario itarii.

ociosa di-
gnitas.

In atris
imagines
cereae.

correctus
ouidiū
uersus.
Pinaco-
theca.

Fabula
phryxi
Hellepō-
tus unde
Aries in
cōclō.

De ariōe

delphini

Nati sub

Petauri

Petauri- rū haud multū diffidet a petauristariis: quos & petauristas appellat: de petauo q̄s ignorat illa q̄ tra-
sta. dunt a cōmētatoribus Iuuenalis & Martialis: nihil notius: Arion quoq; nomē est eq̄ memoratiss/
Arion mīpconio poetag: cuius dominus fuit adraustus, q̄ ex neptuno & cerere natus dī hūano dextri pedis
equus. uestigio. EVRopā tauro. Notissima europae Agenoris filiae fabula ē: quā iupiter ī tauro deformā/
Europa. tus exphenice exportauit in cretāa cuius noīe tertia pars terrag: Europa noīat: hīc illud Oratianū:
 tua seclus orbis noīa ducet. Pythagoras ex aere tarēti fecit egregiā Europae imaginē tauro insidētis.
 Historici tradūt Europā a creten
 sibus raptā esse nauī, cuius fuerit
 insigne taurus: Ideoq; fingi a tau
 ro auctā. Notabile illud, & ad fce
 mineum sexum cōmēdandū ma
 xime ptinens orbē terrag: a noi/
 bus foeminae nūcupari. Namq;
Asia dicta est a nympha: ex qua &
Asia iapeto orīf pmetheus. Europa
 ut dixiūs ab europa agenoris fi/
Europa lia: Libya quā est Africa a Lybia
Lybia unde. Epaphi filia, q̄ si talia scirēt mu/
 lieres nri tēporis: q̄ isolēter gloria
 renf: q̄ se iactāticulā extollerēt:
 q̄ sibi ipsis placerent, & quotidiana
 no iurgio uiris opprobarent, q̄
 muliebre genus foret lōge q̄ uiri/
 le p̄stātius: q̄ foeminae nomē or/
 bi terrag: ididissent: p̄inde uiros
 moneo, ut hāc ueluti mysteria
 habeāt in sanctuariis, nec p̄dāt in
 coetu foeminae: ne ille ex isolen/
 tibus fiant isolēiores. MVgiuit in bouē. Quādo, si factus taurus Europē uexit: ob id dī taurus in/
 ter astra ē cōstitutus: i cuius priā pte q̄cūq; habuerit horoscopū erit uates Entheus, diuinus, & nu/
 mine afflatus: q̄ dictio frequēs est ap̄ scriptores, dixit Cicero enthūsiāsmos abest p̄ afflatu poetici fu/
 roris. HIC. Id est hāc. Identidē. Frequēter. SVspiratus. Suspiria nomē ē q̄rti ordinis, sic Ouis in
 xiiii. Respicit hūc uates: & suspiratibus ihaustis. AD triuuiū. Lucius biuiū, grācia nait. Διτλνοδοο
 ap̄ grācos ē puerbiū huic loco cōgruēs. p̄t̄io Δ. d. i. i. i. triuio sum. dī at de his q̄ icerti sunt & nūta
 būdi ī negociis obeūdis, p̄pca q̄ p̄t̄io Δ. in triuio positus nescit q̄ uia ire debeat. DEXtrorsum.
 Ad dextrā p̄t̄e. Oratius ille finistrorsum hic dextrorsum. GNARus. Scius & callēs. EXpostulabā.
 Cōgredar sub accusabā. expostulare. n. est ut inq̄t Donatus: cōgri ap̄ illū ipsum q̄ peccauerit postu/
 lare de illo ap̄ alterū: eodēq; significatu postulario & expostulatio usurpant. MEIS pedibus. Vt/
 pedes mei te ducāt p̄ditū in manus latronū. IN cā finali. Verba scite & cōducēter usurpat iuriscō/
 sultorū: apud quos tituli sunt finii regundog: familiā heriscūdā & q̄ sit p̄prietarius, & q̄ fructuar/
 rius. Actio in agris uestigalibus & iter eos q̄ usum fructū hēnt, uel fructuariū & dominū p̄prietatis
 uicini fundi, & iter eos q̄ iure pignoris possidēt cōpetere p̄t̄ in finalibus q̄stōibus: ut inq̄t Papinianus.
 uetera monumēta seq̄nda sunt: familiā uero hirciscūdā nomē dī hereditatis diuidēda: ubi familiā
 accipit p̄ pecunia & rebus hereditariis, q̄ docēt iuriscōsulti titulo de Verborū significatiōe allegā/
 tes legē. xii. tabulag: cuius hāc sunt uerba: agnatus p̄xius familiā hēto, hoc est hereditatē. In eadē si/
 gnificatiōe dīctū est illud ab Aulo Gellio familiā pecuniāq; suā pradiog: gurgitibus pluisent: in eodē
 significatu apud Terentiū quoq; familiā dici repies. p̄ familiā hirciscūdā actionē: ut inq̄t Vlpianus
 diuidit hereditas, quā qdē actio p̄ficiscit ex legē. xii. tabulag. Nāq; hereditibus uolētibus a cōione di/
 scedere necessarium uidebat aliquā actionē cōstitui: qua iter eos res hereditariā distribuēnt, sicut
 ergo iter litigatores de p̄prietate solū litigat: sicut q̄stiones finales existunt iter coheredes de familiā
 hirciscūdā, hoc est hereditate diuidenda: ita festiuiter decētq; translatiōe inq̄t Apuleius se conten/
 disse cū puella de uia hirciscūdā cū illa dextrorsum tēderet, hīc uero finistrorsum. Tota res est ex uer/
 bis Iuris ciuilib sciēter apteq; trāslata. Festus Pōpeius erectū dici tradit a coercedo dīctū. Vnde & her/
 ciscūdā ignē & eriscū uideo legisse. ap̄ M. Tullii ericiū cieri, qdē & legi pōt eriscū ex hac festi auctor/
 tate, cuius uerbū corrigo ut p̄ erectū legas ercium, herceus uero lupiter dīctus ex eo q̄ itra consēpta
 & penetralia domi colit: quē & penetralē uocat grācia. n. ἐρκοος dī septum. De ioue herceus. Ouid. Lu/
 canus. ceteri. AD lunā splendorē. Lucianus. καὶ πορροεὶρ εὐανος πρὸς τὴν σεληνὴν εὐροσση
 Apellat. τοῦ Διὸς τυχεῖος αἰχμηλοῦσι. & procul statī ad lunā cognouere iscelices captiuos. APPEL
 creditor. lat. Alloquī alias appellare uerbū est creditoris quo debitorē sup debita pecunia cōpellat, apud Co
 Nomina lumellā Alphius foenerator dixisse seuerissime serf̄ optima noīa nō appellādo fieri mala: ubi noīa p̄

debito accipiunt. LVCVbratis uia. Quasi nocturno tēpore ad lucubrationē cōficiatis. Do/
 cet Columella, quēadmodū Agricola debet ad lucubrationē uestinā palos decē, uel ridicas quinq; Lucubra
 cōficere: totidēq; p̄ antelucanā lucubrationē, uocant aut ridica pedamēta, q̄ optimā in uinea solēt af/
 ferri ex quercu & iunipero, aliubi correximus mēdosum Plinii locū apud quē in. xvii. nō ridica lege/
 bat sed radice. NOctis intēpēstā. Intēpēstā noctē dīcūt mediā, & tenebrosā. Helius dicebat intē/
 pēstā ēē id noctis tēpus qd̄ agēdis rebus minime idoneū est: qd̄ alii cōnubiū appellant: q̄ fere oēs cu/
 lucubratīs uia: nec noctis intēpēstā manes: laruasq; Lucubra
 formidatis. An tu p̄bissima puella parētes tuos ī terui tio uestp/
 scere p̄peras. Sed nos & solitudini tuā prāsidiū prebe tina ante
 bimus: & cōpēdiosum at tuos iter mōstrabimus. & uer lucana/
 bū manu secutus: prāhēso loro retrorsum me circūtor Redica/
 quet: nec baculi nodosi quē gerebat suētis ictibus tē/ Nox in/
 pat. Tūc igratis ad prōptū recurrēs exitiū reminiscor tempesta
 doloris ungulae. & occipio nutanti capite claudicare. cōnubiū
 Sed ecce inq̄t ille q̄ me retraxerat: rursum titubas & ua larua ter/
 cillas: & putres isti tui pedes fugere possunt, ambula ricularmē/
 re nesciunt. At paulo ante pinnatam pegasi uincebas ta/
 celeritatē Dū sic mecū: fustē quatiens bēignus iocatur Fatui fa/
 comes, iā domus eorū extremā loricā pueneramus. & tuelli/
 ecce de quodā ramo p̄cerā cupressus: induta laqueum Ozellus/
 dit uulgu fatuellū nūcupat, idē Hieronymus larua naturā ēē dicit terrere paruulos: & in angulis Laruati/
 occurrere tenebrosis: De laruis in supioribus copiose dīctū est: unde laruati p̄ lymphatis & furenti/ re/
 bus dīcti. Lucianus. οὐ τοῦ Διὸς οὐδὲ Διὸς οὐδὲ Διὸς, in q̄tū qdē demones extimescis. INTERuifere. Interuife/
 Ex interuallo requisitare alias totū uisere. COMPendiosum. Breue & cōpendiariū, alias lucrosū re/
 significat. AD tuos iter, Lucianus. ἡ μείσσει τοῖς οἰκείοις ἀποδωσόμεν, id est te tuis restituemus, Compē/
 ICTibus tēperat. Si quē poeniteat ictus illati, & statī expuat mediā in manū: q̄ p̄cussit: leuat ilico p̄ diosum/
 cussus a poena, hoc saepe delūbata quadrupede approbatū est statī post tale remediū correcto aialis i/
 gressu: quidā ē cōtrario aggrauāt ictus ante conatū simili mō salua in manu ingesta. INGRAtis. Ad leuā/
 Nō sponte, nō libet, aduerbiū est: Plautus at pol. p̄fecto ingratīs: itē hoc noctis a portu igratis exci/
 tauit. OCCipio. Incipio. CLAVdicare. Lucianus dixit: ἐκ δὲ οὐρα κλαυδicaβ. PEGasi celeri/
 tatē. Aratus Quidius. ceteri. Pegasum neptuni & medusae gorgonis filiū ēē dixerūt: q̄ in helicone sa/
 xū ungula feriēs, p̄duxit fontē: qui ex eius noīe hippocrene est dīctus: bellorophōtes ex hoc equo de/
 cidens crus infregisse dīcī, equus autē subuolasse: qui iter sidera ab ioue cōstitutus existimatur: de/
 pegasi celeritate uolatica Catullus. Non si pegaseo ferar uolatu: Plinius in octauo pegasos pennatos/
 equos & cornibus armatos prodidit ī thiochia generari. Eusebius ex auctoritate palephati, pegasum
 scribit fuisse nauē bellorophōtis, idē Plinius in. x. inter aues fabulosas, nūerat pegasos equino capite Pegasi in/
 insignes. Lucianus in hanc sententiā, οὐ γὰρ οὐδὲν ἰν τὸν οὐρανὸν οὐδὲν ποῦ καὶ τῆς οὐρανοῦ ἡσέα. Sanus inquit ter aues/
 equo ocior & uolaticus extitisti. VOCatur. Corrige iocatur, nā p̄ ironiā dīcīt comitē illū talia se/
 cū iocātū esse. Lucianus ait se adeo post hāc uerba fuftuario supplicio affectū esse: ut ulcerosus fieret.
 DOMVS loricā. Obsessores urbiū, ultra iactū teli fossā faciūt: eāq; uallo, sudibus turrulis in/
 strunt: ut erupentibus e ciuitate possint obfistere: qd̄ opus loriculā uocat auctor Vegetius in quar/
 to: saepe inuenitur in historiis loricula urbē esse circūdatā, hircius in. viii. cōmētario belli gallici sic/
 scribit, hāc īperat uallo duodecī pedū muniri loricāq; pro hac ratione eius rationis inedicari, item
 pontiū frontes uimineā loricula munirentur, hīc loricā domus significatur non tā fossā inedicata
 ad domū latrocinalē munendā: q̄ sepimentū atq; maceria: qua sceptrā domus erat in tuto. M. Varro Maceria/
 in primo de Re Rustica inter sepimenta, q̄ tutandi fundi & uillae cā fiunt numerat maceriam, cuius In deute/
 species fere quattuor sunt: nā sit aut ex lapide, aut e lateribus cōtilibus, aut e lateribus crudis, aut ex rono/
 terra & lapillis cōpositis. Quod maceriae genus informe est, in deuteronomio sic scriptū legimus, mio/
 cū facies domū nouā: facies mure tecti p̄ circuitū, ne effundatur sanguis in domo tua, & sis reus labē/ Facies lo/
 te alio & in praeceptis ruente. Hieronymus scribens contra pellaginos recitat hāc uerba, sed pro illo ricularm/
 facies mure tecti, elegātius & speciosius reposuit facies loriculā tecto. Vnde fit ut loriculam intelli/ testio/
 gamus esse murum tecti q̄ sit in circuitu domus ne quispiā & maxime pueri labatur in p̄ceptis, peri/ Peribo/
 boli in eodē fere significatu. mentio est in ezechiele, nā grāci τῆς οὐρανοῦ uocat sceptrū, circuitumq; lus loricā

gula irritamenta, prisci porcum Troianum decenter uocarunt sarilem & quasi aliis animalibus incluis grauidum: ut ille equus Troianus grauidus armatis fuit. SOLIS uaporibus, Lucianus a quo hæc eadem omnia memorantur, græce dicit, ὁρμητοῦ τοῦ ἡλίου, id est soli feruentissimo. VERMIBUS, Lucianus, καὶ τοῖς σκώλησι πεφνυμένοι, id est & uermibus cruciata. Scoleca græci uermen uocant & σκώληκος uermiculum. Vnde Scoleca dicta eruginis genus, ex eo quod cōtrahat se in uermiculorum speciem: cuius meminit Plinius in trigesimo quarto. VVLTURES, Græce dicuntur γυφῶνες, ægyptii litteris hiero glyphicis: uolentes exprimere naturam figurabat uulturæ: de quo Amianus Marcellinus, sic scribit, per uulturem naturæ uocabulum pādunt: quia mares nullos posse inter has alites inueniri ratiōes memorant physica. NARES æstuant, puella naribus & anhelatio ne fetorem contrahet exanimalem, fetor enim ut medici tradunt res una est ex prosternentibus naturam mortalium: ex immundicia cloarum & fetore pestilentiam gigni tradunt iurisperiti. INEDIA diutina. Tetrismū genus mortis est fame mori, si græcis camenis habemus fidem clamitantibus, ἡδὼ οἰκτιρῶντες, si per fame miserrimū est mori, ab ezechiele sagittæ famis mortifera dicuntur. Plinio mors famis dira nominatur. Quibus inedia mori consilium est, hi septimo demum die mortem oppetunt. Plinius tamen auctor est durasse plerosq; ultra undecimum. LAETALIS fama, Corripio fame: ut exponas mortifera fame ex diutina inedia conficietur, & lentissima tabe absumetur, parasitus Plautinus festiuiter appellat esuriales ferias: quibus scilicet ab edendo feriat sumus, item parasitus alter famem fuisse matrem sibi suspicatur, propterea q; postq; natus est nunquā satur fuit: quam cum plures annos utero suo herere conuenerit, MORTEM sibi fabricare. Cum mors finis sit erumnarum & requies malorum, non patitur extiteret: qui tedio uitæ sibi manu propria necem conscuerunt, ob erumnosam uitam finientem. Tiberius mortem adeo leue supplicium putabat, ut mori uolentibus uim adhibuerit uiuendi ut cum audisset unum carnulium nomine anticipasse eam exclamauerit carnulius me euasit, & præcanti cuidam poenæ maturitatem responderit, non dum tecum in gratiam redii. Scribit Augustinus in primo de Ciuitate dei, maiorem animum merito dicendum esse, qui uitam erumnosam magis potest ferre q; fugere. Plinius existimat terram uenena genuisse: miserram nostri ut in tedio uitæ facillimo ueneni haustu extingueremur, nullo labore, similes sitientibus: hinc accipimus magnos Imperatores habuisse uenenum sub annulo, & in promptu: ut mortem oppeterent sine cruciatu in rerum desperatione. NON pedibus sed animis. Ex more Romano hoc dictum est: quo pedibus ibant in eam sententiam quam probabant, cuius rei mentionem fecimus in commentariis. Translatoque hoc sæpe leges apud Liuium Ciceronem, ceteros non pauci sunt, qui hinc pedarios Senatores appellatos tradunt: quia scilicet in alienam sententiam pedibus irent igitur ad hunc priscorum morem alludens Apuleius dicit non pedibus sed animis concordiq; consensu latrones iuisse in sententiam eius: qui censuit uirginem asino exenterato infundendam: & multiplici genere cruciatum confumendam: Lucianus ait cunctos latrones exclamasse & acclamatione sententiam collegæ comprobauisse. Germanorum mos est in consiliis auctore Cor. Tacito, ut si sententia displicuit fremitu aspiciantur: sin placuit frameas concutiant: quæ sunt tela eorum, honoratissimum assensus genus est apud illos armis laudare. TAM magnis, Asinibus, asinos enim auritos, & prægrandibus auribus præditos cernimus. DESIEBAM cadauer, Lucianus, ego me ipsum degemebam perinde ac iam iacentem, cadauerosum. CRASTINUM, Cum in diem crastinum distulissent Asini puellæq; supplicium

VOD Lucius uno tantū uolumine cōplexus ē id Apuleius mēbrati digessit: pluribusq; uoluminibus latissime euagatus explicauit, ne iterpres alii opis: sed cōditor nouæ historiæ uideret, & ut res uarietate: q; gratissima ēē solet lectores mulceret, caperet: oblectaret citra fastidiū. Nūc itaq; ut exequāur ordinē destinātū: summatim argumētū pōnā huiusce septimi uoluminis. Sub diluculū matutinū unns latronū reliqs collegis renūciauit, quēadmodū illa q; cōtigerāt i domo Milōis hyppatini latrocinia & facinora

Primū tenebris abiectis dies ialbebat: & cādīdū solis curiculū: cūcta cōlustrabat: qdā de nūero latronū puēit sic, n. mutue salutatiois officiū idicabat. is i prio spelūcā aditu residens: & ex anhelitu recepto spiritu: talē collegio suo nūtiū fecit. Quod ad domū milonis hyppatini: q; pxiē diripimus: ptiēt: discussa sollicitudine iā possumus ēē securi. Postq; uos, n. fortissimis uiribus: cūctis ablatis: castra nra remeatis imixtus ego turbulis populariū: doletiq; atq; idignanti similis arbitrar: super inuestigatione facti: cuiusmodi consilium caperetur: & an: & q; tenus latrones placeret inquiri, renūciaturus uobis: ut mandaueratis omnia: nec argumentis dubiis: sed rationibus probabilibus: congruo cūcta multitudinis cōsensu: nescio qui Lucius auctor manifestus facinoris

circūspiciebat in hac sniam Virgilius postera phebea lustrabat lāpade terrā itē oia collustrans dixit p circūspiciens, solis at hoc proprium est, ut oia uideat. Vnde τριπτόπων græcis dictus quasi cūcta inueniens. SPELUNCÆ, Domiciliū latrocinale significat. EX anhelitu, Plautus in asinaria, nō uides me ex cursura anhelitum etiam ducere, Anhelatores Plinio sunt suspiciosi, & armatici, q; anhelatio laborant. Quod uitii genus, ut inquit Cor. Celsus omne in difficultate spirandi consistit: quod satis apte dici posse suspitum credit Seneca inquiens hoc animam agere est. De orthopnoea: & dyspnoea: quæ & ipsa anhelationis uitia sunt Annotauimus in cōmentariis trāquilli. Vnde orthopnoici, & dyspnoici dicti hoc morbo affecti, qui ita distinguuntur, ut orthopnoea dicatur, quando spiritus nisi recta uice trahi non potest. Dyspnoea uero modica est spirandi difficultas, neq; ex toto strangulans: hæc uocabula perperam & indocile nūciantur ab interpretibus galeni, & medicis recentioribus. TALIS nūciū, Talem nūciationem, utrunq; n. significat nūcius, & hominem & rem Catullus nūcia neutro genere dixit pro re nūciata, quod rarum repertum est. MILONIS hyppatini, Significat milo hospes Apulei ex hyppata Thessaliæ Ciuitate: cuius domum a latronibus dirreptam supra copiose explicatum leges. TRVBULIS, A turba turbula fit & tertio diminutionis gradu turbula. Vnde in demonto socratis, omnes inq; turbelæ tēpestatesq; pcul a deoq; cōlestiū trāglitate exulant. POPULARIUM, Plebeios hyppatinos, itelligit alias populares dicuntur, qui in administratiōe, Rei publicæ se gerebāt, ut ea q; faciebāt q; dicebāt multitudini iucūda ēē uellēt: auctor, M. Tullius in oratione pro sestio. Alias populares sceleris picipes, ut apud Salustii: lege donatū in phormione popularitas dicitur Plauto in penulo pro ciuitate & iure cognatiōis q; est iter populares siue municipales & cōterraneos, ARGUMENTUM, Spectabam contemplabar. ET an, & quatenus, Duo dicit se uidelicet spectasse an placeret iquisitionem fieri apud hyppatinos super latrōibus, nec ne & si placeret quomodo & q; lege inquirere. ARGUMENTIS dubiis, Cū sit argumentum, ratio probationem præstans, & rei dubiæ fidem faciens ipsum sane dubiū ēē nō debet. Dubiis enim ut inquit Quintilianus probari dubia qui possunt firmis argumentis singulis instandū: infirmiora cōgreganda sunt: quæ si nō possunt ualere pondere, ualebunt quia multa sunt. NESCIO qui, Ita loqui solemus, quotienscūq; de homine ignoto & ignobili atq; despiciato, loquimur, Plautus nescio quis loquitur, M. Tullius in oratione pro sestio intercessit lignus iste nescio qui additamentū inimicorū meorū. LVCIUS, Apuleius significat.

Scolecia
erugo a
uermicu
lis
Vultur si
gnum
naturæ

Fetor pe
stiferus,

Miserri
mum fa
me mori
Inedia
non læta
lis ante se
ptē dies
Esuriales
feriæ
Mors fi
nis erum
narum
Dictum
Tiberii
fanguina
rium
Terra mi
stri gi
gnit ue
nena
Pedarii
Senato
res
Germa
norum
mos
Frameæ

Argumē
tum lib
ri

Sol mun
di oculus

Curricu
la

Curricu
lo

Collustra
re

Anhela
tores

Suspicio
is

Suspitiū
Orthop
noici

Dyspnoi
ci

Turbula
Turbela

Populari
tas

Argumē
tum

Nescio q;

POSTulabat. Accufabat. nā post directā milōis domū facile crediderunt hyppatini. auctore illius la-
trocinū fuisse ipsum Apuleiū. ex eo q. nūq. cōparebat. cū in Asinū foret trāfiguratus. COMMen-
daticius. Ita interpretat litteras cōmendaticias. q. ab amico demeā ad milonē detulerat. fuisse ficticias
& dolo concinnatas. ut tali uaficia milōi fieret cōciliator. & ita posset facilius facere iposturā. AR-
ctius. Arctiori uiculo amicitia. FALSis amoribus. Hyppates. dū habet p̄suasissimū ab Apuleio di-
rectā ēē milonis domū. ita interpretabant eundē simulasse amore fidos se teneri. ut sub hoc p̄tex-
to explorare posset cūcta milonia
nā domus membra & gazarum
repositoria. IN quis. In quibus.
SCElerati. Apulei. FLAgicii
momento. Ita enim acciderat. ut
eodem tpe milōis domus latroci-
nali manu dirreperetur. & Apule-
ius i Asinū demutatus nūq. com-
pareret. ut merito tāti facinoris au-
ctor fuisse uideretur. FRVsta-
tis. Alusis deceptis. PRÆfidiū
fugæ. Credebant Apuleio post fa-
cinus patratum p̄sidiū fugæ
p̄stitisse equum. qui & ipse a la-
trōibus fuerat abductus. onustus
præda. SERuū eius. Hæc om-
nia uidebantur ēē argumenta po-
tentissima aduersus ipsum Apu-
leium. tanquā facinorosi facinoris
auctorem. HERilium. Ipsi. s. s.
Apulei. ab herō. herilia consilia
dicta. INDicere. Corrige indicē.
ut dicat seruū. Apulei fuisse cō-
iectum in carcerem tanq. indicem
demonstratorē. futurum sceler-
um ab herō Apuleio perpetrato-
rum. IN publicam custodiam.
Carcerē significat Δεσμοτοπι-
on. Publica custodia. græci uocāt. M. Tullius in primo
de diuinatione Socrates cum esset
in custodia publica. Præcipit Pla-
ciuitate. Carcer
correctio
nis florē-
tia. Libera
custodia.
Lignea
custodia.
Custodia
carceris.
Custodia
rium.
Cucume-
rarium.
Excarni-
ficatus.
Quæstio
nati
Medulli-
tus.
Subit.

Definote-
rion.
Publica
custodia.
Tres car-
ceres in
ciuitate.
Carcer
correctio
nis florē-
tia.
Libera
custodia.
Lignea
custodia.
Custodia
carceris.
Custodia
rium.
Cucume-
rarium.
Excarni-
ficatus.
Quæstio
nati
Medulli-
tus.
Subit.

rum ab herō Apuleio perpetrato-
rum. IN publicam custodiam.
Carcerē significat Δεσμοτοπι-
on. Publica custodia. græci uocāt. M. Tullius in primo
de diuinatione Socrates cum esset
in custodia publica. Præcipit Pla-
ciuitate. Carcer
correctio
nis florē-
tia. Libera
custodia.
Lignea
custodia.
Custodia
carceris.
Custodia
rium.
Cucume-
rarium.
Excarni-
ficatus.
Quæstio
nati
Medulli-
tus.
Subit.

to in libris de legibus. tres carceres in ciuitatibus constituendos ēē unū pluribus cōmunē in foro reu-
uenalium. Alterq. qui correctionis noīe nuncupetur. q̄lis hoc tēpore apud florētinos est. quo tradunt
improbi. & illic tātis per cōtinent. donec meliores fiat. correctioresq. & ad bonā frugē cōuertant. Ter-
tius carcer in media regiōe edificādus est. in deserto & siluestri loco supplicii noīe notatus. differentiā
est inter publicam & liberā custodiā. publica custodia est carcer ut diximus. libera uero custodia signi-
ficat. quādo q̄spia uel i oppido. uel in aliena domo coerces ut libere itra p̄scriptos terminos possit am-
bulare. nec possit effugere. Salustius in Catilina Senatus decreuit uti abdicatus ēēt a magistratu lentu
lus. itemq. ceteri in libris custodis haberentur. Liuius. libera custodia haud procul a castris placere in
aliq. fida ciuitate eū seruari p̄ belli tps. lignea custodia dicit Plauto comiter & scite. p̄ uinculis ex ligno
factis. q̄bus hoīes coerciti custodiūt. q̄les sunt numellæ boiæ. cōpedes. Custodias uero poni apud iu-
risconsultos & Firmicū maternū & Suetonium pro hominibus carcerariis. q̄ in carcere custodiunt.
aliubi copiose annotauimus. Nunc obiter annotandum illud Esaiæ propheta. sicut tugurium in cu-
cumerario. uocabulo admodum scito custodiarum dici a Cypriano. & enim tuguriū custodiæ causa
fit in cucumerario. in hortoin quo sati sunt cucumeres. unde elegāter custodiarium dictum. EX-
carnificatū. Per carnificinā tormēta & cruciatibus discerptum. lancinatumq. Suetonius in uirtellio
apud gemonias minutissimis ictibus excarnificatus. atq. confectus ē. Cyprianus quæstionatos nouo
uocabulo uocat tortos. qui scilicet habiti sunt in q̄stione & tormentis. IN patriam luci. Madaurā
Apulei patriam. QVI rerum. Emendo reum. ut dicat missos ēē in patriā Apulei. q. reum hoc est.
nocētem Apuleium i gerent deposcerēt. ad p̄nam. HIC Hæc. FALta cōparatiō. Dum mecu-
iqt p̄ cōparatiōne reputo q̄lis tūc eē i Asinū erinosum trāfiguratus. & q̄lis quodā fuisse fortunæ opu-
letis istructus uehementer i gēiscebā medullitus aduerbiū ē amedullis dictū. Ennius Salue q. morra-
libus. p̄p̄as uersus flāmeos medullitus. SVbibat. Succurrebat i mētē uēiebat i mēoriā redibat. Pl.
ixxyi. tato magis adorat p̄fcorū i iuēdo curam i tradēdo bēignitatē subit. CA Ecā fortunā. At

stoteles. libro problematum duo de uigesimo. cur iqt diuitiæ magna expte ab hoībus prauis potius
q̄ bōis habeatur. an q̄a fortūa cæca est. discernere sibi atq. seligere qd melius nō pōt philosophi ut in
q̄ pacuuius fortunam isanā & cæcā. & brutā. cē phibēt. cæca ob eā rem ēē p̄dicat q̄a nihil cernat quo
se se applicet. isanā at ēē aiū. q̄a hæc atrocior. cēta. instabilisq. sit. brutam. q̄a dignum aut idignū nequeat
itero scere. M. T. i Lelio. nō ipsa iqt solum fortuna cæca est. sed eos ēt plerumq. efficit cæcos. quos com-
plexa est. plinius i scdo fortūa laudatur sola argui. & cum cōiitiis colit. uolubilisq. aplerisq. uero &
& p̄fus exoculatā ēē fortunā. q̄ semp suas opes ad ma-
los & indignos cōferat. nec unq. iudicio. q̄q. mortaliū

quam græci αὐτὸν τυχεῖρα uocant. uab horoscopo signo collocatur. mala uero i. uab horoscopo
signo constituit. q̄a græcis δὲ κατὰ τυχεῖρα tabula ceberis fortunā ostēdit sup lapide rotūdo consistē-
te. esse cæcā. surdā. & infaniā. q̄ obādulās aliis facultates eripiat aliis tradat. rursusq. ab eis illo ause-
rat. uicirco in rotundo lapide consistere fingit. quoniā instabilia sunt eius mēra. Turba fortunā circū-
stās aspectu haud q̄q. simili sunt. sed eorū alii lætant & gestiūt. Alii merēt & lugēt. nā q̄ uident gaude-
re hi q̄p̄ia a fortūa acceperūt. a q̄bus ēt bōa fortūa nūcupat. q̄ uero flere & manibus sublati tristari
hi sunt a q̄bus abstulit quæ ante tradiderat. quibus fortuna mala nominatur. Veteres teste Lactan-
tio simulachrum fortunæ finxerunt cum copia & gubernaculo. tanquam & hæc opes tribuat & hu-
manarum rerum regimen obtineat. Vnde poeta in clytissimus fortunam uocat omnipotētem. & ab
historico scitissime dictum. fortuna in omni re dominatur. Quod si ullo unquā tpe ante hac cogni-
tum est fortunā regē humanarū dominā ēē. & ambiguis passibus uolubilē uolaticamq. nūc maxime
spectat. nūc maxime cōpertū ē. nihil ēē tā magnū qd nō possit euestigio uolēte fortunā p̄fundari &
ex summo in imū p̄cipitari. Erat q̄nto ab hinc anno i italia uiris opibusq. florēte Lodouicus Sphor-
cia ducatus Mediolanēsis iclytus moderator. tā pollēs tam opulēs. ut nūtu hoīs uel renutu fierēt oīa
aut phiberent. Eiusdē frater Ascāius in Senatu Cardinaliū auctoritate & potētia haud dubie princeps
Romanæ curiæ habēas istar aurigæ moderabat. Dēiq. hi duo fratres. cūctis ferme mortalibus erant
formidādi & ip̄imis Ludouicus Sphorcia. inter ceteros p̄cipes famigeratos. More humani ingenii
quo plura habebat eo ampliora cōcupiscēs libidine dominādī animū titillate maximum galliarum
Regē Carolū multis inuitamētis in Italiā euocauit. q̄ ingentibus eq̄nū peditūq. copiis stipatissimus a
trāgressū alpiū adusq. Neapolim nullis obicibus repagulisq. transcurrit. & citra cruorē & sudorem
subacta uelut a transcurrēte cāpania est Calabri apuliq. in ditionē ultronei uenerūt. Alphūsius Rex
Neapolitanus uiris eq̄s opibus p̄pollēs regno exturbatus uasā collegit. & in Siciliā festinanter aufugit
totus ille tractus Italiæ dicto citius redactus est in gallos. p̄tate affiatu fortunā obsecūdantis. Recte pi-
tores & poetæ uictoriā finxere pennatā. q̄ hoīum cū fortuna euntū nō cursus est. sed uolatus. Verū
eadē paulo mox reflāte rex gallicanus domuitionē capefcere coactus est. sed ouk ἀπειράτη. non sine
sanguine. Siquidē ad Tarx amnē. q̄ agrū parmēsem p̄fluit. Ancipiti cruētō. p̄lio inter regios milites
& italos depugnātū est cū Ludouicus Sphortia iā ex gubernatore Dux Mediolanēsiū factus iā uoti
cōpos. Nouā cū Venetis societate coiūisset & foedus sociale cū Rege Carolo diremisset. post emissum
uel cieclū ex italia gallos. regem. ecce noua dissidia nouaq. emulationes iter principes populosq. Ita-
liæ longe potentissimos gliscere coeperunt Dux Mediolanēsis uenetos superiores ueneti ducē parem
ferre nō poterāt. hinc alterius mali labes. hinc fax italiæ & flagellū Dux uenetis illudere. & cū foelicitā-
tis pedisequa sit supbia. neminē uereri. leges bellim & pacis cūctis mortalibus dare. Imperatōrē Ma-
ximianū inducere in eturriā. mox mō hos mō illos fouere euestigio destituere. put rebus suis condu-
cibile arbitrabat. cū attonitis cunctis & quorsum tēderēt eius cōatus expectatibus ueneti odiū iādū
occultum cōq̄ntes. decreuerūt Ludouicū alterq. gallos. regē. q̄ Carolo defuncto successerat sollicitare
in Italiā. Rati neminē ad ducē isubrium subuertendum ēē accōmodatiōrē. q̄ & ipse priuato odio in-
sensu duci. & dominatum illū uelut ad se iure hereditario p̄tinentē reposcens haud grauātē suscepit
eam expeditionē ad quā subditis uenetorum maximiq. p̄tificis calcaribus atq. hortamentis factus
est. et atq. etiam propensior. itaq. pbe callens italiā nō aliter q̄ italicis uiribus subigi possē. id quod
olim antiocho ab annibale dictū ferūt. p̄fectum copiarum militarium fecit. lo. Iacobum Triultū ciuē
Mediolanēsem claritudine natalium isignē. & apud populares suos fauorabilē. cuius gratia & uirtus
pauis ante annis cum Ludouico Sphorciæ formidolosa esse cōpisset. iā pridē extorris factus & do-
mo. p̄fugus ad regē confugerat. eumq. hortari & impellere non desinebat ut bellum ifferet Duci Me-
diolanēsi ostēdens se ductore nullo negotio illū posse. p̄figari. iqt rex Iacobo triultio ipulfore. con-
filiario ductore bellum abfens mira celeritate atq. foelicitate confecit uix galli fines hostiles inuasē-
rant. uix machinas oppugnatorias parauerant cum repente Maximus ducum dux. audito tantū bel-
li noīe exanimatus fortunæ opinor impendentē procellā metuens habenas rerum subito reliquit &
ad Imperatorem germanorū Maximilianum auro argentoq. oī alportato transfugit. Olim casar di-
clator significare uolens belli pontici celeriter confecti uictoriā gloriabundus scripsit ἡλεος ἐν δόγῳ

Fortuna
cæca.
Infana.
Bruta.In celo
bona for-
tuna& mala.
Fortuna
in lapide
rotundo.
Fortuna
cum co-
pia & gu-
bernaculo.Historia
nostri tē-
poris.De uaria
rerū ita-
licarum
fortuna.Dux Me-
diolanē-
Carolusrex gallo-
rum in
Italiā.Victoria.
pennata.
Cossicus
ad tarumIacobus
triultius.

Dux me/
diolano
abscessit.
Veni ui/
di uici/
Re Lu/
douicus
Mediola/
num.
Annibal
bentiuo/
lus.
Minus
Rofcius.
Arx Me/
diolani
munitis/
sima.
Fato dan/
tur impe/
ria & adi/
muntur.
Dionyfi/
us syracu/
sanus.
Perseus
captinus.
Pompeii
fortuna.
Regnū
Neapoli/
tanum.
fortuna
obnoxii
Florētini
Medicini
Laudes.
Laudes.
Bētioli.
A salute
principis
salus ciui/
tatis.

ἐπικηρόει, ueni uidi uici, Rex uero Galliarum gloriosius dicere pōt & uerius. Nec ueni, nec uidi & Re
gio comitatu, transgressus alpes transiit in italiā, oculisq; lustrauit partū recēs ipsius Mediolanq; cō/
fedit. Verum cum natura cōparatum sit ut quo se fortuna inclinat eo fauor hoīum sequat: oēs fere ita
liae principes & reguli iuerūt salutatū officiose & reuerēter maximum Regem galloz, eiq; sūt tantā ui/
tus est pfectus, ueq; ut est i ueteri græcoz, πρῶτος οὐκ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, s; inō sine Theseo, hoc ē non
sine Mino Roscio deliciis meis: sine quo regulus Bētiolus nil magnum ichoat: quo cū ob fidē tum
ob prudētiā & faciendū cōsiliūq; p̄sentissimum irebus magnis plurimū utunt Bētioli oēs, una cū
maxio patre clarissimi filii, hoc idyltus Annibal comite immo collega cān, Rei publicæ nræ deficiā/
bātur. Reuerētissime officiosissimeque salutauit christianissimū Regē, a quo comiter & obuiis: ut
aiunt manibus exceptus & precō regio dilaudatus uoti cōpos domum remeauit. Quis q̄so unquam
credidisset Ludouicū Sphortiā iter duces oīs maximū iter reges famigeratum, iter mortales memō/
ratissimum iter hoies terrenū deum tā repēte tā inopinato iacturā tāti tāq; opulenti ducatus ēē factū
rū. Tam subito rebus deploratis, Mediolanū ipsamque Mediolani Arcē desertū, qua nihil i terarū
orbe munitius quā cōmeatibus copiosam machinis repugnatoris istructissimā, expugnabilē: & oī/
bus tormētis bellicis inuicibilem ēē sciūt oēs q; uidere. Nimig; id totum fortunæ & fato assignādū ē
fato dantur impia & adimūf fortunæ hi ludi sunt, sola utrūq; paginā facit: illi uni oīa accepta oīa ferū/
tur expensā fortuna Ludouicū Sphortiā ex fastigio excelsissimo deuolutū cernulauit: quē prius non
tantū ut alumnū molliter fouerat, sed ut filiū iucūdisimū peculiariter crexerat illustraueratq; exēpla
fortūæ uariātis innumera sunt apud priscos, q̄ Dionysiū gētiū quondā, terrorē corinthi litterario ludo
præfecit, q̄ perseum macedonū regē captiū fecit. Eiusq; filium legitimū artē ferrariā ob quærēdū
docuit uictū, eadem Pompeiū post triumphos ex toto terræ orbe partos, post quæsitū ex rerum
gestaz, amplitudinē magni cognomētum, spadonum libidini in ægypto trucidādū tradidit. Verum
hæc exempla recētissima nulli priscoz, post ferēda abūde cōmonefaciunt, ut fortunæ blandiēti, ut re/
bus secundis homo nimium nemo confidat. Namq; regnū Neapolitanū, ut cætera prærea, adeo uer/
tigine fortunæ circūactum est ut spatio annorum quattuor, quinq; reges habuerit: quo quid muta/
bilis dici pōt. Florentinū, quorum opes diu florentissimæ uiguerunt, bello externo & domestico ue/
xati, Medices: quæ familia florentiæ diuitiis existimatiōe claritudine multos annos primatum tenu/
it in exiliū missi: Mutilatus florentinoz dominatus auulsione pisaz, quæ maritima ciuitas plurimū
rebus illorum conducebat, Nuperime Dux Madiolani: quo nemo maior: nemo opulentior ex fasti/
gio amplissimo decussus: quæ res uix apud posteros sit fidē habitura. Cogit alienas suppetias imple/
rare, Deniq; per hosce annos nulla fuit ciuitas in italia quā nō belli fulmē afflaret & turbo percelleret.
Sola fuit patria nostra immunis & exors bellicæ uastitatis, bellis undiq; allatrantibus idq; factū pru/
dentia, Auctoritate Consilio illustissimi principis, lo, bentiuoli qui bononiensem Rem publicam in
maxima tranquillitate nec minori dignitate florentem diutissime custodiuit, cui amplissima oculi &
paci & opulentiæ bona accepta referimus, optātes ut hic saluberrimus status permaneat incōcusus
ut optimo principi bene rem publicā & ex utilitate omnium regenti deus perpetuitatem largiat:
publicū enim uotum est salus principis: a quo uelut a filio pender salus ciuitatis. Ecce tibi, cum hæc iā
condidisset, nec adhuc edidisset, Dux Mediolani succinctus copiis militaribus reuocatus a suis re/
diit Mediolanū, estq; fauorabiliter plausibiliterq; receptus a cūctis ordinibus restitutusq; in pridinū
fastigium, quod sane pleriq; omnibus est perquam iucūdam, & enim state Mediolai Dux stant cæ/
teri italiæ reguli, italoz existimatio maiestasq; consistit ac florer, illo cadente hæc oīa simul titubent
immo corruāt necesse est itaq; Deū optmū maximum pcor, ut fulcimētis firmissimis fulciat & sta/
bilimentis ineluctabilibus stabiliat p̄cipatū Ducis inclitissimi Ludouici Sphorgiæ ut nos quoq; so/
lidatim cōsistamus extra oēm lapsum titubatiæq; piculū, hæc rex ambages uarietatesq; tam iproui/
sæ tā subitæ tā inopinatæ euidentē cōprobāt plautinā illā ex trucescente sniam. Actutum fortunæ solēt
mutarier uaria uira est in has digressiones diuertisse & hæc transeunter inferuisse non fuerit alienū
neq; intempestiuum, ob quotidianam fortunæ uariātis mētiōē quā cæcam & surdam non immeri/
to finxerit, ut exēpla uetusta & recētiora testant quā optimo epitheto elegantiq; uocabulo exoculata
Lucius noster appellat, exoculatus aut, ut ex semita in uicū regrediamur, dī oculis priuatus, Martialis
defioculi uocat scire & eleganter cui desit oculus quē lucū dicunt, uetus uerbum est, apud iuriscō/
sultos eluscare, quod significat luscum facere, si enim scriptum legimus, titulum ad legem aquilam ag/
lia teneri eum qui eluscauerit discipulum in disciplina, Elucificare uero significat luce priuare Demi/
ror Nonium Marcellum exponentem elucificare esse lucidare, idq; ex auctoritate laberii qui ita scri/
bit uolo elucificare exitum ætatis meæ, & enim quod cum honore multo dictum sit Noniū Marcel/
li apud laberium elucificare accipitur cōtrario intellectu: non enim significat lucidare ut ille opinatur,
sed luce priuare est, apud laberiū diues auarus, cōtrariū & popinatioem filii deplorat q; ait uelle se
Democriti exēplo luminibus oculoz priuare ne uideat filiū negria & luxu pdigentē patrimonium,
Laberianos uersus pro testimonio citat Aulus Gellius, apud quem lucificare legitur, pro elucificare.

ELIgat, Augustinus in quarto de ciuitate dei fortuna inq̃t q̃ dī bona sine ullo examine meritorū
fortuitu accidit hoibus bonis & malis, unde et fortuna noīat, quō ergo bona ē q̃ sine ullo iudicio, & fortuna
ad bonos & ad malos: ut qd aut colit: q̃ ita cæca ē, passim ī quoslibet incurrit, suos cultores plerūq̃
prætereat, & suis cōtēptoribus hereat. CVM his diuerset, Malissī & indignis. EXTremus, Dete-
rius, & peius. MALus boni fama, Præsto exēpla sunt multorū: q̃ forinsecus Catones intrinsecus nero
Inuolu-
cris tegit
eligat. imo uero cum his potissimum diuersetur: quos
procul si uideret: fugere deberet qd̃q̃ cunctis est extre-
mius: uarias opiniones: imo cōtrarias nobis attribuat:
ut & malus boni uiri fama gloriē: & innocentissimus
cōtra noxiōr ore plectat. Ego deniq̃ quē seuiissimus
eius ipetus ī bestiā extremæ fortis quadrupedē deduz-
xerat, cuiusq̃ casus ēt cuius iniquissimo dolendus: atq̃
miserādus merito uidet: crimine latrocinii: in ospitē
mihi carissimū postulabar. Q uod crimē nōmō latro-
ciniū: uerū etiā parricidiū: q̃sq̃ sectius noīaret. nec mi-
hi tamē licebat causam meā defendere: uel unico ṽbo
saltē denegare. Deniq̃ ne mala cōsciētia: tā sceleris cri-
mini presens uiderer: silētiō cōsentire. Hac tātū impa-
tietia pductus: uolui dicere: nō feci. & uerbū qdē pre-
cedēs: semel ac sepius imodice clamitauī. seq̃ns ṽbo nul-
lo pacto differere potui. sed in prima remansi uoce. &
idētidē boauī: nō. nō. q̃q̃ nimia rotūdinate pēdula uir-
brassēm labia. sed qd ego pluribus de fortunæ seuita-
te conqueror: q̃q̃ nec istud puduit me: cū meo famulo:
meoq̃ uectore illo equo factum cōseruum atq̃ cōiugē:
gem: Talibus cogitatiōibus fluctuantē: subiit me illa
stus mendicet, ut sceleratus maximis honorū cumule q̃ insignibus.
tis. Afīnū significat, cuius inter q̃drupedes extrema fors ē: & in pecore utilissimū cēset, unde a Colu-
mella uilis uulgarisq̃ a silus nūcupat. CASus, Infortuniū suū signat, quo ex hoīe in brutū fuerat de Vilis
mutatus: q̃lis casus uel inimico & hosti miserādus uideri merito posset cōsimile est illud poeticū, uel
primo miserāda manus. POSTulabar, Accusabar, & culpabar. PARRicidiū, Vtrūq̃ & latrocinii & Parricidiū
parricidii crimen atrox est ac magnū, sed atrocius & maius haud dubie ē parricidiū, in quo multa pec-
cantur, nā uiolaturus q̃ p̃ceauit, qui aluit is qui in sede ac domo atq̃ in Re publica collocatū, Sen-
sus Apuleianus ē: uiolasse ius hospitii, lesisse iouē hospitale: hospitis domū, cōp̃lāsse: id nō tā latrocinii
um nominādum q̃ p̃ricidium, q̃si qui & hospitē ledit pridā sit. Silētiō cōsentire, Taciturnitas cōse-
fōis genus ē, & ut ait, M. Tullius dum tacet satis clamant. NON feci, Lōge fortissima tuēdi se rō
ē, ut tradit Quintilianus, si qd̃ obicitur, negari potest, si dicere possumus, nō feci, nō occidi, plinius in
epistolas, prætere celer eques Romanus cui Cornelia obicibat, cum in comitio uirgis cedere/
tū in hac uoce perstiterat, quid feci nihil feci, merito ergo Apuleius innocentia suæ cōfiscus, ad re/
futandum crimen quod inforti obiciebatur, uoluit clamitare id uerbum quod in defensione male/
ficat potentissimum est: scilicet non feci: sed cum latinam dictiōem ut pote Afīnus latialiter enuntia/
re non posset, plane satis & dilucide: boauit particulam negatiuam: quæ est non uerbum, autem feci si ma de/
exprimere nequiuit, & profecto ruditus Afīnorum non: non sonare uidetur. PRÆcedens, Signi-
ficatur non, quæ dictiō præcedens & prima est, in hac oratione non feci. IDENTidem, Frequenter Non feci/
boauī, boando in clamaui dixit Virgilius in Georgicis, Reboant siluæq̃ & magnus olimpus, id est re/
fulsant, & remugiunt, ut exponit Seruius Maronianus interpres: qui autumat id uerbum græcum
esse. ROTVNditate, Vt uidelicet os in rotunditatem conformatum planius lucidiusque uerbum Boare,
explicaret, VIBRASem labia, Labias sine labia contorquari emoueri, q̃ in dictiōnis atque lit- Reboare
teris enunciandis, Nigidius, Marcianus, Gelliusq̃, notificant. QVAMquam, Legi potest quam: ut
intelligas, quā scilicet fortunam non puduit fecisse: me cōseruum cū equo meo, & cōiugē, coniun-

Myrtum cū copulatumq; & in eadem cōditōe cōiugatu. M. Cato myrtū cōiugulū appellat intelligi uolens, cōiugulū iugalema cōiugis, qbus praeest uenus, cuius tutelā myrtus dicata est. Vnde uenerē mō myrtē mō murtiā uocat. SVbit. In memoriā uenit. CVr potior. Sibi curā uitae & salutis q̄ famae potiorē fuisse ait: quoniam ut prouerbiū plautinū est. Tunica pallio ppior est. & ut inq̄t Gellius, nihil nobis p̄suis carius est, q̄ nos met ipsi cetera extrinsecus & circa nos cruciant ac torquent, res at uitae intrinsecus grassant. PARturiebam. Parturire mihi uidebar ex supplicio: quod mihi latrones destinauerant, q̄dōs, sine infirmitū & farti/lem puellaeq; p̄gnatōe distentū in terimere decreuerant. QVI cōmodū. Tunc tūc id horae. NOtoriam ptulerat. Delationē isimu latidēmq; notificauerat & me no tatione fēdissima infamauerat. Notoria. Notoria hodie uulgaria dictio est & libelliōibus usurpata. EX promptis. Demōstratis offensisq; IN sinu laciniae. Id aplerisque fieri solet: qui furtim & dissimulanter pecunias ferunt, ut in lacinia uestis aureos contexant: ut qui eos uiderint: pannoſos & me dicos existiment. COMMVni arce. Significat arcam nummariam fuisse latrociniali collegio communem: in quam unusq;q; latro

Pythagorei in medium dabant pecunias. Oia communia Apostolis. Cognito Oppetit mortem Tantisp. num porciunculam pecuniae exapto parte conferebat: sicut qui a pythagora in cohortem discipulorum recipiebantur: quod quisq; familiae pecuniae habebant in medium dabant: & cohibatur: societas inseparabilis fiebatq; cenobium hoc est contuberniū sic scribit Hieronimus fuisse quoddā genus monachorum, q̄ deo qd laborauerat in mediū partes conferre soliti sint ut haberent alimenta communia in actibus quoq; apostolorum scriptum legimus quod & Augustinus memorat solitos eos qui in contuberniū recipiebant uēditis possessionibus pecuniam offerre ante pedes apostolorum: & oia habuisse communia. Castris ut auctor ē Vegetius folles hoc est crumenae per cohortes singulas ponebant: inqbus depositū militare cōdebant. IN sit sciscitari. Pergit inquirere. Cognito. Cum cognouisset loquutio elegans & apud idōeos auctores frequēs. Silius auditorq; furens focias non defore uires hoc est cū audiuiſſet. Con. Tacitus deligit locū arcis faucibus & a tergo silua clausum satis cognito nihil hostiū nisi in fronte: & aptā planiciē esse sine metu isidiarum. AD oppetisse. Perisse mortuū esse: adoppetere, nescit mortē oppetere, possumus at sic uti hoc uerbo, ut p se plenum sit, & ut recipiat adiectionē: dicimus, adoppetit & oppetit p eo qd est moritur & oppetit mortē sicut expirat & animam expirat. TANTISP. Interim. Annotādum hāc particulā tātis per absolute hoc in loco positā & plenā esse sine appēdula: accipit p iterum & iterea, cōsimiliter Liuius in priō id imperiū ei ad puerē aetatem icolumē māsīt tātis per tutela muliebri, alias fere semp connecti solet quō ad dū uel do nec & significat rādū. Plautus in Menechmis, meretrix tātis per blādī, dū illud quod rapiat uidet. AUGEL. ut uiueret qdē tantisp quoad fieret pmutatio. INq̄tōibus. Vt noui cōmitiones ingreret p supplemento mortuorum. Antiq̄ accēſos uocabāt eos q in locū demortuorum subrogabāt: q ad scriptū si ue ad scriptū noiant ex eo dicti ut iterptat. M. Varro, q̄ olim ascribēbāt inermes q succederet armatis, militibus, si quis eorum deperiſſet. Plautus idem istuc aliis ascriptiui ad legionē fieri solet. Succēturati quoq; uerbo militari dicuntur, qui explendae centuriae gratia subiiciūt se ad supplementum ordinis. hinc illa ex phormione a re militari scite facta translatio, ego insidiis hicero succēturatus, eadē methaphora succenturiari ponitur pro subiicere substituereq; quasi succedanem. AUG. Gellius praefecti popinae negant cenā lautā eē nisi cū libētissime edas, tū auferas, & alia esca melior succenturiat. TIROCINIO nouae iuuetutis. Suadebat inquit ut tirones ueteranis substituerent: & ut iuuenes gladiatores in locū defunctorum sufficerent ad explendum pristinum numerum. Tiocinium at p rudinē to accipit nō solū in disciplina militari, sed in aliis quoq; rebus. Plinius eleganter tiocinium nauium dixit Mannilius nec tiocinio peccet circūq; ferat aeterna cum luce dies, tirones, nō tā noui & rudes in militia q̄ igladiatura & latrocinio atq; aliis quoq; in rebus usurpantur. M. Varro de bobus scribes tironē inquit cū ueterāo adiungunt. Columella adoleſcētior canis tūcula dicta scribunt iurifconsulti titulo de re militari ignoscendū eē tironi ignorātī adhuc disciplinā, optimi tirones ex praeecepto Vegetii deliguntur ex Agricolis. Humis musculosis suris expediti nō superflua carne distētis sed neruorum duritia collectis, proceritas in tironē non magnopere desideranda, utilis est enim fortes eē q̄ grades. PRISTINAE manus. Prioris multitudine. MARTIAE cohortis. Martiam cohortē appellat

bellicosam latronū manu, quoq; deus mars est, & telū qd missile uibrat, simul allūſit ad Romanam militiā in qua erat legio martia explorata uirtutis: de qua M. Cicero in quarta Antonianag; qd legio martia: quae mihi uidet diuinitus ab ipso deo traxisse nomen a qua, Po. Romanū generatū accēſo primus. INUITOS. Ad latrocinium exercēdū: inuiti metu cōpellunt uolentes p̄mio inuitant: nec p̄pag multi reperiunt q̄ malūt in collegio latronū tirānica ptate dominari: q̄ i uita priuata humiliter degeratq; seruiliter, & cū duo monosyllaba orbe terrarū regāt ius, si & uisq; latrones uis colitur iurifq; Ius. locū sibi uēdicat ensis, e tamē iter Vis. dū cernere aliquā iuris iusticiāq; adūbratā imaginē apud latrones nāq; archipirata dī nisi aquabi Archipi/ liter p̄dā dispartiat ut occidetur rata. a suis ut inq̄t M. Tullius, aut reli/ Leges la/ querur qn etiā leges latronū esse tronum, dicūt qbus pareāt: quas obser/ Burgu/ uent, itaq; p̄p aquabile p̄dā par/ lus, tionum bargulus illiticus latro: de quo ē apud theopompū: magnas opes habuit & multo mai/ Viriatus, iores Viriatus lusitanus: cui exercitus Romani Imperatoresq; cels/ ferūt. PRO sua pte. Tanq̄ unus/ quisq; ex collegio latrociniali pro rata parte cōmilitonē parare de/ beret. ET statu proce. Tatu/ ra corporis & p̄ceritate gradissimū p̄ceritatē tironū inq̄t Vege/ Proceri/ tas tiro/ rius ad uictoriā scio sp̄ exactam num, ita ut senos pedes uel certe q nos & denas uncias habere p̄barent: Status p statura, Verum non tā staturae ratio habēda est, q̄ uirium: quod & homeri Status basilicus, suadet auctoritas q̄ tīdē corpore qdē paruū sed armis fortissimū Vastitu/ do, fuisse significat: statū aut p statu/ ra dixit sicut tonsum pro tōsura. Alias status cōsistitio dī a stado uidelicet inde basilicus status Plau/ to pro regis magnificusq; consistēdi modus, apud eundē illud puerbiale, in statu stat senex pro eo qd in p̄cinctu est & stat paratus de statu oratorio q̄ res grāce dī o tōsio & alio noie constitutio & de statu Rei. P. & priuata, nihil notius. Scio tibi familiarē eē ex crebra lectiōe libellū meū de optimo statu. VASTUM. Enormē & magnū Virg. uastumq; caua trabe currimus aequor. In usu apud auctores est uastitudo uasticies, & uastitas p̄ horrore desertione contagio, & desolatiōe, uastitudo apud Gellium p̄ magnitudine ponit & enormitate. Vastescere uerbū uetus est significas deferi & uastari. PERsuasisse. Suademus facilia psuademus difficilia, suademus monēdo: psuademus perficiendo. PIGRITIA. Desuetudo, pigritia ueternū parit, diutino torpore hebetat robur corporis & uigor i/ genū, idē illud Sili sentētiāliter, platū blādōq; ueneno disidia uirtus paulatī euicta senescit: & ut inquit Ouid, ignauū corripūt ocia corpus. Iccirco salubriter p̄cipit pacatus panegyrista tergendā ocia esse rubiginē, & opere ueternū discutiēdū, ne uirtus q̄te lāguēſcat, gaudet diuina p̄petuo motu & iu gi agitatione se uegetat aeternitas stare sol nescit. EROgandae stipi. Persuasi inq̄t ne uellet rogādo emedicare pecuniā: sed ut potius manus exerceret disciplina latrociniali: & ita auge spoliando rapien/ do trucidando congereret. Solēt medici & egētes erogādē stipi, nūmo manu porrigere. Seneca in subliciū pontē me trāſſet & iter egētes abige nō iō tamē me despiciā, q̄ in illoq; numero confedeo, q manu ad stipē porrigūt apud Frontinū erogatorius aq̄ modulus & acceptorius iter se opponunt, ut erogatorius q̄ erogāt & p̄bet aquā significet, acceptorius uero quo accipit. ASCIſci. Adscribi adsummi i nume, latrociniale. IMmanē. Vastitate corporis igētē. Alias imanē dicitur fēdū, trucu lētū noxiū. MOLē. Vastitudinē. TOTOUertice. Ex Virgilio sumptū, q̄ ait de turno uertit arma tenēs & toto uertice supra ē. ANTEpollebat. Exupabat excellebat. COMMōdū. Tūc primū iā iā. LANVgo malis iſerpebat. Vix uesticipē fuisse significat nāq; uesticipes antiquitas uocat quoq; ge/ nae priā barba uestiunt: sicut e cōtrario iuestes dicti ipuberes qbus nulla uestis, barba obūbrat ma/ lasin apologia inuestē a nobis accepisti, uesticipē illico redidisti. Palladius p̄iuestes pueros uasa cu/ rabis illud Virgilianū aurea Caesaries ollis atq; aurea uestis exponunt grāmatici, ut uestis pro barba intelligat sicut illud ennianū, qd sibi uult hac tā longa uestis: male aut iſra oculos hoī tantū sunt: q̄s

Legio martia. Ius. Vis. Archipi/ rata. Leges la/ tronum. Burgu/ lus. Viriatus. Proceri/ tas tiro/ num. Status p statura. Status basilicus. Vastitu/ do. Vastescere. Persuade re. Rubigo ocia ter/ genda. Diuina i motu. Mendici manu ad stipē por rigunt. Erogoro rius mo/ dulus. accepto rius. Immanis. Vestici pes. Inuestes. Vestis. barba. Malas. Cena.

prisci genas uocabāt. CENTRICULUS. Vestimentis uersicoloribus uilibusq. pānosum sentū squalidū designat. INTER quos. Scilicet cētuculos. de quibus relege q. annotauimus in prio cōmentario. ostēdit aut iter pānos male cōfutos ac male cōfarcinatos pectus & uētrē hoīs uasti cōtineri nō potuisse. quin denudatū & intēctū cōspiceret. cui crusta callosa eēt p regumēto. id qd in rusticānis & gelicidīo duratis p̄sepe cōspicimus. CRVstata crassitie. Crusta iterdū & crassitudo callosa ipenetrabilisq. obducit corporibus. q loue aēstu algore durata sint. A VEte. Verbū saluatoriū ē. qd gr̄ce dicitur cūcti p̄tē. MARTi clientēs. Latrones salutās. honorifico uocabulo cliētes martis appellatā. q omnes in clientela martis sint. quibus dextra ē & telū pro humine mars maior & mameris dictus a ueteribus. Vnde mamertinis siliā populis inditū nomen. Mamercus quoq. nomē ē oscum eo q. hī martem mamertem dicūt. VOLentes accipite. Hortatur latrones. ut libentibus aīs se ipm accipiant in cohortē. q uiuacitate p̄ditus manu strenuus uulnerum mortifq. cōtēptor existit. VVulnera excipietis. Nō potuit expressius significatiūq. ostēdere hoīem iperterritū ac extrilidū minimeq. uulnera metuētem. q ut diceret libentius excipere uulnera q aurū. cū mortales ferme omnes nihil libētius suscipiant q pecuniā cū auge libentius q solē intueant. cum oīs oratio. ut inq. Ambrosius & supplicatio ad deum aucti pōt & cōsequēter in latrocināli familia expēditis. FOR midat. Seneca metus inquit mortis uictores gentiū uincit. & ut p̄cipit Lucretius. est metus ille. foras p̄ceps acherontis agendus. qui genus humanū poenitus subuerit. MOR te meliorē. Mortem scriptores bonā appellant. quoniam finis est erumnae. & requies malorū. ut M. Cicerō latissime explicat. in Tusculanis q̄stionibus. inde a poetis dicī mors bona. Valerius Flaccus. Miserere parētū. mors bona. & ut inquit Plinius noster ex oībus q. neminē fallit. neminē p̄terit. nec huic magis q illi gratificat. sed a qua lance cunctos tollit. DE pannulis. In hanc sententiā fectū est illud Cecilianū. sape est ēt sub palliolo sordido sapiētia pōt ut inquit elegāter Seneca ingeniū fortissimū ac beatissimū sub qualibet cute latere. pōt ex casā uir magnus exire. pōt ex deformi humiliq. corpusculo formosus aīus ac magnus. cōsimiliter pōt in panno sō & sordidato corpore aīus generosus ac robustus delitescere. Plinius in epistolis tradit non paucos cultu pagano p̄cellentes inueniri. Itaq. nō est quispiā de pannoso uestitu estimandus. sed a uirtute. & animi dotibus probāndus. nec enim habitus uirtutē dat. nec cathedra sanctificat sacerdotē. VAL dissimae manus. Cohortī gladiatorū robustissimae. PRAEdo famosus. Fere semp in malā partem famosus usurpāt. ut famosus latro. famosus leno. famosus gladiator. & alia id genus. nō nunq. cū laudē de famosus dictus. ut alibi annotauī & infra ostēdetur. HEmus. Nomē est famosi latrōis. ut apud Theopōpū bargulus iliricus latro. ut apud nostros scriptores uiriatus lusitanus memorat. Lūius quoq. celebrat thimastheū archipiratā liparēsiū. cū quo hospitii factū est a Romanis. donaq. publice data. alludere autē uidetur ad nomen hemi montis in thracia excelsitate cōspiciui. ex cuius uertice uulgata opinio ēt ponticū simū & adriaticū mare & hīstrū amnē & alpes cōspici posse. ideoq. Philippū Macedonū Regē cupido olim coepit ascendēdi in hūc montē. ad cuius uerticē tertio demū die cū filio p̄seo peruenit. Probus grāmaticus Virgilianus interpret. auctor ēt a noīe regis hemi nuncupatū hemum esse. a cuius forore. alter quoq. mons rhodope noīet. rhodopē & hemū in hosce montes trāfiguratos esse fabulā canūt & signat Ouid. in vi. metamorphoseos his uersibus. Threiciā rhodopen. hēt angulus unus. & hemū. nūc gelidos mōtes mortalia corpora quōdam. Posset nomē hoc quoq. deduci nō incite. πτό τοῦ αἵματος sanguine. tanq. p̄doni cōgruat nomen sanguinolentū cum sanguine latrones gaudeant. hinc mars apud gr̄cos αἱμοχάρης bono epitheto cognominatus quasi sanguine gaudēs. Alias hemus nomē est greculi hīstrionis. cuius meminit satyrophagus. THERone. Nomē accommodatū latrōi. ut pote a feritate deductū. ἡρπης. gr̄ce fera ē. unde therodamas. q. i ferag. domitor apud Ouidiū. hīc theriotrophion dī Varōi septū. quo fera inclufae pascunt. Virg. meminit theronis alterius. ex eadē origine theriaca theriaci pastilli noīant. quoniam. medēt moribus ferag. & contra uenēnata aduersant. uel q. fiunt ex uipa quā gr̄co uocabulo ἡρπας appellāt. qd & Galenus idicat in libro de theriaca. sians. scribendū ē nō tyriaca ubi ait ex uipis fieri amputatis utrinq. quaternis digitis. Si mō ἡρπας. i. theres hoc est uipe sint utiles. idē tradit theriacem esse

antidotū cōtra deleteria, contra uenenā, & uenenata. Διλητήριον græce dicitur uenenū. Latrone delictaria inclyto. Vocabulum est ex his quæ græci dicūt τὸν ἀποφάγαν, iclytus, cū laude usurpatur, & cum inclytus reprehensio. Au. Gellius aliq; eruditū suplatiū qd̄ est inclytissimus usurpāt. Manipulos factio. Latres. Contubernia factionis gladiatoria significat manipulus enim si credimus Vegetio & modesto Manipulus de re militari commētantibus uocatur cōtuberniū ab eo qd̄ cōiūctis manibus dicebāt. erant autē lus. milites decem sub uno papilione degentes: quibus unus qui p̄est caput contubernii nōiatur. Lūio Caput latrone inclyto prognatus. humano sanguine nutritus. Interq; ipsos manipulos factionis educatus: heres & hemulus uirtutis paternæ: sed omnem pristina fortiorū fortium multitudinem: magnasq; illas opes: exiguo tēporis amissi spatio: nā procuratorē p̄cipis: ducenaria perfunctū: de hinc fortuna tristiore decus sum: prætereūte me orato fuerā agressus. Sed rei nō scēdæ carpo ordinē. Fuit quidā multis officiis in aula lo pauper adhuc Romanus exercitus hastis fœni manipulos illigabat: & hos p̄ signis gerebat: quod Manipulus fœni sensisse uidetur & Ouidius cum ait: pertica suspenso portabat longa manipulos, unde manipularis nōia miles habet, inde cōmanipulones dicimus, ut cōmilites in eodē manipulo cōmilites cōmanipulationem dixit Spartianus: pro cōtubernalitate & eiusdē manipuli societate & cōmitio ma nipulos pro fasciculis manualibus poni nemo non nouit. AMISSI. Lego amissi hoc est perdidit ut uerbū sit non participiū. PR. Ocuratorē principis. Apud iuriconsultos libro primo digestorū titulus est de officio pcuratoris cæsaris, ubi tradit Vlpianus: quæ acta gesta q; sint a procuratore cæsaris sic ab eo cōprobant, atq; si a cæfare gesta essent, Claudius Cæsar ut refert Corn. Tacitus procuratoribus suis omnes ius tradidit parēq; uim in rebus peragēdis eorū esse uoluit, ac si ipse statuisset, procuratoris nōie ut docet, M. Tullius in oratione pro cecinna appellatur nostri iuris uicarius qui negotio nostro p̄positus est, Vlpianus libro tertio digestorū, procurator iquit est, qui aliena negotia mandato domini administrat. DVcenaria pfunctū. Legimus annotauimusq; apud Suetoniū quartā iudiciū decuriā ab augusto cæfare additā esse: q̄ ducenariorū uocaret, iudicārēq; de leuioribus summis. Ducenarii autē nōiari uident a censu ducenotū festerciiū, qd̄ legitimo iudici equitū; seffercia q̄ dringenta census fuissent, nunc Apuleius procuratorem principis ducenaria profunctū esse tradit ielligi uolens eum in decuria ducenariorū iudiciū olim fuisse, uel potius signat illū nōie cæsaris publicanum exactorēq; exititisse, et autē ducenaria, nomen uectigalis & tributū, quales sunt centesima ducenaria uigesima, & reliqua id genus, quæ ex auctionibus illicitis nōia publicani inuenerūt. Ego re diligēter curiosēq; perpenſa cenſeo hoc in loco primum hastatum denotari, dicebatur autē primus hastatus, q̄ duas centurias, iducentos milites ducebat in acie secunda: quem nunc ducenarium uocant, ut Vegetius modestusq; notificant, perfunctum ducenaria dixit Apuleius, quem intelligi uoluit fuisse ducenarium, hoc est præfectum duarum centuriarum, qui ducatus in re militari erat honestissimus, sicut autem centenarium dixere: quem nunc centurionem nominant, ita & ducenarium appellauerunt præfectum manipuli quo duceni milites continerentur, hic est intellectus hæc significatio Apuleiani uerbi, in quo pleriq; omnes cecutiūt atq; hallucinant. DE cussus. Qui fuerat principis pcurator & ducenarius: quod aspirantis fortunæ specimē est, idem reflante fortuna deuolutus decussusq; est ex pristino fastigio, qualia quotidie exempla cōspiciunt, quoties uoluit fortuna iocari. Solon amicos principum calculis ratiocinatorē cōparare cōsueuerat, ut enim illi mō maior rem numerus, mō minorē significā, ita & p̄icipes. put libitum fuerit aliquādō illustrē & iclytū amicum faciunt, aliquādō obscurē & ignobilē, nunc extollētes in summū, mox in imum detrudētes. Orō ut calculi res arto xerſis gener, cum ex summo fastigio in imum cecidisset, quē admodum ingratulatozū di giti nunc milenarium numerus, nūc unum tantū supputant, eodē modo regū amicos posse q̄dōq; totū, quandoq; minimū, qd̄ græce δις ἑκατομῶν πλὺτος ἢ ὀλίγος ἢ ὁ μέσος ἢ ὁ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις κοινός, ita oppido q̄ decēter, Sidonius appollinaris cōsuetudinē principum flammaz nature bene cōparat quæ sicut paulū a se remota illum inuolant, ita satis sibi admoda cōburrunt. PRAEtereūte me do p̄cipis, Castigator lectio est p̄tereūte corā, ut dicat latro hemus se corā aggressum esse p̄tereūtem principis pcuratorē, unde sibi p̄iā mali labes extiterit. FVIT quidā Narratio de pcuratore principis breuis lucida, p̄babilis ex disciplina rhetorica. OFFICIUS. Iulius capitolinus officia palatina nū cupat officiales ut ita dicā aulicos & ipeatorios, signat in Galienis, cum iret ad hortos nōis sui oīa palatina palatina officia seq̄bant, prætores, puinciales qui cū officio mittebant, officia quoq; puicia nōiant, Magister ut docet Donatus, in aula ipeatoria erat magister officiorum dictus, cuius meminit Marcellinus, officioz

CAESARIS, Traianū siue hadrianū signat, illis enī tēporibus floruit Apuleius. **IPSI** probe spē
 status. Principis est uirtus maxima nosse suos, ut inq̃t epigramatarius poeta, & profecto decet bonū
 principē spectatos exploratōsque habere mores aulicorū, ne Lupi sub habitu ouiuū delitescerent obre/
 pat. **INSIMULATU**, Culpā: accusatūq; Plautus sic me isimulare falsum facinus tā malū. **ASTV**,
 In aula principū frequēs est hic morbus, ut boni insimulētur, cōculcēturq; calūniis fufurrōnū: qui/
 bus principes aures nimis patulas p̃bet, ubi enī calūniator & detractor in aurē facillē stillauit exigū/
 nes i aula de naturā ueneno & inogalimi/
 ne p̃cipali uiri boni sum mouēf
 & extorres a patria eliminantur
 amandantur. **Amianus** marcelli
 nus taxat Constantium Impato/
 re: apud cuius aures nimiu patu/
 las uirulētā liguā existimationē
 uiri fortis iuidia graui pulsarent:
 habeat itaq; princeps in memo/
 ria & in pectore scitū illud Domi/
 tiani delatores q nō castigat irri/
 tat: custodiat quoq; illud intra/
 mentis penetralia, qd' Alexander
 Magnus facere solebat: qui in iure dicūdo accusatore dicēte, alterā manu aurē ocludebat, eamq; reo
 illibatā cōseruabat. **Plotina**, Alludere uidet ad plotinā angustā traiani caesaris cōiugē foeminā
 sanctitate, p̃bitate & oibus q̃ in muliebri sexū cadūt uirtutibus celebratā: cuius fauore hadrianus in
 interiorē traiani familiaritatē receptus est, eadē olim traianū corripuit q calūniis suoz pcuratorū
 prouincias diuexari pmitteret. **RARAE** fidei, Versus græcus, puerbialis signat nullā eē in foemina
 fidei, γυναικὶ μηδέποτε πιστεύουσιν ἀπορήτοι, foemina nūq̃ arcana credideris, κούφοι γὰρ
 τοῦ γυναικῶς ἔστι φίλον infidū enim est genus foeminae, uetus, puerbiū est nec mulieris, nec
 gremio credi oportere, propterea q mulier incerti & leuis animi est, & plerūq; in gremio posita: cū
 in obliuionē uenerūt exurgentiū, p̃cidunt, Magna ergo est foeminae laus, quā a fide & pudicitia cō/
 mendat, cū plerūq; oēs infidā sin & ipudicitia infamia pulsenē doctissimi uiri nox est, pudicitiam
 iprimis esse foeminae retinendā: quā amissa oīs uirtus ruit. In hac muliebriū uirtutū principatus est
 pudicitia pauperē cōmedat, Diuitē extollit, deformē redimit, exornat pulchrā bene meref de maio/
 ribus, quoq; sanguinē furtiua sobole nō uitiat: bene de liberis quibus nec de matre erubescendū nec
 de patre dubitandū est, bene iprimis de se, quā a contumelia externi corporis uindicta uictor diuus
 Hieronymus libro p̃rio cōtra Iouinianū, Thucydides optimā eē censet mulierem, de qua minimus
 apud extrarios sermo habeatur existimās probā mulieris nomen perinde ac corpus, intra domest/
 cos parietes cōtineri oportere, cōtra gorgias leontinus censet mulieris nō solū formā, sed egregium
 quoq; nomē & formā debere apud plurimos esse uulgatā, qd' & Plutarchus probat, in libro de uir/
 tutibus mulierū. **DECLINO** partus stipēdio, Notat plotinā decies peperisse, Plinius memorat Cor/
 nelia gracchorū matrē duodecies, Agrippinā germanici nouies pepisse, celebrat & eutriche foemina,
 q̃ enixa sit triginta partus, & mortua a uiginti liberis rogo illata, stipēdiū autem partus dixit ex tra/
 satione militari, milites enim stipēdiosis, sic enim appellant qui multa stipēdia fecerunt, solet ex nūe/
 ro stipēdiorū merori p̃rogatiuas ueteranorū & priuilegia, & ut in codice imperatorio scriptū annota/
 uimus, uiginti stipēdia militē faciūt ueteranū & uacationē militiā p̃stant: Vxorē ducēdam Plato p̃/
 cipit gratia liberorū, sufficientem aut filiorū numez, esse duos marēs, h & foeminā, in xxi de legibus,
VIRI familiā fundauerat, Platonica lex filios duos satis esse p̃scribit ad familiā fundandā, quanto
 igit fultura maiori domus illa fundatur, in qua qnquies nūerus filiorū Platonici multiplicatur, lu/
 risconsulti excusationē dant parētibus numero filiorū quicq; subnixis. **EXTORRE**, Exulē extra terrā
 & genitale solū eiectū eliminatūq; sicut enī exul extra solū, sic exortis extra terrā noiāf. **Au. Ge.** exul
 extortisq; esto, Virg. sinibus extorris, exponit Seruius: extra suas terras remotus. **SVMPTIS**, Corri/
 go sp̃etis, sequitur enī atq; contēptis. **VRBICAE** luxuria, M. Tullius in oratione pro roscio ameri/
 no, in urbe inq̃t luxuries creatur, ex luxuria existat auaritia, necesse est, ex auaritia erūpat audacia, ab
 urbe urbicus, urbanus, urbanicianus deriuanf, urbanicianos aut milites dici inuenio apud auctores,
 non tā eos qui urbani eēnt, & Romanis: q̃ ad urbē ab urbe quoq; urbicarius dictus. Vnde urbicā/
 ria pcuratio a iuriscōsultis titulo de minoribus usurpat, quam urbanā itelligi uolunt. **EVGIENTIS**
 comes, Magna foeminae laus, q̃ fugiētē maritū, & extorre comitata sit, nāq; maritorū calamitates ma/
 teriā p̃bet uxoribus nois aeterni cōparādū, nec enī alceftis, nec penelope ut iquit Aristoteles in secun/
 do economico tantā sibi gloriā cōparassent, si cū fortunatis uiris uiuissent, Vez admeti & ulyxis i/
 fortuna parauerūt illis memoriā sempiternā celebrāt historici hypsicrateā mithridatis regis uxo/
 rem, uel ut quidā tradunt pellicem: q̃ p̃sico habitu induta, & in habitū uirilē reformatā, tōsis capillis

uictū a. Cn. Pōpeio mithridatē p̃fferatas gentes fugientē animo pariter & corpore infatigabili secu/
 ta est, cuius tanta fides, maximum fuit solatiū & iocundissimū lenimentū marito erumnaz aggeri/
 bus presso, qui eā ob uirilitatē & audentiā masculino noīe hypsicrateā appellabat, hypsicrateā imita/
 ta Plotina hac est, quā tōso capillo uigē mentita coniugē comitata est in exiliū euntē, impauida im/
 perterrita & quadā quasi uirago tollera erūnas acerbās, Versus græcus est πρὸς ὁμιλίας, prouer/
 bialis, γυνὴ δὲ χρῆσθαι τῇ ἀλῶνι ὅς τοι κίκα, uxor bona domus est fundamētū, felices nimirum
 & auro mōetali zonis refertis icincta: intra ipsas custo/
 dietū militū manus & gladios nudos itepida, cūctorū
 periculorū particeps: & pro mariti salute puigilē cura
 sustinēs: erūnas assiduas ingenio masculo sustinebat,
 Itaq; plurimis itineris difficultatibus: marisq; terrori/
 bus exanclatis: zacynthū petebat, quā fors ei fatalis de/
 creuerat temporariam sedem. Sed cum primum littus
 actiacum: quo tūc macedonia delapsū grassabamur:

& figurat uariis formis, tradunt iuriscōsulti Triuiros monetales constitutos esse: qui p̃sent mo/
 netā cudendā, monetarios appellant signatores cosorefq; monetā, Firmicus Maternus habētes in
 quit horoscopū sub cygno erūt monetarii. **ZONIS** refertis, In libro Annotationū latissime explica/
 uimus morem p̃sicoz fuisse ut zonas nūmis refertas haberēt, unde apud Trāquillū legimus uite/
 lium zona se aureoz plena cinxisse, & Caius Gracchus orator zonas iquit, quas plenas argenti extu/
 lias ex puincia inanes retuli, Spartianus quoq; auctor est p̃esceniū nigrū Imperatorem Romanū
 iussisse ne milites in zonis nūmos aureos uel argēteos portaret ad bellū, Quinetiā lapridius Alexan/
 dru Romanū dicere solitū refert, miles nō timeret nisi uestitus & satur & habens aliquid in zonula, in
 hac sententiā est illud Oratianū, Ibit eo quo uis qui zonā p̃didit iquit, Vbi expōit Porphyrio milites
 uaticū in zona portare solitos, Cōsimiliter Plutarchus in Demetrio memorat sofigenē aureos num/
 mos habuisse in cingulo militari, p̃ uaticū, hac zonā auro monetali refertā signat luuenalis illo uer/
 su obrutus & zonam leua morsuq; tenebit, in quo cōmētores p̃ incuriā hallucinant, nihil suspicā/
 tes subesse doctrine remotioris, Euangelica lex p̃cipit, ne as hoc est pecuniam in zonis habeamus,
INCINCTA, Sicut inaudire, inobscurare accipiunt, p̃ simplici uerbo apud eruditos, sic & incingere di/
 cimus, p̃ cingere, incincta, p̃ cincta, M. Tullius in nona philippica nulla eius legatiōis posteritate inob/
 scurabit obliuio, Apuleius aliubi iconcupiscendam amicitiam dixit, p̃ concupiscendam, & id genus
 sexcēta alia apud auctores idoneos iuenerit est: Plinius, xxxiij, in inflata iocinez doloribus medetur
 idē in alpinos populos dicit, quos uulgo alpinos uocat. **INGENIO** masculo, Virilis, & impertito
 neq; erinis succubenti. **EXANCLATIS**, Exuperatis exhaustisq; **ZACYNTHU** petebat, Ante etholiā za/
 cynthus insula est libera, ppe cephaleniā ithacam, & dulichiū: q̃ oēs insulæ sub ulyxis ditione fuisse
 memorant, Plinius in quarto zacynthū ferrilitate p̃cipuā fuisse cū oppido magnifico tradit, quā ali/
 quando appellata hyrie sit, Homerus in Catalogo dicit, ἄκρον ἔχον, In insulas autē relegari depor/
 tariq; solitos dānos testis est antiq̃tas: quā poena ob hoc insularis dicta: Marcellinus, nec strepente
 ullo nec obsistente insulari poena multati sunt, Cor. Tacitus, plenū exiliis mare decēter dixit, pp in/
 sulas, in quas deportabant relegabaturq; Apud iuriscōsultos iter poenas, est isulæ deportatio, quā
 poena ut iquit Vlpianus adimit ciuitatē, Relegatorū duo genera sunt, sunt qdāq; in insulam relegant
 & sunt qbus simpliciter, puinciis interdicit, in isulam relegare p̃sides, puincia possunt. **TEMPO**
 rariā sedē, Quidā relegant in p̃petuū, qdā ad tēpus, ut docet Vlpianus, titulo de interdicitis, hic tem/
 porariā relegatiōe & exilio significat procuratorē p̃cipis esse multatū, Plinius theatrū, M. Scauri
 temporariū appellat, qd' ad tēpus extructū fuit: cuius sedes p̃petuo māsura nō erat, tēporatiā ami/
 citiā dicunt uulgares ab eruditis quā nō sunt p̃petuā: sed ad tēpus, quādiū, s̃fortiā est secunda, De
 qbus Seneca hac refert, hae amicitia sunt: q̃s temporarias popullus appellat, Qui cā utilitatis assum/
 ptus est: tādū placebit: qdū utilis fuerit, Florētes amicorū turba circūsidet, circa euerfos ingens so/
 litudo est, Temporaria græcorū ingenia scitissime appellat, Q. Curtius quasi tēpori seruiencia, & for/
 tunæ obsecūdantia, Temporius aduerbiū qd' significat maturius ac tempestiuus, cuius contrari/
 um est ferius, Columella in nono ante crepusculum gallinæ inquit, cibus spē tēporius ad officinam
 redeant Ouidius modo surgis aeo, Temporius celo, modo ferius incidis undis. **LITTUS** actia/
 cum, Actium epiri promontoriū, & oppidū est cū templo Apollinis nobili: unde actiacum littus di/
 ctum, locus est inclutus testimonio etuditorum, & Augusti Caesaris uictoria, ubi nauali p̃lio Mar/
 cum Antonium Cleopatraq; deuicit, & ut actiaca uictoriae memoria celebrationē & impostez esset,
 urbem nicopolim apud actium condidit, id est uictoriae ciuitatem: ludosq; illic quinquenales instituit

qui instar sunt olympiorum. & actia cognominantur quorum meminerunt Strabo. Tranquillus. ceteri ad quos alludens poeta scripsit in tertio Eneidos. Actiaque iliadis celebramus littora ludis. **appellere** APPVLISET. Appellere uerbum est nauticum: & proprie dicitur cum ex pelago aut freto: quis ad littus accessit Virgilius. hinc me digressum uestris deus appulit oris. appellere quoque dicuntur peccata ad aquam accedentia. unde & appulsus usurpatur: iurisconsultis pro ipso iure appellendi ipsaque appulsione. **NOCTE** promota. Altior: denotat noctem uel intempestam. uel concubiam. Nam id horae nox maxime promota est. **NAVI**. Qua aduectus erat cum plotina maritus extorris. **INCUBARE**. INCUBABAT. Cubado obtinebat habitabatque. alias incubare dicuntur hi qui in templis deorum dormiunt ad accipienda responsa. ut illud Plautinum. ex curgulatione incubare te satius fuerat. **incubina**. ut item. siquidem incubare uelit qui periurauerint locus non praebere potis est in capitolio. ex eodem intellectu est illud Maronianum. pelibus incubuit stratis somnosque petiuit. De incubatu aurium. & gallinae incubant oua notius est. quod ut debeat enarrari. incubinam pro concubinam dixit antiquitas. **MAtrona**. Plotina. **INCUBICULUM**. Dormitorium significat. de quo Plinius in. xxx. scribit lacertam uiridem in olla ante cubiculum dormitorii eius: cui medetur. leni remedium facere. **SANCTU**. SVPPEtiarum. Auxiliarium. & ad suppetias ferendas. super quo uerbo in superioribus facis multas. **SANCTISSIMA**. Virgilius. tuque o sanctissima coniunx foelix morte tua sanctum dicimus inuolabile. & quod ut refert Martianus iurisconsultus. ab iniuria hominum defensum atque munitum est. **SAGMIA**. sanctum autem dictum est a sagminibus. sagmina uero sunt herbae. quas legati. Po. Romani ferre solent. ne quis eos uiolaret. sicut legati graecorum ferunt ea quae uocantur cerycia. dictio mendosa est libro primo digestorum titulo de rerum diuisione nam ubi cerycia scribendum fuit passim scriptum est cencia. graece enim κερύκη uocatur praeco & caduceator. quod nomen legati est. ut aliubi docuimus. & κερύκη cerycia insignia quae gestant caduceatores. ut ita legati esse noscantur. ut inuolabiles & sancti sint mortalibus. In commentariis Suetonii non pauci multa tredidimus declarantes illud Seneca. Non uis nisi cerix aut prytanis. aut suffes administrare rem. **Pu**. Hieronymus sanctos dici autumat fidelium filios. Idiomata sacrae scripturae sanctos interdum pro mundis atque purificatis nominat. sacrosanctum uero id dicitur. quod iure iurando interposito est institutum. siquid id uiolasset ut morte poenas penderet. Sanctuarium nuncupat templum ipsum. ut id Hieronymus docet. Plinius dixit in sanctuariis mithridatis inuenta esse a Pompeio antidori compositione. ubi sanctuaria accipi uidentur pro arcanis sanctioribus. & quae graeci uocant κρηνη. **BONIS** artibus gratiosa. Pluresque foeminae malis artibus & ipudicitia gratiosae fiunt & fauorabiles apud principes. hac uero signat Apuleius bonis artibus. atque sanctitate matronali inisse gratia a caesare. ipetrasseque ab illo reditu coniugis ab exilio. Meretricum est malis artibus gratia aucupari. **MATRONAE** est bonis artibus colligere fauore & gratia pollere apud summates. Matre familias non tam natalium claritudo comendat. quam bonitas & sanctitudo. namque ut docet Vlpianus matre familias neque nuptiae neque natales faciunt. sed boni mores. **Aggressura**. Sicut grassatur. pro grassatione. sic & aggressura pro aggressionem dicitur. significat autem Plotina ipetrasse a caesare. ut ulcisceret latrones per aggressura. qua maritum aggressi iusserat despoliaueratque. **LAtronis** collegium. Collegia siquid fuerunt illicita mandatis principalibus & constitutionibus. & senatus consultis dissoluuntur. auctor Martianus iurisconsultus titulo de collegiis illicitis. ubi scribit collegium fieri non posse nisi ex senatus consulti auctoritate uel Caesaris. Augustus ut refert Traquillus collegia praeter antiqua & legitima dissoluit. Quod uero magis illicitum collegium sit. quam latrocinale non dispicio: cum factiones latronum ubique locorum dissoluenda sint. ac exterminanda: & si fieri poterit ad interfectionem redigenda. & ut auctor est Vlpianus congruit bono & graui praesidi curare ut pacata prouincia sit quam regit. ut latrones furesque congruant. & in eos animaduertat receptatoresque eorum coherceat. sine quibus diutius latro esse non potest. **INTE** ribus. Lego interitum significat enim confestim interiisse & extinctum esse collegium latronum. ubi id iussit Caesar. nam de principe illud psalmographi dici potest. ipse dixit & facta sunt. & ut scriptum legimus in libro Esdrae. si rex dixerit exterminare exterminant plantate plantant. & omnes uirtutes eum obaudiunt.

Nutus magni principis. Notissimus est ille uersiculus. An nescis longas regibus esse manus: & ut inquit herodotus iurania regis uires supra hominem sunt & manus plangenda. idem pollet potestque in terris rex. Quod in caelo iupiter. cuius nutus per lege obseruatur. Veteres internutare. & annuere & nictare hoc iteresse uoluerunt: ut nutare capitis dicat annuere narium uel labrorum. nictare oculos. quam dnam signare ut plautus sic scribit in Asinaria. neque illa ulli homini nutet nictet annuat. Militarium uexillationum. Tradunt Vegetius & Modestus uexillationes dici alas equitum a uelo. quae uelis uterque uerba ut docet. **Manus** regis per longa. Nutare. Nictare. Vexillationes. **M. Tullius** in oratione saepe contra hunc. ut ex uexillo uelut contraetum & e maxillis mala ex paulillo paulum: Liuius refert ordines militares tribus ex uexillis constare. uexillum autem centum octoginta tres homines erant. primum uexillum triarios ducebat secundum rotarios. Tertiū accensos. sunt autem rotarii: ut uerbum apud historicos frequenter intelligas milites qui plium ante committebant iaculis quasi rotatione quadam. pludentes. Vix & a rore dicti sunt. nam autem rotat qui pluit. **IN** dagatu. Inuestigatu & inquisitione. **CONFECTA**. Concrucidata extincta. conficere enim interdum est occidere & examinare inde confectores bestiarum dicti per interfectores. **M. Tullius** gladiatorum confectum & fauciū catilinā appellat. translatione oppido quod decenti. & uerbis gladiator congruentibus. **MEDIIS** orci faucibus. Ille dicitur euadere ex faucibus orci. Plutarchus. qui praeter spem euadit subduciturque a morte impendente. sic Cicero ex flamma atque ferro ac pene ex faucibus fatis ereptam urbem. & uobis conseruatam ac restitutam uidetis. orci autem fauces dixit ex Virgilio. **FLOCCIDOS**. A floccis qui emittunt in panno dicti. Sinus floccidi Corna. Celsus inter signa a groti mortifera esse dicit si floccos colligit. & de floccis in hoc significato crebra mentio apud Plinium & ceteros. Quidam corrigunt flaccidos. quasi languentes & fluxas. atque laxas uestes intelligi uoluerunt. flaccere enim est languere inde in apologia scriptum est oratio rebus flaccet strepitu uigil inde & cognomina flaccorum quorum scilicet aures essent flaccidae. **HABUNDANTE**. Quid si legas undante dicimus enim eleganter uestes undantes. quae instar undarum fluctuant. & undantur. alia nimirum intelligitur uestis illa. quam cyma tilem ab undis & fluctibus dicunt. quae cymata nominatur. cuius meminit plautus in epidico. Namque symatilis uestis ex eo nomen accepit quod fluctuum similis sit & textura ipsa fluctus & undas imitetur. qualia hodieque uestimenta symbalota uulgo nominantur. de hac cymatili ueste Ouidium intellexisse arbitror cum ait hac undas imitatur. nomen quoque traxit ad undas. quidam intellectum carminis Ouidiani ad ceruleum uestimentum referunt. qui color est undarum. **MITELA**. A mitra quod mitra. muliebri tegumentum est. per diminutionem mitela deducitur. de qua Virgilius in ludicro poema. **MITRATA**. copasyrisca caput graia redimita mitela. Sicut pilea uirorum sunt auctore Seruio ita mitra foeminarum quas calanticas dicunt. hinc Virgilius huiusmodi ornatum in uiris quasi foemineum ac probrosum criminatur cum ait. & tunicae manicas & habent redimicula mitrae. Arabes mitrari degunt: ut tradit Plinius. **IN** sequiore sexu. Id est muliebri. quae sequior est & alius a uirili. **INCERTUS**. Qui igno rabat delitescens sub habitu cultusque foemineo. purior lectio est insertus nam qui induit uestimenta muliebria. quasi inserit. & transfiguratur in alterum sexum. Lex iudaica ut in deuteronomio scriptum legimus praecipit ne mulier induatur ueste uirili nec uir utatur ueste foeminea. probrosum enim id est nisi quis ea causa indueret qua euclides factitauit qui ut scriptores annotauere sub noctem prius quam aduersperaret tunicam longa muliebri indutus & pallio uersicolore amictus ad Socratem e domo sua clam commutatio ne. tra decretum atheniensium comminebat ut sermonum doctrinaeque socraticae fieret uel tantillo tempusculo particeps rursusque sub lucem millia passuum Paulo amplius uiginti eadem ueste illa intestus domum redibat. Sensus est indutus cultu uestitusque foemineo. & ita hoc astu ignotus euasi. legimus apud historicos uoluisse a triumphis proscriptum. assumptum habitu sacerdotali per itinera uiasque publicas stipem emendicantem hac fallacia salutem quesuisse. **PAR** medias. Lego per medias acies. **INFESTI** militis. Infestorum infensorumque militum numerus singularis per plurali. quae locutio apud scriptoris omnis frequens. & praeterque decora est Liuius. Romani bello uictor. in usu quoque iuris frequenter uti nos caselius ait singulari appellatione. cum plura generis eiusdem significare uelimus. nam multum hominem uenisse. Roma & pisce uile esse dicimus. ut noie heredis plures heredes continentur. **LIBEROS** auditus. Libere accessum. potes legere abitus. ut sit sensus. libera abitione hoc est discessum sibi concessam fuisse a militibus opinatibus illi ex habitu foeminae esse. Virgilius. Amphitriades arma abituque pararet.

Depiles **genæ** **Genas** depiles dicitur leuigatas, & sine pilis, quales sunt hii quos inuestes uocant. **Ta** lis ante uultus facile foeminam mentitur, quem Oratius decenter ambiguum appellat. **LA** Eui. Pri ma longa tractu legendum & scribendum est, ut laeior pro terfirudine & laeuius pro expolito. **laeius** optimo epitheto dicitur puer & pueritia, q̄ nullo barbitio, nullis pilis hirsuta est. **Ma** laeuior o con chis galle citheriaceis. **Virgilius** laeuis orceas dixit pro expolitas & laeuiatas. **DE** scius Degeneraui populi desciscere dicuntur, qui fidē fallunt & deficiunt ab eo quē colebāt, dicit se non degenerasse a glo ria patris cum plerunq; teste man

lio degenerēt nati patribus, nati que parentes. **H** Abitus alieni. Vestimenti muliebris, quo falle bat, oculos mortaliū & nullo q̄ piam suspicante impune grassaba tur dum mulier eē credit. **AG** gredientes. Quasi aggressuris qui busdam & graiacionibus iuades.

Viaticū **VI**aticulū corrafi, graeci epho dion dicūt, quod nostri uaticum & p diminutionē uaticulum uer bum plautinū & uetus ē uaticari qd̄ significat uaticū parare iuris cōsulti titulo de iudiciis, futurum sit ut impune fraudē patiat & ege state romæ laboret uaticulo suo non recepto, qd̄ ad sumptus pater ei destinauerit.

Corrafi **COR**rafi. Cōfe ci corripui, & q̄si radendo abstuli sic & illud Terentianū: abradi pōr expōit dōatus p uim auferri, iurū cōsultus titulo de bōis damnatorū plerūq; corrafas pecunias p̄sides ad fiscum trāsmiserūt.

Corrafa **pecunias** **Diloricatus** **Diloricatus** **Qui** coeunt collegium & i sodalicii societate cooptat, solēt cōferre pecuniā ex cōstituto, quod & Mar tianus notat, q̄ ait demittit tenuioribus stipē mēstruā cōferre, & siq; in duobus collegiis fuerit, eligere eum oportet ex rescripto principali in quo magis eē uelit acceptus, ex eo collegio a quo recedit id q̄ ei cōpetit ex rōne q̄ comis fuerit, id nūc nōie sportulæ & dotis significat, nam sicut uxor tradita dote recipit, a marito i cōubernium cōe sitq; particeps rei maritalis, ita latro pecuniā quasi dote cōfert in collegium latronū, tāq; uadē & p̄dē cōmilitiū. **Sportula** at̄ qd̄ nemo nō nouit nomen est erogationis.

Sportula **Sportula** **tes** **Sportulantes** cyprius elegāter appellat sportulis accipiendis operantes. **Sportulā** in nuptiali quoq; fe stuitate dari solitam testis ē Apuleius, q̄ in apologia ait ne ciues denuo ad sportulas conuolarent. **De** sportula, q̄ diēribus & affectatoribus dabat, de q̄ frequēs mētio apud luenalet, Martialem cāteros copiosissime scripsimus i Suetonii cōmētariis. **F** Acturus aureā. **Hyp**bole, siue suplatio ē cōgruēs p̄fōe latronis magnifici & iactāticuli, q̄ plūs gloriæ & gladiatorie firmitatis conscius isolēter pol licet se domum latronum q̄ lapidea erat & latericia factū, aureā cōgestis, hōaceruatq; auri & diui tiarū gazis ex latrocinatu, & grassatura. **CAL**culi omnibus, Cūctoz cōsensu, & suffragiis dux latro nū designat. **Calculos** at̄ p suffragiis dici supra scriptū est, & Plinius in epistolis inq̄ si mō tu fortasse errori nostro albū calculū adieceris.

DVCatū **Præfecturā** latrocinale iter uocabula ancipitia, & quæ utroq; uersus dici possunt, ducatus quoq; est q̄ nō solū p bono p̄cipatu primatūq; sed et p malo ac cipit, sicut hoc in loco ducatus latronū in deteriore parte usurpat honorē quoq; ita ueteres dixerūt, ut et malus honos significaret. **Metellus** numidicus, tāto inq̄ ille uobis q̄ mihi peiorē honorem ha buit qd̄ significat, maiore uos affecti iniuria & contumelia quam me. **Ducatus** militares p præfetu ris usurpat frequētissime scriptores idonei. **Si** mars solē in horoscopo cōstitutū aspexerit auctore Ma terno ducatus impia p̄atesq; decernit.

LAVtiusculā. **Sp**lendidiorē & q̄ duci latronum cōueniret. **CEN**tuculo. **Vestimēto** p̄anoso: super cuius uerbi significatu multiplici affatim scripsimus in i cō mētario. **Di**uite. **Repugnātia** sunt cētuculos & diues cū cētuculus proprie pannosus sit & sordidu lorum. **Sed** nunc ex causa scitissime diuitem centuculum cognominat quasi diuitiis fartum ex quo scilicet diloricatis pannulis profunderat duo milia aureorum.

IN **SVM**MO puluinari. **Plautus** summi subscellū uiram decenter appellat eum qui in summo, hoc est honoratiore loco honoris causa discumbit, sicut e contrario imi subscellū & imi lecti uir accipitur pro despectissimo uilissimo que, legimus tamen apud pri scos, medium in mensa locum honoratiorem extitisse, quod & xē nophon tradit in pedia cyri, & nos suo loco non, intelligenter annotauimus. **QVI** **QV**ANDO, **Cœna** inauguratur: **Sermo** ductus ex sacerdotum uerbis, & ritu. **Nā** quādo flumen. **Aut** augur aut

Summi **subscellū** **uir** **Imi** **lecti** **uir**

depiles genæ: leui puericia splēdicarēt: nec ab illa tamē paterna gloria, uel mea uirtute d̄scui. q̄q̄ semitrepidus iuxta mucrōes martios cōstitutus sed habitus aliēi fal lacia tectus, uillas seu castella solus aggrediēs: uaticu lū mihi corrafi. Et diloricatis statim p̄anulis in mediū profudit duo milia aureorū. & en inq̄ istā sportulam: imo uero dotē uestro collegio libēs: meq; uobis ducē fidissimū. Si tamē non recusatis: offero breuis tēporis spatio, lapideā istā domū uestrā facturū aureā. Nec mora, nec contatio: sed calculis oibus ducatū latrones unāimes ei deferūt: uesteq; lautiusculā p̄ferūt: sume ret abiecto cētuculo diuite: sic reformatus, singulos ex osculatus, & i summo puluinari locatus: cœna & pocu lis magnis inauguratur. Tunc sermonibus mutuis de uirginis fuga: deq; mea uectura, & utrique destinata

nus i epistola de demetrianum nullus inq̄ effectus offerre lumē cœco sermonē furdo, sapiētiam bru ro cum nec sentire brutus possit, nec cæcus lumen admittere nec furdus audire. **Verbum** uetus ē ob rutescere, qd̄ significat obstupescere. **Afranius** nō possum uerbū facere obbrutui. **Oratius** dixit bruta tellus pro graui, & tarda qd̄ terræ p̄petuū ē, inde bruta aialia pro tardis & irratōabilibus, plinius bru ta existimat aialium qbus cor durum riget, ubi bruta accipit pro hebetioribus tardiorisq; itellectus. **SC**itum. **Decretū** & cōstitutionē, sic, plebiscitū distū habeo uerbo qd̄ ē sciscere, hic iocus ille play tinus, ex pseudolo plebiscitū nō aequē scitū ē. **RE**atū. **Sicut** d̄f reatus homicidiis: & furti ita reatū malæ cōsciētiae eleganter uocat pro crimine & culpa. **Messala** primus reatū dixisse tardis. **IN**tra me Vetus uerbum est cōscientia mille testes, & inquit pacatus in panegirico hēt occultos cōscientia car nifices, qui magis lancinant & torquēt uitalia q̄ cruces q̄ uerbera q̄ tormenta ut graeci dicunt p̄pēdā. **RE**atū. **AT**te i t̄p̄ ψυχῆ cōscientia aiam ferit. **VE**stri cā. **Sū** inquit sollicitus & anxius non mea cā sed uestra & sollicitudinem pro uobis patior quærit apud Au. **Gellium** Apollinaris Sulpitius, qua rōne dicat hēo curam uestri, aut misereor uestri, cum uideat, nō uestri oportere dici sed uestri, sicut greci dicunt, καὶ δουρεῖ υμῶν. **Nihil** aut aliud rōnis eē opinat nisi auctoritatē quandā uetustatis non nimis anxie, nec superstitiose loquentis: sed procul dubio, q̄ rectissime loqui uellet uestrum potius di xerit quā uestri. **Noster** **Lucius** dicere maluit uestri quā uestrum sicut a Plinio dictū ē de terra. **QVI** **AN** Argumē & uenena nū misera istituisse credi pōt. **AD** asinū, iad sniam uestrā q̄ decreuistis ut Asino puella infuta perimat. **AN**te ferre. **Latrocinat** & grassaturis uias ifestāt ob solū lucrū id faciūt lucro cūcta post ponentes, lucrū pluris faciētes q̄ uitā q̄ deū ut merito dicere possint lucrū bōus est odor ex re. **QVI** **BE** & illud, unde habeas q̄rit nemo sed oportet h̄re. **Sic** ergo secta latronū cēset summū bonū esse lu crū: nō ne debet puella captiua magno potius uendi quā nullo sacro cōpendio interimī. **DAM**no. **ER**go igit. **Archai** sam ultionē. **Vindicta** multis iucondissima rerum omnium est iuxta illud at uindicta bonū uita iucū sticulo inhiāt ultio dānosa & sine cōpendio omittenda est, nec indignatio cū iactura exaturāda. **ER**go igitur. **Archaismos** est. **Veteres**, ut inq̄ Donatos particulas hæc multiplicabant. **PRE**dideri. **Distra** tis. **Extin**xeritis. **COMP**endio. **Lucro**. **CEN**seo. **Ut**itur uerbo illo quo utitur senator q̄ in senatū cōueni sententiā dicit, ut Cicero frequēter ait cēleo patres cōscripti. **DISTR**ahi. **Vēdi** uerbū est peculiare iuris cōsultoz, distractio quoq; p uēditōe accipitur ut supra scripsi. **TAL**is atatula. **Mā**cipta, quæ adole scētia sunt & recentiora, longe maiore p̄cio distrahuntur quā ueterana propterea q̄ ut scribit **VI** ueterana planus ad editū edictū p̄sumptū ē, ea mācipta q̄ rudia sunt simpliciora eē & dociliora & ad oē mini sterium aptiora, tria uero mancipia & ueterana difficile est reformare & ad suos mōres formare quia uenali igitur uenalicitiū sciunt facile decurrā ad nouitiōz emptionē, id circo itē polāt ueteratores seruos, & ciariū

pontifex in collegium cooptabatur: soliti erant lautiorē cœna esculentiorēq; sacerdotalem dignitatē Cœna pō auspiciari. **Macrobius** refert cœnā pontificis luxuriosissimam in tertio Saturnalium, ubi ait lentulum flaminē Martialem, quo die inauguratus est triclinia lectis eburneis strata habuisse: percēsetq; edu lia non parum multa ganeata: quibus cœna illa pontificum facta fuit & instructa hinc ab Oratio di ctum pōtificum potiora cœnis hinc. **M. Varro** in tertio de re rustica scribit qntū hortensiu augurali cœna primum pauones posuisse: cuius rei mētionem fecit & plinius i. x. cuius uerba cū uatic legantur

uariis itēpretamentis torserunt plinianos enarratores. **MON** STR. **Vofa** morte. **Vt** uirgo Asi no exēterato: per mediam alnum nuda infueretur, & ita saltis Asi nus super saxū expositus solis ua poribus traderetur. **CON**torta nare. **Hic** cui ducatus latrōum ul tro delatus est erat maritus capti cia puellæ: qua uisa, ne agnoscere eam uideretur, irrisione quadam & subanatione, quasi uituperans abscēdit. **Nasum** enī ut inquit **Pli** nius subdola irrisione dicauerūt, unde narem concordam & uitu perantē decēter dixit, cū uituperio nē derisorēq; signare uoluisset na ribus, ut iquit **Quintilius** derisus cōtemptus fastidiū significari so let. **TAM** brutus. **Brutū** dicitur stupidū, graue tar dū hebetem, in senatū, cui sapiēs opponit. **Cypria**

Obbrute scera. **Bruta** tel lus. **Scitum**. **Plebis** sci tum. **Reatus**. **Carnifex** cōsciētia. **Habeo** curam ue strum. **Argumē** tum. **Nescio** q. **Ita** quid. **Ergo** igit. **Archai** smos. **ER**go. **CEN**seo. **UT**itur uerbo illo quo utitur senator q̄ in senatū cōueni sententiā dicit, ut Cicero frequēter ait cēleo patres cōscripti. **DISTR**ahi. **Vēdi** uerbū est peculiare iuris cōsultoz, distractio quoq; p uēditōe accipitur ut supra scripsi. **TAL**is atatula. **Mā**cipta, quæ adole scētia sunt & recentiora, longe maiore p̄cio distrahuntur quā ueterana propterea q̄ ut scribit **VI** ueterana planus ad editū edictū p̄sumptū ē, ea mācipta q̄ rudia sunt simpliciora eē & dociliora & ad oē mini sterium aptiora, tria uero mancipia & ueterana difficile est reformare & ad suos mōres formare quia uenali igitur uenalicitiū sciunt facile decurrā ad nouitiōz emptionē, id circo itē polāt ueteratores seruos, & ciariū

Interpol pro nouitiis uendūt. Annotādū ē uenali clarios dici a iuriscōsulto. eos q̄ uēdūt seruos. interpolare uel
lara. ro significat in mutare & in aliā q̄si fortunā reformare. sic a Plinio medicina dicta ē ars interpolis. quo
Medicia. niā saepe imutata aliā atq; aliā formā accēpit. Pōterit unus. In edicto p̄oris cōtinef. q̄ lenociniū fa
Interpol cit infamia notari. lenociniū at̄ facit is ut interpretat̄ Vlpianus. q̄ q̄stuarīa mācipia habuit. apud Plautū
lis. lenones graphice describuntur. q̄ puellas scitulae formae magno p̄cio emūt. quas mox amatoribus. p
Lenocini stituant. compendū uberius lucrūq; captātes. apud Senecā in cōtrouerſiis leno emit uirginē a piratis
um facef ut i lupanari p̄stituāt. perſa leno
Præstina sexagita argēti minis puellā emit.
re. decipiturq; dolis toxili. PRAE
Destinaf. stinare emere. Verbum in hoc si
Lenuncu gnificatu frequens. plautus quan
lus. doq; dixit destinare. p̄ praestinare
Lenulus. & emere. sic. ait in p̄la Di deaq;
Pornobo te agitāt irati & scelus qui hāc nō
scus. p̄peras destinare. lenōis diminu
Fornices tiua sunt lenunculus & lenulus. q̄
Fornix. usurpat Plautus. & annotauit Pri
Fabianus scianus. τὸ πορνεῖον γὰρ οὐκ ἔστιν ὁ γυναικῶν οἶκος ἀλλὰ ὁ γυναικῶν οἶκος ὅπου οὐκ ἔστιν ὁ γυναικῶν οἶκος
An forni cant lenonem scorta alente. IN
cari sit la fornica. Fornices dicunt̄ curuaturae. q̄ arcus aut cameras faciūt siue naturales siue hominū manu p
tinum p̄fecta. auctor Donatus Virgiliani poematis cōmentator. Denaturali fornice ait Virgilius. Aut amnis
scortari. ripis aut alti fornice faxi. de extructis fornibus exēpla affatim suppetūt. Cicero fornice fabium me
Fornica morat. q̄ fuit arcus iuxta regiā in sacra uia fabio cōfore cōstruētus. qui deuictis allobrogibus nomina
tor qui. tus est allobrogicus. Quoniā uero meretrices in huiusmodi locis & cellulis p̄stare cōsueuerūt factū
Fornicat ē ut fornix pro lupanari & cella meretricia accipiat. & forniciari pro scortari. & fornicator pro scorta
curuatur tore & forniciario. q̄bus uerbis scatēt scriptores ecclesiastici. q̄ uix iuenias apud p̄ficos illos terſiores
purioresq; conditores scribit Paulus de fundo instructo q̄ balneatorio instrumento legato contine
tur & fornicator. ubi fornicator dici uidetur minister fornici in balneo calefactandi. item ad legem
aquillam mentio fit forniciarii. Plinius palma inquit e cōtrario fornicator idest curuat̄ ad fornici si
militudinē & ita oēs p̄fici. qui purissime loquūt sunt usurpāt hāc uerba alio significatu q̄ faciant ec
clesiastici scriptores & indoctum uulguſ usurpet. Nec ego fornicatorē dicere auiſim pro scortatore
nec forniciari pro adulterari & cetera q̄ in ore idiotarū sunt sed ad p̄positū. Quidā a furuo. qd̄ nigrū
significat fornici nomen deriuare nituntur an recte ipsi uiderint. Ruffus declamator de puella in lu
panari deducta dixit oppido q̄ decenter. redolet adhuc fuliginem fornici. Satyrophagus formicem
optimo epitheto olentem nominauit a fetutinis scilicet & graue olentia lupanaris sensus est Apulei
puella a lenone emptā prostituetur in lupanari quā feditas erit condigna natalibus & ex hac uirginis
prostitutione tam obscena ex hoc meretricario puellae quāestu tam impuro nō nihil uindictae latro
nibus perſoluetur quam enim maiorem ultionem posset homo deposcere ex foemina inimicissima
quam uidere illam in lupanari inter lupas inter lenonias puellas lenonis iussu prostitutam & corpus
passiuo pudore prophanantem quā etiam si nemo uiolaret locus ipse uiolauit. Solet quoniam de lu
pis & lupanari sermo incidit titulus sup̄pōi cellae singulae meretrici & nomē puellae i liminari cel
lae fronte p̄scribit. ut ita noscat̄ iqua quāq; cella p̄stituāt qd̄ docet Seneca sic scribens i ſcdo suasoria
rū. Deducta es i lupanari. accepisti locum p̄cium cōstitutū titulus iscriptus & mox paulo i cōmuni lo
co stetiſti sup̄positus ē cellae tuae titulus ueniētem recepiſti itē nomen tuū pepēdit i fronte p̄cia stupri
accepisti ex his Senecae uerbis iam satis planū ē cur duxerit iuuenalis titulu mēta lyciscā. cur Mar
tialis scripserit intraſti quoties inſcriptae limina cellae. Annotādū obiter dici a Seneca communem lo
cum pro lupanari sicut uulgo hodieq; lingua uernacula nuncupatur. Cestius declamator tradit uirgi
nē quā steterit in lupanari etiā si a nemine uioletur loco tamē ipso uiolari huic sententiae cestii recla
māt ecclesiastici scriptores. & imprimis Ambrosius. qui ita proclamat. Nō lupanaria infamant castita
tem sed castitas etiam loci abolet infamiā & sicut radius solis in luto & coeno non inquinatur. ita ca
stitas forniciſ foeditate nō polluit̄. in decretis canonicis. xxxii. q̄. uid latissime explicatur. Talentis
magnis. Terētius si quis daret talentū magnū. Priscianus in libro de pōderibus sic scribit. talentū par
uū est minae. lx. talentum magnū minae. lxxxiii. & unciae quattuor. talentum atticū ex computatione
Romanis pōderibus pēdit pōdo. hoc ē libras. lxxx. graece dicitur τάλαντον. Annotauerunt scripto
res multa fuisse genera talentorū. ut rhodiū. qd̄ erat q̄tuor milliū. d. denariorū. Alexandrinum qd̄
erat xii. denarium. Neapolitanū sex. Syracusanū triū. Reginū uictoriati unius est autē uictoriat
nummus a nota uictoriae sic noīatus. cuius frequens mentio apud pliniū celsū. ceteros fuit & talē
tus. aliquid calidū cōducibilis consiliū. cōducere enim uū cōducibile deriuatur significat utile esse. cōdu
bilis. center aduerbium p̄ utiliter & congruēter. LATRONſ fisci aduocatus. Allusio ad fisci p̄cipis aduo

catū. Fiscus at̄ i cōmētariis Suetonii diligēter annotauimus p̄prie ad p̄cipem p̄tinet. ararium uero Conduce
ad rem publicā. De iure fisci titulus ē apud iuriscōsultos & apud eosdē de aduocato fisci scribit Vlpia
nus. fiscus alicui status cōtrouerſiam faciat. q̄ fisci aduocatus adesse debet. quod si sine fisci aduocato Conduce
p̄nūciatum sit Diuus Marcus rescriptit nihil ēē actū. sicut ergo fiscus p̄cipis & aduocatus fisci diuita
nūc aduocatum fisci latronū festiuiter nec isciēter appellat illud Satyrophagi. res fisci ē ubicunq; na
tū intelligendū plane est de fisco principali tāq; ad p̄ncipē p̄tineret captura p̄fiscis generosi. Nōstrā
causam. Hoc Apuleius p̄p se dixit
qui i Asinū trāsmutatus. iā ex sen
tentia latronū neci una cum uirgi
ne fuerat destinatus. Vtriusq; salu
ti consulebat nouitiū latro q̄ spō
sus erat uirginis. MORA cōsiliū.
Cunctatione consultatiōis consi
liūq; latrocinialis sua p̄cordia lanci
nata discruciatq; esse significat.
NOUITI. Nouitium a nouo di
cū iclinatūq; est nouitiū ut idicat
Varro dicunt̄ serui noui i familia
empti a Plinio nouitiū iuētū dici
p̄ nouū. Hodie nuper asiti i reli
gionem nouitiū uulgo noīantur.
FORNICIS & lenonis. Dixerat
nouitiū latro fornici & lupa
nari uirginem debere tradi ac mā
cipari. Rīſu legissimo. Laticiam
p̄ferētem. quia scilicet illum re
cognouerāt. non latronem esse.
sed spōsum q̄ si legas latissimo ex
pones. p̄ cachinabili & lato & spa
tioso rīſu. qualis interdum latissime effunditur. phisici dicunt. quod & Lactantius credit laticiae esse
ētum in plene esse intemperantiam. q̄ ridendi cōstare ex lyenis magnitudine uerum hāc uiderit De
mocritus. Me ut inqt̄ caſar apud M. Tullium nō p̄det nescire quo pacto rīſus cōcitetur. ubi sit quo
modo existat atq; ita repente erumpat. ut eum cupientes tenere nequāmus. quā ne ipsi quidem illi
sciunt qui scire se pollicent̄. GEſtīre. Gaudere. & gestu quāsi corporis gaudiū itum laci
ciāq; ai demōstrare. SVBIRE. Veniret in mētē. Subire Plinio frequēter est scādere q̄ ait in quarto he
mi excellitas sex. M. Palsubis. TOTIUS sexus. Scilicet foemine. ex p̄cepto disciplinae Rethoricae. ob
uitiū unius. Tota natio minime infamāda est. sic & Ouidius. parcite paucae diffundere crimē in oēs
PROCI amore simulato. Ita suspicabat̄ Apuleius ex re p̄senti. Virgine hanc simulasse se angī de
ſiderio sponſi. qd̄ ſuetulae de narrauit. se ex gremio matris raptā uiduatā esse amplexibus adoleſcē
tis qui iā maritus ipſius nuncupatus fuerat. TOTAE mulierū secta. Sicut philosophorū sectas quoe
dogmata ac placita nō probāus. iſectari & iſulare ſolemus. ita ſecta foeminae. tāquā improba & impro
bis dogmatibus refertam uituperare cōpit atq; infamare mores foeminae. cū re uera crederet uirgi
nem arrisisse quasi ex desiderio ad nomē lupanaris & forniciſ. Totae euripidis tragœdiae. in mulieres
nihil foemina differt a foeminae. γυνή γυναικὸς τὸ πρῶτον. Διὸς περὶ
ἐστὶν ἄλλοσ' οὐ καὶ τὸ γυνή καὶ τὸ πρῶτον. Mare. ignis. foemina sunt mala tria. MARTI comiti.
Nō ſecūdū latinītatē elegantia sed ἀκρῶς. i. proprie martē noīasse comitē uideret. cum proprie co
mes. p̄ iſeriore p̄ſona accipiat̄ dicatur. q̄ is digniorē aſſectat̄ comiturq; nam ut docet iuriscōsul
tus titulo de iniuriis comitē accipere debēus. cū q̄ comiteſ & ſeq̄tur siue liber sit siue ſeruus. iter comi
tes utiq; & pedagogi sunt. Dux & comes opponuntur. ut dux sit ille q̄ p̄rait. comes q̄ subſeq̄tur. hinc
Plinianū illud ē tui cōsiliū ducē me comitē decet. Priscianus tamē i p̄hemio opis ſui dixit. te comite
te q̄si ſole quoda dilucidius creſcat. ubi comes honorifica appellatiōe sicut & hic uſurpat̄ p̄terea comi
tes a retētoribus ſcriptoribus idētidē cū laude dicūt. Sic Amianus Marcellinus comes inqt̄ oriētis ne
bridius erat. itē magotiāe comitē partis exulari morte mulctauit. itē iūcto ad audiēdi ſocietate urſu
lo largitionū comite ubi ſp̄ comes nomē dignitatis ē hic uero mars comes cognominat̄. magis uoca
bulo honoris q̄ dēhoſtamētū. ut cōitē expōas. p̄ eo q̄ comiteſ. ſeq̄tur foueat i bellū eūtes & in expedi
tione latrocinale. p̄grediētes. Vnde & alio conſimili cognomine ſecutor dictus nimig; a ſeq̄ndo. alias
ſecutor nomē est gladiatorii de quo apud Suetoniū. Vſpīa Villo illo. nuſpīa nuli. nullo i loco. ſecutor
ſacriticatui. Ad ſacriticadū. POTUI. Corrigo potatui ut cōuēiat cū dictōe illa ſacriticatui. ē. nſen
ſus uinū nō habēus potatui hāc ē ad potādū ſatis copioſū ac ſufficiēti. id q̄rēdū ē aſſūptis cōitibus. Nuſpīam

Legantur. Legate. Tradite mecum mittite. Salustius tres adoleſcentes i africa legant. QVIS. Quibus: uetus eloquutio. CASTELLUM. Præter notissimam significationem. Castellum quoque dicimus receptaculum, quod aqua repetaculum aquarum. publicum suscipitur docet Vlpianus interpretamēto interdicti p̄torii de aqua quotidiana & æstiuahoc si gnificatu scripsit Plinius, agrippa fecisse castella. c. xxx. fontes cētū. hic illud quoque frōtini ex eodē in tellctu dictū est auctor castelloz ope. lacuū nerua est. corrigendus est obiter uulgi error. castellanos nus non uocātis p̄fectos arcium. cū castellani ab his q̄ latine & puriter scribūt. dicant castelli habitatores: sicut op dicif prae pidani sicut urbani. p̄sto sunt exem fectus ar pla innumera sed unum aut alte cis. rum qd' i p̄sentia suppetit retulif. Castella/ se sufficiet Liuius ilotarum dein ni. qdā: hi sunt iā inde antiquus castel Ilotaz. lani agreste genus itē stipē a castel Penestiaz. lanis colliges. & quoniam a Liuiio Cespiti/ mentio fit ilotarum. scito ilotas di cia ara. ci ab historicis seruitia famulitia/ que lacedemoniorum quales pe/ nestiaz thessaloz. quoz meminit Aristoteles in politis. ARAM cespitem uirenti. Cespitiā aram si gnificat. sic. nappellatur ex cespiti bus structa: qbus simplicitas rusti ca antiquitus mensas torosq̄ con ficebat: qd' & tibullus signat illo uersu. Cespitibus mensas cespiti/ busq̄ torum. Plinius ait cespites castroz uallis accomodos esse de aris cespitiis mentio fit a Iulio ca pitolinō in descriptione hercatōbes. cuius uerba subieci: q̄ sunt hæc. hecatōbe tale sacrificiū ē cētū aræ uno in loco cespitiā extruūt. & ad eas cētū fues. oues mactant. Cespitiū quoque tribunal antiq dixerat. qd' erat militar atq̄ castris. Qd' ex cespitiibus in castris milites facitabant. qd' deotat Lucanus cū ait. i. pharsaliaz sterit aggere fulti cespitis itrepidus uultus. Vnarios utres. Hircini utris uinari cinis. ut iqt plinius sanguine sistit. PECUA. Annotatū aliubi ē uetustissimos dixisse hoc pecu singula riter. & hæc pecua pluraliter. quod & priscianus docet i. vi. u. pecuarii hoies dicti. q̄ pecuarias hñt. & pecuaria pecoris pastio. cuius pecus est fundamētū ut memorat Varro pecuatus quoque p̄ stulto apd antiquos usurpat. COMminates. Simul agētes. minare. nē agere gregē & ante se propellere quod uerbum i quotidiana sermōe uulgi ē. & i usu eruditoz. i libro ieremie scriptū legimus. memiauit & ad duxit i tenebras. item simul agricolæ & minates greges. PRAEelectū. Significat eximia siue egregia uictimam. eximia. siue egregia hostia dicit. noie sacerdotali: qd' ad sacrificiū destinata eximantur egrege uel q̄ eximia specie quasi offereda numibus eligantur. auctores Macrobius. Neratius. ceteri sup quo ita scribit Dōatus. eximii sunt porci maiores qd' ad sacrificiū electi sunt bonus qd' ad hoc ele cti sunt egregii dicunt. & oues lectæ. Virgilius Mactat lectas de more bidētes. Mos at in pligendis bi dētibz auctores Seruio ille seruabat. ne habeat caudam aculeatā. nec linguam nigrā. nec aure fissam. HIRCū. Pōponius in atellana. Marti uerrē sacrificiū dixit. cū ait. Mars tibi uoueo factuz. bideni uerre. ubi factuz accipe pro sacrificiū. M. Cato in re rustica marti solitaria sacrificia. cuius uerba subscripsi: mars pater mactē hisce solitariis lactātus esto. sunt autē solitaria sacrificia ex sue oue Tauro facta unde & nomē de quo sacro Liuius Quintilianus Afcōius Festus ceteri. HORicomē. Horretibus uillis hispidū & hirsutū. Vltimāt. Sacrificat uictimare ē uictimā imolare. unde & ui ctimarii dicti q̄ p̄sunt imolatiōe uictimaz. apud Suetoniū cultarius significat minister sacroz q̄ cul tro uictimat hoc ē imolat hostiā popas quoque tales ministros uocat & ita leges apud eūdē trāgllū i ca ligula. Succinctus popaz habitus. uictimariogz hoc obiter annotauit. ut retractare locū Suetonii quē p̄curiā dormitas trāsmiserā apud quē i oibus. codicibus legif pōpaz habitus. Tersior lectio & docti or ē popaz. locū hūc Hermolao barbaro acceptū referimus. & i. ingenui ut scis pudoris fateri p̄ quos p̄feceris. OPIpare. Laute ueteres opipaz dixere magnaz opū apparatū. scribit Cicero se accepisse cæsare iucūde opipare & apparate. HOSpes ille. Nouitius ille significat. cui ducatū latrōes detulerāt. VERū ē uoluptatū. Sicut inqt in parāda pda & expeditiōe obeūda uobis fui dux ita & in uoluptati bus cibariā rei cōdiēda cōcinnator structor primarius ē discupio & ipse semet quasi symposiarcha & architridinū ultroneus exhibet. GNAuiter. Strenue ac celeriter. VERrit. Qui apparat cenā curat ut uersa & munda oia sint iuxta illud. Satyrogaphi. uerre pauimētū & nitidas ostende colum nas. Cato p̄cipit. ut uilla uilla uersam mundāq̄ habeat prisci deam nomine Deuerrā collebant: quæ perat uerrēdis domibus. Scopariū uocat cōuertitorē. hoc est ministrū illū qui scopis uerrit domū & cuncta uenustat. STERNit. Plautus eleganti uocabulo lectisterniatorem appellat. qui lectis men sisque sternendis præfist. sic enim ait in p̄seudolo. Tu esto lectisterniator. Tu argentum id extruitor.

TVCEta cōcinnat. Edulia sciosa cōcinniter facit paratq̄ q̄ sint tuceta. qd' cōcinnare significet su pra annotatū est. SATVle. Habūdare. & copiose. quasi a satis dictiōe deducta. qd' si legas scitule. q̄si iucunda oia scitigz saporis apposita esse significet. POCulis crebris. Prima cratera ad sitim ptinet. priā cra/ Secūda ad hilaritatē. Tertia ad uoluptatē. Quarta ad infaniā. Bacchus triplicē uim possidet. ut iquit ra ad sitim Etopus fabulator: τῆρ δὲ πρῶτηρ ἡ δὲ φησὶ τῆρ : δὲ λευτέρωρ δὲ φησὶ : τῆρ δὲ τριττῆρ ὑβρεωσ : hoc est primā quidē uoluptatis. Secūda ebrietatis. Tertia infaniæ & furoris. ex uino ut inquit Plinius

tuceta cōcinnat: appōit satule. sed precipue poculis cre bris: gradibusq̄ singulos i gurgitat. Interdū tamē insi mulatiōe p̄medi quæ poscebat usus: ad puellā cōmea bat assidue. p̄tesq̄ subreptas clāculo: & prægustatas a se potioes: offerebat hylaris. At illa sumebat appetēter & nōnūq̄ basiare uolēti. p̄ptis fauiolis adlubescebat. q̄res opido mihi displicebat. En oblita es nuptiarum: tuiq̄ mutui cupitoris puella uirgo. & illi nescio cui rez centi marito quē tibi parētes iunxerunt: hunc aduenā cruentūq̄ p̄cussorē prapōnis. Nec te cōsciētia stimuz lat sed a affectiōe calcata iter lāceas & gladios istos scor tari tibi libet: quid si quo modo ceteri latrones perfer ferint: nō rursus recurres ad asinum: & rursus exitiz um mihi parabis: re uera ludis de alieno corio. Dū ista

a Boetio p̄p̄taria memoriæ elegati trāslatiōe dicta sunt quasi repositoria. quibus doctrinas me moria cōcredidit q̄ p̄sto sunt ac depromunt eadē exigente. PARTes. Escagz. & edulioz. Suetoni/ us in Caligula equiti Romano cōtra se hilarius auidiusq̄ uescēti. partes suas misit. Cyrus ut memo/ rar Xenophon in pedia quem ex amicis charissimū honoratissimūq̄ haberi uolebat. ad eum mitte/ bat partes cibariogz ex mēsa. De hisce obsonioz partibus cōuiualibus supra copiosius scripsi expli/ cato græco puerbis. PRAEgustatas. inde p̄gustatores dicti. q̄ epulas & pocula p̄gustant in mensa principū: exploratq̄ negd ueneno insectū inferatur. Auctor est Traquillus: epulati Claudio uenenū datū esse. p̄spadonem p̄gustatorē. APPEtenter. Sitienter auidē cupienter appetētiā elegāter appel/ lat Plinius appetitū. M. Tullius ait Romanos gloriæ: appetentes fuisse ultra ceteras gentes. appeto/ nes dixit antiquitas hoies appetētes & cupidos. SAuiolis. Osculis amatoriis. ADlubescebat. Lu bens accedebat placebat: adlubescere enī ab eo qd' lubeat dictū est. Plautus in milite hercle uero iā adlubescit primulū. ubi adlubescit significat lubere hoc est placere icipit: adliuescit dicit p̄ liuere in/ cipit. hoc est liuidū fieri. OPPido. Valde. EN oblita. Asinina indignatio. & qdā q̄si secum expositu latio. de puella quā uiderat iuueni aridēte: ignorās. hūc esse uirginis maritūq̄ latro esse credebāt. MVtui cupitoris. Spōsi. & mariti q̄ te mutui ter cupiebat. NESCIO cui. De hoie nobis ignoto. scire. Adliue/ scit. Plautus hic nescio q̄s loquit. HVNC aduenā. Magnū pōdus est ut iquit scitissime Do natus in p̄nominibus. sic Propertius. iste qd' est ego sæpe fui. Affectiōe calcata. Posthabito amo re cōiugali postposita uerecūdia. qua deposita uirtutes oēs in foemina corruunt. ET gladios istos. Expresit habitū cultūq̄ latronū. q̄ semp gladiis accincti sunt: q̄ semp lanceas in māibus gestant: ger mani frameas uocat lanceas breui ferro. & ita ad usum habili: ut eodē telo put ratio poscit. uel comi nus. uel eminus pugnent: alias framea dicit gladius. SCORTari. Libidinari: lasciuire. & instar scor ti pluribus corpus p̄stituere. proprie scortati. ut docet. M. Varro est meretriculā ducere: qd' pertinet ad uiros. inde & scortatores dicti sectatores scortoz atq̄ meretricarii. REcurres ad asinum. Hoc secum mussabat Apuleius saluti suæ metuens: nesciterum sententia latronū morti simul destinare tur. DE alieno corio. Prouerbiale est qd' significat q̄si tu dicas ludis alieno nō tuo piculo: ludis: ut coriū meū & cutis p̄p ludū tuū lancinet. ex libidine tua piclitabor: ipudicitia tua mihi magno con/ stabit: Metaphora sumpta ab his luforibus: q̄ ludū de aliena pecunia: quoque alea fit cū aliena iactura potes hoc quoque referre ad nūmos: q̄ olim ex corio fiebat: & Numa Pōpilius: ut scriptores annotaue runt in cōgiario dedit asses scorteos: sic enī noiantur nūmi ex corio facti. hic illud Hierōymi de the/ sauris tuis nescortē quidē nūmū p̄ferre possis. Donatus quoque in cōmētariis Virgilianis pecunia autumat ex corio bubulo priscis rēporibus fuisse. & inde dictā pecuniā. quod ex pecore fieret placet simpliciter exponas. ut ludis de alieno corio dictū sit p̄p asini pellē: sicut dicimus. ludis de alieno au/ ro. quādo quispiā nō suā sed alienā pecuniā ludit in foro aletorio. ex quo fit ut qui ludit. ipune ludat

Concideret corium. **re corium.** citra sollicitudinē: altero cuius pecunia luditur anxio & periclitante: Apud Plautū cōcidere corium est lacerare flagris tergū & pellē hoīs uapulantis: & ita est exponendū: cui subscribit illud Seneca scribentis in sua foris q̄ filius, M. Tullii flagra p̄tinus & afferrī iussit: & Ciceroni patri de corio celestii satisfecit. **Sycophāta.** Calūniator falsus iūtor: qui falso puellā mecū accusabā: cū ille cui adlube-
Sycophāta. scibat eēt spōsus uirginis: & uox p̄tior apud grācos est calūniari. Sycophāta dicitur calūniator. Qui sycophantam dicit autumant fīcorum comedonem labuntur errore non dubio. Sed super hoc uerbo alibi plura. **PR**udenti asino. Quasi Asinus prudens & solers qualis erat Apuleius intel-
PRudenti asino. ligere potuisset. **F**amosum si- gnificanter loquutus famosus, n. dicit quidē inclutus, sed ex malis artibus, ut famosos appellant iu-
Famosum si- rificōsulti eos qui ifamia notant. **I**AM carius. Lege clarius: cla-
IAM carius. riore uoce & sublatiore. **Q**ue uere mortui. Obelo expugnandū hoc est: tanq̄ subditū & alieno loco inculcatū: nec enī conuenit exponere operantes ueneri iacue-
Que uere mortui. runt quasi mortui atq; animā an-
Que uere mortui. helantes, nec ad latrones referri cōgruenter pōt, q̄ tanq̄ mortui quieuerit obruti uino, & crapula cōsepulti. **E**S. Sisesto uetus lo-
ES. Sisesto uetus lo- cutio. **CHAR**ite dulcissima. Hoc noīe, qd̄ gratia: nomē est qd̄ ḡfam significat: capticia hęc puella noiabat. **D**VLcissima. Ex affectu cōiugali dictū, nam ut uetus puerbiū est: sua cuiq; spōsa est dulcis, & iptimis dulcissimæ sunt uxores primis diebus illis & noctibus q̄ plenæ sunt amoris, plenæ dulcedinis, plenæ mellitissimæ suauitatis. **T**VOS. Hostes si-
TVOS. Hostes si- gnificat. **V**INVM iā imixtū. Denotat uinū, p̄pinatū fuisse latronibus a sponso charites medicatū cōmixtūq; uenenis: uel potius medicamentis soporiferis, quale opion est qui succus est papaueris, uel somnifica pcellens: cuius largior copia mortifero somno necat. **S**AVciis. Vinū instar teli cerebrū ferit fumi calētis aspgine, auctor Macrobius in vii. Saturnaliū. **C**RApula. Aristoteles i problema-
CRApula. tis ad uinū p̄tinētibz: crapula iquit est feruor quidā & inflamatio q̄ plus cōsticta q̄ temulentia, qd̄ mentē illa quatit & alienat: crapula autē mētē sibi cōstante dolore admouet Plinius in xxi. resinatū uinum iquit nulli cōducit: capitis dolorē & uertiginem facit: ab hoc dicta crapula est quibus uerbis signare uidet crapulā cōtō tōs kōpōs, iā capitis dolore noiātam. Idē in ix. crapulam ait flore resinae crudo, & feritatem nimīā frangit: uirus, grāce dicit kōpōs, iā. **A**Bstemius. Sobrius & uino ab-
ABstemius. stinens: p̄fici enī uino temetū nomē indiderūt. Vnde temulētia appellata ebrietas, & abstemius di-
ABstemius. ctus sobrius: quasi abstīnēs temeto hoc est uino. Abstemius quoq; dictus: q̄ abstinet, ut apud Ora-
ABstemius. tiū. In medio positoz abstemius. **H**ERcules. Certe p̄ Hercule aduerbiū est. **I**Mpingere. Ingere-
IMpingere. re alias illidere Hieronymus i pegi in Danielē. **V**enenū. Qui uenenū dicit, ut scribūt iuriconsulti ad-
Venenū. diicere debēt utrū bonū sit an malū, nā & medicamēta uenena sunt, grāci pharmon dicit, quod nos uenenū, quo noīe apud illos quoq; tā medicamēta q̄ noxia uenena continent: est ergo uenenum
Venenū. τὸ πνεῦμα: qd̄ inter anticipitia uocabula numerat. **C**ANtharis. Poculis uinariis, cātharē libera-
CANtharis. patri dicatum, ut scipū herculi sciunt oēs, in cōelo est cantharus, tribus stellis cōstans, in aquariis ut docet Maternus: obiter annotandum grāce kōpōs, iā dici scarabē de quo itelligendū apud Laer-
CANtharis. tiū scribentē: deoz colloq; fieri p̄ cantharē & accipitres, fidus interpres p̄ scarabēum dicere debebat: scarabēū autē inter numina ægyptioz coli testis est Plinius in xxx. idē in xi. tradit locū esse in thra-
CANtharis. cia paruū appellatū cantharoletrona p̄nicie scarabeoz, in quo unū hōc aīal exanimatur, est & cātha-
CANtharis. rias gemma ab effigie scarabei cognominata. **V**INO sepulti. Virgilius somno uinoq; sepulti pro-
VINO sepulti. cubuere. **N**EGotio. Difficultate. **I**MPEditis. Illigatis, ipeidire enī sicut cōpedire est innētere & il-
IMPEditis. ligare. Oratius. Nūc decet umbrosa nitidū caput impedire myrtho. Hierōymus uinculatos dixit p̄ uinculis impeditos scite magis q̄ eloquentes. **I**MPOsita dorso. Lucianus narrat manū militarem
IMPOsita dorso. ad latrones capiendos accessisse. Interq; illos milites fuisse spōsum uirginis capticiā: qui puellā dor-
IMPOsita dorso. so impositam ad suos reduxerit. **A**D uotiuū cōspectū. Ad optatū, & uotis expetitū spectaculū uotiuus enī hoc in loco significatur uoto desideratus. Alias uotiuū dicimus, qd̄ ex uoto debetur &

soluitur, sicut iudi uotiuū apud Liuiū, & apud Oratiū pascitur in reditū uestri uotiuū iuuenca: **Voti** **Votitū.**
Voti **Votitū.** tum ueteres dici uoluerunt religione aliqua prohibitum siue iterdictū. **P**arentes affines. **D**ialytō **Vialytō.**
Dialytō **Vialytō.** est sine asyndeton: q̄ exornatio a nostris dicit dissolutū, q̄ sit qd̄ oratio nulla coniectatione interpo-
Dialytō **Vialytō.** sita simpliciter effertur: ut eunt, querunt inueniunt afferunt. **A**LVMNi. Qui in illius domo alebā-
ALVMNi. tur. **L**AETi faciem. Facile laticiam prae se ferētes. **A**rchaismos est uisitata apud ueteres elocutione. **L**etus fa-
Letus fa- sic Virgilius, nuda genu nodosq; sinus collecta fluentes. **G**AVDio delibuti. **L**aticia: & Hieronymi ciem.
GAVDio delibuti. uocabulo utar gaudimōio reple- **G**audi **Gaudi**
Gaudi **Gaudi** ti perfusiq; tales gaudibundos ap- **monitū.**
monitū. pellant ad animum transfudit qd̄ est corporis imitatus Terentium sic scribentem in phormione: sa-
monitū. tin est si delibutū gaudio reddo. **D**elibutus proprie unctus & un- **D**elibu-
Delibutus proprie unctus & un- **tus gau-**
tus gau- gueto nitēs dicit. **S**PECTamen **dio.**
SPECTamen **dio.** Spectaculū. **V**T alienus discre-
VT alienus discre- parem. **P**resenti negotio discre-
Presenti negotio discre- pat perinde ac alienus: qui se se re-
Presenti negotio discre- bus p̄sentibus non accomodat: q̄ in laticia publica tristatur: qui hi-
Presenti negotio discre- laro oīum uultu frontē corrugat prudētis est ut aiunt seruire tem-
Presenti negotio discre- poribus, ille laudat ut circumspe-
Presenti negotio discre- ctus & cōsultus qui p̄sentī nego-
Presenti negotio discre- rio se se cōparē p̄stat, qui facit qd̄ Plautinus Sossia, uultum e uultu cōparet tristis sit heri si tristes: hi-
Presenti negotio discre- larus sit si gaudent. **P**ROsatis **Rudere**
PROsatis **Rudere** naribus. **L**argo copiosq; statu an-
Largo copiosq; statu an- helantibus, sic Virgilius, proflat
Largo copiosq; statu an- de naribus ignē. **R**Vdiui. **A**si-
RVdiui. **A**si- nore, p̄prie rudere est, sicut hinni
Asi- **Rudere** re equoz balare ouīū. **G**eta Ro-
Rudere **G**eta Ro- manus Imperator habuit hoc fa-
Geta Ro- **manus** miliare, ut tales grāmaticis quæ-
manus **miliare** stiones p̄poneret, ut illi dicerent
miliare **stiones** aīalia singula quæ uocem emitte-
stiones **aīalia** rent: Verbi gratia. **A**gni balant,
aīalia **rent** Porcelli gruniūt, **E**lephantū bar-
Porcelli **gruniūt.** **E**lephantū **bar-**
Elephantū **bar-** riuūt, **V**inū uin-
bar- **Vinū uin-**
Vinū uin- culū est.
culū est. **S**uo sibi **gladio.**
Suo sibi **gladio.** **C**ustode **la.**
Custode **la.** **C**onfu-
la. **C**onfu- **gela.**
Confu- **gela.** **S**ospita-
gela. **S**ospita- **ton.**
Sospita- **ton.** **Quiri-**
ton. **Quiri-** **tara.**
Quiri- **tara.** **z ii**

ta est. HOR deo repleri. Lucianus ἀπὸ τοῦ παρ' ἐκείνου ἀειδύου κριῶν καὶ χοίρων ἐστὶ καὶ καμῆλας ἰκνῶν, i. prandiū apponebat mihi medimnus hordei: & scēnū uel camelo sufficiens. B Astrina. Camelos iter armēta pascit oriēs: quoz duo genera bactriā uidelicet & arabici: q hoc differūt, qd' arabici bina tubera i dorso hēt singula bactriā: & ipectore altez cui scubā uoderūt eq/ nū gēus, siti & q triduo tolerāt: lutulētās aq̄s libetē potāt. Aliter potu nō gaudēt, auctores Plī. Soli/ nus. Aristoteles, cāteri. Annotauimus apud iuriconsultos titulo de muneribus camelariam dici cu rationē cameloz: q publica pecu/ nia alebant. & camelarios ipsos curatores: qd' sane munus perso/ nale est: ut scri. Arcadius. bactria/ nū uero regnū: olim mille urbi/ bus inclutū fuisse ferūt Virg. Nec bactria. Nec indi laudibus Italiē certēt. DEuotioēs. Execratioēs & maledicta. NON canē, iculat & tacita deuotioē detestat' fotidē milonis ancillā, qd' mō in canem potius ab ea transformatus sit: ut ita posset ueloci reliq̄s cōnā opu/ lētioris. q' canes fastidare cōsue/ uerūt: q culinas unctiores scētāt. Lucianus. ἐγὼ τὸτὲ ἀλίστα/ κα τήρω μνητὴν παλαίῳ τράρ/ ωσ' ορὸρ με καὶ οὐκυρὰ τῇ τέχ/ ρῃ. ἀετὰ ἐξίσταρ' ἐσώρω γὰρ τοῦσ' κύρ' αἰείσ' τοῖσ' τὰρ' εἰὼρ μάρε/ σίον τὰς καὶ λαφύσσον τὰς // ἀλλ' ἄλλ' αἰὲς οὐ γὰρ γαμοῖς μ' ἄ/ υς ἰσώρω μ' φῶρ' i. ergo tūc maxi/ me palestrā detestabar, q me asinū nō canē arte sua trāsfornasset, aspiciēs uidelicet canes itroeuētes in aulā, & multa deuorātes, q̄lia innuptiis diuitiū spōsōz ēē solēt. INescatos, quasi esca captos. Te/ rēus nescis inescare hoīes trāslatio sumpta ab his qui esca & cibo capiunt. Distētus, Saturos ple/ nos. Plī. in panegyrico, distētus solitaria cōnā. Virg. distendūt nectare cellas: ad aīum quoq̄ trānsfer/ tur, ut apud eūdē cū sis distēt' impiū curis. RVdimēta ueneris, i. post labatas primas cōiugales pa/ lestas uirginales, post dulcissimā illam noctē maritalē: quā plena uoluptatis plena oīfariā suauita/ tis est. MIHL. In beneficiū meū & cōmodū. ILLI. Parētes ac maritus. GR Atias summas. Luci/ cius χερῖν μοι ἐφ' ἡ δ' εἰς μοιρα ἐχέρ' παρ' αὐτῶ. ἀπ' τριῶν dixit domina apud patrē, mihi gratiā hēre/ ac meminisse. OR deo lecto. Potes seiūcti legere: ut Ordeo & cubili molliori dicat asinū saginādū potes ēē iunctim copulateq̄ connectere: ut ordeū lectū expōas p' electū: & eximū atq̄ sincez oībus purgamentis excussis. VI Tia saginari. Nō pauci sunt, qui existimāt summū bonū ēē oīū uentriq̄z delicias: ex hoc quidā celsuit saginādū ēē asinū cibariis cōgruētibus, q̄lia sunt ordeū & uitia: Plī. uitia ait seri oportere boote occidente, qd' & Virg. p'cipit. RVrestribus capis. Rusticis & uillaticis. Ita su/ pra. sic Sidonius & alii sepissime loquunt'. IN greges eqnos. Cū grex p'prie minoris pecoris sit ar/ mentū maioris: ἀκνῶσ' dixisse uidet' equinos greges: Sed Columella. M. Tullius, cāteri: greges ar/ mētōz dicūt. M. Varro greges equoz & eq̄z dixit, quoniam, si grex nomē generalius ē. Armētū specia/ lius legato usufructu gregis uel armēti debet ex agnatis gregē supplere, ut scribit Vlpianus. eqtiū ele/ gātū uocabulo dī armētū eqnū qd' dīctio iuriscōsulti frequēter utunt'. Inde eqtiarius dictus armēta/ rius, quasi p'fectus eqtiū Firmicus Maternus refert eqtiariū futurū, q natus fuerit oriētē cētauro. Lu/ cianus in hanc sniam, ἐκὲ λ' εὐζέ' εὐλεσπορ' ἀπ' ἐρ' αὐτῶν ὑπ' αἰσῖον καὶ σ' ὑπ' τ' αἰσ' ἀγέλαοις ἰπ' αἰσ' p'ε/ μ' αἰσ' αἰσ' iussit liberum Asinum sub diuo emitti in greges equinos & pasci, grāci αγέλην gregem di/ cunt. INscensu equaz. Subagitarū, & admissura: ab inscēdere iclinatū inscēsus nomen. MVlas alūnas. Ex Asino & equa mulus gignit'. ex equo uero & asina genitos hīnulos antiqui uocabant. M. Varro in secūdo de re Rustica ex eq̄ igt & Asino sit mulus cōtra ex equo & asina hīnulus uterq̄ co/ rū ad usum utilis. Aristoteles in uide aīalibus hippothelas uocat: nri eqmulgos itēprant' q sunt pul/ li asinoz suggētes lac eqnū, ita enī sit ne a coitu eq̄z mox arceant, ex onagro q est Asinus siluestris: mā suēfacto, & eq̄ generant' mulā ueloces i cursu duritia eximia pedū, onagro & asina gēitus mulus oēs antecedit i generatiōe mulaz, quo seminio sit asinus speciat', archadici enī in grācia. Rcatini in Italia admissarii sunt p'statissimi. Mulas nō calcitrare cū uinū biberint, auctor ē Plī. in. viii. & in. xxx. alūnas mulas dixit uel q̄li Asino genitas, uel q̄ ut ait M. Varro. Mulos & mulas nutricantes educa/ mus. ARmētario eqsitiōe. Lucianus, ἰπποφῶρος uocat: quem Apuleius armētariū eqsitiōē nō

Cameli
arabici
bactriā

Camela
ria

Inscatus
Distētus
curis.

Grex
armētū.

Equitiū.
Equitia/
rius.
Inscēsus
Mulus.
Hīnulus.
Hippo/
theles.
Onager.

minat, grāce enī ἰπποφῶρος pastor equoz & armentarius nuncupat'. eqsitiōes equoz moderato Hippo/ res & magistratos dicūt, qui & equitarii nūcupant'. De eqsitione uasframēto scribit Valerius maxius phorbos in septimo p'terea ut annotant grāmatici oēs qbus regimē cōcedit cuiuslibet rei eqsitiōes dici posse ue Equi/ teres uoluerūt. Armētariū uero armēti pastore dici: ab armētōz deduci nullus ignorat, q uel tātum siones. legerit illud ex poeta uulgatissimū. Armētarius aser agit: hyadū fidus in horoscopo armentarios fa/ Armen/ citabulcos ouīq̄z pastores, ut docet mīnus in septio mathefeos. M. Varro refert se curasse, ut ar/ tarius, mētarius suus crebro aliquid de Horosco/ magonis libris legeret, quibus re/ pus ar/ media cōtinebant' p'tinētia ad ar/ mētario/ menticiū pecoris sanitatē, eqtium rū in hya/ ponūt iuriscōsulti Titulo de usu/ dibus, fructū, p' uniuērsitate gregis eq/ Equitiū, nī. Itē titulo de usu & habitatiōe Equitia/ scriptū sic est, eqtiū quoq̄ legato rius, usu uidendū ne & domare possit & ad uehendū sub iugo uti: Na/ tus oriētē cētauro ut igt firmicus mīnus aut auriga erit: aut equo/ rū nutritor & equitarius. SAR/ cinis renūciaturus: Lucianus ἐγὼ ἐχ' αἰσ' ὁσ' οὐκετ' ἄχ' ὁσ' ὁρ' // σ' ὁρ' ego latabar, ut pote qui nō essem deinceps sarcinas laturus. HERbantibus. Herba uirēti/ bus & herbascece icipiētibus: pra/ toz epithetō cōmodissimū Am/ brosius i examerō priō germina/ re deinde herbescece capos statuit idē uiriditatē pratōz herbescen/

re decēter appellat. SVbibat cogitatio. In mētē uēiebat: Plī. subit recordatio. PLuribus beneficiis. Sensus est cogitabā ipse mecū, si mihi Asino tot honores tributi sunt tāta grātia repēsā qto magis honestabor: & pluribus beneficiis afficiar, apud istos ubi gustatis rosis hūanā faciē recepo: & in pristi/ nū Apuleiū reformatus aspiciat'. GREgarius. A grege gregarius dictus magister gregis quē pau/ lo ante noīauit armētariū eqsitiōē: q a Lucio ἰπποφῶρος καὶ ποῦν' dī: alias gregarius ponitur pro uilis & p'miscuus, ut gregarius miles. Gregales sunt eiusdem gregis & sodaliciū. Plī. eqs gregales uocat: q in grege sunt. MILlā delicia. Legēdū nullā. LIBERtas. Nō solū hoibus uez et brutis aiantibus dulcissima libertas est, ut nō imerito a iuriscōsultis dictū sit libertatē re esse, inextimabilē & a Plauto scite scriptū est, hercle uero libez ēē id multo est lepidius. Itē in captiuis, oēs p'fecto liberi libētius sumus q feruimus. Auibus quoq̄ & feris, si semel fugiēdi data est occasio satis ē: nūq̄ post il/ las possis p'edere. MOLā machinariā. Lucianus ait ἐπιτοῖα τῆς τῶν πῖπ' τῶν π' p'fectū equoz dedis/ se ipsū uxori: q ἀν' ἄν' ἡμ' εὐ γ' ὑπ' hoc est molā subiugauerit, molā at machinariā noīe significa/ tur hoc i loco mola pistrinēsis siue Asinaria. Vnde & Asinus molarius Catōi dictus. Idē mēorat mo/ las trufatiles: q sunt manuariā, & q māibus trufāt iccirco trufatiles dictā. M. Varro. Au. Gellius & pleriq̄ alii memoriā mādāt Plautū ob q̄rēdū uictū, opā pistori locasse ad circūagēdas molas, quāz trufatiles appellāt. SVBiugū. Iunctū & priā acuta lego, ut sit dictiōe unica subiugus elegātē dictus qui sub iugū mittit, q grāce dī ὑποζυγῖος. SVbinde. Idē tidē frequēter. CASTigās. Exēplū ele/ gātias cōtra eos qui aserūt castigationē p'tinere tātū ad uerbōz rep'fessionē obiurgationēq̄, quin etiā apud iuriscōsultos, qui latine & puriter loquunt'. scriptū legiū iter genera pōnāz ēē flagelloz casti/ gationem: Castigare ergo ex auctoritate eruditōz ad quā ueluti ad anchorā cōfugiēdū est: & ad uer/ ba & ad uerba refert'. VICinōz frumēta. Lucianus. Asinum ἀλ' εἰς τῶν ποῦν' καὶ κριῶν ὁλ' αὐτῶ co/ actū ēē molere frumēta & ordeā nō solū dominōz uerūt etiā aliōz cū misero ipsius cruciatu. STA/ tura cibaria. Iusta idignatio, q uidelicet post cōcinnata aliōz cibaria, ipse legitio, & debito cibo frau/ dare. Nāq̄ & mercenariis seruus cibariū iustu dādū est, qd' seruo ut igt Seneca dominus debet. Ser/ uus q ternos modios frumēti accipiebat i mēse auctore Dōato: & id dimēsum dicebat. Vtrū a mēse an a metiēdo icertū ē. M. Cato cibaria ruris opariis iusta ceu lege dari iubet: ex p'cepto Varrōis asinos laboriosos foeno atq̄ hordeo largiore pascere debēus, & uires cibis suffunderē, ne magno nequeant sup'esse labori, hāc uero secus fastidabat: nā cū iugi labore cruciaret asinū: quia fortassis legerat apud M. Varronē q Asinus in remissiōe laboris sit deterior: illū deinde minie copioso pabulo roborabat tanq̄ ieiuniū & fames ita cōduceret Asino discursantē ut hoi lucubrāt. HORdeū frictū. Ex Lucio qui ait, καὶ τὰς μ' κριῶν τὸν μ' ὀρ' ἀπ' ὁρ' ὀρ' γ' οὐσ' α' qd' significat prandium fuisse hordeum

herbesce
re.
Grega/
rius.
Grega/
les.
libertas i
estimabi
lis.
epistates
p'fectus.
Mola
machina
ria.
Molā
trufatiles
Plautus
ad mo/
las.
Subiu/
gus.
Castiga/
tio uer/
borum
& uerbe/
rum.
Dimen/
sum.
Cicer
frictum.

frictū, p̄p̄ȳs̄, m̄st̄ sicco & frigo. Plautus dixit cicer frictū itelligi uolēs rē uilissimā qdā legunt fra-
 ctū referēs ad molās: q̄ cicer molis, quas fāt in frīgī, unde & faba fressā, seq̄ n̄, & sub eadē mola me-
 is q̄ statū ambagibus, grāci hordeū appellāt κριον. Inde tuberculum oculorū a grācis crithe noīat, a
 similitudine uidelicet hordei, cuius & Cor. Cel. mēnit in vii. AMbagibus, discursibus & circuitu
 multriuo, q̄ fieri solet a pistrinēsis iumētis. ATtēto, Intēto & p̄seuerāter opanti Terētius i adel-
 phis, Nimiū ad rē i senectā attēti sumus. FVRfures icretos, accipe incretos p̄mixtos nō purgatos
 neq̄ excretos: sequi, n̄, fōrdidos, sic Oratius, In sermōibus: incretū
 puris circumposuisse catillis, ubi
 exponūt cōmētatores, icretū pro
 Incretus mixtū, uel incretos expone p̄ cri-
 bratos, q̄s̄ elegantior scitiorque
 Incerne/ expositio est, Incernere, n̄, & suc-
 re, cernere est cribris & excussorīs
 Succer/ repugnare, M. Cato: cū semē feri-
 nero, to cribro tanq̄ linum: & eo terrā
 cribro icernito altā digitū tran-
 uersum, Plin. xviij. farinatio cri-
 Incerni/ bro succernūt idē icerniculū cri-
 culum, bri gēus uocat, de quo Plin. viij.
 cribrum, ne frumētarij negociatores ab i-
 cerniculis arcerēt, itē, M. Cato iu-
 ber i supellectile uillatica habedū
 eē icerniculū unū, fursures aut in
 creti hoc est cribrati haud dubie deteriores uilioresq̄ sunt: cū farina seq̄strata sic ac sepata, Lucianus,
 εὐοιδε τί τῶν κριῶν τοῦ κριῶ, mihi fursur pradiū erat: Grāci τί τῶν κριῶ uocat fursurē, unde fursurē
 panes pytirii dicti, quorū mētio fit a galēo in prio de alimētis Rustici ueteres auctore Gellio apludā
 dixer fursurē frumētū: sicut flores uini fecē, hic illd i esitātē fursurē panē & uinū foetidū potatē aplu-
 dā edit flores bibit, Plin. uero tradit purgamēta milii & panici apludam noīari iter uitia corporis feda
 sunt & fursures, quorū mētio ap̄ Pliniū frēq̄s: canicas appellāt fursures de farre a cibo canū, SA-
 lebrofos, Signat panes fursureos, q̄ sibi i cibatu dabāt fuisse lapillis plēos, & ob id minime edules: cū
 aspredine fauces lacinaret, neq̄ madi possent: salebras dicūt aspīates saxorū, M. Tullius nunq̄ in tan-
 tas salebras icidisset, itē heret in salebra: idē salebrofus p̄ asp̄ & durus Virg. nō tā salebrofus ut ante
 EDomītū, Scilicet me, FORtibus factis adoriā, Prouerbiale ē de hoibus: q̄ domi foris in urbe
 extra urbē forti aīo & subnixo labores erūnosos tolerauerūt: q̄ fortibus factis adoriā laudēq̄ conse-
 quunt, q̄ gloriant fortūe cruciatibus se se haud q̄q̄ succubuisse: Adoriā ueteres dicūt laudē siue glo-
 riā, quia gloriosum eū putabāt eēq̄ farris copia abūderet qd̄ ador noīat Plin. duodeuigesimo glo-
 riam deniq̄ ipsam a farris honore adoriā appellabāt: Oratiū uero interptēs exponentes illud flacci
 Qui primus alma risit adoria, Tradunt adoriā dici laudē bellicā ex eo: q̄ adorādī sint: q̄ laudē ex bel-
 lo reportant, CONgregem, Sicut segregem dicimus egregiū, & a grege separatū ob excellentiam,
 ita congregem appellamus gregi copulatum commixtūq̄, Seneca in hippolito, Segregem sparsi per
 agros, MANDati dominici, A domino dominicus deriuat idē res & rōnes dominicā frēq̄nter ap̄
 iuriscōsultos, & a Seneca nō minus mordaciter q̄ elegāter dictū ē i epistolis ad Luciliū adīce obsona-
 tores qbus dominici palati noticia subtilis ē, PASTor egregius, Ironicos p̄nūciādū, SERius auscul-
 tator, Serū auscultatorē nūcupamus q̄ serio diligenter, sedulo audit mandata domini, & ea nauiter
 exeq̄: sed hic quidē malim legere serius q̄ seriū, tanq̄ subdignāter dixerit serius hoc ē tardus lentus
 & cunctator, qui nō statim mādātū dominicū pegerit, sed sero & cūstanter id tādē ipluerit, M. Ca-
 to duo hac uerba audire & auscultare: ita disparasse uidet atq̄ disiunxisse, ut audire sit negligētis, &
 eius qui minime obsequi uelit: auscultare uero attendentis, & auditioni obtempantis: Verba Cato-
 nis subscripsi quā sunt haec, ita est cupidus Orationis, ut cōducatur qui auscultet, itaq̄ auditis non au-
 scultatis tanq̄ pharmacopolā, nā eius uerba audiunt, Veg. ei se nemo cōmittat si aeger est, LIBer,
 Solutus & nactus libertatem quā semp̄ expetiuerā qua nil dulcius est, QVAS concubinas, Festi-
 uiter dictum in translatione speciosa a fœminis facta, q̄ concubinae fiunt uiroq̄, ex eadem metapho-
 ra caprā dicunt uxorē hircorū ipsi uero hirci capellae mariti, Oratius q̄runt latentes p̄ thyma de-
 uia olentis uxores mariti: iuriscōsulti scribunt concubinā eā uocari: q̄ cum uxor non sit cum aliquo
 tamen uiuit, quā nomine minus honesto amica appellatur, quidam pellicē uocat cuiuscunq̄ aetatis
 cōcubinā haberi posse palam est, nisi minor annis, xij. sit, Quā in concubinato est ab inuito patrono
 poterit discedere, & alteri se in concubinatum dare, Concubini quoq̄ dicuntur pueri patrici qui in
 concubinato sunt eorum: qui libidine obfcena & praepostera obfcantur: Quintilianus in primo
 nostras amicas, nostros concubinos uident, HIC spes, Hæc spes, MARES, Equos intelligit

OB admissurā, Admissura dī tēpus & actio ip̄a qua mariti gregū admittunt ad coitū feturā cau-
 fa: Papinius in Siluis, expectat equus cuius de stemate longo scilicet emeritos hēt admissura parentes, Admis-
 Columella docēs q̄ aetas idonea sit ad admissurā uocag: ex his inq̄t q̄ quadrimis minores sunt maie-
 resq̄ duodecim annis, phibent admissurā, Admissariū quoq̄ equi appellant, q̄ peculiariter deligunt
 ad equas ineūdas cā stirpis, p̄pagādā, in admissario, ut inq̄t palladius q̄ttuor spectāda sunt forma co-
 lor, meritū pulchritudo, & ut p̄cipit idē Columella, admissariū equus eo tpe, quo uocat a fœminis
 roborādus est largo cibo & eruo
 ordeoq̄ sarginandus: ut ueneri su-
 p̄sit, q̄toq̄ fortior inierit firmiora
 semina p̄beat future stirpi, Vnus
 admissariū non: minus q̄, xvj. nec
 plures q̄, xx. debet implere: isq̄ ad-
 missurā pōt & usq̄ in annos uigi-
 ti plerūq̄ idoneus eē, Quod si ad-
 missariū iners in uenerē ē odore
 p̄fricat deterfis spōgia fœminae lo-
 cis & admota naribus eq̄, Quod
 locus fœminae dixit Columella, scito significari genitalia equa, Nā Columella Cato Celsus ceteri lo-
 cos appellant uulua siue genitalia, de qbus Plinius sic in xij. fœminis eadē oīa p̄terq̄ uesciā iunctus
 utriculus, Vnde dictus uterus, qd̄ alio noīe locus appellāt, hoc in reliq̄s aīalibus uulua, Cato locos fœ-
 minae uiriosos dixit intelligi uolēs fœminam catulientē cuius genitalia uiri coitū sitiēter appeterēt,
 SAtianter pasti, Abūde opulēter affatim roborati refectiq̄, cū ex admissura uetere exhausti lateri-
 busq̄ ut igt Catullus ex futuris largiore pabulo fuissent saturati saginatiq̄, TERribiles, Notat su-
 apte natura fuisse feroculos equos, & cibi largitate ferociore factos, cibibus, naut inq̄t Plutarchus in p̄-
 blematis isolēriā gignit hinc illud Plautini, Sāt hō est hēt p̄fecto in uētre cōfidētiā, ADVLterio de
 generi, Scribēdū est degeneri, nā coitus asini cū eq̄ iuius isestusq̄ est equo generoso, tāq̄ degener &
 uelis, nec nūc eē decoraq̄ asellus uilis & uulgaris uelit iscedere eq̄s p̄statores q̄rū mariti sunt eq̄, &
 nō asini ipsa quoq̄ eq̄ dicunt fastidire asellū subactore & adulter, uicirco teste Plinio p̄cipiūt eq̄rū i o-
 bas cōderi, ut Asinorū in coitu patiant humilitatē, Comātes, n̄ gloria supbire, NEC hospitalis i o-
 uis, Grāci ξειρῶν, hospitalē iouē colūt q̄ p̄est hospitibus, q̄ iura hospitalitatis iter hospites sancta illi-
 batq̄ seruari iubet, de quo illud notissimū iupiter hospitibus, nā te dare iura loquunt, Veg. eq̄ mini
 me reueriti iouē hospitalē polluto iure hospitii & fœdere, hospitē asinū icursare cōperūt tāq̄ riualesq̄
 eundē amoris q̄si riuū peteret, & eq̄s adulterare gestire, nā ut uerissime dixit ille, Riuale possum nō
 ego ferre iouē aliubi annotatū est riuales dici p̄prie: q̄ ius habēt aquā petēdi ex eodē riuo ex quo sape
 rixa & cōcertatio exorīt, idē uirales dicimus q̄si in eūdē amorē deriuātes, Quidā autem riuales dici
 emultos de mulieribus facta trāslatiōe a feris bestiis, q̄ sitiātes cū ex eodē riuo haustū petūt in plia cō-
 tra se inuicē cōcitant, hic riualitas, p̄ ipsa emulatiōe usurpāt, VASTis pectoribus, Qui uasto & p̄grā
 di pectore p̄ditus est is pectorosus noīat, in obsceno poemate, nō est feroci pectorosior marte uerbū
 uetus est pectorare, qd̄ significat extra pectus eicere, M. Tullius iiii. de oratiōe nouat igt uerba q̄ ab eo
 q̄ dicit ipso gignunt, ut tū pauor sapiētia oēm mihi exanimato expectorāt, uastis ante pectoribus plu-
 riter dixit ad enormitatem pectoris & firmitudinē εὐπορικῶς τῶν ποπ declarandam p̄ exornationem
 rhetoricam q̄ libro ad herēniū q̄rto itellestus noīat, ARduus capite, Secūdū Virgilianā descriptio-
 nē, illi aduā ceruix argutūq̄ caput, PVgillat, Cōfligit pugnat colluctat, translatio apugillibus, qui
 pugillatu aduersariū p̄mūt & luctatiōe subuērit, dicif aut pugil pugillatus pugillaria & ipsa pugna
 a pugno, Veteres nāq̄ ante usum ferri & armorū pugnīs & calcibus, & moribus corporūq̄ luctatiōe
 certabant, Quod & Lucretius signat illo uersu, Arma antiqua manus unguēs dentesq̄ fuerunt grā-
 te p̄ictes dicitur pugil, qua dictione & nostri utuntur, ut Columella Plinius Iulius firmicus, inde pi-
 ctale certamen pro pugillatu, Homerus pollucem appellat πῶξ & γῶπ hoc est pugillatu praestan-
 tem, inter spectacula popularia exhibebantur & pugiles, Qui cum populo mire placerent ideo saty-
 rice dixit Oratius, poscunt aut ursum aut pugiles, namq̄ his plebecula gaudet, Plautus in epidico in-
 quit ualet pugilice pro firmiter & robuste, PRIMoribus ungulis, Equi ex genere solidipedū sunt
 ita enim eleganter dicuntur aīalia quibus ungula solida est, Albertus Magnus magis doctus quā ter-
 sus cum solidipedes dicere deberet dixit corneas soleas habens animal, nulli solidipedum auctore Plin-
 io sunt cornuā a grācis κῶρυξ & ὀξῶ dicuntur aīalia ungulam solidam habentia, Ut sunt igit sui
 das in rōs opoos oupeuos idēst equos asinus mulus, OBesa pinguis, Ex descriptione poetica, bre-
 uis alnus obefaq̄ terga luxuriatq̄ toris animosum pectus in neuiano carmine ex corpore pectoreq̄
 undiq̄ obeso, Vbi notauit, Au. Gellius obesum proprie magis quam usitate dictum pro exilli atque
 gracilentio tanquam κῶρυξ & improprie obesum pro pingui atq̄ uberi uulgo dicatur, Verum eru
 diri oēs obesum pro pingui usurpant notissimum est illud Oratianum eum sit obeso nil melius tur-
 do, Plinius minus solertes eē homines tradinq̄bus obfessimus est uenter, PVLposis torulis, Toros, betiores,

Tori & per diminutionē torulos accipimus pro carne musculosa, pulposa succulenta, cui inest robur, & fit
Lacerto mitudo. In Hercule poetæ laudant Toros lacertogz hinc apud Sophoclem gemebundus Hercules in
rum tori fit o pectora o terga o lacertogz tori ide torofus deriuatur. Ouidius colla torosa boum. Hieronymus
Torofus diaconū taxat, cui taurina ceruix esset toris adipeis intumescens. Plinius inulam torosiorē appellat.
Tori plā plantis toros inesse tradens per translationē decentissimam, & quoniā incidit mentio de toris & toro
tis sis: dispiciamus obiter discutiamusqz quid sint trofuli quod uocabulum in ore omnium est & i scho
 lis grammaticalibus protritū, ni
De trofu hil illo Persiano carmine uulgati
lis pul us trofulus exultat tibi per subfel
chra lia leuis commētores gramma
 tistæ scholastici oēs comuni cōsen
 su & una uoce conclamat, Trofulos dici ex auctoritate Plinii & Festi pompeii equites Romāos ab eo
 quod oppidum tuscoz noīe trofūli sine ullo ad iumento peditū cepissent, nec nos id uerū esse infu
 ciamur, sed nimirum sub est occultior quæpiā significatio in uocabulo trofuli nō oībus obuia aiad
 uersaqz, proinde nos ut pro uirili parte, qz ubiqz librorum nostroz facere conati sumus studiosos iu
 ueramus re diligenter curiosqz perpenſa aiaduertimus trofulos præter illā significatiā notissimā
 dici delicatos obesos succulentos quorum deus uenter est quasi torofulos a torofa, carne & aruina.
Trofuli Et hoc est quod signat Nonius Marcellus si sinceriter & recte legatur cum ait trofuli dicti sunt To
delicati, rofuli, quasi habitiores a torofa scilicet pinguitudine: in nonianis codicibus mendosa diuisione scri
quasi to ptum est trofuli dicti sunt torro soliti emenda torofuli, in hanc sententiā est illud a Hieronymo sciē
rofuli, ter & decenter depromptum, in Iouinianum, unius tantū philosophi exemplū posui ut formofuli no
 stri & trofuli, & uix fummis pedibus adumbrantes uestigia imitetur: saltem gentiliū parciatatem
 hoc significatu dixit Varro nunc emunt trofuli nardo nitidi uulgo attico talento equum, hoc haud
 dubie est quod intelligi uoluit Plinius cum in xxxiii, scribens equites trofulos uocatos esse subiu
 git, quia inquit non intelligunt trofuli nomen, quod ualeat, multos pudet eo nomine appellari in
 uitosqz etiamnum trofulos uocari. Verba hæc pliniana nos ita iterpretamur, equites qui historiam
 de oppido trofulo ab equitibus capto & inde trofulos se uocari nesciunt, quod uirtutis est nomen:
 egre ferunt erubescuntqz, quando trofuli uocantur tanquam trofulus quasi torofulus dicatur pro
 succulento & habitiore quod nomen uitii est, & eius hominis qui solas ueneris delicias curet, ad hūc
Versus eundem intellectum referri commodissime potest & scitissime persianum carmen, ut trofulus non
Persii magis pro equitibus iudicibus accipitur, qz pro auditoribus uoluptariis, succosis & opimis quos ma
 gis pigmenta flosculi lenocinia orationis, qz resqz sensaqz argumenta commoueant, lector perpende
 quæſo hoc nostrum de trofulis interpretamentum, & sequæstrato liuore diiudica nunquid dignū
Torulus sit, quod in secretariis disciplinæ remotioris recondatur, præterea torulus pro quodam quasi torqz
 accipitur apud Plautum sic scribentem in amphitrione tum meo patri autem torulus in erit aure
 us sub petaso. Viſtruuus quoque torulum eiici tradit ex arbore excissa. Vbi torulus accipi uidetur
 pro materie torta & callo ligni in se conuoluti, mendum est in impressis Viſtruuu codicibus qui nō
Velitaf torulo habent sed torculo. **VELIT** Atur, Depugnat contendit congreſſura pugna uelutū uer
Velites bo deducto, sunt autem uelites leuis armaturæ milites: a quibus uelitatio dicitur leuis cōtentio. Plau
Velitatio tus nescio quid uelitati estis inter uos: idem uerbis uelitationem fieri compendio uolo hastam ueli
Hasta ue tarem tythenus primus inuenit: de qua intellexit Ouidius illo uersu: Nondum calefacti uelitis ha
litaris sta solum. **REML** Vlis auribus, Quidam codices manu scripti habent remissis, natura generofis
Cauda fimo cuiqz animalium notas animi peculiare tribuit cauda leonum index est in equis uero & om
Aures in nium iumentorum genere indicia animi aures præferunt fessis marcidæ nutantes pavidis subrectæ
dicis ai furentibus. Resolutæ aegris ex hac pliniana sententia aures remulsas accipio, non tam resolutas & re
Remilus missas quam subrectas, & quasi retro ac sursum reclinatas. Antiqui remilum dicunt quasi tepandū
Brochi quidam legunt remissis sensu manifestario. **CANDENT** ium, Lego cadentium, hoc est albicantiū
Brochi dentium, nam decidui dentes signum sunt senectutis & inualentiæ. Dentes in cæteris senecta rube
uel bruci scunt, quo tantum candidiores fiunt. Senectus in equis intelligitur dentium brochitate siue brun
edentare citate, hoc est prominentia, brochi enim dentes siue bruci dicuntur prominuli, hoc transeunter di
Locus ctum sit ut intelligas dictiones quibus Plinius, Varro, Lucilius cæteri utuntur, a dente quod annota
Plauti tu dignum est & scitu sit uerbum edentare, quod significat dentibus priuare, & excussis dētibus edē
Corre tulum efficere, hoc in transcurſu commemorari ut restituerem Plauto suam elegantiam suamqz dictio
ctus nem & plane plautinissimam: quem correctores immo corruptores interpolauerunt, sic enim scri
Edetare ptum legitur in Rudente, Nimis uelim improbiſſimo homini mala se dentauerint. Tu ita corrigito
malas & distincte legito malas edentauerint idest uelim maxillas ita contundi pugnis improbo lenoni, ut
Edetata, edentibus fieret, & ut malas, hoc est maxillas illi edentarent, hoc est edentibus spoliarent excussis cre
bellua bra pugnorum incussione, hic est comicus intellectus hæc plautina elegatia, hoc uerbum plautinif
 simum, edentare malas dentibus excussis maxillas edentatas relinquere. Nam & edentata bel
 lua dicitur carens dentibus cuius morsus est minime noxius, iuuat me in hæc diuertacula identi

dem diuertere, ut una opera iuue latinis corioſos, & simul uitē ex uniformi narratione fastidium.
 Hastis, Exertis præparatisqz dentibus instar hastarum metaphoricis intelli uult acuminatos dentes
 pminētes exertos. DE rege thracio, Diodorus & poetæ tradūt diomedē thracē equos feritate no
 tabiles habuisse quos carnibus humanis pascere solebat erat equoz pſepia a nea ferreis ipsi cathenis
 uincabant, caro hospitalis erat p pabulo, hos hercules ex thracia argos pduxit, occiso Diomede: quē
 suo ipsius exemplo equis mandēdum apposuit, hos euristheus ad se deductos iunōi sacrauit, ex hoc

equorū genere pgenitus ē equus. **Equus**
 Seianus ille famigeratus Plinius **seianus**
 & Solius auctores sunt Tyridam **Equi feri**
 oppidum fuisse in thracia Diome
 dis equorum stabulis dirū equo
 rum qui feri sunt & nominantur
 meminit Plinius. **ADE** on, Pro
 adeone. **TIR** ANnus, Diomedes
 thrax. **AD** Acium, Manduconū
 ita enim ab edacitate dicunt. **DI**
 stractus, Discerptus diuulsus dila
 ceratus. **MO** lares circuitus, Mo
 larum pistrinensium gyratus am
 bagiosos & multiuos. **R** Equi
 rebam, Tanquā minus molestum
 foret molere, & molas circum age
 re qz subire calces & morsus equi
 nos. **IN** satiabilis, Fortuna cum
 dicatur uaga, inconstans instabilis
 tamē in qbusdā uexadīs nimium
 prinax ē & immobilis, ut ueg illud **Fortuna**
 plane sit. An miseros tristis fortu **pertinax**
 na tenaciter urget. Tali fortuā ob
 noxium se fuisse testatur Lucius
 noster scribens eam insatiabilem.

inexplebilēqz fuisse cōtinētibus ipsius cruciatibus. **PE** ſt, Exitium calamitatē ifortunium. **DE**
 legor, Destinor, Trador, assignor. **Ligno**, Lignis deportadis, qd ē Asinogz doſſuariorum: sicut no
 minant, qd doſſo baiulāt onera. **M** Varro i ſecūdo de re ruſtica: aſellis doſſuariis comportant ad mare
 oleū, aut uinū irēqz frumētū, aut qcqd aliud. **N**ā qd nos dicimus doſſum ueteres doſſum nominabāt
 unde doſſuarius dictus q dorſo cōportat. **Dorſualia** quoqz appellamus dorſi tegumenta, maximeqz
 in bobus ac iumētis. **I**ulius capitolinus Tradit boues dorſualibus ſericis pſulgentes pceſſiſſe in pōpa
 galeni impatoris. **O**mnibus deterrimus. Attende loquutionē inuſitatā neqz ex regula grāmatics
 q præcipit ſuplatiua iūgi debere cū genitiuo, ut dicat oīum deterrimus oīum peſſimus. **A**rchaiſmos
 figura ē ſic, ueteres loqbant, qbus mutatio caſuū erat frequēs & qſi peculiaris, illud Cicerōis nō ab
 ſimile uſ. **S**imillimū deo iudico, qd tamē ut docet Priſciāus ſignificat ualde ſimile, hoc at totum tran
 ſulit ex **Luciano**, qui ait eiſ to ὅποιος ἔπει μ πῶν καὶ ἐν λα τοῖς ἀμείοις ἐκωμῶν, in mon
 tē ſuperiore mittebat ad lingua humeris deferenda. **D**e puero quoqz quē deterrimū peſſimūqz moſ
 taliu **Apuleius** appellat **Lucianus** græce inquit οὐν λα τῆς παιδαριῶν ἀκαταρτοῦ. **A**ſinariū pueri
 lū ipuriſſimū. **S**axeas ſudes. **V**t ſudes lignæ uſtulatæ uicem teloz implent & proforant ſic & ſaxa
 acuta quæ ſudes ſaxeæ dicunt, ungulas **Aſini** comminuebant conterebantqz, & id facilius continge
 bat, propterea qz ſoleis ferrei minime erat calciatus **Lucianus**, αὐτίκα ὅτε οὐκ ἐπὶ λείπας, idest in
 monte ſaxeo eram ſine calciatu, iumentorum autem calciamēta ſunt ſoleæ ferreæ. **C**ONTurbam,
 Corrige cōtereſbam. **D**EDOLABar, Verbum eſt proprie fabrorum: cum materiārum complana
 tur aſperitas. **V**erum ad alia quoqz translatione ſpecioſa tranſfertur, **E**nnius dixit unum ego libellū
 non edolem. **S**icut ergo faber dedolando complanat aſpredinem, in materiis, ita **Aſini** corium, ſuſtua
 riis iſtibus leuigabatur, expollebaturqz, quodam quaſi dolatorio, eſt enim dolatorium ferramētū ge
 nus, quo lapides & ligna dolantur, quidam aſciam appellant. **A**uctor **Hieronymus**, ſuſtium autem,
 ἡ λείπῃ τικασ δὲ dixit, quoniam ut inquit **Lucianus** οὐξ ἄλλω πῶς ἐπὶ ἀλλὰ το οἶον πικρον
 exopti καὶ οἶον, idest non ſimplici ligno percuciebat, ſed ramos denſos habente & acutos. **M**E
 DVllaris dolor, **S**ignat ad medullas uſqz plagas a puero inſictas penetratſſe. **M**edulla non niſi cauis
 oſſibus inest, **N**ec cruribus iumentorum aut canum ſeuoſa cornigeris a iuuenta rudens & ſenecta al
 beſcens, coxæ dextræ **Lucianus**, καὶ αἰ ἐπὶ τῶν εἶς τοῦ το, idest ſemper ſeriebat in ipſa coxa ſiue femo
 re, interpres **Luciani** parum curans uerbum uerbo reddere interpretatur ſemper poſteriora dorſi
 purgebat, ſed proſecto aliud eſt τοπὸς τοπῶν aliud οὐκ ἵπος illud dorſum, hoc ſemur, coxæ ſignificat:

uillis Senatores accersebant in curia auctores, M. Tullius, Plinius, Columella. SIVE sit uetula, Lucianus, *ἐπιτομή γυναικὸς ἡτις ἐρεῖται καὶ ὁρεῖται* ἢ ἡ πικρὰ ἀπὸ λακίσκου, *ἐπεταί* ἀπομωσπαιτοῦ, idest si mulierem uel uirginem formosam ac uiro maturā: siue pueri uiderit calcitrando furens eos cursum infecta. VIR O nubilus, iā matura uiro: iā plenis nubilus Annis, quartodecimo aetatis anno hoies pubescunt. Tunc enī moueri incipit uis generatiōis in masculinis: & purgatio foeminae. Tūc puellae matura uiro sunt & nobiles tūc masculini aliena tutela eximunt, q̄ si uirili iā robore mūti, foeminae uero p̄ uotoḡ festinationē maturius biēnio legibus a tutela liberant: Iustinianus Impator libro priō institutionū cōstitutione ipatoria pubertatē i mascululo terminat: ut dixius post decimū quartū annum foeminas uero post duodecim annos cōpletos uiri potētes nobilesq̄ esse sancti. PVellus, Antiqui pueros dixerunt pueros, ut, M. Varro, Lucilius, Tranquillus, Caeteri, graece, *παιδῶν καὶ παῖδων* noīas, GESTamine, sarcina. AMAtor talis, Asinus asinas appetere debet, instinctu naturali, hoc uero monstrū est si hoies appetit & cū hoibus cōcubere gestit. INhiās, sitiēter desideras & cupiēter appetēs, Dicimus ihio huic rei, & hac rem: cū datiuo & accusatiuo: Martialis: inhians Gaze: ut magnus draco quem canunt poetae, Statur fraternos inhiantē obitus qui appetēter quippiā & imodice cōcupiscit ore patulo & hianti in minet incūbitq̄ rei expetita, In de inhiantē dictū p̄ concupiscere, INVitat ad nuptias, Symbolicos & uelamento uerborū uere cūdo concubitiū significat, Lucianus quoq̄ consimiliter graece dixit, *ἡ ἀνὴρ ἐβουλήτο, uxore ducere uoluit*, AVERsa uenera, Cōcubitiū puerilem, & obscenū atq̄ p̄posterū elegāter auersam uenerē appellat Iulius Capitolinus, in uita albi ipatoris mulierarius iquit fuit inter priores amatores auersae ueneris semp̄ ignarus, M. Cato in hoīem muliebria patiēte aduersus iquit & auersus ipudicus es: p̄postera quoq̄ & postica libido nūcupat auersa uenus: de qua dixit Plis, ueriter & sancte: in hoīum genere maribus diuerticula ueneris excogitata oīa scelera naturae, foeminis uero abortus: q̄tū in hac parte multo nocētiore q̄ ferarū sumus, q̄cūq̄ horoscopū habuerit in q̄rta parte Capricorni p̄posteris libidinū amoribus mulieris p̄sequet: ut docet maternus, in septio: itē ille cū uxore sua ipuro coitu miscetur, in cuius horoscopo Iuppiter & Mercurius positi fuerint in occasu, & eos saturnus diametra raditione pcutiat: Coitū auersum esse elephātis camelis tigribus leoni cuniculis tradunt: quibus auersa sunt genitalia, SAVuii, Bassi osculi, MORficat, Lucianus *ἀκρεὶ ἐπιλήματος ὁ στήνεται*, idest morder sub osculo, li p̄texto, morsicati aduerbiū est qd̄ significat cū morfu, qd̄ alio quoq̄ aduerbio mordicus dicitur, LITES pariet, Lucianus, *ἐκ τοῦ τοῦ οἰ δικάσκει τὸ πρῶτον*, idest ex hac re lites tibi & negocia faceffet, QVAdam iuuenē, De foemina dictum: sic Ouid, siue petis iuuenem, iuuenes tibi mille placebūt, Plinius in vii, Cornelia iuuenis est, & parere adhuc pōt, AMAsio, Amator declinat amasio amasione p̄ amatore usurpamus: ut adagiū & adagione dicimus p̄ puerbio, sic amasione & amasiū apud Plautū *ὑποκόπιον* amatorculus, p̄ humili pusillo minuto amatore ponitur, IN corā oīum, archaismos p̄ corā oībus, Terentius uereor te in corā laudare, Sic & isra in x, dixit, Iuniorē in corā sui funerari uidebat, INscēdere, suagitare, COMPauida, Pauescens tremiscit, Romani codices hēnt cōpauita, qd̄ nō displicet, ut cōpauita significet cōplanata cōpressa cōculcata, ab Asino sicut pauimenta pauiedo corāquant & pistatiōe solidant, DIRVpta, Enormitate, legē talis Asinini, POEnale, Noxiū pestiferūq̄ a poena poenale deducit, PVblicū maritū, Festiuit nec minus decēter Asinū appellat publicū maritū, tanq̄ foeminas oēs inire ac subagitare cupientē, De

Anno
bis septi
mo pu
bertas

Foemina
uiripo
rens, xii
annos
Puellus
inhians

Auerfa
uenus
aduersus
& aduer
sus ipu
dicus
coitus
auersus
elephan
to
Morsica
tim
Mordi
cus
Iuuenis
foemina
Amasio
nes
Amasii
Amator
culi
In corā
omniū
Compau
ita
Poenale

Cesare dixit curio eū esse oīum uiroz mulierē, oīum mulierē uirū: a Iuuenale quoq̄ dictum est, fiet Publicus amator publicus, MONstrosus nuptiis, Illae nimiḡ monstruosae portentosaq̄ sunt nuptiae, q̄ iter di spares fiunt quibus iumēta & hoies copulatq̄ iter Asinū fiunt: & foeminae naturalis, n. cōiunctio & coitus ille ē ut Asinus Asinae, Equus equae, Hō hoī cōiungat, Nāq̄ ut docet Aristoteles in pblema, tū totū cognata cognatis & sui generis cōcūbūt, VICtimāus, Imolāus, sacrificāus, uictimarii dicti q̄ p̄sunt hostiis imolādis, HEmus tu, Lego heus tu, ut uox sit uocatis iclamatiscq̄ pueri, IActa, iactato, pūcito ipantis est uerbū, Lucianus *ἀποσφάσσει αὐτῶν καὶ τὰς ἐργασίας τοῖς ἴστοις* φιλῶντες, i. ipsum iugulato, & intestina quidem canibus date carnes aut opariis reseruato, AFfirmatum cineris inspersum, Sic emendo offernatū cineris insper su: ut sit sensus, Dominis reporta bimus asini coriū offernatū hoc est ex purgatum induratum: cōcinnatū inspersum, inspergine cinerulēta, DE lupo, Lucianus, *ἀκούοντες τοῦτο κατὰ ψευδοῦς*, i. a lupo interemptū mentiamini, PAstoralis snia: Q̄am unus ex pastoz grege dixerat, CALcis admonitus, Ictus ille calcis re fidebat in mēoria pueri agasonis nā ut ingt Lucianus, *εἰς ἕρ αἰτοῦ* τό το λαγὲρ ἀπὸ μνήμης, sententia catholica est, cui dolet meminisse cui placet obliuisci, memoria iniuriaz immortalis est beneficiorū, obliuiscimur, Attamē ut iquit uerissime Seneca magni ai est iniurias despiciere, hinc laudat, M. Cato q̄ p̄ prudentiā a quodā p̄cussus, eidē postea satisfaciēti nō meminisse p̄cussum me in laudē Caesaris dixit, M. Tullius: qui nihil obliuisci soles nisi iniurias, INEfficacē, Quae uidelicet agasonē non peremerit, BELliū, Elegātē, scitū, uenustū, SERuitio necessario, Columella in viii, plurima ingt Asi ni & necessaria opa supra portione respōdēt: cū & faciliē terrā aratris, p̄scindat, & nō minima pōdere uehicula trahat, iā uero Molaz & cōficiēdi frumēti pene solēnis ē huius pecoris labor, oē rus tam maxime necessariū istrumētū desiderat asellūq̄ plerazq̄ utētilia, & uehere in urbē & reportare collo uel dorso cōmode pōt, COTis attritū, Inter oparios lapides, sunt cotes ferro acuēdo pstantissimae, Multa eoz genera: cretica diu maximā laudē habuerat, ex cotibus aliae sunt aquariae, aliae oleariae, q̄ les in constrinaz officinis hfi solent, iter aquarias laus maxia fuit maxis mox armeniacis, ex oleo & aqua ciliciae pollēt, sunt enī oleariae simul & aq̄riae, Sūt qdā quoq̄ solia hoīs, p̄ficiētes, Cos ut ingt decēter Oratius, fergz acuere pōt cū ipsa exors secandi sit, Aristoteles irā dixit cotē esse uirtutis, Silius & Cor, Tacitus, fergz saxo exaspari scribūt intelligi uolentes cote acutū fieri: Diminutium cotis est coticula, Vegz coticulae alius usus alio significatio est q̄ cotis: Nā coticulae ut docet Plin, xxxiii, sunt lapides: non ad fergz acuēdū: sed repti in expimētū auri argentiq̄: his coticulis utunt̄ aurifices petiti cū e Vena rapuerint lima expimētū p̄tinus dicūt q̄tū auri sit in ea: q̄tū argēti uel aeris scrupulari dif ferentia: mirabili rōne nō fallēte: hūc lapidē alii heraclū alii lidiū uocāt, illud adde cotorias dici fodit nas cotis locas, in quibus cotes fodiunt, Vlpianus titulo de publicis sic refert Caesar cū insulae cretae cotorias locaret, legē ita dixerat, Antiqui decotes togas dixerūt detritas a cotis attritu, EXECTis genitalibus, amputata uirilitate, Lucianus, *ἀποσφάσσει αὐτοῦ ἐκ τῆς* Cape ipm & castrato, NVllo mō, Legēdū ē ullo mō aut duae negatiuae p̄ticulae unius significatiā hēbūt ex ritu, & cōsuetudine p̄sciae loquutiōis, M. Varro nō mō ignorasse me clamasse oīno oīs heroas negat nescisse, CORPVIē, Negatior, Nulla res ita exhaurit corpus & attenuat sicut frequens in cūctis fere asantibus, e contrario nī hil magis firmat uires & corpulentiam facit q̄ ueneris abstinentia: hinc illud Maronianū, sed nō ulla magis uires idustria firmat q̄ uenerē & caci stimulos auertere amoris: sic galli gallinae macrescunt inguine exhausto, castrati pinguescunt, capones enī ut inquit ille coacti nō amare pinguitudine gli scunt, sic equi sic asini, sic caetera iterdictio p̄ castrationem coitu sunt corpulentiora habitioraq̄: Lucianus in hūc sensum, *ἡ γὰρ ἐπὶ ἀφροδίτῃ τὸν ταύτην ὀρμησὶ ἀφαιρετὴν ἡμῶν τὴν εὐεχυσὶ καὶ πρῶτον*, idest subductus ab hoc impetu libidinis mansuetus statim erit & pinguis, OB id trucea, Scili & ii

Publicus
maritus
Cui do
let memi
nit
Non me
mini me
p̄cussum
aselli uti
litas
Cotes
aquariae
oleariae
Ira cos
uirtutis
Coticula
Cotoriae
cotifodi
nae
Decotes
togae
Duae ne
gatiuae
negant
Negat
nescisse
Rara ue
nus ad pi
guitu
dinem

cer ante oēs, furor est insignis equorū: ut scribit Columella libidinis extimulā furis, p̄ape admiffa
 rii equi fures in libidine afferunt gregi p̄niciē: & ferocia infaniētes abruptis uinculis grauidas in
 getant: ceruicibus dorſiſq; ſœminaz moriūs iprimētes: Quod ne faciāt pauliſp̄ ad mola uicti amo-
 ris ſeuitiā labore tēperāt, q; ergo truces ferocesq; libidine uiſunt, lidē caſtrati ſunt: mitiores manſue-
 tioreſq;. De teſtatiōe, quidā corrigunt deſecatiōe p̄ exēctione genitaliū amputationeq; uirilītatē
 mihi oppido q̄ placet ut legas de teſtatione, qd̄ uocabulū nouū mire cōgruit nouatori opificiq; uer/
 boz apuleio itaq; eleganter de/
 ſtatio ſignificat teſtium abſciſſio
 emaculatioq; a teſtibus uidelicet
 hoc eſt teſticulus formata diſtio/
 ne. Alias de teſtatio dicitur dinun/
 ciatio facta cum teſtatione ut do/
 cet Vlpianus: Alias ponit p̄ ex/
 cratione. Apocopi eleganti uoca/
 bulo dicunt a Iulio materno Ca/
 ſtrati q̄ſi abſciſſi amputata uirili/
 tate: Caſtratoz quoq; illa nomi/
 na ſunt eunuchi ſpadōes, thlibiæ
 & Thlaſiæ: priora uocabula om/
 nibus nota: poſteriora pluribus ignota a me explicant in cōmētariis trāqlii, & corrigunt in libris iu/
 ris cōſultorū. MANſues exide factos, Ariſtotele auctōr eſt ſpadōes ex caſtratiōe effeminatos fieri
 trāſmutari in naturā muliebri. Ideoq; ſicut mulieres, ita & ſpadōes eē cruribus ulcerofiſ nec uarico/
 ſos fieri, cōſimiliter eq; aſini cæterazq; aiantes abſciſſis teſtibus effeminant: ſiuntq; reſtiſta p̄ emacu/
 lationē ferocia māſuetiores. Traſtabilioreſq; māſuetū dicūt q̄ſi manu aſuetū: q; oīa q̄ ſunt natura ſe/
 ra manuū p̄muſſione miteſcāt: Māſues p̄ māſuetus uſurpat apud antiquos. Actius, Nunc ſine mā/
 trē miſericordia māſues ſit. NISI nolētibus, Per anaſtrophē expō: id eſt ſi uobis uolētibus per/
 ſuadeo. MERcatū, Emporiū ſignat, ſorūq; rez uenaliū. OBIiſſe, adiiſſe acceſſiſſe, hæc nō ppoſi/
 tio ob iterdū ſignificat ad ut ob os, & obire adire. FERramētis, ferramēta intelligit: quæ caſtrato/
 ria noīant palladius in priō. Itē cauterē caſtratoria ferramēta atq; tonſoria uel quæ ad aīaliū ſolent
 p̄tinere medicinā. Quod cauterē dixit palladius, ſcīto ſic appellari inſtrumenta chirurgi, ſiue ferramē/
 ta: quibus ignitis & candētibz urunt putridæ carnes, & ulcera, q̄do enī lenia medicamenta nil
 profunt: Aſturiore hac & mordaciorē medicinā uti ſolemus: Eadē cauteria quoq; dicunt. Cauſtica
 uero medicamenta ſunt, habentia uim cauſtica, i. uentrē. Hinc illud puerbiale apud Hieronymum:
 putridæ carnes ferro curant & cauterio, inde cauteriata cōſcientia Paulo Apoſtolo in Epīſtola ad Ti/
 motheum dicit q̄ſi cauterio notata, qualis in Hippocritis eſt, illud adde dignum annotatu. Caute/
 ria dici quoq; inſtrumenta p̄ictorū quibus utunt̄ peculiariter ī ea p̄ictura, q̄ encauſtice appellat̄, q̄ ſit
 coloribus inuſtiſ: & reſolutis igni ceris de qua Plinius in xxxv, de qua intellexit Ouidius illo hemiſti/
 chio. Tabulaſq; coloribus uris: De cauteriis in hoc ſignificatu: Martianus iuriſconſultus Titulo de
 fundo inſtructo ſic reſer p̄ictoris inſtrumento legato ceræ colores ſimiliaq; horum legato cedūt rē
 penniculi & cauteria & conchæ. ACTVrum, Cōfeſtim, euſtigio, ſine dilatione: aduerbium eſt tē/
 poris. Ouidius: quos equidē actutū ſed quid prædicere poenā atinēt, Virgilius Actutum pius Eneas
 atq; integer æui Aſcanius. DISSiſ femoribus, Diſcluſiſ diuicatis diductiſ: diſſiſtī mediā corpe/
 pta dicimus diſtas remorum diſcluſum. E cōtrario adſiſtū adiunctū ac p̄pinquū. Diſſiſtū, quaſi pro/
 cul ſitū: Adſiſtū iuxta ſitū. In Floridis: hæc duo ueluti inter ſe contraria oppoſuit atq; diſparauit ſic
 ſcribens: hoīes neq; longule diſſita: neq; p̄xime adſita poſſumus cernere. Agretius grammaticus ad/
 ſiſtē dicit eē cui aliquid ut ſuſtineat adiungitur: citatq; Oratii teſtimoniū ex epīſtolis, qua populus ad/
 ſita certis limitibus tanq; populus arbor ab Oratio adſita nuncupet: quia uiribus mariat: Ego uero
 ab agretio diſſentiens ita interpretor, ut populus adſita dicatur ab Oratio, arbor ſita poſitaq; iuxta
 certos limites, ad iurgia inter conterminos dirimenda. Quales hodieq; in limitibus agroz cōſpiciū/
 tur, & ita adſita ſimpliciter accipietur pro oppoſita ad limites agrorum, & ſines ſiue maritata ſit ui/
 ribus ſiue celebs: imo ſere ſemper in collimitio agrorum ſunt arbores incultæ minimeq; frugiſeræ.
 Qui ſumpſerit in manum nouiſſimam Oratii epīſtolam: eamq; accurate p̄legerit: ſis haud dubie co/
 gnoſcet interperamentum hoc noſtrū cū oratiana ſententiā ad amuſſim cōuenire, illud autē agretii aſ/
 ſectatū eſſe nimis & p̄ſtigioſum, igiſ ut ad rem redeamus femora diſcludunt diſſepant diſiungū/
 tur & ut dixit Apuleius diſſita ſiunt in Aſino, quē ferramētis caſtratoriis uelis excaſtrare, & abſcide/
 re uiriliter. EMaſculare, Excaſtrare & maſcula uiriliter uiduare, emacuſatores eleganti ſcitōz
 uocabulo diſti pedicōnes, & puerōz ſubaſtores atq; libidine præpoſtera abutentes, quos græci ep/
 ſepōkōiτoſ uocant, nā tales quaſi emacuſat̄ pueros cōcubinos & catamitos: qui uicē iplēt p̄ſtatq;
 ſœminaz: prorfus effeminati & in ſexū muliebri pene reformati, cōſimile eſt uerbum illud euitare,
 qd̄ ſignificat uiro uiriliterq; ſpoliare, inde euirati molles dicunt, & fluxi: quos poenitet q; uiri nati

Ex tunc poenæ referuatus: merebā & i nouissima pte cor
 poris: totū me paritū: deflebā iedia dēiq; cōtinua: uel
 precipiti ruina: memet ipse quærebā extiguerer: mori
 turus qdē nihil omīus: sed moriturus iteger. Dūq; i ista
 necis meæ decōtor electiōe: matutio me rursum puer il
 le pēptor meus circa mōtis suetū ducit uestigiū. Iamq;
 mede cuiusdā ualissimæ ilicis ramo pēdulo destina:
 to: paululū uia supergressus: ipse securi lignū: quod de
 ueheret: recidebat. & ecce de proximo specu uastum
 attollens caput funesta proserpit urfa: quam simul
 conspexi: pauidus & repentina facie conterritus: toz
 tum corporis pondus in postremos poplites recello.

rate: Lampridius in heliogabalo habuit leones & leopardos exarmatos in deliciis quos edoctos per
 mansuetarios. subito ad secundam & tertiā mensam iubebat accūbere. **EX tunc.** Ex illa hora: &
 temporis momento: sicut ex nunc dicif pro ex hoc tempore & hora, quidā codices hēnt extremæ:
 extrema aut poena mortis est: & ut inquit Celsus iuriscōsultus ultimū supplicii solā mortē inter
 ramur. **ME rebā.** Lugebam lamentabar. Lucianus εγω δε ηδην ελακρυωωσσ απ ολεσσων αυτικα
 top epw opw απδραυεγο flebam perinde ac pediturus starim in Asino uirum. **NOuissima par**
 te: id est genitaliū abscissione. **PARitū.** Lego peritū: hoc est moritū. **INEdia cōtinua.** Qui
 bus inedia mori & abstinentia cibi consiliū est hi septimo die mortem oppetūt: Plinius in xī. homi
 ni nō ante diē septimū lætalis inedia durasse & ultra umdecimū plerosq; certū est. inedia nostri cibi
 abstinentiā dicunt. graci ρησεται. Hippocrates in Aphorismis γερσπις ευφορ πα τα ρησεται
 ηρ φεπουσι. in ediam facillime sustinet senes. **MOriturus.** Tanq̃ non iteger fed mutilus moriatur
 qui morif præcis genitalibus quæ numerant inter mēbra picipalia. Nāq; Auicena & Galeno au
 ctoribus mēbra picipalia sunt quattuor. Concrebrū, iecur, & genitalia. **DEcontor.** Demoror:
 & cōtabundus insisto. **PERemptor.** Auoluntate non ab effectu perēptorē appellat agasonem: illo
 pīmere ipsum quoquo mō destinauerat sic poeta maritos dixit nō qui essent sed qui eē cuperet: illo
 uersu. Quos ego sum toties iam dedignata maritos. **ME destinato.** De ligato. peculiaris in hoc si
 gnificatu dictio Apuleiana. **VAstissime ilicis.** Inter glandiferas arbores est ilex: cuius glans breuis
 est & gracilis, quā Homerus acylon appellat. Ligna glans suē facit angustā, nitidam strigosam pōde
 rosam: Plin. aucto. glādiferi generis arbores fere oēs uasitate & enormitate imodica luxuriāt. Ciuea
 corona: quæ seruatori cuius in bello dabat ligna primo fuit ab ilice licetū dictum: locus ilicibus ple
 nus, sicut a quercu quercetū ab esculo esculetū. **ECCE** de pximo specu. Hæc particula ecce ut Pe
 dianus Asconius & Donatus annotauerunt inopinatū iprouisumq; denūciat malū. **Quod apud Vir**
 giliū & M. Tullii curiosus lector aspiciet, hæc aut omnia Apuleiana sunt: indicta omīsq; Lucia
 no. Noster enī latius fufius copiosius Asinū suū opimat fartiq; q̃ græcus Lucianus. **PROserpit ur**
 fa. Mares in oi genere fortiores sunt, pterq; in pantheris & ursis, auctores Aristoteles & Plinius itaq;
 scitissime urfam dixit potius q̃ ursum, ut pote fortiorē truculentiorēq; sic & Ouidius, sceua truculē
 tior urfa. αρκτιος græce dicif urfa. Vnde arctomys dicif aial habēs similitudinē muris & urfa. Hie
 ronymo interpretat urfus mus fideliter magis q̃ feliciter, puerbiū est apud græcos αρκτου παρού
 σθω. ιχρη αν ηειτε. urfa p̃sente ne quere uestigia dicif aut de timidis uenatoribus. **IN poplites**
 recello. Retraho & cessim reduco, poplites sunt sub genibus. Elephas poplites intus flectit hominis
 mō. Cætera aīalia in diuersum. **Recellere** ut inquit Festus, est reclinare, excellere uero in altū tolle
 re. **Liuius** in xxxiii. ferrea manus cum iniecta prora esset grauiq; libramēto plumbi recelleret ad so
 lū sup̃p̃sa prora nauim in puppi statuebat. Sensus Apulei est, uisa inquit urfa uasta & formidāda oi
 bus uiribus neruifq; cōtēdi: effugere iminēs periculum, ita poplites pedū posteriorē corpi retrahere
 reclinare retroducere: ut ita rupto loro quo alligabar saluti fuga consulerem ab hoc uerbo recello:
 Plautina dictione epitheto meretriciū recellidunæ nominantur meretrices, q; scilicet in concubū

in pugna pcurrit, & fit in femi
 nas quoq; pcatior nec non riu
 le uiolentissime psequitur, ubi fit
 uerūex mitigatur & mansuescit.
 Mansuetarii ab antiqs dicti ma
 gistri mansuetudinis, q̃ feras do
 cēt māfescere, quicūq; nati fue
 rint oriente signo septentrionis
 erūt māfuetarii ferarū, qui urfos
 uel tauros, uel leones deposita fe
 ritate hūanis cōuersationibus so
 cient: Auctor Maternus. Cicura
 re uerbū uetus est qd̃ signat mā
 suefacere, ut docet, M. Varro, un
 de cicurigeniū p mansuetū, & ci
 cures aīantes q̃ sunt placidæ man
 suefactæ: exarmate hoc enī quoq;
 noīe appellantur fera exuta feri

Aries
 mutilus
 mitior
 Mansue
 tarii
 Cicurare
 Cicur in
 genium
 Cicures
 Exarma
 tasera
 Ex tunc
 Vltimū
 supplicii
 mors
 Inedia
 lætalis
 die septi
 mo
 Mēbra
 principa
 lia q̃ tuor
 Ilex acy
 los
 Ligna
 glans
 Illicetum
 Ecce
 Urfa for
 tior urfo
 Arcto
 mys ur
 sus mus
 Prouer
 bium de
 timidis
 Poplites
 Recelle
 re
 Recelli
 clunæ

& iii

Relicina tu recellant clunes, & nares torqueant ut concinnior fiat uenerius coitus, sed in omnibus fere Plauti codicibus leges non recellunt, sed reliquias alicuius in penulo. Relicinus uero coma significatur. Viduatus coma capillitioq; depopulatus, a relinquendo dictus, non a recello. Idem frons relicina aperta capillis dimotis a relinquendo deducta dictione. Nescio an satis decenter dici possit relicina coma, sed homo relicinus coma: quasi relictus a capillis, & frons relicina, quæ capillitio uelata non sit: recte & eleganter dicitur fronte in Alexandro magno relicinâ fuisse laudat apuleius in Floridis, quæ scilicet lata aperta spectabilis & a capillo/

Frons relicina rum tegumento libera uideretur. SVBparentibus. Sub morte ex porrectis ac parentibus, subalpinos populos appellat Plinius, qui sunt sub alpinis. SOLitariū in uadit, titulo de acquirendo rerū dominio traditū ē animalia: quoru natura fera est fieri occupantiū. Sed cū Asini natura fera non sit: non potuit iure fieri capientis, q̄ uis solitarius & pcul domino fugitans captus sit & enim si longius a nobis abscesserint animates nostræ māsuerat, & cicures adeo ut ignoremus ubi sint, tamen nihilominus in nostro dominio tenent. PRoperitur. Emenda pperitur, festinanter: celeriter pperitur. Veteres enī pperitur, pro pperere dicebant ut supbiter pro supbe. Verecunditer, p uerecunde: Temeriter pro temere, aliq; hoc genus innumera. OBumbrās. Lego obuerberās hoc est uerberibus & fustibus cedēs. PER obliquam. Framites diuerticula calles deuios significat. VIRilitatis lanienam. Laniatū laniationemq; genitaliū laniena dicitur pperitaberna ubi uendit caros: sicut pelis uina ubi pelles: sicutina ubi calcei uenduntur. Auctor. M. Varro in libris de analogia: Igitur cum in laniena laniet fecereturq; frustati a laniis caro uenalis, satis cōducenter laniena usurpat p ipsa laniatione, & sectione a laniando nominata. PLAGis nō commouebat. Coctas occuluisse plagis significat quotidianis, sicutibus contundi assuetus & pfecto erumnage consuetudo facit nos obdurecere, & quasi callum ducere aduersus sensum malorum, hinc illud Ouidianum. Quod male fers assuesce, nihil assuetudine maius & Ausonius iquit leniretq; usum bona consuetudo laboris. CONcidi. Lacerari fustuario supplicio. PERuicax. Pertinax: pseuerās tenaciter & perrmitter in meis calamitatibus: in hanc iniam Ouid. An miseros tristis fortūa tenaciter urget. Peruicaces dicunt teste porphirione q in cōtentione usq; ad puincendū pseuerant. Sic puicax achilles oratio dictus: puicaciam a ptinacia gramatici ita dispescūt distingūtq; ut puicacia iterdū bonage regē pseuerantia, sit ptinacia semper malage. Quod & actius poeta denotat his uerbis puicacē dicis me ē, per facile patior prior ptinacē nihil moror, hoc fortis sequi illā indocti possident. M. Tullius tradit ptinaciā uitii esse finitimū pseuerantia, sicut audacia fidentia finitima est. Veg. ut aliubi annotauimus ptinax quoq; in bono usurpat: ut ptinax uirtus apud Liuiū: pertinax bonitas apud Curtium. PRauerfa. Anticipans, pueniens, reuocās, nescio tā oportuno latibulo & latebra tam salutari tatus delitescere. Archaismos autē est, & figuratū genus eloquutionis, puerfa latibulū, ut nuda genu: & VAccula: mōesta uultū. VACculā. A uacca per diminutionē fit uaccula quæ & alio noīe buccula notatur, ut Virg. buccula coelū suspiciēs: quæ sterilis est uacca taura appellat: quæ pgnans horda, ab eo in fastis dies hordicalia notat, q̄ tunc hordæ boues imolantur. Quidā fordas & fordicalia, siue fordicia appellat, utrūq; recte, cognatiōe quadam litteræ, scum, hū, unde antiqui dicebant foedū pro hedo, foetē pro hoste, foetia pro hostia, sic & fordā pro hordam, de qua Ouidius in fastis, fordā ferens bos est, foecundaq; dicta ferendo, pontifices fordā sacra litate boue. Vaccinus caseus recens infunditur dysentericis, ut docet Plinius. FORtuito. Cū non asinū quererent: sed uaccam: iuxta illud tu non inuenta p hedo, reperta es. DOMini. Lego deum, pro deorum, est enim exclamatio usitatissima pro deum atq; hominum fidem, de qua M. Tullius in oratore. Nam pro deum atq; hominum fidem, pro deorum fides, rum aiunt, hic fides accipitur pro auxilio, ut apud comicos frequenter. AVDACIA ualida. Talis

audacia sæpe pro fiducia est facitq; fidem innocentia, ex quo illud Satyrici poetæ, nam cum magna mala superest audacia causæ: creditur a multis fiducia, auctor est. M. Tullius in Rhetoricis, unicuiq; uirtuti finitimum uicium reperiri sic audaciam fidentia finitima esse. RAPT Aris. Rapones dicit antiquitas pro raptoribus. AIN. Ais ne uerba pastoris ad asini raptorem, INCIVilitate. Inurbane uolenter iniuste contra ciuiles mores. Aus. Gellius, uerba inciuilia appellat petulantiora procacioraq; & nihil prorsus habentiora ciuilibus modestia. AGASOnem necatum. Ex coniectura & suspitione dictum hoc est nam cum asinum abduci uideret: & nuspia compareret puer agaso nimirum suspicati sunt pastores illum fuisse claculo necatum ab hoc, quem uidebant, asini ab actore furimq; occultatum. INfit. Inquit. DEierans. Per deos omnis ad iurans. Deierare enim est ualde iurare, & deiurium dicitur scito uocabulo iusiurandum. Terentius illum liquet mihi deierare his mensibus sex non uidisse. ABDVcis. Tanquam alienum significanter. Locutus abducitur enim quod alienus est ut docet Donatus, & Terentius proprietatis uerborum retinetissimus, de alieno seruo loquēs in aldelphis inquit nūc abduce: praterea abducitur quo uolumus, dicimur quo nolumus. DVCTO rem. Agasonem a ducendo grege dictum: ducere exercitus: uerbum honestum, & aperta significatio, nis, apud Salustium sed mala consuetudine in obscenum intellectū esse detortum dixit Quintilianus in viii, quæret quispiam & merito quæret: cur hoc dixerit Quintilianus, & quo mō hic sermo, ductare exercitus, habeat obscenā significationē. Audi q̄ quis, disce qui nescis. Ductare exercitus iterpratur exercitatus ducere frequenter genitalia, & mabus tractare uirilia. Tales intellectus excogitant obscenitatis dilectores ut ea quæ sancte dicta sunt & simpliciter detorqueant ad foedū significatum & candida uertant in nigrificiū: apud eundē Salustium est ductabat, & arrexit aios militū, simplici honestaq; sententia. Nō defuerūt qui p aeschrologiā id quoq; detorqueant ad obscenā significationē, itaq; esset itelligendū duxit mabus uirilia & arrexit penē, ex hac ipura iterprandi licetia fit, ut nihil satis tutum sit, ut loqui sit difficile ut silentio nihil utilius, ne in obscenum intellectū uideamur incidere. OBindicinā prēmium. Attēde uocabulū noue fictū & scite fabricatū, indicinā, dicitur eleganter indicii cōsimiliter a Plauto opificina foemina ē dicta, index autē rei p dte solet accipe pmiū indicii facti siue indicinā: index fugitiui micipiū meret a domino mercedulā, ut ergo hic se occupasse asinū quē solutū soluit carūq; reperit eo cōsilio ut domino restitueret recipetq; pmiū indicii. SIC adseuerās. Sic asseuerāter affirmās. COLlo cōstrictū. Verbū iuris, nāq; in ius quoq; collo cōstricti rei trahebant Plautus in cūrgulio collū obstringe abduce istū in malā cruciatē i penulo ad hoc alludens ut dixisset collo rē solū iā oibus itē in rudē. Rapi te obtorto collo, cōsimiliter diuus Hieronymus ad hunc morē alludēs inq; obtorto collo me in ius trahis. Lignū egerere: ligna exportare educere. NEC uspiā ruris. Nūq; in nulla ruris & agroq; parte figura archaismos, sic dicimus nūq; gētiū: nūq; locor. Seruius tradit huiusmodi particulas uacatē pōi & ornatus rātū cā. MEMbratim. Per mēbra, ut frustratip frustra minutatim p mūtias. HERcules. Certe. SERā uidet. Ex desiderio ultiois serā dixit, cupiē tū, uiscis pculorē oīs uidet, sera uidebat uoluisseq; multo prius tali genere mortis agasonē uidisse cōfectū, diū lanatos pedes hīe dicūt ppea q̄ lēto gradu ueniūt ad fontes puniēdos, sed q̄to serius tāto grauius ulciscūt, tarditatēq; supplicii grauitate cōpēfant: dixit Satyrographus, ut sint magna tamē certe lēta ira deorū est. CONcinnatū. Collectū cōpositū cōcinniter cōagmetatū, ut membra mēbris copularent, atq; congruerēt. TERra dedere. Humatū fuisse significat, humati indicunt humo cōrecti. Sepulti quoquo modo conditi, ut docet Plinius, Antiquissimum sepultura genus auctore M.

Audacia
fidentia
finitima
Rapones
In ciuilia
uerba

Deietare
Deiuriū

Abduce/
re

Ductare
exercitus

Locus
Quinti/
liani

Eschro/
logia

Indicina

Obtorto
collo in
ius

Lanati
pedes
deorum
Humat/
tus
Sepul/
tus

Sylla cre
matus
primus
in gente
cornelia
Pegasus
pinnatus
Belloro
phontes,

Tullio, fuit reddere corpus terræ, & ita locutus ac situm quasi operimēto matris obdūei cremare cadū uera apud Romāos nō fuit ueteris īstituti. Terræ antiquitus cōdebantur, in cornelia domo nemo an te syllabā dictatōrē tradidit ēē crematus. MEū bellorophūtē, Bellorophōtes, ut mythici fabulāt, & memoriat Strabo pegasum equum alatū & uolaticū ex pyrene fōte corithiēsi potatē depreddidit abdu xitq; cuius presidio liberatus a chimera mōstrō multiformi: quam cū interemisset, & inde uictor p fugeret cum ad cōlū pinnati eq; beneficio cōtēderet euolare neq; iā lōge abesset, despiciēs ad terram tū more perterritus decidit, atq; ita mortē oppetiit. Quidam tradunt pegasum, cum graueretur homi nū sessorē excussisse illū præci pitemq; ad terram dedisse: quod sensisse uidetur Oratius cum ait, pegasus terrenum equitem graua tus bellorophontem, item aliubi cecinit. Vix illigatum triformi pe gasus expedit chimera, homerus in uiliados, nō pauca scitu digna referens super bellorophonte nul lam pegasi equi mentionem facit. Nos in tertio Tusculanarum com mentario pensitauimus curiose opi nor & diligenter nasonis carmen & homericum uersum igitur cū a bellorophonte pegasus olim ab ductus sit nūc festiuitur cum a uia torē Asinus abducitur illum bel lorophōtem sum appellat, qui ut bellorophontes equū ita, ipse Asi num abegerit orientē fidere aurū & lacrimosa: fuscaq; uestē cōtecta ambabus manibus

meū uero Bellorophontē: abactorē indubitātū: cruen tūq; pcursores criminātes: ad casas iterim suas uictū per ducūt, qd' ad renascēti die sequēti deductus ad magi stratus: ut aiebāt: pœnæ reddere. Interi dū puer il lū parētes sui plāgoribus fletibusq; q̄rebant: & adue niēs ecce rusticus: neq; pmissum suū frustratus: destitū tā sectionē meā flagitat. Nō est inq; i his unus: indidē presens iactura nostra: sed plane castino libet: nō tā tū naturam: uerū etiā caput quoq; ipsum pessimo isto asino demere. Nec tibi ministerium decrit istorū: sic effectum est: ut in alterū diem clades differret mea. At ego gratias agebā bono puero: qd' saltē mortuus unā carnificinæ meæ dieculam donasset, nec tamen tantū lum saltem gratulationi meæ quietiq; spaciū datū, nam mater pueri mortem deplorans acerbā filii, fleta & lacrimosa: fuscaq; uestē cōtecta ambabus manibus

Abactor. ga natus bellorophontes esse proditur. **Abactorem.** Ababigendo abactores dicti, ut tradit Donatus, abigere enim abducere est, inde abactos greges pro abductos dicti, leges inde abigei ipsi abactores nuncupatis. Quamuis abigei proprie hi habeantur ut docet Vlpianus, qui pecora ex pascuis, uel armatis subtrahunt, & quodam modo depradant, & abigendi studium, qui artem exercent equos de armentis uel oues de gregibus abducetes. Ceterum si quis oues oberrantes uel equos in solitudinem relictos abduxerint non est abigeus, sed potius fur, ex hac Vlpiani sententia abactor hic a finis in solitudine deprensi non erit abigeus dicendus, sed fur. Calistratus scribit oues pro numero abactarum, aut abigeum aut furem facere. De abigeis puniendis ita diuus Hadrianus rescripsit consuli, Abigei cum durissime puniuntur ad gladium damnati solent puniuntur autem durissime non ubique sed ubicunque frequentius est id genus maleficij. Qui uero honestiori loco nati sunt releuandi sunt, ut ordine amouendi

Abigea-
tus.
Cafar.
Cafaria.
Recetatur.
ipsum abigeorum crimen, & admissum abigeatus nominat: quod quia magis furtum est, publici iu-
dicii non fit. Si mars & luna in aquosis proprie signis fuerint constituti pecorum abactores efficiunt.
AD casas pastorales. Signare loquutus, casa enim uilis est & rustica a cauatione dicta, hinc apud la-
tinitum illud scitu carnedis, si iusti uelint esse Romani: hoc est si aliena restituant, ad casae esse redeun-
du. Cafaria dicitur q̄ custodiit casam. RENasceti die. Matius uir eruditissimus, nō abfōne finxit uer-
bum hoc recetatur p eo qd̄ est renasci renouatur, atq; itez fit recēs uersus in quibus hoc uerbum
est hi sunt de die renascēti, iā iā albica sit phebus & recetatur commune lumen hoibus & uoluptas.
ADueniēs rusticus. Quis promiserat petitis e domo feramētis castratoriis se se Asinum emacula-
turi castraturus, ut ita misereret māsuereretq; NEqua q̄ frustratus, ille dī promissa frustrari: q̄
qd̄ uerbo pmisit re nō sancit, hic uero uenerat p̄staturus qd̄ pmiserat & asinū castraturus. SEctio
nē. Castrationē & testium amputationē totū grāce dicif. INdidē. Inde ex asini libidine: ut p̄cise
genitaliū nullū ampliū icōmodū sit p̄mescēdū, & ita idicat lōge grauiorē pestē ab asino concinna-
tā esse de pueri, si morte q̄ ex lasciuia amatoria timebant. Naturā. Genitalia & uiriliterā de natu-
ra in hoc significatu supra quoq; diximus suo loco. BOno puero. Cuius morte effectū erat, ut car-

Carnificina. ¹ Carnificina a fini perastinare. CARnificina. Laniatiōi ex carnificatiōi & genitaliū amputatiōi. De carnificina copiose annotavi i tertio Tusculanaz cōmētario ubi dī q̄ agritudo est aī carnificina. DIE/culā mō diē alias breue tēpūsculum & morā ut in priō cōmētario enarratiū est explicatū. TAN/tillū. Minimū. FLEta. Flens & plena fletus ac lachrymaz qd̄ actiue positiū est cū alias passiue dica/tur ut apud poetā in vi. hic multū fletu ad supos belloq̄ caduci dardanidaz nā fleti pprie dicunt illi q̄bus fletū & lachrymas ipēdimus: sicut ecōtrario ifleti quos nullus defleuit ut in humana ifleraz turba est. FVca ueste. Fuscus siue pullus & niger color lugentium est q̄ grāco uocabulo anthracinus

meū uero Bellorophontē: ab actorē indubitatū: cruci-
tūq; p̄cūforē criminātes: ad casās iterim suas uictū per
ducūt. qđ ad renascēti die sequēti deductus ad magi-
stratus: ut aiebāt: p̄cēnā redderet. Interi dū puer il-
lū parētes sui plāgoribus fletibusq; q̄rebant: & aduer-
niēs ecce rusticus: neq; q̄ p̄missum suū frustratus: desti-
tā sectionē meā flagitat. Nō est inq; i his unus: indidē
presens iactura nostra: sed plane castino liber: nō tātū
naturam: uerū etiā caput quoq; ipsum pessimo isto
asino demere. Nec tibi ministerium decrit istorū: sic
effectum est: ut in alterū diem clades differret mea. At
ego gratias agebā bono puero: qđ saltē mortuus unā
carnificinā meā dieculam donasset. nec tamen tantil-
lum saltem gratulationi meæ quietiq; spaciū datū.
nam mater pueri mortem deplorans acerbā filii. flecta
& lacrimosa: fuscaq; uestē cōtecta ambabus manibus

nominatura carbōe, quem anthraca uocant. M. Varro amiculū nigelū dixit uestem lugubrem. Iego
 apud plutarchum in problematis quod scēminā antiquitus in luctu uestes albas induebāt. TRA/
 hens. Vellicans, deserpensq;. CINerosam caniciem. Largo cinere perfusam, imitatio. Virgiliana,
 ex. i. caniciem in mundo perfusam puluere turpans, & enim in luctu & dolore caniciem turpabant
 cinere immundo, & comam uellebant. hinc agamemnon homericus & idem actianus scindens dolo
 re identidem in tonsam comam in quo factum illud bionis perinde stultissimum Regem in luctu
 trahens cinerosam caniciē: heulās & exinde pclamās
 stabulū irrūpit meū tunisq; ac diuerberatis uehemē/
 ter uberibus: icipit. & nunc iste securus incūbens presā
 pio uoracitati suā deseruit, & in satiabilem pfundūq;
 uentrē semp esitādo distendit. nec erūnā meā miserā
 uel detestabilem casum defuncti magistri recordatur.
 Sed scilicet senectam infirmitatēq; meam cōtemnit ac
 despicit. & ipse se latūq; tātū scelus credit. At utcūq;
 se presumit iocentem. Est. n. congruens pessimis conati
 bus circa noxiā conscientiam: sperare securitatem.
 Nam proinde fidei quadrupes nequissime licet
 precariam uocis usuram sumens: cui tandē uel ineptis
 simo psuadere possis: atrocitatē istā culpa uacare: cum

legerunt quid esset lesum, sed suspicati sunt uestimenti aliquod funebris genus esse. TVN sis ube-
 ribus. Fœminarum est in dolore pectus & ubera pugnis tundere, faciē deserpere, comam diuellere:
 sic Virgilius unguibus ora soror sedans & pectora pugnis, sic & Lucanus, nūc ait o miserā contundi-
 re pectora matres, nunc laniate comas, legibus utebantur mulieres genas radere, hoc est carpere ac la-
 cerare, uerba legis hæc sunt, Mulieres genas ne radunto: mulier faciem ne carpito. ISTE securus, Mulieres
 Quærimonia mulieris indignantis asini culpa filium peremptum, pronomen autem iste cum indi-
 gnatione pronūciatur non molestum odiosumq; significat ut notat Donatus, sic apud proprietum,
 iste quod est ego saepe fuit. Distendit, Implet facit plenum reddith, hoc autem specimen est & argu-
 mētum asini securi & de alieno luctu incuriosi, qui uentrem distendēs cibariæ uoluptati deseruit de
 his autem quoq; insaturabile est abdomen & insatiabilis uenter prouerbiū græcū celebrat, ατλη-
 ορος πρισος, id est in explebile doliū quod refertur ad fabulam Danaidū, q̃ doliū perforato hauriunt
 aquā nec id unq̃ expletur. Misera, Purior sensus est si uerbum sit miseret. Magistri, Agasonem
 puerū significat ab ur̃a interfectū. Senectam despici, Cecilius in senecta hoc reputo miserrimum
 sentire ea ætate esse odiosum se alteri Tradunt historici, Senectam galbæ imperatoris fuisse despectū
 M. Tullius refert in Catone, Senes ideo morosos esse & difficiles, quia contēni se putāt & despici. At-
 tamen apex senectutis est auctoritas lacedæmonē honestissimum fuit domicilium senectutis nūq̃ se-
 nectus honoratio, hinc illud celebratum, cum quispiam uidisset q̃tū honoris iunioribus
 lacedæmonē exhiberet scitissime dixit ἐπὶ ἀπὸ τῆς ἀφῆ λυοῖται τῆς ὑπάρσεως, in sola sparta expedit
 senescere. CIRca noxiā, Legi potest cōtra noxiā. QVAdrupes nequissimæ, Apostrophus ser-
 mo uires dat orationi: quæ alioqui erat futura languidior: sic illud Ciceronis habes igitur tubero, qđ
 est accusatori maxime optandum & cætera quod si per tertiam uerbi personam enūciatur oīs uis
 acrimoniæq; læguescet, si sic dicat habet igitur tubero qđ est accusatori maxie optandā, demonstræ-
 nes ad eschinē horationē in phœmio cōuertit, sic Salustius directo ad Ciceronē in quē ipsum dicebat
 usus est principio, cū ait grauitur & iniquo aīo maledicta tua pariter, M. Tul. & Cicero fecit in Catilli-
 nam, quousq; tandē abutere patiētiā nostrā sic & nūc scitissime inducitur fœmina utens apostropha ad
 asinū.

que hili extinctore arbitrabat: ut ita uehementior ualidiorq; criminatio uideat. **PRAECARIA**
uocis usura. Sensus est si tibi o pessime asine usus uocis repositarius cōcederetur, ut loqui posses nulli
tamē persuaderes te huic culpae non esse confinē. **Praecariū** est ut Vlpianus tradit quod praecibus pe/
tentim utendū concedit, tan diu quā diu is qui concessit patitur. **Qui** praecario concedit sic dat quasi
tunc receptus cū sibi libuerit. **praecariū** simile est cōmodo hinc eleganter dixit Seneca homines esse
spiritus praecarii quasi cōmodati quē mutuo accipimus quē reddere debemus. cū primum reposcet
qui cōmodauerat, nos oportet in promptu habere & appellatos reddere pessimi est debitoris credi
tori facere conuiciū. **nāq; p̄cariū** reuocare uolēti cōperit & ut inquit Iulianus est natura aequum tam
diu te mea liberalitate uti q̄ diu ego uelim. **M. Brutus p̄cariā salutē.** Curtius regnū p̄cariū dixere: sic &
nunc p̄caria usura uocis accipit. **p̄** usus uocis cōmodo, quā p̄cibus petens ut edam ipetrauerit & na/
Praecariū Spiritus, praecariū homo, Salus praecaria Regnū praecariū

Vestes at
ba in lu
ctu.
Agamen
nō scidēs
comam.
Eiulatio.
Lēssum.

**Mulieres
genas ne
radundo**

Prouer-
 bium.
 Inexpli-
 cable do-
 lium.
 Senecta
 de spica-
 tui.
 Domici-
 lium se-
 nectutis.
 sparta.
 Apostro-
 pha uege-
 tat ora-
 tionem.

Præcariū
Spiritus
præcariū
homo.

Salus
præcaria
Regnū
præcariū

Vsurā p tura tā diu q̄ diu ipsa uoluerit in hunc sensum sextēta exēpla sunt apud eos qui puniter & elegāter feri
usu bunt. Vsuram at̄ pro usu dici frequens est apud extruditos, & testat̄. M. Tullius cū ait i Catilinā: unius
Vsuraria usurā horā gladiatori isti ad uiuēdū nō dedissem. hic plautinus mercurius alcumenā uxore iouis usu
Vsurari rariā nō infestiuiter appellat: uidelicet ab usura: hoc est usu illa n. utebat̄ p inde ac sua uxore cū ipse esset
us puer. Amphitrio subditicius: puer quoq̄ usurarius ad eodē Plauto dictus cuius opa & ministerio utitur.
Vsuarius usurā p uita poni annotat Donatus. Apud iuriscōsultos nō tā usurarius noīat q̄ usuarius. cui usus le
Vsuaria gatus sit: in quo minus ē iuris. q̄ i
ancilla. usufructu: de quo i libro secūdo i
Vfio. stitutionū sic scriptū legimus: si pe
coris uel ouīū usus legatus sit neq̄
lacte neq̄ agnis neq̄ lana utet̄ usu
arius. q̄ ea i fructu sunt. plane ad
stercorādū agrū suū pecoribus
uti pōt: e contrario. usuarius Ser
uus & usuaria ancilla dicunt̄ quo
rū usus legatus est & opa. Vnde li
vii digestoꝝ labeo putat si fundū
conduxerit q̄s usuarium seruū
ibi posse operari. Quid. n. interest i
quā rē opera eius utat̄. Quare &
si lanam cōduxerit usuarius expe
diēdā poterit etiā p usuarias ancil
las opus pficere. Au. Gellius. usua

Propugnare. Defendere
Oppugnare. Oppugnare tāquā cōtraria disparauit. Au. Gellius scribens oppidū a metel
lo oppugnari: ab oppidanis propugnari. DEfendere nequisti. Argumētum ex eo. ut qui potuerit ob
esse. possit & prodesse. q̄ ualuerit perdere debuerit & posse seruare. uerū inquit Quītilianus i. viii. no
cere facile est. pdesse difficile & cū hoc rectum sit uehemētius apud Ouidiū medea dicit. Seruare po
tui pdesse an possim rogas? ALacritate. Alacris siue alacer dī is qui uiget sensibus uniuersis: q̄ est
erectione. & nonnunquā pro letitia gestiente q̄ malis habenda sit. ut M. Tullius in quinta Tusculana
ostendit his uerbis. uir temperatus constans sine metu. sine aegritudine. sine alacritate ulla. sine libidi
ne non ne beatus? DORso. Veteres dossum dixerunt. Vnde & iumēta dossumaria: q̄ dosso onus ferunt
de quibus Varro in secūdo de re Rustica & nos supra cōmeminimus. CONseruo magistro. Exag
geratio speciosa onerandi criminis cā tēpestiuiter inducta. Turpe. n. est cōseruū desere. Turpius magi
strū Turpissimū uero derelinquere pastore: q̄ pbet cibaria iumentis quālit q̄ curat. CIRCA bonos
mores. corrige cōtra. nā cōtra bonos mores facit. qui plicitatē nō succurrit q̄ morituro nō fert suppe
tias salutes. nā ut iquit Seneca: qui nō uetat peccatē cū possit iubet. in decretis. xxxvi. Dīsculpam pro
culdubio facientis habet qui q̄ pōt corrigere negligit emendare. Ex præscepto legis argumentatur
puniendum qui morituro non sit opitulatus. CONtra bonos mores. Verbū peculiare iuriscōsul
torum qui sic tradunt titulo de iniuriis. addicitur aduersus bonos mores uerberauit ut nō oīs oīno
qui uerberauit. sed qui aduersus bonos mores uerberauit teneat. itē titulo de extraordinariis crimini
bus. sit iniuria contra bonos mores ueluti si quis fimo corrupto aliquem perfuderit. Ceno oblinierit
aqua spurcauerit. DOLORi uires adesse. Dolor modo uenustus facit modo ingeniosos ac solertes
hinc illud Nasōnis grande doloris ingenium miserisq̄ uenit solertia rebus. Non nunq̄ uires suggerit
& animo imperterritito impellit in ultionem. Sape doloris affectus irā immitat. ē enim ipotens. cuius
impulsu cōtemporibus periculorum ipsius quoq̄ mortis frequēter effimur dū animo dolēti parē
temus. ASsertis. Liberatis exertis expeditis. cum non sit ut inquit Seneca natura hominis appetens
poenā: mulieres tamen reponendā ultionis cupidiores sunt. & ut ait satyrogaphus uindicta nemo
magis gaudet q̄ scēmina. SVAM sibi fasciam. Anstrophium intelligit: quā fasciā pectoralis est qua
mammarē cohibentur. de quo Catullus strophio teretes euicta papillas an uitam. quā in uincendo ca
pite adhibetur: celebrata ex uox illius: qui dixit fasciam solue quantum mali sub illa latet ubi fasciā si
gnificat Diadema. & insigne regium. Marrianus fasceas appellat: quas alii zonas. Fasceatim aduerbiū
est priscorum fasceam pro cortice posuit. M. Varro. fasciis in calciatu usos esse priscos indicat Plinius
scribens in octauo mures arrosisse carboni imperatori fascias quibus in calciatu utebatur. quod di
rum fuit ostentum. Tales fascias elegāti uocabulo crurules. & pedules Vlpianus appellat a cruribus.
scilicet & pedibus uestiendis. Sic enim iquit titulo de auro & ueste legata fasciā crurules pedulesq̄ &
pilea uestis loco sunt. quia partem corporis uestiunt. impressi codices iuriscōsultorum habent fa
sciae crinales. Quē lectio sincera est ad uitas: & crinium tegumenta referretur. Dixit autem suam sibi
ex antiqua locutione. Sic enim ueteres loquēbantur: ut suo sibi gladio hunc iugulo.

SIGILLatim. Singulos separatim singulatim & sigillatim dicitur a singulis: aduerbium est notissi
mum a Plauto singulariter dictum: singulum uestigium: & ita ueteres usurpant. INDIdem. Ex ea
dem fascia. ARctissima. Strictissima. Affirmari. Melius affirmari pro eo quod est occludi obtu
rari obferrari. indicat perticam illam uicem impleuisse claustrorum: & repagulorum. OBtunde
re. Crebris i. sibus ferire. Translatio sumpta a malleis fabrorum quibus ferramenta in incude tundū
tur. FESsis uiribus. Merito in scēmina: quā in becillior est & infirmior: cito uires defessae sunt: &

brachia lassescere cōperūt. DE Degraua
grauatus. Valde grauatus hac eni
particula de modo auget: alias mi
nuit. Plinius in vii. eodē prae
rea non posse mergi nec ueste qui
dem degrauat. SVOpte. Suo
ipsius. TVOpte tuo ipsius. Et
alia cōsimiliter. Cltacceleri. AD
focum. Proprie focus locus ē ubi
fit ignis a fouendo idest calefacien
do dictus. Tibullus dum meus af
siduo luceat igne focus: ad focum
collis lar familiaris deus de quo
Plautus in aulularia. a foco foca
riae dictae scēminae quarum mini
sterium circa focum est libro re
gum primo sic scribit filias quo
que uestras faciet sibi unguentari

as & focarias & panificas. Vlpianus refert focariam & uilicam instrumento fundi contineri: focale
uero non a foco: sed a fouendis faucibus denominatur. est enim faucium uelamentum: cuius oratius
Quintilianus. Martialis. commeminerunt focaneus quoq̄ palmes dictus Columella. non qui in fo
co est sed qui in bifurco uitis prorepens. uelut fauces obsidet. Vnde & nomen. focula antiqui dixerūt
nutrimenta. & foculare nutrire ac fouere. fomenta focillationes a fouendo deducunt. TITIONem.
Vt Lactantii uerbis utar ex libro quarto institutionum titionem uulgo appellant extractū foco tor
rem semistum extinctum nonius quoq̄ titionem esse dixit fustem ardentem. zacharias propheta
Ecce inquit titio eiectus ab igne. Virgilium torrem dixit. Quem noster lucius titionem. pacuius &
ennius declinabant hic torrus torri in secunda declinatione. Sed ille loquendi mos exoleuit cum nūc
omnes dicant hic torris ex formula tertiū ordinis. OBtrudit. Trudendo immitit & inuito impin
git. Terentius. quoniam nemini obrudi potest itur ad me ubi exponit Donatus infringi impingiq̄
si inuito. INNixus. Adminiculatus. subnixusq̄. LIQVIda fimo. Mira fuit priscorum in uarian
dis generibus declinationibusq̄ licentia. M. Varro lupum scēminam dicit corius & collus masculi
no genere dictus. pari modo diuerso genere dicebat̄. hac metus hac annis hic frons cōsimiliter Apu
leius licenter dicit fimum scēminino genere cum masculino & neutro apud ceteros dicatur a fimo
fit fimerum. quod significat sterquilinum. Asinini pulli fimum quod primum edidit poleam uocat
Aristoteles & Plinius. EGEsta. Effusa quasi eiacula. auctores tradunt feram quā bonafus uoce
tur. fuga sibi auxiliari egerentem ea fimum interdum & trium iugerum longitudine: cuius contra
ctus sequentes ut igit aliquis comburatur. itidem Asinus egestione excrementi liquidioris perniciem a
fese repulit. QVA cecitate. Ex hoc intelligi uult largiorem fimum egestum esse cuius copia mu
lier illa quasi obcāretur. CERTum. Legendum est ceterum. DELirantis altheae. Fabulae ca
lunt altheam meleagri matrem: cum uidisset fratres Toxeā & plexippum interfectos a filio referri. uo
lentem ulcisci fraternos obitus. furore extimulatam coniecisse in medios ignes titionem pro uita me
leagri continebatur. & ita utiq̄ simul extinctus est. mox althea diri facti conscia sibi met necem con
sciuit. acto per uiscera ferro. parca torrem illum siue titionem funereum atq̄ fatalem in flamas po
suere. cum althea meleagrum esset enixa dixerūtq̄ tempora & stipiti & puero eadem fore. tunc althea
stipitem illum e flammis ereptum seruauit abditum in arca atq̄ in penetralibus. qui seruatus melea
grum quoq̄ seruabat. extinctus igne illum pariter extinxit. grāci Δαλοπ uocant hunc titionem siue
torrem quo meleagri uita continebatur. nunc non inconciniter Apuleius utens fabulae huiusce trans
latione ait se Asinū quasi meleagrum extitisse. qui paulominus interierit titione mulieris quasi alteri
us altheae. quā perdelirium & furorem exitium filio concinauit & ita apte. Asinum meleagro scē
minam altheae titionem titioni comparat. Altheam uocant maluam siluestrem. quā ab excellentia
effectus. a quibusdā Aristalthea appellatur. Altheae radix. ut inquit Plinius cocta in aqua aluum sistit
efficacior conuulsis ruptisq̄. Hippocrates uulneratis sitientibusq̄ a defectu sanguinis radice altheae
decoctae succum bibendum dedit.

Degraua
tus.

Suopte.

Focus.

Focariae.

Focale.

Focaneus.

Palmes.

Focula.

Titio.

Torris.

Torrus.

Obtruere.

Licentia.

iuariadis.

generibus.

Fimetū.

Polea qd.

Bonafus.

egeriti.

fuga.

fimum.

Titio me.

leagri fa.

tum.

Althea.

malua.

Aristal.

thea.

OC uolumine nex mariti charites miserada. Exoculatio amatoris. Thrasilli facta per charitem. Vltronea puellae mors explicantur. Mutatio domini. Enarratio sacerdotum Deae syriae iuculenta. & illorum spurcissima libidines. Flagra dissectioesq; membro rum fraudes ac decipula detecta continentur.

Chrono-
graphia.
Gallici-
nium.
Contici-
nium.

OCTIS gallicinio. cronographia. itēporis descripto est secundū diei ciuilis diuisione

post mediam no-
ctem est galliciniū
a gallicantu dictū.
inde conticinium
cum & gallici conti-
ciscūt. & homines

tunc etiam quiescunt. galli uigiles nocturni: quos excitantis ut iquit Plinius in opera mortalibus rum pēdog; somno genuit natura. diē ueniētem nunciant cantu. ipsum uero cātum plausu lateq; Ambro-
sius in qnto exameri est ēt galli cātus suauis in noctibus. nec solum suauis sed ēt utilis. qui qsi bonus cohabitator. & dormientē excitat & sollicitū admonet: uiatē solatur processum noctis canora significa-
tione protestans græco uocabulo galliciniū dī αλεκτρυόφωνος. Lu-
cianus hoc est idē tēpus describēs
ait ηρρυεβαεξια αγγελοσ τισα
ποτνο κωμης ηλαρεισ τορα γρορ
καισ ηρεπαυληρατ inqt nox p-
fundacu nunciū ex castello i
agru uenit & uillā. Gallinaceorum cātus terret leones. qd serii scriptores tradunt & esopus fabulator
ostēdit. puerbiū est apud græcos αλεκτρυόφωνος. Gallorū uētrē icufare. De his
qui delicatius uiuūt: & sumptuosius. IS de eius exitio. Lucianus breuissime perscribit sponsum &
spōsam in littore ambulātes repēte fluctibus maris absorptos ēē hic uero noster lōge demutans rece-
dēs; a græco scriptore denarrat copiosius latiusq; alio mortis genere extictos iteriisse: q narratio auo
cat tenet mulcet lectorem minime lassescētem. IGNEM propter luxta prope sic Virgilius ppter
aquæ riuū. CONseruor. Qui eidē domino seruiūt: q in eodē sunt famulatio cōserui noiant. Sene-
ca libro vii. epistolae serui sunt imo hoies serui sunt imo humiles amici serui sunt imo cōserui. sup-
λουλορ cōserui uocat. EQVlōdes. Hoc totū festiuit. sicut in q cōcionē hēt ad romanos solet qri
res pastoralis ferme tota contineatur. aut equis. aut bobus. aut ouibus p trigemina noia pastores oīs
expressit. Equisiōnes qui alio nomine equitarii equorū moderatores sunt. aut magistri apud anti-
quos oēs quibus regimen cuiuslibet rei concedebatur equisiones dicebant: ut supra suo loco docui-
mus. BVBsequa. Bubulci a sequēdis bobus dicti. eo inclinatu format subsequa. quo pedissequa
buceras dicūt boiū greges. q & bucera nominant. bubulcitare est boues curare buceda uero qd an-
notatu dignū est uocabulo plautino sunt qui loris bubulis cedunt quos & plagipatidas uocant ex eo
dē genere sunt flagriones. qsi flagris subiecti & uerberōes & mastigiaē diuerso. Tintinaculi oppido
quā eleganter dicuntur uirgatores: siue tortores. qui flagris cedunt fontes ob noxam & loris bubulis
castigant uocabulo fictitio a sonitu quem uerbera efficiunt. nam dum uerberant & cedunt flagris.
Tintinnare uidentur & tintinum reddere ex crepitu plagarū. quā percussio festiuit dicitur ab eodē
Plauto. Tax. Tax uidelicet per onomatopoeam a sonitu quem reddit id genus hoies flagratores quoq;
dicebatur quis quidam flagratores ponant pro flagriones ut sint qui mercedē flagris cedunt. FVt
charte nobis. quod fuit nō est. quā fuisse dicitur iam extincta ēē significat. Cōsimiliter Virgilius fui-
mus troes fuit illium & igens gloria teucrorum. hoc enim uerbo utimur cum quidpiam transactū
& poenitus sublatum & ad nihilum redactum significamus. Plautus in persa omne ego pro nihilo
duco quod fuit quando fuit tanquam hominem quando animam efflauit quid eum quæras q fuit
res. NEC incomita. Dulce est moriētibus cōmori & maximū morientis solatiū ē si nō solus moritur
si petit inferos comitatus. iuxta illud. Nūquā oēs hodie moriemur inulti. MANes adiunxit. Inferos
petiit. A Capite. A principio. & summa rei origina. græce dicitur κεφαλειος. CHARitis. Emendo
chartis ut sit sensus se cuncta uelle referre. ut historici possint chartis & libris ista conscribere occulte
denotat semet ipsum. a quo hæc chartis inuoluuntur. & historico stilo conscripta posteris produnt.

Confer-
uus.

Equisio-
nes.

Bubseq;
Bucera.

Bubulci
tare.

Bucedæ
qui plagi
patida.

Flagrio-
nes.

Tintina-
culi.

Tax.

Flagrato-
res.

Futilli.

Pro nihi-
lo quod
fuit.

Octis gallicinio uenit quidā
iuuenis pxiā ciuitate: ut qdē
mihi uidebat unus de famu-
lis Charites puellae illius: q
mecū apud latrōes pares erū
nas exaclauerat is de eius exi-
tio: & domus totius ifortūio.
mira ac nefanda: ignē p p al-
sidēs inter cāseruorū frequē-
tiā: sic anūciabat. equisiones

opilonesq; etiā bubseq; fuit Charite nobis q miscella:
& qdē casu grauissimo: nec uero incōmitata māes adiz-
uit. sed ut cūcta noritis: referā uobis a capite quā gesta
sunt: quæq; possint merito doctiores: qbus stilum for-
tuna subministrat: i historiae specie Chartis inuoluere.

ERAT in proxima. Narratio secundū pceptiones Rhetoricas. Lucida breuis probabilis qua sin-
gula ita decenter ita graphice describuntur: ut non legere te putes sed cernere. EQVO clarus. Eg-
tem equestriq; claritudine nobilem fuisse significat: quidē codices habent loco clarus. ut loci condi-
tione splendidū fuisse demōstret. NATAlibus. Claritudine natalium insignis & nobilitate gene-
ris illustris. Natales sunt τορ αεσωρ nam laudamus natales ut honestos: infamamus: ut sordidos. Natales
Plinius in tertio epistola. nōnūq; candidus natales cōpetitoris arguebat. Titulus est apud iuricon-
sultos de Natalibus restituendis: quo euidenter ostenditur: eum q
Natalibus restitutus sit: uti iure
ingenuitatis tanq; nomine nata-
lium ingenuitas ipsa significetur.

Erat in pxiā ciuitate iuuenis: natalibus prænobilis:
equo clarus: & pecuniæ fuit satis locuples. sed luxuriæ
popinalis. scortisq; & diurnis potatiōibus exercitatus.
atq; ob id factiōibus latronū male sociatus. nec non ēt
manus infectus humano cruore. Thrasillus nomine.
idq; sic erat. & fama dicebat. hic cum primum Cha-
rite nubēdo maturuisset: inter præcipuos procos: sum-
mo studio petitionis eius munus obierat: & quāquam
ceteris omnibus id gēus uiris antistaret. eximiusq; mu-
neribus parentum inuitaret iudicium: morum tamen
iprobatus: repulsæ contumelia fuerat aspsus. At dum
Herilis puella i bōi Lepolemi manū uenerat: firmiter
deorsus delapsus nutries amorē: & denegati thalami

LVXuriæ popinalis. Idest qui
inter popinas. & ganeas. & lustra
luxuriose ac prodigaliter pecuniā
dilapidaret. De popinis aliubi af-
fatim scripsimus. popinones dicit
tur hoies luxuriosi popinis dedi-
ti. quos alio nomine uocant ta-
bernarios. & ganeones. popinatione
nes sunt luxus. & helluationes
græce dicuntur ασσοι & ασσο-
τιοι. FActionibus latronum.
Inter bonos amicitia inter malos
factio est. Tertullianus his nomē
factionum accommodatum est
qui in odium bonorū & proborū
Thrasyl-
lus.

MANVS infectus. Habēs manus infectas tinctas. maculosas humano sanguine ta-
les aut fidearii & homicidæ: figurata locutio est. sic Virg. Nuda genu: nodosq; sinus collecta fluentes.
HYRAsylus noia. Latroni cōgruēs nomē. nā græce ηραιοσ dicitur temeritas ferocitasq; unde & Maturu-
thrasylus pro temerario & feroci. MATVruisset. Ad maturitatem ætatis nubilis pubertatisq; ue-
nisset: Plinius in epistolis summa consequitur si uirtutes eius maturuissent: poeta in hanc sniam
iam matura uiro. iam plenis nubilis annis. MANVS obierat. Adierat peregerat ipseuerat officiū
proci & petitionis uxoria. ID genus. Eius generis. si procog. uetus & perinde elegas locutio id ge-
nus. hoc genus pro huius generis. & illius generis. hac locutione scātet uolumina eruditog. AN-
Tistaret. Præstaret excelleret. Catullus antistas mihi milibus trecentis. Antistitium dicit Martiano
Antisti-
tium.
ipsa excellentia & apex dignitatis. PARENTum iudiciū. Tāta in muneribus fiducia. & plerumq; uis
est ut parentes sepe conuiueant in filia elocanda: ut munera tenebras mortalibus offundant: in hac
ferme sententiam est illud Satyrogaphi: ipsos audent temptare parentes. MORum imbrobatus.
Malemoratus. & ex malis moribus culpatus. Archaismos est. REPulsæ contumelia. Prælatio al-
terius sine alterius cōtumelia nō pōt procedere: nec electio sine reprobatione. Vt inquit Tertullianus:
sicuti aut repulsam patiunt præteriti in magistratus petitiōe cū dedecore & cōtumelia. ita impeten-
da uxore. repulsus pteritusq; fuerat turpiter Thrasyllus. & cū dehonestamento. Valerius Maximus
syllam scribit repulsa pūtræ sugillatū fuisse: quem uult intelligi sugillatiōe quadā & turpi contume-
lia deformatū: notatumq; ob repulsamq;. HERIlis puella. Filia heri nostris sic seruus appellat cha-
ritē. quæ filia erat heri hoc est domini. apud Plautum frequenter herilis filius dicitur domini filius.

IN manū uenerat. Idest denupserat lepolemo eiusq; uxor facta erat. quod aut ait in manū conue-
nerat usus est uerbo nuptiali. Ex ritu. & consuetudineq; priscorum: & ut id qd dicit planius fiat scito
duobus modis uxore haberi solitū usu. & coemptione. Nā cōfarreatio de qua suo loco dicitur solis
pōtificibus cōueniebat: q in manū p coemptionē cōueniāt eæ matres familias uocabant: quæ autē
usu nequaq; Coemptio certis solēnitatibus pagebat. & sese in coemēdo inuicem interrogabant: uir
ita an mulier sibi materfamilias esse uellet: illa respōdebat uelle. Itē mulier iterrogabat: utrū uir pa-
terfamilias ēē uellet: ille respōdebat uelle. Itaq; mulier uiri cōueniebat in manū. & uocabant hæc nu-
ptiæ p coemptionē & erat mulier mīfamilias uiro loco filia. Auctor Vlpianus & post Vlpianū Boe-
tius in cōmentariis topicog. qui alio quoq; loco tradit qd bona mulieris post eius mortem uir adi-
piscatur: quæ in uiri manū cōueniret. efficit enī p in manus cōuētiōne. ut quæcūq; sunt mulieris ui-
ri fiant dotis noie: hac solēnitatē nuptiag; signauit. Au. Gellius cū ait matrefamilias appellatam esse
eā solā quæ in mariti manū mancipiūq; uenisset: hoc idē denotat Seruius maronianus iterpres scri-
bēs in xxi. cōmētario matrē familias dici q in matrimonio cōuenit p coemptionē: p quadā iuris so-
lemnitatē. Triuales magistri & minuti grammatistæ quoz; deus est Seruius legentes hæc seruiana deus ser-
annoramēta hallucinantur: atq; cecutiunt apud quos cōmētator cōmentatore. interpres eget inter uius.

Natales.

Popino-
nes.

Popina-
tiones.

Hellua-
tiones.

Asoti.

Factio in
ter ma-
los.

Thrasyl-
lus.

Maturu-
isset.

Antisti-
tium.

Sugilla-
tus.

Herilis.

Solemni-
tas rei

uxoria.

Nuptiæ

per coem-
ptionem

Materfa-
milias.

Gramati-
starum

prete: qui nostra quoque iterdum uellicant: quia scripta non sunt uerbis uulgariis. & stilo rubiginoso. de hac coemptione coniugali. qua uxor in mariti manum conueniebat. intellexit poeta illo uersu. Teq. sibi gene. thetis emat. pibus undis. Hic aut ritus sic peragi solebat: Nubetes asles tris ad maritum ueni- entes ferre solebant: atq. unum quem manu tenerent. tanq. emendi causa marito dare: alio quem in pede haberet in foco larium familiarium ponere. Tertium quem in marsupio condidissent. copito uicinali re fona- re. hac eo curiosius enarratiusq. explicauit: propterea quod non pauci multi lectores per incuriam eruditione in Apuleianis uerbis delitescunt haud facile perspicunt: neq. ultra primorem cutem descendunt. mi- nime elaborantes sanguinem ac medullam uerborum ipsius eruere: atq. penitus introspicere: Nos ue- ro. q. posteror. negocium per uiri- li parte agere contendimus. pensi- culare & diligenter perpendimus ea quae non sunt oibus obuia. q. in se- cretariis doctrinae recodita de- litescunt. & ut in commentariis pri- stinis nostris dedimus operam. ne penitendi commentatores uide- remur. ita in his curabimus. ne opera & impensa dispareat: supra quoque id totum leges explicatum ex precepto. s. graeci. puerbii quod ait Ἀνὴρ καὶ τριτοκόλος. id est bis & ter pulchra sunt repetenda.

Bis & ter pulchrū referēdū Pittaci sententia nosce oportuni- tatem. Libellus sepe fa- pientem Laus Ar- chiep/ scopi. Gaudiū. Læticia. Gaudiū moniū Fides. Fidelis. Prouer- bium. Boniul- tronei in cōuiuio. Conui- ctio pecu- liaris. Mini- Roscii. Rota cu- pidinis.

PERmiscens. Planior lectio est reminiscens. ACCINGitur. Significanter locutus: si. n. dicimus in magnis rebus suscipiēdis: ut accigunt oēs operi auctor donatus. TEMpestiua occasione. pittaci mityleni illa est celebrata sententia. γρηγορὶ καὶ πομπῇ. nosce oportunitatem. siue tempe- stiua occasione: quae adeo in rebus feliciter obeūdis necessaria est: ut sine occasione nihil ferme per- speret atq. ex animi sententia proueniat: sed sup hoc copiosissime disserui. In libello septē sapientum. quē scio tibi Antistes maxime cordi esse. qui uerā sapiētiae es explorator. qui ad sapientiam perinde ac scopon dirigit studia tua oia & actiones. ASTV sponso. Qua astucia: uasamento. uirtute lepo- lemus sponfam charitē ex pdonū manibus liberauerit proximo uolumine enarrauit. SALVtiq. Videtur legendū salutarisq. pntia. GAVdibundus. Immodico gaudio gestiens. & oibus laticis affectū esse se simulās s. M. Tullio credimus: Gaudiū a laticia sic distinguitur: ut gaudium in laude sit in uitio laticia. ut gaudere deceat lātari non deceat. gaudimoniū Hieronymus haud indecenter usurpat pro gaudio: qui in prohemio prophetarum gaudimoniū iquit eius erit in luctū. ab eodē uox gaudimoniū dicta est. PROsapia. uocabulū quidē usitatissimū. sed qd a Quintiliano interdi- catur. perinde ac uetustū nimis. & deulpatū. PERSONā mentiebatur. Nulli peiores inimici profe- cto sunt q. psonati. q. occulti q. simulato amicitiae tegumēto inuoluti. quos cuncti detestantur: de qui- bus cecilius uere ac diserte scripsit. hi sunt inimici pessimi fronte hilares. corde tristi. quos neq. ut ap- prendas neq. ut mittas scias. ad hanc sententiā non absurde referri pōt Plautinū illud. Lupus est ho- mo hominū qualis sit nō nouit. grammatici annotant fidos in maximis dici fideles in minoribus negociis. item fidos esse amicos: fideles seruos. sed hac idiscriminatim apud idoneos auctores usur- pantur: neq. enim decet friuolis grammaticorum obseruationibus astrigi classici summatusq. scri- ptores. COENA poculoq. communi. Mensam ueteres amicitiae conciliatriculam esse dixerūt. ita- peq. in conuiuio inuentus est amicus fidelis. crescitq. beniuolentia ex cōsuetudine contubernali- tatis. prouerbiū graecū est dignum scitu. nec idignum memoratu. αὐτοματὸι δὲ ἑταῖροι ὡς ὅσοι ὡς ὅσοι ἐν τῷ αἵματι. boni ad conuiuū bonor. ultronei eunt & iuocati. tanq. fas sit bono uiro ire ad cenam probi amici sine uocatione. qua ex re cariores inter se fiunt & coniunctiores. auget enim be- niuolentiā cōsuetudo: hoc ego prope peculiariter facio cū meo Roscio: ut illius conuictor sim. fre- quens. citra uocatore. ut Roscio. domo perinde utar ac mea: in qua mihi oēs peraq. ac dominis obsecuntur: & cum ego ex meis moribus cenem foris non libenter: tamen libentissimā cenito & pransito apud Roscios: ubi non extrarius esse uideor sed domesticus. ubi semper de litteris litteratis confabulationes iucundissimae interfuerunt: ubi uita degitur hilarior & armenior. Omnipotens Deus faxit. ut in hoc contubernio dulcissimo diu permanere: & florentes beatam uitā uiuere possi- mus. ROMā. Dictio hoc in loco inutilis. & nihil aliac interpestiua. pro qua substituto. uel rota. uel fouea: utrūq. enī amorī cōgruit. De rota cupidinis auctore habes Plautum. sic scribentem in castella- ria. iactor crucior agitor stimulator uersor in amoris rota miser. Foueam autē & pedicas & casses dici

quis ignorat. Translatione decentissima a feris facta: quae foueis: & cassibus captuntur. Irretiturq. itidē amantes irretiti lapsiq. tenentur. Quid ni? Quare non? Comica locutio. horatius militia est potior quid ni? Concurrunt horae momento: saepe annotauimus hanc particulam comicis poetis esse familiare. FLAMma saui amoris. Per catholicā sententiā docet amorē ab initio esse modicū. & modico uapore calente: qui mox exstuer gliscatq. in incendiū imodici: & cūcta comburens. Xeno- phon scribit amorem igne ac flāma esse flagrantiorē: quippe cū ignis urat tangentes. & p. xima tantū

quidni? cum flamma saui amoris: parua quidem pri- mo uapore delectet. sed fomento cōsuetudinis ex- stians imodici ardoris: & totos comburat hoies. diu- deniq. liberauerat secum Thrasillus: cū nec clandestiz- nis colloquiis opportunū reperiret locum. & adulteri- nae ueneris magis magisq. praelusos aditus copia cu- stodientiū cerneret. nouaq. atq. gliscētis affectiōis fir- missimum uinculum: non posse dissociari perspiceret & puella si uellet: q. uelle non posset: furatrina cōiu- galis incōmodaret rudimentū & tamen ad hoc ipsum qd nō potest: contentiosa pnicie: q. si posset: ipellit: qd nunc arduū factū putat: amore per dies roborato: facile uidetur effectu: spe. etate deniq. sed oro sollicitis aniz- mis itendere: quorsum furiosae libidinis pruperit ipe- tus. Die qdā uenatū Lepolemus assumpto Thrasillo petebat: idignatus feras: qd tamē in capis feritatis est nec enī Charite maritū suū quærere patiebat. bestias

mes signifer sit. ut clā latenter furtim. ipsemet amicā alloquatur si pōt si minus per fidū internunciū. Furtiuū opertūq. alloquiū amatiū apud priscos fuit inscribere corpus lacte herbae. quā tithymal- lum uocant. alii lactucā caprinā. & ita amicas clandestino alloq. bantur. COPIA custodientiū. Cu- stos est castitatis necessitas. sed plerūq. infida. nam ut iquit uerissime Diuus Hieronymus. Quid p- dest etiam diligens custodia cū uxor seruari ipudica nō possit: pudica nō debeat. GLiscētis affe- ctionis. Amorem cōiugale signat q. ex nouitate iucundior in dies magis magisq. gliscebat. hoc est cre- scibat. & augebatur inter neogamos. in nouos maritos: uera est Medius fidiū illa Propertiana senten- tia. omnis amor magnus sed apertus in cōiuge maior: Seneca quoq. in laudē amoris maritalis sic scri- psit perennis amor coniugis castae manet. iter affectiones potētissima est & firmissima affectio amo- ris cōiugalis. ubi adest illud Catullianum. Mutuis animis amant amantur. GLiscētis. Crescen- tis. ut saepe annotauimus. INcommodaret rudimētū. Tirocinū primitias palestrā ueneris: primi- tiuā. incōmodaret hoc in loco positū uidef nō tā pro ipeditur q. pro cōmodaret pberetq. FVRA- trina cōiugalis. Furtiuū cōcubitus Martialis: furatrina elegati uocabulo pro furto & re furtiua dici- tur eodem indinatu: quo furtina moletrina feratrina. ueteres moletrina: ut id transcūter explanem. dixerunt pro pistrino a molendo. s. IMpellitur. Iuxta illam sententiā notissimā. Nitimur inue- titū semp cupimusq. negata. SPE etate. Spes quam graeci ἔλπις uocāt quae sola iterris remāsit ut cecinit Hesiodus: cūctos ferme mortales fouet. ac pascit. cū primis uero amatores spe alunt: quae melius cras fore semp ait. ut iquit Tibullus. Seneca quoq. dictū est. o spes amantum credula. Itaq. spes & etas iuuenilis: quae maxima sunt i amore p. s. dia thrasillo psuasent facile effectu fore quod concupiscebat. IN capis ueritatis est. Verba nullo intellectu cōsistentia sunt dignaq. obeli iugula- rione: itaq. illis confossis expunctisq. ista substitue in capreis feritatis. ut sit sensus purus & lucidus. les Lepolemu iuisse uenatū indagatur. quidē feras. sed mitiores quales sunt capreae. in quibus feritatis minus est minusq. piculi. & hoc faciebat ut uxori amorabūdā sollicitaq. de coniugis salute obseq. retur: cōsimile consiliū dat uenus adonidi suo deliciofo apud Ouidium monens ut Lepores. Cer- uos. Capreas. tutaq. aialia pda securus exagitet. abstineat Apris. Leonibus urfis: neue feras quibus arma dedit natura laceffat. usitata ocutio est. & perinde elegans si dicas. Quod in capreis feritatis est pro quae feritas est in capis. capreas aut fugaces & exarmataq. feritatis nemo nō nouit. quae multa genera p. c. sent rupicapreas. ibices oryges damas pygargos strepicerotes. orygis & pygargi iunctim Strepsice Meminit luuenalis: alias pygargus aglae est genus cauda albicāte. unde & nomē utriq. est enī uidere

Quid ni

Amor igne fla- grantior

Mysteria ueneris. nō inuul- ganda.

Impudi-

ca serua-

ri non

potest.

Perennis

amor cō-

iugis ca-

sta.

Incom-

moda-

ret.

Furatri-

na.

Moletri-

na.

Spes alit

morta-

les

Genera

caprearū

Pygar-

gus.

Streplice

rotes.

inter capreae genera, quasdam habentes nates albicantes: strepicerotes sunt caprae habentes cornua ruga ambitu contorta unde & illis nomen inditum. $\sigma\tau\rho\epsilon\iota\kappa\epsilon\tau\omicron$ significat uero torqueo $\kappa\alpha\iota$ $\tau\omicron\kappa\epsilon$ porta cornua: non probo correctionem illorū qui apud Plinium nō strepicerotes legunt sed terpsice/ rotes. ARMAtas dente. In hac sententiā epigrammarius igit dēte timef aper defendūt cornua cer/ uum. OBSEptis capis. Circūuallatis saltibus. Tale est illud saltusq; idagine cingūt: potes legere ob/ septis capreis. uestigatores enī in uenatu capreas reliquasq; feras obsepiunt, & indaginis in arcū/ uallant. CANes indagini. Canū

Triplex genus canum. Villati/ cus. Pastora/ lis. Venati/ cus. Sagaces canes.

triplex est genus uillatici pastora/ le & uenaticum: uillaticus canis uillā & q̄ iuncta sunt custodit: Pa/ storalis obseruat foris pecora pa/ scentia: uenaticus uenandi causa comparatur sunt & catelli meli/ rei ad delicias solas prinētes grā/ ci $\mu\epsilon\lambda\iota\tau\epsilon\iota\alpha$ $\kappa\upsilon\pi\iota\Delta\iota\alpha$ uocat. Por/ ro uenatici caues bifariam disper/ tiuntur. in eos qui feras sectantur & capiunt & eos q odoratu uesti/ gant. q indagini feras sunt accō/ modati canes id gēus uocat odo/ risequos. M. Tullius sagaces appel/ lant. quasi acute sentientes. Saga/ re enī sentire est: poeta noiauit odorosillo uersu. Maslyliq; ruūt eqtes & odora canū uis: sagaci canī in uenatu. ut inquit Plinius solertia & sagacitas p̄cipua est scruatari uestigia. atq; persequi. comitē/ tem ad ferā iquisitorē loro retrahens. senecta fessos cecosq; ac debiles sinu ferunt uentos & odorem captantes. p̄dentesq; cubilia. Sagaces siue odori sequeos canes signat. Lucius in quarto cū ait. Nō cre/ ditur ulli silua canī: nisi q̄ pressio uestigia rostro colligit & p̄da nescit latrare repta: cōtentus tremulo mōstrasse cubilia loro: de his hoc in loco intelligendū est. & est sensus. canes sagaces ex seminio gene/ nosis ab indaginem uenaticā cōparatā imittunt ad feras ex cubilibus latibulisq; exagitandas: nolito autem iunctim legerē. Mandato cubili recidentes. sed illud mādato per se seiūctim legas. Namq; de/ notat imissos esse canes sagaces ex mādato. uestigatores. ut. sinuaderent bestias stabulātes in cubili atq; latibulo. SOLERtis disciplinā. Solertē disciplinā uocat illā: qua canes sagaces instituuntur formaturq; quibus solertia & sagacitas inest. ppe peculiaris. TACIta mullatione. Sagacis canis p̄p̄riū est. ut sine latratu tacitus uel p̄sa uoce mullans ferā demōstrēt. nā cauda primum. deinde ro/ stro demōstratio fit significās ferā delitescētē. Mullare cuius frēntariū est mullitare. p̄p̄rie est. ut docet Donatus dissimulandi cā tacere: dictū uel a muto. uel ab hac littera. M. quā nimīū p̄sa uocis est. ac pene nullius: itaq; ut Mutus nō plane loquit sed murmurat. Ita mullare hoīes dicunt occulte qd: pressa uoce loquentes qd celatū uelint. Seruius enarrās illud Virgilianum ex xi. Eneidos. Quid fortuna ferat populi sed dicere mullant: exponit mullare. p̄p̄rie ē obmurmurare. & muto ē uicini/ in prohemio naturalis historia. Dū ista mullitamus pluribus horis uiuimus hoc est secreti loqui/ mur. & pressa uoce soli cōmentamur inde mullitatores dicti qd uerbum in Isaiā scriptum legimus: mullitatores discent legē. Plautus in Rudēte tu taceto ego mullitabo. qd idē ualet qd tacebo. inde mullitatio dicta. non tā p̄ silētio pleno. q̄ p̄ murmure p̄sso. & ut exp̄ssius dicā. p̄ murmurillo. Sicut Plautus linguā latinā decus murmutationē modicā appellat: cū ait. Nolo ego murmurillum neq; susurrē fieri. Canibus aut sagacibus propriū hoc est: ut iuenta p̄da minime latrent: sed murmurillo mullitātes & cauda ac rostro indicium faciētes demonstrēt feram uenatoribus: a quibus cū signum redditū est latratu mox cōcitato cūcta p̄miserūt. & tūc uenatici canes illi p̄feroces iuadūt feras ostēdas. Illud latratibus ferūdis ita emēdo latratibus feruidis: feruido enī & uehementi latratu utitur canis sa/ gax post inuentam ferā. NEC pauēs damula. Epitheton est p̄p̄riū damarū. ut pauida dicant. & ti/ midā. sic Oratius. sic Virgilius appellat. Martiale dicunt ibelles illo uerso ibelles damā. quid nisi p̄da sumus. Plinius in viii. autumat damas iure dici feras nō posse. quīs raro mansuecant: complura nāq; sunt nec placida nec feras. sed mediā inter utrūq; naturā. ut hirundines delphini apes & damā. qd Plinius ait apes feras dici nō posse. dissentit a iuriscōsultis qui titulo de acq̄redo regē dominio. & libro secūdo institutionū p̄diderūt apīū naturā ferā esse. Ideoq; fieri occupatū. itaq; si in arbore nō s̄tra confederint anteq̄ in alueo a nobis concludātur. non magis nostrā esse intelligunt: q̄ uolucres q̄ in arbore nostra nidum fecerint: adeo ut si alius eas incluserit dominus earū erit: Ceterū Plinius non tam iureconsultorū obseruationē spectans q̄ mores apīū. & ciuilitatē: quā hoīum cā genitā sunt. q̄z mel. & cera usibus humanis seruiūt Scite & elegāter dixit apes neq; placidas h̄rī. neq; feras. sed inter/ medias atq; in medittullo placiditatis & feritatis collocatas. APER immanis. Magna uirtus est res d̄q; uibus loquimur clare atq; ut cerni uideātur enūciare. hoc cū pluribus locis tū in hac descri/

Mullare.

Mullita/ tores.

Mullita/ bo.

Mullita/ tio.

Murmu/ rillum.

Dama pa/ uens.

Nec pla/ cida nec/ fera.

An apes/ sint feras.

ptione decenter facit Lucius noster: q̄ describit immo depingit aprū tā graphice. tā scite. tā eleganter ut cū oculis representet. p̄ illā exornationē Rhetoricā: quā grāci enargia nostri representationē atq; Reprē/ euidentiā appellāt. TORIS obesus. Torosa pulpa. & crassa de toris & obeso ante dictum est. di/ sentatio/ citur aut obesus. quasi ob edendū pinguis factus & crassus. PILIS inhorribus. Ouidius cōsimili/ Euidētia/ ter describens aprū illū Calydoniū uastū & formidandū hypbolicos inq;: Riget horrida ceruix. & Obesus/ seta densis similes hastilibus horrent statq; uelut uallum. uelut alta hastilia seta. DENTibus spu/

toris callo secutis obesus. pilis inhorribus. corio squa/ lidus. setis isurgētibz spinā hispida: dētibz attritu/ sonaci spumeus: oculis flāmeus: aspectu minaci: impe/ tu sauo fermetis oris totus fulmineus. & primū qdem canū procaciores: q̄ cominus cōtulerāt uestigiū: genis hac illac iactatis: cōfectas interficit. deinde calcata retio la qua primos ipetus reduxerat. transibit. & nos qdē cūcti pauore deterriti: & alioq; ioxiis uenationibus cō/ fueti: tunc etiā inermes. atq; imuniri: tegumētis frōdis uel arboribus latēter abscondimus. Thrasillus uero na/ ctus fraudiū opportū decipulum: sic Lepolemm

translatum est. ut uidelicet hibrida. cū probo appellent. sup̄ qua dictione plura in Suetonii commē/ tariis. SONACi. Sonoro & stridulo Ouidius conchag sonaci inspirare iubet ut recto casu dicitur Edax pugnax sic & sonax quod in raro usu est Plinius refert apros in coitu asperiores esse indurātes attritu arborū costas lutoq; se tergorantes. qd ante Pliniū. numeris poeticis complexus est Maro. sic scribens ipse ruit dentesq; sabellicus exacuit sus. & pede p̄subigit terrā fricat arbore costas atq; hinc atq; illinc humerosq; ad uulnera durat: grāce $\kappa\omicron\mu\sigma\omicron\varsigma$ dicit aper. OCVlis flāmeus. ex Ouidii ar/ chetipo scribentis. sanguine & igne micant oculi. TOTVS fulmineus. nihil fulmine uehementius. Fulmi/ neus ap/ tius demōstraret uulnificū terribilē ipetuosum aprū. dixit illū totū fuisse fulmineū: quo uerbo bre/ uiter exp̄ssit aprū formidandū q̄ instat fulminis cūcta cōcuteret. & solo afflatu pureret simul allusit ad dentes aprugnos quos fulmina ab impetu quasi fulmineo appellare uident poetā Ouidius. Nec uires fulminis apro. Itē fulmē ab ore uenit frondes afflatibus ardentē in x. fulmen habent acres in dens. aduicis dentibus apri. CANū. p̄caciores. uenaticos canes aciores appetentioresq; cōfligēdi cū apro Proca/ eleganter p̄caciores appellata p̄cacitate illa notissima. i. appetētia & postulatione: p̄carā. poscere ē cior. & p̄caces meretrices dicta. q̄a semp aliquid petūt. GENis iactatis. ad aprū referēdū qui dētibz ex Genā. tra genas exertis percutiebat dissecabatq; canes propius accedentes: genas acyros dixit. cum genā de INNO/ uenatio hoīe tantū p̄p̄rie dicant. ut memorat Plinius. TRANSibit. Virgilius transibit costas. INNO/ ferarum xis uenatiōibus. Capreae. & lepore & id gēus feras. quā minimā noxiā sunt: & ut inq; Ouidius probata tutaq; aialia predā: Platon probat uenationē feras. quā eqs canibusq; & corporis uiribus agit: nam a platō. libro de ligibus septimo quibuscūq; iquit curā est fortitudo hī quadrupes oēs cursu uulneribus In cleri/ telisq; manu p̄p̄ria uenādo uincere debēt: uituperat aut aucupiū & piscatū. & uenatū animalium: q̄ cos uena/ retibus & laqueis capiuntur. Ecclesiastici conditores clericum damnāt uenatorē: & illi improbāt uenatores. antistites quibus pro psalterio est uenabulū. pro libris retia: qui uenatores fouēt: uestigatores ample Laus ar/ xantur: scio te antistitu clarissime esse extra hac noxā. cui litterā omnifariae sunt pro pabulo: qui ho/ chiepi/ ras partitis inter studia sanctiora: & musas humaniores qui pluris facis hoīem litteratū q̄ uenatiū scopi/ instrumentū: quo continent ut scribūt iuriscōsulti. canes & uestigatores. quicūq; habuerit horosco/ Cynege/ pum in quarta leonis parte erit uenator. Idem horoscopus in canicula faciet uenatorem grāce. $\kappa\upsilon\pi\eta$ rica/ $\gamma\omicron\sigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\kappa\upsilon\pi\eta$ $\gamma\epsilon\tau\eta\sigma$ dicit uenator. Inde cynegetica dicunt uolumina de uenatione uenatoribusq; rita. conscripta. Flauius uopiscus refert olympiū Nemelianum scripsisse cynegetica & halienitica: ut obi/ Emacu/ ter emaculē uopisci dictionē: scito non halienibus scripti grāca inscriptione. Ouidius noster uolu/ latus lo/ men condidit qd halieuticon inscribitur. in quo mira pisciū ingenia prodidit. scripsit autem id uo/ cus i uo/ ponticorum percensuit: apud scriptorē neminem alium reperta. IMMVniti. non muniti impro/ Halieuti/ tēstis. DECipulū. A decipiendo decipulū. & decipula inclinatur. Idem utrūq; significat. sola ele/ ca/ gantia distant: nam purius tersus speciosius uidetur prolatum neutro genere decipulum q̄ foemini/ Decipu/ no decipula. quāuis in usu frequentiore sit hoc postremum: est autem decipula siue decipulū instru/ lum. mentū ad decipiendas aues. & feras fraudulenter cōparatū. In Hyeremia scriptū est. Sicut decipula decipula

Excipula plena auibus, sic domus eorum plena dolo. Hieronymus, hæc est illorum prima decipula: Sicut a decipiendo decipula, sic ab excipiendo excipula dicuntur, quæ sunt foueæ, & quædam quasi locula-
menta: qualia ad excipiendos fraudulenter pisces in fluminibus fabricantur: Plinius in nono au-
tor est: Anguillas in lacubenaco fluctibus glomeratas uolui in tantum mirabili multitudine: ut
in excipulis eius fluminis ob hoc ipsum fabricatis singulorum milium globi reperiantur. **CAS-**
ptioſa. Fraudulenter doloſe ſermone ad capiendum accommodato. **CASSA**, Inani irrita præpor-
tera. Dixit poeta caſſum lumi-

tans. Nigidius clamat quiritatum apud Plinium in epistolis anceps scriptura est. partim enim legunt
Quirita infantium quiritans partim infantium quiritatus. utraq; lectio satis proba est. Quiritatus dicitur
tus. quærela & uociferatio. Quiritatus uero in clamatō. & quasi quiritum imploratio. CONfluunt
Visio. Per dialiton. id est dissolutum. siue asinheton hæc membra decurrunt. STDio uisionis. Virgilius
Visoriū undiq; uisendi studio troiana iuuentus circumfusa ruit uisionis dixit pro inspectionis. & ut dicitur stu
theatru dio uisendi alias uisio appellatur quod græci opôia uocant. est autē uisio ut Machrobii uerbis. utar
 cum id quis uidet i somnis quod
 eodē modo. quo apparuerat eue
 niet. Cassiodorus theatrum latine
 uisoriū interpretatur. LABē
 te spiritu. Anima deficiente quasi
 moritura. & ex dolore uiribus de
 fecta: effunditur super coniugis ca
 dauera. QVAM deuouerat. Cō
 secrauerat. dedicauerat. dederat
 more equorum. quos galli soldo
 rios nostri deuotos appellant quo
 rum hæc est cōditio. ut omnibus
 in uita commodis una cū his fru
 antur. quorum se amicitia dedi
 derint: siquid his per uim accidat.
 ut eundem casum una ferant ac si
 bi mortem cōsciscant. neq; adhuc
 eorū memoria repertus est q̄s. qui eo interfecto: cuius se amicitia deuouisset mori recusaret: auctor
 Cæsar in commentariis. alias deuouere est detestari. maledicere. execrari: sic Ouidius hunc ego deuou
 ueo quem mens intelligit ibim & deuotus pro execrato detestabili abominato accipit. ut docet por
 phirio Oratianus interpres in quo significatu est illud. uiuite. deuoto foemina uirg. thoro: inde carmē
 deuotium: quo dira impræcamur: & deuotiones pro execrationibus ponuntur. INuita. Non li
 bens coacta & ingratas quidam seuinctim legunt. ut duæ dictiones sint in uita hoc est uiuere perseue
 rauit. FERalem pompam. Exegalem. pōpā quæ cadaveri efferendo & defuncto funerando exhibe
 tur feralis dicit: ueteres quoq; feralia dixerunt diis manibus sacram diem. a ferendis. sepulis ad tu
 mulum. in cenam quā & ipsam feralem nuncupant. Ouidius an quia iusta ferunt dixerē feralia luce.
 ultima placandis manibus illa dies. Idem feralis uittas dixit funeri accommodatas. Deniq; feralis ge
 nerali uocabulo dicitur res omnis lugubris pertinet ad funus & defunctos. PROsequente. Ordo
 pompæ funebri hic est: ut funus præcedat nos sequamur. quasi post ipsum defunctum morituri. Te
 rentius funus interim præcedit sequimur. Ad sepulchrum uenimus. Supremum uerbum in funere
 dicebatur uale nos te sequemur. nunc apud nos ordine præposito præcedit pompa lugentiū. & in fu
 nus euntium funere ipso subsequente. Quod tamen & ipsum apud præcos factitatu est & inuit Diuus
 Hieronymus super dormitione bleisilæ ad paulā sit scribēs ex more parant exegæ & nobiliū ordine
 pūte aureū feretro uelamē obtendit. PLANGere. Plangebatur. CLAMare. Clamabatur. REDde
 re. Reddebat. eloquutio usitatissima elegantissimaq;. ILLum amicum. Hæc sunt charitatis nomina
 multiuaga quibus thrasillus ueritatem dissimulabat: quibus reuera amicus extincti credi poterat.
Coetanei. COEtaneum. Flagrantissimus amor ille est. ut inquit Plinius in. vi. epistolarum quo se adolescen
Sychroi. tuli coetanei: qui inuicem amare coeperunt Aristoteles in. viii. Ethicorum auctor est adolescentulos re
 pente amicos fieri & repente defistere. cum sæpe eadem die propositum. mutant græci coetaneos ap
 pellant σὺ γὰρ ποῦν. qua dictione & nostri usitati sunt Hieronymus in prologo Osee prophete il
 lum inquit synchronon lsaie fuisse idem græci σὺ γὰρ ποῦν uocant ab eadem ætate. quam di
 ctionem nostri latinitate donare uolentes fideliter magis quam feliciter interpretantur contempo
 rationes. FRAtrem deniq; Singula incrementum habent. per se: & tamen per amplificationem de
 center crescit oratio. ut semper aliquid priore maius insequatur. nam magnum est amici nomen. Ma
 ius coetanei maximum contubernalis. & enim ut scitissime refert Aristoteles. nihil est tam amicorū
 quam contubernalitas. & cenobiū. Qui se mutuo diligunt. nec simul uiuunt hi beniuoli magis sunt
 quam amici nominandi. igitur cum amicum coetaneum contubernalem per incrementa dixisset no
 uissime fratrem dixit: quo uocabulo omnis affectio uicinis beniuolentia. omnia charitatis nomina
 ferme minora sunt. nam quod nomē amantiū q̄ fraternum: quæ potest amicitia esse: tū felix quæ
 imitetur fraternitatem: certe quotiens blandiri uolumus. ut Quintilianus declamator tradidit. his qui
 esse amici uidentur nulla adulatio procedere ultra hoc nomen potest. quā ut fratres uocemus. quid
 est aliud fraternitas q̄ diuinus spiritus frater inquit Nigidius est dictus quasi fere alter fraternus appel
 lat auctore Hieronymo fratris filius bina nomina homines habent unum proprium alterum natu
 rale. & sanguinis. quo se debet appellare coniunctæ p̄sænæ. ut est nomen patris. matris. fratris. sororis.

cum igitur aliquam personā necessitudine cōiunctā uocamus nomine naturali eam appellare debe
 mus. ipso docente Virgilio q̄ ait o pater. item nate meæ uires. item hoc illud germana fuit. NO
 mine ciere. Nominatim ciebat in clamatō. & lepoleum. tamquam nominis proprii appellatio præ
 se ferret nescio qd ardētioris affectiōis. AMOuer. Amouebat. PVLsandis uberibus. Foeminaq;
 hoc p̄prium ē: ut in luctu facie unguibus. Verba & pectus pugnis pulsant: iuxta illud. unguibus ora
 foror sedās nūc pectora pugnis. SEDare. Sedabat. Obtundere. Obtundebat. & hoc mō exponere re
 liq; q̄ sequunt. signat at thrasillū
 obrudisse. hebetasse retudisse sti
 mulum aculeumq; doloris quo
 minus fodicaret lancinaretq; præ
 cordia lugentis charites. hoc autē
 faciebat uerbis palpantibus hoc
 est blandientibus mulcentibus &
 mitigatoriis: palpare enī est blan
 diri & proprie ut interpretat por
 phirio manu mulcere: palpat p
 palpat dixit Lucilius. hic ubi me
 uidet subblant palpat. plautus fre
 quenter ait palpo percutit p pal
 patioē & adulatōē. MVLtiuagi
 casus. Enumeratio exemplorū ma
 gnopere luctū leuat consolaturq;
 moerētē. ut cēseat sibi equo aio
 ferēdū id q̄ uideat multos mode
 rate & trāquille tulisse. omnibus
 in modis ut inq; uirissime Cice
 ro fulciēdi sunt q̄ ruūt optima at
 fultura est per censere exempla corū
 qui casibus & infortuniis uel cōsi

Palpara.

Palpo
percutit.Eruma
tio exem
plorum
efficax.
Nō tibi
hoc soli.

milibus uel grauioribus affecti sunt. Consolatio illa in luctu sedando usitate sæpe prodest. non tibi
 hoc soli sed refert quo mō adhibeatur. ut n. tulerit quisq; eorum. q̄ sapienter tulerint. nō quo quisq;
 incommodo affectus sit p̄dicādū ē magnū est p̄fecto fomētū homini egredie tabescētia audire fui
 se alios cōpluscus. qui talia fortiter p̄pessi sint. & ut inq; Seneca dulce moerenti populus dolentum
 Casus autē multiuagus bono epitheto dicit. p̄pterea q̄ p̄ multos uagat atq; discurrat q̄ multiformis
 est q̄ infortunia multos affligit. CONTrectāda. Vt maibus cōrectare posset mēbra charites quam
 deperibat. & facere qd pamphilus Teretianus factitauit q̄ mediā mulierē cōplexus mea glyceriū igt
 quid agis: cur te is peditū? Tū illa reiecit se i eum flens quā familiariter. ODIOsum. Scilicet puellā.

INferalibus. Funebris exegalibus & ad inferias sepulti pertinetibus dictio una est. EREptis. Inferali
 Quidam legunt expletis quod placet. ut sit sensus peractis officiis inferiarū decreuisse charitē mori ne
 marito superstes uiueret. DEMeare. Descēdere tāquā ad inferos. ILLā lenē. Sensus est destinaue
 rat charite mori inedia tanquam ea mortis uia lenis esset. & placidā quieti consimilis. nec telis ul
 lis indigens inedia autem est septimus casus. Attende genus mortis lenē & ociosum & placidum
 uidet apuleio inedia mori. cum alioqui camenæ grace canant. οἰκτιρὲς τοῦ λίκου τοῦ ἐπὶ τῆς
 rimum esse fame mori. & ut scribit Hieremias in threnis. Melius est occidi gladio quam fame exta
 bescere. in Ezechiele quoque legimus sagitte famis mortiferae sunt. plautinus parasitus miserrimum
 esse hominem autumat. qui cum esse cupit. quod edat non habet. Cæterum hæc omnia referuntur
 ad homines qui cupiunt uiuere quibus esuriō uidetur malum accerrimum. Sed in homine. qui
 mori omnino decreuerit mors per inediam pedetentim recepta in corpus minus truculenta senti
 tur. cum ui nulla adhibita moriatur hoc genere mortis perit siliigambis. Dari mater. quæ audita Ale
 xandri magni morte succumbens dolori cibo pariter abstinuit & luce: quinto postquam mori sta
 tuerat die extincta. INCVria. Negligentia & illuue septimus est casus. CVM luce transegerat
 Transigere uerbum est forense ad creditores & debitores maxime pertinet. quod idem ualet quod
 componere atque decidere. Debitor transigit cum creditore per decisionem. & ita lis negotiumque
 finitur ex hac translatione cōceptus sensus elegantissimus a nostro lucio. qui ait q̄ charite cum lu
 ce transegerat. id est cum uita & luce etheria deciderat. tanquam debitor cum creditore ut nihil sibi
 amplius forte cū luce. ut luci resolveret totum quod debebat. & ita per decisionē transactionēq; cum
 luce facta transiret ad tenebras. Qui pro sociis transigit fatidat neminem postea eorū petitur. ut au
 ctor est. M. Tullius in oratione pro Roscio Comedo. EXtorquet. Quasi tormentis adiectis ab in
 uita & reluctante impetrat & exorat torquemus ut inquit Donatus hoīem extorquemus ueritatem
 LVrore. Pallore buxo. ILLuue. Sordibus Lucilius hic cruciatur fame frigore illuue incuria.

Sagittæ
famis
mortifera
Mors sili
gābis.Transige
re.
Torque
Extorq
re
Illuues.

Cibus la LAVAcro confoderet. Lauacrum ad ablucendas sordes pertinet cibus ad roborandum corpus & perfectio
uacrum utroque confouemur: & recreamur cibus & lauacrum fometa sunt salutaria: capis cibus ut suffulciat an
fometa tus & recreet vires, ut refert Lucretius lauacrum ut abluat sordes & membra delassata confoueat. PAR
reueres tū reueres. Quod etiam noia forma participioque posita genitiuo casu iunguntur, ut grammatici commemorare
parentū res, sic dicitur patiens laboris negligens amicorum appetens pecuniam fugitans litium amans uirtutis cōsimiliter re
Munia uerens parentum. Quod si per participium uelis enunciare dices reuerens parentes appetens pecuniam fugi
Moenia tans lites. Ovis munia. Pera
Sumere gens officia: quae a uiuentibus, &
impende his qui uiuere cupiunt obiri solent
re & peragi. Munia, in dicimus offi
Suptus cia. Oratius munia dedit ueteres
IM Moenia dixerunt quasi munia hoc
Agines est officia. Insummebat. Imp
defuncti debat Au. Gellius in secundo lex
laodomiam fania in singulos dies cētenos aeris
quae & ipsa imaginē infummi concessit. Summere est
defuncti presilai in larario dome impendere, & consumere, unde &
stico colebat polla quoque Lucani sumptum dicimus, auctore Dona
coniuinx imaginē mariti habebat to pecuniam, quae infumenda est.
in toro pro solatio & fomento, de IM Agines defuncti. Imitabatur
quo Papinius in epicedio Lucani laodomiam quae & ipsa imaginē
at solacia uana subministrat uul defuncti presilai in larario dome
tus qui simili notatus auro stratis stico colebat polla quoque Lucani
prænitent scubatque somno. DEI coniuinx imaginē mariti habebat
liberi. Bracchiq; liber dicitur uel q; in toro pro solatio & fomento, de
libertate donauerit ciuitates, uel quo Papinius in epicedio Lucani
q; seruicio curarum bracchus libe at solacia uana subministrat uul
rat aios mortaliū, de quo plura alias tus qui simili notatus auro stratis
sensus est charite sub effigie bracchi colebat imaginē mariti ho prænitent scubatque somno. DEI
nores illi diuinos impendēs. Affixo seruitio. Appositis micipiis ad hoc ministeriū, uel affixo seruitio liberi. Bracchiq; liber dicitur uel q;
accipe p cultura diligenti ipsius charites in colendo marito, ut seruitiū p latia posuerit, seruitute est libertate donauerit ciuitates, uel
aut latia ut docet Augustinus in xea pprie seruitus, q; pertinet ad colendum deū, unde idolatria uocant q; seruicio curarum bracchus libe
idolorum seruitutē. DE ipso noie, pposos græce significat audacia & temeritas & thasillus teme rat aios mortaliū, de quo plura alias
rarius interpretatur, erat ergo nomē cōueniens moribus, & sicut uocabulo græco dicebatur temerarius, sensus est charite sub effigie bracchi colebat imaginē mariti ho
ita re ipsa temerarius existeret. Rhetorici doctores argumenta ducunt ex attributis personarū iter quæ nores illi diuinos impendēs. Affixo seruitio. Appositis micipiis ad hoc ministeriū, uel affixo seruitio
est ipsum cuiusq; nomē ex quo argumētū aliquando sumimus, sicut apud euripidem nomen polyni accipe p cultura diligenti ipsius charites in colendo marito, ut seruitiū p latia posuerit, seruitute est
cis ut argumētum mox frater incessit, nam polynices interpretari potest cōtentiosus siue litigiosus, aut latia ut docet Augustinus in xea pprie seruitus, q; pertinet ad colendum deū, unde idolatria uocant
Cicero quoque in uerrem ex ipso noie ludens iuehit tanq; oia uerret. LAchrymæ satiantur. Ut do idolorum seruitutē. DE ipso noie, pposos græce significat audacia & temeritas & thasillus teme
lor inclusus stragulat, ita p quærelas effusus releuat, namq; ut scite scribit Seneca ois aduersa fortuna rarius interpretatur, erat ergo nomē cōueniens moribus, & sicut uocabulo græco dicebatur temerarius,
hēt in quærelis leuamētū, cui subscribit illud Nasonis fleg meos casus est qdā flere uoluptas, nimis ita re ipsa temerarius existeret. Rhetorici doctores argumenta ducunt ex attributis personarū iter quæ
in recēti dolore sunt habentæ quærelis & uela lachrymis danda ut hoc ueluti publico exaturatus dolor est ipsum cuiusq; nomē ex quo argumētū aliquando sumimus, sicut apud euripidem nomen polyni
mox resistat ac lassescat, itaq; in tēpestius est ille & temerarius, q; foeminam in funere mariti recēti cis ut argumētum mox frater incessit, nam polynices interpretari potest cōtentiosus siue litigiosus,
mo dolore cōflictatā nō solū nō finit lachrymare, sed & de nuptiis digamiam compellat: q; matrem Cicero quoque in uerrem ex ipso noie ludens iuehit tanq; oia uerret. LAchrymæ satiantur. Ut do
nisi mentis inops in funere nati flere ueret nō hoc illa monenda loco est dixit sapienter. Sulmonensis lor inclusus stragulat, ita p quærelas effusus releuat, namq; ut scite scribit Seneca ois aduersa fortuna
poeta & uere ut, adhuc crudū uulnus medētū manus reformidat: deinde patit atq; uitro requirit: hēt in quærelis leuamētū, cui subscribit illud Nasonis fleg meos casus est qdā flere uoluptas, nimis
sic recēs animi dolor cōsolationes reicit ac refugit mox desiderat & uehemētē admōtis acquiescit. in recēti dolore sunt habentæ quærelis & uela lachrymis danda ut hoc ueluti publico exaturatus dolor
PER citæ. Cōmata pturbatæ ifanientis p dolore, & ad charitē refert. SENio lassesceret. Ut anno mox resistat ac lassescat, itaq; in tēpestius est ille & temerarius, q; foeminam in funere mariti recēti
sirate & ætatis senio lassescit ac fatigat senile corpus, ita luctus eleganter dicit relētescere senio nimis mo dolore cōflictatā nō solū nō finit lachrymare, sed & de nuptiis digamiam compellat: q; matrem
tatis. Vbi, q; spia diu multūq; fuit in luctu, & idulsi dolor, lassescere est lassum fieri & fatigari. Plinius nisi mentis inops in funere nati flere ueret nō hoc illa monenda loco est dixit sapienter. Sulmonensis
metus inquit est, ne fortūa lassescat. Hieronymus ait militē lassescere sub lorica. Seniu uero dici ætatē poeta & uere ut, adhuc crudū uulnus medētū manus reformidat: deinde patit atq; uitro requirit:
annosam & senectutē nullus est qui nesciat, usurpat quoque p tristitia turpilius, odio ac senio mihi nu sic recēs animi dolor cōsolationes reicit ac refugit mox desiderat & uehemētē admōtis acquiescit.
ptiæ ponit & seniu a. M. Tullio in eodē significatu. CAPillos distraentē. Maxia dolentis indicia uel PER citæ. Cōmata pturbatæ ifanientis p dolore, & ad charitē refert. SENio lassesceret. Ut anno
stē in luctu lacerare capillos diuellere, lex mosaica ut in deuteronomio scriptū est ad coherendum lu sirate & ætatis senio lassescit ac fatigat senile corpus, ita luctus eleganter dicit relētescere senio nimis
ctum immodicū imoderatūq; uetat faciē unguibus lacerari, & caluiciū fieri super mortuo uellendo tatis. Vbi, q; spia diu multūq; fuit in luctu, & idulsi dolor, lassescere est lassum fieri & fatigari. Plinius
scilicet capillos. Bion philosophus stulti esse dixit in luctu capillum sibi euellere quasi caluicio mox metus inquit est, ne fortūa lassescat. Hieronymus ait militē lassescere sub lorica. Seniu uero dici ætatē
ror leuaretur, legimus quoque in instrumento ueteri multos scidisse lacerasseq; in dolore uestimenta annosam & senectutē nullus est qui nesciat, usurpat quoque p tristitia turpilius, odio ac senio mihi nu
Lex mo ptia ponit & seniu a. M. Tullio in eodē significatu. CAPillos distraentē. Maxia dolentis indicia uel
saica, stē in luctu lacerare capillos diuellere, lex mosaica ut in deuteronomio scriptū est ad coherendum lu
ctum immodicū imoderatūq; uetat faciē unguibus lacerari, & caluiciū fieri super mortuo uellendo
scilicet capillos. Bion philosophus stulti esse dixit in luctu capillum sibi euellere quasi caluicio mox
ror leuaretur, legimus quoque in instrumento ueteri multos scidisse lacerasseq; in dolore uestimenta

DIALi fulminæ. Iouialis sup q; dictioe an dictū ē. **CORruit** Lapides loq; dī ille: cuius uerba tristitia **Diale ful**
excitū audiēti cerebri hic uero nō lapides loq; sed fulminā iaculari uidebat cuius dicta nefanda istar **men.**
pellæ & fulmis miserā charitē cōsternarūt exanimarūt attōitā fecerūt illos, nō uocāt attōitos quoq; **Lapides.**
mētēs sonus ille celestis loco repluit: q; fragor cœli edito cōcidit: & stupēs i totū sibi excidit auctor **loqueris.**
Seneca lūi, q; stionū. Cor. Celsus quoq; attonitos igit raro uidēs: quoq; mens & corpus stupet fit iter **Attoniti**
dū istū fulmis iterdū morbo cōsimiliter, & mēs & corpus charites obstupuerat istū trasilli uerbog; **qui.**
diali fulminæ percussa corruit corpus. & obnubilauit **sa foret, corruit corpus dixit figu**
animam. sed interuallo reualecente paulatim spiritu: **rata locutione, pro eo quod est**
ferinos rugitus iterans. etiam scēnam pessimi Thra: **corruit corpore & corpus ruen**
filli prespiciēs ad limam consilii: desiderium petitoz **do posttrauit. OBnubilauit. Ca**
ris distulit. Tunc inter moras umbra illa misere tru: **ligine quasi quadam & nubilo ob**
cidati Lepolemi: sane cruentam: & pallore deformen **tenebrauit quod accidere solet in**
attollens faciem: quietem pudicam interpellat uxoris. **termorientibus: innubilare uer**
Mi coniuinx. quod tibi prorsus ab laio dici non licez **bum est Firmico materno usita**
bit: si pectori tuo iam permanet nostri memoria. uel **tius. Reualecente spiritu, id est**
acerbæ mortis meæ casu foedus charitatis intercidit: **ubi respiciuit & spiritum quasi de**
quouis alio foelicius maritare: modo ne in Thrasil/ **ficientem reuocauit. FERinos.**
li manum sacrilegam conuenias: uene sermonem con **Quales a feris edi solent. CEnā**
feras nec mensam accumbas. nec thoro aquiescas. fu: **thrasilli. Lego scēnā pro appa**
ge mei percussoris cruetam dexteram, noli parricidio **tu: & actione inuoluta, qua dictio**
nes hæ sunt Plinio peculiares: q; de sideratione frugum morbo scribit subtiliter & scite in xvii. quod **ne in hoc significatu ppeculia**
torum transposuisse uidet ex theophrasti libris περὶ φυτῶν id est de plantis, procella autē nomē est **riter utitur Apuleius. PROcel**
tempestatis q; sit ex repentinis flabris, maiore ui cōtortis, ut docent physicae disciplinæ cōditores. **la sideris: Afflati sedere elegati uo**
AD limā consilii. Sicut scriptores ad limā emendatiōis libros cōditos referunt, ut ea expoliant, sic **cabulo siderati nuncupant: & uer**
ad limā consilii distulit charite desiderium petitoris thrasilli, ut scilicet id totū cōsultatiōe pperderet **bū sideratur significat fidere affla**
libraret elimaret, ex pcepto Quintilianii opus poliat lima non exerat. VMbra lepolemi. Ex imita/ **tur, & sideratiōe torpescit: dictio**
tionē Maronis trascriptū hoc uidet, apud quē ut sat notū est, imago sichei inhumati attolens ora pal/ **tur. & sideratiōe torpescit: dictio**
lentia dormiētī didoni occurrans crudeles aras traiecit, q; pectora ferro nudauit cæcūq; domus scelus **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
oē rexit, iter somni filios ē morpheus, a forma quā i somnis exprimit noiatus: quē Ouidius artificē **tur. & sideratiōe torpescit: dictio**
simulatoreq; figuræ cōgruenter appellat, hic exprimit icesus uultūq; sonūq; loquendi & uestes, & cō **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
suetissima quæq; uerba & hic solos hoies imitat, hic ergo morpheus humanæ figuræ peritus simula/ **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
tor in faciē lepolemi trasfiguratus: sumptaq; illius figura cruentus luridus exanimi similis ante torū **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
miseræ charites stetit, & getē dormiētis foeminæ interpellans fari uidebat. MI coniuinx. Mea uxor **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
blandimēti uox ē mi Eustochiū, dixit Hieronymus, & mi soror pro mea. Non licebit. Nullus inqt **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
alius te cōiugē appellabit nulli deinceps licebit uxore te suā noiare si memoria pristini amoris nostri **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
infixa medullitus est pectori tuo atq; pæcordiis, nā foemina pudica, q; casto amore primum maritū **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
prosequitur post illius obitū de secundis nuptiis non cogitat: & digamiam reprobās alterius cōiunx **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
dici aspernatur, & merito illi enim uiuit adhuc prior cōiunx: eiusq; memoria perinde ac uiuentis re/ **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
fouetur. Magis se ut inquit Diuus Hieronymus unicus applicant foeminæ, & nihil aliud nosce ma/ **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
gnum arctioris indulgentiæ uinculum est. Memoratissimum est illud portia dictum, quæ cum lau **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
daretur quædam bone morata, quæ secundum habebat maritum sapientissime respondit foelix & **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
pudica matrona nūquam præter semel nupsit. Marcella maior togata a matre sua an gauderet se nu/ **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
psisse respondit ita ualde ut amplius nolim Valeria messalanarum soror amisso Seruio uiro nulli uo **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
lebat nubere, quæ interrogata cur hoc faceret ait sibi semper maritum seruium uiuete. CASVS fo **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
cus. Infortunium crudele ac deformē, & ita non parum multi exponunt: sed falso & perperam, nāq; **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
legendum est casus, ut sit ordo & sensus, si charitatis coniugalis foedus interruptum est casu mortis **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
meæ nubito cuiusq; uoles alteri, modo ne thrasillo nullas percussori meo, & parcidæ nefario quod **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
si legas casus foedus pro cruenta calamitate futillis & leuis erit sensus minimeq; consistens, inclinatur **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
aut hoc in loco foedus federis, nō foedus feda fedū. MARitare. Nube iperatiui modi est, sic Ouidius, **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
cingere littorea flauentia tempora myrto Plinius de uitibus scribens sic inquit alternis putant annis **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
sento anno maritantur. IN MANVM conuenias, id est ne fias thrasilli uxor ac mater familias. De **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
in manum conuentione, & hac tota solemnitate uxoria supra affatim diligenterq; annotauimus. **ur. & sideratiōe torpescit: dictio**
NE mensam accumbas, Petit lepolemus a charite, ut Thrasillum fugiat: perinde ac imperiū scelera

tum, detestabilem, & ut nunc uulgo dicimus, excommunicatū scribit Cæsar in sexto belli gallici cōmē-
tario: quod apud gallos hi qbus sacrificiis iterdictū ē a Dryudis sacerdotibus numero impioꝝ ac sce-
leratorum, habentur his omnes decedunt: aditū sermonemq; defugiunt, ne qd ex contagione in com-
modi accipiant in Decretis Canonis. Tertia, q; quarta distinguitur excommunicatio ab anathemate
tanq̃ excommunicatio sit minor anathema uero maior excommunicatio, unde & anathematizati ab
ecclesia omnino separantur. Cum talibus hodieq; neq; sermonemq; congressus neq; cibus communi-
catur. Diuus Cyprianus eleganti uocabulo abstētos appellat quos
uulgus excommunicatos uocat. Ac-
cumbere mensam est simul uesci,
& in eadem mēsa discumbere. M.
Tullius uatinium criminatur qd
mēsam accumbebat atratus idest
roga nigra uestitus. NVptias au-
spicari. Inter cætera quæ homines
foeliciter auspicari solent est con-
iugium hinc est q; a multis eligi
dies ut ducat uxor credo propter
rea ut diui Augustini uerbis utar
quia potest indiem nō bonum ni-
si eligantur incurrī, & infeliciter
duci. PROluere, lauerunt apud
Virgilium ait Anna, date uulnera
lymphis abluam. DENTium.
Non aper dētibus suis fulmineis
hæc tota uulnera confecit. FE-
cit alienum. Interemit, qui enim
perimuntur alieni fiunt a uiuen-
tibus. SCENam, Apparatum tegumentumq; rei gestæ ut sapius supra. ILLVminat, Illustrat, pa-
tescit, & ut inquit Virgilius scelus oē rexit. THORO faciem impressa. Applicito ore ad lectulum
figurata locutio & poetica est, sic Virgilius, & os impressa thoro moriemur inulta. COhumitat,
humore lachrymarum madefacit implet humectat, ab humore defectum uerbū. Genas intelligit si
nus oculorum & palpebras de qbus poetæ effata sinus lachrymis impleuit obortis: alias genæ infra
oculos significant malæ, inqbus pudoris est sedes, ubiq; maxie ostēdit rubor. INgeta, qetē. Elegan-
tissime dī ges in quieta quando tumultuosus est somnus, & ges uisidibus diris turbulētā, nec placidā
mēbris dat cura qetē, quādo homo secundum qetē terrificis imaginibus excutitur, & quādo fit illud
Plinianū furiales somni & inqes nocturnæ, sicut ges qetis, ita & cōtrario inqes inqetis dī pro inqetudī-
ne. EXcussa, Excuti somno Terroris est, sic Virgilius excutior somno. PROlyxū, Multū diu ply-
xa heulatiōe lamentat, nomē pro aduerbio: quod frequētissimū est. INTERula, Tunica interiore: q
uulgo camisia nominatur Valerius in epistola ad Ruffinum de deianira loquens inq, quem uestire
debut interula uestiuit iteritū, eadem itima tunica nominat flamen Dialis auctore Gellio. Tunicam
intimā non exuit nisi in locis tectis, ne sub coelo tanquam sub oculis iouis nudus sit. Aurelianus au-
gustus epistola quadam præcipit dari bonoso interulas bicolores duas apud lāpridiū mentio fit tuni-
carū quas asemas uocat qd dicas uiles uulgarias ignobiles, idem tradit Tunicas macrocheras ex pur-
pura reuocatas esse ab Alexandro, sunt autem macrocheræ Tunicæ manicatæ habentes manicas lon-
giores quas Romæ atq; oī in latio antiquitus induere fuit indecorum, quas qua probrosas atq; fœ-
mineas, Virgilius criminatur illo uersu, & tunicæ manicas, & habent redimicula mitra. Consimili-
ter Augustinus in tertio de doctrina christiana, Talaris inquit ac manicatas tunicas habere apud ue-
teres Romanos flagitium erat, alio quoq; uocabulo græco cheridotæ appellantur quo & nostri utū-
tur Scipio antiquitatis obseruantissimus gallo homini delicato obiebat q; cum cheridota tunica id-
est manicata accubuerit. Transeunter uerbum diui Hieronymi explicandum, in quo sacerdotes ma-
le litterati hallucinantur in uita hilarionis scribit ependyten illum habuisse a beato Antonio datum
scito errep, dū tūp idest ependyten græco uocabulo dici tunicam, siue indumentum quod superne inui-
citur siue id sit lineum siue laneum siue pelliceum. PALMVLIS, Manibus puellaribus manciolis.
ita enim neuius manus appellat forma diminutiua manciolis inquit tenellis pro manibus. CVM
quoquā, Cum aliquo. NOcturnis imaginibus, Quibus scilicet uiderat mariti umbram sanguino-
lentam & pallentem omne scelus thrasilli reagentem. ERVMnabili, Erūnag, plenæ calamitosæ, i
foelici. TAcita, Nullo p̄cipe cōsilioꝝ. DEcernit, Deliberat, cōstituit destinat. OBSeruat, Ob-
turatas oclufas, q̄ petitiōes thasilli minime admittebant. Obtundens, Sæpe & moleste interpellas,
nam obtundere, ut docet Donatus est aliquid sæpe odiose repetere. Translatio a fabrorum malleo.

Excōmu-
nicatio.
Anathēa
Abstenti

Genæ,
oculorū.
Quies in
quietā.
Interula.
Intimā
tunicam
nō exuit.
Dialis.
Asema.
tunica.
Macro-
cheræ.
Manica/
ta.
Cherido-
ta.
Ependy-
te.
Apud
Hierony-
mum.
Māciolæ

Obtun-
dere.

PERSOnata, Velamento quasi quodā astutiæ uasritiæq; cooperta adumbrata, & ueluti p̄sona i-
duta delitescens atq; arcana animi celans, personata foelicitas dicitur a Seneca non uera sed simulata.
qua forinsecus est decora intus uero deformata p̄sonatus pater dicit ab Oratio Comicus pater in-
ductus in comedia, sub p̄sona histrionica. Scribit M. Tullius q; Rosciū p̄sonatū nō magnopere lauda-
bant, personatæ quoq; fabulæ hinc nomen mutantur: deniq; generali uocabulo, p̄sonatus dici pōt
quisquis palā & foris aliud ostendit, clam uero & intra pectoris penetralia aliud sentit, & machinat,
personata: istanter garriētī: summissaq; depræcātī: ad
huc iquit tui fratris: meiq; carissimi mariti facies pul-
chra illa in meis diuersat oculis. Adhuc odor cinamez
us Ambrosii corporis p̄nares meas pcurrit. Adhuc for-
mosus Lepolema in meo uiuit pectore: bōi ergo & op-
timi cōsules: si luctu legitimo miserrimæ sceminæ ne-
cessariū cōcesseris tēpus, quoad residuis mēsisbus spar-
tiū reliquū cōpleatus anni: q̄ res cū meū pudorē: tum
et tuū salutare cōmodū respicit, ne forte immaturitate
nuptiæ indignatione iusta manes acerbos mariti ad
exitū salutis tuæ suscitemus. Nec isto sermōe Thrasil-
lus sobriefactus uel saltem tempestiua polcitatione
recreatus identidem pergit liguæ sauciantis sulfuros
im probos ingerere: quo ad simulanter reuicta charite
suscipit istud equidem certe magnopere depræcanti
concedas necesse est mihi Thrasille: ut interdum taci-
ti clandestino coitus obeamus nec quisq; persentiscat
familiarīū: quoad dies reliquos metiat annus, promif-
sioni fallaciōsæ mulieris oppressus: succubuit Thrasil-
lus, & plyxe cōsentit de furtiuo cōcubitu, noctēque &

significaretur. LVCTV legitimo, quasi lege præscripto. Maiores nostri: ut iquit Seneca libro vii,
epistolæ. Annū sceminis ad legendū cōstituere nō ut tam diu lugerent, sed ne diutius, ex Ouidii le-
ctione fat notū est, decē menses esse spaciū luctus cōiugalis sic enim ait in primo fastoꝝ, p̄ totidē mē-
ses a funere cōiugis uxor sustinet in uidua tristitia signa domo. Annus aut priscorū decē tantū mensi-
bus conficiebatur, scribūt iuriscōsulti Titulo de his qui notantur infamia. Solere a principe ipetrari,
ut intra legitimū tēpus mulieri nubere liceret. Quæ uix luget intra id tempus sponsam fuisse non
nocet. Tempus quoq; legitimum lugendi Annū esse demonstrat: qd & libro codicis quinto de secū-
dis nuptiis relatu est: ubi sic scriptū legimus. Si qua mulier nequaquā luctus religionē priori uiro
nuptiæ festinatione p̄stiterit: ex iure qdē notissimo sit infamis. Itē si qua ex sceminis: perduto mari/
to intra anni spaciū. Alteri festinauerit nubere: probro notetur. Ex instituto Numæ pompili: ut au-
ctor est Plutarchus. Quæ nubit ante decem menses ab obitu mariti uaccam p̄gnatē imolat: Apud
ludeos luctus Triginta diebus finiebatur: In luctu sceminæ purpurā atq; auge deponit. Mox eadem
pū eluxerunt sumunt: auctor Liuius. Quādiu luget Vxor defunctū maritū nefas eā alteri denubere, institutū
IMMATuritate nuptiæ, imatura sunt nuptiæ qdō pactū luctus legitimi tēpus uidua digamiam Numæ
decātans secūdo marito copulat: Tūc merito aīa prioris cōiugis iusta indignatione suscitari potest, &
extimulari in exitū perniciēq; succedanei atq; uicariū, hoc est eius q sibi successerit ad colendū uxoris
fundū, cui cōiunx nupserit. SVbriectus, ad sobrietatē moderationemq; reuocatus, sobriosos Cy
prius appellat moderatos & abstinentes: Sobrietas enī uirtutis & prudētiæ comes est. IDENTidē
sæpe frequenter. SAVciantis, Cuius uerba instar iaculoꝝ sauciabāt cōuulnerabātq; aures charites
& mentē. INVRgeræ, emenda ingerere. SIMVlanter reuicta, Simulauit charite se tandē uictam
manus dare p̄citatī Thrasilli: & id facturā: qd ille tā opere flagitabat. CLANdestinos coitus, In
trea inq; charite dū annus luctui legitimo assignatus pagat: poterimus furtiuos concubitus inire
qdōq; & palestræ ueneræ clam furtimq; operā dare, ita ut nullus p̄sentiscat, nā qd nemo nouit, pe-
ne nō sit. PROmissiōi succubuit, Cessit: locum dedit obsequutus est promissiōi charites: q̄ dolo
bono fallaciūq; referta erat concinnatis ad perniciem Thrasilli: Silius succubuit medicina malis.

Persona/
ta foelici-
tas.
Persona/
ta fabula

Ambro-
sios im-
mortalis

Annus
ad lugen-
dum scē-
minis

infamis
quæ festi-
nat iteꝝ
nubere.
institutū
Numæ

Sobrio-
sus.

OPertas tenebras. Nox accommodata est fraudi & furtis tenebrae nocturnae uota sunt amatiui. noctuiui concubitus & clandestina adulteria percolunt: quae iterdum fieri non licet. Veste cōtectus: charite cuius mens & animus nihil aliud quam ultionem mariti meditabatur admonet Thrasillū: ut solus obrecto capite cucullione: longa ueste & feruili celatus: hora constituta ad se clanculo ueniat: auctor est Suetonius Caium: Caligulam: adulteria noctibus obire solitum: capillamento & ueste longa celatum Oratius in secundo sermonū habitū adulteri nocturni: ita describit: Tu cum proiectis insignibus anulo

æquestri romanorum habitu prodis ex iudice dāma Turpis odoratum caput obscurante lucerna. Non ex quodā simulas. VIDVA tus priuatus: solum & solitarium uenire ad se noctu hortatur. PRIMA uigilia: primis tribus horis nocturnis: de quatuor uigiis noctis militariis ante dictum est.

SIBILlo contentus: amator uadens noctu ad amica subinde silet sibilu aduentum suū indicare. OPERiare expectes. Ista dicticos est ostendit enim presentem uelut: tanquam uelit ea esse consciam amoris huiusce furtiui. CLAV

stris adherens: claustritum dixit ueteres: eū qui claustris ianuæ pesseret. SCOENA. Apparatus & uelamentū. FER Aliū nuptiarum ab euentu feraliū dixit: ppea quod haec res futura pestifera est & extialis Thrasillo. NEC sequius: deterius peius: nec aliter quam audiebat: prout loquebatur charite ita credens: Aliubi sequiorem sexū posuit per deteriore & muliebre.

QVerebatur: expus loquor: amatorē maxime torquet expectatio illius horae: quā amica cōdixit: dies una uidetur annus esse longissimus: cōqueritur de mora & tarditate Crepusculi uesperini: optat expetit patur: ut noctescat: ut tempus illud aduenter: quod sperat futurum mellitissimum omnique ueneriae dulcedinis refertissimū: in hanc ferme sententiā est illud Oratiū: ut nox longa quibus mentis amica. ADORNatus. Veste cōtectus. Cōcullione celatus: comite uiduatus. CAPTIONis Dolosa & captionū plena ad capiendū: Thrasillū & laqueis feralibus illaqueadū. IRREPitissimū clālatanter: quasi repens ingreditur. PRONus spei: pnus in spē archaismos: sic enim ueteres loqui solebant: ut ostensum a iuuenis ut infelix animi: & alia ppe infinita: quod & in superioribus annotauimus.

OENOPHoro. Vas uinariū significat: cuius & supra facta est metio: i templo liberi patris: oenophorū sistebatur quod significabat uinū: per id quod continet id quod continet: auctor diuus Augustinus in septimo de ciuitate dei Martialis reddidit oenophori pōdera plena sui. SOPorifex: uenenū. Notat medicamen: quo sopor conciliat. Cuique uis somnifica inest immixtū fuisse copulis illis: quibus ingurgitatus Thrasillus facile sepultus est ad somnū: iter uenena soporifera ē opium & pleraque alia: quorum Plinius & medici meminerunt. De his & Ouidius: sunt quoque: qui faciunt altos medicamina somnos uineta lethae lumina morte pmut. HAVriētē: bibētē uerbū ē polysēmū: hoc ē multa significas cuius multiplices significatiōes gramatici pēscent. ASSideret: significat locutus: nā qui curat egrotos illis: spēs psto sunt adfidere dicunt. Oratius in sermonibus: aut alius casus: lecto te affixit hēs qui affideat. fomen- ta patet: medicū roget: uetula mēdacio eludēs fingit: iccirco dominā diutius remorari ppea qui egrotopri adfideret ministraret. SVPInato. Vino sepulti dū pstat ex pectore somnū sapenūtero supiati stertūt iacēt. MAsculis aia: aiositate uirili septa. SVpstitit sicariū: stertit supra sicariū. Itanāp- pellat Thrasillū mariti charites parricidā. FIDus cōiugis: uerba charites cum irōica idignatiōe: placita ad Thrasillū: soporifera potiōe pstratū. EN uenator: quod maritū meū cōfodit: dū ferā debet inua-

dere. ILLA uestra demōstrātis & tēgetis uerba sunt. MEū sanguinē: maritalē: sanguis: mariti:

Pronus
spei.
Oeno-
phorum
in tēplo
liberi.
Opium
somnia-
cum.
Polyse-
mus.
Affidere
egrotō.

sanguis uxoris est: & ut ecclesiasticum dogma perdidit: duo sunt in carne una. AMB Ages. Inuolu- era & circuitus. MALE placui: ipniciē: satque exoculationē. POENas antecēdūt: pēna Thrasilli futura est cæcitas & luminis execratio: hac pēnā oculi dormiētes: & ob somnū nihil prius uidētes antecedere eleganter dicunt: & nātalis erit post cæcitātē inflicta quā tūc erat dormiēs: & sicut tūc nihil uidebat oculi Thrasilli somno cōniūtes: ita mox nihil uidebūt a charite confossi & lumine orbatī.

AVspicātes: inchoantes: & quodā quā auspicio pſagātes: tenebrae: dormiētū oculorū auspiciū faciūt tenebrae cæcitatē. PE- tere se tās: feriam pcutiā: hinc cornupeta- bos: dictus: qui cornu ferit: Virg. Cornu- iā cornupetat: & pedibus qui spar- ta. gat harenā: petitiones quoque pro- Petiti- prie dicunt ipetus gladiatorū: ut nes. suo loco docuimus. COEque- ris: ut sicut ille ferro pemptus ia- cet: ita tu quoque ferro obrunca- tus oppetas. DORMiēs: hō dor- miēs nihil uidet nisi i somniis & p nocturnas uisiones: qui exocula- tus est nihil uidere potest: nisi i som- nis & dormiēs. Talē uidēdi usum Thrasillo denunciat. INmici tui. Lepolemi. FOELiciore ne- Cæcitas cū. Vita exoculati excecatis: diri- durior or atque infeliciore est oī nece: quod & statius sensit scribēs in Thebai de ciectusque die fors leto durior oī: Plin. xi. oculos dicit partē cē corporis pciolissimā & qui lucis usu uitā distinguant a morte. Fir- micus Maternus exitium cæcita- ris bono epitheto miserū appel- lat. MANu comitis. Executus ducē itineris habet aut baculum.

aut pueri: hinc scitum illud asclepiadis philosophi: qui cum quidā quæret quid ei cæcitas attulisset respondit: pueri ut uno essem comitator: in gēte cornelia scipionū cognomē inhehit ex eo quod Cornelius uicē baculi: quod scipio dicit: impleuit in regēdo pſe luminibus carēte: unde scipio cognominatus nomē poste- ris dedit. LAETaberis. Exornatio rhetorica est Lucio nostro pquā familiaris: græco uocabulo lſo colon latino cōpar appellat. INter ortū: lego ortū hoc intellectu: luminibus orbatu errat incertus & dubius utrū uiuentibus an defunctis sit annuerandus: Nā nec plene uiuus dici potest: cū careat usu oculorū: qui uitā a morte distinguūt: nec plene mortuus: cū ambulet & spiret. Sed iter ortum hoc est plutonē: qui Deus est tenebrarū & solē qui Deus est luminis intermedius & quasi in meditullio mortis ac uitæ collocatus uidet. EXPugnauit pupulas. Merito pupillas expugnari dixit: in eo quod p uim lu- mine uiduat: quoniam uis optica: uisibilis: pſprie pupillis inest: & adeo absoluta speculi potētia: ut totā imaginē reddat hōis: ea cā est ut plerūque aues manibus hōium oculos potissimū appetāt: quod effi- giē suā in pupillis cernētes uelut ad cognata desideria sua tendūt. IN erūna miserrimū: cū oīs erū- na hōi misera sit. Illud miserrimū cōtingit cū erūna ignorat auctore: & de quo quā possit nō hēt: ui- det. nō somētū esse calamitatis scire de quo quæris: nouisse auctore iniuriarū: cui parē gratiā possis re- pēdere: hoc itaque miserrimū erit Thrasillo: qui exoculatus orbatuque luminibus nesciet de quo quā pos- sit. LIB Abo: potes legere libabo: per eo quod ē expiabo: placaboque tali sacrificio. MANibus aia: ma- Manes ritali: Manes dici aias defunctorū sciūt oēs: & frequēter annotauit lex Cicerōis hac est. Māus deos co- deos co- luto pluto summanus dictus: quasi summus manū & deus. PARētabo: sacrificabo. M. Tullius i oſo- lunto. ne. p Flacco litemus igitur lentulo: parētemus Cetege: reuocemus eiectos: parētare pſprie est parenti- Sūmāus bus defunctis iusta celebrare & sacra facere ad sepulchrū: quod idicat. Idē. M. Tullius in priā philippica. Parētare his uerbis ut cuius sepulchrū nūq̄ extet ubi parētet ei publice supplicet. Fabius maxius seruilianus pōtifex negat oportere atro die parētare: quā tūc quoque ianū iouēque pſari necesse est: quos noiari atro die nō oportet: nūc ait charite oculos Thrasilli futuros: p uictima & sacrificio parētationis manibus lepolemi: parētalia sacrificia sunt mortuorū: qui pſprie māibus parētū exhibēt. Idē. M. Tullius quā i phi- Parenta- lippicis parētalia in honorē cæsaris defuncti cū supplicatiōibus miseri. Annua parentatio dī sacri- lia. ciū: quod quot annis sit in honorē mortuorū. Macrobius & cato tradūt larētiā annuā parētationis ho- Parenta- nore dignatā. LVcraris: quasi lucrū sit dilatio cruciatu. IMAginaris. Dormiēdo: & somniando: tio ānuā

AD alia caliginē. Caligo una est sopiti hoīs & dormientis. Caligo altera est excecati. uerū hęc po-
sterior cū poena: & cruciabilitate. VAcua. Oculis carentē. & prorsus exoculatā. VINdicta. Inter-
fecti lepolem. p Diallyton hęc dicunt: qđ schema haud minimū est ofonis honestatē. ERū-
nas cōputa. fiat iqt cōputatio. erūnag: utrū maiores illae sint quas tu mihi irrogasti dū interficis ma-
ritū: an istae quas excecatus patieris. uel hoc dicit. cōputa erūnas quas. si multiugas una excecatione
sustinebis. SIC. Per execationem. ILLVminarunt Thalamos. faces accensas in nuptiis adhiberi
fatis notū & suo loco affatim ex-
plicatum. Igitur cum aliogz festi-
uitate coniugali faces splendore
thalamos illuminēt. In thalamo
Thrasilli faces fulgebant. tenebro-
sa propterea qđ oia caligabūt no-
tescent obtenebrabuntur: oculis
effosis: extinctisque luminibus.
Pronu- VLTRices pñubas. Pronubae
bae qđ i obsequio sunt nubētis ut docet
Donatus in cōmentario septimo
Eneidos quae nubētes domū ma-
riti deducūt ac comitātur. qua in
re illud obseruabat apud ueteres
ut pñuba illae adhiberent: quae
semel tantū nupsissent bonis. au-
spiciū cā: ut singulare pseueraret
matrimonium. Nouam nuptam
nuba nihil minus qđ pulchrior pronu-
ba decet: ut iquit festiuiter sidonius. Iuno iter deas pñuba dicitur: qđ pñest maritalibus thoris cui uin-
cla iugalia curae: paranymphe & paranymphe graeco uocabulo latinis usitatissimo nuncupant pro
nubi & pñubae: cōmentator Decretogz canonicogz insulse & pueriliter paranympas exposuit pro
ancillas quasi parantes. Iympha cū a πρῶτα κειμήλια. i. spōsam paranympus deducat: spōsus & spō-
sa a paranympis offerunt: cū benedicendi sunt a sacerdote. paranymphe e cubiculo geniali discedūt
post introitum sponsi & sponsae ut tradit Augustinus in uicū igitur pronubae scēlices adhiberi de-
beāt: ut fortunata sint matrimonia ait ultrices futuras pronubas in nuptiis Thrasilli: ut doceat isceli-
ces erūnosafqz futuras. ultrices enī sunt quae puniunt nocētes: & pro diris siue furis accipi uidentur.
apud Virgiliū in uia. Eneidos cōnubiū lauinae sanguinolentū futurū spondens iuno. ita secum mur-
sit. Sanguine Troiano & rutulo dotabere uirgo. & bellona manet te pronuba. Consimiliter apud
Ouidium. phyllis ostendere uolens infortunatum fuisse suum cum demophonte coniugiū inquit
pronuba Tisiphone thalamis ululauit in illis. ORBitatē. Orbitas cāci hoīs comes est perennis
CONscientiae stimulu. Inter atroces poenas. quibus mortales torquētur nimigz atrocissimus est
stimulus cōscientiae: qui occulto flagello lancinat hoīem interiorē: hoc est animū: qui furdo uerba
re fontes cedit. habet ut inquit elegantissime pacatus panegyrista nescio quos internos mens sceles-
rata carnifices. aut ipsa sibi carnifex conscientia est. M. Tullius in ofone pro Roscio amerino. Item in
oratione contra Pisonem. docet suā cuiqz scelerato domesticam furia esse conscientia. Sua inqt quēqz
fraus suū facinus. suū scelus. sua audacia de sanitate ac mente deturbat: hae sunt ipioz furiae: hae flā-
tia. quodam quasi iaculo percutit aīam. hic ergo stimulus cōscientiae: quae ut ueteres dixer. loco mil-
le testium est. qua iudice nemo nocens absoluit: erit indiuisus comes scelerati Thrasilli: eiusqz inte-
riora lancinabit. fodicabit diueller continenter ac perenniter. ACV crinali. ut crinale auge. crinales
uittae dicuntur quibus foeminae uruntur ad crines uinciēdos. ita crinalis acus ad cultum. capitis ad-
hibetur. ut in statione sit coma: nec sint sine lege capilli. Calamistrū acus est maior. quae calefacta in
cinere capillos torquet & ornat. cuius ministria cinere cinerarii & ciniffones appellati. A calamistro.
dicti calamistrati: & coma calamistrata: quam. M. Tullius. Gabinio effoeminato adprobrauit & di-
scerniculum. acus matronalis a discernēdo dictū: quoniam eo discernitur capillus: & discrimen capitis
componitur: ita enī dicitur diuortium distinctioqz capillitii in fronte. Ouidius cōpositū discrimen
erit discrimina lauda. Item longa pbat facies capitis discrimina puri. diuus Hieronymus hoc discer-
niculum quo discrimen ornatur elegātū scitoqz uocabulo discriminalem acum appellat: qui scribēs
cōtra ruffinū qđ annotatu cognitūqz dignū est. sic ait fecerunt hoc & fuluia in Ciceronem. & hero-
dias in Ioannē. qđ ueritatē non poterat audire. & linguā ueriloquam discriminali acu confodiebant.
EXoculatum. Luminibus orbatum excecātūqz. NESCio. Casus est dandi: ut exponas nescio sci-
lingua licet Thrasillo pro ignorantī nescientiqz a quo sit hoc passus: quid si iunctim legas dolore nescio
Cicerōis. ut sit septimus casus & epitheton doloris atqz ita iterpreteris. Dolore nescio pro ignorato. & latente

Nāqz apud priscos nescius dicitur tā is qđ nescitur qđ qui nescit. sicut & ignarus nō tārum qui ignorat
qđ qui ignorat. auctores Gellius. Seruius. Carterisqz Virgilius pastor agens telis liquitqz uolatile fer-
rum nescius. Vbi pastor nescius significat: qui nescitur & lateret. CONtendit. Pergit. NVDAris Nescius.
adibus. Domo uacua relicta: dū studio uisendi oēs egredimur. MVtuo. Vicissim & mutua adhor-
tatione. CAPulum. Modo sepulchrū. & monumentū: alias p manubrio gladii accipit. alias p phe Capulus
retro siue sandapila. unde capulares dicti senes super quo copiosius suo loco diximus. PROpter.
cōtendis. At nos & omnis populus nudatis totis adiz-
bus studiose cōsequimur. hortati mutuo. ferrum uesa-
nis extorquere manibus. sed Charite capulū capit. Le-
polemi: propter assistens: gladioqz fulgenti singulos
abigens: ubi fletus uberes & lamentationes uarias cū-
ctogz intuetur. Abiicere iquit importunas lachrymas:
abiicite luctum meis uirtutibus alienum. uindicauit in
mei mariti cruētū pemptorē. punita sum funestū mea-
rū nuptiaqz praedonē. iā tēpus ē. ut isto gladio deorsus
ad meū Lepolemū uia quārā. & enarratis ordie singu-
lis: quae sibi p somniū nūciauerat maritus: quoqz astu
Thrasillum inductum petisset: ferro sub papillā dex-
teram transacto: cōcurrat. & in suo sibi peruoluta san-
guine: postremo balbutiens incerto sermone perflauit
animā uirilem. Tunc propere familiares misere Chaz-
rites: accuratissime corpus ablutum. munita sepultura

puerbiū τῶν πρῶτων εἰς ἀπαρχὴν εἰσὶν ὁμοῦ καὶ πρῶτος καὶ πρῶτος. τῶν πρῶτων τρία ad mortem inferendā psto sunt. gladi-
us laqueus uenenum. GESTiens. scharite appetens gestūqz demōstrans scelus quoddā inexpiable
qđ moliebat. Quod post exoculatū thrasillum ipsa fecit aio destinauerat. uel gestiens expone exul-
tans & latabunda. ob facinus patratū. DEORsus. Ad manes ad inferos ad infernas regiones. ubi
erat Domiciliū defuncti mariti. QVOqz astus. Qua astutia calliditate uafamēto. INductū. De-
ceptū & fallacis circūuentū. M. Tullius in Pisonē. hic in fraudē hoies ipulsi. hic eos qbus erat ignotus
decepit. sefellit induxit habet hoc uerbū inducere aliū quoqz significatū eruditū sed infrequētē quo
accipitur pro delere cācellare. Vlpianus iuriscōsultus titulo de his quae in testamēto delentur can-
cellauerat qz testamentū. uel induxerat. Itē si noia oia induxerit ut pponitur. Itē quae in testamento
legi possunt ea inconsulto deleta & inducta nihilominus ualent consulto non ualent. hinc inductio
quoqz deriuat p abolitione & litura. SVB papilla dextrā. Letifer ille locus. Cōsimili genere mor-
tis ultronea occubuit corruitqz Lucretia: qđ ipatēs uiolatae a Sexto Targnio pudicitiae cultū i corde
defixit: prolapsaqz in uulnus moribunda cecidit. IN suo sibi. Parelcon est. sic ueteres loqui solebāt
Teretius suo sibi gladio hūc iugulo. INCERto sermone. Talis est sermo morietis. incertus. im-
perfectus inexplicabilis. PER efflauere. Corrigēdū est pflauit: qđ est efflauit: exhalauit aīam tanqz
aīa sit halitus & spūs. sup quo in prio cōmētario Tusculanagz copiosissime. ANImam uirilem. Ab
effectū uirilē dixit. uiroz enī & qđ fortū est. sibi mortē ferro cōsciscere. Martialis. Romanā mortē
hāc appellat tanqz Romanogz peculiare fuerit. aiunt uiri fortissimi esse semet occidere: contra Iosip-
pus ignauissimi opinaf. Nā & gubernator timidissimus existimat. qđ tēpestatē metuēs ante uim tur. Naturae.
binis nauem sponte submergit. Quin etiā ppria manu perire a cōmuni oīum aīaliū natura discre-
pat. Nullū enī est aīal qđ ex industria. uel p se moriatur: si qđē naturae lex ualidissima: ut uelint uiue uere ueli-
re. in omnibus sita est. Adde qđ deus indigne fert cū donū eius homo despiciat. donū autē dei uita est. mus.
qui animā immortalē in corporibus mortalibus collocauit. Sigs depositū hoīs male tractauerit pef-
simus statim ac pfidiosus habebit. Si dei depositū ex pprio corpore qz eiecerit. Eū se latuisse quē le-
serit existimabit. Seruos fugitiuos ulcisci iustū credit. quis nequā dominos fugerit. deū uero fugien-
tes optimū dominū ipie facere nō uidebunt. Deniqz si qz se occiderit apud iudeos. usqz ad solis occa-
sum insepultus abiicebatur. apud alios dextrae abscindebantur eiusmodi mortuogz. quae in ipsos ar-
mata sunt. quoniam ut corpus ab anima. Ita manū a corpore alienā esse existimarēt. CORpus ab se necat.
latū. Ex ritu priscogz apud quos cadauera abluabantur: & ungebātur. Ennius. Tarquinii corpus bo-
na foemina lauit & unxit. Virgilius quoqz uetusū morē expōit illis uersibus pars calidos latices: & cadauer-

ahena undantia flammis expeditur corpusque lauat frigentis & ungunt: lauare cadauera proximis concedatur. Anna maroniana in fit date uulnera lymphis abluam. Ibidem. In eodem sepulchro consepulta una cum marito significat, ut sicut uiuentes fuerunt mutua concordia copulati, ita & defuncti simul quiescerent Cleopatra cum Antonio in eodem sepulchro concludi uoluit. Nequeas. Non ualeas.

AD sepulchrum Lepolemi & charites. Vltronea. Spontanea ultro adueniens. INFESTI manes. Casus uocandi: quae & saluatorum ueteres dixere alloquitur enim manes. Iam lepolemi & charites, quos infestus quasi hostiles

Infestis,

inimicos infestus merito nuncupatus infestus dicitur inimicus qui malum infert cuiquam, & contra cui alter infestus est, cui aliunde impendit malum, is quoque infestus appellatur. INEDIA. Cibi abstinentia, ut supra dictum est. ELIDERE. Excludere eicere: Plautus in

Elidere,

rudente iubeo oculos elidere.

SVA sententia danatur. Nulla uidetur iustior esse damnatio, quam qua homo semet damnatur, & sua sententia dignum censet punitio, nam ut inquit Ambrosius in epistola ad simplicianum. Quid tam regis quam ut iuenias uirum qui se ipsum coarguat & peccatum condempnet suum. HIC. Hæc. ILLE. Scilicet enarrator fabulae, quae hæc ad pastores & conseruos enunciauerat. LONGO spiritu. Quod anhelantis exanimati merentis est.

EQVORUM magister. Hunc supra appellauit armentarium equitacionem, uocato iquit armentario equifone magna cum praefatione deducendus assignor, a Lucia.

no dicitur. πορεύσθαι τὸν ἵππον. AMBVLABAT. Festiuiter dictum ea iumentorum pedibus ambulare quae a iumentis gerebantur, dici eleganter posset equifessorum ambulare pedibus equinis. Qui in lectica gestat ambulare pedibus lecticariorum. FVGERE compa-

Posteriorior dominus prior,

rant. Purior lectio fugae se comparat. DOMINI nouitatem. Cum omnis seruitus misera sit illud mi-

tenebriones. Ops opulentus. Opulenter. Opulentitas,

ferrimum est a bono domino ad deteriore improbioreque transire. Dignitas domini seruitutem facit tolerabilem, plerumque posterior dominus priore deteriore est. Quod satis docet fabella esopia quae tradit Asinum hortulani fastidientem dominum: dum cupit nouam seruitutem. Ad peiores semper traditum optasse ut ad pristinum dominum reuerteretur. Tunc enim serui priores dominos ualde desiderant: ubi experti sunt secundos. Lucianus ἐγὼ ποτὶ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἰδὼν ἵδωμι, id est decreuerunt non amplius manere in seruitute. DOMVS herilis. Dominica hoc est heri lepolemi.

PONDVS sarcinae. Lucianus ἡχέουσα μὲν φέρει φορτίον, οὐκ ἀνέχουσα τριτάτον inquit ueris asini pondus enorme ferens. EXECTOREM. Castratorem qui statuerat asinum amatorem emasculare. PERMENSI iugum. Exuperantes Lucianus, καὶ τὴν πύκτα ὀλὴν ἐλθόντες ὁδὸν ἐργάζονται, id est totameuntes uiam asperam. SEMITAM tenebrante. Obscurante & tenebris obumbrante, ut nusquam semita uideretur. Tenebriones dixit antiquitas mendaces & dolosos: qui mendaciis & astutiis suis quasdam quasi tenebras obiciunt. Alii tenebriones interpretantur lucifugos, quasi in tenebris delitescerent Afranius. Si accusator & reus erunt tenebriones: uterque utrumque iuterperator. OPVLENS. Opulentum: sic enim ueteres declinabant: & ops dicebant opulentum: unde e contrario inops, opulescere dixit Furius poeta pro opulentum fieri: illo uersu. Quo magis in patris possint opulescere campis: opulentitatem pro opulentia Plautus. Quasi eius opulentitatem reueriaris. PROHIBEAM. Lego prohibebant: ut sensus fiat lucidior nitidiorque.

ibidem marito perpetuam coniugem reddidere. Thrasillus uero cognitis omnibus nequens idoneum exitum presenti clade reddere, certusque tanto facinori nec gladium sufficere. Sponte delatus ibidem ad sepulchrum. Vltronea uobis infesti manes ena deest uictima: saepe clamitans: uale uis super sese diligenter obseratis: inedia statuit elidere sua sententia damnatum spiritum. Hic ille longo trahens spiritu, & nonnumquam illachrymas: grauiter affectis rusticis annuntiabat. Tunc illi mutati domini nouitatem metuentis: & infortuniu domus herilis altius miserantes: fugae se comparant: sed equorum magister: qui me curandum magna ille quod commendatione suscepit: quicquid in casula preciosum conditum seruabat: meo atque aliorum iumentorum dorso repositum absportans: sedes pristinas deserit. gerebamus infantulos, & mulieres: gerebamus: pullos, passer edos, catellos & quicquid infirmo gradu fugam morabatur nostris quoque pedibus ambulabat, nec me potius sarcinae quam enormis urgebat: quippe gaudiali fuga detestabilis illum exectorem uirilitalis meae relinquere. Siluosi montis asperum per mensi iugum rursusque reposita camporum ad spacia peruecti: iam uespera semitam tenebrante: peruenimus ad quoddam castellum frequens & opulens: unde nos incolae nocturna: imminu uero matutina etiam prohibebant egressione. Iulios enim numerosos: grandes: & uastis corporibus

SARCINOSOS. Praegraues & carnis sarcina onustos. Ouidius in priapeis nemo est poeta sarcinosior nostro. INFESTARE regionem. Subintelligendum extrinsecus narrabant & admonebant, uel aliquid simile: infestare autem dixit ledere uexare quasi infestam & hostilem reddere & ut utar uerbo Orationis inimicare. Columella oues scabie infestantur. VESANA fame. Epitheton famis optimum & ex promptuario Virgiliano de promptum significans. Eneidos scriptum est: suadet enim uesana fames, RABIDOS. Virgilius inde lupi ceu raptore atra in nebula quos improba uentris exegit caecos rabies.

farcinosos: ac nimia ferocitate seuientes: passim rapinis aduetos: infestare cunctam illam regionem. Iamque ipsas uias obsidere: & in modum latronum: praetereuntes aggredi, immo etiam uesana fame rabidos, finitimas expugnare uillas, exitumque inertissimorum pecudum ipsis iam humanis capitibus imminere. Denique ob iter illud qua nobis erat comeandum: iacere semina hominum corpora suisque uisceribus nudatis ossibus cuncta candere, ac per hoc nos quoque cautione summa uiam reddi debere, idque uel in primis ob serenitatem: ut luce clara: & die iam puercto, & sole florido: uitantes undique latentes insidias, cum & ipso lumine dirae bestiae repigritur ipetus, non laciniatim disperso, sed cuneatim stipato comatu difficultates illas transabiremus. Sed nequissimi fugitiui ductores illi nostri caeca festinationis temeritate: ac metu icerte insequutionis: sprete salubri monitione nec expectata luce proxima: circa ferme tertiam uigiliam noctis: onustos nos ad uiam propellunt. Tunc ego metu predicti piculi: quantum poterat: turbe medius: & inter cōferta iumenta latenter absconditus clunibus meis ab agressionibus ferinis consulebam, iamque me cursu celeri ceteros equos antecellentem mirabantur omnes: sed illa

glatiores sint & acriores. LACINIATIM disperso. Sensus est comoniti sumus, ut stipati densatimque instar cunei, non autem dispersi dispartitque per lacinias particulatim transiremus loca piculosa: comeatus hoc i loco significatur irio multitudinis simul euntis: qui dicitur dispersus laciniatim quando per lacinias hoc est per membra & partes diducitur. Columella in viii, cum de hinc grex ad locum fuerit perductus, in lacinias colonis distribuatur, ubi laciniae accipiuntur pro particulis, & quasi frustris gregis ouiarum discretis: & per diuersa loca distributis, quae res conducit ualitudini pecoris: sicut autem lacinia se gregatur dispergiturque: ita cuneus stipatur conglobaturque, de cuius forma & significato suo loco diximus copiose. De lacinia quoque uestis affatim in superioribus graeci κροσσὸν πειλοῦ uocant. Unde sinus Plinio craspedites dictus, quoniam oppidum id uelut in lacinia erat. ECCE festinationis. Purior lectio est si legas caeca. Nam bono epitheto festinatio caeca nominatur cum fere semper improvida sit & cecutiens: quam praeposteram Cyprianus appellat quam Liuius inimicam consilii esse tradit & sane multi festinatione periclitantur, contrario cunctatio nomen est uirtutis quo bono censentur probi imperatores. INCERTAE insecutionis. Expressit morem fugitiuorum: qui semper existimant a tergo insecutores adesse & metu insecutionis quae incerta est saepe numero in exitum certum praecipitantur: multi enim metu mortis ruunt in mortem, & dum effugere perniciem satagunt in eam delabuntur. Nam ferme fugiendo fatum in media fata ruitur. TERTIAM uigiliam. Post exactam noctem me periculi. Quod nobis castellani praedixerant monentes ut a nocturna egressione caueremus, ut luce clara constipati uiam carperemus, ob lupos imminens periculum. CONFERTA. Cōstipata cōglobata cōdensa. AB aggressionibus ferinis. Ne scilicet lupinae aggressiones & ipetus meas clunes iuaderent infili rentque ferarum, & truculentiores bestiae aggredi solent & impetere a tergo a clunibus mitiora inertiaque animalia: clunes autem dici posteriores partes nemo est qui nesciat: Masculino & foeminino genere clunibus usurpatur: praefecti popinarum aues atque altilia a clunibus tantum praebant asserentes eos palatum non ha-

Sarcinosus. Infestare. Inimicare.

Obiter.

Candere.

Pigrare.

Comeatus.

Laciniatim.

Lacinae.

Craspedites.

Purior.

Cunctatio.

Fugiendo.

PRAEdicti.

Fatuus.

Clunes.

Ficedula bere qui edunt superiorem partē auiū atq; altiliū: excipitur sola ficedula: quā totā aiunt comēsse oportere a clunibus clunici dici videntur ea parte morboſi & languētes. Diuus Hieronymus in epitaphio fabiolae inquit quē nudū & paraliticū & clunicū non fabiolae uestimenta texerunt. Cyprianus tradit a quibusdā clunicos uocari eos: qui salutari aqua & fide legitima christi gratiā consecuti sint. Vnde aut hoc nomē assumāt nō inuenire se testatur: ego inquit clunicū de euangelio noui & ita uidetur Cyprianus accipere clunicum pro paralytico illo debili in lecto iacentem cuius mentio in euangelio memoratissima est. hinc fit existimen clinicum magis quā clunicū esse legendū: ut ita dicatur paralyticus in lecto cubans: q; grāce dicitur κλινῆς: unde clinicus medicus & clinice medicina nomen accēperunt. Sed cū in oībus Cypriani Hieronymiq; codicibus clunicū legas non clinicum, potes clunicū interpretari paralyticū & sideratū & languētē. ex eo q; infirmus clunibus in lecto cubet cum pedibus neq;at iſistere. apud Plinium lego clunicis medef. in hoc significatu. quāuis qdā corrigāt clinicis eodē tamē sensu: ut ad egrotos referat.

Metus PERnititas. In hanc sententiā est illud Maronis pedibus timor addidit alas apud Curtiū optimo epitheto metus strenuus appellatur. q̄si strenuitatis. hoc est p̄nititatis uelocitatisq; magister. **Vola** ticum fuisse. Festiuiter ludens ait pegasum non tam pinnatum prodi ex eo q; alas haberet q; ex metu chimerae factus sit uolaticus. timor enim alatos facit & pernice. De pegaso pinnato alato uolatico equo supra diximus illud adde: quod fulgentius libro tertio mythologiarum pegasum interpretatur: quasi pegaseon id est fontem aeternum: bellerophonta uero quasi βουληφορῶτα quod nos latine sapientiae consiliatorem dicere possumus. sapientia autem bonae consolationis aeternus fons est. ideo pennatum pegasum figurari. quia uniuersam mundi naturam celeri cogitationum theoria illustrat. ideo & musarum fontem ungula sua rupisse. quoniam sapientia dat musis frontem ob hanc rē etiam sanguine gorgonio nasci. Gorgon enim pro tempore ponitur. hanc fulgentiū interpretamen: ta neq; affirmare: neq; refallere in animo est. Vnum illud non praeteribo fulgentium mihi uideri iter proletarios minutosq; scriptores magis quam iter classicos enumerandum: sed cum nullus tam magnus sit liber. qui non aliqua ex parte prodesse possit omnia legenda censemus. & quae bona sunt excerpenda. Faciamus quod Virgilius qui aurum se colligere dicebat ex stercore Enniano: faciamus quod apiculae quae ex prato florulenta paucos decerpunt flores ad mellificium ceteris praeteritis. Nō probo in fulgentio characterem. ut pote affectatum nimis & ob id putidulum. non probo eruditionem perinde atq; parum conducibilem parumq; apud eruditos plausibilem: quaedam tamen in eo sunt uel ob hoc legenda ut agnoscantur: quaedam non tam uera quam festiua. laudo scriptoris ingenium qui pro uirili parte contendit uelamenta fabularum reuelare. & arcana mysterioꝝ poeticorū referre. Ceterū cum meū sit nulli neq; priscoꝝ: neq; recentioꝝ: detrahē. si genuino dente cupiā nunc fortasse uideor mordere fulgentiū: ille sciat me scriptoris illius uolumina. cuius non nūquam uror testimonio excutere nolle de manibus adolescentium. sed ostendere uelle alios esse potiores: in quorum lectione utilius opa insummi possit cum fulgentius unus sit ex his auctoribus. q; a limine tātū sunt salutandi. **IGN**isera chimera. Fulgentius chimera q̄si κνυερῶτοꝝ id est amoris fluctuationē interpretatur. ideoq; tricpitē pingi. q; amoris tres modi sint hoc est incipere p̄ficere finire. primam partem leonis. quia amor nouiter ueniens ut leo feraliter inuadit. at uero capra. quae in medio pingit p̄fectio libidinis significat. q; huius generis aīa. sit in libidine ualde p̄cliuū. Draco at postremam partē obtinet. quia post perfectionē subsequitur uulnus penitētiā: uenētiq; peccati. Chimeram poēta ita describunt prima leo postrema draco media ipsa chimera. historici himerā tradūt esse mōtem in lycia flāgrante. & qdē diebus ac noctibus imortali flāma hic optio epitheto ignifera nūcupata & Maro cecidit flāmis armata chimera in cacumine chimerae erāt leones in medio pascua caprea. ima mōtis serpētib; plena. bellerophōtes hūc mōtē excoluisse fertur habitabilēq; fecisse unde dictus chimerae occidisse. **SVB**ſilī. Sursum salit supra annotauimus ex hīgini auctoritate pegasum ad coelū subuolasse. & mox iter sidera ab ioue cōstitutū. **SP**icula. Tela sunt missilia. q; & pila nominant. de qbus Vegetius hāc scribit. itē bina missilia unū maius fero triangulo unciaꝝ nouē hastile pedū qnq; & semis qd pilū uocabant. nūc spiculū dicūt ad cuius iētū exercebant p̄cipue milites. qd arte & uirtute directū scutatos pedites & loricatos equites saepe transfuerbat. haec uenit Vegetius. Ab hoc genere telorum spiculatores dicti. qui cū spiculis p̄sto sunt p̄cipibus. eorūq; corpora tutantur. **Cor.** Tacitus obuius i palatio Iulius atticus spiculator cruetū gladiū ostētas occisum a se othonē exclamauit. mendū inoleuit i codicibus. Taciti imp̄ssis nā p spiculator passim legūt speculator. minutulus qdē unius lī error

sed sensum intellectūq; cōturbans: aliās spicula dicunt cupides sagittarum: in apibus quoq; aculeos uocant spicula Virgilius & Columella. inde uerbum plinianum spiculare quod significat exactere: **Spicula** & instar spiculi acuminare in. xī ait telum uero perfodiendo tergori quo spiculauit ingenio. **SAL**ebroſa. Aspradine saxorum & salebris referta. **S**emita. **M.** Varro semita interpretat. q̄si semiter angusta enī est. **PRAE**ter tubā. Quae. bellicum caneret faceretq; illud Maronianum. At tuba terribilem sonitum procul aere canoro increpuit. **SV**des. Marofudibus uel p̄stis. tela sunt paganorum ut notum sat est: metaphoricis dixit Satyricus cernis erectas interga fudes. **NE** quisquā. Corrigne quicquā. grāci τὸ αὐτὸ uocant qū idem bis dī. iūctim enī posuit **Idem bis** nequicquā & frustra sicut ē: ergo dicere. igitur copulat. nāq; hāc repetitio dictionum idē significatū ornat idemtidē ofonē. ut ostendit Gellius in. xī. attamen apud Aristophanē facitissimū comicorum euriptides eschylum insectat. qd idē bis dicat. **ΗΚΩ** καὶ καὶ τὴν ῥῶσιν. utrū que enim significat uenio: sicut **Μα**στρά. **καὶ καὶ κορυδοῖο** duo uerba sunt idem significantia. hoc est **Cardo** arcam panariā. **T**imorem p̄sumpti. **Archaismos** ueteres enim dixerunt fungi hāc rē. & illa rē. **Sueto**nius senatoria munera fungentur. sic & potiri cum accusatio **Munus** quoq; iunxerunt. **Teretius** patria potitur cōmoda. **I**nhesimus laqueos: **Translatio** a feris. quae laqueis inherētes capiūt. **ALL**or sum grassantes. In alia parte sauiētes furetesq;. **AD**itū tulere. **AD** nos non accessere. **COM**paruerāt. **V**si fuerant. **R**ati. existimātes eē manū latrocinalem. **S**atis agentes rerum suarū. **Anxi** curiosi discursantes in rebus suis ob eundis: **fatagere** est festinare distrigi discursare in actione rerum suarum. iungitur cum genitiuo. **Teretius** is quoq; suarum rerū fatagitur. **Domicius** aser uenuste Manlium surā multū in agendo discursantē salientē manus iactantē. nō agere dixit. sed fatagere. **QVIBVS** suis. **Qualibuscunq;** **AD** tutelae p̄stis

diā. Canes uillaticos & pastores signat q; uillā & pecora custodiūt: q; iniurias hominū ferarumq; p̄pellunt. **FV**erant alūnati. Alueratē. educauerāt: nutricauerāt. **Alūnari.** malere est. & enutrire. **IV**bilationibus. ut griter urbanorū est. sic iubilare rusticorū. auctor. **M.** Varro. hinc iubilatiōes & iubilationes. & tua merētes expectēt iubila tau dicuntur ielamatiōes & uoces rusticorū. **Calphurnius** in bucolicis. & tua merētes expectēt iubila tau. **re:** ecclesiastici scriptores cum uulgo cōcinnunt: a quo iubilare accipit pro exultare: & uoce gaudium ostentare: quod psalmographus p̄phetes in psalmis grāce hēt. **αλαλαξατε** τὸ κυρία. id nostri interpretati sunt iubilare domino. **N**obis inhortant. In nos hortant. & concitant archaismos ē. **GE** iubila. **uina.** Ingenitā natiuā peculiarē. **V**ndiq; laterē. Ab oī latere ab oī parte figurata locutio ē: sicut ubi que gētiū. ubiq; uoluminū. p in oībus uoluminibus. **I**nsēdere. **D**ilacerare: diuellere: qdā luminū. **codices** habēt iſcēdere. ut dicat cāes supra iacētes hoīes iſcēdisse. iſiliſseq;. **COM**meatū. **Turbā** uia cōmea. **R**usticā. **E**mēdo cōmeatū elegāter appellat. alias cōmeatus p̄ ānona. alias p̄ tēpario abscessu accipit. **Cominus.** p̄pe **Comius.** **R**usticā. **E**mēdo rusticā alioq; sensus cōfundit & structura **Solecismo** claudicat. **Cominus.** p̄pe **Comius.** **E**mīus lōge: aduerbia sūt cōtrario significatu. **Luc**comius obliq; & rectis emīus hastis. **V**nus. **slapis.** **Comius.**

SVPpetiatū. Auxiliatū in clamat. & ut sibi periclitanti opē ferat: iplorat. DOMini fidem. Terfior lectio est Deū fidē pro deo. usitata. exclamatio est. ut deorum fidem hoc est auxiliū imploremus. QViritabat. Altiore uoce clamabat. Verbum tractum ab his qui grites inuocant. de quo ante dictū est. QViritare at cum sit orbanog: iubilare rusticog: uidet. & in proprie gritis posuit. se pro iubilare hic agit de rusticis. & rusticog: uociferationes denotant. QVOD. Lege quid hāc est. pastoris illius: cuius uxor saxo icta fuerat: uociferatio p interrogationem miserationemq: depropra. PERteritis. Cōteri: rīs. cōculcatis uerba sunt similiter desinentia per figurā q: grāce dicitur ομιτελεῦτο. AT non spe lunas. Homerus signare uolens achillem animo ferino & ihumana crudelitate prāditum esse sic refert. γλαυκῆ Δέσπετι κτῆ βοῶν σὰ πέτραι τληῖσθαι τοιοῦτοιορ: οὐ εἶσθαι τῆρσ. id est ceruleū mare te genuit aerisq: rupes: quoniam tibi mens est ferox & immitis itidem maro noster paritionem nutritionēq: feram & secūā criminatus est apud quem sic loquitur dido. Sed duris genuit te cautibus horrens caucalus. hyrcanēq: admorū uberes Tygres. Dicta. Scilicet sunt. LAPidū hymber. Sic Virgilius tempestas telorum & ferreus ingruit hymbera. Solino quoq: dictum est nimia affectiōe cōpluti nautae hymbre saxatili. FIGurata. Poetarū locutio est ut docet Lactantius: q: imbres ferreor dicunt cum multitudinem telorum sagittarum q: describunt. PROcella. Impetus canum grassantium. & uis nominis procellae furentis eleganter exprimitur per translationē decētis. simā. sic & a Liuiō dī procella xq: stris. CVpsus. Nō ē aliquādo secūdi: aliq: dō q: rti ordinis. Plinius auctor ē cupsum Diti hoc ē plutōi sacra ē. & ideo funebri signo ad domos pōi solitū. unū cupsi gēus metā uocat a similitudine q: in fastigiū cōuoluta aspectu metā spectabilis est. Ennius regula grammatices posthabita rectos cupressos dicere maluit q: rectas: q: ita uiridior carminis sonus & uocabilius est uisus. CVpidine. Cupiditate: ab oratio cupido masculo genere ponit pro cupiditate. cū ait cupido sordidus aufert. itē in sermōibus. At bōa pars hominū decepta cupidine falso. PROtelamus. Propulsamus & longe. pperimus ne. suos de nobis spolia auferatis. Teretius in phormiōe. ne te iratus suis sauis dictis. ptelet exponit Donatus. ptelet. ptrahat pueniat. exagiter festus Pōpeius protellare ingit ē lōge. pperere ex grāco uidelicet: τηλοῖ q: significat lōge alii a telorum iactu dici autumāt. protulare ē prolōgare. in deuteronomio scriptū est. ptelet dies uestriū. plōgenē. Nonius plures significatus huius uerbi explicat. ptelet dīa Lucretio tenor illo uersu. undiq: ptelet plagas cōtinuato. hoc est tenore. PLVrisiā. Pluribus ictibus & p diuersa corpore mēbra inflicis. PROceris. Altis: & pceritate sublimibus in india. ut ingit Plinius tāta arborē. pceritas ē ut sagittarū iactu neq:ant supari. Viretis. Vireta dicuntur loca uirētia. & uiriditatis aspectu iucunda. Virgilius deuenerē locos lētos & amēna uireta fortunatorū. nemorum: sedesq: beatas: ubi exponit. Seruius uireta pro uirentia. Amēna at dici autumāt. q: solum amorem pstat uel q: si amonia hoc est sine fructu. SEDulo. Instanter ac diligēter aduerbiū ē. q: si sine dolo dictū. ut Dōatus docet. AQVAE rore diluere. Aquis quasi roratis abluere. Virgilius Mezentium uulneratum iducit uulnus aquis abluentem. his uersibus ex xi. eneidis. interea genitor Tyberini ad fluminis undā uulnera siccat. lympha phis corpusq: leuabat. item in duodecimo de uulnerato aenea loquens. ingit fouit ea uulnus lympha longeuus iapis. Silius quoque ex maroniana emulatione sic scribit in quinto puniceorum. Mulcebat lympha purgatum sanguine uulnus: scribunt phisici fluxū sanguinis: aquae frigore cōtineri ac sisti.

Quirita
roHymber
saxatilis.Cupressus
saxatilis.
Meta.Protella
mus.

Protellū.

Vireta.
Amēna.
Sedulo.
Vulnera
aquis
abluere.
Sanguis
aq: sisti.

MACidatis. Liquoris infusione madentibus: uocabulū infrequēs minimeq: protritum Plinius in xxxii. refert uulnera & fracturas spongiis utilissime foueri: quae uulnerum inflammationibus imponuntur: nunc sicca nūc ex aceto insparfa. nūc ex uino. nunc ex aqua frigida. ex aqua uero caelesti posite secula recentia non patiuntur intumescere. Cum macor pro macie apud priscos accipiat. quidam macidatas spongas interpretati sunt quasi aqua expressa siccitas: quales imponuntur his morbis. quos uaporari oporteat. ego secus existimo. ut scilicet macidatae dicantur quasi madidatae hoc est madore & humoris infusione perfusae ac madidae. Spongia enim ut docet Celsus quocumq: modo imposita est dū mader prodest. PLAgas hiatēs. Patētes & uulneris magnitudine apertas laxasq: Cor. Celsus in v. si uulnus hiat ingit. FASciolis uin. si cire. Corn. Celsus fascia ad uulnus deligandum lineta aptissima est. ea q: lata ē debet. ut semel iniecta non uulnus tantum. sed paulum utring: etiam oras eius comprehendat: & mox paulo sic fascia deliganda est ut & contineat. neq: astringat. quod non cōtinetur elabatur quod nimis astrictum est cancro periclitat. hieme sepius fascia circuire debet aestate quoties necesse est. Marciāus fascias uocat quas alii zonas siue plagas in quas orbis terrae discernitur. fasceatim ad

Macida/
ta spon/
gia.
Macor.Vulnus.
hiat.
Fascia ad
uulnus.Fascea
zona.
Fasceati.
Lacta.Caseus.
manu
præfusus.
Patella
tyrotari/
cha.
Ligusti/
cum.Refectio
corporis
Nullus
pro non.
Nullus
sum.
Graua/
stellus q.
Rauastel
lus qui.
Rauus
color.
Rauis.
Bacchu
lus.
senis ex
ferula.

uerbium est quod significat per fascias. OPpionem esse. Vt boues circa pastorem pascentes indicat illum esse bubse quā siue bubulcum ut equi equifione: ita capellae & oues demōstrāt & quasi clamāt eum esse opilionē. cuius disciplina pascunt. VENui lacte. id est haberet ne hac uenale: lacte aut possum est p lac secundū priscos declinationē: q: hoc lacte dicebāt. ut refert Priscianus. Mox placuit per apocope lac proferre Plautus in menecmis nec aqua aquae: nec lacte lacti crede mihi usq: similius q: hic tui est. INchoatū. nitidior scitiorq: lectio est inchoatū a cogendo scilicet ut exponas concretum coagulatumq: & enim cogitur coagulaturq: lac ad caseū figuradū: dixit maro: & præssi copia lactis intel ligi uolens caseum quem dicimus manu præssum: cuius Columella mentionē facit in viii. in primo commentario enodatus est Ciceronis nodus de tyrotarichi patina quod genus absoni esse diximus ex caseo salisamentisq: confectum illud adde patellā tyrotaricham ab apitio celebrari iter edulia ganea ta: quā ex quocūq: falso coquēdam ea oleo esse dicens ingit. Exoflabis & cerebella & pulpas pisciū iescuscula pullos caseū mollem exaldata: hāc oīa calefacies in patella teres piper ligusticum ad lētum ignem coques ouis crudis obligabis. cum inū minutum aspses & iseres. Notādū nō ē iūctim legēdū in his apitii uerbis piper ligusticū. ut male litterati legūt. sed seiūctim & seorsum. ēn. ligusticū herba est: sed sine uiribus. panacē aliq: uocat in liguria suā mōtibz serif: auctor Plinius. ligustici i hoc signifi catu frequēs mētio apud apitiū. CAPite quassanti. Virgilius ille caput quassans nō me tua feruida terret dicta ferox. REfectiō. Corpore nostrog: refectio ē cibus potus lauacrū aliq: hoc gēus fomē tus sum ut expōit Dōatus i ecyra cōmētario plus est q: perit. q: cū aliq: perit uel reliquit. uel cadauer est. CVM dicto. Cū sine sermōis. cū uerba illa dixisset cōtinuo abscissit. SCiscitari gestiūt. Ingre re cupiunt. SENex alius. Magica significantur hoc in loco transfigurationes atq: praestigiae ne ab argumento propositog: huiusce uoluminis recedat. Totum enim hoc opus non aliunde constat: quā ex magica artēnamq: senex hic paulo mox in draconem reformatus uorabit pastorem. Magnus debatur inter pastores. sic & longus dicitur summatis & opulētus. GRAuatus annis. A plauto gra uastellus dicitur pro grauatū annis uocabulo per q: elegātī a grauitate annog: iclinato. sicut in epidi cosed q: est hāc multercula. & ille grauaustellus q: uenit. sunt tamē plautini codices in qbus nō graua stellus legas: sed rauastellus. & ita legit festus pōpeius. exponens rauastellos dici homines raui coloris est autem rauus color inter flauum & cēsū. sic ab oratio raua lupa dicit: sic rauilla a rauis oculis ap pellata. Rauim uero dicebant pro rauicanti Plautus si quid poscias ad rauim poscamus prius q: quic quam detur. IN baculum pronus. Calfurnius in bucolicis baculum pramat incuruata senectus. Ferula cum inter frutices leuissima sit facilem baculorum usum senectuti praebet auctor Plinius.

Vbertim nequeo inquit me castor tātū ē hoc oneris qđ sero qđ oneris: annos octogita & qđtuor. **V**BERtim. Habuātē & large aduerbiū est cuius supra mētio quoq; fit. **G**enua contingēs. Merito genua cōtingi dixit qđ supplices attingūt ad qđ māus tendunt & ut aras adorant qđ misericordiā consecrauit anriqtas. **P**ER fortunas. Obsecratio est p ea: qđ nobis carissima sunt uidelicet p diuerfitas: & geniū qui aius unius cuiusq; intelligitur: de genis & genialibus habunde suo loco dictum ē: p geniū impatoris ut scribit Tertullianus in apologetico deierabant honoris cā. **D**E cepto. Videtur legēdū decrepito ut sit pathos ab aetate senili: qđ in ualida atq; ibecilla est indigaeque alienae opis, decrepiti dicuntur senes quasi clamosi a crepitu, nam crepāt sonāt est clamorosus at & qđ rulos ēē senes nullus est qđ nesciat. Alii interpretant decrepitos dici qđ in dubio uitae constitutos a crepero qđ significatur anceps: & dubium: unde & crepusculū dictum lux dubia & crepusci homines nominati qui eo tpe erāt nati ut Lucii prima luce. **S**VBsistite. Succurrite subuenite opitulamini, itidem in xī inquit tu meis iā nunc extremis erūnis subsiste. **C**anis. mihi canescēti & ob senium canicie capillorū albicanti. **P**ASserē incantantē. Mō canentem alias incantamēta facientē. **S**VBpater. Modice patet & subpter fruticibus cōuelata contegit. **S**EPIculū. Sape aduerbiū est formae diminutivae: dī & sepiusculū. **D**Efectā. Exhaustā debilitatā imbecillā defectū sunt senes uiribus & robore. **S**VPpetiari. Auxiliari & ferre suppetias. **S**VCcessiōis meae. Solet filius patri uel nepos auo pxima successiōe succedere: & optabile est ac prope uotū uni cū seni auo nepos heres: hoc autē totū cōmenticiū ē: qđ ab sene de nepote in foueā delapso explicat sed ideo fingit: ut in perniciē trahat pēpitetq; pastores. **C**anicie distrahētis. In luctu & merore lugentibus merētibusq; hoc peculiare est: ut canicie distrahāt: comāq; diuellāt: qđ & ante annorauimus. **I**Uuenior. Antiq; usurpat iuuenior p iunior calphurnius sum quoq; iuuenior: columella de apibus loquēs i. xilli qđ ē cōmodo qđ iuueniori exanimi solet accidere. **S**Vperius. Quo scānes cōcitati plerosq; lacerauerāt pstrauerātq; **P**ER cōratus. Sciscitatus exgrēs. si pō scribit pōtatus a cōto: pertica exploratoria quo nauatē utunt ad loca exquirenda nauibus opportuna: si uero pōtatus ab eo qđ a cūctis perquirat dicit. **D**igito. Indicē digitum itelligere debemus: quo utimur i rebus demōstrādis: quē & salutare uocant. cuius apud Suetonium facta est mentio: quo Crassus plurimum pollebat in actione forensi. **I**MPigre. Strenue uelociter. **R**Efecti. Refocillati: recreati. **C**IENtes. Vocātes inclāmātes. **I**Uuenem. Quis senē impigre erat comitatus. **H**ora diutina. Cum diutius desideraretur nec usquā cōpareret. **A**CCersitorē. Euocatorē: qui accersat reuocet. **R**educat iuuenē p dītū. Accersitores dicit uocatores ab accersendo. **A**duersitores sunt serui: qđ eūt aduersum dominis cōnātibus foris ab aduersum eūdo: deductū nomē apud Plautū i mostellaria ubi inducīt aduersitor significat hic seruus: cui

& lassum trahens uestigium: ubertim lachrymās: per uiam proximat. uisq; nobis cum fletu maximo singulorum iuuenum genua contingens sic adorabat. Per fortunas uestrosq; genios sic ad meae senectutis spacia ualidi latiq; ueniat: decepto seni subsistite. meūq; paruulum ab inferis ereptum canis meis reddite. **N**epos namq; meus: & itineris huius suauis comes: dum forte passerem incantantem spicule confectatur arripere: delapsus in proximam foueam: quae fruticibus imis subpatet in extremo iam uitae consistit periculo. quippe cum de fletu ac uoce ipsius auxilium sibi sepicule clamitantis: uiuere illum quidem sentiam. sed per corporis ut uidetis mei defectam ualitudinem opitulari nequeam. **A**d uobis aetatis & roboris beneficio facile est suppetiari miserrimo seni. puerumque illum nouissimum successionis meae: atque unicam stirpem sospitem mihi facere. **S**ic deprecantis: suamq; caniciem distrahentis omnes quidem miseretur. sed unus praeter ceteris: & animo fortior: & aetate iuuenior: & corpore ualidior: qđ solus praeter alios incolumis praesens superius euaserat: exurgit alte alacer. & perconatus quoniam loci puer ille cecidisset: monstrantem digito non longe frutices horridos: senem illū impigre comitat: ac dū pabulo nostro: suaq; cura refecti: sarcinulis qđ sumptis suis uia capeunt: clamore primo nominatim illū iuuenem frequenter inclāmant. mox hora diutina commoti: mittunt e suis accersitorem unū: qui requisitum comitem tempestiuae uiae commonefactū reduceret. **A**d ille modicū cōmoratus refert sese:

ius peculia re ministeriū est ire ad hez foris cōnātē. & cū domū reducere ac comitari. **A**duersitoris plautini uerba haec sunt etia ne apis: callidamāti nostro aduersum uenimus: Terentius i adelphis neq; seruulog: qđ qđ aduersum ierāt: cōmētator Terentianus ait. pprie loquutū Terentiū esse dicēdo aduersum nā idē inq; aduersitores dicunt mēdosi sunt codices donati: in qbus p aduersitores ppetā legis aduersatores. **B**Vxati pallore. Pallorē buxatē accipe p pallore maximo buxeiq; coloris: nā qđ ualidissimū dicere uolumus: id buxo cōparamus: qua arbore nihil fere pallidius est: in priapeis buxantiq; pallore trepidus: mira super conseruo suo renunciat. cōspicatum se quippe supinato illi. & iam ex maxima parte consumpto: imanem draconem mandentem insistere. nec ullum usquam miserrimum senem comparare illum. **Q**ua re cognita: & cum pastoris sermone collata: qui eum prorsus hunc illū nec alium locorū inquilinū praemitebat pestilēti deserta regione: uelociori se fuga proripiunt. nosq; pellunt: crebris tudentes fustibus: celerrime. **D**eniq; longo itinere confecto: pagū quendam accedimus. ibiq; totam perqescimus noctē. mihi cēptū facinus: oppido memorabile: narrare cupio. **S**eruus quidam: cui cunctam familiae tutelā dominus pmiserat suus: qđ possessio nē illā maximā in qua diuerteramus uillicabat: habēs ex eodē famulicio conseruā coniugā: libere cuiusdam nem pastore: & ita itelligimus senē illum qui nuspiā comparebat reformatū esse in hūc dracorē magis pstigiis: absumpsisseq; hoīem. **N**OS. Iumenta intelligit. **P**AGū. Vicū rusticanū signat dicit **P**agus: aut a fontibus ppterea qđ pagani eadem aqua & eodem fonte utant: aqua n. & fontes lingua doria appellant. **M**IHI. co. Lex pagana dicit Plinio quā rustici seruāt. **M**IHI. co. Lex pagana: pū facimus: purior intellectus ē si legas inibi cōpertū facimus: ait enī narrare se uelle facimus memorabile. quod inibi in eo pago cōpertum exploratūq; habuit. **O**PPIDO. Valde. **S**ERVVS quidā. Multū adiuuat legentes dissimilitudo regū quae sita p trāsitus: & in ipsa historiae cōtinuatiōe pcuratā uarietas: quae in primis iucūda est gratiaq; cōciliat scriptori si moderata sit: & tēpestiua. hac narra tione uarietateq; qbusdam quasi flosculis exornat uenustat **L**ucius noster suū hoc opus ne lectores morosa cōtinuata narratiōis equalitate lassescāt. Itaq; exēpla iterponit fabellas inserit. **F**AMILIAE tutelā. Signat uisidirectiones tēpestiuit adhibet: quoq; nihil quicq; in Lucio reperias. **F**AMILIAE tutelā. Signat seruū maiore potentiorēq; quales in magnis domibus erāt atrienses qđ est Plautinus saurea atriensis in asinaria: **C**olumellae quoq; noiabāt serui maiores: qđ columinā & columināe domus **L**ucilius sum epigramatibus suis intexuit apte & deceter epigramatarius poeta in quo explicando sede & in scite lapsi sunt cōmentatores. **Q**uin etiā columē familiae. **P**lauto Terētio ceteris dicit seruus maior cui tutela familiae pmittit. hic pprie uillicus significat qui familiā rusticā habet sub sua tutela: quē dicit uillicare: hoc est officio uillici colere possessionē. uillicari. nēst rusticari agrū colere & uillae pef se. **P**ōponius longe ab urbe uillicari quo herus rarerer uenit: non uillicari sed dominari mea est sententia. **A**ufonius philon qui meis uilliculis exornat. ut ipse uult: **E**TIPTOTI dicitur autem **E**TIPTOTI ut Aufonii uerbu obiter explicē procuratio & tutela **E**TIPTOTI uero pcurator de officio uillici **C**ato & columella diligentissime per scribūt. ex quoq; praeepto exercere debet rusticam familiā prouideret ne algeat. ne esuriat. idem **C**ato uillicū & uillicā epistatas eleganti uocabulo uocat quasi praefatos uillicatiōis uillicones quoq; dicti in apologia. **F**AMULITIO. Familia uillici enim & uillicae erāt: in numero seruorū. famuliciū dicebat. quod nūc seruitium. **A**pud oscos seruus famel noiabāt. **V**nde & familia uocata famulitiū. in **F**loridis dicit frequens famulitium pro copiosa familia. & mancipiis. **F**amuliciū. **Q**ualis uillica. **C**ONseruā coniugā. Praecipit **C**olumella uillico cōiugē copulandā esse. quae eū cōtineat. & in quibusdā rebus adiuuet. ea nec iuuenis ēē debet. nec fedi habitus nec rursus pulcherrimā. nā seditas uillicae fastidiosum nimia spēs desidiosum faciet eius cōtubernale. eadē a uino abescis a superstitionibus a somno a uiris remotissima sit: **C**ato uillica inq; ad cōnā ne quo eat. neue ambulatrix fiet. munda sit uillā cōuersam mundāq; habeat: cibū uillico & familiae curet. **G**allinas multas & oua uti habeat nuces & pomas. & alia quae cōdi solent cōdita habeat: coniugā accipe pro coniugē quasi coniugatam

Cōiuga copulatāq. Plinius in viii. de aspidibus loquens sic inq. cōiuga ferme uagant. nec nisi cū cōpare uita extrarius est. Extrarius. Nō domesticus. extrarius ab extraneo sic distinguit. extrarius est qui extra focū & do extraeus. mū sit extraneus ex altera terra. quasi extraneus. extrerricinus uero is dicit. q. ante tēpus natus est. Extrerricinus. q. d. eū mater extrerrita alio eiecit. extrarius canis a Suetonio dictus. q. non esset ex eadē domo. Nec intra canes domesticos educatus. Apuleius quoq. in apologia inq. pterea minabatur si extrario nupisset ubi extrarius significat. q. non sit domesticus & ex eadē familia. etiā si sit ex eadē tribu. & ciuitate. Doloze pellicatus. Ita dicit a pellice pellicatus: ut a concubina concubinus nō me est quarti ordinis. M. Tullius in secūdo de officiis ab ea enī est ipsa pp pellicatus suspitionem i. terfectus. Instricta. Offensa p. culpa pstricta alii legunt instricta pro extimulata ipulsa exagitata. & sic legere malim q. instricta. THORI contumelia. Martialis thori cōtumelia est pellex siue cōcubina: cuius rei maxime ipatientes sunt uxores & qd uis aliud in marito q. pellice aegoribus oculis aspiciunt. Verum ex pellicatu ex eadēscūt. irascunt ac uindictā parant. caueant ergo qui in ordine sunt maritor. hoc exēplo. ne quid uxor de pellice resciscat. ne amor uxoris uertatur in odium exitiale. uicaria sui melliti pabulum. suāq. palestrā ueneriā ferre foemina: nec pōt. nec uult. Infantulū nectit. Muliebre est inquit Seneca uitiū in ira furere. & sane ira est. Nāq. iracūdia picipites ferunt in serg. in necem tā suam q. suoz. Quid porro crudelius dici aut fingi pōt. q. mater ob pellicatus suspitionē. nec sibi parcens nec filiis. Crimine quo parui cedem potuerit mereri. hāc affectio ipotentissima docuit medeā natōz. sanguinē manus cōmaculare. hāc ipulit deianirā. ut herculē mox se ipsam leto daret. longū facere si enumerare uellē exēpla foeminae. quae ob pellices furore uelanti instrictae atrocitā & dira facinora cōfecerūt. ceterq. sicut istae foeminae culpa dā sunt. quae liberos necarunt & maritos ex pellicatus in cētuios. ita e cōtrario digna laude cētē theoxena: quae ausa dicere est sua manu se filios interfecturā. potiusq. in potestate Philippi Macedonū regis ueniret. & uerba re sanxit. si quidē cū a regis custodibus septa in mari teneret. nec ullū pateret. fugiū ad facinus ferox ex pietate reuoluta est. uenēnū enī diluens ferrūq. p. mēs. Mors inq. una uindicta est. uia ad mortē hāc sunt. effugite supbiā regiā. aut ferro aut ueneno. Itaq. alii poculo alii ferro. absumpti semianimes e naue picipitant. ipsa deinde uig. comitē mortis cōplexa in mare. sese deiecit. FVniculo. Cōditores historiāz. p. dederūt monymā reginam mithridatis uxore in desperatione rerū profligataz. detractū e capite diadema collo circūligasse. seq. suspendisse. & cū corporis pōdere laqueus ille disruptus esse dixisset. execrandū diadema. neq. in tā tristi ministerio mihi. p. uisti moxq. cū super illud humi abiectū insputasset eunūco regio iugulandā se se obtulisse. Appēdicē. Annexū adiunctūq. appendix & ὑποπόριον. τίκας. appendicula. ut aliubi quoq. ostendimus. dicit quod alii est adiunctū q. ex alio pendēs. M. Tullius scite dixit corpus esse ai appendicē. ARREptū seruulū. Villicū maritū foeminae laqueo strāgulatē. LVxuria. Luxuries & libido serui amātis extrariā foemina fuerat cā. ut uxor pellicatus ipatens se & paruulū filium funiculo nexū. precipitaret in puteū. PERlitū. Insuperum illitū. ARbori ficulneā. Vt a corylo columnus ab ilice ilignus sic a fico ficulus deriuat. hoc Seruius hoc ceteri grāmatici tradūt. Porphirio quoq. enarrās illud Oratianū olim trūcus erā ficulus inq. attende nomen a fico deriuatū ficulus. non ut uulgo ficulus. Itaq. ex hac Porphirionis doctrina Lucius noster. nō tā scite q. uulgariter locutus uideri pōt. qui ficulneā dicere maluit q. ficulneā. ceterq. quis ficulus rectius dici uiduat q. ficulus. tamē apud scriptores. p. scos in usu quoq. ficulus est. & iligneus & alia similia. quoz auctoritas apud me pluris est. q. grāmaticoz. p. rānicidā obseruatōes. M. catō quo nihil Antiquis fibulā iquit unde fiat aridā iligneā ulmeā nuceā ficulneā face uti in stercus aut in aquā coniciant. Consimiliter populneā frondē dici a Coluella leges. quā grāmatici populnā dici tantū p. tinaciter cōtendūt. Multa sunt alia huiusmodi in differēter usurpata scriptoribus. posthabitis morosis illis iterdū grāmaticalibus pceptōibus. Apud ecclesiasticos ficulneā usurpat noie substātiuō pro arbore. Hieremias nō sunt ficus. in ficulneā. Qui ergo dicit ficulus sequet regulā grāmatices. q. ficulus sulciē adminiculo auctoritatis quae p. rōne est. Demiror spōtinū uig. alioqui impense doctū tradentem accidere id ignorātia latinā linguā. Quod aliqui ficulneā scribunt possem hoc in loco ualidissime refellere repercutereq. hominis dictū nūlū mihi id consiliū iam pridē. p. baref. parcēdū esse caninā faciūdiā. neq. aduersus mortuos stilū esse

Pellicatus

Medea atrox in filios. exemplū theoxene notabile.

exemplū monyma.

Appēdicē

Ficulnus ficulneus

Populus Populus

Ficulneā

stringēdū. igit ut ad ppositū reuertana. fico ficitores dicti q. colligūt ficos. Neuius ficitores oēs capiunt ficitatē. Vbi ficitatē accipe pro fructu fici. sicut oliuitatē p. uidemia oliuag. Carioso. Putrido uetustate ac putrilagine exeso. caries. uetustas dicit & putrilago unde cariosus. Afranius. Nemo illa uiuit carie cariosior. Cariosi dētes Plinio dicunt carie exesi & foraminati. NIDificia. Nidi nidula. lamēta cōceptacula. BVriebāt. Lego bulliebāt p. eo qd ē scaturiebāt feruebātq. COMmeabāt. MVltiuga. Multiplici & nūerosa. una ē dictio. sic aut multiuga dicimus. ut multi cariose stipite inhabitantiū formicaz. nidificia burriebant. & ultro citroq. cōmeabāt. multiuga scaturigine. Quae simul dulcē ac melitū corporis nidore p. sentis. scūt. paruis qdē. sed numerosis & cōtinuis moriūculis p. enitus iherētes. p. lōgi tēporis cruciatū. ita carnibus atq. ipsis uiseribus adefis homine cōsumpto mēbra nudarūt. ut ossa tantum uiduata pulpis nitore nimio cādentia funeste cohererent arbori. Hac quoq. detestabili deserta mansione. paganos in summo luctu relinquentes. rursum pergitur. dieq. toto campestres emē si uias. ciuitatem quandam populosam. & nobilē. iam fessi puenimus. lbilare sedesq. perpetuas pastores illi statuere decernunt quod & longe quāsituris firmā latebrā uiderentur. & annonā copiosā beata celebritas iuitabat. triduo dēiq. iumētorum refectionis corporibus. quo uindibiliore uideremur. ad mercatum produci. mur. & magnāq. uoce praconis. prācia singulis nunciātis equi atq. alii asini. opulētis emptoribus praestiant. Ac me relictū solum. ac subsiciū. cum fastidio pleriq. praeteribant. Itaq. tedio contrectationis eoz. q.

hēbat Tiberius. VIDVata pulpis. Spoliata & exuta carnibus. NITore. Splendore detracta enī carne nitēt ossa. CANDētia. Albicātia. PAganos. Rusticanos. & pagi illius incolae quo hāc sunt factitata. CIVitate populosam. Lucianus. πολυκαρπὸς πόρ uocat qua Lucius n. populosam dicit. uerba Luciani hāc sunt. ἡρώδης ὁ βασιλεὺς πολεῖν τὴν πόλιν τῆς μακεδονίας βεβόησεν μετὰ τῶν καὶ πολυκαρπὸς πόρ. uenimus in ciuitatem macedoniae noie beria magnā & populosam. STAtuere. Grāce dici. τὴν πόλιν. SEDes ppetuas. Ad differentia eaz. q. tēporariae statuunt. FIRmae latebrae. Vide bāc hāc ciuitas pbitura esse latibulū firmū pastoribus. cū lōge abesset. si q. eos uestigare uellet. & inquirere. ANNONā copiosā. Libēter hoies māfione & sedē ppetuā in ea ciuitate cōstituunt. q. frugū ferax est. & utēficia oia copiose suppeditat. IVmentoz. Lucianus. πρὸς ἰσὴρ ἡμῶν τῶν κτήν. p. uēditio erat iumentoz. grāce κτήπος dicit iumentū. Vnde κτήριον. dicti medici iumētotauro oriente q. natus fuerit. aut auriga erit aut equoz. nutritor. aut mulomedicus. aut equitarius. mēda est in codicibus ipressis. in gbus. p. egrius legif. egnarius. equitiū. ut supra annotauimus si gnificat gregē equoz. Vnde & egrius dictus egrii magister. q. & egrio & armentarius noiat. Quē Maternus mulomedici dixit. Columella Varro. ceteri ueterinariū nominant. uulgo uernacula lingua mareschalchū uocat. a ueterinis aut ueterinariū iclinat. sunt aut ueterina aīalia oia. quae ueteri here qd possunt. de gbus apud oēs mētio. a Columella pecoris medicina dī ueterinaria medicia. cuius prudēs esse debet pecoris magister. illud adde. ne qd scīs pterea. ephorhēdicas dici a gallis bonos equoz. domitores. Vnde urbi ephorhēdia in nona Italiae regiōe iditū nomē. REfectis corporibus. Sic māgonēs corpora uenaliū māgonizāt. ut sint uēdibiliorez. & robur ac pulchritudinē inani sagina mētiant. Vocē pconis. Ministeriū pconis uox est. in pcone uox magna. Sonora clara exigitur officiū pconis est uoce sublatissima p. dicare ea quae uenui. pponunt. Plautus i eo ipso aīas lapide ubi p. o p. dicat. grāce δὲ κηρύξ Lucianus. ο κηρύξ ἐν φημῶς ἐν ἀγορᾷ λέγει ἑστὸς ἐκρυττῆρ. p. prāco uocalis stans in medio foro pconū faciebat. PRāstinaf. Emunt. SVBficiū. Apud scriptores uocalis stans in medio foro pconū faciebat. PRāstinaf. Emunt. SVBficiū. Apud scriptores mō subficiū. mō subficiū scribi lego idifferēter eodē significatu & itellektu. nā succifiua dicuntur succifiua

Abstinē dū a cānina fācundia. ficitores Ficitas. Oluitas. Cariosus. Caries. Multiu ga.

uires formicaz.

Morsum culā.

Polyan thro. pos. Ci.

Ctenia stri.

Mulome dici.

Equitiū. Equitarius.

E quifo. Veterina riu.

Veterina Ehorhe.

dica qui Officiū.

pconis. Ceryx.

subficiū succifiua

pronunciat uenalis Asini tanq̃ mancipii: eūq̃ esse ait cappadocem tanq̃ nationis probatæ: namq̃ ex cappadocia regione asiatica serui utiles & boni uenales deportabant: quos cappadocas poetæ conuincientes appellant: Persius, Martialis, Papinius. Ad hunc intellectum referendus est uersus ille Oratianus eget æris cappadocum rex: ubi rex cappadocum significatur non rex cappadociæ ut ego sentio: sed dominus famulosus habensq̃ cappadocum, mancipiorum legiones in famulicio. Cappadociam bifariam diuisa est in maiorem cappadociam & alteram, quam pontum nominauerunt.

cappadocia Strabo in xii. cappadociam dicit fuisse diuisam in decem strageas. **Strata** hoc est præfecturas: olim Romani concessere libertatem cappadocibus ob amicitiam: quam illi recusauerunt dicentes se eam ferre non posse orarūq̃: ut sibi rex daretur. Tuñc Romani admirati q̃ inuenirentur: qui libertatem recusaret permissere ut quem uel lent regem eligerent illi ariobarzanem elegerunt: cum igitur ex cappadocia boni serui uenirent, ad id alludens asinum. scite festi-

uiterq̃ cappadocium esse pronunciat tanq̃ generosum. Dum hæc conderem subit memoria rei uulgaris quidem & quotidianæ attamen notabilis, & enim uulgo quotidie uolentes qualibet rem excellentiam denotare, eam cappadocem appellant: Tam uiri q̃ scemina, tam pueri q̃ senes, sic faba p̃ grandis & eximia dicitur cappadocia, sic egregie improbus dicitur esse ex cappadocia, sic de aliis prope infinitis dicitur cappadox est. Nimirum debet subesse ratio aliqua in tanta uulgi nominatione: quam ego coniectatorie coniecto fluxisse ex hac appellatione seruili, nam cum seruum bonum frugi & præter ceteros aptiorem in uenditione uellent ostendere: cappadocem eum & ex cappadocia esse pronuntiabant: tanquam ex natione minus infamata, & ex qua mancipia omnium præstantissima optimaq̃ uenui subiiciebantur: Res interdum protritas & in usu uulgi promiscuas mecum misistans: ad doctrinam moreq̃ priscorum pro uirili parte reuocare contendo: ut uideantur municipes mei non parum multa retinere doctæ antiquitatis uocabula atq̃ adumbrata uestigia: super quo aliubi plura: Illud adde dignum annotatu. Quod apud grecos dicitur τρία κακία κακιστά, id est tria, ccc. pessima uidelicet cappadocia: creta: ciicia: tanquam homines indidem prouenientes sint pessimi mortalium, dicitur ab eisdem grecis monstrum siue portentum cappadocion. Diuus

Augustinus in libro de grammatica illud τρία κακία κακιστά, id est tria cappa pessima autumat dici de tribus corneliis uidelicet: Cornelio sulla: Cornelio cinna: Cornelio lentulo, qui pessimi perniciosissimiq̃ extiteret. **MATHEMATICUS** Peritus scientiæ fideralis: & matheos professor: qui & genethliaci, & caldei, & planetarii nominantur: de quibus apud Suetonium copiosius. **CORNELIA** legis, Cornelius sylla dictator leges tulit ab ipsius nomine Cornelias nuncupatas Mar. Tullius in prima philippica. Quare acta gracchi leges sempronias proferuntur, quare sylla cornelia. Apud iuriconsultos. Mentio est de legibus corneliis. Titulo ad legem Corneliam de falsis: Item ad legem corneliam de sicariis & ueneficiis, & aliis pluribus in locis: erat in lege cornelia caput, quo poena sanciebatur in illum, qui liberum hominem pro seruo uendidisset, q̃ poena ipsius legis corneliae tenebatur, in libris iuriconsultorum non extat hæc quidem lex cornelia: Sed per alias leges interdictum: ne quis liberum pro seruo uendat. Nunc itaq̃ ueluti Asinus sit mancipium & homo uenalis: Fe-

stiuiter ludens meminit corneliae legis: corrigendus est error in hoc loco multorum: qui legentes apud Quintilianum & alios citati testimonia Mar. Tullii pro cornelio: intelligunt orationem pro Cornelio Balbo: cum intelligenda sit oratio pro Cornelio de maiestate: qui in tribunatu pro rostris pro contione, condicem in quo lex erat perscripta ipse recitauit: quod ante Cornelium nemo tribunus fecisse estimabatur, & iccirco accusatus, tanq̃ maiestatem tribuniciam imminuisse quem Cicero defendit: egitq̃ pro Cornelio quadriduo: qua in causa Fulgentibus armis præliatus esse proditur, cōsequutus dicendo, ut populus Romanus admirationem suam, non acclamatione tantum, sed etiam plausu confiteretur. **QVIN**. Hortatium est. **BONVM** & frugi. Verbis hisce utebatur uenali-

Venaliarius, id est uenditor in uenditione seruorum, & propria laus serui est: ut frugi dicatur, utilis necessarius: Oratius in sermonibus dauus ne, ita dauus. Amicum mancipium, domino & frugi. Plautus ita seruum par uidet frugi se se instituere: frequens est locutio apud auctores bonæ frugi seruus. **Anxitudo**, PERcontatur anxie. Ex more, semptog: qui in emendo rem uenalem curiosius contemplantur, cauētes ne a uenditore circumueniantur: Anxitudinem dixerunt ueteres pro angore: sicut altitudinem pro albore, candore ue. **VERVEcem** uides. Id est mansuetum mitem quietum instar ueruecis: & ueruecina placiditate præditum: in proximo uolumine dixit quouis ueruece mitiorē efficere.

NEC calcitronē. In edicto edilicio scriptum sic fuit, equus mordax, ac calcitro uitiosus non morbo: sus est, calcitrones aut dicunt, q̃ infestant calcibus & calcitrandi uirio sunt obnoxii: qd̃ non solum de brutis aiantibus: sed est de hoibus dici testis est Plautus, in asinaria his uerbis, ita hæc morata est ianuæ, exemplo ianitorē clamat, pcul si quē uidet ire ad se calcitronē. **FOEminibus**, Femoribus & coxis: signare locutus, nam foemina proprie sunt partes femorum interiores qd̃ docet Plinius sic scribens in xxviii. foemina atteri adurigi equatu notum est. **LVRconē**, Nomine p̃prolo contumeliosq̃ lur-

nec calcitronē qd̃ sed p̃rsus ut asini corio modestum hominē ihabitare credas, q̃ res cogitu nō ardua. Nā si faciē tuā mediis eius foeminibus emiseris, facile p̃co- taberis: q̃ grādem tibi demostret patientiā: sic præco lucronem tractabat diacule, sed ille cognito cauillatu: similis indignati. At te inquit cadauer surdū: & mutum: delirumq̃ præconem: omnipotens & omniparēs dea syria: & sanctus Sabadius: & bellona: & mater Idea cum suo Adone. Venus domina: cecū reddant: q̃

quos incessentem, ideo demosthenem urbanum fuisse dicunt dicacem negant, itidem a dicendo dicteria nominata: sunt autem dicteria ioci & cauillationes græci scomata & ledorias uocat de quibus suo loco plura. **CAVILLatu**, Cauillatione irrisione. At te inquit, Impræcatio dira in præconem qua impræcatur, ut ira deorum, & ultione obsurdefcat, obmutescat excecetur. **OMNipotens** dea syria, Philosophi tradunt, & memorat Augustinus in xii. de ciuitate dei unum esse deum, & unam deam, quæ numina uarii nominibus nuncupantur, sic sol apollo liber hercules mars mercurius, aliis quoq̃ prope infinitis nominibus colitur, sic iuno dicitur dea tellus & mater magna, & ceres, Diana luna, proserpina, dicitur eadem Dea syria, ut autem magistra lectione compertum habemus, Dea syria, & dea cybeles, quam & magnam matrem dicunt, sacra sunt consimilia: cum una sit dea, nam sicut cybeleii galli amputant sibi uirilia sic & dea syriae semiuiri cinedi, sicut illi fanatici secant membra & insana iactatione discurrūt ita sacerdotes dea syriae profecant musculos gladiis lancinant membra flagris, & afflatu furoris bacchabundi uaticinantur: ex hoc profectu & uerberatione cum membra tumescant, siriacorum sacerdotum, ob id dixisse uidetur, martialis iuro per syrios tibi tumores. **Omnino** communia & fere eadem numina esse produntur cybele & dea syria, & ut inquit Augustinus non tam sunt multa dea: q̃ multa unius nomina, igitur quæ cognomina conueniunt cybelæ eadem dea syriae decenter apponuntur, cybelæ omniparēs cognominatur, quod telluris epitheton est nam eandem & tellurem & magnam partem esse uolunt, consimiliter dea syria nominatur omniparēs omniparēsq̃, quasi omnium parens omnia gignens, compluscula alia sunt consimilia, atq̃ gerens omnia: quæ prout occurrent suo loco dicentur. **SANctus** sabadius, Eundem haberi solem atq̃ liberum accepimus: quem sabadium nuncupantes magnifica religioe in thracia celebrant, ut Alexander scribit ei q̃ deo in colle ædes dicata est: specie rotunda cuius medium interpatet tectum, rotunditas ædis monstrat huiusce sideris speciem summoq̃ tecto lumen admittitur, ut apparet solem cuncta uertice summo lustrare lucis immisissu, & quia eo uniuersa patefunt igitur cum dea syria sit luna, & cætera numina foeminea complectatur: merito illi iungitur sabadius qui est sol & liber pater breuiterq̃ omnia masculina numina complectitur, Addamus hoc in loco & illud tanq̃ auctarium quod numina quædam antiqui coluerunt utriusq̃ sexus participatione pollentia: quos deos arsenothelis appellant quasi dicas masculo foeminos: quo nomine quædam quoq̃ animalia ab Aristotele nominantur semet ineuntia, Sabadii dei meminit, M. Tullius in libris legum: eumq̃ ut peregrinum eiecitum a ciuitate atticorum tradit & si mendose sabei pro sabadinus scriptum legitur, in monumētis grecorum maximeq̃ apud suidam comperio sabazium dici deum Dionysium hoc est bacchum, quo rotunditasq̃ ei, ita enim barbari dicunt bacchari. **BELLona**, Dea bellide qua Virgilius in viii. quædam cum sanguineo sequitur bellona flagello foror martis & uxor, nam ut inq̃t Augustinus, in sexto matrimonio fororum iungimus & fratrum bellonam matri collocamus: uulcano uenerem neptuno salaciam, bellona dicta ut grammatici deriuat quasi bellonata: alio quoq̃ nomine enyo poetis nominatur. **IDEA** cybele, Ab ida monte phrigiæ & cretæ: sortita nomen utrobique: enim cerimoniae cybeles in magna erant ueneratione hospes numinis ideci dicitur a fatiographo scipio nascica qui simulachrum cybeles hospicio domestico accepit. **CVM** suo adone, Hoc iungendum ē inferioribus, ut ita iustitiam legas: cū suo adone uenus domina, nā sicut atis iungit cybelæ, ita ueneri copulat Adonis, de quo supra dictum est ab apro tradunt interemptu Adonim id ad solē referētē, Ezechiele scriptū est, & ecce ibi mulieres sedebant lugentes adonidem, ubi intelligi uult fuisse dolatriam celebratam.

Calcitro
nes.

Foemina

Lurcōes,
Lurcare,

Ventre,

pro para

sitis,

Dicaci

tas,

Dicteria,

Scomata

Vnus

deus,

Nomina

plura,

Cybele &

dea syria

eadem,

Omnipa

rens,

Sabadi

us,

Arseno

thelis di

Bellona,

Enyo,

Adonis,

in honorem adonidis. scribit Amianus Marcellinus in. xxi. historiarum adonia fuisse festiuitate adoni dedicatam: uerba Marcellini hæc sunt. Eueniat hisdem diebus annuo cursu cōpleto adonia ritu ueteri celebrari amato ueneris, ut fabulæ fingunt apri dente ferali deleti: qđ in adulto flore sectū est iudiciū frugū. de adonideq; colebat in syria: fabulæ Lucius in libro de Dea syria. SCVRilibus. Rīdiculis. & mordacibus. a scurra scurilis deriuatur. Quītilianus in. vi. scurilē dicacitatē oratori alienissimam esse tradit consimiliter. M. T. scurilem iocū improbat perinde ac idecog; oratori & uiro graui.

VELitaris. Velitari ē pbra ultro-

citroq; obiectare. uelitatio quoq; dicitur probrog; obiectatio ab exēplo uelitaris pugnae. de hoc supra scripsi uelitati aduerbiū est. ut salutati quo usus est sisenna. FE/ro. Asino feritaris indomitæ ferinaeque naturæ. Simulacrum statutam deæ syriæ. Medicum. Festi uiter dictum de medicō statuta fractæ parando. Lymphaticus: Furibundus fanaticus: bacchabundus. græci πυφολαπτορ uocant. lymphare est i furorē cōmouere. Valerius flaccus totam lymphauerat urbem: Statius. It lymphante deoscatent poætæ hac locutiōe. EMptionem desineret. Omitteret & ab emptione desisteret locutio elegans: & apud eruditos frequens. M. Tul. libenter mehercule artem desinere tecūq; & cum similibus nostri uiuerē: passue dixit Au. Gellius disciplina tibiis canendi desita est. id est uocabula desita uocat quæ desierūt ēē in usu: & exoleuerūt. PRAECio depenso. Depesum accipe. p. solu-

Artem desinere. Desita uocabula. Numi appendebantur.

to uerbū ductum ex ritu prisce: apud quos asses librales appendebant. s. de expēsa: in ratioibus & impēsa dicunt: ab eodē ære ipendēdo dispēsatōres & pēsiōes. inde dispēdiū quoq; pro dāno qđ in dispēdēdo solet minus fieri hinc ēē cōpēdia. & ipēdia noiant. M. Varro. & Plinius auctores. TEdio mei. Signat se minimo pracio fuisse diuenditum cū dominus asini uel ranula mercedula accepta gaude-

Mille denarium. Mina habet drachmas. lxxv.

PHillebo. Græce dicitur φιλῆ βοσ τὸν το γαρειχέρον αὐτὸ ὀρθῶς αὐτοῦ. philebus hoc enim

drachmas. lxxv. Spartea. Spartū. Sparta. ria carthago.

hinc sportæ. quasi sparteæ dictæ. de sparto plura Plinius in. xix. idem in. xxiii. dubitat an genista. quæ præstat usum uutilium sit sparsum. græci ad funes sparto usi sunt: unde sparteæ pro fune & uinculo tumida autem dixit a crassitudine funes & uinculi spartei. NOVICium famulum. Asinum intelli-

ge. PVELla. Festiuiter & merito puellas appellat effeminatos euiratosq; cynedos qui in sextum pe-

ne muliebrem erant reformati. citra omnem uirilitem: quos redebant q; nati essent masculis. sic Catullus atym: sic gallos cybeleios. qui genitalia mutilabant foeminino genere decenter appellat. Lucia-

nus: ὠκορᾶσῖα δουλὸν ἡμῖν ἐφρῆκα. καλὸν καὶ ἄδρον καὶ ἀκρίτῃ. Δοκρὴ τὸ γέρον. id est o. puel-

lae seruū uobis emi pulchrū. & uberē. & natiōe cappadocē. ubi annotādū a Luciano quoq; cōmendari

Interps. Luciani cecutiēs asinum cappadocem tanq; ex regiōe pcellēt. ut dudū a nobis explicatū ē. interps. Lucianū qđ sibi uolue-

rit. hoc in loco nō dispicio. qđ illud ὠκορᾶσῖα. interpretat coralia. scitissime septissimeq; cū apud græ-

cos dictiōe usitatissima τὸ κορᾶσῖον puella dicat: & Lucius noster ὠκορᾶσῖα scitissime expōserit di-

cēs o puella. ILla puella. Ex Luciano ad uerbū: ἡσάρτα κορᾶσῖα ταῦτα ὅχ λὸσ κίρσι. Δὸρ σὺ περ γὰρ τοῦ φιλῆ βοῦ. id est erant illæ puellæ turba cynedorum philebi cooperatores. INTollunt. Tol-

scurrilibus iam dudū contra me uelitaris iocis. An me putas inepte iumēto fero posse deā cōmittere: ut turbatū. repēte diuinū deiiciat simulachrum: egoq; miser cogar crinibus solutis discurre. & deæ meæ humilia centi aliquem medicū quærere. Accepto tali sermone: cogitabā subito uelut lymphaticus exilire: ut me fero citate cernēs exasperatum emptionē desineret. Sed preuenit cogitatū meū emptor anxius. precio depēsō statiqđ qđ gaudens dominus. s. tedio mei: facile suscepit septedecim denariū. & illico me tumida sparteā deligatum tradidit Philebo: hoc enim nomine censebatur iam meus dominus. At ille susceptum nouitium famulum trahebat ad domum. statimque illic de primo limine proclamat: puellæ seruū uobis pulchellū en ecce mercato perduxī sed illæ puellæ chorus erat cynedorum: quæ statim exultātes in gaudium: fracta rauca: & effeminata uoce clamores absonos intollunt.

PRAECio depenso. Depesum accipe. p. solu-

to uerbū ductum ex ritu prisce: apud quos asses librales appendebant. s. de expēsa: in ratioibus & im-

pēsa dicunt: ab eodē ære ipendēdo dispēsatōres & pēsiōes. inde dispēdiū quoq; pro dāno qđ in dispē-

dēdo solet minus fieri hinc ēē cōpēdia. & ipēdia noiant. M. Varro. & Plinius auctores. TEdio mei. Signat se minimo pracio fuisse diuenditum cū dominus asini uel ranula mercedula accepta gaude-

ret. ab alienare asinū fastiditum: cuiusq; tedio iam pridem afficiebat. SEptemdecim denarium. Pro-

denariū sic. n. ueteres locuunt. hoc mille denariū: hoc mille nūmū pro denariū. & numerum. di-

cebant etiam duo milia denaria auctor. M. Varro in libris de analogia. Lucianus ait asinū fuisse huic

cynedo uenditū τριακόντα δραχμῶν. triginta drachmis. Mina autē siue libra hēt drachmas. lxxv.

PHillebo. Græce dicitur φιλῆ βοσ τὸν το γαρειχέρον αὐτὸ ὀρθῶς αὐτοῦ. philebus hoc enim

nomen habebat meus emptor. TVmida parte deligatum. Eam partem in asino signat: quæ tumo-

re turgida circa collum iumentorum propter uincula tractoria esse solet. Codex manu scriptus ha-

bet tumida sparteā quæ lectio purior est & probior ubi sparteā ponitur pro helcio & uinculo ad tra-

hendum accommodato. dicta a sparto ex quo conficitur: spartum autem herba hiberica est siue iun-

cus: quo futes naues suebantur: a cuius copia carthago noua in hispania spartaria cognominatur.

hinc sportæ. quasi sparteæ dictæ. de sparto plura Plinius in. xix. idem in. xxiii. dubitat an genista. quæ præstat usum uutilium sit sparsum. græci ad funes sparto usi sunt: unde sparteæ pro fune & uinculo tumida autem dixit a crassitudine funes & uinculi spartei. NOVICium famulum. Asinum intelli-

ge. PVELla. Festiuiter & merito puellas appellat effeminatos euiratosq; cynedos qui in sextum pe-

ne muliebrem erant reformati. citra omnem uirilitem: quos redebant q; nati essent masculis. sic Catullus atym: sic gallos cybeleios. qui genitalia mutilabant foeminino genere decenter appellat. Lucia-

nus: ὠκορᾶσῖα δουλὸν ἡμῖν ἐφρῆκα. καλὸν καὶ ἄδρον καὶ ἀκρίτῃ. Δοκρὴ τὸ γέρον. id est o. puel-

lae seruū uobis emi pulchrū. & uberē. & natiōe cappadocē. ubi annotādū a Luciano quoq; cōmendari

Interps. Luciani cecutiēs asinum cappadocem tanq; ex regiōe pcellēt. ut dudū a nobis explicatū ē. interps. Lucianū qđ sibi uolue-

rit. hoc in loco nō dispicio. qđ illud ὠκορᾶσῖα. interpretat coralia. scitissime septissimeq; cū apud græ-

cos dictiōe usitatissima τὸ κορᾶσῖον puella dicat: & Lucius noster ὠκορᾶσῖα scitissime expōserit di-

cēs o puella. ILla puella. Ex Luciano ad uerbū: ἡσάρτα κορᾶσῖα ταῦτα ὅχ λὸσ κίρσι. Δὸρ σὺ περ γὰρ τοῦ φιλῆ βοῦ. id est erant illæ puellæ turba cynedorum philebi cooperatores. INTollunt. Tol-

lunt sustollunt clamores insuauēs & absurdos interdum absonus dicitur. sine sono. ut tradit Nonius.

R. Ati. Opinantes. Ministerio suo. Obscenum ministeriū intelligi uult: quo. scynedi & patici co- Fabula
luntur a subactore. NON ceruā pro uirgine. Alludit ad fabulā iphigeniæ: q̄ talis est: cum græci i ex
peditionem troianā pficiscentes in aulidē uenissent. Agamēnon ceruū Dianæ ignarus occidit. unde
irata dea status uentorum remouit. & in undis uiolentior cōmota tempestas. quāobrem cū navigare
non possent. & pestilentiam sustinerent. oracula consulta dixerunt agamēnonio sanguine dianā esse
placandam. & ut Ouidius narrat. calchas uates cecinit sanguine uirgineo placandam uirginis irā esse

rati. s. uere quem piam hominē seruulū ministerio suo
paratū. Sed postq̄ non ceruā p uirgine sed asinū p ho
mine succidaneū uidere: nare detorta: magistrū suū
uarie cauilant nō. n. seruū: sed maritū illum scilicet sibi
perduxisse. Et heus aiūt. caue ne solus exedas tam. bel
lum scilicet pullulum: sed nobis quoq; tuis palumbu
lis nōnunquā impias. hæc & huiusmodi mutuo bla
sterantes: præsepio me proximū deligant. Erat qui
dam iuuenis satis corpulatus: choraula doctissimus:

de duētores danaum. Ouidius Martialis cæteri pro uirgine suppositam ceruam cradiderūt. notū ē na
sonis carnē supposita fertur mutasse mycenida ceruā. SVCcedaneū. Suppositū. subditum. uicariū
uocabulū est ex plautino fonte deriuatū. in epidico. n. scriptū est. men piacularē oportet fieri ob stulti
ciam tuā: ut meū tergū stultitiæ tuæ subdas. succidaneum. quæri at solet a studiosis quid significet. &
quæ nā apud antiquos foret hostiæ succidaneæ. est at succidaneus q̄ succedit in alienū locū quasi uica
rius suppositusq; a succedēdo dictus succidaneæ hostiæ. ut docet Au. Gellius quasi succedaneæ appel
late sunt: quoniam si primis hostiis litatum non erat. aliæ post easdem ductæ hostiæ cedebantur q̄
prioribus quasi cæsis luendi piaculi gratia subdebantur. & succedebant. ob id succidaneæ a succeden
do nominatæ. eadem ratione uerbi præcidaneæ quog; hostiæ dicuntur quæ ante sacrificia solemnia
pridie ceduntur. quin etiam ferias præcidaneas dici uoluerunt quæ solemnes legitimæq; ferias præ
cederent. M. Cato prius inquit quā messē facias porcam præcidaneam hoc modo fieri oportet de
qua sic scribit Gellius porca præcidanea appellata quā piaculi gratia ante fruges nouas fieri cœptas
immolari cereri mos fuit. quod ad succidaneum attinet. Diuus Cyprianus non minus elegantia ora
toria quā ecclesiastica doctrinā consultus decenter dictionem hanc usurpat. cum ait non potest ui
deri cessasse. qui uicarios sustituit. & qui pro se uno plures succedaneos suggerit. NARE detorta.
Indicium est indignationis irrisionisq; naribus enim ut auctor est Quintilianus derisus contemptus
fastidium significari solet. MAGistrum. Philebum. CAuillantur. Irrident illudūt fastidiunt Lu
cianus ait τὸ κορῆ. nam σκωπτῖς græce cauillor. MARItum. Obscene rei significatio est tanquā
philebus asinum redemerit sicut uxor uirum a quo subagitaretur erat enim cyneus paticus Lucia
nus. τὸν τορ οὐδὸν λορ ἄλλῃ. πρὸς φῖον non hunc seruū sed sponsum ducis. EXEdas pullulū.
Sensus est. nolito tu solus perfrui hoc asello sed eius concubitus nobiscum quoq; partiario commu
nica. Allegoricos totum dictum namq; solemus soli. exedere & edendo absumere pullulos illos to
ros: qui sunt sciti saporis nulla parte sodalibus impartita bellus præterea pullulus dicitur festiuum
elegāq; deliciolū. & est nomen blādimeti. olim Caligula a Romanis appellatus est pullus & puppus. Pullus
Plautus quoq; ait in cassina meus pullus. meus passer. mea columba milepus. Antiq; pullum uocabāt
puerum eius a quo amabat: unde qntus fabius q; eius natis fulmine icta cēt pullus iouis appellatus ē
Plinius noster in arboribus pullulos uocat sobolem pullulantē. ex radicibus & plātaria: nullis uero ar
boribus tales pulluli proueniūt nisi q̄rū radices amore solis atq; hymbris in summa tellure spaciānt.
PALumbis. Trāslatio a pullis palūbiū: qbus adhuc iplunibus cibū ipartiri solet mī. & nos infarcius
Plautus i asinaria ubi qđ dederā. q̄si colūbæ pulli in ore ambæ meo usq; eratis. uiuere palūbes ad. xxx.
annū Aristoteles & Plinius auctores sunt hyeme muti sunt uere uocales. Nigidius putat cū oua incu
bāt sub tecto natiā palūbē relinq̄re nidos. caro palumbis in cibatu coeret uenerē & iguina hebetat
hic Albertus magnus q̄ melius calebat physicas philosophias q̄ latinitatis elegātiā palūbū ex eo dici
tradit qđ percat lūbis pp ueneris. refrigerationē palūbus ferus e posca decoctus medetur celiaci ce
liaci Varroni & Plinio sunt q laborant aluo cita. Concelsus celiaci morbū a græcis noīari tradit q in
uētriculi porta consistit. MVtuo. Vicissim mutui ter quoq; a ueteribus dī. BLAsterantes. stulte
& cupide & imodice loquētes qđ uerbū a græco. βλαξ originē ducit blax autem dī stolidus & mol
lis. apud Oratium blaterare prima syllaba correpta ponitur illo uersu & magno blateras clamore fu
gisq; CHORAVla. Choraulæ græce dicitur Tibicen. Choraulam appellant artem Tibiciniam. a
Choro & aula quæ tibia significatur. ptolemæus rex ægypti culpat a scriptoribus. & imprimis a

Fabula
iphige
niæ.

Iphia/
nassa.
Succeda
neus.
Succida
neæ ho
stia.

Pracida
neæ.

Pullus
nomen
blandi
menti.
Pullus
iouis.
Pulluli.
Palūbes.
Palum
bus un
de celi
cus qui
Blax.
stolidus.
Blateras
chorau
les.

Strabone quod præter alia flagitia etiam choraulam exercuerit: qua adeo gloriabatur ut non contaretur certamina tibicinii in regia celebrare. Tibicinum enim uocabulo oppido elegantius appellauit in floridis. Lucius noster artem tibiis canendi. Ab eodem choraulæ monumentarii dicti sunt Tibicines. qui ad sepulchra apud siros hoc est defunctos canebant. quales præci siticinas uocant. COL/ laticia stipe demensa. Signat tibicinem redemptum esse pecunia: quam eleganter Collaticiam nominat: quia collata fuerat. Sed amphibolon est: utrum collata a choro cynedorum. An collata a popu/ laribus Religionem deæ siriae man/ cipatis. Proditum est ab historicis funus agrippæ Collatis sentanti/ bus a Populo Romano adornatū esse. Talis pecunia eleganter Colla/ ticia dici potest. Stipem autem di/ ci æs: & pecuniam notissimum est: ut interpretatur. M. Varro a stipa do stipem nominarunt: quoniam non in arca ponebant: sed in ce/ la stipabant id est componebant: numerū pecuniæ maiorem quo/ minus loci occuparet a stipe in/ clinantur uerba stipulari: & re/ stipulari: stipulatus: stipulatio. quibus uerbis stipem id est pecuniam alligamus. non facit adstoma/ chum interpretamentum illud: quod scriptum legimus libro tertio institutionum stipulum apud ueteres firmum appellari a stipite & inde stipulationis nomen deduci. Demensa autem accipe pro numerata soluta: una dictio est. M. T. ut uerba uerbis quasi demensa & paria respondeant: sic & demensum dicitur quo nomine significatur cibarium seruorum. nam serui quaternos modios fru/ menti accipiebant in mense & id de mensum dicebatur. siue dimensum utrum autem a mense an a metiendo incertum est. quidam in duas dictiones distinguunt ut sit demensa scilicet numulari tāquā significet pecuniam. demensarii mensa esse perolutam: quam græco uocabulo trapezam uocant: un/ de & trapezitæ dicti argentarii mensarii: dictione apud Plautum frequentissima. COR nu canes: Cornicinem denotat. PR. Omiscuis operis. Sicut in cultura fundi plures operæ parantur ita hic subactor cinedorum operas uenerias dispartiebat. partarius concubitus p omnes quasi in orbē ibat nemine obscenissimæ libidinis exorte. L. Laboris uicarius. Vicariū quod nemo nescit dicimus qui uicem alterius gerit implet: qui fungitur ministerio subditus in alienum locum. Liuius in quinto hunc ergo institutū disciplina mea uicarium pro me rei p. udo dico: item alibi uicarium tibi expe/ diā: interdū nomē est adiectiuū. dixit Cyprianus has pro me uicarias litteras mitro Quintilianus in gladiatore mortem alceſtis uicariā deceter appellat q̄s. pro admeto marito mori non recusauit: eiusq̄ morituri factum uicemq̄ subire. ab eodem manus uicariæ dicuntur pro altero pugnaturæ: uigil la/ boris uicarius erit asinus. qui geret uicem laboris in concubitu & subactorem laboribus ueneris ex/ haustum uicissim recreabit uicarii sunt uiliores serui qui seruiunt maioribus seruis de quibus fre/ quens mentio apud iuris consultos oratores & poetas. DEfectis. Ex haustis & ut inquit Catullus: exfututis nimio concubitu. INclusiati. Versicolore ueste induti. deformatio est syriacorum facer/ dotum qui uario cultu exornati processerunt. delicata autem uestimēta dissolutionem animi & cor/ poris signant. inclusiati uel potius indusiati significantur uestiti indusio. est autem indusium uestimē/ tum quod corpori itra plurimas uestes adheret dictū quasi itusium ab eo qd̄ intus habeatur. aucto/ res. M. Varro & nonius hinc Plautus in epidico dixit tunica idusitā. sup hac re in secūdo cōmētario copiosius. DEformiter formati. Ex cōtrariis dictiōibus q̄sita elegantia est. ut deformiter formatos dixerit quos intelligi uult comptos exornatosq̄ mulieribus ornāmētis: quæ uirum maximæ defor/ mant: sedant deuenstant. Quintilianus in hanc sententiam scribit hæc digna memoratu scituq̄. si quis corpora uirorum uulsa atq̄ fucata muliebriter comat. foedissima sunt ipso formæ labore. & cul/ tus cōcessus atq̄ magnificus addit hoibus ut uersu græco testatū est auctoritatē. at muliebris & lu/ xuriosus non corpus exornat sed detegit mentē: in deuteronomio p̄cipit ne mulier iduæt ueste uiri/ li nec uir utatur ueste fœminea abominabilis. napud deū est q̄ facit hoc. Faciē deliti. Id est habētes faciē fucatā & pigmētis illitā antiq̄ figura est. delitus: ut illitus: ut oblitus inclinā a uerbo delino deli/ ni delitū. a deleo uero fit deletū. lino facit i p̄terito liui & leui. uetustissimi ēt lini protulisse iueniunt: in supino facit litum. unde Virgilius in quarto Georgicog. & paribus lita corpora guttis. sic & deli/ no quod a lino compositum est facit delitum. CEnoso pigmento. Crasso & pingui foco: nāq̄ mu/ lieres non parum multæ faciē fucat pigmentis pinguibus. & quasi delutant lutamentis Ceni & ui/ si. id quod Iuuenalis carpit in muliere illis uersibus. interea fœda aspectu ridendaq̄ multo pane tu/ met facies aut pinguis popeana spirat & hic miseri uiscantur labra mariti. Vel cenoso pigmento: ex/ pone pro sordido & faciē de formante pigmenta enī in faciē uirili sunt foedissima. & ceno cenosiora

Diuis Augustinus pigmenta & fucos taxans sancte & salubriter sic scribit furare faciē pigmentis quo rubicundior uel candidior uel uerecundior appareat adulterina fallacia est: scribit Iulius firmi/ cus q̄ qui orientibus pleiadibus nascuntur hi erunt unguentis oblitū polita fronte: & accuratis uesti/ bus semper nitidi: qui alienis erinibus appositis ficta & cōposita pulchritudinē mētiant. totius corpo/ ris formā uario pigmentoḡ genere molliētes: ii demptis pilis corpus suū in fœminei corporis imagi/ nem transferret: quoḡ uestes ad muliebris cultus similitudinē excolunt: ii molliter ambulantes ue/ stigia sua cum delicata quædam moderatione suspendunt & po/ nitebit eos. quod uiri nati sint pig/ menta sunt modo ad fucadā fa/ ciem accommodata alias pro co/ loribus pictorum accipiuntur. De quibus caput est apud Plinium in xxxv. pigmēta quoḡ pro aroma/ tibus usurpant. Diuis Hierony/ mus aromata inquit sunt species pigmentorum: pigmentarius dicitur concinnator pigmentorum. Maternus tradit quicunq̄ habue/ rit horoscopus in parte libræ. xxvi. erit pigmentarius uel thurarius. OCVlis obunctis. Iulius pol/ lux ad commodum casarem scribens inquit τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογράφει τὰς ὀφθαλμοὺς μελαίνας. oculos suppingit supercilium denigrat. Plinius quoq̄ noster in x. tanta est inquit decoris affectatio: ut tingatur oculi quoḡ. GR. Aphica. Eleganter condecere concinniter: aduerbium est: quo frequen/ ter utitur Gellius. sic & graphicus homo dicitur ad unguem factus absolutusq̄. Plautus ne tu habes seruum graphicum. & quanti uis pretii translatio a pictura quæ græce dicitur graphis. cuius Plinius commemorat in xxxv. his alia multa graphidis uestigia estant. in tabulis ac membranis. ex quibus p/ ficere dicuntur artifices. idem antigraphicem uocat picturam: quam in tota græcia pueri ingenui an/ te omnia docebantur. Res ergo eleganter depicta graphice formata & graphica dicitur quod & ad alia quoḡ eleganter sciteq̄ transfertur. Mitellis. Mitre diminutiuum est mitella: de qua poeta in ludi/ cro idilio. copa syrisca caput graia redimita mitella: mitras autem & mitellas ornamenta esse fœmi/ narum ex quibus redimicula religabant. nouerunt omnes: quibus notum est notissimum illud Ma/ ronianum. & tunica manicas: & habent redimicula mitra. CROcotis. Crocoræ dicuntur tunica infectæ croceo colore: talia autem uestimenta delicata sunt. & fœminea: unde neuus optimo epithe/ to mollicinam crocoram nūcupat. Plautus croculam sine crocotulam appellat in epidico. idem in au/ lularia. crocotarios infectores dixit. qui crocota inficiunt tinguntq̄ uestes croci coloris. Apud græ/ cos κροκοτορ est εἰς ἄλως χιτῶνος. id est species tunica & ut inquit fuidas crocoros est ἐπ' αὐτῶν κροκοτορ. id est uestimentum orbiculatū. epicrotū quoḡ genus uestimenti infectum colore croceo. cu/ ius meminit M. Varro crocomagma uero alia res ē: alius significatus. Siquidem dioscorides. Plinius Celsus crocomagma ponunt pro fece & retimento croci. Cuius usus est in medicina efficax uerba Cor. Celsi ex libro. v. sunt hæc. Crocomagmatis qd̄ quasi recremētū eius est. idē crocomagma adhibet persæpe ad malagmata apud Pliniū legiō crocimagma uolumine. xxi. sed purior lectio est crocimag/ ma. namq̄ ut idē docet in. xiii. feces unguenti magmata appellantur. unde croci magma quasi sex & re/ crementum dicitur: ad hæc adde crocotitium dici genus operis pistorii: poetæ græci auroram κρο/ κοτίτην uocant a ueste coloris croci. CARbasinis linteis. Carbasum genus lini esse aliubi anno/ tauimus mira tenuitate. in hispania sunt repta carboſa ut inq̄t Plinius. idē carboſei sinus & carboſi/ na uestes Virgilius in. x. tum crocēā chlamidēq̄ simulq̄ crepātes carbaseos fuluo i. nodū collegerat auro. BOMBicinis. De ueste bōbicina scripsimus i. notis seruiis. & i. cōmētariis. p̄p̄tū copiosissime de qua satyricus poeta. Delicias uel paniculus bōbicinus unū. phāphile mulier uestē bōbicinā p̄ia te/ xere inuenit Plinius i. xi. de bombice uermiculo scribens. telas inq̄t araneoḡ mō texūt ad uestē luxūq̄ fœminæ: q̄ bōbicina appellat tā tenuitate conficit. ut denudet fœminā uestis bōbicina: nec puduit has uestes ēt uiros leuitate usurpare p̄p̄ onera æstina in tātū a lorica gerenda discessere mores ut one/ ri sint ēt uestes. Vestis bōbicina ē & ut ego sentio illa proprie q̄ serica & oloſericam uulgo noſtant. & bōbices sunt illi uerniculi sericarii. q̄ apud nos sericū cōficiunt p̄stātissimū. QVIdā tunicas. Ordo ē & sensus qd̄ subligati cingulo tunicas hoc est habētes subligatas tunicas. & cinctura constrictas: q̄ erant depictæ colore purpureo: in modum lanceolarum. Vſitata eloquitiōis figura est ut illigata co/ mass. subligata tunicas. collecta sinus. Videt autem signare uirgatas uestes. quæ texunt hodie quoḡ deductis uis in modū uirgæ de qbus poeta intellexit illo uersu uirgatis lucent sagulis. Nō me præ/ terit id ex Seruiana. interpretatione aliter enarrari posse. LVteis calceis. Lutei coloris: ut docet. Gel/ lius Luteius color est rufus paulo dilutior poetæ luteam auroram bono epitheto cognominant. pro/ rubentem. quā neuus pudori colorē prælicenter appellauit auctor est Plinius lutei coloris honorem antiquissimum in nuptialibus flammeis totū fœminis cōcessum ē. & ideo numerari iter principales colores. AMiculo. Vestitu & uelamēte serico uestē oloſericā dicit totā serico textilē sine alia materie

Spiritu
 cohibe
 re contra
 plagas.

Multinodis multis nodos habebimus: & talia aspredine cruciabitur. Contra plagas dolores. Auctor est Plinius hoc praesidium esse salutare spiritui cohibere contra plagas. Quod inuentum fuit aialis cui nomen est meles. siquidem in metu sufflata cutis distentat meles ictus hominum & morsus canum arcent. Solum Terram. PR Ofectu. Sectione adicit Lucianus lingua quoque eos exertaesse & exerta dissecuisse. Sanguinis effluuium. Illos scilicet siriacos: qui modo semiviri: modo effluuium: modo cinedi a mollicie & fluxura nuncupant. Lucianus, μελακον αιματαοσ dixit, idest molli sanguinis. Sanguinem conspiceret asinum. Lucianus εγω δε ταυτα δρωρ ταπρωτα επρεμιον εστωσ μη π οτεχρεια τηθεσ και οπειου αιματαοσ γαπο τοι idest ego haec cernens: imprimis timebam ne asinino sanguine opus esset deae: hanc Luciani sententiam paulum deuius nosser Lucius inuertit: Vnde sit ut ita corrigendum esse existimen: ut pro conspiceret legas concupisceret: & erit sensus, ego extimaui ne stomachus deae desideraret sanguinem asinum sicut solet interdum lac humanum expeti. dulcissimum est hominis lac, ut iquit Plinius, maxime galit, mox caprinum: quidam asinum bibendo liberati sunt podagra chiragra ue. Codex manu scriptus non habet hominum lacem, sed bonum lacem, ut de lacte bubulo intelligas, quod medicatius est & quo alius maxime soluitur, lacem autem dixit ex uetere declinatione: apud quos lactis & lacte recto casu dicebatur. PVLsam carnificinam dedere. Purior lectio est: & sensus lucidior si legas pausam carnificinae dedere: signat enim post pausam quietem & cessationem lacerationis & uerberationis factam: pecunias collegisse circumstantibus: quarum extorquendarum causa: Talia facta uenerat pausa requies dicitur & cessatio alicuius rei. Dictio uulgaria & uernacula, qua & eruditi quoque usitati sunt Lucianus pausam facit ore loquendi. Quae Claudius in annalibus pugnae facta pausa est: Lucretius concurrere ne dare pausam. STIPES areas, uermos & asse, ex aere. Lucretius ait collegisse οβολοσ και δραχμασ. ET uini cadum & lactem. Lucianus, αλλοσ ισχυαλοσ και οιπορ καλαρεοεδοκε και τυρωρ μεδιαπορ και κριωρ τοσ ορε idest alius ficos dedit & uinum & casei cadunt & tritici medimnum nec non & ordei, quod asino esset pabulum. Quod Lucianus medimnum dixit, scito apud graecos medimnum nomen esse mense furae accipique pro modio. Aufonius in grypho ternario medimna pluraliter posuit neutro genere, cum ait hinc bromii quadrantal & hinc sicana medimna, hoc tribus, hoc gemmis tribus explicat usus agendi. Quadrantal autem: ut id quoque habeas tanquam auctarium amphoram significat Plautus, anus haec sitit capit quadrantal. SILIGINIS. De siligine: quae species est tritici & delitiae de pane siligineo: qui erat lautricissimus delicatissimisque scripsi astatim, in commentariis Tranquilli ex auctoritate plurimorum. DEAE gerulo. Asinum dicit qui gestabat deasiam syriam. CORRADENTES. Colligentes, ut supra dictum est. INSACULOS. Sicut marsupia crumenae scortae, manticae folles bulgae fisci sacciperiones uiduli dicuntur receptacula numerorum. Ita sacci sacculi saccelli sunt repositoria pecuniaria Iuuenali ignoret quantum ferrata distet ab arca, sacculus Oratius congestis undique saccis indormis inhians, apud iurifconsultos saccularii accipiuntur, pro fraudulentis impostoribus, qui uetitas in sacculo artes exercentes partem subducunt partem subtrahunt: quos Vlpianus ut ait plusque fures esse puniendos. HORREVM & templum incederem. Festiue nec minus scire distum horreo & templo. Asinus enim incedit templum, quatenus gestat Deae syriae simulachrum quod illi uenerabantur, incedit ut horrem, quatenus ordeo tritico siligine reliquisque quae horreo contineri solent onustus graditur. PALANTES. Erratici palantibus. CASTELLO. Graece κασθη. QVAESTICULI. Lucelli diminutiuum est a quaestus, sicut a lucro coelo terra rerumque natura.

A Colono deposcunt arietē. Dii boni q̄ sape hoc uideri contingit in territorio nostro : ut q̄dam hominum mendicabula sub religionis p̄textu tanq̄ ministratores sint antistitesq; diui Pauli & Antonii circueant castella, pagos uillas, & quibūdā affaniis uaticinationē mentiētes, p̄sa denūciantes diuos quos palā iacitrat p̄pitios futuros sp̄dentes ab rustico hoc bruto & credulo poscāt & accipiant arietē, ab illo gallinas, oua caseū: ab alio porcellū: ab alio sup̄sticioso & attonito tritici sestariū. Vnde fit ut suffarcinati efculentis farti muneribus rusticanis domū redeant gaudentes gaudiū genuinū, q̄ mentes simplicium uillconū & mulierculaz illuserint fefellerint deceperint, qui forinsecus tristes & sancti intrinsecus dissoluti & intercutibus uitiiis madentes inuadunt corda uillaticæ nationis. Nā urbicis ut pote uafricia pollētibus non facile est ip̄onere, scite itaq; & salubriter Portius Cato & Columella præcipiunt: ne uillicus Ariolum consuluisse uelit: ne Aruspices sagasq; admiserit: quoniam hac hoīum genera uana sup̄stiriōe rudes aīos ad ip̄ensas ac deinceps ad flagitia compellunt.

ESV rientiē, Lactantius irridēs illudensq; sacrificia ethnicorum in uis diuinaz infirmitatum sic scribit: Maactant optimas, ac pinquas hostias deo: quasi esurienti:

cendunt lumina uelut in tenebris agenti. **O**Beunt, **A**dcunt, **a**ccedunt, **L**AVtiloti, **I**MIS uen/
 ritis, **P**ura & honesta elocatione designat Iuuenē mutoniatum, & genitalibus uastis monstrabilem,
 quæ ima uetris sunt: prisci id genus hoies uiriliores appellat beneuastos monobiles mutoniatos, &
 ut noto uocabulo utar mentulatos. **S**PVR cissima propudia, **S**iriacos sacerdotes dicit, qui ob p/
 stituta pudicitia merito ita noiantur nā propudiū cū maledicto dici putant eū a quo pudor & pud/
 citia procul sint: **P**lautus qd ais propudiū spurci quoq; pter ceteras significationes dicitur obscenū
 impu; letulentum hinc **P**lautus spurcas noctes, spurcare quoq; est fodere: **P**lautus spurcat nasum
 odore illutibili. **C**elsus iuriconsultus ait agi posse aquilia cū eo qui uinū spurcauit nos interpra/
 tamur aqua immixta corrumpit: ueteres enim spurci uinum dicebāt aqua dilutum aut igne tactum.
ILlicitæ libidinis, **P**osticæ ppostera infandæ qua uir uix inrit: quæ libido iure poli & iure fori iter/
 dicta illicitaq; est: de qua **L**actantius in vi. sic refert. **I**dem mares maribus admiscuit, & nefandos coi/
 tus cōtra naturā cōtraq; institutū dei machinatus est. **P**linius in x. masculā hanc obscenāq; libidinē
 taxat his uerbis. in hominum genere maribus diuerticula ueneris excogitata oīa scelere naturæ: **L**u/
 riconsulti tradūt præsidē seuerissime animaduertere debere in stupratore seruī: **H**ieronymus in li/
 bris cōtra iouinianū qd in decretis quoq; canonicis, xxxii. q. vii. scriptū leges de illicita uenere sic tra/
 dit usus naturalis & licitus est sicut in coniugio illicitus sicut in adulterio, contra uero naturam sem/
 per illicitus, & procul dubio flagitiosior atq; turpior, quem sanctus apostolus & in masculis & in fe/
 minis coarguebat damnabiliores intelligi uolens q̄ si in usu naturali uel adulterando, uel fornican/
 do peccarent. **S**i **M**ercurius fuerit male positus, & **V**enus in domo **M**ercurii ad puerorum concubi/
 tus præpostero amore semp impellit. **I**tem **V**enus cū **M**arte in domo **S**aturni decernunt ut cum ci/
 nedis publicis ipura libidinis cupiditate iungantur. **I**NFANDis uirginibus, **C**orrige inguinibus
 siue uredinibus: dictio illa uirginibus hoc in loco casta subtilis & nugatoria est, nihilq; ad intellectum
Apuleianum pertinens, quadrat autē siue inguinibus, quod placet legas siue uredinibus ut statim sub/
 iungit dicuntur aut uredines ardores prius in centiua libidinum ab urendo deductū nomen **L**u/
 cianus ἐπὶ χορῆς τοῦ κομῆτου οὐδ' οὐρῆν καὶ φίλα τοιοῦτοις ἀρσείοις κίρσι τοῖσι, id est
 passi sunt muliebria: quæ talibus impuris cinedis iucunda sunt. **P**ORRO quiritēs, **L**ego proh q/
 rites ut sit uox exclamantis quiritēs, sicut dicitur pro **I**upiter, uel potius emenda: o: o: quiritēs sub/
 sequitur, nā auditū esse o tantum, **L**ucianus inquit, ἀρβονοὶ αἰ δὲ νευ χέτλιν ἀελθῶσι, exclamare
 uolui o **I**upiter in festa. **P**RAEcessit, o. tantū: loculariter hoc totū: cum asinus ruditū faciēs: o: per/
 sonare uideat. **I**n scythia nō sunt asini: ideoq; olim **D**ario asini ducti in scythica expeditionē ruden/
 tes perturbant equos scytharū: & cū scitæ sapenumero persas adorientur, equi ex asinorum
 audita uoce consternati auertebantur arrectis auribus stupefacti insolentia uocis asininae, & formæ
 quā ante nunq̄ audissent uidissentq; **S**eptē ab hīc annos equus gradarius mihi dono datus a schola/

Contra
pseudo
religio
fos.

Beneua/
fati,
Monobi
les,
mutonia
ti,
Propu/
dium,
Spurcū,
Spurcare
Mascula
libido in
fanda,

**Illicitus
coitus**

uredines

In scy/
thia non
funt asi/
ni.

equus re/ formi/ dans asi/ num. stico boemo quoties asinos uidebat audiebatq; rudentes hinniebat resiliabat pturbatur, in tantu ut pene excuteret seffore. Sed cu agminatim asinor; greges quotidie illi occurrerent: sunt, apud nos frequentissimi tandem affuevit, minus ac minus in dies pturbari, na ut igit ille nihil assuetudine maius ego q apud Aristotele, Pliniu herodotu ceteros lectitaueram in scythia & regionibus frigidis: non gni asinos: nihil demirabar, illa equi agitatione: qui insolens asinor; noua bestia & forma & uoce ab initio consternebatur, mox exuta omni per consuetudine formidine simul mansuebat: simul interdum pabulabatur. Adeo multa quae prima inspectione uidebant formidolosa: paulatim mox cognita contemimus. Abactu, Abductum subreptum: quasi ab aucto ribus. Intus aedium. Intra aedes, intra domu Archaismos figura est. RVditu. Ut hinnitus equor; balatus ouiu barritus elephantor; ruita ruditus uox est asinor;. Lucianus ακουσαρτες μουσεγα/ βοησ αρτος, idest audientes me uoce magna clamantem itrogre diuntur. Latibulis aedium. Secretaria dicit, & loca in domo latebrosa atque arcana, sic & latibula ferar; dicunt in siluis atq; speleis. Coram rem iuasuri, Leges & iura pmittunt, ut ho re suam coram occupet ubicunq; eam iuenerit. OBEVNtes. Peragetes uenerere obscena & infanda: operantes illi citae libidini. Lucianus, καταλαβαρουσιν τουσ κρισιδουσ αρρητα ερδομ περκαουεπουσ, idest deprendunt cinedos infanda intus operantes. VICinos partietes, idest uicinis comunicates ipartietesq; Lucianus, εκδραουρτες ολη τηνωμην τολογω δεδωκεν τωρ ιερεωρ την ασφαγιορ, hoc est excurrentes per totu castellum sermone diuulgauerunt sacerdotu impudicia. SCenam patefaciunt. Illustrant detegunt reuelant, occulta & quasi inubrata flagitia: Translatio a scena histrionica: quae in agenda fabula & ingressu histrionu conuelata deinde patefit. PVrissimam castimonia Ironi cos, pnunciandū: ueteres dixerunt castimonia, & castitudinē: quā nos dicimus castitatem scribit Plinius in xxxi. gage: quod liquamini genus est ad castimoniae supstitionē etiam sacris iudeis dicatum esse. CONsternati. Perturbati concussi pauefacti, est enim consternatio quaedā subita concitatio ex aliquo metu, a sternutamento deducta, eo q; toto corpore concutimur. FACile dilapsa. Nihil fama infamiaq; uelocius: nihil uolaticū magis cur iquit Tertullianus malum est fama. Quia uelox: an ga plurimū mendax: quae ab uno exorta diffunditur in populos & per aures serpit ac linguas: Corrige obiter illud ex apologetico Tertulliani: necesse est exinde intra duces linguarum & aurium serpare: ex inscita distinctione factus est inscitissimus sensus, & confusaneus: Tu lege in traduces linguarum nam traduces dicunt in uitibus, quasi traductiones productionesq; ab arbore ad arborem connexi traductas Plinius Columella Tacitus: Ceteri, De traduce geniturae ex corpore in corpus meminerunt, Rufinus & Hieronymus. Sic fama eleganter dicta a Tertulliano est, serpere in linguarum traduces & aurium: propterea q; fama in his qui loquuntur, & his qui audiunt traducitur, & quasi serpendo per linguas rumigerulorum, & aures curiosorum capit incrementum. FAcessunt. Discedunt abeunt pacuius facessite omnes hinc, habite: interdum facessere significat facere, ut iussa facessunt. ANTE iubaris. Ante solis ortum: iubar dicitur stella lucifer a splendore diffuso in modū iubar leonis, auctores Varro Festus gramatici omnes: pacuius exorto iubarē noctis decursio itinēre. SOLitudines auias. Inaccessas infrequētes, auis homo qui longe a uia est. Lucianus, ερηϊδαν/ εγερποτο ερ τηνωμην της ολου, post q; fuerunt in uia solitudine, ερηϊδαν/ ab heremodiciu graece dicitur solitudo auis, media producta. Vnde heremitas dicunt solitarios in solitudine uiuentes, hinc heremodiciu apud iurisconsultos titulo de minoribus dictum qsi desolatū, ac desertū dicit autē heremodiciu iudiciū in quo reus absuit quasi solitariū desertū: unde fit ut pldio legis restauratio heremodiciu praestada sit oibus mō doceat se ex iusta cā abfuisse. In libris iuriscōsultor; mēdose legiū heremodiciu cū legi debeat heremodiciu uocabulo iclinato απο της ερηϊδαν/ ab heremodiciu, solitudine & desertone. VEHiculo meo. Hic uehiculo noie non plaustrū significat, sed festiuiter ipm iumentū: cuius dorsum uehiculo uicem praestabat dea. DESTinatū. Deligatum locutio Apuleio familiaris. Lucianus γυμνωρ ηδη προσδευσι μελερδρα μεγαλω, idest me denudatum alligant arbori magnā

PECVInis ossibus. Paulo ante dixit flagru talis ouium fuisse refferatū: a pecore pecuinus, ut bella belluinus inclinatur. Aus. Gellius belluinas uoluptates appellat gustus & tactus: quibus maxime belluina delectantur: in apologia inqt uenerē non mō humanis animis ueg etia pecuinis & ferinis ad libidinē iperitare. ENERuare, succisis neruis debilitare. PVdore cādido, Ironicos pnunciandū: at tendē pudorē candidū noiātū cum pudoris color sit rubicundus: sed euandidus pudor a candore & simplicitate ingenuitatis, scite dictus: qualis decet adolefcentes, est enī pudor uirtutis color, & optimum in adolefcente signum, ut dicebat Diogenes cynicus, & memorat Seneca, uerū hic pudor candidus per contrariū accipitur pro dehonestamento & probro scordidissimo. SIMVlachri ta/ centis. Mutae statuā, sic Oratius infantes statuas eleganter dixit ptacentes: & mutas. Potes legere pta centis: namq; humi iacebat repofita dea siria, ut dudum dixit & Lucianus inquit χαυατι καθημυε/ pta idest humi iacens. DOMini referens. Corrigo dominā reuerens uel deum reuerens, erat enī hic: ut inquit: homo religiosus & reuerens deorum, quod religiosi est, uel reuerens dominā quasi peculiariter cultor. Dea siria. TINnitu cymbalorum. Cum Dea siria & cibeles siue mater deum sit idem numē merito cymbala & tympana & cantus phrygius illi attribuuntur. Tympanū tubā cybeles eleganter Catullus appellat. Tympanotriba uocabulo Plautino p q elegantis dicitur q tympanū pulsar: quem & tympanistā uocant, sicut cymbalistā: qui cymbala tractat. CANtus, aut phrygius dicitur propter cybele: quae phrygia dea est: cuius galli fanatici phrygii sunt: & cerimoniae phrygiae, pte rea refertur ad phrygiam musicam, quae religiosa est. Cuius meminit Plato in tertio de re pub. & ut Aristoteles in viii. politicoq; tradit phrygia musica distrahit animum ac quasi extra se poit, & sicut doricam musicam probant omnes perinde ac uirilem, ita phrygiam improbant quasi effeminatam, & eneruem Apuleius in floridis phrygiam musicam dicit esse religiosam denotans eam conuenire religionis celebritari: Plinius ex auctoritate pythagorae refert louē in caelo inter planetas moueri tono phrygio. Saturnum dorio. Idē auctor est Marfiam in musica primū inuenisse modulos phrygios. EXERCitatus. Cor. Tacitus, ipse forma decorus & armis equisq; in patriū nostrūq; morē exercitus, contrario in exercitū dicimus in exercitū, & quietū. Macrobius ego disariū nostrū in exercitū, non relinquam, placet legas excitus pro eo q est excitatus cōmonitusq;. VOTiuo hospitio. Lucianus, τωρ οεωρ μαλασσ μερος τη οικια υπεδεξατο, idē ualde lubens domi suscepit. CAPitis periclitatum. Lucianus, μεγαρ κυρδηρομ, magnū piculū adūsse tradit. IMMANis cerui. Dissentit a Luciano, qui nō cerui sed asini siluestris femur fuisse scribit his uerbis, τωρ φιλωρ τισ τος δεσ/ ποτη τωρ α γρωρ πτεμ. Ψεδωρορ ορδου α γριου αμφορ, id est quidam ex amicis domino donū misit femur asini siluestris ne aut putes absurdū absonūq; esse id quod tradit Lucianus uidelicet asininam carnē esitari: scito priscos habuisse in delitiis ganex: Onagros, id est asinos siluestres. Mecenas auctore Plinio pullos asinor; epulari instituit multum eo tempore praelatos onagris: pullis onagrorū ceu praestantibus sapore Africa gloriatur: quos lalifiones appellant: de qbus celebre est illud epigrammata/ rii poeta: Dū tener est onager: solaq; lalifio matre pascitur: hoc infans sed breue nomen habet. Ad hēc Galenus maximus medicor; tradit alexandrinus uesti carne asinina camelināq;. PONE. Post aduerbiū est. Virgilius pone subit coniunx. INCVriose, negligēter. CANis uenaticus. Lucianus plures canes refert λαροισι, id est introeuntes inuasisse femur. NEgligentia. Lucianus μαγει/ ποτ παυατι α αρδασε, coquus p negligentia pdidit femur. MOERēs, Moerore luētūq; cōfectus.

ARR Epto funiculo. Lucius ē γὰρ κρεῖσσά τι εὐτόπῳ ἐκ τοῦ τρέχοντος. decreuit se ipsum col-
lo suspendere. FV nestum nodum. laquei nexum, quo se pensilem facile destinauerat. ADEO
ne inquit. Apud Lucianum uxor coqui sic inquit μὴ τε ἀπορῆσθαι καὶ φιλοτατὴν μὴτε ἀουδία τοῖς
τῆ ζωστῆρος. hoc est o coniunx amantissime neq moriaris neq tristitia te ipsum conficias: mi-
hi ausculta bene perages omnia. MENTE excidisti. Malum impendens & pauor saepe homine
mente deturbat facitq attonitum ac desperatum iuxta illud. tum pauor omnem sapientiam mihi
exanimato expectorat. DOMI
ni prouidentia. Purior lectio est.
Deum prouidentia pro deorum.

FOR tuitum remedium. as-
num dicit cuius femur pro femo-
re cerui iubet apponi. ut hoc re-
medio forte oblato tutus euadat
infortunium. FORTV nā tur-
bine. Impetu: fragore. agitato. sic
Mar. Tullius fortunae fulmiam
dixit. translatio est a turbine tem-
pestatis: est autem turbo repenti-
nus flatus proxima quæq pro-
sternens: circa terras concipitur
ac fertur ideoq arbuta radicitus
euellit. & quacumq incumbit so-
lum nudat siluas interim & testa
corripens inferior fere nubibus.
utiq nunquam altior. turbo in
orbem uertitur. turbinum mo-
tus uagus & disiectus. & uertigo/
sus. turbinis rotunda facies in eodem uestigio uersatur. & in columnæ modum circum agētis se uo-
luitur: auctores. Seneca. Plinius. Apuleius in cosmographia ceteri. Valerius Flaccus ruit ille polo no-
stemq diemq turbinis in morem. turbinis recti figura metæ contraria est: illa enim fastigatur. in
acutum latior in imo. hic imo Angustissimo dilatur in summo. ita ut merito dici possit metam i-
uersam esse turbinem rectum. cor homini turbato mucrone est. turbinior figura est piris. Papi-
nius in siluis. ut in libro annotationum curiose annotauimus: turbinem ruentem eleganter posuit
pro metæ. EXPER gite. Vigilanter ut aduerbium sic potest etiam accipi pro casu uocatio. ut ex-
ponas expergite pro expergefacte excitate euigilans. expergo enim usurpatur pro expergefacio. & ex-
pergitus pro expergefactus & uigilax. santra uocis expergita somno. AD similitudinem perdit.
Ceruini scilicet femoris quod canis inuaserat. IN protrimētis. Protrimēta dicuntur edulia mi-
nutim trita concisq. qualia hodieq in pulmentariis plurima concinnantur. ex carnibus frustilla/
tim sectis. a tritura dicta protrimēta quasi a proterendo. sicut inficium ab infectione dictum: est au-
tem inficium. ut id quoq in transcursu explicemus pulmētī genus ex infectis. & minutatim tritis car-
nibus confectum: quod difficile digestu est: causam refert Macrobius in ultimo Saturnalium. apud
Apitium crebra mentio est de inficiis & multiformis concinatio. e contrario Retrimēta dicuntur
excrementa & feculentia. Macrobius in uisum uentre fit prima digestio. cuius sex retrimenta sunt:
quæ per intestina inferiora orificio trudente labunt. Item retrimenta sanguini dicit inesse hoc est fe-
culentam materiam. Item aridiora retrimenta in aluum conuenire refert humidiora in uescam tra-
hi. intelligens stercorea & urinam. VERBERONICO quum dicit qui inter famulicia erat apud pri-
scos. Plinius in conuersione luxus coquos emi singulos plurisquam equos conuenerunt. Idem ta-
men refert coquos non habitos esse in seruitutis eosq ex macello conduci solitos. scribit Paulus iuri/
sconsultus seruis lecticariis legatis. si idem lecticarius sit & coquus q accedit legato: Verberones au-
tem dici seruos dignos uerberibus quis nescit. quos & flagriones nuncupant. græce mastigia dici/
tur ut ante explicatum est. CONSERUA. Vxoris Lucianus: οὐδὲ μὲν γὰρ γυναικὸς ἐπιταί-
σας το βουλήν α ἀριστὰ ἐφῆσσι δ γυρὰι τὰντα καὶ τούτων ὁρῶ τῶ ἐργῶ τὰς μαστίγας
φύγειν. Id est coquus uxoris consilium laudans o coniunx inquit optima hæc sunt: & hoc solo
opere uerbera effugere possum. LANIENA. De laniena in qua carnes uenduntur a laniis: supra dictū
est. hic laniena significatur laniatio ipsa & sectio femoris asinini. sicut carnificina modo p loco: mo-
do pro ipsa excarnificatione & cruciatu ponitur.

Turbo

Figura
turbinis
cōtraria
metæ.
Turbo
ruens
metæ
expgitus
Protri-
menta.
Inficium.

Retrimē-
taVerbero-
nesLaniena
Carnifici-
na

Argumentum.

IC Nonus liber cōtinet astū asini quo laniena euasit segtur alteq piculū quo rabiosus
creditus auxiliū aq potus. Narratio fabellæ de formia maritū illudēte. cuius amator
sub specie ēptoris i dolio sefellit. sors captiosa siriacoq sacerdotū: furtūq deprēssū De/
scriptio pistorii opis. cui fuit mācipatus: explicatio fabulæ de adulteris ipudicitiaq
formiaq lepidissima. diū rursus mutatio a pistore ad hortulanū facta trāslatiōe. Digz familia: ifortūū

IC ille neqssimus carnifex con-
tra me māus ipias obarmabat.
At ego: præcipitāte cōsiliū pi-
culi tāti præsentia: nec expecta-
ta diutina cogitatio: laniena i
minētē fuga uitare statui. pti-
nusq uiculo: quo fuerā deliga-
tus arrupto: cursu me p p p p p
totis pedibus ad tutelā salubre
crebris calcibus uellitatus: illi.
coq me rapti trāscursa p p p p p
dominus a diū: sacrificales epulas cū sacerdotibus dea
carnicabat. icōtāter imitto: nec pauca re: apparatus ci-
bari: mēsas & id genus: ipetu meo collido. atq distur-
bo. qua re: deformi strage paterfamilias commotus:
ut iportunū atq lasciuū me: cuidā famulo curiosē tra-
ditū: loco certo aliquo clausum iussit cohiberi: ne rur-
sum cōuiuiū placidum simili petulantia dissipare. hic
astulo cōmēto scitule mūtus: & mediis laniū manibus
ereptus custodela salutaris mihi: gaudebam carceris.
Sed nimirū nihil fortuna reuente licet homini nato

tra coenaculū. i quo dominus cū sacerdotibus dea siriæ epulabatur: quos Lucius cynedos uocat: ut iā
diximus. Lucius ē μὲν αὖ ἀπομαρτυροῦντος ἀντιπροποικίπαι ἰδοὺ ὑπὸ δαίμονος τὸν τῶν γυναικῶν
ἐκ τῆς ἀπομαρτυρίας. NEC pauca collido. Lucius. ἀπομαρτυροῦντος ἀντιπροποικίπαι ἰδοὺ ὑπὸ δαίμονος τὸν τῶν γυναικῶν
ἐκ τῆς ἀπομαρτυρίας. ID genus. Huius generis elocutio usitatil/
fima. Paterfamilias. Dominus a diū: & ut græce δὲ δαίμονος τῶν. Seneca libro epistolæ moralium
sexto. oēm iqt iuidiā maiores nri domo oēm cōtumeliā seruis detrahētes dominū patrēfamilias ap-
pellauerūt: seruis familiares hoc idē Macrobius i saturnaliis. Sæ qdo dicit p p p p p illud famili-
as ideclinabile ē: & genitiuus ē singularis a græco ductus ut docet Serui. si at p p p p p dicere uolue-
rimus. iā nō erit unū nomē sed locutio declinabilis. ut dicās hi patres familie hog patrū familie.
ille dicit agere bonū patrēfamilias. q q a parētibus accepit maiora efficit. Lasciuū. Lucianus dixit.
αὐτοῦ ὅτι στρενωὺ & petulātē. PETULATIA. Procacitate lasciuia petēdo petulātia. sicut a p cado.
poscēdo procacitas noiata ē. hedos petulcos dixit poeta pro lasciuos & exultātes uidelicet ab appeten-
do. unde & meretrices petulcas hoc est procaces uocamus. ASTV lo cōmēto. Hoc meo iuento cal-
lido & astutulo. Astutos callidos dicunt ab astu id est ciuitate. Quoniam urbici sunt rusticis calidio-
res astutiores uafriores. LANI. Coquū dicit q laniena parauerat & cultros ad femur asini laniandū
exacuerat. laniū autē q & laniōnes: dicunt a laniadis pecoribus sicut & lanista dicit q laniadis p sunt gla-
diatoribus. CVstodela. Custodia sic fugela carela sic alia sēcenta p diminutionē usurpant. SA-
lutaris carceris. Salutare carcerē accipe. pro loco in quo clausus iussu domini cohibebatur tutus & ci-
tra laniena piculū. NIHIL fortuna reuente. Snia catolica: qua significat nihil p p p p p puenire pos-
se mortalibus iuita & aduersante fortuna. cōfirmale est illud apud poetā memoratissimū heu nihil
inuitis fas quēq fidere diuis. scribit Celes philosophus in tabula eorum qui fortunam circumstant:
alios gaudere alios tristari. qui a fortuna quippiam accēperunt. hi ridere uidentur. a quibus etiam
αὐτῶν τυχῆ. id est bona fortuna nuncupatur. qui uero flere ac manus protendere uidentur: hi sunt
a quibus abstulit. Quæ ante tradiderat: a quibus κακὴ τυχῆ. id est mala fortuna nominatur.

Obabu-
lare.
Obarma-
re.
Obroga-
re.
Obuari-
cator.

Imanto-
podes.
lorupe-
des.

Domius
paterfa-
milias.
Serui fa-
miliares.
Petulan-
tia.
Petulcus
Astutus
unde.
lani.
laniōnes.
Bonafor-
tuna.
Malafor-
tuna.

NECESSITAS. DEXterum, Prosperum secundum foelix. NECcōsilio prudēti. In hāc sniam scribit plautus in pseudolo, centum doctum hominum cōsilia hāc deuincit dea fortuna. FAtalis despositio, ei uerū idest fatum & necessitas ambae sibi inuicem indiuiduo cōnexae sunt glutino ut inquit trimigistis: fatum inexorabile est ut poetae canunt. Define fata deum flecti sperare praecado: fati uis in aucturissimis est uersiculus ille cleantis, quem Seneca latinum fecit, ducit uolētē fata nolētē trahūt & ut a tertulliano dictū ē fati stat iupiter ipse. De fato Diuus Augustinus Chrysippus, M. T. Firmicus maternus: & agminatim omnes exclamat Manlius fata regunt orbem certa stant omnia lege. AD ipsum, Lege id ipsum. MOMētariam, Breuem & momento temporis datam: Quintilianus momentosam apium rapi nā decenter appellat: quae momentum sit i floribus decerpēdis. PERcitus, Commotus perturbatus. ANgiportu, Quod exitum nō habet ac peruium nō est Angiportū dicitur, ut interpretat, M. Varro ab angendo & portu Angustum aut id est, Donatus gramaticus Angiporum eē dicit angustā & curuā uiam: alii q inter portus sit locus angustus hoc est iter domos quas ueteres portus dixerunt, dicit Angiporum angiporum neutro genere & masculino in secundo & quarto ordine. Terentius in adelphis: id quidem Angiporum paruium non est Oratius flebis in solo leuis Angiporum. CANem rabidam, Canes rabidi per aetatem maximae sunt propterea q natura sicci: sunt sicciiores est, ut docet Alexander aphrodiseus in problematibus: arida autem calefacta conflagrant, hinc fit: ut furentes quasi in phrenesim conuertantur: ipsorumq uirosa salua sit: quod autem conflagrant, ex eo liquet, crebro anhelant rictu oris patulo ad captandū aeris frigus. Non utique oēs canes in rabiem aguntur: sed illi potissimum qui sunt siccissimi: Caniculae exortu ut inquit Plinius canes maximae agi in rabiem non est dubium. Columella auctor est in viii. arceri rabiem canibus qui morbus letifer est si catulorum caudae post diem quod draglesimum quam sunt editi castrentur morfu neruūque abrumptur, qui per atticulos spinarum. Quia etiam uermiculus est in lingua canum, qui uocatur a graecis litia quo exempto infantibus catulis nec rabidi fiunt nec fastidium sentiunt. PER posticam, Per partem aedium posteriorem ostiumq posticum, namque posticum ostium dicitur in posteriore parte aedium: uicinum quoq habitantem ad posteriorem domus antiqui posticum appellauerunt: Deniq quae ante nos sunt anticae quae post nos postica dicuntur, caeli quoq partes quattuor dicitur auctore Varrone sinistra ab oriente dextra ab occasu, antica ad meridiem: postica ad septentrionem, & hoc est quod uoluit intelligi. Seruius grammaticus scribens posticam genere foeminino esse nomen augurale: sicut & antica est regulam ab illo traditam non usque quaque seruant eruditi, ut scilicet posticum neutro genere semper dicant pro parte aedium posteriore: posticam uero tantum pro parte caeli septentrionali: nam ut hic noster & alii posticam, & posticulam usurpant pro postico: & parte domus posteriore. Virgilius signat posticam: cū ait postesque relictā tergo Plautus in trinummo posticulum hoc recipit cum aedes uendit: interdum adiectiuum est nomen, ut apud Aufonium postico uulnere fossor: apud iulianum, si aedium usu fructus legatus sit non periti legatario posticas uertere: uel refugia aperire: & atrium immutare, excolere enim quod inuenit potest qualitate aedium non immutata. IN CVRrisse, Inuasisse: impetisse. EPHEstionem, Nomen est coquo Accommodatum, graece enim ephēstōr dicitur Vulcanus, unde ephēstades insulae dictae: Vulcaniae: Ad uulcani autem uiolentiam ut inquit Plautus apponit coquus edulia celebratissimus est ephēstion ille Alexandri amicissimus: quem olim ipse alterum Alexandrum esse dixit: cuius obitu tanto mœrore confectus est, ut equos mulosq totonderit ut Urbium pinnas diruerit ut medicum cruci suffixerit: ut tibias & instrumenta musica id genus diu in castris canere uetuerit: quem in funerando ephēstione decem milia talentum impendisse auctores tradunt. HYPAtaium, Potest uideri nomen deductum a uerbo graeco ὑπαταῖος quod significat ago consulatum, & excello. Sic ὑπατοὺς consul dicitur & eximius, ut ita cubicularius inter alios primarius significetur.

Necessitas.
Fatum.

Momentosa rapi
na.

Angiporum.

De rabido cane.

Lytta uermiculus.

Posticus, uicinus.

Antica, Postica.

Ephestion nomen coqui.

Ephestio Alexandri.

Hypatos eximius.

APolloniū medicū. Nomen ē medico cōueniēs: qd ueluti ab apolline medicinae deo deriuatum uideri potest. De apollōio magno: quo nihil uenerabilius nihil sanctius affatim philostratus scribit: & ceteri commemorauerunt. VENenatis moribus, Rabidi canis morsus iter uenenatos letiferosq numerat: morsum quoq hois ut refert plinius iter asprimos numerauerunt: ut auctor est Cor. Cel. In omni morfu uirus, ois fere morsus hēt quoddam uirus, & si rabiosi canis morsus fuerit cucurbitula uirus eius extra hēdū est. FERocire, Ferociter sauire & furere. PESTE ifectū, Eodē ueneno cōtactū. PROtelaret, Propulsarent excluderentq. Alias protelare est pcutere, alias adiunare de hoc uerbo suo loco dictum iā est. VESania morbo, Morbi a cane rabioso rabidi fiunt, cui Vesaniae occurritur cerebello gallinae ceo auctor Plinius, sensus est q inquit me efferatum ex morfu canis no ac ferocietē sauire existimabant persequēturq, illi ipi magis insaniebant, cum nulla ego peste nulla rabie poenitus uexarer, Mēbratim compilassent: p membra: per frustra dissecuissent ita ut nec pilum in toto corpore essent relicturi Plautus in hanc sniam iquit iam ego te faciam: ut hic formicae frustilatum differat. TVRbine, i petu, & procella, de turbine ante dictum. CVbiculū irrupisse, Lucianus, ἐγὼ δὲ ἀπὸ πτοῦν δειπνοῦ τοῦ μαγεύου ἀπὸ μαγείας πτοῦν κοίτης ἐστὶν ἐμῆς ἀλλοῦ idest ego uicini periculi magnitudinem cursu intra cubiculum irrumpe, ubi domini mei dormire debebant.

& Apolloniū medicū: imo uero & plures alios ex familia: abigere tēptantes: uariis moribus quēq lacerasse, certe uenantis moribus cōtata nōnulla iumēta: efferrat a simili rabie, quae res omniū statim pculsit aios: ratiq me etiam eadē peste ifectū ferocire: arreptis huiusce modi telis: mutuoq ut exitiū cōmune ptelarent cohortati, ipsi potius uesaniae morbo laborātes psequuntur, nec dubio me lāceis illis & uenabulis: immouero & bipēnibus: quae facile famuli subministrabāt: membrati cōpilassent: ni respectu subiti periculi turbidine: cubiculū i quo mei diū diuertebāt: ptinus irrupissem tūc clausis obseratisq sup me foribus: obsidebāt locū, quoad sine ullo cōcessiois suae piculo pestilētia letalis puicaci rabie possessus: ac pesus absumerer, quo facto: tadē libertatē nactus solitariae fortunae munus ample xus: sup cōstratū lectū abiectus: post multū equidem temporis somnū humanū geui. Iāq clara die: mollicie cubiculū refota lassitudine: uegetus exurgo. Atq illos q mea tutelae puigiles excubias agitauerant: ausculto de meis sic altercari fortunis. At hūccine miserū istū asinū iugi furore iactari credimus? imo uero iā uirus icrescētē sauitia prorsus extinctum: sic opinionis uariae terminū ad explorationē cōferūt, ac de rima qdā pspectiūt sanū me: atq sobriū ociose consistere: iamq ultro

sus penetrās uitalia populat: & sensim peredit absuntq animantē. SOLitariae fortunae, Ambiguū uideri potest utrū solitaria fortunā dixerit p solitā: & usitatā an a solitudine quoniā solus in cubiculo fuerat relictus. SOMnū humanū quieui, Antea i stabulo iter iumenta ut asinus humi geuerat nūc in lecto delicate cōstrato more hoium cubas somnū cōperat humanū nō belluinū. MOLlicie cubiculū implet corpus somnus plenus, & molle cubile ut tradit Cor. Celsus, cōtrario extenuat corpus somnus breuis & durū cubile. REfota, Refocillata recreataq: Refoto aio dixit Au. Gellius pro recreato ex hilaratoq. ALTERcari, Verbis disceptare: & fermocinari. Quilianus altercatiōis orator pcepta dat: sprimis docēs opes eē ingenio ueloci ac mobili aio pnti & acridē pcpit: ut altercatior bonus uitio iracundiae careat ne turbidus ac clamorosus sit in altercatione plurimū ualet acumen. HVNCcinē, Hūc ne siccinē, p sic ne dixit ppertius locutiōe usitatissima. IUGi furore, Perēni cōtinuo, ppetuo iter elephātes & dracōes iugis discordia ē iqt Solinus, ppetua Au. Gellius iugi cōcor. dia si dissimile amicissimeq uixerūt iugiter aduerbiū ē, qd significat ppetuo cōtinēter penniter. Dictio iugis aq fons. VIRus, Venenum inde uirulēti dicti serpētes, & oratio uirulenta pro uenenata. VIRus iugiter, Virulentus. VIRus, Quod priusq terrā attingat grauitati aurium prodest itē potentiam ac uim naturalē, ut nec satis est uirus generatiōi p se coitus nisi editis ouis, iter se uersando mares & foeminae uitale asperit uirus, hic uiro quid, sus, deriuat a copia, uenenosq dixit Virgilius uirosq pōtus castorea ubi iter ptes exponunt castorea uirofa, p fedi odoris & excreati, ego uero existimo, ita legēdum ut pontus uirofa dicat sitq id epithe pontus.

In omni morfu uirus.

Ferocire, Protelare.

Solitaria

Refotus, In altera

tione acumen.

Siccinne,

Iugis furor.

Iugiter,

Virulentus.

Viridius.

Viridius.

Viriofi ton copulandū cū ea dictiōe pontus. nō aut castorea. pontū aut uirosam perpetuo bonoq; epitheto di
 loci. ci quasi feracē uenenog; constat. uenena copiosissima gigni in ponto: quod & idē poeta significat
 Viriofa scribens: has herbas atq; hęc ponto mihi lecta uenena ipse dedit meris nascuntur plurima ponto:
 foemina. quando foeminā uirosam & locus foemineos uirosos dici leges scito a uiro deriuari q̄ si appetēs uiui ui
 Periclitā rilisq; concubitus: in quo significatu ut supra annotauī magis dicendum est uirosa mulier & uirosi
 bundus. loci hoc est genitalia foeminae uirum inhiantia. Foribus. Scilicet cubiculi intra quod irruperat Asi
 Periclitā nus. PERiclitant. Experiunt & foribus patefactis: plenius an sim iammanuētus per
 ri. periculū faciunt idest tentamēta. riclitantur. Sed unus ex his: de cōelo missus mihi
 De mor. hinc periclitabundus faciens per- sospitator: argumentum explorandae sanitatis meae
 si a cane riculum. i. experiētiā alias pericli tale cōmonstrat ceteris: ut aquae recentis completam
 timenti/ tari significat periculum subire & bus aqua clade affici. hinc iocus epigramati
 stae periclitatur capite sotades no/ ster. SOSPlator. Conseruator ac saluifer. AQVAE recentis peluem offerrent. Medicamētum
 morfi a rabido cane est si aquam non expauescat: si aquam audeat attingere. nam ut inquit Plinius
 ita morsis letalis aquae metus. scribit philostratus libro. vi. de uita Apollonii rem dignam annotatu uidelicet. Quod rabiosus canis momordit adolescentem qui ex eo morfu caninos mores cepit re/ presentare: & enim latrabat ut canis & instar quadrupedum pedibus manibsq; gradiebatur. Apol/ lonius infortunium adolescentis miseratus praecepit canem illum iquiri qui iuuenem momordisset quem perditum attractumq; iussit lambere morsum. ut uidelicet idem medicus esset qui uulne/ ris auctor extisset: quo facto repente iuuenis ex morbo refocillatus haustam ex cydno fluuio aquā bibi sanatusq; est: canis quoq; iussu Apollonii fluuium ingressus cum in eo aliquādiu innataisset ex morbo conualuit. Gallenus in libro de sectis scribens de discordia empiricorum & dogmaticorum medicorum refert medicum empiricū alia medicina usum esse: insanando eo qui a rabido cane mor/ sus fuerat: alia uero dogmatisten: ubi docet morsum asperiores esse qui factus sit a cane rabido in cy/ nocaumata. dicuntur autem cynocaumata estus caniculares: & enim ut ante diximus. ex oriente canis/ cula canes potissimum aguntur in rabiem. estq; ea rabies id temporis homini pestifera. idem auctor eū homines ex morfu canis rabidi aquā metuentes moruos esse docens remedium aquā non expa/ uescere. cuidam uirulento morfu rabidi canis infecto apposita est aqua perlucida & eglida: in qua cū canis idolum apparuisset homo timens caninam in undis imaginem prae timore exanimatus est. alii dicunt q̄ aquā bibi: & ideo mortuus sit uerum ut inquit Galenus non quia aquā biberit ideo. inte/ ruit: cum aqua p remedio sit: sed quia timuerit ubi enim morfus a cane aquā timet actum de illo est nā ut inquit Ouidius. tollere nodosam nescit medicina podagram. nec formidatis auxiliat aq;: ele/ ganti uocabulo graeco hydrophouos uocant q̄ ex morfu canis rabidi aquā timet: qua dictiōe urunt & nostri. Plinius in. xxix. est limus saluiae sub lingua rabiosi canis qui datus i potu fieri hydrophouos nō patit: hydrophobia uero dicit ipse morbus. ex aq̄ metu. pueniēs. apud Galenū in libello de theria/ ca mēdose legi hydrophobia. pro hydrophobia. q̄ quemadmodum medici recentiores itelligant non discuto. corrigendus est hoc potissimum loco error alter: & mendum tollendum ex codicibus. Cor. Celsi. apud quē libro. v. sic passim legi. capite de morfu rabiosi canis. solet aut ex eo. uulnere ubi/ pag. occursum ē: aq̄ tumor nasci. hydrophlogas graeci appellāt. ego olim cū enarrare Cor. Celsum ni/ hil subesse mendosum suspicās exponere solebā tumore. aq̄ flāmeū & quasi ignitum gigni ex uulne/ re: quod fecisset rabiosus canis q̄ morbi genus graeci ab aqua flammida & corpus tumidum urente hydrophlogas uocarent. uocabulo deflexo ab aqua quae graece υδωρ & φλεγω comburo: sed cum ex morfu rabidi canis nihil tale nasci inter medicos constet uideo re curiosius pensitata puriorem ueroremq; lectionem esse. si ita scribas. Aquae timor nasci. hydrophouos graeci appellāt: hanc est scri/ ptio uera erudita sincera. & ita Cor. Celsum scripsisse indubitanter affirmo. timor enim aquae nō tu/ mor innasci solet morsis a rabido cane. tales autem timentes aquam graeci hydrophouos uocant a uerbo graeco φοβέομαι. quod significat timeo. & υδωρ aqua huiusce autem castigationis in. Cor. Celso me submonuit. & quasi coniuuentem expergefecit meus ille gentilis & cognominis Philippus Beroaldus minor adolescētulus apprimē doctus & graeci latinamq; linguā bene callēs: qui dū sitien/ ter philippizei hoc ē Philippū imitat & per nostra uestigia it iā: ex scholastico factus ē. p̄fessor & si no/ uicius nō tamē pletarius. me in p̄sentia effingit me hēt arthetypō: nihil. p̄xius: sed iteruallo nō lōgo p̄xius Mox ut spero & opto nos & nra trāscēdēs lōgius. p̄currat atq; emicabit: uideo ex hac doctrina rum scintilla lucē maximā fulgētissimāq; maturissime erupturā: & ut inquit ille meliorē praesto ma/ gistro discipulū. sicut lator factura manuū meaz. ita gaudeo in nobis impleri uetus adagium quod est. πάλαι μαθηταί κριττορες διδασκαλων multi discipuli meliores praceptoribus. laus docto/ ris est profectus discipulorum. iuuat me q̄. sicut ego succreui gloriae praep̄tores mei Francisci pu/ teolani uiri doctissimi magna cum laude. uita mihi succrescat gentilis meus non minus probitate spe/ ctatus q̄ eruditione conspicuus: qui me amat. ut necessariū colit ut parētē obseruat ut doctorem. erit pulchrū & ad posteros memorabile. si modo monumēta nostra. ut auguramur sunt futura diutur/

Apollo/ nius. Tyaneus

Cyno/ caumata exemplū traditū a Galēo.

Hydro/ phobia. Corre/ ctus lo/ cus in Cor. Cel/ so.

amilo2

Laus Phi/ lippi Be/ roaldi. minoris.

Franci/ scus pu/ teolanus praep/ tor me/ us.

niora. Duos philippos in gēte beroalda nō obscuri in studiis litterarū nois: iter professores humanita Tres cu/ ris nō postremos eodē tpe effloruisse: sicut olim tres in gēte curionum cōtinua serie oratores extitisse riores ora/ memorantur. sed iā ad p̄positū regrediamur: redeamusq; ad hydrophouos. i. aquā metuētes. ex mor/ tores. su canis rabiosi. Vnicum remedium est hoc miserrimo genere morbi oppressum: nec opinatē in pisci Remedi/ nā nō ante ei p̄uam p̄uicere. & si natādī sciētā nō hēt modo merum bibere pati mō attollere: si hēt um ad/ iterdū deprimere. ut inuitus quoq; aq̄ satietur. siq̄ simul & satis & aq̄ metus tollit. Plinius ait q̄ la/ morsum cinia subdita calici infecta mēstro rabiosi/ discutit metum aquae & potus: ue/ canis. rum nequid sciens p̄teream ad ra/ biosi canis morsum pertinēs non/ omittā id q̄ apud auicēnā medi/ Auicēnā/ corū nobilissimum legi. q̄ scribit documē/ hoies a rabioso cane morsos in aq̄/ tum. metu lachrymare: qui quotiēs aq̄/ propinquant imaginant canē: & ex eo interdum timent. iterdum/ nullo metu perturbant: quādoq; talis ex siti mori aliquādo deside/ rat aquā dein p̄clamat nonnunq;/ forbēs aquā strangulat: sit etiā ut/ latret. sicut canis: & saepe talis ad Canis/ mordēdum alteq; hominē p̄p̄en aquam/ sus est ante aquae metum curatio limet. morbi huiusce in proxio est dixit/ ruffus: quosdā non terreri ex aq̄: & uolubris p̄ humum delectari/ illud adde ipsum quoq; rabiosum/ canem p̄saep̄ affici aquae metu. & si quādo obuius aquae factus sit/ in tātū eam formidat. ut pili in horrescat & totus cōtremiscat & nōnunq; ex ea formidine moriatur. talibus canibus lingua exerta est. & os spumabundum. Saluā spumosa nasus fluens. ob hoc dixit Lu/ canus in. vi. pharsalia: nō spuma canum qbus undat timori est. PELuem. Peluis uas aquariū est in peluis. quo uaria pluunt. unde & nomē. peluuiā uasa sunt qbus pedes lauant. ut maluiā qbus manus grae Pelluiā/ ti. λεκοποι peluui dicunt. AQVIS adlibescere. Libens accederē. Plautus in milite hercle uero iam Malluue/ adlibescit primulum palestri ubi adlibescit positū ē pro eo quod est incipit lubere hoc est placere. Adlube/ Visum laticis. Si aquā uel uidere uel tāgere expauescere: si hydrophouos essem talibus. ut ante di/ citū est metus aq̄ letalis est. Plinius hoc morbo gēus pauoris noie itelligi uult. cū ait in. xxxii. cinis can/ croq; seruatus. p̄dest pauori. p̄dest piclītātibus ex canis rabiosi moribus. NOxiā. Pestiferam & letalē. Libris pristinis. Libris priore antiquorūq; scriptorū. q̄ talia pdiderunt. ISTO placito. Cū istud oibus placuisset. CONantes. Quasi adhuc dubitātes adire propius asinū: quē ferocire exstī/ mabant. SALutares aq̄s. Merito salutare dixit: q̄ & sitim extingueret & salutis cā essent asino potā/ ti: cuius salus ex haustu aq̄ cōstitebat: cū aliq̄ potuisset uidere rabiosus & ob hoc noxius mortis peri/ culo. HAVriebs. Ebibebā. de multiplici huiusce uerbi significatione protita sunt oia. & annotant Plausus. grāmaticū. PLAVsus manus. Accusatiuus ē casus nūeri pluratiui. palma cū palma collata plausum/ facit auersae iter se manus collisae nō plaudū. auctor Seneca in. iii. q̄stionū hic plausus manus accipe. p/ manuum tractatione qua iumēta molliter tractare solemus. & cū sibilo alleclare. i. quā sniam ait poe/ ta manibsq; lacecūt pectora plausa cauis & colla comātia pectū. itē aliubi inquit plausum ceruicis/ amant. PERiclitantiū. Tentatiū explorantiū. Lqdo. Manifeste. & apre aduerbiū est. DVctū ca/ pistri: quae dispositis rebus accedūt. nō sunt deposita ut scribūt iurisconsulti: ut puta si equus cū capi/ stro. nā solus equus depositus est. DVplici piculo. Duplex piculū ideo dicit: q̄ euasit lanienā coq. & impetū eoz qui eū tāq̄ effez. uesanūq; ex morfu canis obtruncate uoluerāt. Dluinis exuuiis. Si/ mulachrū deae itelligit una cum spoliis & reliquo apparatu sacerdotali. exuuiā ab exuēdo dicta sunt Exuuiā. in foribus & circa limina domoz affigere hostiū exuuias & spolia: q̄ nec emptori refringere liceret Induuiā/ quae ēt dominis mutatis domus ornāmēta erant. CROtalis. Sonoris istrumētis: qbus siriaci sacer/ dotes & galli cybeleū utebant. de qbus ante dixi. CIRcūforaneū. Oppido q̄ elegāter & p̄q̄ scite: dici/ tur asinus gerulus deae syriae medicabulū circūforaneū: quoniam illa circūfora & cōciliabula circūlata. Mendica/ pecunias & res alias emedicabāt. circūforaneus appellat q̄ circūfora discurrebat & uagat q̄les Vaticanū/ sunt & pharmacopolae. M. Tū in oratiōe pro cluentio. Tum repēte anconitanum quedam Luciu Clo/ circūfo/ dium pharmacopolā circūforanū: qui casu cum latinū uēisset aggredis. nō lōge absumiles a circūfo/ raneum.

peluis. Pelluiā. Malluue. Adlube/ scite.

Plausus. Induuiā.

ranis sunt circitores: q̄ circueundo dicti uident: Qui ut docet Vulpianus titulo de institutoria actio ne uestes circūferūt & distrahūt, in re militari circitores uocāt: q̄ uigilias militū circueāt: & renunciēt: siqua emerferit culpa: quos & circitores appellāt. De mendicabulo Plautus in aulularia memorare nolo, hominum medicabula: i floridis Lucius noster palliata medicabula decētissime appellat hoies medicos, q̄ pallio tenus philosophos imitant sub quoq̄ habitu medicitas ostētat: i q̄bus nihil ē san- cti nihil philosophi, prater palliū, ut nō immerito celebret ille q̄ dixit in hoīem id genus: pallium & barbā uideo, philosophū nō ui- deo. **O**Erratis, circuitis iustra tis, **S**Emiruta uestigia. Denorat in ruinis uestigiūq̄ dirutae urbis pagum conditum fuisse. Lucanus at nunc semirutis pendentq̄ moe- nia tectis. **L**Epidū de adulterio fabulā. Cū duo sint genera facietia rū alteq̄ fufum: alteq̄ pacutū: & breue i illo genere leporis ppetuo excellēs est Lucius noster, q̄ iterse- rit fabellas lepidissimas: & faceto- sa urbanitate oblectantes ut non minus his facietis placeat lepidi- que narraciūculis, q̄ serii scripto- res doctrina seria & graui: hic est ille sermo milesius, cuius in prin- cipio: huiusce operis affatim: com- memini: quem Lucianus, Λογο- μιλιαιος appellat, quo fabularis narratio concinniter explicatur. **G**RACili pauperie, Iohannes Boccatus eloquiū uernaculo di- fertissimus condidit cētum fabu- las argumēto & stilo lepidissimo festiuissimq̄: inter quas Apuleianā hanc inseruit transposuitq̄: cō- modissime non ut interpres, sed ut conditor: quā fēminae postrates nō surdis auribus audiunt neq̄ inuitae legunt, nos quoq̄ mythopolon, hoc est opificem fabellae Lucii nostrum latialiter personante & graphice lepidissimeq̄ explicatē inaudiamus legamus pensitemus auribus oculis animis lubenti- bus: cū talibus egressionum amoenitatibus non solū lectores, uerq̄ etiā commētatores reficiantur in- ter paupertatē & pauperie differētia hāc ē q̄d paupertas honestae parsimoniae nomē est, usurpatuq̄ pro fortuna mediocri: paupies uero gestas dicit, quā optimo epitheto imundā dixit. Oratius scribēs in epistolis pauperie imunda domus: pcul absit alias paupies significat dānū: q̄ & iuriscōsulti docēt Titulo si q̄drupes paupiem fecisse dicat grāce paupias dicit nēpiā paupies uero πτωχία de q̄ fe- stiuit scripsit Aristophanes i pluto. **F**Abriles operas, Signat pauperē uitā sustētas ex mercedulis q̄s colligebat locādo opas fabriles, opam in actu cōstitit, & ut inq̄t Caius iuriscōsultus i hominis usu- fructu opae sunt, & ob opas mercedes opis serui legatis inq̄t Terētiū usum datū itelligi: & ego didici & Iulius putat interdū opas p ipsis hoibus & seruis accipimus, ut apud Ciceronē fugatae sunt opae Clodiā, & apud Oratiū accedes opa agra nōa fabio. **V**XORcula, Vt a forore fororcula, sic ab uxore uxorcula p diminutionē dicta. **T**Enuis, Paupcula, **F**Amigerabilis, τὸν πτωχὸν dictio, nam & in bonā & in malā partē famigerabilis usurpat, hic p famosa accipi debet, & isāmi, **M**aturino, Ab- solute dicitur maturio, & maturinis, p tpe & hora maturia, sic Plinius in xcoruus mature fermōi al- fuefactus oibus maturinis euolās i rostra i forū uersus tiberiū salutabar. **V**Eneris colluctatiōibus, Sic supra i iis & eiusmodi colluctatiōibus ad cōfinia lucis usq̄ puigiles egimus. **O**PERant, Ope- rā dant. **I**GNARus rerū, Mariti dedecus uxoriū turpitudinēq̄ domestica nouissimi sciunt, iuxta il- lud Dedecus ille domus sciet ultimus & ut inq̄t Hieronymus, nouissimi mala nra discimus. **H**O- spitiū repetit, Domū reuertit: & dū hospitiiū appellat, significare uidetur illū i conducto habitasse tan- quā inglinū. **L**AUdata cōtinētia, Specimē cōtinētia uxorie ē clausa domus, & obserata fores mari- to absente. **S**I Billo, Liuius, ut quocunq̄ nostis tēpore sibilo dedisset signum porta aperiretur. **C**o- lumella praecipit boues sibilo alectari oportere a bubulco ut libentius bibant, Sifilatores dixerunt ue- teres, quos nunc dicimus sibilatores, & sifilare, quod nos sibilare, & erat maledica uocis significatio atq̄ contumeliosa. **P**ERASTutula, Versutior callidiorq̄, sicut diminutiuo uocabulo uxorcula di- ctā ita & πτωχόπις τικος perastutula qua tamen dictione non tam significatur modice astuta quā ualde calida & ueteratrix i adulterinis flagitiis scribit Aristoteles libro ix de animalibus malitiosio- res astutiores insidiosiores esse, E diuerso mares aiosiores simpliciores minusq̄ insidiosos.

Circito-
res.
Circuito-
res.
Palliata
mendica-
bula.
Pallium
uideo.
Philoso-
phū non
uideo.

Duo ge-
nera face-
tiarum.

Logos,
milesius.

Paupias,
Paupies.

Opera,
Famige-
rabilis.
Maturio

Sifilato-
res.
Fēmina
astutior.
Mas sim-
plicior.

EXpeditū, Explicatū exolutūq̄ ab amplexibus q̄bus inexus erat lasciuus edendis ambitiosior. **S**E- miobrutū, Plinius de cellis uinariis scribēs refert mitioribus plagis dolia quae sunt uasa fictilia uina- ria ifodi solita terrae tota aut ad portionē situs celumq̄ pberi alibi uero ipofitis tectis arceriū becilla uina demissis in terrā doliis seruanda. Valida expositis, iuriscōsulti quoq̄ de fundo instructo indicāt dolia defodi solita scribentes instrumento conseruando dolia licet defossa nō sint accedūt. Itē titulo de contrahenda emptione dolia in horreis defossa si nō sunt noiātim in uenditione excepta horreo-

expeditū hominem: dolio quod erat in angulo semio- brutū: sed alias uacūū: dissimulanter abscondit: & pate- factis a dibus, aduc itro euntē maritum aspo sermone accipit. Siccine uacūus & ociosus: insinuatis manibus ambulabis mihi? nec obito consueto labore uitae no- strae prospicies? & aliqd cibatu parabis: at ego misera per noctē: & per diē lanifico: neruos meos contorqueo ut intra cellulā nostrā: salutem lucerna luceat. quanto me scelicior Daphne uicia: quae mero & pradio matu- tina faucia: cum suis adulteris uoluitur. Sic cōfutat- tus maritus: & qd istic est ait, nam licet forensi negotio officiator nō attētus ferias nobis fecerit: tamā hodiez

māci uiduātur. Liuius dixit cōpressis manibus qd Lucius noster insinuatis docens, puerbiale esse lo- cutionē. Verba Liuii hāc sunt, ex libro vii in hanc ferme sententiā. Quid aliud causa esse credamus cur ueteranus dux fortissimus bello cōpressis quod aiunt māibus sedeat. **O**bito labore, Adito suscepto completo obire laborem dicimus pro adire suscipere complere: ait poeta morte obita pro- sumpta suscepta & completa. Sermo obitus a Terentio dicitur in ecyra pro a ditus. **V**itae prospit- ties, Parto scilicet lucello, quo uita tolerat & uictus quareit. **L**Anificio, In andria, primū hāc pudē- te uita parce ac duriter agebat lana & tela uictū quareitans. In eandem sententiā ait poeta cui tole- rare colo uitam tenniq̄ minerua impositum. Vbi exponit Seruius tenui minerua pro paruo precio lanificii: nam hodie quoq̄ lanificii mercedula uitam tolerant fēminae pauperiores. Annotandū est lanificiū fuisse in usu nobilium matronarum, apud Romanos hinc autumant scriptores idonei: in- nuptiis thalassii nomen inelamari solitum, quod lanificii signum erat, ut uidelicet hac uoce nuptiali admonerent nouae nuptae lanificiū in maritali domo exercendum esse. Thalassio enī siue thalassius si- gnificat calathum, quod uas utiq̄ est lanificiis aptum, inde factum est, ut sponsae auctoribus Plutar- cho & Plinio colum comptam lana, & fufum cum stamine secum ferrent: & uiri ianuam lanicio co- ronarent. Augustus Caesar filias & neptes ita instituit ut etiam lanificio assuefaceret contra apud per- fas indecorum erat & sordidum ad mouere lanificio manum. Ideoq̄ Alexander Magnus cū olim si- sygambi reginae perfarum captiuae lanam purpurāq̄ tradi iussisset, ut conficere uestem neptes suas assuefaceret: ubi cognouit ex hoc dono illam tristēm esse lachrymisq̄ tristitiam declarantem. Ipse p- ueniens ad eam mater inquit hanc uestem qua indutus sum sororum non solum donum: sed etiam opus uides nostri decipere memores, caue obsecro in contumeliā accipias ignorationem meam. Ita animus reginae mirigatus est: lanae appellatione ut docet Vlpianus libro de legatis tertio contine- tur quae neta est, & quae neta non est ut puta stamen & substamē, succidam quoq̄ contineri placuit: sed nec ea lana, ex qua quis quasi uestimentum fecerit ualitudinis uel deliciarum gratia continebit- nec ea quidem quae fomentationis gratia parata sunt uel medicinae lanarum appellatione continen- tur. **N**ERuos contorqueo. Alludens ad rem obscenam usā uideri potest uerbo amphibolo, nam & quae indulget cōcubitu, & quae operoso labori distingit contorqueo neruos dicitur. **L**Vcerna luceat, Cōsimile est illud Tibulli dū meus assiduo luceat igne focus. **D**Aphnae, Propriū puelle no- mē ex lauro ductum: quae grāce dicitur daphne. Vnde chame daphne, pusilla & humilis laurus. **P**li- nio, Daphnon lauretum: famigerata est daphnae ob amorem apollinis in laurum trāfigurata, apud nos hodieq̄ frequens est nomen laurē in fēminis quasi dicas daphne. Annotat Plinius nomen im- poni uiris latina lingua ut laurē nominētur ab una arborū lauro libertus Martii Tullii clarus no- minatus est Tullius laurē. **C**onfutatus, Redargutus castigatus & uerbis cōuictus confutare enī est uerbis conuincere, & refutare ut inquit Donatus. Vex refutatio in re est. Confutatio in persona in oratore potētissima est confutatio. **F**Orensi negotio, Sensus est cum magister officinae nostrae odierno die occupatus eēt negotio forensi. Ideo nos quoq̄ fuimus feriati, officinator autē dicit offi- cinae magister: qui operarios mercedula cōductos habet quo negotii pleno feriati fuerunt operarii.

Dolia
defodi so-
lita.

Doliariū

Doliaria,
anus.

Insinua-
tis mani-
bus.

Cōpssis

qd aiunt
māibus.

Obire la-
borem.

Obita
mors.

Lanificiū
in usu

matrona-
rum.

Thalasi-
us, quid

Exēplū,
alexadri.

Nostri
decipere
meo

res.

Lanae ap-
pellatio.

Lana ne-
ta.

Chame-
daphne

Daphnō

Laurea

Tullius.

Refuta-
tio.

Officina-
tor.

Viſtruius officinatorem appellat fabrū ſtructorēq; parietarium cuius probatur exactio. cum ſubtiliter edificiū perfectū accipitur. ISTVD doleum. Attende rē faceram feſtiuāq; ex qua aſtutia malitiaq; muliebris facile deprenditur: nam cum maritus dolium illud uendidiffet. In quo adulterum uxor diſſimulanter abſconderat: repente excogitata fallacia eſt & ſtrophā aſtu ſœmineo qua maritus ſtupidus & brutus illuderetur. ET adeſt. Scilicet emptor doli. DATO precio. Sine precio ut inquit Vulpianus uenditio nulla eſt: nō autem p̄cii numeratio ſed conuentio perficit emptionem. ut auctor eſt Caius iuriſconſultus q; ſæpe arra pro emptione dat non eo pertinet quaſi ſine arra conuentio nihil p̄ficiat. ſed ut euidentius probari poſſit conueniſſe de precio. QVIN. Hæc particula qui mō hortandi uim hēt. & imperā dialiaſ aliter accipit. PER cigeris. Expedis te. & præparas: nam accincti ſunt expeditiores Hieronymus accigere q̄ſo te. accigere e cōtrario diſcinctos dicimus ignauos: & defides. EXobrutū. Eritum deprōptum extractum Dolia enim ut diximus defodiebant i cella uinaria. E RENATA fallacia. Dicimus aliquando abſolute e re nata ut inquit Donatus. dicitur etiam cum adiuncto: ut e re natū exordiū dixit Quintilianus. itelligi uolens ſubito iuentum: & ipſa cauſa repente ſumptū. idē alibi gratiora eſſe tradit quæ inuēta ſubito. nec domo allata. ſed iter dicendum e re ipſa nata eē uiduat. Igitur e re nata fallacia ſignificat muliebris dolus. ad fallendū maritum ſubito excogitatus nō domi non ante cōpoſitus: ſed ex ipſa re & negotio incontanter expromptus. TEMERARIUM. immodicū & ſolutū qualis in temerariis eſt copioſus. MAGNUM uirum. Adiuuanda pronuntiatio eſt cum ironea manifeſta. EGO mulier. Vis in uocabulo & ſexu eſt ego mulier quæ foris negociari nō noui. Ego mulier quæ intra teſta domi cōtinenter inhabito: mulier quā natura finxit inualido cōſilio minusq; prudentē. ſcribit Ariſtoteles in primo politicorum q; ſœmina habet cōſilium quidem ſed inualidum puer uero imperfectum. Xenophon in oeconomico tradit uirum foris parare. ſœminam domi parata cuſtodire. Minoris diſtraxit. Minoris precio uendidit. Verbum iuriſconſultorum de quo ſupra. ABDITA mēto. Detractiōe ac deductiōe p̄cii cōtraria ſunt additamentū alterum ab addendo alterum ab abducendo. & quaſi abdicando deriuatum. TANTO p̄ſtinauit. Tam magno precio emit: abſoluta locutio. INEPTUS. In maritū ſatis dicaciter. nam ut inquit crasſus orator apud M. Tullium. quē nos ineptū uocamus: is mihi uidetur ab hoc nomen habere ductum. q; non ſit aptus: qui temporis: qui eorum quibus cū eſt uel dignitatis uel commodi rationem non habet. deniq; qui in aliquo genere aut incōcinnus aut multus eſt is ineptus eſſe dicitur. quo uitio cumulata eſt eruditiffima illa græcorum natio itaq; q; uim huius mali græci non uident. nec nomen quidem ei uitio ipſoſuerunt. DEſcendit in doliū. Ecce fallaciā e re natā. & ſubito iuentā. qua p̄ſuaſus maritus illū eē emptorē doliū credat nō adulterū. SEDULO. Inſtāter ipenſe diligenter dictū ſedulo q̄ſi ſine dolo. ut interpretatur Donatus. MATERFAMILIAS. Tanq̄ ad ignotā directā locutio. ut eā appellatione honorifica apellet matrē familias: de cuius p̄prietate diximus ſuo loco fuiſſe enī ſuſpicioſum. ſi nomine p̄prio eam compellaſſet. id adde q; in una familia non poſſunt plures appellari matrefamilias: ſed una tantum. ſed nec uiduat hoc nomine. nec quæ ſine filiis eſt uocari poteſt. MVLTIſariam. Multis in locis. & partibus. Antiqui multiſariam dixerūt q; in multis locis ſari poterat: id eſt dici oſariam ex oī parte. Hlantibus. Patulis. Homuntio. Homullus diminutiū eſt. nec ſine probro. ACTVTū. Statim ſine mora. AES de malo. Qui æs id eſt pecuniam de malo & maleficio partā habet is prodigus æris eē ſolet. & in rebus emendis incurioſus. nam ut eſt apud poetam neſcio quem male parta. male dilabunt. & ut inquit comicus noſter male partum male diſperit. eſt ergo ſenſus. uolo inquit diligēter extriſecus

na cēula noſtræ p̄ſpexi: uides iſtud doliū: qd ſemp ua cuū fruſtra locū d̄tiet tātū. & re uera preter ipedimētū cōuerſatiōis noſtræ: nihil preſtat āplius: iſtud ego qnq; dēariis cuidā uēditauī. & adeſt ut dato precio ſecū rem ſuā ferat. qn itaq; p̄cigeris: mihiq; manū tātisp̄ accomodas: ut exobrutū p̄tius tradat ēptori. E re nata fallacia: mulier temerariū tollēs cachinū: magnū iqt iſtū uirū: at ſtrenuū negociatorē nacta ſum: q̄ rē: quā ego mulier & itra hoſpitiū cōtecta: iā dudū ſeptē dēariis uēdidi: minoris dixit abditamento p̄cii. Lætus maritus: & quis eſt ille ait: q̄ tanto præſtinauit: at illa: oī inepte inqt: deſcendit in doliū ſedulo ſoliditatē eius probaturus. nec ille ſermoni mulieris deſuit ſed exurgens alacriter. Vis inquit uerum ſcire materfamilias: hoc tibi doliū nimis uetuſtum eſt: & multiſariam rimis hian: tibus quaſſum: ad maritumq; eius diſſimulanter conuerſus. Q uin tu quicunq; eſ homuntio: lucernam ait acutū mihi: expedis: ut eras iſ intrinſecus ſordibus diſi gēter aptum uſui poſſim diuoſcere. niſi uos putas æs de malo habere. Nec q̄q; moratus ac ſuſpicatus: acer

eradere ſordes doli. ut ita introſpiciā an ſit futu: utibile: quæ curioſitas adhiberi haud quāq; ſolet ab his qui æs de malo habēt. & diuitias poſſidēt malo modo partas. quales improbant philoſophi. EGR Egius maritus. Ironicoſ. ſic illud uirgilianū. egregiam uero laudē. REPRESENTē. Tibi p̄ſentidē. reſentare pecuniā eſt preſentari annuere. NVDATus. Exuta ueste: ut cōmodius doli intriſecus ſordes eraderet. SCAB lem uetūſtā. Trāſlatio ab homine. cuius uetūſta ſcabies excaldi ſolet. & eo inſtrumēto quod ſcalptoriū uocat: effitari. quæ ut inquit Cor. Celfus. quo aſperior eſt & prurit magis eo difficilius tolli tur. Talem ſcabie agriam id eſt ſe Scalpro / ram græci appellant. cū ex ſcabie rium / puſtulæ exoriāt a ſimilitudinē ſor Scabies / des doli uetūſtas. quaſi puſtulo / agria / ſas ſcabiei nomine decēter exp̄l / Caries / ſit. CARIOſa teſta. Veruſtiſſi / Cario / mi doli. carioſa enī ut ante expli / ſus / catū eſt dicimus uetūſta & putri / lagine marcida: caries ē uetūſtas & putrilago: Affranius Nemo il / la uiuit carie carioſior. OCCI / pit. Incipit. BELLiſſimus puſio. Puſum & puſionē dici pue: ſar Puſio / notū eſt. puſio Iuuenali eſt. p pue / ro pathico Cicerōi & Apuleio p / elegātī adultero. Valerius quoq; dixit puſionē ſuluianæ ſtolæ Clo / dium adherentem ſignificare uo / lens ſuluia Clodio dedolatam. Cuius erat uxoriſcio codices ali / quantos eſſe in quibus nō puſio legitur ſed pugio. M. Tullius i ora / tione pro celio. Tecum ſemp pu / ſio cū maiore ſorore cubitauit. DEDOLabat. Subagitabat ex /

polibat cōplanabat in obſcenō ſignificatus. fabrog; uerbū eſt: qui dolādo ſcuruati cōplanat materia / rū aſperitatē: imitatus eſt aut Pomponiū poetam q; ſcripſit dolāſti uxore. ASTV meretricio. Plau / tus plurifariā explicat aſtus dolos calliditates meretricis: quas q; euitare pōt euitet. ſed uiscus me: eſt blanditia meretricia. & ut inquit Solomon ſatius diſtillans labia meretricis. & nitidius oleo gutt. No / uiſſima aut illius amara quaſi abſinthiū. & lingua eius acuta quaſi gladius biceps. DIGlto. Indice Oratius. indice monſtraret digito: ab indicādo nomen inditū. Crasſum oratorē indice digito uſum optime tradit Cicero & Quintilianus. VTROq; opere p̄fecto. Perfecit opus ſuū maritus cū doli ſordes erasit. & itē adulter. dū inclinātam fabri uxore dedolauit. CALAMltoſus. Merito calami / toſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos Suffracia / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro Chriſtū pauperem ſequimur. & Auguſtinus ait in libro de uita chriſtiana non ne / tūſus. & miſer qui ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebatur implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. MERCEdibus ſuffracinati. Pleni repleti inſtructi dixit Hieronymus nos / ſuffracinati auro

TVM si qui matrimoniū. Docet Apuleius scriptionē sortis fuisse rebus uariis miro astu cōgruen-
tē: nam siq̄s cōsultor an ducēda eēt uxor interrogaret, sortē ad id respondere uasri illi sacerdotes asse-
uerabāt, nā sicuti boues cōiuncti in aratiōe sunt cā fecūditatis. Ita hoies iugali uicō copulati ad libe-
ros pcreādos sunt fecūdi, si q̄s cōsuleret an emēda possessio eēt annuebāt ex eadē sorte itēprātes. Id
futurū foelix & fortunatū, & sic sensus sortis trahebāt ad petitiōes uarias cōsultentiū. Oli sortes id ge-
nus ex uersibus Virgiliāis cōscriptae usurpabāt. Spartiāus refert hadrianū Virgilianas sortes cōsu-

Sortes
ex uersi-
bus uir-
giliū

luisse cū sollicita res de impatoris
Traianē erga se luditio, lulius quo-
que capitolinus Albino tradit de
fato suo cōsulētī sortē his uersi-
bus Virgiliāis dedisse respōsum,
hic rē Romanā magno turbante
tumultu suster eq̄s sternit poenos
gallūq̄ rebellē. PR Estiaturus,
emprurus. BOues & iugū, q̄a
in sorte boues cōiuncti noiant, &
q̄a possessiōes bobus iūctis colūt
bene argumētates psuadebāt talē
emprionē q̄rētī futurā lucrosam
& cōducibilē. IVNctos q̄drupe-
dū māfuetissimos, q̄ pfectionē pa-
rat & pegrinari uult p saepe iumē-
tis & uehiculo uehi solet, hic bo-
ues iūctos isorte itēprabāt. Cō-
uenire ad pegrinationē capeffen-
dāt, tanq̄ ea futura eēt iucūda & cū
lucro, cū boues sint itē q̄drupe-
des placidissimae & lucrū p̄stent.
Ouidius explicās botū māfuetā ci-
curāq̄ naturā, sic scribit, qd me-
ruere boues aial sine fraude do-
loq̄ inocuū simplex natū tollere
labores. Apud antiquos tāta fuit
huius aialis ueneratio ut tā capi-
tale eēt bouē necasse q̄ ciuē, q̄ labo-

Capitale
bouē oc-
cidere.

Capitiōes
Sophis-
mata.

Inciles
fossae.

Incilia,
Elices
fulci,
Lacuno-
sus.

Subluui-
es:
Morbus

Intertri-
go.

riolissimus hois socius in agricultura placidissimusq̄ est. SC Ifitaretur. Inquiret interrogaretq̄,
PR AEsagio cōtendebāt. Sors de bobus iūctis praesagiū quoddā atq̄ prognosticon esse demonstra-
bat prandae uictoriae bellatorinā boues iugo iuncti significare uidebatur ceruices hostiū iugo sub-
actas iri. CAP ptiōs, Callido & deceptorio: sophismata Captiones & captiunculae dicunt. AUGel-
lio, qbus ueluti tēdiculis & laqueis dialectici aduersarios capiūt in disputationibus. INTER roga-
tionibus, eoz scilicet q de rebus uariis sacerdotes cōsulebant. DEFECTi, Viribus succubentes i ar-
gento ferēdo, quidam legunt iam refert, hoc est suffracinati pleniq̄. QVIDni, & cur nō inquit uia
peior illa, dicēda sit: q̄ fossis lutosis ac dep̄ssis uorabat sorbebatq̄ uiatores. LACVnosus icilibus, In-
ciles fossae dicunt: quae in uis sunt adquam deducendā. Cato, peryemē aquā de agro depellere oport-
et: in mōte fossas Inciles puras habere oportet. Dicimus & incilia neutro genere. Idē incilia aperire
aq̄ deducere in uias & segentē curare oportet uti fluat. Vlpianus titulo de riuis, Incile inquit est locus
dep̄ssus ad latus fluminum. Ex eo dictus quod incidatur: inciditur enim uel lapis uel terra, unde
primū aqua ex flumine agi possit. Elices quoq̄ nō nulli uocant sulcos aquarios: quoz meminī. Co-
lumella: quibus humorem omnem eliciebant, & extra segetes deriuabant, lacunofum autem dici p
fundum dep̄ssum concauum constat, lacunis: quae & ipsae sunt fossae, in quibus collecta aqua sta-
re cōsueuit: aquaz mentio est apud poetā, sic scribentē: unde cauē tepido sudant humore lacunae.
SVBluiū, Proluiē illuiem subluuiē ex eodē quasi uertice deliq̄ta: nec dissimili significatu di-
cimus sordes: & imunditias. Subluuius Collumellae est genus morbi in discrimine ungulae ouium
nascēs, sic tradit in viii. De morbis ouilli pecoris scribēs, clauī quoq̄ dupliciter isstant ouē, siue cū
subluuius atq̄ itertrigo in ipso discrimine ungulae nascit, subluuius eodē auctore pice ligda eruit. In
tertrigo aut, ut id quoq̄ transeunter attingā, morbus est quo foemina iteriora iter se terunt: siue eg-
ratu aliaue de cā attrita adurunt. Itē si spes pedem, ungula ungulā inter se terit ab intertrēdo dicta
grāce Paratrimma noīatur. R emediū Catonis ad intertriginem est surculus absinthii pontici sub
annulo cum in uia ibis. M. Varro subtiliter docet itertriginē esse malū quo duo inter se trita mēbra
ledunt, in codicibus Varronianis mēdose legi intrigo, p itertrigo. DE tergo a tergo, post tergū.

MANipulus armati aegris. Armatoz eqtū globus: de manipulis supra dixi. CVRVli rabie. Im-
petu cursorio. INVOLant, Violēter inuadūt, inuolare dicitur ut inq̄ Donatus in uia: neidos cōmē-
tario, cū uiolentae manus in aliquē dirigunt: alias inuolare dicimus: cū aliqd furtim uola manus sub-
trahit. Vola autē media pars manus & pedis significatur. SAcilegos, Lucianus, & c. p̄ciō kai i po-
συλονσ & καλονσ id est ipios & sacilegos appellabāt. COLlo cōstricto. In ius rei collo obstricto &
faucibus itortis trahi solēt ut diximus. Sic & Amphitriōnē collo obstricto trahit Plautius Iuppiter.

manipulus armati supercurrit equitis. aegreque cohibē-
tes: equorum curuli rabie. Philebum ceterosq̄ comiz-
tes eius inuolant auidi. colloque constricto, & sacile-
gos impurosque compellantes. interdum pugnis obr-
uerbant. necnon manicis etiam cunctos coartant.
ac identidem urgenti sermone comprimunt: prome-
rent potius aureum cantharum: promerent aucto-
ramentum illud sui sceleris: quod simulatione solen-
nium: quae in operto factitauerant: ab ipsis puluinaris-
bus matris domini clanculo furati. prorsus quasi pos-
sent tanti facinoris euadere supplicium: tacita profez-
ctiōne adhunc luce dubia pomerium persuaferit: nec
defuit q̄ māu sup dorsum meū iniecit: in ipso dea quā
gerebā gremio scrutatus repiret: atq̄ icorā omniū auz-
reū depromeret cātharū. Nec isto saltem tā nefario sce-
lere: impurissima illa capita cōsutari: terreriue potue-
re. sed mēdose risu cauillātes. En inquit indignae rei

addicti. hic auctoramentū pro obligatiōe siue p̄cio & mercede qua auctoratus mācipat. Seneca libro
quarto de beneficiis hoīem uirale uenalis animae crebris auctoramentis accēdebat. M. T. in prio offi-
cioz merces inq̄ auctoramentū seruitutis ē cui cōsimile ē illud Apuleianū: & n. fere mō dicūt aucto-
ramētū sceleris: quo auctoramentū seruitutis pōt & simpliciter positū uideri p argumētū idicioz &
pignore sceleris illoz ac furti. MATris domini. Lego matris deoz, hoc ē cybeles quae mī deū no-
minat. IN opto factitauerāt. Optanea sacra puras nō uideri. LVce dubia, hora antelucana
tur: Plinius tradit gallinas nigras ad optanea sacra puras nō uideri. LVce dubia, hora antelucana
matutinoz crepusculo, qd lux nūdū ligda ē, & clara: sed crepusculascēs. Prisci grācoz primā lucē q̄
p̄cedit solis exortū λυκηρ appellauerūt, idq̄ tēpus lycophos cognōiant. POMerū puaferit. Id est
muros urbis: & circuitū exierit. POMerū uerbi uim solū intuetes, post moenū itēpraf esse: est autē
magis circa murg locus quē in cōdendis uiribus cōsecrabāt: tā interiore parte q̄ exteriorē: quem neq̄
habitarē neq̄ arari fas erat, & hoc spaciū non magis q̄ post murg eēt q̄ q̄ murus post id: POMerium
Romani appellarūt, auctor Liuius. Augures pomeriū diffiniunt locū esse p totius urbis circuitū po-
ne muros certis regionibus determinatū: POMerū nunq̄ puīciali sed italico agro acq̄sita mos p̄fer-
re apud Antiquos fuit: ut docet Seneca libro de breuitate uitae: Senecae subscripsit Cor. Tacitus his
uerbis POMerū uerbis auxit Caesar more prisco quos is q̄ ptulere iperiū, ēt terminos urbis p̄paga-
re dāt. Illud annotatu dignū qd pomeridianū nō a pomerio deriuat, sed q̄si post meridianū dicit.
Quintilianus pomeridianas scolas appellat: qbus Aristoteles post meridiē artē oratoriā p̄cipiebat, di-
cūt Augustinus libro viii. cōfessionū spectaculū circensū pomeridianū uocant q̄si post meridianū
M. T. in oratore dicere mauult pomeridianas qnadrigas q̄ post meridianas: & ita dicendum p̄cipit.
REperiret. Scilicet cātharū quē syriaci clanculo furati in gremio dea syriac occultauerāt: Lucianus,
ἐρῶν αὐτοεργῶν κολποῦ τῆς θεοῦ: id est iuenerūt furtum i gremio dea. IN corā omnium. Corā oi-
bus locutio Apul. peculiaris. IMPurissima capita, flagiciofissima foedissima: spurcissima. MEM-
doso risu. Sape risu: facetoq̄ mendatio homines elabunt ex crimine manifestario, & hac quoq̄ di-
sciplina rethorica est, ut si obiectū sit turpe aliquid quod negare non queas respōsione ioculari elu-
das, & tē facias risu magis dignam q̄ crimine sicut fecisse Ciceronem proditum est, qui cū ificiari nō
posset pecuniam se domus emendae causa a Publio sylla reo accepisse quam prius se accepisse nega-
uerat urbano dicto diluit mendatium & risit satis dicens prudentis & cauti patrifamilias esse quod
furto manifesto dep̄ressi dolofo risu & astuta cauillatiōe sacrilegiū in religiosum officiū cōuerterit.

SAEVITAtatem. Sæuitiam: quā ueteres sæuitudinē quoq; dixerūt sic & solitatē pro solitudine usurpāt. CALlculū. Vasculū a calice fit *υποκοπισμα* calicus. QVEM domini mater. Corrige ut supra deū mater idest cybele quæ deorum mater uulgo dicitur. aiunt sacerdotes cybelem donasse cantharum illum aureum forori suæ deæ syriæ & ita se purgantes astuto commento Crimen deriuant in liberalitatē numinis. SOROri suæ syriæ. Cum cerimonie deæ syriæ & cybeles sint fororiarū atq; germanæ: cū iidem pene sacerdotes, eadem uesana bacchatio, merito sorores esse dicuntur: immo ut supra docuimus una ea demq; est dea, sed nomina plura. sæuitatem: q̄ pleriq; insontes periclitantur homines.

HOSPitale munus annotauit i
secundo cōmentario moris fuisse
ap̄ antiquos: ut hospitibus in ho
spitalia receptis, mitterent xenias
hoc est munera hospitalia: qđ &
uidetruuius elegāter memorat, in
uide architectura: itaq; syriaci fa
cerdotes ere nato mēdatio ita suū
furtum excusant: ut dicāt cybelē
syriæ deæ forori suæ hospitio su
ceptæ cāthag: dedisse p̄ xenias,
munere hospitali. AFFAnias,
nugas uerba futilia: ac mera mē
dacia a fando iclinata dictio qua
Hierōymus & alii pleriq; utunt̄.
Nenias quoq; usurpant sidonius
& Hieronymus nō lōge ab hoc si
gnificatu affaniæ. ABLAtran
tis. More latratū canū uociferan
tes, potest & legi blaeterantes qđ
propriū est eorū, qđ mēdacia fundit̄ & affanias iactant. IN tullianū cōpingunt. In publicā custo

Xenia

affaniæ
Neniæ.

Tullianu

Donaria
antidora

Doron
palmum

Tetrado
ron
Ditrado

Pentado
ron.
Fana

Fanaticus

Mylon.

læuitatem: q̄ pleriq; infantes periclitantur homines.
 propter unicum caliculum: quem domini mater: so-
 rori suæ syriæ: hospitale munus obtulit: noxios reli-
 gionis antistites ad discrimē uocaritis. capitis. Hæc &
 alias similes affanias frustra ablatrantis eos: retrorsum
 abducunt pagani. statimq; uinctos in tullianum com-
 pingunt cantharoq; & ipso simulacro quod gerebam:
 apud fani donarium redditis: ac consecratis: altera die
 productum me: rursus uoce præconis uenui subiici-
 unt. septemq; nummis carius: q̄ prius me comparaue-
 rat Philebus: quidam pistor de proximo castello præ-
 stinauit. p̄tinusq; etiā frumento coëpto affati onustū:
 p̄ter arduū: scrupis: & huiuscemōi stirpibus ifestū: ad
 pristinū qd̄ exercebat. pducit. ibi cōpluriū iumentorū
 multi uii circuitus intorquæbāt molas ambage uaria.

tes, potest & legi macerantes quod
 proprium est eorum mediocris fundat & affanias iactant. IN tullianū cōpingunt. In publicā custo
 diā cōiciunt. Lucianus dixit εἰς τῆς ἐκκλῆτης εὐβαλλοῦσι, in carcerē cōiciunt ex romāo ritu & uo
 cabulo Tullianū scitissime posuit itelligi uolens, γερικῶς, carcerē, nā in carcere romāo pars subterra
 nea dicitur. Tullianū ab eo quod additū fuit a Tullio rege ut docet M. Varro, cui subscribēs festus Pōpeius
 Tullianum inquit quod dicitur pars quaedam carceris. Ser. Tullium regem aedificasse aiunt, tullianum
 Salustium in catilina graphice describit his uerbis, est locus in carcere quod Tullianum appellat ubi
 Paulum ascenderis depressus ad leuam circiter. xv. pedes humi depressus eum muniunt undiq; pa
 rietes atq; isuper camera lapideis fornicibus iūcta: sed iculta tenebris odore foeda atq; terribilis eius
 facies est. Lilius quoq; Tullianū meminisse libro undetrigesimo scribēs pleminiū delegatū fuisse in Tul
 lianū ex senatus cōsulto. APVD fani donarium. Donaria dicimus dona propriā diis oblata, & re
 positioria donorum, hic donarium ponitur, pro loco templi in quo reponuntur oblata: & ita donari
 um dici docet Seruius grammaticus: sicut sacrarium dicitur locus in templo ubi sacra reponuntur.
 Donaria quoq; accipi pro donis docent testimonia eruditorum: & Testatur macrobius sic scribens
 in tertio saturnalia ornamenta sunt clipei coronae & huiusmodi donaria. Donarium autem &
 donum ex graeco ductum est, quod illi uocant, Δωρον, unde antidora dicta pro remunerationibus,
 uerbū iuriconsultorum: apud quos libro quinto digestorum sic scriptum legitur, plane sic An
 tidora acceperūt dicendū est ea tenus locupletiores factos q̄tenus acceperunt: & uelut genus quod
 dam hoc esset permutationis: Doron quoq; graeci palmum appellant unde tetradoron, & pentado
 ron, lateres instructuris edificiorum nominatur, nam quod est quoquo uersus quattuor palmarū
 Tetradoron: qd' quīq; pētororū dici publica opera pentadorū priuata Tetradoro struebant, aucto
 res Vitruius & Plinius. Fana uero dici tēpla notissimū est, siue a fando qā dum pontifex maximus
 dedicat certa uerba fatur, siue a fauno, ut Martianus & probus grammaticus prodiderūt: a fano fa
 naticus dictus qui circū fana furore uaticino afflatus bacchatur, & caput iactat: & p̄ furorem respon
 sa dat ut supra annotauimus, ex auctoritate iuriconsultorum ad edictum edilitiū. VENVI. Ven
 ditioni. VOCE praconis. Praeco praedicare solet quae uenalia sunt: ut ante dictum est: Plautus in
 eo assas lapide ubi praeco praedicat. PRAESTINAUIT. Emit. PISTOR. Lucianus, αὐτοῦ ποτο με
 ρὸς ἀπὸ τῶ ποτοῦ πῦ λησὶ οἱ κωμικὸ οἰκοῦντι τεχνήρεχορτί ἀπὸ τοῦ μεττεῖρ, idest ad uerbum uen
 diderunt me hospiti proximum castellum incolenti artem faciendi panes callenti. AFFATIM.
 Abundanter & large. PARITER. Lege per. SCRVPIS. Saxis uiam scruposam senticosamq; fuisse
 demonstrat quam Lucianus dicit, Δωρεργαλέα. AC pristinum. Manifestus error ex litterarū
 trasmutatione legendum enim est qd pristinum quippe signat se factum esse iumentum pristinū
 se: graeci, μὴ λωρα, appellant Lucianus, εἰς α γαίμει εἰς τοῦ μὴ λωρα.

MVLtiuii, Flegāter multiuios circuitus dicit qui multiplici reciproco gyratu circa molā i pistri
no fiunt a iumentis i orbem recurrentibus. AMBage, Ambitu circuitu gyro Aufonius, cui subiū/
gabo de maloꝝ ambagitus. PERpeti, Perpetua, & cōtinua: Plautinus Solia iquit noctem pependi
perpetem. VERtiginē, rotatu circūactione motu orbiculato a uertendo dicitur, Plinius i secundo
tradit mundum circūagi aeterna uertigine hinc uertiginēs capitis: ex quibus cūcta uerti uidentur hīc
uertigofus motus i orbē factus q̄le Seneca & Salustius turbinū motū appellauerūt. LVCVbrabāt.

Vertigo
Vertigo
fus
Lucubra
re

nec die tātum:uerū perpeti etiā nocte prorsus instabili
machinarū uertigie lucubrabant peruigilem farinam.
sed mihi:ne rudimētū seruitiū perhorrescerem : nouus
domus loca lauticia plyxe prebuit. Nā & diē primū i
lū feriatū dedit.& cibariis abūdanter.instruxit praefer
piū.nec tamē illa ocli saginæq; beatitudo durauit ulte
rius.Sed die sequēti:molæ:quæ maxia uidebatur : ma
tutinus adstituor.& illico uelata facie:propellor adin
curua spacia flexuosi canalis : ut i orbe termini circum
fluentis reciproco gressu mea recalcans uestigia : uaga
rer errore certo.nec tamē sagacitatis ac prudētiæ mea
prorsus oblitus:facile me rirocinio disciplinæ prebui.
Sed q̄q̄ frequēter cū inter hoies agerē:machinas simili
ter circūrotari uidissem:tamē ut experts & ignarus ope
ris stupore mentito defixus herebā.quod enī rebar : ut
minus aptū:& huiusmodi ministerio satis iutile me ad
quempiam aliū utiq; leuiorem laborem legatum iri:
uel ociosum certe cibatum iri . Sed frustra sollerciam
damnosam exercui:complures enim protinus:bacul
lis armati me circumsteterūt.atq; ut erā lūinibus obtec
tis securus:ēt nunc repente signo dato:& clamore con
ferto : plagas ingerentes acruatim : adeo me strepitu
turbulentant ut cūctis cōsiliis abiectis: illico scitissime

Ad lucernā cōficiēbāt. Eruditi lu-
cubrare dicūtur ad lucernam stu-

détes: comētatesq; Quintilianus
ait fuliginē lucubrationū bibedā
oratori. M. Tullius in epistolis ad
quintū fratrem refert se scripſiſſe epi-
ſtolā ad lychnū ligneolū: Plinius
auctor eſt quosdā ſcriptores fa-
ciſſimos inſcripſiſſe libros ſuos ti-

tulo lucubrationum. RVDIme Rudime
tum feruitiis Tirocinium & noui tum.

tatem seruitutis piltrinenlis alibi
rudatum dixit pro rudimēto, Pli/
nixa rudimentum lucis appellat

initium uitæ. LOca lautiora. Al
ludere uidetur ad morem romæ

norum, qui legatis exterarum gen-
tium loca p̄bebant & mūera mit-

tebant, quæ laucia dicebâtur, qui- **Laucia**
dam lauticia appellant, super hac **Lauticia.**

re in libro annotationum, lauti-
ciam epularum magnificentiam
dicunt: lauticia appellatur farina

ex tritico aqua cōſperſa. **MO**læ
adſtituor. Ad molam maximam.

circunagendam ligatus apponor
statuorq. VElata facie: hoc ho
die: fit: ut nifi in perfidiam ante f

dieq; ita pñtinenti lumento fa
cies oculiq; uelentur: Ne uertigi
ne uere. Lucianus, ὁμοῦ τοῦ οὐ

ἄλλα μου ἐλπίεσσ' ἀρτεσ' ὑποῖ
 εὐγρύουσί μετ' ἡ κόπῃ τῇ μου

Αἰὼς. Idest uelamine oculos meos
uestigia, per quadam euentiam.

conuelantes fulbigant me ad manubrium molæ. RECALcans uestigiaper quadam euidentiam,
& illustrationem totum hoc negotium graphice densifum fubiciens, ad id statim, ut per

Erroneo certe, unde erroneas a nigridio nuncupantur: quorum discursus erraticus est: sed status & cer-

Tirocinatio alio nomine dicitur de Tirocinio adolescentulorum : qui togam puram induebant, &

natorum eloquentiam auspicabantur scripsi: apud Suetonium in secundo commentario. DISCIPLINAE. Alludit ad Tirocinium noui militis: qui tiro nominatur: qui disciplina militari infutui solet: ut docet Vegetius.

MACILLAS uidillem. Lucianus, εὐδα ἐν ποταμῷ πρὸς χρῆμα γελῶν ποταμὸν
 KAO δὲ αὐτοῦ ποιοῦ ciebiam quædam molas circunrotari oportere sapie id expertus. LEGA/
 tum irix exipiam hab inquit ut me legarent amandarento ad aliū leuiorem laborem subeundū

Β *Aculis armati*: Lucianus, λαβδότης πολλοὶ τὰς ἐνδοῦ βακτηρίας περὶ ἰσ τὰρτὰ μ.

multibaculos intus capientes me circumsteterunt. M. T. in oratiōe pro cecina subtiliter docet ar-
matos dici nō solū qui scutis telisq; parati armatiq; sūt: sed eos et: qui glebis aut saxis aut fustibus in-
struuntur.

per debemus: qui habent telus & aliud quod Nocere possit: Quin etiā titulo de uerborum significatione ut scribit Cuius armonia appellatio non uirgine scura & gladios & galeas significat sed & fustes &

gladios & lapides. PLAgas igerentes acervati, græce dixit Lucianus παρόνσι περὶ τῆ χειρὶ ἀν-
τελευτήτοσφ πληγῆσφ ὡσπερ σστόριον βουεῖα πινύσφ στόφροσφ, id est feriunt me acervatim ut

...dolore plagae, repete istar rotae uel trochi circulatoris. TVRBVlentat, exagitat, uexant, perturbat,

Rudimē
tum

Laucia
Lauticia

Errones
planetæ.

Tiroci/
nium

Tirocina
tio.

Armati
quî.

Turbu
lentar.

Tenea sparteæ. Tenea sparteæ accipe pro uiculo siue helcio: quo illigatus circa molas pistrinenses discurrunt: nam solet sparto: quod iuci genus est: talis Tenea uinculorum cōtexi. Tenea autē proprie dicitur ut tag: extremitas: ut docet Seruius enarās illud Virgilianū fit lōgæ Tenea uitæ hic accipitur p. tota fasciā & hgamento. Metaphoricos dixit Plinius frequentes quippe teniæ albicatis uadi carinas teritāt. **Seclā.** Oblrem. Ardire: fuscipere: pagerem. SEclē cōmutatōe. Trāslatio a philosophis ab una seclā ad alterā transfugit. Lucius qui prius exps & ignarus opis pistorii uidebatur mox excitatus plagis cōpit scilicet circūagere rotas pistrinenses: & ita a seclā ignauiae ad seclā industriæ subito trāslatus cōmouit risum circūstātibz pteæ seclæ nomē bene quadrat illi qui seclat discursus multiuios imola pistrinēsi circūagēda. **DEFEctū.** Exhaustū debilitatū: & labore deficientem. talē reffectio refocillat. apud Pliniū remedia sūt plurima defectis me dentias: siq. resolutos uocat: & animi defectu laborātes de quibus aliubi plura. **HELcio.** sparteo dimoto. modo Teniam sparteam modo copulam sparteā modo helcium sparteū mira uarietatis elegantia appellat intelli: gi uolens tot uocabulis id uiculi genus: & nexus quo iumēta capi: strata trahūt machias: & circū rotāt molas: helciū dici potest quasi tractorium instrumentum a uerbo græco ἄκω siue ἔλκω quod significat traho: inde helciarii dicti. qui trahunt funibus nauigia aduerso anae. Martialis nec clamor ualeat helciariog. Sidonius optimo epitheto curuos uocat illo hendecasyllabo curuog. hic corus helciariog. imponitur ergo helcium iumentis pro adminiculo tractorio. unde & nomē: tractoria organa appellat uictruius machinas quibus onera pertrahuntur. **INDignus.** Corrige idigus hoc est idigens cibo ad uires reficiendas & corpus roborandum. **FAMiliari curiositate.** mihi propria & peculiaris: ut inquit Seneca curiosum nobis natura dedit ingenium: sepe tamen hæc curiositas auctore fulgētio periculog. germana detrimēta suis amatoribus nouit magis pturire q. gaudia. **INOPTA bilis.** Inamabilis minimeq. desiderabilis. **ARBitrari.** spectabā cōtemplabar. Quales illic hominūculi descriptio est speciosa officia pistrinēsis istrumētig. pistorii. pistorio istrumēto legato: ut inq. Paulus iuriscōsultus pistoris esse uideri possunt: nā istrumēti appellatiōe seruos quoq. cōtineri constat. **VIBices.** VIBices sunt plagæ: notæ uerberūq. uestigia icorporibus. dictæ q. ui sūt: hinc p. decēte translationē dixit Persius: si puteal multa cautus uibice flagellas. **MA.** Cato in lib. qui de falsis pugnisscriptus est: ita conq. rific. ubi societas: ubi fides malog. isignitas iniurias plagas: uerbera: uibices: eos dolores: atq. carnificinas per dedecus atq. maximā ignominia tefacere ausum eē. **LIVEDinis.** Liuioris: legimus apud Solomonē i ecclesiastico qd flagelli plaga liuorē facit: apud Pliniū innumera medicamēta intercisim tradunt ad liuetia & suggillata: sunt autē suggillata. Idē pene quod uibices: uestigia. ex uerberibus & cōtufis q. græce dicūt. ὑπὸ πῖν. **DEpicti cutē.** Depictā cutē habētes figurata loquutio. cōsimile ē illud Plautinū in epidico. ex tuis uerbis meū futurū eorū pulchrū p. dicas quē appelles atq. Zeusis duo pingēt: pigmētis ulmeis. **PLAgosum.** Plagis plenū & pgnās: aliter Oratius plagosum appellat orbiliū grammatikum uidelicet a sœuitia uerberandi. plagisq. in discipulos ingerendis. **CENtuculo.** Veste uiliore. de hoc in primo cōmentario copiose diligēterq. perscripsimus. **MAgis inumbrati.** Libro primo consimiliter dixit: scissili palliastro semiamictus. **EXIguo tegili.** Anno tandum est noue positum Tegile esse pro subligaculo tegumentog. uerendorum a tegēdo ducto uocabulo Plinius tradit Tegulo harundinum domos a septentrionalibus populis operiri. ubi tegulum accipitur pro tegumento operimentoq. domorum. Tegillum dixere ueteres per diminutionem. p. tecto uelamēta autē genitaliū multiuigis uocabulis dici aliubi annotauimus. nāq. subligar subligaculum campestre. succintoria perizonata. fœminalia femoralia braccæ. & dictione apuleiana Tegile dicuntur: tali autem Tegili hodieq. operarios pistorios in pane conficiendo uti uidemus uerenda tantum conuelantes reliquo corpore nudato. **PVBem itecti.** Intectam uelatamq. pubem & uirilia habentes per elocutionem figuratam Lucio nostro perquā familiarem. **MANIFESTi.** conspicui tantum nullo uelamento tecti forent. **FRONtes litterati.** habentes in frōte notas litterarum cauterio inustas qua pœna affici solet seruus ob noxā. Antiqui stigmatias. & stigmaticos uocant pūctos notis: & litteris iscriptos i frōte inustosq. Plinius in xviii. tales denotās decēter inq. atq. nunc eadem il

la uincti pedes damnatæ manus inscripti uultus exercent. Iuuenalis stigmaticum designat cum ait. Tum foelix quoties aliq. tortore uocato utitur ardētī duo ppter lintea ferro: auctor ē. M. Tullius Alexander phereum cum ad uxore icubiculū ueniret solitū pmittere seruum stigmaticum. cōpunctū Samii lit terati. Noctua i frōtinus. mittitur caluos fieri & raso toto atticoq. capillicio pileū cape tāq. tēpestatē Anulati peredes. seruitutis effugissēt ut naufragio liberati solebāt. **PEdes anulati.** decēter positū p. cōpediti. uincula tiq. tanq. compedes & uicula sint anulī pedum Plinius dixit uincti pedes: sic & Martialis anulos pro uiculis posuit qui scribens de illo qui cōpedes saturno dedicauerat scite iqt has dedicat catenas. satur ne tibi zoilus anulos priores Plinius in xxxiii. annulum promethei ferreum intelligi uoluit uinculum fuisse nō gestamā. **LVroræ.** Pallorē. & lurido colore deformati. **PALPEbras adesi.** quasi habētes palpebras adesas corosafq. ex calligine. **MALE luminati.** male oculati. **PVLVSculo perspersi.** Pugiles luctatoresq. apud anti quos in exercitatione palestrica: & luctatione puluerem inspergebant corporibus: qui græco uoca bulo a tactu aphe nominatur de quo epigramatista. & flauescit aphe. Seneca lib. vii. epistolarū mo raliū elegāter & scite sic scribit. Totū athletarum fatum i illo die perpeciendū fuit a ceromate nos aphe excepti in crypta neapolitana. quibus uerbis decēssima quadā translatione nec satis cognobi li significat duo in cōmoda inter se contraria luti & pulueris se simul pertulisse: & post cōsam fe dationem uolutatu pulueris agitatū: nā ceroma pro luto: aphe pro puluere decēter posuit. **Quod utrunq. uocabulum athleticū est.** siquidem ceroma unguen est ex luto oleoq. cōmixtū quo athlete peruncti corpora exercebāt. Cuius Plinius. Martialis. Iuuenalis. Hyerōimus ceteri meminerūt: aphe puluisculū est siue harēa palestricæ: ad corporis inspersionē tanq. mēbra robustiora fierēt eo adminicu lo. Ouidius luctā Herculis acheloig. d. scribēs ait inq. uicē fuluæ tactu flauescit harenā. Lucanus quo q. huius harenæ palestricæ cōmeminit. In certamine Herculis & athei scribens: auxilium membris calidas infudit harenas. Suetonius tradit Neronem alexandrina naui puluerē luctatoribus aulicis ad uexisse. **Quin ē Plinius noster in xxxv. refert harenā ē Nilo tenuissimā peti solitā ad debellanda cor pora palestræ studiis.** inde patrobio Neronis principis liberto aduehebatur quin & leonato & cra thero & melegro Alexandri magni ducibus fabulum hoc palestræ causa deportabatur: huiusce rei mentionem quadam tenus facit & Plutarchus in Alexandro. apud Græcos quod. notabile est. pro uerbū loco dicitur aconiti uicit. quotiens quis sine labore uicerit & sudore. Aconiti enim significat ci tra puluerem: quo pugiles in athletico certamine perspersi depugnāt: pausanias tradit athletam Dio cimachus Dioxipum. qui Pancratio olympicæ citra pulueris tactum quod uocant Aconiti uicit: cum igitur luctator sine puluere luctatur. ea leuis & incruenta pugna haberi solet: ex hac doctrina fit ut lo cum apud. Au. Gellium sic emendē: quem pleriq. omnes incuriose negligenterq. transmittunt: nam libro. v. noctium atticarum sic scriptum legitur. uandi causa est cum deditione repente facta in pul uere ut dici solet icruentog. uictoria obuēnit. quid est in puluere ut dici solet. nimirum ut ego sentio intelligi uoluit prouerbialē hanc græcam dictiōnem aconiti. ideog. existimo ita corrigēdum sine puluere ut dici solet. id enim significat aconiti. & ita uerba gelliana cū ritu uerbog. uetusto cōueniūt e cōtrario coniti uicit dicitur apud eosdē græcos. quoties cū labore & sudore uictoria paritur: coniti significat cū puluisculo & pulueris palestrici ispersiōe: illud quoq. hoc in loco adnotādum coniste rium esse in structuris palestrarum membrum. quo palestricæ puluisculo flauescētes luctā exercēt. aconis quis est puluis dictum conisterium. cuius meminit Vietruuius in. v. conuerrere cum puluiscu lo ex Plautina prouerbiali locutione est totum auferre & nihil prorsus relinq. Metaphora sumpta a conueritore scopario: qui a cena uerrens pauimentum reliquias omnis ciborum cum puluere colli git conueritq. Puluisculum neutro genere & masculino usurpari inuenies. apud auctores idoneos. **CANDidati.** loculariter alludit ad candidatos hoc est pettores magistratuum. qui candidatorium munus in toga candida obibāt de quo suo loco satis multa. **IVMENtorio cōtubernio.** Hoc est de iumentis meis contubernalibus translatio sumpta a militari cōtubernio. **CANterii.** Equi uiliores excastrati. Canterinum hordei genus uocant scriptores rusticationis. **MOles.** Fasces & acruos Plinius palea inquit plures gentium pro fœno utitur melior ea quæ tenuior minutiog. & pulueri p. Palea prior ideo optima ē milio. proxima ex hordeo. pessima ex tritico pterq. iumentis opere laborantibus.

Carioli & putridi. **FOLL**icantes nares. Instar folium reciproco spiritu nares agitates, hieronymus caligas monachos; follicantes decentissime dixit, pro calceis laxis atque enormitate flaccitibus quales Hippocritae gestant: ut contemptores humani cultus esse uideantur. **TVSSE**dinis: A tussi tussedinē noua/ tor uerborum graphicus Lucius noster decenter inflexit formauitque idem autem significat tussedo/ quod tussis siue pertussis: namque a Seneca dicitur pertussis continens tussis & inueterata quae uix ungu/ eliditur: qua non parum multi con/ ficiuntur. **HIVL**ci pectora. Habē/ tes pectora hiulca, hoc est paten/ tia disruptaque: quod ex tussis agita/ tu & pulsu solet accidere, uerbum/ uetus est hiulcare quod significat/ apire ac discidere. Catullus estus/ hiulcat agros Diomedes grama/ ticus hiulcos uersus dici quosdā/ autumat qui exiles sunt, & quasi/ in media parte hiantes & aperti/ itidem hiulca oratio dicitur disso/ luto & hians, nec satis diligenter/ coagmentata. **COP**ulae tritura. **Hel**cii & uinculi attritu, quotidie/ uiuntur talia iumēta, ceruicibus/ exulcerata & collo detrita ob iu/ gū uinculūque tractoriū, Martialis/ eleganter recutita mullae colla di/ xit: quae tritura rupta erant & exul/ cerata, sic enī inquit: nec ruptae recutita colla mullae, copula uinculsi colli significatur, sic & Ouidius/ copula detrahit canibus. Plautus pluratio numero copulas posuit pro loris duplicibus ad colligan/ dū ac uerberandū accommodatis sic enim ait in epidico. Quae ritant me in manibus gestant copu/ las. **OS**sium tenuis. **VS**que ad ossa, & mō tenuis est aduerbium nam ut inquit Seruius si esset praeposi/ tio ablatiuo cohereret. **Ve**g: ut auctor est Priscianus in xliii. tenuis τοῦτο significat: quod sine dubio/ aduerbiū est, & hoc quoque inter praepositiones annumerant, quod non solum ablatiuo sed etiam geni/ tiuo casui. Virgilius more graeco adiungit, ut in tertio Georgico, & crurū tenuis a mento palearia pe/ dent, sic & Plinius inquit de pistore quodam corpore tenuis curiosus. **CO**stas castigatioe. Plautus/ costas occalluere plagis. **U**ngulas porrecti: Habentes ungulas exporrectas extensasque i uestigia pra/ grandia, ob circumcisionem mutilatio neque factam, ex ambagibus pistinentibus: plus dixit Plautus/ in asinaria, sic scribens nempe eos asinos praedicas uetulos claudos quibus subtrita ad foemina iam/ erant ungulae. **CO**rium exasperati. Habentem corium scabiosum exasperatūque ex locutione Apu/ leio usitatissima, ueternum gramatici apud poetas pigricia & torpore interpretatur, est autē proprie/ marcor, & inexpugnabilis pene dormiendi necessitas lethargum graeci nominant: recentiores medici/ suberiam appellant, quamuis ex auicennae distinctione non nihil inter se differant, quidam hydro/ pisin hoc est aquam intercutem ueternum esse dixerunt: & Cato ueternosum hydropicum intelli/ gi uoluit cū ait ueternosus quae plurimū bibat tā plurimū sitit: alias ueternosus dicitur quae graui pmiū som/ no. **SC**abiosa macie. Exiguitas cibi ut Columella auctor est: in viii. macie macies autē scabiē facit/ **F**amilia, familiam hic decenter posuit pro iumentis pistinentibus quae sunt in famulatu pistoris: & familiam quasi pistoria conficiunt. **V**eteris luci. Quando uisiter homines Lucius noster hagebat/ hominem. **MO**erebam. **L**ugebam. **TR**usum. Impulsum impactumque trudes dicuntur nautica/ instrumenta quibus nauigiū inherens saxo trudi & retrorsum reuocari potest. **E**T agūt & loquū/ tur. Quis enim quoram Asino cūctaretur libere & agere & loqui: quaecumque animo collibuisse: co/ ram homine & dicere & facere erubesceret, hinc est illud apud Senecam Macrobiūque scire ac senē/ tialiter celebratum. Sic loquere cum deo tanquam homines audiant, sic uiue cum hominibus tanquam/ deus uideat, lanitores conscientia nostra opposuit: sic uiuimus ut conspici nolumus & ob hoc oculos/ hominum auresque uitamus, bona uero conscientia turbam aduocat, proinde sapientissime dixit. **S**e/ necasi honesta sunt quae facis oēs sciāt: si turpia quid refert neminē scire: cū tu scias: o te miserū si cō/ tēnis hunc testem. Idem alibi praecipit cū Catonibus cū leliis esse uiuendū, coram enī talibus peccare/ erubescimus. **D**iuinus auctor. **H**omeg: significat. **S**VMme prudentia uirū. Poetae ut testis est/ Strabo in prio geographia: heroas illos singulari praeditos sapientia fuisse declarant qui multa pera/ grantes loca longis uagabantur erroribus. In amplissima enī laude ponūt multosque mortalium urbes/ uidisse & mores multiugos agnouisse. Nos in libello prouerbiorū prodidimus nosse mores multa/ rum nationum & uariog: populog: ritus: partem esse prudentia, hinc Homerus ulysem prudentissi/

Copula.
Copula.
proloris
Tenuis.

Veter/
nus.
Lethar/
gus.
Subetia
Veterno
fus.
Macris
scabiam
facit.
Trudes

Loquar/
re cū deo
tāq hō
audiat.
Cū catōi
bus uiue
Sapiā est
cognitio
nationū.

num ostendere cupiens odyssēam sic auspicat, ὅτι ἀπὸ τοῦ οὐδὲν ἀπολύτῳ ποτὶ. Quod Ora/ tius ita interpretatus est dic mihi mīsa uirum capta post tempora Troia: qui mores hominum mul/ torū nouit & urbes. **O**bitu. Aditu & accessu. **C**ognitu. cognitiōe. **G**ratias memini. Ingratis/ simus est ut inquit Seneca qui beneficiorum obliuiscitur dicit Apuleius se asino suo plurimum debe/ re & quod debebat meminisse propterea quod sub asinino regimine uultu cognouit, quorum cognitu/ si non prudentior saltem multiscius sit effectus multiscius autem nominatur qui multa scit & multa

obitu: & uariorum populorū cognitu: summas adep/ tum uirtutes cecinit. Nam & ipse gratas gratias asino/ meo memini: quod me suo celatum tegmine: uariisq: fortunis exercitatus: & si minus prudentem: multisciū certe redidit. **F**abulā deniq: bonam precateris suaue/ cōptam ad aures uestras affere decreui. & en occipio. **P**istor ille qui me precio suum feceras: bonus & alioz/ gn uir & apprime modestus. pessimā: & ante cunctas/ mulieres lōge deterrimam sortitus coniugem: pānas/ extremas tori larisque sustinebat, ut hercules eius uiz/ cem: ego quoque tacitus frequenter ingemiscerem nec/ enim uel unum uitium nequissimae illi foeminae de/ erat. Sed omnia prorsus ut in quandam cenosam la/ trinam: in eius animum cōfluxerāt flagitia: sceua saeua

thopoiōs ut fabulator merito dici posse uideatur. **S**Vum fecerat: iuxta illud nā quod emas possis/ dicere iure tuum. **A**PPRIME. Valde impense: ad primum dicimus longe primum. **L**iuus ody/ sea ibi deniq: uir sumus ad primum. Pronūciant autē haec dictio media acuta: a Virgilio dictum. **F**los/ apprima tenax: ubi apprima ponit pro maxime & apprime nomē, p aduerbio. **C**laudius qdringarius/ cūprime dixit p apprime quod & Gellius annotauit. **P**oenas extremas tori. **S**upliciu extremū cōiuga/ lis tori & pēna maxia & uxor mecha ac pstituta: qua infelicitate homini marito nil infelicius: quā/ peste pestilitatēque dii a toro nostro procul elimentatque auerunt. **H**ercules: Certe insinradum as/ seuerantis est. **N**EC unum uitium deerat. **N**emo quicquam tam efferis est moribus qui faciat aut/ dicat non nunquam aliquid quod laudari queat: unde hic antiquissimus uersus uice prouerbii cele/ bratus est: τοῦ λῶκε καὶ κητῶπος ὄφρη μᾶλ' ἀκαρπίοις ἴσται. Saepe etiam est olitor ualde opor/ tia locutus: sed nō oī re atq: oī tpe laude oī uacat is illaudatus ē isq: oīum pessimus deterrimusq: &/ talem hāc pistoris uxorem fuisse demonstrat. **C**ui nullum uitium deerat: nulla res laudabilis aderat, q/ ex oibus flagitiis cōpacta erat & conglutinata. **V**T in quādā latrinā. **S**icut in latrinā cōfluūt sordes/ omnes & feculentiae. Ita in aīum mulieris nequissimae cōfluxerant oīa flagitia: quae in sexum mulie/ brem cadunt: quae plurima menti foeminae natura dedit. In secunda parte tauri quicūque habuerint ho/ roscopum baiulabunt stercora latrināque purgabunt. **S**ceua saeua a generalitate trāsit ad specialita/ tem: nam postq dixit oīa flagitia foeminae supesse nunc specialiter pēnsens duo cum primis crimina/ sunt pronuntiata nihil differentia cum significato & scriptura longe diffideant, nam sceua per se si/ gnificat sinistram hoc est ominosam & sinisteritatis plenam, uis scire quid sit sinisteritas dispie quid/ sit dexteritas, nam sicut dexteritas in homine laudabilis est, ita e cōtrario sinisteritas reprehensibilis. **L**i/ uius tanta inquit inerat comitas Scipioni atque ad omnia naturalis ingenii dexteritas, ut hostem fa/ cunde alloquendo sibi conciliaret, & hoc cum laude dictum, contra cum uitio scribit Plinius i episto/ lis plerique dum uerentur, ne gratia potentium impartiri uideantur sinisteritatis atque etiam mali/ gnitatis famam consequuntur: sceuam ὁσῶκα id est sinistra nominari tradunt, hinc mutius sceuola/ cognomen traxit: quoniam exusta dextra deinceps sinistra usus est: & ensem sibi a Rege postena red/ ditum leua manu recepit, & hoc est quod intelligi uoluit Lilius sic scribens. **M**utius postea sceuola: **A** elade dextre manus cognomentum inditum. **R**idiculi sunt illi qui sceuolam quasi sceuentem in uo/ lam dictum esse autumant. **S**ceua antiqui dixerunt, qui sinistra esset agiliore quae dextra: quales multi/ quotidie conspiciunt, quo insignificatu accipitur apud Vlpianum sic scribentem, ad edilitiū edictum/ Sciendū ē sceuā nō ēē morbosū uel uitiosū pter q si ibecillitate dextrae ualidius sinistra utat: sed hūc nō/ sceuā sed mātū eē. **S**ceua ergo foemia sinistra omīosa, & sinisteritatis uitio ifecta significat: saeua uero/ crudelis & seuitia gesties, alias saeua p magno pōit, idq: cū laudat se uis ubi eacide telo iacet hector

Multisci/
us
Polyfi/
hor,

Appri/
me ad/
primus.
Cum pri/
me,

Sceua
Dexter/
tas.
Siniste/
ritas.

Sceuola/
scinistra/
dictus
Sceua
apud iu/
risconsul/
tos.
Mauus/
Saeuus.

Ebrio- VIRIOsa. Appetens uir & per hoc libidinosa. **EBRIO**sa. Differt ebrius ab ebrioso. Ebriosus eni
sus. dicitur qui ebrietati obnoxius ē & deditus: ebrius uero qui interdum temulentus est, potest enī ebrī-
Ebrius us esse non ebriosus, & qui ebriosus est, saepe extra ebrietatem esse. **PER**uicax. Attende peruiacē
Peruica- & pertinacem dici in uituperatione simulq; reprehendū, cum tamen grammatici scribant peruiaciam
cia. esse interdum bonarum rerum perseverantiam, pertinaciam semper malarum: Quod actius poeta ī
Pertina- myrindonibus obseruat his uerbis. Tu pertinaciam hanc esse praedicat, ego peruiaciam dici uolo.
cia nam peruiacem dici me ēē facile
Pertinax patior pertinacē nihil moror: hoc

fortes sequitur illam īdocti possi-
 dent. **M.** Tullius ait pertinaciam ī
 ter uitia reputari esseq; perseverā-
 tiae finitimam. **Cōtra** apud **Liuiū**
 Senecam, **Curtium**, **Oratium**, **Cae-**
 terosq; classicos scriptores iterdū
 ptnax dicit cū laude & ptnax uir-
 tus ptnax bōitas. **M.** Varro ptna-
 ciam a pēdendo dictam esse re-
 fert: nā in quo nō debet pēdi &
 pēdit eam ptiaci ēē. **I**n sum-
 ptibus foedis. **Q**uis nescit foemias
 ī turpibus desideriis ēē sumptuo-
 sas: ī cultu corporis esse psump-
 simas: dum pigmenta coemūt: dū
 nulli rei parūt ut **Matrona** adul-
 tero placeat. Immo interdum pru-
 ritu libidinis exstimulata: tota pa-
 trimonia congerunt in subactore
 Tunc prodiga non sentit pereun-
 tem foemina censum: Tunc ut in-
 quit **Satyricus** grauis ē ratioibus

Hostis pudicitiae. **Cōtra** **Tacitus**
 de poepa scribens sic refert famae
 nunquā pepcit maritos & adulte-
 ros nō distinguens: cui mulieri cū
 et aalia fuere pter honestū aīum
 celebrat us est uersus ille in uxore
 macrini imperatoris cētum nam
 mechos passa est cētumq; rogauit: **Iulius Firmicus** multas memo-
 rat genituras quae foeminas prostitutissimas nūdinato pudore perficiunt. **I**n uicem certe religiois
 Sensus est uice religionis sincerā & uerā nouum deum se se colere simulabat, quem illa unicum &
 praecunctis uenerandum esse asseuerabat sub quo sanctitudinis nomie libidinabatur adulteris mā-
 cipata. **C**ONiunctis. Legendum est confictis hoc simularis ementitisq;. **V**Acuis. Ināibus & futili-
 bus. **M**atutino mero. **P**linius scribit in. xliii. principatu **Tiberii** **Claudii** institutum esse ut ieiuni bi-
 berent, potusq; uini antecederent cibos, idem in. xliii. ait uinum ieiunos bibere nouitio inuento in

utilissimum est. **M**artialis quoq; taxans hominem matutino mero mancipatum festiuiter inquit he-
 sterno fere mero: qui credit acerram fallitur in lucē semp acerra bibit. **A**Nte lucio. **H**ora maturi

Recubans. Quid est recubans ad huc? An in cubiculo iacēs & lecto? An potius in mēsa discumbēs
 & uino indulgens usq; in horam matutinam. **O**ratius uigiles lucernas perfer in lucem. **S**VBūgi.
 Subligari. **M**Achinā. **P**istrinensis & mole iumētariae. **M**etā iuriconsulti titulo de fundo īstruēto
 uocant partem mole molendinariae inferiorē. **C**atillum uero superiorem. **I**N coram sui. **C**orāse
 ipsam uetus figura sic ad instar dixere, quod nunc instar dicitur. **L**Axaretur. **R**esoluentur a machi-
 na subiugali. **G**ENUinam. **I**ngenitam insitamq; a natura sic supra ingenta mihi curiositate recrea-
 bar. **I**N suos mores. **A**d obseruandos, scilicet illius mores, & flagicia curiosius cōtemplāda: mores
 tōpū ēē & tam malos quam bonos dici quem fallit: **P**lautus in trinummo hic nimium mor-
 bus mores inuasit bonos mores mali quasi herba irrigua succreuerūt uberrime mores moros ab eo
 dem dici uidemus per annominationē quasi stultos & fatuos. **C**OMMEANtem. **I**rantē. **V**E-
 lamentum capitis. **H**oc eodem uolumine dixit uelata facie propellor ad incurua spacia flexuosi cana-
 lis. **S**TVPRI sequestra. **C**onciatrix stuprorum, & ut uulgo dicitur mediatrix: Cuius fidē amato-
 res in lenocinio sequerentur, nam notum est sequestrum uulgo appellari eum cuius electi fidē utraq;
 pars sequat, unū & uocabulū a sequeō factū ēē, ut qui sculnā, quasi seculnā sequestrum dixerūt. **Q**uod

Sculua,

apud sequestrē depositū erat: sequestro positū p aduerbiū dicebat. **C**ato cōtra thermū p deū imorta
 lem nolite uos sequestro ponere: poeta in. xii. **A**neidos pacē sequestrā posuit p induciis, hoc est p pace
 tēporali & media: iter bellū pteritū & futurū. **S**tatus cū **Apuleio** congruēs sic scribit in. vii. thebaidos
 ubi tūc fidei pacisq; sequestria mater eras: **I**nde sequestrata apd iuriscōsultos elegāter actio dicit, de eo
 qd sequestro deponit. **I**ENT Aculū. **S**ensus est. **V**etula & pistoris uxor ientaculis matutinis atq; cō-
 potationibus p uices mutuas iter se cōtēdebāt. puocabātq; se uicissim ad pocula hauriēda: ientaculū

ientaculo ac de hinc uino mero: mutuis uicibus uelita-
 tas cēnas fraudulētas: ī exitiū miserrimi mariti subdo-
 lis ambagibus construebat. **A**t ego qd grauius succen-
 sens errori **Foditis**: quae medum auem fabricat: perfi-
 cit asinum: isto tamen uel unico solatio erumnabilis
 deformitatis meae recreabar: quod auribus grandissi-
 mis praeditus: cuncta longule etiam dissita facillime
 sentiebam: denique die quadam timida illius aniculae
 sermo talis meas affertur aures. **D**e isto quidem mihe-
 rilis tecum ipsa uideris, quem sine meo cōsilio pigrum:

rem, ut inq; **Donatus** ē irasci iusta de cā. **S**entētia est illa catholica apud filiū celebrata: succēdere nefas
 patriae. **E**RR Ori phoridis. **P**horis milonis ancilla errore decepta, ut ante dictū ē: **A**puleiū trāsfu-
 rauri i asinū: dū i bubonē aūē trāsmutari gestiret. **Q**UOD auribus gradissimis. **N**otū ē asinos auri-
 bus pgradibus atq; mobilibus mōstrabiles ēē unde & auriti bono epitheto appellant iuenio apd au-
 ctiores ēē quosdā populos: quosq; corpora pgrades aures tota itegat. **L**ONGule dissita. **P**rocul dista-
 tia lōgeq; semotā ēē ī floridis: hoies nā neq; lōgule dissita neq; pxiē adlita possumus cernere. **A**VI-
 culae. **V**nus litterae lubrico lapsu corruptū uerbū legēdū nē aniculae: nā signat anū illā stupri sequestrā
 & adulterorū iternūciā. **M**I herilis. **S**ermocinatio ē lenae pētātis aīum puellae oībus lenocinātibz
 blāditiis: adhibētisq; cūcta lenae lenonūq; exorabulā nāq; lenones & lenae a leniēdo hoc ē alliciēdo
 appellant, mi herilis blādimēti uocabulo accipit. p heranā herilis dī filius & filia heri, ab aetate er-

go filia: a dignitate dominā appellat. **V**IDERis. **P**ronūciādū est pria acuta media correpta uidero
 uideris, subiunctiui modū qd dicat tu uidebis, sic **Terētiū** dixit iuenerit p iueniet: cōiunctiui mō usū
 p indicatiui: & hāc: ut inq; **Donatus** honesta locutio est. **T**ale ē illud ī euāgelio. **Q**uid ad nos ipse ui-

deris. **Q**d malē litterati sacerdotes pperā pnuiciant media, pducta: sensu friuolo & inepto, pde ca-
 uere deberēt. **A**ntistes religiois & epistatae ne illiteratos īdoctosq; initiarēt mysticis ceremoniis, & n-
 ut uere inq; **Hieronymus** cecū aīal offert deo qui ordinat indoctū, erat locus inuehēdi insectandiq;
 sacerdotes male moratos, male litteratos, qui uix primoribus labris gustauerūt litteras elemētarias: **C**ontra
 quosq; ora scatēt feditate solecis mox ac barbari mox: qui in mysteriis religiosis celebrādis tantam
 redolēt barbariā, tā cōfuse corrupteq; sancta uerba pnuiciāt: ut multis risum nō paucis bilē stoma-
 chūq; cōmoueāt. **V**erū, ut inq; **Augustinus**, sedulo monēdi sunt scholastici ut discāt nō cōtēnere neq;
 irridere ministros ecclesiae: quos animaduertūt cū barbaris uel solecismis deū inuocare uel eadē
 uerba q pnuiciāt nō intelligere: p̄turbatq; distiguere: debent nā male ueriores q disertiores audire ser-

mones, sicut prudētiore amicos hēre q formosiores: & nosce ita pponēdas uerbis snias: ut pponitur
 aīus corpori: obteperemus ergo p̄cipiēti **Augustino**: resiliamusq; a criminatiōe īsectatiōeq; clericorū:
 qui eēt ferēdi si tāti lingua peccarēt: sed qd nefas ē quotidie uisunt moribus decoloratis maculo-
 si: oībus pbris cōtaminati: mēte & aīo nō minus q lingua & ore deprauati: lā in manibus sacerdotū
 p psalterio sunt cartulae tesseraeq; lusoriae: ī ore nō dei nomē resonat, sed maledicta, p clipeo fidei p
 lorica iustitiae īduūt thoracē bellicū & parmulas gladiatorias: **R**ixosi tumultuosi beligeri, qbus nul-
 lus dei metus nihil penitus religiosum pter habitū sacerdotalē, sub quo īfanda flagitia delitescūt: ī in-

feris, qbus opus est nō intelligētibus: sed lāceas gladios pila sarissas. **N**octu dū fortassis nocturna terri-
 culamēta laruasq; formidāt: dormiūt iplicati cōplexibus cōcubināq; subātes in uenerē colētes uētrē
 & q sub uētre sunt cōcinētes illud uoluptuosoz edamus bibamus cōcūbamus cras enī moriemur. **P**seudo
 puexit me dulcedo scribēdi lōgius q destinauerā: Itaq; omīssa aliena īsectatiōe: q nil ē, pfuturā reuer
 tatur ad reliq; opis ppositi. **Q**uod si nō pudet sacerdotes ī ppatulo peccare, cur pudeat eos in libro tes-
 male audire? **Q**ui enī pficuerūt semel pficuerūt semel frōtē nunq deiceps erubescūt: uerū ut hāc **Laus** ar-
 liberius scribere ī pseudo sacerdotes fecisti tu itegerrime doctissimēq; antistes: q nō tantū ornamēti chiepiſco
 accipis a sacerdotali dignitate: qū tu uirtute splēdicāte splēdoris pbes ordini sacerdotali ī quo Ar-
 chiepiſcopus colocēsi doctissimus scīssimus itegerrimus istar gēmae fulgentis enitescit ac splendet, censis,
 D

Sequestr.

Pax seque-

stray

Sequestra-

ria.

Ientaculū.

Ientare.

Iol

antio

mutob

mutob

otumA

og mun

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

omigui

Miserri- ET fame cōminatus. Dirus cruciatus est fames: quā Columella terrimā mortis comitē eē dicit. & ut canunt græce camenæ οἰκτιρὸς τὸν λιμῶνα ipse miserrimū est fame mori: plures uidebis quos fames magis q̄ fama cōmoueat: cū dominus debeat sermo cibariū & uestiariū. ut inquit Seneca: mi- natur dominus seruo si fuerit custos indiligens cibū se subducturū. ut fame cōfectus. & esuritione ta- befcēs dirā mortē appetat. DIGITO tenus. Mira mariti zelotypia qui nec quidē digito a præsenti- bus uxore cōtingi uelit. DEIERANS. Valde iurans. & deiurio obtestās. ERGO igit. ex more pri- scorū idētidē loquitur: qui hasce particulas multiplicabāt. V XO ri sequitor. Qui uxorem sequa- tur quocunq; iuerit: sicut umbra sequit corpus: ut neq; loqui neq; cogitare: neq; facere q̄piā possit sine arbitro Myrmeco. Tale est il- lud Plautinum: ex cassina. Decre- tū est mihi quasi umbra quoquo- ibis tute psequi. quin edepol etiā si in crucē uis pgeres sequi. Decre- tum est. Inter gladiatores erat q̄- dam peculiari noīe dicti sequi- tores. ut existimamus a sequēdo hi enī in gladiatoria pugna seq̄ba- tur retiarios: & nacti oportunita- tem prosternebant. De his apud Suetoniū. in Claudio: meminit & Iuuenalis illo uersu: cum Grac- cho iussus pugnare sequitor.

VEspertini lauachri. In balneis erāt lauachri. quibus uiri erant & quibus mulieres separatim laua- bantur. Vistruuius p̄cipit uti cal- daria muliebria uiriliq; cōiūcta

& in eiusdē regionibus sint collocata: tepus aut lauadi a meridie ad uesperē est cōstitutū. & ide uesp- tinū lauacri bono epitheto dixit. cū hora uespertina maximeq; mulieres peterēt balneas. Iuuenalis balnea nocte subitis. Popea Neronis cōiunx soliū balneaq; ita tēperabat. ut lacte asinino corpus totum maceraret. ita credēs extēdi cutē. & corpus erugari. Igitur seruus dominæ cōtinēter inherēs ex domi- nico p̄cepto. cū illa peteret uespertinū lauacriū prænensa manu uestis herilis lacinia nūq; diuelleret custodiāq; exerta. dominā obseruās iniūctū a domino munus fideliter exequabatur. LATERO nō potuit. Terētius unū est. una hęc spes ē ubi est diu celari nō pōt. o faciem pulchrā. Plautinū ē ex penu- lo. pba merx facile emptorē repperit tā & si i abstruso sita ē. FAMOSA castitate. famigerata celebra- taq; τὸν νεωσπεστ. nā & cū laude. & cū uitio dī famosus: i malā p̄re frequētius i bonā rarius. IN- STINCTUS. Iuxta cathalicā illam uulgarissimāq; sniam: Nitimur inuētum semp cupimusq; negata.

ORATIANUS quoq; illud huic loco mire cōgruit: si interdicta petes uallo circūdata: nā te hoc facit isanū. QUID uis facere. Omnia etiā durissima & pati & facere paratus ut uoti compos existeret. Oratius Magnū pauperies opprobriū iubet qd uis. & facere & pati.

DISCIPLINAE intelligit disciplinā: qua seruus dominā tenaciter obseruāterq; custodiebat: qua domus matronæ sepiebatur. Disciplinosum dicit ueteres pessima arte p̄ditū sicut a Catone dictus gladiator disciplinosus. PECVNIAE difficul- tates paruā. utinā hoc falsum eēt neca uate dictū. q̄to innocētius uiuere: nisi tabes pecuniæ cuncta corruperet: nihil sane potētius ē auro ad cūcta edomādā. hoc uehementius q̄ tormēta bellica p̄fringit arces munitissimas: expugnat urbes inexpugnabiles. & adamātina claustra prūpit. nihil ē tā inuium qd nō puiū fieri. nihil tā oclusum qd non excludi auro possit. Distitare solebat. Cuius res nihil ea tā

sanctū qd nō uiolari nihil tā munitū. qd nō expugnari pecūia possit. Philippus rex oīa castella expu- gnari posse dicebat in quæ mō asellus onustus auro posset scēdere: & sicut dicebat. ita faciebat. nā pe- cunia cūctos mortales corrupens: & p̄ditores auro cōclians urbes plurimas occupauit. q̄ totaq; græ- ciā turbauit: ut docet Demosthenes in orōne pro ctesiphōte: hinc illud oratianū. diffidit urbiū por- tas uir macedo. & subruit emulos reges mueribus. idē in hāc sniam dixit elegātissime aug. p̄ medios ire fatelites. & perūpere amat saxa: potētius icū fulmineo ab eodē illud uerissime. plati. Abstinentes ducentis ad se cūcta pecuniæ Aristophanes in plato. πρὸς γαστρά παρτά τῆς τειδίας πλοῦτος. omnia inquit fiunt propter pecuniā. uορὸς τὸς παρτὸς αἰτίος καὶ τὸς κακὸς καὶ τὸς ἀγα- θὸς. sola pecunia olum & malorū causa est: nihil igitur miq; si amator habebat p̄sua- sissimū fidem serui: & castitatē fœminæ expugnati auro posse. quo cūcta difficultates expugnantur.

AD Amātinae fores. adamāti iter gēmas p̄ciosissimo inenarrabilis ē eduricia simulq; uis duag; uio- letissima naturæ reg. ferri ignisq; cōtēptrix. ita respuit i icudibus icū malleorū: ut ferz utriq; dissul- ter: icudelq; ēt ipse dissiliat: unde & nomē idomita uis græca appellatiōe accepit: adamas enī græce dicit indomitus siue indomabilis: & inde adamātinae fores pro solidissimis atq; inexpugnabilibus dictæ: & quæ nulla ui p̄fringi possint: adamas dissidet cū magnetæ: in tantū ut iuxta positus ferrum non patiat abstrahi. Dionysius syracusanus dicere solebat: Adamātina uincula eē metum: uiolentiā.

adamātina etiā perfrigi fores opportune nactus Myr- mecis solitatē ei amorem suū aperit. & supplex eū me- delam cruciatui depræcat. nā sibi statutā decretamq; mortē proximare: nī maturius cupitō potiat: nec eum tamē quicq; in re facili formidare debere: quippe cum uespera solus fide tenebrarū cōtectus: atq; absconditus intro repere: & itra momētū temporis remeare posset. His & huiuscemodi suadelis: ualidum addens aculeū: qui regentē p̄rsus serui tenacitatē uiolenter diffunde- ret: porrecta enī manu sua demonstrat ei nouitate nī- mia cādētes solidos aureos. quorū. xx. qdē puellæ desti- nasset: ipsi uero decē libēter offerret. Ex horruit Myr- mex inauditū facinus. & oclusis auribus effugit proti- nus: nec auri tamen splendor flāmeus oculos ipsius exi- re potuit: sed q̄q; procul semotus: & domum celeri gra- du prouectus. uidebat tamē decora illa monetæ lumi- na opulentā prādā iā tenebat aio. miroq; mentis salo- bra nocturnæ tegumēta sunt amatiū & fuz. quæ p̄sidio subnixa ipunæ illi macchanē hi furantur: Statius nox secunda opeq; pulchreg; accōmoda fraudi. Virgilius in. viii. defensi tenebris & dono no- ctis opaca. puerbium. græcorū est. οὐρυκτι πλοῖος. nō noctu nauigas. de hominibus nihil quicq; diligenter faciētibz. Noxιν ακριβέστερῶς. diligentior est. & nauigātibz opportuna: p̄pter siderum obseruationes: Chrysippus ex puerbio hoc sustulit particulā negatiuā dicens. οὐκτι πλοῖος. nocte nauigas. SV Adelis. Verborū p̄suasionibus. q̄ per se pag; efficaces: sunt subdidit aculeum auri. quo rigores omnis & firmitas dirūpitur: & profecto nulla q̄ auri suadela efficacior est. Reges Dynastasi. potētes nūcupamus: quoniā quo uelint populos aut ui aut p̄suasione pducant: munificentia autem Dynastiæ persuadent non enim oratione suadere regale munus est: sed oratoriū. Regio suadela Donatio est. & liberalitas. qua ducunt ferūtq; mortales quo uelint auctor Strabo: hac suadela utantur amatores liberali- tas. si uoti compotes fieri ocissime cupiunt: expertus loquor. experto credite. non forma non claritudo natalium. non auctoritas. non sermonis affabilitas tam cito amicam amatori conciliant: q̄ auri ful- gor: & salus argentaria: nullus internuncius melior. nulla lana impetrabilior q̄ pecunia. cuius acu- leus. custodium uitalia lancinat fœminarum præcordia diffundit. & obseratas pudicitiae fores illico repandit. etiam hoc aculeo diffusa est myrmecis serui tenacitas & domus barbari scorpionis perfora- ta. De suadela: quā græci τῖος uocant: cuius medulla cæthegus dictus. quā i labris periclis sessitauit. se tradit: scripsimus suo loco copiosissime. DIFFINDERET. dirūperet. subuerteretq; CANDētes aureos. nō a cādore cādentes aureos dictos accipe. sed a fulgore auri ac splendore: quasi ignitos & flā- meos. candens. nō solū candidū significat: sed etiā ignitū. & ardescens: quo in significato sapissimæ apud Pliniū qui iter cætera scribit ferz cādens subide in aqua tingi: Macrobius. & Gellius in itēpra- tione carminis Maroniani. cādens non tā pro feruētī accipiunt. q̄ pro lucētī: tanq̄ a cādore dictū non a calore. Candentissimū fidus dixit Solinus itelligi uolēs solē ardentissimū. IPSI Myrmeci. VI- debat monetæ lumina. Oculos. scordis & cogitatione spectabat fulgorē aureæ monetæ: & enī per se pe accidi: ut quæ cupimus ea aio & cogitatu perinde ac præsētia contemlemus. animus enī cernit. animus uidet. oculi ceu uasa quædam uisibilem eius partem accipiunt atq; transmittunt: auctores M. Tullius Plinius cæteri. A monetā monetarii dicti de quibus Aurelianus inquit Monetarii rebel- les spiritus extulerunt. monetales triūuiros olim cōstituere Romani: qui p̄ssent monetæ cudenda. rii.

MENTis salo. mentis salum eleganter dicimus fluctuationē animi agitationēq; qui instar salī hoc est maris agitur. & magno curag; fluctuat estu: in demonio socratis autumat demones omnē hu- mani animi faciem pati ac simili motu cordis & salo mentis ad omnes cogitationū estus fluctuare.

cam manibus & predicare cogentur peccatum suum simulq; monere ceteros nequid simile admitterent: unde furciferi dicti maledicto: probroso: & seruilli græci στυποφοροὶ appellant. Dominatus & Plutarchus auctores hinc legimus apud historicos seruum a domino olim sub furca cesum medio actum esse circo ante commissum spectaculum: ex qua re instaurati sint ludi, in familia sunt lorarii a loro dicti quorum ministerium erat loris uincere aut uerberare quos erant a domino iussit quorum apud comicos mentio ex eodem genere sunt & brutiani qui magistratibus parebant uicem lorariorum implentes, præterea minister publicus lictor dictus, q ex collegio uiatorum officium ligandi haberet. RAPIDUM. Velocem & citum. Vestigium adulteri iudipisci. Non ab re est referre hoc i loco Rhodopes fabulâ, quæ narrat aquilâ alterum ex calceis eius dū lauaretur e manu ancillæ cor reptum deportasse mēphim ægypti ciuitatem: & in sublimi super regis uertice iura dantis elatâ calceum in illius gremiū demississe, qui calcei concinnitate: & rei miraculo permotus per totam regionē misit ad eam inquirendam: quæ huiusmodi calceū ferret: quæ inuenta atq; adducta regis uxor facta ē. ita ex calceo cognitū rhodopes uestigium eam ægypti reginā fecit: indipisci aut est assequi & ut ueteres dicebant adipisci. PONE eum. Post eum a tergo. SVBDUCTIS. Contractis fursum ductis qd specimē est hominis moesti irati, & fastosi. Tales enim uultus innubulant in poemate obsceno: nō est mentula subducti nostra supercilii. NON coram noxæ prensus, id est non in manifesta noxa: neq; manifestario criminæ deprensus, noxæ dedere apud iuriconsultos est ipsum mancipiū pro noxa hoc est culpa commissâ tradere, ex quo intellectu est illud Columellæ ex primo rusticationis. Qui rem rusticā pessimo cuiq; seruog; uelut carnifici noxæ dedimus. VBERIBUS. Largis & habundantibus, id est ubertim aduerbiū: qd significat large & habundanter. REPETINA facio. Subita rei nouitate. RECOLĒS delictū. Recordatus se ob festinationē soleas reliqisse: & ob id cōiectans myrmecē uinculis obrutū plecti. Familiaris sibi. Inā dudū dixit cōstāntissimū & genuina qdā firmitudine pdictū philēstere fuisse. MALAS obtūdēs. Maxillas leuiter feriens, nec nullum ut pote beniuolū ferire inimiciter uolebat: obtūdere at trāslatū est a fabris, qui sæpe repetunt percutiuntq; tundēdo aliquid maleo. DEIERANDO temere deuotasti. Attēde dictū deuorare, p eo qd uulgo dicit blasphemare maledicere execrari, qui nō temere deerat deos deuorat hoc est deuouet execraturq; deos. M. Tullius dixit in paradoxis q uis patrē decium: q filium deuorauit. Deuotos quoq; pro abominatis execratissq; solēt ponere. Qui dius uiuite deuoto foemina uirq; toro. SOLEAS furatus. Hoc commēto trasferri cōsulitur saluti myrmecis, & castitati foeminae: quippe quo persuadetur domino, ut seruū exoluat uinculis perinde ac insontem in balneis aut furta fieri solita restis est paulus iuriscōsultus, qui scribit præfectum uigilū constitutum esse indicem aduersus caparios hoc est eos qui mercede seruāda in balneis uestimentis suscipiūt, ut si qd in seruandis uestimentis fraudulenter admiserint ipse cognoscat locus in balneis quo loturi uestes exuunt apodyteriū nominatur. Varroni Plinio, Ciceroni ceteris latine dici potest. Spoliarium siue spoliatoriū. Vlgorati. In mala causa uigor dicentis & audacia accipitur pro fiducia & innocentia iuxta illud Satyrogaphi. Nam cū magna malæ superest audacia causæ creditur a multis fiducia. Postliminio. Postea de significato huiusce uerbi iā satis multa in superioribus. IGNOTIBILIS. Veniā dedit, hic ignotū apud eruditos significat peitū ab ignosco, cū semidocti ignotū p nō cognitū ab ignoro tātū usurpēt. Ignoscibilis uestitus dī. Au. Gello q dignus est uenia cuiq; ignoscere debeāus.

rapidum dirigit gressum. certus solearū idicio uestigium adulteri posse se pfacile indipisci. Sed ecce p plateā dum barbarus uultu turgidus: subductisq; superciliis incedit iratus: ac pone eum myrmex uinculis obrutus, nō qdem coram noxæ prehēsus: cōscientia tamen persistima pmixtus lachrymis uberibus: iā postremis lamentationibus inefficacē cōmonet miserationē: opportune Philestiterus occurrēs: qd diuerso quodā negotio destitutus: repētina tamē facie p motus: nō enī deterritus recolēs festinationis suæ delictū: ut cætera cōsequenter suspicatus: sagaciter: exemplo sumpta familiari. constantia: dimotis seruulis: inuadit cum sommo clamore myrmecē: pugnisq; malas eius clemēter obtundens. At te inquit nequissimum & periurum caput: domus iste tuus: & cūcta cœli numia: quæ deierādo temere deuotasti: pessimum pessime perdant: qui de balneis soleas hesternā die mihi furatus es. dignus hercules: dignus q ista uincula conteras: & insuper etiam carceris tenebras pferas. hac opportūa fallacia: uigorati iuuenis inductus: imo sublatus: & ad crudelitātē delapsus: barbarus postliminio domū regressus: uocato myrmecē: soleas illas offerens: & ignouit ex animo: & uti domino redderet: cui subriperat: suasit. Hactēus adhuc

ANICULA gariēte. Loq̄citas amica senibus est. Anicula largiloqua. & multibibæ merito nominat. Vnde prouerbiū apd græcos celebre, γὰρ ὁ πολὺ λατὼν ἀνικυλὰς. loq̄citas & nuga. Familiarē. Amatorē intelligit, quē adeo timidū mericulōsūq; fuisse dolēter ait ut nō solū mola pistrinēsis sonitū expauescat: sē et cō uelārā asini faciē reformidet. CONFIRMATū ai. Pro aio. Achaiismos est locutio ueteribus usitatissima. VADIMONIO fista. Eleganter dictū de amatore sistendo ueneris uadimōis: sicut i causis forensibus sistunt rei ad uadimōia prætoris. In hanc sniam est Plautinā illud ubi tu es qui me

anicula garriente suscipit mulier. Beatam illam: quā cōstātis sodalis libertate fruitur. At ego missella: mola etiā sonū: & cæcā illius scabiosi asini faciē timent familiarē icidi. Ad hæc anus: iā ego tibi probe sum & cōfirmatū ai: amatorē illū alacrē uadimōio sistā. & isup cōdicta uestipina regressiōe: cubiculo facessit. At pudica uxor statī canas saliares cōpat: uia precio sa defecat. pulmēta recētia tucetis tēpat: mensa largiter instructa. deniq; ut dei cuiusdā: sic aduētus expectatur adulteri nam & opportune maritus foris apud noctā proximū canitabat. Ergo igitur meridie propinquante: helico tandē absolutus: refectioniq; secure redditus: nō tā hercules laboris libertatē gratulabar: qd reuelatis luminibus liber etiā cūctas faciorosā mulieris artes p̄spectare poetā. sol qdē ipsū delapsus oceanū subterrenas orbis plagas illuminabat. & ecce neq̄ssimā anus adherēs lateri temerarius adulter aduētat. puer admodū. & adhuc lubrico gēarū splendore conspicuus. adhuc adulteros ipse delectās. Hūc admodū multis fauiss exceptū: mulier cæna iubet pata accūbere. sed ut primū crobio sanguis defecatus dicit purus liquidus sine retrimētis: uina defecari etiā dissundi hīgus sua det a cōfecta bruma septimo die utiq; si septima lune cōperat: quod & plinius refert. Tucetis. Supra annotauimus ex snia placidis tuceta dici escas regias & preciosas hic accipi uidet p falsis edulis: & nō mos est pulmentaria recētis carnis cōdite tēpat: salitis cibariis: ut puta persone perna ificiis sarciniibus: quæ oīa sunt i genere falsamētog; notū est illud p̄sianū tucetaq; crassa. APVD noctā canitabat. Apud Oratiū & p̄sianū noctā usurpat p noīe sordidi hominis & despectissimi. Sic & hic Noctā hostipitē posuit p uilissimū opinor legēdū ē apud noīa exponēdūq; apud fullonē. nāq; fullonē appellat ne nace & q nauici non sint id est nullius præciū. Quod autem fullo fuerit is apud quem canitauit palomox apertissime demonstrat scribens cōtubernalis mei fullonis uxor. HELCIO absolutus. Viculo iumentorio liberatus. REfectui. REfectiōi hoc est cibo. quo corpora laboribus exhausta reficiunt. SVB terrenas plagas illuminabat. Chronographia est: qua aduētus noctis significat ex solis occasu. Ratio astrologia nos nō pmittit ambigere quin credamus antipodas eē: quibus sol obire dicit nō ortu oriri cū nobis occidit: quoq; plagā subterraneā sol illuminare incipit merus iocassū: & isra finitōrē. hoc ē orizontē tēdēs cū nobis incipit noctescere. Quod & Virgilius sensisse credit illius uersibus aut redita nobis aurora diēq; reducit. Nosq; ubi primus equis oriens afflauit anhelis illic fera rubēs accedit lumia uestipantipodū nobis sunt aduersa uestigia. calcāt humū ut nos. cœlū uidēt nec metus erit ne d terra i cœlū decidāt cū nihil possit ruere sursum. & q rō ē nobis q̄rētibus cur nō decidāt cōtra sit: eadē quoq; p̄sto ē illis ut nos nō decidere merentur. De antichthonibus. & antecis qui nobis obliqui sunt in australi circulo diximus in primo commentario. SPLENDore genarū. Inuestem hoc est imberbem fuisse significat. LVbrico. Leuigato & cuius splendor lubricos in amorē sui facit tā iuuenes q puellas. sic Oratiū & uultus nimium lubricus aspici. ADVLteros delectās. Cui Terētia nūm prouerbiū congrueret: ut lepū es. & pulpamētum queris. Græca paroemia est. ἀστυπὸν σκῆπτρον. lepū carmen sine pulpamentum quærit dicitur autem de eo qui ab alio desiderat quod in se ipso habet huius prouerbiū mentionem & fuidas fecit. qui docet dasypodem esse leporem contra plinii sententiam leporem a dasypode discriminātis. SVauis. Basiatiōibus amatoris. ACCVRsoriā potionem. Quid est accursoriā potionem: num cursim & festinanter allatam

Anicula
rū garru
litas.
Prouerbi
um.

Concide
re.

Saliaris.
Defecare

Fecatum
uinum.
Defecatu
Defecan/
da uina
post bru
mam.
Tuceta.
Naca ful
lo.

Chrono
graphia.
Finitor
orizon.
Antipo
des.
Inuestis.
Dasypus
Lepus.

intelligimus? An raptim haustam? uel potius legēdum antecursoriam potionem, & enim antecursoria eleganter dici potest prius potio, quasi praecursoria & ut uocabulo graeco utar prodromos, quae coenam antecurrit anteceditque. Quidam interpretantur antecursoriam quasi praeministrā ueneris, & prius uinum, n. est libidinis incentiuū. GVstum, Sicut antecursoria potio dicitur: quae coenam antecedit ita & gustū p. i. c. t. a. c. u. l. o. i. p. r. i. o. c. i. b. o. u. i. d. e. f. p. o. s. u. i. s. s. e. q. d. i. t. e. r. d. u. a. n. q. d. i. s. c. i. b. a. u. s. a. n. l. e. g. i. t. i. m. a. c. a. n. a. b. u. s. G. u. s. t. u. m. d. e. c. u. c. u. r. b. i. t. i. s. f. a. r. s. i. l. i. b. u. s. G. u. s. t. u. m. d. e. p. r. a. e. q. u. i. s. i. s. e. x. h. o. c. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. & s. e. n. s. u. e. s. t. i. l. l. u. d. i. n. s. e. c. u. n. d. o. h. u. i. u. s. c. e. o. p. e. r. i. s. u. o. l. u. m. i. n. e. s. c. o. l. a. s. t. i. c. e. d. u. l. c. e. & a. m. a. r. u. m. g. u. s. t. u. l. u. m. c. a. r. p. i. s. D. I. R. A. S. d. e. u. o. t. i. o. n. e. s. E. x. e. c. r. a. t. i. o. n. e. s. & m. a. l. e. d. i. c. t. a. u. t. r. u. m. q. p. e. r. s. e. n. o. m. e. n. e. s. t. o. m. i. n. o. s. u. m. n. a. m. & d. i. r. a. e. x. e. c. r. a. t. i. o. n. e. s. d. i. c. u. n. t. u. r. & d. e. t. e. s. t. a. t. i. o. n. e. s. s. a. u. e. q. u. a. l. e. s. d. i. r. a. e. t. r. i. b. u. n. i. c. i. a. e. a. p. u. d. P. l. u. t. a. r. c. h. u. m. & A. p. p. i. a. n. u. m. q. u. a. r. u. m. m. e. m. i. n. i. t. & L. u. c. a. n. u. s. s. e. u. a. t. r. i. b. u. n. i. t. i. a. u. o. u. e. r. u. n. t. c. a. r. m. i. n. a. d. i. r. a. e. & a. b. O. r. a. t. i. o. d. i. c. t. u. m. e. s. t. i. e. p. o. d. o. d. i. r. i. s. u. o. s. a. g. a. m. d. i. r. a. d. e. t. e. s. t. a. t. i. o. n. e. s. q. u. o. q. p. r. o. m. a. l. e. d. i. c. t. i. s. & e. x. e. c. r. a. t. i. o. n. i. b. u. s. a. b. o. m. i. n. a. d. i. s. a. c. c. i. p. i. u. n. t. u. r. s. i. c. u. t. d. e. u. o. t. a. r. e. & d. e. u. o. t. u. m. i. n. m. a. l. a. p. a. r. t. e. m. q. u. a. e. o. m. n. i. a. n. u. n. c. u. l. g. u. s. u. s. u. r. p. a. t. i. n. b. o. n. u. m. & c. u. m. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. s. a. n. c. t. i. t. u. d. i. n. e. D. E. p. r. e. c. a. t. a. H. i. c. p. i. m. p. r. e. c. a. t. a. e. x. e. c. r. a. t. a. q. i. n. p. a. r. t. e. m. s. d. e. t. e. r. i. o. r. e. m. q. u. i. d. s. i. t. d. e. p. r. a. e. c. a. t. i. o. r. h. e. t. o. r. i. c. a. M. T. u. l. l. i. u. s. q. d. d. e. p. r. a. e. c. a. r. i. d. o. c. e. b. i. t. A. u. G. e. l. l. i. u. s. & s. a. t. n. o. t. u. m. e. s. t. C. R. V. r. u. f. r. a. g. i. u. m. E. m. u. l. a. t. i. o. P. l. a. u. t. i. n. a. s. i. c. u. t. i. l. l. e. l. u. m. b. r. i. f. r. a. g. i. u. m. d. i. x. i. t. I. t. a. h. i. c. n. o. s. t. e. r. c. r. u. c. i. f. r. a. g. i. u. m. p. r. o. f. r. a. c. t. u. r. a. l. u. m. b. o. r. u. m. & c. r. u. r. u. P. l. a. u. t. u. s. i. n. a. m. p. h. y. t. r. i. o. e. n. a. m. s. i. m. e. i. r. r. i. t. a. t. i. s. h. o. d. i. e. l. u. m. b. i. f. r. a. g. i. u. m. h. i. n. c. a. u. f. e. r. e. s. a. m. e. A. b. o. m. i. n. a. t. a. I. m. p. r. e. c. a. t. a. & p. e. r. d. i. r. u. o. m. n. e. m. e. x. o. p. t. a. n. s. i. n. a. c. t. i. u. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. A. l. i. t. e. r. a. p. u. d. O. r. a. t. i. u. p. o. n. i. t. u. r. p. a. r. e. n. t. i. b. u. s. a. b. o. m. i. n. a. t. u. s. A. n. i. b. a. l. p. r. o. e. x. e. c. r. a. t. i. o. n. i. b. u. s. d. e. t. e. s. t. a. t. u. s. E. X. A. N. g. u. i. f. o. r. m. i. d. i. n. e. A. b. e. f. f. e. c. t. u. e. p. i. t. h. e. r. o. n. d. u. c. t. u. m. m. e. t. u. s. e. n. i. m. e. x. a. n. g. u. e. m. f. a. c. i. t. & p. a. l. l. e. n. t. e. s. a. n. g. u. i. n. e. a. b. e. x. t. e. r. i. o. r. i. b. u. s. a. d. i. t. e. r. i. o. r. a. r. e. f. u. g. i. e. t. e. A. l. u. e. o. l. i. g. n. e. o. I. n. r. u. s. t. i. c. o. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. o. s. u. n. t. a. l. u. e. i. l. i. g. n. e. i. C. o. l. u. m. e. l. l. a. p. r. a. e. c. i. p. i. t. u. t. g. a. l. l. i. n. a. r. i. u. s. o. u. a. i. n. a. l. u. e. o. l. i. g. n. e. u. c. o. n. f. e. r. a. t. L. i. u. i. u. s. R. o. m. u. l. u. s. & R. e. m. u. s. i. n. f. a. n. t. e. s. i. n. a. l. u. e. o. l. i. g. n. e. o. e. x. p. o. s. i. t. o. s. e. s. s. e. r. e. f. e. r. t. I. d. e. m. t. r. a. d. i. t. i. n. t. r. a. s. i. t. u. R. h. o. d. a. i. a. l. u. e. o. s. i. n. f. o. r. m. e. s. p. r. a. e. b. u. i. s. s. e. u. i. c. e. n. a. u. i. c. u. l. a. r. u. m. P. R. O. p. t. e. r. P. o. p. e. i. u. x. t. a. M. E. N. t. i. r. a. u. u. l. t. u. m. C. o. n. t. r. a. r. i. u. e. s. t. i. l. l. u. d. N. a. s. o. n. i. s. h. e. u. q. d. d. i. f. f. i. c. i. l. e. e. s. t. c. r. i. m. e. n. n. o. p. r. o. d. e. r. e. u. u. l. t. u. u. i. x. o. c. u. l. o. s. a. t. t. o. l. l. i. t. h. u. m. o. P. E. R. c. u. n. c. t. a. t. u. r. d. e. m. a. r. i. t. o. Q. u. e. r. i. t. a. m. a. r. i. t. o. d. i. c. i. m. u. s. e. n. i. m. p. e. r. c. u. n. c. t. o. r. d. e. t. e. q. u. a. r. o. d. e. t. e. p. r. o. a. t. e. O. r. a. t. i. u. s. q. u. a. r. i. t. d. e. p. u. e. r. i. s. n. u. m. s. i. t. q. u. o. q. f. r. a. c. t. a. l. a. g. e. n. a. A. R. e. t. i. s. s. i. m. i. i. n. t. e. r. i. o. r. e. f. a. m. i. l. i. a. r. i. t. a. t. e. c. o. n. i. u. n. c. t. i. P. R. a. e. m. a. t. u. r. u. s. P. r. o. p. e. r. u. s. & f. e. s. t. i. n. u. s. n. i. m. i. s. p. r. a. e. m. a. t. u. r. e. f. a. c. t. u. m. d. i. c. i. t. q. u. o. d. f. e. s. t. i. n. a. t. u. s. c. i. t. i. u. s. & p. r. a. e. t. e. r. s. u. i. t. e. m. p. o. r. i. s. m. o. d. u. m. f. a. c. t. u. m. e. s. t. q. s. o. b. r. i. a. c. u. m. s. o. b. r. i. e. t. a. t. i. s. c. o. m. e. s. s. i. t. c. a. s. t. i. t. a. s. & p. u. d. o. r. h. a. e. c. t. a. m. e. n. s. o. b. r. i. a. c. u. a. d. u. l. t. e. r. o. u. o. l. u. t. a. t. a. e. s. t. P. E. R. i. s. t. a. m. s. a. n. c. t. a. m. c. e. r. e. r. e. m. I. u. s. i. u. r. a. n. d. u. m. p. i. s. t. o. r. i. m. i. r. e. c. o. u. e. n. i. e. n. s. u. t. s. i. u. r. e. t. p. e. r. c. e. r. e. d. e. a. m. f. r. u. g. u. m. q. u. a. s. p. i. s. t. o. r. m. o. l. e. r. e. s. o. l. e. t. & c. o. n. f. i. c. e. r. e. I. s. t. a. m. a. u. t. e. d. i. c. t. o. s. d. i. x. i. t. o. s. t. e. n. d. e. n. s. s. i. m. u. l. a. c. h. r. u. m. i. p. s. i. u. s. d. e. a. q. u. o. d. c. r. e. d. i. b. i. l. e. e. s. t. f. u. i. s. s. e. i. n. d. o. m. o. l. a. r. a. r. i. o. q. u. e. p. i. s. t. o. r. i. s. u. n. u. s. q. u. i. s. q. e. n. i. m. d. o. m. i. s. i. m. u. l. a. c. h. r. u. m. e. i. u. s. d. e. i. c. o. l. i. t. q. u. e. m. p. e. c. u. l. i. a. r. i. t. e. r. u. e. n. e. r. a. t. u. r. C. V. P. I. E. N. s. r. e. i. N. o. m. e. n. e. s. t. n. o. n. p. a. r. t. i. c. i. p. i. u. m. : u. t. f. u. g. i. t. a. n. s. l. i. t. i. u. m. a. m. a. n. s. m. e. o. r. u. m. & s. e. x. c. e. n. t. a. s. i. m. i. l. i. a. O. B. T. V. N. D. E. R. E. V. r. g. e. r. e. i. n. s. t. a. r. e. q. u. e. t. r. a. n. s. l. a. t. i. o. u. t. a. n. t. e. d. i. c. t. u. m. e. s. t. a. m. a. c. e. l. l. o. f. a. b. r. i. P. R. O. M. E. r. e. t. N. a. r. r. a. c. e. t. p. r. o. f. e. r. r. e. t. e. x. p. r. o. m. e. r. e. t. S. V. C. C. V. b. u. i. t. c. e. s. s. i. t. f. a. c. t. u. r. u. s. s. c. i. l. i. c. e. t. q. u. o. d. i. l. l. a. o. b. t. u. d. e. d. o. p. o. s. c. e. b. a. t. I. G. N. a. r. u. s. s. u. o. r. u. m. V. e. t. u. s. u. e. r. b. u. m. e. s. t. N. o. u. i. s. s. i. m. i. m. a. l. a. n. o. s. t. r. a. d. i. s. c. i. m. u. s. i. n. h. a. n. c. s. e. n. t. e. n. t. i. a. m. e. s. t. i. l. l. u. d. S. a. t. y. r. o. g. r. a. p. h. i. d. e. d. e. c. u. s. i. l. l. e. d. o. m. u. s. s. c. i. e. t. u. l. t. i. m. u. s. L. u. c. i. f. u. l. l. a. e. m. e. t. e. l. l. a. c. o. n. i. u. n. x. p. a. l. a. m. e. r. a. t. i. m. p. u. d. i. c. a. : i. d. a. t. h. e. n. i. s. c. a. n. t. a. b. a. t. u. r. : u. t. a. u. c. t. o. r. e. s. t. d. i. u. u. s. H. i. e. r. o. n. y. m. u. s. & s. y. l. l. a. i. g. n. o. r. a. b. a. t. s. e. c. r. e. t. a. q. d. d. o. m. u. s. s. u. a. e. p. r. i. m. u. m. h. o. s. t. i. u. m. c. o. n. u. i. t. i. o. d. i. d. i. c. i. t. C. n. P. o. m. p. e. i. u. s. m. u. t. i. a. m. u. x. o. r. e. m. i. m. p. u. d. i. c. a. m. h. a. b. u. i. t. q. u. e. m. i. p. s. e. p. u. d. i. c. a. e. s. s. e. c. r. e. d. e. b. a. t. I. n. d. i. c. a. u. i. t. i. d. i. n. e. x. p. e. d. i. t. i. o. n. e. c. o. m. m. i. l. i. t. o. & u. i. c. t. o. r. e. m. t. o. t. i. u. s. o. r. b. i. s. t. r. i. s. t. i. n. u. n. c. i. o. c. o. n. s. t. e. r. n. a. u. i. t. I. t. a. n. u. n. c. m. i. s. e. l. l. u. s. m. a. r. i. t. u. s. i. g. n. a. r. u. s. d. o. m. e. s. t. i. c. a. t. u. r. p. i. d. i. n. i. s. a. l. i. e. n. u. m. p. e. r. c. e. n. s. e. t. i. n. f. o. r. t. u. n. i. u. m.

Antecur
soria po
tio.
Gustum
uerfatile.

Dirae tri
bunitiae
Deuotio
nes.

Crurifra
gium.
Lumbi
fragium.
Abomi
nata.
Alueus li
gneus.

Quaero
de te.

ceres dea
pistoru.

Nouissi
mi mala
nostra di
scimus.
Metella
syllae im
pudica.

FVLLONIS uxor. Fullones dicunt: qui curant uestimenta & poliunt. Vlpianus titulo defurtis. Itaque fullo Fullo qui curanda poliendaue uestimenta accipit sp. agit p. stare. n. sp. custodia debet. Paulus quoque fullone tra dit. qui polienda uestimenta accepit si forte his utat ex refectione eorum furtum fecisse uideri. Nitias mega res Plinio teste fullonia arte prius inuenit. Idem auctor e fullones non tetari podagra pro urinae usum quod po dagris medetur. cui officium fulonis peculiare sit polire uestimenta. & emaculare: hinc Fausti filii Syllae fe stius iocus inotuit. q. uxor eius eodem tempore duos mechos habet fuluui fulone. & Pompeium cognome mine macula festiuiter inquit mi fullone & ror forore mea habet macula cum ful macula lonē heat: grace κρο φευω qd. signif. cat polio: ut interpretat Suidas: cuius interpretatio apud me potior est: q. eorum: qui nescio quid indictum tradiderunt. SEcundo rumore. Bona fama. xenophō & deinde Ci cero. & postea Columella mari tale coniugium utilissimum esse referen tes. p. d. iderunt oportere fortis alteri uxor & sub dio comparare diuitias q. uxor do tectis recedat: altera uero q. & illa mi custo tas custodiret: & caetera conficeret opa q. domi deberet administra ri. Itaque a natura comparata est opa Sententia mulieris ad domesticam diligentiam thucydi uiri aut ad exercitationem foresem dis. & extraneam apud graecos. & mox apud Romanos fere domesticus Proba femina qua Scitu fe stia. VIMinea cauea. Talis in usu agresti frequentissim ma est: q. pulli gallinaei includunt: una cum matricibus. apud Collumella cribro uitariis. & Ioliario p. cipit pullos supponendos. post haec inquit cauea cum matre claudedi sunt. & farre ordeaceo alendi: uietu ueteres dixerunt flexu & molle & incuruū. unde uimina dicta: q. sint flexibilia. & uiere religare signifi cat Romae fuit collis nomine uiminalis a Ioue uiminio nominatus: q. ibi ara fuerunt: & ibi nata uimina. Au stores Donatus. & Varro. Duo genera salicū. p. didit Columella partiale. s. & uiminalē. FVstiu flexu. Ex inflexis fustibus uiminibusque texunt huiusmodi cauea: hodieque nostri rustici ex utilibus id genus caueas concinnant. LACINIAS in albabat. Feminae nostrates hoc hodie quoque usurpant. ut si sub cauea uimine circumdet uelamēta. eaq. fumo sulphuris suppositi ipse cadifcent in albens nāq. Plinius in xxxv. testis est usum sulphuris ad sufficiendas lanas esse efficacē: quoniam cadore molliciaq. confert: sulphur quoque ob id fullonū officinis familiare est. INTER dū. Lego interim. INESCATUS. Inescatus Corruptus possessusque. Traslatio ab his quae esca capiuntur. Donatus Terentianus comētor iescatos Strophia dici ait p. metaphorā ab aucupibus. qui auibus capiendis effundunt cibū. OBnubilatus. Nubilo q. si anaxilai quodā obuolutus obrutusque. Anaxilaus olim lusit. qui candens sulphur in calice nouo prunaq. sub dita circumferēs ex ardentis repercussu pallorē dirū uelut defunctoq. conuius effundebat. DIFFLVE bat. Languebat labebat deficiebat. & enim ut scribit Hippocrates in libro de flatibus intercluso atq. intercepto spiritu breuissimo temporis momento moriatur animal necesse est: usq. adeo necessarium atq. est corpori spiritus. nā spiramus semper & respiramus cōtinēti reciprocatione. si cibū potumq. homini spiratiōe subduxis uiet cōpluſculos dies. intercluso spiritu statim exanimatur. INGENIUM. Natura Viri uiuere nunc locus aruorū ingeniis quae robora cuiq. VIVACIS metalli. Sulphur intelligit: noie enim me non pos talloq. ferme oia q. fodiuntur ex uenis terrae significantur. sic metalli auri argenti aris. plumbi dicta Plinio. & caeteris pure latineq. scribentibus: sic & Lucius nostens sulphur scire uiuax metallum nuncu/ Metalla. par. Cuius cum sint genera quattuor unū est proprie uiuū nominatū: quod graeci apyron uocāt globosum Sulphur hoc effoditur trasluetq. & uiret. Lego apud Plinium. q. quarto generi sulphuris usus est ad lychnia apyron maxie conficienda purior lectio est ad ellychnia. quo noie accipi uident Plinio sulphurata: q. sulphure Ellych liquidio capitulatim intinguntur sint fomites flammæ & quasi igniaria. alias ellychnia dicuntur funi/ nia.

Fullo q
Iocus de
fullone &
macula
Vir foris
parat.
Vxor do
mi custo
dit.
Sententia
thucydi
dis.

Proba
femina
qua

Scitu fe
stia.
Vimina
Viminalis

Inescatus
Strophia
anaxilai

Sine re/
spiratiōe
uiuere
non pos
sumus.
Metalla.
Sulphur
Ellych

culi lucernatū: quibus oleo madentibus flāma iugis custoditur: quoque Plinius & Papinius memine-
re: De elucubratis demosthenis orationibus dictū a grācis est: ελλυχιον οξεις κελυχνιου redo-
lere propterea quod ad lucernam elucubrabat meditabaturque: Iurisconsulti inter pœnas metalli nomi-
nant sulphurariam, hoc est sulphuris fodinam, sic enim scribit Vlpianus titulo de pœnis in calcaria
quoque uel sulphurariam damnari solent: sed hæc pœnæ metalli magis sunt: Vbi calcaria simpliciter
significatur opus, & fodina calcis sicut sulphuraria sulphuris. Acursius hallucinatur exponens in cal-
cariam in opus calcandi terram:
Metallici dicuntur fossiores me-
tallorum Plinio, Iurisconsulti ui-
dentur accipere metallicos pro-
damnatīs in metallum, Vbi etiā
p operariis metallorum capi pos-
sunt, metalla a uerbo grāco με-
ταλλος quod est scrutor & in-
quiro dicta sunt: Alii metalla di-
ci autumant quasi μεταλλος tā-
quā alia post aliam in metallis ue-
na inueniatur: quod sentire uide-
tur & Plinius scribens in xxxiii,
ubicunque una inuenta uena est nō
procul inueñtus alia hoc quidem
& in omni fere materia unde me-
talla grāci uidentur dixisse: με-
ταλλειον dicitur a grācis inuesti-
gatio metallorum aurique potissi-
mum. **E** Regiōe mulieris. Ex
opposito: contra enim accubabat.
PONE. Post. **A** Bea profectū.
Cum sonus sternutationis ab ea
parte mensæ uenisset: qua erat mulier credidit maritus uxorem sternutasse. Ideoque illi salutem ut in
sternutamento fieri solet optauerat. **S**ALVtem ipræcatus. Attende ipræcatus salutem dici in bonā
partem: cum alioqui ipræcari sit dira præcari. Virgilius littora littoribus contraria fluctibus undas i
præcor: cum autem sternutanti præcari salutem mos sit promiscuus, exprōmenda hoc in loco philo-
sophica causa est cur id fiat: Plinius quidem quærens dixit in xxviii, cur sternutamenti salutamus:
sed causam cur salutamus suppressit: quam Aristoteles in xx problematū rerum naturæ consultissi-
mus explicat scribens: sternutamentum pro numine haberi. Quoniam de capite membrorum pœ-
pue omnium diuino suum ducit principium, & mox paulo cur eruptio sternutamenti sacra habita
est: rurū quoniam cū tres partes nostri corporis principales sint: caput uentriculus aluus: cuius respira-
tio uentriculi sit ructus: alui crepitus: sternutamentum capitis: quæ pars sacra pœpue est: spiritū hinc
exeuntem tanq̃ sacrum ueneramur: & adoramus, p̃terea sternutamentum indicat caput bene ualere
posse: quæ ob rem moribundos interdū sternutatorio excitamus: tanq̃ si sternutare nō possent
spes nulla salutis alia sit: proinde quasi bonæ indicium ualitudinis partis optimæ atq̃ diuinissimæ
sternutamentum adorant beneq̃ augurantur. Idem Aristoteles in primo de animalibus sternutamē-
tum ait signum esse augurale, & unum ex spiritū omniū generibus sanctū & sacrum sternutamēta
matutina antiqui ominosa putabant: & prohibitoria cōtrario meridiana probabāt: ut auspicio
ra melioraq̃. Telemacho homerico sternutamētū facit omen sceleris, senes laboriosius sternunt:
bis sternutare magna ex parte solēmus p̃p̃ binas nasi nares: oculo perfrecto sternutamēta defistunt.
CAUEA. Scilicet uimine: sub qua delitescibat adulter. **R**EFLANtem, respirantē reciprocātem.
AB S q̃ noxa nostri. Sine culpa nostra, & periculo, affirmabā inquit illum per se se in teriturum ob-
sulphuris uiolentiā: qua iam erat inter mortuos, uix semiuuius. **S**VASI ac deniq̃ persuasi. Suade-
mus facilia persuademus difficilia: suadere facientis est persuadere perficientis. **V**LTRA limes. Fo-
rinfecus extra tabernam mariti fullonis secederet. **S**VADELa. Suasiōe grāce dicitur, τῷ δὲ. **S**PACIO
feruens animus. Remedium iræ & furentis animi dilatio est: ira enim ut docet Oratius est breuis
quidem furor sed tam concitatus tam feruens: ut torrenti simillimus sit in prociū præcipiti rapi-
ditate currenti: ut nulla re melius q̃ mora languescat: impotentissimus est affectus totus in ulciscendi.
Totus in pœnam præceps: ira enim ut diffiniunt philosophi cupiditas est uindictæ reponendæ: ut et
go hic ardor deflagret: cupiditas ista deferuescat spacio & dilatione opus est: Iccirco iratis sunt subtra-
hendi hi in quos impetum conantur facere: dum deferuescat ira: dum se ipsi colligant orandiq̃ sunt
ut ulciscendi uim differāt in tēpus aliud, ut salubriter docet Marcus Tullius in Tusculanis q̃stionibus.

Sulphu-
raria.
Calcaria.
Halluci-
natio
acursii.
Metalli-
ci qui.
Metalla
unde.

Impræ-
catus fa-
lutem.
Cur ster-
nutamē-
tis saluta-
mus.
Caput di-
uinum.

Sternuta-
mēta me-
ridiana
pbantur
Suadere
Persua-
dere.

Ira simi-
lis torré-
ti.
Ira quid.

RABIE percussus. Ira in rabiem, in furorē agit hoies, & ut inquit Seneca, cætera uitia ipellunt ani-
mos ira p̃cipitat. **A**Liqd tristis, mortē biothanatā intelligit. **R**EVENi. Redii domū: redādrua-
re: & repedare dixerūt ueteres p̃ redire reuenireq̃. **V**ER bis execrātibus. Detestātibus maledicisq̃
prisci execrare dicebāt, nos execrari: Afranius: experiurabāt: execrabant se ac suos. Fecit pistoris uxor
quod scēminæ iprobæ libenter faciunt: ut, se exandescant in aliena flagitia: quo ipsæ sanctæ incorru-
ptæ esse uideantur. **S**EXVS. s. s. feminei. **T**ORI genialis. Cōiugalē sine maritalē, lectum signifi-

cat: de quo Festus Pompeius. **G**enialis
nialis inq̃ lectus: est qui nuptiis,
sternitur. **M**. Tullius pro Cluen-
tio lectū illum geniale quem biē-
nio ante filia suæ nubetī strauē-
rat: in eadē domo sibi ornari, &
sterni iubet. Firmicus maternus
in, uad confortium Tori genialis
inuitant. **L**VPAnari infamia.
Modo adiectiū est lupanari: &
accipitur pro fœda spurca mere-
tricia infamia. Alias substantiū
est pro loco publico, sic enim uul-
gus lupanar uocat: sic & a Seneca
nominat. **P**ER dita nuptæ di-
gnitate. Amisā pudicitia omnis
uirtus omnis dignitas in fœmina
ruit. Matrem familias ut inquit
Vlpianus a cæteris fœminis mo-
res discernunt atq̃ separant, neq̃
nuptiæ, neq̃ natales faciunt ma-
tres familias sed boni mores. **N**u-
pta: cuius nomen honorabile est,
iacturā facit dignitatis nuptialis
ubi ipudica esse coepit, trāsitq̃ in
spurcissimum infamissimūq̃ no-
men p̃stitutæ. Tertullianus pro
stitutissimā dixit quā intelligi uo-
lebat nundinato pudore & pro-
stituto corpore extitisse. Iulius fir-
micus in, erit in publicis meri-
toris prostituta. **S**TVPatorē.
Pœna stupratori ex lege cōstitu-
ta est: ut decē milia dare debeat,
hic stupratorē accipe pro adulte-
rum, nam & lex Iulia stuprum &
adulterium promiscue appellat: proprie tamen stuprator dicitur uirginis & uiduæ, est stuprum qd̃
in uirginem & uiduam fit. **T**EGminis. Cauea uimineæ. **I**DENTidē. Sæpe crebriter. **T**EM-
porius, maturius, citius. **I**NTERcepta cœna, pistori cui intercepta fuerat fullonis cœna & q̃ icœna/
tus reuenerat domum, postulat mensam apponi: ne ieiunio esuritioneq̃ conficiatur ne incœnatus
eat cubitum. **P**Otius, lego poni: sic Plautus pueri mensam apponite. Oratius mensam poni iubet.
COmitem, iucunde suauiter hilare. **Q**VI p̃pini, q̃ppe nempe Plautus in pœnulo. Quippini cum
auri ducentis nummis Philippis quippini ibi ex templo leno errabit, sensus est: mulier marito cœ-
nam inuita apponebat quam uidelicet adultero parauerat non coniugi. **P**RÆcedens facinus.
Quo adulterum exceperat, & mox cauea occultauerat. **D**OMINO, pistori. **I**NSTAR testudi-
nis, adulter sub alueo cubans tegebatur: sicut testudo occultatur latetq̃ sub tegmine genuino recon-
dita contractis pedibus & capite: pacuius festiuit & symbolicos dixit tardigradam. Terrigenam
domiportam, intelligi uolens testudinem. Testudineus gradus Plauto & diuo Hieronymo dictus
pro tardo lentog̃ ac formicino, grāce, χελωνῆς dicitur testudo, unde chelonophagi in carmania po-
puli carnibus Testudines reperiuntur. De machinatione militari: quæ testudo Arietaria nominatur, scribunt
uictruius. Vegetius cæteri ex qua trabes reducto capite & impulsio instar arietis, muros q̃stat dei-
cit. **S**VCCV babat. Subter cubabat & subtus latebat. **H**ERILI contumelia, qua scilicet herus
meus pistori ab uxore impudica afficiebatur. **N**OSTRA iumentoria.

Redan-
druare.

Genialis
lectus.

Lupana-
ris infā-
mia.

Bōi mo-
res faciūt
matrem
familias.

Prostitu-
tissima.

Stupra-
tor.

Tardi-
grada.
Domi-
porta.
Chelo-
nophagi.

PR Ominabat agebat: ducebat: & ut ante dictū ē: minabat uerbū priscis usitatū. PROminebat eminebat extabant: apparebat: extra caueā: cuius angustiis totus adulter cōtractus occultari nequibat. ALEO. Viminea cauea: sub qua celabatur. COEnā lego scenā hoc est apparatū tegumētū. Trāslatio a scena histrionica q̄ subductis alueis cuncta demonstrat in hac locutione frequēs est Lucius noster. EXANGui pallore: Bono epitheto pallorē dixit exanguē: tanq̄ sine sanguine sint: q̄ ex metu pallent: quoniā ut inquit Aristoteles in problematis, φοβουμένοι οὐχ ὀφθαλμοῖς: timentes pallescent ex eo q̄ calor in metu per fugit in ima: & sanguis οὐκ ὀφθαλμοῖς εἰς τὴν καρδίαν, contrahitur ad Cor, ita ut ceteris partibus deficiat. ex hoc metu pleriq̄ alius soluitur calore uidelicet ex summis ad intima penetrante calore & calorifica accōmodata sunt aluo urinæq̄ mouendæ: hinc illud scite dictum a satyroglypho, soluūt tibi cornua uentrē. Alexāder aphrodiseus eleganter docet timentes ideo palefcere, quia inquit sicut nos in domū profugimus ut tuti simus, ita ipsa quoq̄ natura refugit intra corporis penetralia tuendi sui causa: fugiens aut contrahit secū sanguinē: quo uris tanq̄ uehiculo. PR AEdi tus hic in malam partē, ut apud M. T. in oratione pro P. Sylla me singulari imanitate & crudelitate prāditū. SVLphuris fumo, nō imitabor inquit fullonis feritātē qui fumo sulphuris & uiolētia uix semiuuū reliquit adulterē deprensū. LEGE de adulteris. Lex iulia de adulteriis ab augusto Caesare lata est: cuius plutarchus Suetonius Oratius meminerūt. titulus est apud iurisperitos ad legē iuliam de adulteris: quo scribit Vlpianus si simul ad accusationem ueniant maritus & pater dēdū est lex iulia minorē annis, xxv, prohibet accusare adulteriū: quia nōdū robustæ ætatis sit. excipitur maritus: qui quacūq̄ ætate uxore pōt accusare & injuriam sui matrimonii uindicare: patri permissum est ius occidēdi filiā cū adultero: marito uxore occidere non licet. nā ut inq̄t papinianus plerūq̄ pietas paterni noī cōsiliū pro liberis capit. ceterq̄ mariti calor & ipetus, facile se uictis fuit refrenādus: Marito quoq̄ adulterē uxoris suæ occidere p̄mittitur. sed nō quēlibet ut patri, p̄patores maritus & Antonius rescripserūt si maritus uxore in adulterio depreſam iperu tactus doloris interfecerit non utiq̄ legis corneliæ de fideiū poenā excipiet. Difficillimū est, ut diuus pius rescripsit apollo nio iustu doloŕē tēperare. Quod aut ait Lucius noster ad discrimen capitis uocabulo, lex iulia nō tā poena capitali uidetur adulteras dānatas multare q̄ repudio: quæ ait adulteriū damnatam: si q̄s duxerit uxore lege eadem tenetur: scribit etiā Caius, si ea lege repudium missū non sit & iccirco mulier adhuc nupta esse uideat: tamen si quis eam in uxorem duxerit adulter non erit. Apud ægyptios poena in adulteros sancita est hæc, adulter uirgis cedebatur, adultera naso mutilabatur, ut ea maxime de honestatē partē facies: qua maxime honestari solet. PAR tiario tractabo, ut si dimidiū sit uxor ris ex mēbris anterioribus: dimidiū sit ipsius ex mēbris posterioribus, & ita medius inter uirum uxoremq̄ discurrens hinc stupratus erit inde stuprator, hinc patius concubinus, inde masculus suū factor. NEC herciscundæ familiæ. Tituli sunt apud iurisperitos Familiæ herciscundæ: & communī diuidundo: quoq̄ hæc differentia est q̄ actio familiæ herciscundæ cōstituta est coheredibus uolentibus a cōmuniōne discedere, & ita per familiæ herciscundæ actionem diuiditur hereditas unde & nomen: familiæ enim appellatione hereditas significatur, & hercisci dicitur diuidere: unde herciscunda inclinatur. Festus Pompeius ercetum inquit citum quod sit inter consortes a cohercēdo dictū, unde & herciscundæ, & hercisci: ego opinor legendum esse apud festum non ercetum: sed herciū, & ita decerno, sultus auctoritate. M. Tullii qui in primo de oratore sic refert, iccirco qui quibus uerbis hercium cieri oporteat nesciat. Idem herciscundæ familiæ causam agere non possit, iudiciū autē cōmuni diuidundo pertinet ad res quæ communes sunt, cum societate uel sine societate. Cū societate res communis est: ueluti inter eos qui pariter eandem rem emerunt. Sine societate communis est

ueluti inter eos quibus eadem res testamento legata est. Nunc Lucii nostri pistor festiuiter simul & scienter alludens ad hanc iuris formulam non intendam inquit pulchro puero actionem familiæ herciscundæ: sed potius agam de communi diuidundo, ut si communis ipse inter me & uxorem diuidatur: uel potius uxor sit mihi illiq̄ communis: & dum ait communi diuidundo, potest uideri subesse huic uerbo obscenus intellectus. Nam ut docuimus in commentariis, tranquillū. Diuidere uerbum est obscenæ significationis, & ad pedicones refertur: & puerorum cōcubitores: quorum in libidine propostera & infandana tes quasi diuiduntur: hinc explicatur iocus ille plautinus ex aulularia, me quidem hercle dicam palam non diuides. Relege quæ annotauimus in secundo Suetonii commentario: copiosissime scripta super diuisoribus: & hoc uerbo diuidere. TRIBus nobis, Ausonius: Tres uno in lecto stuprum duo perpetuantur, & duo committunt, quattuor esse reor. EX secta prudentiū. Sapientes censent: & memorat Catilina Sallustianus, idē uelle & idē nolle ueram dici amicitia. Talis autē omnium regē concordia cum inter reliquos: tum maxime inter uirgē & uxorem exigitur celebraturq̄: ut ambo idem uelint. Idem nolint ut ita sine iurgio sine offensa cōcorditer degant & foeliciter, & ut præcipit Aristoteles in oeconomico secundo mulier existimare debet mores mariti esse legem uirū.

Diuidere obscenū uerbum,

ta suæ impositā quam sequatur. Nunc pistor illudens dicit eadem sibi uxoriq̄ placere, & eundem puerq̄: quem diligit uxor sibi quoq̄ diligendum, quod totū dicaciter & intellectu obsceno dictum est. QVAM maritum, primæ partes sunt uiri: secundæ femina, & ut ecclesiastici scriptores prodiderunt, caput mulieris est uir. Alter imperata altera obtemperat: uiri ut inquit Homerus iura dāt uxoribus & filiis. Aristoteles in primo politicorum, mas inquit est q̄ femina principalior. CAuillatū. Irrisum. PVDicissima ironicos. ALTRorsus disclusa. In altē cubiculum sequestrata. Disclusa, amandata: Discludere nereia ponto dixit Virgilius, & ante Virgilium Lucretius cum paribus iungi res & discludere mundum pro secerne. VINDicta fruebatur. Puerilem concubitus significat. DIEM peperit. Tanq̄ dies sit partus solis, & enim ut dicere solebat heraclitus εἰς ἡμέραν ἡλίου ἥν. Si sol non esset nox esset. FER VLA nates obuerberans. Quærit Aristoteles in problematis cur ictus ferulæ dolorem maiorem facit: q̄ quæ duriora sunt, cum tamen percussione durioris mater ætatiore esse ratio postulet, acrius enim ferit quod durius est, inquit ea ratio est q̄ caro ex ictu ferulæ percutitur repercutiturq̄ simul propter ponderis ferulacē leuitatē, unde acrior dolor gignitur, ictu duplicato. Ex duris autem percuti tantum potest, propter earum duriciem, hinc credo ferulas datas esse pedagogis magistris ludi triualis ad discipulos castigandos: quibus uirgē sceptri gloriantur, nob hoc ab epigrammatista dicuntur ferulæ inuissæ nimium pueris gratæq̄ magistris, & Columella ait ferulasq̄ minaces: ferulæ asinis gratissimæ sunt in pabulo, qua de causa id animal libero patri assignatur: & ferula græci nartheca uocāt ferulam, unde narthecophori dicti ministri bacchi feruligeri: prouerbiū græcum est πολλοὶ παρθήκοφοι παύροις τὸ βόσκησθαι, multi feruligeri, pauci bacchi. Cuius meminit & plato in gorgia. Nulli fruticum, ut inquit Plinius non ster leuitas maior, ob id gestata facilius bacculorum usum senectuti præbet: Ignem ferulis optime seruari certum est. Idque prometheus primus docuit, ob hoc epigrammaticus poeta ferulas dixit esse claras munere prometheo. ETEAS liberas. Atrocior iniuria: quam quasi contumeliosior. Atrocior simum uero alienam uxorem atq̄ matronam, & iura uiolare connubii, legimus apud historicos: quemadmodum olim diuus Augustus proculum ex acceptissimis libertis mori coegerit compertum adulterare matronas. INTEMpestiuus, qui adhuc per ætatem puerilem potes esse concubitus & patius amatores oblectans. ADVLTER ORVM fortissimus, non uidetur conuenire: ut puer delicatus fortissimus adulterorum nuncupetur proinde lego fortissimus, Dirruptus nates,

Maritus lex uxoris,

Disclusus dictum heracliti, Ferulæ plaga,

Sceptrū pedagorum, Ferula bacchi, Narthecophori,

Atrocior iniuria,

hens nates dirruptas, perfossasq; postico uulnere: subactoris pistoris. MOERēs, dolens & mœstus. NVNCium remisit uxori: id est libellum debet repudiū. Est at repudiū renunciatio: q̄ dirimis ma-
 Repudiū
 uerba, trimonium, ut iurisperiti tradunt, titulo de diuortii. in repudiis id est renunciationibus compro-
 bata sunt hæc uerba res tuas tibi habeo. Tuas res tibi agito. hinc plautina matrona indicens diuor-
 tium marito inquit, ualeas, tibi habeas res tuas reddas meas, siue autem ipsi præsenti renunciatur, si
 ue absenti per nuncium nihil interest, si calore iracundiæ missum sit repudiū non ratum est ha-
 bendum: nisi prius apparuerit ex
 perseverantia iudicii animi fuisse. In deuteronomio ex præscri-
 pro legis moysæ: si acceperit ho-
 mo uxorem iamabilem propter
 aliquam scditatem, scribe libel-
 lum repudiū, & dabit in manu il-
 lius, & dimittet eā de domo sua.
 GENVINam nequiciam, in-
 genitam improbitatem. Ad ar-
 millum reuertit, ad repositoriū
 thesaurumq; armorum hoc est
 doli fraudis malitiæ muliebris:
 supra eodem uocabulo usus est
 in hoc significatu. AD familia-
 res sceminarum artes. Nimirum
 ueneficia: mala medicamēta: ma-
 gicæ uanitates: Doli: fraudes, de-
 cipula: nomine artium muliebris
 um continentur: alia quoq; quæ
 plurima menti scemineæ natura
 dedit: uersus sunt græci πῶποι
 uisδῆς id est puerbiales, εἰσὺ
 ποσὶ εἰσι τῶν κακῶν κακῆ/υ/
 πᾶ id est thesaurus est malorum
 mala scemina. Item οἰσῶρ ἀπὸ
 πῶπος ὁ γῆρας τῶν κακῶν γῆρας
 Vetera-
 trix, proba mulier truculentior est fe-
 ris omnibus. Item οὐλοσῶ καὶ
 Veterato-
 rie, πῶπ καὶ γῆρας κακῶν, id est mare ignis, & scemina sunt mala tria. VETERAtricem. Sicut uer-
 terator dicitur uetus in malitia, ita & Veteratrix scemina in astutiis. Et fraudibus, exercitissima:
 Larua. Veteratore aduerbium significans callide astute, malitiose: ueteratoris est confidere in mendaciis.
 DEVOTIOnibus, Execratiōibus dirisq; detestabilibus. SVFFARcinat, Implet onerat. LAR-
 VA immissa. Aliubi annotatum est leures dici manes umbrasq; defunctorum: ex quibus qui pa-
 cior quietiorq; domum possidet is Larua dicitur familiaris: qui uero propter aduersa uitæ meri-
 ta erraticus est latua nominatur: Tales autem sunt inanes terreculi bonis hominibus noxii malis, ac
 metuendi, hæc noctium sunt occuracula: bustorum formidamina: sepulchrorum terculamenta.
 Laruarum natura esse dicitur, ut scribit Diuus Hieronymus terrere paruulos, & in angulis occur-
 rere tenebrosos. Rustici ozellum nominant: græci phantasmata uocant: quæ an sint subdubitat. Plu-
 nius posterior qui tamen in epistolis narrat. Exemplum scitu dignum de simulachro hominis:
 Quod athenis uidebatur: in domo quadam spaciola: sed ob id infami, & pestilente: apparebat
 autem idolon, senex macie & squallore confectus, catenas quatiens, qui mox desiit uideri ex-
 piato loco, & conditis manibus diligentia athenodori philosophi, lege septimum Plinii episto-
 larum uolumen. SAGA, scemina incantatrix, & magicarum rerum scia, tanquam satis aga-
 de qua in primo commentario. ARMIS, Instrumentis: arma enim instrumenta rerum om-
 nium dici notum sat est, & testis est Virgilius qui ait cerealiaque arma expediunt, & in geor-
 gicis dicendum & quæ sint duris agrestibus arma: utrobique arma posuit pro instrumenta.
 VELITATVR, contendit certatq; translatum uerbum a uelutim pugna. SECIVS ac aliter,
 quam uel tardius q̄ crediderat: non enim animus mariti conciliabatur uxori instinctu magicæ di-
 sciplinæ sicut illa sperauerat. PRAETER premii. Sensus est, extimulata est saga ad indignatio-
 nem duplici de causa, & q̄ contemni uidebatur a numinibus: quæ parum obsequabantur, & q̄
 compendium lucri constitutum ab uxore pistoris erat amissura: si pistorem uxori ui carminum
 non mitigasset: conciliaissetq; Ideoq; conuersa est ad alterum postulatū: ut pistorem biothanata
 morte perimeret.

VMBRAM uiolenter peremptæ mulieris, κατὰ τοῦ τοῦ ἔπος, hoc per silentium intelligimus:
 umbram cuiusdam scemina paulo ante uiolenter extinctæ euocatam instigatamq; ab hac saga ad
 exitium pistori concinnandum, & hoc magicæ disciplinæ genus euocatur sciomantia: quotiens sci-
 licet umbræ sit euocatio proprie tamen causa diuinationis: quod & nomen ostendit, hic euocatur: Sciomā-
 larua noxia & pernicialis ad perniciem interitumq; pistoris, quod sacrum execrabile dirum infan-
 dum est. SCRVPulosus, Diligens, curiosus. NARratum, narrationem. ARGumētaueris, An-
 tiqui pleraq; uerbaq; actiue pro-
 nunciabant: quæ nunc passiue di-
 cuntur, ut auguro pro auguror,
 comtemplo pro cōtemplo, scru-
 to pro scrutor: Ita & argumento
 pro argumentor, Plautus dixit ar-
 bitrabant pro arbitrabantur, Ma-
 ro propulat pro populatur, Enni-
 us Criminat pro criminatur, ar-
 gumentari autem est argumen-
 tis uti ad rem probandam, ut do-
 cet Asconius. HOMO curiosus,
 significatur ipsemet Apuleius: q̄
 Genuina curiositate præditus su-
 stinebat faciem iumentis transfi-
 guratus in asinum auritū. MV-
 lier reatu deformis. Hæc est larua
 & umbra illius mulieris uiolen-
 ter peremptæ: quæ magico susur-
 ramine instigata excitataq; a saga
 immittitur ad pistorem strangu-
 lādum: sunt præterea cacodemones,
 nes qui sese transformant cuncta
 in miracula rerum, qui induunt
 effigies muliebres, & ita transfigu-
 rati illudunt mentibus humanis,
 ut docent ecclesiastici scriptores,
 sic apud Suetonium in Claudio,
 species barbaræ mulieris huma-
 na amplior Drusum germanos
 insectantem latino sermone ul-
 tra tendere prohibuit: sic urbis Romæ imago Cæsari uisa est Cæsarie lacera nudisq; astare lacertis:
 eumq; dehortari a patria oppugnanda. Malus demombruto fecit omen mortis cui occursans diro
 quodam simulacro sum inquit tuus cacodemon in philippis me uidebis. Multiformes Demones
 Gradatimq; primos, secundos, tertios, quartos describit proclus platonius: de quibus Diotima
 & iamblicus & plato. CENTuculo, Vilissimo uestitu de quo supra. INTEctis, Ephexegesis est,
 nudis & intectis pedibus pro discalciatis, & sine ullo integumento. LVR, Ore buxæ, Expone ut
 supra buxanti pallore, nihil enim ferme buxo pallidius est adeo ut ad pallorem ut ita dixerim palli-
 dissimum significandum dici soleat, buxo pallidior est. SEMIcanæ, Ex dimidia parte albicantes
 canescentesq; causam canicæ, quæ & canitudo dicitur aliubi explicauimus ex auctoritate Aristote-
 lis, Alberti Magni, Alexandri aphrodisei & ceterorum. INSPERsu cineris, Specimen tristitiæ
 est inspersum cinere capillicium, & puluere, turparum, a Columella dicitur cineris recto casu. AN-
 TEuentulæ, Comæ anteuentulæ dicuntur ante frontem propendulæ: quæ & antia, & capronæ no-
 minantur: quasi a capite pronæ. In floridis inquit crines eius præmulsis antiis promulsis Caprone/
 is anteuentuli & propendi. PISTOris, Lege pistori: ut sit casus dandi significat enim mulierem il-
 lam squalentem & luridam, iniectis se manum pistori, eumq; seuocasse: quasi quædam secreto collo-
 qui uellet. ADDVcta fore, Clauso hostio, & foribus firmiter oppessulatis, Plautus crepuit foris,
 CONFestum, Molitum & mola pistrinensi tunsum. OPIFces, Ministri pistorii. PROpter
 astantes, iuxta & prope cubiculum domini. SVPPLEMENTum, Frumentum aliud: ut haberent
 operarii quod agerent ne essent in pistrino feriati. SAEPIculæ, sæpe aduerbium est: u. u. okapiō/
 u. u. INTERVOCALiter, Sublata uoce inclamantibus pistorem, sic in primo libro pulsare uoca-
 liter incipio: est autem aduerbium: quod significat ex intervallo inclamasse uocaliter: uel uoce peni-
 tus sublata: nam hæc particula inter, ut supra dixi: nonnunquam significat totum: ut interbibere &
 intercipere. OPPEssulata, Pessulis obfirmata, clausa, sic in prio foribus, Oppessulatis itrocapestis,
 E iii

Tignum NISV. Conatu. EQ. quodā tiglio. Ex trabe cubiculari suspensum, de tigno. Cuius diminutiuū ē tīgillum scribūt iuriscōsulti docentes appellatione tigni oēm materiā ad aedificandū idoneam cōtine-
ri. uult autē Lucius noster intelligi a larua illa: quā induerat mulieris effigie, fuisse pistore laquo per-
emptum, ut ita ubiq; magiā potentiam astruat: quā huiusce opis est argumentū. ABSolutū. Li-
beratū resolutūq; a laquei nodo. PLANgoribus. Diuus Hierōymus scribēs de interpretatiōe psal-
mōz, siue inquit ploratū siue fletū, siue lachrymas, siue plāctū diximus unus est sensus: pprie tamē
plangere est pcurere. Vnde plāgo
res. & planctus, pro pcussionibus
quales in luctu & egritudine fie-
ri solent. Silius inq; liuentia plan-
ctu brachia, & apud Ouidiū plan-
gebāt corpore terrā. Vltimo la-
uacro. Signat morē priscoz apud
quos mortui calida aqua lauabā-
tur iuxta illud Ennianū. Tarqui-
nii corpus bona foemina lauit &
unxit. Seruius autumat ideo ca-
dauera lauari solita, & p interual-
la cōclamari: quia solet plerūq; ui-
talis spiritus exclusus putari qui
adhuc est inclusus, & hoīes falle-
re: qui lauacro refotus & concla-
matiōe excitatus quasi reuocat re-
stituiturq;. FERalibus officiis.
Feralia officia sunt q̄ exhibentur
defunctis: qualia quoq; sunt parē
cōdendis: qualia quoq; sunt parē
talia, de his suo loco iam dictū ē.
PVgnis obtundens ubera. Ta-
lis anna a Virgilio describit un-
guibus ora soror foedans: nūc pe-
ctora pugnis. Qua legendū est, q̄
sifilia casu recto. El per quietē. Sic apud Virgiliū. Dido cognoscit secundum quietē maritalis do-
mus infortunium, cui quiescēt obtulit se sescicheus, & inhumati uenit imago cōiugis ora modis at-
tolens pallida miris, quā totum pygmalionis scelus parricidiūq; rexit: Macrobius refert oraculū
dici, cū in somniis parens, uel alia sancta grauisq; persona aperte euenturq; quid uel non euenturum,
faciendum uitandumue denunciat. Visio autem est, cū id quis uidet, quod eodem modo quo appa-
ruerat euenit. LARuatus. Larua illa muliebri possessus strangulatus extinctus, alias laruari dicun-
tur furiosi & mente moti, quasi laruis excitis. Plautus larua hunc atq; intemperiae agitant senem: ubi
intemperiae significantur quādā dea habentes uim nocendi & per intemperantiam spauendi: quā-
rum meminit Martianus Capella quas, M. Cato in re rustica iubet factio sacrificio propulsari prohi-
beri. LVctui facere. Ex p̄cepto iuriscōsultoz: qui tradunt suspēdiosos lugeri nō solere. PAV-
sam. Seneca pausarium oppido q̄ elegāt nec protrito uocabulo appellat eum qui remigibus modos
dat & remigandi officium quadam quasi pausa moderatur. Lucretius ait corpuscula qualia in sole
cernuntur discurrere perenniter, nec dare pausam. Quid. Claudius in Annalibus pugnae facta pausa ē.
NONO die completis solemnibus. Ex istituto priscorum fit sacrificium mortuis nono die, quo
sepultus est: quod dicitur nouēdiale, hinc Oratius in epodo. Nouēdiales dissipare pulueres. Seruius
Virgilianus interpres enarrans illud ex quinto Eneidos praeterea si nona diem mortalibus alium
aurora extulerit: morem fuisse apud maiores exponit ubi quis ubiq; fuisset extinctus, ut ad domū
suam referretur: octauo die incenderetur, nono sepelitur. Iudi quoq; qui in honorem mortuorum
celebrantur nouēdiales dicuntur: Donatus quoq; in commentario phormionis tradit in funere
nonum diem instaurationem uoti habere. Hoc tempore septimo die solemnia defunctorum pera-
guntur: sicut apud priscos in nuptiis septima dies instaurationem uoti habebat: Ideoq; in canonicis
Decretis, Di. xliiii. praecipitur, ut nullus presbiterorum ad septimana defuncti solemnia celebranda
nocatus se inebriare ullatenus praesumat. Fuerunt apud priscos feriae denicales nominatae: quā co-
lebantur cum hominis mortui causa familia purgabatur: graeci enim necron mortuum dicunt: ha-
rum feriarum meminit Columella hisce uerbis. Nos apud pontifices legimus feriis tantum denica-
libus mullos iungere non licere, ceteris licere. SVPPELLEctilem. Apud antiquos recto casu di-
cebat suppellectilis: quid autem sit suppellex sciunt omnes, & docent iuriscōsulti apud quos ele-
ganti uocabulo suppellecticarii dicuntur serui qui sunt in suppellectile.

AD hereditariam actionem: Corrige auctionem, significat enim omnia deducta esse ad uenditio-
nem hereditaria: quā bona ex hereditate prouenientia uendi solent, auctionem autem dici publi-
cam uenditionem siue subhastationem notissimum est: ex eo quod ementem augeat & uendentem
ut interpretatur fulgentius placides, apud plautum parasitus in stico auctionē facit parasiticā uen-
dēs iocos ridiculos, & cetera parasitica suppellectili congruentia, apud eundē in menechmis fit au-
ctio: quā serui suppellex fundi edes omnia ueniant. VNVM larē uarie dispergit. Lar unus uarie di-

ad hereditaria deducit auctionē. Tūc unū larē uarie di-
spergit: uēditionis incertā licēciosā fortuna, me deniq;
ipsum pauperculus qdā hortulāus compat. I. nummis
sed magno: ut aiebat: sed ut cōmuni labore uictum sibi
quareret. Res ipsa mihi poscere uidet: ut huius quoq;
seruitii mei disciplinam exponam. Matutio me mul-
tis oleribus onustum: proximam ciuitatē deducere cō-
sueuerat dominus: atque ibi uēditoribus tradita merce
de dorsum insidens meū sic hortū redire. Ac dū fodiēs
dū irrigās: ceteroque incuruus labore deseruit: ego tā-
tis per ociosus tacita q̄te recreabar. Sed ecce siderū or-
dinatis ambagibus: p numeros dierū ac mēsiū remeās
annus post mustulentas autūni delicias: ad hybernas

Plinius & nostri hortensia uocant, quā in hortis seruntur, quā grāce cepurica dicuntur. Sabi-
nus, tyro librum cepuricon scripsit quem mecenati dicauit: Lucianus scribit asinum suum labore
pistrinensi factum esse emaciatum, ac toto corpore inualidum, ideoque a pistore uenditum esse
hortulano: uerba Luciani sunt. Λεπτὸς οὐρ παρὶ γυροῦ καὶ ἀσθενὴς τὰ σώμα τὸ αὐτὸ
ἐγὼ μὲν Δεσποτὸς πωλῆσαι καὶ ἀπὸ Διδῶ τὰς ἐρερὰ πώκητι οὐράτην τεχνῆν. Idest fa-
ctus sum inquit ualde attenuatus, & debili corpore, ita ut dominus me diuendere decreuerit,
qui me hortulano uendidit. MAGNO. Scilicet precio absoluta locutio est, marcialis. Quod
non stat magnostare luperc tibi. M. Varro in tertio de re rustica piscinae inquit edificantur magno.
Secundo implentur magno. Tertio aluntur magno, item apud Satyrogaphum, Magno seruo-
rum uentres: & frugicænula magno. COMMuni. Meo & suo. Vltum quareret. Narrat eso-
pus fabulator asinum hortulani cum minimum cibi plurimum laboris caperet optasse mutatio-
nem seruitutis: qui ioue annuente cum figulo uenditus fidilia baiularet sensit grauiorem hanc esse
quam pistrini domini seruitutem, item uenditus coriario: ut cognouit deteriolem semper conditio-
nem parari optauit redire ad hortulanum, hoc apologo commonemur, q̄ tunc homines optant
priores dominos cum experti fuerint secundos deteriores: & qd contenti debemus esse hoc Catone
nec alienigenas principes expetere, nec nouū uelle subire iugū seruitutis cum semp deterior sit poste-
rior dominatus. SERuitii mei. Seruitutis. MATutio. Mane atque hora matutina, locutio abso-
luta ueteribus usitata, iuuenalis. Ter matutino Tiberi mergetur, plinius dixit meridiano pro hora
meridiana. PROximam ciuitatem, Lucianus. ὁ δὲ Δεσποτὸς ἐξωθῆν ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς
πρὸ ἐκὼν, ἵνα εἰς τὴν ἀγορὰν, idest dominus hortulanus imponens mihi olera extrinsecus deporta-
bat in forum. DORsum insidens meum. Expresit morem rusticorum, qui uenditis in urbe mer-
cibus dorsum aselli insidentes repetūt uillam. VENDitoribus. Septimus est casus, ut exponas tra-
dita a uenditoribus mercede olerum hortulanus ad hortum remeabat: Lucianus planius inquit καὶ
τὰ ἀλάουτ τὰ ταῖς πρὸς τοὺς ἱπποῖς, idest tradens olera emptiribus agebat me iterum ad hortum.
FODIENS. Lucianus καὶ ἐκὰς τῆς καὶ ἐφύτευε καὶ τοὺς ἀγροὺς τὸ φυτόν ἐπὶ τὴν γῆν, idest & fodiebat &
plantabat, & plantas irrigabat. DESERuit. Inseruit opi rustico intentus posses legere deseruit, idest
plantat, propter uerbum Luciani, ἐφύτευε idest ferebat. OCIOsus. Grāce ἀργός dicitur. Vnde ar-
gonautae dicti iaculariter & cum morsu ab epigrammatista. AMbagibus. Circuitibus uertigine
curculis, de anno uertente digna memoratu annotauit in caligula apud Suetonium. REMEans.
Reuertens recurrentq; per sua uestigia. Sic Virgilius: atq; in se sua per uestigia uoluitur annus, inde so-
lis annua reuerticula scienter nec minus eleganter dixit in floridis: nam quem circulum sol annuo i-
teruallo permeans meditur, eundem remeans remetitur curriculo stato ordinatoq;. MVSTulen-
tas delicias. Sic supra optimo epitheto mustulentus autumnus dictus. Plautus mustulentum uentū
festiuit appellat, auram odoremq; ex musto prouenientem.

Auction.

Licentio
sa fortia,Hortula
nus.
Olor.
Cepuros
Hortētia
Ceputica

Magno.

Fabella
asini.Deterior
posterior
domina/
tus.Reueri/
cula solis
Mustulē
tus uetus

Bruma quando. Capricorni pruinas. Lucianus dixit χεῖρον ἡμεῖς erat. bruma temporibus plinii & auo-
Senten- ftebat octaua i parte capricorni ad octauo calēdas ianuarii fere: qua die pulegiū floret in carnariis. Rū
ria demo- licidia mortales ifestāt. Democritus talē futurā hyemē arbitrat̃ q̃lis fuerit brumae dies & circa eū ter
criti de ni. A bruma p̃ incrementa lucis incipit dies augeri. Antiqui portas solis uocant cācrū & capricornū q̃ i
bruma. cācro fiat solstitiū. in capricorno bruma. hoc ē breuissimus anni dies. ideo aut̃ his duobus signis hāc
Portafo- duo noīa cōtigerūt. q̃ cancer aīal
lis. retro atq; oblique cedit & eadē ra
tione sol in eo signo obliquum in
cipit agere retrogressum. Caprae
uero consuetudo hāc in pastu ui-
det̃: ut semper altū pascēdo perat̃:
sed & sol in capricorno incipit ab
imis in alta remeare. capricornus
domiciliū est saturni fœmininū.
grāce dī egoceros. sicut carcinos
cancer. Lucanus carcinus ardens
humidus egoceros. in prima par-
te capricorni quicūq; habuerit ho-
ros copū erit rex uel imperator. in
xvi. parte capricorni quicūq; ha-
buerint horoscopū sex digitos ha-
bebūt in māibus. Talis fortasse fu-
it horoscopus & sydus nataliciū hominis illius. de quo scriptū est libro secundo. basileon. hoc est regū
fuit uir excelsus: q̃ senos in manibus pedibusq; digitos habebat id est uiginti quattuor. Tales elegatū
uocabulo sedigitos a numero digitorū appellat. Plinius in. xi. digiti ingr̃ qbusdā i māibus senici. Cai Ora-
tū ex patritia gēte filias duas ob id sedigitas accepi appellatas. Volcatū sedigitū illustre i poetica in ui-
cinia mea hodieq; uiuit puerulus sedigitus quem ego de industria curiose inspexi senos digitos ha-
bentem. in manibus & pedibus: res nota est uicinis omnibus. nec est mendacio locus. R. Orationis
Subdia- bus. R. os nocturnus humor est quem serenitas tenuiter spargit. scribit plinius rores neq; gelū neq;
lis. ardoribus. neq; uentis existeret. nec nisi serena nocte: pruina autem ex rore gellido gigni inter mora-
bos arborum est roratio. cuius idem plinius & theophrastus meminerunt. Roscidae sunt astate afri-
cae noctes. Aleman poetarū dixit rorem aeris & lunae filium propterea q̃ cum luna plena ē. Aer
multum de se rores emittat. SVB dio. Sub coelo sub aere. quod & sub loue dicitur. unde subdiales
ambulationes: & subdiales pauimenta scriptoribus celebrata. In tecto stabulo. Designat malam sta-
buli mansionem: quod nullo tecto. nullis imbricibus tegebatur. VEL exiguum tegumē. Lucianus
ἀκρίπος οὐδ' εὐτρωστῶμα εἶχε. ἀγοράσσει οὐχ ὀπλοισιν. & ille non sibi ipsi stratum poterat pa-
rare nedum mihi. LVtum nimis frigidū. τὴν λοιπὴν ὑγρόν καὶ παρὰ σκληρόν καὶ ὑγρὸν ἐπὶ τῶν
id est lutum humidum & nimis asperum atq; acutum calcabam nudis pedibus. NVdis pedibus.
Grāce ἀνυπόδητος. Aristophanes ἀνυπόδητος id est discalciatis: & nudis pedibus in ambulan-
tes philosophos illudit atq; subsannat. NE fueris cibariis. Consuetudo magna res est. & ut est in
ueteri græcorum prouerbio. ἡ κρισις ἐτέρῃ φύσει. consuetudo altera natura: ideoq; Aristoteles in
septimo ethicorum consuetudinem iquit mutare difficile est: quod naturā assimilatur. & ut auctor
est Galenus Maximus Hippocratis interpres. omnis repentina mutatio p̃ter consuetudinē nocet cor-
poribus nocumēto maximo: dignum est scitu: memoraturq; illud Hippocratis: qui in libro de re-
gimine acutorum. scribit homini durato membra sub diuo. noxium esse molli cubili & culcitra iace-
re p̃ter solitū: idē auctor est cibos uiles illaudabilesq; si ex consuetudine sint. utiliores esse q̃ insoli-
tos: quāuis p̃ciosos. & esculentos. igitur cū immutatio cibi sueti noceat hominibus. eadem nouitate
uexatū se esse Lucius noster ostendit. Aristoteles in problematis refert mutationē cibi: & aquae esse
insalubrē. OPPido. Id est ualde. CAena par. Hortulanus & asinus eadē cæna uescebāt. eadē olera
esitabāt. LActuca ueteres. Lucianus appellat. ἀράκος τὴν πρῶτον καὶ ὁ κληράκος id est lactucas ama-
ras & p̃æduras. iter genera lactucarum pessimum genus est picris. quā ita auctore Plinio cum expo-
sitione amaritudinis appellauere & genus unum sessile nuncupatum. Quod laconion uocant ma-
xime celebratum. de quo Martialis sessilesq; lactucas ab eodem dicitur sedens lactuca illo uersū in q̃
bus & lactuca sedens. & sessile porum. inter lactucas siluestres. ea est quam caprinam uocant. qua p̃-
sces in mare deiecta protinus necantur: qui sunt in proximis. Hieracia uocatur lactuca quædam. quo-
niam eam accipitres scalpendo succoq; oculos tingendo obscuritatem oculorum discutiant: ἱεροῦ γὰρ
grāce dicit accipiter. Est alia quoq; lactuca amara atra quā meconidē uocat a copia lactis soporiferi.
Hieratia. ἡ κῶπος. in græco uocabulo papauer noīatur. nigrae sunt lactuces. quæq; semen mense ianuario feritur.
Meconis albæ q̃rū martio rubetēs q̃rū aprilis in ualeria familia lactucini cognominati sunt ab honore lactucæ.

Egoce-
ros.
Graci-
nos
Sediti.

Roratio.
Subdia-
lis.

Consue-
tudo alte-
ranatura

Picris la-
ctuca.
Sessilis la-
ctuca.

Hieratia.
Meconis

Ad istar scoparū. Dicit se esitasse lactucas: quæq; semē senecta erat decoloratū. q̃ cariosa succi amari-
tudine & atp̃redine scopas representabant. Castor oxymyrsinē uocauit ruscū: ex qua ruri fiunt scope Ruscus
Fiunt enim scope ex uariis fruticibus. olim fiebant ex palma qd̃ testat̃ epigramatista cū ait in præcio
scopas testat̃ palma fuisse. hinc est illud Oratianū. Ten uarios lapides lutulēta radere palma. SCO Scopas
parius scito elegantiq; uocabulo dictus minister conuerritor hoc est qui scopis pauimenta conuerrit
& reliquias cæne detergit. Vlpianus instrumento fundi si uilla cultior sit scoparios accedere tradit.

ad instar scoparum: in amaram cænosi fucus cariē exo-
lescunt. Nocte quadam pater familias qui pago proxi-
mo: tenebris illunæ caliginis impeditus: & hymbre ni-
mio madefactus: atque ob id ab itinere directo cohibi-
tus: ad hortum nostrum iam fessio equo diuerterat: rez-
ceptusque comiter pro tempore: licet non delicato ne-
cessario tamen quietis subsidio: remunerari benignum
hospitem cupiens: promittit ei de præfidiis suis: sese da-
turum: & frumētū & oliui aliquid: & amplius duos ui-
ni cados. Nec moratus meus dominus. sacculo & utri-
bus uacuis secū apportatis: unda spīa meæ residēs: ad
sexagesimum studiū p̃fectionē compat̃: eo iā confecto
uiæ spacio puenimus ad predictos agros. ibiq; statim me-
um dominū comis hospes opipari prædio p̃cipat. iā

ex anima & exanimis. ex particula priuatiua in & luna dictione cōposita. Plinius. in epistolis. nox nō
qualis illunis & nobilia: sed qualis in locis clausis lumine extincto. COhibitus. Coercitus retarda-
tus aberrans: sic olim cæsar dictator uia decessit diuq; errabundus tandē ad lucem per angustissimos
tramites euasit rediitq; ad rectum iter. COMiter. Hilare lubenter benigne comes homines. ut alibi
dictum est. benigni faciles suauēs esse dicuntur: ut docet. M. Tullius in oratione pro Cornelio balbo.

PRO tempore. Ratio temporis facit ut hospitium fordidum uideatur aliquādo præciosum. ut pa-
nis unus esurienti datus maximi beneficii loco sit. REMunerari hospitem cupiens. Nihil est tam
laudabile. ut inquit uerissime. Seneca q̃ referre benemeritis gratiam. honestissima cōtentio est benefi-
cis beneficia uincendi. in re referenda gratia imitari debemus agros fertiles: qui multo plus afferunt
q̃ acciperunt: & nos quoq; beneficium reddere maiore mensura & remunerari decet. Maiores nostri
scienter gratias ita pingebant. ut una auersa duæ nos respicerent: sic docentes profectam a nobis gra-
tiam duplicem reuerti debere. & remunerationem largiori mensura esse rependendam. Qui tātum
retulit quantum accepit igratū uideri potest: qui ferit beneficium merere debet fructum. Turpe est
beneficiis uinci. ut turpe reddere beneficium sine fenore sit nobis exemplar remunerationis Artoxe-
tes: qui mille daricis & phiala aurea remuneratus est rusticū a quo haustam māibus e flumine aquā
pro munere oblatam libes acceperat. nil aliud habēs qd̃ elargiret̃. & n. beneficium non tam in eo qd̃
fit aut datur consistit: q̃ in ipso dantis aīo aut facientis. Alexander macedonum rex gloriari solebat a
nullo se beneficiis uictum. Sylla sepulchro suo inscribi iussit a nullo se amico beneficentia superatum:
& nos pro uirili parte laboremus. ut merito possimus gloria a nullo nos in gratia referēda uictos eē.
quod fecit hic pater familias. hortulani hospitio comiter receptus: quin remunerari hospitem cupiēs
promisit se daturum affatim frumenti olei & uini: ut ita pro cæna & unius noctis hospitio annum
uictum rependeret. in libello. puerbiorum rettulimus ἄρτιν ἑλὰ γειρ καὶ ἄρτιν ἑλὰ γοῶσιν pro
uerbio græco usurpari pro retributione beneficii & remuneratione quod a ciconiis dictum est. quæ
inter aues p̃iæ noīant̃: q̃ parentes senio defectos. & remigio alage lassēcentes educare ac succolare di-
cunt̃. Vini caldos. Cadi uasa sunt quibus uina condunt̃. qd̃ sat compertum est ex lectione Virgilii
ita scribentis. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat acestes. Hortensius ut inquit Varro cados am-
plius decem heredi reliquit. OLui. Olei. oliuinitatem & oletatem ueteres posuerunt pro olei uinde.
mi habet maximā. SACCulo. Ad frumētū recidēdū. VTRibus. Ad oleū & uinū deportādum. Oliuina.
sunt. nutres & uinarij & olearij. VNda spīa. Sine stato iumētorio. AD sexagesimū studiū. Sta-
diū. xxv. nostros efficit passus hoc ē pedes: sexcētos. xxv. octaua pars ē miliarij. COMis hospes. Pa-
ter familias. quē comiter hospicio paulo ante hortulāus acceperat: q̃ comis dī benignus suauis facilis
ut supra dixit. OPIpari. Lauto & copioso. Antigopipari dixerunt apparatus magnarum opum. rus.

Deuerra
Scopula.

Illuna.

Illunis
nox.

Comiter
Comis.

Gratiæ
duæ nos
rispicien
tes.

Liberali-
tas arto-
xeris.

Antipe-
largosis.

Cadus.

Oliuitas
Oliuina.
Stadium

Opipa-
rus.

HIS altercatibus. Vicissim se prouocantibus. ad pocula haurienda. **M. Tullius** in uerrinis fit sermo inquit inter eos. & inuitatio ut græco more biberes. hospes hortabatur. poscunt maioribus poculis. pe-
Poscunt dianus asconius doctissimus interpres: poscant inquit pro prouocant intelligendū est. ut sit sensus. p-
puocant uocant se inuicē. itidē exponit Nonius. in hoc quoque loco accipiendū est eodē intellectu. his altercatibus. ut significet illos prouocasse se se iuicē. ad bibendum. & alteri alteri mutuis poculis i alteratio-
 ne uinaria annuisse. **VNA** de cohorte gallina. Cohortē dicimus sepimētū. intra qd gallinæ conclu-
 sæ pascunt. inde cohortalis galli-
 na columellæ dicta. q̄ uulgo per
 ois fere uillas cōspiciūt. idem p̄cipit
 cohors per quā uagantur gallinæ
 nō tā stercore q̄ uligine careat. **M.**
Cohorta Varro cohortes in fundo magno
lis galli duas faciūdas eē censet libro prio-
na de re rustica. ubi indicat. non tam
 usui gallinis q̄ et pecudibus cohor-
 tes ex edificari. est at dictio cohor-
 tis. modo triū modo duarū. syllabaz
 apud poetas. **Quidius** abstu-
 lerat multas illa cohortis aues.
Ornitho Martialis accipe cortis aues græ-
trophio ci cohortalem officinā uocat orni-
Pipare. thotrophion a gallinis pascendis.
Glocient **G**enuino. Ingenito insito inna-
 to pipare at gallinæ proprie dicūt
 sicut grunire peculiare ē porcorū
 balare ouū. **M. Varro** mugit bos:
 ouis balat: equi hiniunt: Gallina
 pipat. columella glocietes gallinas uocat. q̄ oua incubat. idem depollucinis loquēs inquit. animadu-
 tat an pulli rostellis oua procuderint: & auscultet si pipiat. p̄ ostēto at duci si gallina cecinerit testis ē
 Terentius. qui in phormiōe inter monstra & hoc memorat: gallina: cecinit: interdixit ariolus. expōit
 Dōatus obstetricū esse obseruationem in qua domo gallina canat. **QVOTIDIANIS** partibus. Galli-
 nae ut auctor est plinius in x. quotidie pariunt. aliqua bis die. aliqua in tantū ut effeta moriant. **Ha-**
Hadriæ drianis laus maxima ex Aristotele hoc totum plinianum. ut pleraz alia transpositū est. q̄ in sexto de
gallinæ animalibus uolumine sic refert. **Hadriæ** gallinæ paruo qdē sunt corpore sed quotidie pariūt. fero-
generose ciūt tamē. & pullos sæpe iterimūt nō nulle cohortalibus bis die pariūt. uia aliqua in tantū copiae pro-
Error al uenerūt ut effeta breui mererentur. **Albertus magnus** aristotelis simia non tam uerba aristotelica pē-
berti ma sitans q̄ sensa perpēdens hallucinatur. qui in sexto de animalibus libro & ipse scribens de ouis galli-
gni narū. sic inqt qdam sunt gallinæ quodidie pariētes. quæ adriani regis uocant. credidit albertus. adria-
 nas gallinas dici ab adriāo rege. q̄ post aristotelē magno interuallo immo post pliniū Romæ impera-
 uit cū adrianae gallinæ ab adria italiæ ciuitate nomen acceperint peccat subinde talibus in rebus ille
 alioqui magnus philosophus. qui dum caelestia contemplatur. quæ sunt ante pedes: non spectat. cui
 contingit quod thaleti milesio qui fertur cum domo exiret spectandorum siderū causa in subiectā
 foueam decidisse. hinc illud falsē dictum emanauit. **Quod** est ante pedes non spectat coeli scrutatur
 plagas: sed ut ad rem redeamus secunda nimirum & bona ancilla illa gallina est dicenda: quæ quo-
 tidie parit quæ quotidianis ouis dominum saginat. iuuenæ gallinæ plura q̄ ueteres pariunt: sed mi-
 nora. quædam gallinæ omnia gemina oua pariunt: hoc est geminos uitellos habentia: & geminos
 interdum excludunt. **Cor. Celsus** auctor est: alterum maiorem alioqui negant omnino geminos
 excludi. **GVSTULUM.** Pro gustulo & ientaculo maturio multis sunt oua forbilia: quo gustulo nihil
 me iudice est iucundius & nullus est alius cibus qui alat neq̄ honoret. simulq̄ uini usum & cibi præ-
 beat. luteum oui sic enim a plinio dicitur uitelus deuoratum liquidum ita ut dentibus nō attingat
 prodest tussietibus thoracis distillationibus faucū scabriciæ. **Ouū** durū. ut scribit **Cor. Celsus** ualen-
 tissimæ materiæ est molle uel forbille imbecillissimæ. idē oua sorbila inter eucha numerat: hoc est
 boni succi cibaria. **PVER. O** minister. **CA**lathum collocato. Colloca inquit puer uasculum uini
 neū ad ouū fetificatis gallinæ excipiendū. in galinariis disponi solēt aluoli lignei & cistulæ uimineæ.
Luteum qbus pro cubilibus gallinæ utitur in hisq̄ fetificatis. ut p̄cipit columella mundissimis paleis &
oui. stramentis debēt esse gallinæ constata cubilia. **CON**suetæ lecticulæ. Idē cū nolisset solitū cubi-
 le & quasi lecticulā petere in qua consueuerat molliter cubans oua parere. **PRAE**matuz prodidit
 partū. Signat gallinā peperisse. neq̄ exoui incubatus. sed repēte pullū. p̄siliisse. qd̄ sane mōstrificū fuit &
Oua eu dirū. nam cū gallina sit ex genere ouiparo debet prius parere ouū. mox ex rupto putamine oui pullū
chyla. excludere. qui partus est naturalis. nunc fetura præpostera peperit pullum absolutum. **Ouorū** men-

his poculis mutuis altercatibus mirabile prorsus eue-
 nit ostentum. **Vna** de cætera cohorte gallina: per medi-
 am cursitas aream: clamore genuino uelut ouum pare-
 re gestiēs personabat: eā suus dominus intuens. o bona
 inquit ancilla & satis fecunda: quæ multo iam tempore
 nos quotidianis ptubus saginasti: nunc etiam cogitas
 ut uideo gustulū nobis præparare: & heus iqt puer: ca-
 lathū fetui gallinaceo distinctatū angulo solito collocas-
 to: ita uti fuerat iussum: procurate puero gallina cōsue-
 tæ lecticulæ spreto cubuli: ate ipsos pedes domini: pre-
 matur: sed magno prorsus futurum scrupulo prodidit
 partū: nō enī ouū. qd̄ scimus illud: sed pinnis: & ungui-
 bus: & oculis: & uoce etiā perfectū edidit pullum: qui
 matrē suā cōtinuo cœpit comitari. **Nec** eo secius longe

tio submonet me. ut nobiliū scriptorū discordes sententias super ouis hoc potissimū in loco perpen-
 damus. **Columella** ex ouis acutissimis longissimisque gigni mares ex rotundissimis fœminas tradit. **Ex** ouis
Columellæ ad stipulā Plinius noster in x. fœminā inquit edunt quæ rotunda gignit. reliqua mare. **rotundis**
 hoc idem sentire uidet. & **Oratius Flaccus**. qui in sermonibus probas oua oblōga ait nāq̄ marē cohi-
 bent callosa uitelū: quæ saporis quoq̄ gratioris eē putat: & hæc nostri inter se cōcinnētes p̄diderūt
 Attende quæso reliqua. **Albertus** ille magnus mirandusq̄ in phisicis rebus sic scribit in. vi. de aiali-
 bus. Dicit Aristoteles q̄ oua lōga
 & acuta pducunt mares: rotunda
 fœminas: & hoc est falsum oīno: &
 uitiū fuit ex scriptura peruersa &
 non ex dictis philosophi propter
 quod dicit Auicena: q̄ ex rotundis
 & breuibus ouis produciuntur: ma-
 res. & galli ex longis autem & acu-
 tis ouis produciuntur gallinæ: &
 hoc concordat cum experientia:
 quam nos in ouis experti sumus.

& cum ratione. hætenus **Albertus magnus**. ex cuius uerbis colligimus codices Aristotelis tempore
 ipsius Alberti & congruisse cum sententia Plinii & **Columellæ** super ouis progenatibus fœminas
 & mares. & ita ego opinor Aristotelem scripsisse & **Plinium** qui Aristotelis quasi interpret est lucu-
 lentus in natura maximæ animæ. id ex ipso mutuatū esse. nec credo Alberto uitiatos esse codi-
 ces Aristotelicos. etiam si experientia euidenter ostenderet ex rotundis ouis mares ex acutis fœminas
 gigni: igitur ut parerga ista concludamus. sensit aristoteles & scripsit ex rotundis progenari fœmi-
 nas ex acuminatis mares. idem **Columella**. **Plinius**. **Oratius** sensere scripsereq̄ aristotelem secuti. Nūc
 uero in libro aristotelis sexto legitur prout correxit albertus magnus. ne magister discipula disside-
 re uideatur. sed uetus aristotelica lectio est illa quam uitiatam dixit albertus: quam secutus est plini-
 us ne nostros inscitæ arcessamus aut incuriæ: an uero experientia reclamet gallinarius super hoc est
 consulendus. modo nobis constet aristotelem fuisse in ea heresi. ut ex acutis ouis mares gigni cre-
 deret. ne plinius aristotelicus ab aristotele deuius uideatur: ne collumella omnis uillicationis con-
 fultissimus in re uilatica lapsus iudicetur. Ratio uero quam affert albertus ex auctoritate auicennæ:
 q̄ ex ouis rotundis mares producantur. haud quaquam a nobis refellenda est. **Dii** enim mentem
 meliorem mihi: q̄ ut aduersus tantum in philosophia uirum hircere audeam: sed philosophicas phi-
 sicasq̄ hæc rationes phisici philosophi discutiunt. **Trutinentur** exaniment. **Nobis** satis est si qua hi-
 storica sunt uendicamus. **Maius** ostentum. **Ostentum** labeo diffinit esse contra naturam Cuiusq̄
 rei genitum factumq̄. **Duo** autem sunt ut inquit **Vlpianus** genera ostentorum. unum quotiens qd̄
 contra naturam nascitur: ut puta Tribus māibus forte aut pedibus. aut qua alia parte corporis: quæ
 naturæ contraria est: alterum cum quid prodigiosum uidetur. ostenta autem dicuntur: ut Cicero &
 diuus Augustinus docent ab ostendendo: quia ostendunt aliquid futurum: sicut monstra quia mō-
 strant & prodigia: quia prædicunt alia ostentum. ut sæpe diximus participium est. quod significat
 ostentatum. **M. Cato** ager oleto cōserundo qui in uentum fauonium spectabit & soli ostentus erit
 alius bonus nullus erit. **RE**liquias prandii. **Scribit** plutarchus in problematis quod mēsam uacu-
 am tolli non sinebant: sed cum adhuc aliqua reliquæ superessent. ita interpretantes aliquid semper
 in futurum de eo quod nunc adest relinqui oportere: & per hodiernum diem crastini meminisse. an
 quod urbanum & elegans putarent comprimere appetitum. & præsentis præparatisq̄ cibariis absti-
 nere: an potius quod nihil sacrum inane ac uacuum relinqui oportet mensa autem sacra est. **IMI-**
tus. **Aduerbiū** est. ab imo deriuatum quod significat in imo itra profunda & interiora terræ uisce-
 ra: sicut pœnitens pene intus dicitur. **FONS** sanguinis. **Augusti** cæsaris principatu Romæ transy-
 berim e taberna meritoria oleum terra erupit. fluxitq̄ toto die sine intermissione significans xpi gra-
 tiam ex gentibus. ostentum autem uidetur maximum fuisse fons sanguinis terra dehiscēte prorū-
 pens: sicut inter prodigia apud antiquos habebatur quotiens nunciabatur sanguine pluuisse. & carne
 phisici nullum protentum esse autumant: si sanguineus hymber: aut fons sanguinis exiliisset: aut flu-
 uius atratus profluxisset: asserentes nihil fieri posse sine causa: nec enim inquirunt sanguis ille uerus ē:
 qui nisi ex corpore esse non potest. sed decoloratio quædā ex aliqua contagione terrena maxime po-
 lix est: ut canit poeta. uerū inquit **Plinius** noster multa sunt i naturæ maiestate abdita adhuc nobis
 incomperta. **PRAE**fagia. Quæ graeci prognostica dicūt nostri præfagia appellant. p̄fagare est futu-
 ra ante p̄scire: inde p̄fagatio & p̄fagia auctor. **M. Tullius** in primo de diuinatione. **DIFFV**sum. **Vina** dese
 p̄prie diffundi dicūt qd̄ defecata idoliis cōdūt. **Plin. xiii.** **Vina** inqt diffundi solita apparet. **Vina** dese
 cari atq̄ diffundi higinus suadet. post cōfectam brumam. sic iuriscōsulti sic scriptores oēs uina diffu-
 sa nominant. **Oratius** uina bibes iterū **Tauro** diffusa. **Iuuenalis** ipse capillato diffusum cōsule potat.

Ex ouis
rotundis
fœminas

Senten-
tia alber-
ti magni
pensitata
Super
ouis rotū-
dis & acu-
tis.

Ostentū.

Ostetus
soli.
Mensa
uacua
non reli-
quitur.
Oleū flu-
xit et a-
berna.
Sanguis
Fluuius.
Prognos-
tica.
Diffundi
uina post
brumā.

Vasa uia
ria. Doliis, Vasa uinaria sunt: quod nullus ignorat: illud annotandū quod memorat iulianus iuriscō
sultus q scribit uasa uinaria pprie esse uasa torcularia aut & serias tādū in ea causa esse q diu uinū ha
beant cū sine uino esse desierint in eo numero nō esse: quoniā ad alium usum transferri possunt: uelu
tisi frumentū in his recondatur. REbullire, Prodigii loco & hoc fuit: quod uina: quæ iam pridē
feruere desierant indoliis condita tūc repēte rebullirent: nō aliter q si ignis copiosus subditus fuisset:
musti feruor primus & naturalis nouē ferme diebus ut plurimū peragitur: mox deferuescit: auctor pli
nius, MVstella, Aliud p̄sagium
necar ba
siliicum, quod scilicet mustella serpentem
cus traheret: cum contra potius
debuisset a serpente mustella ene
cari trahi: Plinius Solinus: ceteri
ri prodiderūt mustellarum uirus
esse exitio basiliscis, qui & ipsi mu
stellas necant simul odore: Com
moriunturq: & naturæ pugnam
conficiūt, Mustellarum duo sunt
genera alterum siluestre, alterum
domesticum, græci uocant icti
das, hæc autem quæ in nostris do
mibus oberrat, & catulos suos, ut
inquit Cicero quotidie transfert
mutatq: sedem: serpentes profeg
tur: uulgo receptum est, mustella
dura portendere, si uiatori iter in
terruperit, apud plautum i sticho
Auspiciū
mustelle parasitus pro auspicio optimo ac
cipit q mustella murem abstulit
mox cum parasitatio parum pro
spere procederet damnans augu
riū mustellæ inqt, Certū ē mustel
læ post hac nūquā credere: nā in
certiore nullā noui bestiā, qn & ipsa decies in die mutat locū, FORinsecus, Foras aduerbiū est eadē
formula dictū: qua extrinsecus, Apud terentiū pro monstro est anguis per impluuium decidens de te
gulis, Virens ranula, Est parua rana in arundinetis, & herbis maxime uiuens muta ac sine uoce ui
ridis: quæ si forte hauriatur uentres bonum distendit auctor plinius in, xxxii, annotandum est obi
ter quod tradit democritus si quis extrahat ranæ uiuenti linguam & eā imponat supra cordis palpi
tationem mulieri dormienti: quæcūq: interrogauerit, uera responsuram, Addunt magi arundine
transfixa ranæ natura per os, si furculus in menstruis defigatur a marito adulterum tediū fieri: quæ
si uera sunt multo utiliores uitæ existimantur ranæ q leges, Signum est tempestatis & pluuie coaxa
tio ranarum cum ultra solitum uocales sunt hinc scitum illud, M. Tullii ex epistolis ad atticū plui
as metuo ranæ p̄top̄v̄s̄p̄ idest r̄thor̄icantur, hoc est canoræ sunt & instar oratoris uocales: quæ
quidem res pluias p̄sagat, STRANGulauit, Omnia hæc nimirum prodigiosa mōstrificaq: sūt
quod mustella serpentem mordicus traxerit: quod rana uiridis ex ore canis pastoralis exilierit: quod
canem uastum formidandumq: aries uno morsu strangulauerit, DEiecerant aīos, Affligerant, &
stupore attonitos aīos effecerant: ut ignari eēt incertiq: quid potissimū eēt expiandū: græce ἐκστα
σις dicit̄ mentis excessus: quē nostri pudorē interpretant̄ in psalmis ubi ait propheta, ἐκστασις
ἐστὶν τῆς ψυχῆς, Trāstulit Hierōymus i excessu mētis meæ aliter i stupore: & admiratōe mea, QVALibis hostiis
Electio
bidetiū, Verū, i maioribus an minoribus, nā qdā pdigia pcurare prisci solebant maioribus hostiis qdā mino
ribus partim ē lactēribus: Liuius decretū est: ut ea pdigia partim minoribus hostiis partī lactēribus
Iniuges
hostiæ, pcutatē, hoc idē t̄ape apud eundē p̄trea in eligēdis bidētibz cauebat ne haberent caudā aculeatā
nec liguā nigrā nec aurē fissā, p̄babat & iniuges hostiæ, hoc est quæ nūq: domitæ ac iugo subditæ
Anima
lis hosti
Postre
missi, fuissent hinc eximie & egregiæ uictiæ uocabulū in sacrificiis nō tā poeticū epitheton: q sacerdotale
mug, Co
lor uirtu
tis, Attonitis stupētibz, & quodam animi simul & corporis torpore defixis, POSTremas clades, Pess
mas, & exitiales, Caius grachus postremissimū dixit intelligi uolēs pessimū & postremæ conditio
nis: ac loci, ADVLtis tribus liberis, uidet̄ alludere ad ius triū natoz, quo immūitate donabat̄, tāq
numeris triū liberorū foret plenissimus: Plato in legibus numez, liberorū ex duobus absolutū esse
perfectūq: autumat: masculo, & foemina, VERecūdiā p̄datis: Laus, p̄bissimorū filiorū, ut eruditi
essent & uerecundi: est, uerecūdiā optimū i adolescētē signū & uirtutis color, ut dicere solebat cyni

tus Diogenes: & memorat seneca, Contra senē ex eo nemo laudat q sit uerecundus: quoniā ut inquit
Aristoteles in quarto ethicorū: nō senili ætati cōuenit uerecundia: sed iuuenili, proinde laudamus ex
iuuenibus uerecūdos, cū seniorē nemo ex eo probet, qd sit uerecūdos, Plautinus pater inquit, decet
uerecūdi eē adolescētē argyrippe: ipudentia & iuerēcūdia nullū habēt cū uirtute cōmertū, quis iter
dū iuerēcūdia lucrosa sit qbusdā, qui oris p̄duri sunt: & frontē p̄fricuerūt, puerbiū est apud græcos
ἐὸς ἢ ἐπὶ τοῦ Δεία, Dea est ipudentia, De his q ob iuerēcūdia quādā & ipudentiā utilitati cōsulūt, auctor
est Theophrastus, ὁσπερ καὶ
ἀπὸ τοῦ Δεία τοῦ τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ εἰπὸς βαυδουσι, contume
lia & ipudentiæ athenis eē aras:
& fana, qd ut uitiosum iprobat
M. Tullius cū uirtutes non uitia
deceat consecrare, POLLens fa
ctionibus: & ad deuitias quas an
tiqui factiones dixerat & ad clien
tum sequelam referri potest, Ta
les autem sunt formidandi: cum
non parere legibus sed imperare didicerint, VICini tenuis, laudant annales Pompeium uel ex hoc
magnū cognomento dignissimū, quod nunq agrū conterminū: nunq uicini fundū mercatus sit,
Contra insectatur Oratius Flaccus: eos diuites, qui uicinos pauperes reuulso termino fundis extur
bant: & laribus expellunt: qui diuitias mutilas esse existimāt & māsas nisi uicini agellus accesserit: sic
enī scribit in secūdo carminū, Quid quod usq: proximos reuellis agri terminos: & ultra limites cliē
tū salis auarus: pellitur paternos in sinu ferens deos: & uxor & uir sordidosq: natos: Idem in sermo
nibus taxat uotū illud cupidorū, O si angulus iste proximis accedat: q nūc denormat agellū, Quinti
lianū in ea declamatione: quæ iscribit apes pauperis: inducit pauperem de uicino diuite: & pollente
opibus sic quærentē, Quot ciues pascebat nūc diuitis unus hortus: postq proximos quosq: reuellē
do terminos agros locupletis latius inundauit, & quæta solo uilla, & excisa patria sacra: & cū cōiugi
bus paruifq: liberis respectantes patriū larem: migrauerūt ueteres coloni, Et late solitudinis indiscere
ta unitas facta est, hæc Quintilianus: Et profecto mala res est, uicinus malus, ut inquit hesiodus, τὸν
μακρόν γείτονα, Columella de uicini iprobitate cōqueritur, multi ppter iniuriā uicinoz, sedes suas uicinus
pro fugerūt: sic pelagū, sic siculū, sic aborigenes, patriū solū reliquere, quia malos uicinos ferre nō po
terāt, lare igitur, M. Portius Cato talē pestē uitādā censuit p̄monēs paraturos agrum, ante oīa intru
ri debere uicinū: & quo pacto cōtermini uiuant, hinc scitū illud Themistoclis qui cū fundū uederet, Scitū the
p̄conē iussit, p̄clamare, γείτονα χρεὶσθαι τοῦ ἐχέειν, uicinū bonum habet: tanq ex uicini bonitate ager
uendibilior censeretur, PAVperis, significat̄ locutus, nā ut supra diximus, pauperies est imūda,
pauptas est honesta, pauperies merito uitanda, pauptas appetēda Oratius magnū pauperies, obpro
briū iubet quiduis & facere pati, PECVA, Pecora declinatio prisca: ut ante iā diximus, BOVES
abigendo, In hanc sententiā sic refert satyricus poeta, Noctē boues macri lassq: famellica collo Ar
menta ad uirides huius mittuntur aristas, Nec prius inde domum: q tota noualia satuos in uentres
abeant, ut credas falcibus actū, dicere uix possis q multi talia plorent, & quot uenales iniuria fecerit
agros, FRUGAlitate spoliātū, Attende noue quidē positū, sed elegat̄er frugalitate pro frugibus, & Frugali
frugū messe, sic oleitas pro olei uindemia ponitur: alias frugalitatē dicimus temperantiā paritatēq: tas,
quæ ut Augustinus & Cicero testantur poeta, Noctē boues macri lassq: famellica collo Ar
te & qui dicant̄ frugi copiosissime scripsimus in cōmētario tertio Tusculanarū, De frugalita Defruga
te, uetus, quod significat segetes semētē frugū priuare neq: ad legitimā sationis mensurā saturare, & ita Segetē
lego illud catonianū, segetē ne defruget: nā id iscelix est: quod uulgo legitur defruget: pro defraudet, ne defru
sed Catoni uerborū priscoz retinentissimo, Conuenit priscum uerbum defruget oppido q decēten, ges,
A stipulatur huic nostræ emendationi, & Plinius noster his uerbis quæ ex octauo decimo subscripsi
huc pertinet oraculum illud magnopere custodiendū Segetē ne defruges, FINIVM q̄stione, Titu
lus est apud iuriscōsultos, Finium regundorū, quod iudicium pertinet ad prædiā rustica, Iudici finiu
regundorū permittitur: ut ubi nō possit dirrimere fines a iudicatione cōtrouersiā dirimat, Vbi autē
fines confusi sunt: p̄ mensorē termini iubentur declarari, VENDicabat, usurpabat: petebat ut suā
titulus est apud iuriscōsultos de rei uendicatione, ubi docet Vlpianus quod actio uendicationis ha Vendica
bet locū in omnibus rebus mobilibus, tā animalibus q in his quæ aīa carent, & in his quæ solo cōti
nent, uindiciæ appellat̄ur res: ex de qbus est cōtrouersia: Seruius Sulpitius uindicias dicit ait ab eo q Vidiciā,
uindiciantur res ex cōtrouersia: de uindiciis: quas brutus & decē uiri leges decreuerūt secundū liber
tatē, Liuius in tertio & iuriscōsulti uolumine primo digestorū cōmeminerunt: ubi acursius indo
ctē perperāq: exponit uindicias dici sententias a iudicio seruo quæ sunt meræ nugæ, Tu expone uī
dicias pro rebus de quibus est cōtrouersia: quæ quādiū sunt in cōtrouersia, & sub iudice debent
esse in conditione libertatis honestiore: exēpli causa cōtrouersia est de libero hoīe: quem quispiā asse
F

rit in seruitutē: ex lege iudiciāz debet hic esse in libertate tātūper: donec sentētia iudiciū pronūcia-
tū fuerit liber sit an seruus: lis iudiciāz est: ut Asconii uerbis utar cū litigatur de ea re: cuius apud p-
torē incertū est: quis debeat esse possessor: & ideo qui eā tenet dat pde lris iudiciāz aduersario suo
quo illi satisfaciāt nihil se deterius in possessione futuz: de qua iurgiu esset. VT sepulchro paternū
solū retineret. Lex xii. tabulaz: uetat cadauera i urbibus sepeliri: uerba legis hāc sunt: i urbe ne sepe-
lito: neue urito. Decretū quoq; collegio pontificū est: nō esse ius i loco publico fieri sepulchrū: i agris
sepeliebāt. Diuus Adrianus poe-
nā statuit quadragita aureorum
in eos qui i ciuitate sepulchrū fa-
ciunt: cuius rei meminit Vlpia-
nus. Titulo de sepulchro uiolato-
ubi Pōpōius quoq; sic scribit uti-
mur eo iure: ut dominis fundoz.
In quibus sepulchra fecerunt etiā
post uenditos fundos adeūdorū
sepulchroz: sit ius: quineriā titu-
lo de religiosis: ut refert Vlpianus
si quis sepulchrū habeat: uiam at-
ad sepulchrū nō habeat: & a uici-
no ire phibeat. Imperator Anto-
ninus rescriptit iter ad sepulchrū
peti praeario: & cōcedi solere: ut
quoties nō debetur: ipetretur ab
eo qui fundū adiunctū habeat: lre
titulo si seruitus uendicetur: Idē
Vlpianus auctor est q; uiam ad se-
pulchrū in pdiis possimus uen-
dicare. Seruius gramaticus in xi.
cōmētario refert antiquā consue-
tudinē fuisse: ut in ciuitate sepeli-
rentur. qd postea inquit diuilio
cōsule senatus prohibuit & lega-
uit ne quis in urbe sepeliretur.
CORrogat. Simul rogaue-
rat. Coegerat. Quantulū modicū
aliquantulū. TANTillū. Mini-
mū aduerbiū est. CLEmēter expositulātibus. Cum uerbog; moderatione: & modestia accusanti-
bus: locutus est significāter & pprie: nā expositulare est qri. & expositulatio est qrela: apud illū ipsum
qui peccauerit: postulare uero & postulatio de illo apud alterz. MOres pmulcentibus. Iuxta illud
Solomonis sermo mollis frangit irā: sermo durus suscitāt furorē. MEDIATORz. Attēde mediato-
res dici ab Apuleio pro conciliatores intercessoresq; notissimo significatu: quā dictio frequēs est ex-
clesiasticis scriptoribus: rarissima illis priscis: qbus nullū nisi emaculatū nitidū tersum uerbū est: grā-
co uocabulo. pxoneta appellatur mediator in pecunia locāda quiq; interponit inter emptorē & uen-
ditorē: quā dictiōne nostri latinitate donauerunt: adeo ut notius sit uerbū grācū q latinū. nā qui sit
qq; dicat proxoneta sciūt oēs. Qui uero sit pararius ppauci nouerunt: est aut pararius latino uocabu-
lo idem qd proxoneta: Seneca in secūdo de beneficiis: quidā uolunt noīa secū fieri: nec interponi pa-
rarios nec signatores aduocari. ADseuerat. Affirmat. INCONtātē sine cōtatiōe & mora. LI-
BERali legū pfdio. Libro priō de gestoz si q; inq; Vlpianus p potētiā aduersarii nō iuenire se aduo-
catū dicit: oportebit. pconsulē dare aduocatū: opprimi enī aliq; p aduersarii sui potētiā nō oportet
oibus tā infirmatibus q sumatibus. pfdio legū par libertas esse debet: & æquū ius. Hinc apud Liuiū
adolescētuli more regio & solutiore uiuere assueti: qrun leges rē surdā inexorabilē esse salubriore
meliorēq; iopi q potēti nihil laxamēti nec uēiā hīc si modū excesseris. Liberali aut pfdio dixit utēs
uocabuio legali: siqdē titulus est ap iuriscōsultos de liberali cāin quo de libertate: & assertione p ne-
cessariis psonis litigare pmittit. Itē liberale iudiciū appellāt: qd dā i cā libertatis asserēdā. QVod
oleū flāmā: sicut oleū flāmā fomētū est: sicut sulphur ignis icētiū: sicut flagellū in māu furia irri-
tamētū est furoris: ita sermo iuuenilis fuit nutrimēto ad feritātē truculētiāq; hoīs tyrānici excitādā:
oleū aut in tāu est alimentū flāmā: ut ligna amurca olei macerata ardere sine fumo Cato: Pliniusq;
pdiderit. sulphur quoq; rē esse igni cognatā nullus ignorat: furia uero apud poetas flagello armāt
ut accitā flagellō tiphone: in hāc snām Oratius: hoc ē oleū adde camino. SVSpēdiū legibus. Ver-
bū hoīs truculēti & insolentis: qui legibus hoibusq; p cōtemptū mādāt: ut se suspēdāt: qn. dicit su-

Lis iudi-
ciarum.In urbe
ne sepeli-
to.

Tantillū.

Expositu-
latio.Postula-
tio.Media-
tores.Proxone-
ta.

Pararius

Libera-
le iudiciū.Oleum
flāmā
fomes.

spende leges hic nimiz denotat se leges flocci nō facere. Plautus: uade & suspende te. Lex ut inquit Lex regi
pindarus regina oīum est & domina: cui oēs mortales obseq par est: pinde ac deo. Impossibile est: ut na oīum
Plato sapiētissime scribit: illā rē publicā bene gubernari posse: i q lex nō iperat. Duā sunt syllabae iter
se inimicā atq; dissidētēs: q eodē cōubernio una eē nō possunt: uidelicet Ius & Vis: ubi enī dominaf Ius.
uis cōculari ius necesse est: ubi aut ius pollet uim propelli atq; exterminari cōstat: hic ergo ipotēs & Vis.
tyrānicus ius iprobās uim adamās legi suspēdiū minitabatur ad uim ipotentiaq; cōuersus: & pfecto
ut olim dixit sapiens ille philoso-
phus: leges iterdū similes sunt te-
lis araneaz: atq; cassiculis: quibus
infirmā bestiōlā iplicantur: uali-
diores trāmittūtur. leges capiūt
& multāt ibecillos ac miseros
quas opulenti perripunt: eisq; ut
ait iste suspēdiū mādāt & laqueū.
CANes pastoricos. M. Varro
& Columella picipiunt pastorales
& uillaticos canes eligi oportere
magnitudine ampla uasti latra-
tus: crassus ceruicibus ac collo: cru-
ribus rectis ac potius uaris q ua-
cis: dicuntur autē crura uara. M. Crura ua-
ra uacia.
Varroni introsum retorta: qua-
lia sunt pumilionū. uaris contra-
rii sunt uacia: quoq; pedes depra-
uati diuariantur genibus conti-
guis: Varoz & uacciaz mentio ē
frequens apud scriptōres: & in li-
bris de analogia apud Eūdē Var-
ronē scriptū est: si quis pueroz p
delitias pedes male ponere atque
imitari uatias cōperit: hos corri-
gi oportere si cōcidat. FEROS. Ferum
In oibus aialibus cuiuscūq; gene-
ris ullū est placidū eiusdē inueniē
& feg: utpote cū hoīum etiā silue
striū genera extent: Aristotele &
ALVMnatos. educatos alitos nu-
tritōs. LAXAri. solutis uinculis imitti. Portius Cato: oportet inq; Canes iterdiu clausos eē: ut no
ētū uigilātiores & actiores sint: Columella pcipit uillaticos canes seueros parādos eē: ut semp exan-
descāt in exteros. LATRAtibus absōnis. Horrēdis ac uastis: horribili enī fremitu: & uasto latratu
eligēdus est cāis pastoricius: apud Ouidiū canis noīatus est hylactoz uidelicet a latratu. nā υλακτῶς
uerbū grācū est qd significat latro. pcipit Calumella. ne nominibus lōgissimis appellent canes: quo
celerius qsq; uocatus exaudiat: sicut latinū canis uocabulū est ferox: grācū scylax: dr̄ at σκύλαξ grā-
ce Catulus. OFFENso lapidi. Cū lapidi pedē incussisset: ipegissetq; obiere: ut Plinius inq; Emyli-
us lepidus icussio pollice limini cubiculi: & aufidius cū egressus i senatū iret offenso pede in comitio:
ominosum credidit antiqitas in egressu domus offendere pedē ad limē. hic illud poeticū omnia sunt
aliquā. nā cū discedere uellet ad limē digitos cōstitit icēta nape. OBtūsis digitis. ex icētu lapidis retō-
sis: & cū cruciatu obliis. NEPHARIā dapē. qd intelligi uelit. p nephariā dapē statim subdidit di-
cēs humanis carnibus pastos eē canēs pinde quasi essent anthropophagi: sic enī appellant humanis
carnibus uescētēs. FRVstatim. Minutatim & p frustra dilaniant. Plautus dixit frustillatim υτιoko/
πιότικος sic scribens in curgulione. Iā ego te faciā ut hic formicā frustillatim differāt. LAETA-
lētum significantē & qualis in morte emitti solet. SVPPERias. opitulari accurrūt laturiq; subsi-
diū. OBuolutis leuis manibus: signat adolescētēs inuoluissē sinistras uestimēto & qsi obarmasse
ad cōflictum: qd fieri solet in quotidianis rixis: ut scilicet pro scuto sit palliū circa sinistram inuolu-
tū. Liuius inter hāc dicta paludamento circa leuum brachium intorto. nam nec scuta quidem secū circa lauā
extulerant: in hostes impetum fecit: cāsar quoq; in commentariis belli ciuili Pōpeiāni sic refert re-
pentino periculo exterriti sinistras sagis inuoluunt: gladiosq; distingunt. PROpugnare fratri. de Propu-
fendere fratrem. & pugnare pro fratre Oratius propugnat nugis armatus. A. Gellius oppidum a cō-
sule oppugnari dixit cōtra ab oppidanis propugnari. VINdicarent. hāc est uox ultima adolescen-
tis qui moriens rogauit fratres ut mortem suam ulciscerentur sumpto supplicio de illo diuite qui Vindex.

causa mortis exciterat. Vindicare apud ueteres non tantum defendere, uerum etiam punire significat: unde oratius uindictam posuit pro punitore: ut interpretatur porphirio enarrans illud: uindicta avarae fraudis & abstinentis. **NEGLECTA** salute, qui uitae suae negligens est: alienae sit dominusque salutem propriam contemnit: is in potestate habet alienum spiritum. **VEL** tantum depugnant: Congrediuntur ex congressione uelut ducto uerbo. **EXANIMATUS**, modo extinctus alias perturbatus: est autem sensus cum adolescens ille ex uulnere lanceae peremptus esset & extinctus non tamen corruit ad terram prout mortuus homo concidere consuevit: cur autem moribundus non caderet causa fuit telum quod transfixo iuueni infixum terrae suspenderat corpus & libratum tenebat in sublimi. **SOLO**, Terrae. **NIXUS** uolentia, Genitiuus casus: est quem patrium uocat: & quarti ordinis nomen: hic nixus huius nixus: ut conatus pro nitendi impetu.

RIGORE librato, Rigiditas te li & duricia significatur, Cuius libramento transfixum iuuenis corpus suspensum contineret. **SIC** cario illi, Diuitem factioibus polentem & truculentem & hominidam, Tempestiuo uocabulo sic carium nuncupat. **LONGO** iactu, Inter tela sunt & lapides, qui e longinquo iaciuntur. **Telorum** autem appellatione quicquid longe iaci potest significatur ex etymologia απο του τηλοεπ: Paulus iuriconsultus telorum iquit appellatione omnia ex quibus singuli homines nocere possunt accipiunt. **M. Tullius** in oratione pro cecina docet armatos si latine loqui uolumus appellari tantum illos, qui scuti telisque parati ornatique sunt, qui uero saxa iacerent qui de terra ipsi tollerent non dici armatos, neque esse arma cespites neque glebas: Verum cum causae non uocibus sed rebus ponderentur, appellatione armorum saxa continebunt. Quod & catus iuriconsultus euidenter ostendit, his uerbis, Armorum appellatio non utique scuta & gladios & galeas significat sed & fustes & lapides. **CONTORTO**, immisso iacto: torquere est iacere, & immittere. Tortores machinae. **Amiano Marcellino** sunt: hi qui ex machinis bellicis tela iaculantur: atque contorquent. **CAS** SO, irrito uano futili, cassitare uerbum est: non ab hoc uocabulo casus deriuatum: sed a uerbo cado: significat enim frequenter cadere: quod & uis significationis ostendit: uerbum prope peculiare iuriconsultorum: qui sic scribunt. Si ex tegula cassitauerit stillicidium: postea ex tabulato: uel ex alia materia cassitare non potest. **INNOXIUS**, nihil nocens, & ad lapidem refert. **VINDICTA** speculam, Speculationem quasi quandam ultionis capescendam: speculam enim dici locum editissimum ex quo speculamur, quis nescit: quod speculatorium eleganti uocabulo Cyprianus appellat: uel potius ex pone peculam pro paruam spem, ut a spe sit ὑποκοπισμός: ut sit sensus, non nullam spem uindictae subministratam esse iuueni, ex humaniore prouentu, ut scilicet eo quod prouenerat nactus occasionem fingeret manum ictu lapidis debilitatam: & sub hoc praetextu diuitem aggrediretur. **COMPELLAT**, Alloquitur cum amarulenta inculpatione. **FRVERE** exitio, Tanquam clades nostra sit fructus tuae beatitatis: & gaudium, Rex aliae sunt ut inquit diuus Augustinus in primo de doctrina christiana, quibus fruendum est: aliae quibus utendum: illae quibus fruendum est beatos nos faciunt: frui enim est amore alicui rei inherere propter se ipsam: utendum est numero ut fruamur deo, sed nunc ordine praeposito multi frui malunt numero: tanquam deus propter numerum colendus sit. **CRVDELITATE** pasce, Sic non bene apud Ouidium pascere crudelis nostrolatona dolore. **TVIS** ciuibus, Ciues nostri alio nomine latine & eleganter dici possunt municipes, populares cōterranei, qui cōciue dicit nouitio uerbo utitur: nec apud saeculum illud eruditum temere usurpato: male litterari inscitissime illiberalissimeque cōparatio dicunt dictione prorsus barbarica & ex contubernio latinitatis explosa. **PROTERMINAVERIS**, Propagaueris auxeris promoueris fines: proterminare a termino promouendo ductum, uerbum

Telorum
appellatio

Armorum
appellatio
tortores
Cassitare

Specula

Frui
Vti

Proterminare

HABITURUM te uicinum, Nullus est tam opulentus: nec tam magna latifundia possidet: ut non uicinum aliquem habeat & conterminum, nam & regnis finitima sunt regna, & collimitio quodam regiones maximae terminantur. **CONTUSA** decidit, Debilitata infraclaque corruit, intellige cum uerbis manu quasi lapidibus ostentasse. **FVRIOSUS** latro, Modo sicarius, modo latro, modo uesanus, nominibus sane conuenientibus nominat hic diues & factiosus. **SVA** manu, Cum fuisset percussus in brachio ictu lapidis a seruo contortum, nunc diues tyrannicus sua manu non serui perimere iuuenem festinat. **NISU**, Conatu & impetu. **NEC** sui molliore, Idest diues prouocauerat prouocatore nihil ipso deteriore, imo longe ualentiore, quod & exitus ostendit. **ELIDIT** aiam, Quasi ui elisam, extrusamque intelligi uult Plinius ait uillas elisas modo cōcurso. **DELIBUTO** mucrone, Idest gladio illo adhuc sanguinolento semet interfecit gula execta: quo diuitem iteremerat: cuius sanguine adhuc madebat. **PRAE** SAguerat ostēta, Ouum gallinae fons sanguinis prodigiosus: mustela serpente mordicus trahens: rana ex ore canis exiliis praesaguerat denunciauēta: clades haec praescriptas. **NEC** ullum uerbum quod emittebat, Senex praedicto obitu filioque miserabili: nec loqui potuit praedolore nec flere: quasi aggere malorum praesens attonitusque. **Virgilius** in xi. narrat euandrum uix hinc se potuisse procumbentem supra caedauer palantis filii, & uia uix tandem uoci laxata dolore. **COM** modum, Modo id horae, ut saepe apud hunc scriptorem positum est.

EPV lones, Modo compransores conuictoresque: alias dicuntur sacerdotes ministri pontificum. In cenis de quibus suo loco plura diximus: quos notat Lucanus illo uersu: septē uirque epulis festus titique sodales. **TER** mulus, sic Iuuenalis de priamo sene tunc miles tremulus posita tulit arma tiam. **POR** tentosi cruoris maculas, signat sanguinis fontem, qui emicuit largissimus ex quo resultantes guttae mensam cruore per sparserunt, qui sanguineus fons portendebat sanguineum fluuium, ex corpore domini senis promicatem. **DEPEN** sis pro prandio lachrymis, Cum stabulario & cauponi soleat uiator pro prandio nummos persolvere, nunc hortulanus lachrymas hospiti non nummos dependit: Sympathia quadam affectus ob dira infortunia. **MANUS** complodens, Complodere manus est inter se illidere & percutere: quod complodunt manus quod improbens Quintilianus dixit in xi. complodere manus scenicum est, & pectus cedere: complodio quoque pedis in oratore si crebra sit uituperat idem Quintilianus: quam de centem fuisse in M. Antonio oratore testis est M. Tullius. **IN** fesso, Legendum est infesso, ut sit sensus hortulanus insidens dorso meo per eandem uiam, qua uenerat retro rediit. **HABITUS** & habitudo, Vestitus & corporis linamenta militem esse indicabant. De habitu & habitudine enarratius suo loco diximus. **Miles** legio, Legionarius miles significatur, namque Vegetio & modesto auctoribus milites bifariam diuiduntur in legionarios & auxiliares, legionarii sunt Romani auxiliares exercitui, qui a sociis uel foederatis gentibus mittuntur, Miles e legione longe honoratior est quam miles auxiliator, Nam legionibus semper auxilia tanquam leuis armatura in acie iungebantur: ut in his praedi

Legiona- magis adminiculum esset q̄ principale subsidium. In donis militari- bus dandis seruabatur illud di-
 rii mili- scrimen: ut auxiliares externos torq̄bus aureis donarent: at ciues nisi argenteis: contra armillas ciui-
 tes bus dabant: quas non habent externi cuius rei meminit Plinius noster in xxxiii. DVceret asinum.
 Auxilia- Ex Luciano qui ait κρετο τορ κηπουρορ οτορ απτοι τορ ορορ εμε interrogauit hortulanum
 res, quo adduceret asinum. MERORE. Ex infortunio: quo pessundatā uiderat hospitis domū. LATI-
 ni sermonis ignarus. Militem latino sermone alloquutum esse hortulanū testis est Lucianus sic scri-
 bens: πρωταλαλει προς ημας ταιτα λαρ φωρη primum nos al-
 loquitur uerbis italicis. Vnde hor-
 tulanus τησ φωρησ αροντοσ, idest lingua ignarus nihil respon-
 dit. FAMILIAREM insolentiā utrū
 illi tantum militi insitam ingen-
 tamq̄: an generaliter insolentia
 dicitur familiaris esse militibus:
 cū id genus homines ferme: om-
 nes uideamus insolentes: ac fastu-
 tumentes. CONFICIO. Corri-
 ge conuicio: idest probro tanquā
 silētium hortulani pro conuicio
 & maledicto fuerit militi: uel po-
 tius lege ut cōuicio: idest ut conie-
 cto & cōiectura opinor ut sit uer-
 bum. Vite quā tenebat. Lucia-
 nus dixit: ταιε τημασ τιγι τορ
 κηπουρορ. Idest ferit flagello hortulanum. Noster uero doctius inquit uite obtusum esse: respiciens
 uidelicet ad Romanorum disciplinam: ac ritum: apud quos militare quasi insigne & gestamen erat
 Vitis ce- Vitis: quam centuriones prope peculiariter gestabant: eaq̄ pecātes milites castigabāt. Plinius in xlii.
 turionis centurionum in manu uitis atq̄ etiam in delictis poenam ipsam honorat. Plutarchus in galba. Sem-
 gestamē pronius inquit centurio sublato palmitē quo centuriones in milites fontes animaduertunt: in eos:
 qui inuadebant: clamabat: & ut imperatori parcerent iubebat. Scribunt iurifconsulti titulo de re mi-
 litari: quod miles si uitē tenuit centurioni se castigare uolenti militiam mutat: si ex industria fre-
 git: uel manum centurioni intulit capite punitur. hinc Macrobio uitis scito epitheto centurialis di-
 cta: annotanda est obiter circumlocutio poetarū: decentissima: qui centurionem describere uolentes
 Vitis la- hac periphrasi utuntur: ut uitis latiae nuncupatione designent. Lucanus in vi. pharsalia. p̄motus la-
 tia, lōgo gerit ordine uitē. Martialis. Vare parethonias latia modo uite per urbes nobilis Silius
 ennius ce- in iiii. puni corum uitis latiae praeignis honore. Item in xii. Ennium centurionem fuisse intelligi uo-
 turio, lens decenter ait Miscebat primas acies latiaq̄ superbum uitis adornabat uitae decus: ex hac doctri-
 na est illud Satyrogaphi nodosam frangebat uertice uitē. Idem centurionatum significans dixit:
 aut uitē posce libello. SVPPlicue. Suppliciter. Sermonis ignorantia: Tot sunt gentium sermo-
 nes: ut inquit eleganter Plinius: tot linguarū: tanta loquendi uarietas: ut externus alieno pene non sit
 Surdus hominis uice: ex hoc linguarum discrimine & sermonis ignorantia fit: tu graeci in latino: latini i grae-
 hō in alie co sermone surdi sint: Deniq̄ omnes ut M. Tullii uerbis: utar: in his linguis: quas non intelligimus:
 na lingua, quae sunt innumerabiles surdi p̄fecto sumus: Diuus quoq̄ Augustinus libro de ciuitate dei unde-
 uigesimo in hanc sententiam scribit hanc digna memoratu. In quo primum linguarū diuersitas ho-
 minem alienat ab homine. Nam si duo sibi inuicem fiant obuiam neq̄ praeterire sed simul esse
 aliqua necessitate cogantur: quorum neuter nouit linguam alterius: facilius sibi animalia muta etiā
 diuersi generis q̄ cum illi sint homines ambo sociantur: quando enim quae sentiunt iter se commu-
 nicare non possunt: propter solam linguarum diuersitatem: nihil prodest ad sociandos homines tā
 ta similitudo naturae: Ita ut libentius homo sit cum cane suo q̄ cum homine alieno. VBI ducis:
 Attende elocutionem inusitatam: ubi ducis: cum ex grammaticali disciplina & norma dicendū fue-
 rit. Quo ducis: Vex. Lucius noster ut ego opinor: nō minus scitae q̄ festiuit militem grāmaticae i-
 stitutionis ignare inducit militariter loquentem p̄uacato grāmaticoq̄ decreto: minimeq̄ obserua-
 tem placita donatistae. SED mihi iquit. Verba militis insolentis: qui nullo iure asinum ab hortu-
 lano abducere contendit tanq̄ p̄bet responsum illud galloz: ferox & iniquū: qui Romanis dixerūt
 se in armis ius ferre: & omnia fortium uirorum esse. Plato quoq̄ in gorgia prodidit natura compa-
 ratum esse ut praestantior plus habeat q̄ inferior: & potentior q̄ debilior. Vnde & pindarus herculem
 ait neq̄ emptos neq̄ donatos gerionis boues abegisse: ut pote naturali ipso iure distante: & boues
 Praes. PRAESidis. Nomē praesidis generale est: quo omnes prouincias regentes significantur: praes p̄-

uinciae maius imperium in ea prouincia habet omnibus post principem praesidibus futuris in prouin-
 ciam publice locari solent: tabernacula: & iumenta sarcinaria ad utēilia deportanda. Augustus uero
 auctore Suetonio instituit ut certa pecunia constitueretur proconsulibus ad mulos & tabernacula:
 hic legimus apud Iampridium. Quod Alexander Romanus imperator praesides prouinciarum ita
 instruebat ut acciperent mulos binos: equos binos muliones & alia necessaria: reddituri deposita ad-
 ministratione mulos equos & muliones: caetera sibi habituri: si bene egissent: In quadruplum red-
 dituri si male. PRIORIS plagae.

prioris plagae uulnere prolapsum capite sanguinem
 detergens: rursus deprecatur: ciuilius atq̄ mansuetius
 uersari cōmilitonem: idq̄ per spes prosperas eius ora-
 bat adiurans. Nam & haec ipse aiebat: iners asellus &
 nihilominus morbo detestabili caducus: uix etiā pau-
 cos olerum manipulos de proximo solet: anhelitu lan-
 guido fatigatus: subuehere: nedum ut rebus amplioz
 ribus idoneus uideat̄ gerulus. Sed ubi nullis precibus
 mitigari militem: magisq̄ in suam perniciem aduertit
 efferari: iamq̄ inuersa uite de uastiore nodulo crebrū
 suum diffindere: currit ad extrema subsidia: simulans
 quærere: ad cōmouendam miserationem: genua eius
 uelle contingere: summissus atq̄ incuruatus: arreptis
 eius pedibus utrisque sublimen elatum terrae grauiz-
 ter applodit: & statim: qua pugnis: qua cubitis: qua
 moribus: etiam de uia lapide correpto: totam faciem:
 manusq̄ eius & latera conuerberat. Nec ille ut primū
 humi supinatus est: uel repugnare: uel omnino muni-
 re se potuit: sed plane identidē cōminabatur: si surrexis-
 set: sese concisurū eum machera frustati. Quo sermoz
 ne eius cōmonefactus hortulanus: erripit ei spathā eaq̄

us littere minutulo quidem corrupta dictio est: sed qui etiam intelligentiam eruditi lectoris obtur-
 bet ac remoretur: proinde legas uite: ut sit sensus militem insolentia familiari efferatum inuertisse ui-
 tem: quod militare gestamen est: ut ea scilicet parte: quae nodosior est: & uastior: quaeq̄ manu conti-
 neri solet diffinderet caput hortulano. SIMVLans quærere. Purior lectio est si legatur simulansq̄
 ut sit particula tantum copulatiua. GENVA contingere. Depræcatores supplicetq̄ genua attingūt
 ad hanc manus tendunt: hanc ut aras adorant: ut saepe iam dixi. Antiquitas misericordiae genua con-
 fecrauit: ut frontem genio: & dextram fidei. ARREPTIS pedibus. In hanc sententiam est illud
 Quinti Curtii subductis repente pedibus arietauit ad terram. TERRae applodit. Allidit ad terrā
 & cum sonitu affligit. Lucianus. & τορ ποταρ υποσπασθαι εις την οδον εκτιπει, idest pedibus
 subtractis in uiam extendit. QVA pugnis. Idest partim pugnis partim cubitis: haec enim particu-
 la: in hunc sensum usurpatur. M. Tullio. Liui. Plinio. caeteris. ad praesens succurrit illud ex epistolis
 Plinii: medium tempus distentum impeditumq̄: qua officiis maximis: qua amicitia principum egis-
 set apud Plautum ait parasitus. Meus est balista pugnus: catapulta cubitus. QVA moribus. Par-
 tim moribus: morsus hominis inter asperissimos muneratur: ut tradit Plinius in xxviii. medentur
 sordes ex auribus. Lucianus. & ποιεει εκειρορ ουτω χειρι και ποδι και λιθακ τις οδου, idest feriebat
 illum manibus pedibus lapide de uia correpto. REPVGNAre. Graece dicitur. αρτεωχεισθαι
 IDENTIdem. Frequenter sepicule. CONCISVRum machera. ex Luciano. ηπειλει ει αραστοιη
 & ποκτεπει ip ταια χαρπα graeci macheram uocat spatham: siue gladium: ut iam diximus. Vnde ma-
 cherophori pro satellitibus ensiferis: & macheropios pro fabro gladiatorum: apud psalmographum
 lingua eorum gladius acutus graece dicitur machera: & ita dixit ruffinus. FRVSTAtim. Minuta-
 tim per frustra: & minutias: aduerbium est de quo iam dictū est. SPATHā. Antiqui graeco uocabulo
 spathā dicunt ensē: & ap̄ graecos scribit̄ π. idest th. miz illud qd̄ haec: dictio quis graeca sit notior
 tamē uulgo est: atq̄ frequentior in quotidiano idiomate: q̄ ensis gladius mucro sicut lex cetera alia de q̄
 bus alias: Milites Romani grauis armaturae habebāt auctore Vegetio gladios maiores quos spathas
 thae.

Coturni
 ces mor-
 bo cadu-
 co obno-
 xia.

Genua
 miseri-
 dia.
 Fron ge
 nio.
 Qua

Mache-
 rophori
 Mache-
 ropius
 Spatha
 thae.

Arma ex G Aleam nitore praeicantē. Ex pscripto disciplinae militaris: arma debent esse extensa: atq; radi/ terfa sint antia. Ad officium tribuni militum pertinet: & sollicitudinem: auctore Vegetio: ut miles ueste niti/ dus. Armis bene munitus ac fulgens exercitationis usu & disciplina eruditus incedat. item praecipit eligendum centurionem: qui contubernales suos ad armorum exercitium cogat: ut bene uestiti & calciati sint: ut arma omnium defricentur: ac splendeant. & extat epistola Aureliani imperatoris ad tribunum scripta: qua praecipit ut arma terfa sint: & profecto laus est imperatoris miles cuius, & mi/ cantibus armis instructus. Lau/ dant scriptores caesarem dictato/ rem: q; haberet milites tā cultos: ut auro & argento politis armis ornaretur simul & ad specie & quo tenaciores eorum in praelio essent metu dāni. Lampridius quoque refert Alexandrum, Romanum imperatorem sibi fecisse argyroa/ spidas & chrysoaspidas milites cū clipeis argentatis & auratis: exem/ plo Alexandri macedonis: quem tradunt scutis militum argente/ as laminas: equis frenos aureos addidisse. loricas quoq; alias auro alias argento adornasse. LAN/ ceam longissimo hastili. cum Lu/ cianus hunc in macedonia mili/ tem fuisse describat, intelligimus sarissam significari. & enī sarissa ut docet helianus in tacticis Lan/ cea est: qua utitur phalanx mace/ donica, longitudine, xliiii, cubito/ rum: quorum duo manus continent reliqua, xii, prominent: inde sarissophori nostris scriptoribus di/ sti: qui sarissas gestant. SEDulo, Instanter diligēter, Cluitatūlā grāce, πoλὶτις op dicit ex vtroq; pio, & τοὺς idest diminutiuū formula. DECurionis, Modo decurionem accipe pro turmae equitū praefecto, potest etiam accipi pro senatore municipali: & enim senator in municipiis dicitur decurio: ut suo loco copiosius ē annotatum: est autem decurionis militaris officium conto scienter uti: & tur/ males suos: idest equites sub cura sua positos erudire ad oīa quae equestri pugna deposcit. DVcatu/ sustinebat, praefecturam gerebat ducatus dicit praefectura siue ppositura & iperū militare a duce: ut principatus a principe, tribunatus a tribono. in Aureliano inquit flavius uopiscus, habuit multos du/ catus multos tribunatus, apud Suetoniū ferebat ducatus & iperia ludere: uidet at signare chiliarchū sic enim grāco uocabulo noiatur tribunus militū: qui praest mille militibus, ex disciplina romanae militiae: ut docet Iosephus in tercio belli iudaici, milites ad centuriones illi ad chiliarchos conueniūt salutatum: cū quibus a summū oīum ducē uniuersi ordinū principes: ille autē his ex more dat praee/ ptā perficienda subiectis. DESIGNatū facinus, Praue & perperam factum designare est rem nouam facere in utrāq; partē, & bonā & malā, praeue & recte facta designata apud ueteres dicebant: hic in ma/ lam partē ponitur. Designatores dicti: qui ludis funebribus praesunt, ob eā causam ut credit Dōatus q; ipsis ludis multa fiant noua & spectanda. Terentius in adelphis: mō qui designauit. DOMinus aedium, Decurio significat. IUVenē probe litteratum, idolon & simulachre huiusce iuuenis probissi/ mi quem Lucius noster hoc in loco describit, est Bartholomeus Blanchinus municeps meus: q; No/ bili genere natus: bonis moribus ornatus litteris litteratis ex cultus, auditor meus, mihiq; summa be/ niuolentia copulatus effingit ac representat iuuenē ex omni parte laudabilē. Dotibus animi accedunt bona corporis: atq; fortuna. Diligit doctos, & me imprimis, cōtubernio proborū artificū laeta: ma/ ximeq; pictorū: habet domū ueluti in larario nomismata ex auro & argento cōplūscula: quibus minu/ ta magnorū uiroz facies expisse cōspiciunt: ociū & quietē litterariā cōprimis probat: & sectat mode/ stia & probitate praecipuus uiuit in celibatu: quāuis eū genē optet summates, Prorsusq; huic Apule/ iano iuueni cetera simillimus: nisi quod nec patrē habet, nec Nouercā domū, & melioribus annis na/ tus: fortunatius degit nec insidias nouercales pertimescit, quibus obnoxius fuit hic: quem Lucius no/ ster perscribit dilectū eē a nouerca: amore incesto: & infādo. CONsequēter modestia p̄cipuū, Pietas modestia humātas sūt seqlae & comites litterarū: litterae bonos mores & uirtutes oīs pollicitas edocēt humanitatē ueteres appellauerūt, id ppe modū qd grāci παιδεία nostri eruditionē institutionēq; in bonas artes dicūt: quas qui sinceriter appetunt: hi sunt uel maxie humanissimae contrario & uou/ or idest sine musis & litteris apud grācos dictus pro inelegante & rustico atque impolito.

Chrysoa/ spides,

Sarissa,

Sarissophori,

Decurio,

Ducatus,

Chiliarchus,

Designa/ re,

Designa/ tores,

Laus bar/ tholo/ mei,

Blāchini

Humani/ tas,

Pedia,

MAtimoniū reparauerat. Secundā uxore dixerat. Digamiaq; celebrauerat, sicut iprobe neptunū Digamia accusat q; itege naufragiū facit, ita q; secūdis pedicis cōiugalibus iplicat: iniq; uitā uxoriā statūq; mari/ digamus toz; criminaf: semel ducēda uel sapiēdi uxor est: ut politice & ciuilitate uiuere uideat, sed si digamus hoc ē bimarius eē appetit: & digamiae munera decarat: uecors ē. Nā priā uxor aut bōa fuit aut mala si bona nō ē secūda uxor ducēda: q; primā cōsimilis eē nō poterit, quinimo timēdū: ne i locū bōae pef/ sima succedat: cū pba sit rara auis i terris nigroq; simillima cygno: si uero mala, tāto mius ē, ducēda. Cū iprobitas priā poterit ac de/ buerit osorē te facere ac fastidio/ sum totius foemīe natiōis: sicut euripides mulieres fere oīs ma/ euripides iorē in modū exosus fuisse dī q; osor mu/ simul duas uxores habuerit: qū lierum, matrimonii ptebat. Quod aut digamia monogamia deterios sit hinc liquet q; digamus inlege eli/ gi nō pōt: hieronymus tamē inqt nō dāno digamos: imo nec triga/ mos: & si dici potest octogamos, no octo/ gamos, SEV fato ipulsa, Pleriq; oēs in culpa: & maleficio reuicti pfugiūt ad fati necessitatē tanq; in aliquod asyllū, & quā pessime fecerunt, ea nō suā temeritatē, sed fato esse at/ tribuenda dicūt. Apud maternū genitura explicatur q; maleuola stellaz; radiatione faciunt nouer/ cas amore priuignoz; i fando ipli/ cari. OCulos ad priuignū adiecit. Naturali & quasi genuino odio nouerca priuignos psequunt/ hinc uerbū elegas nouercari, p eo qd ē agere more nouercae: maligne, & inimiciter. Hic Oratius Nouer/ in epodo: qd ut nouerca me itueris, Plinius noster naturā homini nouercā trisle eē cēset. Ergo igit cū car, nouerca priuignos naturaliter oderint: cū nouercalia odia sint famigerata, hac priuigni amore ca/ tra est, hac ardere coepit in libidines, ceftas, cū talis amor sit oī odio detestabilior: execratiōq; meli/ us est, nō disse priuignū: q; turpiter amare. TR Agodiā legera, In tragodiis plerūq; amores incesti infandiq; explicant, tragodiā narrāt quēadmodū phedra amore foedissimo priuignū hippolytū de/ peribat. Deniq; tragodiāz; argumēta sunt nefandae nouercae priuignorūq; amationes: ideoq; euri/ pides petēte Archelao rege ut de se tragodiā scriberet, abnuī ac p̄catus ē ne accideret archelao aliqd/ tragodiā propriū: ostēdens nihil aliud esse tragodiā q; miseriae cōprensione: q; ut grāci diffiniūt ē, Tragoe/ dia com/ αἰσχροπρόιον, rerum tristium, cōp̄ressio cum comœdia sit, αἰσχροπρόιον καὶ πoλὶτις καὶ πoλὶτις πp̄γ, α, τo, p, ακριβ, u, p, o, p, p̄p̄o, x, h, i, priuatag; ciuiliūq; rez; sine piculo uitae cōp̄ressio, p̄terea i tragodiā fugi/ enda uitā, i comœdiā capeftenda exprimit, p soccos aut materia comica p cothurnos tragica signifi/ cat: cū soccus sit calciamentū comœdore histrionū: cothurnus uero tragœdore: qd ex uersu oratiō fat/ corhur/ nus, notū est, hūc socci coepe pedē grādesq; cothurni: illud adde scitu dignū, q; cū cothurnus sit calciatus utriq; pedi aptus Atheniēses hīc theramenē cothurnū cognōiarunt: tanq; mō hage: mō illaz; partiū sectatorē: puerbiū quoq; apud grācos celebraf, εὐνοῦτο, ὁ λoτῆρ, ὁ κοσoπoυ, de his qui mobiles sunt & assidue imutant, a socco ad cothurnū: expone tēuoribus ad grauiora: a iocosis ad tristiora: a licitis ad illicita: a rebus comicis a tragicas, & enī Tragodiāz; p̄prium est amor ifandus atq; tristitia.

ASCENdere, signate locutus stilus enī comicus humilis ē & materia, Tragicus uero carācter sub/ limis: sicut & argumētū, inde cothurnati dicti grādiloq; & instar aqlaz; p sublimia uolitantes. SI/ LENTio resistebat, Silēter dissimulabat. BACCHAtus amor, Seneca labi f totas furor in medul/ las, igne furtiuo populāte uenas. SEVIENti deo, Cupidini qui ipotēs flāmis & simul & sagittis re/ gnāt i orbe: cuius spiculis succūbūt mortales imortalesq; qui superos ipsumq; iouēq; numina ponti/ terrarūq; domat. CVPIDo paruulus, Tulliana sententia est, malum nascens facile opprimitur iue/ teratum fit plerūq; robustius. MENTi in corporis ualitudine, simulat se langore corporis affectū, amorē cum animi egritudine tabescat, sic olim antiochus amore nouercae stratonices captus, cum cupidini seuienti succubisset: nec ullum remedium tanto malo reperiret simulans se corporis morbo cōfli/ etari in lecto decubuit: qui mox opera & astu Erasistrari medici reualuit factus uoti cōpos. EXa/ mussum, Exnimate optime ad unguē regulariter, Plautus ut hāc rem uobis examussum disputē: Ad/ uerbiū est: amussis enim regula fabroz; est: quā architecti opus pbabant: uel ut alii uolūt ferramē/ tū quo in poliēdo utunt, inde amussitata idoles Plauto p examinata atq; p̄fecta, sic enī scribit in mi/ lite in hoc mussitata sua sibi ingenua insoles, & ita hūc locū plauti legendū esse docet Nonius mar/ ta.

cellus cū in plautinis codicibus passim legatur, emussitata: quā tamē lectionē ut probā emaculatāq; tueri possumus auctoritate Festi Pōpeti, qui scribit emussitata dici ad amussim facta: & ne qs audeat id uelle cōuellere & calumniari: traditur hoc a Festo in dictionibus a littera: e incipietibus. Au. Gelli/ us in primo iudiciū factū ad amussim dices. **PALLOR** deformis. Egroti & amatis signa cōmunia. nā q amat: & qui agrotat, pallore deformat. De agrotō, notissimū Virgilianū illud, cōtinuo ē agris alius color horrida uultū deformat macies. De amante illud Oratianū, & tinctus uiola pallor Amā/ tiū: ex pcepto quoq; nasōis: pal/ leat oīs amans color hic est aptus amāti. **LASSA** genua. Labant genua, in egrotō, labant & in ama/ tore qui uidens amicā, & mēte & genibus tremis iuxta illud Teren/ tianum, totus parmenotrēo hor/ reoq; post q aspexi hanc aiūt phy/ sici, ex nimio ardore effectū frigo/ ris reddit: ut ex frigore nimio effe/ ctus ignis existit: natura enī ma/ gni calor horrore inquit: ut ni/ mia febris. **QVI** es turbida. Quis nescit turbidā i quietāq; ge/ te esse infirmis: q isomniosi sunt: qui diris uisionibus agitant: hinc Oratius uelut egri somnia uanā fingunt species. In eadē sniam est illud persianū, agroti ueteris me/ ditantes somnia: Idem quoq; est amoris affectus. Amator enī istar **Achillis** homerici: expertus loquor: nunc pnus in faciē, nūc supinus cubat, toto lecto uersat corpus: dum somnū oculis capere nō pōt: cuius tumultuosa per togā iactatio est: & inges nocturna. **SVPI** ritus uehemētor. Suspenditur siue suspitum. Plutarchus sapho ceteri amatoribus assignant defectū uocis: ruborē uultus: mox pallorē, intuitū oculorū incōninentē: sudores acutos motū uenāe incredi/ bilē: & crebra suspitā. Oratius quoq; signare uolēs amoris indicū sic inq; in epodo. Amantē lāgor & silentiū arguit, & latere potius imo spiritus. **FLV** tuare ardore febriū, si uidisses foeminā hoc pacto lāguentē: credidisses eā ardentibus febribus torq; sed cū fletet signū erat cupidinea flāmā: q uitalia intrinsecus torrebant: nā ut ait speciosissime poeta, est mollis flāma medullas interea & tacitū uiuit sub pectore uulnus, apud Ouidiū inquit biblis amore tabescens, esse quidē lesi poterat tibi pe/ ctoris idex, & color & macies, & uultus & humida sape lumina, nec cā suspitā mora parētī. **HEV** medicorū, imitatio maroniana. Heu uatū ignare mentes quid uota furentē, quid delubra iuuāt, me/ dicos damnat inscitia: qui pagē solerter parūq; curiose dispicerēt, quid pulsus, quid creber anhelitus, quid calor imodicus, in foemina significarent, nec enī hac morbi erat, sed ardentissimi amoris indi/ cia. Quod uel mediocriter erudito medico cōprehendere fas erat. **LATERUM** uicissitudines. Modo in dextrum, modo in sinistrum latus iactatio, sic achilles homericus ex desiderio patrocli, nūc in la/ tus, nunc resupinus, nunc pronus, nunc reclus uoluitur. Supini cubitus, ut iquit, Plinius noster ocu/ lis conducunt: at proni tussibus. In latera aduersus distillationes, Theophrastus tradit celerius cōco/ qui dextri lateris incubitu difficilior in supinis. **SINE** corporis calore flagrante. Vbi homo flagra/ ter aestuat citra corporis calorē, & febrem nimis, ille ob amorem animo ardet: non corpore febrici/ tat. Talis enim flagrantia non corpus sed animū populatur: quā cognitio comprensioq; uel medio/ cri medico facilis est. **ALTERIVS** agitata. Lego altius uel alternis agitata. **FILIVM**, Priuignū intelligit, quem nouerca deperibat. **NOMEN**, Scilicet filii, nec enim uoluisset amorabūda foemi/ na filiū esse & dici: quē ipsa efficitur deperibat: qā talis amor infandus incestificus, execrabilis est, cō/ similiter apud Ouidiū biblis caunum fratrem, deamans nomen sororis eradit ex epistola. Scripta soror fuerat uisum est delere sororem. Vnicuiq; ut aliubi quoq; dictum est duo sunt nomina unum proprium alterum naturā & sanguinis, quo se debent appellare coniunctae personae, ut est nomen matris & filii nouercae & priuigni. Nunc ergo amorabunda nouerca libenter eraderet hoc naturale nomen: ne aut filium aut priuignum nominare cogeretur: quā nuncupatio in re obscena, sine rubo/ re esse non potest. **PARENTIS**, Nouerca quā parentis: hoc est matris loco esse priuigno debet, & priuignus nouercae perinde ac parenti obsequi debet. **STRIATAM** frontem. Rugosam con/ tractam subductam qualis ex tristitia esse solet: quā & caperata frons dicitur, & decenter dixit Plau/ rus, quid huic homini caperat feueritudine, striae sunt canaliculae in columnis & caua, unde columnae striatae dictae. Talibus fulciuntur edes Bentiuolorum magnificentissimae, quidam striae

non ipsos canaliculos dici interpretantur: sed prominentias, & extuberationes inter caua & canalicu/ las columnarum. Vitruuius in quarto columnas iquit striari uiginti striis oportet. Idem striaturā striatura, appellat descriptionem striatarum columnarum. Igitur translatione uenustissima striatam frōtem posuit Lucius noster pro tristissima & caperata in qua rugae aspiciantur instar striarum: quas in co/ lumnis efficitur, rugarum enim & striarum reciproca translatio est. Idē Vitruuius trunco inquit toto, striae uti stioiarum rugas matronali more demiserunt. Crassitudines striarum eodem auctore faciendae sunt, quantū adiectio in media columna ex descriptione inuenietur: strigae uero aliud lon/ ge significant, nam ut grāmatici docent appellant ordines rerum inter se iunctim collocatarū a stri/ gendo dictae. Columella in secu/ do de foeno loquens sic refert, tūc demū conuertemus & utrūq; sic/ catum coartabimus in strigae, ita manipulos uiciemus. **VXO** ris patris, Nouercam signat: quā uxor erat patris, & filium, pcrea/ uerat aliū, qui ex patre istius ado/ lescentis frater erat. **VTRVQ;** Nitidior lectio est utiq; **SV** STENS obsequiū. Idē se obse/ quiosum exhibens, uerbum iuris est sistere uadimonii sistere reū quod ad alia quoq; transferit. Qui dius sistitur ante aras. **A. Gellius** docet ab hoc uerbo sisti in p/ terito dici non stetiā. **M. Catone** recte scriptum esse uadimonii sti/ tisse quod audaces emendatores e scripto stetiſſes corruperūt. **IN** uado salutis. In uado salutis, sicut cymba in uado periclitat: contra dixit Plautus p/ uerbialiter, in uado salutis res est. **VNUM**, Legendum est unde, exprimitur amantis affectus, quā unde exordiat cum priuigno alloquium nescit: quā incipit effati mediaq; in uoce resistit. **DE** contatur. Valde cunctat: & hesitat: sic biblis apud Ouidiū incipit & dubitat scribit damnatq; tabel/ las, & notat & delet mutat culpāq; probatq;. **SVM** misso uultu. Hoc in laudem pudibundi iuue/ nis dictum est, qui uultu demisso, ac uerecundo quārit de matre causam aegritudinis. **NACTA**, Nā citior dicit apud ueteres pronastuſerit. **OC** casione solitudinis. Solitudo saepe nobis magna mala suadet, ut inquit Seneca, & cogitationes diras suggerit ex cuius occasione nunc nouerca fit, audax ap/ priuignū, & amorē infandū tetrūq; confitetur ac detegit. **VBER** tim, Large & abundanter. **LA** Vbertim Clonia, Prae pudore cooperuit faciem, ut liberior amore impudicum scelestumq; profiteretur. Apud Platonem socrates operit pallio caput orationem quandam pagē pudicam habiturus. Apud Gelliū Iulianus rethor capite conuelato canit uersus poeticos amasios ac uenerios. **ET** medela ipsa. Huic sententiae quadat illud Ouidianū tū seruare potes, tū perdere solus amantem. **TV** oculi p meos oculos. Amor ut philosophi tradunt & meminit Plato desiderū est fruendae pulchritudinis fruitur autē amator re amata p oculos. Vnde merito oculus causa & origo est amoris ut museo placet, ocu/ lus radiorū aculeos in contuētis e regione oculos iaculatur: hinc uirulētus aculeus transuerberat ocu/ los, & hominis percussū praecordia corq; conuulnerat. **Quintilianus** in ea declamatione: quā inscri/ bitur cecus in limine, oculi inquit sunt tota nostra luxuria, hi nos in omnia quotidie uitia praeci/ tant mirantur adamant concupiscunt. **PER** euntis. Scilicet mei Ouidius miserere fatentis amorē & non fastidat nisi cogeret ultimus ardor. **ILLIVS** imaginem. Filius imago patris est: quem non tam facie q moribus representat: phedra apud Senecam sic iquit ad Hippolitū: hippolite sic est The/ sei uultus amo, & mox paulo. Talis en talis fuit cum placuit hosti sic tulit Celsum caput, in te magis resulget incomptus decor & genitor in te toruus. **HABERE**, Corrige habes. Solitudinis fiducia: Solitudo ut ante diximus multa mala nobis suadet: & locus ab omni arbitro liber fiduciam, dat pa/ trandi sceleris. **NECESSARI** facinoris. Facinus necessarium uocat, quod cum necessaria persona cō/ mittitur, & necessitudinis uinculo copulata, qualis est inter nouercam priuignūq; conjunctio. **cinus**.

PENE nō fit. Sentētia liter hoc dictū est. tanq̃ p̃fectis habēda sint: q̃ facta esse nemo cognouerit. Olf Claudius īperator iuuenē adulteris famolū monuit. ut cautius īduleret uoluptati ueneriā. tanq̃ nō fiat qd̃ latet. Philosophus quoq̃ nō ē pegrinus existimabat hoīes tūc peccare. p̃cluius cū la- tere posse id peccatū putaret: īpunitatēq̃ ex ea latebra sparēt. Virg̃ uero sapiētē nō peccatū ē dice- bat et si peccasse cū dī atq̃ hoīes ignoraturi forēt: nō enī p̃cnae aut īfamīe metu nō eā peccādū: sed iusti honestiq̃ studio & officio. PER turbatus. Apud Senecā īpudica nouerca cōpellatiōe p̃turba- tus Hippolytus. sic exclamāt. Ma- gne regnator deū tā lentus audis scelera tā lētus uides. hic uero ne- que clamosus neq̃ iurgiosus īdu- cit sed cōsultus & prudēs. q̃ p̃ro- missione leniendā magis formi- nā cēuit q̃ negatiōe exasperandā.

INtepestiua. Pitacus ex septē sa- piētibus unus dicere solebat. γὰρ οἱ καὶ πόσι. nosce tēpestiuitatē: in- telligi uolēs in rebus oībus obeū- dis nihil ēē cōducibilius meliusq̃ tēpestiua oportunitate: e cōtrario nihil p̃ius ītepestiuitate. Sup̃ q̃ relatiū p̃scripsimus in hepta- logo: sic seueritas quā aliq̃ inter- uirtutes numerat in uitii nomen trāsibit si fuerit ītepestiua. neq̃ ca- ta καὶ πόσι. ex oportunitate adhi- bita. Vnde laudādus hic iuuenis q̃ negare seueritatem noluit: ne p̃ īte- pestiua seueritatem. scēmina magis ac magis exasperaret. PROLY- xe. Benigne large liberaliter. M.

Prolyx-
res.

Impedio
ualde.

In sen-
bus pru-
dentia.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

Amans
properat
omnia.

Suburba
nū p̃diū
cōmodif-
simū.

Mobili-
tas scēmi-
nā pecu-
liaris.

pene nō fit. Repētino malo perturbatus adolescēs: q̃q̃ tale facinus protinus exhorruisset: nō tamen negatiōis ītepestiua seueritate putauit exasperādā: sed caute p̃ missionis dilatione leniendā: Ergo plyxe pollicet. ut & bonū caperet aīum: refectioniq̃ scēiac saluti redder- ret: īpendio suadet donec patris aliqua p̃fectione. libe- rū uoluptati concederet spatiū: statimq̃ se refert a no- xio cōspectu nouerca. Et magnā domus cladē ratus ī- digere magno & ampliore cōsilio: ad quēdā cōptā gra- tuitatis educatorē senem p̃tinus refert nec quicq̃: diu- tina deliberatione: tā salubre uisum: q̃ fuga celerī p̃cel- lam fortūe seuiantis euadere. Sed īpatiēti uel exiguae dilationis mulier: ficta q̃ libet cā: confestim marito mi- ris p̃suadet artibus ad lōgissime distitas festinare uillu- las: quo facto: maturata spei uesania p̃aecept: p̃misse libidinis flagitat uadimonīū. Sed iuuenis mō istd̃: mo- do illud causā faciens: execrabile frustra eius aspectū quoad illa nuntioz̃ uarietate: pollicitationē sibi dene- gatam manifesto prospiciens: mobilitate lubrica: nez- farium amorem ad longe deterius transtulisset odiz- um: & assumpto statī nequissimo & ad omne facinus

triciū senē. & quā sit sup̃ re tāta illius exquirat sniam. q̃ cum senex eēt merito multaz̃ regz̃ cōsultissi- mus gnauiusq̃ uidēri poterat cū aetate sapiētia adipiscat. In senibus prudētia est atq̃ cōsiliū. & ut inq̃t Plautus in trinūmo. Sapiētia aetate cōdimētū est. Sapiēs aetati cibus est. Senibus ut auctor est Quintilianus auctoritas maior est q̃ plura nosce & uidisse credunt. qd̃ & Homerus frequētissime te- stat. & ut elegāter scribit. M. Tullius in Catone temeritas est scilicet florecētis aetatis prudētia senē- ctutis. In senibus cōsiliū ratio sententia est: quā nisi forent nō summū cōsiliū maiores nostri sena- rū appellassent: pinde probandus est adolescēns qui cōsiliariū senem educatorem adhibuit: qui ex cōsilio senioris atq̃ sententia saluberrima decreuit subducere se se nouercalibus blanditiis. & fuga euadere hanc quasi procellam ex fluctibus cupidinis impendentem. IMPAtiens mulier. Omnis mora amātem torquet. omnis cunctatio tormentum est: & ut inq̃t Plautus in penulo. Amans q̃ quid agit properat omnia: amanti nihil satis festinatur. DISSITAS. Lōge remotas distantesq̃ ab ur- be. Antiqui improbarunt uillas & p̃dia longe ab urbe distantia. hinc Pomponius inquit longe ab ur- be uillicari. quo herus rarenter uenit. non uillicari sed dominari mea est sententia. Columella quoq̃ cenfer in propinquo agrum mercari: quo & frequenter dominus ueniat: & frequenter se uēturū q̃ sit uenturus denunciet. putatq̃ suburbanū prādiū cōmodissimū esse. Catonis dictum est. de agro parando. pedibus cōpensari pecuniā. FLAgitat uadimonium. Ex forensibus uerbis trāsila- ta sententia. sicut enī ad uadimonīū uenire solet litigator qui id promisit. Ita decēter uadimōniū li- bidinis flagitat nouerca a priuigno. ut se se sistat in palestra ueneria. ut qd̃ uerbo promiserat re perficiat. ILLVD causā. Idēst mō hanc rem modo illā causatus. MOBilitate lubrica. Nihil est mobi- lius mente scēminea: quod & testimoniis poetaz̃ & grāco uerbo satis liquet. quis enim nescit illud uarium & mutabile semper scēmina. Itē mobilius uentis o scēmina. Item ah crudele genus nec fidū scēmina nomen: grāce dicūt. κοῦφο τὸ φυλλὸν τὸ πῦρ γυρᾶκιον. leue est & mobile genus scēmi- narū. proinde uidemus quotidie amorē scēmināe torrensissimū. in odiū interneciū repente cōuertit: & ex amorabūda fieri īfestissimam: Amor in nouerca erga priuignū nefarius est & execrabilis: sed

odium sit longe execrabilius. cum necē meditatur cum ad uenena accingit. cum in prignum furibū da bacchatur. fecit hac nouerca in priuignum. id quod fieri ab uxore in maritum scribit Hierony- mus: qui in libris contra Iouinianum in scētam scēminarum perorans ait. In odium uertetur ac iur- gia. & nisi cito consulueris parabit uenena. EMANcipato. Addictō parato. alias emācipatus dicit̃ emissus ex patria potestate. Verbum iuriscultorum. apud Oratium in epodo scriptum ē. Roma- nus heu posteri negabitis emancipatus scēminā. Vbi emācipatus accipitur pro additus. & quasi in

emanipato quodam dotali seruulo: perfidā suā cō- filia cōmunicat: nec quicq̃ melius uidetur. quā uita mi- serū priuare iuuenē. Ergo missus cōtinuo furcifer: ue- nenum prāsentarium comperat: idq̃ uino diligenter dilutum: infontis priuigni preparat exicio: ac dum de oblationis opportunitate secum deliberant noxii ho- mīes: forte fortuna: puer ille iunior proprius pessimā scēmiā filius: post matutinū laborē studiōrū: domum se recipiēs: prādio iā cōcepto: sitiens: repertū uini pocu- lū: in quo uenenū latebat īclusum: nescius fraudis oc- cultā: continuo pduxit haustū atq̃ ubi frati suo paraz- tā mortē ebibit: exanimis terrā procūbit. Illius quoq̃ repētina pueri perniciē: pedagogus cōmotus: ululabi- li clamore: matrē totāq̃ ciet familiam. iāq̃ cognito caz- su noxiae potioni: uarie quisq̃ prāsentium: auctores īnsimulabāt extremi facinoris. Sed dira illa scēmina &

tarium. Dicimus uenenū prāsentariū siue prāsentaneū: qd̃ strenuissimū. rapidissimūq̃ est: qd̃ p̃sen- tem mortē subitariāq̃ affert: sine ulla lentitudine. auctor est Trāquillus neronem coegisse locustā uenenariam conquire uenenum q̃ posset uelocissimū ac prāsentaneum. Atilius regulus in senatu Romae dixit auctore Au. Gellio uenenum sibi carthaginenses dedisse non prāsentaneum. sed eius- modi quod mortem in diem proferret. Plinius remedia prāsentanea & prāsentissima frequēter ap- pellat quā sine cunctatione auxiliantur. Quintilianus artem dicendi cōstare ait inter cātera cōsi- lio prāsentissimo. Vino dilutum. Vino temperatū dissolutūq̃. M. Tullius in cluentiana docet p̃- babilius esse uenenum in potione datum q̃ in pane: celeriusq̃ epotum q̃ comesum in uenas atq̃ in omnes partes corporis permanere. prāterea facilius fallere potest in poculo uenenum cum ita cō- sumum sit. ut fecerit nullo modo possit. cūta uino diluta atq̃ in uino pota irremediabilis existima- tur. NOxii homines. Nouerca & dotalis seruus. FORte fortuna. Archaismos est. nam antiqui iunctim dicebant fors fortuna. & forte fortuna pro casu. & subita fortuna. grāmatici ita distinguunt. ut fors sit casus tēporalis. Fortuna uero ipsa dea. Terentius fors fortuna inquit nobis idēst ut expōit Donatus subita fortuna. qui id quoq̃ autumat quod fors fortuna in bono ponitur. ILle iunior. Quem scilicet genuerat infanda hac mulier ex patre adolescentis: quem ad stuprum sollicitauerat: quem supra dixit duodecimum aetatis annum peregrisse. PENDio. Dictio non solum mēdosa ue- runetiam casta. & futilis nihilq̃ significans: quā obelo confodienda est. Vt in eius locum substituat̃ prandio. ut ita legas prandio iam capto. significat enim puerum redeuntem a palestra litteraria sum- pisse prandiculum. hoc est ientaculum. ex quo cum sitiret. repente exhausit poculum illud mortife- rum credens id uinum esse. cum uenenum uino dilutum internosci nō posset. FRActri. Priuignū intellige: qui ex patre tantum. non ex matre frater erat pueri qui hauserat uenenum. EXAnimis. Moribundus & similis extincto: nam re uera ut paulo mox liquebit non fuerat hac potio pestifera sed soporifera. PEDAgogus. Titulo de iniuriis pedagogi nomine comitis continentur. comitem uero accipere debemus eum qui comitetur & sequatur. ferulae scepra sunt pedagogorum. qui iter- dum imperiosi atq̃ seuiētes stultitiam suam perdōcent. qui alumnos scēdis saepe uitii imbuunt: quorum sordes sunt ineluibiles. Sicut leonides Alexandri pedagogus. eum quibusdam uitiiis ifecit: quā robustū quoq̃. & iam maximū regem ab illa institutione puerili sunt persecuta. Ideoq̃ salubri- ter prācepit Quintilianus ut pedagogi sint morati sintq̃ eruditi aut se non esse eruditos sciant. lati- ni magistrum appellant: quem grāci pedagogum. CIET. Commouet in clamat. INSIMVLA- tio. Accusabant: īsimulatio est & falsi & ueri criminis īcusatio: īsimulo ut docet Donatus gni- tūo iungitur sicut hoc in loco: Plautus tamen dixit. sic me simulare falsum facinus tam malum.

Emanci-
patus.

DOTalis
seruus.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

DOTales
serui.

MALITIA nouercalis. Vno uerbo abfoluit complexus est: oia quot quot sunt flagitia q in ois nouercas cadunt, & eni q exēplar malitiæ nouercalis merito dicitur ea est oium nouercaliū sceleg officina oium fraudiū seminariū: oium ueruciæ coagulū, improbitatis scena, flagitiorū ministeriū: ut reliquis nouercis esse possit exēplar & archetypus. qd sequant. Armata in priuignos instructa ad pñiciē miserog. NON parricidii cōscientia. Minime cōmota est dira fœmia cū uideret filiū: suo scelere pstratū, cuius necis ipsa erat cōscia. qd parricidiū uocat: & nō uoie parricidæ significat non solū q parricidā trē matrēq iterfiscit, sed & q filiū filiūq alios quoq necessarios occiderit, quod & docet Martianus iuriscōsultus: qui titulo de legē Pōpēā de parricidiis scribit lege de parricidiis teneri si quis patrē matrē aut fratrē sororē patruele matruelem patrū aut uicū, si mater quoq filium filiūq occiderit, sed & auus tenetur q nepotē peremerit: & qui emit uenenu ut patri daret quāuis nō potuerit dare, pterea apd antiquos parricida dicebat, qui qualenscunq hoīem occidisset, qd lex Numæ Pōpili indicat his cōposita uerbis: Si qs hoīem libere: morti sciēs duit parricida esto: Plautus elegāti uocabulo parenticidā dicit patrē interfectorē, obiter annotandū dici homicidam interdum cū laude pro uiro, si forti qui multos in bello occiderit, sicut Orationis dixit homicidam hecōrē laudabiliter & longe aliter q uulgo dicat. VINDICTA cōpēdiū. Viā ad uindictā priuigni cōpēdiariā & breuē traxit ex filii morte: tanq posset persuadere marito, & oib filium perisse priuigni ueneno, & fraude: quo p̄suaso, quod erat satis probabile priuignus tanq fratrē, cōpēdiū sine cunctatione plecteretur. MISSO cursore. Inter mancipia sunt & cūrsōres, quod ex lēctione iuriscōsultorū fat cognitum est: scribit enim Paulus uolumine delegatis tertio, q si alii uer nā alii cūrsōres legati sint, si quidam cūrsōres, & uer nā sint cūrsōribus cedent: semper enim species generi derogat. Antiquitas celebrat cūrsōres, quos hemerodromos uocant qui die uno ingens spaciū cursu emetiebantur. Inter quos clarissimus fuit philonides Alexandri magni cūrsor ex Liuiō Plinio, probo emilio ceteris. VIANT. Inter facienti, & in uillā itanti uiantes scriptoribus usurpatur pro uiatoribus peregrinatoribusq. EXPVGNATIōem domus. Mortem filii: quē ueluti p uim fratrem expugnatū peremptūq credi uolebat. OCIVS. Statim. PERSONATA. Ficta cōposita simula in statū histrionū, qui inducta persona simulant & imitantur quēcunq uelint, unde & personati dicti: Orationis. Quo psonatus pacto pater: a Seneca foelicitas personata nominatur. Atellani proprie inter histriones uocatur personati: quia ius est his nō cogi in scena ponere psonā: qd ceteris histrionibus pati erat necessē. ET hic. In hoc in hac re. Apuleiana eloquutio. NON mētiebat. Duobus modis dicitur filius perēptus ueneno priuigni: uno q manifestus est, cū priuignus uenenu dedit: altero q minus aptus est, cū ille ebibit uenenu, qd erat paratū in priuigni pñiciem: & ita perit eo ueneno quo alter iterim debuerit, ex hoc intellectu dixit Apuleius, nō mentitā ēē dirā nouercā q dixerit marito filiū perēptū ueneno priuigni, & nō uera perierat illo ueneno: qd priuigno fuerat destinatum: quo priuignus perire debuerat. PROBROSÆ libidini. Scelus inauditū finxerat scelestissima nouerca uidelicet q priuignus se ipsam libidine ifanda incestare uoluisset: qd haud dubie p̄brosissima ē. Cōsimile qdā fecit phedra q iūmulauit hippolytū apud Theseū, q se cōprimere tentasset, quidā ita exponūt ut intelligat insinulatū ēē priuignū fratrē, cōpēdiū ex eo q fratrē incestare libidine mascula tētauerat: qd p̄postera, & qd ille recusauerit, testis amphibolū, illud se utrū ad nouercā an ad fratrē referat. COMprimere. Verbū est obscenæ significatiōis, hic iocus ille Plautinus mordax & cū felle, sicut inquit Mercurius ego tibi hāc cōprimā linguā. Respōdet sosia alludens ad turpē significatū: haud potes bene pudiceq asseruat. IMMANIBUS. Enormibus immodicis incredibilibus. ERVMNAG. p̄cellis: cōsimile est illud Virgilianū, & magno curag fluctuat æstu, ex translatione marinæ tēpestatis p̄cella erūnag fortunæ & id genus aliarum regē elegātissime deducitur. Quintilianus auctor ē translationē hāc usurpari ad orationis ornatū: quo dicimus cōtionū procellas, & eloquētiæ fulmina. In coram sui. Sæpe apud hunc scriptorem annotatū est id genus eloquutionis in coram ad istar

q nos corā & instar simpliciter dicimus. Est autē archaismos in corā sui p corā se ipso incōspectuq paterno, maior autē haud dubie dolor est ex re luctuosa quā uidemus, q si tantū audiamus, oculorū enim sensus est acerrimus. OB incestū p̄ricidiūq. Duplex noxa, & utraq criminolissima utraq capitalis incestū refert ad probrosā libidine: cuius noxæ insinulatus erat a nouerca priuignus: quod se uel fratrē incestare uoluisset. Parricidiū uero quod ueneno interemisset, siq finxerat pessima nouerca: cuius commenta maritus uera esse credebatur cū uxoris lamentationibus ficticiis p̄suaderet. AD

obincestum parricidiūq capitis scilicet damnatum incerto sciebat. Adhuc uxoris dilectæ nimīū mentitis lamentationibus: ad extremū sobolis ipellebatur odium Vix dum pompæ funebres ex sepultura filii fuerāt explicatæ: & statim ab ipso eius rogo: senex infelix ora sua recētibz adhuc rigans lachrymis: trahensq cinez re sordentem caniciem: foro se festinus imittit. Atq ibi tum fletu: tū p̄cibus: genua etiam decurionū contingens: nescius fraudium pessimæ mulieris: in exitiū reliqui filii plenis operabatur affectibus: illū incestum paterno thalamo: illū parricidā fraterno exicio: & incomminata nouercæ cede sicarium. Tanta deniq miseratione: tantaq indignatione curiam: sed & plebem merens inflammauerat: ut remoto iudicadi tedio: & accusationis manifestis probationibus & respōsionibus menditatis ambagibus cūcti cōclamarit lapidibus obrutū publicū malum publice uindicare. Magistratus inter metu periculi proprii: ne de prauis indignationis elementis ad exicium disciplinæ ciuitatisq seditio procerderet: parti decuriones deprecari: partim populariter cōpescere: ut rite & more maiorum iudicio reddito: & utriq secus allegatiōibus examinatis: ciuilitate sententiā promeretur. nec adistar barbaricæ feritatis: uel tyrānicæ ipotentiaē dānaretur aliquis iudicatus: & in pace placida: tam dirum sæculo proderetur exemplum. Placuit salubre consiliū: & illico iussus præco pronuntiat

MErens. Lugens & mestitudine confectus. REspōsionibus. Purior lectio & magis quadrans est si legas respōsionis, hæc nō opponunt accusatiōis & respōsionis. Solent autem rei meditati ambagibus respōsionis diluere atq refellere crimē obiectū, & probatiōes accusatoris cōfutare, inflāmati se noli præce homines conclamāt: ut remota iudicii legitimi formula quod lentū ēē solet stat lapidibus reus obrueret nō expectato ut causa ageretur, & ita indicta causa, inauditus indēnatusq necaretur: q minime fieri fas est: cum in bene morata ciuitate nemo nisi iudicium sententia dānatus sit supplicio affici debeat. NE de paruis elementis. Id est primordiis: sæpe ex parua scintilla griscit incendiū. DISCIPLINÆ. Scilicet legalis & politica: ex cuius præscripto iudicium constitui debet: & reus audiri, mox re examinata solenter sententia promenda est uel dānatoria uel absolutoria. COMpescere. Cōpescere potest: nisi allegationes utriusq partis audiantur: & audiat perpendantur. DAMNARE tur inauditus. Ex præscripto legis nemo inauditus & indicta causa damnari debet: quod si aliquādo fiat scito id fieri ex tyrannica ipotentia hoc est immoderata uiolenta illegitima potentia uel ex feritate barbarorum: quibus neq mos: neq lex est: qui in humana crudelitate præditi grassantur: qui obliiti se homines ēē oēm exuunt humanitatē, apud Liuiū, T. Quintius clamitat, reū capitis idēnātū, indicta cā nō debere uiolari, iūgit petebat: ne malū in posteros usurpā exēplū, ne hō inauditus indicta causa repentino tumultu dānaret. PRONuntiat patres in curiā. Ex more Romano: quo senatores in curiā

extremū sobolis odio ipellebat odisse filiū odio parricidali: q iura naturæ solet & debet parētibz ēē carissimus. SENEX infelix. Pater defuncti maritus dolosissima nouerca. CANICIē. In luctu puluere & cinere comā fedabant, ut superius dictū est. De latino atōi to & mæsto cecinit poeta caniciē imundo perfusā puluere turpans.

GENUA decurionū. Mō decurio nū uoie senatores intellige, alias præpositi equitū significant sicut suo loco supra iā diximus ubi etiā annotauimus, genua dedicata ēē misericordiæ, & a suplicibus attingi solita. INcestū paterno thalamo. Ex hoc liquido intelligimus nouercā insinulasse priuignū, q se ipsam incestare tētauerat, incestū dicimus ipsum crimē, & incestum dicimus hominē: quē ecclesiastici scriptores incestuosum appellant.

IN cōmiata cede. Propter illud quod paulo ante sic inquit addebat sibi quoq ob detēctū flagitium: eundē illū gladio cōminari.

SICCARIū. Per abusionē ut docet Quintilianus sicarios oēs uocamus: qui cedē telo quocunq cōmiserint. CVRIA. Senatū illius ciuitatis, cuius decuriones supplex orauerat apud græcos apocleti dicuntur senatores sanctiusq cōsiliū: qd ex delictis constat uiris, apocletorū frequens mentio apud Liuiū, Me-

In luctu coma cinerulēta,

Incestus,

Sicarius Apocleti qui,

uocabantur consultaturi super rebus arduis. **Liuius** in tertio citari patres in curiam iubent, uiaiores dicti ministratores magistratuum: ex eo q̄ plerūq̄ ex agris senatores in curiam accersebant. **CON** sueta loca residentibus. **Decuriones** in albo ita scriptos esse oportet: ut lege municipali præcipitur: celsante lege tunc dignitates erunt spectandæ: ut eo ordine quo quisq̄ eorum maximo honore in municipio functus est: ut puta si duum uiratum gesserunt, si hic honore præcellat, & intra duum uirales functi sūt: put quisq̄ eorū in ordi nem uenit, auctor **Vlpianus** nunc in urbe nra lex senatorii loci ista seruatur, ut prout quisq̄ prior in ordinem senatoriū uenit ita prior in sedēdo locum teneat: qui secundus secundum, & sic deinceps, unum excipio, **lo. Bentiuolo**: qui senatus columē est, quē principem senatus nostratis perpetuum meritissimo dicere possimus: quem cuncti sequuntur, ut ducem ad cuius uitam tanquam scopon & normam omnes dirigimur, omnes conuertimur qui flexibiles quācūq̄ in partem ducimur a principe atq̄ ut ita dicā sequaces sumus, cuius auspiciis florentes ac beati i ocio tranquillo honoratoq̄ fortunata degimus: proinde cum nuncupamus uota: cum obsecramus Deum ita nuncupare debemus ita obsecrare: ut uni **lo. Bentiuolo** cuncta prospere cedant: in quo & respu. & nos omnes sumus, a cuius salute uelut a filio pendet salus totius ciuitatis, itaq̄ illo florente & incolumi floreamus: & incolumes simus nos quoq̄ necesse est illo gubernate male uehi non possumus: nullæ procellæ nulli turbines sunt pertimescendi: in tuto: in portu: in uado salutis bononiensium sistitur cymba, ergo igitur deum optimum maximum præcor: ut **Bentiuolam** familiam: qua nihil maius meliusue nobis fata donauere boniq̄ diu: ut cum illustriſſimis parentibus generosiſſimos filios finat diuissime florere, & in foelicitatis arce cōsistere: ut nos quoq̄ sub illis floreamus, & in utrāq̄ autem ocioſe dormiamus. **EX**emplo martii iudicii. **Quidam** exponunt martium iudicium pro Romano, propterea q̄ romani a marte oriundi, quē patrem romuli fuisse perhibent urbis romæ conditorem: sed id parum congruit, ego martii iudicii nomine intelligo **Areopagitas**: qui iudices senatoresq̄ atheniensium fuerunt: quo consilio ut inquit **Marcus Tullius** leges atheniensium & maiorum instituta seruantur. **Solon** primus constituit **Areopagitas**, hoc est senatum consiliumque atticorum. **Quidam** autem antea **Solonem** fuisse senatum areopagitarum athenis constitutum. **Sed** **M. Tullius** **Plutarchus**, **diuus Augustinus** id **Soloni** attribuant: areopagitz silentes iudicabant, ut docet **Macrobius** in septimo saturnaliū, hinc illud **Satyrus** ci poetæ commissum ut teges ut curia martis athenis: areopagus interpretatur curia siue pagus martis, causa nominis ex iudicio est quo Mars qui græce ares dicitur cū homicidii reus fieret, iudicantibus duodecim Diis in eo pago: ut refert **Augustinus** in xviii. sex sententiis absolutus est, ubi enim pares sunt sententiæ absolutio damnationi præponitur: auctor est **Plinius** in vii. iudicium capitis in areo pago primum actum esse olim **Dolobella** pro consul asiæ causam ueneficii: ancipitem & scrupulosam ad areopagitas: ut ad iudices grauiore exercitatioresq̄ reiecit, sicut **Valerius maximus** **Gellius**q̄ notificant, **Iulius pollux** tradit in areopago: iudicia cædis & ueneficiorum exerceri solita. Significat igitur exemplo atticorum iudicii: areopagitorum, hanc ueneficii causam acitaram esse, ut neq̄ prohemaretur orator: neq̄ moueret affectus, hoc autem apud athenienses fieri solitum testis est **Quintilianus**: qui in secundo scribit lacæ demoniorum ciuitate expulsam eloquentiam & atthenis quoq̄ ubi auctor mouere affectus utebatur, uelut recisam orandi potestatem, idem in sexto sic inquit, id fuisse atticos credo, quia athenis affectus mouere etiam per præconē prohibeatur orator. **NE**q̄ principia dicere. **Quod** græci prohemium nominant id latine principium uel exordium dicitur quod auctore **Quintiliano** superuacuum aliquando est: si sit preparatus satis etiam sine hoc iudex aut si res præparatione non indiget. **Aristoteles** quidem in totum id necessarium apud bonos iudices negat: aliq̄do uti nec si uelimus eo licet: cum iudex occupatus: cum angusta sunt tempora, **hermagoras** quoq̄ in **eudoxo**: hoc est honesto genere materiæ repudiatur exordium, negatq̄ eē præfandū: fortunatianus uero dissentiens autumat orationē oīno curtam & sine capite eē: quæ sine principio ab ipsis rebus ordit, idem ab exordio principii ita distinguit: ut exordium sit generalius principium specialius. **NE**q̄ miserationem cōmouere. **Secus** in iudiciis romanorū, apud quos præcipua uirtus oratoris mouere affectus, & ut inquit **M. Tullius** in oratiōe is erit eloquens, qui in causis ita dicit, ut probeat ut delectet: ut flectat, probare necessitatis est: delectare suauitatis flectere uictoriæ: Nam id unum ex oībus ad obtinendas causas potest plurimum, in cōmiserationibus fuit. **M. Tullius** excellentissimus adeo ut perorationem oēs illi relinquerent, miseratione enim mens iudicum maxime permouenda est, qua ita dolēter usus ē aliq̄do, **M. Cicero**: ut puerū ifantem in manibus perorans tenuerit: ut alia in cā excitato

Decurio
nes in al
bo scripti

Ordo se
natus bo
noniēsis
Laus lo.
Bētiuoli

Ariopagi
ta filētes
iudicant
Locus lu
uenalis
Pares sen
tentia

Proemiū
Exordiū

Eudoxo
Curta
oratio
Mouere
affectus
In peror
atione
regnator
M. Tulli

reco: sublato etiam filio paruulo plangore & lamentatione forum compleuerit: duo sunt genera affectuum ethicon & patheticon: alterum come & incundum, alterum uehemens & incitatum, pathetico perturbantur animi: & concitantur: & in hoc uno regnat oratio quo causæ eripiuntur: extorquenturq̄ ex manibus aduersariorum: hoc maxime commiserationes commouentur: idq̄ præcipue i perorationibus: quas in hac causa uertus est orator commouere exemplo ritūq̄ atticorum. **V**Exauertit, **L**ego iuexerit pro inuectus sit quidam corrigunt uexauerit.

Diluerit reus. **P**roprium rerum est diluere hoc est infirmare dissoluere refutare obiectas criminatiōes. **M. Tullius** pro roscio amerino, ergo inquit crimen oportet diluere scribit **Gellius** ciceronem: crimen quod inficiari non poterat fateto dicto diluisse. **A**ltercatōesq̄. **Q**uintilianus præcepta altercationis forensis tradit: quæ in quibusdam causis ad uictoriam uel plurimum ualer: opus est bono altercatori: imprimis ingenio ueloci: ac mobili: animo præſenti & acri non enim cogitandum sed dicendum statim est. **V**aleat i altercatōe plurimum acumen: quod sine dubio ex arte non uenit: præcipit **Quintilianus**, ne clamor: ne iracundia, ne turbidus sit altercator. **M. Tullius** in epistolis, ad atticum gloriatur: se in altercatione sententia. **P. Clodium** infregisse exagitasseq̄ mordaciter & falso. **S**uspicionibus. **S**uspicionibus quas in causa coniecturali narratio accusatoris interiectas & dispersas habere debet: ut nihil actum nihil dictum sine causa putetur: defensoris uero narratio simplicem & dilucidam expositionem debet habere cum attenuatione suspitōis.

Coniecturam. **S**unt auctores **Anonymi** hoc est sine nomie atq̄ ignobiles: quibus placuit unum omnino statum esse coniecturalem: qui rationem hanc secuti uidentur, q̄ res omnis signis colligetur, coniectura dicta est ut docet **Quintilianus** a coniectu id est directione quadam rationis ad ueritatem: unde somniorum interpretes coniectores uocantur. **S**isti. **P**resentem exhiberi. **T**ANtillū. **M**inimū. **C**Ruciarius. **D**ignus cruciatur, ut carcerarius dignus carcere quicq̄ habetur in publica custodia, eundem mox uerberonem nominat: qui græce dicitur mastigia: sunt enim hæc nomina feruis nequissimis conuenientissima, & in comœdiis frequentissima, quidam interpretantur cruciariū pro auctore cruciatus & carnificis, ut uenenarium pro uenefico **Crucium** uinum dixit **Lucilius** i sua ueab eo q̄ cruciat. **C**onscientia. **C**arnifex animi interior & tortor occultior est conscientia: cuius indicina multi suinde produntur: qua non pauci deteriti iudicia refugerunt: ultroneumq̄ sibi exilium indixerunt: hic uero nequissimus uerbero ex audacia & inuerecundia compactus, præduri oris attrita fronte: obstinato uultu, confidens impavidus uenit in iudicium: seq̄ infontem audacter affirmat: quem neq̄ iudicium tam magnum neq̄ conspectus senatorum nec propria conscientia deterrebat. **F**astidio nouerca. **T**anquam scilicet priuignum fastidienter nouerca repudiasset: & ob id fastiditus passusq̄ repulsam parasset uenenum: & hæc omnia sunt: & hæc id est signa & probationes credibiles quidē: sed leuiore & non necessaria ex præcepto **Quintiliani** infirmiora argumenta sunt congreganda: & illorum acuratione pugnandum: cum potentissimis singulis instandum sit. **R**Eculant. **I**psi seruo. **S**ilentii præmium. **M**ulti silentium uendunt: multis taciturnitas lucrosa, & olim demades orator gloriatus est se decem talenta a rege accepisse ut taceret. **S**VA manu. **A**d priuignū refertur nō ad seruū: ut sit sensus ipsum iuuenem suamet manu poculum ueneni puero porrexisset: cum seruus id retexisset: in quo tota purgatio seruilis continetur. **A**D ueritatis imaginem. **E**x pceptione doctoz rhetoricorū qui præcipiunt: ut narratio sit uerisimilis, lucida breuis, p uerisimili pabilem credibilem ue appellat **Quintilianus**. **T**AM equius. **L**ege tam equus: id est tam beniuolus,

Ethicon,
Patheti
con.

Diluere
crimen.

Acumen
in alterca
tione.

Anony
mos,
ignobilis
Conie
tura
Crucia
us,
Cruciū
uinum.

NOXA compertum. In noxa culpa manifesta: & crimine deprensus, uetus & figurata locutio, de
 Parrici/ noxa quæ significat culpam: & noxia i notis Serui affatim. In sui culeo, Poena parricidæ more ma/
 dæ cule/ forum hæc instituta est: ut parricida uirgis sanguineis, uerberatus in culeo insuatur, cum cane & gal/
 us, lo gallinaceo & uiuera & simia: Deinde in mare aut in flumen culeus deicitur inquit, hinc Iuuenalis
 Selsqui/ taxans Neronem ueluti multiplici parricidiorum poena dignissimum decenter inquit, cuius suppli/
 culeare, cio: non debuit una parari simia: nec serpens unus: nec culeus unus: est autem culeus ut docet fulgen/
 tius: faccus cuius nomen potissi/
 mū in poena parricidæ. Præterea
 culeus est mēsurā uiginti amphora
 rū capax Plinio, & ut prisciani uer/
 su utar, culeus, hac nulla est maior
 mēsurā liquoris. Selsquilleare do/
 lū columellæ est triginta ampho/
 raz, q̄ si culeum unū: & dimidiatū
 Cōtinēs, id n. pollet ualeatq; in cō/
 positis hæc particula: ut selsquipes
 selsquidigitus selsquihora: selsquimo/
 diū: & alia ppe infinita: obiter retū
 dēdā ē isctia cōplustulog, q male
 litterati in cōmētariis nugatoriis
 iactitāt folliculū lupinū libro p̄rio
 rhetoricorū ad hereniū poni p cu/
 leo parricidæ, id ē falsum esse cui
 dēter itelligit, qui uis serius lector
 & attētus quolumē secūdum, M.
 Tullii de iurēdē, ex quo trāspōita
 sunt illa, nō scuriose p̄pexerit: cur/
 ius uerba subscripsi. Os obuolutū est folliculo & pligatū: deinde in carcerē deductus: ut ibi eēt tantisq;
 dū culeus cōpararet. Nōne hisce uerbis ligdo ostēdit folliculū a culeo seiūgi atq; disparari: p̄terea q̄
 nō uidet: folliculo solū os parricidæ obuolutū ēē q̄ si quodam tegumēto ex lupina pelle cōfecto, ut ita
 uelato capite cōtēstus i carcerē deducere: mox culeo cōparato illuere, ita sensus rhetoricus utrobique
 p̄pensus elucescit, q̄ ex illoq; interpretatiōe adulteratus obfcurat. PR Onūciaret, Verbū iudiciale est:
 nā iudices p̄prie p̄nunciare dicunt: q̄dō sniam dicūt: uel dānatoriā uel absolutoriā. SENtētiā pa/
 res, Cōsimiles oēs & dānatoriā alio mō sniā pares dicunt quādo totidē sunt absolutoriā: quot dāna/
 toriā: & tūc mīnoriā sniā uincit: ut scilicet reus absoluat: paribus, n. tabellis absolutio dicernit, aucto/
 res Seneca: Quintilianus, Augustinus: extat & p̄blema nobile aristotelis super hac re cuius hoc p̄ci/
 piū est cur si sniā pares accusatori & reo fuere: reū uincere sancitū ē. CVNtōq; stilis cōgruētibus
 moris fuit apud ueteres romanos, ut iudices cognita causā in cistā siue urnā tabellas cōiicerent easq;
 stilis in scriberēt, litteras habētes absolutiōis siue cōdēnatiōis, nota cōdēnadi erat, C. sicut absoluendi
 Nota cō/ A. q̄dō uero iudici, p̄plexā & obscura cā uidebat stillo scribebat in tabella duas litteras, N. L. q̄d signi/
 demnan/ ficat nō līq̄t: unde ampliatio cōp̄redinatioq; nascebat. Cæsar Augustinō tātū duas tabellas dānatoriā
 di, C. uis & absolutoriā cognoscētibz iudicibus dedit sed tertiā quoq; ignotoriā: q̄, si noscere, igit stilli cū/
 Nota ab/ etorū decurionū cōgruētēs fuerūt in sniā, dānatoriā cōscribēdā fuitq; littera, C. q̄ nota est cōdēnan/
 soluendi/ di scripta stilo i oibus calculis: stilo, n. ferreo scribiis i tabulis ceratis, i calculis cæterisq; durioris ma/
 A. N. & teriā: sicut calamus scribit i cartha: & mēbranis q̄d & Hieronymus refert: enarrās illud in psalmis: lī/
 L. uis/ gua mea stilius scribā uelocis, cū stilo scribere intutū est ut uetustissimi auctores p̄diderūt. CON/
 Ostracif/ ditis calculis. Ostracos itelligit: sicut, græci appellāt: quos latini calculos & testulas: unde ostracismus
 mus, dictus exiliū genū: quo apud atheniēses multabāt potētiores, sic aristides sic themistocles, sic pleriq;
 summates: dānari sunt: sup q̄ re extat annotamētū in libro annotationū nostrarū. Ouidius libro no/
 uissimo metamorphoseon: docet morē fuisse italicorū populorū calculis cādidi in urnā cōiectis reū
 absoluerē: nigris dānare, sicut, refert. Mos erat antiquis niueis atrisq; lapilis his damnare reos illis ab/
 soluere culpa: Tūc quoq; sic lata est sententia tristis: & omnis calculus immitē dimittit ater in urnā:
 Ponere/ ponere calculum est subducere ratiunculā, unde calculator dictus ratiocinator. MANcipabāt. Ob/
 calculū/ ligabāt tradebaturq; q̄ si in mancipatū manūq; carnificis. MANu contegens, Senior medicus: qui
 unus erat decurionū: manū iniecerat officio urnæ: ut ita cohiberet decuriones, ne temere imissis in ur/
 nā calculis damnatoriis iuuenem infontem morti traderent, nā ut inquit scitē cassiodorus, cūctator
 esse debet, qui iudicat de salute. AD ordinē, Decurionum siue senarorum, DIXisse gaudeo, Legē/
 dum est uixisse: ut terrior sit puriorq; intellectus. Sic enim inquit senior decurio, gaudeo me diu ui/
 xisse, eum ex ætate longiore mores meos probaueritis: simq; apud uos boni nominis & estimatiōis:
 & nunc possim auxilio esse iuueni infonti periclitanti. IVre iurando, astricti, iurabāt iudices i leges

ut obstricti religione iudicarent: mox cum iurassent omnes præter ipsum prætorem nomina eorū
 perscriberebantur: ne p̄ selectis iudicibus ut sit in multitudine aliqui suppositi corruptissimi iudicaret
 auctor Peditius asconius. DE me, Ex me, FVR cifer, Narratio breuis, lucida, probabilis ex p̄cep/
 tione rhetorica doctrinā. PEierare, Falsum deierare: & periurio astringi dicit & periurare priscis
 scriptoribus: contra placita grammaticorum. PER peram pronunciare, Non recte iudicare: & iniq;
 ferre sniam. NON olim, Non pridem: non diu: modo, dudum hæc enim particula olim ut gram. Olim.
 de me cognoscite, fursifer iste uenenū presentariū com
 parare sollicitus: cētūq; aureos solidos offerēs precium
 me non olim conuenerat: quod agroto cuidā dicebat
 necessariū: qui morbi iextricabilis ueterno uehemēter
 implicatus: uita se cruciatui subtrahere gestiret. At
 ego p̄spiciens malum istum Verberonē blaterantem:
 atq; incōcine causificantē: certusq; aliq̄d moliri flagiti/
 um: potionē quidem dedi: sed futura questioi præca/
 uens: nō statim præciū quod offerebat accepi: sed ne
 forte aliq; in quā istorū quos offers aureos: nequā uel
 adulter reperiāt: i hoc ipso sacculo cōditos eos: annulo
 tuo prænota: donec altera die nummulario præsentē
 cōprobenē: sic i ductus signauit pecuniā: quam exinde
 ut iste representatus est iudicio, iussi de meis aliq̄e cur/
 riculo taberna prōptā afferre, & en ecce platā corā exhi/
 beo uideat, & suū sigillū recognoscat. Nā quēadmodū
 eius ueneni frater i simulari potest, quod iste cōparaue/
 rit: Ingēs exide Verberonē corripere trepidatio, & in
 uicem humani coloris succedit pallor infernus. perq;
 uniuersa mēbra frigidus sudor emanabat. Tunc pedes
 incredibiles cruciatu pateretur sponte decessit: ne tantos dolores diutius sustineret. BLaterantē,
 mendacia confingentē, & multa nō tā stolidē q̄ calide obloquentem homines in uerba prouectos no/
 stri ueteres locutuleos & blaterones & linguaces insigniter dixerunt blaterare est confingere menda
 cia, item blaterare dicitur stulte & percipide loqui quod a græco βλατ̄, originem dicit significat au/
 tē βλατ̄, apud græcos stolidū camelos quoq; cū uoces edūt blaterare dicimus. CAVsificantē, Cau/
 sas nouas cōminiscentē, & excusatiōes fabricatē. QVAEstioi p̄caues, ut, q̄stio haberi posset de hoc
 seruo. NEq; uel adulter, Numi neq; & adulteri dicūt uitiati reprobi, falsaq; mōetæ: quos & adulter/
 rinos appellāt, scribit Plinius adulterinū denariū emi pluribus ueris denariis quo moneta falsa deprē/
 dit. SACculo, Crumena faccus facculus facellus receptacula sunt numorū, ex eodē genere ē faccipe/
 riū: quo tamē noīe maior quepiā crumenta significat. PRAEnota, id est in primē sigillū annuli tui
 signatorii: quo signāda signāt Plinius laudat priscorū uitā tāq; innocentissimā in qua nihil signabat at/
 nunc inq; tibi ac potus uindicant annulo rapina clauē quoq; ipsas signare nō est satis. Mos hodieq;
 durat, ut aurei sacculo conditi annulo prænotent, & per nummularium explorent probi sint an adul/
 teri p̄diderisq; legitimi. REpresentatus ē iudicio, Quē iussistis modis oibus sibi oportere. CVR
 riculo, cursim. TABerna, Medicinā itelligit, sicut, Plautus appellat medici tabernā, tales hoc tēpore,
 tabernæ speciarie noīant & speciarii aromatarii a speciebus uenalibus, sicut, aromata uulgo dicūtur, species,
 qua dictiōe & Macrobius & Hieronymus, & iuriscōsultus utunt, PRolatā, scilicet pecuniā dictos
 est, q̄ppe itelligimus medico adhuc in seruū porante allatam sibi id horæ eoq; momento pecuniā:
 quā proferens ecce inquit uobis exhibeo: ut noxa seruili fiat manifestior. INSimulari ueneni, accu/
 sari de ueneno: sic enim ueteres dixerunt: ut ante diximus. FRATER, Corripo alter, non potest in/
 quit alter accusari de ueneno: quod seruus comparauerit: ipse enim noxius est, non alius uel dic, frater
 illius defuncti insimulandus non est ueneni per seruū comparati: sed ipse seruus. COMparauē/
 rit, interrogatiue legendum. CORrigere, corripuit iuasit. IN uicem, In locū. FRigidus sudor, fri/
 ge, Ex formidine imodica sudore frigidus homo perfundit, iuxta illud frigidus & toto manabat corpo/
 re sudor, Hippocrates, Galēus, concelsus sudorē frigidū pestiferum ēē & maturæ mortis signū ēē p/
 sus.

diderūt. Cur falsus sit sudor docet Aristoteles in problematibus a maximo uate dictū est scitissime, falsus per arsus sudor iit. IN certis alternatiōibus Expressit affectū hominis conscii & scelerati: qui prorsus & ratiōibus cōfuratus cōmouet pedes alternati ex titubatiōe: scalpi caput: & uerba parū expli-
 Scalpere digito ca-
 put, cata balbutit. PAR tē scalpere capitis. Pro scalpebat: q̄ effeminati sunt & molles dicunt digito uno caput scalpere, quod i pōpeium dixit caluus: & a luuenale morsu satyrico usurpatum: qui digito scal-
 Effutire. Affamia
 put uno caput, p̄terea fontes scalpunt caput deprensi in crimine manifesto quod inficiari non q̄runt: inter signa cōscientiæ: apud docto-
 res rhetoricos sunt & hæc, expal-
 luisse Titubasse. Inconstanter locu-
 tum esse, concidisse. Nescio q̄s
 affamias effutire: nugas: & ieprias
 meras loquæbatur: effutire est: ut
 docent grammatici: inepte loqui
 & uerba lapstantia ac futilia fundi
 tare. Oratius effutire leues idigna
 Tragedia uersus: affamias uero di-
 cuntur ineptiæ & nugatoria uer-
 ba atq; lapstantia: ut ante dictū est.

MENDACII arcessere. Idest accu-
 sare de mendacio arcessere accusa-
 re est: ut docet Diomedes in pri-
 o: quod uerbum ab arceo nascitur,
 & enim alium accusare a malefi-
 ciis arcere est: cū genitiuo coniungit, ut apud M. Tullium maiestatis arcessitur: diuus Augustinus in
 libro de mendacio docet mendacium longe esse fugiendum & discerniculo quodam octo genera men-
 daci facit, qd̄ & in decretis canonicis. xxii. q̄. ii. copiosissime explicatū est apud perfas herodoto. & xē-
 nophonte testibus dicere mendaciū erat criminosisissimum: quorum filii tribus potissimū rebus istis
 tuebantur: equare: arcu sagittas excutere: & uera loqui: uir bonus ut pu. Nigidius refert p̄stare debet
 ne mētiatur prudens ne mendacium dicat: namq; inter mendacium dicere & mentiri distat: qui mē-
 titur ipse non fallitur: sed alterum fallere conatur. Qui mendacium dicit ipse fallitur: uerum menda-
 ciū dicere etiam sapienti aliquando concessum est: ut Quintilianus asserit: & diuus Hieronymus do-
 cet scribens: de officio mendacio. CONTundit. Melius est legere contendit pro eo quod est in stat
 urget conatur. Mlnisteria publica. Ministri publici quales sunt apparitores, lictores, uiaiores, sic di-
 cimus ministeria ut seruitia pro ministris & seruis. ANNVlum ferreum. Apud ueteres annulis tā-
 tum ferreis utebantur: & ut auctor est Plinius longo tempore, ne senatus quidem Romanus annu-
 los aureos habuit: unde & ipsonæ annulus ferreus mitti solitus erat: isq; sine gemma. Qui ob legatio-
 nem accēperant annulos aureos, in publico illis tantum utebantur: ita domos uero ferreis: & olim
 in ferreo annulo equites iudicesq; intelligebantur. Mox adeo promiscuum id esse cōpit, ut cum ser-
 uitiis quoq; communicaretur. Merito ergo & scienter dat nunc Lucius noster annulum ferreū ser-
 uo: ex ritu scilicet & more maiorum, refert idē Plinius seruos ferrū auro cingere cōpisse: prisci apud
 nos anulum ungulum uocabant, græci dactylion appellat: a digito qui græce δακτύλος dicitur. Vnde
 de & dactylothea pro repositorio annulorum: & hoc est quod intelligi uoluit Plinius sic scribens: id
 græci a digitis appellauere, condulum quoq; & condalium anulum dixerunt. Plautus in trinummo
 inter eos ne homines condalium te redipisci postulas, græci & nostri symbolum, sic apud Teretium
 symbolum dare, & de symbolis esse ad annulos refertur, qui pro arra collationis ad ientaculum siue
 prandium faciendum deponi solent, non me præterit symbolum dici collationem hoc est quod plu-
 res in unum conferunt. Vnde & symbolo apostolico inditum nomen: quo apostoli in unum contu-
 lerunt: quod unusquisq; sentit. Symbole quoq; in re militari nuncupantur, signa uel indicia, quæ
 unusquisq; dux distincta suis militibus tradit: ut si forte occurrerit quis de quo dubitetur symbolum
 probat: si sit hostis uel socius, apud Terentium quoq; exponere potes, sicut non parum multi expo-
 nunt, symbole pro collatoribus siue comensalibus: sic enim uulgo appellantur: quæ adolescentuli in
 unum pro rata conferunt: causa prandii uel cœnæ uel ientaculi. Vnde hodieq; in usu est: collationem
 facere, pro ientaculum sumere: quoniam scilicet id ex collata pecunia plerunq; fieri solet: in decretis
 canonicis distinctum, xlii. sic scriptum legitur non oportet clericos: ex symbolis: quæ uulgo comensalia
 appellat conuiuia celebrare: eadem conferta dicuntur. A symbolo dicitur eleganti uocabulo a symbo-
 los, qui est immunis, & liber a symbolo conferendo: sicut sæpe in conuiuiis quæ fiunt ex symbolis col-
 lationibusq; complusculorum erit unus & alter qui nihil conferent: hi eleganter, dicuntur a symboli-
 a symbo-
 los. Au. Gellius ne omnino ut dicitur immunes & a symboli ueniremus: conuectabamus ad cenulam, non
 Cupidias
 liis, sicut suo loco copiosissime perscripsimus.

NEC rota. De rota græci est: quæ iter dira tormentoq; genera anumerat: supra dictum est: cuius Rota.
 & Plutarchus cōmeminit scribes fuisse quosdā tā in humana crudelitate p̄ditos: ut iuberēt rotā idu Eculeus.
 ci & carnifices cū securibus expediri ad phocionē lacerādā. Eculeus quoq; tormēti gēus est: cuius Se-
 neca. Valerius. Cicero ceteri meminerūt. Quidā ardētē laminā eē tradūt: q̄ hoies cruciabiliter tor-
 quent: equuleus dicitur pusillus equus ab equo diminuto uocabulo. M. Tullius in uerrinis. his eq̄a Equule/
 bit equuleis. Plinius in. viii. qua pp surreptis statim pullis in tenebris equaq; uberi asinarū uē equuleos us.

nec rota: uel Equuleus more græcorū: tormentis eius
 apparatus iam deerant: sed obfirmatus mira præsum-
 ptione ullis uerberibus: ac ne ipso quidem succubuit
 igni. Tum medicus non patiar inquit Hercules: non
 patiar: uel circa fas de innocente isto iuvene suppliciu
 uos sumere: uel hūc ludificato nostro iudicio: poenam
 noxii facinoris euadere. Dabo enim rei præsentis cui-
 dens argumentum: nam cum uenenum peremptoriū
 comparare pessimus iste gestiret: nec mea sectæ crede-
 rem conuenire: causas ulli præbere mortis: nec exitio
 sed saluti hominum medicinam quesitam esse didicis-
 sem: uerens ne si daturum me negassem: imtempēstiuā
 repulsa: uiam sceleri subministrarem: & ab alio quo-
 piam exitiabilem mercatus hic putationem: uel postre-
 mū gladio: uel quouis telo nefas inchoatū perficeret:
 dedi: nō uenenu sed somniferum mandragoræ illum;

tionē. Inter litigatores hoc est ultra nō patia aduersariū tergiuersari. Prisci perēptalia fulgura appel-
 lauere: quæ supiora portenta perimunt, tollunt. GESTIRE, Cupet. MEAE sectæ cōuenire. Me-
 dicina ad salutē hoium nō perniciē reperta est, p̄inde medicorū sectæ nō cōuenit uenena propinare: Me-
 quorū ars oīs studiū uigilantia est in salutaribus remediis dandis, sic Hippocrates discipulos adiurat
 ne dolo malo scientes cupiā mortaliū noxia medicamēta propinent. Legimus apud iuriscōsultos ad
 legē Corneliā de ueneficiis: qui malū uenenu necādī hois causa fecerit uel uēdiderit uel habuerit ple-
 ctendū eē, & eiusdē legis Corneliæ poena afficiendū: p̄terea senatus cōsulto effectū est: ut pigmentarii
 poena huius legis teneantur, si cui temere uenena dederint. NEC exitio sed salutē. Omnibus mor-
 talibus medicinā utilissimā eē celeberrimi auctores p̄diderunt tanq̄ nullū hoium gēus nullus sexus
 nulla ætas sit: quæ nō utilitatē ex medicina petat: cuius artis auctores accepimus deos, siue ut hæc i-
 firmas hoium haberet adiūmēta aliqua. Vel solatia, siue tantū huic arti tribuere maiores, ut eā uix
 crederēt humanis potuisse īgeniis inueniri: siue ipsa medicina p̄ se sacra res est, græce ιατρική dicitur
 medicus, unde archiatros princeps medicorū quo noīe esculapiū insigniter appellauere: tanq̄ p̄sidē de-
 umq; medicorū, ut ostēdit Augustinus in tertio de ciuitate dei, uerius & melius a diuo Hieronymo
 archiater dictus est seruator noster q̄ medicus est christianorū: & lāguetiū animarū p̄sentissimus opi-
 tulator. In codice īperatorio Archiatros legimus priuilegiis īperatoriis decorari: ubi ridicule cōmen-
 tatores exponūt archiatros pro militates inermi militia. Cassiodorus ait archiatros eē salutis magi-
 stros. VER Eres. Corrige uerēs, timens. AB alio quopiā. Idest a medico alio īfincero & minus
 p̄bo quales multi hodieq; reperiunt: qui potionē mortiferā pro salutifera dare nihil uerebunt acce-
 pta mercedula, unde fit ut medicus sæpe capitalis existat: & cū soli medico hoīem occidisse summa
 ipunitas sit experimenta p̄ mortes agunt: & uenena pro meditatētis uel īscitia uel īprobitate p̄pi-
 nāt. SOMnifex. mādragorā. Duo sunt genera mādragoræ: mas & scēmīa, cādīdus mas: nigra scēmīa. De man-
 dragora. Ferūt mala auellanarū nūcū magnitudine, & effosuri cauēt cōtrariū uentum, & tri-
 bus circulis ante gladio cōscribūt. Succus fit & ex malis, & ex caule deciso cacumina, & radice, odor
 ei grauis, sed radicis & mali grauior, mala maturata ī umbra siccant, succus ex his sole dēfat: uis mā-
 dragoræ somnifica est pro uiribus bibentiū: media potio cyathi unius, potu largiore, etiā moriunt. Vis som-
 nificā. Bibitur ante sectiones uisionēq; nesciantur. Quidam solo odore & olfactu somnū quærūt. Scri-
 bit Auicenna in simplicibus mandragora somnū conciliari: & subetiam fieri effiq; medicamen-
 tum contra uigilias: quæ & ipsæ inter morborum genera numerant. Apud græcos celebre est, ut p̄-
 uap̄ δαρυορᾶρ καὲυδᾶισ̄ idest ultra mandragoram dormis mandragoræ ut inquit fuidas uir/
 πᾶτικος καρπος ἢ ληθῆς πᾶτικος, idest fructus est somnificus & obliuiois effector. Columella
 H

Semihomo in libro de cultu horti semihominem mandragorā scite appellat propterea quod radix eius similis est homini, ut docet Auicenna & uulgo proditur, ceterum quāuis iurisconsulti interdican-
 dragora, pigmetarius mandragorā cicutam Aconitum aliāque uenenata temere det, tamen hic medicus pro
 ueneno succum illum mandragorā habentem uim somnificam dedit, cuius & si noxiæ sunt uires
 non tamen mortiferae, ut ita obuiam iret improbitati serui gestientis comparare mortiferum uene-
 num, non ab re est hoc in loco commemorare exemplum proditum a frontino in libris strategema-
 ticon, hannibal missus a carthagi-
 nensibus aduersus afros rebella-
 tes cum sciret gentem auidam esse
 uini, magnū eius modum mā-
 dragora permiscuit, cuius iter ue-
 nenum & soporem media uis est
 tunc praelio leui commisso ex in-
 dustria cessit, nocte deinde inter-
 pestā relicto intra castra uino in-
 fecto fugam simulauit cunctis barba-
 ri occupatis castris in gaudiū effu-
 si medicatum merum atque hau-
 sisserunt, & in modum defunctorū
 strati iacerent reuersus cepit eos
 ac trucidauit. GRAUEDINIS cō-
 perta. Cōsimiliter Plinius de mā-
 dragora loquens inquit: sic quoque
 noxiæ uires grauedinem afferunt:
 etiam olfactu. Vtrobique grauedo
 ponitur pro torpore marcido &
 capitis grauitate somnolenta. Ali-
 as grauedo significat distillatio-
 nem humoris ex capite: quæ te-
 ste Cor. Celsus nares claudit uocē
 obtundit tussim siccam mouet.
 Hippocrates graecis corymas no-
 minant. Vnde grauedinosi dicti
 huic morbo obnoxii: ut in com-
 metariis Tusculanarum questio-
 num uberius scriptum. CERTū
 extremæ poenæ. Sic ueteres lo-
 quuntur, ut certus fugæ certus spei, extrema poena ponitur pro ultimo suppli-
 tium mortem solam interpretatur: ut docent iurisconsulti titulo de poenis. PVER meus. Le-
 go meus, ut sit meis manibus temperatam. QVærat is alias. Cum ego potionem mandragoræ
 somnificā tantū dederim, si mortuus est, mortis causa aliunde est: quā ego nescio. ADORARE. ORA-
 re causam agente: adorare enī apud antiquos significat agere, unde & legi oratores dicunt quia man-
 data populi agunt, auctor Festus Pompeius. M. Varro ab ore orare, & oratores, & orationē dici scribit.
 ITVR. Scilicet ab oībus, sic Virgilius itur in antiquā siluā. COPERCULO capuli. Tegumēto orifi-
 cioque sepulchri, de capulo & capulari sene, & capulari reo iā dictū est. COMMODū. Tūc iā illo mo-
 mēto illo tēpore, ut saepe apud hūc scriptorem. POSTliminio mortis. Sic & ifloridis uelut ab iferis
 postliminio domū rettulit, de postliminio supra satis multa. VERbis ipar. q. uerbis explicare nō
 poterat, nec dicēdo æquē gaudiū intimū: quo afficiebat senex ex iprouisa salute filii. FERALIBUS
 amictibus. Amictus feralis sunt uestimenta: quibus cadauera defunctorum uestita in sepulchro cōduntur.
 scribit Plutarchus in problematis, quod mortui corpus albis uestibus induebatur, ob puritatem, quip-
 pe color albus solus sincerus, ac purus minimeque infectus esset, sic & defunctus uidetur esse factus quod
 dam simplex & purus omnique mixtione secretus: unde & in lectu mulieres albis uestibus amicieban-
 tur. Amictus dicitur a folio indutus amiculo & ueste. INSTRICTUS. Falceatus, & quasi uincula-
 tus. OBDITUS. Septus opertusque, obdere est operire. IN mediū nuda ueritas. Tanta uis ueritatis
 est: ut improbitate malorum depressa tamen emergat: ut interclusa respiret. Vt oppugnari possit: non
 possit expugnari, nec diu delitescere. Meritoque uetus poeta ueritatem tēporis filiam esse dixit: uerita-
 tis oratio simplex est, ut inquit Seneca. In tabula cebetis scriptum legimus, quod ἀληθεία, ueritas πικρά, i-
 cio hoc est disciplina est comes, in cōsilio darii regis pronuntiatum est ueritatem omnibus antista-
 re eā fortissimam iudicari, quia nihil contra eam iniquitas ualeat, & cū cetera quæ fortia uidentur morta-
 lia citoque deficientia probentur: ueritas & immortalis est, & sempiterna, auctores Esdras & Iosephus.

Historia
remo-
tior

Grauedo

Grauedi-
nosus

Ultimū
supplicii

Amictus
feralia cā-
dida

Veritas
filia tem-
poris

PATIBULO suffigitur. In crucem tollitur. Antiqui gaballum dixere crucem & patibulū. M. Var-
 ro. Nos barbari innocentes in gaballum suffigimus. Alias patibulum dicitur fers, qua hostia occu-
 duntur, a petendo, quod hac remota ualua pateant. Supplicium autem patibuli infame esse & seruile
 docet Lactantius in quarto. Patibulum pro crucifixum dixit antiquitas. FABVLOSA fortia.
 Qualis in tragœdiis spectari solet, & tragici stili materia est. POST orbitatis periculum. Pericula-
 tus est senex, ne duobus filiis in eodem tempore orbaretur: nā si ille sepultus uere mortuus fuisset: al-

patibulo suffigitur: & omnium consensu: bono medico
 sinuntur aurei oportuni somni precium: & illius quidē
 senis famosa atque fabulosa fortuna prouidentia diui-
 nae cōdignum accepit exitum: qui momēto modico:
 imo puncto exiguo post orbitatis periculū adolescen-
 tium duorum pater repente factus est. At ego tūc tempo-
 ris talibus fatorum fluctibus uolutabar. Miles ille: qui
 me nullo uendente: cōparauerat: & sine precio suū fe-
 cerat: tribuni sui praecepto debitū sustinens obsequium:
 litteras ad magnum scriptas principē Romam uersus
 perlaturus uicinis me quibusdam duobus seruis fra-
 tribus undecim denariis uendidit. His erat diues ad
 modum dominus. At illorum alter pistor dulciari-
 us: qui panes & mellita concinnabat edulia. Alter co-
 quus: qui lapidissimis nutrimentis succum: pulmenta-

cianus εἰχέ ἀλφειοῦ σὺρ δούλων ἀρτοῦς πῆτ τῆς καὶ μελὶ πικρὰ κίρραρ ἐπίστανται, id est ha-
 bebat hic fratrem conseruum: qui panes conficere & cibaria ex melle concinnare sciebat, pistor dul-
 ciarius is dicitur, qui dulcia conficit, & mellita cibaria, quæ græce dicuntur μελιπικρὰ qualia sunt
 & bellaria de quibus, M. Varro, Gellius, Macrobius, sic scripserunt, ea maxime sunt mellita, quæ melli-
 ta non sunt dulcibus enim cum pepsi societas infida, quibus uerbis inest hic intellectus, ea maxime
 mellita id est iucunda haberi: quæ non sint mellita id est melle cōcinnata, quoniam dulcia & ex mel-
 le composita non faciunt ad pepsim id est concoctionem, sicut autem dulciarius a dulcibus eduliis
 dicitur, sic & lactarius qui ex lacte facit lactinia, quæ uocant, Lampridius helio gaballum scribit ha-
 buisse dulciarios & lactarios: qui omnia coquorum edulia exhiberent, ex dulcibus, & lactariis, ubi
 lactaria significatur lactinia, ut uulgo appellat: quæ Cor. Celsus lactantia uocat sic scribēs, aluum
 mouent mel crudum, lac lactantia omnia. Pistores uero dicuntur, qui panem faciunt. Antiquitus hoc
 uocabulo nominabantur, qui far piscebant, Pistores non fuisse Romæ ad persicum usque bellum te-
 stis est Plinius scribens ipsos quiritis panem fecisse idque mulierum opus fuisse: libro tertio digesto-
 rum scriptum legimus, fuisse Romæ collegium pistorum, græce ἀρτοποιος dicitur pistor. AL-
 TER coquus, τὸ ψατῶδες ποτὴν σκευάζει id est obsonia domino concinnabat, ueteres Romanī
 coquos non habuerunt in seruitutis, eosque ex macello conducebant: quod ex Plautina lectione fat no-
 rum est, mox coquos inter seruos habere cœperunt, quos singulos pluris quæ equos emebant, idque in
 conuestione luxus auctores graues censoria oratione castigabant: a quibus proditur coquum illū
 plurimi solitum estimari: qui peritissime censum domini mersisset. Coquum & pistorem apud an-
 tiquos eundem fuisse accepimus: græce dicitur ὁ ψοποιοῦς. De coquo Lilius hæc. Tunc coquus ui-
 lissimum antiquis mancipium & æstimatione & usu in precio esse, & quod ministerium fuerit, Ars
 haberi cœpta, Plato in gorgia coquinariam uocat adulationem medicinæ. SVCCVVM. Pro suc-
 corum, multa enim apud priscos reperiuntur, secundi & quarti ordinis in differenter usurpata, ut se-
 nati & senatus ornati & ornatus lecti & lectus, sic succi & succus, unde pluraliter succum pro succo-
 rum, græci εὐχύλα uocant καὶ κάκοχυλα cibaria boni succi, & mali succi. Cor. Celsus inter res eu-
 chylas numerat triticum siliginem omnem uenationem uinum dulce uel lenæ, inter cacochylas ue-
 ro legumina ponit & falsamenta, & ueterem caseum. Hic nutrimenta succorum accipi uidentur p
 ro legumina ponit & falsamenta, & ueterem caseum. Hic nutrimenta succorum accipi uidentur p
 embammate & intinctu, nam græco uocabulo embammata, latino intinctus uocant liquores sapi-
 difsimos: quibus pulmenta condiuntur quibus bucellæ panis & obsonia intinguntur: uulgo sapor
 res appellat, gulæ prorsus irritamenta, quorum Columella, Plinius, ceteri meminere: Quidam le-
 gunt intrimentis: ab eo uerbo de quo est illud prouerbiale quod intristi tibi exedendum est, hinc in-
 trita Catonis, & ut inquit Donatus, intrita dicitur cibus in mortario factus.

Gaballus
Patibulū
Patibula-
tum,

Pistor
dulcia-
rius,

Lactarius
Lactaria
Lactinia
Pistor,

Coquus
ex mar-
cello,

cognaria

Euchyla
Cacochy-
la,

Embam-
mata,

Intictus,
intrita,

Conditū **CONDITA**. Media producta pronūciandū a cōditio cōdita deriuant. unde & cōdimēta. & cōditioēs
parado/ & cōditurā inclinant. apicius cōditi paradoxī cōpositionē celebrat. quo uocabulo significatur gēus
xon. sibi siue potiōis cōdimētis uariis cōcinnatū. Idē cōditū melizomū uocat. iusculū ex mellis despuma/
Melizo/ ti mixtura cōfectū. Quod & ipse docet & nomē ostēdit. ὡς λιν. græce mel & ἰσουλ. ius annotandū
mon. dici ab apicio cōditū neutraliter noīe secundi ordinis substantiuo. VASA cōpluria. M. Cato. P. N.
cōpluria. gidius. M. Varro. ceteri q; scriptores uetustissimi pluria & cōpluria dictitabāt. q; nos plura & cōplura

dicimus: quin ēt asinus capito uir
doctissimus. epistola qdā ratiōes
grāmaticas posuit per quas docet
pluria latinū ēē: plura barbagē. id/
que nomē simplex ēē. nō cōpara/
tiuū. Ab eo qd' est cōpluria aduer/
bium factū est cōpluries: ut docet
Gellius in quinto. M. Cato com/
pluries inquit multi simul ad ho/
stis trāsfigere: cōpluries ī iperato/
rē ipetū fecere. PRAEstinat.
Emerāt. ADsciscor. Assumor.
TERtius cōtubernalis. Festiui/
ter dictū de asino adscito in cōtu/
berniū duoz. fratru. ut pinde qsi
tertius cōtubernalis haberetur.
MVLtas partes. Lucianus reli/
quias dixit sic scribens. μετὰ το
ἀντίπορ τοῦ δεσποτοῦ τοῦ ἡλλὰ
λὲ ψάρα αὐτὰ ἐκομίζον. post cēnam deinde multas reliquias ambo reportabāt: De partibus cē/
næ. & edulioz supius copiose sciteq; differui. MEI domini. Pistor dulciarius. & coquus. ILLE
porcorū. Coquū significat. Lucianus. οὐ μὲν κρεῖττον καὶ ἰχθὺς. hic quidē carniū & piscium. οὐδ' ἄρτιον
καὶ τὸ λακονικόν. alter autē panis. & placenta. HIC panes. Pistor dulciarius. CREstula. A lu/
cio nostro crustula dici uidēt. quæ a Luciano græce πλάκουρτες. placētæ. sunt enī crustula edu/
lia mellita operisq; pistorii. quoz. Oratius. & Iuuenalis cōmeminerūt: de qbus Lucilius gustauit cru/
stula solus. obiter corrigendus est publicus error grāmaticoz. q; crustū a crusta ita distingūt ut cru/
stum neutro genere dicatur edulium. sitq; pars eoz. quæ comedi possunt. scēminino uero crusta sit
eoz. q; nō comeduntur. ut ligni & lapidis. & gelus. sicut apud Virgiliū. cōcresecunt subitæ currenti in
flumine crustæ. nos uero obseruauimus apud eruditos crustas non minus dici de eduliis q; de his q;
non manduntur: quod cum alii tum maxime Plinius noster ostendit longe opinor q; grāmatici om/
nes doctior elegantioz. cuius in præsētia exemplum unum suppetit. qui in xix. de papauere scri/
bens sic inquit. hoc & panis rustici crustæ inspergitur. adfuso ouo inherens. ubi inferiorem crustam
apio gitq; ceriali sapore condiunt. Hadrianus imperator inter cibos unice probabat tetrapharmacū
quod erat de phasiano sumine perna. & crustulo. unde & nomē ē enim tetrapharmacū cibi gēus.
ex eo dicti q; ex quattuor p̄ciōis obsoniis constabat: sicut pentapharmacū edulii gēus est ex quinq;
cōfectū quod reperisse dicitur. helius uerus Romanus iperator auctore spartiano. hoc est sumē pha/
sianus pauo crustulata & apruna. ubi annotādū crustulatā scēminino genere dici qd' & crustulū in/
differēt. IVCVMculos. Cibus signatur ex opere dulciario. qui ad similitudinē iuncoz. ut opi/
nor figuratus idē nomē mutuatur. qles hodieq; in opere pistorio uenales cōspiciunt. proinde iūcu/
los legendū est. uel itelligē opus lactariū siue lac coagulaz. instar metæ formatū iuncis iclusum: quæ
meta lactis dicitur epigramatista. uulgo iuncata a iuncis noiatur. HAMos lacertulos. Noīa sunt
opis pistorii a similitudine nūcupata. Apud nos ex saccharo. & ouis & farina purissima fiunt huiusce/
modi hamī. figura icurua & orbiculata. quoz. opificinæ. ppe peculiariter sunt sanctimoniales. lacert/
ti sunt pisces quoz. mētio apud Pliniū & reliquos frequēs ad quoz. effigiē dulciarii p̄as formati ap/
pellant. lacerti. & diminutiue lacertulī. nil. phibet hoc nomē deduci posse a lacertis rurestribus qui
oībus nōti sunt de qbus & poeta. Nūc uirides etiā occultāt spineta lacertos: nā sicut illi itereundū si/
nuant atq; flectunt. ita & mellita panificia tortuosa fingunt: quæ uulgo a similitudine icurui bra/
chii brachialia nomināt: unde & lacertulos a lacerti nostri similitudine noiatos ēē crediderūt. hæc ta/
mē arbitraria sint & pro cuiuslibet aio accipiant. SCltamēta. Edulia sunt ex eo dicta. q; sciti sapor/
ris sint: hoc ē egregiū & p̄cellētis. Macrobius in ultimo faturnaliū. ap̄ popinatores inqt. pleraq; scita/
mētoz. cernimus. pposita ampliora specie q; corpore. ubi scitamēta significāt iucūdiōra pulmēta. &
si mēdose legi in codicibus Macrobiū hæc dictio. Ap̄. Au. Gellū p trāslationē posita leges scitamēta
decēter p exornationibus & uenustatibus ofonis. q; in collocandis uerbis si imodice usurpent non
carent neuo reprēsionis. REFECTuri. Corpora refocillaturi recreaturi q; primo balneo mox cibo

cognita uapore mollibat. unico illi cōtubernio cōmu/
nem uitam sustinebant: meq; ad uasa illa compluria
gestanda præstinarant. quæ domini regiones pluscu/
las pererrantis: uariis usibus erant necessaria: adsciscor
itaq; inter duos illos fratres tertius contubernalis. Ha/
ud ullo tempore tam beniuolam fortunam exper/
tus. Nam uespera post opiperas cēnas: earumq; splen/
dissimos apparatus: multas numero partes in cellulā
suam mei sollebant reportare domini: ille porcorum.
pullorū: pisciū: & eiuscemodi pulmentorū largissimas
reliquias. Hic panes: crustula: iucunculos: hamos: la/
certulos plura scitamēta mellita: q; cū se īfecturi clausa
cellula balneas petissent: oblatis ego diuinitus dapibus

Crustula

Error
grāmati
corum
Crustū
Crusta

tetra
pharma
cum
Penta
pharma
cum

Crustula
ta
Iunculi
Meta la
ctis

Lacerti
p̄as dul
ciarii

Scitamē
ta

AFFATIM saginabar. Large & habundanter saturabar. FVR Atrina artificii. Furacitatis ac ra/
pinæ solertia. Furatrinā dixit noīe substantiuo ea forma. qua moletrina. ferratrina. foctutrina dicitur. Furatria.
ueteribus: Furatrinus dictus est mercurius. TIMIDE & parce. Lucianus καὶ οὐ ἐπὶ φόβῳ καὶ
φειδολί καὶ τὸ τοῦ τοῦ. me cū timore & parcitate pradium surripiente. PARTes opimas. Lucianus
καλλιστὰ τῶν ἀπὲρ τοῦ κατὰ τὸν γοῖ. pulcherrima partiū deuorabam. ABLiguriebam. Ligu Ligurire
rire unde abligurire significat suauiora quæq; destugare. αὐτοῦ τοῦ λὶ γοῦ. sic enī græci suauē ap/
pellāt. Auctor Donatus: unde & liguritores dicti gulosi. quos anti liguritor
qui catilones appellāt: propterea Catilōes
q; catulinā carnem in epulis lau/
tioribus celebrem fuisse. & in cæ/
nis deorum pōi solitam Plautus
Pliniusq; notificāt: hinc a Lucilio
Satyrico piscis lupus catillo di/
ctus qsi liguritor qas. sterco pro
xime ripas tyberinas īlectaretur.
FR Atrem. Lege fratru. MV
TVO criminabantur: καὶ πτεῖρ
ο ἐτέρῳ τὸν ἐτέρῳ καὶ ἀρτὰ/
γὰ τῶν κοίρων καὶ ἀρεῖς χυρ/
τὸν ἐλεγοῖ. alter alterum fura/
cem ēē & raptorem eorum. quæ
cōmunia forent inuerecundum
criminabatur. Anticategoriā uo/
cant mutuum criminationē rhe/
torici doctores. CVSTOdebā.
corrigere custodelam. i. custodiam
ut supra. DINVmerationē par/
tium. Electioz. sex edulii. Lucia
nus ἀπὲρ τοῦ ἀρτὺμοσ ἐγίρετο.
idest numerus partium habeba/
tur. AD istud. Lego at istud. est At.
enim particula hæc inceptiua. &
ut inquit Donatus principium ī/
crepatiōi aptum. proinde frater
fratrem furti criminaturus scite
exorditur a particula obiurgato/
ria & increpationi accōmodata.
PECVlium augere. Signate lo/
cutus. cum peculium proprie ser/
uorum dicatur. essentq; pistor: &
coquus ī famulicio domini opu/
lenti. Peculiosos uocant seruos Peculio/
habētes peculium copiosum. pe/
culiarios. peculiosos. peculiosos.
habētes peculium copiosum. pe/
culiarios. peculiosos. peculiosos.

affatim saginabar. nec enī tā stultus eram: tāq; uere asi/
nus: ut dulcissimis illis relictis cibis cēnarē asperrimū
scenum: & diū quidē pulcherrime mihi furatrinæ p/
cedebat artificii: q; ppe adhuc timide: & satis parce sub/
ripienti: de tam multis pauciora: nec illis fraudes ullas
in asino suspiciatibus. At ubi fiducia latēdi pleniorē ca/
pta: partes opimas quasq; deuorabā: & iucundiora eli/
gens abliguriebam dulcia: suspicio nō exilis fratru pu/
pugit animos: & q; de me nihil etiā tum tale crederēt:
tamē cotidiāi damni studio se uestigabāt reū: illi uero
postremo etiā mutuo sese rapinæ turpissimæ crimina/
bātur. Itaq; curā diligētiorē: & acriorē custodelam: & di/
numerationē adhibebāt partiū: tandē denique rupta
uerecundia: sic altor alterū compellat. Ad istud iam ne
que æquū: ac ne humanū fidem minuere quidem coti/
die: ac partes electiores subripere: atque hīs diuendi/
tis: peculium latenter augere: de reliqis aq; uindicare
diuisionē: si tibi deiq; societas ista displicet: possumus
omnia quidē cætera fratres mæere. Ab isto tamē nexu
cōmunionis discedere: nā uideo in īmensum proceden/
tem querelā: nutrire nobis īmanē discordiā. Subiicit
alius laudo istam tuam mehercules: & ipse constantiā
quod furatis clanculo partibus præuenisti quæremo/
niam: quam diutissime sustinens: tacitus ingemiscebā:
ne uiderer rapinæ sordidæ meum fratrem arguere:
sed bene q; utrinque secus sermone prolato iacturæ
medium queritur: nec silentio procedens si multas

culiaries res dicuntur iureconsultis ad peculium seruile pertinentes. AEQuam uindicare diuio/
nem. criminatio fraterna qua frater accusat fratrem q; clam augeat peculium ex partibus edulium
surreptis. dein ex reliquis quoz. existentibus uendicet dimidium lucri pro rata. OMNIA cætera
fratres manere. Figurata elocutio: & uetus: pro in omnibus cæteris rebus possumus seruare frater/
nitatem. NEXV communionis. Possumus inquit agere de communi diuidendo. & hunc nexū
uinculumq; societatis dissoluere. ne ex fraterna concordia exoriat immanis pestiferaq; discordia.
SVBIICIT alius. Anticategoria est & mutua accusatio. qua se uicissim fratres incessunt. dum al/
ter alterum credit habere furtificas manus. PRAEVENisti quærimoniam. quasi dicat nisi tu pri/
or conqueri cœpisses: ego iam hoc ipsum facere destinaueram: & querimoniis expostulare tuas for/
didas rapinas. ARGVERE rapinæ. accusare de rapina: cum genitiuo iungitur sic apud Plautum Arguere
ait alcumena probri stupri: dedecoris a uiro argutam meo. VTRINq; secus. & abste & a me. rapinæ.
IACTERE medium queritur. ego sic emendos iacturæ remedium queritur: alioqui nullus sen/
sus nulla latinitatis elegantia. NEC. Lego ne ista interdum minutia remorantur lectores atq;
perturbant: quominus uerum sincerumq; intellectum assequatur: proinde hæc nostra etiam in mi/
nimis curiositas minime uideri debet repræhensibilis. cum non solū eruditulis & ingeniosis sed et
hebetioribus. & brutis ista scribant: quoz. titubantia adminiculis omnibus est erigenda fulciēdaq;
H iii

pondo, & est radice multa crassa, caule ferulaceo, quo homines uescebantur decocto affo, elyxox
 lascer hoc est succus duobus modis capiebatur radice & caule. Vnde indita nomina rhizias atq; cauli
 as. Lasceris in conditis meminit frequenter apicius, a quo pullus lasceratus dicitur lasere perfusus: idē
 laseratum absolute appellat obsonii genus, quo laser cyrenaicum cum aceto & liquamine dissoluen-
 dum esse praecipit. Inde laserpitiatum acetum dictum, quo quidam lentem respergunt causa diutur-
 nitatis. Palladius in tertio laser appellat opon cyrenaicum quasi succum laserpitii a cyrenaica prouin-
 cia dictum, & ita sane graeci uocat
 noster Plinius i. xxi. dixit laser es-
 se inter eximia natura dona nu-
 meratum: quod pluribus compo-
 sitionibus inserit, concoctioni plu-
 rimum conferre senibus & foemi-
 nis traditur: hyeme q̄ estate utilius, ab egritudine recreatiōi efficax in cibo, laserpitii meminit & Plau-
 tus in pseudolo, his uerbis eo laserpitii libram pondo diluunt, de lasere mentio quoq; est apud Colu-
 mellam, qui id a graecis siphion uocari tradit. Altilia. Hoc nomine significantur, quaecumq; in sa-
 ginario alimus causa pinguitudinis ab alendo dicta, est autem saginarius locus saginae accommoda-
 tus: lege cai, fannii sumptuaria interdictum est, ne quid uolucrum proponeretur praeter unam galli-
 nam quae non esset altilis, ut refert Plinius in. x. qui altilem gallinam uocat: quam Tertulianus sagina-
 tam, cochleas altiles instruxisset ganeam testantur auctores, altilem languinem ut altilia dixit Macro-
 bius nō qui alitur sed qui alit quasi alentem corpora. Seneca in epistolis moralibus carpit in famuli-
 tio lautorum haberi seruum, ad hoc tantum: ut altilia decenter fecerit: & ut circumferens eruditam ma-
 num praeciosas aues in frustra excutiat, altile non solum pingue ab alendo, uerum etiam pro opulen-
 tia dicit antiquitas, sicut a Plauto dicitur dos altilis & opima, pipere autem inspergi esculenta praefi-
 cti popinae ganearq; docuerunt: placet autem piper in obsoniis sola amaritudine quae & in indos peti-
 tur. Quis ille ut plinii uerbis utar qui primus cibus experiri uoluit aut cui in appenda auuiditate esu-
 rire non fuit satius? genera piperis plura longum candidum nigrum & rotundum: facillime adu-
 ratur piper longum alexandrino, sinapi piper appositum cuti forinsecus exulcerat, deuoratum uero
 nullam uentri infert lesionem: inter hortensia est herba reddens piperis saporem ob id piperiditis no-
 mine accepto, quā & siliquastrum uocant: piper rotundū & longū utinā mouet, ueq; ut inquit aristo-
 teles: & pblematis encycliis piper uesicā quidē soluet si large sumat, sed si parce aluū, e diuerso scamo-
 nea large sumpta aluū soluet modice uesicā, uina fiunt pipere & melle addito, quae alii condita alii pipe-
 rata appellant nostri municipes inter embāmata & liquamina sciri saporis: habent id quod piperatū
 uulgo uocat: cōpositū ex sapa & melle atq; aromatis: una discoctis. Exotico iure perfusos, pegrio
 liq̄mie madētes i usu mortaliū priō assā scdo elyx, tertio iurulēta fuerūt: ut docet, M. Varro assum
 dictū q̄ ab igni assudefcit: suadādo, maffum distillat calore qdā assum dici ex eo itēptat q̄ sine pigmē
 to saporis aliēi i obsoniis iferebat: assum, n. solū ueteres dixere: unde & assa uox noiā ore plata nō ad
 mixtis aliis muficis uocibus, M. Cato refert melos eē bipartitū unū qdē in assa uoce alterū qd uocant
 organico: elyx uero nūcupamus qd ex aqua decoctū ē nā lyxa aquā ueteres dixerūt: unū & lyxe dicti
 ministri militares: q̄ aquā ad tētoriā solēt ferre iurulētū āca iure dici noiē ipso significat: qd & iussu
 lētū appellari posse testis ē Lucius noster: q̄ in apologia scripsit hāc ostēdit q̄liter assus aut iussulētus
 piscis optime sapiat, iuualis iurulēta piphrahticos denotat illo uersu, & eodē iure natates mergere fi-
 cedulas didicit nebulōe parēte: res iurulēta magis alit q̄ assa: oia iurulēta aliēa sunt stomacho: ut me-
 morat Con. Celsus i secūdo: q̄ iurulētū quodq; facile itus corripit tradita: a quo id quoq; scribit q̄ ca-
 lesaciūt piper, sal, caro ois iurulēta, qd ex iure decoctū ē ut inqt Varro iucūdū magis ē cōditiōe succi iu-
 ra apitii: & paxamii iter irritamēta gulā: & istrumēta luxuriā popinarumq; delicias munerat Diuus
 Hieronymus lib. priō cōtra iouinianū, ius āt & cū ptoriū sit & cognū: hīc amphibolō illud exiit a. M.
 Tullio ego quoq; iure fauebo, & illud ius uerrinū nequāā. M. Varrō ē tertio de re rustica decēter di-
 ctū, sic hospes pisces nemo coquus i ius uocare audeat: graece ζωμοσ dicit ius: unde & ζωμοποιοσ di-
 ctus coquus nomē āt iuris exotici, externi: uidet significari liquamē gari & olei, sicut scribit Lucius
 nus ζωμοσ i x̄uσ μαργαρο κἀι ελεωκα τακεμερονσ, iura pisces Garo oleoq; pfusos: oxygarum
 quoq; inter liq̄mina celeberrimū est ex aceto, garoq; cōmixtū, plautus, male olere ait: cū una multa iu-
 ra confundit coquus, de iure nigro lacedaemonioq; qd illi uocant ζωμοσ μελοσ copiose scripsi in cō-
 mētariis tusculanarq; qd cū olim Dionysius gustasset aspernatuq; esset: tum coquam scite dixisse fe-
 rūt minime miq; si Dionysius illo iure delectatus nō eēt cōdimēta enim defuisse & cum ille q̄sisset q̄
 tum coquus labor inquit in uenatu sudor curfus ab euota, fames sitis his enim condimentis lacedae-
 monioq; epulā cōdiuntur. SCVRrula. Diminutiū scurrā est scurrūla, graeci βωμολοχοσ uo-
 cant: qui a nostris scurrā dicuntur, de quibus multa uidas: est autem scurrā a sequendo dictus hinc
 scurrilitas & scurriles ioci & scurrilis q̄ aliena sunt personae oratoris: ut, M. Tullius & Quintilianus
 docent antiqui planos dixere scurras: quasi seductores: qua dictiōe, M. Tullius, Gellius Oratius labe-
 rius usitati sunt. Rifu personabat, Graeco, τολεισ υμ ποσιον εκλορεϊτοτω γελοτι.

Altilia.
 Sagina-
 rium.
 Altilius
 sanguis.

Dos alti-
 lis.

Piper.
 Piperitis.

Piper ci-
 turinam.

Scamo-
 nea aluū.

Piperatū.
 Assum.

Assa uox
 Elyxum.

Iurulētū.

Oxyga-
 lus nigrū

laconicū.
 Scitum

coqui.
 Scurra.

Planus.

Sodali. Afino quem merito sodalem uocat qua simul esitatem: nam sodales ex eo dicti: quod una
 federent: & essent id est uescerentur: graece σὺσσιτοσ, dicitur de sodalitatibus: & sodalitiis: quae grae-
 ci σὺσσιτα uocant affatim scripsimus in tranquilli commentariis. Sodalitii crimen in lege ambitus
 fuisse plebibile Docet marcus Tullius in oratiōe pro plancio. CONtubernalis. Modo sodalis: mo-
 do contubernalis eleganter & scite asinus ex domini mensa uescens appellatur. MVLsi. Potio gene-
 rosa est ex uino melleq; confecta, de quo sunt scriptorum omnium plena uolumina emp mulfum ex
 fodali huic quippiam mei: quod dictum dominus se-
 cutus. Non adeo respondit absurde locutus es furci-
 fer: ualde enim fieri potest: ut contubernalis noster po-
 culum quoq; mulsi libenter appetat: & hemus ait puer
 lautum diligenter ecce illum aureum cantharū mulso
 contempera: & affer parasito meo: simul q̄ ei prebibe-
 rim commoneto: ingens exin oborta est epulonū expe-
 ctatio: nec ulla tamen ego ratione conterritus ociose ac-
 satis generaliter contorta in modum linguae extrema
 ladia: grandissimum illum calicem uno haustu p hau-
 si: & clamor exurgit consona uoce cunctōrū salute me
 psequētū: magno deniq; delibutus gaudio dominus:
 uocatis seruis suis: emptoribus meis iubet q̄druplū re-
 stitui precīū meq; cuidā accepiſſimo liberto suo & satis
 conficies, hinc promulſidaria uasa dicta mulso promulſidig; accommodata: iurifconsultus innuere
 uidetur promulſidaria fuisse uasa non tam ad continendum: q̄ ad sustinendum. Vlpianus auctor ē
 mulfum appellatione uini non contineri, graece μελικρατος. HEmus. Lego heus, ut fiat sensus
 illustrior, sitq; aduerbium uocandi. PARasito meo scite asinum parasitum suum appellat qui in cō
 uiuiū obibat munia parasitica: sunt auctores qui parasitos apollinis Mimos appellat, quod & epigrā-
 matista setire uidetur qui ex persona latini histronis sic inquit, & me laurigeri parasitum dicite phe-
 bi. A Plinio inter uolucres asio siue otus auis parasita dicta est cum sit imitatrix & quodā genere salta-
 trix, proprie parasitus dicitur qui cibi cā ridicula & dicit & facit uiuitq; ad alienū nutū unde & nomē
 a parasito parasitatio dicta & supparasitari plautinū uerbū est quod significat subseruire: & subassen-
 tari, quod prope officium est parasitorū: qui in comediis edaces describuntur: quorū deus uenter est
 quoz uoratrīnā & mores & dicta ridicularia unus omniū scitissime plautus expressit. Lucianus libel-
 lū condidit festiuū de parasito ubi docet artē eē parasiticā eāq; iucundissimā cuius finis sit εὐδαι-
 μονία, foelicitas: prisci parasitos dixere, δαιτύμ ορατ quasi conuiuas, idem Lucianus refert patro-
 clum fuisse achillis parasitū & merionē idomenei: quos Homerus uocat παροπτοσ, q̄si cultores
 & ministros, parasitus & rex sunt relatiua, ut enim libertus patroni sic parasitus regis, & cōtrario, ut
 patronus liberti sic rex dicit parasiti, parasitus ut docet suidas aliis quoq; noibus graece uocati, κολὰ
 εἰροπτοσλοιχοσ κροσσοτροπτοσ βελεροπολαιοσ, ex quibus illud est scitissimum τροπτοσλοι-
 χοσ quasi mensarum liguritor, sunt enim parasiti asseclae mensarum lautiorum: & quasi mures sp
 edunt alienum cibum: cenipetae prandipetae flagricibae. PRAEbibere. Praebere est quod gra-
 co uerbo dicit προπιπῖν, siquidem ex ritu conuiuali solet archiposia uel dominus cōuiuii ante bibe-
 re & mox alii subsequunt, quasi ille describat conuiuii bibendi legem. Dido uirgiliana cum praebi-
 bissem, & summo tenuis ore poculum attigisset, tum bitiae dedit increpitās ille impiger hausit spumā
 tem paterā, & pleno se proluit auro, phormio tamē terentianus ex pccitate parasitica inqt prior bi-
 bas: prior decumbas. Curgulio plautinus: propino inquit militi magnum poculū illeebibit. EPV-
 lonū. Conuiuiarq; qui sint epulones suo loco docuimus. GENialiter. Voluptarie de genio & genia-
 libus supra satis ac super. CONtorta labia. Septimus casus est, numeri singularis, nam foeminino
 genere labia declinat itidem in illo uersu uetusto, anima agra & saucia cucurrit ad labias mihi. Do-
 natus ita distinguit, ut labra sint superiora labia inferiora, labre proprie asinorum dicatur: ueq; hac
 indiscriminatim usurpantur. PERhausi. Ebibi. SALute me prosequentium. Ex more cōuiuali
 dictū quo salutē & icolumitatē p̄cari solemus potioribus, q̄ uno potu plurimū hauserūt. DELibu-
 tus gaudio, pfusus ad aiū trāstulit qd ē corporis nā p̄prie pfusus delibutus auctore donato unctus
 dū, unde delibutū unguetō saepissime dici leges ap̄ eruditos. Terētius i phormiōe fati ē si te delibutū
 gaudio reddo, emptoribus meis: pistores, & coquo. QVAdruplū p̄ciū, plus hic n̄ dixit q̄ Lucius
 q̄ ait dominū αλλοτρωσντορ, alteq; tantū q̄t erat p̄ciū emptoris iussisse p̄solui emptoribus asini.

Sodalis.

Mulfum

Acetum,
 mulfum,
 promul-
 sis.
 Promul-
 si daria.

Parasitus

Parasita-
 ri

Ars para-
 sitica.

patro-
 clus.

Achillis.

parasitus

parasitus

regis.

praebibe-
 re.

propina-
 re.

Delibu-
 tus
 audio

Peculiat. **P**eculiat, Signate locutus: nam peculium proprie seruorum: unde & peculiatos dicimus seruos habentes peculii epulentum: quos plautus peculiosos appellat, sic enim scribit in rudente peculiosum esse decet seruum, & probum quem hero praesente praetereat oratio, peculium quoque dicimus patrimonium filii familias: ut docent iurisperiti, & annotauimus apud tranquillum: Lucianus *ταπει*

Liberti
proten/
tissim,
rigitur patrono. Accipitissim liberto, Idonei auctores tradit liberos fuisse iterum tā gratiosos tāq
fauorabiles: ut domini patrōiq; fi
erēt: ut regē potirēt ut ornamētis
peculiato: magna praefatus diligētia tradidit: qui me

propterea insignirent: tales fuerunt sub claudio pallas, Callistus, narcissus, quorum ipso claudius obsequabatur in liberto statio gratiose nimis male audiebat, uerum ut sancte & salubriter precipit, M. Tullius in epistolis ad quintum fratrem seruos & libertos regere debemus, speciales gratiosi liberti dignitatem habere nullam potest: libertus sit quidem acceptus dilectusque patrono ita tamen ut se libertum non domum esse meminerit, SVFFOXO cupidus. Apud graecos in deliciis satis humanae: satisque comiter nutrebat: & quo se patrono comedatione faceret: studiosissime uoluptates eius per meas argutias instruebat & primum ne quid mensam accubitus suffixo cubito: dei adulterari: & et saltim sublati prioribus pedibus prodouit: quodque esset ad prime mirabile uerbis nutum commodare: ut quid nolle: relato: quid uelle: reiecto capite monstrare: sitiensque pocillatore respectu: ciliis alterna conuiues bibere flagitare: atque haec omnia perspicile obediebat: quod nullo est monstrare scilicet facere: sed uerebar: ne si forte siue magistro: humano ritu hoc ederet:

Catuli melitei fuerunt κυριαρχία μελιτείων κα/ tulī melitei ab ifula melite ita nū/ cupati quales erudiit: in oēs mo/ tus saltatorios iāq: ex hac re aucu/ pii genus q̄si quodā & lucri factū

Dictum
caesaris.

Exar- q. exarmati ēent: ad pauorē & ridiculū excitandū dicūt āt a lāpridio leones exarmati manufefacti: &
 ti leones, cicures quali armis feritatis exuti: manfuetarii uero funt dōmitores beluaz qui cūcūrat, manufefaci
 Manfue- taria, Firmicus maternus i. vii. oriētē septētridē erūt māfuetarii feragūz urfos uel tauros depōi
 tarii, ta ferocitate humāis cōuerfatiōibus sociēt, Augustinus libro primo de libero arbitrio, ridiculū ēit: in
 quit sapientes uocare istos, quos uulgo māfuetarios nūcupāt, hoc ex Luciano aduerbiū, πρῶτα περι
 και τὰ κλῖρεσθαί με ἐπὶ τὸ κλῖρεσθαι ὥς τι περὶ τὸ πορευτὰ γὰρ οὐκ ἐποίησεν εἶτα καὶ πρὸς τὰ εἶρη
 τὸ κακὸν ὀρεῖσθαι ἐπὶ τοῦτο δὲ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπορεύετο αὐτὸν suffixo cubito dixit se accubuisse: urf
 exprimere conuulgiu morē: qui ubi farti sunt cubo, distenti cōsueuerūt in cubiti se reponere Ora/

In cubitū tius languidus in cubitū: iā se cōiua reponit idē alibi quoq; inquit & cubito remanete p̄sō, de illo q̄
reclinat. cubito suffixo mētum fulciebat: ut moris est: dixit festiuissime Plautus ecce medicat. collūnā mēto
suffulsit suo. VERbis nutū cōmodare. Græce dixit Lucianus κἀταρπύειν κἀταρπύειν ἵπποτατο
φάρσος: id est annuere & renuere: ad uerba docuit. R Elato. Quādo aliquid renuimus: & nolumus
id relato hoc est retro lato: & in diuersa reducto capite significamus: q̄do uero q̄piā annuimus & uo
lumus id capite in anteriore partē projecto ostendimus: hæc cū ab asino fierēt mira uidebant. cū asin
us naturaliter sit brutus & tardus: unde puerbiū inoleuit opoσ λυρσσ iasinas ad lyrā. POcilla
tore. Poculorū ministratore & piscerna quē graci uocāt οἶνο νοσι. Cil liis cōiūne. Mō dextrū mō

Conni- finistrū supercilliū mouēs, & oculis quasi innuēs pincernā, cōniuere est oculos claudere, de his qui co-
uere. niuēt scribit Plinius in x. inde trāslatū uerbū ad alia quoq; est: ut dicamus dii cōniuēt in delictis mor-
taliū, quādo, si nō puniūt, & quasi oculis clausis se se nō uidere dissimulat cæsar dictator in peccatis mi-
litaribus cōniuebat: hic cōniūs referat nūtū quo pocillator ab asino admonebat ut præbēda po-
tionis. Lucianus τοῖς οφθαλμοῖς τοῦ διποχόου κίπρις αἶσιν, idest oculis pincernam cōmouens. VE
lut monstrū obtrūcatū. Apud historicos legimus quēadmodū prodigiosi fetus in mare proicieban-
tur, ex aruspicum responsō. Liuii libro, xxviii. uidē uero aruspices ex ethuria acciti fœtum ac turpe p-
digium dicere extorrem agro Romano procul terræ contactū alto immergendū uiuū in arcam
condidere prouectū q̄ in mare proiecērunt, pleriq; asinum dicebant tanq̄ prodigiosum ex eo q̄ ri-
rus humanos effingeret esse morte multandum, & uolucris pro pabulo tradendum.

peculatio:magna præfatus diligētia tradidit: qui me
fatis humāe: satisq; comiter nutriebat:& quo se patro
no cōmēdationē faceret:studiofissime uoluptates eius
p meas argutias iſtruebat & primū ne qdē mēſā accūz
beī ſuffixo cubito:deī adulctari:& ēt ſaltaſ ſublatiſ pri
oribus pedibus pdocuit:quodq; eēt ad prime mirabile
uerbis nutū cōmodare:ut qđ nollē:relato:qđ uellē:re/
iecto capite mōſtrarē: ſitienſque pocillatore reſpecto:
ciliis alterna cōiūēs bibere flagitarē:atque hæc oīa pſa
cile obediebā:q̄ nullo ēt mōſtrate ſcilicet facerē: ſed ue
rebar:ne ſi forte ſiue magiſtro:humāo ritu hoc ederē:
pleriq; rati ſeuū preſagiū portēdere:uelut mōſtrū oſtē
tūq; me obrūcarū:uulturiis opimū pabulū redderēt.
Iāque rumor publice crebuerat:quo cōſpectū: atque

Famigerabilem. Illustrem ac fama celebratum, & ut græci dicūt epiphanem, sic olim anthiochus cognominatus est epiphanes, hoc est præclarus, cuius meminit iosephus libro. x. antiquitatū. SAL- tantem asinū, Tripudia agentem: & motibus corporis gesticulantem, hoc enim proprie saltare signi- ficat: unde saltatores & saltatrices dicuntur: qui quæue in tripudiis staticulisq; dādis sunt elegatiorēs hic ludum quoq; saltatorium nominat: in quo saltare docentur, Macrobius in tertio saturnalium. Filii senarum in ludum saltatorium cōmeabant, & illic crotala gestantes saltare discebant, M. Cato. Ludus.

famigerabilem meis miris artibus effeceram domi-
num. Hic est qui sodalem conuiuâque possidet luctâ-
tem asinum saltantem asinum: uoces humanas intelli-
gentem: sensum nutibus exprimentē. Sed prius est: ut
uobis: quod initio facere debueram: uel nunc saltem
referam: quis iste: uel unde fuerit Thyasus: hoc enim
nomine meus nuncupabatur dominus oriundus: pa-
tria corintho: quod caput est: totius achaia: pro-
uinciae: ut eius profapia: atque dignitas postulabat.
gradatim per mensis honoribus quinquennali magi-
stratui fuerat destinatus: & ut splendori capefcen-
dorum responderet fascium: munus gladiatorum

stā inuenerunt, quā carpit oratius in Romanis uirginibus, sic scribens motus doceri gaudet ionicis
maura uirgo, & fingit artibus, Plato secundo de legibus uolunt auctor est unū quodq; aīal natū
fit & mira uidere asinū saltātē quis nescit; cū nullū aīal minus aptū sit saltationibus; cū asini peculiaris
sit ῥαρορτισμός, tarditas, unde prouerbiū natū ὀρθὸς πρὸς αὐλοῦ, asinus ad tibiā & illud, ὀρθὸς παρὰ
τοῦ κρημνίου, asinus aures mouens, dicitur de hominibus brutis & insensatis, quoniam ut grāci dicunt,
τοῖς ὀρθοῖς τὴν ῥαχὴν σπινθύνει, aīal est tardū. NVtibus experimentem, sicut mutis hominibus nutus sunt &
membroz gesticulationis pro uerbis ad sensum exprimēdum ita in asino nostro nutus corporis &
motus significat.

nomē propriū eſcū alias thyafus ſaltationē tripudiūq; ſignificet. Quod ex Virgilio carmine ſatis notū. Daphnys thyafus inducere baccho. thyafus ut græci tradunt & docet ſuidas eſt ἱερός ſacer chorus ἐπὶ τοῦ οἴου ἐπὶ τῷ τῶρι qđ ſignificat currere ἵκω τῶρι dicunt ſaltatores & proprie in ſacris bacchidici & thyafus multitudo cōgregata. Caput achaia. M. Tullius corinthū totius græciæ lumē appellat. de quo Lucius florus hæc carthaginiſ ruinā ſtatī corinthos excepi: achaia caput græciæ de cuius inter duo maria jonii & egeū. quaſi ſpectaculo expoſita. Lucius mumius corinthū dirrupuit. deī de tuba præcinentē deleuit. unde achaici cognomē inuenit de ære corinthio: qđ eſt ꝑciōſiſſimum cādelabrisq; corinthiis nō par̃ multa. Plinius in xxxiii. ueteres Romani teſte. M. Tullio in orationē cōtra Rullum tres ſolum urbes in terris oībus metuērūt carthaginē corinthū & capuā tāq; poſſent ipe rii grauitatē ac nomē ſuſtinere. itaq; delectæ ſunt oēs corinthii ueſtigiiū uix relictū: q̃ erat poſita i an guttis atq; faucibus græciæ. unde nō contumelioſius q̃ ueris philippus macedoniæ rex corinthū in achaia chalcidici

Cōpedes
 grāciā,
 Pyrene
 Ephyre
 Egialos
 Gradus
 honoz
 Neophy-
 tos,
 Fafces
 Nugæ
 acurfiæ.

Famige/
rabilis.
Epipha/
nes.
Saltare.
Ludus.
Saltato/
rius.

Staticuli.

Saltator.
probro/
fum.
nomen.

Thyafus
Corin/
thus de/
leta

Lōpedes
graciae.
Pyrene
ephyre
gialos
Gradus
onog.
leophy/
os.
asces
lugæ
curtiæ.

meltris magistratus: quod q̄ ridiculum sit omnes bene litterati intelligunt: quibus magistra lectioe
 compertum est: proconsulare imperium fuisse annuum: quod interdum in secundum & tertium
 annum prorogabatur: sicut proconsulatus afiæ quinto ciceroni est prorogatus. TRIduanis spe/
 ctaculis. Vt per triduum exhiberetur præbereturq; Primus iunius Brutus munus gladiatorii i ho/
 norem defuncti patris edidit Liiio & Valerio auctoribus. pingi autē cœpta sunt gladiatoria mune/
 ra atq; in publico exponi a Caio Terentio Lucano: qui ut refert Plinius auo suo. a quo adoptatus fue/
 rat. xxx. paria in foro per triduum
 dedit tabulamq; pictam in nemo
 re diana posuit. NObillissimas
 feras. Mos fuit munerariorum.
 sic enim appellantur editores spe/
 ctaculorum. ut feras feratumque
 confectores exhiberent in ludis.
 Legimus pompeium exhibuisse
 elephantos uiginti: qui i circo de/
 pugna uere: getulis ex aduerso ja/
 culantibus. idem nec non & sylla
 pugnam leonum iuatorum de/
 dere in spectaculis: præterea sole/
 bant principes Romani feras no/
 uitate formæ. monstrabiles po-

triduanis spectaculis pollicitus: latius mūificentiā suā
 porrigebat: deniq; gloriæ publicæ studio: tūc thessaliā
 ēt accesserat: nobilissimas feras: & famulos ide gladi-
 tores cōparaturus. Iaq; ex arbitrio dispositis cōemptisq;
 que oībus domuitionē pabat: sprætis luculētis illis su-
 is uehiculis ac posthabitis decoris prædæ: carpētis q̄
 ptī cōtectæ: ptī reuelata frustra: nouissimis trāhebātur
 cōsequiis: equis ēt thessalicis. & aliis iumētis gallicāis:
 qbus generosa soboles perhibet præciosam dignitatē:
 me phaleris aureis. & fucatus ephippiis & purpureis

Munera/
 rii,

Cum bi/
tho bac/
chius. •
Pacideia/
nus.
Andaba/
tæ.

Plaustrū
unde.
Arcera.
Euitas.
Conse/
quia.
Eq tessā/
lici gene/
rosi.

Phalerae.
Phalera/
ta dicta.
Ephip/
peiti eq.

triduanis spectaculis pollicitus: latius mūificentiā suā
porrigebat: deniq; gloriæ publicæ studio: tūc thessaliā
ēt accesserat: nobilissimas feras: & famulos idē gladiā-
tores cōparaturus. Iāq; ex arbitrio dispositis coemptis
que oībus domuitionē pabat: sprætis luculētis illis su-
is uehiculis ac posthabitis decoris prædaz carpētis q̃
pti cōtecta: pti reuelata frustra: nouissimis trāhebātur
cōsequiis: equis ēt thessalicis. & aliis iumētis gallicāis:
q̃bus generosa soboles perhibet præciosam dignitatē:
me phaleris aureis. & fucatus ephippiis & purpureis

pulo romano ostendere, sic illos augustinus tigrim mansuetam ostendit in cauea, sic & pompeiani ludi ostenderunt chaum mastilis insignem, & cephos pedibus humanis spectabiles. FAMOSI GLADIATORES. Inter gladiatores famosos numeratur bithus & bacchius, qui cum multis interemissent commissi iter se mutuis uulneribus conciderunt unde prouerbiale illud factum est, cum bitho bacchius quando pares inter se depugnant celebratur quoque est pacideianus ille gladiator qui apud Lucillum ait occidam illum equidem & uincam si id quaeritis iquit usque adeo studeo atque odio illius efforor ita eiusdem meminit Oratius in sermonibus aut pacideiani contentio polite mireris, xvij. parte uirginis nascetur gladiator publicis uoluptatibus deputatus, ut tradit Firmicus maternus, obiter annotandum quod inter genera gladiatorum sunt & andabatae, qui oculis clausis digladiantur quorum meminit Hieronymus & a. M. Tullio scriptum est in epistolis ad trebatium: quem antea ne andabatam quidem defraudare poteramus, M. Varro condidit librum titulo andabatarum, sicuti indicat Nonius apud quem saepe aduocatur, M. Varro in andabatis. DOMITIONEM. Ictorem domum, & iter in patriam. POSTHABITIS. Postpositis neglectisque. REUELATA. Aperta, M. Varro auctor est plautum ab eo dici quod ex omni parte palam est: & quae in eo uehuntur reuelata perlucet: ut lapides asseres tignum, & diuerso acera, uehiculum est ex tabulis uiminibusque confectum & undique munitum, de quo Au. Gellius haec arcera uocabat plautum tectum undique & minutum: quasi arca quaedam magna uestimentis instrata: quia nimis aegri aut senes portari cubantes solebant. ARCEAE meminit lex decem uiralis his uerbis, si morbus euitae uirtutis existit, qui in ius uocabit iumentum dato, si nolet arceri, ne sternitur, ubi auitas significat senium & longa aetas. CONSEQUIS. Appendicibus, & quasi sequaelis, sic supra pedum comitatus extrema conseqa consequendo, consequae dicuntur ut ab exequendo exegae. EQVIS thessalici, Plinius equos thessalos probat scribens inuentum esse thessalorum ex equis depugnare aduersus tauros eosque necare quod spectaculum primus dedit Romae Caesar dictator, M. Varro in secundo de re rustica tradit equos bonos & nobiles dici a regionibus, ut in graecia dicunt inquit thessalici equia terra apuli ab rosea roseani, Strabo auctor est thessaliam pascendis equis esse commodissimam: quod equorum genus arcadicum & argolicum & epidauricum maxime excellere prodidit in viii. Iumentis gallicanis Plautus in aulularia danans equos gallicos iquit, uilliores fieri gallicis ceteris, hic uero laudant a sobolis generositate, hodie quoque ex gallia generosi equi boitate probantur. PHALERIS aureis exornatus, Lucianus στρομέατα πορφύρεα ἐπιβαλλομένη καὶ χαλίου τοῦ εἰσεδελχόμενου ἀργύρου καὶ χρυσοῦ περιτοῦ κίλινδρον, id est purpureis stratis insternebat, & frenos ore continebat, argento & auro uariiegatos phaleras dici ornamenta equorum equitumque testes sunt scriptores omnes, Plinius iter dona militaria phaleras numerat, qui scribit in vii. fictum dentatum donatum esse phaleris, xx. quinque, id est in xxxiii. refert olim equa strae ordine indignatentem phaleras abiectissimae phalerata dicta pro honestis atque ornatis, ut exponit Donatus apud Terentium, sic scribentem in phormione uir phaleratis dictis seducas me & meam duces gratis, Graeci auctore fluida uocant φολλόρα πρόσωπὸς πύλας καὶ κοσμήσις τῆς κόττο μετώπου τῶν ἵππων, id est frontalia & equorum in frondibus ornamentum. FVCA ephippii, Strata sunt equorum, unde & nomen, hinc equi ephippiati dicunt ephippiis instrati Caesar de moribus seuorum sic refert, neque eorum moribus turpius quicquam aut iertius habere quam ephippiis uti itaque ad quous numerum ephippiatorum equitum quous pauci adire audet, Frenos & strata equorum hoc ephippia primi pelethronii inuenerunt, fucata uero accipimus pro depicta & fuco pigmentorum exornata

TAPETis, Sic apud Virgiliū equi tapetibus insternunt ita scribentē istratos ostro alipedes pictisq;
tapetis, dicit autē tapetū, ut templū. Itē hoc tapere, ut hoc sedile, & hic tapes tapetis, ex græca declina/
tionεο ταπησ του ταπητος. PICTilibus balteis, Cingula iumentoria noīe balteorū signare ui/
detur. A calphurnio lateralis cingula foeminino genere decenter pōnī pro balteo quo latera iumen/
ti ambiuntur, sic enī ait alternat uitreas lateralis cingula bullas, alias baltea militaria sunt cīgula, qua
si bullata dicta, quibus etiā equi exornantur in pectoralibus. TINTinabulis perargutis, Lucius ap

Lateralis
 cingula.
 Baltea.
 Codion.
 Codon.

tapetis: & frenis argenteis: & pictilibus balteis: & tin-
tinnabulis perargutis exornatum: ipse residens amā-
tissime: nonnunq̃ cōmissimis affatur sermonibus: atq̃
que inter alia pleraq̃ summe se delectari profitebatur:
quod haberet in me simul & cōuiam & uectorem. At
ubi partim terrestri: partim maritimo itinere: conse-
cto corinthus accessimus: magnæ ciuium turbæ cō-
fluebant: ut mihi uidebatur non tantum Thyasi dan-
tes honori: q̃ mei conspectus cupientes: nam tanta etiā
ibidem de me fama peruaserat: ut non mediocri quæ-
tui præposito illi meo fuerim: qui cum multos uidez-
ret nimio fauore: lusus meos spectare gestientes obse-
rata fore: atq̃ singulis eorum seorsus admissis: stipes ac-
ceptas non paruas summulas diurnas corradere cōsue-
rat. Fuit in illo conuenticulo matrona quædā pollens:
& epulens: quæ more cæterorū uisum meum mercata:
ac de hīc multiformibus ludichris delectata per ammi-
rationem assuidā: paulatim in ammirabilem mei cupi-
dinē incidit: nec ullam uesanā libidini medelā capiens
ad instar asinariæ pasiphæ: cōplexus meos ardentem

pellat κωδωνας, ἧ Lucius no-
ster tintinnabula, κωδωνέες εἰσι
πτορο μου μελτος μουσι κω-
τότορ ἐμφορ οὐρετες νι, tintin-
nabula appendebantur canticum
ualde musici refonátia. Apud si-
lium codon accipitur nō p tinti-
nabulo sed pro tegumétro pelli-
ce, gracceni κωδιον pellis uil-
losa est, & ut inquit fuidas τῆρο
βατοῦ Δερμα, carmē filii ex ca-
ralogo subscripsi: spicula bina ge-
runt caput his codone ferino stat
cautū, perarguta bono epitheto
tintinnabula dicuntur, quasi sono-
ra obstreperas atq; uocalia, sicut
graccē ἐμφορ οὐρετες κωδωνέες.
Argutari uerbū uetus est, quod
significat loquaciter p loqui,
uius totū diem argutatur quasi
cicada. Comissimis, Suauissi-
mis, ET uectore. Annotatī grā-
matici uectore bifariā dicūt & eum
qui uehit: & eū qui uehit, hic pro
iūmēto quod uehit positum est,
apud iuriscōsultos uectores dicū-
tur hi qui nauigio uehuntur, hic
& apud lucanū inquit Cæsar, so-
la est hæc cā timoris uectore non

noīe fuū. CONſpectus cupiētes. Vt ſupra diximus ſunt qđā noīa forma participioꝝ poſita. q̄ ge/
nitiuo caſu iūgiſ. ut fugitans litiū appetēs pecuniæ cupiēs cōſpectus ſiue cōſpectionis. Saluſtiuſ p̄ ſu/
platiū dicit cupiētiffimus legis. PR Opoſito modo. Lege p̄poſito meo. hoc eſt illi. qđ poſitus p̄. Epiftates
feſtuſq; erat meæ cuſtodia. græce dicit. ἐπιτοῦ τῆς ἐπιſtates q̄ dictione uſi ſunt & noſtri ſcriptores
M. Cato uillicā epiftatā appellat quaſi uillæ p̄poſitam atq; p̄fectā. GEſtientes. Cupiētes. LVſus
meo. Lucianuſ appellat. παραδοξὰ ἐργα. incredibilia atq; inopinabilia opera. OBſerata fore. ἐπι
κωσ clauſis foribus Oratiuſ excluſuſ fore. Plautuſ aperit foris. SEORuſ. ſeperatim. STIpes.
Nūmoſ. SVMmulas corradere. Colligere in unū cōtrahere aceruoſ nummoꝝ quotidianuſ. ſum/
mulæ ad nūmoſ referunt. Iuuenaliſ ſummulā ne pereat. OPVlens. Opulēta opulſcere uerbuſ ue/
tuſ eſt. qđ ſignificat opulentū fieri. opulentiſ quoz pro opulētia dicit ueteribuſ. Plautuſ in milite
quaſi eiꝝ opulentitæ reuerariſ. de hac matrona ſic Lucianuſ. γυνὴ ξερὰ οὐ μετρίᾳ κεκτημένη
την οὐ ψιπὶ κόρη παραλαιοῦς εἰς ὁ δὲ εἰρ ἐμε ἀριτοῦ τὰ εἰς ἐρωτὰ. μονοῖερμον. εὐπρίπτει. mulier
qđam peregrina opulenta uiſum meum emata introgrediens. ut me prandētē uidit in amorem
mei feruentiorē incidit. AD inſtar aſinariæ paſiphae. Oppido qđ decenter paſiphae aſinaria muli/
er dicta. quæ ita expetebat aſini cōcubitum ſicut illa paſiphae poetica tauro ſuppoſta ferinoſ coituſ
adamabat. reſ eſt teſtimonio poetæz noſtiſſima. & hiſtoricoꝝ monumentiſ celebrata. quæ admodū
paſiphae ſoliſ filiſ minoiſ uxor tauri amore flagrauit. & opificio dedali intra uaccā ligneam incluſa
ſeptam corio iuuecæ. cum tauro cōcubuit. ex quo cōcubitu natuſ eſt minotauruſ cātatiſſimuſ. Vir/
gilianuſ carmē in ore omnium eſt. hic crudeliſ amor tauri ſuppoſtaq; furto paſiphae mixtuſq; ge/
nūſ proleſq; biſformiſ. minotauruſ ineſt. Veneriſ monumēta nephādæ. Neroniſ principatuſ inter cæ
tera ludicra ſpectacula tauruſ paſiphaen in lignæ iuuecæ ſimulacro abditā inuit. ut multi ſpectan/
tium crediderunt. hoc idē ſpectaculi genus celebrat & Martialiſ. hiſ uerſibuſ. iunctā paſiphae dictioe locuſ filii
credite tauro uidimuſ accepiſ fabula priſca fidet. Apud ſiliuſ in. viii. punicoꝝ ſic paſſim legiſ. hic
genuſ ordiſ Minoſ inuiſa. tauro paſiphae. dictio illa inuiſa paḡ qđ rare uidetur cū fabula. unde le/
gere poteſ inuiſa uel imixtaq; tauro. ut cōueniat cū archetypo Virgiliō ſuppoſtaq; tauro paſiphae.

Epistates

Foris.

Sûmula.

Opulens
Opulifce

Opulenz

titas
Definies

alitaria.

1979-1980

Altor
Altellus
romulus

Præstola
ri

Pulvilli.

Puluillū
cubito
subiicere
quid

Folles p
accubitis

Pluma p
xīa corpi
mollior.
Toralia.
Stragula.

Stromata
Peristro /
mata.
In stratū.
Murices.

Tyrius
color.

EXPECTabat, Lego expetebat hoc est cupiebat desiderabat : Lucianus ἥτορ ἐπιθυμῶν σὺ ποῦ σί/ ας προσελθόντα, in desiderium cōcubitus puoluta, CVM altore, Educatore atq; nutricio ab alē do alor dictus, altū quoq; ueteres dixere ab alendo, quasi alitū enutritūq; nāq; ut docet Priscianus ab alio tā altus q; alitus dicitur, Altellū Romulū dici autumāt, quasi altū in tellure, uel qđ telis alere sūt ter noīa pietatis apud Aesonū est altorū, nutritor. DE pacta est, Lucianus, μισθὸν ἀπορροιστὰ / τῇ ὑπὲρ χερός, mercedē opulentā epistate promisit. NE Quāq; Potest legi nequāq; ἱπρός, & uo/ terator pōt & nequaquam ex Lu ciano qui ait, κακείροσ οὐδὲρ φροτιστάρ, εἴτε καὶ ἀρυσεῖ τῇ / ἔξουμον εἴτε καὶ μὴ λαμβανεῖ / τὸν τὸν μισθόν, & ille nihil cu/ rans siue ex me aliquid utile expe diret siue non caput mercedem,

PRÆstolante Paratam expectantem, Lucianus καὶ τὴν γυναικὰ εὐροῦμεν πολλοὶ ἀφίλως / ἡμῶν ἐπὶ τῇ εὐαρίᾳ εὐχῆ, præstolari quod & supra annotavi significat præsto esse & apparere: hoc est obsequi & tunc iungitur cum dativo, Tullius qui tibi ad forum aurelium præstolarentur: dici mus & præstolari te pro expecto te. Tullius dixit, præstolantem cubiculo meo matronam offendimus. Dii boni qualis ille quaque præclarus apparatus: quatuor eunuchi con festim puluillis compluribus uestose tumentibus: pluma delicata terrestrem nobis cubitum præstrunt: sed & stragula ueste auro ac murycetyrio de picto probe confesternunt. ac desuper breuibz admodum sed satis copiosis puluillis aliis nimis modicis

QVIS, Quibus, Ceruices suffulcire. In hanc sententiā Plinius, eo deliciae procellere, ut sine plumae Sarranū instrumento durare iam me uirorum quidem cerces possint. FAcessunt, Legendum est feces ostrum, sunt hoc est abeunt absceduntque mancipia post instratum matronae accubitus. Lucianus εἰτα ἰο/ μέρη τῆς γυναικὸς εἰραπύροτες αὐτοῦ τῆς ἰούπυροτος δάμαστίου ἐκείθεν δ' οὐρ, idest serui matronae cuncti dormitum non procul a cubiculo matronali, CEREN. Lucianus καὶ ἐ λυχνον ἐν/ δ' οὐρ ἐκείσε μὲ γὰρ τὸ πῦρ λαμπρὸν ἐρεοῖ, idest intus incendit lychnum magnum flammas plen/

quis maxillas & ceruices delicatæ mulieres suffulci-
re consueverunt: superstruunt: nec dominæ uolupta-
tes diutina sua præsentia morati: clausis cubiculi for-
tibus facessunt. At intus cerei præclara micantes lu-
ce: nocturnas nobis tenebras inalabant. Tunc ipsa
cuncto prorsus spoliata tegmine: tenia quoq; qua de-
coras deuinxerat papillas: lumen propter ad sistens: de
stagneo uasculo multo sese pungit oleo balsamo: me-
que indidem largissime perficit: sed multo tanta ipen-
sitis cura etiam nares perfundit meas. Tunc exosculata
pressule: non qualia in lupanari solent basiola iactari:
uel meretricum poscinũmia: uel aduectorum negoci-
nũmia: sed pura atq; sincira: instruit & blandissimos

pharii dicti strophiorum artifices: quorum meminit Plautus in aulularia, Martialis fasciam pectora
lem: appellat sic scribens in aphoretis fascia crescentes dominae compescit papillas, ut sit quod ca
piat nostra tegatque manus: eidem mamillare est indumentum pelliceum, ad mamillas compescen
das illo disticho, taurino poterat pectus constringere tergo, Nam pellis mammae non capit ista tu
as. Alias strophium diminutiue strophium dicitur corona, Plinius in, xxi, Tenuioribus eoronis
utebantur antiqui strophia appellantes: unde nata strophiola: strophus quoque. Quod graece strophion
appellatur pro insigni ponebatur in capitibus sacerdotum pro corona: apud phaliscos festum uoca
tur strupearia quasi stropharia quia coronati ambulant. Tusculani quoque quod in puluinari poni
tur castoris stropum uocant: hinc hodieque uocabulo rustico ex latinitate ducto stropi dicitur uin
cula corticia & rurestria ad strophiorum idest coronarum similitudinem confecta. LVMEN pro
pter assistens, iuxta cereum adstans, propter significat prope, & iuxta Lucianus, πορροιστω λυχ
πο idest astitit ad lucernam. STAGNEO, Plumbi qui primus fuit in fornacibus liquor stagnum
appellatur: qui secundum argentiurum, qui remansit in fornacibus galena, hoc ideo annotauit, ut
intelligeres quid sit galena apud Plinium Aristotelem ceteros. Galenam uocari tradit Plinius ue
nam plumbi, argentiue communem quam & molibdenam nuncupant, stagnum illitum aeris ua
fis saporem gratiorem facit, & compescit aeruginis uirus. OLEO balsamo. Inter unguenta boni
tatis palmam dant balsamo: quod omnibus odoribus praefertur. Praecipua gratia est lachrymae se
cunda semini tertia cortici minima ligno, summa balsami probatio est ut lac coagulet, & in ue
ste maculas non efficiat, liquor balsami uitiatum oleo rosae lentisfic & terebinthi, sincerum densatur
in tepida aqua fidens adulteratum olei modo innatat. Millibus denariorum festarius balsami uen
ditur, Lucianus in hac sententiam, μωροεκ τιποσ αλαβαστρου προχωνεμη τοτω αλει φεται
idest unguentum ex alabaistro promens eo perungitur: unguenta optime seruari in alabastris:
odores in oleo: auctor est Plinius, hinc illud Ciceronis ex academicis, Quibus etiam alabastris ple
nus unguenti putere uidetur. Idem Plinius hanc materiam luxu esse maxime superuacuit tradit cu
illico unguenta expirent: & suis moriantur horis, commendatio eorum: ut transuenerit foemina
odorini uiter, etiam aliud agentem. INDIdem, Ex eo uasculi unguento. NARES meas, Lucius
ΕΡΑΣΗΝ ΑΛΙΟΤΑ ΤΗΡ ΡΙΡΑ ΜΟΥ ΜΥΡΟ ΕΡΠΕΛΗΣ idest indidem nares meas ualde unguento repleuit.

EXASCVlati κατεφίλησεν. PRESSVLE. Martialis basia da nobis Diadumene prefla: quot in-
quis. POSCINnumia. Decenter fictum uocabulum: ex posco & nummis, nam profecto basia me Poscinu-
retricia nihil aliud q̄ nummos poscunt, apud Plautum i bachidibus suis suis uariis, inter deos ama- mia basia
tori damnosissimos enumeratur. ADVEſtorum. Legi potest aduentorum, ut supra in primo uo-
lumine aduentores pristinos raucus appellat: horum basia graphiceque confecto uocabulo negocii/ Negoci/
nummia nominantur: quoniam scilicet nummos negociantur, & illæ illecebræ atque ofulationes nūmia,
negociatorum nummos quærunt.

AFFATVS. allocutives. **AMO** & cupio. Hæc sunt blâdissima matronæ ad asinum perinde ac
 amatorem alloquia: & affatus: quibus affectus quidam uehementior explicatur. Quis quibus.
CAPISTRO præsum. **LUCIÂS** καὶ μεκτηρ φορβαίος λαβοῦερον επιτοχ αὐμερεια κέ σι. me ca/
 pistro captrum traxit ad lectum. **OBITURUS.** Aditurus: accessurus. **VINO** madefeceram. Vinum
 libidinis est incentium: & sine libero friger uenus: ideo uino se proluerat Lucius: ut in palestram cu/
 pidineam foret alacrior: atque propensionem accesserat & unguentum: calcar alterum ueneris & fuscita/
 bulum: Lucianus. οἰσώτια λαίω
 ὑπο βεβρῆγ. μερσ καὶ τὸ χρώ/
 τι τοῦ μύρου οἰσθρήμερος. u/
 nō uetusto irrigatus: & unguen/
 to extimulatus. **PROLUUIUM**
 libidinis: cupiditatem cōsiderium
 promptitudinem coeundi. Prolu/
 uium enim dici uidetur: quasi p/
 lubium a lubendo. **A.** Gellius in
 iiii. in hanc sententiā: accircoem
 pedoclem uersu isto nō a fabulo
 edendo sed a rei ueneriæ pluuiio
 uoluisse hoies deducere Dixit te
 rētius in Adelphis quod pluui/
 um quæ cīsta subita largitas ubi
 pluuium a donato exponit prō
 mptus animus ad largiendum.
 Neuius incolace inquit facere in
 proluuiio est: quasidicas in prō/
 ptu: & desiderio: laberius mea
 matronali pudore pluuium me
 reitricis progredi coegit. ueteres
 & proluuium & proluuiem & p/
 lubidinē dixerunt ab eo quod lu/
 beat: unde etiā Venus lubetina di/
 cas: proluuiū audiendi dixit Au/
 Gellius. p desiderio & libidine.
TANq̃. Scribo tamq; ut sint
 duæ particulae. **LABIAS.** Supra
 diximus scē genere labias dici a
 scriptoribus idoneis: q̃ nunc neu/
 traliter labra dicuntur. **PVR**
 purantes. labra rubentia: & rosis
 pumicātibus æmula foeminā ue/
 nūstiat: epigramatista optat i puero
 pestanis emula labra rosis. **ENOR** mi. Immodico p̃gradi: enor/
 mitas stipendiorum dicitur spartiano pro nimia largitate. **SAXEIS** dentibus. Tales nimirum sunt
 asinini dentes: asinorum genus. xxx. mense dentes emittit: deinde senis mensibus q̃ si non prius pe/
 pererint q̃ decidant postremi: sterilitas certa portenditur. Plinius auctor. **SAUIARI.** basiare: oscula/
 ri. **EX** unguiculis perpruriscens. Perpruriscere ex unguiculis dicitur mulier: quando toto corpe
 prurit: quando prurigne & Veneris appetentia concitatur: quando uel extremis corporis partibus
 & rigentibus unguibus extimulatur in coitum. græci tam ardentem ueneris concitationis satyrom
 appellant. Theophrastus auctor est septuageno coitu durare libidinem contactu herhæ cuiusdam:
 cuius nomen speciemq; non posuit. **TAM** uastum genitale. asinus portione genitalia habet ma/
 xima: ut nemo non uideat sic e contrario minima esse homini auctor est Albertus Magnus. **DIR**
 rupta foemina. metuebat ne enormitate uirilitalis disrumperet matronam Lucius καὶ τοῦτο με/
 εἶς θεός οὐκ ἔστριον ἦν. καὶ οὐχ ὁρσάσθαι αἶψα γυνή διαπασσάσθαι. metus me non mediocri:
 incessit ne lepida foemina dirumperetur. **MINVS.** emenda munus. spectaculum gladiatorum:
 quod dominus fuerat pollicitus. **SAVIA.** basia. **GANNITUS:** susurus. quales identidē inter ama/
 tores summissa uoce usurpantur. **MOR** ficientibus oculis. Expressit nimium cupidinei amoris affe/
 ctum quo scilicet efficitur ut amatores oculis inconniuentibus: & exertis quasi morficare ac deuora/
 re rem amatam uideantur. **TENEO** te inquit. blandimēta matronæ ad asinum quem palumbū
 & passerem suum uocabulis amatoriis blanditer compellat: apud Plautum in asinaria inquit leoni/
 das: dic me tuum passerculum: Gallinam: coturnicem: item in cassina meus pullus passer mea co/
 lumba: mi lepus: apud eundem blandimenta hoc genus ueneria sapissime usurpantur.

SED totum recipit. Ex hoc matronæ uenerem belluinam appetentis exemplo cōmonemur fœ-
minas natura in coitum adeo esse præcipites. & tam prurigine concitatas: ut concumbere uel cū iu-
mentis uelint. Nimirum ob hanc infandam infanāq; libidinem scribitur in leuitico: ut mulier quæ Mulier
succubuerit cuilibet iumento simul interficiatur cum eo: illud quoq; satyroglyphi non de nihilo succubēs
monstrificam fœminarum uenerem scriptum uidetur: mora nulla per ipsam quo minus imposito iumento
clunem submittat afello: luba auctor est equum a semiramide adamatū usq; ad coitum, hæc faciūt
ut deformis tauri amor in pasi-
phae non fabulosus sed histori-
cae effecredatur. Astruit his om-
nibus fidem exemplū dignū me-
moratu quod græci scriptores ce-
lebrantia quibus traditur, Aristo-
nem etheesium genus fœmineum
perosum cum asina concubuisse
exq; eo concubitu progenitā puel-
lam cui a curibus asininis nomen
inditū sit onoscelli, item fuluius Onoscel/
equam iniuisse proditus ē: quæ li,
puellam admodum famosam pe-
perit: quam ab equa matre hippo-
nam appellauerunt. Lucianus ut
ad institutum opus reuertamur
sic inquit, πῆριβ' ἀλλ' ἐτο δὲ καὶ
ἀραστὴ εἰς ὄσολον παρὰ Διέξατο
idesit me cōplexa est & extollens
intro totum recepit. NATES
recellebam, retro trahebam: ab
ducebam reclinabam ne uasto ge-
nitili fœminam dirumperem: recellere,
cellere reclinare est, sicut excel-
lere in altum extollere super quo
uerbo satis ac super in superioribus, Lucianus dixit οἷος ἀπὸ τοῦ ἐμᾶυτορ στρέψας, retro me
abducebā submissē, NISV conatu, & complexus arditiore, NEXV appliciore, Magis ad corpus
applicito atq; adglutinato. DEesse aliqd, Scribit Albertus magnus uolumine de animalibus duo/
deuigesimo: genitalia mulieris inter omnes fœminas animates proportionē corporis maxima esse: Genita/
cum e contrario uir sit minoribus genitalibus præditus q̃ cetera mascula animalia, proportionē cor- lia mulie
poris habita, puella pubescens uuluum quandoq; habet q̃ aut uacca aut equa capaciorem laxiorēq; rismaxia
MINOrauri matrem Pasiphaen signat quæ tauri amore flagrauit, Cuius belluina libido carmini Curpassi/
bus poeticis inulgata est. Lucianus in libro de Astrologia Ideo fingi autem pasiphaen amore Tau phae
ri captam esse quia audiens ex dedalo de Tauro celesti in amorem Aristologia deuoluta est, OPE amatrix
rosa nocte. Plena operarum ueneriarum: quæ multiuigilis luctationibus cupidinis transacta est in p tauri
uigilio, Lucianus, ολάρτηρυκτα ἐρεμώϊ ἐλαττορήσε, Idesit totam noctem in complexu meo con-
sumpsit. VITAt lucis cōsciētia, honeste facta teste Marco Tullio in luce atq; in propatulo sese col-
locari uolunt contra turpitudinem omnis querit tenebras atq; latibulum: unde & lucifugi eleganter di-
cti: qui ob conscientiam flagitorum lucem fugitant: in tenebris delitescentes: quos antiqui elegantius Lucifug
uocabulo tenebriones appellant: quāq; & interdum tenebriones dicantur pro his qui mendacis & tenebrio
astutijs quasdam quasi tenebras obficiant: sic & hæc matrona obscenis facinoris cōscia lucem refor- nes,
midat. FAccessit, recedit, CONDICTO, constituto, composito: denunciatio: condicere proprie denū-
ciare est: quod & iuriconsulti tradunt, Lucianus dixit, σὺν προεμνήτορ μισορρηκτοσ, idest con / cōdicere
stituens noctis mercedem, INCONTantes, sine cōtatione & mora DETegit scenam apparatus
& fabulam: ut sepæ apud hunc scriptorem positum est, Lucianus, διατίποσ οὔτις τῆσ εὐροσ διέ /
ίκρισι μερδωρ τη μεράκι σὺν ἐν ποζόμερδωρ, idest per rimam hostii ostendit me intus cum puel-
la coeuentem, PVBLIco spectaculo, θεαλημοσία, VXOR mea, matronam denotat, quæ ux-
ris nicem & locum apud asinum impleuerat, BESTIIs addicta, ad bestias damnata, Lucianus,
ήγυρν κατακεκρίτω θηριοισ αποταπειν, idest mulier damnata est bestiis ad mortem, Iuriscon-
sulti, titulo de poenis inter genera poenarum quibus præfides afficere quemquam possint enu-
merant damnationem ad bestias: & ut inquit Paulus ad bestias damnatos fauore populi præfides
dimittere non debent, PVBLIcam caueam, theatrum caueam intelligit de qua Plautus ut con-
quisitores singuli in subselia eant per totam caueam spectatoribus Lucianus dixit, εἰς τοῖς ἀτροπ,
IN coram, in conspectu publico & ut inquit Lucianus, παρὰ τορ ποφά λωμοισι, oculis omnium,

Parerga

Sequior
sexusEtas nu
bendiSperma
xxiāno
robustūProfecti
cia

Dos

Lex uo/
cooiaMaritus
dotē uxo
ri datparapher
na

Dos

Callor iu
uenilisHomo
ignis

MARITUM habuit in seclis hanc fabula ad malas mulierum artes: & scelera amōstrā
da: cuius nulla apud Lucianū mentio: quā narratione lepida & speciosa demulceat aures animosq;
lectorū: & sicut pictoribus datum est excurrere in parerga. Idem quoq; ius plausibiliter cōcedit lūcū
lentis auctoribus: ut in parecbases in egressionibus fauorabiliter expacientur: quā in re prope eximius
est lucius noster: qui fabellis intextis & id genus parergis reficit lectore nauseāq; discutiens omne re/
dium leuat. SEXVS sequioris: id est muliebris: sequior dicitur sexus alter q̄ masculus: & deterior: q̄/
lis in foemineus: nā & philosophi
foeminā hominē imperfectū appel/
lant. NECAretur, olim lygdus
quoq; cretensis idem pcepit uxo/
ri: ut si foeminā pareret eam nece/
ret: si cenā iquit apud Ouidium.
Edita forte tuo si foemina partu
inuitus mando: pietas ignosce
necetur. PRAE abstinētia, pu
rior lectio est & sincerior per ab/
stinētia. DESciuit ab obsequio.
Id est id super fedit facere qd iusse
rat maritus. INFra pietate, Ma
tres fere oēs erga liberos sunt in/
dulgentiores q̄ patres. & mater/
nus affectus in filios potentissi/
mus iudicatur. PROdidit, Tra
didit. ALVMnāda, Nutrienda:
educanda: alendam. FLOS aē
tis iam inquit Appetebat tempus
nubendi cum uirgo toris matura
esset & annis nubilibus posceret
maritū. Aristoteles libro vii. poli
ticorū tradit puellas anno aetatis
octauo decimo nubere debere, tā/
quā ea aetas matura uiro & tēpe/
stua sit. Mares uero circiter ānos
sex & triginta uxore ducere debere cēset, hoc enī tēpore uigentibus corporibus iungētur nāq; adole/
scētuloz scētus ipse sunt. & puellā i puerpio difficulter angulat periclitatur. Auctor est Albertus
magnus sp̄ma hoc ē geniturā ad sobolē ppignendā Tertio septenatio hoc ē uigesimo primo āno. cē
robustū, atq; idoneū: antea inualidū & ibecillū idē sic scribit in nono de aialibus matura ē inqt ad cō
cipiendū mulier uigesimo priō āno pfecto: q̄ prius cōcipit imature cōcipit: ante tēpus, imature semē/
nis, hesiodus uero maturitatē cōnubii ēē dicit i uiro trigessimū annū i puella q̄ntūdecimū. PROna
talibus, p dignitate familiā p facultatibus & p nobilitate claritatēq; nataliū. Apd iuriscōsultos Titu
lus ē d iure dotiū, ubi scribit Vlpianus pfecticia dos ē q̄ ap̄re uel parēte pfecta ē de bōis eius lege uocōia
ātrigus cautū ē: ne q̄ cēsus hoc ē pecuniosus heredē relinq̄ret filiā: eadē quoq; lex sanxit ne liceat muli
eri, plusq; dimidiā pte bonoz suoz relinq̄re unde q̄stioēs natae & declamatioēs excogitatae subtiliter
sunt: cū quidā duas mulieres dimidiis ptribus instituisset heredes, idq; testamentū arguerēt cognati
apud germanos nō marito dotē sed uxori maritus offert: grāce dos dī p̄p̄rū unde & iuriscōsulti
papherna grāco uocabulo appellāt: quācūq; pter dotē spōsae danf. & paraphernica instrumēta dixit
Sidoius a mare puellā tradita. M. Varro dotem a dādo dici tradit uel q̄ grāce dicitur dotē, & ab atti/
cis dosis q̄rtuor i spōsis q̄rūf forma pbitas nobilitas & dos. OPPido, ualde. CALoris iuuenilis. Di
uus Hieronymus nō ethnei inquit ignes nō uulcania tellus: nō uesuus & olympus tātis ardoribus
estuāt: ut iuueniles medullae uino plenae & dapibus inflāmatae. Galēus quoq; nobilissimus medicos
refert puerorū & iuuenū corpora insito calore feruere: ideozq; noxios illis esse cibos aetatibus q̄ calore
augeant: sanitatiq; cōducere frigida quāq; esu & potu sumere, sicut e cōtrario senibus, qui pituita la/
borant & frigore: calidos cibos & uetera uina prodesse. Portius licinius festiuit & uere hominē di/
xit esse ignem illo uersu. Queritis ignē, item huc queritis: ignis homo est: igitur merito timebat ma/
ter, ne filius ardore iuuenili concitatus concumberet cum sorore per imprudentiam: utpote quam
sororem esse nesciret. NEScius nesciam, Ignarus ignaram. PLEbeiam facie tenus, Id est fronte
& exteriorē uultu humanitatē quādā uiliorem uulgariorēq; ostendebat: cum mente & intra p̄cor
diam illam diligeret ut sororem, ideo finxit: e uelle domi recipere illam tanquam uicinam destitutā
uiduatamq; ope p̄sidioque parentum: & indignam receptaculi, ut eam mox desponsaret contu/
bernali, & dilectissimo, & ne soror dōrata nuberet ipse frater de suo peculio dotē date destinauerat.

DE proprio. De peculio suo, est enim peculium tam pprium filii familias, q̄ seruorū. Quod apud Peculū
iuriscōsultos & oratores frequenter inuenias: scribit plinius simulachrum cereris ex aere factum ex
peculio spurri Crassii: quem regnum affectantem pater ipsius interemerat. FERALem fortunae nutū, filii fami
Fortuna inqt nutu suo exitiali atq; pestifero hanc bene disposita respiciens: perturbauit omnia & fun
ditus euerit: cum suspicionem pellicatus immisisset in uxorem huiusce iuuenis, quem illa sororem
molliter indulgentēq; nimis tractantem suspicata esse amatorem puellae ignara q̄ soror esset. RI Rualitas
de pprio dotē: liberalissime traderet. Sed hic bene atq; ualitas, aegritudo est similis ze lio Succuba
optime plenaq; cū sanctimonia disposita feralē fortu/
nae nutū latere nō potuere: cuius istictu domū iuuenis
ptinus sedirexit faua rualitas: & illico hic eadē uxor
eius: q̄ nunc bestiis: pp hanc ipsa fuerat addicta: cōcepit
puellā: uelut emulā tori succubāq; primo suspicari: de
hic detestari: de hic crudelissimis laqueis mortis isidi/
ari: tale deniq; cominiscit facius. Annulo mariti surrez
ptor: rus pfecto mittit quendā seruulū sibi quidē fidelē
sed de ipsa fide pessime merentē: q̄ puellā nūciaret: q̄
eā iuuenis profectus ad uillulā uocaret ad sese: addito:
ut sola & sine ullo comite: q̄ maturissime peruēret: &
ne qua forte nasceretur ueniēdi cōtatio: tradit annulū
marito subtrahtū: q̄ mōstratus: fidē uerbis ad stipulare
tur. Ad illa mādato fratris obsequēs: hanc enī nomē sor/
la sciebat respecto ēt signo eius: qd offerebatur: gnaui/
ter ut p̄ceptū fuerat: i comitata festinat. Sed ubi frau/
dis extrema lapsa decipulo: laqueos insidiarū accel/
sit. Tunc illa uxor egregia: sororem mariti libidinosae
furiae stimulis efferata: primum qdem nudam flagris
ultime uerberat. dehinc quod res erat clamantē quoque
q̄ frustra pelicāus indignatiōe bulliret: fratrisq; nomē
sepius iterantem: uelut mentiam: atq; cuncta fingentē
flamines manu ad digitos usq; inuoluta rem diuinam facerent significationes fidem tutandam fe/
demq; eius in dextris sacratā esse, praeterea ut in catonis oratione est: & a. M. Tullio prodit fidē in ca/
pitolio uicina iouis optimi maximi maiores nostri ēē uoluerunt. de fano fidei mentio est apud plau/
tū in aulularia apud Siliū inuocatio ē fidei his uersibus, ante iouē generata decus diuūq; hominūq;
iustitiae cōsors tacitūq; in pectore numē. I Vuenis pfectus: ita fingeat p̄sidiosissima foemina maritū
ssuū pfectū ad uillā solū euocare puellā, ut sola cū solo operaret palestrae ueneriae. Cōnatio. Hesi/
tatio: & mora. QVI mōstratus, hodie quoq; anulū mittere solemus: quotiēscūq; uolumus nūcio
nostro credi & fidē adhiberi. NOMē, i. sola sciebat eū ēē fratrem, & se eius sororē. GNauius, Sedulo
strenue festinante. INCōmitata, sola sine comitibus de ductoribusq;. LAPsa decipulo, pedica la/
queo & cassibus translatio a feris: quae decidunt in laqueos: & decipulis capiunt, de excipulis & deci/
pulis satis ac sup in anterioribus. EGREgia, irronicos. Vltime, Quasi dicat ad ultimū usq; crucia/
tū & lassitudinē. QVOD frustra pellicatus, Clamabat infelix puella, & inter clamādū asseuerabat
se sororem esse nō concubinam illius mariti, & quod frustra ipsa ardesceret ob pellicatus suspicionē
quippe cum pellicatus nullus foret metuendus inter fratrem & sororem. Dicitur autem pellica pellica
tus: ut concubinatus de quo iam diximus, & ait Marcus Tullius in secundo de officiis, ab ea est enim
ipse propter pellicatus suspicionem interfectus, pellicationem Caro a pellicando dixit quasi inuita/
tionem quandam & illicium: pellicator quoq; & pella qui inducit in fraudem nominatur. BVlli pella,
ret. Tumeret ardesceret & instar bullientis aquae feruere in fermento est dixit plautus de foemina
quam intelligi uult tumescere bullireque: ex indignatione: & iracundia. FRatris nomē iterantem,
hac commemoratione fraterni nominis oēm iniuriam & atrocitatem a corpore suo propulsare se se
posse confidebat: uidelicet sperans q̄ cum illa audiuisset eam esse sororem: quam pelicem suspi

Fides dea

batur repente exueret omnem feritatem: & flagris depositis ad humanitatem reuocaretur: sic apud M. Tullium in uerrinis cuius Romanus deligatus a uerre & uirgis cesus inter dolorem crepitumque plagarum hoc solum iterabat cuius Romanus sum: hac enim commemoratione ciuitatis omnia se uerba depulsurum cruciatumque a corpe deiecturum arbitrabatur. Titione cadente, torre & stipte igitur ardescens. Inter foemina, inter foemora & coxas aliubi annotauimus foemina, proprie di ci foemora interiora quae equitatu atteruntur. Vnde elegans uocabulum apuleianum interfoemine um tegit pro genitalibus mulie-
Titio.
Foemina
Interfoe
mineum
foeminal
Cholera.
Bilis.
 bribus: quae inter foemina sunt colla-
 ta: quod foeminal munditer quo-
 que nuncupatur. Bilis noxio fu-
 rore, Graeci choleram nominant
 nostri bilem: notiore uocabulo
 graeco quam latino: commune id sto-
 machi atque intestinorum uitium
 est: ut auctor est Coruellus in quar-
 to, bilis supra infraque runpit, iter-
 dum alba non nunquam nigra uel
 uaria, & ut scribunt medici, philo-
 sophica, multiplex est bilis siue co-
 lera nam & citrina, & uirellina, &
 rubra: & adusta, memorat, est &
 prasina a uiridi colore dicta, cuius
 uiror prae se hoc est marubii similli-
 mus est melancolica uero, id est atra
 bilis in homine exuberans gignit
 mentis alienationem, & ulcerum
 eruptionem, & alia pleraque gene-
 ris eiusdem. Quidam atra bilem
 pente in morbum comilitare ex-
 cidunt: alii attoniti fiunt super qua-
 re nobile extat aristotelis problema, plato in timeo, bilem morborum causam esse refert, malaque ex
 noxia eius intemperantia gigni ualitudines plurimas, quae cum expirat extrinsecus uarios tumores
 producit: intrinsecus uero cohibita urentes edacesque morbos plurimos procreat, nomine bilis crimine
 in mores quoque transfertur, ut scribit plinius: & pro exandescencia usurpatur cum id uirus se fundit
 aium. Nomen uxoris cum fide, Vxor quae in maritum perfidiosa est & infida atque pestifera, nomen
 uxor quod sacrosanctum est amittit: nec digna est ut uxor & coniux nominetur. Palmarum pra-
 liis palmae & trophea perfidi medici sunt necesse hominum: quas multi sub praetextu & nomine me-
 dicinae sanctissimo exercent pro salutifera portione mortiferam propinantes: qui uitae nostrae necesse
 imperatores fiunt: quibus solis hominem occidisse summa impunitas est: cum nulla sit lex: ut plinius
 uerbis utat: quae puniat inscitiam capitale, a palma quae arbor uictoriae dicata est palmarii dictum
 quod significat palma dignum. Quinquaginta festeria. Nulla ars fructuosior medicina est celebrer
 rimis medicorum ducenta quinquaginta festeria fuisse annua mercede apud principes accepimus
 hinc ait plinius noster quod antiqui medicinam damnabant ob questum enorme, & precium imma-
 ne. Momentarium, praesentarium, quod subitariam mortem afferet momentoque necaret citra cu-
 rationem. Bilis subtrahenda. Simulat nequissima coniux uenenata portione est medicamentum no-
 bile & saluberrimum ad bilem subtrahendam quod maritus uexabat: ita ut sub specie medelae: uenenum propinaret.
 QVAM sacra noiant. Apud priscos portio hellebori principalis habebat & sacra quod tradit alui & bi-
 le pituitasque clauae erophili pconii, quae hellebori fortissimi ducis fortitudini aequabat, concitatis, n. itus
 omnibus ipsi imprimis exire. Aptissime datus ipulte aut leste, reddi post quatuor fere horas incipit, toru-
 opus septem pagis horis: medet melancholicis isaniatibus lymphaticis, ite si exulcerata sint pcoria,
 uel tumeat. Alii quoque innumeris morbis, duo hellebori genera nigrum quod purgat per inferna: candidum quod
 uomitione, causas morborum extrahit. Latini ueratrū uocant, sacra portione uocat medici factata & diu-
 na ab effectu quae ceteris praestantior: & excellentior, plinius tradit aureum poculum a medicis uocari portio-
 nem quada ex frutice ob remediore, excellentiam hoc tempore portio ex rheupotico siue barbaro concinna-
 to dici potest sacra qua nullam praestantiorum medici nouere cuius meminit Amianus Marcellinus
 graeci φάρμακον φάρμακον pharmachum diuinum uocant, item alexipharmacum καὶ ἀντίφάρμακον καὶ ἀντιφάρμακον
 πέντικον, id est purgatorium & medica uim praepollens. Suidans ait Alexipharmaca esse ἀντιφάρμακα
 id est medicamenta auxiliatoria, est medicamentum nobile nomine panchrestos cuius M. Tullius
 & plinius meminerunt si uocabulum interpreteris dici potest omnibus conducibile & bonum, est inter medica-
 menta illud quoque celebre, quod oporice uocant, quoniam ex pomis sit quae a graecis ὀπριον appellatur.

Prasina
bilis.
Melan
colia.

Medicus
impator
uitae &
necis.
palmarii

Potio
hellebori
Veratrū,
sacra po-
tio.

Alox /
pharma-
cum,
panchre-
stos,
Oporice,

ALIA proserpinae, potio uenenata pernitalis proserpinae merito sacra dicitur, propterea quod ad proser-
 pinam & plutonem homines demittit. Poculum probe temperatum. In quo, si uenenum praesentariu temperauerat me-
 dicus: non ad salutem aegroti sed ad necem, put cum uxore conuerat. VT consilium sceleris amoliret. VT de me-
 dio tolleretur & una cum marito perimeret medicum: qui sceleris huiusce conscius erat. QVAM despon-
 derat Quinquaginta scilicet festeria: quae medico promiserat. DEtento calice, Mulier iniecit ma-
 num poculo, in quo uenenum erat temperatum: ne prius a marito ebiberet quam medicus ipse prae gustasset.

alia proserpinae sacra saluti. Iamque presente familia & ide-
 nonnullis amicis: & affinis: egroto medicus poculum
 probe temperatum manu sua porrigebat. Sed audax illa mu-
 lier: ut simul & consilium sceleris amoliretur: quam despon-
 derat pecuniam: lucraretur. coram detento calice: non prius
 iquit medicorum optime: non prius carissimo mihi mari-
 to trades istam potionem: quam de ea bona parte hauseris ipse.
 Vnde, n. scio: annoxiu in ea lateat uenenum: quae res utri-
 que te tam prudentem: tamque doctum uirum nequaquam offendit: si
 religiosa uxor circa salutem mariti sollicita: necessaria af-
 fero pietatem: quam mira desperatione truculentae foemi-
 nae repente perturbatur medicus: excussusque toto con-
 silio: & ob angustiam temporis: spacio cogitandi pri-
 uatus: antequam trepidatione aliqua uel contatione ip-
 sa daret male conscientiae suspicionem: ididem depotione gu-
 stat ampliter: quam fide secutus adolescens etiam sumpto
 calice quod offerebat hausit. Ad istum modum presenti tras-
 acto negotio: medicus qui celerrime domum remeabat: sa-
 lutifera portione pestem praecedentis ueneni festinas extiguit
 re: nec eum obstinatione sacrilega: qua semel caperat: tru-
 culenta mulier ungue latius a se discedere passa est: pri-
 us quam inquit digesta portio: medicinae euentus probatus
 appareat: sed agra precibus & obstinationibus eius:
 multum ac diu fatigata tandem abire concessit. Interim

gustat scilicet medicus. ADOlescens. Maritus aegrotus. SALutifera portio. Antidotum significat
 quod ad pestem ueneni extinguendum est potentissimum, idque multiplex. Vinum aduersus cicutam Vinum
 uenenum est efficax remedium cuius natura exalefactoria uim cicutae refrigeratorem expugnat: cicutae an-
 sed si in uino cicutae pota sit irremediabilis existimatur. Medicus ergo festinat domum: ut epoto anti-
 doto salutiferaque portione extinguat uim ueneni noxiam atque pestiferam. NEC ungue latius, macum.
 Digitus transversus & unguis latus usurpantur decenter ab auctoribus, per minimo interuallo & spa-
 cio, plautus in aulularia digitum transversum aut ungem latus excesseris. M. Tullius in epistolis sum digi-
 tatum a recta sententia ne digitum quidem transversum, item in hortensio ab hac mihi non licet
 transversum ut aiunt digitum discedere ne confundam omnia. Digesta portio. Cupere se dicit tru-
 culenta foemina, ut tam diu maneat medicus donec portio digeri incipiat & effectu medico uenas at-
 que uitalia permeans euentum ostendat, portio autem medicamenti dicitur digeri quando diuiditur
 resoluturque per uenas, & purgatur nam alioqui medicamenta non digeruntur: id est non concoquuntur
 transcribit aristoteles in problematis ideo medicamenta uim purgandi obtinere: quia concoqui ne-
 queunt, & enim quae ob exuperantiam frigiditatis, aut caliditatis digeri non possunt aptaeque sunt ui-
 cere non uincit ab animantium feruore, haec medicamenta habentur, ubi enim uentrem adierunt re-
 solutaeque sunt statim ad uenas per easdem feruntur semitas: quibus permeat cibus mox cum mini-
 me concoqui potuerint, sed uictrix perstiterint potentia relabuntur: quae obstinerint secum detrahunt
 tia: quae res concoquuntur, id est purgatio nominatur, de resolutiuis medicinis scribit Galenus copiose.
 AGRa. Legendum est agra, id est uix difficulter, ut sit aduerbium non nomen. OBstinatione/
 pibus, Obsecrationibus, & ita uidetur legendum. Interdum, Corrige interim.

Sub ma,
 nu confi-
 lium.

Matroae
 uenena
 coxerunt

Cur me/
 dicamen-
 ta purgat

Socrates
hauit ci-
cutam

Litare,

Blandi-
cule,

Heredes
necessa-
rii sui,

Extranei
heredes,
Census
pecunio-
sus,
Inhio,

PERniciē cecam. Vim ueneni pernitiālem signat: quā occulte intra uiscera crassabat. iāq; ad me-
dulas uitaliaq; pueniat: quod signū est mortis intra corpus adaſta. Qui cicutā ueneno enecant
cipiūt algere ab extremitatibus corporis sic Socrates platone teſte cū hauſiſſet in calice triū ueneni
capit deambulare mox cū interambulandū crura iā grauari ſentiret iacuit reſupinus. coeperūtq; pe-
des & crura ſenſim frigeſcere. cū uero uis ueneni ad prædia & uitalia perueniſſet deceſſit in hac uo-
ce deſiciens. Eſculapio gallū debemus: quē reddite neq; negligatis. Tertullianus cauſam refert huius
ſci Socratici uoti ioculatoriā ſic
ſcribens in apologetico. eſculapio
gallinaceū pſecari in fine iubebat
credo ob honorē patris eius: quia
ſocrate apollo ſapientiſſimū om-
niū cecinit. O Apollinē inconfide-
ratū ſapiētiā teſtimoniū reddidit
ei uiro. q; negabat deos eē. PRO-
miſſam mercedē. Quinq; ſita ſe-
ſtertia: q; pro ueneno momētario
audax mulier illa promiſerat.

MORtis gemitus. Ipsiū. ſme
dici & mariti. ELIſus. Crucia-
tus tortis ſuffocatusq;. INter ſi-
ctas lachrymas. Flebat neq; ſſima
fœminæ ut ita p lachrymas ui-
deret ægro aſio ferre mariti obitū
cuius ipſa cā extiterat: lachrymæ
āt uberrimæ ſunt fœminis. & ſp pa-
rata inſtatiōe. & cū frōs oculi uul-
tus p ſape mētiant. lachrymæ ue-
ro ſepiſſime mētiant idq; in fœ-
mina potiſſimū. QVIS. Qui-
bus. FERALia litant obſeq; elo-
cutio ē ex Virgiliana imitatiōe. ſa-
criſq; litaris idulge hoſpicio. pro-
prie nō ſacra litant. ſed dii. Litare
āt ē deos pſitiare. de feralibus &
nouēdialibus: & parētalibus ſacri-
ficiis. q; mortuis exhibet. relege q;
ſuis locis annotauimus. VSq;
q; ſimilis ſui in oībus actiōibus
ubiq; locorq; ubiq; hoīum pſidio
ſa truculēta ſcelerata ſibi cōſtas in
flagitiis. nec uſq; deſicēs a moribus ſuis neq; ſſimis. ſi probaq; natura. M. Tullius de uerre rediit ad ſe
& mores ſuos. & cū laudabile ſit in oī uita ſeruare cōſtantiā. hæc fœmina in flagitiis erat cōſtantiſſi-
ma. Fldei imaginē. Oſtētans ſe uelle promiſſam pecuniā cū fide pſoluere. BLANDicule. Comi-
ter. & blāde aduerbiū diminutionis. PROlyxe. Largiter & copioſa. DE ea potiōe. Veneni. pſen-
tariū: qua maritus medicusq; corruerant. PROperiter. Cito ſeſtinanter pſpere. VENeni pyxidē.
Medicorq; tituli. ut iqt Lactatius remedia hēt. pyxides uenena pyxis illa celiāna notiſſima eſt ex ora-
tione. M. Tullii. CRVentas manus. Irritata ſemel iprobitas modū non hēt. ſinis unius ſcleris gra-
dus eſt futuri ſtare loco neſcit mēs mala. mulier truculēta māus ſanguinarias porrigit ad alias quoq;
neces iſandas: a ueneficio ad ueneficiū pſiliens. QVOD leges ſucceſſionē patris neceſſariā. Here-
des aut neceſſarii dicunt: aut ſui & neceſſarii: aut extranei. Heredes neceſſarii & ſui ſunt ueluti. filius
filiae nepos neptis uex ex filio & deiceps ceteri. Liberi qui in poteſtate morientis mō fuerūt ſui here-
des ideo appellant quia domeſtici heredes ſunt. Neceſſarii uero ideo dicunt quia oīno ſiue uelint ſiue
nolint tā ab inſtato q; ex teſtamēto ex lege. xii. tabulaz heredes ſiunt. ceteri qui teſtatoris iuri ſub-
iecti nō ſunt extranei heredes appellant: ut copioſiſſime ſcribunt iuriſcōſulti: pinde ſucceſſio neceſ-
ſaria intelligit eorum heredum qui neceſſarii ſunt. ut filius & filia. Lex tamen uocōnia quam uoco-
nius tulit. cuius ſupra meminimus: ſtatuit ne q; census hoc eſt pecunioſus heredē relinqueret filiā.
Lex quoq; xii. tabulaz adeo ſtricto iure utebat proponens maſculorum progeniem. ut fœminini ſe-
xus neceſſitudinē expelleret: quod poſtea emendatum eſt. SVſtinebat ægerrime. Egro anima mo-
leſtoq; ſerebat q; leges deferrent filiæ patriam hereditatem. INhians. Auide cupiens deſiderantq;
dicimus inhio hanc rē. & huic rei ſtatius fraternos ihiante obitus. Conſtatit pariter hortis ihiā-

pernicē cecam totis uisceribus furētē: medullæ peni-
tus attraxerāt: multū deniq; ſaucius & grauedine ſom-
nolēta iā demerſus domū peruatit ægerrime: uixque
enarratiis cunctis ad uxore: mādāt ſaltē pmiſſam mer-
cedem mortis geminatā depoſceret. Sicq; Eliſus uiolē-
ter ſpectatiſſimus medicus effudit ſpiritum: nec ille taz-
men iuuenis diutius uitam tenuerat: ſed iter fictas mē-
titaſque lachrymas uxoris: pari caſu mortis fuerat exti-
ctus. iamque eo ſepulto: paucis interiectis diebus: quis
ſeralia mortuis litantur obſeq;ia: uxor medici: preci-
um gemiæ mortis petens adera. ſed mulier uſq; quaq;
ſui ſimilis fidei ſuprimens faciē: præteſtens imaginē
nem: blandicule reſpōdit: & oīa prolyxe accumulateq;
pollicetur: & ſtatutū præmiū ſine mora ſe reddituram
conſtituit: modo pauillū de ea potiōe largiri ſibi uel-
let ad icepti negocii perſecutionē: quod pluribus laq;
is fraudiū peſſimarū: uxor iducta medici facile conſen-
ſit: & quo ſe gratiorē locupleti fœminæ fateret: prope-
riter domo petita. totā prorſus ueneni pyxidē mulieri
tradidit: quā grādē ſclerū nacta materiā: longe lateq;
cruetas ſuas māus porrigit. Habebat filiam paruulam
de marito quem nuper necauerat: huic iſantulæ: q; le-
ges neceſſariā patris ſucceſſionem deferret: ſuſtinebat
ægerrime. inhianſq; toto filiæ patrimonio imminebat

CAPtu. legi pōt capiti: ut exponas imminebat uitæ capitiq; puellā. **HE**reditates accipere. Diuus
Claudius matri ad ſolatiū liberorū amiſſorū legitimā eorq; detulit hereditatē. poſtea autē ſenatuſcō-
ſulto Tertulliano cautū eſt: ut mater ingenua triū liberorū ius habens ad bona filiorū filiarū ue ad-
mittat inſtatoz mortuoz. **TAL**ē parentē præbuit. Qualis uxor fuerat i maritū peſtiferā. & pni-
cialis talis quoq; parēs. i. mater in filiā parricida exhibet & uenefica. **PRAND**io cōmento. Cū prā-
diū ſefe parere ſimulaſſet ex tēporis occaſione. **PAR**uulæ tenuē ſpiritū. In ſantula ſtatū ueneno ſuc-

& captu. ergo certa deſunctorum liberorum matres ſe-
leratas hereditates excipere: talem parentem præbuit:
qualem hibuerat uxorem: prandioq; cōmento pro tē-
pore: etiam uxorem medici ſimul & ſuam filiam uene-
no eodem percutit. Sed paruulæ quidem tenuem ſpiri-
tum: & delicata ac tenera præcordia conficit protinus
uiruſ iſeſtum: at uxor medici dum noxis ambagibus
pulmones eius perrat tempeſtas deſtabilis potionis
primum ſuſpicata: quod reſ erat: mox urgente ſpiritu
iam certo certior contendit ad ipſam præſidis domum
magnoq; fidē eius pteſtata clamore: & populi cōcitaz
to tumultu: ut pote tā immania deſectura flagitia: effi-
cit ſtatū ſibi ſimul & domus & aures præſidis patefierēt
Iaq; ab ipſo exordio: crudeliſſimæ mulieris cūctis atro-
citatibus diligēter expoſitis: repente mentis nubilo tur-
bie correpta ſemihiātes adhuc cōpreſſit labia: & attritu
dētiū lōgo ſtridore reddito: ante ipſos præſidis pedes

tura deoz i pulmonibus ideſt raritas qdā: & aſſiduis ſpōgiis mollitudo ad hauriēdū ſpiritū aptiſſima
libro rhetoricorq; ad hereniū quarto ubi agiſt de exornatiōibus induciſt hoc exēplū anhelans eximīs
pulmonibus præ cura ſpiritus ducebat. hic iquit unus pulmo intelligit. græce πνεύμων. diciſt pulmo-
nē. uox πνεύματι uitū pulmonis unde pneumōici plinio celſo. ceteris dicti. qui uitio pulmonis afficiuntur. pneumo-
quos latino uocabula pulmonarios dici poſſe teſtis eſt columella. a quo ouis pulmonaria ſcite & decen-
ter appellat pulmonis morbo cōſtituta officina ſpiradi ē pulmo. ideoq; dixit poeta ſpiramēta aiæ phi-
loſophi pulmonē ſtabellū cordis nomināt. & uētilabrū quo calorē cordis refrigerari neceſſe ē. omnia nariū
q; ſpirat auctor ariſtotele habet pulmonē. ideoq; piſciū nulli pulmo iſeſt: qdō nō ſpirat: ſed p eo brachi-
as obtinēt: qua i re plinius noſter ab ariſtotele alacriter diſſentit aſſerēs uice pulmonis inſeſſe poſſe alia
ſpirabilia uiscera. ſuidas reſert neq; entomā. iſeſta neq; oſtracoderma. i. teſtacea neq; malacoſtraca. i. Entoma.
mollia reſpirare. VR gēte ſpiritu. Anhelitu & reſpiratu. cuius officia & domiciliū ē pulmo. **PRæſ**. Oſtraco-
dis. pſidis nomē generale: & oēs puicias regētes pſides appellāt. pſidulis appellatio ſpecialis ē auctor derma.
Martianus iuriſcōſultus. **PRO**teſtata fidē. p tenimōio palā implorās pſidis auxiliū: fidē enim p Malaco-
auxilio poni notiſſimū eſt. **AV**res patefierēt. Qdādo ira & infanda nūtiat. ſolēt domus pſcipū au-
reſq; patefierēt. præterea præſidi obſeruādū ē: ut in adeūdo ſe facile præbeat: ne potēiores uiri humi-
liores iniuriis afficiant. **CV**Nctis expoſitis. puerbium græcū ē. κρηνη πηδῶν. i. deſt braſ-
ſica bis repetita in cænā mors eſt. quo ſignificatur iterationem eiudem rei eſſe odioſam. unde Luci-
us noſter ſatidio parcens. ne iterū ante dicta renarret ſcitifiſſime dixit cūctā diligenter fuiſſe expoſi-
ta ab uxore medici moribunda. **H**omerus tamē frequēter repetit uerſus eoſdē & narratiōes. **TVR**-
bine correpta. Turbinis in tēpeſtate motū uertiginōſum eē: & in orbē circūactum ſciunt oēs: & docet **Vertigo**.
Seneca libro ſeptimo queſtionum naturalium. Ab hoc turbine qui colūnæ modo circunagentis ſe ſus tur-
uoluitur. uertigo capitis haud abſurde turbo appellat. græco uerbo medicis uſitatifiſſimo ſcorōdias ap bo-
pellāt obtenebrationes ac nubila mentis capitiſq; uertigines. **S**emihiātes labia. Interloquēdum ſe
miapertas. **I**ndicant. in medio ſermōe fœminā exanimē corruiſſe ore ſemipatulo. **S**tridore reddito.
expreſſit habitū expiratis ex cruciatu tabifici ueneni. **S**tridor dentiū ex iracūdia ſit: & ex dolore. **H**ic **Strido**-
Seneca inter iracentiū ſigna poſuit ſtridorem dentiū inter ſe arietatorū. **L**uius quoq; indignan-
tē doletēq; hānibalē intelligi uolens ſic ſcripſit frēdēs frēmēs gemēſq; ac uix lachrymis tēperās dici. **I**nfren-
tū legatorū uerba audiſſea Virgilio quoq; dictum eſt dētib; infrendens: infrendere proprie ē dē-
tes iracendo quaterere: unde infrendens dicuntur pueri ſine dentibus qui ſrendere non poſſunt.

Exanimis. Mortua extincta interdum ponitur exanimis pro exanimato: & perturbato: ut ante dictum. EXercitus. Exercitatus diutina scilicet exercitatio quae praesides facit experientissimos gnarissimosque rerum humanarum, contra in exercitus ponitur pro inexercitato & torpente, epicurei ut inquit Tertullianus deum ociosum esse & inexercitum asseuerant. MVLtiforme facinus. Quo maritum medicum filiam medici uxorem multos denique necauerat. Dilatione marcescere. Saepem ex dilatione procrastinationeque negotia refrixerunt: ideoque in manifestis maleficiis omnis dilatio tollenda est confestimque in fontes animaduetendum: quorum scelera moram non patiuntur: alioqui nihil per impetum faciendum esse praecipiunt auctores. Vnde & illud poeticum memoratu dignum: da spacium requiemque morae, male cuncta ministrat impetus. Scitu annonae tunc digna est Theodosii imperatoris historia: qui ob militem impetu populi thesalonicensis furis extinctum repentini nuntii atrocitate successus obrutari possim prout quisque occurrisset gladio iussit: ob hoc cum a sacerdotibus argueretur agnouit delictum culpamque cum lachrymis professus publicam penitentiam egit. Quinetia legem sanxit in postea: ut sententiae principum super animaduersionem prolatae in diem trigessimum ab executoribus differretur, quo locus misericordiae, uel si res tulisset poenitentiae non periret. IN tormetorum. Minutulus error, qui tamen lectorem pessit offendere: est enim legendum ut tormetorum, id est uolentia & crutiato, diuus Augustus in criminibus uestigandis non esse a tormentis incipiendum constituit: epistola quoque diui Hadriani ita se habet ad tormeta seruorum ita demum uenire oportet cum suspectus est reus, & aliis argumentis, ita probationi admovent ut sola confessio seruorum deesse uideatur: rescripto quoque eodem Hadriani illud expressum est haec suspectissimo incipiendum esse & a quo facillime posse uerum scire iudex crediderit. CRVciatus aliis excogitari. Draco atheniensis nomothetes hoc est legum conditor poena capitis puniendos esse sanxit fontes exquacumque uel leuicula noxae adeo ut qui holera: ut poma surripuissent eos capite multauerit. Quin olim rogatus quomodo plurimas iniuriarum supplicio capitali peccandas statuisset respondisse dicitur se pua quidem delicta morte digna cedere, magnis autem maiorem poenam inuenire non posse. Vnde demades scite dixit draconis leges non atramento: sed sanguine scriptas esse quae paulo mox ob acerbiter tacito illiteratoque atheniensium consensu oblitteratae sunt. PVblicitus, publice aduerbiū est. Matrimonium confarraturus. Tribus modis apud antiquos uxor habebatur, ut ait Boetius in commentariis topicorum: usu farreo coemptio, sed coemptio ferreū praeferebant, sic enim libi genus ex farre factum nuncupatur. Plinius in xviii. quin & in sacris nihil religiosius confarrationis uinculo erat nouaeque nuptae ferreū praeferebant, auctor est Dionysius alicarnaseus libro antiquitatum secundo legitima matrimonia in praefatis romae nota esse ferracea a coemptione uidelicet farris: qui cibus latio primus fuit: & sicut graeci hordei primicias in sacris dabant, ita alimēti uiris sociari uoluerūt, ex hoc uetustissimo ritu sciēter dixit Lucius noster matrimonium confarraturus per copulaturus uinculo quasi confarrationis, & ita alludens ad praefatos uerba & doctrinā simpliciter intelligi uult foeminā publice destinata quasi uxore asino: quod publico spectaculo cum asino pinde ac uxor cum marito concubaret. Eccontrario dicit diffarratio conubii iter uigae & uxore dissolutio a diffarratione: quod genus sacrificii adhibito libro farreo fit in dissolutione matrimonii: & sicut confarreaturus matrimonium dicitur per facturus copulaturusque, ita a contrario dici potest eleganter diffarraturus pro dissoluturus conubium. OPPido suspensus. Valde suspensus anxiusque. Dilem mulieris. Dilem publici spectacula. SCElerosus mulieris. Scelerosus est multorum scelerum, scelerosus unus, scelerosus proprie auctor est sceleris, sceleratus in quo scelus sit constitutum, scelerosus accusatio personae est, put docet Dōatus exponens illud Terentianum, ubi ego illum scelerosum misera atque impiū inueniā. Nigidius figulus homo iuxta M. Varionē doctissimus hoc igitur inclinamētū in osus significat copiam quādam immodicā rei super qua dicitur, idcirco in culpā cadit, ut scelerosus merito dicatur, quod immodicis multisque sceleribus est cohoptus. DEpudescere. Erubescere uel pudore deponere Hieronymus non depudescere in sceleris meae, quin potius planego me non esse: quod fuerim depudescere est exuere pudorem, ut apud Ouidium depudui, pflugusque pudor sua signa reliquit, hic enim particula de modo intentionem significat modo diminutionem.

Inexercitus,

Nil per impetū agendū Exēplū theodo-

A tormētis nō incidiendū,

Leges draconis sanguinae, Confarratio, Farreum

Diffarratio, Diffarraturus conubium, Scelerosus, Sceleratus, Scelestus, Depudescere,

VNgula rotunda. Talis est asinorum ungula. Sunt asini ex illo animalium genere: quod graeci Mony Mony/cha uocant, hoc est solidipeda. MVtila. Trunca sine digitis. TENui specula. Pusilla species est eni specula diminutiuum est spe factum, ueteres dixerunt, speres pluraliter, quod liquet illo uersu Enniano Specula, spero si speres quicquid prodesse potis sunt. GEMmulis floridis. Gemas & diminutiuum gemulas dici speres, mus oculos in uitibus. Inde apud Columellam maleoli & palmites uitiginei bigemes & trigemes, Gēma in numero gemarum appellantur. Quintilianus in vii. de translatione scribens necessitate inquit rustici uitibus,

ungula rotunda: atque mutila: gladium stringere nequaquam poterā. plāe tenui specula solabar clades ultimas: quod uer in ipso ortu iam gemulis floridis cuncta depingeret: & iam purpureo nitore prata uestiret: & comodum dirupto spineo tegmine spirantes cinameos odorantes promicarent rosae: quae me priori meo lucio redderent. Dies ecce muneri destinatus aderat: ad coseptum caueae prosequente populo popatico fauore deducor ac dum ludicris scenico choraeis: primitiae spectaculorum latissimi graminis quod in ipso germinabat aditu: libens affectabam: subinde curiosos oculos patente porta spectacula: prospectu gratissimo reficiens. nāpuelli puellaeque uiuenti florentes atatula: forma conspicui: ueste nitidi: incessu gestuosi: graecanicam saltantes pyrrhicam: dispositis ordinationibus: decors

spineo tegmine. Rosa nascitur spina: germinat ois prior inclusa paulatim rubescens dehinc ac se se pandit, celeberrimas rosas praeferunt, addidere alii mulesiam cuius sit ardentissimus color. Vna est quam centifoliam uocant nūmero foliorum, procox campana est. Sera mulesia odoratissima sunt rosae, & ut inquit Aristoteles in problematis oia uia poia oia aia id est rose odor semper suauis est, unguenta diuulgata Plinio teste maxime constant rosa, a quo unguentum quoque rhodinon appellat, graecum enim poia dicitur rhodinū, PR. Omicarent. Prorumperet, purpurarentque. MVNERi. Spectaculo glediatorio. CAuea. Scilicet theatralis de cauea supra diximus. SCenico choraeis. Histriones, qui scenici dicuntur primi coeperunt in theatro fabulas agere, & uoluptate histrionica spectatores allicere, Aristoteles Dionysios technitas uocat scenicos qui magna ex parte improbis moribus esse consueuerunt. TANTisper. Interea. ANTE portam. Videlicet spectacula. PABVlum libens affectabam. Supra diximus ex heracliti sententia pabulum asinis iucundius esse quam aurum. SVBinde. Frequenter identidem. CVriosos oculos. Vbi curiositatem sibi ingentem fuisse significat, PROspecto. Nitidior lectio est prospectu. REficiens. Recreans. PVlla. Aliubi pluribus in locis annotatum est, puellios dici a Puellus, ueteribus pueros, sicut pueros puellas. VIRENTi atatula. M. Varro propeate uiuere puere quas si nit atatula ludere esse amare, & ueneris tenere bigas. Describitur autem saltatio ludica & uoluptaria: cuius aspectu oculi merito reficiebantur. INCESSV gestuosi. Saltatores pueri in ludo saltatorio tripudia agentes eleganter dicuntur incessu gestuosi quippe quigestu multiplici ad modulos musicos moueantur. A. Gellius manus hortensi oratoris interagendum argutas admodum & gestuosas fuisse prodidit. De gestu oratorio copiosissime Quintilianus in xi. GRAEcanicam saltantes pyrrhicam. In primo Suetonii commentario affatim annotauimus super pyrrhica: quam pyrrhus in creta primus inuenit. Strabo in x. refert pyrrhicam repertam fuisse a pyrrhico pro iuuenibus ad saltationem disciplinam militarem exercendis: cui subscribit Solinus hisce uerbis, pyrrhico repertoire equestres turmae creta prima docuit lasciuas uertigines implicare: ex qua disciplina bellicae rei usus datus. Plaro quoque libro septimo de legibus pyrrhicam saltationem scienter graphiceque perscribit ostendens saltationem bellicam recte pyrrhicam uocari: cuius motus a pacifico longe diuersus sit, & ferme omnes scriptores in hunc concinunt, ut pyrrhicam saltationem esse armatam memorent: quam graeco uocabulo enoplum uocant. Cuius meminit & Dionysius alicarnaseus septimo antiquitatum uolumine. Lucius uero noster graecanicam pyrrhicam appellatione intelligi uult tripudium saltatorium: ac gesticularium delitiis uoluptatibusque meracissimis accommodatissimum: illud hoc loco addendum ex pyrrhiciarios dici saltatores pyrrhicae quoque mentio fit ab Vlpiano titulo de poenis.

dicunt gemā in uitibus, quid nā diceret aliud, & sitire segetes. Plinius quoque in xvii. haec uocatur uite gēma cum illi cespitē facit. Idē auctor est densitate gemarū fertilitatis indicium esse, hinc uerbum est gemmare, & gemascere: quod significat gemas parere, huiusce gēmae uitigineae mēinit & Ouidius illo uersu, & noua grauidi palmite gēma tumet, pterea nomine gemularū flores significatur: quibus tanquam gemis uerno tempore cuncta pinguntur: & prata uestiuntur. Flos eni ut Plinius uerbis utat: est pleni ueris indicium & anni renascentis, flos gaudii arborū tunc se nouas aliasque sunt ostendunt. Tunc uariis coloribus picturis in certamen usque luxuriat.

COMmodū. Tunc tunc, iam iam ipso eodemque tempore, aduerbium, ut saepe dictum. DIRVpro

Rosa ex spina. Centifolia. rhodinū.

Puella. Pyrrhica.

Pyrrhica.

K

Periodi **ca febres** **Periodo** **uicisse** **ambitus** **Circuitus** & uertigenes quales in ludo saltatorio subinde cōspiciuntur. M. Tullius pro-
bro dat Gabiniō q. saltatorium uersaret orbem obiter annotandū apud rhetores ambitum dici pe-
riodon siue circuitum: cui plurima nomina dat Cicero. A perodio febris periodica. Plinio Galeno
ceteris dicta: quācerto circuitu siue ambitu reuertunt: quales Tertianae sunt: & quartanae. In Gym-
nicis certaminibus periodon uicisse dicitur qui pythia. Isthmia nemea olympia uicit a circuitu eorū
spectaculorū & maximū hoc decus erat hieroniarū hoc est uictorū in sacris certaminibus uicisse pe-
riodo. In quadratū patorē. Ele-
ganter exprimitur forma pyrthi-
cae saltationis quae modo orbicu-
lata rotunditate circūagitur: mo-
do obliqua serie p. manus conne-
ditur: modo ad effigiem cunei
figuratur: Patore hoc est apertu-
ra: hiarū quadrato: Cuneū dici
instrumentum ad ligna scindenda
accommodatum nullus ignorat.
Itē in theatris ordines. Vnde cu-
neatū theatrū dictū: alibi quoq. annotauimus cuneū uocari globū militare: quē simplicitas militaris
porcinū caput appellat: cuius prima pars angustior: deinde latior procedit: & hostium ordines per-
rūpit: ex cuneati uocabulo Apuleiano decenter dicti qui in cuneo theatri sedendi locū non habent.
quasi extra cuneū exclusi: Discuneatē Plinio cōchae dicunt quasi imisso cuneo diductae patefactae q.
cuneati: Qui in cuneo dispositi sunt: & cunei figurā representant. Plinianū uerbum est: cuneatur pro
eo qd' est in cunei formā restringitur. Cuneatior figura dicitur Liuiō p. uocabulū cōparatiuū. Dis-
sidium. In saltatione ex disciplina saltatoria hoc per se fit: ut quodā quasi dissidio saltatores ab inu-
cem diiungantur dissepanturq. mox paulo manibus connexis conferti copulentur. In transcur-
su omittendū nō est q. restim ducere in tripudiis dicuntur chori puerorū puellarūq. manu cōferti qd'
intelligi uoluisse Terentiū minime ambigimus sic scribētē. Tu inter eas restim dicitans saltabis: a q.
busdā uidetur id esse natū ab eo fane: quo introductus equus ligneus in troiam dictus est: cū conne-
xis mātibus funē chori saltātes ducūt: de quo Virgilius. funēq. manu cōtingere gaudēt: nos uero sim-
pliciter id dici putamus: cū hodieq. conferti saltatores manibus cōnexis restim ducere dicātur i Tri-
pudio. Liuius libro. xxvii. hanc restem saltatoriā signat his uerbis. per manus reste data Virgines so-
num uocis pulsu pedum modulantes incesseunt. MVltinodes ambages. Circuitus saltatorios &
uertigenes multinodes eleganti epitheto appellat a nodatis manibus: chori puellarū puerorūq. qui
nodo quasi quodam connexi sunt: & conferti inter se: dum motu pedum brachiorūq. gesticulatio-
ne discursant. TVba terminalis cantus. Tuba signum datum esse significat: quo gestuosa pyrthi-
ca terminaretur: Cantus enim Tubae terminalis dicitur clangor: quo terminus imponitur tripudio
& saltationi: Virgilius martemq. accendere cantu. ALVEO subducto. Corrige auleo est eni sen-
sus post peractam pyrthicam saltationem subducta aulea sunt & uela senica cōplicata: ut apparatus
fabulae in scena dispositus uideretur. est eni mos: ut in actine fabularū Theatrarū. Auleis cuncta cō-
tegantur. post quae histriones in opero consistunt: mox cū tempus est agenda fabulae aulea subdu-
cuntur: & in propatulo omnia cōspiciuntur. scribit porphirio: quando ludi scenici dabātur q. aulea
suspendi solebant: quae in fine ludorū deponerentur: ex quo ritu est illud oratianū si plausoris eges
aulea manentis & usq. sessuri. SPariis cōplicitis. Velis scenicis complicatis cōtractisq. sic & in pri-
mo siparium scenicū cōplicato. ubi abunde de sipariis. ERAT mons ligneus. Extrat libellus Lucia-
ni qui inscribitur: εὐκρίσιος. iudicium de arum. ubi luculenter hoc totū paradisi iudicium. expli-
catur quod hoc in loco Lucius noster in spectaculo publico actū esse describit. Mythologi finxerunt
tres Deas. idest Mineruam: Iunonē & Venerem de formositate certantes: cum Mercurius pomum
ad paridem iussu iouis detulisset: libens ut malū illud caperet daretq. pulchriori: Paris curiose spe-
ctauit deas audiuitq. pollicitationes singularum. mox pomum ueneri quasi calculum uictoriae de-
dit. Ferunt autem id malum fuisse aureum siue inauratū & in eo inscriptum. hoc munus formosior
habeto. Philosophi quod & Fulgentius memorati moraliter id interpretantes Tripartitam hominis
uitam esse dixerūt. Theoreticā practicā philargicā. i. contemplatiuā. actiuā. uoluptariam. no-
mine Mineruae contemplatiuam significari. actiuam iunonis. uoluptariam ueneris: quarum iudi-
cium ad hominem trāsfertur. cui liberum deligendi debetur arbitrium: ut ipse quam uictam sectari
maxime uelit contemplatiuam an actiuam: an uoluptariam: pro arbitrio eligat. eligitur autem pa-
stor iudex: qui ad uoluptatem magis libidinemq. uisus in torquat quā ad uirtutem: quam minerua:
aut ad diuitias quas iuno promittit. Sed ut domum repedemus: docet Lucius noster in fabula hac
representanda montem ex ligno in scena instructum esse: ad idam significandam: in qua iudicium
hoc peractū est. IDEVM cecinit. ida mons est in phrygia praconio homeri nobilis cuius cacumē
Gargara appellat de qua satis multa strabo in. xiii. quam ait ab ida quae in creta est nomen accepisse.

CONsitus uiretis. In scena effinguntur urbes montes loca. quibus res: quae agitur ex argumento
fabulae confecta memoratur. sic apud Plautum in amphitryone Thebae. In captiuis aetolia. in me-
nechmis epidānus fabricantur. Vireta autem dicimus uirentia. & uiriditatis plena Virgilius de ue-
nere locos leros: & amena uireta fortunatorum nemorū. Homerus idam uocat πολυτιμακα δ' ηντε
p. εμποριον multorum fontium & ferarū parentem. Strabo in. xiii. multifontem proprie dici autu-
mar propter fluminum multitudinem ex ea prefluentium. Vbi autem rigua sunt ibi species herba-
scantis uiriditatis spectari solet.
DE mātibus fabri. Architectus
ita montem idam in scena fabri-
cauerat: ut ex fontibus aquae flu-
uiales manare uiderentur: CA-
pellae tondebant herbulas. Pecu-
liare caprarum est: ut fronde ma-
gis q. herba uescantur: ideoq. ca-
prinū lac stomacho accommoda-
tissimum creditur. Capras a car-
pēdo dictas auctor est. M. Varro
qui ait saluam caprae uenenum
esse fructus oleacei: oleaq. quam
lambat capra sterilescere. PHY-
gionis concinnato & arte confecto Virgilius expressit barbaricū id genus amiculum illo uersu
pistis acu tunicas & barbara regmīa crurum. hinc barbaricari dicuntur artifices ex auro & coloratis
filis exprimentes hominum & animalium effigies in uestimento. INDVsiatus. Cultus ornatusq.
relegetur secundo commentario de indusio & indusiatis copiose diligenterq. perscripsimus. AV-
rea tiara. Hieronymus in libro ad fabiolam de ueste sacerdotali docet Tiaram esse capitis tegumen-
tum: quasi spera media sit diuisa & pars una ponatur in capite instar rotūdi pilioni: quod & Galerū
uocant: dicitur Mas genere & foeminino. Virgilius in septimo sceptrumq. sacerq. Tiaras. Vbi anno-
tant grammatici Tiaram dici pileum phrygium: sed proprie foeminino genere dicitur hac Tiara si-
cut luuenalis. & phrygia uestitur bucca Tiara. Gestamen est regum barbarorum: unde sidonio dicti
reges Tiara tiaram capite gestantes. Suidas docet Tiaram esse κορυμβον ἐπικεφαλαίον idest or-
namentum capitis: quam rectam soli reges gestabant apud Persas. olim xerxes demarato Lacede-
monio permisit petere quod uellet. ille petiit ut sardis maximam Asiae ciuitatem curru uectus intra-
ret. rectam capite Tiaram gerens. Quod solis ut refert Seneca. datum est regibus. grāce τιαροφον
pōr dicitur Tiaram ferens: Quidam Tiaram alio nomine appellant κιδάριον idest cidarim. uerum
Theophrastus ait cidarim a Tiara differre: de cidari mentio multa apud scriptores. PECVARIUM
magistrum. & Cum paris fuisse pastor dicitur merito scenicus sustinens paradisi personam simula-
bat magistrum & disciplinam pastorem: ut uere paris effingeretur. PVER nudus. Mercu-
rius significatur. EPHOEbica chlamida. Veteres chlamyda & cassida dixerunt recto casu quae a
nobis dicuntur chlamys & cassis: quod docet Virgilius in undecimo. cum ait. Aureus ex hume-
ris sonat arcus: & aurea uati cassida. non placet seruii Interpretantio: qui exponit cassida pro cassis:
tanquam accusatiuum posuerit nominatiuo. Melius priscianus. qui libro. vi. sic refert hac cas-
sis cassidis: quod etiam hac cassida declinatur: ubi citat Virgilianum hoc testimonium: est autem
chlamys: siue chlamyda uestis nomen notissimum grāce. χλαμυδιον dicitur chlamyda qua
si parua chlamys. Apud iurisperitos inter puerilia uestimenta chlamydes numerantur: chla-
mys: ut inquit cassiodorus. in epistolis. uestis est militaris: quod & Plautus indicat: qui chla-
mydatum militem nominat qui militem habitum describens. opus est inquit clamide & ma-
chera & petaso. Suidas prodidit. Numam Pompilium Romanorum regem. primum usum chla-
mydis intulisse romanis: cum id genus uestimenti a legato isaurorum accepisset. prouerbiū apud
grācos. Η σὺ λασοποτος χλαμυδὸς Sylofontis chlamys. de his qui qui praeciosa ueste superbiant. tis chla-
myson enim dicitur habuisse uestem preciosissimam: quam Dario adhuc priuato desideranti do-
no dederit qui mox rex factus liberalitatem sylofontis uestiariam regni remuneratione est prose-
quutus. Ephoebica autem chlamyda significantur chlamys puerilis. qua ephebi induuntur. Qui Ephoe-
bica ephebi exercebantur testis est Viētruius in quinto. hoc significatu intelligendum illud ex
libro secundo machebeorum. gymnasium & ephoebiam sibi constituere.

Vireta

Capra a
carpēdo.Amicula
tus.
Phrygio
nes.
Barbari-
carii.

Tiara

Tiaratus
Tiara/
phoros.

Cidaris

Chalmy
da

Cassida

Chlamy
datus.

Graphis. GRaphice, Decenter uenuste concinniter: quasi ex pictura uenustate: uerbum grecū est γράφω: quod significat pingo: scribo, unde grapheus pictor & graphis pictor & graphis pictura dicta qua q' dē linearem proprie significari prodiderūt. Plinius noster in xxxv. alia multa graphidis uestigia extat idē mox paulo: Antigra phicen picturā interpretatur quam pueri ingenui in gracia ante oīa doceban tur: Viētruius in primo architectū oportet graphidis scientiā habere: ab eadē origine est graphium pro stilo: graphiariū pro theca repositorioq; graphioq; graphicus homo pro absoluto: & q̄si picto/ ris māu expolito: & graphice ad/ uerbiū pro polite eleganter cōde core: graphicotera quoq; p cōpa/ ratiū dicta absolutiora elegatio/ rap. A. Gellius in ix. sic refert: La/ berius poeta in mimmo, quem in scripsit Rectorē uersibus qdē fa/ tis munde atq; graphice factis de scripsit. INspeciē: in pulchritudi nem. Apud grācos γράφω, gra phe dicitur accusatio & ut inquit suidas nomē est cuiusdā publicae accusationis. LACiniaret, a la/ cinia ductū uerbū: quasi inflexu la ciniae inūbraret. AMictus ceru lus, Veneri datur uestis ceruli co/ lor, qui ē thalaficus, i. marinus color ex mythicis: fictiōibus: q tradūt Saturnū abridisse celi patris pudēda illisq; i mare deiectis uenerē procreatā apud Ausoniū di stichon est de uenere scitu dignū qd' subscripsimus: Orta salo suscepta solo patre edita cālo: aneadū genitrix: hic habito alma uenus. OBibant, Adibant: circuibatq; CASSides orbata. Noue dictū orbata pro orbiculata ab orbē & rotūditate, talis enī est cassidū forma: quidā legūt obbata: ut cassi/ tudine. M. Varro utrū meridie an uesperī libentius ad obbā accedas. Sessile a figura obbā dixit Persi/ us illo uersu, exhalet uapida lesūm pice sessilis obba: quidā emēdāt cassides orbiculata: ut dictio sit il lustrior, & intellectus manifestior. STellarū apicibus insignes. Ex historia argonautarū sumptum qua proditur argonautis magna tempestate periclitantibus salutēq; desperantibus orphea solū uo/ ta pro salute oīum samothracibus diis fecisse: extēploq; tempestate sedata stellas duas supra castoris & pollucis capita cecidisse: unde factū est: ut castor & pollux inuocarentur in magna tempestate stellas quibus adiuuari se tunc periclitantes existimant: quas uocat castores: castoris & pollucis numini assi gnates, cū solitarie uenerūt graues sunt: mergētesq; nauigiā geminā aut salutare: & prosperi cursus pñcia: cū aut in aere qui medius inter lunā & terrā est appareāt hucemodi castores, scienter uideēt Lucius noster eos assignasse comites lunoni: quā aer est uel aeris numē. Illud adde qd' antiqui pilea castori & polluci dederūt: q̄ lacones fuerūt: quibus pileatis militare mos est: hinc Catullus pileatos dixerūt quos demonstrāt oīum fratru iter se amātissimos fuisse: Dii samothraces de quibus apud eru ditos frequēs mentio quoq; poera satyricus meminit: putāt eē castor & pollux, grāci Dioscuros uo/ cāt. Elianus ait figurari iuuenes magnos iherbes, cōsimiles clamydatos & humeris habentes gladios qui & manibus hastas teneāt. Annotādū q; cū scriptores oēs cōsono ore sidus castorū salutare esse di cāt nauigantibus, unus est fulgētiū: qui ut i plerisq; aliis: ita in hoc quoq; a ceteris dissentiat nouitate opinor aliqua gloriolā captas. scribit enī in mythologiis castorē & pollucem eē symbolum perditio/ nis: & in mari signa castorū creare pericula, etymon quoq; nugatoriū cōmentus ait pollucē dici αἰτίο του αἰτίου, i. a periendo Castorem uero quasi καὶ κοῦν uo' terop, idēst malum extremum. IN affectata gesticulatione. Incuriosa & pene negligente dicitur affectata gesticulatio, quā diligenter fit & curiose: cui dissimilis erat hāc qua iuno ad paridem accessit. SE se regnum tributurā. Apud Lu cianum sic inquit iuno, ἡ γὰρ μὲν ὁπάρει Δικαστὴς εἰσαὶ καλὴν ἀπ' αἰσῆος ἐστὶν τῆς ἀσπίδος Δεὸς ποτὴς idēst si me o pari pulchram esse iudicaueris: te dominum totius asiā cōstituam. Merito autē iuno se regna tributuram pollicetur, quia regnis praeesse dicitur. Vnde & cum sceptro pingitur: in cuius tutela pauonem ponunt: q; omnis uitae potentia petax, in aspectum sui semper querat ornatus Apud Ouidium sic inquit paris. Regna iouis coniuu uirtutem filia iactat: & in epistola helenae sic scriptum est: unaq; cum regnum belli daret altera laudē, tyndaridis cōiux tertia dixit eris. ADDI xisset, tradidisset adiudicassetq;. PRAELiariis dea, Dea praeliariis dicitur minerva: quā & bello & artibus praeest: praeliarem quoq; deam accipimus bellonam, quā soror martis esse dicitur.

TERror & metus, canit Statius papinius armigeros martis esse furorem iram & pauorem: sic enī scribit in tertio thebaidos comunt furor iraq; cristas frena ministrat amēs pauor armiger, grāci poe Armige ta equos martis appellant Δει uop καὶ φόβος, i. pauorem & terrorem, qd' & nostri memorant, & de ri martis, center expressit Valerius flaccus illo uersu, terrorq; pauorq; martis equi, & profecto conducenter ter E q mar ror ac metus armigeri siue eq assignant deo bellatori, & de praeliari: quoniā bella sunt terrifica & pa tis terror uoris plēa PONE tergū. A tergo post tergū. HORmū canebat bellicosum, ὁρμῶν uerbo grāco di & pauor, Orthriū.

terror & metus: nudis insultates gladiis. At pone ter/ gū tibi cē hormū cāebat bellicosū: & pmiscēs bōbis gra uibus tinitus acutos: imodū tubā: saltatōis agilis uigo rē scitabat. Hāc iqeto capite: & oculis i aspectū miaci bus: citato & itorto genere gesticulatiōe alacri demō/ strabat Paridi si sibi formā uictoriā tradidisset: fortē tropheisq; bellorū inclytū: suis amminiculis futurū. Venus ecce: cū magno fauore caueā i ipso meditullio scenā circūfuso populo latissimorū paruulorū dul/ ce subridēs: cōstitit amene: illos teretes & lacteos puel/ los dices tu cupidies ueros de cālo uel mari cōmodū iuolasse. Nā & pīnulis: & sagittullis & habitu cātero for mā preclare cōgruebāt: & uelut nuptialis epulas obi/ turā domiā: coruscis prelucebāt facibus: & ifluūt inu ptag; puellāq; dcore soboles. Hic gratiā gratissimā ide

citharedicā: a quo ēt memorat, ὁρμῶν καὶ φόβος τῆς αἰσῆος, i. q; orthriū & orthiū p lex citha/ cāto & lege citharedicā armōiā. BOMBis grauibis. Ex acutis & grauibis sonis fit cōcinētia mu redica. siculq; cōcetus, p foramiā tibiā patētiā acutior p angustiora grauior sonus emittit, bōbū aut sonū Bombus dici nemo ē q nesciat, annius sonū pedū dicere uolēs bōbū pedū dixit, i. hāc sniam ait i floridis, acuto pedum tinitu & graui bōbo cōcētū musicū miscuit. INmodū tubā. Est qdā tibiā, ut inquit Oratius tubā Admini emula: q doriū bellicosū canit. IN torto, Flexuoso. FORTē futurā pallas cū armorū & uirtutis dea sit culator, scite fortitudinē atq; trophaea bellicā uictoriā pidi pollicebat. ADminiculis, Auxilio & ope Cupidi/ adminiculator dicit opitulator. M. Tullius auctore, Gellio usū ē i studiis disciplināq; adminiculato/ nes mul/ libero tiroē. CAueā theatrī. MEditullio, medio ut āte diximus. POPulo paruulorū, significat i ti, comitatu ueneris fuisse cupidinū turbā populosā quos poeta: ut aliubi quo testatū ē: innumeros fin/ git arcefilaus sculptor fecit marmoreā leenā aligerosq; ludētes cū ea cupidines, quorū alii religatā te/ nerēt, alii e cornu cogerēt biberat, alii calciarēt soccos omnes ex uno lapide. DVlce subridēs, Dulciter Sint mo/ amabiliter, & cū memoratōe ridēs sub, ut saepe dictū ē significat tēperamētū modicus at risus decet dici risus uenerē: & uēstā quoq; fōeminā: hic pceptū illud eroticō, sint modici risus puāq; utriq; lacū. TE Teres Teres. Habētes mēbra teretia & fuculēta, q̄lis habitudo cupidines decet, Oratius teretes furas, pbat in Inuolare scemia cū ait brachia & uultū teretesq; furas iteger laudo, teres at rotūdū i lōgū dicit, idē Oratius in Volare epodo teretē puez appellat quē itelligi uult speciosū, habētē crura brachiaq; teretia. COMmodū i ambulaf uolasse eo ipso tpe euolasse alias i uolare dicimus furari q̄si uola māus furti subtrahere alias i uolare cū uiolentā māus i aliqūē dirrigūf Virgilius uolare posuit, p ambulare, eo uersu pascētes illā tātū p diū uolādo, ubi Dōatus expōit uolādo, p ambulādo. Pīnulis & sagittulis, Cupidies aligeri & sagitti Quinq; feri pingunt, ut ante dictū est. OBiturā domiā, i ueneris audirā pacturā suscepturā, potes legere faces in obituri hocē ipsi cupidines adituri uelut nuptiales epulas domine ueneris faces flamma coruscantes nuptiis p̄ferebat ex ritu moreq; nuptiali, nāq; apud ueteres qnq; faces in nuptiis accēdebant, cām refert plu/ spinea tarchus in pblematis & nos in oratiōe nuptiali diligenter p̄scripsimus, spinā nuptiāq; facibus auspica scitum tiffimā eē auctores sunt plinius & masurius, quoniā inde fecerint pastores q rapuerunt fabinas hinc appellis illud Catullianū spineā qre tedā pleriq; falso legunt pineam, pueri tres patrimi & matrimi hoc est ha bentes patrem & matrem adhibebantur in nuptiis, unus & faciem perferret ex spia alba duo qui nu bentem tenebant. INfluunt, instar fluenti, & unde stipātes uenerē incedunt. GRATiā gratissimā Comites ueneris gratiā quas charitas uocant, Quod & fulgētiū refert nec i merito, quid enim sine uenere gratiosum qd iucūdū quid amabile eē pōt, de gratiis supra diximus habunde. Apelles dice/ re solebat unā illā uenerē de esse ceteris pictoribus: quā grāci charita uocant: ea soli sibi neminē parē,

quæ iam placatis attribuit. natus intellectum obtulis acuit & terreno desiderio gratis celestium appetentiam bonorum operator indulget. ydus contra curas animæ tediæque repertus remissione reparat & oblectatione corroborat. hoc ad saltationes sæculum corruptibile flectens honestum remedium turpe fecit esse commercium. hæcenus cassiodorus. CVNctantiq; lentas. Lentus incessus. & cuncta bundus decet matronam & deam. unde nunc scitime uenus iudici læta & tardigrada uestigio fustepso: & molli ueg; sicut icesus in matrõa dcorus. ita in uiro erubescèdus è unde Seneca castigat mores uerissimus sancte & grauius scribit libro ultimo q̃stionũ naturalium uerba hæc. tenero & molli gressu suspèdimus gradũ nõ ambulamus sed icedimus. Seruius gramaticus exponens illud Virgilianum. Ast ego q̃ diu incedo regina. icedere iquit proprie est nobiliũ psonag; Qui nascunt oriètib; pleiadibus. hii molliter ambulant uestigia; suspèdũt poenitet eos q̃ uiri nati sint. PER fluctuantes pinulas. Venus inter pinatos cupidines. quog; pinulæ leuiter fluctuabant cepit icedere. RESpèdere gestibus. significat deam gesticulatam esse motu corporis. prout tibiærum sonus saltationem uariabat

horæ pulcherrimæ : q̄ iaculis floris ferti & soluti deam
suâ propitiâtes scitissimū cōstruxerūt chorū : domina
uoluptatū ueris coma blādiētes. Iā tibiæ multiforabi
les cātus lydicos dulciter cōsonāt : quibus spectatōrū
pectora suaue mulcētibus : lōge suauior uēus placide
cōmoueri : cūctātiq; lēta uestigio : & leuiter . p fluctuan
tes pinnulas : & sensim annutante capite ccepit icedere :
mollique tibiārū sono delicatis respondere gestibus :
& nunc mite coniuentibus : nunc acre cōinantibus :

VERIS coma. Herbis & floribus, quid naliud ē coma ueris q̄ flos, & frōdes: elegāter papinius dixit
crinit arbos pro frōdescit florefcit: flos est pleni ueris iudiciū & gaudiū arborū, detrahe ueri frōdes
& flores caluū & caluitio deformatū uideri poterit. Cōsimiliter, Au. Gellius uolumine duodeuigesimū
mo comas sūt arborū latissimas uberrimofq̄ uitū palmitē decidit. Tibia multifloribiles. A mul-

titudinē & numero foraminū multiforatis tibia dicta apud antiquos tibia tenuis fuit quatuor tantum foraminibus distincta: tales in tempore uidisset se se refert. M. Varro de hac tibia intelligit Oratius in arte poetica, tenuis simplexque foramine paucio aspirare & ad esche choris erat utilis, præterea tibiae aut se-
ranæ dicuntur, quæ pares & æquales habet caernas aut phrygiæ: quæ sunt impares inæqualesque foraminibus, tibia phrygia dextra unum habet foramen sinistra duo quorum unum acutum reddit sonum altius grauius, tibiæ sacrificæ ex buxo fiunt, ut docet plinius ludicræ uero ex loto ossibusque asininis, & argenteo tibiale calamus auleicon uocatur græce enim αὐλή tibia est, inter genera tibiarum sunt præcentoriae: quibus in sacrificiis præcunt ad puluina: sunt & puelloriae, quibus a sono clariore uocamen datur quædam uelut uocatur: quæ multiforatis sunt Gigrinae noianæ, quæ exiguae licet sint subtilioribus tam-
modis insonant a priscis tibenem dicebat gigeriator & subulolibi docuimus subulones quosque di-
ci ceruos quosque cornua sunt simplicia, ante hiagnim marsiae tibiicinis patre rudibus adhuc musicæ se-
culis in usu fuit simplex tibia hic primus duas tibus uno spiritu animauit quauis plinius marsia di-
cat geminas tibus inuenisse, primus multiforati tibia sinistris & dextris foraminibus distincta acu-
tis, grauius sonis concentum musicum miscuit. CANTUS lydos, Amphyon lydios modulus primus inuenit dorios thamisrae: phrygios marsias phryx Aristoteles in viii, politorius lydia musica
flectibile esse & quironiis accommodatum docet. Quod & Lucius noster indicat qui in floridis lydi quædam
appellat plato quoque libro tertio de re publica harmonias lydias querulas esse easque inutiles esse mulie-
ribus, ne dum uitis esse refert, hic autem lydios cantus accipimus pro musicos & uoluptarios, quales
in festiuitate ueneria & saltationibus ludicris solent adhiberi, siquidem lydium melos auctore cassio
doro oblectationibus animorumque remissionibus est accommodatum cuius uerba ex epistolis sub-
scripti tonos musicos describentia quæ sunt hæc, dorios tonus prudetia largitor & castitatis effector
est phrygius pugnas excitat uotum furoris inflammare olius animi tempestates tranquillat somnum

quæ iam placatis attributus intellectum obtulis acuit & terreno desiderio gratis celestium appetentiam bonorum operator indulget, lydius contra curas animæ tediâq; repertus remissione reparat & oblectatione corroborat, hoc ad saltationes sæculum corruptibile flectens honestum remedium turpe fecit esse commercium, hæctenus cassiodorus. CVNctantiq; lenta, Lentus incessus, & cuncta bundus decet matronam & deam, unde nunc scitime uenus iducit læta & tardigrada uestigio suspensio: & molli uergetur sicut incessus in matrōa dcorus, ita in uiro erubescēdus, unde Seneca castigatorem modestissimus sancte & grauiter scribit libro ultimo quæstionū naturalium uerba hæc, tenero & molli gressu suspēdimus gradū nō ambulamus sed icēdimus, Seruius grammaticus exponēs illud Virgilianum, Ast ego q̄ diuū incedo regina: icedere iquit proprie est nobiliū psonarū, Qui nascuntur oriētib; pleiadibus, hī molliter ambulant uestigiaq; suspēdūt pœnitet eos q; uiri nati sint, PER fluctuantes pinulas, Venus inter pinatos cupides, quorū pinulæ leuiter fluctuabant cœpit icedere, RESPōdere gestibus, significat deam gesticulatam esse motu corporis, prout tibiarum sonus saltationem uariabat

gestire pupulis: & nonnunquam saltare solis oculis. Hæc ut primū ante iudicis conspectum facta est: nixu brachiorum polliceri uidebatur: si fuisset deabus cæteris antelata: daturam se nuptā Paridi forma præcipuam suiq; consimilem. Tunc animo uolēti Phrygius iuuenis malum: quod tenebat aureū uelut uictoriæ calculū: puellæ tradidit. Quid ergo miramini uilissima capita: immo forensia pecora: immo uero togati uulturi: si toti nunc iudices sententias suas precio nundinantur: cum rerum exordia: inter deū & homines agitatū iudiciū: corruerit gratia: & origiālē sniam magni Iouis consiliis: electus iudex rusticanus & opilio

gestire populis: & nonnunquam saltare solis oculis.
Hæc ut primū ante iudicis conspectum facta est: nixu
brachiorum polliceri uidebatur: si fuisset deabus cæte
ris antelata: daturam se nuptā Paridi forma præcipu
am suiq; consimilem. Tunc animo uolēti Phrygius iu
uenis malum: quod tenebat aureū uelut uictoriæ cal
culū: puellæ tradidit. Quid ergo miramini uilissima
capita: immo forensia pecora: immo uero togati uul
turi: si toti nunc iudices sententias suas precio nundiz
nantur: cum rerum exordio: inter deū & homines agiz
tatū iudiciū: corruerit gratia: & origialē sniam ma
gni Iouis consiliis: electus iudex rusticanus & opilio

ne appellat petūpā, plinius petos dici eēt, quorū oculi deprauati sint, qđ ita intelligimus deprauatiōe uitioq; nō inamabili uerba plinii hęc sunt exxi, uni aīaliū homini oculi de prauant, unde cognomi na Strabonū & patorā. ¶ Vdiciōe. ¶ Vlt. De uicijs oculi. ¶ Vlt. De uicijs oculi. ¶ Vlt. De uicijs oculi.

SVI⁹g⁹ confimilá idest tā formosam coniugē q̄ eēt ipsa uenus signat autē helenā Apđ Lucianū sic i
quit uenus, ὅτις χρόνυ καὶ δασοὶ παρεληντ παρὰ δώσειρ γυρίκα καὶ ακολουθησειρ γεῖπ/
αυτηρ καὶ ἀφίξεσθαι παρυσσάει εἰσέτηρ αλιγορκαὶ αὐτῇ πασσάμει καὶ σὺμ πραξοτά παρτά/
si pmitto o pari helenā uxore tibi me daturā ad uos illū pēturam ipse adde & in cibis, conuolubē

Phrigius iuuenis, Paris. Malū tradidit paris ap̄ lucianū traditurus aureum malū ueneri prius pe-
tit ut illa ducat amores & gratias quasi testes, pmissio: q̄ plus polliceſ dices se quoq̄ cupiditatē & hy-
menū adducturā qbus testibus adhibitis iquit paris επι του τοιοῦ διδω μετο μηλορ επι του τοιοῦ
λαυβαρη, corā his malū trados & tu corā his cape. Victoriæ calculū, Victoriæ suffragiū supra dixi
mus copiose quēadmodū calculis i urnā missis rei danabāt, uel absoluebāt, & ita uictōres decernebāt
iterdū unus calculus cā ē uictoria: put accesserit ad ptes i cā opianici docet, M. Tullius quēadmodū
stalei iudicis snia septimadecima & calculus accedes ad numerū aliarū sniaq̄ solutionē cōficere de-
bebat. Ante dictū quid sit apud iuriscōsultos heremodiciū, inibi hoc adde puerbiū celebrari apud

gracos ἐρημῶν, quali d'as heremodiciū, quando reus qā nō adest p̄sens iudicio dāpat, q̄li defo-
latū sit iudiciū pp rei absentia. Vllissima capita. Elegatissima p apostrophā castigatio q̄ monemur
ut iudiciū hoc paridis sit nobis documēto iudices oēs pecunia corrupti possē, & nihil eē tā sanctū qđ
nō p̄ccio uiolari nihil tā mūtū qđ nō auro expugnari possit. Immo forēsia pecora. Vocabulis
obiurgatoriis p̄brosi & cōducētibus icessit causidicos oratoresq; forēses: nā merito decogē noie ta
xant, cū demirantes stupent si nūarii iudices cōtra ipsos p̄nuāciāt: & p̄ccio corrupti ius & fas pecuniae
postponāt: eodē rogatos quoq; uulturios decēter noīata rapacitate qua utūt ī causis forēsisbus, dum
mō p̄nuāciāt pecūia corrupti & p̄dūt reos, mō uēdūt aduocatōes & pecūias enormes extorquēt, con-
tra p̄scriptū legis, cēntiā: q̄ caueat antiquus: ne aduocatus donū pecuniāue accipiat ob cām orādā, unde
plinius iunior dilaudādus q nūq̄ aduocatōes suas uoluit eē uenales, q pyratīcū paciscēdi morē īproba-
uit: q xenis ēt sp abstīnuit, scribit Augustius qđ & ī decretis canonicis, xi. Quī, refert qđ nō licet iu-
dici uēdere iustū iudiciū, & si licet aduocato uēdere iustū patrociniū, & iuriscōsulto rectū cōsiliū, sicut
as M. Tullio paludati uulturii dicti scitissime sunt p̄iso & gabinus īpatores, ita nūc festiuiissime togati
uulturii nominātur, q̄ toga & ī forēsisbus actiōibus nōdāt istar uulturū, deabus suo loco diximus.

PRæcio nūdināf. Vēdūt & q̄si i nūdinario foro emptoribus addicūt nūdinari n. & nūdinare p̄prie ē Nundi
i nūdinis & ipropatulo uēditare, iulius firmicus i. v. matheos q̄stus & libidinis cā pudorē duobus Nundi
fratribus nūdinauit: ab eodē nūdinatus pudor elegāter dicif. p̄stitutus & p̄cio p̄phanatus. M. Tullius Nundi
us i antonianis. totū ip̄erū romanum nundinabant. utif. & fueronius eo uerbo i uita titi. INter de
tos & homines imo iter deos & hoīem tres enī deæ fuerunt & homo unus iudex. ORlgālē, pri
mordiale & ab origie rerum uetusto sæculo pronūciatum dictamq̄. Magni iouis cōsiliū. iupi
ter elegit paridē iudicē ad eūq̄ mercuriū misit: q̄ iussu iouis illi imperaret, ut litē dearum diiudicaret,

Index añ.
oculus.
Oculiffi/
mum.
Ocuiitus
Glauco
pis.
petus.
oculus.

De here
modicio
Vulturii
rogati
Cintia
lex.

paludati
uulturii
Nundi
nare.
Nundi/
natus pu
dor.

Constitu-
prati
Numma-
rii
Lucides

LVero libidinis. Alii iudices luero auri & pecuniae illehti iudicia nundinae: hic uero p̄ciolibidinis & pollicitationibus Veneris corruptus sententia uendit. M. Tullius constupratos iudices, & numma-
rios elegatissime appellat corruptos nummis p̄ciolibidinis. STIRpis exitio. Ex hac paridis sen-
tentia prima malorum Troianis labe. hinc decennalia bella confligunt. hinc clades & exitia nouissima
fluxerunt. hinc ortu est prouerbiu. apud graecos ἡλικὸς κακῶς, illas malorum: q̄d̄ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν κα-
κῶν in magnis malis: usurpat: quoniā ἐπὶ τῶν κακῶν in illo infinita malorum milia contigerunt.

Inuenta,
palame-
dis.
Armoru
iudicium

Aiacis ri-
sus.

Aiax pro-
cerus.
Iudicium
socratis

Cicuta
perit so-
crates.

Lucro libidinis uēdiderit: cū totius ēt suae stirpis exitio
Sic hercules & aliud sequens iudicium inter inclytos
achiuorum duces celebratum: uel cum falsis insimula-
tionibus: eruditione doctrinaque praepollens palame-
des proditiōis damnatur. uel uirtute martia prepotenti
preferet Vlysses modicus Aiaci maximo. Quale autē
& illud iudiciū apud legiferos atheniēses & catosillos
ta est. & lecta in cetu procerū. tunc ulysses uaferrimus cū se palamedi adesse simularēt inquit ut uerū
tas illucescat in tentorio palamedis id aurū quareat de quo loquit̄ epistola: quo factū inuentū ē auge
q̄d̄ ipse per noctē corruptis seruis praefoderat. itaq; palamedes insons perinde ac p̄ditor iniusto iudi-
cio ab inclytis achiuorū ducibus dānatus est lapidibusq; iterēptus est. ob hoc cecinit poeta belidae no-
mē palamedis & inclyta fama gloria quē falsa sub proditiōne pelasgi infontē infando indicio: q̄a bel-
la uetabat demisere neci. & aiax apud Ouidiū sic incesit ulyssēm prodere rē danaū finxit factūq; p̄ba
uit crimē & ostendit q̄d̄ iā praefoderat aurū. palamedes teste plinio ordinē exercitus signi dationē tes-
feras troiano bello primus inuenit. eundē tradunt litteras inuenisse. unde & epigramatista gra-
es appellare uidet̄ aues palamedis. constat enim grues uolitare ordine litterato. & ut auctor est philo-
stratus gloriantī olim palamedi se tres litteras inuenisse ulyssēs repente obiecit eam laudem esse gru-
um quā. litteram faciunt iussitq; eas suspici praetruolante. Apuleius noster in apologia inter eos
qui dolo memorandi fuerunt noīat palamedē. fuidas palamedē praconio uirtutis extollit tanquam
fuerit optimus poeta & iuētōr rerū plurimarū. VIRtute marita. Bellica fortitudine. PRaeferet ulyf-
ses modicus. Famigeratū est armorū achillis iudiciū pro quibus duo graecorū p̄ceres maximi impri-
mis contenderunt aiax ut ulyssēs apud Ouidiū uolumine metamorphoseon tertio decimo tota res
luculēter explicat̄. auditis utrinq; allegationibus arma achillis ulyssi adiudicata sunt. & quid faciūdia
tunc possit patuit fortisq; uiri tulit arma disertus. aiax dolore stimulat̄ feruere coepit & mox ex fu-
rore necē sibi consciuit. seneca libro secundo de ira. aiax in mortē egit furor in furorē ira. Corcelsus
in tertio genus insaniae describit qua implicati imaginibus nō mente fallunt: qualē inquit insaniē-
tem aiaxē uel orestā poetarū fabulae ferunt apud graecos prouerbiū est. αἰακῆος γέλως aiaxis risus
ἐπὶ τῶν πρῶτον ποροῦ γέλωτος de hominibus insipienter ridentibus. aiax enim insania laborans
& furore uexatus ob ulyssēm in armorū iudicio sibi antepositum insectabatur armenta credens esse
graecos: & duos maximos arietes flagello cedebat clamans se occidere agamēnonē & menelaū & ira
furens ac insaniens illos deridebat. ab hoc insipientis aiaxis risu ducta paroemia: qui postea resipiscēs
in silua incubuit gladio seq; interemit. Quod autem ulyssēs modicus & aiax maximus a lucio nostro
dicuntur scito id ex Homero sumptū qui in tertio iliados traditi ulyssēm modica statura p̄ditū fuisse
se aiaxē uero enormi proceritate staturosū. a quo didicif̄ πτελοπιος ἀρκος ἀχάϊος. id est excelsus
aiax graecorum murus. item εἰς ὄρυγος ἀργεῖος κεφαλῆς. id est capite eminens supra graecos. QVale
& illud iudicium. De iudicio loquitur quo iniuste damnatus est socrates in carcere ad necem plato
in apologia & in libro qui inscribitur phedon. item laertius diogenes copiosissime referunt. quē ad-
modum socratem anytus lycon. & melitus insimulauerunt. horū cum primis criminum iura uio-
lat socrates: noua demonia inducit deos patrios respuens. contra ius & fas iuuentutem corrumpit:
poena illi mos. cum iudiciū hoc agere ascendisse platonē ferunt in suggestū ac dicere coepisse. minor
natu cū sim uiri atheniēses his oibus qui tribunal ascenderunt statiq; interpellatum descēdisse. dāna-
tus est igit̄ capitis poena socrates nō solū primis sentētiis sed & secundis. cū interrogatus quā poenam
cōmeruisse se cōfiteret̄ respōdisset se meruisse. ut amplissimis honoribus & p̄miis decoraret̄ & ut ei
uictus cotidianus in prytaneo publice praebere qui honos apud graecos maximus habebatur. quo
responso iudices sic exarserunt ut capitis hoīem innocentissimum condemnare existimant. M. Tullius
socratē damnatū nullā aliā ob culpā nisi propter dicendi insententiā. seneca quoq; dixit in declamationi-
bus eloquentissimi uiri platonis oratio: quā pro socrate scripta est. nec patrono nec reo digna est. so-
crates in carcere bibit uenenu potōe dilutum: & ita decessit. Fuit autem uenenum id cicuta: quā me-
rito dixit plinius publica atheniensium poena iuissimā. hic illud p̄sianū barbatū hoc crede magist̄e di-

cere sorbitio tollit quē dira cicuta. Seneca scribens ad gallionē de uita beata atheniēsiū Rē. p̄u. uel ob
hoc maxime uituperat: in qua socrates dānat. uidē tradit tantā fuisse in socrate maiestate ut intrās car-
cerē nō a carcerariis sordibus pollueret̄: sed carceri oēm detraxerit ignominia: neq; enim poterat car-
cer uideri: in quo socrates erat. post dānatū socratē tanta mox poenitentia eius rei atheniēses coepit:
ut gymnasia clauderent: ut accusatores socratis partim exilio partim morte mulcarentur. socrati ip-
si statuā aenā statuerent in loco athenis celeberrimo. scribit plutarchus in eo libello cui titulus est de

& omnis scientiae magistros. Nonne diuinā pruden-
tia senex: quem sapientia praeulit cunctis moralibus
deus delphicus: fraude & inuidia nequissima factiois
circunuentus: uelut corruptor adolescentiae: quam
frenus coercerat: herbae pestilentis succo noxio perem-
ptus est: relinquens ciuibz ignominiae perpetuae ma-
culam? Cū nunc etiam egregii philosophi sectam eius
sanctissimā preoptent: & summo beatitudinis studio:

odio & inuidia q̄ atheniēses adeo
oderunt auersatiq; sunt socratis
calūniatores: ut neq; ei ignē accen-
dere neq; interrogantibus respon-
dere nec aqua illa in qua hi se ab-
luissent uti uoluerint: sed eam per
inde hac sceleratā effundi iusserit
proinde illi cū odiū tā atrox perpe-
ti diutius nō possent suspensio se
se necauerunt: uerū nō solū puniē-
di fuerant accusatores socratis ue-
rū etiā iudices multandi qui dan-
nantes socratē iniustissimo iudi-
cio ipsam uirtutē dānare atq; excindere uisi sūt. Quod crimē eo atrocius iudicandū q̄ atheniēses & socrate
erant & habebant prudentes eruditi humani: & legū latōres optimi: unde humanitas doctrina reli-
gio iura leges ortae atq; in oēs distributae putant̄: proinde nunc lucius noster. illos appellat legiferos
apud quos draco & solon nomothetae. legū conditores inclyti celebrantur. Cati quoq; optimo epi-
theto. dicuntur accuti & sapientes catus. n. qua dictione usitatus est oratius frequēter significat doctū
atq; acutū. cata signa dixit ennius pro acuta. nullo uersu: iā cata signa sonū dare uoce parabant. autiat
M. Varro. uerbū hoc fabinū ē. hinc catus helius sextus cognominatus. ppter iuris ciuiliis sciētiā: ut
sentit. M. Tullius ut placet uarroni. nō tā quia sapiens erat: q̄ q̄ acutus. Diuus Augustinus q̄d̄ notabi-
le est tradit priscos coluisse deū catū qui catos. i. acutos faceret. auctor ē plinius. in. vii. catos corculos
apud romanos cognominatos ēē eos qui sapientia erant praecellētes. fortassis hinc fluxit dictio uul-
garia & uernacula qua catos uocitant feles & solercia uidelicet. qua auibz insidiatur: & i musculos
insiliunt. palladius uocabulo uulgi subscribere uidet̄ cū ait cōtra talpas prodest frequēter hī catos i
mediis carduetis. ubi catos accipio pro felibus domesticis quas male litterati muscipulas appellāt. cū
muscipula instrumētū sit nō aīal ad mures capiēdos. OMnis sciētiā magistros. M. Tullius in libris
oratoriis oīum doctrinarū inuentrices athenas appellat: in bruto quoq; athenis natā & altā ēē eloquē-
tiā refert: qui in oratiōe pro flacco atheniēses p̄conio uirtutis exornat. PRaeulit deus delphicus. sapientis-
simus
Apud graecos socrates oraculo apollinis delphici praelatus est sapientia cūctis mortalibus. cherephō
enim socratis familiarissimus cōsuluit oraculū an ēēt ullus socrate sapiētiōr. respōdit pythia socratē
ēē sapientissimū mortaliū. cuius rei plinius solinus laertius plato cōmeminere. Res est in ore om-
niū. inde & illud cantatissimū. uir bonus & sapiens qualē uix reperit unū milibus e cunctis hominū
consultus appollo. annotatū dignū est q̄d̄ a plinio prodit̄ in. xxxiii. romanos posuisse statuas pytha-
gorae & alcibiadi in cornibus comitū. cū delphicus deus fortissimo graecorū gētis iussisset & alteri sa-
pientissimo simulacra celebri loco dicari: mirū sane est illos patres circumspectissimos socrati pythago-
rā ante posuisse cunctis ab eodē deo sapientia praelato. NEquissima factionis. Capita factionis con-
spirationisq; in sanctissimū philosophū fuere anytus lycon & melitus qui socratē inuidia irritati
ferre nō poterant: melitus ob poetas in factus anytus ob artifices atq; rei. pu. gubernatores. lycō gra-
tia rhetorū. itaq; hi calūnias struxerunt ad socratē obruendū. PEstulentis herbae. Cicuta intelligit:
cuius uis refrigeratoria necat. ut ante diximus. scitu memoratūq; dignū est. Quid cū cicuta sit hoīs
uenenū. est pecudū pabulū. idq; lucretius docet illis uersibus quippe uidere licet pinguescere saepe ci-
cuta barbigeras pecudes homini quae ē acre uenenū. sturni quoq; ut Alexander Aphrodiseus & Am-
brosius p̄diderunt. cicuta uescitur habentq; in cibatu. graeci κόπριον uocant. IGNominia macu-
lam. Sicut mors calisthenis est Alexandri magni crimē aeternū quod nulla uirtus: nulla foelicitas bel-
logē redimet. ita mors socratis est atheniēsiū macula ineluibilis: quam nulla doctrinaq; claritudo:
nulla res gesta abluent: nā cum quis dixerit atheniēses dariū xersem persae reges. p̄figarūt op-
ponaretur & socratem occiderunt. cū dictum erit leges litteras disciplinas fruges mortalibus dede-
runt dicef. sed & socratē sanctissimū sapientissimūq; mortaliū iniquo iudicio in iustissimā morti dā-
nauerūt. SEctā eius a socrate uelut a fonte: deriuati sunt riuī & feminatae familiae philosophorū: q̄ socratis
licet iter se dissentientes: & multū diuisae & dispes sint: tamē oēs se socraticos & dici uoluerūt & esse
arbitrabāt. q̄d̄ & M. T. mēorat in. iiii. de oratore: q̄ i epistolis ad atticū socrati & socratis uiris acceptū re-
fert q̄d̄ laetura p̄mōi flocci nō facit q̄d̄ ceteri calāitate uocat̄ ipse nec icōmodū. O Socratis inqt O rum.

accusa-
tores

focrite

stabiles

Legiferi

Nomo

thetia

Cati

Catus de

us

Musci

pula

socrates

sapientis

simus

dictus

Cicuta ci

bus pe

culum

Coniū

Socratici uiri nūq̄ nobis gratiam referam. Dii imortales q̄ mihi ista p̄ nihilo. Socratica charta ora
tio Flacco philosophica sunt: socraticum opus Ouidio philosophicu, pingit socrates coma cadente:
sicut Diogenes barba comante, zeusippus curua ceruice aristoteles brachio exerto xenocrates crure
collesto Socratem simis naribus & recalua fronte repandis cruribus foedissimūq̄ fuisse auctor ē di
uus Hieronymus: ceterum uirtus nō tam formosum corpus q̄ animū quaerit potestq̄ sub qualibet
caluaster formi corpulculo formosus ani
mus ac magnus existere, uidef mi
hi socrates in exēplar editus: ut sci
re possemus nō dformitate corpo
ris foedari animum: sed pulchritu
dine animi corpus ornari. Vixit
in ipsius nomen. Qui se addicunt
sectae philosophicae: iurant in ma
gistri nomē & uerba se nūq̄ secta
deserturos & dogmata praēpto
ris p̄ uirili parte defensuros: sicut
milites iurant in uerba imperato
ris adacti: oia se strenue facturos:
quae praēperit impator: nec unq̄
militiam deserturos. Quod apud
historicos frequentissime lectita
bis, extat ius iurandum hippocra
tis quo discipulos adiurat in uer
ba concepta, & magistri nomen, sic se
tatores socratis adiurant in nomē doctōris, & se socratis futu
ros affirmant, neq̄ a socratica disciplina deutos abituros, sic & platonici, & aristotelici, & ceteri cetera
rū se tag, sectatores iurant in nomē magistrorum eorumq̄ spiritui quasi consecrantur, unde & con
sectanei nuncupati, hinc illud oratianum, nullius additus iurare in uerba magistri, & Quintilianus
dixi, M. Tullius in secunda tusculana eos philosophos uituperat: qui certis quibusdam distinctis que
sententiis quasi additi & consecrati sunt, eaq̄ necessitate constricti: ut etiam quae nō probare soleant
ea cogantur constantia causa defendere. VNVM discisci, Corrige, unde discisci, REpulsae, geni
rem: quo afficiebantur ob repulsam, praeterita posthabita, nam ut inquit Donatus, foeminae offien
duntur: si foedae iudicentur: & ut refert Tertulianus, praetatio alterius, sine alterius contumelia nō po
test, pcedere: unde illud manet alta mēte repostum iudicium paridis, apud Valerium maximum ti
tulus est de repulsis: quo clarissimorum uiroz repulsae in honorum petitione percensentur, M. Tul
lius in oratione pro blancio repulsas edilitias identidem memorat. MONtridā: qui mons in sce
na lignea fabrica instructus fuerat. Fislulam, Qua scilicet aqua fistulati excuriebat: aliubi anno
tauius ex auctoritate Plinii, Viētruii, Frontini fistulas dici denarias, quarum laminae latitudo an
te quam curuef digitorum decem est: quinarias uero quarum lamina quinque digitos lata ē. IMO
croco, Quidam legunt uino: aut alludere uideat ad romanū morē: quo crocum uino miscebāt pra
cipue dulci tritum ad theatra replenda, ut docet Plinius in, xxi, & nos apud propriū abūde memini
mus: uesiculū illū explicates pulpita solēnes non oluere crocos, ueq̄ ex tali lectione sentētia quidē erit
erudita sed uerbosē structura futilis & lapsa abunda, dictio, nulla diluta nūq̄ subsistet: nulloq̄ admini
culo falcies: quo circa corrigo, unda croco diluta: ut sit sensus iteger ex eadē tamē eruditiōe deductus
dicit enim undā croco dilutā cōmixtāq̄ emicasse per fistulam siue siphonem in sublimē mechanicō
instrumēto, ita ut croceus nimbus eē uideretur: de quo epigrammatista, & cilices nimbis hic madue
re suis, idē aliubi rubrum nimbū a croceo colore nominauit: & a Lucretio ex eodem ritu decenter
dictum: & cum scena croco cilici perfusa recens est: & ita poetae ferme omnes indicant undam solo
croco dilui solitam ad scenam pulpitaq̄ theatrica perfundenda. ODOro hymbra, Odorum hym
brem decēter dixit: undam illam croco dilutam odoremq̄ croceum spirantē: q̄ excussa per fistulā ca
pellas pascētes, quasi hymber & pluuiā madefaciebat. Seneca libro, vi, cōtrouersiae rhetorē noie mu
sam: irridet: qui odoratorios hymbres dixerat itelligi uolēt sparsiones, q̄ in theatro fiebāt de quibus in
telligit papinius sic canēs in siluis, diues sparsio quos agit tumultus: ubi iure iterps siluarū icesit: re
felliturq̄ ab eruditioribus: legēs sparsio accipiesq̄, p̄ noie histriōico, LVteo colore ex imitatioe Vit
giliana ducta snia: ipse sed in pratis aries iā suaue rubēti murice, iā cruceo mutabit uellera luto: nec il
lud quoq̄ absimile ē sponte sua sandyx pascētes uestiet agnos, est autē sandyx gēus pigmēti flāmei
coloris, plinius tū isto uersu Virgiliū accepisse sandycē, p̄ herba autūat, libro, xxxv, SVaue, Suauiter

Socrates
simius re
caluaster

Ius iuran
dum,
Hippo
cratis,
Conse
cranci

Vnda
croco di
luta,

Odora
rii hym
bres spar
siones
Sandyx,

FR Agrates, spirare, & suaue olētiā redolēte, TERrae uorago, laus ē exhibiti spectaculi: iquo post lu
dicra fabulā pacta: ingenio machiatoris artificisq̄ solertia effectū ē: ut mōs ille ligneus qui idā repsen
tabat uoragine quadā subitaria, & quodā quasi hiatu terrae & chasmate absorberef, PRaclaris nu
ptiis, asininis, TORus genialis, Tāq̄ nuptiae futurae eēt iter asinū & mulierē, nubētibus enī gēalis
Torus sterni solet, Lucianus, κλῖν ημεγαλὴ ἀποχέλωρσεν ἰπδίκασσεν τοὶ ἡμέρη, lectus erat
magnus ex idica testudine factus, docent haec Lucii nostri, & graeci Luciani uerba lectos ex testudine p̄

fragrate cauea: montē illum ligneum terrae uorago de
coerpit. Ecce quidā miles per mediam plateam dirigit
cursum petiturus: populo iā populāte: illā de publico
carcere: mulierē: quā dixit propter multiforme scelus
bestiis esse damnatā: meisq̄ praclaris nuptiis destina
tā: & torus genialis scilicet noster futurus accuratissim
me desternebat: lectus idica testudine perlucidus plu
mea cōgerie tumidus ueste serica floridus. At ego pra
ter pudorē obeunti publice concubitus: praeter conta
giū scelestae pollutaeq̄ foeminae: metu etiā mortis cruz
ciabar maxime. Sic ipse mecū reputās: q̄ in amplexu
uenero, s. nobis coherentibus q̄cunq̄ ad exiciū mulie
ris bestia fuisset imissa, non adeo: uel prudentia sollers:
uel artificio docta: uel abstinentia frugi, posset puenire:
adiacētē lateri meo laceraret mulierē: mihi uero q̄si in
dēnato & inoxio pceret. Ergo igit nō de pudore iā: sed
de salute ipsa sollicitus: dū magister meus lectulo pbe
coaptado districtus iseruit: & tota familia partim mi
nisterio uenatiōis occupata partim uoluptario specta
culo attonita meis cogitationis liberū tribuebat arbi
triu: nec magnopere quisquā custodiēdū tā mansuetū
putabat asinum: paulatim furtiuum pedem pferens
porta quae p̄xima est potitus: iā cursu me celerrimo p
ripio. Sexuq̄ totis passuum milibus perniter confes
ctis: cenchreas peruado quod opidum audiēt quidem
nobilissimae coloniae corinthiensiu: adluitur autē egeo

sponsus noctu clā accedebat ad sponsam extincto lumine atq̄ cū ea quadā religione timidus uere
cūduq̄ coibat, Aristoteles quoq̄ p̄cipit i secūdo oeconomico: ut maritus cū pudore & modestia p
pinquet uxori: ut in uerbis sit uerecūdia, in operibus fas & honestū, Mos ille massagetae quotiens libidine
baroque spurcissimus ac prorsus brutalis ē a nobis explodēdus: si qdē uir massageta quotiens libidine
capit mulieris suspēsa ad plaustrum pharetra sine pudore palā cōcūbit: herodoto teste, qui Nasamo
nas quoq̄ tradit uxores plures habere & cū his in ppatulo coire. Quacūq̄ bestia supra dictū ē ex coit cum
sentētia praesidis foeminam hanc fuisse bestiis addictam: proinde timebat Lucius noster: ne immisisset spōsa i te
bestia ad exitium foeminae se quoq̄ discerneret: coherētē cum illa uenerio complexu, Lucianus, εγὼ nebris,
μαρμα ἀνδρῶν ἐπὶ τῷ θεῷ κατὰ κλῆρον ἀμὰ εἰς εἰς διῆρμι πον ἀρκτεσὶ λεῶραρα πη: Massage
Διορί, ego quidē simul uerebar i theatro cū foemina cōcūberet, simul timeba: ne aut ursus aut leo i
me isiliret, FRugi, modesta moderatāq̄, Districtus, occupatus, Plinius distringor officio, INdē i ppatu
nato, nō dānato & isōti, FVrtiuū pedē, Veteres pedē struit dicebāt, p̄ eo qdē fugit, CENCHreas lo
puado, Oppidū est in isthmo teste Pomponio mela: Strabo in viii, Cenchreas ait esse nauale corin
thiorū: ad orientē spectans: Liuius cenchreas corinthiorū emporiū fuisse refert, Plinius in quarto: le struit
chea hinc: Cenchreae illinc angustiarū termini, Paulus apostolus comā tontōdit in cenchreis, CO/ Cēchreae
rinthiensium, Videtur ἀκροσ dixisse corinthiensium pro corinthiorū: cum inter corinthios, & co
rinthienses, ea differeutia sit: quae inter fardos & fardinenses: hispanos & hispanienses, Siculos & sici
L

Lecti ex
testudine

Mos lani

Sponsus

nebris,

Massage

tae coeuit

lo

pedem:

CO/ Cēchreae

AVGVSTI specimē deae Venerabilē & sacrosanctā lunae effigiē. LAUACRO tradō. M. Tullius libro
 Aqua ab prio de legibus docet aspsione aquae labē corpeā tolli & castimoniā corporis p̄stari: sed cū multū aius
 lui sordet corpe p̄ster obserueturq; ut casta corpa adhibeāt. multo ē aīa id seruādū magis: ut casti aīo & corpe
 noxarū. deos adeamus: cōstat ex lectiōe celeberrimorū scriptorū diis sup̄is sacra facturū corporis ablutiōe pur/
 gari: cū uero iheris litādū ē: satis aptū uidet si aspsio sola cōtingit. Virgilius aeneas de purificatiōe ad
 sacra sup̄orū p̄tinet sic inq̄: dōc me flumē uiuo abluero: at Dido cū sacra dis iheris iheris ait: die
 corpus p̄per: fluuiali sp̄gere lym/
 pha: iter genera purgationū qbus
 aīa purgāt ē & aq̄ qd̄ poeta idicat
 sic scribes: aliis sub gurgit e uasto i
 sectū eluit scelus: qd̄ totū copiose
 explicat diuus Augustinus li. xxi.
 de ciuitate dei: ideo aut̄ dixit mari
 no lauacro: quoniam maria aq̄ puri
 ficat p̄ ignea portōne: unde & sa
 cerdotes: ut docet p̄lus platōicus
 maria aq̄ i purificatiōibus utebāt
 catullus quoq; ostēdēs uī purgato
 riā i esse aq̄s marinis scitae inq̄t su
 scipit o Gellii q̄rū nō ultia theris. Nec genitor nymphaū abluuit oceanus. SEPTIES submerso ca/
 pite. Ex sup̄stitione priscorū qui aq̄ fluuiali q̄si purgatoria i mergebāt capita iuxta illud Persianū. Ty
 berino in gurgite mergis mane caput bis terq; & noctē flumine purgas. Iuuenalis quoq; cōsimiliter:
 Ter matutino tyberi merget & ipsi uorticibus Timidū caput abluet. Cū septenarius numerus sit in
 rebus oibus & potissimū i religiōibus potētissimus scitissime dixit se septies caput fluctibus iheris/
 saccōsimiliter libro regū q̄rto heliseus p̄pheta inq̄t leproso uade & laue septies in iordāe: & recipiet
 sanitatē caro tua & mudaberis. Itē Paulo post lauit inq̄t septies in iordane iuxta sermonē p̄phetae &
 mudatus ē. Septenario nūero, ut auctor est diuus Augustinus i epistolis uniuerſitatis significatio sa/
 pe figurat q̄ ē ipsi ecclesiae tribuit. p̄pter instar uniuerſitatis. Præterea qd̄ memoratu scitūq; dignū
 ē hic nūerus hōi cū primis cōuenit. siq̄dē q̄ternarius ad corpus p̄tinet: qd̄ constat ex q̄ttuor elemētis
 & q̄ttuor q̄litatibus affici. Sicca, humida calida & frigida. qd̄ quattuor tēpibus administrat. uerno
 æstate, autūno hyeme. Ternarius uero ad aīam p̄tinet. p̄ triplicē uim aīe: q̄ ē rationalis irascibilis cōcu
 piscibilis. De ui & potētia septenarii nūeri scripti copiose in libello: q̄ inscribit̄ heptalogos siue septē
 sapiētes. de septenario nūero, qui græce dicit̄ heptas sic scribit Martius in arithmetica: Quid te hep/
 tas uenerāda cōmemorē? q̄ naturae opa sine feturā cōtagiōe cōformas. iter deos tritoniae uirgi/
 nis uocabulū possedisti. Macrobius in prio in sōniū scipionis, docēs septenariū regē oīum fere nodū
 cē: & totius fabricae disp̄satorē ac dominū refert pythagoricos q̄ternariū & ternariū ex qbus septena
 rius cōstat inter arcana uenerari: ut ex q̄ternario iuris iurādū Religionē sibi faceret: ut ternario ad san
 ctificatiōes deorū uterē qd̄ & Aristoteles tradit i prio de coelo. DIVINUS pythagoras. De pythago
 ra cū i uulgata sint omnia id tātū retulisse suffecerit: eū fuisse tanta diuinitate p̄ditum. ut pythagoras
 Ipse dixit ex eo nominatus credat: q̄ nō minus uera Apolline pythio loq̄ret̄ ut ipsius auctoritas apud sectato
 res fuerit p̄ rōne: quos ferūt siq̄d affirmaret i disputādo respōdere solitos. & uo ē ipse dixit. Di
 uis Augustinus pythagorā mirat̄ & laudibus effert. q̄ regendae rei. p̄ disciplinā suis auditoribus ul
 timā tradebat iam doctis iā p̄fectis. iā beatis. scribitq; disciplinā Pythagorae habiā esse uenerabilē ac
 prope diuinā. Apud græcos sit ista distinctiō. ut pythagorici uocent̄ q̄ una cū pythagora cōuerſabant̄
 pythagorei discipuli pythagorae pythagoristae uitā pythagorae sectantes. Symbola pythagorae aliu
 bi a nobis fusiū explicatur. REGINA coeli oratio ē mysticōtera ad lunā ex secretariis religiōis the
 ologiae priscorū educta: q̄ deā p̄cat: ut sibi opitulet̄. cuius nomia & numia multiūga preceser: tāq̄
 dea sit una & nomina plura: sic enī ueteres solē & lunam pluribus nominibus coluere: q̄ oīa ad mysti
 cas cerimōias referūt. M. Varro & Augustinus duos deos eē. & principalia duo rerū eē tradiderūt.
 celū & terrā: qbus oīa numina & nomia cōueniūt. TVceres alma. Philosophi dicūt nō eē nisi unū deū
 & unā deā: q̄ pro ratione officiorū nostrorū uariis nominibus appellatur: unde eūdē solē eūdē liberū
 eūdē apollinē uocāntem lunā eādē cererē appellant: eandē Dianā: eandē lunonē: eandē proserpinā
 & sub aliarū quoq; appellationū uarietate uenerantur. quod secutus poeta maximus pro sole & luna
 liberū & cererē iuocauit illo uersu. uos o clarissima mūdi lumina labentem coelo quae ducitis annū
 ceres un/
 de. res a creando dicta. ut gramatici tradunt. M. Varro ceres inquit dicta q̄ gerit fruges. hoc idem sentit.
 M. Tullius in tercio de natura deorum. fulgentius uero nescio quid indistū nostris sequitur ut ceres
 dicatur. a χερς: quod gaudium significat. quoniam ubi lenitudo frugum sit. gaudia superhabun
 Alma. dent necesse est. Alma bono epitheto dicta ab alendo ut seruius interpretatur. lucem almā interpreta
 tur apud Virgilium Donatus illustrem & claram. idem alium diem exponit pro Tranquillo.

PARENS originalis. Genitrix primigenia: & prima. REPERTU inuentione. MITI commo
 strata cibo. Plinius in septimo ceres prima inuenit frumenta. cū ante glande uesceretur. Ante Pliniū Ceres in
 Ouidius quoq; cecinerat. Mutauit glandes utiliore cibo. Idē in serio opere prima dedit leges cereris uenit fru
 sunt oīa munus. Nil totius raptu proserpinā nil celebratius cerere. & cerealibus. sūt aut̄ cerealias dies ges.
 festus cereri dicatus. MITI cibo. Mitiorē urbaniorēq; ELEV sinā glebā. Athenienses cererem p̄ Eleusina
 ceteris coluerunt tū sacrificiis amplissimis. tū eleusinis mysteriis quae ut scribit Diodorus antiquita mysteria

frugū parens originalis: q̄ repertu latata filia: uetusta
 glandis ferino remoto pabulo miti commōstrata ci/
 bo: nunc eleusiniā glebam percolis: seu tu coelestis
 uenus: quae primis rerum exordiis: sexuum diuersi/
 tatem generato amore sociasti: & aeterna sobole huma
 no genere propagato nunc circumfluo Paphi sacrario
 coleris: seu Phœbi soror: q̄ partu ferarū medelis leniē
 tibus recreato populos tātos educaſti: preclarisq; nūc
 ueneraris delubris ephesi: seu nocturnis ululatibus

te castimoniāq; apud oēs homines
 sūt celebratissima. Strabo quoq;
 eleusin inquit urbs est in attica:
 ubi eleusinae cereris templum ex/
 tat: & sanū mysticū: quod iētinus
 extruxit turbā theatralis capacis
 simum. Olim Numenius inter
 philosophos occultorū curiosior
 offensam numinū contraxit: qd̄
 elusina sacra interpretando uul/
 gauisset. Somniauit enim se uide/
 re ipsas eleusinas deas habitu me/
 retricio ante apertū lupanar pro/
 strantes: quod cū admirari uidere
 tur iratae responderunt ab ipso se adyto pudicitiae suae ui abstractas & passim adeuntibus profittutas
 Ex hoc somnio admonitus est cerimonias deorū minime inuulgandas esse. Augustinus in vii. in ce/
 reris inquit sacris p̄dicantur illa eleusina: q̄ apud athenienses nobilissima fuerūt. Ob hac mysteria ab
 Ouidio dicitur cerealis eleusis. prouerbiū est græcū. & t̄koī tē & & & ip̄i de his quae hoies faciunt
 sibi ipsis: nec cōmunicāt cū aliis. PRimis rerū exordiis. Sublata uenere orbis iacebit cuncta squalē
 bunt desolata. mūdū ipsum facies inamabilis cōtristabit. Veneris beneficio diuersi sexus copulantur.
 Animaria perenniter propagātur. hoies singulatim mortales uniuerſo tamē genere. sufficiendaq; ui
 cissim prole perpetui fiunt & imortales. Itaq; Lucretius merito sic exorsus est poema philosophicum
 Aeneadū genitrix hoīum diuūq; uoluptas Alma uenus p̄ te quoniam genus omne animantū concipi/
 tur: uisitq; exortū lumina solis. Et quoniam incidimus in mētionem Lucretii. illud est notabile Lucrē/
 tiū nō fecisse initiū suorū librorū ab hoc principio. qd̄ oēs cōcinit qd̄ uulgo legitur. sed cū scripsisset
 unū & xxx. uolumina sic coepisse. Aetheris & terrae genitabile quæere tēpus. hoc tradit. M. Varro. cu/
 ius auctoritate cōmonitus existimo istos libros Lucretii qui circūferūtur eē nō integrū opus sed par/
 tē operis legitimi: quo unus & uiginti libri cōtinebātur. Venus aut̄ hac luna est: q̄ mortaliū corpore
 teste Macrobio & auctor est & cōditrix. quae aetheriā terrā phisici uocauerūt & habitatores eius luna
 res populos nūcuparū. Philocorus quoq; in athide affirmat uenerē esse Lunā. & ei sacrificiū facere ui/
 ros cū ueste muliebrī. mulieres cū uiriliq; eadē & mas existime & scēmia. Diuus Augustinus i septi
 mo. Eandē inquit uenerē esse & Lunā uolunt. PAPHI sacrario coleris. Venerē apud paphios coli.
 unde & ipsa paphie nominatur. nullus ignorat. qui uel illud tantum celebratissimum audiuerit. uo
 nus regina gnidi paphiq; Plinius & Strabo tradūt i sula cipro fuisse urbes. paphon & palepaphon.
 quasi uetustam paphon. Vbi antiquum ueneris paphiae templum spectabatur. circumfluo autem di/
 xit alludens ad insulā situm quae mari circumflua est. PARTV ferarum. Sententia parum con/
 guens lunae siue lucinae potestati. ut partus ferarum recreare dicatur: cum hominum causa magis
 q̄ ferarum mystica eius cerimonia instituta esse uideantur. Quo circa uerior lectio erit & eruditioni
 legas partu ferarum. ut ad fetas forminas. hoc est eas. quae enixa sunt referatur: fetae enim absoluto
 uocabulo dicunt̄ puerperae & quae iam partu exoneratae sunt. Ita eruditorum schola. Ita Plinius no
 ster loquitur. Interdum quoq; fetum dici plenum & grauidum quis ignorat? Cui ignotum non
 sit illud maronianum omnibus notissimum: loca fetas furentibus austris. Lunam autem quae & iu/
 no lucina dicta est. ducem esse nascentium & partubus mulierum fauere. & a parientibus inuocari
 scribunt omnes: & hoc uidisse antiquos apparet: ex quorum instituto mulieres potissimum superci
 lia sua huic deae attribuerūt: hic enim maxime debuit collocari iuno lucina. ubi ab diis lux dat̄ ocu/
 lis. ob hoc nomine quoq; mystico ilithya inuocatur a parturiētibus. Oratius in carmine seculari ad
 lunam. Rite maturos aperire partus lenis ilithya tuere matres siue tu lucina probas uocari seu geni/
 talis. VENERARIS. Coleris in passua significatiōe: itidem a Virgilio dictum est uenerata sacerdos.

DELVbris ephesi. Templum dianae ephesiae tanta fuit magnificentiae atq; admirationis. apud pri
 scos ut inter septem miracula numeraretur. ducentis uiginti annis constat id factum esse a tota asia.
 Columnae ceterum uiginti septem a singulis regibus factae sexaginta pedum altitudine. ex his trigin/
 ta sex celatae simulacrum ipsius deae Ceteri ex hebeno esse tradunt. Mucianus uero uigintineum. &
 nunquam mutatum septies restituto templo. Cetera eius operis ornamenta tanta fuerunt. ut plu
 rium librorum instar obineant. Et quoniam mentio incidit de septem mundi miraculis. uideor
 L. iiii

facturus operæ precium si ea hoc in loco percenseam. Sunt autem hæc templum dianæ ephesiæ: mausoleum, hoc est mausoli sepulchrum: colossus solis apud rhodios, Iouis olimpij simulacrum: quod phidias fecit ex ebre, Muri Babilonis quos semiramis regina constituit: Pyramides in ægypto & domus cyri medorum regis, quam memnon arte prodiga illigatis auro lapidibus fabricauit non me preterit uarietatem esse in quibusdam apud quosdam: sed in præsentia secutus cum cassiodorum: hæc quæ diximus septem miracula percensentem. HORREDA proserpina, M. Varro lu-

Noctilu-
ca,
Diana,
Proserpi-
na,
Hecate,
Noctur-
na sacra
sublata,
Triformis,
Larua,
Mania,

na inquit q̄ sola lucet noctu, ea dem dicta noctiluca, Quidā diā nam uocant, quasi diuianam, q̄ in altitudinem & latitudinem si mul eat, Proserpinā quoq̄ appellānt q̄ hæc ut serpens modo in dextram modo in sinistram par-

tem late mouetur, serpente enim & proserpere idem dicebant, Fulgentius non in scite proserpinam inquit quasi segetem uoluerunt id est terram radicibus proserpentem, & hecate græce dicitur, hecaton enī græce centū sunt: & ideo hoc illi nomen iponūt: quia cētū multiplicatum ceres proferat fructum Nocturnis autem ululatibus Ideo horrendam dixit, quia sacra proserpinæ erant nocturna, & noctu cum ululatibus colebatur, Quod & poeta docet illo uersu, Nocturnis hecate triuiis ululata per urbes eandem enim esse proserpinam & hecatem & dianam & cererem, & lunam nouimus, Cur ululati-

bus coleretur, per triuiā & quadriuiā rationem tradunt, ad representandam scilicet cereris imitatio nem: quæ raptam proserpinam in triuiis clamore requirebat, Romæ quoq̄ in ludis secularibus tri- noctia sacra celebrantur in honorem plutonis: & proserpinæ, Diagondas Thebanus omnia noctur- na sacra apud græcos lege perpetua sustulit, Aristophanes quoq̄ archææ comedix conditor noctur- nas per uigilationes amaritudine perstringit, Seueritas Romana bacchanalia & nocturna sacra de- nauit, cum sub nomine religionis stupra puerorum foeminarumq̄ promiscua & corruptelæ omnis generis fieri cœpissent, TRIFORMI facie, Triuiam tergemina triformem diuam dici proserpi- nam lectione poetica compertum est: tanquam luna in cœlo, Diana in terris, proserpina apud infer- ros sit Virgilius Tergemināq̄ hecatem tria uirginis ora dianæ, Orpheus innuit ideo triplicē terge- mināq̄ diuam nuncupari quoniam tribus capitibus figuretur equino canino & humano, LAR-

uales impetus, Cum proserpina sit dea manium merito in eius potestate est impetus laruarum: & omnia nocturnarū occuracula cōprimere, & omnia umbrarū nocturnarū terculamenta cohibere ne laruos faciant homines atq̄ lymphaticos, Iam sæpe dictum est, laruas perhiberi animas mortaliū exutas corpore se propter aduersa uite merita deprauantur, eadem manias dici docet Martianus

LVCOS diuerfos, Diana in lucis uim propriam exerit sicut in cœlo luna, Virgilius in uiam sub- eunt triuā lucos, PROPICIARIS, Placaris coleris, VARIO cultu, Quilibet natio suos ritus & cul- tus ceremoniarū prope habet peculiare, Romam Liuii teste omnē disciplinā sacrificiāq̄ p̄ter q̄ mo- re Romano abolere: iudicantes nihil æque dissoluendæ religionis esse: q̄ ubi non patrio sed exte- no ritu sacrificaretur, prouerbiū est græcū ποῦδος καὶ χόκος, quo significatur singulas gentes p̄p̄is

legibus uti tam in administratione Rei, Pū, q̄ in cultu ceremoniarū: & ut exempla p̄terea q̄ sunt inu- mera aurium fastidio parcens: unum tantū ad p̄sens cōmemorabo, de lindiis qui herculē nouo cul- tu & ritu colunt uidelicet cum conuiciis, & maledictis, Quod si alicui iter solemnes ritus uel impru- denti exciderit bonum uerbum sacra herculanea habet pro uiolatis, Vnde puerbiū græcoḡ i notuit

ἡρῆς τοῦ τῆς ἑσπέρης, uerum hæc non tam sacra dicenda sunt q̄ sacrilegia, LVCE foeminea, Lux solis mascula & sidus masculum, lux lunæ foeminea & sidus foemineum, Plinius in secundo solis eē masculum sidus accipimus: e contrario ferunt lunæ foemineum, ac molle sidus atq̄ nocturnum sol- uere humorem & trahere non auferre, Illud notabile quod doctissimi memoriæ prodiderunt, & car- reni præcipue obseruant: ut qui lunam foemineo nomine ac sexu putauerit nūcupandā is addictus

mulieribus semper inferuiat, qui uero marē deum esse crediderit, dominetur uxori: neq̄ ulla mu- liebres patiatur insidias, Vnde ægyptii quāuis lunam deam ut foeminam dicant, tamē mystice, deū dicunt, Parthi quoq̄ lunum deum nomine masculino & sexu colebant: nec id sine causa: nam p̄scis deos omnis ἀστροθεῖα esse crediderunt, quasi dicas masculo foeminostaq̄ utriusq̄ sexus par- ticipationem numina habeant: proinde caluus pollentem deum uenerem sanctissime nominauit & a Virgilio dictum, Descendo ac ducente deo flammam inter & hostes expedit, Item nec dextræ erranti deus absuit, nam illic uenus hic iuno intelligitur, Diximus quoq̄ paulo ante ex auctoritate

philocori uiros sacrificium fecisse lune quam & uenerem esse credebant cum ueste muliebri mulie- res cū uiriliq̄ eadem & mas existimetur & foemina, Tradit Diuus Hieronymus in diuinis, neq̄ sexū neq̄ genus esse spectandum, siquidem a nostris spiritus sanctus masculino genere dicitur, græcis neutro ab hebreis foeminino, NVDIS ignibus, Nitidior lectio udis ignibus, in luna enim ignes non sunt torrentes & ignei: ut in sole sed humētes & diluti: ut pote quæ alienum fulgorem mutue-

tur: cunctaque humifico spiritu laxet: temperamento autem humoris & caloris femina nutriuntur,

Spiritus sanctus, f. g. apud hebreos

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

horreda Proserpina: triformi facie laruales i petus cō- primens, terræque claustra cohibēs lucos diuerfos in errās: uario cultu propitiaris: ista luce foeminea cōlu- strās cūcta mœnia: & nudis ignibus nutriēs læta semina

Solis ambagibus, Luna solis discipula obsequit̄ cursibus fraternis & prout accedit ad solē uel rece- dit a sole crescens aut senecens dispensat lumen quod optimo epitheto appellat incertū: cū semper in incremento sit aut decremento, & sic semper instabile, Clamat pythagora apud Ouidium nec par aut Mutabili eadem nocturnæ forma dianæ esse potest usquā: semperq̄ hodierna sequente si crescit minor est ma- tas lunæ: ior si cōtrahit orbē, ex mystico lunæ mutabilis exemplo admōet nos Ambrosius in exhamero nihil rege humanæ esse posse, qd̄ nō aliquādo resoluitur, Vnde scriptura ait stultus ut luna mutat: Verū

& solis ambagibus dispēsas icerta lumina, quoquo noie quoquo ritu: q̄q̄ facie: te fas est iuocare: tu meis iā nūc extremis erūnis subsiste: tu fortunā colapsam affirma tu sæuis exaclatis casibus: pausam pacēq̄ tribue, sit sa- tis laborū, sit satis piculorū, depelle q̄ drupedis dirā sa- ciē: redde me cōspectui meorū: redde me meo Lucio, Ac si qd̄ offensum numē iexorabili me sauitia premit mori saltē liceat: si nō licet uiueret, Ad istū modū suis precibus: & adstructis lamētatiōibus: rursus mihi mar- centē aiūm: i eodē illo cubili sopor circūfusus oppres- sit: necdū satis cōpresserā: & ecce pelago medio uenerā dos diis ēt uultus attollēs emergit diuina facies, At de-

hic paulatim toto corpore piculū simulacrū excusso pe- lago ate me cōstitisse uisum est, Eius mirādā speciē ad uos etiā referre cōnitar: si tamē mihi differēdi tribuerit facultatē Pauptas oris hūani: uel ipsum numē eius dap- silē copiā eloquutilis faciūdiā subministrauerit, Iā pri- mū cries uberrimi plyxiq̄ & sensū itortū p̄ diuina colla

cellinus, p̄terea utrūq̄ hēbat p̄priū splēdorē an notho lumine luceat scrutatores regē celestiu uarias opi- niōes p̄diderūt, SVBSISTO, Succure subueni opitulare, AFFIRMA, Melius est affirmare, instabilis ful- citoḡ & firmā reddito: ne me deinceps sua mutabilitate cōcutiat, PAUSAM, Cessationē & quietem, MEO lucio, Mihi ipsi & humāæ figuræ, hoc dicit reforma me i pristinū Apuleiū, MORILICEAT

Malo iqt̄ mori q̄ degere uitā iūmētoriā & p̄suis Afinalē, MARCET, animū, Sōnulētū torpētē nec dū cusso torpore exp̄gefactū, sic & Fulgēius dixit marcēcia lāgore sonni lumina, marcentes uia dicūtur Martiāliū uina marcida Papinio: bacchi quoq̄ epithetō ēt marcidus dicat̄ p̄ebrius & lassus, qd̄q̄ molles efficit ut iterptat̄ lutatius Stati i terps, COMPLERĀ, Lege cōpresserā uix inqt̄ cōperā oculos cōprimere & cōnuere: qd̄ adormitātē fieri solet, PELAGO medio, Hoc ex uulgari opinioē nec nō poe- tica dictū: q̄ credis lunā & solē exoriētes emergere de pelago & i pelagus occidētes cadere: tūc ut inqt̄ possidoniū sit i gēs strepitus & stridor, tāq̄ sole i p̄fundū cadēte pelagus efferuescat, Hoc signat Papi- nius i siluula cū ait, Quæ p̄nos hyperiōis meatus summis oceani uidēs i undis, Stridorēq̄ rotæ cadē- tis audis, PER lucidū simulacrū, Corpora demonū ex purissimo aeris liq̄doḡ elemētō coalita me

mini hoīum temere uisibilia, nisi diuinitus speciē sui offerat: filis texta sunt, splēdidis, & usq̄ adeo te- nuibus, ut radios oīs n̄rī tuoris & raritate trāsmittat: & splēdore reuerberēt: & subtilitate frustret̄: hic illa homerica Mineruā cohibēdo achilli iterueniēs, Soli cōspicua ē, alioḡ nō tūc: hic illa uirgiliana iuturna fratri turno auxiliabūda i mediis militibus cōuersat̄, miscetq̄ uiris nec cernit ulli, PAUP- TAS oris hūani, Dixit Lucretius patrii, sermōis egestas, DAPFILē copiā, Largā eloquētiā ubertatē, græce

Δαψιλία dī largitas, & opulētia, Δαψιλος abūdās & copiosius q̄ dictiōē & n̄rī usitati sunt, Plautus i aulularia, Dotes dapfiles nihil moror, Suetōius de uestasiāo cōuiuabat assidue ac dapfile hoc ē abūdā ter & laute, A columella uitis dī dapfillis musto q̄ abūdātia uini exuberat, ille quoq̄ scriptor: q̄ cato ga- demoribus differit i scribit̄ iter minutulos auctores primi noīs decēter dixit iterdū dapfillis esto, Luci Dapfil- lius iqt̄ iuitauit dapfillius se, p̄ largius & copiosius, Suidas refert hæc, Δαψιλεια ἢ πολυτελεια Δαψι us,

Ληγο πολυτελειος Δαψιλος τὰ τοσο πολυτε λειος τὰ τοσο, IAM primū crines uberrimi, Lūa ē lu- culēta mysticaq̄ descriptio ex istituto scriptoḡ q̄bus mos ē p̄p̄e, peculiariter deū uel deā quēpiā accu- Mystica tius describere, Sic fulgētiū musas describit: hic n̄ lunæ ante oīa dat capillū dēsum, & plixā comā p̄ nō sine sa- colla defluētē: q̄a uenus ē, q̄ sine ornatu pene erit iuenusta, qd̄ & referri pōt ad radios lunares, ueq̄ cū cerdoti- hæc mysticoterā sint, nō debet ut inqt̄ Lucius i libro de Dea Siria dici sine sacerdotibus & p̄phetis, bus,

cellinus, p̄terea utrūq̄ hēbat p̄priū splēdorē an notho lumine luceat scrutatores regē celestiu uarias opi- niōes p̄diderūt, SVBSISTO, Succure subueni opitulare, AFFIRMA, Melius est affirmare, instabilis ful- citoḡ & firmā reddito: ne me deinceps sua mutabilitate cōcutiat, PAUSAM, Cessationē & quietem, MEO lucio, Mihi ipsi & humāæ figuræ, hoc dicit reforma me i pristinū Apuleiū, MORILICEAT

Malo iqt̄ mori q̄ degere uitā iūmētoriā & p̄suis Afinalē, MARCET, animū, Sōnulētū torpētē nec dū cusso torpore exp̄gefactū, sic & Fulgēius dixit marcēcia lāgore sonni lumina, marcentes uia dicūtur Martiāliū uina marcida Papinio: bacchi quoq̄ epithetō ēt marcidus dicat̄ p̄ebrius & lassus, qd̄q̄ molles efficit ut iterptat̄ lutatius Stati i terps, COMPLERĀ, Lege cōpresserā uix inqt̄ cōperā oculos cōprimere & cōnuere: qd̄ adormitātē fieri solet, PELAGO medio, Hoc ex uulgari opinioē nec nō poe- tica dictū: q̄ credis lunā & solē exoriētes emergere de pelago & i pelagus occidētes cadere: tūc ut inqt̄ possidoniū sit i gēs strepitus & stridor, tāq̄ sole i p̄fundū cadēte pelagus efferuescat, Hoc signat Papi- nius i siluula cū ait, Quæ p̄nos hyperiōis meatus summis oceani uidēs i undis, Stridorēq̄ rotæ cadē- tis audis, PER lucidū simulacrū, Corpora demonū ex purissimo aeris liq̄doḡ elemētō coalita me

mini hoīum temere uisibilia, nisi diuinitus speciē sui offerat: filis texta sunt, splēdidis, & usq̄ adeo te- nuibus, ut radios oīs n̄rī tuoris & raritate trāsmittat: & splēdore reuerberēt: & subtilitate frustret̄: hic illa homerica Mineruā cohibēdo achilli iterueniēs, Soli cōspicua ē, alioḡ nō tūc: hic illa uirgiliana iuturna fratri turno auxiliabūda i mediis militibus cōuersat̄, miscetq̄ uiris nec cernit ulli, PAUP- TAS oris hūani, Dixit Lucretius patrii, sermōis egestas, DAPFILē copiā, Largā eloquētiā ubertatē, græce

Δαψιλία dī largitas, & opulētia, Δαψιλος abūdās & copiosius q̄ dictiōē & n̄rī usitati sunt, Plautus i aulularia, Dotes dapfiles nihil moror, Suetōius de uestasiāo cōuiuabat assidue ac dapfile hoc ē abūdā ter & laute, A columella uitis dī dapfillis musto q̄ abūdātia uini exuberat, ille quoq̄ scriptor: q̄ cato ga- demoribus differit i scribit̄ iter minutulos auctores primi noīs decēter dixit iterdū dapfillis esto, Luci Dapfil- lius iqt̄ iuitauit dapfillius se, p̄ largius & copiosius, Suidas refert hæc, Δαψιλεια ἢ πολυτελεια Δαψι us,

Ληγο πολυτελειος Δαψιλος τὰ τοσο πολυτε λειος τὰ τοσο, IAM primū crines uberrimi, Lūa ē lu- culēta mysticaq̄ descriptio ex istituto scriptoḡ q̄bus mos ē p̄p̄e, peculiariter deū uel deā quēpiā accu- Mystica tius describere, Sic fulgētiū musas describit: hic n̄ lunæ ante oīa dat capillū dēsum, & plixā comā p̄ nō sine sa- colla defluētē: q̄a uenus ē, q̄ sine ornatu pene erit iuenusta, qd̄ & referri pōt ad radios lunares, ueq̄ cū cerdoti- hæc mysticoterā sint, nō debet ut inqt̄ Lucius i libro de Dea Siria dici sine sacerdotibus & p̄phetis, bus,

cellinus, p̄terea utrūq̄ hēbat p̄priū splēdorē an notho lumine luceat scrutatores regē celestiu uarias opi- niōes p̄diderūt, SVBSISTO, Succure subueni opitulare, AFFIRMA, Melius est affirmare, instabilis ful- citoḡ & firmā reddito: ne me deinceps sua mutabilitate cōcutiat, PAUSAM, Cessationē & quietem, MEO lucio, Mihi ipsi & humāæ figuræ, hoc dicit reforma me i pristinū Apuleiū, MORILICEAT

Malo iqt̄ mori q̄ degere uitā iūmētoriā & p̄suis Afinalē, MARCET, animū, Sōnulētū torpētē nec dū cusso torpore exp̄gefactū, sic & Fulgēius dixit marcēcia lāgore sonni lumina, marcentes uia dicūtur Martiāliū uina marcida Papinio: bacchi quoq̄ epithetō ēt marcidus dicat̄ p̄ebrius & lassus, qd̄q̄ molles efficit ut iterptat̄ lutatius Stati i terps, COMPLERĀ, Lege cōpresserā uix inqt̄ cōperā oculos cōprimere & cōnuere: qd̄ adormitātē fieri solet, PELAGO medio, Hoc ex uulgari opinioē nec nō poe- tica dictū: q̄ credis lunā & solē exoriētes emergere de pelago & i pelagus occidētes cadere: tūc ut inqt̄ possidoniū sit i gēs strepitus & stridor, tāq̄ sole i p̄fundū cadēte pelagus efferuescat, Hoc signat Papi- nius i siluula cū ait, Quæ p̄nos hyperiōis meatus summis oceani uidēs i undis, Stridorēq̄ rotæ cadē- tis audis, PER lucidū simulacrū, Corpora demonū ex purissimo aeris liq̄doḡ elemētō coalita me

mini hoīum temere uisibilia, nisi diuinitus speciē sui offerat: filis texta sunt, splēdidis, & usq̄ adeo te- nuibus, ut radios oīs n̄rī tuoris & raritate trāsmittat: & splēdore reuerberēt: & subtilitate frustret̄: hic illa homerica Mineruā cohibēdo achilli iterueniēs, Soli cōspicua ē, alioḡ nō tūc: hic illa uirgiliana iuturna fratri turno auxiliabūda i mediis militibus cōuersat̄, miscetq̄ uiris nec cernit ulli, PAUP- TAS oris hūani, Dixit Lucretius patrii, sermōis egestas, DAPFILē copiā, Largā eloquētiā ubertatē, græce

Δαψιλία dī largitas, & opulētia, Δαψιλος abūdās & copiosius q̄ dictiōē & n̄rī usitati sunt, Plautus i aulularia, Dotes dapfiles nihil moror, Suetōius de uestasiāo cōuiuabat assidue ac dapfile hoc ē abūdā ter & laute, A columella uitis dī dapfillis musto q̄ abūdātia uini exuberat, ille quoq̄ scriptor: q̄ cato ga- demoribus differit i scribit̄ iter minutulos auctores primi noīs decēter dixit iterdū dapfillis esto, Luci Dapfil- lius iqt̄ iuitauit dapfillius se, p̄ largius & copiosius, Suidas refert hæc, Δαψιλεια ἢ πολυτελεια Δαψι us,

PAssiue, passim & incondite passiva libido dicit Firmico materno, p publica promiscuaq. **C**O
rona multiformis. Simplex sensus & historicus patet mystico intellectu signari uidef multiplex lūa
effigies quæ nunq postredie eadē forma lucet qua illuxit pridie, hinc existimat Eusebius i præparatio
ne euāgelia dici ecatē pp uarias, figuras quas quotidie nouas representat, pōt & referri ad uirtutem
Hecate. lunæ multiformē atq multiplicē nil ēt phibet intelligi de corōis quæ multifariæ circa lunā cōspici
Coronæ unī, M. Varro, & plinius prodiderunt si luna corōnā circa se habebit & eā sincerā nō ante plenilunū
circulū
hyemē eē metuendā, si gemini or
bes lunā cinxerint significari ma
iorē tēpestatē, si plena luna circa se
habebit orbē ex qua parte is ma
xime spendebit, ex ea uentū osten
det plinius quoq; in secundo sic
inquit, existunt eadē coronæ cir
ca lunā, & circa nobilia astra, Ari
stoteles in meteoris & ceteri græ
ci, halo nuncupāt, quā nostri mo
do circulū, modo corōnā interpre
tant, Seneca in primo questionū
hūc inquit græci halo uocāt: quē
nos dicere coronā aptissime pos
sumus. **P**Lana rotunditas, hoc
ad plenilunū uidef eē referendū,
Candidū lumē, suus cuiq; pla
netarum color est Saturno candidus, ioui clarus Marti igneus lucifero candēs, uesperī refulgēs, Mer
curio radians lunæ blandus, Soli cū orit̄ erdens postea radians. **S**VLcis insurgentium uiperarum,
iam dictum est lunam esse proserpinam, eē cererem, esse ut ita dixerim omnia, proinde illi assignan
tur ea q; p̄tinent ad agricolationē cereālē: in qua sulci interdū tortuosi uiperas imitant, in arando mā
gnopere seruandū est Catonis oraculū, sulco uario ne ares, Arator auctore plinio nisi i curuus præua
ricat̄ idē ait oē aruū rectis fulcis mox & obliq; subigi debet, & pōt & hoc cōmodissime referri ad an
gues qbus frenatis curruq; remotis ceres dea sulcauit cælū, & p̄ aera uecta est, Ouidius, Gemīos Dea
fertilis angues curribus admouit frenisq; cohercuit ora, & mediū cælū terraq; p̄ aera uecta est: ego po
tius opinor sulcos uiperaz p̄tinere ad iter lūæ flexuosum: qualis est draconū meatus. **B**isso tenui,
erat inquit luna induta ueste bisfina multi colorī, bissum aut̄ linū uocamus, plinius in. xviii. lino bis
fino secundā bonitatis & principatis palmā dat mulierū maxime deliciis: cuius stipula q̄ternis dena
riis uendebat, in exodo præcepit dominus decē cortinas fieri de bisso retorta: & hyacinto ac purpura
coco bis tincto uatiata ope pulmario, ad tabernaculi operimētū, iosephus libro tertio antiquitatū itē
in vi. belli iudaici subtiliter scribit hos quattuor colores ex quibus cortinæ contextæ erant designare
naturā elementoz, Coccū, nignē imitat, purpura mare significat, gyacinthus aeris ē indicū, bissum
uero terrā declarat eo q; linū oriat̄ ex terra, p̄terea sacerdotes ad altare accedentes ueste bisfina amicti
erant pontifex quoq; caput tegebat bisfina thyra de quibus oibus p̄ter iosephū copiosissime apud
nostros scripsit Diuus Hieronymus in libello ad fabiolam de ueste sacerdotali, est præterea bissum
color purpureus, unde bisfion dicunt græci uestimentum βύσσος βέβρα. ἡ πόσις, idēst bisso tinctū
ut docet fuidas in etymologico, bisfina mentionem & plinius facit, ix. **A**lbo candore lucida, ex cau
sa physica multicolor uestis lunæ tribuitur, ut & candido & croceo & rubenti colore cōtexta merito
dicatur, nam q; luna uario mutabilī colore speciem suā subinde uariat, neq; id sine præfagiis tempe
statum, si quidem rubicunda uentos, nigra pluuias, puro nitore splendens serenitatem portendere
creditur, hic illa Virgiliana pronostica, at si uirginem suffuderit ore ruborē uentus erit uento sem
per rubet aurea phœbe. **C**ONfutabat obtutum, perturbabat aciem oculorum meoz & quasi præ
stringebat. **P**ALLa nigerrima, notissimum est pallam dici uestē matronalem & honeste mulieris
uestimentum, cuius Oratius, Virgilius plautus omnes meminere, ideo autem pallam nigerrimam
lunæ assignare uidetur, quia eam ex partem proprii cādoris totam esse & alienæ lucis indigam mul
ti crediderunt, Berofus uero sideralis scientiæ consultissimus lunam professus est pilam esse ex dimi
dia parte candentem: reliquam cerulei coloris: eamq; cum ad perpendicularum & normaliter sibi sub
iecta sit obscuram uideri & nigram, ut nigerrima palla referatur, uel ad colorem lunæ proprium, uel
ad defectus & quando in coitu solis obscuratur, Quidam lunam denso corpore esse alii leui ceu quo
dā speculo & solis īperu recipere splēdorē arbitrat̄. **A**TRO nitore, Decēter dixit atro nitore cū ni
tor quidā ex nigro colore refulgeat, Apelles atramēto absoluta opa illinere solebat ita tenui, ut id ipsū
repculsi claritates oculorū excitaret. **A**d humerū leuū recurrit, Videf signare habitū gabinum de
quo Virgilius ipse grinali trabea cinctusq; gabino, ē at gabinus cinctus toga i tergū reiecta ut una eius
lacinia a tergo reuocata hominē cingat: quo uestimēti genere utebatur consul bella inducturus.

VMbonis uice, Vmbonē eē mediā clipei partē eminentiorē & pro scuto interdū accipi, docēt grā Vmbo
matici & sciūt oēs, papinius iā clipeus clipeis umbōe repellit umbo, Sensus est Apuleiāus uestē recur
rentē ad humerū sinistrū representasse uicem umbōis: & scuti sicut sæpe palli sinistræ inuolutū ē p
clypeo, apud persiū candidus umbo nō accipi debet pro clypeo: ut incuriosi & male litterati opinant̄: **L**ocus p
sed pro ueste qua adolescentuli die tyrocini induebant: qua, M. Tullius & Plinius togā purā, a cando
re nuncupant: cuius & Sidonius fecit mentionē. **C**ONtabulatione, Sicut contabulationes sunt in **C**ontabu
domicilio & tabulatis pluribus re lationes
cta consurgunt, ita inuestibus ma **C**ontabu
xime foemineis contabulationes **C**ontabu
quædā extare uisunt: quasi grada **T**ubuli
tim sese dilatantes. Quidā codices
habēt cōtabulatione: quod nō di
splicet: est, n. contubulatio dicta a
tubis siue tubulis: quasi tūditas
orbiculata per uestē ducta istar tu
bulozq; bus aquæ ductus extru
unt qui ut Victruuius & Plinius
docent ex una parte lingulati esse
debēt, ut alius in aliū inire cōueni
re q; possint cōmissuris pyxidatis:
multoq; salubrior est aqua ex tu
bulis fictilibus ducta q; p̄ fistulas
plumbeas, inter uestes pontificis
apud priscos erat indumentū ro
tundū, ex quo simbriz pendebant alternis aurea tintinabula malaq; granata sustinētes tintinabulis **T**intina
quidē tonitrua: malis uero fulgura designantibus, Gregorius in pastoralī quod & D. xliii. proditū ē **b**ula in
Tropologice interpretatus per tintinabula significari sonū prædicatōis in sacerdote esse dedere, p̄ ma
la punica fidei unitatē designari i quibus uno exterius cortice multa iterius grana muniāt̄. **O**Ras, Mala pu
nicæ, extremitates uestimēti & simbriz sine aspiratiōe scribēdū ē. **I**Ntectā, Oculis obuiā & aptā pōt legi i
textā. **S**Tellæ coruscabāt, Stellis distinctā uarietātēq; uestē fuisse designat, hæc legēs uideor legere
descriptōes uestiū sacerdotaliū hebraicarū, inter q; una nobilitat̄ in textu gēmarū, & in duodeci lapi
des i q̄tuor ptes terni diuisi ueste iclusi spectabant̄: p̄ferētes scripta tribuū indiciæ gēris noīa **L**ucia,
quoq; in descriptōe cultus deæ syriæ & simulachri opus est cuius emulator est noster lucius. **S**E
mestris luna, Nō a numero sex mēsiū semestris hic dicit̄ luna: ut ego sentio: sed a semimēse q̄do fere i
dimidiatis mēsiibus plena splēdicat & cūcta collustrat: unde idus uocabulo tusco appellat̄ iouis fidu
ciāq; dies fere i plenilunio & medio mēse fieri solet, & n. fiducia iouis ē luna cūcta illustratē. **P**ERflue
bat, Vestis laxior quasi undacio fluctuat & p̄fluit. **I**Ndiuidio nexū, Videf signare coronā hāc fuisse i
extremo pallæ ambitu cōstructā floribus & pomis ad degnādā cereris foecunditatē & frūū ubertatem
ex qua primo flores mox poma pueniāt. **D**Extra ferebat crepitaculū, Lucianus simulari deæ de **D**escrip
scribens, est inquit iuno dea, habet at̄ aliquid & palladis & ueneris, & lunæ & rheæ: & diāæ, & nemesi
os: & p̄carū māu qdē altera gestat sceptrū altera at̄ fusum i capite radios fert & turri & cestō, lucius ue
ro noster dicit i māu dextera lunæ fuisse crepitaculū æneū: ut p̄ hoc ostēdat ritum priscorūq; crepitu
æramētoz, dissono lunæ laboratī auxiliabāt̄, cuius rei p̄ter poetas liuius quoq; & plinius meminere: **C**repita
uel ut p̄ crepitaculū declarat lunā tinnitu quodā & sonitu i cœlo moueri assidua uertigie, De musi
co mūdi cōcētū & syderū tinnitu plato & platonici oēs scribūt: **A**fferētes armoniā eē in cœlo, **Q**uod
Aristoteles & Aristotelici alacriter inficiantur, sed cum lucius noster sit platonicus potuit uideri sub
hoc inuolucro intellexisse, tinnitū lunarem mundanumq; concentum. **C**eterum cum cōmentato
ris officium sit uarias interpretationes afferre & non solum quid sibi sed quid & aliis uideatur osten
dere dixi opiniones aliorum super hac re mysticas: quas qui uolet sequi possit, Ego uero existimo p
crepitaculū hoc significari sistrum: quod isis dea egyptiorum gestat in dextra, isidem autem & luna
esse eandem docent auctores, & paulo mox apte demonstrat lucius noster, iō at̄ isidi suæ lūæ sistrū qdē **S**istrum
crepitaculū sanabile est assignat, ut nili incrementa significet, quod & seruius grāmaticus, uelut in **isidis**
transcursu indicat enarrans illud Virgilianū ex viii. æneidos regina in mediis patrio uocat agmina si
stro, præterea in sacris isidis ut auctor est Herodotus mulieres crepitacula tenentes plaudunt uiri ti
biis canunt, De crepitaculis puerilibus Marcialis & Quintilianus a crepitu & sonitu inditum nomē
PAVæ ungulæ, Quidā legunt undulæ, quidam uirgulæ quæ lectio magis quadrat cum in crepi
taculo sint uirgulæ, quæ agitata brachii crispantis resonabant: crispante dixit brachio pro uibrante
agitante reciprocante, ut Virgilius bina manu lato crispans hastilia ferro. **T**ER geminos iactus, Ver
ba ita ordinanda sunt uirgulæ crepitaculi reddebāt argutū sonū brachio crispante tergeminos iactus,
dum enim brachium crispat agitatq; iactus triplices resonabant uirgulæ sonoro concentu.

Cymbiū LEuæ cymbiū sinistra ferebat poculū qd cymbiū uocat pceru ac cymbæ nauī simile unde & nō me. Auctores Seruius: Macrobius: ceteri. Fuerunt qui cymbiū a cissimbio p synopā dictū existima uerint: cissimbū uero uolunt esse poculū ligneū exhedera quæ græce dicuntur κισσοῦ homerus hoc poculū cyclopi ab ulyse datū memorat mystice cymbiū lunæ ascribi credit ad fluore aq̄rū significadū quas humifica lunæ uis identidē refundit: uerū ego opinor hoc totū referendū ēē ad isidē: quæ eadē & luna est: cuius sinistra fert cymbiū: qd quidē situlā appellat: ex mysticis ægyptiorū cerimoniis ad flu entia lacunarū & inundationē ni li significandū. Quidā hoc referē dū censent ad isidis nauigium de quo paulo mox plura. **ANSula** cimbū ansatū uas fuisse significat tale fuit & carchēsiū: qd ut eruditi describūt proceps erat cōpressum circa mediā partē ansatū medio/ critēr ansis a summo ad isimū p/ tinguētibus festiuiter a Plauto & **Ansatus** decenter dictū: quis hic ansatis ambulat: de eo qui manibus quasi alis magnifice subnixis & gloriosæ **homo** inflexis ambulabat. **In** surgebat aspis: in pōpā isidis ouiana serpens quoq; describit illo uersu ple/ **Serpens** naq; somniferis serpens peregrina ueneris. Eusebius in secundo pparatiōis euangelice i mysteriis pri/ **mystica** scorū draconē in spirā cōuolutū adhiberi refert: quoniā iupiter draco factus cōcubuit cū pherephate cereris filia: hæc at oīs ratio sacrificialis ad eadē deā refert: q̄ una est multiugis nominibus celebrata præterea aspidā ægyptiā serpētē autumat cōuenire deæ ægyptiæ cerimoniis. **CER** uicibus tume/ scētibus. Colla aspidū ueneno tumescere auctor est Plinius quārū ictus irremediabilis est præter q̄ si confestim partes cōtactæ amputent: alibi annotauimus quæadmodū aspis habet interneciū bellum cū ichneumone: qui ubi pluribus se coriis ex limo loricauit in dimicationē pergit: in eā caudā attollēs ictus irritos aduersus excipit: donec obliquo capite speculatus inuadat in fauces. De hoc intellexit Lu canus illo uersu aspidas ut pharia cauda solertior hostis ludit & iratas incerta prouocat umbrā. **PE** des. Ambrosios: Diuinos & imortales: nec non unguenti liquore delibutos. **PAL** mæ foliis itextæ Lunæ simulacro: quæ & isis est cōueniunt calciamēta ex palmaceis foliis itexta cū ob alia. rū quia in ægypto larga palmarum copiā: ubi religiose hæc dea adoratur: apud Plinium nulla mentio est qd palmarum folia fuerint in usu calcerum: qui ea tātum scribit in usu esse ad funes uitiliumq; nexus & capitum umbracula: ubi uitilia quæ dictio pliniana est significatur omnia ad uiuendum: ligadūq; accommodata: lego apud ecclesiasticos scriptores maximeq; apud Hyeronimum quod Paulus ana/ chorita foliis palmarum cōtextis uestiebatur. Eratq; illi uestis palmaria. Herodotus dixit sacerdotes ægypti calceos papiraceos gestare: non palmaceos. Verum enim uero Lucius noster sibi ipsi concors est & congruens: qui in secundo huiusce operis uolumine baxeas palmeas dedit ægyptio prophetæ: & nunc ipsi ægyptiorum deæ dat soleas palmarum foliis consuetas ut intelligamus id genus calcia/ menti prope peculiare esse in cerimonis ægyptiorum. præterea priscos palmarum foliis scriptitasse constat: unde ποσειδωνος γράμματα id est litteræ dicebantur phœnicia ποσειδωνος enim græce palma. Qui dam phœnicia dici τὸ γράμμα id est litteras autumant a phœnice cadmo siue Agenore littera/ rum inuentore: uidentur autem palmacei calcei deæ cōgruenter aptari ne quid scilicet Morticinum eius membra pollueret: sic apud martianum calceos ex papyro subligat phronesis philologia: quod autem palma dicatur arbor uictrix sitq; in certaminibus symbolum uictoriæ sciunt omnes causam Plutarchus. Aristoteles. Gellius: ceteri tradiderūt: quoniam scilicet ponderi non succumbit: neq; de/ orsum flestitur: sed aduersus pondus resurgit recuruatq; quale est uictoris ingenium quod urgē/ tibus præmetibusq; nō cedit. **SP** Irans arabie foelicia gemina. Legi potest arabie foelicias germinat: nā cū triplicem arabie Plinius. Ptolomeus ceteriq; describūt: illa est memoratissima q̄ græco cogno mine eudemō latino foelix siue beata nūcupatur: q̄ teste strabone aromatifera ēq; ut tradit Plinius germina odoratissima progenerat: & quāuis cassiam cinnamomūq; nō fuerat: tamē foelix appellat idē Plinius peculiaria arabie germina perceret in xii. **COM** mora luci respōsio lunæ ad Apuleiū mysticoterā: qua euidenter ostendit unū ēē numē nominibus pluribus cultū nominatūq; luci casus est saluatorius qui uocatiuus dicitur alioq; n. Lucii Apuleiū. **R** Erū natura parens. Natura q̄ dicitur nata ēē oīa a nascendo nomē accepit: q̄ nihil aliud ēē credit q̄ deus. qd & Lactatius refert in secundo: sed Seneca planius id explicatiuūq; demonstrat libro iiii. de beneficiis cuius uerba subiecti q̄ sūt hæc natura igit hoc mihi præstat nō intelligis te cū hoc dicis mutare nomē deo. qd. malitū ē natura q̄ deus & diuina ratio toti mūdo & partibus eius inserta: quoties uoles tibi licet aliter hūc auctore rerū nra/ rū cōpellare & iouē. rite dices & tonantem & statorem. eundem si fatum dixeris nō metieris. cum fa/ tum nihil aliud sit q̄ senes implexa causarum ille est prima omnium causa: ex qua ceteræ pendunt: quæcunque uoles illi nomina proprie aptabis uim aliquam effectumque celestium continentia. Tot appellationes eius possunt esse: quot munera ergo nihil agis ingratis mortalium q̄ negas te deo

debere: sed naturæ quia nec natura sine deo est: nec deus sine natura: sed idē est utrūq;: hætenus Se neca: cuius auctoritate fulcitur: ut numerosis appellationibus deum siue deam hanc de qua loquit/ mur appellemus. cū nihil referat utrū nominibus masculinis an fœmininis rerū natura nūcupetur Quoniā ut supra exposui breuiter dii oēs sunt ἀσπερὶ θεῶν. id est masculo fœmini. ita possumus p unā rē utrūq; intelligere. Plinius noster ubiq; librorū naturā rerū parentē & magistrā appellat: quā & deum opificē oīum intelligi uult. **EL** Elementorū oīum domina. Initia rerū esse tria arbitrat Pla

elementorum omnium domia: sæculorum progenies inicialis: summa numinū: regina manium: prima cæli tum deorum. dearumq; facies uniformis: quæ cæli lu minosa culmina: maris salubria flamina: inferum de/ plorata silentia: nutibus meis dispenso: cuius numen unicum: multiformi specie: ritu uario: nomine mul/ tiugo totus ueneratur orbis. Inde primigenii phryges

receptaculum temporis est mūdus. **SVM**ma numinū. Maxima deorū. **REG**ina manium. Pro/ serpina nominatur quæ dea est defunctorū. **DE** orū dearūq; facies: hinc euidenter ostēditur deos omnis & deas ad unū referri: qui fabricator rerū uariis nominibus deorū & dearū tā figmentis poeti cis q̄ philosophicis rationibus colatur. Quod & Valerius foranus duobus his uersibus scitissime cō/ plexus est iuppiter omnipotens regū Rex ipse deusq; progenitor genitrixq; deum. Deus unus & om nis: hos uersus. **M.** Varro in hac sententiā exposuit in libro quē incipit de cultu deorū: & diuus Au gustinus identidem citat pro testimonio. **DEPL** Orata silentia. Vbi homo in familia proserpinæ **Deus** esse coepit: & loca manium silentiosa in habitare actum est deploratur in eternū reditus. Illinc negatur **unus &** redire quēq;: illic ē fletus & stridor dentium: ut auctor ē diuus Augustinus i libello de Triplici habita/ **omnis** culo i inferno flammium homo principalia duo sunt tormenta: frigus intolerabile. & calor ignis inextin/ guibilis. Sacra scriptura gehenam uocat: ubi dolor sine remedio poena sine fine & omnium rerū de/ speratio est. **NVT**ibus meis. Quid est numen: nisi dei nutus ac potestas. **M.** Varro. numen dicunt esse iperium ab nutu. **MVL**tiormi specie. Cum deus sit ἀσπερὶ θεῶν καὶ ἀσπερὶ θεῶν ποικίλος. i. incorporeus indicibilis innominabilis. Scienter & prudenter existimantur facere iudei **Duo** tor/ qui sola mente unum tantum numen intelligunt prophanos existimantes: qui deorum imagines **mēta in** mortalibus materiis in species hominum effingant: itaq; nulla simulachra deorum in suis templis inferno sunt. & ex præscripto legis moysaycæ nefas est simulachrum dei nedum hominis non solum in tem/ **Gehē** plo sed neq; in prophano loco collocare auctores. **Cor.** Tacitus & iosephus: quod & in pentateuchio **Numen** copiose explicatur. **Cn.** Pompeius Domitis iudeis templum hierosolymorum illud famigeratum **Deus ino** iure uictoriæ ingressus uulgauit nullam intus dei effigiem esse. uacuum sedem & inania arcana: con/ **minali** tra ægypti sub effigie animalium plurimorum deos non tam uenerantur q̄ infamant. Nāque ut in/ **bus** quit. **M.** Varro & renarrat diuus Augustinus. Qui primi populis instituerunt simulachra **Deorū** Me **Apud iu** tum dempserunt errorem addiderunt. **DE** uario cultu. deorū simulacrisq; multiformibus & no/ **deos nul** minibus: quibus colluntur: apud uarias nationes scarent uolumina scriptorū. & suo loco singillatim **lum dei** annotabitur. **MVL**tiugo noīe. multis uariisq; nominibus est enim deus unus noīa plura. **PRI** simula/ migenii phryges. Ex historia remotiore sumptū: ut phryges primigenii: siue primi mortalium nūc **chrom** pentur: nam psammetichus rex ægypti Cupidus noscendi quā primū hoīum extitissent: huiusmodi **Historia** rē cōminiscitur. pueros duos recens natos tradit pastori educandos: iubens neminē corā eis uocē ullā de phrygi **bus pri** edera solitaria in casa Ambos relinqui: eis dē in tempore capras admoueri: q̄ lacte nutrent. p̄terea **migenis** iussit diligēter obseruari quam uocē primā ederēt: itaq; ex acto biēnio: cum pastor qui pueros nu/ **Beccus** tricationē susceperat accedēs ad casam ianuā repāderet. Ambo isantes clamare ceperūt **panis** primo audiēs pastor obtinuit: uero crebrius adeūt & obseruātī idē uerbū ab infantibus igeretur **Beccus** rē domino indicat: eiusq; iussu pueros exhibet: quos cū & ipse psammetichus audisset: uestigauit q̄ **panis** nā hoīes beccus quidpiā appellarent: hoc curiose perquirens cōperit phrygas sic panē appellare: quo **argumento** confutati ægyptii phrygas primigenios primosq; hoīum & se ipsis priores extitisse cō/ **exti** cesserunt: cum ante psammetichum persuasissimum habuissent omnium hominum se primos **exti** tisse: historia auctor herodotus in secūdo. De ægyptiis dixit Lucianus. αὐ γὰρ οἱ Λέγονται πρῶτοι τοῦ ἀσπερὶ θεῶν. apud Trogum explicatur luculenta contentio inter scytas & ægyptios de gene/ **Egyptii** ris: uetustate: qua scythæ antiquiores censentur. Claudianus scribens ineutropium uetustatis & hi/ **primi ho** storie phrygum meminit his uersibus Dat cuncta uetustas principium phrygibus: nec rerum ægy/ **minum** ptius ulcera restituit humani postquam puer uberis expars: in phrygiā primum laxauit murmu/ **Fruges p** ra uocem. Ennius Teste Mar. Tullio fruges dicebat non phryges & purrum non pyrrhum: nec enī phryges. **antiqua** græcam litteram adhibebant: nunc & phryges & pyrrhum aurium causa dicimus.

Pesinuntia. In phrygia oppidum est: quod pesinuntium appellatum ferunt: a simulachro deæ cybeles: cœlitus lapso in eum locum, nam, πῆσις, græce dicitur: quod cadere nos dicimus, alii non hoc loco inditum esse tradunt: quia permulti illic utrinque ceciderunt: pugna inter illū phryga & tantulum lydum commissa: auctores herodianus: & Amianus Marcellinus. Ad pesinuntia colebatur orgia matris magnæ, quam & ideam uocant, & uetusta eiusdem delubra conspiciuntur. Vnde pesinuntia dea dicta: cuius simulachrum ex hoc oppido bello punico secundo carmine sibyllino monente Romam translatum est: & per Scipionem nasicam qui optatus a senatu iudicatus, hospitio rite receptum est, pesinuntis oppidi: & pesinuntia deæ meminit Strabo his uerbis: pesinus epiporion est eorum qui in hac regione sunt: & templum maximum habet magnæ uenerationis matris deum: quam anginistam uocant, DOMINI matrem, Lege Deum pro deorum, AVTOCHTHONES, Epitheton perpetuum atticorum: ut autochthones dicatur: quasi indigenæ: & in eodē nati solo: quod incolant: eiusdemque terræ primi cultores, non enim aduenæ sunt attici: neque passim collata colluies Originem Vrbi dedit: Sed ut historici tradunt: quæ illis sedes eadē origo est: & ut utar uerbis, M. Tullii Vrbs atheniensium uetustate ea est ut ipsa ex se se suos ciues genuisse dicatur: & eorum eadem terra parens alitrix fuisse dicatur. De autochthonibus scripsimus copiosius in primo commentario. In epistolis ad atticum decenter dicitur, ἀποχόρ in homine urbanitas pro ingenuitate & natiua: non autem insitiua & alienigena. Illud adde quod refert Suidas in ætymologico, autochthonas dici præter athenienses: arcadas quoque & eginetas, CECROPIAM Mineruam: Athenienses attico uocabulo notissimos, athenam uocant Mineruam, ex cuius nomine athenæ nuncupata, Cecropia uero cognominatur a cecrope rege: qui primus multitudinem in ciuitates, xii digessit a cuius noie Cecropidæ nominantur: & cecropia regio nominata, quem græci diphien cognominatur: nostri geminum: quia primus marem foeminae matrimonio iunxit: uel quod cum esset ægiptus utraqque linguam caluerit: græcam & ægyptiacam, primus cecrops bouē imolans, louem appellauit: Auctores Strabo, Trogus Eusebius, FLVSTANTES Cyprii spectanda est huiusce scriptoris in rebus omnibus elegantia: & in epithetis apponendis mira solertia: cū unicuique quod suū est scienter minus nec decenter apponatur, quo ut primigenii phryges, & autochthones attici significanter & proprie atque dicuntur: cū sint populi insulani: & omnis insula mari circumflua & maritimis fluctibus sint obnoxia, fuit quondam Cyprus nouem regnorum sedes in cilicio mari sita. Vbi inter cætera urbs est paphos inclita Delubro ueneris claro: per indigenas adnata: quam paphiam cognominant, quod nomen est Cypriorum peculiare. Simulachrum paphiæ ueneris non effigie humana colitur, sed continuus est orbis latiore initio tenuem in ambitum: metæ modo exurgens, cur autem hac forma colatur ratio in obscuro est: ut refert Cornelius Tacitus. Præterea Cyprus ut docet Origenes in Omellis canonicorum appellatur Vna florens & uirgulti species est ferentis quandam fructum floridum habentem uim exalfactoriam, Fuit & Romæ uicus nomine Cyprus ex eo dictus, quod ibi Sabini bono omine confederunt nam cyprum Sabine bonum dicunt, ut refert Marcus Varro, CRETES sagittiferi: cretam quam homerus hecatompolim a numero centum ciuitatum appellat: quæ a temperie Cæli macaron nesciunt beatam insulam dixere: nobilitatur usu sagittarum: nec peritia sagittariorum orientis populis: qui sagittis bella conficiunt postponitur, Lucanus, nec eis peior cortino sagittis Plinius in xvi ait quod præcipuus sagittarum usus in creta bellatores suos præcipitauit. De hac Solinus creta prima potuit remis & sagittis: & ut auctor est Strabo in xii, cretenses nauigandi principatum tenuerunt unde uetus prouerbium inuulgatum est de eo qui quod optime nouit id seignare & fugere dissimulat, cres nescit pelagus, græce dicitur, κρησὶ τὰ πρὸς ἀλλὰ τῶν & cum cretenses fuerint impostores ac mendaces qui ab epimenide detrahitur, κρησὶ αἰὶ ψεύσται, factum est alterum prouerbium, κρησὶ τῆς: quo utimur ad mendaces fallaces, Quin etiam creta una est ex tribus illis nationibus, propter quas exiit illud, τρία κατὰ κράτος Tria Cappapeffima uidelicet cappadocia, Creta ciliicia, cuius rei supra quoque commemorimus, DICTYNAM Dianam, Cretes dianam religiosissime uenerantur britomartem gentiliter nominantes quod sermone nostro sonat uirginem dulcē, eandem & dictynam cognominant propterea quod retia inuenerit, quæ græce dicuntur δίκτυα, scribit Dioscorus in vi bibliothecæ, Dictynam ex loue genitam: in creta consuetudine dianæ familiarissime usam esse, quæ res causam præbuit ut quidam dictynam dianamque eandem esse existimarent, callimachus autumat dictynam a retibus piscatoriis denominatam: intra quæ fugiens euaserit uiolentiam Minois regis: ex libidinis causa insequentis, Tibullus per quæ suas impune finit dictyna sagittas, De templo dictynæ mentio quoque est apud Strabonem, SICVLII trilingues, Queritur cur Trilingues sículos appellauerit: quidā exponūt quasi dolosos & fraudulentos: quos & bilingues dicimus, sículos enī acumine pallere cōstat atque uafricia: quos Maternus bono epitheto acutos appellat, græce

ei quoque usurpat hoc uerbum σικελίταις pro eo quod ἐπιπράττει, id est nequiter agere & pra Sicelizei, uero ego itelligo Trilingues dici quia tribus linguis: græca & latina & sicula loquebatur: quis nec latia nec græca satis bene uterentur: quod & sentit pedius Asconius in expositiōe uerrinarum: & Plautus signat cū ait Tibi sexceti logiatici nullū sículū acciperis: siculū sitare plautinū uerbū ē quod significat sicule loqui, Diuus Hieronymus uocat hominē pentaglotō, quique lingue, qui oibus quinq; græ Sicilifita cog linguis loqueretur, STYGIÀ proserpinā, In sicilia ex ennésiū nemore qui locus quod in media re, ē insula situs umbilicus siciliæ non Petaglor minatur, raptā ē proserpina a sty, tos, gio plutone: quæ orci dicunt, M. Tullius in oratiōe de signis tradit i Libera p sulā siciliā totā ēē cereri ac proser, serpina: pinæ cōsecratā quā & liberā uocāt nā & natas ēē has in his locis deas & fruges in ea terra primū repertas arbitrantur, Syracusani festos dies anniuersarios agūt eo in loco quo ditē prim ferūt penetrasse sub terras a pserpiā raptu abreptāque secū asportasse, Eleusini cererē, hoc paulo ante explicatum ē & supra ab Apuleio Eleusis dicta Atticæ sacrariū, Pōponius mela in at thide eleusin cereri cōsecrata, IVNONē alii, ut famii: quā i insula iunonis sacra celebratur, BELO Bellona nam, Soror est martis, Carminibus poeticis iclita: quā ut inquit Augustinus, ita iungūt marti: ut uenerem uulcano, neptuno salatiā: a bello cui præest bellōa nūcupata: ut a pomis pomona: a bobus dea bobona, HECATEm, De hac diximus suo loco de: quā & Virgilius tergeminaque hecate: tria uirginis ora Dianæ: a numerosa effigie & potestate hecaten dici tradunt: quia græce ἑκατόν centum, orpheus in argonauticis figmento poetico tradit hecaten esse tricripitem, id est tria capita habere, unum equinum alterum caninum tertium humanum, unde a poetis tergemina: & triformis dici creditur, Lego apud scriptores græcos morem fuisse, ut singulis mensibus diuites offerrent hecate panes & alia quædam quæ a pauperibus corripiebantur, RHANUSIAM alii, Rhanus pagus est atticæ: siue De rhan, ciuitas parua quidē: illustris tamē teste pōponio mela quod in ea fanū ē amphiarai: & phidiaca nemesis, nusia, miror phidiacam nemefin dici a mela quam fecerit agoracritus parius phidiæ discipulus: nisi forte ideo phidiacam dixit: quia phidias plerique suis operibus nomini agoracriti donasse fertur, Narrat auctores rem dignam memoratu, quemadmodum scilicet Agoracritus Et alcamenes ambo phidiæ discipuli Certauere inter se, In Venere faciendā: Vicitque Alcámenes non opere sed suffragiis atheniensium: qui alcameni ciui suo contra peregrinum fauerunt, quare Agoracritus ea lege signū suum uendidisse traditur ne athenis esset & appellasse nemefin, Id positum est Rhannunte quod Mar. Varro omnibus signis prætulit: unde Nemefis Rhānusia nuncupata Catullo Ouidio poetisq; ceteris, De qua intelligi uoluit & Lucanus illo uersu: & tumidis infesta collit qua numina Rhānus, est autē, Nemefis ultrix faciorum impiorū bonorūq; pmiatrix arbitra regē regina causage: quā theologi ueteres fingentes iusticiæ filiam ex abdita quadam æternitate tradunt omnia despectare terrenas: pinas ideo illi fabulosa uetustas aptauit: ut adesse uelocitate uolucris cunctis existimetur: eidē gubernaculum dedit & rotā subdidit, ut uniuersitatem regere per etementa discurrens omnia nō ignoretur, Macrobius nemefin contra superbiam coli esseque solis potestatem arbitrat: cuius ista natura est ut fulgentia obscuret: & quæ sunt in obscuro illuminet: sic & nemefis nunc erectas mentium humanarū ceruices opprimit & eneruat, nunc bonos ab imo suscitans ad bene uiuendum extollit, eandem uocat adrastiam de qua est prouerbium ἀδαστῆρες αἰσίοιο, de his qui primo fortunati: post Adrastia, nortiam uocant, Plinius in xi, prodidit post aurem dextram locum ēē nemefios quæ dea inquit latini nomen ne in capitolio quidem inuenit, Idem in xvi, alii græcam nemefin iuocantes, cuius ob id Romæ simulacrū: in capitolio ē quāuis latinum nomē nō sit, cū sit hæc dea: ut diximus ultrix iprobo rū, & superbior castigatrix merito ita ait apud Ausoniū, punio sic plās uaniloquos nemefis, de hac ē & illud Catullianū ne pœnas nemefis reposcant a te est uehemens dea ledere hanc caueto, est & altege apud græcos prouerbiū cuius mentio sit apud Suidam: πρῶτος τῶν πρὸς τὸ δῶσθαι, id est nemefis iuxta pedes graditur: quo significat fontes celeriter punire, a dea nemefi: quæ græcis uocabulis dicitur, ἡ ἐμψία, δίκη ὑβρίστικη, φθορὰ τυκῆ, græci uocant nemefin ἀλαζονοῦ τιμωροῦ, id est superbiorum ultricem, RAdiis ethiopes, De ethiopibus nota sunt omnia: & affatim scripti in primo commentario: qui nascenti soli subiecti sunt: Homerus bipartitos appellat: super quo longa est Strabonis disertatio, Illud adde, Quod cum ethiopibus nigritia sit ingenua natiuaque & consequenter in casum laborantibus, Nam ut inquit propheta neque ethiops mutare potest pellem suam, neque pardus maculas extat esopia fabella super ethiopsis emprore cuius colorem nullis lauacris nullis purgatoriis medicamentis potuit immutare, ex quo admodum uitia naturalia tolli poenitus nō posse, ARiis lauas, Plinius in vi, arios post idiam populos celebrat de quibus & Strabo, in xv, paropamisidis ad occidentem arii adiacent: Arii parthi, hinc ariana dicta ariorum regio quam post indiam collocant, M

Egyptus POLlètes ægyptii. Auctores agmatim & cōcorditer ægyptios dicūt diuinage regē omniū cōscios mater ar extitisse a Macrobio ægyptus mater artium appellat: ab ægyptiis græci disciplinas oīs mutuati sūt tium. Pythagorā: Platonē ceteraq; lumina doctrinag; petiisse ægyptias disciplinas atq; ibi a sacerdotibus ce rimoniag; arcana mysteria didicisse: memoriæ proditū est. Nō nulli putauerūt Platonē quādo perre xit in ægyptū hieremiā audisse prophetā: scripturasq; propheticas in eadem peregrinatione perlegis se: quod & diuus Augustinus credit: in libris de doctrina christiana, mox in opere serio de ciuitate dei scribingens cōputata diligenter tem porum ratione constanter affir mat Platonem hieremiā audito rem esse non potuisse multis an nis ante defuncti. Annotat Amia nus Marcellinus qd Annotatu di gnum est tantam fuisse auctorita tem doctrinag; alexandriæ, quæ ægypti ciuitas est clarissima: ut medico ad commendandam ar tem pro omni experimēto suffice ret dicere se alexandriæ esse erudi tū. Reginā Isidē. Diodorus Eu sebius: ceteri tradūt Isidē & osiri maxima esse numina: & cōmūia: ægyptiag; & solem quidē osirim lunam uero isin significare: quæ uocabula si quis ad latinā linguā trāsserat osiris dici pōt multiocu lus: isis uero prisca riue antiqua in terprætā: neq; id abre: nā radios suos sol quasi multos oculos rebus imittit: luna uero prisca semp internag; ē: isin naturā regē esse piti iterprætā. ILLVescit dies. Quo scilicet exuto asinali corio in pristinū hominē reformaberis. EX ista nocte nascetur: tūq; nox sit mater diei: & dies noctis partus: & enim nocte die priorē eē autumant legimus apud Cæsare gallos spacia oīs temporis: nō numero dieg; finire, sed noctiū: qui dies natales & mensium & annog; incia sic obseruant: ut noctē dies subsequatur. SEDatis hybernīs tēpestati bus, signat diem hunc fuisse uernum: quo isiacæ mysteria celebrantur: uel enim ut inquit Plinius ape rit nauigantibus maria: quæ hiberno tempore hyemant, & seuitia tempestatum concluduntur: for tassīs denotantur hilaria, sic enim appellant diem ad octauum calendas Aprilis: quo primum tempo re sol diem longiorem nocte præterendit: quo leticiæ celebratur exordium, & tunc isidis luctus ex egyptia religione uertitur in læticiam. RVdem carinam. Nouū nauigiū nec dū undis assuetum, signat aut solitos sacerdotes quot annis die isiacæ ceremoniæ dedicare nouam carinam pelago iam nauiga bili factō: cum sedatæ essent tempestates uerna temperie, apud ægyptios nauis est quædam nomine baris: quæ a græcis epibathra nominatur: quæ corpora per paludem acherusiam a portitore uehū tur, cui nomen est Caron, apud athenienses, quot annis quoq; ut docet Plato: in phedone, nauis in delon insulam mittebatur spectaculi cuiuspiā cā: quæ donec perueniret i delon & rursus athenas re uerteretur ex delo: neminem eo tempore publice necabant. Fortassis autē hæc nauis dedicabatur a corithiis i Isidis memoriā: quā nauigio usam eē cōstat, de quo Lactatius hæc in primo, certus dies ha berur i festis quo isidis nauigiū celebrat, q; res docet nō tranasse illā sed nauigasse. COMmeatus, si cut primitiæ frugū dis dicatur, ita primitiæ nauigatiōis a sacerdotibus Isidis libabāt in dedicatiōe ty rūculæ nauis: ut, si re ac redire foeliciter nauibus possent: nā cōmeatus hoc i loco significat itionē na uii ipsamq; nauigationē: a cōmeādo, sic cæsar i cōmētariis duobus cōmeatibus exercitū reportare cō stituit, idē paulo post prioris cōmeatus expositis militibus. PROphanus. Irreligiōsus, hæc duo ueluti cōtraria opponūtur religiosus & prophanus, ut prophanos itelligas dici nō tā detestabiles sicut uul go usurpatur q; eos qui sacris iniciati nō sint: quos seculares ex idiotismo uernaculæ linguæ nūcupa mus: sic & seruius exposuit illud Maronianū proculo pcul este prophanū, qui nō estis iniciati, ego & ceteri: q; nō sumus iniciati ceremoniis dici nō absurde possumus prophāi: quasi procul a phano, hæc re plo, & cerimonia: cuius cultores sūt religiosi. Prophanū id dicūt auctore festo qd nō ē sanctū. Plautus sanctū an prophanū habeas parui pendit. INprocinctu. Apparatu procinctu classis dicebatur cum exercitus erat paratus, cōfesti pugnaturus. A. Gellius classē pciētā extra pseriū, exercitū armatū ui dere religio est. Vnū accepimus esse testamētog; genus: qd i procinctu dicebatur, cū uiri ad plū faciē dū in acie uocabāt. Sistrō. Crepitaculū intelligit Isiacū, quod sacerdotes in pōpa sacrog; manu ge stabāt, uide sistrati dicti Martialis linigeri fugiūt calui sistratq; turba, ipsa quoq; Isis figurat cū sistrō ut diximus, olim quidā cū rasi set caput & habitu Isiacō eēt indutus, sumpsit & sistrū, idq; istar sacer dotis cōcutiens sefellit euasitq; impēdens infortunium. INCONtanter, sine cunctatione & morā

CONTinuare. Imperātis ē uerbū. Volentia fretus, Volūtate mea cōsifus: Volētia enī a uolendo Volētia, dicta: sicut a ualeo ualētia. Alterū p uolūtate: alterū p fortitudie accipit. Tinitius sapiētia gubernator Valentia nauē torquet nō ualētia. OSCVlabūdus, osculās. TE ptnus exuo. Ego iqt Isis cōfesti tibi detra ham hoc asini coriō: q; bellua mihi iā pridē detestabilis ē: pōt legi exue ut sit iperātis uerbū, qd magis quadrat: cū ācedētib; subsequētib; q;. EOdē momēto, Deus ubiq; locorū p̄sens ē: ubiq; totus nec dū ad unū accedit ab altero recedens. Dogmati christiano qdrat illud poeticū, Deū nāq; ire p oēs terrasq; tractusq; maris, celūq; p fundum: poterat ergo dea eodem momēto Lucii monere quid fa cto opus foret, & sacerdotē istue re qd facere deberet. CONstri cti. Coarctati densatq; ex frequē tia. SEquus. In deteriore ptem. PENitra mente. In intimis, pcor diis, sic Plautus age qso herclē, ufi que ex penitis faucibus ab aduer bio penitus uocabulū inclinatum cuius & cōperatiuo & suplatiuo: & suplatiuo utunt auctores: peni tissimos scythas dixit. Au. Gelli us, itelligi uolēs extimos ac remo tissimos, lōgeq; ab orbe nostro in penitioribus partibus seqstratos. Itidē Sidonius in carmine phale cio, frācoz penitissimas paludes. Penitissi mus. VITAE curricula. Cursum, M mus. Tullius exigū nobis uitæ curri culū natura circūscripsit imēsum gloriā. NEC iniuriū. Nō ē iqt iniquū: nec iniustū, te uiuere i fa mulatu meo, cuius beneficio ex asino i hoiem sis reformatus re stitutusq;. VADAta. Obstrieta mancipata, petit aut: ut isiacus fiat sacerdotes inietiturq; suis cerim o

nīs. CVius beneficio. Cū beneficio meo iqt luna reformatus fueris i hoiem: merito mihi debebis dedicabiq; reliquū uitæ, q; tūcūq; tibi superit: ut ita uiuas sacerdos meus & in mea tutela cōsecratus. VIVERe aut. Legēdū ē uiues aut beatus. SVBterrāeo semirotūdo. Hemispheriū itelligit, qd anti podes icolūt, qd & iseris assignat: eāut sensus cū ad iferos ex mortis lege descēderis: ibi me quoq; ado rabis, ubi pserpina a latinis, pserphonē graiis appellat, & ita ostēdit se eadē eē, & lunā & isidē, & pserpi hemi nā, & dēiq; rerū naturā: quā multiugo noīe mortales uenerāt. Cōsimiliter de loue scribēs Diuus Au gustinus iqt ipse i æthere sit iupiter, ipse i aere iuno, ipse i mari neptunus i inferioribus maris salacia in terra pluto, in terra inferiorē pserpina i focis domesticis uestas in fabrog; fornace Vulcāus, in sideribus sol & luna & stellæ & cetera: gbus docet deos & deas oīs ad unū deū referri. CAMpos elysios. Aīa pioz maxieq; sacerdotū cāpos elysios incolūt: q; sunt apud inferos domicilia beatorū. Secūdu poetās in medio inferog; est elysium suis foelicitatibus plenū. Secūdu philosophos insulæ fortunatæ sunt: quas poetag; carminibus inlytas scimus, & historici dilaudant. Secūdu theologos circa lunare circu lum, Vbi aer purior ē & defecation. Dictū elysii ut grāmatici itēptant, ἀποτοσ, λυσέσθω a solutio ne, nāq; animæ post solutionē uinculi corporei deueniūt i elysios cāpos: Macrobius priō in somniū cōmētario i sphæra aplanē elysios cāpos eē tradit: quos puris animis deputatos antiquitas itelligi uoluit. Apud græcos scribitur ἡλύσιον, elysium cāpū eē ἐρσοι, Δικαιοι, αὐλίζονται, i quo iu sti habitant. TENacibus castimoniis. Canit poeta in vi, sacerdotes maxime castos, incolere beatas elysii sedes: illo uersu. Quiq; sacerdotes casti dū uita manebat, cōstat sacerdotes: qui maxima sacra ac cipiebāt renūciare solitos omnibus reb; quibus nulla nisi nūminū cura remanebat. Herbis etiā q; labant sa busdā emasculabātur, & ut auctor est Diuus Hieronymus, in libro ad gerutiā de monogamia, hiero phāta apud athenas euiat uig; & eterna debilitate sit castus, est aut hierophanta græco uocabulo sa phanta. Hiero crog; sacerdos. M. Tullius in legibus ita p̄cipit ad diuos adeūto caste: q; lex iubet, ut castimoniā corpo ris & animi simul adhibeamus, in euangelio cū scriptum sit sunt eunuchi qui se ipsos castrarunt p/ pter regna celorum. Origenes ille magister ecclesiæ incomparabilis se ipsum castrauit, & semetiplo se castra te aggressus est, implere: quod uox dominica non historico sed mystico intellectu præcipiebat. M ii

Fato stat
deus,Ezechiae
uita pro
rogata,Oculi no
tūm co
templatu
diuinita
tis,Ex rore
pruina,
Luscinia
musica
uisApolloni
us itelli
gens coli
loqui
auium,

PR Omerueris, Conciliaueris, tibiq; propiciū reddideris. Oratio spiritalis ut inquit Cyprianus deum promeretur. VLTra statuta fato spatia. Sententia philosophica est, praescriptos esse unicuique mortaliū ex dispositione fatali uitae terminos: quos non liceat transgredi, legē fati insuperabilem: esse & ineluctabilem: ex quo est illud Tertulliani, fato stat iupiter ipse, & græcus in eam sententiā uer

sus, hoc idem significat, fatum summum exuperat louem. Attamē ex uarietate sectarum philosophi carū, traditur pter fatū multa contingere posse: & fata ipsa prorogari, ex quo dogmate exiit illud Virgilianū, atque imota manet fatis lauinia coniunx attrahere atque moras tantis licet addere rebus. Secundum Aruspiciā libros & sacra quæ tages composuisse dicitur, fata decem annis quadam ratione differri possunt, igitur cū fato stet sua cuique dies, nunc lu

na pollicetur, se uitam Apuleio prorogaturam. Vltra fati praescriptum, & legem tāq; plus polleat deus q̄ fatale decretum: & liceat deo uitā prorogare mortalibus aduersus fati necessitatem. Con similitur in canonicis scripturis libro quarto regum, Deus addidit annos, xv. diebus ezechiae, Vi detur hoc i loco signare palinge/ nesiā pythagoræ: id est regene/ rationem: qua post exacta curri/ cula animæ reuocantur ad uitam aliisq; corporibus indutæ reuiu/ scunt. Verū hæc omnis quaestio alterius est instituti. Stoici nasci & mori fatis assignant, media oīa fortunæ tribuunt. IN se recessit, Numen in se ipsum recedit, dū subducitur colloquio oculisq; mor

ralium, quod i se ipso est. Deus in canonicis scripturis dicit abscondere faciem cum hominibus co/ gnitionem sui abscondit. Nimiq; deus intra penetralia penitissima recedit ad quæ nefas est hominē penetrare: cuius mens ad contemplatum diuinæ maiestatis hebetescit: & oculi nostri tāquā nocturni sunt in contuitu fulgoris exuperantissimi. TAM claram praesentiam. Sic Virgilius, nec tam praesentes alibi cognoscere diuos. Aspectus autē & praesentia fauorē affert. MARino rore. Supra dixi/ mus ex auctoritate procli Platonici, aquam marinam a purificationes adhiberi propter ignea portio nem. TVRbulæ cōplēt. Docet quemadmodū corinthienses celebrauerē pōpabiliter festiuitatē iū dis solemnem ex ritu uidelicet institutoq; egyptiorum: a quibus græci plerq; omnia sunt mutuati.

PRAEter peculiarem meā. Vltra inquit genuinū gaudiū meū & hilaritatem: qua ego gestiebam, cuncta quoq; hilaritudinis plena esse uidebantur. PECua. Pecora brutaq; animantia. PRVINam pridianam. Non absimilis est illa sententia, nocte pluit tota redeunt spectacula mane, ex rore gelido pruina gigni tradunt Meteorologi: & ut auctor est Aristoteles pruina fit ex euaporatione hyeme & locis hyemalibus magis q̄ tepidis. In cosmographia inqt Apuleius, huic ē Pruina cōsimilis si mollicia es roris matutinis roribus incanuit. CANoræ auiculæ. Inter canoras auiculas cum primis luscinia numeratur, qbus diebus ac noctibus continuis, quindecim per uernū tempus garulus est sine inter/ missu cātus, & in tam paruo corpufculo, tā modulatus edit sonus ut perfecta musicae scientia in hac aue digna miratu cōspiciat. PROlestante. Inuitante ac alliciente. Tepor enī uernus, & uerna tēperi/ es, plectant auiculas ad cōcentus edēdos. MATrem syderum. Lunam intelligit, quæ mater syderū genitrix temporum mundi domina merito nūcupatur, cum sit rerum natura, & opifex. BLando affamine. allocutione & affatu, cantus enim auiculaz sermōtinatio est: Democritus tradit confuso auium sanguine serpentē gigni, quē quisq; ederit intellecturus sit alitū colloquia. Apollonius thya/ neus, quo nihil diuinus inter hoies fuit: cū audiret hirundinē canentē dixit in cōtū amicorū eā aliis hirundinibus ea uoce nūciare, asinū prope urbē onustū tritico cecidisse, triticūq; humi diffusum. Cui rei meminit porphyrius platōicus libro tertio de sacrificiis. Philostratus uero libro quarto refert non hirundinem fuisse sed passerem: cuius uoce ceteri passerūculi quasi commoti post ipsum uolū tarunt: quod uidens apollonius ad amicos conuersus passer inquit illi ceteris nunciauit inuentum esse cibū: cum puer quidā frumentū effuderit, quibus uerbis per multi commoti ad hoc uisendū cū/ currere, compertoq; ut praedixerat Apollonius, cum clamore atq; admiratione summa reuersi sunt

promerueris: scies ultra statuta fato tuo spatia: uitam quoq; tibi prorogare mihi tantū licere. Sic oraculi uer/ nerabilis sine prolato: numē iuictū i se recessit: nec mo/ ra cū somno protinus absolutus pauore & gaudio, ac dein sudore nimio p̄mixtū exurgo: summeq; miratus dea potētis tā clarā praesentiā mariorē resperis: ma/ gnisque iperis eius itētus: monitiōis eius ordinē reco/ lebā. Nec mora: cū noctis atræ fugato nubilo: sol exur/ git aureus: & ecce discursu religioso ac prorsus trium/ phali: turbulæ cōplēt totas plateas tātaque hylaritudi/ ne preter peculiare meā gestire mihi cūcta uidebāt: ut pecua etiā huiuscemodi & totas domos: & ipsum diē se/ rena facie gaudere sentire. Nam & pruinā pridianam dies aprius ac placidus repente fuerat infecutus: ut ca/ nore etiam auiculæ prolestante uerno uapore cōcen/ tus suauis adsonarent: matrem syderū: parentē tēporū: orbisq; totius dominā: blando mulcentes affamine:

QVID quod arbores. Plinius & theophrastus arbores bifariam discrimināt, in siluestres, & urba siluestres nas: quæ sint siluestres nomie ipso apparet. Vrbanae uero dicuntur quæ mites fructu aut aliqua dore Vrbanae, umbrarū officio humanius iuuat. Antiqui isœlices arbores dixerūt: quæ fructū nō ferūt: isœlices uel Arbores, ro, frugiferas siue pomiferas: nūc Lucius noster utrūq; genus arborū ait gaudiū quasi quoddā demō/ isœlices, strasse dulci strepitu foliorū. VMbra cōtentā. Platanus inter eas arbores numeratur quarū sola ex arboribus petitur umbra: quādo qdē cōmendatio arboris eius nō alia maior est, q̄ solē æstate arcere ut auctor

quid quod arbores: etiā quæ pomifera sobole focum/ de quæq; earum tantū umbra contenta: & steriles au/ strinis laxata flatibus: germine foliorum renidentes: clementi motu brachiorum dulces strepitus obsibila/ bāt: magnoq; procellarū sedato fragor: ac turbido flu/ ctuū tumore posito mare quietas alluuius tēperabat. Cælū autē nubilosa caligine disiecta: nudo sudorū lumi/ nis proprii splēdore cādebat: ecce pōpæ magnæ paula/ tim precedūt anteludia: uocibus cuiusq; studiis exor/ nata pulcherrime. hic incinctus balteo militē gerebat: il/ lū succinctū chlamyde crepides & uenabula uenatorē fecerant. Alius soccis obauratis indutus serica ueste

nouas aliasq; q̄ sunt ostēdūt, tūc uariis colorū picturis certamē usq; luxuriat: tunc frūt comosissimæ: & capillamentis renidentes: q̄ prius caluitio deformes ac squalore tristes cōspiciebātur. CLEMEN/ ti motu. Modico leni blando: sic enī legēdū est, nō de menti. BRACHiorū. In corpore arborū reli/ quorū animalium cutis sanguis caro nerui, uenæ ossa medullæ adipēs sunt, eisdē pedes, brachia arti/ culi assignantur. OBSibilabāt. Aptē dixit arbores obsibilare: quarū strepitus sibila imitat: græci Ψι/ οπις uocāt i arboribus sibilum ac strepitū. TVMORE posito. Signate locutus, sic Virgilius, tū uēti posuere. ALLuuius. Rheumata & æstus intelligit qui bruma & solstitio inanes sunt, qui mo/ dici luna noua ad diuiduā pleniores ab ea exundant: plena maxime feruent. Inde mitefcūt: Alluuiō/ nē iuriscōsulū appellant inundationē fluuiorū: quo latēs incrementū agris iducitur. CALigine disie/ cta. Nebula exhalatio est uaporata q̄ ortu solis dissipatur: cui serenitas abolitionē infert, nec enī aliud est serenitas, q̄ aer purgatus caligine & perspicue sincerus. SVDO splendore. Sudū dicit serenū & liquidū quasi sine udo quale ē cælū post pluuias, hinc poeta cecinit uer noctæ sudū: & in serio opere p̄ sudū tutilare uidet. M. Tullius in epistolis ad Tironē horologiū mittā & libros si erit sudū. Inde fu/ dificus dictus boreas: quasi faciēs sudū, i serenū: quē Homerus αἰετὴρ uocat. In apologia Lu/ cius noster specula suda dixit, q̄ udis contraria sunt. CANdebat. Relucebat a candore dictū uerbū.

ECCE. Annotauerūt eruditū hāc particulā apud M. Tullii, & Virgiliū fere semp significare inopia tū atq; iprouisum, & subitarium malū, qd̄ nō itē apud alios, nā & hic & aliubi sæpe signat bonū repē tinū. Ouidius, ecce corinna uenit tunica uelata recincta. POMpæ anteludia. Elegāter anteludia pō/ pæ sacrificialis appellat ea etiā praeludia: quæ in huiuscemodi spectaculis praemitti solent: quibus ocu/ li spectatorū mirū in modū capiūtur. Apud nos hodieq; in pōpæ ceremoniali quæ deo nostro quot/ annis peculiariter dedicatur solent id genus anteludia praecedere, & oblectationes ludicræ uagari in/ quibus prophetae representantur, alati pueri cōcinnant, foeminariū chorus inducūt, pegmata obam/ bulant, & historia iudaica cōuiscitur: in qua hicherodem gerit ille reginā fingit, alii satellites regios re/ presentant: quo apparatu ludicro uenatores, simia iumenta inducuntur: unde fit, ut hæc legēs pom/ pam oēm nostræ ceremoniæ uidere uidear & agnoscere. INCinctus balteo, inter anteludia pompæ primus praecedebat miles: hoc est histrio militem habitu reddēs, alius apparatu uenatorio. Venator esse uidebatur, alius uestitu & incessu foeminā mentiebatur, alii alias personas sustinebant, prout de/ poscit ludicra festiuitas. CREpidæ. Lego apud auctores semiploria fuisse calciamēta siue soles di/ midiatas, quibus utebantur in uenando: quo planius pedem ponerent: quæ nunc significari uiden/ tur nomine crepidarum: non dispicio quomodo crepidæ uenatori conueniant: quæ magis gestami/ na philosophica sunt q̄ uenatoria: codex manu scriptus copides habet: q̄ dictio magis quadrat: sunt enim copides cultri siue gladii recurui: quibus manus siue p̄muscides elephantorum in praelio mi/ lites amputabant, quorum meminit quintus curtiū. Suidas tradit κοττάς esse macheram, copei/ κοττάς græcis est manubrium gladii. SOCCIS obauratis. Modo accipe foccos pro calciatu femi/ neo alias dicuntur calcei comoedorum, foeminae autem deauratos calceos induebant: quod censo/ ria castigatiōe Plinius noster taxat, in xxxiii. his uerbis, at hercules ut brute mulierū pedibus aurum

gestari tacuisti. Idē in iuxta luxu foeminaru castigas margaritas inquit pedibus: nec crepidaru tantum obstragulis sed totis focculis addunt. In usu uiroru quoq; focculos auratos fuisse testis ē Seneca scribens Caiu Cēsare porrexisse ad osculadu sinistru pedē Pōpeio poeno ut ita ostēderet focculū auratū mar-
Solum, garitisq; distictū, dixit Plautus in bacchidibus, auro habet foccis suppactū solū ubi solū significat sola calciamenti & coriū infimū, qd' ē solet crassius, sic & apud epigramatistā popi pictorē sola basiate regū, Irē & morderē luto putre uetusq; solū. MVndo, Ornatu muliebri, hoc nō significat mūdus uocabulo notissimo: de quo supra
 abunde diximus. ADtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
caliēdrū, procedere: nec ille deerat: qui magistratum fascibus purpuraq; luderet. Nec qui pallio baculoq; & baxeis mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Ocrea, procedere: nec ille deerat: qui magistratum fascibus purpuraq; luderet. Nec qui pallio baculoq; & baxeis mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
ocreatus mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Blatta, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
gestamia mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
cynicog, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Contra mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
pseudo mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
facerdo mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
res, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Scitum mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
herodis, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Video mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
barbam mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
& palliū, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Palliata mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
mendica mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
bula, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Barba mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
diogenis mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Supellex mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
cynica, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Baxeas mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Locus mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
plauti, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
Peniculus mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio
spongia, mundoq; precioso: & adtextis capite crinibus: in cessu perfluu foeminā mentiebatur. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignem e ludo putares gladiatorio

Hircino barbicio. Hircina barba porrecta scilicet & pmissa ad similitudinē barbae hircog: quos Hircinū
 barbigeros esse conspiciamus. plautus in pseudolo heus tu qui cum hircuina stas barba responde qd' barbitiū,
 rogo, pili uiris crescunt plinio teste maxime in capite mox in barba recisi non ut herbae ab caetera ici
 sura augentur sed ab radice exeunt, oium caprag: mento dependet uillus quē aruncū uocant: hoc si/
 quis appreniam ex grege unā trahat, caetera stupentes spectant, eos autē qui philosophi uideri uolūt
 barbatos conspiciamus barba ad pubē usq; porrecta, tāq; barbicū illud faciat sapientē: uerū nō oīs bar
 batus est sanctus: nō oīs dīscalia/
 & hircino harbicio philosophum fingeret. Nec qui di
 uersis arundinibus. Alter aucupem cum uisco: alter pi
 scatorē cū hamo iduceret. Vidi & ursam māsuē: cultu
 matronali sella uehebat. & simiā pileo textili: crocotiisq;
 phrygiis catamiti pastoris specie: aureum gestantem
 poculum: & asinum pinnis ad glutiatas ad ambulante
 cuidam seni debili: ut illum quidem Belleropontem.
 hunc autem diceret Pegasum. tamen rideres utrunq;
 que. Inter has obligationes ludicras popularium quae
 passim uagabantur: iam sospitaticis deae peculiaris.

patoria: namq; harundines, aliae seruiunt piscatoribus, aliae aucupibus. Plinius in xvi. utriusq; gene/
 ris meminit hisce uerbis aucupatoria harundo a panormo laudatissima piscatoria abaritana ex aphri
 ca calami aucupatorii graeco uerbo uocant ixeutae. CVM hamo. Hamiotas & hamotrahonas di
 xere antiqui piscatores ab hamo, unde hamata numera captatoris deceter dictae, quae infidiosa sunt
 & hamos imitant. MANsuem, māsuē tam, sic uereres loq; bāt, ut supra annotauimus, sic & plau/
 rus: reddam te ex fera fame mansuem uel ut alii codices habent mansuetem. CVLtu matronali,
 spectaculum prorsus ludicrum, & ridiculum ursam uehi in sella ornata matronali, haud absimile ē
 illud orationum, si quis lectica nitidam gestare amet agnam, huic uestem ut gnatae paret ancillas pa/
 ret aurum. Sliniā pileo, sēpe & apud nos inter oblectamenta oculorum exhibitae sunt seminae
 uestitu & calciatu ludibunda, quae maxime hominū imitatrices sunt & parasitae: cum opere precii
 nihil omittit de simiis, ista produntur uenatores imitatione calciari gestiunt: ob hoc illi inungūt la/
 queos uisco, quo oculos oblinūt: & ita capiunt, amant foetus immoderate exultant noua luna: Tristes
 sunt cornuto & concauo sidere cercopitheci caudas habent: unde & nomen, cynocephali & ipsi sunt
 in numero simiarum, quibus efferator natura est: sunt & satyri mitiores, callitriches, & facie barbā
 habent: unde a pulchritudine barbicii sic dicti, refert possidonius se uidisse siluam quandam simiis
 plena: quae aliae super arboribus aliae in terra sederent nonnullae catulos haberent: & ubera pendē/
 tia nonnullae etiam caluae, quaedam herniosae conspectae cum risu sunt, de simia ennius simia q; simi
 lis turpissima bestia nobis, graeci τῆρκορ dicunt: unde pitheculis insulae inditum nomen. Quidam
 existimauere a multitudine uidelicet simiarum: ad quem intellectum Ouidius uersus referri solet
 colle pitheculas habitantum nomine dictas, uerum plinius in tertio opinionem hanc refellit scribens
 pitheculam insulam dici a graecis: nō a simiarum multitudine, sed a figulinis doliariis, graecini
 τῆρκορ dicitur doliū, illic enim doliarii opifices doliā & figulina opera peculiariter conficiebant, &
 ita Ouidianum carmen ut congruat cū pliniana sententia poterit exponi, ut a nomine habitantum
 exponas a nomine doliariū, de hoc tamen opinetur, ut cuiq; habitum erit, prouerbiū est apd
 graecos cuius meminit & suidas γῆρκορ τῆρκορ οὐκαλίσκηται, id est senex simia nō capis. CRO/
 cotiis phrygiis, purior dictio crocotis, sunt enim crocotae & per diminutiōem crocotulae uestes cro/
 cei coloris quarum infectores crocotarii dicuntur, in aulularia incedūt infectores crocotarii. De his
 supra scripsi. Catamiti pastoris, dicit simiam crocotula ueste indutam gestasse poculum ad istar
 Ganimedem, qui catamitis est iouis & pollicitator: quem in caelo aquariū esse fingunt poetae & grae/
 co uocabulo hydrochoos uocant, catamitos dici pueros meritorios & concubinos sat notum catami
 tum iouis esse Ganimedem nemo non nouit: quem hoc in loco pastorem uocat sicuti supra: rusticū
 nominauit, ut uiridiculi sint illi qui sincerā lectionem interpollantes pro rustico puero corrigūt rhe/
 teum tanq; Ganimedes dicendus sit rhoeteus hoc est phrygius & non rusticus: intolerāda est quoz
 dam male litteratorū licetia, qui nō tā explicat q; implicat non tam corrigunt q; corrumpunt prisca
 uolumina, cuiuscemodi homines magis obfunt q; profunt latinā linguā, igitur Apuleius sibi con/
 sentaneus & concors Ganimedem scite rusticum appellat: quem hic pastore dicit, nam si pastor cō/
 sequenter & rusticus. ASinum pinnis agglutinat. Ad representandam bellorophontis fabulam
 pro pegaso equo uolatico inductus est asinus cum pinnis annexis, pro bellerophonte senex, ut res ef/
 fect spectatior ridiculosiorq; de bellorophonte suo loco, superius explicata sunt omnia.

Aucupa/
 toria &
 piscato/
 ria haru/
 do
 Hamo/
 trahones
 De simi/
 is
 Cercopi/
 thecus,
 Callitri/
 ches.

Pithecu/
 sa unde

Doliarii

Hydro/
 coos.
 Rusticus
 game/
 des

Amici/
men

Obpexu

Sympho
nia
Sympho
niaci
Catacli
stia uestis

Colobia

POMpa. Olim apelles pinxit megabyssi sacerdotis dianae ephesiae popam. SOSPitatrix dea. lu
nam intelligit. siue isidem dea illam multinominam: quae merito sospitatrix uocatus cuius nutu &
numine cuncta sospitantur in terris cuncta uiuiscunt. CANDido amicimine. uestitu. dicuntur at
haec per rethoricas exornationes. quibus nomina sunt omioteleuta omioptota ifocola latine dicunt
similiter cadens similiter definens & compar. VERno coronamine. corois uerno flore contextis.
flores ita distinguit plinius. ut alios uernos. alios aestiuos appellet. illa quoque non omittenda differentia
odoramentorum multa. nihil p
tinere ad coronamenta. Ntenti
bus. lucidis. POne. post tergum
a tergo. dicit autem fuisse quaedam
mulieres. quae a tergo gestabant spe
culum. ut ita pompaticum mini
sterium couiseret. REuerfus.
idest retro uersus. & a tergo posi
tis uel lege reuexis. p retro inclia
tis. obliquatisque. PEctines feren
tes. Augustinus in vi. de ciuitate
dei. & ante Augustinum Seneca
superstitionem Ethnicorum illu
dentes scribunt in hanc sententiam
conducentes. sunt quae iunoni ac
mineruae capillos disponant lon
ge a templo non tantum a simu
lachro stantes digitos mouet. ornā
tium modo. sunt quae speculum
teneant. sunt quae ad uadimonia
sua deos aduocent: sunt qui libel
los offerant. & illos causam suam
doceant. OBpexum. pectinatio
nem. nomen est quarti ordinis:
nam a pectēdo pexus & per com
positionem obpexus dicitur: signat autem fuisse in popa isiacā quaedam mulieres quae uicē ornatri
cum implentes fingerent se pectinibus pectere crines reginae isidis. GENiali. uoluptario & ad geā
lia obeunda accommodatissimo. Siderum celestium stirpem. & populū stellarū numerosissimū:
quae cum igne sint ardentisque naturae merito propiciantur flammis: flammis uero omnisq; instrumentis.
SYMphonia. annotandum a nostris symphoniam penultima correpta enuncitari: contra uulgi p
ducentis consuetudinem hoc uocent cum ceteri. tum Oratius scribens. tum gratas inter mensas sym
phonia discors. symphoniam nostri concentum interpretantur inde symphoniaci dicti cantores mu
fici quorū mentio apud auctores. LEctissima. electissima. VEste niuea & cataclista. hoies quo
rum nominibus parco in aetate nostra alioquin doctissimi locum hunc Apuleianum ita legebant.
Chorus cataclista exponentes chorū cataclistam dici ex cataclis pueris constantem. cataclis autē
pueros eē dicebant formosos: & egregie canentes. quorū Viētruius meminisset in. viii. & in hoc in
terpretamento sibi met applaudebat tanq; Gordianū nodū dissoluissent. quibus nos plane permitta
mus ut se ament & sua nos certe riuales nō habebunt. ceterū ue cōmentationes nostras asseramus ci
tra alienam infectionem. scito cataclistam dici uestē undiq; clausam quales hodieque nostri sacerdo
tes in pompa sacrali induunt: dicit autem cataclista uerbo grāco κατὰ κλειω: quod significat clau
do alii deducere malunt a κατὰ κλειω. quod est frango. tanq; sit uestis sine manicis mutila quam &
colobiam: uocant antiqui enī quod & seruius grāmaticus memorant. colobis utebant. & ut auctor
est Gellius tunicas citra humerum desinentes siue manicis habebant: quod genus grāci dicant: ἐξ
αὐτῶν. nam tunicae manicatae nō sine probro habebantur colobia autem ut id quoque explicemus ue
stimenta appellant mutila sine manicis: & quasi trunca uerbo grāco κολοβω. legimus in decretis
canonicis quod paulus primus heremita in testamento colobium suum athanasio Alexandrio Epi
scopo reliquit. ubi colobiū accipitur pro hoc genere uestis quod iam descripsimus. sensus autem Apu
lei hic est chorus splendens & lucidus in ueste candida & manicis carente sequebatur pompam praē
cedentem & ita cataclista erit septimus casus: & cum ueste copulabitur. siuidas auctor ē cataclistas di
ci ὀπποῦ hoc est sedilia ad mensam parata. SOLlers poeta. ut scribit Oratius. carmine dii superi
placantur: carmine manes: poscit opem chorus & praesentia numina sentit: olim cū Augustus Caesar
celebraret seculares ludos. cantatum est orationum carmen a uirginibus puerisq; praetextatis: liuius
quoque andronicus poeta quondam carmen cōposuit. qd Romae in sacrificiis cantauerūt. QVod
argumentum. Carmine poetico. Argumentum festiuitatis & pompae totius referebatur.

pompa moliebat. Mulieres candido splendētes amici
mine: uario letates gestamine: xno florētes coronamie
quae de gremio puia: qua sacer ice debat comitatus: so
lū sternebat flosculis. Aliaq; nitentibus speculis pone
tergū reuerfis: uenienti deae obuiū cōmonstrarent ob
sequiū. Et quae pectines eburneos ferentes: gestu bra
chiorum: flexuq; digitorū ornātū atq; obpexū criniū
relegalium fingerent. illa etiā quae ceteris unguentis
& geniali balsamo guttatim excusso cōspergebant pla
teas: magnus preterea sexus utriusq; numerus lucernis
tedis cereis. & alio genere ficti luminis syderū caelesti
um stirpem propiciantes: symphonae dehinc suaves si
stulae: tibiaeque modulis dulcissimis personabant: eas
amcenus lectissima iuuetutis ueste niuea & cataclista
praenitens sequebat chorus. carmē uenustū iterantes
quod camcenarum fauore sollers poeta modulatus:
edixerat quod argumentum referebat. Interim maiore

ANtecantamenta. ut anteloquia dicunt psamina sic & antecantamenta sunt illa quae praecinunt Antelo
ante uota & preces legittimas. MAGno serapi. apis rex argiuor: trasuectus in egyptū cū ibi mortuus. quia.
esset factus est serapis oium maximus egyptiorū deus. Cur autē nō apis post mortē sed serapis appella
tus sit. M. Varro. Augustinus. Eusebius. nympodorus rationē hanc reddiderunt: nā quia arca in qua
mortuus ponit foros dicit grāce: priō foros apis deinde littera una ut fieri solet cōmutata serapis di
ctus est: constitutū est etiā de illo: ut quisquis eū fuisse hominē dixisset capitalē penderet poenā unde i
omnibus templis ubi colebantur
isis & serapis. erat etiam simulac
quod digito labris impisso admo
nere uideret. ut silētiū fieret. utq;
taceretur eos homines fuisse dice
batur autem harpocrates ille silen
tii monitor de quo. M. Varro har
pocrates digito significat silētiū.
plinius iā uero harpocrate statu
asq; egyptiorū numinū in digitis uiri quoque portare incipiunt: hic
Catullus silētiōsum atq; taciturnū
intelligi uolens scitissime dixit factū me eē puta harpocrate: de hoc intellexit & Ouidius illo
uersu. quip; praemit uocē diligitiq; silētia suadet. ab aufonio dicit sigalion a silētiō ut opinor. si
yaxō enim grāce σιλεω. & σιλιον. idē. M. Varro seraphin & ilim egypti deos eisdem esse cen
set. calum & terrā qui ut famothracū initia docent sunt dei magni multisq; nominibus nuncupant
apud alexandriā templū fuit serapidis opere fornicatio constructū: & mira arte uisendum: in quo si
mulacrū dei ita erat uastū ut dextera unum parietem. alterū leua perstringeret: quod ex oibus generi
bus metallorum lignorūq; cōpositum ferebatur: erat etiam dolis & arte cōposita fenestra perexigua
ab ortu solis ita aptata ut radius solaris per eam directus. os & labra serapis illustraret. ita ut in spectā
te populo osculo saluatus serapis uideretur a sole. erat & aliud ibi fraudis genus huiusmodi simula
crū solis ex ferro fabrefactum in aere pendens uisebatur. cum in laquearibus lapis magnes subtilissi
mo artificio itextus uel naturali ferge ad se rapet: cogeretq; simulacra paulatim assurgere. adq; i subli
me sustolli quae res inspectores miraculo rei attonitos faciebat atq; uenerabundos. Quidā serapim
iouem putant. cuius capiti modius superpositus ut indicet cum mensura modosq; cuncta moderari
oportere. alii genium nili esse autumant. cuius egyptus opibus & fecunditate pascatur. de origine se
rapidis Constantinus non parum multa. Lactantius in primo hic est osiris: quem serapin & serapidem
uulgus appellat: lactantio subscribit Marcianus in hymno sic scribens. te serapin memphis nilus ue
neratur osirin. serapim & isim appellat lampridius templum serapis & isidis in alexandro marcelli
nus serapim refert eminere inter egypti templā ita exornatum: ut post capitolium nihil orbis terra
rum ambiciosius cernat. PER obliquum calamum. obliquam tibiam intelligit: quā mydas i phri
gia primus inuenit sicuti monaulum mercurius: & geminas tibias marsias dicitur autē monaulon
singularis tebia & simplex. unde & nomen: de qua epigrammarum. saepe duas pariter saepe monau
lon habet. MODulum. modulatum carmē. SACris uiam dari. in pompa sacrorum hodieq; ali
quot praeficiunt qui ibeant uiam dari: ut pompa sine offensaculo pompabiliter procedat. ex insitu
to solemnī. praeterea pracones proclamare solebant. hoc agite: quo uerbo admonebat reliqs rebus
posthabitis sola sacrificia curanda eē illud quoque ob iter annotandum. placuisse maioribus loca uela
ri qua pompa ueheretur: sicut etiam apud nos conuelantur causam refert. Verrius flaccus. scribi enī
cum po. romanus pestilētia laboraret. offetq; responsū. id accidere q; dii despicerentur. Anxia urbē
fuisse: quia nō intelligeret oraculū: euenissetq; ut circensium die puer de cenaculo pompam superne
despiceret: & matri referret: quo ordine secreta sacrorum in arca pilenti. quod uehicularū genus est. cō
posita uidiſſet qua re senatui nuntiata. tunc placuit loca uelis contegi: qua pompa uehi solet atq; ita
peste sedata puer q; ambiguitatē fortis absoluerat praetextae gestandae. munus impetrauit: ambigui
tas autem oraculi fuit in uerbo despicerentur. nam qui audit quod dii despicerentur. statim intelligit
quod dii & ceremoniae negligenter haberenturq; dispiciantur: cū tamē oraculū quod semp flexilo
quum est & amphibolon. intelligi uellet q; dii despicerentur. idest deorsum ex superiore cenaculi parte
aspiceretur quod nefas est & ad pollutionem sacrorum pertinet. unde & nostri hodieq; in pompa sa
crificali pueros & puellas ex fenestris uerant despiciere hoc est superne in locū inferiorū despectare.
INiciatae sacris. inter religiosos ascitae & cultui ceremoniarum dedicatae. M. Tullius auctor est my
steria appellari inicia. quibus ex agresti uita exculti ad humanitatē sumus tanquam ea sunt uitae pri
cipia. unde iniciari est ritu sacrorum institui. & sacris diuinis ascribi. idē. M. Tullius diligentissime iqt
faciendū est ut inicietur eo ritu ceteri quo romae inicianur. M. Varro ait q; iniciis cereris porci imola
tur. & quod iniciis pacis foedus cū feritur porcus occidit. dies inicio: dicuntur a Lioio quibus solē
nia sacrificia celebrabāt: quibus nefas erat iteresse nō iniciatos. in alio significato notissimo iniciari ē
inchoare: & auspiciari. Firmicus maternus uer iniciat cum primam arietis prē sol fuerit ingressus.

Antelo
Antecan
tamenta.
Serapis.
SorosHarpo
crates.Locus ca
tulli.
SigalionSimula
crum se
rapidis
mirum
NotabileSeraphi
sum.
MōaulōHoc agi
te.Dii despi
cerentur.

inicia

Linthea **Linthea** uestis candore orphei & pythagoræ placita laneū uestimentū in rebus diuinis ut ppha/
uestis fa nū ipurū: uituperantū: lineū uelamentū ut purissimū mūdissimūq; maxime probet: unde nō mō
crificalis, indutū, & amictui sanctissimis ægyptiorū sacerdotibus sed opertui quoq; in rebus sacris usurpabā:
scribit plinius libro unde uigesimo, uestes sacerdotibus ægypti lineas gratissimas esse eo genere lini/
qđ xylon uocans, unde & dicta xylina, quibus nulla sunt in candore mollitiæ præferenda, igit cū
iffaci idest ifidis sacerdotes linthea ueste prope peculiariter uterent, a poetis perpetuo epitheto linigeri/
geri, cognominantur, sic Ouidius iuue/
nalis, Marcialis, sic ceteri ore con
sono appellant, Apollonio ty/
neo apud Domitianū principem
inter cetera crimina, hoc quoq; ac
cusatores calumniosi obiecerunt
quod uestitu lino uteretur: quod
crimē diluens, ut futile & nugatoriū o diuine pythagora inquit tu pro me ipso cām dicito, pro his m
i iudiciū uocor quoq; tu inuētor ego imitator sum, pythagoras, n. ægyptiorū disciplinā cū primis lau
dās lintheis amictui cōstituit, & calciamenta ex arboribus corticibus fieri mādauit uestitū ipū, eē au/
tumās q ex morticina materia cōfectus gestaret, ideo aut impurus ex lana uestitus ægyptiis sacerdo/
tibus & pythagoræ & mox Apollonio uidebat, quoniam ab animato decerpitur, & ex eo quidē aīaī
quod inter cetera mitissimum est, linea uero uestis ideo pura habita est, & sacrificantibus imprimis
accommodata quoniam linum ex terra oritur, Quæcūq; autem ex terra nascuntur munda & pura eē
existimauerunt, hæc & id genus alia apud philostratum memorat Apollinios, unde sidonio data est
ocasio appellandi Apollonium inter purpuratos lintheatum, quid multa, nō ne hodie quoq; nostri
sacerdotes lintheati linigeriq; in sacrorum pompa incedere cōspiciunt, ritu opinor translato ab ægypt/
tū sacerdotibus: de quibus hæc herodotus, uestibus amictiuntur lineis, circa crura fimbriatis, qđ cala/
firas appellant super quas candida ferunt amictula tanquam superiecta, laneq; in ædes sacras ge/
stantur, neq; una cum cadauere sepeliuntur prophanū, uestidē aliubi linea inquit ferunt uestime/
ta semper recens abluta, huic rei præcipuæ uacantes calceos papiraceos gestant, aliam uestem, aut ali/
os calceos induere eis fas non est, linthea ueste lintheones dicti lintheorum textores, scribit Maternus, si
luna in ueneris signis constituta feratur ad martem: quod ista coniunctio faciet lintheones, aut rabe/
narios, Alexander Romanus imperator uestigal pulcherrimū instituit lampridio teste, brachario
rum lintheonum, & pallionum ubi bracharii & palliones dicuntur bracharii quæ uestes sunt & pal/
liorum confectores, LIMPIDO, lucido splendicante, limpida stella est in secunda parte leonis, quæ i/
horoscopo facit reges, MADIDOS, unguentatos, CRINES madidos, unguento delibutos, CA/
pillum derafi: sacerdotes ægyptiaci erant capitis derafi, quod plinius noster indicat: & ante pliniū
herodotus sic scripsit deorum sacerdotes alibi comati sunt, in ægypto derafi idē refert solitos eos to/
tum corpus alternis diebus deraferi, ne inter deorum cultum quicquam pediculorum, aut alterius
excrementitiæ fordis illos pollueret, Lactantius libro primo institutionum illudens sacra ifidis ægypt/
tia sic refert, primo sacerdotes eius deglabra o corpore sua pectora tundunt lamētantur sicut ipsa cū
perdidit filiū fecerat ob hoc poetæ caluos hosce sacerdotes decenter appellant, Satyroglyphus cū gre/
ge linigero circūdatus & grege caluo: epigrammatista linigeri fugiūt calui sistratūq; turba, quinetia
lampridius de imperatore commodo scribens sic inquit, Sacra ifidis coluit ut & caput raderet anubi
portaret & omnis partes expleret, Ex hoc ifiacorum ritu uidetur id quoq; translātū esse, ut nostri sa/
cerdotes comam alere prohibeātur, capite derafo: quāuis ecclesiastici scriptores hoc ueluti mystice &
tropologice interpretentur: nam Diuus Hieronymus tradit quod rasio capitis est temporalium om/
nium depositio: & quod corona in capite designat regni cœlestis coronam, hoc idem legitur in decre/
tis cāonicis, xii. q. i. De caluis celebre est prouerbiū apud grecos παλακροπτιλλεισθ' idest caluum uel
lis: quod refertur ad cassos inefficacesq; hominum labores: illud attende a nobis explicari hunc toni/
cerimoniarum ritum secundum mysteria ægyptiorū: quāuis hæc res fiat corinthi ex formula tamē
& instituto ægyptiacæ religionis, hoc enim imprimis significari uoluit Lucius noster VER tice p
nitentes, qui derafo capite sunt: uerticem habent splendicantem, TERrena sidera, magna sacerdo/
tum dignatio: & maiestas: qui terrena sidera dici mereantur, sacerdotes hodie mundi lumina nuncu/
pantur, & Distinctione, lxxxvi. legimus q aurum non tā præciosius plumbo est: q regia potestate al/
tio ordo sacerdotalis, unde tu Archiepiscopo amplissime dici meritisimo potes Terrenum sidus, &
quidē fulgentissimū, cū in te & fulgor sacerdotalis: & litterarū splendor elucescant & radiēt, columel/
la oppido q eleganter terrestria sidera flores appellat illo uersu pingit & in uariis terrestria sidera flo/
res, AERIS, sistris: supra diximus sistra dici crepitacula: q agitata reddebāt argutū sonū, ob hoc sona/
bile sistrū a poetis dictū, Simulacq; ifidis cū sistro figurabat: hic illud satyricū, isis & irato feriat mea/
lumina sistro: sistratos ifidis sacerdotes poetæ appellāt a gestamē sistro, ut igit fuidas, iōi 200. eēpa/
μεν τρεσς, ifidis cultores sistrū qriebāt: unde a uerbo græco σείω, qđ significat quatō iditū nomē

ARGVrum tinnitum, stridulum sonitum: qualem scilicet reddunt æramēta, ANTISTITES priā/
rios, sacerdotes itelligit quos, ptomystas græco uocabulo sidonius uocat: qui Archiflamines quoq; mystæ/
nominantur, libro codicis primo legimus Archimandritas nominari proceres sacerdotū & antistites Archifla/
qui ab eo quod ante stat & præpollent, nomen fortuntur, antistitium uocabulo elegantissimo dicitur/
excellētia & apex: Marcianus uenerabili Antistitio præminebat Athanasia, inter protomystas es tu Archimā/
cum primis numerandus Archiepiscopo sacratissime: qui in ordine episcopali uenerabilis maiestatis dritæ,

argutum tinnitum constrepentes: & antistites sacro/
rum proceres illi: qui candido lintheamine cinctum pe/
ctoralem adusq; uestigia strictim inieci: potētissimo
rum domini proferebant in signis exuuias. Quorum
primus lucernam præmicantem porrigebat lumen nō
adeo nostris illis consimilem: quæ uestpertinas illumiz/
nant epulas, sed aureum cymbium in medio sui pato/
re flammulam suscitans largiorem. Secundus uestitu
quidem similis: sed māibus ambabus gerebat altaria:
idest auxilia: quibus nomen dedit proprium: deæ sum/
matis auxiliariis prouidentia, lbat tertius attollens pal/
mam: auro subtiliter foliatam: necnon mercurialem
etiam caduceū, quartus æquitatis ostendebat idicium:

antistitio procelis & istar lucife/
ri inter minores stellas enitescis, Antisti/
tum, CINCtū pectoralem: non tā cin/
cturam q uestē hoc in loco cinctū
accipimus: nā & porphirio docet Cinctū
cinctū tunicæ gēus eē infra pectus Poderis
aptatæ, a quo cinctutos ceregos uestis,
Oratius nominauerit, M. Varro Cingulū
cinctus inquit & cingulū a cingē/
do alterum uiris alterum mulieri
bus attributum, uidetur autē de/
notare id genus uestis sacerdotā/
lis: quæ ex lio poderis erat idest ta/
laris duplici syndone: quam Iose/
phus Hierōymus, ceteri byssina
uocat, hæc adheret corpori, & ita
arcta est: & strictis manicis: ut nul/
la omnino iueste sit ruga: & usq;
ad crura descēdat, Fuit & apud an/
tiquos uestimenti genus nomine cingulum pellis colubrinæ similitudine rotūdum, textum, ut mar/
supium longius putes, hoc balteo lineam tunicam talarē supradictam stringunt inter umbilicū &
pectus, POTētissimorum domini, Lege deum, idest deorū: dicitur, proceres sacerdotum ostēras/
se exuuias deorum maximorū exuuiarū autē noīne symbola quædā peculiaria & gestamina diuina
hoc in loco significantur, Vt lucerna, Caduceus: uanus & quæ statim explicātur, PRIMUS lucernā,
Religionis ægyptiacæ symbolum est lucerna, ut opinos pertinet ad osiridis uestigationem: quem per/
dicum cum luctu quæruunt: mox iuentum magno gaudio profecūtur, Auctores Seneca, Augustinus
lactantius ceteri: ob hoc uidetur Seneca in libro de beata uita sic scripsisse: cum laurū linteatus senex
& medio lucernam die proferens conclamat iratum aliquem deorum: concurritis & auditis, Apud
nos hodieq; in pompa sacrorum ceterorū conspicuntur, Ritu prope cosimili atque germano, Ter/
tullianus denotat hunc ritum lucernarum solemnium & improbat iniquis, cur die lato nec laureis
postes obumbramus, nec lucernis diem infrigimus, potest lucerna hæc uideri symbolū solis qui &
osiris dicitur, cuius luce cuncta collustrantur, præterea auctor est Herodotus festiuitatem solēnem i
ægypto celebrari: cur nomen est accensio lucernarum, propterea q noctu sub dio per uniuersam ægy/
ptum lucernas accendunt, imbutas sale, & oleo plenas cum multo Ellychnio, quod tota nocte ardēs
perduret, Cur uero sic lucernæ accēdantur, sacra quedam ratio commemoratur: quæ auribus ppha/
norum minime intimanda sit, Ad hūc mysticum sensum, referri non absurde posset illud Persianū,
dispositū pinguem nebulā uomueræ lucernæ, portantes uiolas, potest hæc lucerna symbolū uideri
inquisitionis osiridis, qđ sit ad uulcanū referatur: quē inuentorem ignis primum in ægypto regnasse
sacerdotes affirmāt, lucernari uerbū uetus est quod significat lucernis dispositis illuminare: hic illud
tecta lucernant Florentia numina fertis, CYMBIū, poculū a cymba dictū: cuius effigie representat: de
quo supra, PECTORA, corrigo patore, & enī pator: apuleianum uocabulū significans hiatū aptionēq;
& est orificiū patens, Vestitu similis, lintheamine candido idutus, IDEM auxilia, dicitur, auxilia: est, n
quoddam quasi interpretamentū: ut lector audiens altaria sacerdotis manu gestant, intelligat ea auxilia
nuncupari, Cur autē ita nūcupentur: statim subiungit ab auxilio scilicet, quod auxiliatrix dea isis cul/
toribus suis præstat: itaq; altaria hæc possunt uideri symbola auxilii diuini, Apud Plautum loquitur i
cistillari deus cui auxilio est nomen, PALmam, tanq sit symbolum uictoriæ: & argumentum pal/
miferæ regionis, scribit Plinius Dactylos palmarum honori deorū dicatos esse, CADVCEū, Egypti
caduceum mercurii sic figurant, dracones duo mas, & feminina cōiunguntur parte media uoluminis
sui nodo: quem uocat Herculis: primæ partes reflexæ in circulum sunt, caudæ uero reuocātur ad ca/
pulum caducei, ornaturq; alis ex eadem parte capitis nascentibus, Argumentum caducei ad genitu/
ram hominum: quæ genesis appellatur: ægyptii pertinere demonstrant, Plinius ideo caduceum fieri Symbo/
asserit, circumdata effigie Anguium: quia angues sunt concordissimi inter se & complexu mutuo co/
pulantur, Vnde & caduceum signum pacis & symbolum esse uoluerunt, hinc caduceatores dicti pa/
cis internuntii: liuius curtio ceteris: caducifer: quoq; ipse Mercurius a poetis nominatur,

DEFormata manu sinistra. Videtur discordare Lucius noster a Diodoro: q̄ scribit in q̄rto biblio theca q̄ iter sacras litteras ægyptioꝝ deformatur manus dextra expansa liberalitatem significans. si nistra uero compressa tenacitatem: atq; auaritia. Verrum nullum est inter scriptores sup̄ re ista dissidium. cum utrūq; fieri cōmode potuerit: ut sinistra compressis digitis esset symbolū tenacitatis: eadē explicata palma foret iudicium æquitatis. **GEN**Viha pigrizia. Ingenita & naturali: sinistram enī naturā in hoīnibus pigriorem esse q̄ dextrā sat notum p̄terq̄ i his qui scæuæ nominātur: Tales enim agiliore sunt sinistra. Vnde & illis inditum nomen. Scæuā. græci si nistram uocāt: Talis uir Tiberius quē scribit trāquillus sinistra manu fuisse agiliore ac ualidiore. Iu rificōsulti Titulo ad edilitium editum scēuam hoc est hominē agiliore sinistra: neq; morbosū neq; uitiosum eē tradūt. Albertus magnus in secundo de animalibus: causam refert sinisteritatis: q̄a uidelicet inquit iecur: Et cor uirtutes suas mittāt in sinistram latum & a dextro remoueantur: contingit etiam aliquando ut quis a puero sinistram q̄ dextram frequentius exerceat: fiatq; inde consuetudo. & ex consuetudine natura: scripsi in tranquillī cōmentariis Ambidextros dici: qui utraq; manu pariter utantur: quos græci amphoterodexios uocant. de qbus Platon. Aristoteles hyeronimus: sed quod ad sinistram manus pigriziam pertinet quodq; memoratu dignū est: comperior apud auctores quod anuli preciosi Dextra manu exempti sunt: quæ multum negotiorum gerit. & in sinistram relegati: quæ ociosior & ne crebro motu & officio manus Dextræ preciosi lapides frāgerentur. **I**N modum papillæ rotundatum. Vasculum hoc papillæ laticati simile uideri potest indicium bouis: in quā: lo. reformata est: & mox facta dea Isis ut fabulæ ferūt. pōt & hoc symbolum esse fecunditatis nilotica: ut sicut lac profusum. ex papilla saginat foetum. Ita aq̄ nihil exuberans opimat ægyptum: obiter annotandum quēadmodum helena in templo mineruæ sacrauit calicem ex electo. mammae suæ mēsurā. Inclytus Vldricus rosenfis inter barones Boemīæ primarius inter discipulos meos transmontanos clarissimus cum mecum semper egerit munificentem liberali nuper mihi donauit uasculum hac figura papillæ rotundatum argenteum quidem: sed tā fabre tā eleganter deauratū: ut aureū esse uideatur quod a me seruauit conditū i Gazophylacio i quo ppe pecuniariter continentur munera: qbus me cōpluruli profecuti sunt ob doctrinā. i genitiq; ut existimāt claritudinem: ut ego sentio. mediocritatem. ibidē quoq; radiat scyphus ille argenteus quē tu ad me ab hinc sequiānum dono misisti Archiepiscopo munificentissime: qui bractæatoris opificio fabrefactus luculenter Vina facit meliora: subinuitatq; ad bibendū. **L**Acte. secundum priscorum declinationē Lacte dixit placuit supra. **V**ANnum. Cribrū. poeta i georgicis dixit. & mystica uanus iachiubi cōmentatores exposuerūt. ideo mysticam dici quod liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinebant: & sic homines eius mysteriis purgabantur: sicut uannis frumēta purgantur. hic est. quod dicit Isidis osiridis membra a Tiphone dilaniata cribro. uāno superposuisse: nā idem est liber pater & osiris Isidis maritus: in cuius mysteriis uānus est: & nūc in pōpa isiacā gestabatur. dicitur aut uānus cribrū utro kopio tikoō Vallus. inde sit uerbum euannare: quod est uānis siue uallis expurgare. **M**. Varro in primo de re rustica. Ita fit ut qd̄ seuissimū ē in eo: atq; appellat acus: euannatur foras extra arē: in uarronianis codicibus mēdū ioleuit inqbus euaminat passim legit. uerbo futili & nugatorio: cū euannat legē dū sic sicuti nos correximus uerbo latinissimo. & uarroniano: qd̄ a uānis inflexū ē. Columella p̄cipit frumēta uānis expurgari in area deterfa. **D**EI dignati pedibus icedere. ioculariter dictū & decēter. dicimus. n̄ deos icedere pedibus hūanis: quādo hoīes in pōpa sacrificali sustinēt personas & nomina deoꝝ: De quibus intellexit Tertullianus sic scribēs. ipsos deos uestros saepe noxi induit. Me cum ego subinde recollens: hac instituta sacroꝝ ethnicorū uenio in eā sententiā: ut credā plerūq; oīa ad ceremoniarū nostrarū celebrationē p̄tinētia: illic eē trāslata trāspōsitaq;. Nimirū ex gētiliū religiōe sunt lineæ uestes: derasa sacerdotū capita. uertigines in altari. pompa sacrificalis: musica modulaminā. Adoratiōes p̄ces aliq; id genus cōpluria: q̄ nostri sacerdotes i nostris mysteriis solēnter usurpāt: haud dubie sumpta de cerimonia priscorū. sic & apud nos hoīes icedūt in pōpa sacrorum: sub effigie sanctoꝝ & pphetarū: qui dici possent dei humanis pedibus incedētes. **I**LLE supum. Sēsus ē. mercurius q̄ & anubis dī q̄ & nuuius superorū ac iferorū deoꝝ esse ferūt. p̄dibat attollēs caninū caput. cecinit poeta in ope serio. oīgenūq; deum mōstra. & latrator Anubis: quē locum exponens Seruius inquit hunc uolūt esse mercuriū. ideo capite canino pingit. q̄a nihil est cane sagatius. Tradūt historici anubim osiridis filium secutum esse patrē in bellicam. expeditionē: qui armis usus insignibus canē p̄ insigni gestauit: quā ex re canina forma apud ægyptios collit: & canes ipsi in summa dignatiōe habentur: cuius rei Eusebius quōq; cōmeminit libro secundo p̄parationis euāgelicæ: scribens deū qui apud ægyptios Anubis appellatur caninū habere caput: eaq; re ostēdi custodem ipsum osiridos fuisse sextam belluas q̄ iportune obiam factos coercēt. **A** canibus qui pro diis habentur dicta est Cyno Cynopolis. quasi canum ciuitas. hinc morsus ille satyricus. oppida tota canē uenerantur nemo dianam. De lis. anubi dixit Ouidius panubidis ora uerendi: & ut autumat Strabo anubis deus q̄ capite canino figuratur colitur in ciuitate canū. i cynopoli: ubi sacer quidā cibus est canibus cōstitutus. dicit autem Mercurius cōmeator superiorum & inferiorū quoniā ulto citroq; cōmeator inter superos & inferos ut poeta canūt: & ut inq̄ claudianus cōmune p̄fundis & superis numen qui fas per limen utrūq; solus habet geminorū facit cōmercia mūdo. ab Homero dicitur. Διὸς κτὸρ idēst internūcius. Macrobius ex hoc Mercuriū mystice solē significari argumentatur nam cum in inferiore hemispherio. idēst hic malibus signis cursum suum peragit: dicitur iferorum administer cū uero superiore hemispherio p̄tem zodiaci ambit astituat. tunc superiorum nuncius existimatur. **N**VNC atra. nunc aurea facie. Egyptiū simulacrum Mercurii p̄ter cerulea specie & atra partim aurea & clara figurant: ut per atrum colorem cōmeator iferū per auream faciem superiorum nuncius declaratur. **B**OS in erectum leuata statū. Fabula notissima quē admodum. lo. in bouē demutata est. mox ē boue dea isis facta: unde merito in pompa isiacā bos p̄dibat: quā symbolum quōq; ut docet ipse Lucius est dea oīa progignētis. ægyptus bouem uice nūminis colit. quem apim uocant: cui semel in anno ostenditur foemina bos insignibus quibusdā notabilis. Plinius & Solinus auctores. Fuit & in egypto p̄fectura. bouina nuncupata a bouē cui dedicata est: bouem autem colūt inter deos utilitatis causa: constat enī ut refert Eusebius bouem tam par tu q̄ arandi opera esse conducibilem. Annotādum ab eodem Eusebio tradi papauer esse symbolum fecunditatis. supra diximus. quēadmodum apis egyptiorum deus maximus. postea dictus ē serapis. Scribit Suidas ἀπὲς τοῦ ἰσοῦ τὴν ἀνέρο πρὸς αἰγυπτίους σήμερον ἐχούτες πρὸς τὴν οὐρανὸν καὶ γὰρ οὗτοι ἀνέροι εἰσὶν αὐτοῦ ἀπὲς τοῦ ἀπιδος. Apides dei erant honorati apud ægyptios insignibus habētes i cauda & in lingua qd̄ declarabat eos eē apides: qbus inuētis egypti ἀγέλας ἡγοῦν. festiuitatē magnā agebāt. Præterea memoriæ p̄ditū est a scriptoribus celeberrimis deos egyptorū eē bruta animātia & singulas pene i egypto ciuitates singulas bestias & mōstra uenerari. unde & urbes ap̄ eos ex animalū uocabulis nūcupant. ut leōtopolis cynopolis licopolis. Cur at animalia p̄ diis in egypto colerent causas cū alii referūt tū Diodorus i secūdo bibliothecæ. **O**Mnia parētis dea. lūcti lego oīparētis. sic & poeta dixit. i. v. terra oīparētis alūnū cernere erat: qm̄ forma oīpotēs eadē & oīparēs dicit. q̄si oīa p̄ies oīa gignēs. **E**Ministerio beato. ex mīstris sacrorū. q̄ merito beati dicunt. ut pote cognatiōe qd̄ cū numine beatifico cōiūcti. mercurius cū uenere i horoscopo faciet baiulos sacrorū simulacrorū. Idē i tertio loco cū uenere faciet uestitores deoꝝ. **G**ressu gestuoso. **M**. Tul. & Diuus Ambrosius de officiis scribēs p̄cipiūt cauēdū eē ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus: ut similes pōpae ferculis eē uideamur. ex quo d̄clarat fercula baiulosq; sacroꝝ simulacroꝝ i pōpa solēni icedere cōsueuisse gressu quodā mollissimo. & histriōico ac p̄lus pōpatico. **C**ista sacroꝝ capax. De cista hac q̄ sacra optanea occultātur. & de canephoris. baiulis cistæ sacrificalis. habūde anno tau i. v. cōmētario. ubi scribit tacita secreta cistæ. illic repete si qd̄ hic desiderabit: Suidas appellat κίστας ἱερὰς. i. cistas sacras: a qbus κίστοφορος dictus cistifer baiulusq; cistæ. **O**perta. Supra diximus optanea sacra appellari: q̄ opta era neq; exposita oculis. p̄phanorū. nā mysteria a græcis dicūt. ut interpretat Suidas. ὁ τοῦ μυστηρίου τοῦ τοῦ αἰσίου ore claudēdo. & s̄deceat eos. q̄ audiūt diuinas ceremonias & religiōis arcana os obturare. nec ulli mortaliū enūtiare. **S**Vmmi sui numinis. Videt si gnare simulacrū isidis quod i arcano habebatur. quod nulla animantiū effigie figuratū fuisse demonstrat. sed noua qd̄ forma fabrefactū: tāq; deus & natura rerum parēs nulla imagine mortaliū effingi possit. Sic quitus curtiū effigie louis hamonis umbilico simile fuisse tradit. sic & Cor. Tacitus sinu lacru paphiæ ueneris nō humana effigie fabrefactū eē autumat: sed cōtinuū orbē latiore initio tenuem i ambitū. metæ modo exurgētē spectari: cuius rei ratio in obscuro sit. ludei nulla oīno effigie nulloq; simulacro deū colūt: q̄ incorporeus est. inominabilis indicibilis incōp̄ressibilis. Vnde anthropomorphitæ merito culpātur quōq; heresis ex eo fluxit & nomē: q̄ deū habere humana mēbra arbitrabatur ignorātes. qd̄ deus nec mēbris distinguit. nec corporis mole cēsetur. Verū qd̄o in canonicis phitæ

nunc atra nunc aurea facie sublimis: attollens canis ceruices arduas anubis: leua caduceum gerens dextra palmam uirentem quatiens: cuius uestigium contuum sequebatur. bos in erectum leuata statum bos omnia parentis deæ fecundum simulacrum: quod re fidens humeris suis proferebat unus ē ministerio beato gressu gestuoso: ferebatur ab alio cista secretorum capax: pœnitens celans operta magnificæ religionis. gerebat alius felici suo gremio summi sui numinis: uenerandam effigiem. Ac ne. Hominis quidem non pecoris. non auis. non feræ ipsius consimile: Sed superiorum nuncius existimatur. **N**VNC atra. nunc aurea facie. Egyptiū simulacrum Mercurii p̄ter cerulea specie & atra partim aurea & clara figurant: ut per atrum colorem cōmeator iferū per auream faciem superiorum nuncius declaratur. **B**OS in erectum leuata statū. Fabula notissima quē admodum. lo. in bouē demutata est. mox ē boue dea isis facta: unde merito in pompa isiacā bos p̄dibat: quā symbolum quōq; ut docet ipse Lucius est dea oīa progignētis. ægyptus bouem uice nūminis colit. quem apim uocant: cui semel in anno ostenditur foemina bos insignibus quibusdā notabilis. Plinius & Solinus auctores. Fuit & in egypto p̄fectura. bouina nuncupata a bouē cui dedicata est: bouem autem colūt inter deos utilitatis causa: constat enī ut refert Eusebius bouem tam par tu q̄ arandi opera esse conducibilem. Annotādum ab eodem Eusebio tradi papauer esse symbolum fecunditatis. supra diximus. quēadmodum apis egyptiorum deus maximus. postea dictus ē serapis. Scribit Suidas ἀπὲς τοῦ ἰσοῦ τὴν ἀνέρο πρὸς αἰγυπτίους σήμερον ἐχούτες πρὸς τὴν οὐρανὸν καὶ γὰρ οὗτοι ἀνέροι εἰσὶν αὐτοῦ ἀπὲς τοῦ ἀπιδος. Apides dei erant honorati apud ægyptios insignibus habētes i cauda & in lingua qd̄ declarabat eos eē apides: qbus inuētis egypti ἀγέλας ἡγοῦν. festiuitatē magnā agebāt. Præterea memoriæ p̄ditū est a scriptoribus celeberrimis deos egyptorū eē bruta animātia & singulas pene i egypto ciuitates singulas bestias & mōstra uenerari. unde & urbes ap̄ eos ex animalū uocabulis nūcupant. ut leōtopolis cynopolis licopolis. Cur at animalia p̄ diis in egypto colerent causas cū alii referūt tū Diodorus i secūdo bibliothecæ. **O**Mnia parētis dea. lūcti lego oīparētis. sic & poeta dixit. i. v. terra oīparētis alūnū cernere erat: qm̄ forma oīpotēs eadē & oīparēs dicit. q̄si oīa p̄ies oīa gignēs. **E**Ministerio beato. ex mīstris sacrorū. q̄ merito beati dicunt. ut pote cognatiōe qd̄ cū numine beatifico cōiūcti. mercurius cū uenere i horoscopo faciet baiulos sacrorū simulacrorū. Idē i tertio loco cū uenere faciet uestitores deoꝝ. **G**ressu gestuoso. **M**. Tul. & Diuus Ambrosius de officiis scribēs p̄cipiūt cauēdū eē ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus: ut similes pōpae ferculis eē uideamur. ex quo d̄clarat fercula baiulosq; sacroꝝ simulacroꝝ i pōpa solēni icedere cōsueuisse gressu quodā mollissimo. & histriōico ac p̄lus pōpatico. **C**ista sacroꝝ capax. De cista hac q̄ sacra optanea occultātur. & de canephoris. baiulis cistæ sacrificalis. habūde anno tau i. v. cōmētario. ubi scribit tacita secreta cistæ. illic repete si qd̄ hic desiderabit: Suidas appellat κίστας ἱερὰς. i. cistas sacras: a qbus κίστοφορος dictus cistifer baiulusq; cistæ. **O**perta. Supra diximus optanea sacra appellari: q̄ opta era neq; exposita oculis. p̄phanorū. nā mysteria a græcis dicūt. ut interpretat Suidas. ὁ τοῦ μυστηρίου τοῦ τοῦ αἰσίου ore claudēdo. & s̄deceat eos. q̄ audiūt diuinas ceremonias & religiōis arcana os obturare. nec ulli mortaliū enūtiare. **S**Vmmi sui numinis. Videt si gnare simulacrū isidis quod i arcano habebatur. quod nulla animantiū effigie figuratū fuisse demonstrat. sed noua qd̄ forma fabrefactū: tāq; deus & natura rerum parēs nulla imagine mortaliū effingi possit. Sic quitus curtiū effigie louis hamonis umbilico simile fuisse tradit. sic & Cor. Tacitus sinu lacru paphiæ ueneris nō humana effigie fabrefactū eē autumat: sed cōtinuū orbē latiore initio tenuem i ambitū. metæ modo exurgētē spectari: cuius rei ratio in obscuro sit. ludei nulla oīno effigie nulloq; simulacro deū colūt: q̄ incorporeus est. inominabilis indicibilis incōp̄ressibilis. Vnde anthropomorphitæ merito culpātur quōq; heresis ex eo fluxit & nomē: q̄ deū habere humana mēbra arbitrabatur ignorātes. qd̄ deus nec mēbris distinguit. nec corporis mole cēsetur. Verū qd̄o in canonicis phitæ

Scripturis membra deo attribuuntur, id totum mystico intellectu ad potestates diuinas referendum est. Solerti repertum. Corrigo repertum, hoc est inuentum, siue inuentione. Tegente Purior lectio ē regendae religionis. VRnula faberrime cauata. Opinor hanc urnulā referri ad situlā, quā sinistra reti nens isis figuratur: per quam fluentiam omnium lacunarū ostendi tradūt, praeterea capiti serapis, cuius numen cum iside cōmune est, calathum infingunt: q̄si sol sit cuius uertex insignitus calatho & altitudinem sideris monstrat, & potentiam capacitatis ostendit, faberrime autem aduerbium est signi-
Faberris ficās p̄fectissime politissimeq̄: fa- bre ut inquit placides perfecte di- citur. QVam rotūdo. Rancida grammaticorū subtilitas, q̄ rotun- dissimo contendit esse dicendum, auctoritas eruditore: quae lōge po- tētiore est, grāmatalibus illis pla- citis posthabitis, sic dicere sapissi- me mauult. Simulacris egyptio- rum. De simulachris egyptiorū: q̄ sunt illorum sacrae litterae suo lo- co mox dicemus, & dudum dixi- mus deos egyptiorum esse anima- lia. Lōgo riuulo p̄minebat. Videtur ostendere urnam illam fuisse nasutiorem: & nasus dici- tur in uasis riuulus ille p̄minens ex quo liquor egeritur luuenalis siccabis calicem nasorū quattuor. Ab epigrammatario poeta quoq̄ dictum est, nasus lōgior ille fuit. DILatōe. Legō dilatatione si- gnat enim urnā dilatatam fuisse ab ea parte, qua adhibebat ansā, & ita hodieq̄ urnae fictiles fingunt ut scilicet sint orificio patentiore. SVPer sedebat aspis. Nō teme- re aspis sedens super ansam urnae fuisse describitur, sed ex mysteriis egyptiorum sumptū quibus isis figurabatur Cinctū caput habens aspide serpente: Quod & Valerius Flaccus denotat illo uersu de isi- de loquens, Aspide cinctā comas, & onanti persona sistro. Auctōr est herodotus serpentes in egypto sacros esse, nihil omnino homini- bus noxios. Legō apud Amianū Marcellinū alii in egypto serpentes innumeras quas oīs magnitudine & decore aspis facile supereminet multa in illis tractibus. Vnde & simulacris isidis peculiaris. Aspidū ceruices & colla itumescere, & tumore uenenato exuberare auctōr est Plinius, qui aliubi tradit aspi- di uim somnificā in eē: ut percussos torpore & somno necet: tales uocat hypnalas a somno. Cleopatra teste Solino hypnalen aspida adhibuit ad morsum: Vt ita somno extigueret, ptyadas aspidas appel- lan: q̄ Solinus uenenatas in oculos hoīum expuāt. PRAEsentissimi. Virgilius nec tā p̄sentes alibi cognoscere diuos. Plinius remedia p̄sentissima scite appellat, q̄ statī afferūt, medulā salutarem: & sine dilatione persanāt. SALutē meā gerēs sacerdos. Coronā roseā intelligit qua salus Lucii & reformatio promittebatur. PROferēs sistrū dea. Hāc fuerat diuina isidis p̄missio quae supra sic Luciu allo- quit meo monitu sacerdos, q̄ in ipso p̄citu p̄pae rosea māu dextra sistro coherētē gestabit coronā. MIhi hercules coronā. Sēsus ē: sacerdos dextra ferebat coronā asiā, quae dubio p̄cul mihi quoq̄ erat cōueniēs coronā: cū coronādus merito fore, tanq̄ fortunae uictor, q̄ tot labores tot erūnas in oī ui- ta p̄tulerat: coronari uictores in ludis corōis multifariis cōstat de q̄bus aliubi plura. EXANclatis. Exhaustis exsudatisq̄. DEa maxime, isidis. INCLEMētis, imodico, & ferociētī. CVNctabū- dus. Cōtāter & lēto gressu gradiēs. DECEdētē diuinitus populo. Nutu & numine dea isidis com- monitus oīs populus asino decedebat: dixit, supra hoc ipso uolumine: meo iussu tibi cōstruī co- mitatus decedēt populi. RE ab se. Legēdū est reapse, hoc est re ipsa, ut ueteres dicebāt & supra an- notatū ē. NOcturni oraculi. Dixit supra isis: hoc eodē momēto quo tibi uenio simul q̄ sunt cōsequē- tia sacerdoti meo p̄getē faciēda p̄cipio. MANDati mueris. A dea, sp̄ nocturnā gerēt. OB os. A dos

COROnam deuorauit. Lucius sine ullo mysterio religioso simpliciter narrat, se uidisse iter flores alios rosas promicantes ad quas procurres eas deuorauerit: hoc enim uerbo p̄dā cōtēripop rosas deuorauit. Noster uero Lucius mysticōteta quādā decentissime sapientissimeq̄ praefatus ait se ex manu sacerdotis coronā roseam deuorasse: eaq̄ deuorata pristinum hominē fuisse e uestigio re- formatū: ut mystice intelligas coronam roseam esse sapientiam: Ad quam gustandam: quam diu mortales non aspirant: tam diu bruti & asinino corio contecti torpescunt: mox ubi rosas carpsuerunt

coronā exhibuit. Tūc ego trepidans assiduo pulsu mi- canti corde: coronā q̄ rosas amcenis itexta fulgurabat auido ore suscepā: cupidus cupidissime de uorauit. nec me fefellit celeste p̄missum. Protius mihi delabiē de- formis & ferina facies: ac primo qdē squallēs pilus de- fluit, ac dehinc cutis crassa tenuat, uenter obesus residet pedū plantae p̄ ungulas i digitos exeunt, manus non iā pedes sunt: sed in erecta porrigunt officia. ceruix pro- cera cohibet, os & caput rotundat: aures enormes re- petunt paruitatē pristina. dentes saxei redeunt ad hu- manā minuciē: & quae me potissimū cruciabat ante ca- uida: nūq̄ cōparuit: populi mirant: religiosi uenerant tā euidentē maximi numinis potentiā: & cōsimilē no- cturnis imaginibus magnificentiam: & facilitatem re- formationis. claraq̄ & consona uoce cālo magnus attē- dētes testantur tam illustre dea beneficiū. At ego stu- pore nimio defixus tacitus herebam: animo meo tam repentinum: tamq̄ magnum non capiente gaudium:

tis, ut uirtutis fulgore fias luminosus. Ita pilus asininus defluerit: ita coriū crassum i cutē subtiliorē tēua- bitur ita obesitas uētris cohibebitur, deniq̄ oī abolita brutali effigie reformaberis in hominē, quē cū- eti marito mirē & cū ueneratiōe suscipiā, sic hōines trāfigurātur i lupos, sicutq̄ uersipelles quādo in- duūt lupinā uoracitatē, sic mox ex lupis i pristina faciē reuertūt, pristinaq̄ uestē resumūt: q̄ exutis i- probis moribus & lupina deposita natura ad hūanos mores, & hūanā rationē oculo mētis uegetiore regrediūtur probitatē amplexātes, & uirtutē quā deposuerāt resumētes. CVtis tenuat. Sū q̄ putēt tenuitatē cutis & opimēta corpore magis aut minus bruta efficere animalia tāq̄ crassitudo cori i asi- nis & id genus cāteris obstat tenuitati sensus, in hōine ex tēuor cute subtilitas animi cōstat. VEN- ter obesus. Hōines minus solertes esse cēset Plinius q̄bus sit obessimus uēter, hīc illud Hieronymi memoratissimū, p̄guis uēter nō gignit sensū tēuē. COhibet. Ad hūanā breuitatē redigīt. ENOR- mes, imodica p̄grades & p̄sūs asinina. PRIstina Priorē. AD hūanā minuciē, idētes q̄ i asino in- gētes cōspiciebāt tātilli facti sūt ad hūanā paruitatis modulū redeūtes. Scribit Diuus Augustinus ui- disse se molarē hoīs dētē tā īgentē, ut si i nostrorū dētū modulos mūtati cōcidere cētū sibi uidere facere potuisset: a dente Plautinū uerbū ē oppido q̄ elegās edētare malas, qdē ut aliubi annotauimus si- gnificat dētes maxillis excutere, & dātibus priuare, qdē fieri solet i his quos pugnis cōtūdus, & dētile- gos efficimus: edētulosq̄: sicut, nēdētulos dīctus a p̄tula priuatiua, q̄ sine dēte ē, sic & edentare inde quoq̄ deflexū ē. COMparauit, apparuit, uisa ē. NOcturnis imaginib, put p̄ nocturnā uisionē ip̄a dea sacerdotibus, quae futura erat demōstrauerat, uel hoc dicit rē simillimā sonio hāc uisam esse q̄ tū uera erat. CAelo manus attendentes. Virgilius tendorū supinas ad cālū cū uoce māus communis mos & hominū obseruatōes affirmāt superiorē eē deo tradita, nāq̄ habitus orātium, sic est ut mani- bus extensis in cālū p̄cemur: & ut auctōr est Aristoteles i primo de cālo & mūdo: oēs hoīes barbari graeci, & quicūq̄ putant deos esse attribuit locū superiorē diis, hoc ē cālū ut immortalibus imortale conueniens, ut terra hoīum est sic dei cālū. ANīmo nō capiente gaudium. Interdū tāta est gaudii exuberantia, & leticia cum ulus: ut aius noster incapax eius sit, ut homo gaudēs ita per turbetur ut apud seipsum non sit: sic & Liuius, cum uix gaudium animis caperent discursum hīc ab aliis circa tē- pla deum ut grates agerent. Hinc repio apud auctores gaudiū ingens non pagē multis mortem ta- tulisse, sicut gaudio obit philippides poeta, & mater illa uiso filio ex pugna canensi praeter opinionē suam incolumi copia atq̄ magnitudine inopinati gaudii oppressa exanimataq̄ est. Causam refert

ex: manu porrigentis sacerdotis hoc est sapientis, qui antistes ē do- ctrinae: qui esurientes ultro inui- tat ad gustulum sapientiae dulcis- simum: illico exuit brutale tegu- mētū sicutq̄ humana ratioe pollē- tes & uere hoīes: ipsi quoq̄ sacer- dotalibus sacris iniciātur: terreni corporis labe purgati uitis exu- tis nulla deiceps scelex cōtagione poluti Deo seruiūt: cui cōsiliante uirtute cōiūgunt. Qua uite nihil beatius ē potest: ad quam utinā nos quoq̄ peruenire possimus si- cut Apuleius noster, post exuda- tos labores multiuigos post exu- tas terrenas sordes aliquādo feli- cissime peruenit. DELabiē fe- rina facies. Cupis exuere faciē se- rinā facito ut ex animo tuo bruta les sordes: q̄ interiorē hominē de- formāt delabātur. Curato proui- deto ut in te nihil belluinū cōspi- ciat, da operā, ut sicuti diceris ani- mal rationale. Ita rationē uitae du- cē sequare: apperitiōibus cōculca-

Corōa ro- facea ē sa- pientia.

Moralis- sententia

Versipel- les qui

Extēuita- te cutis

acumen

Pinguis uēter: he- betat

Mirum

de homi-

nis dētē

Edātare

Caelum deorū est

Ex gau- dio obire

DA nomē sanctae militiae. Decēs ex disciplina militari facta trāslatio. nāq; i delectu militū habēdo euocabatur ad dandū nomē. & multi plerūq; nomē dare recusabant. qd' sapissimae leges apud Liuiū ubi aut nomē dederāt in militiā scribebatur. & ut inq; Vegetius matriculis inserti iurabāt p maiesta- te īperatoris oīa se strenue facturos. q̄ pcepisset. nūq; deserturos militiā. nec mortē recusaturos p Ro- mana Re Publica. unde & militiā sacramēta dicuntur. igitur sicut milites dāt nomē in militia seculari & sacramēto astringuntur. Ita qui p militiā religiosam ascribuntur dāt nomē. & adiurati obsequio reli- gionis dedicantur: duplex. n. mili- tia est secularis. & caelestis. hinc il- lud ecclesiasticum. nemo militans deo negotiis secularibus īplicabi- tur. Non olim. Haud ita pridē.

IVgū subī. Trāslatio a iumentis q̄ iugū subeūt. & colono obsecun- tur. unde a grācis dicta υἱοῦ υἱοῦ γῆς q̄ subīugalia. p̄teſea iugū ī- ponebat matrimonio cōiungen- dis. unde uicus iugarius & iuno iuga nuncupata. iugū quoq; sub- eūt hostes deuicti. qd' fit duabus hastis humi defixis superque eas una trāuersa deligata. sed ad pro- positū. qui religioni dedicat iugū subit obediētiae atq; ministerii. ut obsequēter ministret agatq; quae cūq; primarius Antistes īperaue- rit. quale sit hoc iugū nouerūt re- ligiosi. qui saepe ingemiscūt. & se cū taciti mustitantes optāt subire iugū maritale. tāq; id p illo sit sua- uissimū gestatūq; facillimū. cū il- lud suū ut ingestabile frequenter conētur excutere est aut subī īpe- tratiui modi uerbum ut illud Ca-

Subī. tullianū. Rasilēq; subī forē & apud Claudianū. primus iussu sub. uoluntariū aut merito dixit. quoniā ultronei. & uolentes nō coacti debemus iugum subire religionis alioqui nūquā quicquā salutare fit a sacerdote qui inuitus sacris initiatur. FRVctum libertatis. In hanc sententiā ait seneca eū maxie libertate frui qui philosophiae seruiat. FATigatos anhelitus trahens. itelligimus anhelationes tra- xisse sacerdotem. nō tam ex fatione loquendi. q̄ ex furore uaticinio. & afflatu diuino qui grāce di- citur ἐκ φουρισμοῦ. sic apud poetas sibyllae deo plenae trahūt. anhelitus fatigatos. EXINexinde no in hominem reformationem. idq; miraculum. attribuētis maiestati ac numini Isidis deae omni- potentis. DEAE omnipotentis. Deus dicitur omnipotens faciendo quod uult. nō patiendo quod non uult. q̄ si ei accideret nequaquam esset omnipotens. unde propterea quaedam non potest quia sanctum & uenerabile. ET tibi beatus. Scribe sibi beatus. ut uerba tertiae personae sint congruentia uel lege ter beatus. ut pro beatissimo accipiatur. dicimus. n. ter foelicē & ter beatum quē itelligi uolu- mus foelicissimū. beatissimūq; a potentia. si & ui numeri ternarii. quē latini ternionē grāci triada uo- cant. RIPAM maris. ῥῖπα & īproprie uidet dixisse ripam maris. cū ex obseruatione grāmatica littus maris sit ripa uero fluuiog; quod edocēter expreſsit Ouidius illo uersu dimidiato. p ripis lit- tora pulsant. PRIdie stabulauerat. littus itelligit & harenā gremiū. p̄pre cēchras ubi lassum corpus cū adhuc asinus ēē refouit & somno dulcissimo quēuit. NAuem faberrime factā. Luna supius allo- quens luciū dixit sacerdotes sibi dedicasse hāc nauē die festo cū pelagus sedatis hibernis tēpestatibus iā nauigabile factū esset. uidet aut hāc nauis esse symbolū nauigationis Deae Isidis. nāq; dies certus teste lactatio habet in fastis. quo isidis nauigiū celebrat. q̄ res docet non tranasse illā. sed nauigasse. & ut auctor ē fulgētius in mythilogis nauigiū isidis aegyptus colit. quoniā hoc in loco nauigiū Isidis a lucio nostro luculēte describit. Videor facturus operae p̄ciū si qdā annotauero nō idigna memoratu ad rē nauticā p̄tinētia. Dromones naues sunt frumētariae a celeritate nauigadi dictae quaz; meminit Cassiodorus in epistolis. emphrata dicunt nauigia testa a uerbo grāco εὐφράτης qd' significat ob- turo ocludog; ē diuerso aphraetis nūcupat aperta intactaq; nauigia. de quibus. M. T. in epistolis ad

aphraetis articiū. nos rhodiog; aphraetis trāglitates aucupaturi eramus. corrige mēdosum locū apud eundē in

eisdē epistolis. nā ubi legit acta rhodiog; tu lege aphraetia rhodiog; & de hoc nauigii genere dictū ac Locustus cipe. cōsimiliter apud iuriscōsultos titulo de exercitoria actiōe maculosa dictio ī sinceritatē redigēda. M. Tullii ē. & suo nitore illumināda. sic enim. passim legit. qdā naues onerariae. qdā ut ipsi dicūt emphate sunt. emacula- tu pro emphatae legito emphraetia. significat enim naues clausae undiq; ut docuimus & testat. plini- us ait testas naues a tassus inuentas ēē. apud Liuiū ceterosq; historicos testae & aperta naues crebriter Correctū noiant. q̄ emphraetia & aphraetia grācis uocabulis appellant.

teda lucida: & ouo: & sulphure solēnissimas preces de casto prefatus ore: quam purissime purificatā: deae nū cupauit: dedicauitq; huius aluei foelicis nitēs carbasus lintea uotum ingestas progerebat. ecce litterae uotū in- staurabāt de noui cōmeatus prospera nauigatiōe. Iā ma- lus insurgit. Pinus rotunda splendore sublimis insi- gnis carchesio conspicua. & puppis intorta cheniz- sco: bratteis aureis uestita fulgurabat. omnisq; prorsus

de & sulphuris meminit satyrogaphus illo uersu. cuperent lustrari si q̄ darent sulphura cum tedis plinius i. xvi. inter arbores q̄ resinā ferūt pōit & theda: quā flāmis ac lumini sacrog; ēē gratā ēē refert idē i. xxxv. auctor est sulphur habere in religiōibus locū ad epiandas suffitu domos: Ouidius triplicē purgationē signat illo uersu. terq; senē flāma ter aq; ter sulphur lustrat. nouū quoq; purgatiōibus usur pari solitū testes sunt prater reliquos iuuenalis & Ouidius quoq; alter sic scribit. nisi se cētū lustraue- rit ouis: alter in libris de arte ludens sic canit. & ueniat q̄ lustrat anus lectūq; locūq; referat & tremula fulpur & oua manu. Lucianus in Dialogo cui titulus est. κατὰ λόγον ἡ τὴν ῥῆσιν dixit τὰ ἐκ τῶν καὶ οὐκ ἰσχυρῶν. purgationū oua ostēdens oua ēē lustralia & purgatoria: lego apud Macrobiū. quod iniciati sacris liberi patris magna ueneratione ouū colunt mundi simulacrū uocantes. his addet ni- hil qd' equidē meminere praterē qd' scribit. pclus nobilis platōicus. sacerdotes in purificatiōibus uti solitos sulphure atq; asphaltō hoc est bitumine aqua marina aspergentes: quoniā ut ille inquit purifi- cat sulphur propter odoris acūmē: aqua uero marina propter ignē portionē. ALuei. nauis alueū intelligit. sic & propertius portabat sanctos alueus ille uiros. CARbasus litterae. emēdo carbasus Carba- lineae lignant enim uela Nautica: quae lintea sunt ex carbaso quod genus lini tenuissimū est. scribit sus- plinius carbasā primū in hispania reperta ēē: mira lini tenuitate: porto in nauigiis sunt maiora uela sunt & minora alia in prorisa alia in puppibus pandunt grāci Dolones uocant τὰ δὲ καὶ ἰοτῖα. hoc. Dolones est minuscula nauis uela prout docent suidas & iulius pollux: hoc iccirco transeunter annotauit in Locustis telligeres illud Liuianū. ex. xxxv. uolumine. dolonibus erectis altum petere interdixit. item mox paulo liuii. polyxenidas ut uirtute militū superari se uidit sublaris dolonibus effuse fugere intēdit. Ingestas. ECce litterae denotat litteras fuisse in carbaso intextas siue scriptas q̄ indicarent id uotum ēē p̄spere nauigationis. & cōmeatus. hoc est itus & reditus foelicioris: nec mirū uideri debet si litteris erat uela nautica inscripta. cū auctores tradant ante usum chartaz; uoluminibus linteis fuisse scripti- tatū. unde. & Liuius libros linteos frequenter citat. MALus insurgit. arbor nautica. iuriscōsultus ti- tulo de uerbog; significatiōe ex sententia labeonis tradit malum nauis ēē partē: quia plerūq; naues si pars na- ue malo inutiles eēt. artemonē autē magis ēē additamētū q̄ partē nauis: in expositiōe artemonis cecu- tiens labit acursius qui expōit artemonē ēē gubernaculū. interpres quoq; canōicae scripturae Nicola- us de lira nō minus delirat: qui in actibus apostolog; exponens illud leuata artemonē scdm aurā statū quid trudebant ad littus refert artemonē dici uelū paruū. ueq; a uero deuius aberrat. nāq; artemonē ut do apud iu- cet Viſtruius in. x. trocleā uocant nostri: quā grāci dicunt ἐπαγουντα. hāc autē in nauibus funes du- ctarii trahunt: & armaimenta explicantur: ut merito additamētū magis q̄ ps nauis ēē uideat. ait idē tos. scriptor machinas id genus tractorias ad onerandas. & exonerandas naues ēē accommodatas: fierique his trocleis nauium subduſtiōes. INsigni carchesio. summa pars ueli naualis carchesium nomina- tur. sicut inferior paterna: media trachelona similitudine carchesii nautici dictum est carchesium po- culum procerum ansatum. & circa mediā partem compressum: quod plautus scribit in fabula Am- phitriōne. pateram datam alcumenae a ioue pro precio concubitus. id pherecides scripsit fuisse aureū carchesium: Viſtruius carchesia uersatilia appellat indicans non tam esse uela in nauibus: q̄ id quod in mali fastigio collocatum circū agitur a quo significatu nō abhorret Apuleiana sententia. CHE- NISCO. dictio est futilis & illiterata. dignaq; quae obleo fodiat. utaq; illa expuncta in eius uicem substituē ceruchos. dicitur autem nomine grāco ceruchos cornutus poniturq; pro cornibus nauali- bus. quae in utrunq; ueli latus diffunduntur. de quibus poeta. Cornua uelatarum obuertimus anten- nāq; quidā ceruchos accipiunt pro cauea illa: quae infastigio nauigiū sustollit effigie corniculata. Va- chus.

lerius Faccus in primo argonautico. Téperet ut tremulos zetes fraterq; ceruchos. De ceruchis Luca-
nus in x. transtrag; nautag; summiq; arsere ceruchis in viii. surget & istabit summis minor urfa ce-
ruchis: i codicibus iperissis nō ceruchi legi sed cherufci: & cherufcis uerū etymō uocabuli exigitur
legas ceruchi & ceruchis: cū cherufci sint populi germaniā nihil ad hunc intellectū pertinentes: qbus
dā placet in apuleio tueri lectionē uulgarē chenisco. ut cheniscus dicat loculus & uas in puppe nauis.
uel q; puppis ipsa eēt ad effigiē chenisci inflexa intortag; uocabulo deducto αποτις χοιρικός, idest
Chenix, a chenice, est autē chenix græco
nomine uasis siuæ mensuræ nō
mē litteratis fat notum: qua festa-
rii quatuor continentur, de quo
est illud pythagoricum enygma.
Super chenice nō sedendū: qua si/
gnificatur de crastino cogitandū
eē: & ociosum desidiam eliminan-
dā. Carine citro limpido. Au-
ctor est Diodorus sestostrē egypti
regē fecisse nauē ex cedro ducenū
octoginta cubitorū longitudie fo-
rinsecus bracteis aureis uestitam:
itus uero de argentatā: quā dono
obtulit deo, qui thebis hecatōdy-
lis colit plinius in xvi. at in egypto
inquit ac syria reges inopia ab-
iectis cedro ad classes ferunt usi.
De citro & citreis mensis, nō pau-
ca plinius noster l. xiii. & nos aliū-
bi pscriptimus. QVAM pphāi.
Vt supra diximus religiosus & prophanus frontibus aduersis opponunt: qm religioni iniatus nō
est pphāus noiā. VANnos uallos siue cribra. De uāno, hoc eodē uolumine paulo supra diximus
aromatis. AROMatis arōatibus scdm uetere cōsuetudinē: q epigrāmatis pblematis poematis dicebā & alia
aromatū cōsimilia, pro epigrāmatis, pblematis poematis, tāq; prisca declinatio foret hoc aromatu aro-
mati, epigrāmatis epigrāmatis & cetera similiter: hoc & in superioribus annotatum est. SVPplicis
Suppli- noie suppliciorū, hoc in loco significant res sacrificales, & supplicationibus deoz accommodatā, & eni
cia, supplicia dicunt supplicationes, salustius in suppliciis deoz magnifici, tradit feruius, quia de bonis dā-
natoz & supplicia passorum siebant sacrificia inde dici supplicia p supplicatiōibus. INsup fluctus
Profecta, supra fluctu libamina proiciunt. INtritum, pfecta signare uidet, sic enim dicunt exia: quæ in sa-
Intrita ca- cris profcantur, ad instar intriti minutatim, intrita catoni prope peculiaris est p emplastro quasi quo-
tonis, dam, ad insitiones, hinc plinius & catonis emplastratione loquens ait, uisit ita cognominari, & illa sua
Strophia intrita oblini, idem plinius intritam uocat materiam calcis, ab interendo intritum dicitur, & intrita
Terentius. Quod tibi intristi exercendū est. ABSoluta strophis, resoluta uinculis anchorarū, stro-
Nihil ui- phia eni uincula dicuntur dictione græca, στροφιῶν sed latinis usitatissima, quia strophia modo pro
su fallaci- uinculis modo pro coronis modo p fasciis, quibus pectora uinciuntur accipiunt ut supra diximus.
us, ex eodem fonte concta deriuata, uidas docet strophium esse στρογγύλον ῥοπαῖον idest rotundū
cingulum & coronam capitis. PROspectum sui incertat, hoc est incertū facit, & dubium scribunt
philosophi, nihil humana acie fallacius esse remus integer in aqua fracti speciem reddit, poma perui-
trum aspicientibus multo maiora sunt columnarum interualla porticus longiores iungunt: solem
qui toto orbe terrarum maior est acies nostra pedalem esse existimat, scribit Macrobius i. commen-
tario in somnium scipionis: aciem nostram non excedere stadia centum octogita ad quod spatiū: cū
uenerit uisus deficere incipit, & in rotunditatem curuendo curuatur. ADphanum, ad deā templum
VENERandis penetralibus, arcas cerimoniis: quæ i sanctiore sacrario receduntur. SIMulacra spi-
rantia, homines dicit: qui deorum imaginem representantes spirabant: supra ait, Dii dignati humais
pedibus icedere. GRAMmatea dicebant, græci γράμματεια dicunt scribam: & archigrammatea
Gramma- principem scribarum, Eumenes Cardianus, plutarcho teste archigrammateus idest scribarum prin-
teus, ceptus uocabatur: sub alexandro magno. Multo autem apud graios honorificentius est, q apud roma-
archigra- nos scribæ nomen, nam apud græcos: ut auctor est probus Emylius nemo ad id officiū admittitur
mateus nisi honesto loco & fide & industria cognita: q; necesse est eum omnium consiliorum participem eō
apud romanos uero mercenarii scribæ existimabantur: quos & scripturarios & librarios uocabāt: q
Cancellari- raptiones publicas scribunt i tabulis: nūc uulgo cācellarios nominant: qua dictione utitur & scrip-
rius, tores idonei, Flauius uopiscus de carino imperatore scribens inquit præfectum urbi unum ex cancel-
cellariis suis fecit: quo foedius nec cogitari potuit aliquid nec dici. Quicq; natus fuerit oriente hedo

erit scriba & obsequiis magistratuū deputatus. Mercurius & saturnus i parte horoscopi partiliter cō Auricu-
stituti faciūt scribas: sed lāguidos & cito deficiāt. In libris regū auricularius a secreto dicit archigra-
larius, mateus: quē & ligua uernacula, secretariū appellat: officiū at scribe ē iter cetera subiicere pconi uer-
ba populo recitāda. Olī ut auctores annotauerūt publius seruius globulus, Tri, plebis scribā subiice
re uerba legis Corneliaz & pconē, pnuciare passus nō ē. Tūc ipse Cornelius i tribunatu p rostris co-
dicē recitauit, hic significat Lucius noster scribā ipm sine pconis ministerio pstatū eē uota fausta: put
i libro descripterat, nā descripto &
ex libello, recitare dicit hī q anno
tata habēt i libro quacūq; dicturi
sūt: Quod facere solēt hūc edificē
di labore perferre non possunt: &
memoria piculū ueretur. M. Tul-
lius i oratione pro platio, auctor ē
orationē dictā esse de scripto pro-
pter eius magnitudinē. Augustus
sermōnes grauiore ex libello ha-
bebat, etiā cū liuia sua: ne plus mi-
nusue loqretur ex tēpore. Quiti-
lianus i oratore dicit uitiosum eē
respicere ad libellū. Suidas ait gra-
matea eē notariū & αροπρηκώπ
idest arcanoz participē, est at gra-
matea accusariū uis grecus cuius re-
ctus ē grāmateus idest γραμματεὺς

CAEtu pastophog. Pastophori dicunt sacerdotes sacrosancti, græca dicti
one, qsi thalami feri, hoc est i supplicationibus pallinū ferētes sacerdotale pastophoria dicunt domici-
lia pastophorū, idest sacerdotū: de quibus mētionē fieri apud auctores ecclesiasticos potissimū cōpe-
rio, nāq; in libro primo Macabeorū, scriptum est, & uiderunt sanctificationem desertā & altare pro-
phanatū, & portas exustas, & pastophoria diruta. Eusebius in xi. historia ecclesiastica, extrema tanti
ābitus sparta occupat exedra, & pastophoria: iosephus i quinto belli iudaici uolumine meminit pe sto-
phoria, Venus epitheto græco pastophoros, qsi thalamifera nominat. PRincipi magno i na-
tuig. Expressit morē edictorum: i quibus honoris causa, felicitatē præfari solemus principi, & sena-
tui & populo. Liuius auctor est morē fuisse argiuorum ut prætores die primo comitiōz uelut hono-
ris causa, pronunciarēt Iouem Apollinem & Herculem qbus ut Philippus rex addicerec instituerūt
cuius nomē, quia præco aliquādo nō adiecit fremitus multitudinis ortus clamor ē subiicientiū phi-
lippi nomē, lubentiumq; legitimū nomē usurpare donec cū ingēti assensu nomē recitātū ē. RITV
græcensis. More grecanico, & lingua, λαοὶς ἀφ' ὧν, Interpretamentum græcarum dictionum est
populis missio: uerba sunt: quæ græci nostriq; iuxta usurpant: post cuncta celebrata mysteria: ut di-
catur missio populis scilicet est uel datur: ut tūc demum omnibus abire fas sit, uis exemplū cōsumi-
le, proximū habes: nam quotidie in mysteriis nostris solet sacerdos post peracta solemnia dicere, Ite
missa est, ita nūc scriba græce dixit, λαοὶς ἀφ' ὧν: idest populis missio, & ita legendum est: mēdosi
codices non missio habent sed missis quod repugnat uerbo græco atq; sentētia: ἀφ' ἑτηρίῃς aphetia
græci dicunt carceres, unde equi emittunt ad cursum græce dicit, εὐρά in ποταμῶν, sunt & aphe-
teria auctore Suida οργαρά ποταμῶν, idest instrumenta ad urbes expugnandas accommodata.

FOELiciter euenire. Vis uidere quippiā germanū cōsimileq; moribus institutisq; priscorū? scito i
nostra religione idē pollere amen, quod hic feliciter, nā ut Aquila interpret, exprimi: quod nos fideli-
ter possumus dicere id apud hebreos significat amē: quod alii fiat transtulerunt: quo significat ut ea Amen
quæ supra sunt uere dicta confirmet, sup ea re: extrat breuis epistola diui Hieronymi ad marcellam,
scire at debemus apud hebreos i fine librorū unū ex tribus solere subnecti: ut aut amen scribāt: quod
fideliter siue fiat significat, aut sella quod transferet semp, aut salom quod exprimit pacem igitur ut so-
lemus nos completis opusculis ad distinctionem rei alterius subsequēntis interponere explicat: aut
feliciter aut aliquid istius modi: ita & hebrei: ut quæ scripta sunt roborentur facere solent: ut dicant
amen: aut in sempiternum & scribenda commemorant, ut ponant sella aut transacta feliciter pro-
testantur pacem in ultimo subnotantes: sic & nunc ex ritu prisco feliciter populus succlamauit in fi-
ne orationis quam de libro scriba pronunciauerat. EXin, Exide deinde, VNgue latius, puerbia
le est ex illo plautino digitum trāuersum, aut unguem latum excefferis. VERbeas, Verbenæ gene-
rali uocabulo sunt omnes herbæ: & frondus quæ festæ ad aras coronandas adhibentur quasi herbe
næ dictæ, & ut inquit donatus redimicula sunt ararum. De uerbenis quæ & sanguina dicunt: de uer-
benario legato: quem ad hostes mittebant res raptas reperitum: aliubi plura annotauimus. INDI-
dem inde, INTENTus dea, idest spectans intentis oculis effigiem dea,

Oratio
dicta de
scriptioPasto-
phori
Pasto-
phoriaPopulis
missio
Aphete-
riaAmen
quidVerbe
næ
Verbena
rius

Cur ma-
lum.Munera
bundus.Peribo-
lus.Videre
demonē
boni est.
Iniciatio-
nes.Verecun-
de de deo
loquēdū.
Percūto
Præstolo
Prælio

Pinarum tarditate famam uolaticam pingunt: & pinnatam qua nihil uelocius: quā poetæ eleganter graphiceq; depingūt. & imprimis noster maro qui eam pedibus celerem & perniciousis alis eē me morat: cui quot sunt corpo plumæ: tot uigiles oculi subter: Tertullianus i apologetico. Cur malum inquit fama: quia uelox an quia plurimum mēdax. serpit hæc intraduces linguarum & aurium: Cōtra lymachus uera iquit res est famam esse uelocem: sed dissentio a mantuā: q eam putat i malis de- bere numerari: nam quid hac præclarius: cum letis nunciis rigat aures & mentem bonog. ADO-

rabile. Adoratione uenerationeq; dignissimū. VERNULÆ: seruuli. Domestici. NEXU sanguinis. Cō sanguineos necessariosq; significat.

LVctu deposito. luctū depōere pprie ē s̄q̄lorē nestis nigræ lugu- brē exuere: & oē meroris idicium deponere ut sæpe diximus. VA-

riæ munerabundi. Cū uariis mu- neribus ueniētes. Mūerabūndus nō similis donātis. sed donās & mune- ra dās significat. REducē cōspe- ctū. Signate locutus. nā redūx pro-

prie is dicat. q ex insperato piculo euadēs reducit ad superos. DE- spara faciæ. Despauerat Lucius se- deiceps unq̄ uisurū quēpiā suog.

unde gaudiū tāto maius efficieba- tur quāto erat id: isperatius. & p- ter expectatōem. Oblatōes. Mu- nera q̄ illi ultro obrulerāt. seruaf

& hic mos hodieq; ut necessarii offerat mūera reducibus. AEq̄ boni facio. In bonā ptē accipio

puerile ē de quo i primo cōmē- tario: & hæc hōesta locutio. AD- cultū sumptūq; dnotat nō solū ne- cessaria i sumptū deportata esse a-

necessariis: sed ea quoḡ q̄ ad cultū splēdidiorē ptinerēt large sūmini- strata. Affatis singulis. allocutis

passiua significatiōe posuit ut Vir- gilius curiusq; dabit uenerata sa- cerdos. PRistis. prioribus q̄s sub-

Asinali forma exāclauerā. INtra cōseptū tēpli: noie cōsepti: significat totū illd̄ sepimētū. & ābitū: quo una cū tēplo ædes quoḡ sepie-

bāt græci pibolō appellāt. LARē tēporariū domiciliū ad tēpus: nō ppetuū. sic faciūt q̄ icōducto habi- tāt. INdiuiduus. adherescēs. & ut mox ait isepabilis. Vlsu deæ ieiuna. Ināis & uacua. Iuuenalis en-

aiam & mētē cū q̄ dii nocte locūtū. sic Socrates sapenūmero a demōe suo regebat: cuius monitis se- dulo obediebat cuius. uocē auribus sepenūero usurpabat. Cui & forma demōis uisitata sæpe ē: pytha-

gorici mirabant siq; se denegaret unq̄ uidisse demonē. Itaq; cū nihil deo similis sit & grarius q̄ uir- aio pfecte bonus credibile ē eū monitu dei & uisu instrui posse. & p̄frui q̄ bōitate fiet deo. p̄ximus

gratissimūq;. INiciari. religioni & mysteriis dedicari: De iniciis q̄ sunt sacra deoḡ diximus supra. q̄ a Tertulliano iniciatiōes appellāt cū ait: cū ēt sp̄ ipie iniciatiōes arceat. pphanos: & arbitris caueat.

REligiosa formidie. Laudabilis ē illa formido & uerecūda: quā rebus religiosis adhibemus Socra- tes i Cratillo deos iqt̄ iā mītramus p deos obsecro: nā de his diserere uereor: & ut Aristoteles ac Seno-

p̄cipiūt. nūq̄ nos uerecūdiores eē decet q̄ cū de diis agit: neq; temer̄ neq; ipudēt̄. neq; isciēt̄ i reli- giosis rebus audeāt. ide ēt fit ut itreus tēpla cōpositi: ut ad sacrificiū accessuri ultū sūmittāt. oī argu-

pinnarū tarditate cessauerat: sed p̄tius i patria: deæ p- uidētis adorabile beneficiū: meāq; ipsius fortunā me- morabile narrauerat passim cōfesti deniq; familiares

ac Vernulæ q̄q; mihi proximo nexu sanguinis cohere- bant: luctu deposito: quē de meæ mortis falso nūcio su-

sceperat: repentino lætati gaudio. uarie q̄q; munera- būdī: ad meū festināt ilico diurnū: reducēq; ab iseris

cōspectū: quoḡ desperata ipse etiā facie recreatus obla- tiones honestas: æq̄ boni: facio qppe cū mihi familia-

res: quoad cultū sumptūq; largiter succederet: deferre p̄spiciuæ curassent. affatis itaq; ex officio singulis narra- tisq; meis pristinis erūnis: & præsentibus gaudiis me-

rursū ad deæ gratissimū mihi refero cōspectū: ædibus q; cōductis: intra cōspectū templi larē tēporariū mihi

cōstituto: deæ misteriis adhuc priuatis apoditus. cōtur- berniisq; sacerdotum indiuiduus: & numinis magni-

cultor inseparabilis. Nec fuit nox una: uel quies aliqua uisu deæ monituq; ieiuna: sed crebris iperis sacris su-

is me iam dudum destinatum: nunc saltē censebat ini- ciari. At ego q̄q̄ cupienti uoluntate peditus: tamen re-

ligiosa formidine renitebar: quod enim sedulo percō- taueram difficile religionis obsequium: & castimo-

niorum abstinentiam satis arduam. cauto q; circumspe- ctu uitam quæ multis casibus subiaceret esse ueniendā

hæc idemtidem mecum reputans: nescio quomodo: atq; sacrificales. spondeus pes est metricus cunctis notus. qui constat ex duabus syllabis lōgis dictus

πορὰ τῆς πορὰς quia in sacrificiis libates eo utebantur. græci enim πορὰς libamina appellāt Numa Pompilius hunc pedem pontificium nominauit. cum spondeo melo hoc est cātu patrios pla-

caret indigeres. præterea thure incensis altaribus tibicē spōdalion canere iubebatur: ut duabus lōgis pontifici- melodiis quasi duplicibus & iugibus uocibus prospera deorū uoluntas firmaretur. Sensus est: sacer-

dos de sacratio penitiore calicē libatorium exproptit eoḡ libauit: & ita legere malo: ut spōdē sit ca- sus accusariū accipiatq; p uasē q̄ p spondeo legatus septimo casu. & accipiat pro pede & carmie

sacrificali. Suidas tradit πορὰς εἶποι & γυῖα ποῖο σπῆδαο. id est spondeæ esse uasa in quibus sacrificat. CONsumatis. Peractis. LVcius salutationibus. Adorationibus matutinis incipientibus: namq; salutationes dicuntur uenerationes deorum: & adoratiōes: & salutare deos ē uenerati & ado-

QVAMquā festinans differebā. Diuus augustinus libro. viii. cōfessionū. hoc idē de se ipso scribēs ait q; scilicet cū seruire deo disposuisset tamē pcrastinabat de die i diē differebat dicēs modo ecce mō Mō non sine paululū: sed mō & mō nō habebat modū: & sine paululū in locū ibat. duæ ingt uolūrates aiū hanebat meū discerpebat: fiebatq; rixa interior animi. ut nec plene uellet: nec plene nollet. Vlsus ē mihi. dci modum licet i somniis. SVMmus sacerdos. Græcis uocabulis dicif archiereus. promystes Archimādrita.

PArtes illas. Sicut partes obsoniog; de mēsa mitti solēt amissimis. Ita uidebatur dormienti Lucio sumus sacerdos offerre plenū gre-

miū & partes effūdere. quod signi- ficabat uētuos famulos de patria cū mueribus largionibus. INdi

dē. Inde ex thessalia. NOME cā didū. Somnia plerūq; ut oracula flexuosa sunt. & ābigua. sicut nūc somniat Lucius ad se uenire seruū

nomine cādīdū: quo portēdebat equū colore candidū de thessalia supuētū. quē illic i hospitio mi-

lonis habuerat. ISTO noie. Sci- licet cādīdū. candidū aut nomē eē uiri propriū & recēs & uetustū ne-

mo ificiatur. PATriū oblatiōe. Corrige partiū oblationē. nā ex il- la oblatiōe partiū quas pleno gre-

mio uisus erat sacerdos offerre cō- iectabat lucrū certū indubitātē si- gnificari. OPeriebat. Expectabā. ut tēplū isidis matutio apertē.

CAndentibus. Splendētibus lu- cētibus. REducit i diuersum. Valuæ i diuersum reducunt. quā-

do patefiūt. & i diuersas ptes reuol- uuntur. PETitū spondeo. Libat. Spondiō graci spondeon. ὁ σπονδα εἶορ

uocant calicē & poculū libatoriū atq; sacrificales. spondeus pes est metricus cunctis notus. qui constat ex duabus syllabis lōgis dictus

πορὰ τῆς πορὰς quia in sacrificiis libates eo utebantur. græci enim πορὰς libamina appellāt Numa Pompilius hunc pedem pontificium nominauit. cum spondeo melo hoc est cātu patrios pla-

caret indigeres. præterea thure incensis altaribus tibicē spōdalion canere iubebatur: ut duabus lōgis pontifici- melodiis quasi duplicibus & iugibus uocibus prospera deorū uoluntas firmaretur. Sensus est: sacer-

dos de sacratio penitiore calicē libatorium exproptit eoḡ libauit: & ita legere malo: ut spōdē sit ca- sus accusariū accipiatq; p uasē q̄ p spondeo legatus septimo casu. & accipiat pro pede & carmie

sacrificali. Suidas tradit πορὰς εἶποι & γυῖα ποῖο σπῆδαο. id est spondeæ esse uasa in quibus sacrificat. CONsumatis. Peractis. LVcius salutationibus. Adorationibus matutinis incipientibus: namq; salutationes dicuntur uenerationes deorum: & adoratiōes: & salutare deos ē uenerati & ado-

rare: Terentius in phormione at ego deos penates hic salutatū domū deuortor: exponit Dona- tus salutatū adoratum: quod est primum post redditam præcē. hoc idem tradit Seruius. in. xii. cō-

mentario: martialis cōpressis natibus Iouē salutat Plautus i curguliōe. Quis hic est: q̄ operto capite ef- culapiū salutat. Vīctruuius. i q̄rto de architectura p̄cipit si circū uias publicas erūt edificia deoḡ. ut ita

cōstituātur ut p̄tereūtes possint asp̄icere & iconsp̄ctu salutationes facere. hoc est ut docuimus deos adorare & uenerari. nō iēlegāt̄ & nos quādo imus auditū diuina mysteria dicere possemus. nos fa-

Mod non hanebat meū discerpebat: fiebatq; rixa interior animi. ut nec plene uellet: nec plene nollet. Vlsus ē mihi. dci modum licet i somniis. SVMmus sacerdos. Græcis uocabulis dicif archiereus. promystes Archimādrita.

PArtes illas. Sicut partes obsoniog; de mēsa mitti solēt amissimis. Ita uidebatur dormienti Lucio sumus sacerdos offerre plenū gre-

miū & partes effūdere. quod signi- ficabat uētuos famulos de patria cū mueribus largionibus. INdi

dē. Inde ex thessalia. NOME cā didū. Somnia plerūq; ut oracula flexuosa sunt. & ābigua. sicut nūc somniat Lucius ad se uenire seruū

nomine cādīdū: quo portēdebat equū colore candidū de thessalia supuētū. quē illic i hospitio mi-

lonis habuerat. ISTO noie. Sci- licet cādīdū. candidū aut nomē eē uiri propriū & recēs & uetustū ne-

mo ificiatur. PATriū oblatiōe. Corrige partiū oblationē. nā ex il- la oblatiōe partiū quas pleno gre-

mio uisus erat sacerdos offerre cō- iectabat lucrū certū indubitātē si- gnificari. OPeriebat. Expectabā. ut tēplū isidis matutio apertē.

CAndentibus. Splendētibus lu- cētibus. REducit i diuersum. Valuæ i diuersum reducunt. quā-

do patefiūt. & i diuersas ptes reuol- uuntur. PETitū spondeo. Libat. Spondiō graci spondeon. ὁ σπονδα εἶορ

uocant calicē & poculū libatoriū atq; sacrificales. spondeus pes est metricus cunctis notus. qui constat ex duabus syllabis lōgis dictus

πορὰ τῆς πορὰς quia in sacrificiis libates eo utebantur. græci enim πορὰς libamina appellāt Numa Pompilius hunc pedem pontificium nominauit. cum spondeo melo hoc est cātu patrios pla-

caret indigeres. præterea thure incensis altaribus tibicē spōdalion canere iubebatur: ut duabus lōgis pontifici- melodiis quasi duplicibus & iugibus uocibus prospera deorū uoluntas firmaretur. Sensus est: sacer-

dos de sacratio penitiore calicē libatorium exproptit eoḡ libauit: & ita legere malo: ut spōdē sit ca- sus accusariū accipiatq; p uasē q̄ p spondeo legatus septimo casu. & accipiat pro pede & carmie

sacrificali. Suidas tradit πορὰς εἶποι & γυῖα ποῖο σπῆδαο. id est spondeæ esse uasa in quibus sacrificat. CONsumatis. Peractis. LVcius salutationibus. Adorationibus matutinis incipientibus: namq; salutationes dicuntur uenerationes deorum: & adoratiōes: & salutare deos ē uenerati & ado-

rare: Terentius in phormione at ego deos penates hic salutatū domū deuortor: exponit Dona- tus salutatū adoratum: quod est primum post redditam præcē. hoc idem tradit Seruius. in. xii. cō-

mentario: martialis cōpressis natibus Iouē salutat Plautus i curguliōe. Quis hic est: q̄ operto capite ef- culapiū salutat. Vīctruuius. i q̄rto de architectura p̄cipit si circū uias publicas erūt edificia deoḡ. ut ita

cōstituātur ut p̄tereūtes possint asp̄icere & iconsp̄ctu salutationes facere. hoc est ut docuimus deos adorare & uenerari. nō iēlegāt̄ & nos quādo imus auditū diuina mysteria dicere possemus. nos fa-

Mod non hanebat meū discerpebat: fiebatq; rixa interior animi. ut nec plene uellet: nec plene nollet. Vlsus ē mihi. dci modum licet i somniis. SVMmus sacerdos. Græcis uocabulis dicif archiereus. promystes Archimādrita.

PArtes illas. Sicut partes obsoniog; de mēsa mitti solēt amissimis. Ita uidebatur dormienti Lucio sumus sacerdos offerre plenū gre-

miū & partes effūdere. quod signi- ficabat uētuos famulos de patria cū mueribus largionibus. INdi

dē. Inde ex thessalia. NOME cā didū. Somnia plerūq; ut oracula flexuosa sunt. & ābigua. sicut nūc somniat Lucius ad se uenire seruū

nomine cādīdū: quo portēdebat equū colore candidū de thessalia supuētū. quē illic i hospitio mi-

lonis habuerat. ISTO noie. Sci- licet cādīdū. candidū aut nomē eē uiri propriū & recēs & uetustū ne-

mo ificiatur. PATriū oblatiōe. Corrige partiū oblationē. nā ex il- la oblatiōe partiū quas pleno gre-

mio uisus erat sacerdos offerre cō- iectabat lucrū certū indubitātē si- gnificari. OPeriebat. Expectabā. ut tēplū isidis matutio apertē.

CAndentibus. Splendētibus lu- cētibus. REducit i diuersum. Valuæ i diuersum reducunt. quā-

do patefiūt. & i diuersas ptes reuol- uuntur. PETitū spondeo. Libat. Spondiō graci spondeon. ὁ σπονδα εἶορ

uocant calicē & poculū libatoriū atq; sacrificales. spondeus pes est metricus cunctis notus. qui constat ex duabus syllabis lōgis dictus

πορὰ τῆς πορὰς quia in sacrificiis libates eo utebantur. græci enim πορὰς libamina appellāt Numa Pompilius hunc pedem pontificium nominauit. cum spondeo melo hoc est cātu patrios pla-

caret indigeres. præterea thure incensis altaribus tibicē spōdalion canere iubebatur: ut duabus lōgis pontifici- melodiis quasi duplicibus & iugibus uocibus prospera deorū uoluntas firmaretur. Sensus est: sacer-

dos de sacratio penitiore calicē libatorium exproptit eoḡ libauit: & ita legere malo: ut spōdē sit ca- sus accusariū accipiatq; p uasē q̄ p spondeo legatus septimo casu. & accipiat pro pede & carmie

sacrificali. Suidas tradit πορὰς εἶποι & γυῖα ποῖο σπῆδαο. id est spondeæ esse uasa in quibus sacrificat. CONsumatis. Peractis. LVcius salutationibus. Adorationibus matutinis incipientibus: namq; salutationes dicuntur uenerationes deorum: & adoratiōes: & salutare deos ē uenerati & ado-

rare: Terentius in phormione at ego deos penates hic salutatū domū deuortor: exponit Dona- tus salutatū adoratum: quod est primum post redditam præcē. hoc idem tradit Seruius. in. xii. cō-

mentario: martialis cōpressis natibus Iouē salutat Plautus i curguliōe. Quis hic est: q̄ operto capite ef- culapiū salutat. Vīctruuius. i q̄rto de architectura p̄cipit si circū uias publicas erūt edificia deoḡ. ut ita

cōstituātur ut p̄tereūtes possint asp̄icere & iconsp̄ctu salutationes facere. hoc est ut docuimus deos adorare & uenerari. nō iēlegāt̄ & nos quādo imus auditū diuina mysteria dicere possemus. nos fa-

NOTA dorsualis. Designat equum: notā siue maculā i dorso habuisse. q̄ fiebat cognibitionis. sic buca/ phalas Alexandri magni impssum habuit armo taurini capitis isigne. sic & caesaris dictatoris equus pe des priores similes humanis pedibus habuisse p̄ditur: a dorso dorsualis nota dicta. Solinus aculeate sunt inqt delphini spinæ dorsuales: dorsualia quoq; dicuntur opimenta iumentoria Iulius Capitolinus i galliis. p̄cesserūt ēt altrifcus ceteri albi boues cornibus auro iugatis. & dorsalibus sericis discolori/ bus p̄uulgatis. REcupauerūt. Titulo derei uēdicatiōe docēt copiosissime Iuriscōsulti. nō solū singu las res sed ēt gregem posse uēdica ri. Quod & de armēro. & de eq̄tio ceterisq; quæ gregatim habent dicēdū ē: ut iquit Vlpianus ubi p̄bauit rē meā esse necesse habebit possessor restituere qui nō obiecit aliquā exceptiōem. LVcro sã/ pollicitatiōis. lucrosa pollicitatio refertur ad p̄tiū oblationē: quas i somnis offerri uiderat a sacerdote qbus congruebant serui de patria uenientes cū pecuniis: sicut seruo nomine candido mire cōgruebat equus colore cādidus. IDEM. Dic idē. FVtura. Lego futuri. sp̄s iqt boni futuri fulciebatur p̄sen/ tibus beneficiis. quasi pignerata. INDles. Quotidie magnis. CV pido gliscibat. Crescebat deside/ riū. FAMosus. Attēde famosus i bonā partē & cum laude dici: cū frequentius famosus dicatur infa mis. cōsimiliter Firmicus Mater/ nus i secūdo famosos oratores ap pellat famigeratos & inclytos. Pli nius quoq; in epistolis famosam causam dixit clarā & illustrē itelli gi uolens. illud uero Satirici poe/ tæ famosos eq̄tū cū dictator mā/ gistros: legere cōsueui fumosos ut ad imagines fumosæ referat: lu/ xta illud Seneca. non facit nobilē atrii plēnū fumosis imaginibus. Subscriptor quoq; accedit. M. Tul lius q i p̄fōne scribens inquit ob/ rep̄siti ad honores error hoium cōmendatione fumosarū imagi/ nū. quare simile habes nihil p̄ter colorē. V̄sitatissimū aut est & magnis p̄priū. ut piratæ lenones gladiatores famosi dicāt. hoc ē ifames & uitæ turpitudinē notatissimi. Immatris desiderii. Ex quotidiano negotio ducta sentētia. quoti/ die. n̄ uidemus parētes ire obuiā desiderii filiorū p̄propis qdā modificatiōē. ut moneat qdā melius fieri si differat. q̄ si statī pagat. sic Iulius Virgilius cohibet turnū ferociētē. NAM & diē hāc dicebāt a primario sacerdote. ad leniēdū Apulei desiderii: quē ut pote festinantē oīs dilatio & mora torque bat. VTRAq; culpā uitare. Videlicet ne nimis audius festinare: & ne uocatus nimis cōrumaciter remoraren. Quāquā corrige quēquā. NOxā latalē. Implicata phrasis hoc itellektu nullus ē sacrodo tū tā temerarius ne perditæ mētis: ut audeat sine iussu deæ subire ministeriū sacerdotale. & p̄miticulū mortifere irato numine cōtraheret: q̄ nō iubente domia uellet sacra tractare sacrilegiū cōmitteret & noxā hoc est culpā exitiālē contraheret. & ex culpa supplicii. INdeæ manu. Vt ante dictū ē: hæc eadē dea est Regina manū. quæ iserorū deplorata silētia nutribus disp̄sat. TRAditiōē. Quādo quispiā tradit i tutelā deæ. & obseq̄o religionis destinat: ea traditio fit qdā q̄si uoluntaria mors: dū uita a iū pphana trāsitur ad religiosam: ut tūc hō reāsci uideat. salute data numinis p̄sidio. uel hoc dicit Sacerdotes eligi ab ipso deæ numine eosq; iam hāc uitam pegerunt suntq; inconfinio uitæ ac mor/ tis constituti: & ita tūc quodā modo renasci uidētur: & salute p̄ario data p̄tūi. LVcis lumie. Lego limine sic Virgilius ifantūq; animæ flētes in limine primo. Quis qbus. Post sunt. corige possint.

COMMITTI silentia: Sæpe diximus nulla re magis mysteria cōmendari quā silentio. hinc Tertullianus omnibus inquit mysteriis silentiū fides adhibetur famothraci & eleusina reticentur. ELICERE. Legēdū est eligere. & est ordo ac sensus: numē deæ soleat eligere cōstitutos in ipso lucis finitae limine.

ERGO igitur supra dictūq; ueteres p̄ticulas has multiplicabāt. & est archaismos figura. NVN Nūcupata. Nominatū dedicatū promissum. nūcupata pecunia dicitur nominata. certa nominibus proptius pronuntiata. Itē uota nūcupata dicūt q̄ magistratus. cū in prouinciā profisciscūt faciant. Santra ait nūcupata significare q̄ promissa testificata recepta sint. CIBIS prophanis ac nefariis temperare. Cum uita clericorū discreta eē debeat a uita laicorum. ut thelephorus inquit: merito sacerdotes & candidati religionis abstinerere debēt a cibis prophanorū. hoc est eorū. qui religiosi nō sunt: apud ethnicos costū nō gustabāt sacerdotēs ifidis & cybeles. efusus carniū & uini potus specialiter interdicitur sacerdotibus: de quo paulo mox dicemus copiosius. nefarii autē cibi dicūtur: qbus sacerdoti uenias nephas est uesci. Nefarios. Nefarius moti Varro & Nōius sceleratos dici interpretantur tanq̄ ne fare quidē uti debeāt. Vnde qui indigni sunt qui uiuāt nefarii uocantur. PEDIANUS Asconius. nefandū inquit est non fandū. Nefariū qđ sacra polluit. sare pio solita celebrari. Ergo nefarii sacrilegi dicunt. q sacra polluūt. AD arcana peruadere. Nihil sic acutē mentis operatur. q frugalitas in esu. & sobrietas in potu. Apollonius tyaneus potu aquæ dicebat ingeniū uegetari. fieriq; purgatius atq; diuinus: ut merito sobriosus atq; abstemius facilis posse uideatur aspirare ad religionis arcana noscēda. q helluonibus. uinolentisq; nō patēr: quorū mētes quibuscūq; quasi adipibus inuolutæ curuātur in terrā neq; caelestia suspicere possunt. IN tētis. lego intētis. PROBabili taciturnitate. Silētio religioso. Qui facris iniciātur īprimis loquitarī dediscūt. tacere cōdiscūt. & pythagorica taciturnitate se se religiōi idoneos approbare. Orpheus ab his quos iniciabat exegit ne prophanis auribus religionis secreta pderentur. Quot dies. Quotidiū. & ut ueteres dicebāt quod diebus p singulis diebus: sicut dicit quot annis: quod mēsisbus. OBibā. adhībā. peragebā. PROlatione. Dilatione procrastinatiōe. COMpetitiones & cerimonias intelligere uidetur. q apparatus necessarium ad cerimonias. & religionem auspicandam. IPSVM mithram decernit. Non temere mithram sacerdotem appellat. sed mystico intellectu. alludens uidelicet scite & callenter ad nomen solis. qui serapis & osiris est quem mithram persæ appellant. Strabo in xv. persæ inquit cælum louem putant. colunt solem quem mithram uocant. Item lunam & uenerem. & ignem. & tellurem. & uentos. & aquam de hoc intellexit Papinius in primo thebaidos illo uersu. indignata sequi torquentem cornua miham. ubi lutatus interpres inquit sol apud achamenios titanapud assyrios osiris. apud persas ubi in antro coitur mithra uocatur. hostanes quoque refert solem proprio nomine mithram dici. persarum mos est ut per mithram idest solem iurent: sic apud Plutarcum artoxerxes iurat. πρτορ. μισρα. idest per solem. Suidas inquit. μισρα. πο. οὐρανῶν οὐτρεσσαι εἰρηαι τορ ληιορ καὶ τούτω ευουσι πτολλασ ευοισ. persæ autem uident mithram esse solem. cui multas hostias sacrificāt: hinc mithriaca sacra dicuntur. osiridis siue solis sacrificia. de quibus helius lampridius i uita commodi sic scribit. Sacra mithriaca homicidio uero pollutū. illuc aliquid ad speciem timoris. uel dici uel fingi soleat. scitissime igitur mithrā Lucius appellat sacerdotē primarium. quasi solis lunæq; antistitem. quorū deorū numia & sacra iter se cognata sunt & cōmunia: Mithrax persarū gēma est cōtra solem uarie refulgens. Stellarū consortio. cōsimile est illud Persianum. Nescio quod certe est. quod me tibi temperat astrum. Mithrax nec absimile illud Orarianum. utrūq; nostrū incredibili modo cōsentit astrum. QVIS. Quibus gemma.

Sūmatif SVMmaris dea. Præpotentis ifidis: dicimus summates summæ conditionis & potentia infima
ifimatis tes infimo loco natos. Plautus in sthico summates uiri summi accumbent: ego infimatis, infimus.
RECREAtus animi. Pro animo, sic ueteres loquebantur: ut supra dictum est. sic & Flaccus in ar
 gonauticis tandem animi incertum dixit, & Terentius falsus animi pro animo, ut exponit Dona
 tus scribens esse antiprosin ueterum, ut casus pro casu ponatur. **CONT**endo, Pergo. **COM**mo
 dum prodeuntem. Tunc tunc eo ipso tempore, ut sæpe iam dictum est. **CONTIN**uatus, Suble
 quens. **O**Luci, Verba summi

facerdotis ad Luciū Apuleiū:
 quibus eum felicem appellat
 tanquam ipsi deæ gratum, a qua
 dignus iudicatur religionis ob
 sequio. **AVGV**stum, Venera
 bile, & sacrosanctum. **DEAE**
 multinominis. Supra explicatū
 est deam hanc merito multino
 minem dici, quam totus uenera
 tur orbis nominibus uariis.

PISSIMIS. Si credimus, M.
An piissi Tullio piissimus latinum nomē
 mus lati non est carpenti. M. Antonium,
 ne dicit, tāquam parum latine locutum,
 qui piissimum hominem dixe
 rat, uerba Ciceronis ex. xiii. An
 toniana hæc sunt: tu porro ne pi
 os quidem sed piissimos quæris
 & quod uerbū omnino nullum
 in latina lingua est id propter tu
 am diuinam pietatem nouum
 inducis. Verum posterior scri
 ptorum ætas latinitate donauit
 in uocabulum, quibus dictio hæc

Adyta.

Santa
sanctoga.

optanea
Seclusa.

Litteræ
ægyptio

ru sacræ.

Hierogli
phicæ.

Vultur
natura.

Apis rex.

Annus
draco.

Accipiter
res cito
facta.

usitatissima, pientissimum quoque idonei Auctores usurpant. **INS**inueris. Quasi per insinuatio
 nem inferaris admittarisque. **COM**ISSIMUS. Suauissimus facillimus affabilissimus. **APER**
 tionis ministerio. Hodie nostri sacerdotes ritu quodam solemnī & uerbis religiosi aperiant tem
 pli fores matutinumque officium peragunt in ecclesia. **DE**operis adyti. Adyta sunt sacraria intem
 pli: ad quæ nullus nisi sacerdos summus accedit. Vnde ex græca interpretatione nomen namque
 αὐτοῖσι ὁ ἱερεὺς, id est particula priuatiua est, & αὐτὸς ingreditur Virgilius æternumque adytis
 effert penetralibus ignem. Tale erat hierosolymis in templo sacrarium sanctitatis: quod sancta san
 ctorum uocant: quo solus semel in anno princeps sacerdotum solebat intrare: non sine sanguine:
 quem pro se offerret, & populi delicto. Vt refert egesippus libro quinto & uir auctor est Iosephus inti
 ma templi pars inaccessa & inuoluta, & inuisibilis omnibus habebatur sanctique sanctum uocaba
 tur. Olim Pompeius magnus sancta sanctorum, non ut uenerator sed ut prophanator intrauit. **R**e
 fert Liuius habita de bacchanalibus quæstione senatum decreuisse ne qua sacra in operto fierent.
 opertanea sacra ut iam diximus, appellant quæ in operto fiunt, seclusa quoque dicebantur: quæ græ
 ci mysteria appellant. **PARTIM** huiuscemodi animalium. Religiosa ægyptiorum uolumina de
 signat. Quæ ex charta hieratica, id est sacrata conscribuntur. In his litteras ignobiles perscribebant
 notis uolucrum ferarum aliarumque rerum prænotatas: quas sacras uocant: quas Marcellinus Ma
 crobius cæteri hieroglyphicas nominari tradunt: quibus & obeliscos isculptos habebant: hinc illud
 Plinianum ex. xxxvi. ubi de obeliscis mentio, & enim sculpturæ illæ effigiesque quas uidemus ægy
 ptia sunt litteræ. De his litteris: quæ singulæ singulis nominibus seruiebant: & non nunquam signi
 ficabant integros sensus. Cor. Tacitus sic scribit primi per figuras animalium ægyptii sensus mentis
 effingebant: & antiquissima monumeta memoriæ humanæ impressa saxis cernuntur: & littera
 rum semet inuētores perhibent. hoc idem Lucanus eleganter expressit his uersibus. Nouerat & sa
 xis tantum uolucresque feræq; sculptaque seruabant magicas animalia linguas. Vt autem tota res
 planius liquecat subiicienda sunt ex celeberrimis auctoribus exempla: qui tradunt per uulturem in
 litteris ægyptiorum sacris & consequenter ignobilibus naturæ uocabulum significari: quia mares
 nullos posse inter has alites inueniri rationes memorant physica: per figuram apīs mella conscien
 tis designatur rex imperans cum iucunditate. Annus indicatur picto dracone caudam suam morti
 dente, quia in se uertit. Idem scribunt accipitrem Denotantes rem cito factam, quoniam accipiter sit

inter aues uelocissimus, crocodilus malū significat, multaq; consimilia ne infinitus sim Annotata re Crocodi
 perio quibus nunc libros ad cerimoniarum arcana pertinentes prænotatos fuisse tradit: ne scilicet a lus malū
 prophanis talia nosci possent. **COM**pendiosa uerba. Verba compendiosa & litteræ dicunt quibus sin
 gularis integri sensus significantur. **IND**idem. Ex libris illis: quorū lectio erat impenetrabilis, &
 imperuia curiositati eorum: qui nō forent iniciati illis enim solis erāt cognobilia. **C**apolatim con
 deis apicibus. Figuras exprimit iteratarum litterarum quæ instar capolorū colligatæ implicatæq; ita

compensiosa uerba suggerātes: partim nodosis: & in
 modum rotæ tortuosis: capreolatimque condensis api
 cibus: acuriositate profanorum lectione munita: in
 didem mihi prædicat: quæ foret ad usum teletæ neces
 sario præparanda: Et protinus gnauiter & aliquanto
 liberalius: partim ipse: partim per meos socios coemē
 da procuro. Iamq; tempore: ut aiebat sacerdos: id por
 stulante: stipatū me religiosa cohorte deducit ad pro
 ximas balneas & prius sueto lauacro traditum: præfaz
 tus domini ueniam purissime circūrotans abluir: rur
 sumq; ad templum reductū iam diebus diei partibus
 transactis ante ipsa deæ uestigia constituit. secretoque
 mādatis quibusdā quæ uoce meliora sunt: illud plane
 cunctis arbitris præcipit. decem continuis illis diebus
 cibariam uoluptatem cohercerem, neq; ullum animal

quasdā cōsecrationes theurgicas, quas teletas uocāt idoneā fieri. Apud Platonē in secundo de re publi
 ca legimus libros circūferri musæi & orphei secūdū quos sacra celebrāt psuadētes nō priuatis solū ue
 rū ēt ciuitatibus solutiōes & purgatiōes scelerū p sacrificia cū ludorū oblectamētis fieri, & uiuētibus
 & defunctis: q̄s teletas, expiatiōes uocāt: quæ nos ab illis, quæ illis mala sunt liberēt. De teletis apud
 Platōicos philosophos frequēs mētio. Scribit Porphyrius teleris solis & lunæ animas nō purgari, ut
 hinc ostēderet nulloq; deoq; teletis hominē posse purgari. Suidas docet τελετή hoc ē teletā ēē sacri
 ficiū maximū, & p̄ciosum ex eo dictū q̄ multa i teletis absument, τελεῖν, dicitur græci τὸ ἀεὶ πρὸς
 hoc est summere & ipendere. **G**NAuiter, celeriter & strenue. **S**VEto lauacro. Vt mūdus pureq;
 lautus: purissimæ religionis sacris initiaret. Græco uocabulo Nympha appellamus lauacra & ita Io
 sephus interpretatur. Suidas tradit Nympha dici λουτρά, lauacra Iulius capitolinus in uita gordia
 norum sic refert opera Gordiani Romæ nulla extāt præter quædā Nympha & balneas, ubi Nym
 phea accipimus pro lauacris, & thermis: quæ posteritatis causa a principibus extruebātur. Fedissime
 labuntur hi & cecutientes hallucinantur, qui existimāt Nympha apud Capitolinum significare cu
 bicula nuptialia. Non enim nego πύλας τοῦ ἱεροῦ, πύλας τῶν ἱερῶν, sponforum sacrarium, sed hanc si
 gnificationem haud quaquam conuenire cum intellectu capitolini asseueranter affirmo. **D**OMi
 ni. Purior lectio est deum pro deorum. **CIR**CVMR Orans. Ouidius roratis lustrauit aquis. M. Ablutio
 Tullius i legibus præcipit ut casti diuos adeamus: & aspersione aquæ labes eluamus: quod & ad ani
 mos purificandos refertur, ex instituto priscorum sacrificaturus diis superis corporis ablutione pur
 gatur, cum uero inferis litandum esset sola aspersione utebantur. **C**ONstituit, Statuit collocauit.

Quæ uoce meliora. Id est quæ sileri melius est, & ita ostendit non esse in uulganda arcana sacrorū.
CVNCTIS arbitris. Id est coram omnibus, ut cuncti audirent spectarentque. **D**ECEM diebus.
 Superstitio priscorum decem dies puros castosq; dedicauit Iliacæ religioni: hinc illud Propertianū
 cynthia iam noctes est operata decem. Liuius scribens de matre filium iniciatura bacchanalibus sic
 refert: Decem dierum castimonia opus esse. Decimo die cenatum deinde pure lautum in sacrarium
 deducturam. Idem docet eum qui iniciari uolebat per aliquot noctes secubuisse a foemina comple
 xu: religionis causa. Ouidius quoq; in sacris cerealibus tradit secubitus usurpari solitos, ut, foemina
 solæ in uacuo toro per aliquot noctes secubarent. Apud ueteres cerimonie denariæ dicebantur: qui
 bus sacra adituris per decem continuos dies certis quibusdā rebus carendum erat: nūc Lucius no
 ster denotat ei ieiunium indici solitum decem dierum: qui sacris ifidis iniciari uellet: sic hodieq; no
 stri sacerdotes cibis ganeatis interdicuntur causa religionis. uerum cum ad diem festum uenerit sa
 turantur ad uomitum: Quorundam gulosa abstinentia est: ut scilicet ab esu panis & carniū tēpe
 rantes farciantur bellariis: & martiū panē pro frumentario pane deuorantes de ieiunio glorientur.

ESSEM. Comestem comedere ab edo, es, inclinatum uerbum. **NEQUE** ullum animal. Priscis temporibus, nec carnibus uescebantur, nec animalia diis imolabant: sed liba & fructus melle coccinatti & teraq; huiusmodi sacrificia pura diis offerebantur, nam uelci carnibus ut iquit Plato libro vii de legibus & deorum aras pollueret sanguine impiu uidebatur: & haec fuit orphica uita & pythagorica in animarum quippe omnibus uescebant: & ab animalibus omnibus abstinebant. Dicit archus peripateticus antiqua uita, quos inquit nullum animal occidisse. Esset iudeorum philosophi, de quibus Hieronymus Iosephus eusebius multa diligentissime scripserunt: abstinebant tamen animalibus multis tamen prorsus omni continentia, denique ex ipsa uita temperatissima atque ueritatis studiosissima & deo deuotissima inter eos multi futura praesagebant: prophetaeque nominabantur. Porphyrius Platonius libro quarto de sacrificiis auctor est uita aeterna contineri sanctimonia abstinentia ab esu animalium: sicut inquit magnus lapis animam quasi quadam tradit ferrum. Quod rapit ferrumque natura grauissimum leue euadit eleuaturque spiritu magnetis: ita qui ad deum eleuari cupit, non debet querere nutrimentum carni: quo saginatum corpus mentem impedit: nutritusque diuinitate naturalius deo coniungitur quam magneti ferrum. Sed utinam absque cibo penitus atque potu agere uitam potuissimus, ut corpus cohibentes optimis statim rebus coniungeremur: in quibus & deus existens ita deus existit. Demochares ait uiuere imprudenter imperiter ipse non tam male uiuere est quam diu mori: si uis perfectus esse ut uerbis Hieronymi utar melius est saginare animam quam corpus. Potus uini carnisque saturitas seminari libidinis est. Idem Porphyrius, sed & cheremum stoicus & Hieronymus noster narrat antiquos aegypti sacerdotes ex eo tempore quo coepissent diuino cultui de seruire, & carnibus & uino se abstinuissent, qui oua quoque & lac in cibis uitauerunt: quoque alterum carnes liquidas, alterum sanguinem esse dicebant colore mutato: in templo eleusine cereris tria tantum praecipua de triptolemi legibus celebrantur, honorandos parentes uenerandos deos carnibus non uescendum, in decretis canonicis. D. xxxv. & in ueteri testamento scriptum legimus, quod sacerdotes qui ministrant in templo dei prohibentur uinum & ficeram bibere, ne ebrietate grauentur corda eorum: ut sensus uigeat semper & tenuis sit: item, xliiii. Discum uinolentus esse prohibetur gula intemperantia nequaquam habere permittitur: neque enim ebrietas prohibetur, & uoracitas permittitur utrumque improbat, unde Hieronymus uenter inquit & genitalia sibi inter ipsos uicina sunt: ut ex uicinitate membrorum confederatio intelligatur uitiorum. Sacerdoti itaque de altari uiuere non luxuriari permittitur. Comestiones & ebrietates tam pestiferae abdicant: interdiciunturque. In uini uocabulum Apuleianum elegantissime fictum pro abstemio, & eo qui uinum non bibit, inuinius enim dicitur quasi sine uino, ut in uini sine uia, candida tamen autem religionis inuiniu hoc est abstemium & hydropotam, aquae potorem esse debere sanxit uetustas: & dudum explicauimus. Apollonius Tyaneus, apud philosophum docet se aquam semper bibisse neglecto uino autem potiores aquae somnum leue capere neque uertigines ullas pati quibus uinolenti afficiuntur, praeterea anima inquit a uino pura facilius conspicitur somnia uaticinatione quam apud homines diuinissima existimatur: ob hoc dixit sidonius apollinaris De Tyaneo apollonio scribens lege inquit uinum a diuitibus ambitum nec diuitias ambientem, cupidum scientiae continentem pecuniam, inter epulas abstemium, error est in codicibus impressis in quibus legitur inter epulas abstemium cum legi debeat inter epulas abstemium. Quis quibus. Diuino uadimonio, sicut uadimonium praetoris est ad quod ex iuris formula sisti debet reus, ita uadimonium dicitur diuinum quo sisti debeat Lucius noster, post exactos decem praescriptos abstinentiae dies furus in numero sacratorum, translatio est a uadimonio praetorio de quo supra abunde dictum est. Cuius uates, ad occasum flexus, & in uespera praecipit. SEMOTIS per sanis, sequestratis omnibus irreligiosis, iuxta illud poetarum procul procul esse prophetae conclamant uates totoque absistite loco. CONTECTU amicimino, hoc quoque tempore sacerdotes nostri dum inicianter sacris religiosis Amiciuntur amicimine hoc est camissia siue tunica lineata, ad ea quae superius hoc eodem commentatio copiosissime annotauimus, de lineae ueste sacerdotali: adde & hoc quod scriptum legimus in ezechiel cuius uerba subiciam: quae sunt haec, cum ingredietur portas atrii mei interioris: uestibus lineis induetur: nec ascendet super eos quicquam laneum, quando ministrat in portis atrii interioris intrinsecus uitae lineae erunt in capitibus eorum, & foeminalia linea erunt in lumbis eorum. In leuitico moyses cum ante fores tabernaculi lauisset Aaron & filios eius: uestiuit pontificem subuola linea: accingens eum balteo: & induens eum tunica hyacinthina: & desuper humerale imposuit, cydari quoque textit caput, uest autem cidaris: ut graeci scriptores tradunt: tegumentum capitis quidam ex capillis id textum autumant, nonnulli pileum regum perferum cidarim esse dicunt, a quibusdam tiara creditur, alii coronam: alii strophion sacerdotale esse contendunt, Noegeum antiqui uocant uestimentum candidum

DICEREM si dicere liceret mos hic scriptorum ferme omnium, quod peculiaris est: ut arcana cerimoniarum nec uelint nec audeant in uulgus edere tam non liceat prophanis nosse mysteria deorum: in quibus nulla maior quam fides silentii debeat. Herodotus scribit se in colloquio cum aegyptiis sacerdotibus fuisse multaque ab his edidicisse ad rem diuinam pertinentia: quod minime enuntianda esse ait Theodotus tragœdiarum poeta Theodotus cum non nulla ex iudaica scriptura mysteriis ad fabulam quadam transferre uellet luminibus captus est. Theopompus quoque quod caperat non nulla ex lege diuina transferre, in graecam linguam. Illico turbatio quadam mentis & a percussus est, unde magnus

ret cognoscere: si liceret audire, sed parem noxam contraherent aures & linguae illae temerariae curiositatis. nec te tamen desiderio forsitam religioso suspensum angore diutina cruciabo: igitur audi, sed crede: quae uera sunt. Accessi confinium mortis: & calcato proserpinæ limine per omnia uetus elementa remeavi. nocte media uidi solem candido coruscantem lumine. deos inferos: & deos superos. Accessi coram & adorauit de proximo. Ecce tibi retuli: quae quauis audita: ignores tamen necesse est: ergo quod solum potest sine piaculo ad prophanorum intelligentias enunciarum referam. Mane factum est, & perfectis solemnibus praestiti duodecim sacratus stolis, habitu quidem religioso satis: sed effari de eo nullo uinculo prohibeor: quippe quod tunc temporis uidere praesentes plurimi. Namque in ipso odissimae meditullio: ante deae simulacrum constitutum tribunal ligneum iussus superstiti: byssina quidem sed floride depicta ueste conspicuus: & humeris depedebat:

quae ineffabilia sunt, nec licet homini eloqui, quae etiam audita non intelligatur, cum sint supra captum intellectum mortalium. PROserpinæ limine, limen proserpinæ hostium est mortis & introitus inferorum. SINE piaculo, sine scelere. PROphanorum quoque introitus non sunt. DUODECIM stolis, Attre/Stole sacerdotales. SROLATUS pudor. Xii. Panes signa zodiaci. Namque in mysteriis iudaicae ceremoniae duodecim panes in mensa positi significabant circulum duodecim signorum, atque annum duodecim mensibus diuisum, septem uero lucernae in Septem ipso candelabro septem planetas indicabant, in sacris litteris numerus duodenarius refertur ad duodecim tribus israeliticas: & in apocalypsi iohannis legimus amictos stolis albis nuncupari puros, & candore mentis immaculatos. Legimus apud auctores graecos pulcherrimum esse somnium fere σπολυ/σπλευκη/σπλολam candidam, contra stolam purpuream portendere longum morbum ornari stolam in somnis la regia signat λυσιπ/ε/πιδω/σπιδest spei solutionem. NVLLO uinculo, Nullum inquit uinculum religionis est nullum interdictum quo prohibear enunciarum de ipso habitu uestitumque religioso. BYSSINA uestis, MEDITVLLIO, In ipso medio. SVPERSTITI, steri super tribunale iussu sacerdotis. BYSSINA uestis, ueste conspicuus, Byssinam uestem lineam intelligit a bysso quod genus est lini tenuissimi de quo supra diximus, Iosephus libro sexto belli iudaici scribit sacerdotes ad altare templumque accedere soli Byssus ros omni uitio carentes ueste byssina amictos maxime uero uino abstinentes ac sobrios religionis metu: nequid res diuinas faciendo peccarent. Dicimus & byssinum absolute pro uestimento lineo: Purpura in Apocalypsi: erat uestitus byssino albo & mundo. Byssinum capitur Plinio pro insectu praecioso: mare & colore qui ex cocco tyrioque commixtus sit. SED floride depicta, Inter uestes sacerdotales prisco Hyacinthum est & illud uelamentum: quod hyacintho & Byssio & cocco & purpura uariatum mirabili opere thus textum uisebatur: quod elementorum causam designabat: byssus enim terram declarat: eo quod linum aer, oriatur ex terra, purpura mare eo quod piscium sanguine coloratur: aer hyacinthi colore significatur, coccum ignis

PONE tergum, post tergum. **TALORum** tenus, usque ad talos, denotat autem tunicam talarem sacerdotalem, cui consimilis uideri potest illa quam describit Iosephus libro tertio antiquitatu, princeps sacerdotum super induitur tunica de hyacintho facta: quæ & ipsa talaris est: quæ Zona constringitur, coloribus prædictis: floribus exornata auro contexta uariata ornatuque in fimbriis eius est, ita ut iter duo tintinabula malū granatum habeatur: itemque inter duo mala granata tintinabulū. **TALARIS** tunica græco nomine dicitur poderis, Cuius mentio fit a Iohanne in apocalypsi: & meminit Hieronymus: de qua sic scribit Suidas *πῶδ' ἄρ' ἔσ' ὡς πῶδ' ἰσ' ἄρ' ἔσ' ὡς* Xi τῶν, id est poderis. Tunica usque ad pedes dimissa ē. **CHLAMYda** ad pedes dimissa ē. **CHLAMYda** ut supra, ex priscorum consuetudine, declinatur, recto casu, **chlamyda** tanquam nomen sit primi ordinis, sicut & cassida a priscis dicta ē cassis. **CIRCUNNOTATIS** aialibus, ante dictum est sacras ægyptiorum litteras animalibus denotari, aliarumque rerum imaginibus. **DRAcones** indici, Denotat in ueste fuisse dracones cum gryphibus intermixtos, bono autem epitheto hæc distinguntur, namque apud idos immentis sunt dracones, cum immanibus elephantis pari periculo in tuam perniciem bellantes: quorum diminutio comoritura eleganter Plinio dicta: simul enim coccidunt, & comoriunt: gryphes uero hyperborei cognominantur: quoniam in hyperboreis montibus nascuntur: quos haud procul ab ipso aquilonis exortu esse produnt: eruentes ex cuniculis aurum: propter quod bellum illis assidue est cum Arimaspiis, quos uno oculo in fronte media insignes tradunt: itaque gryphibus aurum custodientibus, & Arimaspiis rapientibus atrox dimicatio, sunt autem gryphes ex uolucris genere ferarum cætera parte leones alis & facie aquilis similes. De felicitate hyperboreorum fabulosis celebrata miraculis scribunt omnes: quæ gens ultra aquilonem sita felix anno so degit æuo: regio africa ē, felicitas temperie: omni afflatu noxio carens, domus his nemora lucique & deorum cultus, uirginitas gregatimque discordia ignota & egritudo omnis: ibi cardines mundi esse creduntur: extremique siderum ambitus luce semestrali medius fecere eos iter utrumque solem. Antipodum occasum, exorientemque nostrum, ob hoc dixit Lucius noster quod gryphes generat mundus alter: quoniam hyperborei ad antipodes spectare traduntur in collimitio nostri mundi: & alterius collocati: quod tamen fieri nullo modo posse Plinius noster affirmat. **HANC** olympicam, celestem & diuinam & olympiis diis dicatam. Deos autem olympios Iuppiter appellauit illos tantum qui sibi in gigantomachia affuerunt: ut hoc cognominis honore bonus a malo internosceretur: ipse quoque Iuppiter inter cætera cognomina olympius nuncupatur: de olympiade: quæ est ut græci dicunt *τῆς ὀλ' ἑτηρικῆς ὀλ' ὀλ' ὀλ'*, quadrienni cetera mens scribunt omnes: nihil notius. **SACRATI**, Sacerdotes. **FLAMMIS** adultam ardentem, larga flamma intelligit: nam & adolere significat cremare in sacris. **EXORNATUM**, lege exornatum, ut constructio congrua sit, se autem exornatum dicit ad instar solis, quia coronatus erat corona palmacea: Cuius solia radios solis representabant. **INUICEM** simulacris, sicut simulacra & statuae exornatae constituuntur in populi conspectu, ita Lucius exornatus irus, & mox tanquam simulacrum sublati uelis populo exhibetur. **NATALIS** sacrorum, Natalis sacrorum dicitur ille dies: quo quispiam consecratur sitque sacris initiatus: quem non minus religiose celebrare debemus quam diem natiuitatis: quoniam ex illo uita tantum, ex hoc uero uita religiosa & sancta producitur. **NATALEM** autem solitum antiquitus solemniter colique ignorat, quo lautiore conuiuia & festa fiebant quæ. **M. TULLIUS** natalicia appellat a natali celebratione natalis diei, quo & munera missitantur. **QUI** iniciantur sacris dicere possunt, hic nobis natalis erit, & illud hæc uitæ genitalis est origo. **IEN**traculum religiosum, quod multa dii boni in nostra religione consimilia sunt religioni ethnicorum: quod multi ritus prope germani: de quibus plura alias: quorum iam magna quoque pars superius explicata est: ex quibus & hic est: Nam quando nostri sacerdotes consecrantur: quoniam sacerdotes aliquid adipiscuntur: consueuere ientaculo non tam religioso quam guloso accipere symmistas, i. consecratos: ut auspicentur introitu sacerdotalem. **TELETA**, sacri facii sacerdotalis siue expiationis purificationisque necessariae: de qua supra dictum est abunde. **INEXPLICABILIS**, inenarrabilis, & ob hoc maxima: quæ ob magnitudinem explicari uerbis non posset.

IRREMERABILI beneficio, beneficium maximū cumulatissimum, quod dicitur, dicitur decet
 irremunerabile: quod, si tantum erat, ut nulla unquam remuneratione repelli possit irremunerabile, n. rabile
 id est quod ob magnitudinem remunerari non possumus nec parari rependere nec ullo modo dis-
 solvere semper obligati semper obnoxii. Pigneratus, macipatus obligatus additus. SVPPlicue Suppli-
 Suppliciter aduerbium priscū est. GRATIS lege gratiis. DOMITIONEM. Tādem igitur domum i-
 patriā ad meos redire constitui: quis me retinacula firmissima retentarent: quae abruptum difficile
 erat cum a dea deorum cultu atque con-
 spectu ex desiderio diuelli abdu-
 citur: negre dominationē dicimus quā
 itionē domū ut supra. Detrusis: le-
 go deterrissimis, absteris. SERmo-
 ne interficiēs ille sermone interficit i-
 tercipitque: quae uerba premere non po-
 test singultu praesens & merore
 confusus, quae impedimentibus lachry-
 mis uerba singultantia deuorat
 & absorbet. TV quidē sanctae
 uidere in Lucio nostro orationes
 diuinas tam sancte tam graui-
 ter tam sententialiter compositas ab-
 solui: ut nihil religiosius dici qui-
 quam possit: ut Apuleianae praeca-
 tiones possint commodissime ap-
 tari ad diuinā christianorum: ut quae
 quid hoc in loco dicitur de luna si
 ue iside, idem religiose & condu-
 center debeat uirgine dici possit
 inumeri sunt hymni praecationes
 orationes compositae a doctissimis
 ad diuinam uirginem, sed nihil est
 quod bona cum uenia illorum di-
 ctum sit cum hac Apuleianae praeca-
 tione comparandum: haec doctrinae
 & elegantiae omnis est refertis-
 sima, hac rogata dea nostra non minus placatur fieretque propria: quae omnibus sanctorum orationibus
 spectat dictiones, pensata sensus perpende mysteria, uidebis nihil quicquam absolutius posse ex cogitari: di-
 gnāque esse precem quae sacris nostris inseratur, & ad exorandam christianam sectam sospitaticum quoti-
 die peculiariter adhibeatur: sed iam uerba ipsa sancta & pura dispiciamus. MATRIS affectionē, quid
 maius in laudem deae nostrae dicitur, quae quod materno affectu & indulgentia nos foueat: quae benigna
 mitis indulgens, inde ac piissima mater casibus nostris opituletur nec benefacere ullo unquam tempo-
 re cunctetur, cui eximia propter merita cognomen indidimus maternae uenerationis: quae christi-
 nae mater ac sospitatrix passim appellatur. FATORē retractas licia, dicitur numē deae posse fatalia decreta
 rescindere uel saltem remorari, ita ut filia peccat, quae iexorabiles aiunt retractet: progetque sicut ezechiae fara-
 iānos, xv. sunt, prelatā plōgaratque, noīe aut fatore, quae tria sunt tres quoque peccata significat: quae plato & ploti-
 nus filias αἰσχρογῆρας, necessitatis eē dixerūt quae lachesis praeterita, cloto praeterita, atropos futura percurrer-
 ē sententias iouis orthographae studio ueritatis excipiūt, ut potest librariae super Archiuique custodes, uel
 itellige quae numē Isidis potest melius referre retores quoque filia parcarū ut uidelicet si peccata dira mortali-
 bus moliant ea: i felicitatē numinis potētia cōuertāt. LVMIAS solē, uidetur ostendit deā hanc eē itelli-
 gitque parētē regē naturae: ac opifidē deū sumū: cuius nutu cūcta fiūt: quae principia fines, & media regē oīum
 penetrat: quae illustrat solē rotat mūdū quē patrē & architectū huius orbis, pñciat alioque lunae nō cōue-
 nit: ut solē illustrare dicat, cū ipsa a sole lumē mutet: nec luna rotat orbē sed ipsa i orbē statim moribus
 rotat: deique lunae maiestati ista nō cōueniūt: quae hic explicat nisi mystico intellectu praedat, itaque haec ad
 ad ultramūdā deū referēda sunt, quae genitor regē oīum ē beatificus, optimus, maximus, idicibilis ino-
 minabilis, quae siue masculino genere siue foeminino dicatur nihil refert, cū in rebus diuinis nō sexus sed
 potestas maiestas quēda sit. TIBI respōdēt sidera, motus siderales tibi cōsentiūt atque obsecrāt, res-
 ponderent cōgruere: & cōsentire: unū & responsus, p cōueniētia dī & cōgruētia ac cōsensu: VICTRI-
 uius symmetrica ē ex ipsius operis mēbris ratae partis responsus. FLUMINA speciosior lectio ē, flami-
 na ut dicat flamina hoc est uentos deae nutu spirare nō ignoro & ex fluminibus auras spirantes senti-
 ri unde Homerus & Plinius aura antelucanas e flumine semper insalubres esse tradiderunt, De nilo
 auctores annotauerunt quae contra fluminum naturā nullas spiret auras quasi anauros, siue auras sit anauros.

Morus sapientif-
sima ar-
borum! **GER**minant semina quaedam arbores terna germina edunt ut robur & abies: & larix ferotino quāda
frigore: ob id dicta sapientissima arborum. **AVES** caelo meates. Tres exornationes iuncti locata. Ilo
colon. i. compar omioteleuton similiter definēs omiopototon similiter cadens: quibus. si cōmode col/
locata fuerint rareterq; interspargatur tāq; luminibus distinctis illustrabimus orationē. **BE**luar pō
to natates. in pōto hoc est mari beluar sunt omnis generis: mōstrificae & enormes: & ut tradit Plini/
us vulgi opinio est quicquid nas-

Belluo
sus occe-
anus.

ca in pte naturae ulla: & in mari
esse. praterq; multa quae nūq; ali
ubia beluarum & multitudie &
magnitudine beluosus Oceanus
oratio flacco eleganter dictus. in/
ter ceteras maris belluas sunt ba/
lenae pristis phyleter. rotæ orcae.
NEc ora mille. Scilicet sufficiunt
sumptū ex poetica illa locutione.
non mihi si linguae centum sint.
orag; cētum fereat uox ab Home/
ro partius dictū. Δεκα γλωσσῶν
Δεκα τοῦ ὁράει. Decem linguae
decem ora. **Q**uod solū potest
pauper. non hecationibus: nō au/
ro non argento pauper deum co/
lere potest: sed pura mēte & corde ca/
sto & cogitatione idiuidua: quod
sacrificii genus & culturae praesta/
tūrum se Lucius noster sponder:
& n. homines tenues. unum ha/
bent colendi dei locum mentem
scilicet & imaginationem: uel in/
cero animo deum adorēt: Deum
imagentur: **Q**ui uerus est Dei
cultus legitimusq; sacrificium.
PEctoris secreta. cōsimile est il/
lud persianū. cōpositum ius fusc;
animi sanctosq; recessus mētis. &
inconditum generoso pectus ho/
nesto. **ME**um iam parētē. Me/
rito sacerdotem a quo cōsecratus
fuerat parētē. uocat: quasi aucto/
rem secūde natiuitatis. ut iterum
quasi renatus fuisse uideatur: quā/
do sacris iniciatus est. pterea patrem religionis cā & ætatis sacerdotem appellare solemus: qn et pce/
ptores hoc noie dignamur cū mentium parētēs sint sicuti patres corpora. **Q**uod deū. legēdū pu/
to eū. ut a sacerdote referat: cuius beneficiis: remūerationē cōdignā negat se posse repēdere. **GR**A/
tiarū gerēdas. acyros loquutus uir: eū cōsuetudo quotidiani sermōis sit: ut gratias agēdas eē potius q;
gerēdas usurpet. **P**atriū larē. domiciliū paternū. **C**ONtrēdo. pgo. & pgregior. **C**ONstric-
tis. sarcinulis: alligatis. moris ē uatiū sarcinulas alligat. Plinius i epistolis atq; adeo sarcinulas alligamus
Carpētū. festinaturi qtu itineris rō pmissit. **A**visportū. portū foeliciter pueni. **C**ARpento. Plauistro nā
carpētū genus ē currus siue uehiculi fat notū & aliubi a notatū: cuius faber dī carpētarius. **P**ERuo/
laui. ad significadā celeritatē hoc uerbo usus ē. sicut & M. T. i orōne p. Roscio Amerino iqt decē ho/
ris nō sturnis. sex & dimilia passū cistis puolauit: cistia ut Ciceronianū uerbū itelligas sunt uehicular:
Cistū ue-
hiculum
Sacro
sancta
ciuitas
sup qre i libro a notatōnū copiose diligēterq; pscriptimus. **D**ies iduū. Significat se pridie idus decē
bres urbē romā: quā sacrosanctā ciuitatē appellat accessisse: ē ar dies mēsis duodecius: sacrosancta ar
ciuitas merito Rōa noiat: cū ob religionē: cuius cultores sincerissimi rōani sp excitere: tum ob deos
quos dedit mortalibus: pterea ut iqt Plinius nuie deū electa ē roma: q celū ipm clarius faceret: eccle/
siastica doctria sanctā ciuitatē nūcupat hierosolyma. **C**OMPēsis. minutulus error syllabae unius
lfe ue iterdū magis obturbat: ac remorā cōmetatoris itētionē q dictiōes totae iuersatq; pposterā
qilis ē hic locus: q ut ueg; fatear diu me torfit uexauitq; cū emēdatio cōgruēs nō suppeteret & dictio
barbara illi teratq; cognosceret: tādē re ēratq; ēt agitata. ipecta ppefa. uidor ut mihi blādiar. plausibi-

liter repertisse uerba. prsus Apuleianū: ut si legas cāpensis intellectu historico. & uerbonā in cāpo mar-
tio romae erat templū isidis. unde a loco sumptū nomē: ut cāpensis dicere: qd autē in cāpo martio tē-
plum isidis fuerit cōstitutum preter alios ostendit poeta satyricus. cum ait a meroe portabit aq; ut
spargat in edē isidis antiquo quae proxima surgit Ouili. nāq; hoc uersu euidenter adē isidis fuisse po-
ximā ouili ouile autem fuisse in campo martio. tradunt oēs & imprimis strabo scribens libro quinto
Dictatorē syllā: Marianos ad quattuor ferre milia qui arma proiecerant in cāpo martio ad ouila coa-
ctos immisissis militibus triduo iu-
gulasse. Liuius quoq; ouile idicat
fuisse in campo martio uolumine
ab origine urbis. xxvi. quin etiam
Seruius grāmaticus septa & ouila
in cāpo martio inclusa tabulatis
tradit quāuis pag; explicare: ut in
notis seruianis coarguimus. lego
apud iosephum libro duodeuige/
simo antiquitatum tēplum isidis
funditus euersum eē Romae iube-
te Tiberio: statuā isidis in Tyberi
fluum proiectā sacerdotes isia/
cos i cruce sublato. ob scelus: quo
matronā adultero tāq; deo Anubi
di prostituerunt. **F**ani aduena.
tēpli se isidis aduenā dicit: qa alie/
nigena erat. nec romae prius fue-
rat. indigenā uero religionis. quia
cerimonias isiacas oprie callebat.
easq; edidicerat sacris iuitatus.
hoc genere eloquēdi eleganter uti
possent sacerdotes nostri qui ex p-
uinciis huc uenientes ad concilia/
bulū sacerdotales sunt qdē aduene

fani quidem aduena: religionis autem indigena. Ecce
transcurso signifero circulo: sol magnus annum com-
pleuerat: & quietem meam rursus interpellat numinis
benefici cura peruigilis. & rursus teleta: rursus sacro-
rum commouet. mirabar. quid rei temptaret: quid pro-
nunciaret futurum: quid nī plenissime iam dudum ui-
debar iniciatus. Ac dum religiosum scrupulum parti
apud sensum meum disputo: partim sacrorum con-
siliis ex animo. Nouum mirumq; plane cōperior: deae
quidē me tantū sacris imbutū: ad magni dei dominiq;
summi parētis iuncti osiris: necdū sacris illustratū: qd
n. cōnexa: imo xpo unica ratio numinis religionisq; eēt
tamē teleta discriminē itereffe maximū: prohic me quo-
q; peti magno ēt deo famulū sentire deberē: nec diu res
i abiugo stetit. Nā proxia nocte uidi qndā de sacris li-
teis itectū: q thyrsos & hederas: & tacenda qdā gerens
ad ipsos meos lares collocaret. & occupato sedili meo.

ipsum tēpli ad qd ueniunt: sed religionis indigenae quā in patrio solo & aliubi didicerunt: colueruntq;
Signifero. zodaico. interdū. minoris ē uulgatiusq; uocabulū græcū q. latinū. **S**OL magnus. pōt
legi magnū: iuxta illud matronianū iterea magnū sol circūuertit annū: annus. n. solis magnus dicitur
cōparatōe lunaris anni. q ē mēstruus: de magno anno: & maxio doctissime iter ceteros auctores scri-
bit cēlorinus libro de die natali. **I**nterpellat. interrūpit. interpellare. nē hoīem aliqd dicere aut facie-
rē interrūpere & impedire: auctor asconius. interpellatores dicti q molesti sunt. M. Tullius i studiis inq;
sine interpellatore uerfor: signat se a nume deae admonitū eē in somnis. ut secūda teleta expiationēq;
sacrorū usurparet. **P**ERuigilis. ueteres recto casu dicebant puigil sic mugilis dicit & mugil. **T**E-
leta. expiatōis sacrificialis. **R**eligiosum scrupulū. scrupulus religiosus qui anxiū fecerat Lucii: erat
ex eo quod cū sacris isidis plenissime iniciatus foret. nō itelligebat. quid sibi uellent cōmonitiōes no-
cturnae qbus a dea iubebat. ut rursus telera expiaretur rursus sacris consecraretur. quod ut mox do-
cet erat referēdum ad alterā magni osiridis religionē: quae quāuis cōnexa sit cū isiacā cerimōia tamē
teleta dissimilitudinē discriminat. **S**acrorū. antistitū & iuris pōtificiū omnifq; religiōis pitissimō
rū. **A**D. lege atq; ut sit ptecula aduersariū. q tamē ab antiq; p. d. scribit. **D**ominicū. legi pōt deūq;
pro deo. **A**RTio. corrige ratio. menda est ex transmutatōe litterarū qles errores subinde scaturiūt
i codicibus ipressis. **N**uminis religiōisq; ægyptiū pæque uniuersi colūt isidē & osiri: quorū myste-
ria sūt cognata atq; germana nec imerito. cū isis osiridis & soror & cōiux fuisse dicat: q uiro mortuo
iurauit nulli se deiceps nupturā p ut herodorus Diodorus Eusebius ceteri prodiderūt: & ut ante di-
ctū ē osiri solē isidē lunā eē arbitrat utriq; multinoiem & oipotētē. **P**ROhic. pīde ideoq;. **M**A-
gno deo famulūq; sacris isidis despōsus ē idē quoq; osiridi quē magnū deū uocat famulari debet &
cōsecrari: ut Numia cōiūctissima ad æq; colat sitq; utriusq; numinis sacerdos. **D**E sacris. hic disti-
guēdū ē. nē iūcti legas de sacris linteis. n. sensus. & ordo uidi quēdā de sacris hoc ē sacerdotibus i
rectū linteis. iueste lintea & sacerdotali amictū. **V**ldi. i. scām & in somniis. **T**hyrsos gerēs. sacer-
dotes osiridis thyrsus & heredas gestare merito dicunt cū osiris idē sit & Diōsyus siue bacchus: quē
uiris & hederā iūctōrē perhibet. unde & uitifator dictus est hederā nysia siue bacchica uocat quā li-
gua ægyptia osiridis planā nominant: quae in sacris uiri praefert. ex eo quod uitis folia amittit illa ue-
ro pennē seruet uiriditatē. thyrsus at dici hastā pāpinis inuolutā & hederis circūfusam tradit a qua
cultores bachi thyrsigeri dicti. **T**hyrsos ut eruditi autumant liber pater ferit non sententia. quoniam
uinum latenter ferit cerebrum potoris. thyrsus prostimulo & incentiuo posuit Lucretius.

Campe-
sis isis.

Ouile in
campo
martio

Annus

magnus

folis

interpel-

lare.

Ad-

Thyrige-

ri.

Planta

osiridis

hederā

Religiōis amplae religionē ifiridis dicit. CVNctabūdōlētō & tardigrado. INCedebat uidebat narrat, nocturnā uisionē, perfectis salutatiōibus, mysteriis diuinis celebratis, qđ sit fatutare deū ante dictū ē. ET quā melius legē equiū nūn qđpiā foret uestigiū similis hoc ē habēs uestigia similia illi sacerdoti quē in sōniis uiderā: qualēq; mihi quiescētī sōniū demonstrauerat est at uestigiū si milis, archaismos uerūq; figura p habēs similia uestigia sic & Virgilius oīa mercurio similis uultū q; colorēq;. Fide abfuit, lego nec fides abfuit, pōt & legi necis defuit utroq; intellectu lectiōēq; planis sima. PAsphoris, pastophoros sacerdotes sacrosanctos ēē, & pAsphoria sacerdotū domicilia dī ci supra explicauimus. PRAE ter idiciū pedis, claudicationē itel ligit, qđ ex sinistri pedis talo iflexo faciebat tardigradū sacerdotē ta les proprietate scari. CAEte ros, legēdū est ceteris, uel cetero ut sit sensus cōspexi unū sacerdo tē prater illud idiciū pedis tortuo si cōgruentē etiā in ceteris rebus & statura & habitu nocturnae ui siōi. STAtu, statura. EXAmus sim, pfecte diligēter absolute, plau tus examusim est optima, dicit & adamusim. ASinū marcellū, lego asiniū siqđē romanū nomen est asiniū, ut apud Catullū Mar rucine asini māu sinistra nō belle uteris, celebrati sunt inter orato res asinius pollio, & asinus galus in patria mea gens asiniorum fuit olim florētissima opulētissimaq; a qua turris in minuscūlo foro cō structa cōuist, qđ a cōditiōibus in hodiernū usq; cognominat turri asiniōq; qđ altitudine structurāq; aequilibrio ē Bonōiā spectatissima. ALienū nomē, legēdū putamus nō alienū nomen, dicit, asinium marcellū habuisse nomē nō alienū a sua reformatiōe qua in asinū fuerat demutatus, nāq; inter asinū & asinū cognatio est & p ximitas: igitur cōgruenter illi: qui asinus fuerat per asinū sacra ministrant. COMMonefactū, sicut isis sacerdoti suo per quietē praecepit qđ erga Apuleiū eēt faciēda, sic & osi ris sacerdotē suū pariter secūdū getē cōmōfecit ut sacra sua madaurensi Apulcio ministraret. MA gno deo, osiridi. FActa dicit, elegatior lectio est fata, ut intelligamus fatalia mortaliū decreta con stitui decerniq; ab osidire, tanq; causa primordialis sit a qua ceterae causae dependant. MADAuren sem, Lucii Apuleiū: qui madaurensis fuit, ex madaura aphrice ciuitate: ut docuimus in principio cō mētariōq; hinc platōicus madaurensis dicit a sidonio. ILliapuleio, IPSi asinio marcello, MA gno cōpēdio: lucro cōpēdiosum dicimus lucrosū, sicut e cōtrario dispendiū damnu & dispendiosū damnosū. Columella dispendiosa cūctatio ē. DESpōsus sacris, DESpōsa dicit: quae pmissa uxor ē des pōsus qui uxorē spondit se ductūq; sponderat filiā despōsisse dicebat, hinc & desponsus dicit: qđ pmissus ē sacris & obligatus, & desponsor qđ pmissit a despōdēdo nata oīa spōdere uero & despon dere a spōte inclināt, uolūtate illud obiter annotatu dignū qđ despōdisse aiūm is dicit: qđ suae spontis statuit finē & de uita despauit: quae elocutiōe usitati sunt, M. Varro, Plautus, Liuius, Seneca totaq; illa cohors, scriptorū classicorū elegatē quoq; dixit columella desponderis sapiētā p desperaueris ad sa pientiā te peruenire posse. CIRca uotū, corrige cōtra uotū. IVRiculas patrimonii, legēdū ē uiricu las, hoc est pusillas uires a uiribus uirōkopio, τικασ inflexo uocabulo, dicimus aut elegatē uiriculas patrimonii pusillū patrimonii siue facultatū, & reculas: in apologia scribit patrimonii a se iminutū modice ēē p tūm peginatiōibus p tūm liberalitatibus dū amicis opitulat & magistris gratiā refert quo rū filias ēt dote auxit. ERogatōes urbicae, sensus ē erogatōes pecuniarū, quas in urbe Roma facere cogebat ut factis osiridis cōsecraret lōge maiores erāt qđ fuissent ille priores puiciales i achaia, si, puin cia factae ad pagēdā ifiacae cerimōiae cōsecrationē, ab urbe deriuat urbicus urbāus, ut ab oppido oppi dicus: & oppidāus, p terea urbanicianū usurpari leges & urbiciū ab eadē origie formato uocabulo.

Examus
sim.
Adamus
sim.
Turris
Asiniorū
Bonniēn
ensis.

Dispendio
sum.
Despon
sus.
Despon
disse an i
mum.
Despon
dere sapi
entiam.
Viriculae
Liberalis
In magi
stros.
Vrbicus.
Vrbani
cianus.
Vrbicari
us.

religiōis amplae denūciaret epulas, is ut agnitionē mi z hi, i. certo aliquo sui signo subministraret: sinistri pedis talo paululū reflexo, cōtabūdō clemēter icedebat uesti gio sublatā ē ergo, post tā manifestā domini uolūtātē, ambiguitatis tota caligo: & illico dea matutinis pfectis salutatiōibus: sumo studio p cōtabar singulos, & q uesti giū similis ut sōniū, nec fides abfuit. Nā de pastopho ris unū cōspexi, statī prater idiciū pedis cetero ēt statu atq; habitu examusim nocturne imaginī cōgruentem quē asiniū marcellū uocitari cognoui postea: reforma tiōis meae alienū nomē, nec moratus cōueni p tūm eū sane, nec ipsū futuri sermōis ignare: qppe iā dudū cōli mili praecepto sacrorū ministrādorū cōmonefactū. Nā sibi uisus ē qđe p xima: dū magno deo corōas exaptat: & de eius ore: quo singulorū facta dictat: audisset: mitti sibi madauresem sed admodū pauperē: cui statī sua sa cra deberet ministrare. Nā & illi studiōq; gloriā: & ipsi grāde cōpēdiū sua cōparari p uidentia. Ad istū modū despōsus sacris sumptuū tenuitate: cōtra uotū meū re tardabar. Nā uiriculas p rimonii pegrinatiōis attriue rat ipēsa: & erogatōes urbice pristinis illis puicialibus antistabāt: Plurimū ergo duritia paupertatis itercederet:

Antistabāt, praecelebāt exuperabātq; dicimus antistat ceteros & ceteris: sicut pstat doctos & do ctis pro exuperat & antecellit. DVritia paupertatis, uersus apud graecos uice puerbiū celebratus ē. Pauper ouΔep πειρασθοντες πορτην πορτην, nullū onus paupertate durius grauiusq; est ab eis de grae tas & se cis id quoq; canit, πειρασθοντες πορτην και γρηγορ εσ τιανσ κολορη, paupertate ferre & senectute difficile nectus ē & dura. INter sacra & saxū positus: puerbiū hoc difficultatis est & piculi, cui cōsimile ē illud uul dura, gi sermōe protritū, iter calces & parietē, hoc autē maxime plautinū est ex captiuis, nunc ergo inter sa inter sa qđ ait uetus puerbiū: iter sacra & saxū positus cruiabar nec secius tū idēdēdē nūis premebar istātia. Iāq; sepicu le: nō sine magna turbatiōe stimulatus postremo iussus ueste ipsa mea quis paruulā distracta: sufficiētē corra si sumulā: & id ipsū preceptū fuerat specialiter. An tu igt si quā rē uoluptati struedae molireris laciniis tuis neq; pceres. Nūc tātas cerimonias aditurus: ipēitēdā te pau periei cōtaris comitē. Ergo igit cūctis affatī prae para tis: rursus decē diebus inanimis cōtētus cibus isup etiā

porca foede & crudeliter occisa, igit cū porcus ille inter sacra foederis & saxū Fetalis sacerdotis staret periculo proximus foedāq; mortē iā iā subiturus: Vbi nullū erat effugiū, inde factū est prouerbiū de hominibus in periculo & difficultate positus, ut dicat inter sacrum & saxū positus est, haud longe dis simili sentētia est, πειρασθοντες πορτην πορτην, latine dicitur auribus lupū te Auribus neo, cuius Terentius, Suetonius, Hyeronimus meminerūt. Quoniā incidimus in mentionē lapidis lupum te sacrificialis nō ab re fuerit, hoc potissimū loco annotatiunculā cōficere enarrareq; qđ sit iouē lapidē iou neo, rare, nā & apud M. Tullii quāri solet qđ significet in apistolis ad trebatū quomodo tibi placebit iou iouem la uē lapidē iurare: & apud Gellii iouē lapidē ingt: qđ sanctissimū iusiurandū est habitū: paratus sum pidem iu ego iurare, hoc anxie quarens legi iā pridē quod ad hanc rē facit apud Festū Pōpeium scriptorē pro rare miscuum sic tradi, lapidē silicē tenebat iuraturi per iouem hanc uerba dicētes, si scies fallo, ita me dies piter salua urbe arceq; bōis eiiciat: ut ego hūc lapidē. Verū cū hoc grāmatici interpretamentum non mihi plenum esse uideretur neq; desiderio faceret satis, in uolūdis uoluminibus incidit in polybiū megalopolitanū, qui fusius uberiusq; explicat quid sit iouē lapidē iurare: cuius uerba, ut res planius noscatur apposui ex libro tertio historiāq; qđ sunt haec: in primo foedere iusiurādum factū accipimus primū Carthagenenses deos patrios iurati sunt: Deinde Romani p lapidē, secundū uetustissimū ritū, Martis Quiriniq; numinibus additis iusiurādū praestiterūt, ritus uero lapidis fuit huiusmodi. Fecia lis sumpto in manibus lapide postq; de foedere iter partes conuenerat, hanc uerba dixit, si recte ac sine Ritus la dolo malo hoc foedus atq; hoc iusiurādū facio, dii mihi cuncta foelicia prestent, sin aliter aut ago aut pidis, cogito ceteris oibus saluis in propriis patriis, in propriis legibus, in propriis laribus in propriis tēplis in propriis sepulchris solus ego pareā, ut hic lapis e māibus meis decideret, nec plura locutus māu lapidē deiecit, haec uenit polibius. SEPide, Minutulus error pro sepicule, aduerbiū ē Lucio nostro frequēs uisape. VESTE distracta uestibus diuēditis: uēdidi inquit uestimēta mea, ut ita cōfecta pecūia possē erogatōes pagere ad cōsecrationē religiōis ifiridis p rinetes. CORra si sumulā, collegi cōfeciq; sumā Corra si pecūiae mediocrē sic supra, Viaticulū corra si: ide corrasas pecūias p collectas & cōgregatas dixeret iu summu riscōsulti titulo de bōis dānatōq; hīce uerbis, plerūq; ide corrasas pecūias p fides ad fiscū trāsmiserūt lam,

LACiniis neq; pceres, pba argumētatio a maiori sic a uoluptatis iplēdā hō nō p cū ipēsa, & uēdit uestē qđo id magis aequū ē fieri cā cerimōiae adeūdā: cū diuīa terrēis cū aeterna caducis, cū bōa ai bōis corpis lōge sint antepōndēda. IMpenitēdā paupiciū, penitēdā ē paupies, qđ facimus cā religionis, pp q multi auge argētūq; abiecerūt bōa terrēa cōculcates: ut aīo beatissimi foret: Multi nūc sacerdotes de bōis loquor, cū nihil habeāt oīa tamē possidēt, iuxta apostolicā sentētiā: quorū deus dispēfatorē largif simus, Talis ergo paupies nō solū ē fugiēda, sed ultro appetenda ut deo ditissimi simus, qbus diuitiis nullae ueriores existūt, paupies at accipit & p inopia & p dāno, Cōtra cōpluscūlos iuenias: qui exem plū ananiae & saphyrae imitētur, qđ deo mentiētes agro diuendito partē precii ante pedes Apostolorū posuerunt partem sibi referuantes, multi auro suffarcinati, deū sequuntur: & foris pannosi ac senti do mi aureos uentilāt, nō tam fōtera hoc est seruatore nostrū: qđ argentiū deū esculanūq; percolentes. COMITEM, legitur & cōmittere. AFFAtim, abunde large copiose. INAnis cōtētus cibus, lego inanimis hoc est inanimatis, dicit enī se in hac quoq; cerimonia auspicada abstinuissē ab elu ani maliū per decem dies, sicuti & ifiacis quoq; mysteriis factitauerat, Trim megistus, hoc optantes con uertimus nos ad puram & sine animalibus cenam, denarias cerimonias p risci dixere, ut iam docui Pura ce mus, quibus sacra adituro decem continuis diebus certis quibusdam rebus & cibus erat tēperandū, na

DE seraphis orgiis, de serapi supra copiosissime annotauimus: quē eundē & osirim eē tradūt om-
 nes, & hic noster euidenter ostendit. Diodorus in primo bibliothecā, osiris tū serapis dicitur, tū Dio-
 nyfius, tū Pluto, tū Amon, tū iupiter. Martianus quoq; in hymno, sic inquit, te serapim memphis ni-
 lus uenerat osirim, illud adde, quod Appion cognominatus plistonices scriptum reliquit fuisse in la-
 byrintho egypti colosseum serapim ex smaragdo nouem cubitorum. GERmanae religionis, uel
 q; religio osiridis & seraphis germane immo eadē est cum idē sit numen, uel potius q; ceremoniā isī
 dis & osiridis ut ante dictum est,
 sunt inter se cognata, atq; germa-
 nae: ob quam cognationem fiden-
 tior obsequium diuinum capeffe
 bat. Quidni, cur non interposi-
 tio comica ut supra. FAuentis
 euentus, superius quoq; annota-
 tum est euentum fuisse deum pri-
 scorum maxime agricolarū: quē
 M. Varro inuocat in primo de re-
 rustica quoniam sine successu ac
 bono euentu frustratio est non
 cultura. Praxiteles plinio teste fe-
 cit boni euentus simulacrū: quod
 fuit Romae in capitolio. NV-
 trito, scilicet mihi, & subaudi uer-
 bū subministrabat. QVAESTI-
 culo forensi, quāsticulus forensis
 dicitur paruum lucrum partum
 ex actione causarū forensium, qua
 rum se actorē & patronum fuisse
 significat, dicitur quāsticulus pu-
 fillus quāstus, ut lucellum minu-
 tū lucrū, Marcus Tullius in secun-
 do de diuinatione cōuenire potest
 aut fissum iecoris cū lucello meo:
 aut meus quāsticulus cum cālo ter-
 ra rerumque natura. SERmo-
 nis romani, latini, idē enim ē ser-
 mo romanus & latinus at ut inq;
 Diomedes latinis ē incorrupta loquendi obseruatio secūdū romanā linguā, patri sermōis egestas di-
 xit Lucretius pro romani hoc est latinitali ubi fufius latiusq; explicauimus uernaculum sermonē ro-
 manorū fuisse latinū. IMPERIIS domini iussu osiridis uel lege deū pro deorū, Cuiuscemodi error
 frequenter obrepfit. TERtiam teletā, expiationē purificationēq; ut tertiā quoq; religionis sacris
 iniaret, ut ter sacratus, ter religioni desposus fierē beatissimus, cū numerus ternarius plene pfectus
 sit, & masculus numerus dictus. OPPIDO suspensus, ualde sollicitus. ANIMI, pro animo archa-
 ifinos, ut supra sic Oratius integer est animi, sic & Marcus Tullius pēdeo animi. EXERCITUS, exerci-
 tatus, & iugi cogitatione me cū ipse recogitans. Alias exercitus dicit cōceptus, ut docet placides ex au-
 thoritate Plauti scribētis. Nos nostrāq; familiā habes exercitā. Quid subsiciū qd reliquū, sup hoc
 uerbo suo loco satis ac sup. ITERATA, repetita, & hoc dicit propter sacra primo isidis, mox osiri-
 dis qbus utrisq; fuerat dedicatus Oratius cras ingēs iterabimus æquor. SACERDOS utriq; alter isī
 dis mithra, alter osiridis asinus Marcellus. SEQUIUS, in deteriorē partē. PERCITUS, percussus cō-
 motusq; ea ferme cōmotōe, q; insani solēt. Nihil ē inq; Verba imaginis diuinæ & ppiciā ad Luciu:
 qbus admonet, ut alacri aīo & fidēti & gaudibūdo tertiā sacrorū traditionē suscipiat incieturq; ter-
 tiis sacris auctoribus diis: quod illi foelix ac salutare futurū sit, iterāt āt hęc tertiā sacro isidis sed Ro-
 māe: ut scilicet ita Romae isidis sacris dedicaret, sicut in puincia achaia fuerat dedicatus, nā cū i pu-
 cia reliq;set amictū illū isiacū sacerdotalē: erat opus ut alterq; Romae quoq; repararet, & ita secūdā ista
 ca ceremoniā ibueret: quoniam sine illa Sacrificali ueste diebus solemnibus supplicare nō poterat NV-
 minū dignatiōe. Quod dii dignent tētā frequēter inuifere q; te peculiariter dignū iudicē suoz sacro-
 rū iniciatiōibus. DE isto numero. Scilicet ternario: q; princeps ē ipariū: q; pfectos gignit senariū noue
 nariūq; cuius auspicio pces tertio ac libamīa repetunt: ut pythagorici autumāt ternatio numero oīa
 cōtinēt, græci triada uocāt: Cuius uī multiplicē explicat Aufonius grypho ternario, libet obiter enoda-
 re nodū ex grypho Aufonii de trigono, sic scribētis p trias spēstrigonorū līca currit æqlatus uel cruf-
 pi uel noīs iparqbus plane uerfibus significat, q; tripleuros tres hēt formas dissimili positiōe figura-
 tas. Nā trigonos oīs aut ē isopleuros aut isocelos, aut scalēos: isopleuros est tribus paribus lineis lateri

Serapis
osiris,Euentus
deus,Quæsti-
culus fo-
rensis.
Lucellū
Sermo
Romāus
latinus,Pendeo,
animi.
Exerci-
tusTernari-
us poten-
tissimus.
Nodus
aufonii
enoda-
tus.
Tripleu-
ros.
Isopleu-
ros.
Isocelos.

busq; cōcurrens: latine æqui laterum dicitur, æquilatus dixit Aufonius. Isocelos est quod ex tribus li-
 neis duas æquales habet, qbus qsi cruribus insitit, nostri ægeriū uocāt, Aufonius crure pari. Sca-
 lenos uero oēs lineas tres inæquales habet. Quod signat clausula carminis nouissima uel nominis
 impar. In mentiōe ternarii numeri subit mente puerbiū græcū τριπτακτος: quo significat octona-
 rio numero cuncta cōtineri. Quidā autumāt deos esse octo omniū dominos & cūcta cōtinētes uide Oīa octo
 licet τριπτακτος γρηγοραποροπος & ἡρην ἡλίου, uίερα, πύκτα, ἡγνema, aquā, terrā, cālu, lunam solē
 mithrā & noctem, ubi annotādū
 mithram a sole seiungi, diuersum
 q; cēseri deū. Alii, hanc paroemiā
 aliūde ortā pdiderūt. EXuuias
 dea. Intelligit olympicā illā stolā
 nuncupatā, quā erat talaris byssi-
 na floride depicta, q; indutusq; ce-
 lebrauit nātalem sacroz isiacoz,
 ut pxime explicatū est. Hanc autē
 uestē exuerat deposueratq; in tē-
 plo isidis, puīcialis i achaia: Ideozq;
 parāda erat romae altere per nouā
 religionis cōsecrationē. FOELI-
 ci amictū. Nimirū foelix amictus
 ē ille nominādus: quo expropha-
 nis efficitur sacri ex ipuris pu-
 ri ex tenebricosis luminosi: & ab
 hac rerū terrenarū colluuiōe trās-
 ferimur ad uitā sincerissimā &
 tum, ceterum futura tibi sacrorum traditio per neces-
 saria est. si tecum nunc saltē reputaueris exuuias dea:
 quas in puincia sumpsisti: in eodem Fano deposti-
 tas perseuerare: nec te romae diebus sollempnibus uel
 supplicare his: uel cum præceptum fuerit foelici il-
 lo amictu illustrari posse. quod foelix itaque ac fau-
 stum salutareq; tibi sit: animo gaudiali rursū sacris
 iniciare diis magnis auctoribus. Hactenus diuini som-
 nii suada maiestas quod usus foret: pronunciauit:
 nec deinceps postposito uel in supinam pcrastinatio-
 nem reiecto negotio: statim sacerdoti meo relatis quæ
 uideram: inanimæ protinus castimonie iugum su-
 beo: & lege perpetua prescriptis illis decem diebus:

perinde beatissimā: q; Tu Antistes Amplissime illustratus merito dici beatus potes & foelix, cū in te Laus ar-
 sacerdotali dignitati sit litterarū doctrina cōiuncta. INiciare, Ego iniciatus tertiis ceremoniis, impe-
 ratiui modi. DIIS magnis, Osiris siue serapis, & isis Dii magni intelligunt: quorū auctoritate & pi-
 iussu, iubetur tertiū cōsecrari. Græci θεοῖς μεγάλουσ uocāt deos magnos de quibus, M. Varro hęc Dii ma-
 principes Dei cælum & terrā hi dei, Idem q; egypti serapis & isis, in latio Saturnus: & ops, cælū, & ter gni-
 ra ut famo thaci incia docēt: sunt dei magni: & hi quos dixi multis nominibus hactenus Varro, Idē Sam-
 dei magni famothraces nominant: De qbus Satyrus iures licet & famothracum & nostrorū aras, thraces,
 Macrobiū in tertio Saturnaliū non parū multa scripsit de diis penatibus quos eosdē & deos magnos
 & famothraces, & deos patrios esse celeberrimoz scriptoz auctoritatibus ostēdit, ex quo liquet ue-
 rum id esse, quod sæpe iam pridē testati sumus deū esse unū nomia multa. SVAda, Suadēs & ut ue Pitho,
 teres dicebat persuasitrix, græci pitho uocāt: persuadendi deā: quā in labris periclis atheniensis scripsit Suada,
 eupolis fessitauisse, hāc ennius suadā appellauit scribens cetegū oratorē suadā medullā fuisse ob sua-
 uiloquentiā: Oratius suadē uocat illo uersu, & bene numatū decorat suadela uenustq; Quintilianus
 rhetoricē dicere uolēs esse suadā medullū, nec tamē audens uti uerbis ennianis dixit persuadēdi opi-
 ficē, quod græce ifocrates dixerat, πειθοῦ ἀμύον πρὸς ποτα poeta bono fames male suada decēter di- Procrasti
 ctā, q; suadeat maleficia, & ad malū præcipitater impellat. IN supinā pcrastinationē, Supina pcrasti-
 natio dicitur ignaua mollis & lāguida cūctatio dilatioq;: quā dispēdiola ē, & infensa magnis plerūq; sam-
 rebus gerendis iuxta illud filiū, cū fatā tenemus pelle moras breuis ē magni fortuna fauoris, M. T. in Recrafti-
 vi, philippica, nā cū plerūq; in rebus gerendis tarditas & pcrastinatio odiosa est tū hoc bellū indiget nare,
 celeritatis, dicimus pcrastinare & recraftinare, p differte & in craftinū progare, Col, propter quā re-
 craftinati nō debet. INanimā castimonie, lā inq; redeo ad castimonie abstinentiāq; ciboz inanima Inanima
 torū: sicut iambis ante factitauerat inanima castimonie dicit frugalitas edēdi: quā ab animalibus ab castimo-
 stinētes, cibariis uescimur aīa carētibus: sicut paulo ante dixi, inanimis cōtentus cibis. Qui uictus est
 orphicus & pythagoricus: Talis aut uita & castimōia iugū plerūq; oibus durissimū ē assuetis carni-
 bus uesci & mihi iprimis: qui malim iter creophagos q; carpophagos annumerari: & quis clamet py-
 thagoras, pte mortales dapibus temerare nephādis corpa diuitias alimētazq; mitia tellus sugerit at-
 q; epulas sine cede & sanguine pbet: tamē ego illū ecclesiasticū pbo oīa mūda mūdis, & nihil reiciē
 dū quod cū gratiaz actiōe suscipit. Si qs mihi interdiceret esu canū & ad ināimos cibos relegaret ci Sine esu
 rissime tabescere fierēq; & ipse inanimis, hic occurrat fonsan qpiā dicens heus tu magister & cōmē carniū
 rator noster heccine tuā ē disciplina: sic nos instruis: Ganeo es & lurco & edax & uorax. Tu nobis po- uiuere
 pinā & ganeā colendā præcipis. Nescis studiū salutare fieri nō posse citra frugalitatem, nescis parco u- non pos-
 etu & tenuiculo opus esse studiosis disciplinarū: quarū tu habetis pfflorā magnus tā famigeratus sum
 Quomodo potes corpi simul & animo uacare: Quomodo popinā simul & libros colis: līsti ego si qs
 forsan id querat sic uoce exertissima respondeo. Lantior uictus ad studēdū, ad philosophandū, ad Lantior
 bene uiuēdū impedimēto nō ē, modo sit moderatus, Quod olim Aristippū dixisse tradūt, ego iuxta uictus nō

Scalēos.

Oīa octo

Laus ar-

chiepisco

pi.

Dii ma-

gnis.

Sam-

thraces.

SVAda.

Pitho.

Suada.

Quintilianus

Procrasti

Inanima

castimo-

nia.

Sine esu

carniū

uiuere

non pos-

sum

Lantior

ipedit ista illud saluberrimū praeceptū edo citra facietatē bibo citra ebrietatē: edo & bibo ut uiuam, put Socrates monet: non uiuo ut edam & bibam ut Alforti de patella proclamāt: Simplex qdē cibus mihi iucundissimus ē: ut pote qui homini saluberrimus esse dicat, sed eū uolo delicatiorē: nec inficior esculentiorē: qui nec oneret sensus, nec difficulter perficiat, nec enim ita stomachus meus cōcalluit, ut etiā crudā digerere possit: in summa nō sagineam, non uoratrīnā ex estu carniū quāro, sed bonam corporis utilitūdinem, & ingenii salubritatē, & pfecto longe cōducibilius salutarisq; est: modico cibo & eo qui

spontali sobrietate multiplicatis: instructū teletæ comparo largitus: ex studio pietatis magis: q̄ mēsurā rebus collatis, nec hercules laborū me: sumptūq; q̄c̄q; p̄cēnituit, quidni: liberali domini prouidentia: iam stipendiis forensibus bellule fotū. Deniq; post dies admodū pauculos deus deū magnorū potior, & maiorū summus, & summorū maximus, & maximotū regnator osiris nō in alienā quāpiā psonā reformatus: sed corā suo uenerando me dignatus affamine: p quietē recipere uisus est, q̄ nunc incontinenter gloriosa in foro redderem patrociniā, nec extimescerem maliuolorum disseminations: quas studiorū meorū laboriosa doctrina ibi

coercēda, & sinceris castimoniae obseruanda: tamen Lucius noster ait se multiplicasse dies illos frugalissimos, & ultronea sobrietate, longe pluribus diebus q̄ lex ipsa praescribat fuisse abstemiū abstinentisq; a cibatu animalium esculentiorē, quidā putāt multiplicatos intelligi dies: quia iam tertia uice abstiens fit & inuinius, ut ita multiplicati ter dies decem summā conficiant menstruam, INSTRUCTū teletæ, Apparatum instrumentumq; necessarium ad teletam, id est purgationem, & cerimoniam retinendam cum aduerbiū sit, dicitur enim largitus pro large ut publice, Affranus quid istud est quid fles: Quid lachrymas lagitus proloquere, DOMINI, Osiridis uel dic deū pro deorū, ut sapēbellule BELlule fotum, Ordo est nec me p̄cēnituit sumptuum bellule fotum, hoc est satis belle & eleganter suffarcinatū, instructumq; ex lucello & mercede forensis patrimonii, bellule aduerbiū Plautinū est tertio gradu diminutionis bene belle bellule, DEUS maior summus, Describitur maiestas dei Amplissimi sacratissimiq; osiridis facta amplificatiōe p exornationē, quā grāce climax latine gradatio notatur: q̄ repetitio cuiusq; superioris uerbi fit: quā res habet lepore quēdā & elegantiā, Cōsimile ē illud, Gallus nō magis pecuniā reperit, dārūq; maiestatis: neq; maiestatis magis q̄ plautiae legis, neq; plautinae legis magis q̄ oīum legū reus inuenit, Affamie, affatu & alloqo, NON in alienā psonā reformatus, Tale ē illud poeticū, Cū mihi se nō ante oculis tā clara uidēda obtulit, & pura p noctē in luce resulsit, alma parēs cōfessā deā q̄lisque uideri cælicolis & grā solet, scribit iamblichus Platōicus i libro de mysteriis, q̄ oēs sup̄ inuocati ueniūt in conspectum: sed alii sub aliis formis occurrunt: Dii in aspectū ueniūt admodū salutare, Archageli horribiles simul & māsueti, Mitiores Angeli, Demones metuendi: hereos uerendimius deorū pulchritudo occurrit inestimabilis, incōparabilis Admiranda supra modū delectās, Archangelorū Angelorūq; cōsimilis: sed gradatim in æqlis deorū apparentiū Magnitudo totū cælū occupare uidet, Demonū magnitudo & forma minor, heroum rursus angustior, Deniq; qlibet p magnitudine potētiae suae, & imperii latitudine magnitudinē formae lucisq; p̄fert deorū imagines q̄ plurimo splendore coruscant: Dii aīas p̄fectissime purgāt exhibēt in super alii nobis alia, Dii praesentes dāt corpū sanitatē, Virtutē aīae: mēti sinceritatē, quod in nobis ē letiferū delēt calorē fouent, efficaciorēque reddūt ad uitā, & armōia intelligibili mēti lumen effundūt, Optādū est ergo ut deus praesens uenerādo affamine nos dignetur, ueniatq; in aspectū nostrum inuocatus ut tribuat bona praemia: sicut Lucius noster ait osirim suum sibi apparuisse opitulatore monioreq; uitae salutaris & ut patrociniā susciperet calamitosorum: cū hō hominū inuādorū causa natus sit, Recipere, Lego p̄cipere: est, nūisus praecipere: & monere, INCōtanter, sine cunctatiōe: & pcrastinatiōe, DEseruiebat, emēdo diserebat, hoc ē disseminabat, praemissit, disseminatiōes maliuolore nā rumusculi & maledicta inuidiorū diserebant, i, disseminabant diuulgabāturq;: cū gloriosa doctrina Lucii rūperētur & hominis uirtutē ferre nō possent inuidet enī nemo nisi superiori: sentētia plautina est, Mauelim mihi inuidere inimicos meos q̄ me inimicis meis, GREgi cætero pmixtus, uoluit inq; Deus me eē iter suos cultores egregiū & eximiū hoc ē e grege exēptū tāq; excellētiore electio

Dii sub
uariis for
mis oc
currunt,
Dii dāt
sanitatē,

reg: nec dignū gregali colluione, IN collegium pastophorum, Ante dictū est pastophoros fuisse uenerabiliores maiorisq; auctoritatis sacerdotes quorū collegiū erat sacrosanctū, sensus est, Osiris deus elegit me non solum ut essem unus in collegio pastophorum, uerū etiā inter ipsos decurio: nes: quorū dignitas erat tēporaria: qui per quinquēniū prae erant ipsi collegio, Nunc hodieq; in collegiū conciliabulisq; nostrorum sacerdotū creantur Rectores generales praesules uicarii temporarii quorū imperiū ferme triennale est hos, nunc Decuriones uocat: sicut in municipiis Decuriones dicuntur Senatores gubernatoresq; pri

deseruiebat, Ac ne sacris suis gregi cætero pmixtus deseruire: in collegiū me pastophorū suorū inter ipsos decurionū quinquennales elegit, Rursus denique quā raro capillo collegii uetustissimi: & sub illis Syllae temporibus conditi munia non obumbrato, uel obiecto caluicio: sed quoquo uersus obuius: gaudens obibam,

nes in or
dine sa
cratorū
Pasto
phoriū

per iniquitatē multitudinis, Item paulo ante in apostophorio domus dei nostri: ubi exposuit cōmentator pastophoriū esse thalamū deputatū ad uescendū extra atrium sacerdotū, QVAM raro capillo, Legi ē potest q̄ raso, ut dicat capillis bene derafis ex istituto rituq; cerimoniae se pegisse munia & officia pertinētia ad collegiū pastophororū, quod syllanis temporibus conditum fuisse designat, Cuius rei nulla sane existat historia, nec refert: neque enim res hāc est digna historico stilo: cum auctore Cornel Tacito ex dignitate, R, reperit sit res illustres scribendas annalibus mandare: minuta uero & uilia: qualia sunt hāc de collegio pastophororū diurnis urbis actis tradi, NON obumbrato, Solent plerique omnes sacerdotes tiara siue pileolo capitis coronam caluitiumque factitiū obumbrare obtegereque: Lucius uero noster denotat se capite aperto detectoque incedere solitū palā ostentās de rasum caput: & obuius, omni ex pte exhibens nullo galericulo, nulloq; pileolo obumbrans caluiciū sacerdotale, per quod ostendere uidet se simplicibus moribus & apto pectore puroq; & ut ita dicam fenestrato obuisse munia religionis citra omnem personā seueritūdinē sanctitudinemq; adumbratā sub cuius uelamēto, multi flagitiosi delitescunt, Supra suo loco Annotauimus nō indiligēter opinor pertinentia ad derafum caput sacerdotis coronāq; caluicii manu factam, Illud adde ne quid scies praeterea in luctu & amaritudine solitos ueteres maximeq; iudeos radere caluiciū & caput puluere cinereq; turpare, hinc illud Ezechielis & superiacient puluere caputibus suis & cinere cōspargent, & radent super te caluiciū & accingent ciliciis, Apud eundē dominus p̄cipit, quod annotatu dignū scitu quoque est ne sacerdotes caput suum radāt, neque comam nutriāt sed tondeāt, QVOquo uersus obuius, Ex omni pte spectabili, cunctisq; conspicuo caluicio, GAudēs obibā, Cū gaudio cū hilaritate adibā peragebamq; munia sacerdotalia: quā latus obibat & plenus gaudio quisquis fuerit sacerdos integer uitae scelerisq; purus, cuius mens nō in terris curuas, sed in cælum sublimata nihil nisi diuinū, nisi caeleste cogitabit: q̄ contēplatu dei, ac diuinitatis p̄fruens uitā deget gaudialē ac, p̄fusus beatā: cuius utinam nos aliqua ex parte participes esse possimus,

In luctu
radere
caluiciū,

FINIS Commentariorum,

Abes Antistes maxime commētarios Apuleiāos Philippea incude formatos: & succi suis lucubrationibus absolutos: qui si faciūt ad stomachum littatorū & cūprimis tuū: si tibi p̄bant tuig; similibus in cælo sum: nec operae sit iactura: bonasq; horas bene collocatas esse gaudibūdu exultorū, uale & hoc q̄c̄q; ē numeris litteratorū ea hilaritate benignus cape qua lucubrations id genus nostras capere consueuisti: qui cum maximis ipse studiis polleas, nostra sitienter amplecteris, Lectio Asini Apuleiani nimis rū speculum ē rerū humanarū, istosq; inuolucro efficti nostri mores, expressaque imago uitae quotidianae conspicit, Cuius finis & summa beatitas est religio cultusque diuinā maiestatis una cū eruditione copulata connexaque, iam uale Decus antistitum & commentarios hosce una cum asino aureo cōsertos per lege, quo plane opere Lucius noster magiam asserere, eamque rerum omnium potentissimam ostendere pro uirili parte contendit,

Impressum Venetiis per Bartholomeum de Zanis de portefio,
Anno domini M, CCCC, III, die xi, mensis nouembris,

309^l

112
587